

Başlarken

Namık Çınar 01.02.2010

Ben eskiden askerdim. Haki üniformayı ilk kez on-onbir yaşlarındayken, Selimiye Kışlası'ndaki askerî ortaokulda giydim. Sağ kaşımın üstüne hafifçe yatırdığım "kep"imle, bedenimi saran "montgomer"im, "postal"larım ve upuzun "kaput"umla, 1960 İstanbulu'nda, sanki kömür kokulu manifaktür Londrası'nın "Oliver Twist"i gibi, biraz hüznü, biraz büyümüş de küçülmüş, ama çokça yetim, çokça yalnız, ve tabii ki "yaşamı sorgulamaya başlamak" için bolca nedeni olan, bir "acemi oğlan", bir "küçük asker"dim ben, daha çocukken.

Sonra Erzincan Askerî Lisesi –ki Fahriye Abla'ya, bakarsın rastlarım diye bakındığım da olmuştur, çarşı izinlerinde- sonra Kuleli Askerî Lisesi, ardından Kara Harp Okulu, Piyade Okulu ve nihayet kışla. Artık gencecik bir "teğmen"dim. Sarı saçlarım, çakır çakır bakan gözlerim, özenli üniformamın içindeki sıırım bedenimle, sanırım pek de yakışıklıydım.

Ama "darbe"ler yakışıklılık dinlemiyor; "12 Mart rejimi"ydi, beni "ordudan attılar" ve "komünizm propagandası" suçlamasıyla TCK 142/1 ile As. CK'nun ilgili maddelerinden, Genelkurmay Başkanlığı Askerî Mahkemesi'nde yargılandılar. İki yıllık ömür törpüsü bir süreçte aklandım ve Askerî Yüksek İdare Mahkemesi'ndeki tüm davaları da kazanarak, Silahlı Kuvvetler'e tekrar döndüm. "12 Eylül rejimi"nde yüzbaşıyken, eski defterlerin yeniden karıştırılmaya başlandığını hissettiren "romatizmalarım" sızlamaya yüz tutunca, bu kez erken davrandım ve istifa ederek "çekildim izzet ü ikbâl ile bâb-ı hükümetten."

Zira deneyimlerim de gösterecektir ki, Silahlı Kuvvetler'e mahkeme kararıyla yeniden dönerek, atanıp da yeni birliğime katılışımın daha ilk gününde "durumumdan" henüz habersiz olan tabur komutanı, endişeli bir şaşkınlıkla:

"– Sen kimsin, yahu kardeşim? Tugay Komutanı Tuğgeneral Fuat Y. (ki, ilerde 12 Eylül rejiminde "Danışma Meclisi" üyesi yapılacaktır) sana birini veriyorum. Doğru dürüst becerip de atamamışlar, orduya tekrar dönmüş. Bu işi çarçabuk biz kotaralım, bak ona göre!" dedi. "Sorunun her ne ise, çok rica ederim, sakın ola beni bulaştırma!" diyerek, sürpriz bir "hoşgeldin partisi" düzenlemişti, bana.

Bundan sonraki askerlik hayatım istifa edip çekilene kadar, herkesinkinden epeyi farklı olacaktı. Örneğin, gideceğim ve kalacağım adresler önceden belirlenip de o mahallerdeki Merkez Komutanlıkları ve MİT unsurları bilgilendirilmeden, yıllık izin bile kullanamayacağım ortaya çıkmıştı. Eylül ayındaki arazi tatbikatlarında da, alayın "genel savunma planı"na herhâlde vukûfiyetim olmasın diye, "kışla subayı" olarak bırakılır, boş binaların emniyetine ve birliklerin tatbikata götürmeyip, tıpkı benim gibi, kışla hizmetleri için geride bıraktıkları, ama ne hikmetse daha çok ya Ermeni ya Musevi gibi farklı kökenli ya da işe yaramaz personellerine nezarete memur edilirdim.

Elbet de bunlar öyle açık açık konuşulmaz ve yapılmazdı. Ama mahiyetini ben de, uygulayanlar da hep bilirdik. Çünkü ben, "sakıncalı personel devre raporları"nın en başına yerleştirilmiş, izlem ve gözlem altında tutulması gerekli görülen bir subaydım.

Oysa Genelkurmay Başkanlığı Askerî Mahkemesi'nin yargılanıp da beraat ettiğim şu kararına bir bakın: "...Atatürk'ü ve talimnameleri olduğu gibi... bir subayın Marx ve Engels'i de, Lenin'i de, Mao'yu da okuyup öğrenmesi, Kur'an-ı Kerim'i de bilmesi ve hatta Said-i Nursi'yi de tanınması gerekir... sözlerinin müsnet suçun

unsurlarını ihtiva etmediği ve hatta daha çok bir gerçeği belirttiği görülmektedir... belirtilen sözler, bir subayın her konudaki eserlerden faydalanması lüzumunu ortaya koymaktadır..."

Ne ki, ceza mahkemelerinin verdiği böylesi olumsuz (!) aklanmaların doğal bir sonucu olarak Askerî Yüksek İdare Mahkemesi yoluyla, tıpkı benim yaptığım gibi, Silahlı Kuvvetler'e yeniden sızılmasına (!) geçit vermemek için derhal önlem alınacak ve "ordudan atılma"lar bundan böyle, kararlarına yargı denetimi işleyemeyen Yüksek Askerî Şûra üzerinden gerçekleştirilerek, sorun (!) kökünden çözülecektir.

O yüzden, yok "hukukun üstünlüğü"ymüş, yok yüce mahkemenin "Türk Milleti adına verdiği beraat kararı"ymış, yok Askerî Yüksek İdare Mahkemesi'nin "iade ettiği haklar"mış... "Evrensel hukuka dayalı demokratik bir devlet yapısını" bırakın içselleştirmeyi, algılamamış bile olan kimi kafalar ve kurumlar bakımından, bunların hepsinin boş laflar olduğunu görmüş ve yaşamış birisiyim ben.

Peki, şimdilerde altmışımı devirdiğim ömrümün hâlâ da içime sinmeyen ceremesi neydi ki? Hiç denetlenememiş, her yaptıkları yanlarına kâr bırakılarak hiç hesap sorulamamış, herkesin gözü önünde ve bile bile narsist tanrılar gibi dolanan ve her şeyden önce de kötü ve hasta ruhlu, bir avuç ama etkin konumlarıyla önemli olan bu insanlar, korkunç cehaletleri ve fütursuz zorbalıklarıyla, çocukluğumu da gençliğimi de çalarak, hayallerimi, umutlarımı heves ve heyecanlarımı ayaklar altına alıp, ne diye çiğnemeye kalkışmışlardı?

Bunun nedeni şaşılacak denli yalın bir şeydi: Okumak ve bilmek! Bunlar okumaya ve bilmeye düşmandılar. Kim ki okur, bilmeye ve sorgulamaya kalkışır, o, onların düşmanı olup çıkardı. O, onlar için tehlikeli olmaya başladı. Kendileri okumadıkları ve bu yüzden de bilmedikleri için, başkalarının da okumaya ve bilmeye yeltenmelerini istemezlerdi.

Yetinilmesini istedikleri entelektüel düzey, akademik ölçütler şöyle dursun, ortaokul ve lise kitaplarında yazılı olan bilgiler kadarlıktı. Meselâ teğmenken Cumhuriyet Bayramı töreninde yapmamı istedikleri konuşma metnimin içeriğini beğenmeyerek, biraz da görevi bana vermenin pişmanlığıyla, "İnkılâp Tarihi derslerinin satırları dışına çıkamayacağımı" emretmişler, işi tümen komutanına kadar uzatmışlardı. Hattâ ben de buna sevinmiş, "koskoca general, herhalde o beni daha iyi anlar", diye umutlanırken; ironiye bakın ki, hayal kırıklığım bir yana, üstüne üstlük bir de hapis cezası almıştım.

Değerli okurlarım! Geçmişini geri getirip düzeltemem, ama anılarımdan da yararlanarak, hem askersel konularda, hem diğer konularda bildiklerimi, gördüklerimi, düşündüklerimi ve önerilerimi dile getirebilirim. Bunu yaparken kim bilir nasıl sataşmalara, suçlamalara ve saldırılara uğrayacağım. Kimbilir kimlerin adamı olduğum ya da satıldığım üzerine laflar edilecek. Ya da şimdi hiç öngöremediğim şeylerle karşılaşacağım, belki de.

Ama gönlüme su serpecek tek şey, hiç değilse geleceğin inşasına bir damlacık da olsa katkıda bulunabilmek olacaktır. Mutlaka dünyalı ve gerçekten demokratik bir Türkiye'nin inşasına...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kar

Namık Çınar 08.02.2010

Gecenin karanlığında, pencereme bakan sokak lambasının safran sarısı ışığına ve sanki sadece oraya doğru; bazen sertleşen rüzgârın anaforunda, ne yana kaçışacakları kestirilemeyen kırlangıç sürüleri ürkekliğiyle kavisler ve helezonlar çizerek, öteye beriye soluk soluğa savruluşlarla uçuşarak, sonra dinginleşip sakinleşerek, lâpa lâpa kar yağıyor, İstanbul'a. Sabahleyin küçümencik çocuklar sıcacık yataklarından fırlayıp pencerelere koşacaklar. Annelerinin söylenerek, çıplak ayaklarına kalınca birer çorap giydirmelerini zorlaştıracaklarken, minicik elleriyle bir yandan nefeslerinin camlardaki buğularını silecekler; bir yandan dışarıdaki bembeyaz dünyayı heyecanla işaret ederek "anne, bak! kar yağmış" diye zıp zıp tepinecekler, çığlık çığlığa sevinçlerle.

Seyretmekten gözümü alamadığım bu gökyüzü çavlanının apak büyüünde, elli yıl öncesine dalıp gidiverdim.

***

1960'da Selimiye Kışlası'ndaki askerî ortaokulun, hiç yerinde duramadığımızdan mıdır, nedir; sanki o kırlangıç sürüleri gibi içi içine sığmayan "çocuk asker"leriymen, kış denince aklıma ilk gelen biteviye hep üşüdüğümüzüzdü. O yıllarda kaloriferleri de olmadığından, kıyırık sobaların ısıtamadığı koca kışlada titreşip dururduk. Yemekhane hizmetlisi "asker abi"lerden yalvararak ya da yürüterek kaptığımız "tayın"ların arasına börek koyup katık yaptığımızı bakılırsa, iyi beslendiğimiz de söylenemezdi.

Ama bunlardan daha önemlisi, okul atmosferinin tam bir kaos ortamı olduğuydu. Etkilerini daha sonra Erzincan'da, Kuleli'de, Harbokulu'nda ve subay olarak da kışlalarda, için için sezinleyeceğimiz, ama hiç bir zaman yüzleşmeyeceğimiz, kişiliklerimizi belirleyen travmalar silsilesinin en acımasızları, küçücük ruhlarımız ve küçücük bedenlerimizin bu yıllarına rastgelenleri olacaktır.

Nasıl herkes içine girdiği ve soluduğu atmosfer kadarlıksa, işte biz de kişiliklerimizin eğilip büküldüğü, biçimlendiği o yaşlarda, itilip kakılarak ve dayakla terbiye edilerek büyütülüyorduk.

Bizi herkes döverdi. Hizmetli "asker abi"ler, askerî öğretmenler, sınıf subayları... Öğretmenler nöbetlerinde ellerinde dolap sopalarıyla tıpkı gardiyanlar gibi dolaşırlar, önüne gelene indirirlerdi. Sınıf subayları en korktuklarımız olur, upuzun koridorların bu ucunda bitmişlerse, hepimiz öbür ucundan çil yavruları gibi kaçırdık. Joseph Goebbels'in ya da Faik Tütün'ünkü gibi avurtları çökük, sadece sınırlardan mamul zayıf ince bedeninin gölgesinden, Allah'tan daha çok korktuğumuz Muharrem binbaşı, bir ucumuzdan girip öbür ucumuzdan çıkarak üstümüzden geçmişse eğer, dayağın yanı sıra, en az birer hafta ve çokça da daha fazla izinsizlik cezası alırdı, okulun neredeyse yarısı.

Mesela, ortalıkta "külotpantol" ve parlak çizmelerle kasım kasım dolaştığını anımsadığım topçu binbaşı bir tarih hocası, "manda siniri" kırbacıyla baldırlarımıza baldırlarımıza "çalışmayı" seviyorken, resim öğretmeni bir başka binbaşı da tercihini "dolap sopası"ndan yana kullanırdı. Ama hocaların hocası tarihçi kıdemli Albay Şevki Büyükköç herhangi bir "aparat"a gereksinim bile duymadan, daha etkili teknikler kullanarak, örneğin aynı yanağa, yanağın da aynı noktasına dinlene dinlene 60-70 tokat atar, günlerce mosmor ve şişkin şişkin dolaşmamızdan müthiş bir keyif alırdı.

İş bununla da kalmaz, öğrenciler de, bir "güç hiyerarşisi"yle birbirlerini ezerlerdi. "Sineklerin Tanrısı"ndakilere taş çıkartarak çeteleşirler; güçlüler zayıfları aç bırakır, döver, en iyisinden alay ederek eğlenirlerdi.

Bu atmosfer, yaşamımız boyunca peşimiz sıra bizi izleyecek olan "normal sayacağımız bir iklim"in dokuma tezgâhı olacaktır. O yüzden, örneğin kışladayken, bir üsteğmenin kuyruğu gibi dibinden ayırmadığı "posta"sının avucunu, sigarasının külünü silkeleyip izmaritini de söndürdüğü bir kül tablası olarak görmesi ya da bir yüzbaşının, belki attığı ilk tokatla yetinecekken, korktuğunu sanmasınlar diye, ağzı kanayan eri daha da şiddetle dövmeyi sürdürmesi, işte bu iklimin ürettiği ve normal kıldığı hastalıkların en uç olgularındandı.

Dövüle dövüle dövmeyi, ezile ezile ezmeyi öğreten ve öneren; teknik, güçlü ve çağdaş bir yapı olmak yerine, kaba bir sertliği, şiddeti ve hiyerarşik zorbalığı "askerlik" diye sunan ve kuran bir iklimdi, bu. Herkesin bu ölçülerde olması gerekmezdi. Öyle de değillerdi zaten. Ama önemli olan bu değildi. Önemli olan, çoğu böyle şeyler yapmasalar bile, o ortamda, o iklimde bunların yapılabilir olmasının olağanlığıydı.

Tabii, dayak askerî lisede nispeten azalmış, harbokulunda da tamamen kalkmıştı. Bunun yerini giderek artan "şoven" duygular alacaktı. Ama hiç bitmeyen, hiç eksik edilmeyen şey, hep bir "suçluluk duygusu", hep bir "endişe hali" olacaktır.

Hadi, diyelim bunlar benim dönemimin yansımalarıdır. Ya pekiyi, teğmenliğinde başlayıp albaylığına kadar sürmüş ve hâlâ da bitmemiş 25-30 yıllık iç savaş sendromlarını, travmalarını ve bunlardan üreyen iklimlerini ne yana koyacağız, şimdikilerin?

Anadolu'nun, Trakya'nın ve sınır boylarının uçsuz bucaksız arazilerinde "dış düşman"ı caydırmak, gelirse de püskürtmek için karda kışta kıyamette zaten bin meşakkatle ve bin çileyle uğraş verirken, bir yandan da, sorgusuz sualsiz denetimsiz tasarrufları ve "iç düşman" bahaneleriyle, gırtlığına kadar politikaya batmış bir avuç üst generalin, halkının sosyal ve siyasal kurumları üzerinde tesis ettikleri "vesayet"in güç makinesi olarak da işlev yüklenerek, ilaveten bu gergin iklimi de soluyan bu halk çocuklarına ve sonuçta bu kuruma yazık değil mi, allahaşkına?

Mesela siz, kızı kızanı gelini damadı ve torunlarıyla dolup dolup boşalttıklarını gördüğünüz kent merkezlerindeki ordu evleri ya da subay gazinolarının iskarpin giyen kırmızı biyeli harici üniformalılarını, ömrü arazide geçenlerden olduklarını mı... görevlerinin bir türlü fırsat vermeyip, haftalardır, belki de aylardır gelemedikleri özlem yüklü evlerinde, şöyle çoluk çocuğu ve karısıyla sofraya neşeyle oturup da, çay kaşığının tersiyle rafadan yumurtasını kırarak ağız tadı bir kahvaltıyı bile yapamayanların, o keyiflerde yaşadıklarını mı sanıyorsunuz?

Bakın, ben bunları söylüyorum diye değil, bugüne kadar bunlar söylenmedi diye... orduyu yıllardır yönetmiş bir avuç üst general dünyayı ve değişimleri algılayamadılar diye yıprandı, yıprandıysa Silahlı Kuvvetler.

Şimdi benim emsallerim korgeneral ve orgeneral oldular. Bütün naifliğimle başarılar dilerim onlara. Çünkü biliyorum ki, reformlarıyla ordusunu AB standartlarında bir çizgiye taşıyacak olan general, Türkiye demokrasi tarihine altın harflerle yazılacaktır. Son yıllarda yaşadığımız olumsuzluklarda adı hiç anılmayan, hatta Hilmi Özkök Paşa'yla da özdeşleştirdiğim, ilk gençliğinden beri en çalışkan, en vakur ve alçak gönüllü olanı, dilerim önümüzdeki dönemlerde Genelkurmay Başkanı olur, ben de övünür ve sevinirim.

***

Kar daha da hızlandı, sokak lambasının safran sarısı ışığında. Rüzgârın işbirliğiyle tipiye döndü. Ve aynı yıllar bir Beyoğlu sinemasında seyrettiğim Alain Delon-Annie Girardot'nun rol aldığı Visconti'nin o unutulmaz filmi

Rocco ve Kardeşleri'nden bir sahneyi getirip oynattı bir kez daha, gözlerimin önünde. Tutunma sorunları yaşadıkları o kuzey kentinin soğuk kış sabahı, anneleri sesleniyordu çocuklarına, uyandırmaya çalışırken, tembelliklerinden:

“– Rocco, Simone, Vincenzo... kalkın hadi! bak, dışarda kar yağıyor...”

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Savaş ve Barış

Namık Çınar 15.02.2010

Sihirli birer değnektir, savaş ve barış. Kapsadıkları ortamları bütünüyle kendi mantıkları ve kendi renklerinde birer atmosferle donatırlar. Her şey, ama her şey savaşa savaş rengine, barışsa barış rengine bürünürler. Ya savaş gibi kokar, savaş gibi lezzetlenirler ya da barış gibi kokar, barış gibi lezzetlenirler. Bireylerin ve giderek tüm toplumun üretimlerini, tüketimlerini, dolaşım ve üleşimlerini, tüm kurumlarını; dünya görüşlerine, hayat tarzlarına, değer yargıları ve yönetim ilişkilerine varıncaya kadar uzanan bir belirleyimle kendilerine özgü bir paradigmaya dönüştürürler.

Bu biçimlenişlerin önünde durmak ya da tersine işler yapmaya kalkmak, o ortamlarda giderek zor hale gelir. Bu nedenle, savaş ortamında barış isteyenlerle, barış ortamında savaş isteyenler sıkıntı çekerler. Bir toplumda kimlerin ağzında habire barış ve kimlerin ağzında habire savaş olduğu olgusu, olup bitenin ayırdına varmak için iyi bir “turnusol kâğıdı” işlevi görür.

Eğer bir toplumun “en alt ve en büyük bölümü” üretim süreçlerinin asıl unsuru olmaklığa rağmen, “toplumsal artık”ın büyük kısmını, o toplumun bir avuç “faiz ve rant” aristokrasisi ve küresel gereklere uyum sağlayamayan eskimiş burjuvasına kaptırıyor, böylelikle üleşimden hakettiği payı alamayıp, yoksulluk içinde debeleniyorsa; hem tüketim süreçlerinde, hem önü tıkanık geleneksel işletmeciliği dışlayan dolaşım trafiklerinde de avucunu yalıyor, demektir. Bu ise içinde yaşanılan ortamı barışa değil, savaşa eğilimli bir iklimin oluşumuna doğru iter.

Puslu havayı seven faiz ve rant aristokrasisiyle küresel gereklere ayak uyduramayan burjuvazi de, kazanımlarını sorgulatmamak ve yitirmemek için barış ortamını değil, savaşın gergin ortamını yeğlerler. Zira feodal erkek, kadın üzerindeki sömürsünü örtbas etmek ve sürdürebilmek için “karnından sıpayı, sırtından sopayı” nasıl eksik etmez ise, faiz ve rant aristokrasisiyle gerici burjuvazi de “halkın en alt ve en büyük bölümü” üzerindeki sömürsünü örtbas etmek ve sürdürebilmek için, toplumun dayanılmaz sancılarla her daim bitmez tükenmez sosyal ve siyasal sorunlara gebe bir konumda kalmasını, enerjisini akıl almaz avara kasnak yorumlarla tüketmesini ve kendi kontrollerindeki iktidar ve sivil-asker bürokrasisinin de, dirlik düzenlik gerekçeleriyle “milli güvenlik” konseptli politikalar güderek, bu kitlelerin sürekli denetimcisi olmalarını isterler.

İşte bu, savaş atmosferi demektir. Bu iklim bir lâhzada yaratılmamış, meydana gelişleri de, silinmeleri de acıtıcı yavaşlıklarla gerçekleşen yapısalılıkların, uzun konjonktürlerin sırtında usanç verici “gel-git”lerin gergefiyle dokunarak ve “oyalama muharebeleri” taktikleriyle motiflenerek, önünde sonunda savaş atmosferi stratejilerle

olgunlaşmaları, derinleşmeleri, yerleşmeleri sağlanmıştır. Böylece bu toplumun DNA'larına kadar sinmişlik, uygarlaşmak demek olan sivilleşmek yerine, savaş atmosferli askersel bir yapısalıktır.

Bu coğrafyada sanki her şey artık "askerî"dir. Bu millet asker millettir. En önemli adamlarımız asker kökenli olanlarımızdır. Millete, halka değil, "orduya sadakat şerefimizdir". Çünkü millet de, halk da soyut birer kavramdırlar ve sadece tarih kitaplarında yüceltilerek askersel bir imgeyle kurgulanmışlardır. Parti başkanlarımız bile toplantı yapacak olsalar "kurmay"larını toplarlar. Zaten kendileri de "komutan" gibidirler. Başbakanlar da, bakanlar da komutan gibidirler. Polis, yargı, koca bürokraside hemen herkes "toplumun en alt ve en büyük bölümü"ne âdetâ askerî hiyerarşideki "er"ler imiş gibi davranmaktadırlar.

Bütün bunlar ise, sadece ve sadece, örneğin tüm bankaların mevduat toplamalarının neredeyse yarısı otuz bin kişinin iken, öteki yarısı da nasıl yetmiş milyonun ise, işte bu düzenle, ancak savaş atmosferli bir ortamın meşrulaştırabileceği "milli güvenlik" konseptli sıkboğaz politikalar marifetiyle, bir avuç faiz ve rant aristokrasisi ve gerici burjuvazinin "artık ürün"e el koyarak, toplumun en alt ve en büyük bölümünü rahatça sömürebilmeleri uğruna yapılagelmektedir.

Barış ortamı ise bu durumun tam tersi bir atmosferi içerir. Toplumun iliklerine kadar işleyen bir "barış atmosferi, savaş ve savaşçının statüsünü geriletir. Barışta savaşa yer olmayacağı için, savaşçının yerine getirebileceği, savaştayken anlam yükleyen ve herkesçe el üstünde tutulan o toplumsal işlevlere yer kalmaz. Savaş ve savaşçı giderek önem kaybeder. Önem kazanan yeni ve başka değerler ortaya çıkmaya başlar. Barış atmosferi ekonomiyi geliştirir ve zenginleştirmeye yol açar. Zenginliğe dayanan başka türlü saygınlık biçimleri, savaşçılık değerleriyle yarışmaya ve giderek onların yerlerini almaya koyulurlar. Ahlâk anlayışları tam tersine döner. Savaş atmosferindeki ahlâkî değerler eskiyi temsil etmeye yüz tutarlar ve altları oyulur."

Üretim süreçlerinin asıl unsuru olan "toplumun en alt ve en büyük bölümü" ... "Faiz ve rant" aristokrasisi ve gerici burjuvazinin arsız spekülasyonlarına ve nalıncı keseri tekelliliklerine tümüyle kapalı olan... mal, hizmet, emek ve sermaye dolaşım trafiklerindeki mübadele süreçlerinin nasıl cereyan edeceğini önceden ve açıkça bilebilecekleri düzenlilikteki gerçek ve saydam bir "pazar ekonomisi" sayesinde... ve "savaş atmosferi"nin "milli güvenlik" konseptli tedirgin dünyalarındayken yaptıkları gibi birbirlerini yemek üzere, artık tanka-topa-tüfeğe trilyon dolarlar dökmeyecekleri için... enerjilerini, "vesayet altındaki karakalabalıklar" olarak kalmak yerine, işlenmiş, nitelenmiş, donanmış, verimlilenmiş bireylere dönüşebilmeye harcayarak... hem "toplumsal fazla"yı yükseltecekler, hem de "üleşim"den hak ettikleri paylarıyla, sadece kendi kendilerinin efendileri olarak, "bir ağaç gibi tek ve hür; ve bir orman gibi kardeşçesine" yaşayacaklardır.

Barış atmosferinin yaratılarak, sihirli gücüyle tüm dünyasına sinmesi, toplumun en alt ve en büyük bölümü için, işte bu nedenlerle yaşamsal önemdedir. Onun için bu düzeni barışa dönüştürmek; bunu isteyen, buna inanan tüm unsurların canla başla ve mutlaka işbirliğiyle, iç ve dış barışı kalıcı olarak kotarmalarına bağlıdır. Bu işbirliğini yüreklendirecek tek kaynak ise, halkın barışçı ve fakat çok gür çıkması gereken sesidir.

Yoksa, "atılımlara sırtını döndükçe, savaş atmosferli mevcut yapıdan hoşlandıkça, kendini eskiyle rahat hissettikçe, hiçbir şey değişime yol açmayacaktır."

Doğru tarafta olmak

Namık Çınar 22.02.2010

Ne kadar şanslısın bir bilsen!

60'lar, 70'ler, 80'ler, 90'lardaki siyasal yol ayrımlarında, ne vaktinde ne de cesaretle doğru yerde durmuştun. Bunu kendine bile itirafta zorlanmıştın. Bu günlerdeki sonuncu süreç, halledilmemişliğin kısır döngüsüyle daha da ağırlaşmış olarak, bak işte, bir kez daha çıkıverdi önüne, yeniden.

Şimdi, hem yaşıyla, hem –boşuna geçmemişse eğer- onca deneyiminle, çevrene erdemliliğini göstermekle de yükümlüsün. Bugün vereceğin tepkiler, ilerde seni anacakları bireysel tarihinin yerini de belirleyecek. Çocukların, torunların, Türkiye bu demokrasi dönemecindeyken, senin ne yana yürüdüğünü hatırlatacaklar birbirlerine. "Deden böyle biriydi" diyecekler övünerek ya da yerinerek. Yalnız başkaları değil, kendi hayatın da istiyor bunu senden aslında. Bu yüzden, şanslı olduğun kadar sıkıntıda da bir yandan.

Ortalık sis pus içinde ve gergin. Göz gözü görmüyor. "Hava kurşun gibi ağır." Endişe yüklü bulutlar, boşanıp da daralan nefesini bir türlü rahatlatamıyor.

Kavganın iki ana damarda yürüdüğünün ayırdındasın. Birinde "demokrasi isteyenler" var. Ama ötekinde de "demokrasi isteyenler" var. İki taraf da, demokrasi isteyen asıl kendisi olduğunu söyleyip, belli ki kafanı karıştırıyorlar. Sen de tam bir şaşkınlıkla, seçimini yapmakta zorlanıyorsun. Çokluk, eski eğilimlerinin ve alışkanlıklarının kolaylığında, içinde yer aldığın kesimin çizgisi ağır basar gibi oluyor. Ama tam değil. Zira, kafadaki bir sürü soru ile ikirciklisin.

Üniversite yıllarında nispeten dinamik bir süreci yaşıyordun. Ama sonra, ders kitaplarıyla yetinip ekonomiyi de, hukuku da, devlet doktrinlerini de, toplumsal hayatın felsefesini de sular seller gibi bellediğini sandın. Bak gördün mü, işte şimdi çuvalıyorsun. Mesela, darbe dolapları çevirdiği ileri sürülen emekli bir general TV'deki konuşmasını Nâzım'dan birkaç dizeyle süsleyince, kafan karışabiliyor. Bir ara solcuydun, ya da milliyetçiydin, ya da Atatürkçüydün, ya da dinsel değerleri öne çıkarıyordun. Ama oralarda kalakalarak, o sermayeyle tüm yaşamı götürebileceğini sandın. Önemli olanın, yaşamın kendi devinimi içinde bitmez tükenmez ve kesintisiz bir bilgi yenilenmesiyle sürdürülebilirlik olduğunu akıl edemedin.

Kafanı karıştıran salt bunlar da değil. Sosyal bir konumun var. Örneğin bürokrasidesin. Ya da özel sektöresin. Halen çalışıyor ya da emeklisin belki de. Hukukçusun, öğretmensin, subaysın, polissin, doktorsun yahut. Ne üst siyasa, ne sivil-asker üst bürokraside, ne de özel sektörün üst katmanlarında "karar alma hiyerarşilerinin unsuru" olanlardansın. Onlar aldıkları kararları emirler vererek uygulatıyorlar sadece sana. Konumun bu. Ama onlara ve onların kurduğu düzene bir eleştiri yöneltildiğinde, kendini özdeşleştirdiğin için, kraldan çok kralcı kesiliyor, hemen gardını alıyorsun. Oysa onca yıl sonra bir evin ya var, ya yok. Bir araban olsa bile, yakıt pahalı diye çoğu zaman belediye otobüsüyle gidip geliyorsun. Başından beri ucun ucun geçinerek geçti ömrün. Bir polisevi, bir orduevi, ya da öğretmenevi, hâkimevi, yahut bir belediye kampı uğruna bu düzen savunmaya değmez be dostum! Çok küçük kazanımları olan birisin sen. Halktansın, onun içinden çıkansın. Nedir bu, üzerinde eğreti bir giysi gibi duran üst sınıf sanrıların?

"Arsız spekülasyonları ve nalıncı keseri tekellikleriyle maruf faiz ve rant aristokrasisi ile küresel gereklere uyum sağlayamayan eskimiş burjuvazi"den biri değilsin ki sen. "Stratejik kararlar hiyerarşisi"nde yer alarak ülkenin sosyo-ekonomik, sosyo-politik, hukuksal ve askerî yapılarını belirleyip, Atatürk'ü de dillerinden düşürmeden, ama dünyanın "insani gelişmişlik ve yaşam düzeyi" sıralamasında seksen yılda ancak seksen küsurlardaki sıralara getirebilmiş olan "siyasetçi ve sivil-asker üst bürokrasisi"nden biri de değilsin. O halde ne diye bu afra-tafran, kendini onlarla özdeşleştirmen?

Kafanın karışıklığına yol açan nedenlerden biri de, "dar anlamdaki siyasal iktidar"a kafayı takman. Darılma ama, toplumsal yaşama "bütüncül ve analizci bir tarih" perspektifinden bakmazsan hiçbir şeyi doğru göremezsin. Ben sana seksen yıllık bir düzenin "anatomi"sinden söz ediyorum, sen bana Ankara'daki "bakanlar kurulu"nun gündelik iktidarından.

Bir de, laiklik elden gidiyor diye korku nöbetleri geçiriyorsun. Laik değilsin ki, sen zaten. Biçimini kendi düzenlediğin, yüz binin üzerinde imam istihdam eden bir din devletisin. Ayrıca, laiklik "din işleri-devlet işleri" ayrılığı kadarlık bir tanımla da telafi edilemez. Laiklik, "her türlü kutsal"dan bağımsız olunmaklağa teşne bir kavramdır. Senin ise, referans aldığın, "tıpkı din gibi kutsal"ların saymakla bitmez.

Aklını bulandıran bir başka da, bozuk düzenin üstüne yüreklilikle giden *Taraf*'a duyduğun alerji. Çünkü işine gelmeyenler, bu gazetenin hain ve TSK düşmanı olduğunu, CIA'den, Fethullahçılardan beslendiğini, yazarlarının satılmışlığını vs. sana bir güzel işlemekteler, seni iyice koşullandırmaktalar.

Hiç düşünemiyor musun; bu sayılanların binde biri olsa, bir kaşık suda boğmazlar mı, bu gazeteyi? Anımsar mısın, "12 Mart rejimi"nde işlevi neredeyse *Taraf* gibi olan bir *Yeni Ortam* gazetesi vardı. Aynı suçlamaları ona da yaparlar, kışlalara, resmî kurumlara sokmazlar, yazarlarına demediklerini bırakmazlardı. Uğur Mumcu'nun askerliğini bile "erbaş" olarak yaptırdılar. Hedef tahtasına koyup ölümüne neden oldular. Ama, mumlar yakıp hep birlikte "yiğidim aslanım burada yatıyor" diye ağıtlar yaktı bu toplum ardından daha sonra, unutma.

Onun için sana önerim, bilincini berraklaştır, ki gözlerindeki perde kalksın. Hangi kesimin "gerçek demokrasi"yi istediğini algıla ve tarafını seç.

Hayır, benim gibi düşünmen gerekmiyor. Ortak paydamız sadece "gerçek demokrasi" olsun, bu yeter. Farklılıklarımız olabilir.

O nedenle yanlış anlama, bana gelmeyeceksin. Kendine geleceksin.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

TSK'nın komutanı kimdir

Namık Çınar 01.03.2010

1876 Kanunu Esasi'si "...kuvvei berriye ve bahriyenin kumandası ve harekâtı askeriye... hukuku mukaddesei Padişahidendir" hükmüyle tüm askerî yetki ve tasarrufları "Padişah"ta toplamıştı. 1982 Anayasası da, savaş hali için "Başkomutan"lığı daha şimdiden tevdi ederek, aynı zamanda "Silahlı Kuvvetler Komutanı" da olan "Genelkurmay Başkanı"nın tüm askerî yetki ve tasarruflar bakımından tıpkı Padişah'ınki gibi bir "güç toplulaşması"yla biçimlendirmiştir.

1921 Teşkilatı Esasiye Kanunu'ndaki normalleşmeden sapılarak, 1924, ama özellikle 1960, 1971 ve 1980 darbeler sürecindeki anayasal düzenlemelerle 134 yıl önceki "Sultan'ın kutsal hakları"ndan olan bu yetkiler, "sivil siyasal erk"ın inisiyatifinden aşama aşama soyutlanarak, monarşi dönemine yaraşır bir yetki toplulaşmasına nasıl geri dönüldüğünü gözler önüne sermektedir. Günümüzde Genelkurmay Başkanı askerî bakımdan Padişah gücündedir, artık.

Oysa, Genelkurmay Başkanı "komutan" bile değildir. Askerî literatürde, o bir karargâh subayı olup, "karargâhın başkanı"dır. Zaten komutan olsaydı, Genelkurmay Komutanı denmez miydi? Kolordu komutanı deniyor, ordu komutanı deniyor, kuvvet komutanı deniyor da neden tam o'na gelince "başkan" deniyor, hiç düşündünüz mü?

Askerlikte herkes komutan değildir. Üst'tür, amir'dir, başkan'dır, müdür'dür ama herkes her zaman komutan olmayabilir. "Komutan" diye, emrinde "sevk ve idare" edebileceği "birliği" olanlara denir. Mesela emrine manga, takım, bölük verilmiş bir çavuş, bir teğmen, bir yüzbaşı komutandır da, bunlardan çok daha yüksek bir rütbede olan, örneğin görevi o sırada orduda harekât başkanı olan bir tümgeneral, komutan değildir. Çünkü emrinde sevk ve idare edebileceği bir birliği yoktur.

İşte Genelkurmay Başkanı'nın da, sevk ve idare edecek birliği olmadığı ve bu yüzden de kendisine komutan denemediği için, hâli hazırda durum ve konumda olmaması gerekirdi.

O halde Genelkurmay Başkanı kimdir?

Manga hariç, takım'dan başlayarak –bölük, tabur, alay, tugay, tümen, kolordu, ordu, kuvvet- ta en tepeye kadar, her seviyede askerî birimin mutlaka bir karargâhı olur. Bu karargâh, istenen askerî sonucu alabilsin, emrindeki unsurları en iyi şekilde sevk ve idare edebilsin ve bu maksatlar için "en doğru kararlar"ı verebilsin diye, o birimin öznesi olan "komutan"a fikrî faaliyet ve hizmet üreten, yardımcı olan bir topluluktur. İşte komutanın emrindeki bu topluluğun, bu "kurmay heyeti"nin başında bir başkan olur. Bu başkan, yani "kurmay başkanı", kurmay heyetinin komutanı değil, âmiridir. Zira, bir askerî üniteye bir tane komutan olur. O da hem karargâhın, hem birliğin komutanıdır. O yüzden kurmay başkanı ne karargâha, ne de ast birliklere komuta edemez. Askerlik yapanlar bilir, meselâ tümen komutanı herhangi bir nedenle garnizondan ayrılacak olsa, ona vekâlet yetkisi tümenin kurmay başkanına değil, derhal ast birliklerden en kıdemli olan alay komutanına geçer.

İşte "Genelkurmay Başkanı" da, askerî piramidin en tepesindeki komutanlığın, yani "Başkomutan"ın karargâhı olan "genel kurmay heyetinin başkanı"dır. Başkomutan ise "yürütmenin başı"dır. Ve başkomutanın asli, yetki ve sorumluluğu olan "emir ve komuta" devredilemez. Eğer herhangi bir nedenle kısa süreli bir vekâlet gerekecek olsa bile, bu, "yasamanın başkanı" ile gerçekleştirilebilir. "Silahlı Kuvvetler Komutanlığı" ise mükerrer bir ifadedir. Zira "Başkomutan"lık ile "Silahlı Kuvvetler Komutanlığı" aynı şeylerdir. Böyle iki yarı kurum düşünülemez.

Fakat gelin görün ki, Genelkurmay Başkanı, ilişkilerin tam bu noktasında, birden "komutan"a dönüşmektedir. Ve 1961 Anayasası itibariyle mevzuat boşluğu giderilip "Silahlı Kuvvetler Komutanı" da yapılmaktadır. Bu ise, meselâ tümen kurmay başkanını aynı anda tümen komutanı da, ya da bir savcıyı aynı anda yargıç da yapmaya benzer

Bunun nedeni, demokrasilerde "sivil siyasal erk"e ait olan "Başkomutan"lığın pasifize edilmesi, kâğıt üzerinde kalmasının sağlanması, emre girilmeyerek hayata fiilen geçmesinin önlenmesidir.

Oysa, "demokrasi teorisi", halkın siyasal iradesini ortaya koyarak, temsilcilerine yetki ve sorumluluk verdiği ve onların tasarruflarının en meşru temeli olduğu "erdem"ine dayanır. Bu nedenle, tüm bürokrasi gibi silahlı kuvvetlerin de, yürütmenin nihai tasarruflarının "en yetkin" olduğu, bunlara itaatin tüm toplumun çıkarlarına hizmeti temsil ettiği varsayımını benimsemesi gerekir.

İşte şimdilerde içinden çıkmakta zorlandığımız sorunların bir boyutunu da, gerçek demokrasilerde olması gereken "sivil başkomutan"lığın fiilen kurumsal yokluğu oluşturmaktadır. Yapılacak iş, halen "cumhurbaşkanı" tarafından temsil olunan "başkomutanlık" müessesesini, "temsil" gibi soyut bir çerçeveden çıkararak, elle tutulur, gözle görülür vasıflarla, somut olarak ve derhal hayata geçirmek olmalıdır.

Genelkurmay Başkanlığı'nın Milli Savunma Bakanlığı'na bağlanması önerileri de meseleyi kavramamış olmanın tezahürlerindendir. Zira, "savaş, rakip devletlerden elde edilmek istenen siyasal amaçların harp silah ve araçlarıyla sürdürülmesinden başka bir şey değil"se eğer, o takdirde askerî görüşlerin de uluslararası siyasal amaçlarla ve tartışmalarla etkileşime girmesi kaçınılmaz olacak, demektir. Bu durumda silahlı kuvvetlerin en seçkin ve düzeyli kurmaylarının da, uluslararası strateji ve politikaların birbirine girmiş dünyasında faaliyet göstermeleri gerekecektir.

Bunun yeri de işte, Başkomutanlık karargâhı olan Genelkurmay Başkanlığı olacaktır. Artık, vesayet peşinde koşan, darbeler düzenleyen değil, yürütmenin başındaki siyasinin Başkomutanlığında küresel politikaları ve askerî stratejileri izleyen, analizler yapan, projeler üreten, evrensel ölçeklerdeki kurmay heyetleri sayesinde yapılabilecektir.

"Genelkurmay Başkanı", TSK'nin en kıdemli generali olarak değil, uluslararası liyakate en mazhar olanlar arasından seçilecektir.

Politikadan uzak, profesyonel askerlik mesleğine meftun ve kendisine bağlanan tüm silahlı kuvvetleri tam bir disiplin içinde harbe hazırlayan TSK'nin en büyük ve en kıdemli generali ise, "Silahlı Kuvvetler Merkezî Komutanlığı" ve "Başkomutan Yardımcılığı" görevlerini ifa edecektir.

TSK'nin "eksen kayması"yla mustarip "komuta kontrol" çatısı altında böyle olmalıdır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

TSK'nın komutanı kimdir

Namık Çınar 01.03.2010

1876 Kanunu Esası'si "...kuvvei berriye ve bahriyenin kumandası ve harekâtı askeriye... hukuku mukaddesei Padişahidendir" hükmüyle tüm askerî yetki ve tasarrufları "Padişah"ta toplamıştı. 1982 Anayasası da, savaş hali için "Başkomutan"lığı daha şimdiden tevdi ederek, aynı zamanda "Silahlı Kuvvetler Komutanı" da olan "Genelkurmay Başkanı"nı tüm askerî yetki ve tasarruflar bakımından tıpkı Padişah'ınki gibi bir "güç

toplulaşması"yla biçimlendirmiştir.

1921 Teşkilatı Esasiye Kanunu'ndaki normalleşmeden sapılarak, 1924, ama özellikle 1960, 1971 ve 1980 darbeler sürecindeki anayasal düzenlemelerle 134 yıl önceki "Sultan'ın kutsal hakları"ndan olan bu yetkiler, "sivil siyasal erk"ın inisiyatifinden aşama aşama soyutlanarak, monarşı dönemine yaraşır bir yetki toplulaşmasına nasıl geri dönüldüğünü gözler önüne sermektedir. Günümüzde Genelkurmay Başkanı askerî bakımdan Padişah gücündedir, artık.

Oysa, Genelkurmay Başkanı "komutan" bile değildir. Askerî literatürde, o bir karargâh subayı olup, "karargâhın başkanı"dır. Zaten komutan olsaydı, Genelkurmay Komutanı denmez miydi? Kolordu komutanı deniyor, ordu komutanı deniyor, kuvvet komutanı deniyor da neden tam o'na gelince "başkan" deniyor, hiç düşündünüz mü?

Askerlikte herkes komutan değildir. Üst'tür, amir'dir, başkan'dır, müdür'dür ama herkes her zaman komutan olmayabilir. "Komutan" diye, emrinde "sevk ve idare" edebileceği "birliği" olanlara denir. Mesela emrine manga, takım, bölük verilmiş bir çavuş, bir teğmen, bir yüzbaşı komutandır da, bunlardan çok daha yüksek bir rütbede olan, örneğin görevi o sırada orduda harekât başkanı olan bir tümgeneral, komutan değildir. Çünkü emrinde sevk ve idare edebileceği bir birliği yoktur.

İşte Genelkurmay Başkanı'nın da, sevk ve idare edecek birliği olmadığı ve bu yüzden de kendisine komutan denemediği için, hâli hazırda durum ve konumda olmaması gerekirdi.

O halde Genelkurmay Başkanı kimdir?

Manga hariç, takım'dan başlayarak –bölük, tabur, alay, tugay, tümen, kolordu, ordu, kuvvet- ta en tepeye kadar, her seviyede askerî birimin mutlaka bir karargâhı olur. Bu karargâh, istenen askerî sonucu alabilsin, emrindeki unsurları en iyi şekilde sevk ve idare edebilsin ve bu maksatlar için "en doğru kararlar"ı verebilsin diye, o birimin öznesi olan "komutan"a fikrî faaliyet ve hizmet üreten, yardımcı olan bir topluluktur. İşte komutanın emrindeki bu topluluğun, bu "kurmay heyeti"nin başında bir başkan olur. Bu başkan, yani "kurmay başkanı", kurmay heyetinin komutanı değil, âmiridir. Zira, bir askerî üniteye bir tane komutan olur. O da hem karargâhın, hem birliğin komutanıdır. O yüzden kurmay başkanı ne karargâha, ne de ast birliklere komuta edemez. Askerlik yapanlar bilir, meselâ tümen komutanı herhangi bir nedenle garnizondan ayrılacak olsa, ona vekâlet yetkisi tümenin kurmay başkanına değil, derhal ast birliklerden en kıdemli olan alay komutanına geçer.

İşte "Genelkurmay Başkanı" da, askerî piramidin en tepesindeki komutanlığın, yani "Başkomutan"ın karargâhı olan "genel kurmay heyetinin başkanı"dır. Başkomutan ise "yürütmenin başı"dır. Ve başkomutanın asli, yetki ve sorumluluğu olan "emir ve komuta" devredilemez. Eğer herhangi bir nedenle kısa süreli bir vekâlet gerekecek olsa bile, bu, "yasamanın başkanı" ile gerçekleştirilebilir. "Silahlı Kuvvetler Komutanlığı" ise mükerrer bir ifadedir. Zira "Başkomutan"lık ile "Silahlı Kuvvetler Komutanlığı" aynı şeylerdir. Böyle iki yarı kurum düşünülemez.

Fakat gelin görün ki, Genelkurmay Başkanı, ilişkilerin tam bu noktasında, birden "komutan"a dönüşmektedir. Ve 1961 Anayasası itibariyle mevzuat boşluğu giderilip "Silahlı Kuvvetler Komutanı" da yapılmaktadır. Bu ise, meselâ tümen kurmay başkanını aynı anda tümen komutanı da, ya da bir savcıyı aynı anda yargıç da yapmaya benzer

Bunun nedeni, demokrasilerde "sivil siyasal erk"e ait olan "Başkomutan"lığın pasifize edilmesi, kâğıt üzerinde

kalmasının sağlanması, emre girilmeyerek hayata fiilen geçmesinin önlenmesidir.

Oysa, "demokrasi teorisi", halkın siyasal iradesini ortaya koyarak, temsilcilerine yetki ve sorumluluk verdiği ve onların tasarruflarının en meşru temeli olduğu "erdem"ine dayanır. Bu nedenle, tüm bürokrasi gibi silahlı kuvvetlerin de, yürütmenin nihai tasarruflarının "en yetkin" olduğu, bunlara itaatin tüm toplumun çıkarlarına hizmeti temsil ettiği varsayımını benimsemesi gerekir.

İşte şimdilerde içinden çıkmakta zorlandığımız sorunların bir boyutunu da, gerçek demokrasilerde olması gereken "sivil başkomutan"lığın fiilen kurumsal yokluğu oluşturmaktadır. Yapılacak iş, halen "cumhurbaşkanı" tarafından temsil olunan "başkomutanlık" müessesesini, "temsil" gibi soyut bir çerçeveden çıkararak, elle tutulur, gözle görülür vasıflarla, somut olarak ve derhal hayata geçirmek olmalıdır.

Genelkurmay Başkanlığı'nın Milli Savunma Bakanlığı'na bağlanması önerileri de meseleyi kavramamış olmanın tezahürlerindendir. Zira, "savaş, rakip devletlerden elde edilmek istenen siyasal amaçların harp silah ve araçlarıyla sürdürülmesinden başka bir şey değil"se eğer, o takdirde askerî görüşlerin de uluslararası siyasal amaçlarla ve tartışmalarla etkileşime girmesi kaçınılmaz olacak, demektir. Bu durumda silahlı kuvvetlerin en seçkin ve düzeyli kurmaylarının da, uluslararası strateji ve politikaların birbirine girmiş dünyasında faaliyet göstermeleri gerekecektir.

Bunun yeri de işte, Başkomutanlık karargâhı olan Genelkurmay Başkanlığı olacaktır. Artık, vesayet peşinde koşan, darbeler düzenleyen değil, yürütmenin başındaki siyasinin Başkomutanlığında küresel politikaları ve askerî stratejileri izleyen, analizler yapan, projeler üreten, evrensel ölçeklerdeki kurmay heyetleri sayesinde yapılabilecektir.

"Genelkurmay Başkanı", TSK'nin en kıdemli generali olarak değil, uluslararası liyakate en mazhar olanlar arasından seçilecektir.

Politikadan uzak, profesyonel askerlik mesleğine meftun ve kendisine bağlanan tüm silahlı kuvvetleri tam bir disiplin içinde harbe hazırlayan TSK'nın en büyük ve en kıdemli generali ise, "Silahlı Kuvvetler Merkezî Komutanlığı" ve "Başkomutan Yardımcılığı" görevlerini ifa edecektir. TSK'nın "eksen kayması"yla mustarip "komuta kontrol" çatısı altında böyle olmalıdır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Deniz Baykal kimdir

Namık Çınar 08.03.2010

"12 Mart rejimi"nin henüz ordudan atılmadığım günlerinde gencecik bir teğmendim. O sıralar "hafif süvari"ydım. Daha çok "Don Kişot"tum. Doğrucuydum. Kabına sığmaz bir "atak"tım. Yurtseverdim. Ve "masum"dum, en çok da.

Kışlada benden üç yıl daha kıdemli "Dursun C." isminde bir üsteğmen vardı. O bölük komutanıydı, bense başka bir bölükte takım komutanıydım. Şimdilerde nasıldır bilmem; gevezelik yapmak, yarenlik etmek için oldukça mesafeli bir rütbe ve makam farkıydı bu, o yıllarda. Ama biz ikimiz, başkalarını içine katmadan yaptığımız "politik tartışmalar"la bu askerî teamülü aşabiliyorduk, bir bakıma. O, insanın kanını donduracak denli haşın

ırkçı söylemleriyle iflâh olmaz bir “faşist”ti. Bense öğrenme sürecinde bir “solcu”ydum.

Öğrencilikte koca bir ders yılının hesabı, nasıl sene sonunda büyük bir sınavla veriliyorsa, arazide yapılan “eylül tatbikatı” da askerler için böyle bir şeydir. Bir yıllık eğitim faaliyetinin, muhtemel bir savaşa en yakın parametrelerle tüm Silahlı Kuvvetler düzeyinde eylemsel olarak test edildiği bu tatbikat; köylülerin tarlalardaki hasatlarını tamamlayıp, pulluklarıyla toprağın karnını yararak havalandırdıkları ve ilk güz yağmurlarına sundukları eylül ayına rastlatılır ki, ürünleri zarar görmesin.

Eylül hem yağmur yüklüdür, hem hüznü yüklü. Yüztutmuş, ama henüz ölmemiş doğada, kuzeyin rüzgârlarıyla kuytuluklara savrulan “güneş renkli yapraklar”dan, birbirine sokularak “ağaçların altın kuleleri”ne tünleyen suskun kuş kümelerinden, küçük dere yataklarındaki “rengi erguvana çalan” su birikintilerinden; eğer çıkarsayabilecek duyurgalarınız varsa, şiirsel tatlar da alabilirsiniz, hem yağmur hem hüznü sağanağı altındayken.

Kulaklarınızın ve burnunuzun kıkırdağını ısırın ayazın içinize de erişmeye yeltendiği sırlı parkanınızla ve yağlı yapışkan çamurun bir “hedik” gibi tutunup bırakmadığı botlarınızla, giderek prangaya dönüşen teçhizat ve silahınızla, “bu tepe ile şu tepe imtidadı hattını işgal tahkim ve savunurken” askerlik hoyratlıktır, ama siz yine de inceltebilirsiniz onu dilerseniz; derinliklerinizden muhayyilenizden çekip çıkarabileceğiniz, tam da deli- gençlik sevdalarınızı kanırtan ve alıp sizi buralardan kaçırıp imibikli bir aşk şarkısını dilinize dolayarak, meselâ.

İşte böylesi bir eylül tatbikatının onca yorgunlukla bittiği günün gecesi, tümenin “gözlemci ve denetçi heyeti”nin de konuk edildiği büyük bir arazi çadırında, alayın tüm subay ve astsubayları, müzisyen erlerin çaldığı orkestra eşliğinde hep birlikte şarkılar türküler söyleyerek, hafif çakırkeyf ve neşeli, bir “son akşam yemeği” sofrasındaydık. Sıra bireysel becerilere gelince, benim de şiir okumamı istediler. Tuttum, bir “Nâzım Hikmet” şiiri okudum, ben de:

“Kalbimizin ensesinde kıvrılan yağlı uzun saçlarımız yok/ Güle bülbüle aya mehtaba falan filan karnımız tok/ Ve şimdilik gönül meselelerine vermiyoruz metelik/ Sen bize hiç korkmadan emanet et karını/ Biz Promete’nin çığlıklarını doldurup pipomuza/ Kaba kıyım tütün gibi içiyoruz/ Yangın kulelerinde verip omuz omuza/ Ufuklarda parıldayan gözleri seçiyoruz.”

Bitirdim bitirmedim ki, birden: “Vatan hainlerinin şiirlerini dinlemek istemiyoruz!..” nidasıyla gırtlığı yırtan bir “na’ra” sarsaladı çadırı. O lâhza buz kesti her şey. Ve herkes dondu kaldı. Ne olduğunu anlamaya çalışan birkaç kişinin aralarındaki “Nâzım’ın şiiriymiş meğer” fısıltıları bile sessizliği delmeye yetmemişti.

Şişmiş ve kararmış şakaklarındaki sonsuz öfkesiyle, kanı çekilmiş salyalı dudaklarını belli belirsiz titreterek, sık soluklarla sanki nöbete girmiş de, yuvalarından fırlamış korkunç gözleriyle düşmanını hedefler gibi beni işaret eden Üsteğmen Dursun C. idi, bu vahşetle patlayan. Sohbetlerimizdeyken dürüstçe ve içtenlikle açtığım yüreğimi şimdi saptırarak zora sokan, fırsatçı ve kalles, kalıbının adamı olmayan çiğ bir gölgeydi artık, karşımda dikili duran.

Gergin sessizliği bozan, bu yaptığına daha sonra bin kere pişman edilecek olan Yüzbaşı Yüzer K. oldu: “Yahu, üsteğmen Dursun C.!” dedi, ona seslenerek. “Teğmen Çınar’ın okuduğu şiiri madem beğenmedin; ters yüz edelim o halde, ne dersin?”:

“Biz saçı yağlılar/ Güle bülbülle ayla mehtapla haşır neşiriz/ Ve aklımız fikrimiz hep oramızda/ Sen sakın ola

emanet etme bize karını/ Biz afyon kokulu izbeliklerde/ devirip popomuzu doldurup pipomuzu/ Gogo çekiyoruz/ Meyhanelerde verip omuz omuza/ Berduşları ölgün bitkin gözlerinden öpüyoruz.”

“Nasıl, beğendin mi şimdi, Dursun?” dedi, Yüzbaşı Yüzer K.

Bütün bunlar birkaç dakika içinde olmuş, bitmiş ve alay komutanı da yemeğe son vererek, çadırı dağıtmıştı sonunda.

Benim içinse bu olay, “ordudan atılmama mesnet teşkil edecek bir done daha husûle getirmiş”, –bir önceki görevi Seferberlik Tetkik Kurulu’nu Özel Harp Dairesi’ne dönüştürmek olan derin devletin “kurucu babaları”ndan- tümen komutanı Tümgeneral Cihat Akyol’un “kızıl da değil, kıpkızıl bir komünist” olduğuma dair kanaat getireceği “sağlam bir karine”ye (!) dönüşmüştü.

Üsteğmen Dursun C. ile bir daha hiç karşılaşmadım. Ama sonradan öğrendiğime göre, siyasal eğilimlerine yeterli bulmamış olacak ki, isminin önüne mahkeme kararıyla “Hakan” ekleterek, adını “Hakan Dursun C.” yapmıştı.

Yıllar sonra Necmettin Erbakan, yükselen bir çizgide olduğu 1997 martında, ordudan emekli olmuş çok sayıda subayı, TV’lerin de verdiği bir törenle partisinin saflarına katıyordu.

O’ndan çok kısa bir süre sonra “sen yaparsın da ben yapamaz mıyım?” diyen Deniz Baykal’ın bir başka grup emekli subayı, yine TV’lerin de yansıttığı bir törenle, bu kez, CHP saflarına kattığını izliyordum haberlerde. Deniz Baykal, bu toplu katılımdaki her şahsın yakasına parti rozetini bizzat takıyor ve yanaklarından öperek, elini muhabbetle sıkıyorken, spiker de anons ediyordu:

“CHP saflarına katılanlardan emekli piyade kıdemli Albay “Hakan Dursun C.” cumhuriyet ve laiklik mücadelesini artık bu çatı altında...”

Dondum kaldım. Ayakuçlarımdan saçımın tellerine doğru yürüyen bir dalga bedenimi sarsarak geçti. Boğazıma kocaman bir yumruk takılmış, yutkunmama engel oluyordu. Gözlerim buğulandı. Burnumun direği sızlıyordu. Birden hıçkırarak boşandım. Gözyaşlarım yanaklarıma dökülmeden önce, asidiyle gözkapaklarımı yakıyordu. Hiçbir şey düşünemiyordum. Beynimin içinde, yıllar öncesinde kulaklarımda patlayan “vatan hainlerinin şiirlerini dinlemek istemiyoruz” narası vardı sadece.

Ben “12 Mart rejimi”nde, o çadırda ve sonraki akıl almaz mücadele süreçlerinde değil, ama yıllar sonra o gün o televizyon karşısında, “Deniz Baykal’la Hakan Dursun C’nin”, o hiç unutamayacağım “karşılıklı ve uyumlu sırıışlarıyla” sendeliyordum.

Ve ben şimdi diyorum ki, Hakan Dursun C’ler gibi oportünistler siyasal yaşamımızda “bir virgül bile değil, bir vesile”yken; artık CHP’liler akıllarını başlarına toplayarak, türbanlıları mağdur ederken çarşaflılara rozet takan, sözde laiklik şampiyonluğunun yanı sıra Cübbeli Ahmet Hocalara “geçmiş olsun” dilekleri de sunan Deniz Baykalların, asıl kim olduklarını ve ne yapmak istediklerini gerçekten sorgulamalıdır. Bu ülkenin demokratikleşmesinin önündeki en büyük “takoz”dan siyasal olarak kurtulduklarında ve hepimizi kurtardıklarında, CHP’liler asıl dolu dolu bir “geçmiş olsun”u ilkin benden duyacaklardır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bu hükümet neden düşer

Tv'nin Discovery kanalındaki belgesellerde, Afrika'nın uçsuz bucaksız Serengeti düzlüklerinde "öküz başlı bizon" sürülerinin mümbit otlaklar bulmak uğruna dere-tepe demeden tozuta tozuta bir o yana bir bu yana savruluşlarını... Bir tutam ot ve bir damla su için hayatlarını ortaya koyuşlarını... Vahşi kedilerin ve timsahların iştahla yalanarak, ölüm sessizliğindeki pusularından tez fırlayıp, seçtikleri kurbanlarını sürünün gözleri önünde parçalayıp... izlerken, aklımıza ilk gelen, dikkatimizi en çeken şey... koca sürünün hiç istifini bozmadan, hiç bana mısın demeden, sanki "yedikleri kurban nasıl olsa biz değiliz" dercesine hiç oralı olmadan, otlamaya devam edişlerine duyduğumuz şaşkınlıktır, sanırım.

İyi de, ne farkımız var ki onlardan? Üstelik, onların "tabiat"ları o kadarlık. Bizse "bilinç"liyiz ya, sözüm ona!

İçinde yer aldığımız toplumun –yoksa sürü mü, demeliyim?- çoğu üyelerinin, küresel krizi iliklerine kadar yaşayan azımsanmayacak yoğunluktaki kendi insanlarına karşı duyarsızlıklarını... hiç istifini bozmadan, hiç bana mısın demeden, sanki "kriz kurbanı nasıl olsa biz değiliz" dercesine hiç oralı olmadan yaşam sürdürmelerini... duyumsamak, hem de utanarak duyumsamak ve "öküz başlı bizon" sürülerinden farklı olarak, ne gibi önlemler alınabileceğine kafa yormak... asıl olması gereken insansı tepki değil midir, sizce de?

Küresel ekonomik kriz toplumumuzu da vurmuş, çoğunluğu oluşturan en alttaki geniş kitleyi darmadağın etmiştir.

Erişim becerileri yerel pazardan öteye uzanamayan, çokluk cılız, hayli ilkel, hayli çağ dışı ve günlük geçim ekonomisi kadarlık ticari ilişkilerini ancak birbirleriyle sürdürebilen bu kesimin, "toplumsal artı"dan alacakları pay muslukları kesilmiş, ortalıkta tığ-teber ve cascavlak kalıvermişler, karşılıklı alışverişleri tamamen durmuştur.

Bu mazlumların, göz diktikleri perakende dünyasına zücaciyeye dükkânına girmiş filler gibi dalan yerli-yabancı büyük girişimciler, risk alıp da sermaye performanslarına yaraşır iş alanlarına küresel ölçekte yatırımlar yapacakları yerde, kendileri için fındık-fıstıktan sayılabilecek sermayelerle, artık domates maruldan tutun da, hamburger ve pizzaya, ayakkabıdan gömlekten tornavidaya, iğneden ipliğe yani, her köşe başına koca koca marketler, devasa mağazalar açarak... özellikle genç kitlelerin "varoş komplekslerini bakarsın örterim" zannettikleri marka manyaklıklarını da kullanarak, günün gerisinde kalmışlıkları ayan-beyan ortada olan bu kesimin ekmeğini çalmışlardır. Türkiye'nin "ilk 10"a giren zengini, meselâ "köftecilik" yapmakta, binlerce dükkâncıya da avucunu yalamak düşmektedir.

Gazetelerin, ekranların gönüllere su serpen makroekonomik göstergeleri bu insanları kapsamamaktadır. "2010'dan itibaren Türkiye uçar gider ve dünya şaşırır" söylemleri, toplumsal "krema"nın alttaki "çökelek"lerle ilgili hiçbir kaygılarının olmadığına işaret eder. Birkaç hafta önce, en çok da devlete para satan tüm bankaların, kriz sürecindeki son bir yıllık performanslarının bir önceki yıla nisbetle yüzde 49 daha fazla kâr ile tanımlandığı anımsanırsa, şu bizim "umarsız"ların iliğinin kemiğinin ne ölçülerde sömürüldüğü, "yoksulluk mer'ası"nda nasıl "yılki"ya bırakıldıkları daha iyi anlaşılacaktır.

Yirminci yüzyılın başında İngiltere'de iki buçuk milyon at vardı. "İçten yanmalı motor"daki gelişmeler, "elektrik"in yaygınlaşması vs. nedenlerle tam on yıl içerisinde at sayısı birden elli bine düşmüştü. Şimdi siz, bu durumda sektörlerdeki çöküşü bir düşünün. Dericiler, saraçlar, eyerciler, nalbantlar, yem satıcıları, çiftçiler, nakliyeciler, araba sürücüler, kimbilir daha kimler nasıl bir cehenneme sürüklenmişlerdi?

Şimdi bu, bizde de böyle mi olmalıdır?

Hani "tasada ve kıvançta ortak"tık? "Tasa" geleneksel işletmelere ve ücretlilere, "kıvanç" da "faiz ve rant" aristokrasisi ile küresel esnekliklere yatkın "kâr"ın çocuklarına mı?

Somut ekonomik varlıkların bir karşılığı olarak piyasada alınıp satılan "menkul değerler"i fütursuzca çevirerek, köpürterek ve şişirerek, kazançlarını defalarca katlayan küresel/yerel "faiz ve rant" aristokrasisi; sonunda, ekonomik yaşamın bütününe nüfuz edip, hemen herkesle de suç ortaklığı tesis ederek, olmayan ama var sayılan, olmayan ama varmış gibi getirisi olan sanal finansal kaynakları bir anda tüm ağırlığıyla "toplumsal güven"i'n üstüne çöktürmediler mi? Bu hormonlu sanal değerler buhar olup, uçup gitmediler mi? Ortada sendelemiş bir ekonomi ve zarar hanesi kabarık bir bilanço bırakmadılar mı?

Fakat, bir de ne görelim!

Onlar şimdi yeniden toplanıyor ve ihya oluyorlarken, bu bizim "en alttakiler"; yani "daralan", "değişen" ve "ele geçirilen" reel piyasaların bu küçük insanları faturayı ödemek üzere bir bir batıyorlar.

Olacak iş midir şimdi bu?

Bu "alavere-dalavere"nin ceremesi, garibanların evlerinde ve işyerlerinde kırık dökük buzdolaplarına, çamaşır makinelerine, öte-beriye, "mal bulmuş mağribi" gibi musallat olan... memurundan müdürüne kadar "eğitimi almadıkları" hukukun zerresinden ve pedagojisinden dahi nasipsiz icra daireleri ile... "icra işlemleri piyasası açıldı da gün doğdu" diye gözlerinin içi gülen ve "eğitimi alsalar da ne yazar"ın simgesi alacaklı avukatlarının elinde inim inim inletmek mi olmalıdır, bunları?

Kriz geldiyse herkese gelmedi mi? Yağmur yağdıysa her yere yağmadı mı? Sizin neden şemsiyeleriniz var da, berikiler sucuk gibi sırlıslıkla?

Ey, kendi sorunlarına çözümleri kendi araması gereken umarsız kalabalıklar! Sizin eviniz, işyeriniz henüz kaldırılmadı mı? Ondan mı, bu kadar vurdumduymazsınız? Evet, biliyorum; her koyun kendi bacağından asılır asılmasına da, önünde sonunda tüm koyunların bacakları için mutlaka bir "kasap çengeli" de vardır, yani! Bilmem anlatabiliyor muyum?

Hükümete de söyleyeceğim şudur:

Korkmayın; –eğer becerip- özgürlükleri genişleteceksiniz diye, dünyayla ve komşu ülkelerle barışa kucak açacaksınız diye, yıllardır birikmiş ve onmaz yaralar açmış sorunlara siyasal riskler alıp cesaretle el atacaksınız diye, düşmezsiniz. Bu halk sizi bunlar için düşürmez. Tersine, alkışlar.

Ama düşerseniz, biliniz ki; kurumuş, küflenmiş, tadı kaçmış "ekmek" yüzünden düşeceksiniz. Siz bunun ne kadar farkındasınız, acaba?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

TSK'ya 'muhtıra'

Çok öfkелisiniz. Körük gibi bir açılıp bir kapanan burun deliklerinizdeki solumalarınızdan belli kızgınlığınız. "Kuşatılmışlık" duygusu sarıyor bedeninizi de, bilincinizi de. Yaklaşımı eleştirel olan herkesi düşman belliyorsunuz. "Fırsat oluşturup, tam bir işbirliğiyle saldırıyorlar olur olmaz; bizi zayıflatmak, hattâ yıkmak istiyorlar", diye düşünüyorsunuz. Dostu-düşmanı ayırdınız da zorlaşıyor böylelikle.

Bütün her şeyin faturasını size çıkarıyorlar. Doksan yıldır ne kadar sorun varsa biriken, sizden biliyorlar. Bu ülkenin bir asırlık çözümsüzlüklerini, gördünüz mü bakın işte, size yıkıyorlar şimdi.

Son rütbelerine doğru adeta gelenekmiş gibi, her dönemin generalleri egemen siyasal davranışlarıyla üçer-beşer seneliğine esip gürlediler yıllardır; ve çekip gittiler sonra da. Ardlarındaki "küspe"lerin faturası da bu saygıdeğer kuruma kaldı, yazık ki. Yüz yüze olduğunuz "durum" bu!

Peki, şimdi ne yapacaksınız?

Ben söyleyeyim size ne yapacağınızı. Hemen şeffaflaşacaksınız. Hemen hukukun içine gireceksiniz. Hemen özeleştiriyeye başlayacaksınız. Ve hemen reformlara da, A'dan Z'ye.

Bunlara kalkıştığınızda, asıl dostunuzun da asıl düşmanınızın da ayrılmaya başladığını göreceksiniz, zaten o zaman.

Önce, şu ayyuka çıkmış "darbe plâncıları"nı korumaktan vazgeçmelisiniz. Siz "İsmailağa Cemaatı" mısınız ki, kendi içine kapalı bir davranış yolu seçesiniz? Hem öyle "bir şalgam gibi koparmıyorlar kellesini adamın", çabucak. "Tabii yargıç" a teslim edin hepsini, olsun bitsin. Bırakın akla kara çıksın ortaya. Görevlerinden de alın onları. Açığa mı alırsınız, emekli mi edersiniz... ama mutlaka uygulayın yasaları.

Anımsar mısınız; bir şiir okudum diye, okumaya, bilmeye meraklıydım diye bir zamanlar, yargı sürecini bile beklemeden atmıştınız beni ordudan. –Bu benimki ne kadar masum, ne kadar meşru idi oysa.- İsterseniz yapabiliyorsunuz demek ki.

Ama sakın kin güttüğümü, bana yapılanları onlara da yapın, dediğimi çıkarmayın bundan. Kimseyi mağdur etmeyin, bana yaptığınız haksızlıkları onlara da yapmayın sakın. Hukuku öngörün sadece, budur önerdiğim.

Ve derhâl yürütmenin "kayıtsız şartsız" emrine girmelisiniz. Unutmayın! O yürütme, hoşunuza gitsin gitmesin, "halkın siyasadaki yansıması"dır. Bu bilinci iliklerinize kadar hissetmeli ve içselleştirmelisiniz. O yürütmedekiler bugün varlar, yarın yoklar. Halk kimi dilerse onları "temsilci"si kılar. Sizin beğenmek, tercih etmek gibi bir seçeneğiniz yoktur.

Harbi askerler yapmaz, halk yapar. Askerlerin yaptığı muharebelerdir. O nedenle inisiyatif halkta, yâni onun siyasadaki yansıması olan temsilcilerindedir. Bunu algılayamamışsanız, demokrasiyi de savaşı da askerliği de kavrayamamışsınız demektir.

Altmış yıllık siyasal siciliniz de doğrusu hiç parlak değil. Üstünüze vazife olmadığı halde, bu süreçte hep siyaset yaptınız. Say say bitmez darbeler, darbe girişimleri ve müdahalelerinizi düşündükçe insanı "hafakanlar" basıyor. Nedir zorunuz, Allahaşkına! Bu tutumunuzla, hem ülkenin hem kurumunuzun ne kadar zarar gördüğünü göremiyor musunuz? Size çıkarılan fatura da bu yüzden, anlayamıyor musunuz?

“Cumhuriyet’i ben kurdum, o yüzden koruyor ve kolluyorum.”

Hayır! Cumhuriyet’i siz değil, bu halk kurdu. Koruyup kollayacak ve nasıl işleyecek olduğuna karar verecek olan da bu halk.

Bu uzun süreçte boyuna siyaset yaptığınız için de, galiba askerlik yapmaya pek vaktiniz olmadı. Askerliği unutmuşluklarınızı, gazete ve TV’lere yansıyan “Balyoz darbe plânı” çerçevesindeki konuşmalarınızdan bile çıkarabiliyorum. Plân tatbikatı oyuncularının “askerî dil”ine bakılırsa paramiliter unsurların, partizanların, komitacıların “ağız” yerleşmiş her birine: “...üstüne çökeriz, ...tepeleriz, ...sırtlarına bineriz, ...ezer geçeriz, ...gözdağı veririz” vs.

Oysa askerî literatürde dil ve kavramlar “nev’i şahsına münhasır”dırlar. Mesleğin önemli standartlarındadırlar. Başlıbozuk unsurlarla düzenli ordu ayrımının göstergelerindendirler.

Ayrıca, siz şimdi bu plân tatbikatında, yazdığınız senaryo gereği “dış tehdidi” bir yana bırakıp, “muharebe sahası geri bölgesi”ndeki iç olaylara dönük bir müdahaleyi mi işliyorsunuz? Pekiyi, siz nasıl olur da “birinci hat birlikleri”nizi geri bölgeye kaydırarak “asıl muharebe hattı”nı terk edersiniz? Harbokulu’nda “taktik dersi”nde böyle bir şey söyleseniz, sınıfta bırakırlar sizi. Bu ülkenin Jandarma’sı, polis teşkilatı; dahası, dış tehdide sizinki gibi maruz kalmayan –çünkü senaryodaki gerginliğin sadece Yunanistan’la sınırlı olduğu görülüyor– kuvvet kaydırabilecek diğer bölgelerdeki orduların birlikleri yok mu, bu işleri yapmak için? O halde bu unsurların temsilcileri nerede? Nerede tüm bölgenin valileri, kaymakamları, jandarma ve emniyet müdürleri, hâttâ belediye başkanları, il özel idare yetkilileri, sivil savunma sorumluları?

Ama sizin niyetiniz başkaysa, durum değişir elbet de. Siz “Asiye nasıl kurtulur”un bıktırıcı ve bezdirici versiyonlarından birini daha sahneye koyma provası yapıyor idiyerseniz tiyatronuzda, o başka tabii!

Bakın, yalakalar göz göre göre alkışlarlar, yanlışlıklarınızda bile. Ama dostsa acı söyler. Ben dostunuzum sizin, siz öyle sanmasanız da. Tarihe bırakıyorum, bakalım kim haklı çıkacak. Çünkü on yaşımdan, yâni gözümü ilk açtığımdan itibaren, tayınını yedim, çilesini çektim bu kurumun. Hakkım var üzerinde. Çağdaş ve gerçekten güçlü bir silahlı kuvvetler istemeye hakkım var.

O yüzden şeffaflaşın, hukuka yaslanın ve özeleştiriyeye başlayın hemen siz de. O kadar dokunulmazlıklarla, denetimsizliklerle kaplanmışsınız ki, kendiniz bile dokunamaz, denetleyemez hâle gelmişsiniz, neredeyse. Ömrü boyunca saçını, sakalını ya da tırnaklarını kesmeyen ve artık kesmeye de kıyamayan tuhaf Hintlilere dönmüşsünüz.

Görün, ne reformlar yapacaksınız bak! Bunlardan kurtulunca. Kendiniz de gelişecek, hiç aklınıza gelmedik konulara kadar el atacaksınız.

Halkın gerçek ordusu olacaksınız.

Ve mutlu olacaksınız bir de, mutlu!..

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Anayasasını yapamayan tosbağa

Namık Çınar 29.03.2010

– “Ne okuyorsunuz, efendimiz?

– Kelimeler, kelimeler, kelimeler...

Hamlet böyle yanıtlar Polonius’u.”

Sözcüklerdir belirleyen, biçimleyen, gerçeği barındıran, içeriği “bir başına dünya” olan. Onlar, sevinçlerimizi kaygılarımızı özlemlerimizi bir “atlas” gibi sırtlarında taşırlar. Yüklendikleri anlamları, üzerlerine sinen renkler kokular ve tatlarla kavramsallaştırırlar. Sözcükler her şeyimizi “ele veren”dirler. Hepimizin “giz”leri onların dağarlarında saklıdır.

İşte, 1982 Anayasası’nın bu bakımdan da “ipliği pazarda”dır, bana kalırsa. Örneğin “devlet” sözcüğü 154 kez geçiyorken içinde, “vatandaş” sözcüğü 17 kez geçer. Devleti kutsarken, bireyi “bölücü ve yıkıcı” bir kaygıyla betimler. “Refah, mutluluk, sevgi, kardeşlik, hoşgörü diline hiç değmeyen, rastgelmeyen sözcükler kapsamındadır. “Barış” bir kez olsun uğramaz semtine. “Yurtta sulh, cihanda sulh” eriyip giden bildik bir tekerleme olarak kalıverir. “Dayanışma, işbirliği, insan hakları, adalet” nadide ipekliler gibi tezgâh altında, karaborsadadırlar. Ama “milli güvenlik, ödev, görev, sınırlama, kısıtlama, denetim, gözetim, yasaklama, erteleme” lebaleb bir Çin pazarı ucuzluğundadır. “Sıkıyönetim, olağanüstü hal” her sayfanın köşesinden el sallarlar. “Milli” sözcüğü bitmeyen şarkının nakaratı gibi 49 kez yinelenir. “Atatürk ilke ve inkılâpları, devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğü” 19 ve 20’şer kez tekrarlanarak, ev ödevini yapmamış bir haylaza verileri yineleme cezasına dönüşürler.

“Herkes kişi hürriyeti ve güvenliğine sahiptir” denerek altı sözcükle tanımlanan bu özgürlüklerin, daha sonra nasıl kayıt altına alınacağı 336 sözcükle kararlaştırılır. 11 sözcüklü “temel hak ve hürriyetler”e ödev ve sorumluluk getiren, onları sınırlayan, durduran 271 sözcük nezaret eder. 29 sözcüklü “din ve vicdan hürriyeti” 203, “düşünce ve kanaat hürriyeti” ile bunları “açıklama ve yayma hürriyetleri” 62’ye karşın 140 ve garibim “basın hürriyeti” 14’e karşın 504 sözcükle “kuşa benzetilir”ler...

İstemiyorum ben bu anayasayı, dostlarım! 1876’dan beri “sivil bir anayasa yapamayarak”, “hacr” altında ve de “temyiz gücü” olmayan, 135 yaşında bir kaplumbağa gibi yaşamak istemiyorum artık.

Sadece bu mu?

Ben, kendi tasarruflarına yargı yolunu bile kapatan bu “üst yargı” organlarının bağımsız ve başına buyruk olmalarını da istemiyorum. Bana bağımlı olsunlar, her karar verişlerinde göz ucuyla hep beni kollasınlar, hep beni süzsünler; ben “leb” demeden anlasınlar “leblebi” diyeceğimi ki, ona göre hareket etsinler, istiyorum.

Ben, elli tane devletten oluşan, coğrafyası bizimkinden 13, nüfusu da dört buçuk kat daha fazla olan süper güç ABD’ninki kadar bir “bürokrasi”yi de istemiyorum.

Kara-deniz-hava gücü toplamı 100 binin altında olan ve dünyanın en güçlü ordularından sayılan İngiltere’ninkinden yedi-sekiz kat daha büyük, hantal ve verimsiz bir “silahlı kuvvetler” de istemiyorum.

Osmanlı’dan miras, fiskalistik –gelirci- bir mâli politikadan başka yol iz bilmeyen, her “iş” yapanın büyük ortağı bir “maliye ve vergi teşkilâtı” da istemiyorum.

Çünkü ben “halk”ım.

Çünkü kim bakacak bunlara, kim besleyecek? Ben ekmeğimi nasıl çıkaracağım taştan, diye kıvrım kıvrım kıvrılırken, bu saydıklarım yetmezmiş gibi, ensemde boza pişiriyorlar bir de. Seçtiğim temsilcilerin karşısına geçip, gemi azıya alarak "siyaset" yapıyorlar. Anlaşılan karınları tok, sırtları da pek bunların.

Elimdekine avucumdakine el koyup, devasa bütçelerine habire kaynak yaratmam için kapılarındaki "yanaşma", tarlalardaki "reaya" olmaktan çıkmaya yüz tuttuğumu gördükçe de telâşlanıp, "cumhuriyetin kazanımları" edebiyatına sığmıyorlar.

Farkında mısınız bilmem, ben çoktan geçtim "Bor"un pazarını. Bilesiniz ki, ben dünyanın küresel ölçeklerdeki fuarlarındayım artık. Yani anlayacağınız, bundan böyle o bildik "kapıkulu" nuz değilim sizin.

Bu hükümete de bir içerliyorum ki, sormayın! Hani çocuk dergilerinde üç tavşandan birinin doğru çıkış kapısında durduğu labirentler vardır ya! Hani siz de kalem ucuyla dolana dolana o yolu bulursunuz ya! İşte o doğru kapı önündeki tavşan gibi, hükümet de. Ne ki, aynı zamanda tıpkı o tavşan gibi de ürkek, korkak, mütereddit. Tıpkı emekleyerek yarıştıran bebekler gibi, kendi parkurunda bir hızlanan bir duran, bir geriye dönen bir ağlayan ve "koş gel" diye çırpınıp duran anasının çağrısına aklı erip de bir türlü hedefine varamayan tosuncuklardan, sanki.

Hep yüreğimiz ağızımızda mı yaşayacağız böyle; hep umarak, hep bekleyerek?

Sıkıntıdan dostlarım, inanın göğüs kafesim daralıyor. Sanırım, şu ilerde parlak ışıklarıyla güzele benzeyen bir "belediye sosyal tesisi" görüyorum. Oraya gidip, hiç değilse birkaç kadeh "parlatayım" bari. Belki açılır, ferahlarım.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hayat, savaş ve askerler

Namık Çınar 05.04.2010

Taraf'ın geçenlerde dış basından aktardığı bir haberi okuyunca, değerli dostlarım, bir kez daha anladım ki, dünyanın her yerindeki askerler hep aynı "millet"ten.

Times'daki makalesinde, Britanya'nın Afganistan'daki askerî birliklerinin eski komutanı Albay Richard Kemp, "savaşın sıcaklığı içinde bir komutanın, insan haklarını düşünmesinin mümkün olmadığını; bunun, savaşta imkânsız hale getireceğini" söylemiş. Kemp, "Avukatların savaş meydanında yeri yok" başlıklı yazısında "savunma bakanlığının, askerleri savaş meydanında da insan haklarına uymaya zorlayacak girişimlerine" karşı çıkmış. Albay Kemp, "komutanların, askerlerin hayatlarını riske atmamak için tüm önlemleri almakla yükümlü tutulmasının, savaş kültürünün doğasına aykırı olduğu" görüşündeymiş. "İnsan Hakları yasaları savaş meydanında uygulanırsa, komutanların riskli operasyon kararı almaları zorlaşır"mış.

İlkin bilmeliyiz ki, şöyle ağız tadıyla bir savaş yapamıyor olmaktan yakınan her kim ise, savaşta ölme olasılığı en düşük olan da o'dur. "Şiddet yöneticileri"nin savaşta riskli kararlar alabilmelerinin en önemli saiklerinden biri, kararlarının sonuçları bakımından kendilerinin muhtemelen ölmeyecek olmalarıdır. Harp Tarihi'nin kanlı sayfaları, istatistiksel olarak, savaştan sonra yazılacak o satırları sağ kalıp okuyabilme olanağı elde etmiş "büyük

askerler" in tarihidir de, aynı zamanda. Bile bile ölüme gitme destansı öykülerinin çoğu, sonradan çekip çevirilen ve "mit"leştirilen malzemelerden başka şeyler değildirler.

Çünkü insan, her ne olursa olsun, ölmek istemez. Bu, doğasına aykırıdır. Savaşta ölenlerin hiçbiri isteyerek ölmezler. O yüzden savaş –normal olarak- ölme olasılığı yüksek olanların istemeyeceği bir şeydir.

Savaşı daima, o koşullarda ölme olasılığı en zayıf olanlar düzenlerler. Bu nedenle de savaşı, o savaşı çıkaranlar değil, tam tersine o savaşın çıkarılmasında hiçbir rolleri olmayanlar yaparlar ve onlar ölürler. Sağ kalanlarsa daha sonra o ölenlerin ölümlerine şiirsel anlamlar yükleyerek ve süsleyerek, hem vicdanlarındaki yüklerden kurtulurlar, hem de bir sonraki savaşta ölecek olan yeni adaylara savaş kültürü kodlarının altyapısını önceden hazırlamış olurlar. Mesela Yahya Kemal'in "bin atlı akınlarda çocuklar gibi şendik" diye başlayan heyecan yüklü dizelerini Ayazpaşa'daki müdavimi olduğu Park Otel'in barında yazmışlığı büyük olasılıktır.

Herkes için için bilir ki, savaş kötü bir şeydir. Ölümün ve korkunun alanıdır. Canlının can kaygısına düştüğü yerdir.

Savaşta herkes korkar. Başka türlü yapamadığı ve yapamayacağı için savaşı. Savaş insanın zorla yaptığı, zorlanarak yaptığı bir eylemdir.

Bu yüzden de en cengâver olunan dönemler daha çok barış dönemleridir. Barıştayken, tarihin, kültürün ve politikanın da köpürtmeleriyle, ipin ucu kaçırılarak savaşkan kesilir, birbirimizi bileriz. Savaşa düzdüğümüz güzellikleri avaz avaz çığırırken, savaşacak olanın bir biçimde kendimiz olmayabileceğini de aklımızın bir köşesinde saklı ve güvende tutarız. O savaşın içinde ölüp gitmeyi kendimize kondurmaz, kendimize yakıştırmayız. Savaş olduğunda ölüneceği biliriz, ama aralarında bir yokuzdur. Hiçbirimiz "hele bir savaş çıksa da ölsek" demeyiz. Ölecekler vardır, bunu biliriz, ama onlardan biri değildir biz. Başkalarının öleceği, sonunda gönenenin kendimiz olacağı kurgusudur, bu bizimkisi.

İyi de, hiç mi "değerler" uğruna ölüme gidenler yoktur? Olmaz olur mu? Ancak böylesi özel durumların sıklığı, yanlışlamaz bu anlattıklarımı.

Zira, savaş örgütlü bir kavgadır. Kahramanlık ve cesaret üzerine değil, iyi planlanmış bir organizasyona dayanır, sonuçta. Mesela Amerikan ordusu, piyadenin bir tepiyi zayıtsız ele geçirebilmesi için, önce o tepenin "rakım"ını birkaç metre düşürüp, börtü-böceğe varıncaya kadar tek bir canlı kalmayasıya döver, topçusuyla. Bu da yiğitliği değil, "155'lik obüs bataryaları" için bol miktarda "tahrip danesi" ikmalini gerektirir, olsa olsa.

Ne ki, artık böyle savaşımlara izin vermiyor, vermek istemiyor hayat. Küreselleşmenin de ivmesiyle giderek daha demokratikleşen, daha liberalleşen yeryüzü, savaşı hukukun çerçevesi içine girmeye zorluyor, her geçen gün.

Artık eski anlayışlarla muharebe edilemiyor. Kazansanız bile, savaştan sonra uluslararası sorunlar çıkıyor. Soykırım suçlamaları "demoklesin kılıcı" gibi tepenizde sallanıyor.

Artık, patates yetiştirirken nasıl dünyasal normları gözetecek iseniz, satabilmek için... Nasıl tüm dünyayı ancak kucaklayarak şarkı söyleyebilecekseniz, kendinizi herkese dinletebilmek için... işte savaşıırken de şimdi, insana dair tüm evrensel yasaları ve dünyanın tüm yargı yerlerini de ölçü alacaksınız artık. Düşmanınızla mücadele ederken, dünyanın herhangi bir mahkemesinde hesap vereceğinizi de bileceksiniz.

Savaş bir "gerçeklik" kuşkusuz. İnsanoğlunun telafi edemediği "arızı" durumlarından biri, henüz. Hasımdan elde edilmek istenen hedeflerin, "zor araçları"yla sürdürülmesi siyasetinin devreye sokulması süreci... evet, ama bu artık bir yanılsama olarak görülüyor, görülmeye başlanıyor. Ve kınanıyor. Dahası, savaş suçlarının kapsamı giderek genişletiliyor.

Hatta yetmezmiş gibi, eskiden yapılanlar dahi geriye dönüp sorgulanabiliyor. "Yeni dünya düzeni" bundan böyle düşmanınızı "imha" etmenize izin vermediği gibi, kendi askerlerinizin hayatını da riske etmenize göz yumuyor.

Demokrasinin beşiği İngiltere'de bile bir asker, dünyanın insanî gelişimindeki liberal değerklerin nerelerden gelip nerelere gittiğini kavrayamayarak böyle dşnebiliyorsa, demek ki sadece biz değil, dünyanın tüm toplumları da, kendi askerlerinin "hayat ve savaş" algılarını yeniden mercek altına almalıdırlar.

Ve tüm toplumların sivil siyasal yapıları, "savaşın askerlere bırakılmayacak kadar ciddi bir iş olduğu"nu, bir kere daha hatırlamalıdırlar.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kim kazansın: Oligarşi mi, halk mı

Namık Çınar 12.04.2010

Sosyalizmin olduğu kadar, kapitalizmin de ideologu sayılan pozitivist sosyal bilimci Saint Simon, bundan 191 yıl önce, 1819'da şöyle diyordu:

"Sevgili Fransa'mızın en önde gelen soylularını; lordlarını, prenslerini, kontlarını konteslerini, dklerini dşeslerini... sarayın başlıca görevlilerini; bakanlarını, bütün Danıştay üyelerini, bütün yargıç ve savcılarını, bütün mareşallerini ve generallerini, bütün kardinallerini ve en önde gelen din adamlarını... valilerini, genel müdürlerini, noterlerini ve lüks yaşam sürdüren en zengin seçkinlerini... bir an için olsun varsayalım ve kocaman bir transatlantiğe bindirelim. Sonra da bu transatlantik –Tanrı esirgesin- okyanusun orta yerinde batmış olsun. Bu durum hepimizi tabii ki çok sarsar ve Fransa'mız büyük bir kahırla yasa bürünür.

Ne ki, ekonomik sosyal ve siyasal yapımızda herhangi bir çöküntü yaşamayız. zntlerimiz geçtikten sonra bıraktığımız yerden yaşamımıza devam ederiz. Yitirdiklerimizin yerleri de, onları bile şaşırtacak bir hızla derhal doluverir.

Ama aynı transatlantiğe, eğer sevgili Fransa'mızın önde gelen bilim adamlarını, sanatçılarını, ğretmen ve profesörlerini... Önde gelen mimarlarını, mühendislerini, doktorlarını... Önde gelen çiftçilerini, tüccarlarını, madencilerini, dokumacılarını, hırdavatılarını, ini ve porselencilerini... gemicilerini, nakliyecilerini, matbaacılarını... duvarcılarını, boyacılarını, dlgerlerini, marangozlarını, nalbantlarını, demirci ve dkmclerini... bindirsek ve transatlantiğimiz –Tanrı esirgesin- okyanusun orta yerinde bu yolcularıyla batmış olsa, bu durum hepimizi sarsmakla ve Fransa'mızı büyük bir yasa boğmakla kalmaz, bu defa ekonomik, sosyal ve siyasal yaşamımız da tam bir çöküntüye girer. zntlerimiz kolayından geçmeyeceği gibi, yitirdiklerimizin yerleri de iki-üç nesil sürmeden giderilemeyecek, doldurulamayacak hale gelir."

Oysa, iki yüzyıl önce yaşamış olan Saint Simon, daha da gelişmiş fikirlerle çoktan açıldı gitti, dünyada. Ama biz onun görüşlerinin düzeyine bile gelemedik buralarda.

"Balyoz darbe planı"nın üçüncü dalgasını durduran başsavcının, "25'i general olan 78 muvazzaf subayın, yakalama ve gözaltı kararlarının yol açacağı sonuçların iyi değerlendirilmesi gerekir" diye düşünmesi, buralarda gerçek hukukun henüz oluşmadığını göstermektedir. Aslında üç-beş ay önce, benzer konularda aynı

“yerindelik” tavrını Başbakan da takınmış, “adımları hassas ve dikkatli atmalıyız. Ne getirir ne götürür, bakmalıyız” demişti.

Bu davranışlarınızı yaşamınızın başka alanlarında “hesap adamı” anlayışıyla sergileyebilirsiniz belki, ama hukukta yapamazsınız. Hukuk, bunu yapamayacağınız ilk yerdir.

Yapıyorsanız yapabiliyorsanız, biliniz ki bu ülke, Saint Simon’ın gemisindeki ilk gruptakiler gibi insanlar tarafından zapturapt altında tutuluyor, çekip çevriliyor, demektir.

Yok! eğer, hukuku eğip bükemiyor, “yerine ve duruma göre” kararlar veremiyorsanız, o takdirde de bu ülke, Saint Simon’ın gemisindeki ikinci gruptakiler gibi insanların kontrolü altındadır.

Yani, bu ülkeyi bir avuç seçkinin oluşturduğu oligarşik “eski” bir yapı mı yönetmeye devam edecek, yoksa artık “eski”, “yeni”nin karşısında çökecek ve ülkeyi inisiyatifi ele geçiren halk mı yönetmeye başlayacaktır?

İşte dönüp dolaşıp, hemen her konuda ortaya çıkan temel sorunlarımızın kaynağı buradadır. Mutlaka çözmemiz gereken bu meseledir. Yaşadığımız kavganın özü budur.

Katma değer üreten halk, o katma değerleri sadece tüketen oligarkların kontrolüne bırakılmamalıdır, artık. Kendi siyasalarını, kendi yollarını özgürce çizmeli, yasalarını kayıtsız şartsız kendileri yapabilmeli, kendi kendilerini diledikleri gibi yönetebilmelidirler artık.

Ortalama sekiz-on senede bir yapılagelen, ama periyotları giderek daha da daralarak sıklaşan darbe ve darbe girişimleri, sivil siyasal yaşama yönelik olmaktan çok; sanki birbirlerine, birbirlerinin sonuçlarına ve çözümsüz çıkmazlarına karşı yapıyor, gibidirler.

Darbeler, bir önceki darbenin tahribatının tetiklediği oligarşik infilak basınçlarının giderilmesini sağlamaya yaramaktadırlar. Devreye sokulduklarında bir sonraki infilak sıkışmasına kadarki süre için oligarklara rahat bir nefes aldılmaktadır.

Bunun içinde halk yoktur. Halk sadece faturayı ödemek için, hem varmış ve hem de asıl suçlu da sanki oymuş, gibi gösterilmektedir.

Ve işte şimdi biz, oligarkların kendileri bakımından vaktin geldiği, ama ilk kez bir türlü yapamadıkları bir darbe döneminin sıkıntılı sürecini yaşıyoruz.

Bunu göremiyorsanız... eğer oligarklardan biriyseniz, sizi nisbeten anlarım. Ama değil iseniz, o zaman da sadece kınarım.

Çocukluğumda izlediğim David Lean’ın ünlü filmi *Kwai Köprüsü*’nde, Japonlar İngiliz esirlere kendileri için stratejik önemi büyük olan bir köprü yaptırırlar. Japonların işine yarayacak ve savaşın belki de gidişini etkileyecek olan bu köprünün yapımına başlangıçta şiddetle karşı çıkan İngiliz esirlerin komutanı Alec Guinness’in oynadığı Albay Nicholson, daha sonra müttefiklerin bu köprüyü havaya uçuracaklarını öğrendiğinde karşı çıkacak, sevdalandığı “eser”ini Japonların lehine bir dürtüyle korumaya kalkışacaktır. Neyse ki, bütün gövdesiyle ateşleme düzeneği üzerine ancak vurulduğunda yığılarak, gene de infilakı kendisi gerçekleştirecektir.

İşte siz de bugün, kendisine zorla yaptırılan köprüsüne âşık olan o albaya benziyorsunuz, bana kalırsa.

Bütüncül ve analizci tarih anlayışı

Namık Çınar 19.04.2010

Anımsar mısınız, eskiden kimi gazetelerin eklerinde, tıpkı göz doktorlarının muayenehanelerindekine benzer, alelade bakınca hiçbir şey çıkarılamayan, rengârenk puanlarla bezenmiş bir desen olurdu. Altında da "şaşı bak, şaşır!" yazardı. Çünkü, normal bakanın bir anlam veremediği o desenin içinde, sadece "üç boyutlu görebilme becerisi" edinmişlerin seyredebildiği bir resim bulunurdu.

İşte "tarihe bütüncül ve analizci bir yöntemle bakmak" da böyle bir şeydir.

Ekonominin, sosyolojinin, antropolojinin, coğrafyanın, yani tüm bilim ve bilgi dallarının, insan topluluklarının başına gelenleri; "insana dair ne varsa"nın içine girip, deşelemedikleri, harmanlamadıkları, iteleyip çekelemedikleri, altını üstüne getirmediği, hep birlikte dillendirip hep birlikte yazmadıkları, bir tarih olabilir mi hiç?

Hiç, meselâ, sığ suların denizlerinden zayıf teknelerine bin müşkülle "istavrit" çekenlerle, azgın ve soğuk denizlere meydan okuyan kavi teknelerine, her sallandırıldıkları devasa ağlarını, kepçelerini, kovalarını, her biri bacağım kalınlığındaki "orkinos"larla doldurup ambarlarına dağ gibi yığanların... çığırdıkları türküler de, pişirdikleri yemekler de, oyunları da, düşünleri de, dernekleri de bir olmayacaksa... o zaman bana söyler misiniz, bu ve benzer sonsuz nedenler yüzünden farklılaşan bu iki toplumsal yapı, makul bir zaman aralığında, hangisi diğerine "baskın" gelecek ve tarihe, hangi değerlendirmeler ışığında nasıl bir not düşülecektir?

Soğuk çöllerin tozuduğu derin Asya'nın gergin insanıyla, sıcak çöllerin gevşettiği Arabistan boşluklarındaki biraz neşeli biraz kaypak halkların, kendi coğrafyalarının dayattığı sürgünlüklerini, gezginliklerini, istilâlarını; peşleri sıra gitmeye mahkûm oldukları soğuk çöl devesiyle, sıcak çöl devesinin farklı tabiatlarını çözmeden, katettikleri toprakla bitki örtüsünün ve iklimin önlerine çıkardığı sürprizler kadarlık lojistiklerinin ve yaşam becerilerinin ayırında olmadan, nasıl anlamaya kalkabiliriz ki, onları?

Hz. Muhammed'in yakın çevresinden Ebu Hureyra:

"-İslâm âleminin yüce peygamberi bile, bu dünyadan açlığını bir kez olsun şöyle dumanı üstünde bir arpa ekmeğiyle bastıramadan göçüp gitti" dediyse... o takdirde, belli ki acı ve açlık çeken toplumuna, o dönemin tarım ve beslenme sorunlarının çözümlerini devrimci bir ivmeyle dayatmak üzere... kocaman çöl denizlerinin keçiboynuzunun balı gibi varla yok arası vahalarında, bir avuç seçkine lüks tüketim ürünü sayılabilecek "üzüm"ün ve ondan gelen "şarap"ın, niçin yasaklanıp da yerlerine belki de tahıl devriminin konduğunu, böylesi bir tarih bilinciyle anlamaya çalışmak, işin bu yanına da kafa yormak, düşmez mi bize de?

Bundan beşyüz yıl öncesinden bugüne, koca Akdeniz suyunun bir o ucunda "İspanyol", bir bu ucunda "Osmanlı" olarak başlattıkları tarihin, saflarını sıklaştırarak ya da gevşeterek, ilerleyerek ya da çekilerek, kazanımlarla ve kayıplarla, "ak ile kara" gibi kutuplaşarak iki koca dünya üretmiş bu toplumların, günümüze uzanan süreçlerdeki evrilişlerini... örneğin birinin, "Habsburg tacı" henüz elindeyken açık ve derin denizlere meraklanıp açıldığını, ama sonra birden vazgeçip "territorial" bir sessizliğe büründüğünü... ve diğeri olan Osmanlı'nın, suyu başından beri pek sevmeyerek, sadece "öteki Akdeniz"in kadersiz kentlerinin "bıçkın çocukları"na arka çıkarak "korsanlık"ının ganimetlerine "fiskalistik" ortaklıklarla yetinip, şimdilerdeki "geri kalmışlık" gergefini daha o günlerden beridir dokuduğunu... işte ancak "bütüncül ve analizci bir tarih anlayışı"yla algılayabiliriz, kavrayabiliriz.

Bu da, tıpkı sarkıt ve diktlerdeki gibi sabrın zamanladığı, toplumsal olgulara ve değişimlere değen, insana dair ne kadar toplum bilim varsa tümünden ve aynı anda yararlanarak yapılabilecektir.

Geçmiş araştırarak her şeyden önce bir inşa işidir. Geriye dönük bir yolculukta; sonsuz ayrıntısı avucumuzdan kayıveren, birbirlerine arapsaçı gibi çelişkilerle dolanmış, sayısız sorunlar yumağı bizi beklemektedir.

Artık tarih, yüceltilmiş "tekil kahramanlar"ın rollerine indirgenerek, "önder eksenli" tapınmalarla izah ediliyor olmaktan, şu veya bu "egemen faktör"le açıklanmaktan kurtulmalıdır.

Tek yanlı bir tarih yoktur. Tek ve basit bir akışı olan toplumsal bir zaman da yoktur. Geleneksel tarih anlayışının zamanıyla hiçbir ortak yanı bulunmayan ve binlerce hızı, binlerce yavaşlığı olan toplumsal zamanlar vardır.

Hiçbir sorun, asla tek bir çerçevenin içine girmemektedir. Asla yerinde durmamakta, boyuna değişmekte, değerlerini kaybetmekte ya da yeniden değer kazanmaktadır. Herhangi bir zaman ve mekândaki küçücük bir olay bile, nedenselliğini anlayabilelim diye, dünyanın tüm verilerini aynı anda dikkatlerimize dayatmaktadır.

Toplumsal olayların birbirlerine nasıl bağlandıklarını, nasıl dirsek temasında olduklarını veya nasıl sürtüşüklerini, sularının birbirlerine nasıl karıştıklarını, "şaşı bak, şaşır"daki gibi bir maharetle görebileceğimiz bir tarih anlayışı ve bilincine, başımıza gelenleri doğru saptamak ve çözmek için, bıçak kemiğe dayanmışçasına gereksinimimiz vardır.

Hayat nasıl çok yönlüyse, tarih de öyledir.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Düzeni halk yapar

Namık Çınar 26.04.2010

Birkaç gün önce TV'deki bir tartışma programında "TBMM Milli Savunma Komisyonu" üyesi de olan bir milletvekili, Silahlı Kuvvetler'e eleştirel yaklaşırken, ordunun bünyesindeki orduevi, gazino, dinlenme kampı gibi sosyal tesislerde garson, aşçı, hizmetli, vs. olarak görevlendirilen "Mehmetçik"lerin sayısının 65 bin kadar olduğunu ileri sürdü. Diğer bir katılımcı olan emekli bir general ise, buna itiraz ederken, kendisinden emin bir tutumla "o komisyon üyeleri bu sayıları hiçbir şekilde bilemezler" deyiverdi.

Emekli generalin belli ki kendi deneyimlerinden yola çıkarak sergilediği bu yaklaşım gösteriyordu ki, Silahlı Kuvvetler, "TBMM'nin Milli Savunma Komisyonu"na bile, bırakınız daha elzem bilgileri sunmayı, ordudaki garson sayısını bile vermekten sakınabiliyordu.

Kaldı ki bu ülkede, başta siyasal unsurlar olmak üzere hemen her kurumun, TSK'ya hep ihtiyatla, hep korkuyla yaklaştıklarını bilmeyenimiz yoktur. O yüzden, soru sorabileceklerine de, bilgi isteyebileceklerine de ihtimal dahi vermiyorum, ben zaten.

Baksanıza, Başbakan bile "bedelli askerlik"le ilgili olarak, Genelkurmay Başkanı'ndan "ricacı" olabileceğini söyleyerek, neticede tüm toplumun önünde "refüze" oluverdi, bir kez daha.

Hiç uygar ve demokratik bir ülkede olabilecek şeyler midir bunlar, Allah aşkına? Bir ülkenin başbakanı emrindeki unsurlarla ilişkilerini böyle mi yürütür? O ülkeyi böyle mi yönetir?

Silahlı Kuvvetler’le ilgili olarak korka korka dile getirilen, çokça da getirilemeyen; birike birike kemikleşmiş, Cumhuriyet tarihiyle yaşıt sorunlar... örneğin, toplumun siyasal vesayet altında tutulması, denetlenemeyen idari ve mali yapısı, kendisine özgü özel yargı örgütünün varlığı, “darbe” yapmayı gelenekselleştirmiş bir “komuta kontrol sistemi”, 800 bin ile bir milyon arasında gezindiği söylenen devasa ve atıl “mevcudu” vb. gibi nice problemler, bu toplum tarafından konuşulamayacak, sorgulanamayacak mıdır? Buna kalkışan yürekliiler ola ki çıkarlarsa, bunlar hain ve satılmış kimselerden mi sayılacaklardır?

Hiç böyle şey olur mu? Hiç göz göre göre, mesela kurmayların yanlış değerlendirmelerinden yana tavır alınıp, bu ülkenin geleceği ve tarihsel çıkarları bir kenara itilebilir mi?

Örneğin, “ulus-devlet” modelinde tüm devletler, birbirlerine karşı düşmanlıklarını, sistemin doğası gereği daha çok üretir ve daha çok artırırlar. Ama AB gibi “pakt”lar, bunu aşağıya çekerler, düşmanlıkları azaltırlar. “Ulusal güvenlik polikaları”na pozitif katkı getirirler. Bu yüzden, güvenliğı arttırdıkları gibi, maliyeti de düşürürler. Bu işlerden sorumlu “kurmay subaylar”ın güvenlik stratejilerini geliştirmelerine “hizmet” etmiş olurlar. Mesela, 60 yıllık NATO buna iyi bir örnektir.

Fakat gelin görün ki, Silahlı Kuvvetler’in bunun tersini düşündüğünü gösteren “işaretler”i var. AB’ye girmenin iktisadi, sosyal, siyasal ayaklarını diğer ilgili kurumlar görebiliyorlar ve bu çizgide çalışabiliyorlarken, dış güvenlik ayağını gerçekleştirmesi gereken “askerler” bunu göremiyorlar. 1920’lerde takılıp kalmışlıklarıyla, adeta AB’ye karşılar ve Türkiye’nin “kapıların dışında” kalmasını istiyorlar.

Şimdi biz, askerlerden korkup, bu yanlış politikalardan yana mı olacağız? Ülkenin Kuzey Kore gibi, İran gibi, yalnızlaşan dünyalara sürüklenmesine mi seyirci kalacağız?..

“Bir harekâtın gelişmediği ya da durduğu yerden harekâta devam edilmez.”

Bu, çok yalın bir “taktik kaide” iken, Harp Okulu’nu, hele hele Harp Akademisi’ni bitiren her subay için kulağa küpe basit bir kural iken... sorarım size şimdi, lütfen söyler misiniz bana... 25-30 yıldır süren, üstelik aynı aymaz çizgide süren, mevsimler gibi aynı monotonlukta birbirini izleyen süreçlerle beslenen ve toplumca da neredeyse kanıksanmış, alışılmış, yaşamın gündelik bir parçası haline getirilmiş, askerî taktik ve stratejilerin ve onların ürettiği siyasetlerin sıradanlaştırdığı bu yanlış “iç savaş”ı, henüz “aklı başında insanlar” olarak, böyle trene bakar gibi seyir mi edeceğiz? Biz bu işlerden anlamayız, “büyüklerimiz” doğrusunu bilir mi, diyeceğiz? Bu yollarla otuz senedir bir türlü çözölemeyen ve çözölemeyecek olan, ama aynı usullerde yine de ısrar edilen... ve bilirsiniz ki, bu vakte kadarki yanlışlıkların “mutlaka bir bedeli”nin olacağını ve hayatın bunu “mutlaka ödeteceğini” de için için bilerek... artık hemen her konuda “demokratik sivil siyasal inisiyatifler” almalıyız.

Bunun için de, nasıl bir ekonomik düzen, nasıl bir hukuksal düzen, nasıl bir siyasal-sosyal düzen tasarımılamalıysak, işte yine tıpkı bunlar gibi, “askersel bir düzen”i de tasarımılamalıyız.

Ve bütün bunları, ne bürokratlara, ne hukukçulara, ne jakoben siyasetçilere bırakacağımız gibi, askerlere de bırakmamalıyız.

Çünkü “halk iradesi” ve “halk idaresi” dedikleri budur, işte.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

TSK’da reform

Namık Çınar 03.05.2010

Ben olsam nereden başlarım, biliyor musunuz?

TMK'dan...

Silahlı Kuvvetler'de reforma TMK'dan başlamak demek, bana göre, yumağın arapsaçına dönüşmeden derli toplu sarılabilmesi için, "ilmiğin ucunu doğru yerden yakalamak" demektir.

TMK, "teşkilat-malzeme-kadro" sözcüklerinin baş harflerinden oluşan bir kavramdır. Eğer orduyu bir "insan"a benzetecek olursak, TEŞKİLAT onun iskeletini, yani kuruluşunu, örgütsel yapısını... MALZEME kaslarını, dokularını, organlarını, yani envanterinde olması gereken harp silah ve araçlarını, içneden ipliğe her türlü maddi donanımını... KADRO ise ona can veren, hayatıyet kazandıran ruhunu, yani "insani unsurları" temsil eder.

Kimyada "periyodik sistem", matematikte "sayılar", dilde "gramer" ne ise, Silahlı Kuvvetler'de de TMK odur. Vahiy gücünde bir "veri" olup, orada ne yazıyorsa, Silahlı Kuvvetler de o kadarlıktır.

TSK'nın halen uygulanan TMK'sı altmış yıl önce NATO'ya girerken biçimlenmiş, ancak köprülerin altından çok sular aktığı ve fakat köktenci bir anlayışla hiç ele alınmadığı için, artık çok eskimiştir.

TMK'nın bu eskiliği, Silahlı Kuvvetler'in TÜM VECHELERİYLE hantal, demode, atıl, yüksek maliyetli, güne ve geleceğe uyumda sorunlu olmasına ve günün gerisinde kalan bir kuruma dönüşmesine yol açmaktadır. Bugün TSK ile ilgili olarak yaşadığımız tüm sorunların temelinde bu eskilik yatmaktadır.

Kurmay sınıfının ve onların içinden sivrilip çıkan general kadrolarının tasarladığı, planladığı, "sevk ve idare"yle uygulamaya koyduğu, uzun süreçlerdeki "tasarruflar toplamı"nın, TSK'ya bugünkü rengini, karakterini ve işlevlerini veren sonuçlarıdır, bunlar. O nedenle, altmış yıllık bu bilançonun sorumluları da onlardır.

Bu derin ve karmaşık konuyu şu küçücük yazıda işlemenin zorluğu ortadadır. Buna rağmen anlaşılabilir bir pratiklik adına, örneğin, dünyanın en kalabalık sayısal güce sahip ordularından olan TSK'nın silâhındaki sekizyüz bin kişilik muvazzaf mevcudu, ASLINDA öngörülen ordunun yarısını teşkil etmektedir. Seferberliğin ilanıyla birlikte bir buçuk milyona tamamlanacak olan diğer yarısını ise, muvazzaf askerliğini yapıp da terhis olmuş "sefer görev emri" alan yedekler oluşturacaktır. Ve bu yanlış TMK anlayışı yüzünden TSK, tam altmış yıldır fiilen hem "en kalabalık", hem "yarım kapasiteli bir güç" olarak tertiplenmektedir.

Yani, bunun anlamı şudur: mesela, TMK'ya göre ortalama ikiyüz kişi olması gereken bir bölük, altmış yıldır 100-110 kişiyi hiçbir şekilde geçememiştir. Eksikleri seferberlik ilan edildiğinde yedeklerce tamamlanacak olan bu bölüğün, eğitimde olsun tatbikatta olsun, bütün performansı yarım kapasitelidir. Bu yüzden de bütün birlikler işte böyle yarım yarımdırlar. Şimdiye kadar hiçbir şekilde bir bütünlük de yaşamamışlardır. Sanki, beş futbolcusu kâğıt üstünde görünen onbir kişilik bir futbol takımı, varolan altı futbolcusuyla uygulamada habire tek kale minyatür saha futbolu oynamakta gibidir.

Hem "en kalabalık" olacaksın, hem "yarım kapasiteli" olacaksın! Bu hem komik, hem korkunç bir zafiyettir. Hele hele, birkaç günde olup-biten günümüz muharebeleri bakımından asla kabul edilemez bir durumdur.

İşte verdiğim bu küçük örnek dahi, tam kapasiteli ve optimum ölçekli "profesyonel ordu" gereksiniminin kanıtı olmaya yeterli sayılabilir.

Fransız ihtilali sonrasındaki "Napolyon savaşları"nın, 19. yüzyıl "Prusya askerliği"nin ve 20. yüzyılın "iki büyük dünya savaşı" ve nihayet "soğuk savaş" süreçlerinin türevleri olan "yurttaş-asker" kaynaklı "zorunlu askerlik

müessesesi", ulus-devletler çağının "emperyal dönemleri"nin ve "daha az demokrasi"lerin ürünleriydiler. Zorunlu askerliğin, şimdilerde giderek, bu bakımlardan da sıkışmakta olduğu görülmektedir.

Ayrıca, zorunlu askerliği kısaltarak, mesela dört aya, ya da altı aya, yahut dokuz aya çekmek istemektedirler.

Oysa askerliğin, eğer bu meslek ciddiye alınacaksa, daha uzun süreyle yapılagelmesi elzemdir. Bir kere, en alelaide bir "avcı eri ve tüfeği" için dahi en az bir yıl gerekmektedir. Çünkü, o "avcı eri ve tüfeği" tam bir "takvim yılı"nı kesintisiz birlikte geçirmelidirler. O "avcı eri ve tüfeği"nin ilişkisi, tıpkı "parmak izi" gibi "nev'i şahsına münhasır" bir ilişkidir. Tüfek kavranıp nişan alınınca mermi atılır atılmasına da, vurmaya gelince vurulamaz. Vurmak için, o erin o tüfekte kuracağı bir "sıfırlama" ilişkisini halletmesi gerekir.

Fakat bu da yetmez. Çünkü "balistik" denen bir başka şey daha vardır ki; bu, baharda başkadır, yazda başkadır, kışta bambaşkadır. Ve bu "sıfırlama" olgusu, "avcı eri ile tüfek" ilişkisinin her mevsimde değişkenliğini ve yenilenmesini öngörecektir.

Yani, eğer herkes birbirini kandırıp, "sözüm ona askerlik" yapılacaksa, buna hiçbir diyeceğim olmaz. Ama konuya ciddiyetle bakılacaksa ve en sıradan bir konum olan "avcı eri ve tüfeği" için bile durum böyleyse; o zaman diğer "sofistike silah teçhizat ve görevler" bakımından, varın bir düşünün, o takdirde siz.

Öyleyse, demek ki profesyonel askerlik kaçınılmazdır.

Sonuç olarak, "Başkomutanlık Karargâhı" olan Genelkurmay Başkanlığı, derhal, ülkenin "yeni savunma doktrini" ve buna uygun düşen "TMK" tekliflerini hazırlamalı, Başkomutan'ına arz ederek, yurdumuzun "yeni askerî konsepti"nin "Yürütme" tarafından gerçekleştirilmesine önayak olmalıdır.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sizinki nasıl bir devlet

Namık Çınar 10.05.2010

Lafı dolandırmadan, peşin peşin söyleyelim ki, "devlet"in kökeni "zorbalık"tır.

Doğrusu, başlangıçta böyle değildi. Henüz "artık ürün" yokken, insan toplulukları yönetsel bir cendereyle yüz yüze değillerdi.

Avcılık ve toplayıcılığın getirdiği gezginlik, ardından tarımın yol açtığı yerleşiklik ve bu süreçlerin doğasından türeyen dinsel, hukuksal, askerî ve sosyo-ekonomik kurumlar oluşuyordu.

Bu oluşumları kanırtıp devindiren ise, tüketilenden artakalan biriktirebilir, depolanabilir ve yeniden dağıtılabılır "fazla"nın ortaya çıkmasıydı. Bir yandan da, bu "artık ürün"e kendi hesabına el koyup, mülkiyetine geçiren "en güçlü" biri doğmaktaydı.

Bu "en güçlü", sonunda toplumun üzerinde "güç tekeli" oluşturdu. Başta dinsel olmak üzere, birtakım kutsal değerler ve kurallar yoluyla kendisini meşrulaştıran bir hukuk yarattı. Zenginliğini ve onu koruyan kollayan hukukunu güvenceye almak için silahlı adamlar besledi; ordu kurdu. Kendisine rakip olabilecek benzerlerini, ya zor kullanarak tasfiye etti; ya da uzlaşarak, kendi kontrolünde bir koalisyonla, onlara da pay ve görevler verdi.

Toplumsal geniş yığınlarını da organize ederek toprağa bağladı. Onlara zorla üretim yaptırdı. Açlıktan ölmeyecekleri kadar kısmın ötesindeki "ürün fazlası"na el koydu. El koydukça zenginleşti, zenginleştikçe güçlendi, güçlendikçe "despot"laştı. Böylece, çıkarlarına hizmet eden, işbölümü çerçevesinde hiyerarşik kurumsal bir yapı olan, siyasal, yargısal, askerî ve dinsel seçkinler ile, onların hizmetlilerinden oluşan devasa "bürokrasi"sini oluşturdu.

İşte biz, bu "zorba"ya ve "bürokrasisi"ne "devlet", yaptıkları işe de "yönetim" diyoruz. "Devlet"in tarihsel süreçteki gelişiminin özü budur.

Ne ki insan toplulukları, son birkaç yüzyıldır "aydınlanarak", "bilinçlenerek" ve "artık yeter! diyerek", binlerce yıldır süren bu zulme, bu sömürüye başkaldırdılar. Ürün fazlalarına el koyan "despot"u ve hizmetindeki "bürokrasisi"ni alaşağı ederek, kendilerine çile çektiren "devlet" denen bu organı, bundan sonra kendilerine hizmet edecek şekilde "yeniden yapılandırma"ya karar verdiler.

Bütün insanların özgür ve eşit olduklarını; "artık ürün"lerini serbest bir pazarda, bundan böyle diledikleri gibi yalnızca kendilerinin değerlendireceklerini ilan ettiler. Bir daha hiç kimse tarafından sömürülemeyecekleri ve yönetilemeyecekleri "yeni bir devlet"i oluşturmaya giriştiler.

Zorbalık tarihinin yüzyıllardır akmakta olduğu yatağının değiştirilmesi, öyle kolayından, öyle bir çırpıda gerçekleşmiş değildir. Nitekim bu değişimi beceren toplumlar, bugünün dünyasındaki uygar dediğimiz, gelişmiş; özendiğimiz, imrendiğimiz "merkez"i dolduran toplumlardır. Bunu henüz kotaramamış, tümüyle zorbalık batağında debelenen; ya da, zorbadan kurtulmuş, ama zorbanın adamlarından kurtulamamış; zorbası devrilmiş, ama bıraktığı sistemi devrilmemiş toplumlar ise, "dış alan", "çevre" ve "yarı çevre"yi dolduran toplumlardır.

Örneğin, başınızda ceberut bir monark, bir kral, bir sultan, adamlarıyla sizi cendereye almış bir zorba mı var? Siz ve toplumunuz "modern dünya sistemi"nin "dış alanı"ndasınız, demektir.

Yahut da, başınızda artık zorba yok, ama devletin bürokratları, sultanları varmış gibi yapıyor ve zorbanın tarihsel alışkanlıklarını sürdürerek sizi hâlâ o ölçülerde yönetmekten vazgeçmiyorlarsa... örneğin, 135 yıllık bir süreçte halk olarak yapabildiğiniz şöyle adamakıllı bir "anayasa"nız bile olamamışsa... seçtiğiniz temsilcilerin yasama faaliyetleri bu sivil-asker bürokratik elitlerin akıl almaz oyunları ile boyuna engelleniyorsa... size hizmet üretebilsinler diye, seçip de başlarına gönderdiğiniz yöneticilerinizi adam yerine koymayıp, emirlerine girmeyip, aşağılıyorsa... "halk düşmanı" birtakım üst general, demokrasi filizini sulayacakları yerde her seferinde kırarak, toplumun kayıtsız şartsız egemenlik hakkını, bugüne kadarki sayısız darbe ve darbe girişimiyle yok etmişlerse... otuz yıldır süren bir iç savaşın ve her gün ölüp duran gencecik fidanların hesabının, bir gün gelip sorulabileceğinin hırçınlığıyla, en masum karşı çıkışlar bile hainlikle damgalanıyorsa... "akıl" sanki buralardan bir hayli uzakta gibi görünüyorsa sonuç olarak, biliniz ki siz "çevre" de yaşıyorsunuz.

Ama özgürseniz tepeden tırnağa; ekonomide, kültürde, sanatta dilediğinizi yapıyorsanız... zengin, umutlu ve keyifliyseniz... devlet kavramı size bir "kudret" imgesi değil de, bir "hizmet" imgesi çağrıştırıyorsa... mesela üst yargıçların mübalağalı cübbeleri ürkünç sırmalardan arınmış, insana korku yerine güven veren bir erdem yalınlığındaysa... askerlerin ceketleri bin cenkten çıkmış gibi madalyalarla, brövelerle, rozetlerle donanmamışsa... tersine, alçakgönüllü bir incelik yarışındaysa herkes; herkes güven içindeyse, herkes barış içindeyse, herkes mutluluk içindeyse... ve halk her konuda "özne"yse eğer... işte o zaman siz ve toplumunuz, dünyanın "merkez"indeki uygarların, çağdaşların arasındasınız demektir.

TSK'nın sivil topluma entegrasyonu

Namık Çınar 17.05.2010

Geçen hafta Yasemin Çongar'ın, her biri tam sayfa ve tam dört gün süren "Ordu Nasıl Demokratikleşir" adlı çok önemli bir yazı dizisi yayımlandı, bu gazetede. Siyaset bilimci bir akademisyenliğin yanı sıra, savunma bakanlığı ve başbakan yardımcılığı da yapmış, İspanya'nın eski bir siyasetçisi olan Narcis Serra'nın "Silahlı Kuvvetlerin Demokratik Reformu Üzerine Düşünceler" başlıklı kitabındaki "arı sütü" gibi bir "öz"ün, belli ki "mukayeseli" bir sunumuydu, yazılanlar.

O kadar önemliydim ki, ispirtolu kalemle çizdiğimde, boyamadan atladığım ne bir satır, gözardı ettiğim ne bir sözcük kalmıştı geride.

Ve... silahlı kuvvetlerin İspanya örneğindeki demokratikleşme adımlarına koşut, "sahaya inerek" izi sürülebilecek bir anlayışın bizdekine denk düşen yazımda, bir sürü makale konusu hemencecik biçimleniverdi, bir bir billurlaşıverdi, bilicimde.

Örneğin Serra, "Bir ordu, içinden çıktığı topluma ne kadar benzemelidir. O toplumun genel değerlerini ne kadar paylaşmalıdır" sorularına yanıtlar ararken, profesyonel ordu mensuplarının sivil toplumdan kopuk ve izole bir hayat sürdürmeleri yüzünden, kurumlarına atfedilen o çok özel konuma, demokrasilerde yer olmadığını vurguluyor ve kendilerini ayrı, bağımsız ve özerk bir kurum olarak gören ve başkalarınca da böyle görülen bir ordudan, devlete ve sivil topluma tamamen entegre olmuş bir orduya geçişi, demokratikleşmenin en temel gereklerinden biri sayıyor.

Gerçekten de, 10-11 yaşlarındayken, Selimiye Askerî Ortaokulu'na girişimizin daha ilk günlerinden itibaren, bize işlenen şey, sivillerin "başıbozuk unsurlar" olduklarıydı. "Sivillik" giderek uzaklaşacağımız, yadırgayacağımız ve güvensizlik duyacağımız bir konumun odağıydı. Her haftasonu izine çıkışımızda "dosta düşmana karşı" tembihlenirdik. Kimseleri tanımadığımız için, varsalar bile, "dostlar"ın kimler olduklarını zaten bilemiyorduk. Ama, hemen bütün siviller muhtemelen düşmanımızdı ve gözleri hep üzerimizdeydi, bunu biliyorduk.

Sivil toplumsal yaşam disiplinsiz, düzeysiz, rasgele, kaotik bir ortam demekti. Sivil giyinmek öğrenciliğin erişkin yaşlarında, örneğin Harp Okulu'nda bile kesin olarak yasaktı ve büyük bir suçtu.

Hatta "sivil olmak" demek, "anadan üryan" olmanın, "çırılçıplak" kalmanın askerî argodaki aşağılayıcı adıydı. Hamamda peştamalin düşmesi ya da donunu değiştirirken görünmen biran için, "sivilleri çekmişsin" diye senle eğlenilmesine yol açardı.

"Sivil olmak" hiçbir şey olmamaktı.

"Sivillerle temas" en alt düzeyde tutulmalıydı. Bir önceki görevi "Seferberlik Tetkik Kurulu"nu "Özel Harp Dairesi"ne dönüştürmek olan derin devletin "kurucu babaları"ndan tümen komutanı tümgeneral Cihat Akyol, "12 Mart rejimi"nde Trakya'da teğmenken ben, bir gün tüm subay-astsubayları toplayarak, bir askerin herhangi bir sivil dostu olamayacağını, orduvelelerinde ve askerî kantinlerde her şeyin bulunduğunu, bu nedenle alışverişlerin bile en aza indirilmesi gerektiğini, ilişkileri tesbit edilenlerin cezalandırılacağını kükreyerek emretmişti. "Mesela ben," demişti, "bu kentte hiçbir siville görüşmüyorum. Kaymakam ve belediye başkanıyla dahi yalnızca bayramlarda, o da usulen yan yana geliyor ve sonra onları bir daha asla tanımıyorum."

İlkesi ve bizlere de önerisi buydu.

Aynı general yine o yıllarda, ne menem biri olduğumu daha iyi anlamak için olmalı, bir gün beni makamına çağırtmış, üç-dört saat boyunca "nutuk çekmişti". "Söyle bakalım teğmen Çınar," demişti beni sınavarak, "İstanbul'a gittiğinde 'dolmuş'a nasıl binersin?" Bir hinlik sezinlememe rağmen, doğrusu, umduğu yanıtı bulamamıştım. O yıllarda eski model dolmuşların arka koltukları "dörtlenirdi". Ben de "rahat etmek için öne otururum" deyivermiştim. "Böyle yaparsan, arkana dört tane "düşman sivil" alırsın, olmuştu cevabı.

"Peki," demişti, "sinemaya nasıl gidersin?" Yine o yıllarda matineler "devamlı" olurdu sinemalarda. Ben de "hemen girer, seyre başlarım", demiştim. "Yok," demişti, beni biraz "aptal" bularak, "arkanda kalanların simalarını, ancak salonun aydınlığında tetkik etmek mümkünken, içeriye böyle film oynarken girersen, sırtını karanlıktaki sayısız 'düşman sivil'e dayamış olursun".

İşte bu tip "ruhsal bozuklukları" da içeren yöntemlerle adım adım soyutlandı sivil toplumdan, Silahlı Kuvvetler. Orduvevleri, gazinolar, dinlenme kampları, kantinler, ordu pazarları, ordu kooperatifleri, lojmanlar, oyak siteleri gibi sosyal tesisler... derken... ayrı bir hukuk sistemi, ayrı mahkemeler, ayrı yargıtay, ayrı danıştay... ayrı hastaneler, ayrı özlük hakları, OYAK gibi ayrı bir iktisadi kuruluş... ve neredeyse her konudaki statü ayrıcalıklarıyla TSK'nın "devlet içinde bir devlet, ya da devletin ta kendisi, hükümetin eş değeri, hatta tüm anayasal kurumların adeta amiri konumunda olması", demokrasi açısından bir "anomali"yi ifade etmektedir.

Bir an önce ekmeklerini ellerine alsınlar diye askerî okullara gönderilen 10-11 yaşlarındaki bu yoksul halk çocuklarının, sonradan işte böyle bir yapıya dönüşmeleri kendi "doğalarına" bile aykırıdır. Demokratikleşmenin temel koşullarından biri olan "ordunun sivil topluma entegrasyonu"na "küçük çıkarlar uğruna" şimdilik kızılabileceklerse de, gerçeği algıladıklarında daha mutlu olacakları kesindir. Çünkü demokratik sivil siyasal değerlerin toplumunda olmak, zengin, adil, özgür olmak demektir. Ve hiçbir ayrıcalığın lezzeti zenginliğin, adaletin, özgürlüğünki kadar olamaz.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Şu bizim çılgın CHP

Namık Çınar 24.05.2010

Yardakçıları İskender'e "sen yarı-Tanrı"sın ey yüce efendimiz" diye yaltaklandıklarında, "siz onu asıl lâzımlığını döken adama sorun, kim olduğumu o daha iyi bilir" dermiş.

Sanırım "yarı-Tanrı" olmadığını göremedi Deniz Baykal. Ya da eskimişliğini hep böyle sürecekti sandı. Oysa, "iktidarın saygı görmüyorsa, başka bir iktidar yoldadır" der Konfüçyüs.

Bir katakulliyile ne kadar da kolay gidiverdi. "Pırt sesinden tayyare"ymiş, "kâğıttan kaplan"mış meğer.

Ama bütün monarklar böyle değil midirler, zaten?

Gidişi için utançlı bir yolun seçilmesi ise, "huyu kurusun da bir daha geri dönemesin" diye idi, belli ki.

CHP'nin ikinci adamı olan "saray tilkisi" zat, "sultan'ın hâl'ini müteakip", boğdurulmasına fırsat vermediği, ağzının en âlâ lokması iriliğindeki halim-selim "çakma şehzade"nin, sanki "lala"sıymış gibi koluna girerek apar

topar, "cülus"unu sağladı partide, bu hafta sonu. Hem parmağında döndürebileceği evsftaki bir şehzadeyi oturtmuş oldu "taht"a, hem partinin "sadaret" makamı –üstelik Baykal'sız- yine kendisinde kaldı, bu olupbittiyle.

Diğer irili ufaklı "polit büro" üyeleri de yerlerini büyük oranda koruyacaklarını umarak çıkarları gereği hiç ses etmediler. Bu "çekirdeksiz üzüm" gibi sorunsuz uyum, tam bir durağanlığın, tam bir değişmezliğin çok açık işaretiydi. Baykal dışında herkes mutlu ve her şey eskisi gibiydi, oh! ne güzel.

Bilfiil işin başındayken, Önder Sav'ı kontrolü altında tutabiliyordu, Deniz Baykal. Ama şimdi artık yokken, onun avucundaki birinin genel başkanlığına onay veremezdi. Partinin denetimi kayar giderdi yoksa, parmaklarının arasından. İşte bu nedenle karşıydı Kemal Kılıçdaroğlu'ya. Ondan korktuğu için değil, Önder Sav'dan korktuğu içindi.

Korktuğu başına geldi. Kendisi kurtsa beriki de tilkiydi. Tilki kurnazdı kurttan ve kazanan o oldu.

Ama bütün kazanç bu kadardır. Hiçbir köklü şey olmadı çünkü. Bu yüzden hiç kimse ne sevin sin, ne üzülün.

CHP'de "değişim" olmaz. Zira "değişim" böyle olmaz. Estiği söylenen "değişim rüzgârları", herkesi saran "büyük beklentiler" ve daha düne kadar yüzüne bile bakılmayan "sessiz güç" Kemal Kılıçdaroğlu... ve onu dahi şaşırtan birden bire yüklendiği "kurtarıcı misyon"... bütün bunlar "büyük bir şaka" gibi geliyor bana.

Çikletten çıkmış gibi üstlendiği "Keşanlı Ali"liğini, kurultayın ilk gününde hamasi bir retorikle süslerken, solun, sosyal demokrasinin ve çağın bir hayli dışında ve gerisinde kalmış bu partiye "tenceresine yuvarlanmış kapak" gibi pek yakıştı, aslına bakarsanız.

Kimse üzülmessin, dedim ama, bizi aptal saymalarınızı ne yana koyacağız? Demek, Deniz Baykal postalanınca partiden, "tav" olacağız hemen size, ha? Hemen inanacağız, meselâ bıyıklarınızı bile kesmeden, pantolonlarınızı dahi ütölemeyen... önceden yaptıklarınız kâr kalacak yanlarınıza ve birdenbire değişeceğinizi yutacağız, öyle mi?

Ortallığı "sözde" değişim ve yenilik farfalaranızla "Susurluk ayranı" gibi köpürtmenize ne demeli?

Yolun sonuna gelip tıkanmış CHP'nin, kırk yıldır bıkkınlık veren, bir kurultay dolusu o bildik simaları, kendilerini bu yolla mı aklayacaklarını sanıyorlar? Doğrusu, çok komik.

Cumhuriyet tarihi boyunca, gerçek bir sosyal demokrasinin sanki temsilcileriymişsiniz gibi, bu halkı aldatıp durdunuz. Sizin yüzünüzden karışmış kafalarla hem zaman kaybedildi, hem eksik yaşanıldı, bu ülkede.

Bugün iktidardaki muhafazakârlar bile sizden daha soldalar ve daha demokratlar. Düşünün, siz bu kadar berbatsınız işte.

Aslında, liderimizdir diye "niyetten" çıkardığınız o adamcağızla eğlenmeye başlıyorsunuz pek yakında. "Gandî" nizi "ti"ye alıp "Pembe Panter" in "müfettiş Clouseau" suna çevirmeyi başkalarına bırakacağınızı hiç sanmam, kendiniz varken. Hattâ daha ileri gidebilir, bir "fes" giydirip "hınk! demiş, Sultan Vahdettin'in burnundan düşmüş" lüğünü de keşfedersiniz çok geçmeden siz, kalıbımı basarım.

İlâhi CHP...

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Muharebe sahası çocukları

Namık Çınar 27.05.2010

Onlar “muharebe sahası çocukları”dır. Patlamamış metruk bir mühimmata rastlayabilmek ve oyun niyetiyle kurcalayarak, kimbilir kaçınıcı kez ölmek ya da yaralanıp sakat kalmak nasıl olabilir ki, başka türlü? Ancak savaş alanında doğup büyürseniz, savaş alanında yaşar giderseniz, başınıza gelir bu işler. Bugün Van Özalp’te, dün ve -sorun çözülmezse eğer- yarın da, Doğu ve Güneydoğu’nun herhangi bir yerinde olagelenler ve gelecek olanlar, hep bu yüzdendir. İşte bunun içindir ki, buraları “muharebe sahası”, çocukları da “muharebe sahası çocukları”dır.

Her şey bu kadar mıdır pekiyi?

Yani bu ülkenin diğer bölgeleri oralara nispetle sessiz, barışçıl, masun mudur? Kendilerini korumuşlar, kurtarmışlar, “muharebe sahası” dışında ve güven içinde mi kalmışlardır?

Bakın; hegemonik güçler, ister topyekûn isterse düşük yoğunluklu olsun, küresel ya da bölgesel her türlü savaşı kendi toprakları dışında “kabul” ederler. Yani muhatabınız güçlü olan tarafsız, sizin topraklarınız “muharebe sahası” olacak demektir. Bu ise, coğrafyanızdaki akla gelebilecek hemen her şeyinizin “yıkım”ını ifade eder.

Nitekim bugün, coğrafyanızın Doğu ve Güneydoğu’sunda, demokratik yollarla çözmekten kaçındığınız için kanserleşmiş “Kürt sorunu”ndan güç alan ve fakat sadece buna bağlı olmayan, şimdilik terörle sürdürülen düşük yoğunluklu bir savaşın içindesiniz. Üstelik, terörist unsurları bilmekte, ama topraklarınızı “muharebe sahası” kılan asıl hegemonik güçleri ya bilmemekte ya da bilmez görünmektesiniz.

Öyle ya, otuz yıldır topraklarınızın bir bölümü “muharebe sahası” ise, ya sizden güçlü bir kuvvetle karşı karşıyasınızdır ya da başka bir “terslik” vardır, işin içinde.

Ayrıca, hegemonik güçler, neredeyse tüm dünyayı, ama daha ziyade savaş alanı yapılacak potansiyel bölgelerin insanlarını, daha barıştan itibaren “savaş atmosferli” bir iklimin içine sokarlar.

Popülerleştirilen ve modalaştırılan “savaş kültürü”, sinema, TV ve küresel ölçekteki diğer medyatik iletişim ağları ve araçlarıyla için için işlenerek, bu ülkelerin kundaktakilerinden bastonlularına kadar benimsetilip içselleştirilir. “Militarist şövenlik” alıştırılır, kanıksatılır, normal bir hale getirilir.

Örneğin, benim çocukluğumdaki emsallerimin, subaylık mesleğine duydukları imrenmelerin kaynağını oluşturan motifler, sarı kordonlarla ve parlak düğmelerle bezenmiş üniformanın bir giyilip de, mahallenin güzel kızlarına yeni yeni duyulan ilk romantik yürek çarpıntılarının gösteriş özelemliydi. Bunların yerini, korkarım ki, şimdilerdekilerin imgelemlerini besleyen, suratlarını korkunca boyamış ilkel klân savaşçılarının teçhizatları ve vahşetleri almış görünmektedir.

Artık “kamuflej elbisesi” bile askerlerin günlük giysisi haline gelmiştir.

Oysa “kamuflej elbisesi” savaşta, hem mevsimine, hem de muharebe edilen arazinin bitki örtüsüne göre seçilip, gizlenmek için giyilecekken, amacından saptırılarak popüler kültürün hizmetine tahsis edilmiştir. Alacalı bulacalı giysiler içinde, suratındaki muhtelif boyalar ve başındaki “korsan türbanı”yla artık gizlenmek şöyle dursun, apaçıkta ve “sözde” korku ve kaygı salan bir “Rambo tipi” yaratılmak istenmiştir. Bu yolla çocuklar ve gençler savaşa heveslendirilmekte, savaş iklimine alıştırılmaktadırlar.

Benim gençliğimde “kışla eğitim elbisesi” ile servis aracına bile binilemez, bu nedenle kente ancak “harici elbise” ile gidip gelinebilirdi.

Oysa şimdi genelkurmay başkanları bile “iş elbiseleri” ile televizyonlara çıkabiliyor, konuşabiliyorlar.

Siz hiç Orgeneral Cemal Gürsel’in eğitim elbiseli fotoğrafını gördünüz mü?

Hegemonik güçler bütün dünyaya dayatırlar bunu. Ama kendi ülkelerinde dikkat ederler. Siz Paris’te, Berlin’de, Kopenhag’da, Londra’da, New York’ta ortalıkta ne bir askerî araç, ne eğitim elbiseli bir asker, hattı ne de “harici elbiseli” bir subaya rastlayabilirsiniz.

Çünkü bütün bunlar, “muharebe sahası savaş atmosferli” bir iklimin, toplumsal yaşamın içine sızmasına yaramakta; alışılmasını, kanıksanmasını ve normal görülmesini sağlamaktadırlar.

Bu nedenlerle, nasıl ki, Van’ın Özalp depremini, ancak Marmara’daki sarsılma başınıza geldiğinde anlayabiliyorsanız, patlamamış mühimmatlarla oynarken parçalanan o çocukları da işte daha şimdiden anlayınız ki, hem o bölgeler, hem sizin bölgeleriniz ve böylece tüm çocuklar gerçekten güvende ve korunmada olabilsinler.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Askerî yargının tarihsel kökeni

Namık Çınar 31.05.2010

Gerçek demokrasiye geçemeyişimizin temel nedenlerinden biri de, TSK’nın, yürütmenin emrindeki öteki “devlet organlarından biri” gibi olmak yerine, özellikle sayısız darbe süreçlerindeki düzenlemelerle, aşama aşama “özerk ve buyurgan bir kurum” olarak yapılanmış olmasıdır. Bu özerk ve buyurgan yapılanma, TSK’nın, devlet ve toplumun siyasal ve sosyal hayatı üzerinde “askerî bir vesayet sistemi” kurmasına yaramaktadır.

TSK’nın işte bu “özerk ve buyurgan”lığına yol açan faktörlerden biri, ülkemizdeki “çift başlı hukuk sistemi”ni doğuran “askerî yargı”nın varlığıdır. Demokrasiyle yönetilen ve egemenlik hakları bütünüyle kendi elinde olan üniter devletlerde “çoklu hukuk sistemleri” olmaz. Aksi halde bu, egemenliğin devrolunması ya da paylaşılması anlamlarına gelecektir. Oysa Türk hukuk sisteminde “egemenlik kayıtsız şartsız milletindir”; ne devredilebilir, ne de paylaşılabilir.

Askerlerin özerk bir kurum olarak kendilerine özgü “yargı sistemleri” kurmalarını, 16. yy’dan itibaren temelleri atılan “modern dünya sistemi” çerçevesinde ele almak, kanaatimce yerinde olur.

16. yy. başlarında “Avrupa kökenli dünya ekonomisi” olarak adlandırabileceğimiz küresel bir olgu ortaya çıktı. Bunun nedeni, dönemin feodalite krizinin çözülebilmesi için, artık dar gelen Avrupa’nın coğrafi olarak genişlemesinin gerektiği idi. Geçimlik ev ekonomisini arka plâna iterek, pazar için üretimi öne koyan ve uzak mesafe ticaretinde uzmanlaşan kimi Avrupa devletleri, “modernite”nin kurucu ögesi olan “kapitalist dünya ekonomisi”nin kapılarını açtılar ve “dünya pazarları” mekanizmalarını kurdular.

Tüm Avrupa ve yeryüzü hayatı, artık tek bir dünya varmışçasına, oluşturulan bu ticaret trafiklerine ve üretimde dayatılan işbölümlerine, giderek bağımlı hâle geldi.

Avrupa kökenli bir dünya ekonomisinin tesisi, Batı’da mutlak monarşilerin ve peşi sıra ulus-devletlerin doğuşunu da getirdi. Zira genişlemiş bürokratik devlet yapılarını finanse edecek ekonomik temeller ve

kaynaklar vardı artık.

Sonuçta, 16. yy. Avrupası, hem Doğu'ya hem Batı'ya doğru uzandığı Atlantik ötesi ticaretiyle, "Feodal ve haraca" dayalı mevcut sistemini dönüştürerek, "kapitalist dünya ekonomisi" şeklini almıştı. Böylece Avrupalılar, sistemin en tepesindeki "hegemonik"liği, rekabete dayalı savaşımmlarla, tıpkı "bayrak yarışı"ndaki gibi sırası geldiğinde aralarında elden ele devrederek ve dünyanın tüm toplumlarını "merkez"de, "çevre"de, "yarı çevre"de ve "dış alan"da tertipleyerek, doğrusu, çoğunun canına okudukları, hiyerarşik bir "modern dünya sistemi"ni kurmuş oldular.

Son beş yüz yılda Ceneviz'i, ardından sırasıyla İspanya, Hollanda, Britanya ve günümüzde de ABD'yi, birer hegemonik güç olarak, merkezi oluşturan devletlerle gerilimli rekabetlerde ve fakat diğerlerine karşı olunduğunda ise koalisyonlar içinde gördük. Dünyanın büyük bölümünü "çevre"leştirirken, yani sömürgeleştirirken, Hind ve Çin'e gönderdikleri "Doğu Hind şirketleri" ve Amerikalara gönderdikleri "Batı Hind şirketleri" marifetiyle, ticari, hukuki ve askerî bakımlardan kendi kendilerine yeterli, tam bütünlüklü, "görev kuvveti" tipi yapılar oluşturdular.

Bu şirketler, yürüyen ya da yüzen ticari filolar, işletmeler, antrepolar ve bankalar oldukları kadar, aynı zamanda "kendi hukuklarını ve mahkemelerini" de yanlarında taşıyan, sistem koruyucusu askerî kuruluşlardı da. Anavatanlardan zaman olarak da, mekân olarak da çok uzaklardaki bu şirketlerin, "emperyal majesteleri" adına tam bir inisiyatifle uygulayacakları "mobil bir hukuk düzeni"ne gereksinimleri vardı. Çünkü paralı askerler, forsalar, kürek mahkûmları, haydutlar ve deniz korsanlarının yanı sıra, sömürgeleştirdikleri toplumların zapturapta alınmasıyla da karşı karşıyaydılar.

İşte "modern dünya sistemi" henüz kapitalistik gelişme süreçlerindeyken, hegemonik devletlerin uzaklardaki emperyal ordularınca, o koşullar çerçevesinde uyguladıkları ve anavatanlardakilere paralel, ama ayrı bir "askerî hukuk ve askerî yargı sistemi"nin, günümüzün modern demokratik toplumlarının kendi içyapılarına artık yakışmayacağı çok açıktır.

Küresel ölçekteki hegemonik gücünü korumak ve sürdürmek adına, dünya denizlerinde tam teşekküllü filolar yüzdüren ABD'nin ve diğer gelişmişlerin ordularındaki askerî yargı sistemleri, bugün artık adli sicil sistemlerinden muaf birer "disiplin mahkemeleri" düzeyindeyken, bizim ordumuzun, yurtiçinde konuşlanarak sınırlarımızı sadece içerden koruyorluğu sözkonusuyken, "adli yargı"dan ve "tabii hâkim"den koparılmış "askerî mahkemeler", "askerî yargıtay", "askerî yüksek idare mahkemesi" ve "temyize kapalı kurullar" hangi mantığın ve aklın eseridirler?

Diğer modern toplumlardaki örnekler bir yana, meselâ "Kemalistler" bakımından, "tevhidi tedrisat"taki gibi, "tevhidi hukuk" olarak kıyasen bile değerlendirilirse, bu durumun Atatürkçülüğe dahi aykırılığı söylenebilir.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yakıcı konular

Namık Çınar 07.06.2010

Dokundukta elleri, söylendikte dilleri yakan konuları en önce yürekli insanlar mı ortaya koyarlar daima? Alışagelmiş sorgulayan, yalana ve riyaya katlanamayan öncüler midir, bacakları yırtan devedikenleriyle ısırgan otlarına aldırmaııp da ilk girenler, siyasal-toplumsal çalıllıklara? Önceleyin patika ve sonraları herkesin rahatça geçeceği bir yol olması için, hep böyle mi döner bu devran?

Anlaşılan o ki, böyle dönüyor!

Örneğin, askerî birlikler bir yerden bir başka yere intikal ederlerken, o birliğin "büyük kısmı"nın önüne, ardına ve yanlarına, zarar görmesin diye uygun mesafelerde önlemler alırlar.

Öne ayrılan "öncü" kuvvet, kendisi için dahi bir başka öncü ihdas eder ki, bu "öncü öncüsü" bile kendi önüne bir "uç" daha koyar. İşte bu "uç"takiler, ayak izlerini yola ilk koyacak olanlardır. Ne gelecekse, ilkin onların başlarına gelecektir. İlk onlar ölecek; üzerlerinden emniyetle atlasınlar diye arkadakiler, "tel üstüvaneler"ın paslı dikenlerine yüzükoyun onlar yatacaklardır.

İşte, siyasal ve toplumsal "cıngıl"da gerçeğin büyüüne kapılıp "doğru"ya gönül verenlerin yürüyüşleri de tıpkı bu uçtakilerin serüvenlerine benzer. Ömürleri "haps ile, nefy ile, işkence ile geçer" çünkü.

Nitekim, karınca kararınca da olsa, kendi yaşamımda meselâ, "12 Mart rejimi"nde "komünistlik" suçlamasıyla ordudan atılıp, bin türlü mücadele sonucu TSK'ya tekrar döndüğümde, "yüzbaşı"lığımda Patnos'ta "şark hizmeti"ndeyken, yasak olmasına rağmen "İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi"nde okuyor ve bir yolunu bulup sınavlara geliyordum. Ağrı'daki bağlı olduğum tümen karargâhının istihbarat şube müdürlüğü ile MİT bölge müdürlüğü ve elbet de ki diğer istihbarat organları, başka işleri-güçleri yokmuş gibi İstanbul'da dahi beni izliyor, birbirlerine rapor düzenleyerek benimle haşır neşir oluyorlardı.

Oysa o yıllar, çok kısa bir süre sonra ortaya çıkarak, otuz yıllar boyunca ortalığı kana bulayacak olan PKK'nın "oluşma ve teşkilatlanma" süreçleriydi. Ne ki, bu istihbarat örgütleri, tertiplenme aşamasındaki PKK ile değil, mahkeme kararlarını hiçe sayarak kendi "yüzbaşı"larının peşine düşmeyi ve onunla uğraşmayı, enerjilerini bu uğurda tüketecekleri daha yüce bir görev saymışlardı.

İşte bu yolu seçmiş olmaları, daha işin başında nasıl bir aymazlık içinde olduklarını ve sorunların niçin hâlâ çözülemediğinin hiç değilse bu tarihsel boyutunu açıklamaktadır, bana kalırsa.

Gençlerin akılları almaz şimdi, o sıralardaki olup bitenleri. Meselâ, Nâzım'dan şiir okumak, "vatan hainliği"yle eş anlamlı bir konumda olmak demektir, o vakitler. Öyle şimdiki gibi lâf olsun diye değil, ciddi ciddi hâkim önüne çıkılan enikonu bir hainlikti bu.

O yüzden, kimi emekli generallerin daha düne kadar, TV'lere çıkıp, Nâzım'dan şiir okumaları, süründürdükleri öncü insanların açtıkları yolları, fütursuzca kullandıkları bir pervasızlıktır, benim açımdan.

Devre arkadaşlarıımın bir bölümü bakımından da durum bundan pek farklı değil pek, doğrusunu isterseniz. O yıllarda cüzamlıymışım gibi kaçım kaçım kaçınırlardı; kimileri benden. Şimdiyse birbirlerine sol içerikte –aslında ulusalıcı- "e-mail"ler atıyorlar.

Hoş; *Taraf*'ta yazmaya başladığımdan bu yana, yeniden cüzamlandık ya, neyse! Ömürleri yeterse, kırk sene sonra bu çizgime de gelirler, bakarsınız öyleleri.

Şimdi başa döner de doğrunun peşindeki yürekliliğe gelirsek yeniden, en temel meselemizin "Kürt Sorunu" olduğu çıkar ortaya.

Bir kere, “çözüm” dediğimiz şeyin, Murat Belge’nin söylediği biçimiyle “ancak ve ancak, kimsenin varolma hakkının yok sayılmadığı bir formülle olabileceğini” unutmayacağız. Ve bir de “esnemeyenin kırılır olduğunu da”. Ayrıca, unutmayı bilmeyi ve bağışlamayı da.

Atatürk, gırtlak gırtlığa savaşıldıktan ve iki yüz elli bin şehit verildikten on dokuz yıl sonra, “Anzak”lar için: “Bu memleketin toprakları üzerinde kanlarını döken kahramanlar! ...sizler mehmetçiklerle yan yana, koyun koyunasınız... Uzak diyarlardan evlatlarını harbe gönderen analar! ...onlar, bu topraklarda canlarını verdikten sonra, artık bizim de evlâtlarımız olmuşlardır” demişti.

Siz de eğer, benzer şeyler söyleyebilecekseniz belli bir süre sonra; iki tarafın ölümlerini derhal durdurmalısınız, daha şimdiden.

Ancak, galiba devletler değil artık, bu çözümleri doğrudan üretebilecek olanlar. Görülüyor ki, “küresel STK’lar ve aktivistler” daha dinamikler, daha etkinler bu konularda. Baksanıza, bedeli olsa da, dünyayı yerinden onlar oynatmadılar mı Akdeniz’de?

Deniyor ki, “ya aynı şeyi bize de yaparlarsa! Kürtlere ilişkin olarak, bizim de kapımıza gelip dayanırlarsa, başka aktivistler!”

Kimileri de, “bizim Kürt sorunumuzla İsrail’in Filistin sorunu aynı şeyler değiller ki, bunu yapsınlar” diyorlar.

Aynı mı olması gerekiyor?

Bize de, bizdeki hususlar bakımından baskı yaparlar, o zaman. Gemilerinde demir, çimento olmaz da, özgürlük ve barış önerileri olur bize has. Fena mı?

Ama bu olaydaki en büyük kazancımız, artık herkesin herkese karışabileceği ve haksızlıklara izin vermediği bir dünyada yaşadığımızı, ancak bizi de içine alınca tadarak öğrenmeye başladığımızdır, bence.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Eskiyeen askerlik anlayışı

Namık Çınar 14.06.2010

TSK, PKK terör örgütünün yeniden yoğunlaşan “taktik akın”larıyla “taktik inisiyatifi” nasıl kaptırıyorsa elinden; çok yönlü akılcı çözümler yerine, teröristin oyununa gelip sadece askerî yöntemlerdeki ısrarı nedeniyle “stratejik inisiyatifi” de kaptırıyor. Oysa savaşta inisiyatifi ve üstünlüğü elde bulundurmak, “askerlik sanatı”nın temel bir ögesidir ve asla herhangi bir mazeretle telâfi edilemez.

Askerlerin, “ancak, lâkin, fakat, ne var ki, keşke...” gibi kavramlarla işleri olmaz. Ve önlerinde duran “meseleyle de güreşmezler.” Onlar, mevcut durumun hâl ve şartlarına en uygun “hâl tarzları”nı saptayarak, üstünlük kurmak suretiyle “kat’i netice”yi elde edebilecekleri “en doğru hareket tarzı”nı kararlılıkla uygularlar. İşleri ve varlık sebepleri budur.

Otuz senedir terörizmle mücadele eden bir ordu, “artık biz bu işin kompetanı olduk” deyip; bırakın yalnızca teröristleri dizleri üstüne çökertmeyi, ayrıca deneyimleriyle de “dünya askerlik literatürü”ne ciltler dolusu

kaynak bilgi yaratmakla da maruf olmalı değil miydi, şimdiye kadar? Türk ordusu generallerinin bu konulardaki makalelerinin, dünyanın saygın strateji dergilerinde yayımlanmaları beklenmez miydi, hiç?

Fakat ne gezer!

İşte şimdi, özellikle “benim dönemlerim”den beridir yer etmiş laçkalıkların bedelini, bugün gencecik subaylar, astsubaylar ve erler ödüyorlar, bir bir ölüyorlar.

Bir kere TSK, gerek kışlalarında gerek karakollarında –hassas bölgelerde bile- “mevzilenme tipi bir konuşlanma” usulünü seçmemiştir. Sanki sivil devlet kuruluşlarında olduğu gibi, meselâ bir lise binası ya da bir tapu kadastro müdürlük binası gibi kışlalar oluşturmuştur. Kırıldaki karakollarında ise, âdeta köy okullarını örnek almış gibidir. Bir tel örgü, birkaç “askerî mıntıka” levhası, tel boyunca gezinen üç-beş nöbetçi, “al sana askerî bölge” oluvermiştir.

Muharip askerlikle “yakından-uzaktan” ilgileri olmayan “inşaat emlak müdürlükleri”nin, askerî gereksinimlerle zerre kadar ilintileri olmayan “müteahhit şartnameleri”yle inşa edilmiş ve fakat, hiç değilse askerî talimnamelerdeki “toplanma bölgesi” özelliklerini asgari düzeyde içermesi beklenen, kışlalar ve karakollar olmalıydı, aslına bunlar.

Örneğin bir üst komutan kışlayı denetlemeye geldiğinde “alarm” emri verme gereği duymamalı, kışlanın konuşlanışındaki tabii düzen bu olmalıydı.

Çünkü o birlik daha barıştayken, kendisine emredilecek “muharebe şekli”ni icra etmek maksadıyla, “muharebe düzeni” almak üzere “tetikte olarak”, “toplanma bölgesi”nde bekliyordur. Böyle yapmazsa, işte o zaman başına bu baskınlar gelir.

Aslına bakarsanız, kışlada çekilen en yoğun zorluk yüzbaşılığın bitimine kadarki rütbededir. Yani bölük komutanlık düzeyinin bitimine kadardır. Ondan sonraki kademelerin binbaşılıktan tutun, ta orgeneralliğe kadar hemen hepsi, ne yaptırarak iseler bölük komutanına yaptırırlar. O yüzden bir ordunun temel birimi “bölük”tür. Bölükler iyi ise, –popüler bir ifadeyle- gerisi teferruattır.

Ancak bölük komutanı “yedi kocalı Hürmüz” gibidir. O kadar karışanı vardır ki, hepsi de bürokratik düzeylerin unsurları olduklarından onu da bürokratikleştirirler. Eskiden kendilerine yapılanları, artık şimdi kendileri teğmen, üsteğmen ve yüzbaşılara yapar hale gelmişlerdir. O nedenle subaylar, yüzbaşılığın sonuna kadar daha dinamik ve sorunlara daha duyarlı ve yaratıcı olurlar. Binbaşılıktan itibaren emekli olana kadar aşama aşama tutuculaşırlar, bu vasıflarını kaybederek tam düzenin adamı olup çıkarlar.

Koca ordunun temelini bölükler oluşturdukları halde, yeterli sayıda yüzbaşı, üsteğmen ve teğmen bulunmaz. Ama binbaşı, yarbay ve albaydan ise geçilmez.

Nitekim Anıtkabir’in herhangi bir töreninde, devasa meydanı iğne atsan yere düşmeyecek kadar silme dolduran ve sadece Ankara’da istihdam edilen binlerce üst rütbeli subayın oluşturduğu, TV’den izlediğimiz “şapka denizi”nden de bellidir ki, TSK tam bir bürokrasi yatağı olmuştur.

Oysa, meselâ birkaç ay önce teröristlerin saldırısına uğrayan Tunceli Sarıayla Karakolu’nun kahraman komutanı bir astsubay idi. Gazetelerin yazdığına göre karakol personeli yetmiş kişi civarındaydı. Bunun anlamı ise; bu birliğin, takviyeli bir “takım görev kuvveti” olduğudur. Ancak komutanının, teğmen ya da tecrübeli bir üsteğmen olması gerekirken, kısım komutanı seviyesinde bir astsubay olduğu anlaşılmaktadır. Bu da, tabii ki bir zafiyettir.

Daha önce, TSK'da yapılacak reformlara TMK'dan (Teşkilat, Malzeme, Kadro) başlamak gerektiğini boşuna söylememiştim. Çünkü, eğer TEŞKİLAT'ı en çağdaş biçimiyle güncelleştirir, sabitlerseniz, buna bağlı olarak, o teşkilata gerekli olan MALZEME'yi, yani iğneden ipliğe her türlü harp silah ve araçlarını da, KADRO, yani gerekli subay, astsubay, er miktar ve rütbelerini de sabitleyebilirsiniz. Ve bu yolla da, silahlı kuvvetlerin bütçesini milimi milimine, örneğin o gün pişecek tayin miktarına kadar neredeyse, denetler hale gelmiş olursunuz.

Böylece de, bir Anıtkabir töreninde meselâ, başbakan olarak, hani dudaklarınızı ellerinizle perdeleyerek fısıfısıf konuşuyorsunuz ya kimileyin, işte dönüp Genelkurmay Başkanı'na "paşam, bu bir avlu dolusu binlerce yüksek rütbeli subay ne iş yapıyor Ankara'da" diye sorabilirsiniz, o vakit.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

AKP için son çağrı

Namık Çınar 21.06.2010

"555 K" mı ya da "Ayşe tatile çıksın" türü bir parola mı söylendi, bu aralar? Havanın döndüğü, "sonun başlangıcı" günlerinde miyiz yoksa? Çünkü ben hiç bu kadar belirgin, "düşmeye basıldığı" hissine kapılmamıştım, daha önce.

Askerler muharebede, birliklerden kimileri önde kimileri geride kalsın ve tüm güçleriyle vurabilsinler diye, üzerinden aynı anda saldırıya geçecekleri "varsayımsal bir hat" tayin ederler, arazide. "Taarruz çıkış hattı" dedikleri bu sanal çizgiyi böylece aynı anda hep birlikte geçmiş olurlar, hasımlarına doğru ilerlerken.

Dış konjonktürdeki olumsuz siyasal gelişmelerin yanı sıra iç siyasette de ivme kayıpları... ve terörün birden bire tırmanışa geçmesi... yetmezmiş gibi, "siyasal vesayet"in bayrak nöbetini TSK'nın yorgun ellerinden hanidir almış görünen "yüksek yargı"nın da, bir yandan atağa kalkması...

Peşin peşin söyleyelim ki, AKP hak ediyor başına gelecekleri, neredeyse. Bugüne kadar hiç kimselerin söylemediklerini, hiç kimselerin yeltenmediklerini dile getirmeye ve yapmaya kalkışmıştı, doğrusunu isterseniz.

Ama o kadar!

Her şeyleri yarım yarım bırakarak. Hiçbir şeyin üstüne tam olarak gitmeyerek. Hiçbir şeyin arkasını getirmeyerek. Bisiklet tepesinde ancak onu sürerek kalınabileceğini akıl edemediler. Mağdurluk hissini oya tahvil edeceklerini sandılar, hep galiba.

İşte o yüzden bütün bunlar, tıpkı "taarruz çıkış hattı"nın geçilmesinde olduğu gibi, aynı anda üst üste biniyorlar ve AKP'yi sıkboğaz ediyorlar şimdi.

Peki, nasıl başladı bu süreç? İran'la yapılan "nükleer takas anlaşması"yla mı? Yoksa, İran'a yaptırımlara BM Güvenlik Konseyi'nde "hayır" oyu verilmesiyle mi? Belki de, "Mavi Marmara" üzerinden Hamas'a sahip çıkmak suretiyle, "İsrail'le düşmanlaşmak" vesilesiyledir. Ya da Davutoğlu'nun havaya girerek, Kudüs'ün Mescid-i Aksa Camii'nde Araplarla hep birlikte "namaza duracakları"nın özlemini dile getirmesi yüzündendir, bakarsınız.

Meselâ, terör örgütünü kontrol altında tutma inisiyatifini göz göre göre kaybetmek üzere, elinizin altındaki PKK liderinin, "mayıs sonu itibarıyla ben yokum" demesini, şiddetin tırmanacağını bile bile nasıl başardınız (!), helâl olsun size doğrusu.

“Kürt açılımı” nedeniyle çağrınıza uyup dağdan gelenlerin, şimdi de yargılanmalarına ne demeli? Ayrıca, belediye başkanlarını da içine alan bir KCK yargılama sürecini de devreye soktunuz, bir yandan. Ve bir yandan da, ne “taş atan çocuklar” yasasını çıkarabildiniz henüz; ne de PKK’ya silah bıraktırıp “düze” inmelerini sağlayacak tutarlı bir başka yasayı.

Artık ABD ve İsrail’le istihbarat paylaşımı da sekteye uğradığına göre, “Türk’ün Türk’ten başka dostu yoktur”a geri döndük, sanırım.

Aferin (!), kutlarım sizi.

Sizin bu tutarsızlıklarınıza üst yargı organlarının “operasyonları” da ekleniverdi, kaşla göz arasında.

İlkin Yargıtay, Profesör Haberal’ı tahliye etmediler diye, dokuz yargıca para cezaları yağdırdı, “kızım sana söylüyorum, gelinim sen anla”, kaleminden. Ve Cihaner dosyasında bastı tahliyeleri.

Mesajı alanlar derhâl gerçekleştirdiler “balyoz” tahliyelerini, bu durumda. Ahmet Türk’e yumruk atanı ilk celsede salıverdiler, ki bütün bunlarla uyumlu olsun diye, herhalde.

Anayasa Mahkemesi’nin, referandum yasasını olumsuz sonuçlandırabileceği kaygısı ise, raportör Osman Can’ın, belki de hukuku zorlayan bir çaresizlikle öneriler getirmesine bile yol açtı, sonunda.

Bu ara, kokusu kırk sene çıkmayacak bir operasyonla, Baykal’ı CHP’nin başından düşürdüler. AKP’ye seçenek olsun diye, “fetret dönemi”ni kısa tutarak, emekli dul ve yetim maaşları konusunda uzman birini “yalancıktan” tahta oturtular hemen. Partiyi ulusalcı yeni şahinlerle takviye ederek, “vuvuzela”ya taş çıkartan “farfara”lar eşliğinde, Çetin Altan’ın beni hep gülümseten benzetmesiyle, “loğusa osuruğu” bir “değişim rüzgârı” yaygarası kopardılar, uyanıklar akılları sıra.

CHP’nin Ergenekoncu profesörleri ve gazetecileriyle, kimi emekli generaller TV’lerde ufak ufak yeniden boy göstermeye başladılar.

Bilinçaltına muhtemelen çocukluğundaki Pangaltı sinemalarından yansıyan, emektar Feridun Çölgeçen yahut Kayhan Yıldızoğlu’nun oynadıkları Bebekli bir yalı züppesi olan “monşer”i bugüne taşıyan Başbakan’a bir, “hariciyeciler”in tepkisi eksik kalmıştı, o da gerçekleşti nihayet kendi sayesinde.

Hükümetin ABD’ye “izahat” için bir heyet göndermesi, Clinton’la görüşen TÜSİAD’da “düşen yüzler” ve ABD Yahudi lobisinin Türkiye’yi artık desteklemeyeceklerini açıklaması da, işlerin tuzu biberi, sanırım.

Ama daha önemlisi, üst düzey kamu görevlerindeki hemen herkesin... iki ana damarda derinleşen ve alenileşen bu kavganın taraftarları olarak saflaştıklarını... artık kimselerden saklamaz hale gelerek, açıkça; hukuku da, askerliği de, siyaset bilimini de, örtme gereği bile duymadıkları yandaşlıklarının hizmetine sunduklarını körken görebilir, sağırken duyabiliriz.

Evet, yineliyorum sorumu o halde. Söyleyin bakalım, havanın döndüğü ve eğer önlem almazsa, AKP için “sonun başlangıcı” olacak günlerde miyiz, yoksa gerçekten?

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bu kafayla gerçekten bölünürüz

Namık Çınar 28.06.2010

Benim en büyük kaygım, Türkiye egemenlerinin "bölünme fobileri" yüzünden sürdürdükleri gerici politikalar nedeniyle, bir gün gerçekten bölüneceğimize. Hastalığa dönüşmüş bu korkuların biçimlendirdiği siyasal sistemimizin "merkeziyetçilik" ilkesi, hepimizi sıkboğaz ediyor, yaşamımızı çekilmez kılıyor.

Toplumsal hayatımızı bu yolla daha fazla sürdüremeyeceğimizi artık görmeliyiz.

Kılıçdaroğlu CHP'ye genel başkan olunca, hatırlarsanız, ilkin Trakya gezisine çıkmış, o sıralarda Şarköy'ün tarım arazilerinde sellerin yol açtığı köylü sorunlarını dile getirerek, ülkenin hemen her yerinde milyonlarcası daha sayılabilecek bu gibi dertleri, hükümetin nasıl çözümleneceğini sormuştu.

Başbakansa o sıralar, ya Brezilya ile birlikte İran'la yapılacak nükleer takas anlaşmalarına ya da İsrail ilişkilerine, yahut G-20 toplantılarının hazırlıklarına odaklanmış olsa gerekti. Yani küresel ölçekteki ilişkiler peşinde koşan bir "düzey" in, aynı anda kalkıp yerel ölçekteki köy sorunlarıyla, meselâ tarlaların uğradığı su baskınlarıyla, hakkını vererek ilgilenilebileceğini düşünmek ve beklemek, söylerken bile akla mantığa sığmıyor, hatta komik geliyor.

73 milyonluk koca ülke, bu hastalıklı merkeziyetçilik yüzünden, en küçük sorunlarının çözümleri için dahi, en tepedeki 25-30 kişilik bir "yürütme"ye; o yürütme de, bildik bir "vesayet" sistemiyle, sivil-asker üst bürokrasisinin o meş'um korkularından türeyen resmî bir ideolojiye bağımlı hale gelmiş durumdadır.

Bu çağdışı kafaların deli gömleği merkeziyetçiliğinden kurtulmak, yurdumuzun "bütünlüğü" bakımından yaşamsal önemdedir.

Zira böyle giderse yarının sorunları bugünküleri aratacak hâle bürüneceğe benzemektedir.

Nitekim, BDP'li 99 belediyenin meclisleri, 1988'de imzalayıp, 1991'de parlamentoda bizim de kabul ettiğimiz "AB yerel yönetimler özerklik şartı"na dayanarak, "Ankara'dan tamamen bağımsız hâle gelmek için mücadele edecekleri"nin ortak kararını açıklamışlardır. Bunun hemen ardından PKK da "yakın bir zamanda demokratik özerklik ilân edeceklerini" söylemiştir.

Bütün bu olgular ifade edilen istikametlerde gelişirse, "Kürt sorunu" yine PKK'nın inisiyatifinde olarak yeni bir sayfaya geçer ve Ankara'daki bağnaz unsurlara bugünlerini mumla aratır.

Bana göre yerelliğin, merkeziyetçilikten kurtarılıp, ne kadar demokratik açılım varsa âdeta hepsini içinde barındıran bir "karar alma ve yürütme" süreçleriyle güçlendirilmeye kavuşturulacak olması, yalnızca Kürtlerin değil, tüm Türkiye halkının sorunu ve gereksinimidir. İnsanlarımızın kendi gündelik ve yakın sorunlarını, bizatihi inisiyatifler ve sorumluluklar alarak, yerel değerler ve anlayışlar ışığında, doğrudan doğruya kendilerinin yürüterek çözecek olmaları, varolan ayrılıkçı-bölücü talep ve terör ilişkilerinin korkularından tamamen bağımsız olarak, tüm ülke sathına yayılmalıdır.

Bunun için Türkiye coğrafyasının, "Marmara, Ege, Akdeniz, İç Anadolu, Karadeniz, Doğu ve Güneydoğu Anadolu" olarak, örneğin "yedi bölgesi" baz alınabilir. Bu "yedi bölge"nin iklim, bitki örtüsü, toprak, kültür, folklor, şive vb. gibi birbirlerine nispetle varolan alışkınlığı olduğumuz "nüanslar"ı, "inanç" ya da "etnik" temelde ayrışmalar içermedikleri için, "bölücü" bir karakter taşımamaktadırlar.

Biz "yedi bölge"yi sıralarken, bilincimiz ya da bilinçaltımız herhangi bir bölünmeyi çağrıştırmaz. Çağrıştırsaydı zaten bugüne kadar yasaklardı. Berikinin "ekşimik"ine, ötelerde "lor", biraz yukarıda "kesik", aşağılarda "çökelek", daha uzaklarda "şor" ya da bir başka yerde "kesmik" deniyor olması, ürünün özünü ve tüm

sofralardaki yerini değiştirmemekte, tersine, tadına yedi lezzet, yedi rekabet, yedi renkte yarış güdüsü katmaktadır.

Üniter yapı bozulmadan, aynı zamanda yasama ve yargı erkleri aynen korunarak... ve fakat merkezî yürütmenin dış ve içişleri, dış ve iç güvenlik kurumları, adalet hizmetleri, silahlanma ve silah kullanma tekeli ile yerel yürütme erklerinin denetlenmesi... dışında kalan tüm yetki ve sorumlulukları, işte bu "yedi bölge"de yaratılacak olan yerel yürütme yapı ve kurumlarına devredilmelidir.

Böyle yapılarak, bir yandan bölünme stratejisi yok edilen PKK'nın, takipçileri nezdindeki meşruiyeti ortadan kaldırılacak... ayrıca, AB ölçütleri ve insan odaklı evrensel değerler çerçevesinde bir yurttaşlık anlayışı ile yola çıkılmasına karşın, çağımızın kimi toplumlarında şimdinin yükselen temel kriterleri olan "inanç ve etnik odaklı ihtiyaçlar" da, bu vesileyle tüm ülke sathı ölçeklerinde karşılanmış olacaktır.

Türkiye, Avrupa'nın altıncı, dünyanın on altıncı ve G-20'lerin de on ikinci büyük ekonomisi oluşunu, nasıl ki, merkezî yürütmenin küresel ölçeklerdeki makro başarılarından biliyorsa... insani gelişmişlik sıralamasında 80 kùsurlarda, rekabet basamaklarında ise 61'lerde yer almasını ve ulusal gelirin yarısını toplumun ilk yüzde 20'sine kaptırmasını... akıl almaz adaletsizlikleri ve bin bir türlü dengesizlikleri de, aynı şekilde, işte bu "yerel yürütmeler"ın yokluğundan bilmelidir.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Behçet Aysan'ın anısına

Namık Çınar 05.07.2010

"Sokak fenerine

asmış kendini

ay ışığının biri

ölmemiş

hâlâ dipdiri"

Sıcak bir temmuz günü

Sivas'ta

hayın bir barbar ateş

o'nu da alıp

yaktığında 37 kişiyle

yalazası

ta buralara kadar geldi
elimize yüzümüze değdi
yüreğimizi dağladı
bizim de.
17 yıldır
yutkunmamız takılır
durur boğazımıza
andıkça hâlâ.
Ne hikmet
bulunmaz katiller.
Kanları diyemiyorum
çünkü külleri kaldı
yerlerde.

Behçet, 11 yaşında 11 yıllık bir şairken, "Selimiye Askerî Ortaokulu"ndan arkadaşım olur benim. Daha o yaşta "yağmur yağarken, camdan bakan arap kızı"na âşık olmuş, doğuştan bir ozandı. Bu yüzden "hüzün" onu tanımlamaya yetmez. "Keder" belki.

"Sevdadan delirmiş

sahipsiz bir şarkıydı,

belki sararmış

eski resimlerde

kalacak olan."

Ve bakarken

Kuleli'nin bahçelerinden

akşam güneşinde

karşı kıyıya

"tutuşur fundalıklar

gelip kalbini yakar"dı onun.

Kuleli'den sonra biz Harp Okulu'na giderken, o Askerî Tıbbiye'yi seçti, ayrılık oldu. O yıllarda hiç görüşemedik.

“Sivile daha yakın” olanaklar yüzünden, hepimizden önce

“sayfalarına kan

sıçramış

bir kitaptan

Nâzım Hikmet” okuyabilmiş,

“örselenmişiz,

daha bir kez bile

şu örse

değmeden çekiç”

demişti, en evvel.

Sonra “12 Mart rejimi” sürecinde, o Askerî Tıbbiye’den, bizse Muharip Ordu’dan apar-topar atılmıştık. Yalnız ben değil, Oktay ve Yusuf da yakın arkadaşlarıydı atılanlardan.

Oktay,

“sızlar kanatları kuşların

bir soluk önde yaşamaktan”

dizeleriyle “devre”mizin bir öteki iyi şairiydi, Behçet’le birlik. Ama bugün, kadim dostluklarımız bir yana, Oktay’la da Yusuf’la da, yorgun kanatlara solukları yetmediğinden midir nedir, aynı siyasaları paylaşmıyoruz artık, yazık ki.

Oktay’ın

“ezbere bilmekten iyidir

zulada yazılı olmak”

deyişindeki gibi tıpkı, baştan beridir süren gösterişsiz yalınlığıyla, bir başka arkadaşımız olan “Halit Yalçın”, toplumsal değişimler karmaşasında doğru yerini bulabiliyor, ama bak!

Behçet daha sonra “doktor” oldu olmasına, ama şiiri daima önce geldi. Bu toprakların “Jivago”su olarak, **“bıçakla dağlanmış, yıkık bir manastırı andıran kalbi”** için:

“yağmur dindi sevgilim

bak dinle

her şey dindi

acıysa dinmemiş halde”

diyecektir.

“sen bu şiiri okurken

Ben belki

başka bir şehirde

olurum.

umutsuz bir aşkı anlatan

rüzgârla savrulan

kâğıt parçalarına

yazılmış

dağıtılmamış

bildiriler gibi.

sönmüş yıldızlar gibidir

yitik adreslere benzer

ölüm

yanık otlar gibi.

sen bu şiiri okurken

ben belki

başka bir şehirde

ölürüm” de diyecektir.

“Hoşçakal

kendine bir başka

gökyüzü büyüten

kardeşim gece feneri

hoşçakal

çaldığım ısılk

söylediğim türkü

hoşçakal

uzaklarda yanan anızların

parıltısı

hoşçakal

hoşçakal ayak izim

serseri sokaklarda

hoşçakal...

gidiyorum

bu şehri bu yağmuru

bu düşleri

bu aşkı bu kavgayı bu kederi

size bırakarak”

Sıcak bir temmuz günü

Sivas'ta

Behçet'i yaktilar mı dersiniz?

Onun yüreği zaten yangın yeriydi.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kurmay ve general nasıl olunur (1)

Namık Çınar 12.07.2010

Genelkurmay Başkanı'nın son konuşmasının yol açtığı bir hayıflanmayla, “**Fevkalâde sığ, yetersiz, beceriksiz, mesleklerinin gereklerini yerine getiremeyen generaller galerisine döndü TSK. Ne savaşı caydıracak askerî bir kapasiteleri, ne barışı sağlayacak entelektüel bir derinlikleri var**” diyordu geçenlerdeki yazısında Ahmet Altan, haklı olarak.

Ergun Babahan da, *Star*'da, bu durumda olanları “**Harbiye'den mezun olduğu kafayla kalmış, Harp Akademisi'ne gitmemiş kıt'a subaylarına özgü zannederim. Meğer, İngilizce kitap okuyan, kendini entelektüel diye pazarlayan da aynı kafadaymış**” diyerek, benzer bir düş kırıklığını dile getiriyordu.

Çok kimseler var ki, böyle düşünüyorlar.

Peki, buraya nasıl gelindi, neden böyle oluyor, bunun nedeni ne?

İlkin, subay kimdir, kurmay kimdir, general kimdir, buna bakalım derseniz.

Harp Okulları, TSK'ya "taktik seviye"deki birliklere komuta etmek üzere subay yetiştiren eğitim kurumlarıdır. Harp Okulu ve sınıf okulunu bitirenler "teğmen" rütbesiyle kıt'aya çıkarlar, en sonunda da "albay" olarak emekliye ayrılırlar.

Harp Akademileri ise, üsteğmenliğin son üç ile yüzbaşılığın ilk üç senelerine rastlayan dönemdekilerden olmak koşuluyla kıt'adakiler arasından hem sicil hem sınav yoluyla seçtikleri kimi subayları, "stratejik seviye"deki birliklere komuta etmek üzere yetiştirip kurmay yaparlar. Kurmay olan subaylar, taktik seviyedeki birliklerde komutanlık, stratejik seviyelerdeki birliklerde de karargâh subaylığı yaparak deneyimlenirken, bir yandan da hedefledikleri, ömürleri boyunca meftunu olacakları "general"liğin peşi sıra koşuşturur dururlar.

Kurmaylık, askerliğin muharip ya da yardımcı sınıfları gibi bir sınıf değildir. O, bir düzeyin; generalliğe giden biricik yolun adıdır. O, seçilmiş dar bir çekirdek kadronun içine erkenden alınıp, geleceğin muhtemel generalliklerinde şimdiden "rezervasyon" edinmek demektir.

Okula başlarken ilk kez girdikleri ortamı "tek düze" bulup "yaramazlaşan" zekâ yüklü çocuklara, bizdeki "pedagogik özür" eğitimcilerin yaklaşımları nasıl olumsuz ve dışlayıcıysa... dünyayı ve hayatı sorgulama arayışlarının dalgalarında sörf yaparlarken beyinsel adrenalini yüksek seyreden kıt'aya ilk çıkan teğmenlerin de... ta öğrenciliklerinden beridir düşünsel anlamda en atak ve kabına en sığmaz olanları... atlarından acımasızca ve kıskançça düşürülerek, işte şimdi benzer biçimde harcanıverirler. Bunlar, daha yolun başındayken, ya ordudan atılırlar ya da bilemedin hırs ve hevesleri kırılarak, küstürülüp, bir kenara itilenlerden olurlar.

TSK, her yılki subay "devre"lerinin, liderlik vasıfları taşıyan en idealist, en hevenkli, en "eski köye yeni âdet" getirmek isteyen, bir şeyler katmanın en peşinde ve muhtemeldir ki en başarılı olabilecek çocuklarını, mesleklerinin daha ilk yıllarında "bir güzel harcamayı" bugüne kadar çok iyi becermiş (!) bir kurumdur.

Ve bu yüzden de, gerçekten hak edenleri bir yana, genel olarak çoğu en sıradan, en "etliye sütlüye" karışmayan, en "söz dinleyen" ve "vur sırtına al lokmayı ağzından" olanlara kalır, akademiye gitmek de. Zaten akademi başvurusuna "olur" onayı verecek olan komutan da nihayetinde kurmay ya da general birisidir. Onun da arayacağı, bir vakitler kendisinin de başına gelen bu tür özelliklerdir. Onun olumlu kanaati olmadan, ağzınızla kuş tutsanız akademiye gidemezsiniz. Akademi adayları, fikir beyan etmeyen, ki bu özellik çok önemlidir; komutanın emirini kayıtsız şartsız, mutlak bir itaatle yerine getirenlerden seçilirler.

Kendilerini günlük rutine kaptırıp, birliği ve görevi için canhıraş çalışan, bu nedenle de sınavlara hazırlanmak üzere fırsat bulamayan ve yaratamayanlar da akademiye giremezler. Şimdi Şırnak'ta ya da Hakkâri'de, dağların arasına sıkışmış o mevziden bu mevzie, canı burnunda koşuşturmalarla gecesi gündüzüne karışmış, şöyle deliksiz bir uykuya ve sıcak bir duşa dahi hasretken... bu koşullarda kalkıp akademiye aklından geçirmeye yeltenmek... neredeyse kendisinin bile kınayacağı durumdakiler için, meselâ böyledir.

Ama akademi sınavlarına hazırlanmak için "mesaiden çalarak" zaman bulabilenler ya da tayin yeri itibarıyla masun kentlerin büyük karargâhlarında, kırmızı biyeli pantolonlarının altına rugan ayakkabılar giyerek, harici elbiseleriyle dolaşabilenler için, durum hiç de öyle vahim ve elem verici görünmemektedir.

Devre arkadaşları Yüksekövalarda akıl almaz streslerden kafalarını kaldıramazlarken, böyleleri şimdi akademi sınavlarına kolaylıkla hazırlanmakta, emri altında oldukları komutanlarının "bir dediklerini ikiletmeyerek", fıstık gibi bir geleceğin kapılarından içeriye sızmak ve süzülmeğe üzeredirler. İlkin kurmay, ardından da general olduklarında, okullardayken bir zamanlar yedikleri-içtikleri ayrı gitmemiş, aynı sıralarda yan yana oturdukları

yahut altlı-üstlü ranzalarda yattıkları, yüzleri ve elleri dağ rüzgârlarıyla kavrulmuş, albaylıklardan emekli en yakın arkadaşlarından dahi, kendilerine "paşam" denmesini bekleyeceklerdir.

Bunların eşlenikleri sivil hayatlarda da vardır, eğer görürseniz. Uzakların unutulmuş ilçelerinde başlayıp, orası senin burası benim diyerek; Anadolu'nun otuz yıllık "gez babam gez" türü "hâkim"likleriyle, Ankara'nın "yükseklerdeki yargı yerleri"nde erken ilişkilerle yer edinmişlikler, bir midirler meselâ? (Yarın devam edeceğiz...)

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kurmay ve general nasıl olunur (2)

Namık Çınar 13.07.2010

Harb Akademileri'nin "askerî eğitim" müfredatı, taktik seviyeden stratejik seviyeye doğru bir evrilmeyi öngörmekle birlikte, aslında özü itibarıyla Harb Okulları'ndaki askerî eğitimlerin tekrarlarından başka bir şey değildirler. Zira tersi olsaydı, yani askerî bakımdan farklı ve hiç işlenmemiş yeni bilgiler içerseydi, o takdirde Harb Okulu askerî eğitimlerinin eksikliği söz konusu olacak, ortaya sanki yeterlilik kazanılmadan subay olduğu gibi bir mantık çıkacaktı.

Madem Harb Okulu'nun tekrarıysa, öyleyse akademide bir kez daha neden okutulmaktadır?

Çünkü mikyas küçültülerek, Ordu'nun gerçek yöneticileri olan "generaller sınıfı"nın gelecekteki kadrolarının biricik adayları, her devre'nin subayları arasından, "ağaç yaşken eğilir" mantığıyla "eleme" yapılarak seçilmiş... ve şimdi, eğitimleri bu kez bir başka anlayışla "yeniden" ele alınıp, tüm bilgilerin üstünden bir kez daha geçilme yolu seçilmiştir.

Kontrol edilebilir ve istenen istikamete yönlendirilebilir sayıdaki bu "seçilmiş subaylar", artık "TSK'nın öznesi" olacaklardır.

Geniş subay kitlesinin küskünlüklerine fırsat vermemek için, sınıf subaylarından da general yapılmaktadır. Ne ki, bu simgesel göz boyama TSK'nın "kast" yapısını örtmeye yetmemektedir. Benzer amaç gözetilerek, tıpkı subaylığa geçip en fazla bölük komutanlığı düzeyi olan yüzbaşılığa kadar gelebilen astsubaylarda olduğu gibi... kurmay olmayan albayların da generalliği, taktik düzeydeki tugay ve tümen komutanlıklarına kadar varabilmekte, stratejik kolordu ve ordu düzeylerinin generalliklerine uzanamamaktadır.

Albaylığa gelmiş her bir kurmay subayın orgeneral bir "velisi" vardır. Yani tüm kurmay albaylar, varolan orgeneraller arasında, bir "velâyet" ilişkisi çerçevesinde pay edilmişlerdir. Her orgeneral, velâyeti altındaki kurmay albayları tüm safahatları itibarıyla izlerler, gerekirse yönlendirirler ve generalliklere terfileri hususunda "YAŞ" toplantılarında etkin rol oynarlar. Bu bağ, âdeta "peştamal bağlama"ya varan "usta-çırak" ilişkisindeki gibi bir süreç ve işleve işaret etmekte; ama daha önemlisi, TSK'nın nasıl bir "kapalı devre terfi sistemi" oluşturduğunu da ortaya koymaktadır.

Terfi sistemindeki resmî mevzuat, "926 sayılı Askerî Personel Kanunu" ve ondan türeyen "Askerî Sicil Yönetmeliği"dir.

Ne ki, bu yönetmelik tam anlamıyla çağ dışı bir hukuki düzenlemedir. Objektif ölçütler yerine, sübjektif verilere dayalı, kapalı kapılar ardında yürüyen bir yöntem izler. Açıklıktan uzak, denetimsiz, sağlaması yapılamayan kişisel kanaatlerle oluşturulmuş, iki dudağın ucunda salınan bir "efendi-kul" ilişkisi geleneği tesis edilmiştir.

Örneğin, teğmenliğimde alay komutanı, 200 üzerinden 192 not verdiği sicilimi bana göstererek , "baskılara boyun eğmeyeceğini" söylemişti. Ancak, derin devletin "kurucu babaları"ndan olan tümen komutanı tümgeneral Cihat Akyol'a bir ay dayanabilmiş, ordudan atılabilmem için 120'nin altında bir notla yeni sicil düzenlemek zorunda kalmıştı. Bütün bunlar yargı sürecinde birer birer gün yüzüne çıkmışlardır.

Ama neye yarar!

Haksızlıklar hiçbir zaman telafi edilemezler ve mutlaka iz bırakırlar. Ve bu haksızlıklar diz boyu hale gelerek, o kurumları çürütürler.

"Liyâkat"ın barınamadığı alanı, "yağcılık"lar doldurur hale gelir. Piramidin en tepelerine tırmananların önemli bir bölümü, emsâllerinin en iyileri olmak yerine, efendilerine kulluğu en çok becerenlerden çıkanlar olurlar.

Kurmayların stratejik karargâhlarda insiyatifler alarak projeler ürettikleri de bir "efsane"dir. Boynuzun kulağı geçemeyeceği bir yerdir, ordu. Askerî doktrine göre, "karar"ının oluşmasına yardımcı olmak üzere, fikrî faaliyetler yürüterek kimin haddinedir, komutana "akıl vermek"? Karargâh, komutan ne derse, sadece o kadarlık ve ona çalışılan bir yere dönüşmüştür, bizde. Aslında Amerikalıların yarattığı tarzda bir karargâha hiç ihtiyaç olmamıştır, TSK'da.

Erdemlice ve filozofça, sevgi ve hayranlık yüklü bir saygınlıkla bezenmiş, alçak gönüllü bir önderliğin yerine... kendisinden korkulan, yol bulunca kaçım kaçım kaçılan, huzurunda tir tir titrenerek, özgüvensiz ve kişiliksiz bir pozisyonla durulabilen... bir konumun kozasıyla örülmüştür, generallik. Bunu düzeltip silecekleri yerde, üstelik bundan hoşlanmışlardır da.

Ama bütün bu aksak örüntünün kendisi bakımından iç tutarlığı da yok değildir, hani.

Nitekim, Cumhuriyet'in tek parti döneminde antidemokratik temelleri atılan, 60'lar ve sonrasındaki tüm darbe süreçlerinde pekişen, dogmatik-durağan-gerici anlayışlarla kurgulanıp tasarımılanan bir modeli; katı ve kendine özgü bir laiklik marifetiyle "vesayet"e tahvil ederek, toplumsal yapıya seçeneksizce dayatmak suretiyle, siyasallaşmışlardır.

Bu durumdaki askerî bir kurumdan, zayıflıklar üretmesinin dışında, daha başka ne beklenebilir ki?

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Profesyonel ordu

Namık Çınar 19.07.2010

Neredeyse tüm kesimlerin dillendirdiği ortak çağrılara kulak veren hükümet, nihayet "profesyonel ordu" konusunda yeni bir adım atıyor. Terörle mücadele için "profesyonelleştirilecek özel hudut birlikleri" kuracakları belli oldu.

Henüz sağlıklı açıklamalar yapılmadığı için, nasıl bir yöntem izleneceği karmaşık görünüyor.

Daha doğrusu, söylediklerinden çok serzenişlerine bakılırsa, hükümet, bu birlikleri sanki "TSK" yerine "Polis"in bünyesinde yapılandırmayı kendi inisiyatifinde tutabilmek için, daha çok istemekte gibidir.

Profesyonel de özel de olsalar, eğer bunlar "hudut birlikleri" iseler, o takdirde "dış düşman"la ilgilidirler demektir. Dış düşmanı püskürtecek olan da, tartışmasız TSK olacaktır, bu durumda.

Askerî literatüre göre, kendilerine hudutlarda "sorumluluk sahası" verilmiş birlikler, düşmanla "ilk sıcak teması" sağlayarak, "oynak muharebe" esaslarından hareketle "keşif ve örtme görevi" ifa ederler.

Eğer düşman güçlü ve mütecavizse; asıl savunmayı yapacak olan "birinci hat birlikleri"ne zaman kazandırarak, onların "asıl muharebe hattı"na intikallerini ve savunma hazırlıklarını tamamlamalarını sağlarlar.

Görevleri bitince, planlı bir "geri çekilme"yle "asıl muharebe hattı" birliklerinin üzerinden aşarak, gerideki "toplanma bölgesi"ne intikal etmek suretiyle bağlı oldukları birliğin "ihtiyat" unsurlarına katılırlar. Uygun zaman ve şartlar oluştuğunda "püskürtmek, takip ve imha etmek" üzere, düşmana yapılacak "karşı taarruz" için hazırlıklar yaparak, burada emir beklerler.

Eğer düşman daha güçsüzse, o takdirde "sıcak temas hattı" derhâl "taarruz çıkış hattı" addedilerek, "keşif ve örtme"deki bu hudut birliklerinin üzerinden aşarak, birinci hat birliklerince yapılacak bir "taarruz"la düşman "imha" edilir.

Şimdi bunlar için "kitabî" kısmı. Ama askerlik de, ancak kitabına göre yapılırsa netice verecek bir alandır.

Ancak şu anlaşılmıştır ki, hükümettekiler, isterse TSK'ya bağlı olsunlar, bu birliklerin yapılanmalarına ve işlevlerine daha kuruluş aşamasındayken müdahil olmuşlar, her daim takip ve kontrol için, kendilerini dışarıda tutmayacaklarının kararlılığını, bu defa çok açık bir şekilde belli etmişlerdir.

Şimdi için bu tarafını bir kenara koyalım ve anımsayalım; neden hemen herkes, hep bir ağızdan tutturmuş, "profesyonel ordu" istiyordu?

Hâlen varolan modelimizdeki yöntemlerle, yaşı gelince zorunlu olarak askere alınan... yirmi altı yıldır süren kaotik ve bu toz-dumanın sinir bozucu streslerinde panik ataklarla yalapşap eğitilip, terör belâsının üstüne salınan... ve gözlerimizin önünde sapır sapır devrilerek, bir bir yitirdiğimiz gencecik çocuklarımıza... hem yüreklerimizin artık dayanamamasından, hem de bu kavgayı bu yolla kazanabileceğimize olan güvenimizin giderek gölgelenmesinden değil miydi, sonuç olarak?

Şimdi onların yerini "profesyonel" çocuklar alınca ve "ölmek" sırası onlara gelince, o zaman vicdanlarımız rahat mı edecek? Bunun için "para" alacaklar, sonuçlarına da katlansınlar mı diyeceğiz? Eğitimsizliğin beceri yoksunu kundaklarında sarıp sarmalanarak büyümüş, şimdi de işsizlik belâsıyla "etini satan kadınlar gibi", bu alanda göz karartıp, mahallenin biraz da "Rambo"luğa meraklı afili gençlerine yeni meslek ihdas etmek üzerine mi inşa edeceğiz, bu profesyonelliği?

Madem bu kadar etkili olacak ve hükümeti harekete geçirecektik, keşke "profesyonel ordu" değil de "barış" olsaydı haykırdığımız hep bir ağızdan. "Barış-barış" diye yıksaydık ortalığı da; hükümet de, TSK da, tüm siyasal partiler de, hiçbir şey olmamaktaymış gibi sessizce duran Türkler de Kürtler de ve Allah'ın cezası PKK da keşke kulak kesilselerdi.

Bu iç savaş önünde sonunda aptalca bir şeydir. Politikacıların ve sağ kalanların, yok yere ölümleri örtmek için kutsamaları, onursal havalar yaratmaları bu aptallıklara yarar sağlamaz. Bu kutsal bir savaş değil, kardeş

kavgasıdır. Kardeş kavgalarının yapıldığı savaşlardaki ölümlerden “saygıdeğerlik” üremez.

Boşunadır bu ölümler...

Ve yarın bu savaş bitince, tarih ne yazacaktır, pekiyi? Antidemokratik onca tutumdan geri adımlar atılıp, yaralar sarılınca bir gün, bu uğurda ölümlerin boşunalığı ne yana konacaktır, söyleyin bakalım bileniniz varsa?

Siz hiç yanlış bir davaya âlet edilerek, canlarını boşuna vermişlerin övgüye değer görüldüğü bir tarih sayfasını okudunuz mu, yeryüzünün?

Hatalı devlet politikaları yüzünden, şehit oldun denen köylü çocuklarına bugün yalan söylenmektedir, geleceğin günlerine mahsupla.

Ya diğer taraf... PKK?

Bizdeki askerî vesayetin katmerlisi PKK terörizminin kanlı ellerinden sızmaktadır, hem de misliyle.

Olacaksa da Kürt siyaseti, yazık ki olamamaktadır bu yüzden. BDP de, KCK da ve daha ne varsa o çizgide, PKK terörünün vesayetinde ve kontrolündedirler.

O nedenle Kürt çocukları da... Onlar da boşuna ölmektedirler.

Evet... boşunadır bu ölümler...

Üstelik de, ikide bir “bin yıllık birliktelikleri” dillendirilen kimi Türklerin ve Kürtlerin “ulusal hezeyanları”nı dindirmeye yetmedi, şimdiye kadarkiler anlaşılan.

Bizim cenahtan yeni ve taze versiyon “profesyoneller” geliyor... hazırlayın çatal-bıçaklarınızı... kurulun sofralara... çocuklarınızın etiyle yapacağınız ziyafet sürüyor...

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

TSK'nın 'Ders Alalım' kitabı

Namık Çınar 26.07.2010

Birkaç gün önce, Genel Kurmay Başkanlığı'nın gereksinim duyarak düzenlediği **“basını bilgilendirme toplantısı”**nda konuşan iletişim Daire Bşk. Tuğg. Metin Gürak; TSK'nın en tepesindeki generallerin ve üst subayların, başlarına gelen son zamanların umulmadık olaylarına dikkat çekerek, **“yargı sürecinde sanık bile olsalar... kimi yayın organları tarafından ‘masumiyet karinesi’ ayaklar altında çiğnenerek, suçlu olarak gösterilseler dahi... görevlerinin başında olacaklardır”** dedi.

Silah arkadaşlarına gösterilen sadakatle yoğrulmuş, onları gözeten ve koruyan bu dayanışmacı tavra, **“hafızasız bir tarihsel perspektif”**ten bakınca, doğrusu, imrenmemek ve takdir etmemek elde değilmiş gibi görünüyor.

Gelgelelim, **“kazın ayağı”** acaba böyle midir?

Sanırım, artık sağır sultanın da duyup bileceği üzere... TSK'nın **"68 kuşağı"** duyarlılıklarındaki gencecik subayları, **"12 Mart rejimi"** sürecinin o ilk günlerinden başlayarak yapılan **"cadı avı"** operasyonlarla tırpanlanmışlar... ordudan apar topar atılarak, cezaevlerine tıkılarak ve yetinilmeyip işkencelerden geçirilerek, canlarına okunmuştu... anımsarsanız.

İşte o dönemde, TSK'daki tüm subay, astsubayların her birine birer tane ve ... erbaş ve erlere **"gece dersleri"**nde okunup öğretilmesi için, ayrıca kışlalara da dağıtılmak üzere, Genelkurmay Başkanlığı'nca **"DERS ALALIM"** isimli bir kitap yayımlanmıştı.

"Ders Alalum", bu genç teğmen ve üsteğmenlerin, atılırlar ve hapsedilirlerken, o dönemin askerî savcıları tarafından işkencehanelerde **"zorla alınan ifadeleri"**nin biraraya getirilmesiyle oluşturulmuş, Genelkurmay Başkanlığı Hukuk Müşavirliği'nce hazırlanarak basılmış ve yayımlanmış bir kitaptı.

Bugünkü TSK'nın gırtlığına kadar siyasete batmışlığına yaptığı çağrışımlar nedeniyle, insanı ister istemez gülümseten bir ironiyle... kitabın en başında Atatürk'ün:

"Komutanlar, askerlik vazife ve icabını düşünürken, tatbik ederken, dimağını siyasi mülâhazalar altında bulundurmaktan sakınmalıdır. Siyasi cihetin icabâtını düşünen başka vazifedarlar olduğunu unutmamalıdır" vecizesi yer alıyordu.

Daha sonra, **"bu sefil hainlerin(!) nasıl aldatıldıklarını, onları yutmaya hazır bataklığın kendilerini içeriye nasıl çektiğini, çırpındıkça daha da battıklarını... işte o anda, büyük kurtarıcı Atatürk'ün bıraktığı devrimlerle, ortaya koyduğu ilkelerin... Türk Milleti'nin o'na olan sarsılmaz inancıyla birleşince, kurtarıcı olacağını... yani, bu durumlardan kurtulmak için, ATA'yı iyi tanımanın, onun devrimlerini, ilkelerini bilmenin, onun çizdiği yolda yürümenin yeterli geleceğini..."** hep o bildik hamasetlerle sıralıyordu.

"Okullarda okutulan derslerin yanında Atatürk ve devrimleriyle ilgili dersler konulmalı, bu dersler ana ders haline getirilmeliydi. Yurdun her tarafında konferanslar verilerek, tüm ulus bu konuda eğitilmeli, yetiştirilmeliydi. Böylece, yolundan saptırılmak istenen Atatürk devrimleri değiştirilemeyecek, en ufak bir harekette bulunanlar ezileceklerdi. Bu mücadele TSK'nın başlıca kaygısı olmalıydı. Zira Atatürk bize doğru yolu çok evvelden çizmişti."

"Türkiye içeriden kızıl bir taarruza uğramış ve fakat, kitapta görüleceği üzere, bu taarruz püskürtülmüştü."

Hain(!) genç subaylar, nasıl aldatıldıklarını anlatıyorlar, köpekler gibi pişman olduklarını dile getiriyorlardı, ifadelerinde...

Okudukları **"korkunç"** yazarlar:

"Yaşar Kemal, Kemal Tahir, Fakir Baykurt, Nâzım Hikmet, Hasan İzzettin Dinamo, Mahmut Makal, Sabahattin Ali, Rıfat Ilgaz, Aziz Nesin, Orhan Kemal, Oktay Rıfat, A. Kadir, Doğan Avcıoğlu, Şevket Süreyya Aydemir, Çetin Altan, İlhan Selçuk, Hikmet Kıvılcımlı, Orhan Hançerlioğlu, Çetin Özek, İsmail Beşikçi"...

Yabancılardan da:

“Marx, Engels, Jack London, Jean-Paul Sartre, John Steinbeck, Maksim Gorki”ydi...

En tehlikeli kitaplar da:

“Felsefenin Başlangıç İlkeleri, Felsefenin Temel İlkeleri, Kapital, Ekonomi Politik, Türkiye’nin Düzeni, Doğu Anadolu’nun Düzeni, Devlet Ana”ydı...

Birbirleriyle ilişkileri de... üçü-beşi yan yana gelerek, güncel siyasal konuları tartışmaktan ibaretti.

Nitekim... hafif cezalıklar, daha sonra çıkan **“af”**tan yararlanırlarken... ağır cezalıklar da, zaten sonra beraat edeceklerdir.

TSK’dan atılarak, hapislerde çürüyerek, işkencelerden geçerek darmadağın edilen hayatları... yanlarına kâr kalacaktır.

Ordu’nun darbeler tarihi, anlattıklarımla sınırlı olmayıp, müthiş zengin listelerle doludur.

Ve bu insanlara en çok **“dokunan”** ve en çok **“koyan”** da... TSK’nın bugüne kadar kendilerinden **“özür dilemek”** suretiyle, **“onursal itibarları”**nı bir şekliyle iade etmemiş olmasıdır.

Hatta, sık sık yan yana gelinen daha içtenlikli **“devre toplantıları”**nda, örneğin Kuleli’nin ve Harb Okulu’nun **“sancakları”**nı yıllarca önleri sıra taşımış, **“sözde”** çok sevdikleri **“şair”** arkadaşlarına ve benzerlerine... akıl edip de, hiç değilse sınıfça, şöyle küçük bir **“özür ve onur partisi”** düzenlemeye... elli yıllık dostluklar bile yetememektedir.

Onun için, ben öyle **“koruma ve dayanışma”** güdülerine filan pek kulak asmam.

“Masumiyet karinesi”ni sıra kendilerine gelince hatırlayanların bu sahiplenme tavrı... daha çok, işin içine başkalarını da çekebileceğini sandığım, **“çapanoğlu”** ilişkiler izlenimi uyandırmaktadır bende sadece.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

GENERALLER

Namık Çınar 02.08.2010

Aslında birikmiş tepkilerin patlayan kabağıdır bu olanlar, şimdikilerin başlarında.

Elli yıl... tam elli yılda... **“27 Mayıs”**ların, **“12 Mart”**ların, **“12 Eylül”**lerin, **“28 Şubat”**ların, **“27 Nisan”**ların... gün be gün, an be an, siyasal ve toplumsal yaşamın üzerinde yarattıkları cenderelerin, **“yetti artık”** dedirten bilançolarıdır.

Gürsel'lere, **Tural**'lara, **Tağmaç**'lara, **Türün**'lere, **Evren**'lere, **Bir**'lere, **Karadayı**'lara, **Büyükanıt**'lara ve nicelerine daha... gösterilemeyip giderilememiş **"toplam öfke"**nin lavlarıdır, bu sıçrayanlar... şimdikilerin ellerine ve yüzlerine.

Generallik son elli-altmış senede çok tuhaf bir çizgide evrildi. Asıl işlevleri sanki o imiş gibi, ülkenin siyasallığıyla yatıp, siyasallığıyla kalktılar, her gün. Üstelik zerrece kavrayamadan ve algılayamadan bu meseleleri.

Ürettikleri darbeler sürecinde mânâsız bir kültür geliştirdiler. **"At sahibine göre kışner"** şiarıyla... orduyu da kendilerine benzettiler.

Şimdi bunun bedeli ödeniyor. Ortalıktaki toz-dumanın nedeni bu.

Bugünün generallerinin çoğu, küçük birlik taktik muharebelerini bile bilmezler, fiilen. Nasıl bilsinler ki... çoğu el bombası dahi atmamıştır. Çoğunun bölük silahlarını kullanma fırsatları olmamıştır.

Bölük komutanlığını yalap-şap yapıp... oradan akademiye... ve sonra da gelsin bitmez-tükenmez yüksek askeri bürokrasi... Bir daha asla **"er"**le aynı ortamı solumayacaklardır.

Yaşamları boyunca **"asetat"** üzerinde **"bakla"**lar çizerek, **"kum"**da oynadıkları **"harb oyunları"**yla, salon savaşları kazanacaklardır.

Siz bilir misiniz ki, **"er yatağı"** bütün bölük depoları, **"bit pazarları"**ndaki eskici dükkânları gibi, yıllardır hiç çıkmamacasına, kesif bir **"insan teni ve kiri"** kokarlar.

Çünkü, siz gelecek ve denetleyeceksinizdir diye, birer giyimlik fanila ve donlar, tekrar toplanıp kaldırılmışlardır, yıkanmadan... bir sonraki gelişinize kadar.

Ve **"sarf malzemesi"** olduğu halde, **"zimmet"**ten düşülmeyen... yıkansa da kirden azıp, artık arınamayan eskiler... atılmazlar, biriktirilirler de ondan.

Sizden birkaç dakika önce **"deodorant"** sıkılacaktır, burnunuz düşmesin diye.

Bütün bunların, siz de farkındasınız bana kalırsa. Ne ki, oyalanmayıp, bir an önce Ankara'ya dönmelisiniz. Daha yazacağınız **"muhtıralar"** var, çünkü.

Siz Harb Okulu'nu bitirip, erlerle birlikte otuz senelerini kışlalarda geçirenlerin önlerini de tıkadınız.

“Akademi”’yi, asıl **“öncel”** olması gereken **“kıta tecrübesi”**’nin getirip önüne koydunuz. Hevessizliklerle sıradanlaştırdınız onları.

Örneğin, binlerce subay beklemeliydi... rekabet etmeyi, yükselmeyi, general olmayı bu günlerde. Sadece bir avuç kurmay subay değil.

İşte ordu böylesine müteharrik olmalıydı.

Ya TSK’nın **“zenci”**’leri astsubaylara ne demeli?

Siz kalkıp, mesleği bu olmadığı halde, üç-dört aylık **“tek er”** eğitimiyle kıtaya çıkmış yedek subayların emirlerine verdiniz, yirmi beş senelik koca kıdemli başçavuşları. Sonra da iş bekle ondan.

Siyasete burunlarınızı sokup, demokratik gelişmeleri engelleyeceğinize... oturun da TSK’nın sorunlarına odaklanın, bunlar yerine. Çok sorun var çünkü.

“Sözde” diyerek küçümsediğiniz üç-beş bin kişilik terör örgütü... **“Kara-deniz-hava”**’nın en sofistike silah ve araçlarıyla donanmış, emrinizdeki devasa kurumumuzun... tam yirmi altı yıldır... şalvarlarıyla ve **“cızlavet”** yemenileriyle, komando tugaylarına taarruz ediyorlar da, kimseyi şehit edememişlerse eğer, **“püskürttük”** diye sevindirik olmalarımıza yol açıyorlar... acı ki ne acı...

Üstüne üstlük, bu gerçekleri ve zayıflıkları halkın önünde ortaya koymayı **“hain”**’lik addediyorlar.

Kendi yanlışlıklarının **“devlet sırrı”** kapsamında olması... gizlenmelerini... örtünmelerini sağlıyor, çünkü.

Hangisi ihanettir... söyleyin bakalım...

TSK’nın zayıflıklar üretmesini halktan gizlemek mi... yoksa ört-bas etmeden toplumun önüne koymak mı?

Hiçbir derinlikleri, hiçbir entelektüel birikimleri olmayan, kimi emekli generaller de... televizyonlara çıkıp, sağa sola yakışsız dayılanmalarla... **“mafya babaları”**’nın bile artık terk ettiği jargon ve vücut hareketleriyle... bu mesleğin eski bir üyesi olarak, yüzümü kızartıyorlar.

Son olarak da...

bu günlerde... **“yargı”**’ya kurumsal ölçekte **“posta”** koyuyorlar, ki akıl alacak gibi değil.

Hükûmete sesleniyorum:

Bakın!.. Mahkemece **“yakalanma”**’sı istenen o 102 kişiyi hemen toplayıp, içeriye atmazsanız... Türkiye’nin, ceza evlerinde ne kadar tutuklusu varsa, hepsini derhal serbest bırakmak zorundasınız.

Ona göre!..

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Orgeneral Necdet Özel

Namık Çınar 09.08.2010

Askerlik gibi hoyrat ve sertlik kaldırır bir mesleğin, özellikle piramidin tepesine doğru yükselen insanlarında, zamanla yüz çizgilerine ve gözlerine yerleşen; onlarca yılda biçimlenen simalarının bir lâhzada verdiği ipucu izlenimlerden bilincime yansıyan, huzur verici bir güven duygusu mudur, yoksa endişe yüklü korku imgesi midir?

Görür görmez anlamada ve ayırt etmede kendiliğinden bir ölçütümdür, bu benim.

“Orgeneral Necdet Özel”i diğer generallerle biraradayken, çetrefil **“YAŞ”** toplantıları nedeniyle televizyonlarda sıkça gösterilirken izlediğimde, yıllar sonra yeniden gördüm ki; yaşlanmaya gelince, aynı **“zaman şemsiyesi”** altındayken, galiba hep birlikte biraz yaşlanmışız.

Ama **“yüreğinin erdemi”**ni yüzüne yansıtan, **“munis, mütebessim ve huzur verici çizgiler”**, delikanlı bir canlılıkla yerli yerinde duruyorlardı.

Necdet Özel, Harb Okulu’ndan devre arkadaşım olur, benim. Ben altıncı bölükteyken, o beşte idi.

Ömrü boyunca eğitim alanlarının ve tatbikatların güneş ve rüzgârlarında ensesi ve elleri kavrulmuş, **“emek adamı”** bir subay olan babası da, Harb Okulu Öğrenci Alayı’nın komutan yardımcısıydı.

Fakat, **“Albay Seyfettin Özel”**in oğlu olmanın zorluklarını, hiç kimse **“Necdet Özel”** kadar bilemez ve hiç kimse o ölçülerde ve onun kadar zorda bir Harb Okulu öğrenciliği yaşamamıştır.

Babasına, okula ve arkadaşlarına karşı beslediği **“sorumluluk duygusu”**, yanlış bellenmemek için her konuda titizlenmesine ve her davranışına dikkat etmesine yol açmış, sürekli bir **“duyarlılık”** yüklenmesini gerektirmişti.

Bazen **“dalga geçmek”**, bazen **“kaytarmak”** ya da **“gırgır yapmak”**, herkes için biraz mümkün iken, onun **“perhiz”**de olmadığı konu ve alan neredeyse yok gibiydi.

Harb Okulu’nu ve Harb Akademisi’ni **“birincilikler”**le bitirdi. Ve orgeneral olana kadar da, merdivende tırmandığı ne sayıda basamak varsa, hepsini yine birinciliklerle gerçekleştirmiştir.

Benim Necdet Özel ile kesişen tek yolum, yalnızca devre arkadaşlığımız olmuştur. Birlikte bir fincan kahve bile içebilmiş değilizdir.

Ayrıca, yaşam çizgilerimiz oldukça farklı istikametlerde seyrettiği için, ne bundan öncesi, ne de bundan sonrası ele avuca sığacak gibi görünmektedir.

Bu sütunları izleyenler bilirler ki, ben **“TSK”**yı eleştirilerimde, sözümü bir nebzecek olsun sakınmam. Doğru bildiklerimi, öyle evelemeden gevelemeden pat! diye söylerim.

Şimdi de öyle yapıyorum. Bu yazıyı, divitimin ucunu **“liyâkat”** hokkasına batırıp, onun mürekkebiyle yazıyorum, çünkü.

Taraf’taki 8 şubat tarihli, daha ikinci yazımda: **“Şimdi benim emsallerim korgeneral ve orgeneral oldular. Bütün naifliğimle başarılar dilerim onlara. Çünkü biliyorum ki, reformlarıyla ordusunu AB standartlarında bir çizgiye taşıyacak olan general, Türkiye demokrasi tarihine altın harflerle yazılacaktır. Son yıllarda yaşadığımız ‘olumsuzluklarda adı hiç anılmayan’, hâttâ Hilmi Özkök Paşa’yla da özdeşleştirdiğim, ‘ilk gençliğinden beri en çalışkan, en vakur ve en alçak gönüllü’ olanı, dilerim önümüzdeki**

dönemlerde Genelkurmay Başkanı olur, ben de övünür ve sevinirim” demiştim. İşte oradaki kastettiğim, **“Orgeneral Necdet Özel”**di.

Buraya kadarki söylediklerim Necdet Özel’in daha ziyade bireysel başarılarıydı ve kendisini ilgilendirirdi.

Ama bundan sonraki söyleyeceklerim, artık Türkiye’yi ilgilendirmektedir. **“Orgeneral Necdet Özel”**, gerçekten de daha ilk gençlik yıllarından itibaren, **“dengenin, vakaretin ve askerî olgunluğun simgesi”** olmuştur.

Bu ülkenin gereksinimi olan **“çağdaş general”**i temsil etmektedir.

Bugüne kadar **“hiçbir zamanda ve hiçbir zeminde” “politik”** bir duruş sergilememiş, burnunu siyasete sokmayı marifet sanan generallerden olmamıştır.

Olmadığı ve olmayacağı bir başka şey de; herhangi bir kliğin ya da siyasal grubun **“adamı olmak”**tır.

O... anayasal tarzda, **“yürütme”**nin emrinde... profesyonel askerlik mesleğine meftun biri olarak, **TSK’nın** başında... ordusunu dış düşmana karşı, tam bir disiplinle harbe hazırlayacak... **“özlenen yeni anlayış”**ın mimarı olabilecek... generali işaret etmekte ve çağrıştırmaktadır.

Türkiye’nin siyasal sistemindeki unsurlar... **parlamento**, iktidarı ve muhalefeti ile tüm **siyasal partiler**, **STK’lar** ve kamuoyu oluşturan tüm **aydınlar**... **“bu fırsatı ve bu şansı”** değerlendirmek üzere... şu sıralarda çevrilmek istenen ve muhtemelen 30 ağustosa kadar sürdürülebilecek **“dolaplar”**ı görmeli ve bu **“değerli orgeneral”**in **“önünü tıkayacak”** ayak oyunlarına gelmemelidirler.

“Tarihte bireyin rolü” ne kadar önemliyse, bu da o kadar önemlidir, çünkü.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Tutuculaşan dostlar ve ‘sataşkan bir bunak’a yanıt

Namık Çınar 16.08.2010

Şartlanmış insanların beyinlerine ulaşabilmek, bilinçlerini örten zırhlarını delip geçebilmek, kendilerini çepeçevre saran surlarını yıkıp aşabilmek, ne kadar da zor, Tanrı’m!

Hatta nasıl da imkânsız.

Hele onların kimilerini çocukluklarından beri tanıyıp, nasıl bu hale geldiklerine, bırakın hayıflanmayı, şaşmamak dahi elde değil.

Benim **“asker arkadaşlar”**ımın büyük bölümü böyle değillerdi, çocukken. Hemen hepsi de **“atak”** ve **“cin”** gibiydiler.

Çoğu, pek okumaz-etmezlerdi, ama **“düzen”**le de uyum içinde oldukları söylenemezdi, doğrusu.

“Çocukluk ve gençlik dinamizmleri”, yaşadıkları ortamın dayatmalarına, öyle kolayından boyun eğip, resmî

yapının hemencecik **“tutsağı”** olmalarına fırsat verdirmiyordu, anlaşılan.

Her yerde olduğu gibi, devletin tüm mekanizmaları, bizleri yetiştirmek üzere, bir hamur gibi yoğurarak, dilediği **“şekle-şemâle”** sokmaya çalışırken... kalkıp kim yadsıyabilir ki şimdi... ele avuca sığmayıp, parmakları arasından bir **“cıva”** gibi kaçıştıklarımızla dolu okul anılarımızı?..

“Yaramazlık ve hergelelik” oluşları bir yana, sıradanlığın kalıbına dökülerek, **“robot”** yapılmak üzere ehlileştirilen bir insan türüne karşı, doğal ve yerinde tepkilerdi, bana göre, yaptıklarımız.

Örneğin Harb Okulu’ndayken, bizi sömestre tatiline bandolarla uğurlayan, başta okul komutanı **“Tümgeneral Namık Kemâl Ersun”** olmak üzere **“Ankara Garı”**nda sıralanmış tüm okul yöneticilerine, bir tren dolusu **“yuh!”** çekerek, eğitim döneminin şaşılası tepkisini vermiştik, o gün.

Bu bizim yaptığımız, disiplinsizlik olmasına disiplinsizlikti, elbet. Ama öteki yanıyla da, limon gibi sıkılan kişiliklerimizin korumaya çalışılmasıydı da, aynı zamanda.

Devremizin en çalışanlarından **“etyop”** arkadaşımızın, **“30 Ağustos”**a bir kaç gün kala, **“çingene”** olduğu için subay yapılmamak üzere, apar-topar **“yok edilmesi”**ne de başkaldırmıştık, duyar duymaz.

Taa! Elli yıl önce... Selimiye Askerî Ortaokulu’nda **“Rasim Boramir”** isminde bir arkadaşımız vardı; bakın hâlâ unutmadım. Hayatımda, **“ruhu bu kadar özgür”**, o nedenle de **“kabına bir türlü sığmayan”** böyle bir çocuk görmedim, bir daha.

Rasim, neredeyse her hafta sonu **“izinsizlik cezası”** alırdı, sürekli. **“Kovboyculuk oynamaktan... hayaletçilik oynamaktan... süs havuzundaki balıkları tutmaktan... topaç ve çember çevirmekten... hoplamaktan... zıplamaktan... ondan, şundan, bundan...”** **“çocuk olmaktan”** yâni. Yaşlarımız da 11-12... düşünebiliyor musunuz?

Tabii ki **“subay çıkarmadılar”** Rasim’i. Selimiye’den öteye gidemedi, daha doğrusu. Aldığı cezalar yüzünden kırılan **“ahlak notu”**, ona **“askerî lise”**yi bile çok görmüştür.

Selimiye’nin dörtte üçünü **“Rasim Boramirler”** oluşturmuş ve hepsi de **“ziyan”** edilmişlerdir.

İşte ben, bir sürü **“badire”**lerden geçip de subay olmuş arkadaşlarımdan bir bölümünü, **“tutuculuklar denizlerinde kulaç atarlarken”** gördükçe şimdilerde, kahroluyorum.

Ve **“aslolan hayat”** mıdır gerçekten, kuşkuya kapılıyorum.

Nasıl olur da **“düzenin adamı”** olur, hele de yaşını-başını almışsa insan?

Nasıl olur da **“elde edilmiş”**liklerle yetinir, **“elde edilmemiş”** onca şey hâlâ varken ve karşısında durmakta iken?

Nasıl olur da kendi çocukluğu ve gençliğinden yola çıkmaz, **“durağanlık”** önerir, kendi çocuklarına ve torunlarına da.

Belki **“masal”** eksikliğindendir.

Nasıl ki, kanda demir, çinko ya da kalsiyum eksikliği olunca; yapısal bir sorunun varlığından bahsedilirse çocukta... **“masalsızlık”** da, hatta daha beter olarak, noksanlıklara işaret eder, benzer şekilde.

Yatılı okullara konup, “**masal gerçeklikleri**”nden uzaklaştırılan körpecik çocukların “**muhayyile**”leri gelişmezse; tıpkı kireçlenmedeki gibi, yaşlandıkça yüreklerinin ufukları da taşlarla örülür ve duyarsızlaşırlar, giderek.

Kalkın bakın kitaplıklarınıza... bir tanecik bile “**masal kitabı**”nız yoksa eğer, eskiden kendiniz okumuşsunuz da şimdi torunlara vereceğiniz; gidin aynaya bakın o vakit, gözlerinizin derinliklerindeki umarsızlığı yakalamak için bu sefer.

***

Yazımı bitirmeden, değineceğim bir başka şey daha var:

Güvensiz saklılıklardan çipil çipil bakan, sürüngenlerinki gibi kısık gözleriyle... sanki karnındanmışçasına, sözcükleri kemirerek geveleyen, paslı çakılarınki gibi ince ve kıpırtısız ağzıyla... ve bir de... kel kafası ve keçi sakalıyla... anımsıyorum, televizyon ekranlarından “**Altemur Kılıç**”ı.

Bir önceki yazıma atfen şunları yazmış üç-beş gün önce, **Yeniçağ**’daki köşesinde:

“Taraf gazetesi yazarı, herhalde ORDUDAN İHRAÇ edilmiş olduğunu tahmin ettiğim Namık Çınar... Org. Necdet Özel’in Harb Okulu’ndan devre arkadaşı olduğunu söylüyor, övüyor.”

“Ben Koşaner Paşa’nın, Özel Paşa’nın çok yetenekli devrimci, Atatürk milliyetçisi generaller olduğuna inanırım. ORDU DÜŞMANI bu adamların methiyesi bir ZULDÜR, OYUNA gelmeyeceklerdir.”

Beni tanır mısın?

“Hayır” ...

Nasıl yaşam biçimlerinden geldim buralara, bilir misin?

“Hayır” ...

Ya, ne diye sataşıyorsun o zaman, utanmadan?

Ayıp değil mi yaşına, başına!..

Şimdi, benim sana “**Altemur Ağabey**” demem gerekirdi, saygıdeğer olsan...

Ama değilsin.

Leylekler gibi görmüş geçirmiş... kırlangıçlar gibi uçarı... kartallar gibi yüce... olacağına 86 yıldır, kargalar gibi olmuşsun, uzun ömürlü ve sevimsiz.

Ben 10 yaşımdan 33 yaşıma kadar, haysiyetle giydim o üniformayı, tam 23 sene. Genç emekli edildim, ama girdim “**hukukun tekmesi**”yle, içeriye tekrar. Kendi isteğimle istifa ettim, sonra da.

Ama sen anlamazsın bunları, erdemli olmadığın için.

“Atatürk”ten tokat yemişsin çocukken. Övüneceğine yerinmelisin bence.

Çünkü **“Atatürk”** çocukları çok severdi.

Tokatladığı bir seni duydum.

İleri görüşlüydü...

O bile anlamış demek herkesten önce, senin asla adam olamayacağını.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Benim Kürt sorunum

Namık Çınar 23.08.2010

Benim **“Kürt sorunu”**m benzemez sizinkine. Belki biraz bireyseldir; ama daha bir yürek burkucudur benimkisi. Anımsadıkça, ayak ucumdan girip saçımın telinden çıkar, bir sıkıntı dalgası. Bir anda, bütün bedenimi ter basar. Cız eder yüreğim. Utandırır beni kendi kendimden.

1976 ile 1979 yılları arasında Ağrı'nın **“Patnos”** İlçesi'ndeydim. Yedeksubaylığı çok gördükleri için, **“Uğur Mumcu”** burada **“çavuş”** olarak yapmıştı askerliğini, benden önce.

“Komünizm propagandası” yapmakla suçlayıp, 15 yıl hapsimi istedikleri Genelkurmay'daki ceza davasında **“aklanınca”**, beni **“re'sen emekli”** ettikleri işlemleri de iptâl ettirerek, TSK'ya yeniden döndüğüm senelerdi. Yüzbaşıyım.

Gencecikken çektirdikleri çileli yılları geride bırakmayı ummuş, şimdi artık emekli öğretmen olan eşimle sevişerek evlenmiş, bir de oğlumuz olmuştu.

Doğrusu, askerlik hayatımın, hâttâ tüm yaşamımın belki de en huzurlu dönemi, **Patnos**'taki yıllarımdı desem, inanınız abartmış olmam.

İlkin Tanrı'nın, ardından tarihin, sonra da devletin, **“periferi”**ye itip unuttuğu topraklardaydı, o yıllarda Patnos.

Çorak doğasıyla ve fukara insanlarıyla kadim zamanların ilkelliğini resmediyordu.

Biz batıdakiler, **“şark hizmeti”** tertibinden **“başa gelen çekilir”** bir külfeti, aslında **“kerhen”**, ama yaparken **“lütufen”**; buralara gelip **“ne çileler çektiğimizi”** ömrümüz boyunca anlata anlata bitiremeyerek, kaşıkla verdiğimiz bu **“fedakârlığı(!)”**, sapıyla geri alacaktık.

Buralarda doğan, buralarda yaşayan ve buralarda ölen insanlara, akıl almaz bir saygısızlıktı bu, oysa.

Senin **“yaşanmamışlık”** sayacağın yılların, onlar için ömürlerinin küçücük birer parçalarıdır, sadece.

Senin için **“cehennem”**ken, onlar için **“cennet”**tir şimdi oraları, gülme öyle kıs-kıs.

Bunu o gün de anlayamamıştın, bu gün de anlayamıyorsun, hâlâ.

Ama biz öykümüze dönelim:

Diyebilirsiniz ki, madem bu denli ilkel de, nasıl oluyor da dem vurabiliyorsun, huzurlu ve mutlu olmaktan.

Buraları nasıl unuttularsa, beni de unutmuşlardı bir süreliğine, ondan belki de.

Ama sadece bu değil, tabii. Bölük komutanı olduğum sıralar, bana dostça davranan tabur komutanımı gözardı etmemeliyim. Başka hoşlukları da unutmamalıyım elbet. Belki bir gün anlatırız, onları da.

Fakat bir başka sebep de; beraet etmiş de olsam, **“adım çıkmış dokuza, inmez sekize”** hesabı, artık beni **“tescilli bir sakıncalı”** saymaları, **“delidir ne yapsa yeridir”** diye, sanki biraz serbest bırakmalarıydı.

Patnos'ta yaşam tel örgüler içinde geçer, lojmanlar, subay ve astsubay gazinoları, aile kantini kışlaya dahil sayılır, sivil halkla ilişkiler **“sıfır”** düzeyinde tutulurdu.

Hiçbir askerî personel, hiçbir siville herhangi bir **“sosyal temas”** kuramazdı.

Ben hariç!

Benim sivilde **“dostlarım”** vardı. **“Nalbur Kudbeddin”**, ki dindar bir adamdı. Ama dükkânının en hâkim yerine, **“karpuz çekirdeği”**ndeki doğal **“Allah”** yazısının fotoğrafını büyütüp de asan **“Terzi Zülküf”** kadar olamazdı, tabii. Sonra **“Kasap Nurettin”** ve daha başkaları...

İlçenin, ben yaşlardaki **“yargıcı”** da arkadaşımdı. Bekârdı ve kaymakamlık binasındaki bir odada yatar-kalkar, somyasında doğrulup, el-yüz yıkamadan, **“kırtlama”** çay içerken biz, mübaşirin tercümanlığında, saç-sakal karışık ve ayağında terliklerle, bağıra-çağıra **“dava”**lara bakardı.

Fakat geniş dostluklarım, eşimin okulu nedeniyle, daha ziyade öğretmenlerle kurmuş olduklarımdı.

Ne ki, davranışlarımla ne kadar farklı bir subay olsam da, bütün hepsi, bana karşı gene de hep bir **“ihtiyat”**la yaklaşacaklardır.

O yıllarda **“terör belâsı”** olmadığı için henüz, onlar bize değilse de, biz onlara **“ev gezmeleri”**ne giderdik, karı-koca.

İki gözlü kerpiç evler, birkaç pılı-pırtı...

Ve işte hepsi bu kadar olan hayatları, onlarınki.

Ne denli yan yana getirmeye çalışsam da, bütün bu diyalog gayretlerimin iki farklı dünyasına sinen bir **“yabansılık kokusu”**, daha baskın olurdu **“tezek kokusu”**ndan.

Onlarla eşit mi değildim... duyumsamış olduğum bir acıma mıydı aslında?

Üçüncü yılın sonunda, artık **“Batı”**ya dönme vaktimiz gelmiş, İstanbul'a **“tayin”**imiz çıkmıştı.

“Tatvan” vagonlarına yüklemek üzere **“ev”**i toparlarken, bir yandan da **“veda”** turlarına çıkmıştık

“Bekir öğretmen”le eşine de uğrayıverdik, ayaküstü. Götürmeyi düşünmediğimiz birkaç parça eşya ile **“teli kırık bir şemsiye”**yi bırakalım istedik, kullansınlar diye de. Teşekkür ettiler.

Birkaç hafta sonra, yolculuk günü gelip çatığında, üç-beş aile bir olup, bizi uğurlamaya geldiler. Yanımıza birer ikişer paket hazırlamışlardı her biri, yol azığı şu-bu diye. Vedalaştık.

Tren bir hâyli yol almış, neredeyse Malatya'ya varmak üzereydi. Neler var şu paketlerde, açalım bakalım, dedik kompartımanımızdayken.

“**Doğu Beyazıt**” kaçakçılarından alınmış, İran işi ucuz bir kahve takımı, birkaç parça entarilik kumaş ve bir de...

Ve bir de... şimdi yazarken gene beni gözyaşlarına boğan, bir “**şemsiye**” çıkmıştı içinden. “**Yeni**” ve “**telleri sağlam**” olan.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

‘Evet’ ya da ‘hayır’ bütün sorun bu

Namık Çınar 30.08.2010

Köklü değişiklikler getiriyor diye mi... Toplumumuzun “**bıçak kemiğe dayanmış**” sorunlarını bir çırpıda nihayet dindirecek siyasal çözümleri önümüze koyabildiği için mi...

Neden önemli, bu referandum öyleyse?..

Taa! kuruluşundan beridir, özündeki bakış açısı değişmeyen bu siyasal sistem, kimi sıra değişim rüzgârları estirir gibi yapıp, gerçek bir “**sivil-demokratik yapı**”yı arayıp durduysa da, tam 90 yıldır hep bildiğini okudu; hiç yolundan sapmadan.

Birtakım dönüşümlerin şafağı olabilecek süreçler “**askerî darbeler**”le kesildi. Her seferinde ilâve tahkimatlarla güçlendirilen “**üst hukuk kurumları**”yla korundu. “**İdeolojik bir program**” olarak okullarda ve üniversitelerde “**zerk**” edildi. –Bu nedenle de, eğitim süreçlerinden geçmemiş kara kalabalıklar(!) ironik bir biçimde “**temiz**” kalmışlardır. – Ve medyatik alanlarda da “**tellâliye**”likleri yapılageldi.

Fakat “**düzen**” artık tıkanmıştır. Onu koruyup kollamak azmindeki elitlerin ellerinden lime lime dökülmektedir.

Doğruyu yaptıklarına inanarak, “**ancien regime**”lerini muhafazaya ahdettikleri, andını içtikleri bu yapı, “**seçkin**”lerden kurtulup, nihayet “**gerçek sahibi**” olan “**halk**”ın ellerine geçmek üzeredir.

Fakat direnç var gücüyle sürmektedir. Bürokrasinin “**taşlaşmış değer yargıları**”yla ördüğü duvar, öyle kolayından aşılabilecek gibi görünmemektedir. Toplumun yarısı “**ayık**”sa da, öteki yarısı henüz “**esrik**”tir hâlâ.

Bunun temel nedenlerinden biri, tarihsel dönüşümü “**Ak Parti**”deki gibi bir “**zihniyet**”in mi yapacak olduğuna duyulan şaşkınlıktır.

Kala kala, bunlara mı kalmıştır. “**Skolâstik düşünce**”nin yatağı olan “**din denizi**”nde yıkanarak, nasıl arınılabilir ki?

İşte yanılgı tam buradadır.

Ve buna yol açan da; sözde solcu “**toplum mühendisleri**”nin, tepeden inmece “**Jakobenler**”in, toplumsal devinimlere “**hareket sığası**” veren güç kaynağının “**ide**”ler olduklarını sanmalarındır.

Oysa, yaşamın **“maddi örüntü”**leri... bu **“maddi yaşam”**ın tarih içerisinde **“öyle evrilerek”** yol ve rol aldığı sırada, varıp ulaşmış olduğu merhâleler...

Ve bu durumun yaşayanı olan **“o andaki halklar”**ın reflekslerine yansıyan **“yeni siyasal besinler”**in kalorisi...

İşte bunlar belirlerler oluşumları, **“idea”**lar değil.

Kim **“çıkışın kapısı”**ndaysa –ki, bu rastlantısal değildir asla, kimse saptırmasın- **“Süleyman odur”**. Taht onundur şimdi.

Doksan yıllık tıkanılmışlığı, **“aslolan hayattır”** mucibince, sana-bana göre **“örümcek kafalı”** gibi görünen bu **“muhafazakâr-devrimci”** kesim üstlenmektedir, açmak ve aşmak için.

Dindardırlar. Muhtemelen nice bağnazlıkları da vardır, sürüsüyle her birinin.

Ve fakat, tarih onlara rastlamaktadır bugün ve hep onlara rastlar zaten, reddetmedikleri bu mağdurluklar misyonunda.

Ne ki, tarihin **“eskiyi süpüren bir makine”**si olarak, **“ilerici”**dirler; istedikleri ya da istemedikleri için değil. Bunu **“hiç mi hiç”** plânlamadıkları hâlde, öyledirler.

Ötekiler öylesine gerici, öylesine **“gerici”**dirler ki, bunlar ne olurlarsa olsunlar **“ileride”** kalmaktadırlar, onlara nispetle.

Zaten **“plânlama”**ya kalksalardı, **“Skolâstik gerici bir modeli”** plânlarlardı, doğal olarak. Belki bundan sonraki aşamalarda yapabilirler, bunu kalkıp.

Ama o zaman da, gerisine düşerler yaşamın. Hayat verdiği, **“inisiyatif”**i çeker alır, o lâhza ellerinden.

Ve kendi devirdikleri **“bürokratik tekil iktidar”**ların tutuculuklar çöplüğündeki bir başka versiyonuna yazdırırlar adlarını da, onlara katılarak.

Nitekim, eskiden içinde oldukları, ama durumu kavrayıp ondan koptukları bir önceki partileri böyle bir konumdaydı zaten.

O nedenle, şimdi **“dinli”**dirler gene, ama **“dinci”** değildirler, eskisi gibi. Kalkıp dinci olurlarsa eğer yeniden, **“sonun başlangıcı”** o gündür onlar için.

“Paşa keyifleri” bilir.

Bu yüzden, gerçekten **“demokrasi”** olursa bu ülkede, korkmasın hiç kimse. Demokratik ortamdaki **“halkın gücü”**, ne **“generaller”**inkine benzer, ne **“yüksek hâkimler”**inkine, ne de başkalarınıninkine. Bunlar **“solda sıfır”** kalırlar, toplumsal akışkanlığın **“debi”**si karşısında.

Öyleyse...

Bu **“referandum”**un neden önemli olduğuna dönersek yeniden; bakacağımız yer, hangi anayasal maddenin ne getirip, ne götürceği değildir artık.

Çünkü burada açık açık, **“geniş anlamda”** bir **“iktidarın elde tutulması ve ele geçirilmesi”** kavgası vardır.

Bu anayasa değişiklikleri, 90 yıllık yapıyı kökten değiştirmeye yönelik olarak, asıl büyük ve gerçek anayasayı yapmaya yarayacak olan **“penisilin testi”** niteliğindedir.

Eğer toplum bunu onaylamazsa, penisilin testinde olduğu gibi, ortaya **“alerjik”** bir durum çıkacak ve sittinsene bir daha, **“82 Anayasası”**na ve **“düzen”**e dokunulamayacaktır.

Ama eğer toplum onaylarsa bu değişiklikleri, **“alerjik”** bir durum doğmayacağı için, **“penisilin tedavisi”** süreçlerine geçilebilecektir.

Bu çerçevede olmak üzere, değişim rüzgârlarıyla yelkenlerini şişirerek, yeni **“seçim dönemi”**ne girecek olan **“AKP”** ise; başından beri kendisini dahi aşan bir misyonla bağlı ve yüklü olarak, **“AB”** ölçütlerinde bir **“reform süreci”**ni daha kararlı ve hızlı bir şekilde yürütmeye bir kere daha **“mahkûm”dur**, artık.

Diğer **“durağan”** toplum kesimlerinden ve onların yansımaları olan siyasal partilerden, bir düzen değişikliğini ummak ise, tam bir **“gaflet”** olacaktır, seçenek sanıp.

Türkiye toplumu, **“evrensel öykü”**sü bir gün kendisine de gelip çatan **“Hamlet”**inki gibi bir ikilemle yüz yüzedir, şimdi:

“Evet, demek ya da dememek,

işte bütün sorun burada!

ide’de takılı kalıp, katlanması mı güzel,

vesayetin zalim yumruklarına ve oklarına

yoksa direktip, 90 yıllık belâ denizlerine karşı

dur, yeter demesi mi?

Hayır, demek uyumak

saklamak sadece kendinden bile.

Nedir hayatı yaşanır kılan

yoksa kim dayanırdı zamanın kırbacına?

Zorbanın kahrına, toplumsal gururun çiğnenmesine,

küçük insanların kepaze edilmesine.

Kanunların bu kadar yanlı ve yavaş

yüzsüzlerin bu kadar çabuk büyüyüp yürümesine

güçlülere kul olmasına zavallılıkların

kurtulmak varken

kim ister bunlara katlanmak?

Egemene karşı gelerek belâlara atılmaktansa,

yılgınlık ve küçük hesaplar korkak ediyor hepimizi

Ve 12 Mart'ta, 12 Eylül'deki nice yiğitçe atılışlar

yollarını değiştirip bu yüzden,

Demokratik birer eylem olma gücünü yitiriyorlar,

yaşlanarak ve eskiyerek."

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Eylül

Namık Çınar 06.09.2010

"Eylül" de geldi işte yeniden

ki "hüznün simgesi"dir eylül

yaz akşamlarına patlayan kahkahalar

silme neş'eyle yüklü

geceye yayılan fondip gülüşmeler

şimdi birer anıdırlar artık

sadece fotoğraflarda o da

bir de belleklerde belki

içi ısıtarak batıp gitmiş

yaz güneşlerinden geriye.

Şimdi artık kentin caddelerinde, sokaklarında, kaldırımlarındaki yaşam da değişecektir.

Akılları bir karış havadaki al yanaklı genç kızların, şeytanın rüzgârlarında hınzırca uçuşan avuç içi eteklerindeki görsel şölenin yerini, daha örtük ve daha kalın sonbahar giysileri almaya yüz tutunca, kaçıp giden iştihalarına hayıflanarak, tadı hâlâ damaklardaki hayalleriyle yetineceklerdir, bundan böyle delikanlılar.

Pembe pembe terlemelerle açılıp saçılmaların yerlerini, kuru soğukların büzüştüreceği **“bakır çalığı”** mor titremeler alacaktır, yavaş yavaş.

İlkin çiseleyen, ardından oluklara sığmayan, kamçı gibi **“güz yağmurları”** gelecektir.

Her biri bir başka **“güneş yanığı”** rengindeki yaprakları dökülecektir ağaçların; sonbahar rüzgârlarıyla birbirlerine çarpa çarpa çalkalanan dallardan, tıpkı **“pastoral bir senfoni”**nin notalarındaki gibi sesler veren hışırtılarla.

“Nerde akşam orda sabah” hoppalıklarının mevsimi geçiverince, bırakıldıkları yerlerde bekleşip duran o eski **“sorunlar”**a, o bildik **“gaileler”**e ve düşüncelere gelinmiştir, tekrardan.

O yüzden, karşılıyorum sizleri kente dönüşlerinizde. **“Sadede hoş geldiniz”**, diyorum, **“hepiniz.”**

Şimdi, daha ayak parmaklarınızın aralarındaki deniz kumlarını dahi silkeleyemeden, önünüze konan **“referandum sandığı”** meselesini düşünmelisiniz, ilkin.

En öne bunu koymalı, sağduyuyla ve akılla, oyunuzu **“doğru istikamette”** kullanmalısınız, evvel emirde.

Siz yokken... Siz altın parıltılı sahillerin kumsallarında deniz kabukları toplarken, neler oldu buralarda, görmeliydiniz.

Türkiye'nin **“gerçek iktidar”**ını doksan yıldır sürdüreduran **“asıl muktedirler”**in, artık bunu yitirmenin eşiğine geldikleri **“son dönemeç”**i yaşıyoruz aslında; haberiniz var mı?

“1920”de **“ilk Meclis'teki ikinci grubu”** tasfiye ederek ve **“1921 Anayasası”**nı ortadan kaldırarak başlattıkları bu serüven; siz de bir el atarsanız, bir omuz verirsiniz, sona erecek kismet olursa, bir hafta sonra.

Siz **“çıpı çıpı”** yaparken serinleyerek, onları öyle bir ateş bastı ki buralarda, sormayın.

“Gem”i aزیya mı almadılar, kantarlarının **“topuz”**u mu kaçmadı, iş **“şiraze”**sinden mi, **“zivana”**dan mı çıkmadı...

Her bir şeyleri **“göze alır”** oldular, anlayacağınız. Yani, tam bir **“kızıl elma koalisyonu”** tertiplenmesiyle neler yaptılar neler, bir bilseniz!

Hani, uzatmalara gidilir ya maçlarda. Son birkaç dakikadaki telaş ve hırçınlıklarla, gözler döner de her şey mubahlaşır ya. Onun gibi âdeta, sergilemekte oldukları.

Ana muhalefet partisinin genel başkanı **“çiçeği burnunda”** biliyorsunuz. –Ama ne çiçeği burnunda, ya. Hiç görülmemiştir böylesi.– Meydan meydan dolaşıp, ne kadar da kolay **“iftira”** atabiliyor.

Adam **“yalan”**a alışıyor. Çoğalttıkça, yoğalttıkça, giderek **“sevmeye”** de başlıyor. Dur-durak bilmeden ve bu denli kolay söyleyebilmeye sanki kendisi de şaşarak, keşfediyor **“çarpıtma”**yı her bir şeyi.

İlkin tutuktu, ikircikliydi, acemiydi.

Ama şimdi...

“Freni patlamış kamyon gibi” gerçekten, almış başını gidiyor.

Korkulur böylesinden.

MHP, BDP... her biri kendi **“çağ dışı”** milliyetçiliklerinin bir kaşık suyunda boğulacaklardır, göreceksiniz.

Bürokrasinin bir avuç **“kaymak tabakası”** için de sonun başlangıcıdır, bir hafta sonrası.

Âdeta, **“itilâflı bebeğin”** ikiye bölünüp yarısının kendisine verilebileceğini onaylayan, **“Kral Süleyman”**ın huzurundaki **“üvey ana”**ya benziyorlar, hepsi de. Mahiyeti, böylesi bir pervasızlığa dönüşmüş, **“soyut yurtseverlikler”**inin.

Atın üzerinizden **“yaz miskinlikleri”**nizi ve düşünün lütfen!

Birkaç nesil sonra, tarih kitapları bu günleri tanımlarlarken, **“21. yüzyıla girmişler, ama çağdaş toplumlardan olamamışlardı, bir türlü”** diye yazacaklardır, o sıralardaki **“torunlar”**ımıza.

Eğer doksan yıllık bu **“cumhuriyet”**i **“demokratik”** bir safhaya taşıyamazsak.

Eğer **“Birinci Cumhuriyet”**i günahıyla sevabıyla uğurlayıp, bir avuç **“vesayetçi seçkin”**in değil, **“halk”**ın galebe çalarak **“egemen”** olacağı **“İkinci Cumhuriyet”**e kapı aralayamazsak.

Kalkıp bize, **“hain”** diyeceklerdir, **“satılmış”** diyeceklerdir. Çok doğal böyle demeleri. Çünkü egemenlikleri ve alışkanlıkları gidiyor elden.

Bizim **“sağlama”**sını yapacağımız tek ölçüt, tek pusula, tek deniz feneri, **“yönetmelik kurumlar”**ın **“halk”**la olan **“ilişki biçimleri ve düzeyleri”**dir, sadece. Bunun dışındakiler **“gayrimeşru”**durlar. Doğru ya da eğri yolda olup olmadığımızı gösterecek **“çobanyıldızı”** budur, bir tek.

O yüzden, korkmayın sakın!

Ve istersek, sevince çevirebiliriz bu **“yüzyıllık hüznü”**, hem de bir **“eylül sabahı”** üstelik. Tarih kitaplarında bizler oluruz, bayrak gibi dalgalanan işte o vakit.

Evet... eylül bir sondur dökülen yapraklar için elbet de. Ama aynı zamanda başlangıç da değil midir, yerlerine **“yeşerecekler”** için.

'Hayır'cı cephenin aydınları

Namık Çınar 14.09.2010

Üsteğmenken, bitiremediğim ama, okumayı gizli gizli ancak üçüncü sınıfına kadar sürdürebildiğim **"İ.Ü. Hukuk Fakültesi"** öğrenciliğimde; şansa bakın, **"iktisat"** dersine **"Prof. Dr. İdris Küçükömer"** geliyordu.

Bu değerli hoca, daha ilk dersinde, **"çocuklar! Geldiğiniz okullarda 'yanlışları' bu güne kadar sizlere hep 'doğru' diye öğrettiler. Örneğin, tanımını bile yaparlarken 'A' noktası ile B noktası arasındaki cetvel çizgisine doğru denir' dediler. Oysa doğada 'A' noktasından yola çıkıp, 'B' noktasına ulaşan dümdüz bir hat olamaz. Zira her şey hareket hâlinde ve bu nedenle de 'A' ve 'B' noktaları da birbirlerine nispetle hareket halindedirler. Bu devinimleri yüzünden 'A'dan 'B'ye dümdüz bir çizgi çekilemez. Öyleyse, ancak 'A' ile 'B' arasındaki bir 'eğri'ye 'doğru' denebilir"** demiş, **"Dolayısıyla, şimdi tüm 'doğru' zannettiklerinizi derhâl çöpe atınız; artık 'üç boyutlu ve analitik' düşünmesini öğrenmeye başlayınız"** diye de eklemişti.

Meselâ, askerî haritaları okurken, yani alçaklıkları, yükseklikleri ve münhanileri; tepeleri, dere yataklarını üç boyutlu olarak algılamaya çalışırken, **"stereoskop"** denen küçük bir aparattan yararlanırsanız, araziye sanki uçakta imişsiniz gibi, kuşbakışı bir derinlikte görebilirsiniz.

İşte, içinde yaşadığımız toplumun sorunlarını da **"doğru"** kavrayabilmek ve neye **"evet"** neye **"hayır"** diyeceğimizin ayırdında olmak için; tıpkı bunun gibi, tüm toplum bilimlerini **"üç boyutlu görebilme becerisi"**yle irdeleyebiliyor ve tarihi **"analitik ve bütüncül bir yöntem"**le okuyabiliyorsak, yapabiliriz bunu ancak.

Halkoylamasının sonucunu **"evet"**ler belirledi.

Ne ki, dünkü sonuçlarla bir şey daha günyüzüne çıktı ki, o da; **"demokrasi"** ayağı eksik olan **"eski rejim"**i temsil eden **"hayır'cı cephe"**nin genel özelliği, **"Cumhuriyet"**in ilk doksana yılında, nispeten daha iyi nemâlanmış, daha iyi eğitim görmüş, batı kentlerinde ve deniz kıyılarında oturan **"kentsoylu"** gruplardan olduklarıdır.

Cumhuriyete **"demokratik"** nitelik katmak isteyen **"yeni rejim"**in **"evet'çi"** taraftarlarıysa, ilk doksana yıllık süreçte daha ziyade hor görülmüş, **"resmî ideoloji"**nin eğitim tezgâhlarında dokunmak yerine, daha çok geleneksel kaynaklardan beslenmiş, Anadolu'nun derinliklerindeki inançlı kitlelerdendirler.

Nasıl oluyor da pekiyi; daha eğitilmiş, daha burjuva unsurlar **"gerici"**; daha eğitimsiz ve feodal katmanlarsa **"ilerici"** birer tavrı temsil ediyorlar?

"Mağdurluk hissi" dinamizme ivme katarak, ilerici bir işleve mi yol açıyor?

"Toplumsal artık"ın yeniden üleşildiği bu süreçte, ilerici gibi görünen ya da sanılan kesimlerin aslında **"faiz ve**

rant"ın; gerici gibi görünen ya da sanılanlarınsa **"kârın ve emeğin"** yeni sözcüleri mi oldukları sözkonusudur, yoksa?

Çok şeyler söylenebilecektir.

Fakat ben bu yazıda **"hayır'cı cephe"**nin entelektüellerinin, aydınlarının nasıl iflas ettiklerine değinmek istiyorum, sadece.

Demokrasi ayağı eksik kurgulanmış doksan yıllık Cumhuriyet aydınlarının –ister solcu ister sağcı olduklarını sanadursunlar, farketmez- **"ortak payda"**ları **"Kemalist resmî ideoloji"** ile eğitilerek biçimlendirildikleridir.

İlkin, 1930'lar **"CHP"**sinin tek parti iktidarı döneminde; sonraları, başta Harp Akademileri olmak üzere **"TSK"**nın eğitim kurumlarında doktrinlerinleştirilerek ve **"darbe süreçleri"**nde tahkim edilerek kurgulanan ve tüm topluma dayatılan **"Atatürkçü düşünce sistemi"**, eğer yaşasaydı Mustafa Kemal'i bile şaşırtacak düzeyde, giderek bir **"dogma"**ya dönüşmüştür.

Anayasa'nın ruhunu oluşturan bu sistem Türk halkı için zorunlu bir model hâlini almış, adeta bir **"din"** gibi algılanır olmuştur.

Hukuk fakültelerinde, meselâ **"hukuk felsefesi"** dersi seçimlik iken, **"Atatürk ilke ve inkılâpları"** dersi zorunluluk kapsamına alınmıştır.

Geçenlerde, TV'lere çıkan **"HSYK Başkan Yardımcısı"**, kendisine yöneltilen **"adaleti gerçekleştirecek hâkimler ve savcılar olarak tarafsız mısınız"** sorusuna... **"Hayır devletimizin anayasal sistemi olan 'Atatürk ilke ve inkılâpları'nın tarafındayız"**, demiştir.

Atatürkçülük milletvekillerinin yeminlerine ve Siyasal Partiler Kanunu'na kadar nüfuz ederek, başka önerilere, başka seçeneklere izin vermez bir yapıya dönüşmüştür.

"Laikçi"likten anlaşılan, sadece ve sadece, **"Atatürkçülük"** olmaktadır.

Oysa laiklik, siyasal yönetim yapısını, başta **"dinsel"** olmak üzere her türlü **"dogma'nın vesayeti"**nden sıyrılmış ve arınmış bir **"toplumsal irade"**yle gerçekleştirmek demektir.

Eğer Kemalizm, toplumsal ve siyasal iradeye **"dayatmacı"** bir model ise, bu dahi laikliğe aykırı sayılmalıdır.

"Hayırcı cephenin"nin aydınları, temelde işte bu **"çizgi"**nin ürettiği ve oradan öteye gidemeyen, **"analitik ve üç boyutlu"** düşünceden yoksun entelektüeller olup, artık açıkça **"eski"**yi temsil etmektedirler.

Önümüzdeki aylarda, üzerinde en çok tartışılacak olan **"topyekûn yeni ve sivil bir anayasa"** konuları yoğunlaştığında, bu hususlardaki ayrışmaların daha belirgin olarak ortaya çıktıkları görülecektir.

Ben şimdilik, **"Hayır'cı cephenin aydınları"**na, bir sürü lâf ebeliklerini bir kenara koymalarını ve nasıl olup da **"Kenan Evren"**le aynı renkte oy pusulası kullanır hâle geldiklerini, kendilerine sormalarını öneririm.

cinarnamik@hotmail.com

Su ve amonyak

Namık Çınar 20.09.2010

Askerî lisedeyken, bizim **"kimya hocası"** bir gün şöyle demişti: **"Arkadaşlar! Biz karbon sistemli bir dünyada yaşıyoruz. Bu yüzden de 'su' içip 'amonyak' işeriz. Eğer 'azot' sistemli bir dünyada yaşasaydık, 'amonyak' içip 'su' işeyecektik."**

"İnsan yaşamı"nın son on bin yıllık serüvenini **"antropolojik"** olarak çözdüğümüzde gördük ki; insanlık, bu sürecin dokuz bin beş yüz yılını, neredeyse **"tekdüze"** bir hayat tarzıyla geçirmiştir.

"Avcı"lık ve "toplayıcı"lıkın getirdiği **"gezginlik"**, ardından tarımın yol açtığı **"yerleşiklik"** ve bunların doğasından türeyen dinsel, ekonomik, sosyolojik, askerî **"yersel kurumlar ve değişimler"**...

Ama gene de, bizi bugünkü **"modern yaşam biçimi"**mize saptıran yol makasını kanıttığını vurgulayamayacağımız, böylesi bir **"iyelik bağı"** kuramayacağımız kadar durağan, koca bir dokuz bin beş yüz yıldır bu.

Aslında ne olmuşsa **"16. yy"**da başlayıp, bugüne süren bu son beş yüz yılda olmuştur.

Ne olmuştur, pekiyi?

"Geçimlik ev ekonomisi"ni arka plana iterek, **"pazar için üretim"**i önekoyan ve **"uzak mesafe ticareti"**nde uzmanlaşan kimi toplumlar, 16. yy'dan itibaren başka türlü **"gelişmeler"** göstererek ve buna uygun **"kurumlar"** yaratarak, böyle **"evrilemeyen"** öteki toplumlardan **"farklılaşma"**ya başlamışlardır.

"Kapitalist ticarileşme"nin yoğaldığı ve birbirlerine bulandığı **"eşitsiz küresel dolaşım trafikleri"** oluşmuş... bu kapitalistik mal ve sermaye dolaşım hatlarının **"eşitsiz ucundakiler"** ile tamamen **"dışında kalan"** coğrafyaların insanlarıysa: dokuz bin beş yüz yıllık o bildik yaşam tarzlarını, bu tarzlardan türeyegelen sosyokültürel kurumlarının limitlerine **"bağımlı"** kalarak, sürdürmeye devam etmişlerdir.

Oluşumların ne yana devrileceğini, **"spontane"** olarak bizatihi hayatın belirlediği, A'dan Z'ye her şeyi ve herkesi kapsayan süreçlerdeki **"deneyimler"**le; işte şimdi atmosferinde soluduğumuz **"modernite"** doğmuştur.

Bunu **"inşa etmek"**, yarattıkları sistemin merkezinde oturan ve dışında kalanların, hem imrendiği hem öfkелendiği, bugünün **"uygar"** dediğimiz toplumlarına düşmüştür.

"Merkez"i dolduran bu uygar toplumlar, en **"hegemonik"** olanın kontrolündeki bir **"koalisyon"**la, dünyanın geri kalanını, eğer kapitalistik dolaşım ağlarının öteki eşitsiz ucunda iseler, kendilerine mal ve hizmet ürettirdikleri **"yarı çevre"** ve **"çevre"**de; değılseler, sistemin tamamen **"dış alan"**ında tertipleyerek, doğrusu bu berikilerin **"canlarına okumuşlar"**dır.

Böylece dünya, son beş yüz yıllık süreçte, giderek, **“mutluluk ve refah”** içerisinde yaşayan merkezdeki **“zengin”** toplumlar ile **“keder, açlık ve sefalet”** içinde yüzen yarı çevre, çevre ve dış alan karakalabalıkları olarak iki ana **“lob”**a ayrılmıştır.

Yeryüzü bu haliyle, lisedeki kimya hocamızın kehaneti bakımından biyolojik olarak değişmese de: ekonomi-politik ve sosyolojik açılardan, belli ki son beş yüz yıllık süreçte evrile evrile, âdeta **“su içip amonyak işeyenler”** ile **“amonyak içip su işeyenler”** fantezisindeki kadar derin iki farklı kategoride biçimlenmiş görünmektedir.

Modernitenin tadını çıkaranlara hem öfkelenen hem imrenen bizim gibi toplumlar, onlara benzemek için kolayından yöntemler geliştirmişler; meselâ öykündükleri o yapılara **“tepeden inmece”** anlayışlarla yaklaşarak, tüketim kalıplarını ve kurumlarını biçimsel benzeştirme yollarıyla kopyalamışlardır.

Sorunu özünden ve kimyasından kopuk bir algıyla kavramının yeteceğini sanarak, **“az zamanda çok işler yapmak”** suretiyle kefeni yırtmayı ummuşlardır.

Oysa toplumsal yaşamı, **“maddi temelleri”**nden ve **“sınıfsal ilişkileri”**nden kopuk olarak değerlendirmeye kalkmak, bize **“Cumhuriyet dönemi”**nde de doksana yıla patlamışa benzemektedir.

Ne ki, gönüllere su serpen son gelişmeler, hem **“dış dünyadaki yerimiz”**, hem **“içerdeki güç ilişkilerimiz”** bakımlarından, **“Türkiye halkı”**nın **“asıl ve tek egemen”** olarak galebe çalabileceğini göstermektedir.

Doğru olan da budur. Doğru olan, toplumsal hayatın **“önder eksenli, Jakoben kurtarıcılıkların ideolojileri”** yoluyla değil, **“halkın özgür ve demokratik iradesiyle”**, deneyerek ve hatta yanılarak arayıp bulacağı spontane siyasi hareketlerle düzenlenecek olmasıdır.

“Rekabetçi pazar ekonomi”lerinin, nasıl ki kendilerini düzenleyen **“görünmez bir el”**leri varsa; demokrasilerin de, toplumsal yaşamı doğru yöne sevk eden, halkın ariflik kılcallarından süzülegelen bir **“erdem”**leri vardır.

Peki, bütün bunlardan sonra sorunlar çözülecek midir?

Bizim bir de, yüzü neredeyse hep asık, suratsız bir **“matematik hocamız”** vardı. Bir keresinde tahtaya upuzun öyle bir problem yazdı ki, en çalışanlar bile çözemediler.

İşte o zaman hin bir gülümsemeye: **“Bu problem paradoksaldır, çocuklar; o yüzden çözülemez. Siz, her problemin mutlaka çözülebileceğini mi sandınız?”** demişti.

Bunları söylerkenki sinir bozucu tebessümü, yüzünün nadir ve şeytanî ipuçlarından birini ele veriyordu.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Rastgele bir faşizm midir ki ‘12 Eylül’

Keşke hiç çıkmamış olsaydı televizyonlara. Otuz yıllık suskunluğunu bozmasaydı da, olan bizim **“kimya”**mıza olmasaydı bari, durup dururken.

Evet! Biliyorum... **“eften-püften”** bir yaklaşımla, şöyle **“hem nalına, hem mihına”** sorularla gidilmedi üzerine. Bu ülkenin toplumsal yaşamını ve yapısını altüst eden **“12 Eylül rejimi”**nin en sıradan bir **“hesap çetelesi”** dahi konmadı önüne, yanıtlaması için.

Sanki **“zavallılığı”**na tav olunup, neredeyse **“aklanmak”** üzere boy vermiş gibiydi, ekranlardaki **“silik”** endamiyla.

“Tahsin Şahinkaya”... **“12 Eylül darbesi”** mimarlarının **“beşi bi’ yerde”**sinden bir tanesi. Aslında mimar da değil, **“taşeron”**... **“müteahhit”** hiç değil. **“Mona Lisa”**nınki gibi gönle huzur veren o hüznü gülümsemeyle değil de, suratına maske gibi yapışmış pis bir sırtışla anımsanacak otuz yıllık bir **“suskun”**.

Ağzını açınca bütün sihir kaçırıldı. Her şey altüst oldu. Herkes şaşaladı, ilkin bir. Bütün bu olup bitenlere sebep olan, kendisinden ödü kopulan adam, bu mudur yâni şimdi?

Evet, budur!.. Bütün bu olanlara sebep olan adamlar işte bunlardır. Hacimleri de ancak bu kadardır.

Ne sanmıştınız siz... ne bekliyordunuz ki?

Karısı bile **“yeterli”** bulmamış olacak, dayanamayıp o dahî katıldı söyleşiye, yarısına doğru.

Fakat, generallikleri boyunca da hep böyleydiler zaten. Subaylar, general oldular mı, karıları da olurlar onlarla. Şimdiki bilmem ama, en azından **“eskiler”** böyleydiler.

Hattâ **“paşa”**, birliklerini mi denetleyecek, karısı da tüm subayların eşlerini toplar; onları da o denetlerdi.

Tıpkı askerlerinki gibi bir toplantı olurdu, bunlarınki de. Öyle ki, hanımlar kendilerini tanıtırlarken, **“komutanın karısı”**na; kendi isimleriyle değil de, kocalarının isim ve rütbeleriyle **“tekmil”** verirlerdi. Yâni, adı **“Zeynep”**se meselâ, o artık Zeynep değil, kocası itibarıyla **“Yarbay Hasan Durmaz”**dı.

“Bayan Şahinkaya”nın da dayanamayıp, kocasının söyleşisine katılmasını yadırgamamalısınız, bu yüzden. Kocasını çekip çevirmesi, burnunu onun işlerine sokması, **“darbeden, Washington büyükelçimizin dahi haberdâr olmadığını”** vurgulaması örneğin, eski bir alışkanlığı olsa gerektir, çünkü.

Ne ki, biz bu **“zavallılık”**lardan koca bir **faşizm”** çıkarıp açıklayamayız sonra, dikkatinizi çekerim.

Beş kişinin üstüne çullanmakla yetinmek ve **“ne yaptılarsa bunlar yaptılar, zaten”** demek, hem kolayına kaçmaktır işin, hem de yanılsa düşmektir, başından beri.

Amenna... **“simge”** olmuşlardır; işin tepesinde onlar vardır, tamam!.. Bu kadar değildir, fakat **“12 Eylül”**. Bu kadar **“ucuzuna”** yöntemlerle, bu beş **“Keşanlı Ali”**nin arkasına saklayarak **“gizlenebilecek”** bir yapı değildir öyle, bu otuz yıllık serüven.

Bu çok önemli... Zira, Anayasa’dan sökülüp atılan **“geçici 15. madde”**den, biz bunu anlıyorsak sadece, durum **“vahim”** demektir.

Bu beş kişiyle haşır-neşir olmak, **“burunlarından getirmek”** yapılanları... yüreklerimize su serperek birer serinletme işlevi görebilirler bu vesilelerle belki, ama bu ülkenin başına dertler açmış faşizmi tepelemeye

yetmiş olamazlar, hiçbir zaman.

Bu adamlar gerçekten de “**zavallı**”dırlar. “**Bağışlayan**” ve onları “**hoşgören**” bir kavram olarak almayınız, bunu lütfen. Ne denli “**yetersiz**” olduklarının, “**acüze**”liklerinin bilinciyle, her türlü “**siyasal, sosyo-ekonomik ve askerî iç ve dış operasyonlara**” nasıl tabi tutulduklarımızı, nelere maruz bırakıldıklarımızı daha iyi kavrayabilelim, diye söylüyorum bütün bunları.

Eğer bu “**beş faşizan karikatür**”e takılı kalır, elbet de gözardı da etmeden ve fakat üzerlerinden aşarak, arkalarındaki tüm olaylara ve asıl aktörlere odaklanmak suretiyle, bu otuz yıla bir de böylesi gözlüklerle bakmazsak; korkarım, kendi yarattığımız bir “**popülizm**”le “**kim vurdu**”ya gidecek, “**oldubitti**”ye getirilecek, tüm çektiklerimizin faturası.

Bu nedenle, otuz yıl beklemeselerdi de, çoktan konuşmuş olsalardı keşke. Suskunluklarının yarattığı sözde sihir, bu kadar sürmezdi o vakit.

Ama bu dahi bilinçle yapıldı, bana sorarsanız. Ağızlarını açmasınlar da, “**bir şey oldukları**” sanılsın, istendi. Baksanıza, bir tek sözcük çıkmadı ağızlarından, Allah için, sanki “**sağır ve dilsiz**” imişler gibi.

Konuşsalar, “**kem-küm**”dü söyleyecekleri. Vasıfları ortaya çıkacak, birer “**korkuluk**” olma işlevi dahi göremeyeceklerdi.

Öyledir... bazen bir toplum, çok basit etkenlerle basireti bağlanarak, oyalanabilir, zaman yitirebilir. “**Zannetmek**”, onu “**çözene kadar**”lık bir “**süre**”ye tekabül eder. Burada da işte bu yapılmıştır.

Israrla söylüyorum. Toplumsal olguların “**temel nedenleri**” tabii ki böylesi şeylerle açıklanamaz yalnızca. Ama bu adamların otuz yıllık suskunluklarının; “**12 Eylül harekâtı**”nın “**yanıltıcı taktikler**” bahsindeki “**sahte hareketler**” faslını oluşturdukları da bir gerçektir. Toplum bu zokayı yutmuş, ilgisini bu beş adamın üzerinde tutarak kendisinden bekleneni büyük oranda yerine getirmiştir.

Ama bundan sonraki hedefimiz, bu kanlı faşizmin asıl unsurlarını bir bir ortaya çıkarmak ve kaynaklarını artık kurutmak olmalıdır, hiç değilse.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Taraf ve Ahmet Altan

Namık Çınar 04.10.2010

Askerlikte “**taktik intikâller**” de, tıpkı taarruz, savunma, geri çekilme gibi, “**muharebe şekilleri**”nden sayılırlar.

Taktik intikâl, askerî bir birliğin bir noktadan hareketle, bir başka noktaya yürümesidir.

Bu “**yürüyüş**” yaya olsun, motorlu olsun, mutlaka belirli bir düzen içerisinde gerçekleştirilir. Yürümekte olan birliğin ana gövdesini oluşturan “**büyük kısım**”ın güven içinde yol alabilmesi için, o birliğin bir bölümü “**öncü, yancı ve artçı**” olarak görevlendirilir. Bu güvenlik unsurları üstlendikleri görevlerini en iyi biçimde yapmak üzere, kendi içlerinde de, meselâ, “**öncü büyük kısmı, öncü, öncü öncüsü, uç**” olarak tertiplenirler.

Böylece, her birimin birbirlerinden farklı **“aralık ve mesafeler”**le yola koyuldukları, upuzun ve devasa bir **“yürüyüş kolu”** ortaya çıkar.

Binlerce insandan oluşan bu yürüyüş kolunda, hem **“aralık ve mesafeler”**in korunmasını, hem de **“düzeni ve yürüyüş hızı”**nı gözeten ve belirleyen birinin olması gerekir.

İşte bu, dakikada **“75 cm.”** boyunda **“118 adım”** atarak, bir saatin **“45 dakika”**sında **“4 km.”** yol kat edip, **“15 dakika”**sında da dinlenen, yürüyüş kolunun en başındaki **“adım ayarlayıcı”**dır.

“Adım ayarlayıcı”, yol almakta olan o devasa gövdenin, istenen hedefe vaktinde ulaşmasını sağlamayı kendisine iş edinerek, **“zamanı ve hızı”** denetimi altında tutan kişidir.

Askerlikteki çoğu kural ya da uygulamalar, insan ve toplum yaşamlarının **“deneyimler”**inden esinlenerek üretilmiş şeylerdir. Bu nedenle ben, ne vakit yaşama dair bir durumu anlatacak olsam, örnekleyebileceğim bir askerî olguya daima rastlayabileceğime inanırım.

İşte bu mahiyette olmak üzere, diyebilirim ki, henüz üç yaşını dahi doldurmamış olan **“Taraf gazetesi”** ve **“Ahmet Altan”**, ülkemizin tarihsel bir dönüşümden geçmekte olduğu bu dönemde, **“medya”**nın büyük yürüyüşündeki **“adım ayarlayıcı”**dır.

“Ahmet Altan”ın adım ayarlayıcılığındaki **“Taraf gazetesi”**, bu üç sene boyunca, ülkedeki tüm **“saklılıkları”**, tüm **“pislikleri”**, tüm **“tılsımları”** yerle bir etmiştir.

Özellikle kamunun eskimiş yapılarıyla uyum çerçevesinde **“uyuyan”** ve toplumu da **“uyutan”**, **“merkez”**dekiler başta olmak üzere, medyanın büyük kısmı tam bir şaşkınlık içerisinde. Kendileri bu kokuşmuş düzene karşı çıkmayı tasarlamadıkları için, **“ancien regime”**in allak bullak edilebileceğini ummamışlar, beklememişler ve anlamamışlardır.

Bu yüzden, **“fikirleri ne ise, zikirleri de o olacağı”** nedeniyle, ilkin, ya **“Amerikan ajanlığı”**, ya da **“Fethullah parmağı”**, yahut **“Sorospu”**luk arayışlarına geçmişlerdir.

Oysa, **“Ahmet Altan”**ın bir yazısında dediği gibi: **“...dünyada herkese meydan okuyabilirsiniz... Eğer sırtınızı ‘gerçeğe, dürüstlüğe ve doğruluğa’ dayarsanız. Ama ‘yalana, inkâra, ucuzluğa’ dayanarak dünyaya meydan okursanız, hayat sizi yakanızdan tuttuğu gibi yere çalar.”**

Onlar ise bu düzenden beslenmişler, olup bitenleri kanıksamışlar, rutinleşmişler, sabahleyin gazetelerine gelip, **“akşam olsa da yatsak”** demişlerdir.

Kara gün dostum **“Prof. Dr. Mehmet Altan”** beni tanıştırdığında, ilk sorusu şu olmuştu **“Ahmet Altan”**ın: **“seninkiler, senin çevren ne düşünüyorlar, Taraf için?”**

Ben de: **“bir: vatan haini, iki: Amerikan ajanı üç: Fethullahçı”** diyorlar; **“sizin yüzünüzden beni de sildiler defterlerinden”**, demiştim.

O da gülmüş, **“bırak öyle bilsinler, zügürt ve yalnız olduğumuzu öğrenmelerinden daha iyidir, böyle sanmaları”** demişti.

Nihayet gerçeği bildiklerinden artık, parasızlığımızı söylemekte bir beis görmüyorum, şimdi.

“Taraf”, inançla ve cesaretle çıkarılıyor, bilsinler varsa hâlâ, anlayamayanlar, kavrayamayanlar.

Bu gazetenin **“zurnanın son deliği”** bir yazarı da olsam; onur duyuyorum, kıvanç duyuyorum... Gururlanıyorum, **“Taraf”**’ı her gün omuzlarında fedakârca yükselten o bir avuç gencecik insanları gördükçe.

Üniversitelerde olsun, bireysel araştırmalarda olsun, ortalık dinginleştikçe ve taşlar yerlerine oturdukça, bu düzenin değişmesi konusundaki **“adım ayarlayıcı”**lığı daha iyi anlaşılacaktır ve bu gazete **“medya tarihi”**ndeki hak ettiği **“onursal”** yerini alacaktır, hiç kuşkusuz.

Ve ben, **“ben de oradaydım, işte”** diyeceğim o vakit, bütün orada olanların hazzıyla...

Elde edeceğimiz **“kazanç”**’ın sadece bu olduğuna ise hiç değinmeyeceğim, zira asla inanmazsınız.

Askerî yürüyüşlerde sadece **“adım ayarlayıcı”** yoktur. Bir de, en arkadan gelen **“döküntü postası”** vardır.

“Döküntü postası”’nın görevi, **“ayağını postal vuranları”** ve bu nedenle de yolda dökülenleri toplamaktır. **“Döküntü postası”**’nın amacı, yürüyüş kolunun gitmekte olduğu hedefe ulaşmak değildir, artık. Onların, her şeyden önce, tedaviye ihtiyaçları vardır, çünkü.

Bu yüzden yeterli miktarda sağlıkçı ve ambulans bırakılır kendilerine.

Ben askerî olguların toplumsal yaşamdaki örneklerinden dem vurmuştum, anımsarsanız.

Fakat medyanın, bu topraklardaki **“değişim yürüyüşü”**’nün arkalarında kalanlarına, döküntü postası olarak koca bir **“amiral gemisi”**’ni tahsis ediyor olması; yürüyüş kolunun aslında ne denli **“vahim”** bir durumda olduğunu göstermektedir, bana sorarsanız.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yeniden askerî konular

Namık Çınar 11.10.2010

Hâl yoluna konulmadıkça, hangi konu olursa olsun, dönüp dolaşıyor ve bir vesileyle yeniden gündeme oturuyor; bunu artık biliyoruz.

Ayrıca, yılların biriktirdiği üst üste sorunların, öyle **“ha dediyen”** çözüleceğini sanmak ve beklemek de; doğrusu hem boşuna, hem gerçekçi değil hiç.

Türkiye’nin **“askersel sorunları”**ndan bahsediyorum. Yeni **“genelkurmay başkanı”**’nın, görevine başladığının daha ilk gününde; çağı gelip de, birbirlerinden **“farklı statüler”**’le ve **“süreler”**’le askere alınan gençler için, **“hakkaniyetsizlik”**’lere yol açtığı gerekçesiyle, bu uygulamaların yerine **“tek tip”** bir usûlü önermesi, bildik tartışmaları, gördük ki tekrardan alevlendirdi.

Ayrıca, görünüşe bakılırsa, **“yeni komuta heyeti”**, TSK’nın **“komple profesyonel”** olmasına da pek sıcak bakmıyor, anlaşılan.

Bana da soracak olursanız, bu “**şimdilik**” iyidir, derim ben de.

Yaklaşımım sakın ola çelişkili gibi gelmesin size, yalnız. Zira, ben de “**askerliğin profesyonelleşmesi**”nden yanayım tümüyle.

Ancak, bir farkla!..

“**TSK**”, Türkiye’nin “**demokratikleşme süreçleri**”nde en yoğun ele alınması gereken bir kurum olarak, “**yeniden tanımlanıp, yeniden yapılandırılmadıkça**”; yâni, ordu “**sivil siyasal denetim**”e tam anlamıyla geçmedikçe, “**sakıncalı**” bulurum tümüyle profesyonelleşmesini.

Çağın gerisinde kalmış bir yöntem olmakla beraber, “**zorunlu askerlik**” yoluyla, TSK’nın hâlihazırdaki “**büyük gövdesi**”ni “**kısa süreliğine ve geçici**” tarzda oluşturan, profesyonel, yâni “**ordu malı**” olmayan bu gençler; ne dersiniz deyin, bu yapının hiç değilse “**sivil kanadı**”nı temsil etmekte, mevcut kurumsal “**eriyik**”i bir nebze de olsa “**sulandırarak**”, “**militer doz**”unun o oranda düşmesine neden olmaktadırlar.

Siyasallaşmış ideolojisiyle ülkeyi “**vesayet rejimi**” altında tutma yetisi edinmiş bir ordunun, “**sivil**” kökenli unsurlar olan “**erbaş ve erler**”i de, eğer bu hâl ve şartlarda profesyonelleşecek olurlarsa, bu gücü “**zapturapt**”a alma konusunda, artık hiç imkân kalmayacak demektir.

Bir, bir buçuk sene içinde evine dönmek yerine, artık bu işi meslek edinerek “**muvazzaf**” kadrolara katılan ve demokrasiye kök söktürenlerin emrine “**ömür boyu**” giren erbaş ve erler olarak, nasıl bir yapı yaratılırdı bu durumda; bir düşünsenize.

Sonuç olarak, topyekûn profesyonellik, “**askerlik mesleği**”nin çağdaş gereklilikleri bakımından “**iyi**”; ve fakat, siyasal açıdan çağdaş demokrasilere henüz ayak uydurmamış “**Prusya kalıntısı**” anlayışlar için “**kötü**”dür.

“**Hakkaniyetsizlik**”leri önlemek üzere, askere alma usûlünü “**tek tip**”e çevirmek de doğru değildir. TSK’nın “**personel kadroları**”nı tertip ve tanzim politikaları, gençlerin okullarda birbirlerine nispetle “**çürüttükleri dirsekler**” ya da “**hakkaniyetler**” bakımlarından ele alınmazlar.

Burada gözetilecek “**temel ölçüt**”, insan kaynaklarının “**askerî verimliliği esasları**”na dayanacak olmasıdır.

Askersel teşkilâtlanma, “**kimin en iyi nereye yerleştirilirse, ondan en yüksek veriminin alınacağı**” üzerine kurulu bir “**savaş organizasyonu**”dur. Komutanların odaklanacakları hedef bu olmalıdır. Hakkaniyet ya da diğer hususlar, siyasilerin yahut başka kurumların görevlerindendirler. Askerler bu işlerle meşgul olmadıkları gibi, zaten bu gibi konulara vakit de ayırmazlar.

Onlar sadece, ihtiyaçlarını saptayarak hükümetlere “**arz ve teklif**” ederler. Gerisi hükümetlerin bileceği işlerdir. Ülkenin gerek insan, gerekse maddi kaynaklarını bütün sektörler bakımından plânlarlar, “**sevk ve idare**” ederler. TSK’ya da ne düşmüşse onu verirler.

Askerlik şu kesimler için “**bedelli**” mi olacaktır... Falanca gruplar için “**süre**”si şu kadar mıdır... bütün bunları düşünecek ve karar verecek olanlar hükümetlerdir. Yetki ve sorumluluk onlarda olup, “**halka hesap verecek**” olanlar da onlardır.

Aslında bütün bu işlerin bölük pörçük yürümemesi ve aynı sorunların mütemadiyen “**yeniden ve yeniden**” ele alınmaması, hâtta giderek kökten çözülmesi için... mutlaka “**askerî bir şûra**” toplanmalıdır. Bu askerî şûra “**TBMM**”nin bir “**reform komisyonu**” olarak, en geniş ve en kapsamlı şekilde oluşturulmalı, Türkiye’nin “**yeni**

askerî konsepti’ni “**A**” dan “**Z**”’ye yeniden belirlemeli ve ilgili yasalara dayanak olmak üzere, raporunu Meclis onayına sunmalıdır.

Bu “**şûra**”da sadece siyasiler değil, elbette askerler ve uzmanlar da olmalı... ve bu ülke, artık şu bitmez tükenmez “**çile**”sini noktalamak üzere, “**yüzyıllık askerî reform**”unu nihayet yapabilmelidir.

Son olarak... “**henüz çok erken**” olmakla birlikte, TSK’nın yeni komuta heyeti, görevlerini devraldıklarından beridir, “**siyasal tasarruflara ve polemiklere**” tevessül etmeyerek, âdeta “**kendi işlerine döndükleri**” izlenimini vermektedirler.

Eğer gerçekten böyleyse ve hep böyle olacaksa, “**takdir ve teşvik**” etmek de bizim “**boynumuzun borcu**” olmalıdır.

Meğerki, öyle olmasını hiçbir zaman istemeyeceğimiz, yanılığımızı görünceye kadar.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hak yerini bulmalıdır

Namık Çınar 18.10.2010

“**12 Eylül faşizmi**”nin yargı yolunu kapattığı “**YAŞ**” kararlarına, son anayasal değişikliklerle “**denetlenebilir**”lik olanağı sağlanınca, “**TSK**”dan bu yolla “**atılan**” subay ve astsubayların yüreklerindeki yalazalara serin sular serpildi, bir nebzecik de olsa.

Bir an için olsun düşünün lütfen, hangi karakterdeki bir insan, bir başka insanın hayatı üzerinde tasarrufta bulunarak yapacağı işlemler için, onun yargı yoluna gitmesini, hakkını aramasını engelleyebilir, ortadan kaldırabilir ki?

Başlarına çorap ördükleri kimseleri seçeneksiz kılarak, çaresizliğin ve çözümsüzlüğün, ancak bir tek orada kesin ve mutlak olduğu “**ölüm**” ile, nasıl tipteki insanlar kalkarlar da sidik yarıstırırlar ki?

Böyle şeyleri yapanlar, yapabilenler insan mıdırılar... adalet duygusundan yoksun, hak ve hukuk kavramlarına yürekleri mühürlü olanlar, acaba gerçekten insan sayılırlar mı ki?

Mağdurların 1700 kişi dolayında olduklarını yazıyorlar ve söylüyorlar, gazeteler-televizyonlar. Bana kalırsa, çok daha fazladırlar, bu belirtilenlerden.

Öyle aman-aman bir şeyler elde edebileceklerini de ummuyorum doğrusu, onların. Askerlik mesleğinin hiyerarşik katı yapısı... ordu içindeki halihazır emsallerine yetişebilme olanaksızlıkları... emir-komuta yapısında doğabilecek terslikler, vb... daha bir sürü husus yüzünden, pratik imkânsızlıklar söz konusudur, diye düşünüyorum çoğu için.

Örneğin ben “**12 Mart faşizmi**”nde atıldığımda ordudan, “**idare**”nin bu tür işlemlerine karşı yargı yolu açtı henüz. Komünistlikle suçladıkları ve yargıladıkları ceza davasında aklanınca, “**AYİM**”de bu sefer ben dava açmış ve çileli süreçlerden sonra, orduya tekrar dönmüştüm.

O geriye dönmenin **“davullarla-zurnalarla”** olmadıklığı bir yana, dışarıda kalmış olduğum 22 aylık süreyi, **“emsallerim”** itibariyle telafi etmem ve onlarla yeniden aynı rütbelere gelmem bile, epeyi sancılı yıllar yaşamamı gerektirmişti.

TSK’dan atıldığınız gün hangi statü ve rütbede iseniz, döndüğünüzde de, sanki o günün ertesinde imişsiniz gibi eklemeleniyorsunuz, bir kere. O sırada arkadaşlarınız, mesela bir-iki rütbelik mesafeler kat etmiş iseler ve siz **“tüm haklar”**ınızı kazanmış dahi olsanız, hemen onların düzeylerine gelemiyorsunuz, öyle bir çırpıda.

Yasal mevzuat gereği, örneğin her rütbenin üçte ikisi kadarında bilfiil kalmak ve görev yapmak zorunluluğunuz var, erişip yetişinceye dek arkadaşlarınıza. Ve ayrıca, bu süreçlerde onların da yerlerinde saymadıklarını unutmayınız, sakın.

Ne ilginçtir ki, hem bir zamanlarki ve hem de ileride de tekrardan **“ast”**larınız olacaklarla, **“üst”** ilişkileri de yaşayabilirsiniz ilaveten, bu sorunlu süreçte, çektikleriniz sanki yetmezmiş gibi.

İşte daha bir sürü nedenlerle, gerek **“AYİM”** gerekse **“idare”**, üç-beş kuruluşluk tazminatlarla geçiştireceklerdir bence, olsa olsa bu halleri.

Sonradan düzeltilmeleri, eski hale getirilmeleri, istense bile bir hayli zor görünen böylesi **“idari tasarruflar”**da bulunanlara, yok yere yarattıkları haksızlıklar ve hukuksuzluklar için, mutlaka **“yasal müeyyideler”** getirilmelidir, esasında.

1700 kişinin ordudan atılmalarına yol açanların, bu işlemlerde rolleri bulunanların, saptanarak yargıç önlerine çıkarılmaları ve suçlu bulunanların cezalandırılmaları orduya tekrar dönme gayretlerinden daha sonuç alıcı sayılmalıdır, bana sorarsanız.

Mağdur meslektaşlarıma önerim, mesela belki de dernekleşmeleri ve güç birliği yaparak, enerjilerini boş yere tüketmeden, kendilerine yapılan haksızlıkları, yapanların yanlarına kâr bırakmamalarıdır, hukukun yolundan giderek.

Kin ve intikam değildir, önerdiğim. Eğer bu ülkede hukuk egemen olacaksa, eğer bu orduda **“eli kıran başı kesen”**likleri şiar edinmiş **“despotlar”**, bir zamanlar ve halen var iseler... ve temizleneceklerse de, bunlardan temizlenmelidir TSK.

Konunun içine girildiğinde, inanınız ki, insanın yüreğini burkacak, gözlerini yaşartacak ölçülerde **“sadist”** karakterde kimselerle karşılaşılacaktır, kalıbımı basarım.

Bu tiplerin bulunarak yargı yoluyla cezalandırılmaları, insanlık görevidir, yurttaşlık görevidir, vatan görevidir, bana göre.

TSK’nın binlerce kendi problemi ortalıklarda durup dururken, gidip siyaset yaptılar, kimi generaller.

Motorize alayın 250-300 aracına bakım yapan **“2. kademe”**sinde, bildiğin **“kazma”** ile sökölüp ayrılıyorlardı birbirlerinden, jantlar ile lastikler. Birliklerin **“aparat”** ihtiyaçları karşılanmazken, onlar **“muhtıra”**lar hazırlıyorlar, **“darbe planları”** yapıyorlar, YÖK’e şuraya-buraya **“emirler”** yağıdırıyorlardı, utanmaz bir şekilde.

Ben, erlere koca tümende, çorba yerine kırk yılda bir çıkan **“çay”**ın da kepçelerle dağıtılıp, kaşıklarla içirildiğini bilirim, düz tabaklardan.

Bu kadar saygısızlıklar egemenken diz boyu, olmadık işlerle uğraşmışlardır, kimi generaller. Hepsinin de kâr kalmıştır yanlarına, tüm yaptıkları.

Türkiye'nin “askerî güvenlik konsepti”ni “A”dan “Z”ye yeniden belirlemek üzere oluşturulacak “TBMM”nin bünyesindeki reformcu bir “askerî şûra”, temel konuların yanı sıra, bu gibi hususları da araştırma konusu yaparak, taa başından beridir yemediği haltlar kalmayanları da saptayarak bir bir, teslim etmelidirler yargıya.

Sadece 1700 kişinin değil, tüm Türkiye'nin gönlüne su serpilecektir, o zaman.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kabak tadı

Namık Çınar 25.10.2010

Afedersiniz, bağışlayın beni lütfen. Binlerce kez özür diliyorum sizlerden, n'olur affedin beni.

Boşuna bir hayaldi benimkisi, boşuna bir heveslenmeydi, boşuna bir olur sanmaktı. Beklememem, ummamam gereken bir davranışı, bir edimi yükledim sırtınıza, aptal gibi, kalkıp da.

“**Demokrat olabileceğinizi**” sanmıştım. Hem ihtimâl vermiyordum bir yandan, bir yandan da umutlanıyordum hem; ister misin gerçekleşiversin hemencecik, sanısıyla.

Salaklık işte benimkisi, ne yaparsınız. Sizden “**demokrat olunamayacağını**” kezlerce görmeme, bilmeme, yaşamama rağmen, sanki hiç de böyle değilmişsiniz gibi, sanki aslında demokratmışsınız da, hep birlikte gülüşmek için birazdan, hınzırca bir şaka yapıyormuşsunuz gibi, beklentilere girmeme ne denebilir ki, başka türlü?

Neyin doğru, neyin yanlış olduklarını sizin kadar “**kesin**” olarak bilenler ve kararlılıklarını sonsuza dek bu doğrultuda sürdürenler, ne diye demokrat olsunlar ki, hayatta?

Demokrat olmak demek, kendisi gibi düşünmeyenlerin tasarımlarına da açık kapı bırakarak, bakarsın, haklı olabilirler ihtimâline... ya da, kaldı ki haklı dahi olmasalar bile, farklı düşünmeye hakları vardır hiç değilse, diye saygı göstermeyi öngörmek değil midir, bir bakıma?

Haklısınız, suç bende. Sizlerin birer demokrasi karşıtı olduklarınızı unutup bir an için, kör kararlılığınızı zaman zaman gözardı etme saflığıma verin, lütfen.

Küçük de olsa, tırnak ucu kadarık da olsa, bana da hak verin ama. Çünkü ben sizler kadar bilmiyorum ki, kesin olarak neyin doğru, neyin yanlış olduklarını.

Yıllar geçtikçe, yeni şeyler öğrendikçe, deneyimlerim ve bildiklerim arttıkça, bilmediklerim de arttı giderek. Tereddütlerim, kuşkularım, acabalarım yoğaldıkça da, uzlaşmayı dener oldum, benim gibi olmayanlarla.

Sizin kadar bilgili, sizin kadar kararlı, sizin kadar mükemmel olduğum kanısında değilim, çünkü ben. Belki zaaflarım vardır benim de. Belki bilmiyordumdur her önüme gelenin en doğrusunu ve güzelini. Zorla değil, ama bu da beni demokrat yapıyor, zorunlu olarak.

Hem sonra, bir tek ben yaşamıyorum ki, bu yeryüzünde. Her şey benim için değil ki sadece. Başkalarının varlığı da, onların değer yargılarını da katmam gerekmiyor mu hesaba, hep birlikte yaşarken?

Bir de, her şey görece değil mi, Tanrı aşkına? Mesela siz sarıya boyayınca kara kafalarınızı, Norveçlilerden mi olmuş oluyorsunuz şimdi yâni? İngilizlerin, Almanların, Fransızların gözünde bir farkınız mı var sanıyorsunuz, beğenmediğiniz o **“göbeğini kaşıyanlar”**dan? Ne düşünüyorlardır dersiniz, sizin için? Saçlarını sarıya boyamış bir zenci gördüğünüzde, hafif tebessüm ederek ne geliyorsa aklınıza sizin; bilesiniz ki, onlarınkilere de o geliyor, sizi gördüklerinde.

Öyleyse iyi bir şey mi yâni şimdi, insanın çıktığı kabuğunu beğenmemesi? Nereden biliyorsunuz iyi eğitimler aldığınızı, bilimsel bilgilerle donandığınızı? Ya koskocaman bir yalansa bu; ki koskocaman bir yalan gerçekten bana göre de... ne yapacaksınız o vakit?

Koşullandırılmış, bilinci köreltilmiş, yüz yıllık ideolojilerle uyuşturup dondurduklarısınız aslında siz.

Sadece bu da değil, içinde yer aldığınız, ama beğenmediğiniz o toplumun asalaklarısınız da ayrıca.

“Her sabah yataklarından doğrulup da, öfkesi burnunda bir boğayı andıran hayatı, iki koca boynuzundan kavrayıp dizleri üstüne çökterebilmek için yola koyulan ve her akşam evine yorgun argın dönen” küçük insanların çoğunluğunu oluşturdıkları toplumsal katmanlardan değilsiniz, çünkü çoğunuz.

Borusunu öttüresiniz diye devşirerek, yedi ceddinize kadar garantiler sağlayan devletin, bordrolarına bir vesileyle adlarını yazdırabilmiş, ya da saçtığı ulufelere mazhar olup zenginleşmiş, yahut postal, şu-bu ayırt etmeden her türlü nesneyi yalayıp, **“faiz ve rant”** şürekâlığını elde etmiş kimseler olarak, o beğenmediğiniz kesimlerin yarattıkları **“artı değer”**lerden beslenenlerdensiniz, hepiniz.

Bunu anlamanın başa gelmedikçe yolu yok ama, gene de **“Kafka’vari”** bir fantazyayla varsayınız ki, bütün garantilerinizden soyutlanmış olarak uyandığınızda bir sabah, **“bir adet ekmek”** üretmek için düşünün bakalım, bulduğunuz çare ne olacak!

O sırtlarından geçindikleriniz, işte öyle yaşıyorlar bir ömür boyu. Sizse kalkmış onları beğenmiyorsunuz, bir de öyle mi?

O bidon kafalıların(!) yerinde olsam ben, çoğunuzu kapının önüne koyarım, bir gün bile sektirmeden. **“Git, ekmeğini kazan sen de”**, derim, **“benim gibi”**, sırtımdan atarak.

Çoğunuz azmış durumdasınız, haberinizi olsun. **“Devlet, devlet”** diye tutturmuşsunuz, asıl **“patron”**un **“halk”** olduğunun üstünü sanki örtebilecekmişsiniz gibi, aklınız sıra.

Sizi temsil eden siyasal partiler, sizi temsil eden bürokrasi, sizi temsil eden sermaye, medya, üniversite ve siz... Kürt sorunu ya da Alevi sorunu yahut diğer dinsel özgürlük sorunları... her türlü **“demokrasi sorunları”** önünde yâni... tıkaçsınız, netice olarak. Oysa **“katma değer”**i kim üretiyorsa, kim omuzları üzerinde taşıyorsa bu yurdu, bunların kararlarını verecek olanlar da onlardır. Ki, o da **“halk”**tır. Siz onların dileklerini yerine getirecek hizmetkârlarsınız, yalnızca.

Kesin tıraşı... yeter be, yeter!..

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erken ‘10 Kasım’

Namık Çınar 08.11.2010

Aslan yeleli,/ Şimşek bakışlı,/ Başak saçlı, Ata'nız, babanız, Mustafa Kemal'im ben,/ Her on Kasım'da andığınız...

Bırakın bu övgüleri bir yana,/ Yaptıklarınızı anlatın bana...

Hâlâ sen-ben kavgasındasınız, / Hâlâ okulunuz yok çocuklarınızı okutacak,/ Yolunuz yok, fabrikanız yok,/ Bıraktığım yerdesiniz hâlâ...

Bir imecedir başlasın yurt üzre,/ Selam iyiye güzele,/ Barışa, kardeşliğe selam edin!/ Nerede çalışma var, kardeşlik var,/ Orada ben varım...

Atatürkçülük budur çocuklarım!..

***

Ya 1965, ya 1966 olacak. Kuleli Askeri Lisesi I veya II'deydim. Yaşım 15-16. **"Özbek İncebayraktar"** isimli öğretmen bir ozanın *Türk Dili Dergisi*'ndeki, şimdi bölük-pörçük anımsayabildiğim, yukarıdaki **"sol tandanslı"** dizelerinden esinlenerek yazmış olduğum metinle, okulun **"10 Kasım"** törenindeki zehir-zemberek bir konuşmacıydım, o gün. Aynı zamanda, **"başımı belaya sokma"** sürecimin yaşamımdaki ilk adımlarını da atmış oluyordum, böylece.

"Sol tandanslı" diyorum, zira Kemalizm; Atatürk öldükten sonra ve daha çok da **"27 Mayıs Darbesi"**nden itibaren, her yeni bir toplumsal dönüşüm aşamasında sendeledikçe, yeniden gözden geçirilmek zorunluluklarıyla çekelenip durulmuş, ne ki esnetilemeyerek, asla başarılı olunamamıştır.

İşte bu mahiyette olmak üzere 1965'ler, Kemalizm'in **"yükselen sol"** çizgiye de el atarak, **"Bülent Ecevit solculuğu"** kadarlık bir olguya yol açtığı yılların başlangıcıdır. Ki, Ecevit bile bu kadarcık bir **"sol"**u CHP ile sürdüremeyecek, o dahi yoluna, yeni kuracağı bir başka parti ile devam etmek zorunda kalacaktır.

Bugünkü CHP yeni yönetiminin, **"anma"** vesilesiyle Ecevit'in mirasına sığınması ve onun ardılları imişler gibi izlenimler vermesi, tutarsız ve çaresiz bir ironidir, ve yanlış duvara merdiven dayamaktan başka bir şey değildir.

Çünkü Kemalizm'in birbirinden bağımsız, o nedenle de homojen olmayan ve hiyerarşik, birçok sahibi vardır. Siyasal parti olarak temsilcisi CHP ise de, **"Kemalist vesayet sistemi"**nin temel organları olan **"yüksek askerî ve yüksek yargı bürokrasileri"** ondan önce gelirler. Her birinin anladığı ve gereksinimlere göre kurguladığı **"Kemalizmler"** her zaman aynı olmazlar. Hele bir de, toplumsal dönüşüm aşamalarından birine gelinmişse, bir kaos ortamı doğar ve Kemalist hiyerarşi de bozulur. Bu durumda, sistemin yeniden inşası için askerler, genellikle darbe yaparlar.

Ama ne olursa olsun, yapılagelenler eninde sonunda havanda boşuna su dövmekten ibarettirler. Zira bütün mesele Kemalizm'in, Türkiye'nin sorunlarına ve geleceğine merhem olamayacağının anlaşılabilmesi yüzündendir.

Bu kadar çok okumuş, bu kadar Batıcı görünen kesimlerin temsilcisi olan ilerici(!) CHP'nin, müteedeyyin ve geleneksel kitleleri temsil eden, az okumuş, kırsaldakilerin sözcüsü AKP'ye nispetle edilgen kalmasının ve dünyanın bu gününü okuyamamasının yegâne nedeni, birinin Kemalizm'e sımsıkı bağlılığı söz konusu iken, diğerinin Mustafa Kemal'i sadece tarihi bir şahsiyet olarak görüyör olmasında yatmaktadır.

İlerici(!) CHP referansını aldığı ideolojisinin 1920'lerinde donup kalmış iken, gerici(!) AKP küresel konjonktürleri özgürce değerlendirebilme olanaklarını sonuna kadar kullanabilmektedir. 90 yıllık CHP'nin, şimdiki insanların göremedikleri işte budur. Onlar hâlâ, Kemalizm'de yapılacak tadilatlarla ya da uyarlamalarla, sorunlarını çözebileceklerini sanmaktadırlar.

Bir kere Kemalizm, daha başından beri Anadolu ve Trakya'da, düşünsel ve örgütsel düzeyde tam bir durgunluğun egemen olduğu izlenimini vererek, milli mücadelenin oluşumunu Mustafa Kemal'in başından beri tek başına planlayarak ve bir sır gibi saklayarak, yeri ve zamanı geldikçe kademe kademe uygulamaya koyduğu bir programmış gibi sunmaktadır.

Oysa gerçek hiç de bu yönde değildir. Bu da, Mondros sonrası Türkiye'sinde toplanan 28'in üzerindeki **"kongreler"** de ve alınan **"kararlar"** da kendisini göstermektedir. Bu kongreler, devlet yetkileri kullanan organlar yaratarak bölge halklarının ve giderek tüm ulusun kaderinin belirleneceği, aşağıdan yukarıya uzanan, hem Osmanlı hükümetinin ve hem de Mustafa Kemal Paşa ile arkadaşlarının oluşturdukları önderlik grubunun inisiyatifleri dışında olarak, kendiliğinden, sivil, demokratik ve laik cumhuri bir yapılanma içindeydiler.

Ne ki, Mustafa Kemal Paşa ve İttihatçı kökenli arkadaşlarının önder eksenli ve askersel sistemli anlayışları galebe çalmış ve ne yazık ki, **"o güzelim askerî kurtuluşu"** bize armağan etmelerine karşın, devir-teslim aldıkları Anadolu'nun **"sivil siyasal demokratik fidesini"** sulamaya akıl erdirememişlerdir. Kemalizm'in en büyük çelişkisi, toplumun içselliğinden neşrolacak bir demokratik sivilleşmeye kapalı olduğunu öngörememesidir. Daha başlangıçta atılan adımlarla bile, bunun önü kesilmiş, Anadolu'nun kendiliğinden yeşeren sivil kurtuluş gayretlerine, o çerçeve içinde omuz verilecek yerde, bu yoldan sapılarak, o bildik askersel yapılanma yöntemi ile, toplumun **"kendi kendini kurtarması"** değil, **"kurtarılması"** modeli seçilmiştir.

CHP'nin temel handikabı işte buradadır.

İki gün sonra 10 Kasım. Benim 15 yaşındayken bıraktığım yerde duran, şimdinin koca koca adamları Atatürk'ü yine öldürecekler 72'nci kez. Yine salya-sümük ağıtlarla, yine bitmez-tükenmez hamasetlerle:

Aslan yeleli...

Şimşek bakışlı...

Başak saçlı...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Profesyonelleşme sürecindeki TSK

Namık Çınar 15.11.2010

"Uzman erbaşlar"dan sonra, şimdi de **"sözleşmeli er"** uygulamasıyla, giderek mesafe alacağa benziyor profesyonelleşme konusunda, Silahlı Kuvvetler. Bu iş de böyle olur zaten, öyle oldu-bittilere getirmeden yalap-şap; deneme-yanılmalarla, temkinli işleyen süreçlerle.

Burada önemli olan, “**kararlılık**”, araştırmalara uygun düşen bir “**plânlama**”, akıllı ve gerçekçi bir “**uygulama**”dır, esasında. Ordunun profesyonel kadrolarla “**yeniden yapılanması**” hususu, önümüzdeki en az yarım yüzyıllık “**dış güvenlik konsepti**”nin temellerini oluşturacaktır, çünkü Türkiye’nin.

Ne ki, kararlılık konusunda sanki bir “**isteksizlik**” var gibidir, yüksek komutada. Yâni TSK’yı yönetenler, profesyonel bir yapı kurmayı istemiyorlarmış da orduda, kamuoyunun ve siyasal iktidarın zoruyla katlanıyorlarmış adeta bu olup bitenlere gibi ikircikli görünüyorlar bu meselede.

Eğer böyleyse durum, iş, başından sakat demektir, o vakit. İnanılmadan yapılan bir işten hayır mı gelir, Allah aşkına!

Ve ben, şu sıradaki komuta kademesinin aklına şaşıyorum, doğrusu. Çünkü aşağı yukarı benim neslim ve nasıl yetiştiklerini, neler görüp neler çektiklerini iyi biliyorum, onların.

En kıdemlileri olan Genelkurmay Başkanı 1965’li... ve sırasıyla 66’lı, 67’li, 68’li, 69’lu subaylar bunlar. “**Talât Aydemir**”in darbe teşebbüsü sonucunda, tüm Kara Harp Okulu öğrencileri atılınca ordudan, 63’lü ve 64’lü subay devreleri olamamıştı Kara Kuvvetleri’nin. O nedenle de işte, devresi 62’li olan “**İlker Başbuğ**”dan sonra, devresi 65’li olan “**Işık Koşaner**” geldi Genelkurmay Başkanlığı’na en son.

65’lilerin çoğu “**sivil**”den girmişlerdir, Kara Harp Okulu’na. Darbe yapmaya yeltendiler diye, tüm öğrencileri atıp, iki dönem subay veremeyince Kara Harp Okulu, TSK’nin iyiden iyiye eksilmiş genç muvazzaf kadrolarını tamamlayabilmek için, Kuleli ve Erzincan Askerî Liselerinin rutin sayılardaki gelenleriyle de yetinmeyerek, tümüyle yüklenmiştir sivil kaynaklara, o sene. Nitekim çoğu “**az tayın**” yemişlerdendirler 65’liler, bu yüzden. Ama sonraki 66, 67, 68 ve 69’lu devreler ise, sadece askerî liselerden değil, daha 11 yaşlarında başladıkları Selimiye Asker Ortaokulu’ndandırılar da, aynı zamanda.

TSK’nın şimdiki yüksek komuta kadrosu, Kara Harp Okulu’nun sert mizaçlı komutanı “**Namık Kemal Ersun**”un talebeleridirler. Bazen bizleri toplar, “**Talât Aydemir hadisesi**” esnasında, jetlerin açtıkları ateşlerle oluşmuş, okul duvarlarındaki onarılmadan bırakılan makineli tüfek oyuklarını göstererek, gözdağı nutukları atardı gürleye gürleye, adam olmamız için.

Genelkurmay Başkanı da “**Cemal Tural**”dı, o yılların. Elindeki tebeşirle, döndürüp de kimin sırtına “**28**” yazacaksa, o kadar gün hapis yatılacaklığı bilinir... helikopteri henüz sivrisinek iriliğinde gözükmüşse bile gökyüzünde, daha o esnadan başlanırdı selâm durulmaya, korkularak ve ürkülerek kendisinden.

Ne kadar da saygısız davranırdı o subaylara, rütbe-mütbe tefrik etmeden. Komutanlarımız ya da öğretmenlerimiz konumlarındaki o albayları pervasızca haşlardı, hepimizin gözleri önünde. O gidince de, bu kez berikiler haşlardı bizleri. Biz de daha sonra, bizden sonrakileri; doğanın “**beslenme zinciri**”ndeki gibi tıpkı.

Biz “**Harbiyeli**”leri ise, meselâ Menteş Eğitim Kampı’nda, üst-başlarımızı soyundurarak, bizzat vereceği komutlarla, yatırıp çalıklıklara doğru süründürürdü, bile bile kan-revan içinde kalacağımızı üstelik.

Akılsızlıklara, baskılara, zorluklara dayalı bir askerlik anlayışının son örnekleridirler, umarım, şimdiki yüksek kadrolar. Ama bu türlü yaşanmışlıklar, iyi yönde dünya görüşleri, daha sağlıklı askerlik anlayışları da doğurabilirler, bana sorarsanız. Çile çeken kimi insanların, bu çilelerinden neş’et eden erdemliliklerine tanıklık edenler, böyle örneklerle rastlayanlar yok mudurlar ki aramızda?

İşte bu nedenle, “**tuzda pişmek**” gibi feylesofluklarını aradığım ve beklediğim bu üst yöneticilerin, daha çağdaş, daha verimli, daha ekonomik, daha denetlenebilir ve daha demokratik bir Silahlı Kuvvetler yaratmak

için, profesyonelleşmeye içtenlikle inanarak kolları sıvayacakları, çok boyutlu araştırmalarla plânlayıp uygulamaya koyacakları bir çizgiyi, üretebileceklerini ummak istiyorum.

Halkımızın yok canından verdiği paralarla alınmış harp silah ve araçları, daha iyi korunacaklar, daha iyi kullanılacaklar, en azından, başka hiçbir işe yaramayacak olsa bile bu profesyonellik.

Hem ayrıca, sorumluluk yükleyebilecek, hesap sorabileceksiniz, artık karşınızdakilere. Teslim ettiğiniz malzemeleri iyi kullanmalarını ve iyi bakmalarını isteyebileceksiniz onlardan. Oysa doğru dürüst bir sorumlulukları yoktu erlerin, eski yöntemde. Kırarlardı da, dökerlerdi de... Hiçbir müeyyidesi, hiçbir yaptırımını da yoktu bunun. En fazla döverdiniz, bu yüzden. Bu türdeki çözümsüzlükler ve çaresizliklerdi aslında, kışlalardaki dayakların bir nedeni de.

Ama işte, bir tek kaygım var bu profesyonelleşme konusunda, ki söyler dururum hep eskiden beri. **“Sivil siyasal denetim”**e tam anlamıyla geçmedikçe, doğrusu sakıncalı bulurum, ordunun profesyonelleşmesini.

Mesela, Jandarma teşkilatı en çok profesyonelleşmeyi içerendir, diğerlerine nispetle. Ve o bildik anti-demokratik problemleri üreten kurum da, o olmadı mı en çok, geçtiğimiz yıllarda?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kaleler ve tel örgüler

Namık Çınar 22.11.2010

Kaleler, monarkların, sömürmekte oldukları kendi halklarını zulümle yönetirlerken, güvenlik kaygılarıyla onlardan soyutlanarak, hizmetlerindeki askerleri ve diğer işbirlikçileriyle birlikte içine kapandıkları, demokrasi öncesi çağlara özgü birer yerleşim yerleriydiler.

Kalelere, günümüzün demokratik yaşam biçimlerinde artık yer kalmadığı; zira yöneticilerin de, onların buyruklarındaki askerlerin de, zaten halkın emrinde oldukları ve bu nedenle de, hizmetini gördükleri halktan korkarak ve kendilerini bir yerlere kapatarak soyutlanmak zorunda olmayacakları, ortadadır.

Gelin görün ki, ülkemizin, çeyrek yüzyılı geçkindir süren ve değiştiği her alanda hepimizi zehirleyen bir **“iç savaş”**, eski günleri ve onun değerlerini âdetâ bu konuda da geri getirmişe benzemektedir.

Silahlı kuvvetlerin subay ve astsubayları, ama özellikle generalleri; rütbeleri büyüdükçe, üstelik emekli olduktan sonra bile, –Tanrı gecinden versin- artık ölene kadar, tel örgüler içinde yaşamaya hüküm giymiş gibidirler.

Gazetelerin yazdıklarına bakılırsa, **“faili meçhul cinayetler”**in sorumlusu görülen kimi **“korucu”**lar dahi, artık yasa masa filan da gözetilmeyerek, onlar da tel örgüler içinde güvencelere alınmaktadırlar.

Biz nasıl oldu da buralara geldik... bu durumu sorgulamanın zamanı geldi de geçmedi mi, Tanrı aşkına? Özellikle büyük kentlerde, meselâ İstanbul’da **“Fenerbahçe Orduevi”**nin yeşil alanı içinde, yeşilinin giderek yok edildiği gecekondu semtlerindeki gibi tıpkı, boyuna yeni lojmanlar yapıyor, emekli orgenerallere.

İçeri alınmayarak, bakarsın refüze edilirim ve tepki gösteririm buna, diye; iyisi mi, orduevlerine gitmemeyi yeğlediğimden epeyidir, geriye kalmış bir-kaç dostumdan öğreniyorum, son zamanlardaki durumları.

Öyle ki, **“aynı çatıya tüfek çattığım”** arkadaşlarım bile, **“devre”** listesinden silmişler adımı, **Taraf**ta yazıyorum diye.

Aslında neler yazdıklarımı dahi bilmiyorlar, çoğu. Nasıl bir **“şartlanma”** ortamı içinde olduklarına bakar mısınız lütfen.

Oysa, **“TSK”**daki kazanımlarım, ne onların ne başkalarının, elimden öyle **“ha!”** deyince alabilecekleri türdeki **“özlük hakları”**mdır, benim.

Hem acıyorum, hem kınıyorum; hukuk bilinci de, özgür birey duygusu da gelişmemiş, hayatı anlayamamış olan böylelerini.

Tekrar dönersek lojman meselesine... kızgınlıkların, küskünlüklerin de ardı-arkası kesilmiyor yalnız, buna rağmen. O denli ifrada kaçılmış olunmalı ki, yetmiyor görünüşe bakılırsa, yüksek rütbelilere tahsis edilecek olan bu mekânlar. Örneğin, emekli korgeneraller çıkarılınca lojman kapsamlarından, kopmuş görünüyor ipler, bu yüzden.

Laf aramızda, orgenerallerin çoğunun da araları **“limonî”** birbirleriyle. Kendileri olsun, eşleri olsun, rastlaşmamaya özen gösteriyorlar, selamlaşmamak için. Aynı apartmanlardaki lojmanlarda oturuyorlar da olsalar.

Ya fiilen çalışırlarkenki astlık-üstlük münasebetlerinden, ya da birisi görevdeyken, emekli olan diğerini artık sallamadığından, yahut konumlarını oldum olası bir türlü içlerine sindirememiş olan eşlerin kendi aralarındaki sudan rekabetleri ve kaprisleri gibi nedenlerle, sanılanın aksine, birbirlerinden zerrece hazzetmezler, bu emekli orgeneraller. Restoranlardaki rezerve masaları da boştur çoğunca; çünkü gelmezler ve karışmazlar insan içine.

Fakat en önemlisi şudur ki; Fenerbahçe Orduevi'nin sunulan hizmetleri o derece azaltılmıştır, çekiciliği öylesine düşürülmüştür ki, küçük rütbeli subayların buraya olan ilgileri ve ayak alışkanlıkları kesilip, yalnızca yüksek rütbeli emekli generaller için işleyen bir **“huzurevi”**ne dönüştürülmüştür, sanki giderek.

Benim gençliğimde, küçük rütbeli subayların, özellikle büyük kentlerdeki orduvlerinden yararlanmaları, otellerinde yatıp kalkmaları, restoranlarından yemek yiyecek masa bulmaları olanak dışıydı neredeyse. Bir kere, bütün personel kadroları sadece **“torpilli”**lerden ve bu yüzden de **“şımarmış erler”**den oluşturuldukları için, saygısızlıkları ve keyfilikleri de dizboyu olurdu, bunların.

Genç subaylardan, kanı kaynayıp da yerinde duramayanlarının sonu, mutlaka bir gürültü-patırtı ile neticelenir, tatları-tuzları kaçır, başlarını bir de böyle belâlara sokup, ancak öyle terk ederlerdi, oralarını.

Orduvlerinin ve askerî kampların egemeni haline gelmiş o personel anlayışlarının önü, büyük oranda alındı ama, bu tesislerden yararlananların ayrıcalıklarına ne yazık ki, hiçbir zaman çare bulunamadı.

Gerek inşası süren yeni otelin, gerekse sözünü ettiğimiz lojman binalarının, yerel yönetimin **“imar planları”**na ne denli uydukları, **“inşaat ruhsatı”** alıp almadıkları ve bunlara ait **“ödenek kaynakları”**nın **“sivil siyasal denetim”**e ne ölçüde açık oldukları da, teslim edersiniz ki, bu tür problemlerimizin bir başka boyutudurlar.

Bütün bunlardan kurtulmanın, elbette ki yolları vardır.

İlkin, halktan soyutlanarak, kopuk bir şekilde yaşanılmayacaktır. Bunun olabilmesi ve tel örgüler içine sığınmak zorunda kalınmaması için ise; kendi halkının bir bölümünü **“düşman”** addetmeyen, suçlulara karşı **“hukukun içinde”** kalınarak görev yapan bir kurum haline gelinecektir.

Herkesin içinden çıkmış oldukları o halktan ve onların vergilerinden oluşan bütçeden koparılan ayrıcalıklardan da derhal arınılacaktır derhal.

Ülke sathındaki irili-ufaklı 500 kadar orduevi-gazino-kamp vb. tesisler, genel bütçeden değil, üyelerinin kendi ceplerinden, ya da hiç değilse, başlıbaşına bir başka **“sorun”** olan **“OYAK”**tan karşılanmalıdır.

Bu yurdun en yoksulundan en yetimine kadar, çarşı-pazardaki alışverişleri esnasında herkeslerin ödemekte oldukları KDV’nin, bu kurumları kapsamaması ayrıcalığı, **“halkla aranın açılması”** hususunda, meselâ düşmanları bile şaşırtacak türden bir **“ters düşme”**dir, bana göre.

Hiç değer mi Tanrı aşkına, sorarım size hiç değer mi?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Olimpos’un Tanrıları ve generaller

Namık Çınar 29.11.2010

Gerçek yüzlerini gizemlerinden sıyrarak ortaya çıkaran **“Tek Tanrı”**nın sözcülerine, tahtlarından alaşağı edilirlerken, öyle kolayından rızalar göstermemişler ve tepkiler yağdırmışlardı, **“Olimpos’un Tanrıları”** da.

Ne ki yaşam, vakt’erişince olması gerekeni eyleyerek, tıpkı **“çok tanrıcılık”**tan kurtulmadaki gibi, toplumsal ve siyasal yapıdaki **“tek egemen”**in, yalnızca **“halk iradesi”** olduğunun herkesçe kabul gören çizgisine, mutlaka gelinecektir bir gün.

Şu sıralardaki olup bitenleri, işte bu gidişatın gecikmiş tezahürleri olarak okumak gerekir.

Tohumları daha doksan yıl önce kurulurken atılmış, ama özellikle son elli yıllık darbe süreçlerinde tahkim edilerek iyice kavileştirilmiş, **“tepeden inme”** ve **“halka rağmen”** jakoben bir siyasal yapı, devlete egemen olan **“asli iktidar”**ı, başını generallerin çektiği bir avuç **“bürokratik elit”**te toplamış ve bugüne kadar da fütursuzca sürdürmüştür.

Fakat görülen o ki, artık yolun sonuna da gelinmiştir.

Halkın, hiçbir kişi veya zümreyle paylaşmak istemediği **“egemenlik iradesi”**ni, sadece ve sadece, kendi seçmiş olduğu temsilcileri aracılığıyla kullanma **“kast”**ını, bu kadar güçlü olarak ilk kez ortaya koymakta olduğu, artık herkesçe görülmeli ve teslim edilmelidir.

Generaller çok can yaktılar, bu süreçlerde. Kendilerini savunacak, onlara arka çıkacak birilerinin giderek azalmasını da, **“TSK düşmanlığı”** çerçevesinde ele aldılar, akıl almaz bir yanılsamayla.

O denli narsislerdi ki, **“ordu”** demek **“kendileri”** demektir. Kendilerine karşı eleştirel olunmasını da, orduya karşı olmakla bir tutuyorlardı.

Üç yüz tane generalin tutumlarını eleştirmek ve yanlışlarını ortaya koymak, ne diye **“ordu karşıtlığı”** sayılsın ki? Tam tersine, orduyu belki de onlardan korumaya kalkmak, olmasın sakın bu?

Canları yandı ya, şimdi tırım-tırım, tutunacak dal gibi, başvurabilecekleri **“yargı yeri”** arıyorlar, onlar da... Oysa yıllardır, yüzlerce, binlerce subay ve astsubayı, **“yargı yoluna kapalı”** işlemlerden geçirerek, kapı dışarı etmişlerdi TSK’dan, sorgusuz-suâlsiz. Ne için atıldıklarını bile anlayamamışlardı çoğu, o gariplerin.

Tanrının parmağı yok ki, gözüne soksun adamın. Hukuk herkese lâzımmış, meğerse. Nasıl da sığınıyorlar o hukuka, bak şimdi. İki dudağın ucunda olmak ve atılmak, nasıl bir travmaymış... ne dersiniz... hoşunuza gitti mi, anladınız mı bari?

Ama hiç anlamamışlardır, anlamazlar. Hiç acımamışlardır, acımazlar. Bilirim ben, böyle bir kültürdür o. Yüzleri hiç gülmez. Hep serttirler. Hep korkulur kendilerinden. Hep titretirler ortalıkları. Endişelere dayalı birer **“hâle”**dir, etraflarına ördükleri. Önlerine çıktıklarının canlarını yakan bir **“koza”**dır, içine girip kapandıkları.

Nasıl da **“yanlış”**, nasıl da **“yalnız”** hayatlardır, kim bilir bunlar. Ama ne menem bir zevkse, işte o zevk, işte o haz uğruna sürdürüp duruyorlar demek ki, bu tutumlarını.

Bu **“hâlet-i ruhiye”**lerin belirlendiği yer Harbokulları değildir. Harb Akademileridir.

Kim ki Harb Akademisi'ne gider, her şey işte orada başlar. **“Er”**le, **“takım”**la, **“bölük”**le, şöyle doğru dürüst bilfiil askerlik yapamadan, kışlalardan koparırlar ve kurmay subay olurlar.

Kurmayları, **“sınıf”** subaylarından ayıran, derin bilgi birikimleri değildir, aslında. Çünkü Akademi'de okutulanların özü ile Harb Okulları'ndaki bilgilerin özü aynı şeylerdir, netice olarak. Aynı **“savunma prensipleri”**nin, aynı **“taarruz prensipleri”**nin, bir kere daha **“yeniden”** ele alınmalarından başka bir şey değildir, akademik müfredat.

Farklı olan, **“seçilmiş”** olduklarının... TSK'yı bundan böyle yönetecek olanların **“sadece kendileri”** olduklarının... erleri ve astsubayları değil, kendi sınıf arkadaşları da dahil olmak üzere, artık subayları ve giderek tüm orduyu **“yönetecek”** olduklarının, ruhlarına şırınga edilmesidir.

Sanki doğal ve doğru imiş gibi görünen bu ayrışma, ne yazık ki, yanlıştır.

“Atatürk”ün de dediği gibi, **“mekteb-i aslî olan kıta”**ya bu piramidâl yapılanmada asla yer verilmez çünkü. Kurmaylar kışlalardan, daha üstegmenliklerinde veya yüzbaşılıklarının ilk yıllarında kopartılarak soyutlanmışlardır. Eğitim ve tatbikat alanları, **“sınıf”** subaylarına bıraktıkları ve zaman zaman gelip denetledikleri, biraz da çekicilikleri kalmayıp, burun kıvırdıkları yerlerdir onlar için, bundan böyle.

Nitekim, eşe dosta askerlik yaşamlarını anlatırlarken, övünecekleri şeyler, kışlaların eğitim ve tatbikat alanları değil, daha ziyade dış görevler, askerî ataşelikler, Napoli Limanları, NATO karargâhları, falan filan olacaktır, gayrı ihtiyari.

Kışlaların yığınla sorunları oracıklarda çözüm bekleyip dururlarken, kalkıp da karargâhlarda **“darbe planları”** yapmaları, ülkenin sivil siyasal işlerine sıvanmaları, askerlik mesleğinin odağından ne denli uzaklaşmış olduklarına, bu açıdan da birer işarettir, aslında. Kışlanın tozu-çamuru, ayazı-karı, belli ki artık yavan gelmektedir, onlara. Kıyafetlerinin bu kadar süslü, bu kadar **“salon subaylığı”**na dönük olması da, adeta bunu betimlemekte gibidir, bir yandan.

Kurmay subay, bir **“karargâh subayı”** olarak yetiştirilmiştir. **“Komutan”**ın kararlarına fikrî faaliyetler çerçevesinde katkıda bulunması başka bir şey, TSK'da **“üst komutan”** olmanın, sadece kendi inhisarlarında olması ise, daha başka bir şeydir.

TSK'nın **“üst komuta ve general kaynağı”**, askerî icraatın aslî yeri olan **“kışla liyakatı”**ndan doğmadıkça, güçlü ve sorunsuz bir ordu tasavvuru daima hayallerde kalacaktır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Veni Vidi “Wiki”

Soyut lâfa geldi mi, hem **“dünya değişiyor”** diyorlar; hem de o değişimler tüm somutluklarıyla gerçekleştikçe, kızıyorlar bir yandan da.

“Değişim... değişim” dedikleriniz neler olacaktı ki... onlar işte böyle şeyler değiller midir, sonuç olarak?

İnsan toplulukları, el konulacak **“artı değer”**leri ortaya çıktığından beridir, **“kendiliğinden”** yürüyen yaşama biçimlerinin gelişmelerini durdurup, onu zaptı rapta alacak olan ve adına **“devlet”** denen **“bilinçli bir organ”**la yüz yüzedirler.

İnsanlar birbirleriyle olan ilişkilerini, her alandaki **“açık pazar”**larda karşılıklılık ve değiş-tokuş esaslarına göre özgürce kurarlarken; **“hiyerarşik bürokrasi”**ler çıkagelmışler, o toplumların enerji fazlalarını plânlı bir biçimde toplamak ve dağıtımını yeniden yapmak üzere, onları homojenleştirmişlerdir.

Yâni, insanları ilk önce sömürenler, onları kendi şemsiyeleri altına alan kendi devletleridirler.

Ne ki, yeryüzündeki bu devletler, kendi aralarındaki iş bölümleri çerçevesinde, **“merkez”**de, **“yarı çevre”**de, **“çevre”**de ve **“dış alan”**da olunacak şekilde, hiyerarşik tertiplenme yoluna gitmişler; **“iç sömürü”**nün yanı sıra, kendi halkları üzerinde bir de **“dış sömürü”** mekanizmalarının kurulmalarına önyak olmuşlardır.

İnsan kitlelerinin çeşitliliklerini ve özgürlüklerini kısıtlayıp plânlayan **“dünyanın tüm hiyerarşileri ve bürokrasileri”**, aralarındaki var görünen çatışmalara rağmen, âdetâ aynı milletten imişler gibi, bir yandan da mutabık kaldıkları **“ortak bir kültür”** geliştirmişlerdir. Bu kültür, kendi halklarına demokrasilerindeki sınırlarla orantılı olarak **“kapalı”** iken, birbirleriyle olan ilişkilerinde alenî ya da zımnî bir şekilde **“açık”** görünmektedir.

İki kutuplu soğuk savaş dönemlerini gerilerde bırakan dünya, çeyrek yüzyıldır, yeni değerlerdeki ve ilişkilerdeki değişimlerin dar kanallarında yol alırken, **“eski statüler”** de hızla sarsılıyorlar ve giderek çöküyorlar.

İşte **“WikiLeaks”** olgusunu bu çerçevede algılamak, yorumlamak ve sonra da alkışlamak gerekiyor.

Çünkü bu durum, dünya halklarının işine gelen, onlara yarayan bir gelişmedir. Dünyanın **“ancien regime”**inin bu anakronik yapıları, insanlık ailesinden topladıkları **“artı değerler”**lerle kurdukları gerilimli düzenlerde, halkları birbirlerine düşürmüşlerdir. Sivil ilişkiler içerisindeyken muhabbetle kaynaşabilen kitleleri, akıl almaz silahlanma süreçleriyle birbirlerine düşman etmişlerdir. Doğayı kötü kullanmışlardır. Enerji kaynaklarını hovardaca tüketmişlerdir. Bir avuç dünya zengini uğruna, küresel gelir dengelerini altüst ederek, milyarlarca aç insan yaratmışlar, yeryüzünün sefaletine bigâne kalmışlardır. Halklardan kopuk ve gizli, karar alma mekanizmaları ve yönetim sistemlerindeki yolsuzluklarla, sağlık, teknoloji ve küresel finans alanlarında, yerkürenin kaderiyle oynamışlardır.

Özetle, iyi ve takdire şayan bir **“dünya düzeni”**nin yaratıcıları değildirler.

Onlara yönelik bu tepkici tutum, romantik ve uçuk-kaçık bir özlemin sonucu değildir: Mangal yürekli bir **“Julian Assange”**, bireysel olarak dâhi, bu kadim ve devasa yapıları küresel ölçeklerde silkelemekte, ipliklerini pazara çıkarabilmektedir.

Bu davranış tüm insanlara cesaret vermelidir. Çünkü öteki türlü, bu sistemler insanlığın hizmetine dönüştürülemeyeceklerdir.

Bir düşünsenize... halkların kaynaklarıyla, sözde onların çıkarlarına olarak, ama o halklara rağmen... yalnızca kendilerinin bilecekleri, fakat onların bilemeyecekleri gizli ve küflü-paslı ilişkiler biriktirecekler... sonra da bunların tepesine kurularak, tatlı hayatlar sürdüreceklerdir.

Meselâ NATO'daki ülkelerin askerî haritalarını ihtiva eden 1/ 25.000'lik **“TOP SECRET paftalar”** ve **“Genel Savunma Planları”**, ortak tatbikatlarda müttefik yabancı askerlere serbestken, kendi halklarının herhangi bir üyesine, yüksek seviyede suç teşkil edecek derecede yasaktırlar.

Meselâ yine... **“kırmızı kitap”** diye tanımlanan, şu bizim ünlü **“Milli Güvenlik Siyaset Belgesi”** dahî, demokrasilerde her türlü siyasetin belirleneceği **“tek meşru zemin”** olan **“yasama organı”**ndan bile saklanarak düzenlendiği, hepimizin malûmudur. Bırakınız halkın temsilcilerini, doğrudan doğruya halkın önünde ve onun onayına açık olarak belirlenmesi gereken **“prensipler manzûmesi”** olmalıdırlar, oysa bunlar. Gizlisi, saklısı olmaz böyle şeylerin. Bir ülke, bir halk, ulusal savunma ve güvenlik ilkelerini tam bir alenîyetle ilan eder, dünyaya. Demokrasiler böyle çalışırlar.

Uluslararası diplomasi, **“WikiLeaks depremi”**nde sarsılmışa benzemiyor çok. **“Bu hususlar bizce malûm şeylerdir. Herkes böyle çalışır birbirlerine karşı”**, diyorlar. Onları öfkeliendiren, bu konuların, halkların önlerine konuluyor olmasıdır. Sorun olarak gördükleri budur. Dünya halklarının böyle bilgiler edinmelerini, kendi inisiyatifleri bakımından tehlikeli bulmaktadırlar.

Hükûmete gelince... eğer sırça köşklere değil de, sokaklara yaslanıyorlarsa, **“kitlelerin gerçek temsilcileri bizleriz”** diyorlarsa; kendilerini hedef alan **“yanlış bilgiler”** dahi içerseler, özüne karşı çıkmamalıdırlar, WikiLeaks gibi olguların.

Çıkarları hegemonik olanlarla örtüşmeyenler ve adil bir dünya düzeni özleyenler, resmin bütününden giderek, bu eski ve çürük düzencilerin yanlarında pozisyon almamalıdırlar.

Kimilerinin **Taraf**a kızmaya kalkmaları meselesi ise, aslında onun, daha ilk günden beri, buraların **“WikiLeaks”**i olduğunu kavrayamamışlıkları olsa gerektir.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yumurta kafalı protestocular

Namık Çınar 13.12.2010

“Protesto” kavramını, aklımızın ucundan bile geçiremeyeceğimiz bir meslekten geliyorum ben.

“Kanunlara, nizamla ve âmirle itaatın mutlaklaştırıldığı”, beyinlerimize ve ruhlarımıza tıpkı bir din algısı gibi kazınan eğitimlerdi, çekip çevrildiklerimiz.

Buna rağmen, bunaltıların doruklarında gezinen gencecik haletiruhiyelerimizin, dayanamayıp patladıkları o günü hiç unutamıyorum, gene de.

Harb Okulu'ndayken, Ankara Garı'ndan sömestre tatiline bandolarla uğurlanırken; okul yöneticilerine, peronda bizleri **“Harbiye Marşı”** eşliğinde selâmladıkları sırada, tam trenin hareketiyle birlikte, hepimizi birden bire kendiliğinden saran bir insiyakla, **“yuh sesleri”**yle yeri-göğü inleterek, karşılık vermiştik, bizler de.

Sonra da yol boyunca hep bunu konuşmuş, on beş gün sonraki dönüşte, başlarımıza nasıl birer çorap örüleceğini ölçüp biçmiştik, kaygılarla gülüşerek.

Kürkçü dükkânına döndüğümüzde ise, bizi bekleyen sürprizlerin hiçbirisini öngöremediğimiz ortaya çıkmıştı.

Gelir gelmez, birbirlerimize temas edemeyeceğimiz bir şekilde, küçük gruplar hâlinde kapalı odalara almışlardı bizleri. Test usulü sınavlardaki gibi kâğıtlar dağıtarak, trendeyken hangi kompartımda ve kimlerle oturduklarımızı, uğurlama esnasında trenin hangi penceresinde ve kiminle yan yana olduklarımızı, vb. çapraz ve hin yöntemlerle hepimizi sorguya çekmişlerdi.

Bizleri birbirlerimize gammazlatarak, aramızda otuz kırk kişiyi seçmişler ve faturayı onlara keserek, Allah'tan atmayıp, o sene sınıfta bırakmışlardı.

Bir daha da hiç kimse, **“protest”** bir davranışa kalkışmadı; asla ve asla, yanından bile geçmedi. Yalnızca, o günkü yaşlarına ve konjonktüre göre nispeten bir siyasal bilinç edinmiş olanlar vardılar ki; onlar da, subaylıklarının ilk birkaç senesi içinde tasfiye edilip gideceklerdir.

Böylece, devletine koşullandırılmış duygu ve değerlerle bağlı; onu kutsayan, hiçbir tasarrufunu sorgulamayan ve tartışmayan, ömrü boyunca da öyle davranacak olan görevliler yaratmış oldular.

Oysa **“devlet ve iktidar”**lar, **“daima”** eleştirilmeye ve yeri geldi mi de tepki gösterilmeye müstahaktırlar. Çünkü bir ülkenin temel sorunlarından biri, o ülkedeki **“güç ilişkileri”**nin başını çeken **“devlet”**i, halkın sürekli denetim altında tutması gereğidir.

Devletler, yaylalardaki obaların hoyrat çoban köpeklerine benzerler. Sürüyü kurttan kuştan korurlar, ama eğer tasmaları el altında değillerse, zaman zaman sahiplerini de ısırlar.

Uygarlık tarihi, kitleleri ezen **“devlet”**in denetim altına alınmasının tarihidir, bu yanıla. Devlete muhalefet, onu denetim altında tutabilmenin **“uyanık bekçiliği”**dir. Zaten, **“siyasal erk”**e **“karşı gelme”**nin, bir kazanım olarak **“meşrulaşma aşaması”**na ulaşmasının bir başka adı da **“demokrasi”** değil midir?

Öyleyse, **“Üniversite gençliği”**nin iktidarlara karşı tepkilerini bu çerçevede ele almak gerekecektir. Devleti denetim altında tutmak için, ona muhalefet edilebileceğinin öğrenilmesi bile, başlı başına bir eğitim olarak algılanmalıdır.

Düşüncelerinin hangi istikamette olduklarının da önemi yoktur. Önemli olan, devlete karşı tepki gösterebilme haklarına erişebilmeleri ve bu becerilerini geliştirebilmeleridir. Aksi halde erişkinliklerinde, berbat yargıçlar ve savcılar, saygısız valiler ve kaymakamlar, sevgisiz doktorlar ve üçkâğıtçı mühendisler, cahil öğretmenler olur çıkarlar sonra.

Çünkü neyin **“doğru, iyi ve yararlı”** oldukları, tıpkı bir **“parmak izi”** gibi bir defalığınadırlar ve daima değişken bir serüvendirler, sosyal olgularda. Her seferinde yeniden keşfetmek ve üretmek zorunda olduğumuz bir kereliğine hayatlardır, yaşamakta olduklarımız. O yüzden, kolaycılıklara ve tutuculuklara düşüp, kraldan çok kralcısı olunmamalıdır, durağan bilmişliklerin.

Ne ki, en az bunlar kadar, hatta belki de bunlardan da önemli, bir başka şey daha vardır, yalnız. O da **“demokratik olmak”**tır. Eğer başkaldırılarınızda demokratikliklerden yana değilseniz, bilersiniz ki, size karşı bir başka güçlü bulunacaktır her zaman için. Bu yer, kendi kazdığınız kuyunuzdur, içine düşecek olduğunuz.

Zaten, son otuz yıldaki **“depolitizasyon”**larla, özgürlük mücadelelerinin **“asıl belirleyici”**leri, insanların ilgilerinden ve giderek gündemlerinden düşürülmüş; yerleri daha ikincil, örneğin dinsel özgürlükler kapsamındaki **“başörtüsü”**ne, **“Alevilik”** sorunlarına, **“Ortodoks ayinleri”**nin serbestlerine vb. indirgenmişlerdir. Temel konulara karşı duyarsızlaştırılan kitleler, kendilerini bu tip savaşımmlarla telâfi eder hâle getirilmişlerdir.

Bunlar da birer özgürlüktürler elbet de. Ama olması gerekenlerin içinde, **“dış kapının mandalı”** kadarlıktırlar.

Böylesi koşullar altındayken, bir de üniversiteli gençlerin kalkıp, hiç de “**demokratik olmayan**” protest davranışlar sergilemeleri; bilgi dağarlarında söyleyecek pek bir şeylerinin olmadığına, sanki işaret gibidir.

“**Bilgi birikimli**” ve ona uygun “**bilinç**”lerde olunmadan yapılagelen bu tip protestolar, egemene yöneliklermiş görüntülerine karşın, bir de bakmışsınız ki, “**resmî ideoloji**”nin erketeliğini “**yumurtlama**”ya yarıyor olmasınlar, sakın!

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Darbe plânı nasıl yapılır

Namık Çınar 20.12.2010

Son altmış yılı ölçü alan bir değerlendirme yaparsak, “**NATO doktrini**”ne göre teşkilatlanıp teçhiz edilmiş olan TSK, yurdumuzu dış düşmana karşı “**savunmak**” ve koşulları hazırlayıp “**karşı taarruz**”larla püskürtmek üzere, “**askerî coğrafya**” esasları açısından irdeleyip, öyle tertiplenmiştir ülke sathında.

Savaştaki görevleri bunlar olan askerî birlikler, barıştayken, kendilerine tahsis edilmiş olan bu savunma mevzilerinde eğitimler, tatbikatlar ve diğer hazırlıkları yapmak üzere, görev yerlerine en yakın kasaba, ilçe ya da illerde konuşlanmışlardır.

Birliklerin bu mevzilerde yapacak oldukları savunma, geri çekilme ya da karşı-taarruz gibi muharebe usûlleri, yıllardan beridir biteviye yaptıkları eğitimler ve tatbikatlar yoluyla belirlenmiş ve giderek “**genel savunma plânları (GSP)**” olarak biçimlenmişlerdir.

Bölükten başlayıp yukarıya doğru her seviyedeki birliğin “**GSP**”si, her yıl yeniden ele alınarak, hem yeni personelin bu yönde eğitilmeleri, hem yeni durumların doğurabileceği sorunların ve ihtiyaçların giderilmeleri bakımından önem taşırlar.

“**GSP**”lerin yapılmaları, aşağıdan yukarıya ve yukarıdan aşağıya doğru iki yönlüdür. Bu çalışmalar, her birimdeki subay ve astsubayların eğitimler ve arazi tatbikatları gibi “**ameli**”, kum sandığı ve plân tatbikatları gibi “**nazarî**” faaliyetleriyle şekillenip, her seviyedeki komutanlığın “**durum muhakemeleri**”ne dönüşürlerken, aynı zamanda da bir üst mercie adetâ “**katma değer**” sağlayan “**arz ve teklif**” dosyaları olurlar.

Her üst komutanlık, giderek, bu tekliflerin ve kendi karargâh faaliyetlerinin ışığında, ast birliklere “**harekât emri**”, üst komutanlığa da “**arz ve teklif**”ler sunarlar.

Ve böylece, en tepedeki komutanlığın “**harekât plânları**”na veri sağlanır ve tamamlayıcılık kazandırılır. En üst komutanın “**harekât emri**” aşağıya doğru her seviyedeki komutanlıkları bağlar ve herkesin “**harekât plânları**”nı hizaya sokar.

“**GSP**” ile ilgili emirler devamlılık arzeden, yerleşmiş, rutinleşmiş ve sürekli yürürlükte olan tasarruflardır.

Şimdi gelemim darbe meselelerine:

Ele aldığımız süreçteki ilk darbe “**27 Mayıs darbesi**”dir. Bu darbe “**Kara Harb Okulu**” odaklı olup, emir

komuta hiyerarşisi dışındaki bir **“komitacı grup”** tarafından gerçekleştirilmiştir. **“Bir sonraki darbe”**nin bundan çıkaracağı dersler, **“22 Şubat”** ve **“21 Mayıs”** olayları nedeniyle, bir daha **“Harb Okulu’nu devreye sokmamak”** ve **“9 Mart komitacıları”** nedeniyle de, bir daha **“emir-komuta zinciri dışına çıkmamak”** olacaktır. **“12 Mart”**tan itibaren bu hususlara özen gösterilecektir.

Özen gösterilecek olan hususların bir diğeri de, darbelerin nasıl plânlandıklarıdır.

“27 Mayıs darbesi”, komitacı tayfasının birkaç sayfalık çalakalem notlarını havî idi.

“12 Mart”, en üst komutanlıkların karargâh çalışmasıdır.

“12 Eylül darbesi” ise, artık **“Harb Okulu”**nun değil, **“Harb Akademileri”**nin devreye sokulduğu, **“kurmay subay adayları, kurmay subaylar ve generaller”**in pişirip kotardıkları ve TSK’nın diğer subay ve astsubaylarının **“icraat”**a birkaç saat kala, o da anca lüzumu kadarını öğrenebildikleri bir eylem olacaktır.

“Kırmızı kitap”taki iç tehdit algısı, askerlere verilen bir **“muharebe görevi”**ne dönüşünce, darbe plânları yapmak da, tıpkı **“GSP”** gibi, devamlılık arzeden, yerleşmiş, rutinleşmiş ve sürekli yürürlükte olan askerî tasarruflardan olup çıkaracaklardır.

Tek farkları, **“GSP”**ler en küçük rütbedeki subay ve astsubayları dahî kapsamlarına alırlarken, **“darbe plânları”**, sadece ve sadece, TSK’nın seçkinlerini oluşturan **“kurmaylar ve generaller”**e münhasırdırlar. **“GSP”**, kısım komutanı seviyesine inerken; **“darbe plânı”**, kurmay subay seviyesinde kalacaktır.

Örneğin Hilmi Özkök Paşa, ast birliklere ve kendi karargâhına, herhangi bir darbeyi plânlama emri vermese bile, tıpkı **“GSP”** gibi, önceki devamlı emir ve talimatlar çerçevesinde, bu çalışmalar yine de yapılabileceklerdir.

“12 Eylül”den itibaren, emir komuta hiyerarşisiyle birlikte, kurmay subay **“etütleri”** hâline gelmiş olan darbe plânlarının, **“27 Mayıs”**taki gibi komitacı aklıyla değil, **“28 Şubat”**ta ve daha sonraki **“Balyoz”**da, **“Sarıkoz, Ayışığı, Kafes, Yakamoz, Eldiven vs.”**de, tam bir askerî doktrine ve literatüre dayalı **“karargâh faaliyeti”** olarak yürütüldüğü görülecektir.

Kum sandığı, plân tatbikatı, plân semineri ve harb oyunları gibi nazarî çalışmalardaki kurmay oyuncuların, birer üst makamı temsil etmeleri, bir sonraki mevkilerin adayları olarak o görevlere yetiştirildiklerini ifade eder.

Darbe plânındaki eklerin çokluğu ve değişik **“kod isimler”**le anılan **“eylem plânları”**nın varlığı, kafaları karıştırmamalıdır. 195 kişinin, ki hemen hepsi de kurmay ve generaldirler, birer büyük birlik komutanı rolleriyle, her biri, **“mutasavver harekât emri”**nin 3. sıradaki **“icra”** maddesini işlemektedirler. Her oyuncu, komutanlığını üstlendiği **“birliğin icraatı”**nı somut önerilerle ortaya koymak ve plâna geçmesini arz ve teklif etmek üzere bu tatbikata katılmaktadır. **“Bu kadar çok sayfalı darbe plânı mı olur”** diye düşünenlerin anlamadıkları budur. Bu plân, ordu seviyesindeki tüm birliklerden her birinin, bir darbe esnasında tek tek neler yapacaklarının, sinopsisi değil, ayrıntılı bir senaryosudur.

Kimyadaki **“periyodik sistem”**de, henüz keşfedilememiş bir elementin yeri, nasıl boş kalıyor ve o yer, sahibini nasıl bekliyor; bu çalışmalardaki **“müphem”** yerler de, tıpkı **“yap-boz”**daki eksik parçalar gibi, doldurulmayı bekliyorlar.

1. Ordu'nun **"Balyoz"** semineri, bütüncül darbenin sadece bir bölümü gibidir çünkü.

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Nasıl yaşamalıyız bu ülkede

Namık Çınar 27.12.2010

Siz, hiçbir şeyin eskisi gibi olamayacağını göremiyor musunuz? Küreselleşme çağında dünyadaki her şeyler değişirken, doksan sene öncesinin siyasal değer yargılarını oldukları gibi koruyabilmek olası mı ki artık? **"Yönetim biçimleri"**ni çağdaşlaştırmak üzere yeniden gözden geçirip, hep birlikte mutlu olmak varken, bu dediğim dedik inatlarınız da neyin nesi?

Kürtler, bakmışlar sizde tık yok, iyi kötü, birtakım önerilerle çıkmışlar karşınıza. Terör yerine düz ovada siyaset yapmalarını isteyenler sizler değil miydiniz, daha düne kadar? Alın işte, şimdi yapıyorlar ve dediklerini açık açık dile getiriyorlar, ne bekliyordunuz ki? Siz kafalarınızı kuma sokarak, daha ne kadar gidebileceğinizi sanıyorsunuz böyle? Ne yapacaksınız, orduyla mı karşılık vereceksiniz tekrar? Otuz senedir yapmakta olduğunuz bu değil miydi zaten?

Hiç mi bir öneriniz olmaz sizin? Hani her konuda konuşacaktık? Sinir uçlarınıza değse bile, silaha sarılmadan söylenecek, önerilecek, talep edilecek her şeylere katlanmak, hani **"ileri demokrasi"** demek oluyordu, n'oldu? Soyut lâfa geldi mi, üstünüze yok. **"Demokratik haklar geliştirilmelidir. Evrensel hukukun gerekleri yerine getirilmelidir"**, falan-filân. Ama bunların içleri açılınca da, kan beyninize sıcıyor, bir bakıyorsunuz.

Alışkanlıklarınıza ve doğru sandıklarınıza aykırı düşünmekten alıkoymayın kendinizi. Korkmayın, dünyadaki **"insani gelişmişlik"** sıralamasında 83'üncü sırada olmanızdan daha kötüye götürmez, sizi bu. Nesine sarılıp da sakınıyorsunuz ki, onları bu kadar? Hepimiz için daha iyisi olamaz mı, yaşamın? Nedir bu tutuculuk, bu aymazlık; aklın ucundan geçmesine dahî tahammül edememek, düşüncelerin?

Peki, hadi öyle olsun diyelim; ama nedir bu kadar korkmak, meselâ **"daha güçlü kılınmış yerel yönetimler"**den, hâttâ **"federalizm"**den? Bilir misiniz ki, **"yerinden yönetişim"**i ya da **"federalizm"**i? Hangi okulda, Allah için bir sayfalık olsun, bilgisini verdiler kalkıp da size? Bu kadar kötüyse, neden en uygar ülkeler böylesi sistemlerde yaşamaktalar o zaman, söyler misiniz?

Kendi içsel yapılanmalarından bu kadar korkan bir toplum, nasıl özgüvenli, özgür ve atak olabilir ki, geleceğin küresel ölçekteki iddialı projelerini hayata geçirebilmek konusunda?

Bu kadar **"merkeziyetçi"** olur, o toplumu, biriken ve çözülemeyen sorunlar... sorunlar... sorunlar... yumaklarındaki sarmallarda kısıvrak tutarsanız, başka bir yerden, örneğin şimdiki gibi **"etnik"** dikiş yerinden patlamasına yol açarsınız, onların.

Oysa hem Türkler, hem Kürtler: din, kültür ve tarih birliği bakımlarından, aralarındaki benzerlikleri, farklılıklarından daha yoğun olarak algılamış değiller miydi, bugüne kadar? Ne ki, merkeziyetçiliğin, hak ve özgürlükler, çağdaş demokrasi ve ekonomik alanlardaki biktırıcı çözümsüzlükleri yüzünden; benzerlikler yerine

farklılıklar tetiklenmiş, toplumsal alt grupların etnik, dilsel ya da dinsel **“ek yerleri-iz yerleri”** cıgıl cıgıl yara yapılmıştır.

Eğer, yok **“etnisite”**ydi, yok **“inanç”**tı vb. ayrışmalar başınıza gelsin istemiyor olsaydınız; sadece Kürtlere değil, hantal yapınızda ömür tüketen Türkiye’nin tüm insanlarına, ırklarını ve inançlarını gözetmeksizin, **“yer esasına”** dayalı bölgesel yönetim sistemleriyle **“siyasal karar alma süreçleri”**ne doğrudan katılmalarının yollarını açarak, **“iktidar yetkilerini birlikte paylaşmak”** suretiyle, çoğu dertlerini kendilerinin çözmelerini sağladınız.

Bölgeler, yırtıcı küreselleşmenin yalnızlaştırdığı insanların, somut sığınakları olan yerlerdir. Bir **“türkü”**nün, ya da aynı dilde bile olsa başka nüansta bir **“ağız”**ın, ilk tınılarının, ilk çıgırılışlarının dillendirildikleri... cümbüşlerde, şenliklerde, düğünlerde, toylarda el ele tutuşulup nasıl tepileceğinin koreografisinin ilk çizildiği, en homojen hisimliklerdir. Bölgeler, geniş anlamdaki toplumda, soyutlaşıp istatistiksel bir rakama dönüşen insanın, kaşıyla gözüyle simâi ile, somut olarak varolabildiği, bir önceki son safhadır. Ve bölgeler, iklimsel, tarımsal, ekonomik kader ortaklıklarının **“diyar”**larıdır.

Tarihsel olarak da bölgeler, zor zamanlarda, örneğin **“Selçuklu”**nun dağılma süreçlerindeyken, ya da **“Osmanlı”**nın **“Fetret devri”**nde, yahut **“mütareke sonrası”**nın Anadolu’sunda ve Trakya’sında, aynı **“kat yerleri”**nden kendi içine döndüğü, kendi içine kapandığı, ya da açıldığı coğrafyalardır, bu yurdun. O bölgeler ki, hepimizin iyi bildiği, okullarda bile öyle öğretilen, TV’lerin her günkü hava tahmin raporlarında dahi öyle tekrarlanıp duran, kendiliğinden **“yedi tat, yedi renk, yedi iklim”** sunan, **“kardeşçe ayrıklaştığımız”** yerleridir, bu toprakların.

Nitekim, **“Mondros”** sonrası Türkiye’sinde, bölgesel inisiyatiflerin spontane olarak düzenledikleri otuza yakın **“kongreler”**in özü **“güçlü yerel iktidarlar birlikteliği”** vurgusuyla yansıdı **“1921 Anayasası”**na. Ne ki, **“tepeden inmece ve önder eksenli İttihatçı anlayış”** galebe çalmış, üç yıl içinde **“1924 Anayasası”** getirilerek, hâlâ onmak bilmeyen **“merkeziyetçilik”** hastalığımızın temelleri atılmıştı, o vesilelerle.

Ne oldu pekiyi; tarih oldubittiye getirilebiliyor mu imiş bâri? Bakın, karşımıza işte şimdi çıkıyor, yanlışlıkların bedeli.

Öyleyse... Kürtler istiyorlar diye değil, hepimizin yararına olsun diye; eğer merkezî iktidar yetkilerini, yurt sathında düzenleyeceğimiz yerel yönetimlerle paylaşmaz ve yazacağımız **“yeni Anayasa”**yı AB ölçütlerindeki hak ve özgürlüklerle bezemezsek, **“topluluk esasına göre ayrılıkçılık”**lardan da, **“terör”** belâlarından da alamayacağız başımızı, bilirsiniz ki.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Asıl sorunumuz ne ki bizim

Namık Çınar 03.01.2011

Soğuk savaş döneminin sona ermesinden beridir, liberal bir doğrultuda evrilegelen dünyanın, bu çizgisini 2011’de de sürdüreceği söylenebilir. Ülkemiz bakımından durum böyle, en azından.

Bireyin temel hak ve özgürlüklerini keşfedip, siyasal sistemlerini bu esaslara dayandırma yetilerini demokrasilerdekilerle aynı süreçlerde kazanamamış olan bizimki gibi kolektivist toplumlar, gecikerek inşa ettikleri ulus-devlet yapılarının şovenist-askercil niteliklerinden arınma savaşımını, işte yeni yeni

vermektedirler, şimdilerde. Bizdeki **“Kürt sorunu”**nu da böyle bir resmin içine oturtarak yorumlamak ve 2011’in de bu konular çerçevesinde geçeceğini söylemek, yanlış olmaz kanaatindeyim.

Belli ki, **“Külebi”**nin dizelerindeki gibi tıpkı:

***“daha da karşılaşacak bütün sular
Türk(ie) mavisî bulununcaya kadar.”***

Ne ki, Türkleri şovenizmin çapaklarından arıtmaya kalkışırken, bir yandan Kürtlerin de aynı aymazlıklara düşecek olduklarını görmek, bir başka ironi değil midir, acaba?

Nitekim, bu durumu çok iyi simgelediğini düşündüğüm bir piyesi, Ankara Devlet Tiyatrosu **“Kürtçe versiyonu”**yla sahneye koydu, geçenlerde. **“BDP”**nin önde gelen bütün isimlerinin keyifle izlediklerini gördüm, ben de TV’lerde. **“Kürt dili”**ndeki bu ilk temsilin büyüüne kapılarak, kendilerinden geçmiş gibiydiler, seyrederken âdetâ.

Oysa, **“tepeden inmeçi”** ve **“jakoben milliyetçi bir devletçiliğin”** en âlâ örneklerinden sayılan **“Cevat Fehmi Başkut”**un **“Buzlar Çözülmeden”**inden **“başka bir tiyatro oyunu yok muydu da, bunu seçtiniz”**, derdim ve tepki gösterir gitmezdim, onların yerinde olsaydım ben.

Yani görünen o ki, Kürtlerin özendikleri ve imrendikleri **“Türk milliyetçiliği”** bu olmalı ki, aynı çizgide ilerliyorlar adım adım. O yüzden, **“özerk”**liği ya da **“güçlü bir yerelleşme”**yi dillendirirlerken, öne çıkardıkları da buram buram **“Kürt milliyetçiliği”** kokuyor, ister istemez. Ve iş, Türklerle Kürtler arasındaki bir pazarlığa dönüşüyor, kaçınılmaz olarak. Bu da, her iki milliyetçiliği tetikleyip kanırtıyor ve geriyor ilişkileri, sonuçta.

Ayrıca, gözardı edemeyeceğimiz şeyler de var: Örneğin **“yerelleşme”**de, her yerellik, kendi içini **“homojen”** hâle getirirse de, yerellikler arasındaki **“heterojen”**likleri arttırır.

Buna karşın, eğer yerellikler **“birbirleriyle iç içe geçerler”**se, bu defa da, yerelliklerin **“kendi içlerindeki”** heterojenlikler artarken, **“yerellikler arasındaki”** heterojenlikler azalır.

Yani yerelleşmenin en büyük sakıncası; her biri kendi içinde homojen olan, küçük küçük ve çeşitli klikleşmeler yoluyla **“atomize”** olmuş ve büyük toplumda, birbirlerine karşı heterojenleşmiş gruplar yaratarak, **“yalıtılmışlık”**lar üretecek olmasıdır.

Öte yandan, yerelliklerin iç içe geçerek kaybolduğu ve **“merkeziyetçi”**liğin egemen olduğu hâllerdeki en büyük sakınca ise, tüm toplumun homojenleştirilerek **“tek tip”**leştirilmesi, **“renksiz”**leştirilmesi ve **“ruhsuz”**laştırılmasıdır.

Yerelleşmelerdeki heterojenliklerde, nasıl ki herkesler çil yavruları gibi dağılırlar ve **“Babil Kulesi”** toplumları hâline gelirlerse; merkeziyetçilikteki homojenliklerde de, özgün kültürlerini, dillerini ve onları **“onlar yapan harsları”**nı yitirir giderler.

O hâlde, ne **“atomize”** olacak kadar heterojen, ne de **“tek tip”**leşecek kadar homojen olunmalıdır.

Toplumdaki merkeziyetçiliği **“dikey bir hiyerarşik yapı”**, yerelliği de **“yatay bir ağ sistemi”** olarak tanımlayacak olursak, birbirlerine nispetle, bunların ne birine ne ötekine, **“daha iyidir”** demeliyiz. Merkeziyetçi dikey hiyerarşiler ille de **“tümüyle kötü”**, adem-i merkeziyetçi yatay ağlar da daima **“tümüyle iyi”** demek değildirler.

Önemli olan, bunların özgöl bağlamlardaki bileşenlerinin **“en yarayışlı ve en iyi”** karışımının nasıl olabileceklıklarına kafa yormaktır.

Bunun için de, ilhamlarımızı doğadan, dağlardan, taşlardan, kayalardan, minerallerden almalıyız, belki de.

Meselâ bakın, **“granit”** doğrudan doğruya magmanın; farklı maddelerden oluşan eriyik hâldeki bu ağda gibi sıvının soğumasıyla çıkmıştır ortaya. Bu sıvıdaki her bileşenin kristalleşme ve katılaşma eşiğı birbirlerinden farklıdırlar. Ve her biri, farklı sıcaklık noktalarında soğuyan ve başkalaşan bu unsurlar, sırayla katılaşırlarken, birbirlerini çevreleyen, dışlamayıp koruyan ve sonuçta birbirlerine kenetlenen farklı kristallerden, farklı katılardan oluşmaktadırlar. Granite üstün gücünü veren de işte budur.

Çağdışı milliyetçilikleri artık bir yana bırakarak, **“topluluk esasına”** göre değil, **“yer esasına”** dayalı, evrensel hak ve özgürlükleri ölçü alan adem-i merkezîyetçi anlayışlarla, yeniden yapılandırmalıyız toplumumuzu, bir kaya sağlamlığında.

Çünkü toplumsal yaşamın köklü sorunları ne ırksal, ne dinsel, ne mezhepsel ilişkilerde gömölüdür. Temel mesele, zenginliklerin yüzde seksenini toplumdaki yüzde yirminin hamuduyla yutarak, büyük kitleyi yoksul bıraktığıdır.

Bir an önce granitler gibi kaviliklerle biçimlenip, **“Fikret”**in tıpkı Aşiyân’daki bir kayaya kazıttığı şiirindeki gibi:

**“Ey taş,
kırık başlı sfenks gibi durursun şuracıkta
seyredersin olanı biteni
sen anladın mı bâri, o büyük sır ne?
sen anladın mı bâri
neden yalnız taş yürekliilerin keyfi yerinde?”**

O can alıcı sorusunu, dönüp birbirlerimize sormaya ve yanıtlarını bulmak için vakit ayırmaya kalkmaktır, çünkü artık, asıl yapılması gereken.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Adaletin bu mu dünya

Namık Çınar 10.01.2011

Her alandaki **“iktidar yetkilerinin paylaşılması”** konularına gelindiğinde, halka duydukları güvensizliğin resmî bestesi olan **“bölünürüz marşı”**nı, avazları çıktığı kadar yırtınarak, olanca hırslarıyla na’ralandırırırken, artık sesleri giderek kısılacağa benzeyecek bu gidişle, sanırım, o bildik koroların.

Çünkü neresinden tutsanız devleti, elinizde kalıyor bir yerleri, dökölerek sapır sapır.

Herkesler, hemen her konuda, Ankara’nın ağzının içine bakar olmuşlar. Herşey **“tek”** cil. Herşey en üstteki **“bir kuruma”**, hatta **“bir kişi”**ye indirgenmiş. **“Yasama”**sı da öyle, **“yürütme”**si de öyle, **“yargı”**sı da, **“bürokrasi”**si de öyle.

Bakın işte, şimdi de Yargıtay Başkanı çıkmış, **“bu kadar yükü vurmuşlar sırtımıza”** diyor yanıp yakılarak, altında kalınca sorunların.

Bir **“Atatürk maskı”**nın yanına **“adalet mülkün temelidir”** yazmakla mahkeme olunmuyormuş demek ki, öyle dermeliklerle çatmalıklarla. Okullarda da, **“Atatürk büstü”**nün bir yanına **“Ey Türk Gençliği”**, öbür yanına on kıt’alı **“İstiklâl Marşı”**, kaidesine de **“Ne mutlu Türk’üm diyene”** yazmakla, olunmadığı gibi tıpkı.

“Doğruyum, çalışkanım, yasam” tekerlemeleriyle, doksan senedir tam anlamıyla yatmış herkes, boylu boyunca. Ne eğitim-öğretim alanı **“adam gibi”**, ne adalet, ne askerlik, ne şu, ne bu. Nal toplanmış, nal! İçinden çıkılamıyor, işte şimdi, hiçbir şeylerin.

Ağrı’nın Patnos İlçesi’nde yüzbaşıyken, gizli-saklı da olsa, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi’ne gitmiştim, o sıralar. **“Dönmezer-Erman”** ikilisinin, her biri tuğla büyüklüklerindeki dört ciltlik **“Ceza Hukuku”** derslerine büyük hazlar ve heveslerle çalışmış, sular seller gibi yutmuştum kitaplardakileri. Bin bir zorluklarla gelebildiğim o sınavlarda başarılı olamayınca, o vakit anlamıştım Hanya’yı Konya’yı.

Gördüğüm, üniversite çevresindeki fotokopicilerde çoğaltılıp satılan, mekanik ve ruhsuz, 40-50 sayfalık notlarla yetinilerek sınıf geçilen pratik formülasyonlu bir derse dönüştürülmüş olduğuydu meğerse okulun, iki bin küsur sayfa okumak ve çalışmak yerine.

Yalap-şap mezuniyetlerle elde edilmiş üniversite diplomalarıyla, hangi **“hukuk bilinçleri”**nde, ne ölçülerde **“adalet”**ler ve **“hakkanîyet”**ler üretebilirsiniz ki, örneğin yargıç, savcı ya da avukat olup da?

Üstelik, **“Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi”** hukukçu olabilmeniz için **“zorunlu”** bir ders iken, her biri keyfinize bırakılmış **“seçimlik”** derslerden olan, mesela **“Sosyoloji”**yi, ya da **“Uygarlık Tarihi”**ni, ya da **“Kriminoloji”**yi, ya da **“Demokrasi Kuramları”** dersini, yahut **“Yerel Yönetimler Hukuku”**nu, veya **“İnsan Hakları Usul Hukuku”**nu, ve belki de **“AB Özel Hukuku”**nu öğrenmeyi yeğlememiş iseniz, bir de eğer.

Nasıl tesis edeceksiniz bu durumda, söyler misiniz lütfen, toplumdaki bir sürü hukuki itiş-kakışların çağdaş çözümlerini, **“yerindelik kararları”**na sapmadan?

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi’nin bölümleri **“mukayeseli hukuk kürsüleri”** diye geçer, lafa geldi mi. Ne ki, kütüphanesine girerseniz; mesela dünyanın iki yüz küsur ülkesinden bir tanesinin bile **“Anayasa”**sını bulamazsınız raflarında, Allah için. Türkiye’dekiler en köklüsü bu fakülteyse eğer, varın siz düşünün artık gerisi.

Herşey yalan-dolan ve aldatmaca üzerine kurulu olunca, halı, sanki bir tümseğin üzerine serilmiş gibi görünüyor giderek, habire altına süpürülenler yüzünden.

O kadar çağ dışı kalınmış ki, ya **“Manzini”**lerin, ya **“Ferri”**lerin, ya da **“Grispigni”** ve **“Binding”**lerin 19. yüzyıl sonu – 20. yüzyıl başından kalma **“suç ve ceza teorileri”**yle yetiştiriliyorlar hâlâ; yargıç, savcı ya da avukat cübbesi giyecek olanlarımız.

Sonra da kalkıp, **“tutukluluk on sene olursa mı daha iyidir, yoksa beş sene olursa mı?”**

“Ya sayı saymayı bilmiyor bunlar, ya da dayak yememişler”, denen yer, herhalde tam burası olmalı.

Mesela, size **“kestikleri”** para cezasını da ödeyemiyorsanız eğer, günlüğü yüz liradan, yatın yatabildiğiniz kadar içerde.

Şu hale bakın; hadi diyelim toplumda yok **“hukuk kültürü”**; **“kanun koyucu”** başta olmak üzere, bunlarda da mı yok, pekiyi?

Evet, yok!

Zaten avukatlar, mahkeme kalemlerindekilerden öğreniyorlar gide-gele, gide-gele; ne halt edeceklerini. Nedense arşivlerin kapıları da üç-beş kuruş bahşiş olmadan açılmıyor, katiyen.

Böylece siz, hem **“kadı”**lardan, **“Mecelle”**lerden kalma **“şark usülleri”**ni, hem de birtakım **“ulusalcı”** hezeyanlarla sözde **“Bati’cı”** babalanmaları yan yana yürüteceksiniz, ama gene de toz konmayacak üstünüze, öyle mi?

Ayrıca, **“insan”** da olmayacak yargıda. Herşeyin odağına oturması gereken, devletin tüm kurumlarının **“varlık ve meşruiyet sebebi”** sayılan **“insan”**, yargıda olmayacak, yazık ki. O’nun yerini, varsa-yoksa, **“dosya”** alacak. Tüm savcılar, yargıçlar, avukatlar ve adliye personelleri için, sadece ve sadece, **“dosya”**lar olacak, **“insan”**ların yerine.

Dosya geldi mi, dosya gitti mi... dosyada ne yazıyor, dosyada ne yazmıyor... dosyada ne eksik, dosyada ne fazla... dosya aşağı, dosya yukarı... dosya... dosya... dosya...

Bizim **“mahkeme duvarı”** gibi mahkemelerimizde anlatılmaz, konuşulmaz pek. Belleklerimizdeki **“daktilo tıkırtısı”** ve **“yaz kızım”** imgesi, dosyaların karınlarını doyurmak için yapılagelen bir **“mahkeme ritüeli”**dir. **“insan”** haklı mıdır, haksız mıdır; önemi yoktur bunun. Önemli olan, dosyanın tamamlanacak olmasıdır. Davaları haklı olanlar değil, usulleri izleyenler kazanırlar, bu yüzden de.

Siz siz olun, yargı kayıtlarında yer almayın, bu koşullarda, ne yapıp-edip.

Ve **“yüce adalet”** çözer sorunlarımızı diyerek ikide bir, güldürmeyin beni de sakın.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Milliyetçilik ve Hrant Dink

Namık Çınar 17.01.2011

Bölük Komutanlığı yaptığım yüzbaşılık yıllarımda, solculuktan atılıp orduya yeniden döndüğüm o zor dönemlerimde bana dostluklar da göstermiş olan, sıkı bir tabur komutanımız vardı.

Eğitim birliklerinden dağıtımları yapılp, tabura sevk edilen yeni tertip erleri, bölüklerimize üleştirmeden önce, bütün eratı şöyle bir toplar; bu yeni gelenlerin aralarındaki, bakımsızlıktan zayıf düşmüş, sıska kalmış olanlarını ayırt eder; diğerlerinden farklı olarak bu çocuklara, bedelleri **“çay ocakları”**ndan karşılanmak üzere, birkaç ay süreyle, **“kazan yemekleri”**ne ilâveten, her gün **“tereyağı, süt, bal ve yumurta”** takviyelerinin yapılmasını emrederdi.

Bu ayrıcalıklılar kapsamına, bir defasında Sarkis adlı Ermeni bir çocuğu da almış, nice **“Türk delikanlısı”** birer kuru **“tayın”**a talim ederlerken, bu özel beslenme rejimini ona da yaraşır görmüştü.

Bu anlattığımın şaşılması imiş görünen yanı, sözkonusu subayın normalin ötesinde sayılabilecek milliyetçi görüşler taşıması ve hâttâ albaylıktan emekliliğinin hemen ertesinde, İstanbul’un üstelik en önemli ilçelerinden birinden **“MHP”**den **“belediye başkan adayı”** gösterilecek olması idi.

Milliyetçi bir siyasal kültürün sürdürümcüsü olmasına rağmen, somut olgular karşısındaki o insancıl yanının, hep diri kaldığının ve öne geçtiğinin zaman zaman tanığı olduğum bu subay, göstermelik dahi olmayan bu tavırlarıyla, beni daima düşündürmüştür.

Elbette ki, milliyetçileşmeleri olumlamıyorum. Milliyetçiliklere duyarlılaştırılmış kimselerin, insanlara, salt insan oldukları için bile iyi davranabilecekleri o damarlarının tıkalı olmaması hâlinde, **“hümanizma”** kapılarının umuda açık olabileceğini varsayıyorum, sadece.

İnsan toplulukları binlerce yılda, binlerce klân yapılarından, henüz süreç bitmemişçesine de ve yeryüzü hâlâ yamalı bir bohça gibi olsa da; birbirlerinin içinde eriyi eriyi, nispeten daha az miktarlardaki **“ayrıştırıcı”**lıklara gelebildiler bugün, gene de nihayet.

“A grubu, B grubu, AB grubu ve 0 grubu” olmak üzere, dört türlü kandan başka kan olmadığını öğrendiler öğrenmesine, bilimsel olarak. Ama gelin görün ki, en başta devlettekiler olmak üzere, sosyo-kültürel ve siyasal yapılarına yansımalarını öğrenemediler henüz bunların, terk edemedikleri o mendebur ve tarihsel bağnazlıkları yüzünden.

Ne ki, öğreneceklerdir. Egemen bir despotun ve nalıncı keseri bir zümrenin, önceki çağa nispetle, daha yoğun sömürebilmeleri ve bu maksatla da emekçi yığınlarını daha stabil bir biçimde zapturapta almak için, ruhlarından kısıvrak yakalayıp gönüllüler hâline getirdikleri ve bu yöntemle maksimum verimlilikleri en ekonomik usullerle elde ettikleri bir **“emek kontrol sistemi”** olduğunu öğreneceklerdir eninde sonunda, bu milliyetçiliklerin.

Ve gün gelecek, artık hiç değilse grup içi insanlarını, köhnemiş alışkanlıklardan giderek, yok Türk'tü, Kürt'tü, Ermeni'ydi, Rum'du, Çerkes'ti, Lâz'dı, şuydu-buydu diyerek, **“ayrıştırmak üzere”** tarif etmek, olsa olsa eski bir **“bölücülük”** sayılacaktır.

Farklılıkları etnik, milliyetçi ve dinsel **“saik”**lerle vurgulamak, geçmişin anakronik gölgelerine düşmek değilse, nedir pekiyi?

Ölçü, sadece ve sadece **“insan”** olmalı; temel hak ve özgürlüklerini sınırsızca kullanabilen bireyler, ırk ya da inanç bazındaki ötekileştiriciliklerden özenle kaçınmalıdırlar.

Bugüne kadar devlet ve çoğu siyasal partiler, hep bunun tersini yapıp durdular. Hem kan bazlı milliyetçilikleri körüklediler, hem de inanç bazlı milliyetçilikleri.

Ayrıca gördük ki, ne mutlu bir getirisi oldu şimdiye değin bunların, ne de olacağı var bundan sonra da.

Öyleyse, **“devlet makinası”**nı işleten hükümet de, bıraksın artık her türlü çifte standardı ve **“AB kriterleri”**ne bağlansın sıkı sıkıya.

Örneğin **“YAŞ kararları”**yla ordudan atılan subay ve astsubayların özlük haklarına ilişkin olarak yapacağı düzenlemelerde, 1980 öncesindekileri dışlamasın, kalkıp da. Zira bu tarihten öncekiler daha ziyade **“solculuk”**lardan; bu tarihten sonrakiler ise, daha ziyade **“dinsel”** nedenlerden atılmışlardı, çünkü.

Benim tabur komutanımın, milliyetçi duyarlılıklarını, ruhundaki hümanizmayla yarıştırmak, nihai tavrıyla **“insan”**ı gözardı etmemeyi seçmiş olması, toplumun diğer atardamarlarında da bu yönde geliştirdi, en sonki utancımız olan **“Hrant Dink cinayeti”** belki de işlenmemiş olacaktı.

Bu elîm suikastın **“dördüncü yılı”** doluyor, iki gün sonra. Hükümet, bir suç örgütü gibi rol almış olan **“devlet cihazı”**nı burada da çalıştırmıyor, doğru dürüst.

Hep kaçım kaçım kaçınmak, hep çifte standart, yaptıkları. Buradaki de kendi yakınları, kendi yandaşları değil çünkü; Şişli kaldırımalarında kurşunlanarak yere düşüp, hâlâ boylu boyunca orada yatmakta olan.

O yüzden, ilk günkü öfkelerinizi soğutmadan ve tüm heybetinizle, kalkın gelin yeniden **“Agos”**un önüne çarşamba günü.

Hrant için, adalet için.

Onurunuz için, geleceğiniz için.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

‘Milliyetçilik’ler ne işe yarar

Namık Çınar 24.01.2011

TV’lerden taşan, **“Hrant Dink”**le ilgili tartışmalardan birinde, **“Ogün Samast-Yasin Hayal”** gibi tetikçilerin azmettiricilerinden diye, emekli bir albayın, **“Mümtaz Beyazıtöğlu”**nun adı geçince, hem dikkat kesildim birden, hem değince epeyi arkalarda uyuyakalmış yarım yüzyıllık anılarıma, uzanıverdim belleğimin derinliklerine o lâhza, biraz da hayıflanarak.

1964 yılında Erzincan Askerî Lisesi’nde okurken, sonraları MHP’nin akıl hocalığına da kalkışacak olan, **“Tahsin Ünal”** isminde ünlü bir öğretmenimiz vardı.

Nedense biz, o yılların liselerinde pek de moda olan **“duvar gazetesi”**ni, bir edebiyat öğretmenin değil de, tarihçi olan bu albayın denetiminde çıkartıyorduk.

Gazetemizin adı **“Ülkü”** idi. Henüz 14-15 yaşlarında olduğum için, **“Öz Türkçe”**ye o hoşuma giden uyumu dışında, başka türlü bir çağırışımı yoktu bende pek, o sıralar, bu ismin.

Gazeteyi çıkaran, edebiyat meraklısı bir avuç öğrenciydik, koca okulda. Ne ki, hepimizi görevlendiren tek seçici **“Tahsin Ünal”**dı, sadece. Ben, o yıllarda biraz daha meraklısı olduğum mizahın ve özellikle de karikatürlerinin çiziyordum, gazetenin.

Son sınıf öğrencisi olan başkanımız ise, **“Hrant Dink”**in katillerini azmettirdiği söylenen, işte şimdilerdeki bu emekli Albay **“Mümtaz Beyazıtöğlu”** idi, o zamanlar.

Şimdi artık daha net görünüyor mu bari; **“Tahsin Ünal”** ve onun gibi hocaların aşlamış oldukları **“milliyetçi”** fikirlerle, çocuk yaşlarda biçimlenen o gençler, kendileri de yaşlanınca, nelere yol açıyorlar, bakın daha sonra? Hem de, içine sert bir cisim konmuş kartopu gibi büyüyerek, üstelik.

Oysa **“milliyetçilik”**ler, iki yüz sene öncesinin **“ulus-devletler çağı”**na giden yollardaki parke taşlarıydılar. Çünkü **“ulus-devlet modeli”**, küresel sistemde agresif iddiaları olan toplumlarda, iç pazarlarda kendiliğinden oluşan **“yatay ağ yapıları”** yerine, bu piyasaları manipüle edebilen **“dikey komuta hiyerarşileri”** inşa etmeye yarayacak bir mekanizmaydılar.

“Fabrika”nın doğuşundan önceki **“heterojen”** koşullarda, zanaatkârların yarattıkları farklı farklı üretimler, **“homojenlik, otomasyon ve standartlık”** isteyen yeni küresel ilişkilerin pazarlarına uygun düşmüyorlardı artık.

Bir ürünün, ilkin bir prototipinin, sonra da eksiksiz bir biçimde kopyalanmış milyonlarcasının, tüm dünyaya sunulması gerekiyordu. Bunun için de, o toplumun, hem üretirken hem tüketirken **“standartlaştırılma”**sı artık

bir zorunluluktur. Geniş toplum kitleleri, hem emeklerinin, hem de tüketimlerinin kontrol altına alınmaları bakımından **“bir örnek”**leştirilmeliydiler.

Yani, gerek **“üretim”**lerin gerekse **“tüketim”**lerin ve böylelikle de **“dolaşım”** ve **“üleşim”**lerin **“esnek”** vasıflara dayalı **“açık süreçler”** olmaktan çıkıp, **“disiplin”**e ve değişmez **“rutin”**lere dayanan **“kapalı süreçler”** haline gelmeleri elzem görünüyordu. Bu, emeğin çalışma, paylaşma ve tüketme akışkanlıklarının koordine edilerek denetlenmesi ve pazarın da komuta ile yürütülmesi demektir.

O yüzden, milliyetçi devletlerde çeşitliliklerin yerlerini **“tek tiplilik”**ler; bireyselliklerin ve becerilerin yerlerini de, **“uyumluluk”**lar ve **“tekdüzelik”**ler almıştır.

Emeğin bu tarzda **“rasyonelleştirilme”**sinde; ruhuna nüfuz etmede **“milliyetçilik”**, inşasında da **“askerlik”**, kilit rol oynamıştır.

Böylece, çeşitliliğin ortaya çıkardığı üretim farklılıklarını gidermeyi zorunlu kılan fabrika üretimindeki bu **“bir-örnek”**lik, ancak toplumu da **“bir-örnek”** kılmayla mümkün olabilmıştır.

Kışlalardaki düzeni sağlamaya yarayan **“askerî disiplin ve denetim”** yöntemleri, toplum yapılarına ve üretim tesislerine de uygulanmaya çalışılmıştır.

Üretim, üleşim, tüketim ve iç pazar, koordine ve komuta ile rutinleştirilirken, zapturapt altındaki kitlesel emek de, rutinleşmenin bir yansıması olarak **“vasıfsızlaştığı”** için, karın tokluğuna çalıştırılarak, **“devlet”**in ve **“bir avuç zengin”**in **“sermaye temerküzü”**ne uysallıkla hizmet etmişlerdir.

Ayrıca, bedavaya askerlik yaparak, birtakım, **“milliyetçi-şoven”** kandırmacaların dolduruşlarıyla, **“teknelci zenginler”**in çıkardıkları savaşlarda, birbirlerini öldürecek olmaları da işin cabasıdır.

Bunların birer oyun olduklarını sezinleyip muhalefet eden, **“gerçek solcu”**, **“klasik liberal”** ve şimdilerde de, itilip kakıldıklarını nihayet kavrayabilmiş bulunan **“mütedeyyin”** gruplar, bu tutumları nedeniyle zulüm görmüşler, çile çekmişlerdir.

Bir **“emek kontrol sistemi”** olan **“milliyetçiliğin tarihsel kökenleri”** kabataslak bu olunca; iktidar partisinin, toplumdaki milliyetçilikleri **“seçim hesapları”**yla kanırtmaya kalkışmasını, ne yana koyacağız pekiyi şimdi, söyler misiniz?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Arap başkaldırısı, CHP, Balyoz vs.

Namık Çınar 31.01.2011

Magrib’de, Levant’ta, Mezopotamya’da ve giderek Arabistan Yarımadası’nda, bir bir ayaklanıyor **“Arap halkları”**. Batı’nın **“sömürge”**liklerinden sözde kurtuldukları o iki büyük savaşın ardından, ya tarih öncesinin **“Dinsel Emirlikleri”**ne ve **“krallıklar”**ına, ya **“Baas rejimleri”**ne, yahut **“Kemalizm”**den esinlendikleri söylenen **“tepeden inmece-oligarşik”** yapılanmalara bürünmüşlerdi, her biri.

İçlerinden, biçimsel ve üstyapısal modernleşmeler adına **“mihanikî bir lâisizm”**e koşturanlar oldu ise de, **“demokrasi”**yi akıl edenleri çıkmadı hiç, aralarından.

Ölürken, **“Che Guevera”**’nın bile üzerinden **“Nutuk”**’un çıktığına, neredeyse ciddi ciddi inanan bizim **“Kemalist”**’ler; kimi Arap toplumlarının, salonlarını dahi boy resimleriyle süslediklerine böbürlendikleri **“Mustafa Kemal”**’den, dertlerine merhem olamamak yüzünden, siyasal bir model olarak ölçü almaktan artık vazgeçecekliklerine, bakalım ne diyecekler, bundan sonra.

Çünkü resmî ideolojileri **“tepeden inmece ve önder eksenli”** olan antidemokratik devletlerin, **“askersel vesayet”** ile **“yargısal yerindelik”** denetimleriyle tahkim ettikleri **“bürokratik siyasal omurga”**’ları, ayrıca bir de, kendi yarattıkları birer avuçluk **“faiz ve rant aristokrasileri”**’ne yaslanıyorlarsa, bu **“oligarşik”** yapılardan o toplumlardaki geniş halk kitlelerine **“acılar, yoksulluklar ve gözyaşları”** düşer pay olarak, sadece ve sadece.

Açıklıklarıyla, özgürsüzlükleriyle, çağdışı yaşam biçimleriyle **“bardakları taşan”** Arap halkları çökertiyorlar, enselerinde soluyan rejimlerini. Üstelik, yerlerine neyi koyacaklarını dahi bilemeden henüz.

İlk kez heyecanlıdır. İlk kez miskin değillerdir şimdi. Ve zordur işleri epeyi, elbet de. Ama olsun, o upuzun ve onurlu yola çıktılar ya bir kere, göze aldılar ya baş kaldırmayı. Gerisi kolaydır. Gerisi artık, zorun kolaydır, onlar için.

Kimbilir neler yaşayacaklardır, o uğurda. Ne ihanetler, ne kalleşlikler, ne geriye dönüşler görecektir. Ne yorulacaklardır, kimbilir. Ne çileler çekeceklerdir. Çantada keklilik olmadığını öğreneceklerdir, demokrasinin. Ve elde edince, bırakılmayacağını, bir de.

“Arapların bu kalkışması Türkiye’ye de yansır mı acaba”, diyorlar. Hatta CHP’li kimi yetkililer, tam bu günlerde, **“belli mi olur, sandıktan çıkamıyoruz, bakarsın belki böyle deviririz iktidarı”**, diye öykünerek, halka **“direniş çağrısı”**’nda bulunuyorlar.

“Ordu göreve” pankartlarından, halka **“direnme hakkı”**’nı öneren sloganlara doğru evrilmek ve değişmek, CHP için az-buz bir gelişme sayılmasa da; Türkiye’de yedi-sekiz senedir olup bitenlerin, neler olduklarını sanıyorlar ki, bunlar?

Bir sürü **“eksiklerine ve problemlerine rağmen”**, iki dönemdir iktidar olan ve belli ki üçüncüsüne de hazırlanan AKP’nin, Anadolu’nun ve Trakya’nın derinliklerindeki toplumsal dinamiklerin sağrısında oturan bir süvari gibi, bu ülkenin doksan yıllık **“ancien regime”**’ini, daha ileri bir demokrasi için, tasfiyeye didinen bir halk hareketinin başında olduğunu göremiyorlar mı, Tanrı aşkına?

AKP’nin bu işlevini lâıykıyla yapıp yapmadığı ayrı bir konu ise de; sırtlandığı ve götürmeye çalıştığının, işte bu değişimin ta kendisi olduğunu algılayamıyorlar mı?

Evet algılayamıyorlar.

Doksan yıllık **“Cumhuriyet”**’in eskimiş ve üzünmüş yanlarını savunan, ülkenin gözardı edilmiş derinliklerinden değil de, merkezden ve kıyılardan kâm almış, faiz ve rant aristokrasisini simgeleyen kesimlerin temsilcisi olan CHP’liler, yazık ki ayırdına varamıyorlar bunun, gerçekten.

Cumhuriyet tarihi boyunca, sağlıklı bir demokrasiye geçişi, sayısız kereler yaptıkları **“darbeler”**’le ve **“darbe girişimleri”**’yle engellemiş ve bunu alışkanlık hâline getirerek halkına zarar vermiş kimi generallerin, iler-tutar bir **“yakalanış”**’ları ilk kez gerçekleşiyorken, sivil siyasal denetimin sağlanmasına bu vesileyle **“omuz vermek”** yerine, kraldan daha kralcı kesilerek, fütursuzca darbecilerden yana olmak; hatta önde gelenlerini, halka saygısızlığı dahi göze alarak, ilk seçimlerde milletvekili bile yapmaya dair serzenişlerde bulunmak, yenir yutulur ne menem gıllığışlı işlerindendir ki, onların?

Örneğin, “**Balyoz plânı**” için ne diyorlardı, plân seminerine katılan generaller? “**Darbe provası değil; 1. Ordu’nun sorumluluk alanında, ‘muharebe sahası geri bölgesindeki emniyet tedbirleri’nin, bir senaryo çerçevesinde ele alınıp, nazari bir tatbikat ile gözden geçirilmesidir, bütün yaptığımız.**” Böyle diyorlardı.

İyi de... “**düşman karşısındaki birinci hat birlikleri**”nden kuvvet kaydırarak “**geri bölge emniyetine tahsis etmek**”, bırakınız generalleri, bir çavuşun bile akıl ve havsalasının alamayacağı bir durum ise; o zaman, 1. Ordu’nun sorumluluk alanındaki kentlerin, “**NEREDE**”, seminere katılmaları elzem olan “**Valileri... Emniyet Müdürleri... Belediye Başkanları... Jandarma İl ve Bölge Komutanları... Yurtiçi Bölge Komutanları... Sivil Savunma... Trafik... Kızılay...MİT...vs. yetkilileri?**”

Çünkü ordunun muharip birlikleri düşmanla muharebe ederlerken, muharebe sahası geri bölgesinin emniyetine memur edilecek olan bu unsurların koordinasyonunu sağlamak üzere, kimsenin aklına gelmez mi, “**neden bu seminerde yoklar bunlar**”, diye sormak?

Ama niyet farklıysa, o başka tabii.

Ayrıca bir de... tıpkı 12 Mart’ta, 12 Eylül’de, 28 Şubat’ta yaptıkları gibi, gencecik teğmenleri harcayarak ve onların arkalarına saklanarak; birbirleriyle olan itiş kakışlarını ve kendi suçlarını örtüyorlar, bu tutumlardaki generaller. Cezai ehliyetleri vardır var olmasına da, askerî bakımdan henüz reşit değillerdir, 22-23 yaşlarının bu toy delikanlıları.

Başta CHP’liler olmak üzere, gerçekleri göremeyenler, akıllarını başlarına toplamalı, hâlâ yürüyegelen senaryonun bu safhadaki oyuncularından olmamalıdır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Oy için önşart

Namık Çınar 07.02.2011

Hani, enikonu değinmek lâzım geldiğinde inandığımız bir meselemiz olur da, bütünüyle kendimizi ona verebilmek için, daha hafifçe olanlarını birkaç lâfla şöyle bir geçiştirip, asıl konumuza gelmek isteriz de, sabun köpükleri bitmek bilmeyince, gelemeyiz ya bir türlü... bizimki de o hesap, sanki.

Dört ay sonra seçim olacak; bizse kalkmış, karın doyurmaz polemiklere takılı kalarak, nispeten ıvır zıvır konularla haşır neşiriz, habire hâlâ.

Otuz yıllık prangalardan kurtulup, ama yine en az bir o kadar süre, toplumsal yaşamımızı biçimlendirecek olan bir “**anayasa**”yı yapacak olduğumuz “**seçim**”dir, oysa bu önümüzdeki.

Kotarılan onca şeyi küçümsemeden, fakat henüz gerçekleştiremeyip yapılması elzem olan nice reformların, hiç değilse “**Cumhuriyet’imizin 100. yıldönümü**”ne kadar tamamlanarak, çocuklarımızın daha iyi yaşayacakları sahici bir “**21. yüzyıl demokrasisi**”ni içermesini beklerim ben, meselâ böyle bir anayasadan. O reformlar ki, örneğin “**Kürt meselesi**”dir... yönetimdeki “**ademimerkeziyetçilik**” meselesidir... “**temel hak ve özgürlükler**”in genişletilmesi meselesidir... “**AB**”ye giriş meselesidir... “**tekelsizlik**” değil, “**açık pazar**”ı göverten bir “**ekonomik anlayış**” meselesidir... “**eğitim**”de, “**yargı**”da ve “**askerlik**”te çok köklü “**dönüşümler**”in yapılabilmesi meselesidir. Daha da sayılabilecek bu ve benzer hususların “**esaslar**”ını ihtiva eden bir anayasa taslağı ortaya konmadan, ne diye gideceğiz ki sandığa?

“Siz bize hele bir oy verin, gerisini bırakın, biz düşünürüz” yaklaşımlarındaki **“ucu açık”** anlayışlarda, tüm siyasal partiler, görmüyor musunuz? Ses seda yok çünkü, baksanıza, hiçbirinden.

Bu hususlardan birisini meselâ **“askerî reform”**u ele alalım:

Türkiye’de, Cumhuriyet’in kuruluşundan ve giderek gerçekleştirilen sayısız **“darbe süreçleri”**nden beridir; sivil siyasal yaşamın üzerinde, hem **“de facto”**, hem **“hukuksal kurumlar”** ihdas ederek, aşama aşama, **“hami”** bir konuma yükseldiği ve askerî bir **“vesayet rejimi”** kurduğu bilinen bir olgusudur bu, **“Silahlı Kuvvetler”**in. Kendisini kurumsal olarak, mevcut düzenin **“tek garantörü”** ve vatanseverlik değerlerinin **“tek savunucusu”** varsaymakta; bu nedenle de varlığını politikalar ve politikacılardan **“üstün”** görerek, **“devletin bekası”** için her türlü müdahaleyi **“meşru”** addetmektedir.

Hâlbuki, stratejik etkinliklerdeki devletlerin orduları, **“toprak elde edilmesi ya da savunulması”** ihtiyaçlarının azaldığı şimdiki zamanlarda; özellikle de **“soğuk savaş dönemleri”**nin bitmesiyle birlikte, o ülkelerdeki sivil siyasal yöneticilerin **“tam kontrol”**lerindeki, birer **“dış politika enstrümanı”**na dönüşmektedirler, giderek.

Dünyanın **“stratejik oyun kurucu”** aktörlerinin erişmekte olduğu bu **“yeni boyut”**; siyasal yöneticilerin kayıtsız şartsız ve tartışmasız bir biçimde **“emirlerinde”** olarak, yeni işlevler, yeni misyonlar üstlenmesi icap eden Silahlı Kuvvetler’in, naftalin kokan ve böyle giderse, yurdumuza daha da külfetler getirecek olan anakronik anlayışlarıyla örtüşmemektedir, artık.

“Ulusal savunma konsepti”ni **“sivil siyasa”**ların belirleyeceği, **“Silahlı Kuvvetler Komutanlığı”**nı da bu ülkeyi yönetmesi için halkın seçtiği **“politikacılar”**ın üstleneceği, generallerin de demode tutumlarını artık bir yana bırakarak onların emrine gireceği, çağcıl bir **“askerî reform”**a acilen gereksinim vardır.

Bugün başlanacak olsa bile, reformun **“geçiş, sağlamlaştırma ve süreklilik kazandırma”** aşamalarındaki süreçlerini **“Cumhuriyet’in 100. yılı”**na yetiştirebilmek dahi şüphelidir.

Kaldı ki, bunların neler olacağı ve nasıl yapılacakları dahi, yoktur ortalıklarda henüz.

Oysa Silahlı Kuvvetler’in ilkelerinde ve alışageldikleri inançlarında da olmak üzere, **“yapısal değişimler”** yaratılmadıkça ve her bir personeli, geleceğin uygar dünyasına özgü **“ileri demokratik sistem”**e bağlı ve sadık kılınmadıkça; siyasal sistemimiz, **“tası da hamamı da”** eskiliklerde gezinen, hep o **“bildik model”** olarak kalacaktır.

Ayrıca bilinmelidir ki, bir ordu, reforma ihtiyaç duyulan diğer kurumsal birimler öylece dururlarken, onların arasından biri olmak yerine, sadece kendisinin üzerine gidilen, sadece kendisini içine alan tekil bir reforma, derhal karşı bir tepki geliştirecektir.

Böyle olunca, açıkça görünen odur ki, Türkiye’nin tüm sektörlerindeki reformasyon süreçleri; yani ülkenin yönetim ilişkileri ve tüm idarî yapılanmaları... etnik ve dinsel sorunları... haklar ve özgürlükler... okullar, üniversiteler... yargı mevzuatı ve mahkemeler... maddi zenginliklerin üleşilmesindeki akıl almaz hakkaniyetsizlikler... daha neleri varsa sonuç olarak; hepsi, hep birlikte ve eşgüdümle ele alınmalı, tasarlayıp plânlanarak bir programa bağlanmalıdır.

Ve bu maksatların hâsıl olabilmesi için, yeni baştan yazılması gereken **“anayasa metni”**nin, öngörülen bu programa **“uyum”**u daha şimdiden gözetilmeli değil midir?

İşte, dört ay sonra bizden oy isteyecek olan siyasal partiler, teknik ayrıntılarda boğulmadan, gerek öngördükleri **“reform programları”**nı, gerekse bu programlarını sorunsuz bir şekilde hayata geçirebilecek

nitelikteki “**anayasa taslakları**”nı, popülist karambollara sapmadan, lâf ebeliklerine getirmeden, herkeslerin anlayabilecekleri yalınlıklarda, gerçekçi ve tane tane, bir bir ortaya koymalıdır.

Tüm “**STK**”lar, tüm “**kamuoyu oluşturucuları**”, tüm “**seçmenler**”!.. hangisinden yana olursak olalım; hadi gelin bizler de, hiç değilse sadece şu konuda bir işbirliği yapalım da, “**kucaklarındaki taşları dökmeye**”, yeter ki mecbur bırakalım, bütün partileri.

Diyelim ki onlara:

“Taslak yoksa, oy da yok!”

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yine yeni anayasa

Namık Çınar 14.02.2011

Yanarım... yanarım... yarım yüzyıldır tezgâhladıkları sayısız darbe süreçlerindeki acımasız tasarruflarıyla, bu yüce halka ve emirlerindeki yüzlerce subay ve astsubaylara reva gördükleri akıl almaz haksızlıkları ve işkenceleri, orada hâlâ öylece dururken; son seferkini yüzlerine gözlerine bulaştırıp nihayet yakalanmış olan şimdinin o generalleri, başlarını öne eğip utanacakları yerde, hukukun yakalarına yapışıp hesap sormasına, sanki haklıymış gibi pişkinliklerle, bir de karşı koymuyorlar mı... ona yanarım.

Örneğin “**12 Mart**”ta, okuyan ve düşünen genç subayların işkence altındayken verdikleri ifadelerini **Ders Alalum** isimli bir kitapta toplatarak bütün kışlalara dağıtmışlar, ileride hemen hepsi de beraat edecek olan bu hainlerin(!) yaptıklarını, gece derslerinde erbaş ve erlere bile belletmiş, öğretmişlerdi.

Kafalarındaki zihniyete aykırı buldukları binlerce subay ve astsubayları, mesleklerinden keyfi yöntemlerle atarlarken, orduya tekrar dönemesinler diye de yargı yolunu bile kapattırmışlardır.

“İyi ama, suçun şahsiliği prensibince, bunlar onlar değiller ki” diyenlere de söyleyeceğim şudur ki: Evet! Bunlar onlar, onlar da bunlardır. Burada, halkın ve tarihin önünde, alışkanlık haline gelmiş “**mütemadi bir suç**” yargılanmakta; “**bir devrin faşizmi**” yekûn olarak hesap vermektedir.

Ne ki, “**eski**”ler gibi “**yeni**” CHP’liler de, halkın ve tarihin değil, darbeci generallerin yanlarında safa durdular gene. “**Tutuklamaları kaygıyla izliyoruz**”, demek oldu ilk işi, Kılıçdaroğlu’nun .

Zaten görmüyor musunuz; bu ülkenin önündeki 30-40 yılın reformlarına yol haritası olabilecek bir “**anayasa taslağını**”nı yapacağı yerde, tutmuş ıslıkla da çalınabilen şarkı yaptırmış CHP, seçim propagandaları için.

AKP’ye oy verenleri geçtik, artık kendi seçmenlerini de aptal yerine koyuyorlar, demek ki.

Fakat sadece onlara, etmeyelim bu haksızlığı. Şunun şurasında seçimlere bir şey kalmadığı hâlde, ses seda yok hiçbir partiden. Hiç biri dem vurmuyorlar, nasıl bir anayasa düşlediklerinden, tasarladıklarından. Bir “**hinlik**” seziyorum, o yüzden.

Neden böyle davranıyorlar, pekiyi?

Çünkü hepimizin umarak beklediği; köklü, nitelikli bir anayasayı yapmaya niyetleri yok da ondan.

Olsa, böyle mi davranırlar?

“Bakın, biz böyle reformları ve böyle bir anayasayı öngörüyoruz. Bize oy verin ki, yapabilelim”,

demezler mi? Bizi dahi beklemeden, hevenk hevenk telâşlarla, sayıp dökmezler mi yapacaklarını, müjde verir gibi birer birer?

Lâfını bile etmediklerine bakılırsa, bırakınız bu konudaki rekabetlerini, tam bir uyum içindeler, bana sorarsanız.

Başları derde girecek öteki türlü. Köklü bir askerî reform... idarede enikonu bir ademimerkeziyet... AB standartlarında temel hak ve özgürlükler... etnik, dilsel, dinsel ve mezhepsel serbestiler... yargıda, eğitimde yeni boyutlar... ekonomide, bir avuç zenginin tekelliliklerine çomak sokacak rekabetçi bir pazar anlayışı... artı değerlerin paylaşımındaki hakkaniyet... vb. daha nicelerini içeren çözümleri sıralasalar, al başına belâ, çünkü.

Hâlbuki şimdi, incir çekirdeğini dolduramaz şeyler yüzünden itişip kakışarak, bizi bir güzel oyalyıyorlar, baksanıza. Bizler de saf saf, geliyoruz oyunlarına her gün. Ortılığı kasıp kavurmalarına, birbirlerine esip gürlemelerine takılıp kanıveriyoruz, hemencecik.

Politikacıların, gazetecilerin, aydınların tv'lere çıkıp, birbirlerine, yüksek yargıçlara ya da generallere SADECE VERİP VERİŞTİRMELEİYLE, çözülür mü hiç sorunları bu halkın?

Geleceğimizin yol haritası olan anayasa konuları dururken, başka şeylerden konuşmanın ne yararı var ki, artık bu saatten sonra?

Türkiye'nin reformlarını, yeni yapılacak anayasanın hazırlanma süreçleriyle PARALEL olarak yürütmelerini, seçimlerden önce istemezsek siyasal partilerden, vay hâlimize o vakit.

Meselâ CHP tutucuların önde gideni, bu konuda. Bırakın değiştirmeyi, **“12 Eylül Anayasası”**nı daha yaraşır görüyor bu ülkeye, ona kalsa.

MHP, BDP kendi çizgilerinin ufuksuzluklarında köpük üretiyorlar sadece. **“Değişim”**in lâfzına geldi mi, üstüne yok AKP'nin. Ne ki, köklü, somut oluşumlar karşısında, bıçak açmıyor ağzını onun da. Ya yan çiziyor, ya da gündelik söylemlerle ağız dalaşı savaşlarını kazanmalarla yetinerek, geçiştiriyor meseleleri.

Yapacağı yeni anayasa için, pragmatik saiklerle, renk vermeden ve kendisini bağlayacak sözleri sarf etmeden; kurumlarla, meselâ orduyla, gerektiğinde karşılıklı ödünler alabilmek ve verebilmek üzere, peşin peşin angajmanlara girmiyor, halk nezdinde.

Ama bu da onu güvenilir kılmıyor o zaman, sonuç olarak.

Yani anlayacağınız, hayır yok bunlardan, böyle gidilirse.

Bakın buraya yazıyorum; dağ fare doğuracak, eğer siz zorlamazsanız, sıkıştırmazsanız, baklayı çıkarmaları için ağızlarından.

Zira öylelikle ayırdına varacağız, kim değişimden yana, kim değil. Kim ne istiyor, ne kadar istiyor. İstemiyor, ya da. Bilemedin, peruk düşer, kel görünür, hiç değilse.

İş sizde bitiyor, yani.

Değişimlere açık olmayan, tabii asıl siz değilseniz, onlardan önce.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Balyoz Semineri bir 'darbe plâni' provasıdır

Namık Çınar 19.02.2011

Ne zaman TV'nin kanallarında gezinsem, hop oturup hop kalkıyorum yerimde, çoğunuz gibi.

Her gün göre göre en yakın hısımlardan bile daha aşına olduğumuz **"kadrolu bilirkişiler"**den bâri bir tanesi olsun, kalkıp da bir gün, hiç değilse **"şu konuda bilgim yok"** falan dese, dişimi kıracağım Allah için.

Bu kadarı hem fazla, hem halka saygısızlık, bana sorarsanız.

"Balyoz Semineri", bir darbe plâni mıydı, değil miydi?

Şeyhülislam Yahya'nın dizelerindeki gibi, **"söyleyenler kendini bilmez, bilenler söylemez"** bir çizgide seyrediyor bu konudaki yorumlamalar, adeta.

Bakın, bir kez daha anlatıyorum:

Silahlı Kuvvetler, ülkemizi muhtemel bir dış mütecavize karşı savunmak maksadıyla ihdas edilmiş, görev ve sorumluluk sahaları önceden belirlenen birliklerine eğitim ve tatbikatlar yaptırarak harbe her an hazır olmakla yükümlü, Yürütme'nin emrindeki bir devlet kuruluşudur.

Bu yükümün yerine getirilebilmesi için her seviyedeki birliklerin karargâhları, kendilerine tahsis edilmiş olan bölgelerdeki görevleri için **"savunma plânları"** yaparlar. Bu plânları, tıpkı **"yapboz"**daki parçaların yan yana getirilmelerinde olduğu gibi, birbirleriyle uyumlu bir şekilde birleştirirler. Birliklerin yıllarcadır kendi bölgelerinde yaptıkları **"arazi tatbikatları"**ndan ve aynı arazilerin maketleri üzerinde gerçekleştirilen **"kum sandığı"**, haritalar üzerinde de **"plân tatbikatları"** ve **"harp oyunları"** gibi nazarî çalışmalardan çıkarılan derslerle test ederler ve geliştirirler.

Sürekli gözden geçirilerek tekâmül ettirilen ve yurdun tüm sathını kapsayan bu plânlara, Silahlı Kuvvetler'in **"Genel Savunma Plânı"** denir. Devamlı gözden geçirilmelerinin bir nedeni de, terhis edilenlerin yerlerine askere alınan erbaş ve erler ile, emekli olan ya da tayinle sürekli yer değiştiren subay-astsubay kadrolarının, bu plânlardaki görevlerine vâkıf olmalarını sağlamaktır.

Genel savunma plânları, **"muharebe sahası ön bölgesi"**nde **"örtme ve keşif, oyalama muharebesi, asıl muharebe hattının savunulması, karşı taarruz"** vb. gibi, düşmana karşı yapılacak her türlü **"muharebe şekilleri"**ni ihtiva ederler.

Ama aynı zamanda, **"muharebe sahası geri bölgesi"**ndeki **"emniyet tedbirleri"**ni de içerirler. Geri bölge emniyeti demek, düşmanla savaşmakta olan birliklerin **"en zayıf yeri"** olan arkalarının korunması demektir.

Muharip unsurlar, düşmanla dövüşürlerken kafaları meşgul edilmemeli, bir de arkalarını düşünmek zorunda bırakılmamalıdır.

Ne ki, bu muharip birlikler, geri bölge emniyet tedbirlerini genel savunma plânlarına dâhil edecek olsalar bile, düşman karşısındaki hiçbir kuvvetini bu maksatlarla görevlendiremezler. Sahnede **Hamlet**'i oynarlarken, arkada çıkan yangına oyuncular koşmazlar.

Taktik nedenlerle yapılan **"geri çekilme"** hareketleri hariç, düşman karşısından başka amaçlar için kuvvet çekilemez veya kaydırılmaz. Savunmaya geçildiğine göre, mütecaviz kuvvetlidir ve tek bir erin dahi önemi

vardır. Nitekim, bu saha ve özellikle **“asıl muharebe hattı”**, Atatürk’ün askerlerine **“size savaşmayı değil, ölmeyi emrediyorum”**, dediği yerdir.

İşte bu nedenlerle, **“muharebe sahası geri bölgesi emniyet tedbirleri”**, başka unsurlar tarafından yerine getirilir.

O yüzden, kılıfına uydurduğu bir senaryoya dayanarak bu konunun seminerini yaptığını söyleyen o ordu komutanına yöneltilecek ilk soru; **“orduyu, nasıl olur da düşman karşısından çekerek, İstanbul’un üstüne çökertir de, onu tepellersiniz?”** olmalıdır. Bunu Harp Okulu’ndaki taktik dersinde yapacak olsanız, sınıfta bırakırlar sizi.

Madem geri bölge emniyetini plânlıyor ve ona çalışıyorsunuz, nerede bölgenizin Jandarma bölge ve il komutanları, yurtiçi bölge komutanları, yerleşim yerlerinin valileri, emniyet müdürleri, kaymakamları, hatta belediye başkanları, sivil savunma teşkilâtının yetkilileri, MİT ve varsa milis unsurları? Bunları o seminere davet etmiyor musunuz? O tedbirleri büyük oranda üstlenmeleri gereken olan bu kimseler neredeler?

Hatta belki de itfaiye teşkilâtı yetkilileri, büyük hastanelerin sorumluları yerine; birlikleri ve kendileri, savaş alanındaki komuta merkezlerinde olması gereken kolordu, tümen, tugay komutanlarının ve karargâhlarının orada işi ne?

Ben söyleyeyim size, işlerinin neler olduklarını. Askerî bir **“harekât plânı”** işleniyormuş gibi yapılarak, siyasal sisteme **G** günü **S** saatinde el koymanın provasını kılıfına uydurmaktır, bütün yaptıkları.

Geri bölge emniyet tedbirleri adı altında, genel savunma plânlarının bir parçasıymış gibi yapılagelen bu **“müdahale plânları”**, özellikle **“bin yıl sürecek olan 28 Şubat süreci”**nden sonra, provaları seminer adı altında ister yapılsın ister yapılmıyın, üst karargâhlarca artık bu maksatlara dönük anlayışlarla ele alınarak her yıl güncellenecekler, geliştirilecekler ve **“devamlı emirler, talimatlar ve plânlar”** kapsamlarında, rutine dâhil edilerek dosyalanacaklardır. Binlerce sayfalar dolusu olarak, oradan buradan fıskırıyor olmalarına, o nedenle şaşırlmamalıdır.

General rütbesi seviyesinde komuta edilen birliklerin karargâhlarında varolan ve birbirilerini hiyerarşik olarak tamamlayan bu müdahale plânları, ya en tepelerdeki generallerin bireysel siyasal hırslarına, ya da hangi partinin iktidarda olduğuna, yahut genel konjonktüre bağlı olarak; bazen dosyalarda uyuyarak, bazen de atağa kalkarak karşımıza dikilirler.

General Çetin Doğan’ın zirve yaptığı 2003 yılı ile, diğer senelerdeki durağanlıkları ya da farklılıkları, bu çerçevelerde değerlendirmek yerinde olacaktır.

Dünyanın doktrinsel serbestilere en kapalı alanlarından biri **“din”** ise, diğeri de **“askerlik”**tir, bana göre. Yorumlarını yaparlarken, tıpkı **“Kur’an”**dan bir milim dahi ayrılamayacak olan din adamları gibi, askerler de **“talimnameler”**in yazdıklarını **“kesin birer veri”** olarak almakla mükelleftirler.

Bir tüfeğin hangi elle, hangi parmaklarla, neresinden tutulacağı, ya da nasıl çöküleceği, yahut muharebeler esnasında, kimin hangi prensiplerle hareket edeceği, harfi harfine belirlenerek; doktrinsel askerî kavramlar üretme salâhiyeti kimselere tanınmamıştır.

Biraraya gelip, eğer ellerindeki talimnamelerin yazmadıkları meselelerin **“hâl tarzlarını”** konuşuyorlar ve maketsiz, haritasız ve mikyassız **“done”**lerle, görev dışı tatbikatlar yapıyorlarsa, bilirsiniz ki, şerefli askerlik mesleğinden uzak bir yerlerde dolaşıyorlar, demektir.

Şimdi söyleyin bakalım; Balyoz Semineri bir “**askerî müdahale plânı provası**” mıdır, yoksa değil midir, “**hâlâ**”?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Askerî reformların gerekliliği

Namık Çınar 21.02.2011

Cumartesi günü yazımdan giderek sürdürürsem, “**ulusal savunma stratejisi**”nin nasıl olacağı ve neleri içereceği; böylelikle de, “**genel savunma plânları**” olsun, “**geri bölge emniyet tedbirleri**” olsun, bütün bunlar ve her türlü “**askerî konular**”, silahlı kuvvetlerin en üst mercii olarak, aslında en önce bir “**yürütme**” sorunudurlar.

Dış güvenliği sağlamak üzere “**genel savunma konsepti**”ni belirleyerek, savunma plânlarının yapılmasını emretmek, onaylamak ve denetlemek, gerçekte başbakanın işidir.

Zira, silahlı kuvvetlerin en tepedeki generalleri, bu ordunun en yüksekteki komutanları değildirler. Onların da üzerinde “**yürütme**” vardır. “**Başkomutanlık**” cumhurbaşkanı tarafından temsil olunmakla birlikte, icrası, halkın yönetime getirdiği ve siyaseten sorumlu tuttuğu başbakan tarafından yapılır.

Milli savunma bakanı ise, onun sağ kolu ve genelkurmay başkanı ile kuvvet komutanları da, bu bakana bağlı olarak, “**askerî yüksek danışma kurulu**”nu oluşturmalıdırlar.

Bu durumda da, orduların, kuvvetlerin, ya da genelkurmayın tatbikatları ve seminerleri, işte o zaman, bakanlık ve başbakanlık bilgisinde, katılımında ve kontrolünde olarak cereyan edebilecektir. Gerçek demokrasilerde yürütmenin emrinde ve yasamanın denetiminde olmayan bir ordu düşünülemez.

Ne ki, bizdeki bu ilişkiler sağlıklı demokrasilerdeki kadar gelişmeyip; güdük, haşlak ve kavruk vücutlar gibi kalmışlardır.

Bunun sayısız nedenlerinden biri, toplumun ve onun siyasal temsilcilerinin, dış tehdit mihraklarından kendisini korusun diye, silah ve teçhizat kuşandırıp istihdam ettiği ve kendilerine “**güç kullanma hakkı**” verdiği böyle bir grubun “**yetkilerinin sınırlarını ve denetimini**” doğru dürüst yapmamış olmalarıdır.

Askerlere, daha doğrusu generallere tanınmış olan bu güç kullanma yetkisinin nihai karar mekanizmaları, sivil siyasal yöneticilerin ellerinde kalması gerekirken, parti riyakârlıkları ve popülizmler sayesinde milim milim, adım adım yitirilen inisiyatiflerle, ipin ucu iyiden iyiye kaçmıştır.

Bu yetkinin tümüyle generallerin kontrolüne geçmesi, “**hami**” olma rollerinin genişlemesine ve kalıcılık kazanmasına sebep olmuştur.

“**Hami**” ve ardından da “**vasi**” olmak, toplumun yasama, yürütme ve yargı erklerinden soyutlanarak elde edecekleri ve sivillerin içine giremeyecekleri, tasarruflarına itiraz edemeyecekleri, eleştiremeyecekleri ve denetleyemeyecekleri; sadece kendilerine özgü “**özerk alanlar**” yaratmalarına yol açmıştır.

Ve bu alanları, otoritelerini güçlendiren faktörlerle, yalnızca kendileri doldurur hâlde gelmişlerdir.

Meselâ, hukuksa, kendi hukuklarını kendileri yaratacaklardır. Yargı yerlerine ihtiyaçları varsa, kendi mahkemelerini kendileri kuracaklardır.

Askerî Ceza Kanunu'nun, Türk Ceza Kanunu'ndaki cezaları en az yarıları kadar arttırıyor olmasına rağmen, demokrasiye karşı işlenmiş suçlarda, **daha düne kadar sivil mahkemelerden kaçınıp, korkmak yerine kendi mahkemelerine sığınma arayış ve gayretleri**, nasıl kapalı bir düzen kurulduğunun işaret ve karineleri değil midirler?

Kendilerine özgü bu özerk alanların içlerini doldururlarken, usul gereği, yasamaya ve yürütmeye yaptırıyormuş gibi davranmaları, mührün kendilerinde olmadığı anlamlarına gelmez.

Kurulan bu vesayet ilişkisi, böylece, ülkeyi siyasal olarak hem denetleyebilmelerini, hem de kendilerini denetlemeye kalkabilecek sivil bir otoriteden kurtulmalarına yarayan bir mekanizmayı tanımlamaktadır.

Dış tehdit bakımından hiç bir stratejik konumu ve vasfı olmayan Ankara Garnizonu'nun bu güne kadarki güçlü askerî yapısı, sivil siyaseti sürekli kontrol altında tutabilmek ve gerektiğinde adeta kolayca darbe yapabilmek için gibidir.

Oysa siyasal ve toplumsal yapıya yönelik bir darbe, aslında müzmin bir askerî hastalıktır.

Nihayet bütün bunlardan kurtulmanın tek yolu, ordunun demokratik açıdan normal bir konuma yükselmesini sağlayacak **"askerî reformlar"**ı yapmaktan geçür.

Atılacak ilk adımlar, silahlı kuvvetlerin mutlak olarak siyasetin dışında tutulması ve her türlü askerî konularda ve savunma meselelerinde, yürütmenin yetkilerinin ve amir vasfının, kabul edilmesinin sağlanmasıdır.

Esasen bu, **"sivil üstünlüğü"** olup, demokratik yollardan seçilip gelmiş bir hükümetin, askeriyenin en küçük bir müdahalesi olmadan genel politikaları yürütmesi, ulusal savunmanın hedef ve ilkelerini belirlemesi ve tüm askerî politikaların uygulanışlarını gözetmesi demektir.

Reform politikalarının uygulanmasında, **"geçiş"**i müteakip, **"sağlamlaştırma"** ve **"sürekli kılma"** süreçleri inatla yürütülmez ve o süreçlerin gerekleri yerlerine getirilmezlerse, sorunların hiç birisi çözülmemiş olarak kalırlar ve hatta, karşı önlemler alınarak, eski belâlı hâllerine geri dönerler.

Son olarak... 1975 yılında, çoğu uçak teknisyeni olan Malatya'daki **"havacı"** astsubayların eşleri, ellerine pankartlar alıp, subaylarla aralarındaki maaş farklarını ve geçim sıkıntılarını dile getirmek üzere yürüyüş yaptıklarında, Genelkurmay: **"eşlerinin arkasına saklanan bu disiplinsiz güruhu"** 24 saat içinde apar-topar **"karacı"** yaparak, sorgusuz sualsiz, tüm Türkiye'nin piyade alaylarına dağıtmışlardı.

Şimdilerde, darbe plânı yaptılar diye yargılanan ve tutuklanan generallerin eşlerini, TV'lerde yürürlerken görünce, acı acı gülümsedim ve dedim ki içimden:

Allah'ın parmağı yok ki, soksun gözünüze. Almayın mazlumun âhını, bakın işte çıkıyor sonra, aheste aheste...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Albay Kaddafi

Ülkesini ve halkını 42 yıl boyunca bir sömürge plantasyonu gibi acımasızca yöneten Kaddafi'nin, darbe yapıp da monark olduğu günden beridir, kendisini bir türlü generalliğe terfi ettirmeyip sadece albaylıkla yetinmesini, doğrusu, merakla düşünüp durmuşumdur hep.

Daha ziyade küçük rütbelerdeki bir avuç komitacı subayın, darbe yaptıkları 27 Mayıs sürecinde, komutanları olan generalleri tekme tokat sürüyerek götürüşlerine, Türkiye'de bir **"Harbiye öğrencisi"** iken tanıklık etmişliği, ister misiniz nedeni olmuş olsun bunun?

Çünkü **"ilk darbe"**si Libya'daki yaptığı değildir, bu zorbanın. İlk Türkiye'deki **"27 Mayıs"**tır, ondan önce. Gencecik devrimciliğiyle (!) bizim çorbada da tuzu vardır, sizin anlayacağınız.

O zamanlar Libya ile nasıl bir anlaşma yapıldıysa artık, gençliğinde Kara Harp Okulu'nda ve sınıf okullarında okumuş, ömrü boyunca yararlanacağı **"askerî feyz"**i ne mutlu (!) bize ki, ülkemizde edinmiştir.

Kimi aymazların, ilerici devrimcilikler adına, hâlâ yere göğe koyamadıkları şu bizim **"27 Mayıs darbesi"** esnasında edindiği deneyimler, ülkesini haraca-berece kesebilmesi için, sanırım epeyce yarar sağlamıştır kendisine, daha sonra.

Milli Birlik Komitesi'nin **"oğul"**unu oluşturarak, neticede zehirli bir bal yapacak olan bu cuntacı subayların **"kovan"**ı, Kara Harp Okulu'ydu, onun da okuduğu o yıllarda. Ve 1956'dan beri de, her türlü çıfıtın çarşısında boy göstermiş olan bu adamların her biri, kitabını yazmış kimselerdi darbeciliklerin.

İşte, iflâh olmaz bu çetenin ve elbette ki Silahlı Kuvvetler'in rahle-i tedrisinden geçmiş olan Kaddafi, kimbilir neler öğrenmiş, nasıl bir ruha bürünmüş olmalı ki, Libya'ya döndüğünde hemen darbe yapmıştır, birkaç sene içersinde.

Sadece o değil, daha sonra başbakanlığa getireceği Callud ve diğer darbeci arkadaşları da Kuleli'de, Kara Harp Okulu'nda ve sınıf okullarında eğitim görmüşlerdir, ne ilginçtir ki.

Ne ki, bu duruma da pek öyle şaşmamak gerekir aslında. Zira Silahlı Kuvvetler, demokratik ülkelerden de olmakla beraber; ama ne hikmetse, daha ziyade kendi halklarını zorla yöneten otoriter devletlerden olmak üzere, askerî öğrenciler ve subaylar kabul ederek, Askerî Liselerde, Harp Okullarında, HarP Akademilerinde, Özel Kuvvetlerde yetiştirme yoluna gitmektedir, tâ öteden beri.

Orta Asya'nın, Orta Doğu'nun, Afrika'nın, Balkanlar'ın kimi haydut devletleriyle; –hadi diyelim çıkarlar gereği-, meselâ birtakım ticari bağlar kurdunuz! Bunu dahi on düşünüp bir yapmanız gerekirken, kendi halklarını böylesine ezen anti-demokratik devletlerin ordularına subay yetiştirmek, hiç de ahlâkî olmasa gerektir.

Gizliliklerin zedeleneceği kaygısıyla, kışlaların nizamiyelerinden Türkiye'nin yargıçları girecek diye yüzlerini buruşturanlar, zorba devletlerin personelleriyle birlikte o atmosferleri solumakta bir beis görmemektedirler ama.

Soğuk Savaş döneminin biterek, sığınılacak eski mazeretlerin artık kalmadığı günümüzün dünyasında, **"demokrasiler ligi"**ne doğru hızla yelken açan Türkiye'nin ordusu, bu hususlara iyiden iyiye dikkat etmek zorunda değil midir, sizce de?

Kendi halklarını düşman gören o devletlere subay yetiştirmek, ne dersiniz deyin, yakışmaz bize bundan böyle.

Silahlı Kuvvetlerimizin bugüne kadarki tutumuyla, genel olarak sivil siyasaya karşı vesayetçi bir tavır sergilediği ve sık sık da darbelere tevessül ettiği düşünülürse, bu yabancı subay adaylarına, doğrusu, bir demokrasi kültürü aşılacakları da söylenemez.

O yüzden de, bu ilişkilerden ve bu dostluklardan, çıka çıka, ya Kaddafiler, Calludlar, veya Müşerrefler, yahut da Ziya ül Haklar çıkarlar. Ve bilelim ki, bu da bizi yüceltmez hiç bir zaman, uygar dünyanın gözünde.

Neyse ki artık, dünyanın son zorbaları da bir bir gidiyorlar belli ki, kendi cehennemlerine.

Hafif efemine mi desem, yoksa sonsuz bir gücün yüzüne yapışan ve artık tatmin etmeyen manasızlığı mı desem, tuhaf ve psikosomatik bir ifadeyle kaplı bu simasına ilaveten; kendisini albaylıklardan daha yukarılara çıkarmayıp küçük rütbelerdeymiş gibi tutarak genç ve dinamik kalmaktaymış sanmanın, sözde alt katmanlardan gelmekte imiş gibi görünmenin, mümkünü var mıdır bu saatten sonra?

Tanrı aşkına, kimleri aldatacağını umuyor ki bu despot?

Hitler de, Stalin de, Mao da çok yalın görünürlerdi, biliyorsunuz, giyimleri kuşamları içinde. Apoletleri bile yoktu, hiçbirinin.

Kandı mı pekiyi insanlık, bu ahlâksız zorbalara?

Tarih ne diyor şimdi, böyleleri için?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Darbeleri nasıl çözümllemeliyiz

Namık Çınar 28.02.2011

Darbe plânları.. toplum kesimlerini birbirlerine düşürerek kaos yaratma hinlikleri.. toprak altına gömülen silâh ve mühimmatlar.. faili meçhuller.. söküğün ele geçen ipuçları, yani.. bütün bu olup bitenler, savcılarının hazırladıkları iddianamelerden yola çıkarak açıklanmalıymışlar sadece.

Dillere pelesenk olmuş bu eğilim, herkesin ağzında bir sakız, bir moda, şimdi adeta.

Mahkemelerde ileri sürülen argümanlar kadarıyla bakılmalıymış olgulara. Savcılarının iddia ettikleri yerlerden görülmeliymiş, ne var ne yok, bütün bu sosyo-politik olaylar.

Ne malûmmuş doğru oldukları, söylenenlerin, yazılıp çizilenlerin. Kanıtlansınlarmış, bir tek mahkemelerde. Kanıtlanamazlarmış ya, neyse.

Kapana sıkışıp kaçacak delik arayanların yandaşları tutuşmuşlar; hep bir ağızdan sürdürdükleri izlek, tutturdukları yol yordam, hepsinde de bu şimdi, eğer dikkat ederseniz.

“Kurtarma operasyonu”na katılan tartışmacıları ya da yandaş gazetelerin kalemşorları, askerî konuların bilirkişileri kesilmişler, sallıyorlar da sallıyorlar ha bire. On sekiz ay yedek subaylık yapmış olanları dahi, sanırsınız ki, generalliklerden emekliler. Hakî üniformayı 22 sene giydim, onlar kadar hatıram yok, neredeyse orduda.

Sanık avukatlarında da bir afralar bir tafralar ki, sormayın gitsin. Kraldan daha çok kralcılar bir kere. Bırakmışlar müvekkillerini savunmayı, yaptıklarının özünü savunur olmuşlar, onların. Sanki olağan şeylermiş gibi, darbeleri de, kaos plânlarını da, boyunlarındaki aortlarını şişire şişire, meşrulaştırmaya çalışıyorlar kanallarda, avazları çıktığı kadar.

Hele kimi emekli generaller gene, iyice azıtmışlar artık. **“Eski meslektaşlarımızı koruyacağız”**, derlerken, ekmeklerini yedikleri halka karşı olmakta sakınca görmez olmuşlar.

İşin esasını anlamak bakımından, sadece iddianamelerden gitmekle yetinmek, bir tuzak, bana sorarsanız.

Biz **“tarih”**i mahkeme kararlarından mı öğreneceğiz, bir tek?

Örneğin, Büyük Savaş’tan sonra kurulmuş olan **“Nürnberg Mahkemeleri”**nin kararlarına bakacak olursanız, altı milyon Yahudi’nin yakıldığını ve o cinnetin faturasını elli milyon insanın canlarıyla ödediklerini göremezsiniz orada. İddialarını bu minvalde götürselerdi savcılar, davalar hâlâ sürüyor olurdu şimdi.

Mahkûmiyetler; kanıtların kesin bulgular çerçevesinde tutulmalarıyla verilmiştir, o yargılamalarda. Oyalanıp hedeften uzaklaşılmamış, savaş suçluları hak ettikleri cezalara çarptırılmışlardır, sonuç olarak.

Şimdi biz, o günlerin tarihini Nürnberg’in duruşma tutanaklarındaki sayısallıklardan yola çıkarak mı yazıyoruz, yoksa **“Auschwitz”**in küllerini eşeleyerek mi?

“27 Mayıs”ı, **“12 Mart”**ı, **“12 Eylül”**ü, **“28 Şubat”**ı mahkeme kayıtlarından, sıkıyönetim bildirilerinden yola çıkarak mı algıladık ve açıkladık, bugüne kadar?

Bana ne yargı sürecinden, iddianamelerin yaklaşımlarından! Savcı ya da yargıç değilim ki ben.

Ya beceriksiz çıkarlar da kanıtlayamazlarsa, o zaman olmamış mı sayacağız bunca olup bitenleri? Gördüklerimiz rüyaydı mı diyeceğiz? Kuruntularımız mı sayacağız kırk yıllık çilelerimizi ve kaygılarımızı? Birer bardak su mu içeceğiz, yılların faşizanlıklarının üzerine, göz göre göre?

Diyelim, gizlice izleyip yakaladınız karınızı ya da kocanızı, aşna fişne yaparken. Ama yargıcı kesmedi bu ve boşamadı sizi. O akşam sarmaş dolaş mı olacaksınız onunla, hiçbir şey olmamış gibi? Demek, yalayıp yutacaksınız her bir şeyi böyle hâllerde, ha? Bu musunuz siz?

Tabii ki yargısal süreçler de olacak. O işler de yürüyecek bir yandan. Ama bizi bağlamayacak, gerçeğe ulaşmamızda. Biz, **“sosyo-politik çözümlemeler”**le varacağız, gideceğimiz yerlere. Ve çıkaracağız ortaya bütün dümenlerini, bütün pisliklerini onların; ceza alsalar da, almasalar da.

Çünkü yargı yolunun amacı başkadır, sosyo-politik çözümleme yolununki başka. Ceza Muhakemeleri Usulü Hukuku’nun labirentleri, takılıp kalacağımız yerler değildir bizler için.

Kenan Evren hakkında düzenlenmiş bir iddianame yok diye, ne diyeceğiz şimdi o’na? Masum mu?

Memduh Tağmaçların, Faik Türünlerin, Cihat Akyolların, bir zamanlar komutanı oldukları birliklerin şeref salonlarında fotoğrafları asılı hâlâ, özenle. Adı konmuş koca bir kışlaya, General Mustafa Muğlalı’nın.

Ne yapacağız bu durumda? O referanslara bakarak sayacak mıyız adamdan, yaptıkları onca fenalıkları hayat gözümüze gözümüze sokarken?

Deliğe girip girmeyeceklerine duyarsız değilim elbet. **“Hukukun Üstünlüğü”**yle de yok, bir alıp veremediğim.

Ama ben, tarihin önünde ve insanlığın vicdanında da mahkûm olmalarını istiyorum mutlaka, onların.

Hepsi bu!

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hükümete öneriler

Namık Çınar 07.03.2011

Olacak şeyler mi bunlar? Yazık değil mi onca emeğe? **“Vesayetin kurucu babaları”** henüz dışarılardayken, akıllıca mı, kimi gazetecilerin ve nispeten küçük unsurların peşleri sıra koşuşturmak?

İşledikleri akıl almaz suçlarını sulandırmak için ne lâzımsa yapıyor öbürlerinin, şu gidişata bakılırsa. **“Biz hükümetiz; yargının işi bu, bize ne!”** diyerek, siz de durmuş orada, seyrediyorsunuz olanı biteni, öyle mi?

Korkarım gidilemeyecek üzerlerine bu gidişle, temel sorunların da, asıl sorumluların da. Bağcıyı dövmek değil de üzüm yemekse amacınız; **“ne yapalım, yargı yapıyor bütün bunları”** deyip, çıkamazsınız içinden, tereyağından kıl çeker gibi.

O vakit yasaların çağdışı maddelerini, gidin ayıklayın parlamentoda.

Meselâ, Yalçın Küçük gibi aklından bir hayli zoru olan birisini, ikide bir içeri alıp, sonra da serbest bırakarak, yağ sürüyorsunuz ekmeklerine, derim ben sadece.

İşlerin yolunda gitmemesinin bir nedeni de, değişimlerin ve reformların lâfını etmeye geldi mi, üstünüze yok, hükümet olarak. Ama sonra?.. Sonrası yok, tam oraya gelince.

Oysa yargılama süreçleri de, aşama aşama gelinecek olan değişim süreçleri de, reform programlarının sağlıklı bir şekilde kotarılmalarına ve inisiyatif alınarak uygulanmalarına sıkı sıkıya bağlıdır.

Bu programların nabzını sürekli parmak uçlarında duyumsaması gereken hükümetin tavrı da, gündemin akışını kontrolleri dışındaki olayların belirlemesini önlemek ve süreçleri, hız ayarlarını yaparak yönetmek olmalıdır.

Ne ki, hükümet **“kapıldım gidiyorum, bahtımın rüzgârına”** şarkısını mırıldanarak, seyirci kalıyor bütün bunlara.

Eğer meydan boş bırakılır; bilgi, belge ve olgu kirliliklerine cirit atma alanları yaratılır da, kafalar iyice karıştırılıp, bu davalar fos çıkarılırsa; bırakınız reformu-meformu bir yana, seyredin siz gümbürtüyü ve bakın bakalım neler oluyor, asıl işte o zaman.

Zarar veriyor bu yapılanlar ülkeye ve halka, haberiniz olsun. Haklıyken, adım adım haksızlığa düşmek de böyle bir şey olmalı, herhalde. Bir şey değil; stratejik konumlardaki darbeci generallerle, onların işbirlikçisi üst düzey sivillerin, kâr kalacak yanlarına çevirdikleri dolaplar, siz böyle gidersiniz.

Bir başlarsa cadı avı, ceza alması mümkün olanlar yararlanırlar, bu durumlardan en çok. İnandırıcılıkları yitip gider çoğu şeylerin.

Herkesle uğraşmayacaksınız böyle hallerde. Çünkü ne zaman olağanüstülükler galebe çalsa; küçük rütbelilerin, gazetecilerin, yazarların, aydınların başına patlar kabak. Hemen onların kapıları çalınmaya başlanır, bir bakarsınız.

Siz ise böyle yapmayacak, bu yola evrilmesine de izin vermeyeceksiniz, gelişmelerin.

Örneğin, tüm orduyla cebelleşip enerjinizi boş yere tüketmeyeceksiniz. Bırakınız yargılamayı, hatta kazanmaya çalışacaksınız, teğmeni, yüzbaşıyı, binbaşıyı. Orduvelelerini ve diğer sosyal tesisleri ellerinden almayı değil, **“Nasıl yaparım da, buraları daha da genişletirim onlara doğru”** diye, kafa yoracaksınız.

“Bakarsın her an gelirler” diye, her türlü lüksleriyle 365 gün **“hazır ve nâzır tutulan”** ve deniz kenarlarını boydan boya kaplayarak, diğerlerinininkileri geri planlara iten, askerî kamplardaki general köşklerini, yalılarını, villâlarını, ifratlardan arındırarak, hiç değilse bir miktarını, bin türlü meşakkatlerle görev yapan liyakatli küçük rütbelilere, **“nasıl yapalım da tahsis edelim”**i tasarlayacaksınız.

Seçim sandığından güçlü çıkmak, generallerin size muhalefet etme dirençlerini kırar kırmasına, ama yetmez bu, bilirsiniz. Tamamen mesleksel sorunlarına odaklanmaları ve direniş eğilimlerini uyum stratejilerine dönüştürebilmeleri, hem süreç ister, hem plân-program ister.

Silahlı Kuvvetler’in üyelerini tek tek denetleyerek, tüm siyasal disiplinsizlik eylemlerini arayıp bulmak ve onları sorumluluk mevkillerinden alaşağı etmek, hem enerji kaybedeceğiniz bir yerdir, hem de tüm ordu mensuplarının birbirlerine kenetlenmelerine yol açarak, o devasa kitlenin elinizden kayıp gitmesine sebep olur.

Oysa tüm performansınızı yapısal değişimlere ve askerî reformlara hasretmelisiniz, siz. Ordunun, demokrasilerde tek mümkün yol olan sivil siyasal erke tabiyetinin yasal çerçevesini hazırlamak ve uygulamak, en doğru yol haritanızdır başlangıçta.

Stratejik rütbelerdeki asıl sorumluların kovuşturulmalarından zerrece ödün vermeyerek ve fakat genç subay ve astsubayların düzeylerindeki polis soruşturmaları ve yargılama süreçleriyle de oyalanmayarak, demokratik nizama saygılı bir ordu inşa etmek, en akıllıca yöntem olacaktır, sizin için.

Eğer Silahlı Kuvvetler’de ideolojik bir temizliğe gidecek olursanız, elinizde birkaç general, birkaç albay, birkaç yüzbaşı ve bol miktarda da çavuş ve onbaşıyla kalmış bulursunuz kendinizi.

Ordu mensuplarının demokratikleşmelerini sağlamak istiyorsanız, ilkin bunun bir **“süreçler manzumesi”** olduğunu algılamalı ve tek tek tasfiyelerden ziyade, yaklaşımlarınızın **“yapısal ve yasal reformlar meselesi”** olduklarını kavramalısınız.

İşte sivil bürokraside de, poliste de, medyada da olsalar, böyle bakmalısınız bütün sorunlara ve uzantılarına, bana kalırsa.

Sizin aslında, **“özel”**’iyle, **“kamu”**’suyla, **“ceza”**’sıyla bütün hukuk sistemini yeniden mercek altına almanız gerekiyor, A’sından Z’sine kadar.

Burada herşey, ama herşey eskimiş, küf kokuyor.

Tefessüh etmiş çünkü.

Ama doğrusu, sizin de niyetiniz ne? O da pek anlaşılmıyor ki, çoğu zaman!..

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bu yasa bir aldatmacadır

Namık Çınar 14.03.2011

Kimi kandırdığınızı sanıyorsunuz siz? Dinsel nedenlerle atılanlara kol-kanat geriyorsunuz da, leyleğin önüne düz tabak koyar gibi, neden farklı davranıyorsunuz ki, diğerlerine gelince tam? Onlar daha ziyade solcu oldukları için mi?

Öteki partilere nispetle, tarihin labirentlerinde AKP'nin daha doğru bir **"sosyo-politik yer"**de durduğunu varsayarak destekleyen analizci akımın sol-liberallerini, çantada keklik sanıp, size karşı ellerinin mahkûm olduklarını mı düşünüyorsunuz, nasıl olsa?

Etkilerini ve katkılarını azımsıyor, yoksa küçümsüyor musunuz onları?

İster misiniz göstereyim size, seçim sandıklarının kaç bucak olduklarını, önümüzdeki günlerde?

"YAŞ" kararlarıyla veya **"yargı denetimine kapalı dönemlerdeki"** idarî işlemlerle TSK'dan atılmış olan subay ve astsubayların yaralarını sözde sarmış görünen yasa, sözleşmeli erbaş ve erlerle ilgili tasarının içinde yer alarak, parlamentoda görüşülüp kabul edildi.

Bu kanunun hükümleri, **"28 Şubat"** sürecindekiler için **"yararlı ve yerinde"** olmakla beraber, yazık ki **"12 Mart"** ve **"12 Eylül"** mağdurları için tam bir **"aldatmaca"**dır.

Ne zaman vazgeçeceksiniz bu çifte standart ikelliklerinden; yakışıyor mu hiç, Tanrı aşkına?

Tüm medya da **"atladı"** bu durumu. Hem televizyonlar, hem gazeteler, işlerin yolunda gittiğini zannettiler. Tüm darbe dönemlerindeki **"mağdur askerler"**in hemen hepsinin bu yasa sayesinde yaralarının sarıldıklarını duyurdular.

Ama doğru değildi bu. Çünkü yasanın parlamentoda görüşülmesi sırasında, CHP Edirne Milletvekili **Rasim Çakır**'ın kapsamı genişletmek için verdiği önerge, AKP'lilerce kuşa çevrilerek kabul edilmiş; sanki 12 Mart 1971 darbe süreçlerinden başlanıyor ve eski solcuların hakları da gözetiliyormuş gibi yapılarak, düzmece bir oyun sergilenmiştir.

Zira, **"12 Mart"** takiler için de, **"12 Eylül"** dekiler için de öngörülen koşul, idarenin işlemlerine karşı yargı denetiminin **"meğer ki kapalı olmuş olsun"**luk durumudur.

Oysa, bu süreçlerdeki idarî tasarruflara yargı denetimi açıktır ve vardır. Daha doğrusu varmış gibi görünmekte, ama sadece lâfta görünmektedir.

Nitekim, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi, 12 Mart ve 12 Eylül faşizmlerinin o yıllardaki amaçlarına hizmet üreten bir hukuk organıydı. Hukuksal algısı evrenselliklerle değil, darbecilerin misyonlarına denk düşen işlevselliklerle yüklüydü. Bütün yaptıkları, karar mevkiindeki faşist generallerin emirlerini uygulamak ve onların her türlü tasarruflarına hukuksal kılıf uydurmaktan ibaretti.

O günlerde böylesi bir mahkemeye başvurmuş ve netice almış olmalarını mı bekliyorsunuz, şimdi onlardan?

Bakın, size kendimden ve hem de ilklerden olduğu için, üstelik olumlu da biten bir örnek göstereceğim bu konuda, müsaade ederseniz:

12 Mart faşizminde, askersel anlamda daha süttten kesilmemiş sayılabilecek toylukların gencecik bir teğmeniyken, benim şimdilerdeki yaşlarıma o sıralarda denk gelip de, sanki o olgunluklarda ve erdemlerde olmayışlarına daima hayretle hayıflanacak olduğum o günlerin et kafalı generalleri, beni ordudan atacaklar ve **"kıpkızıl bir komünist"** olduğum iddiasıyla yargılayacaklardır, iki çileli yıl boyunca. On beş sene ağır hapsimin istendiği Genelkurmay Askerî Mahkemesi'nin heyetinde, ileriki süreçlerde kendi başını da derde sokacak olan, eğer o **Hamdi Sevinç** gibi çağdaş bir askerî yargıç olmasaydı, zor aklanırdım ben, doğrusu.

Çünkü sizin suçlu olmanız gerekmiyordu bu durumlarda. Birbirlerine düşen darbeci generallerin taht kavgalarını örtmeye yarayan bir sis perdesiydi, harcanmaları o körpecik beyinlerin.

Adakları bakireler ya da sübyanlar değil midir, tıpkı **mit**lerdeki sahte tanrıların da. Bu da öyle bir şeydi, işte.

Ve, **Şeref Çolakoğlu** gibi nitelikli bir albay olmasaydı AYİM’de, yine zor dönerdim orduya ben. 2 No’lu Daire’nin bakacağı dosyayı, ne yapıp etmiş, 3 No’lu Daire’ye ve oradan da Daireler Kurulu’na taşımıştı. Bar bar bağıırıyordu, koridorlarında mahkemenin; **“Seni yedirtmeyeceğim sırtlanlara”** diye. Yedirtmedi gerçekten. Ne ki, güçlendikçe sonradan, parçalayıp üleştiler çakallar, onu da.

Bunlarla bitti mi sanıyorsunuz? Bitebilir mi hiç? **Özgür İnsan Dergisi**’ndeki çalışma ofisinin kapısına ayağımı dayayıp, zorla görüşmeye kalkışmıştım Başbakan **Ecevit**’le. Millî Savunma Bakanı **Hasan Esat Işık**, kendi küçük **“Murat 124”**ü ile gelip, beni gizlice almış; araba içinde konuşmuştuk, Ankara’nın ana arterlerinde bir aşağı bir yukarı turlarken.

“Çok gençsin ve çok da mücadelecisin, gelip benden hesap sorduğuna bakılırsa”, demişti, tam bir hoşgörüyü. **“Ama”,** diyerek de eklemişti: **“Türkiye’de üstlenilebilecek en zor politik konum, Millî Savunma Bakanlığı’dır. Ancak benim yaşıma geldiğinde anlayabileceksin ne demek istediğimi. Bir de, sanırım, general olduğunda. Kararnameni hemen imzalayamayışma içerleme, o yüzden. Sürdür mücadelemi!”**

Ben de öyle yapmış, mücadelemi sürdürmüş ve nice meşakkatten sonra, nihayet dönmüştüm Silahlı Kuvvetler’e. Dönen dolapları da, o yaşlara gelmeye gerek kalmadan kavramıştım sanki.

Ne ki, teğmen rütbesindeyken, bir albay kadar da yorgundum ama.

Döndüğüm gün, atmaya kalktıkları gündü, yeniden. Ve her gün... her gün denediler bunu, biteviye.

12 Eylül’de, İstanbul’da Sıkıyönetim Bölük Komutanı’yken, Kolordu Karargâhı’nda kızığa çekilmiş olarak protokol subaylığı yapan askerî okullardaki edebiyat öğretmenim **Samî Önal**, hakkımda yeniden kesin işlem yapılmakta olduğunun kar suyunu kaçıncı kulaklarıma, onlardan önce davranıp istifa ettim, yüzbaşılığında.

Bu çileli öykü **“iyiye örnek”**tir, bir de üstelik. Hem de **“tek”**tir, biliyor musunuz?

Çünkü önlem aldılar daha sonra, atılanlar geri dönmeyinler, diye, bir daha. 28 Şubat sürecinde yargıya bütünüyle kapalı olan **“YAŞ modeli”**ni getirdiler.

Siz ise şimdi kalkmış, **“Yargı yolu açıkken başvursaydınız”,** diyorsunuz, bu ötekilere.

Büyük bir bölümü akıllarına dahi getiremediler, mahkemelere gitmeyi. İşkencelerden geçmiş; toplumdan, meslektaşlarından, hatta somut arkadaşlıklardan dışlanmış; hain ilân edilmiş bu kimselerden mi bekliyorsunuz, bunca şeyi? Aydan mı geldiniz, nedir?

Hem sonra, YAŞ kararnameleriyle atılanlara, yargı denetimini açarak, **“Hadi şimdi gidin, orada halledin sorunlarınızı”** mı diyorsunuz ki?

Ama bu berikilere öyle diyorsunuz, getirdiğiniz yeni düzenlemeyle.

Yargısal sürece gerek olmadan, yasa yaparak çözüyorsunuz, sempati duyduklarınızın sorunlarını. Ama diğerlerine, **“AYİM’e gitseydin ya da gidebilirsin”,** diyorsunuz.

Hak mı, hukuk mu, adalet mi bu yaptığınız, şimdi sizin?

Ayrıca, iki başlı bir yargı yapısı olarak görenler sizler değil miydiniz, bu mahkemeleri? Yargı birliğine aykırı bulanlar sizler değil miydiniz de, o kapıları gösteriyorsunuz şimdi kimi insanlara?

Ayıp değil mi? Utanmıyor musunuz? Anlaşılan, yarınki yeni anayasa tasarınızda da yerli yerinde duruyor olacak galiba, bu müesseseler. Hani HSYK'yı düzenlemiştiniz ya... Sahi söyler misiniz; askerî yargıç ve savcılar kim tayin ediyor, onları da düzenlemiş miydiniz bari? Sizin reform meform falan yapacağınız yok, besbelli.

Son olarak... mücadelelerini desteklediğim ve daha ziyade 28 Şubat sürecindekilerin oluşturdukları ASDER (Adaleti Savunanlar Derneği)'in dünkü basın açıklamasında:

"...Yargıya açık işlemlerle re'sen emekli edilen bazı arkadaşlarımız kapsam dışı kalmış ve maddî ve maneî kayıpların bir kısmı karşılanamamış olsa da..." diyerek geçitirdikten sonra, bunun ardından sevinç ifadelerinin sıralanmasını ve hükümete şükran duygularının sunulmasını yadırgadığımı söylemeliyim.

Sizler, asker arkadaşlığının o dayanışma güdüsünü, epeyi zaman geçti de, hadi diyelim bu yüzden unuttunuz. Pekiyi, hiç değilse şu sıralar; muharebe sahasından çekilirlerken, ölümcül yaralarına rağmen geride bir tane bile erin bırakılmayıp helikopterlerle kurtarıldığı Amerikan filmlerinden de mi seyretmediniz?

Son sözüm Cumhurbaşkanı'nadır:

Sayın Cumhurbaşkanı!.. Düzeltmeleri için, lütfen bu yasayı parlamentoya geri yollayınız.

Zira, sonuncusu bir tek sizde kalmış olan **"harp paketi"**, Başkomutan olarak kuşandığınız teçhizatınızdaki malzemelerin muhteviyatındandır. Harp paketi, savaşta vurulan askerin yarasına bastırmak suretiyle, turnike tatbik işlevi gören bir sargı bezidir.

O da, kuşandığınız kütüklüğün, sizin tam da yüreğinizin hizasına rastgelen gözünde durmaktadır...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Çökmüş bir "Askere alma" sistemi

Namık Çınar 21.03.2011

Hani, savaş alanlarındayken düşmanlarının üstüne, adetâ şimdilerin bayram törenlerindeki gibi kıyafetlerle, hizâ ve istikâmetlerini bozmadan rap-rap diye yürüyerek, trampet sesleri eşliğinde sabun kalıbı gibi ilerleyen geçmiş zaman askerleri vardır ya, tarihî filmlerde.

Ne vakit seyretsek şaşar da, **"düşmanın ateşi altında ilerlerken, sağa sola dağılmak ve korunarak taarruz etmek varken, neden bunca aptallık?"** diye geçiririz ya içimizden.

Günümüzde herhangi bir sivilin bile aklına bu düşeni, geçirememişlerdir akıllarından bir türlü, yazık ki o günlerin generalleri. Bu noktaya gelinene kadar, çok canların yanması gerekmiştir, değişimlerin algılanabilmesi için.

Bütün dönüşümler bakımından geçerli olan bu husus, bugünün askerî alışkanlıkları için de geçerlidir, görebilen gözler varsa eğer, doğrusu.

Eskilerin ufuksuzlukları nasıl komik geliyorsa şimdi bize, gelecektekilere de bizler göreeneğiz böyle, eğer değışimleri başlatanlardan olmaz isek.

Dünyanın her anlamda yeniden yapılandığı şu sıralarda, ne eskiden olduğu gibi savaşları, ne o savaşların taktik ve teknikleri, stratejileri ve bunlara uygun gelen askerî kuvvetleri vardır artık yeryüzünün.

Türkiye bakımından ise; ilkin AKP'nin, şu sıralarda da CHP'nin, ama sonuçta her ikisinin de popülist nedenlerle gündeme getirip çözemedikleri, örneğın **“bedelli askerlik”** meselesi, aslında gösteriyor ki, bu ülke epeyidir, **“köhnemiş bir askere alma sistemi”** ve **A'sından Z'sine** kadar **“çağın dışına düşmüş bir askerlik anlayışı”** ile yüz yüzedir.

Ne ki, **“Silâhlı Kuvvetler Reformu”**nun bir parçası olarak görülmesi gereken **“askere alma sorunu”**, bundan bağımsız olarak değerlendirilerek tek başına ele alınabilecek bir konu da değildir.

Her şeyden önce, Cumhuriyet'in 100. yılında dünyanın ilk on ekonomisinden biri olmayı istemek; buna koşut olarak, ona uyumlu bir **savunma stratejisi** ile, bu stratejiyi gözetebilecek bir **Silâhlı Kuvvetler**'i öngörmeyi gerektirmektedir.

Yeni bir ordu yapılanması için, bırakınız diğer zorunlulukları, yalnızca bu dahi yeterli bir sebep oluşturmaktadır.

Bu konularla ilgili olarak, yapılacak en öncelikli iş, **“TMK (teşkilât, malzeme, kadro)”**ların yeniden belirlenmesi olmalıdır.

Hedeflenen amaçlara ulaşmaya karşılık gelebilecek bir silâhlı kuvvetler yapısı kurgulamak, **“T (teşkilât)”** konseptini biçimlendirecek en önemli etkindir. Nasıl bir ordu düşlüyorsak, en küçüğünden en büyük birimine kadar bütün hepsinin **kuruluş şemaları** yeni baştan tertip ve tanzim edilmelidir.

Arzu edilen hedeflere böyle bir teşkilâtlanmayla ulaşabilmek için, çağın taktik ve stratejileri ışığında, ne tür silâh ve teçhizâtlarla donanılmalıdır? İşte bu da, **“M (malzeme)”** kalemini oluşturmaktadır.

Kuruluşları ve silâh sistemleri yeniden belirlenmiş olan bu konseptlerdeki bir yapıya, hangi özelliklerde ve ne sayılardaki subay ve astsubaylarla, erbaş ve erlerle **can ve ruh** verilmelidir? Ki bu da, **“K (kadro)”** sistemini ortaya koymak demektir.

Kaldı ki **TMK**'nın, askerî reformların **A'sının** sadece başlarkenki bir bölümüne tekâbül etmekte olduğu ve henüz yola koyulmadık kısmında yer aldığı da unutulmamalıdır.

Şimdi durum böyle olunca, Türkiye'nin karmaşık ve bir o kadar da popülizme teşne hâldeki bu **“askere alma”** problemleri, çözümün neresine oturtulacaktır? Önümüzdeki on yıllarda daha da büyüyecek olan ve hâlen çoğu genç insanlardan oluşan yetmiş milyonu geçkin bu nüfusla, **“zorunlu askerlik”** nasıl bağdaştırılabilecek, yığılmalar nasıl önlenecektir?

Baştan savma önerilerle yalap-şap yapılması plânlanan askerlik sürelerine karşın, günümüzdeki savaşların da, silâhların da giderek daha **“s sofistike”** bir hâl almalarına, **profesyonellikler** adına, ne gibi önlemler getirilecektir?

Görünen odur ki, askerî reformların bütüncül bir anlayışla topyekûn olarak ele alınmaları, artık bıçak kemiğe dayanmışçasına bir zorunluluk sayılmalıdır.

Ne ki, **Tarafın** yayınladığı **“Wikileaks belgeleri”**ne bakılırsa, AKP, Kemâlist İdeoloji’nin yerleşik unsurları olan **CHP, vesâyetçi bürokrasi** ve devlet eliyle zenginleştirilmiş kentsoylu **rant aristokrasisine** karşı sürdürdüğü siyasal mücadelesinde, Silâhlı Kuvvetler’i onlardan soyutlayabilip nötralize ettiği kadarlıkla yetinebileceğinin işaretlerini vermektedir. Bu noktada onlarla anlaşılabilir ve generâllerin üstüne gitmeyerek, **“derin devlet”** ile **“darbeci unsurlar”**daki mahkûmiyetleri, en alt düzeydeki komploculuklarla sınırlı tutabilir.

Zira, her zaman için **“ne getirir, ne götürür”**ün hesabını daima en öne koyma eğilimlerindeki AKP için, sadece kendi önündeki alanın açılması, **“maksadın hâsıl olması”**na yetecekmiş gibi görünmektedir.

Bu ise, uzlaşmalar yüzünden, askerî reformlara el atılmayacağı anlamına gelmektedir.

Bir yandan da, zaten yerel ve küresel ilişkilerin konjonktürel olgularla aldıkları biçimler nedeniyle, **“Arap toplumlarının hâmisî”** görünmeyi, giderek **“AB tasavvuru”**nun getirip önüne koymuş gibidirler. Sekiz yıllık iktidar sürecinde, en çok bu mevkide top koşturmayı sevmiş oldukları, eteklerinin zil çalmasından da bellidir.

Ordunun şu sıralardaki nisbî sessizliği ise, yüzyıllık huylarından vazgeçtiklerini değil, hükûmetle yaptıkları ateşkesin gereği olarak, bilinen siyasetlerindeki tutumlarının sadece şimdilik sergiledikleri nötr pozisyonuna delâlet eder.

Öyleyse bu koşullarda, doktorların **“sen serbestsin, ne istersen ye!”** demelerindeki gibi; bedelli askerliği de, başka şeyleri de, belli ki hiçbir zaman ele alınmayacak olan topyekûn reform beklentilerinden âzâde tutarak; artık hiçbir mahsur yok demektir, dilediğiniz popülizmlerle **“top çevirme”**nizde.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İslam coğrafyası ve AKP

Namık Çınar 28.03.2011

Sadece İslâm olmak yeterli mi, haklı ve desteklenir olmaya?

Hem dinsel değerler ışığında bakmayacağımızı söyleyeceksiniz, ama patlak bir lâstığinki gibi, hep o yana çekecek sizi hayatın direksiyonu, bir yandan da.

Bazen düşünüyorum da, küresel ölçeklerdeki bir güç olmanın çetrefil lâbirentlerinde, daha ileriki hâmlelerini öngörmeye takâtım yetmiyor da, acaba o nedenle mi eleştirmeye kalkışıyorum AKP’yi?

Yoo, hayır! Çünkü biliyorum ki, dinsel bir koşullanmanın gözleri kamaştıran ışığı, kör eder de ödetir adama, yanlışlıklarının bedelini.

İslâm dünyasını birleştirmeye, kurtarmaya **“takmak”** ve giderek onlarla bir kader birliği tesis etmek,

doğruymuş gibi gözükmüyor bana, bu denli.

Yönetim sorunları ve bölünmüşlükleri yüzlerce yıllık siyasal ve tarihsel bir vakıa iken, çağa ayak uyduramayıp bir bir yıkılmakta oldukları şu sıralar, onlarla dayanışma içinde olacağız diye, yönetsel yanlışlıklarının girdabındaki risklere sokmamalısınız bizi de, beslediğiniz sempatiler yüzünden.

Boşuna değil bu kaygım. Zira, daha bir hafta dolmadan tavır değiştirmek zorunda kaldınız, Libya meselesinde. Hafta başında **“NATO’nun ne işi var Libya’da”** diyor iken, **“Aman NATO yüklensin bu sorunu da”** noktasına geliverdiniz, hafta sonuna doğru.

Oysa başlangıçta Libya’ya müdahaleye karşı çıkarak bloke etmeniz yüzünden, **NATO** yerine Fransa’nın başını çektiği bir başka koalisyon galebe çalacaktı, az kalsın. Bu ise **AB**’deki muhaliflerinin Türkiye’yi by-pass etmek istediklerinde, NATO’ya gereksinim duymadan da askerî ittifaklar kurabilmelerine kapı aralayan, onun miadını sorgulayan ve böylelikle batı ile ilişkilerimizde en güçlü olduğumuz yanımızı zayıflatacak olan bir gelişmeydi, sonuçta.

Yine de şanslıymışız ki, Obama, üstündeki yükü bir an önce atabilmek uğruna, ağırlığını NATO’dan yana koydu da, taşlar tekrar yerine oturabildi çabucak.

AKP’nin İslâmi ilişkilere olan düşkünlük politikalarının bir işareti olarak, o esnada Arap ülkeleri gezisinde olan Başbakan’ın, Libya krizini Türkiye yerine oralardan izlemesi ve tepkilerini oralardan vermesi, davranışsal olarak da doğru muydu, acaba?

Çünkü, dünyanın herhangi bir başka yerinde olsaydı, programlarını derhal iptâl edip yurda dönecekken, bu ilişkiler safhasında öyle yapmayıp, İslâm dünyalarının atmosferlerinden seslenmek suretiyle, birkaç gün sonra değiştirmek zorunda kalacağı politikalar üretti, oralardan.

Görünen o ki, **“İslâmiyet meseleleri”** Başbakan’ın **“yumuşak karnı”**dır. İnançları gereği bireysel olarak, şu gök kubbede hoş bir sedâ bırakıp da öyle gitmek istiyor olabilir. Fırsat doğunca, İslâm toplumlarının sorunlarına dair çözümler hususunda **“Allah rızası için”** hareket etmeyi en öncelikli bir kulluk görevi sayabilir. Şu kısacık insan ömründe, öbür tarafa giderken, ceplerimizin olmadığını söyleyerek, hakikâtin **“hayırlı dualar”** almaktan ibaret olduğuyla yetinebilir.

Ama başbakan olarak, bu ülkenin çıkarları konusunu dinsel değerler adına göz ardı ederek, **“meccanen”** yapmaya kalkışamaz.

Yarın yeniden yapılacak olan **“Libya aile fotoğrafı”**nda yer almayarak, 25 milyar doları geçkin müteahhit alacaklarını, **“Türkiye büyük ülkedir”** diyerek, yoksa bu halka mı tazmin ettirecektir?

“Küresel kriz teğet geçtiği için, biz nisbeten az ödedik” dediklerinde, o **“az”**ın içindeki yüz binlerce küçük

işletme sahibi ve emekçi, batıp gittiler tarıfsız çilelerle. Ekonomik krizin varlığı, hükûmet tarafından “**politik olarak**” kabûl görmediği için, bu insan ziyânlıklarına bir “**afet fonu**” çevresinde de bakılamadı, tabii ki.

O yıkımlarda yok olmuş ve bellerini bir daha hiç doğrultamamış nice insan, ya çekleri ya banka borçları yüzünden, toplum içinde kayıplara karışarak kaçak yaşamaya mahkûm edilmişlerdir.

Devletin kasalarını doldurmak üzere, “**borçları yeniden yapılandırma**” yasalarıyla yeni bir rüzgâr estirip, halktan para toplamayı bir kez daha yoluna koymaktan başka nedir ki, sanki iyilikmiş gibi gösterdikleriniz?

Ne anlamı var bu düzenlemelerinizin, dibe düşmüş parasız-pulsuz yüzbinler için?

“**İslâm âleminde bir kişi bile acı çekse, Ankara’da burnumuzun direği sızlar bizim**” derken, kendi müslümanlarınızın ne durumda olduklarından haberiniz var mı, hiç sizin?

Nedir bu fedakâr İslâm kardeşliği edebiyatı? Dünyanın en pahalı petrol ürünlerini bizler tüketirken, o İslâm kardeşlerimiz nerelerdedirler pekiyi, söyler misiniz?

Libya’ya ya da herhangi başka bir topluma, başına üşüşüp parçalayan vahşi hayvanlar gibi bakmamalıyız elbet de.

Ne ki, **hukuka** da **politikaya** da, bir olgunun içsel veçhesi olan **ahlâksal** veya **dinsel** değerler ve amaçlar yönlerinden de bakamayız ama.

Dışsal birer ölçüt olan **hukukun** ve **politikanın**, insanları ve toplumları **ahlâklı** kılmak gibi bir işlevleri yoktur çünkü. Ahlâk ve din, başka bir zeminin ve başka ilişkilerin iştigâl alanıdır. Devletin ve devlet adamlarının görevi, niyet okumaya kalkışmadan, dışsal hak ve çıkarları güvence altına almaktır, evvel emirde.

Durdurulmadığı takdirde halkını katledeceği muhakkak olan Kaddafi’ye yaptıkları müdahalenin **petrol** yüzünden olduğunu ileri sürerek ahlâklı bulmayıp batılları desteklememek, niyet okumak suretiyle vahşete göz yummaktır; o eylemi, sonuçları itibariyle değerlendirmek mümkünken.

Türkiye böyle durumlarda açığa düşmek istemiyorsa, “**uygar dünyanın değerleri**”ni ölçü almaktan vazgeçmemelidir.

Fransızların Sarkozy’si var diye “**Montaigne**”den, “**Alain**”den, “**Braudel**”den, “**Russel**”den; Almanların Merkel’i var diye “**Goethe**”den, “**Kant**”tan; İtalyanların Berlisconi’si var diye “**Dante**”den vaz mı geçeceğiz şimdi biz?

Bir de unutmadan... “**Libya halkına silah doğrultan taraf olmayacağız**” demişti Erdoğan, anımsarsanız.

Kaddafi'nin zorbaları ile halkı da birbirlerinden ayırştırmadan üstelik. Bu tutumuna paralel olarak, umarım **"vicdanî red"**çilere de bir açılım getirir, bakarsınız artık.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Dost acı söyler

Namık Çınar 04.04.2011

1920'lerin ilk meclisinde, **Mustafa Kemâl ve arkadaşlarına** karşı, **Hüseyin Avni Ulaş**'ın başı çektiği **"ikinci grup"** diye anılan muhalif bir hareket vardı. Eleştirilerinin temelinde kişi tahakkümüne dayalı bir devlet yapılanmasına karşı tavır alıyordu.

Bu tutumlarıyla, halk egemenliği şiarına dayanarak; fiilen ve hukuken oluşabilecek her türlü monist (tekçi) yönetim anlayışına karşı tepki geliştirmişler; **"meclis"**in üstünde ve gücü üzerinde baskı kurabilecek herhangi bir makamı tanımamak hususunda, olağanüstü bir duyarlılık sergilemişlerdi.

Genç Cumhuriyet'in bu ilk aşamasında, hukukun üstünlüğüne dayalı bir yönetim modelinin kurulabilmesi için, temel hak ve özgürlüklerin genişletilmesine çalışılmış; kendi başına buyruk **"İstiklâl Mahkemeleri"** ve uygulamalarına karşı çıkılarak, başta **"Lozan görüşmeleri"** olmak üzere, dış siyasetin de iç siyasetin de, bütünüyle meclis denetimi altında yapılmasına özen gösterilmiş; ve daha bir çok konuda, ödünsüz hareket edilmişti.

Tıpkı bugünkü hükûmetin **"kanun hükmünde kararname çıkarabilme yetkisi"**yle donanmak istemesinde olduğu gibi, o gün **Mustafa Kemâl Paşa**'nın, **"Başkomutanlık Kanunu"** yoluyla olağanüstü yetkilerle bezenip, rejimin, sivil ve demokratik olacak yerde, otoriter bir yapıya doğru evrilmesine karşı çıkmışlardı.

Ve biz... **"Ata"**sı etrafında toplanarak kurulmuş olan **"önder eksenli, askersel sistemli"** o zamanki yapılanmaların, seksen yıllık serüveninin bedellerini bu toplumun ne acılarla ödediğini, on yıllardır dilimizde tüy biterek anlatmışken; ve bugünkü **AKP** iktidarına farklı misyonlar atfederek, kendilerini **"panzehir"**den sayıp desteklemiş; şimdi kalkıp kanun hükmünde kararnameler çıkarmaya heveslenmelerine ve ellerindeki **"yürütme erki"**yle yetinmeyip, üstüne bir de **"yasama faaliyetleri"**ni eklenmelerine, **oh ne âlâ** mı diyeceğiz yâni?

Otoriter bir iktidar odağı olma yoluna saptıklarından endişe duyan **ikinci gruptaki muhalifler** için o günkü **"Jakoben şeflik sistemi"**ne idi ise; her şeyi düşünerek ve her türlü gereksinimin tesbitlerini yaparak; tüm toplumu kapsayan total bir doktrinle, siyasal-ekonomik-kültürel bazlarda tedîp ve terbiyelere kalkışabilecek olan bir **"mütedeyyin başkanlık modeli"** de odur bize, bugün için.

"İttihatçılık"tan ne farkı kalır artık bunun, söyler misiniz?

Önceki **"Cumhuriyet Hükûmetleri"**, yasama meclislerini by-pass edip, kanun hükmünde kararnameler çıkarmışlarsa eğer, ne diye emsâl gösteriyorsunuz? Siz-biz hep birlikte eleştirmemiş miydik ki onları?

Hâni siz farklıydınız?

Aslında farklıydınız. Ama sadece “**çıraklık**” döneminizdeyken farklıydınız. Yeniydiniz. Mağdurdunuz. Acemiydiniz. Heyecanlıydınız. Ne yaptınızsa, o dönemde yaptınız. Halk da bu yüzden sevdi sizi.

İkinci dönemde “**kalfa**”laştınız gerçekten, kendi söylediğiniz gibi. Ama giderek mağrurlaştınız. Katılaştınız da.

Şimdi ise “**usta**”laştığınızı söylüyorsunuz. Siz, kaşarlaşmayı ustalaşmak olarak anlıyorsunuz, demek ki.

Ne ki, ben de herkes gibi, o optimist çıraklığınızı sevmiştim sizin. Eskiden “**Spartaküs**” gibiydiniz; şimdi ise “**Sezar**” olma yolundasınız, kısmetse.

Yeni bir “**Anayasa**” yapacağınıza dair birkaç yıldır şakıdığınız onca terennüm-terâneneden sonra, geçenlerde nihayet çıkardınız ağzınızdan baklayı, ki bir de ne görelim, ne duyalım!..

İlk üç maddeye dokunmayacak, zaten yeni bir anayasa da yapmayacaktıysınız.

Mühim değil. Alıştık biz nasıl olsa, sivil bir anayasayı ümidetmeye de beklemeye de, 1876’dan beri. N’olacak yâni, biraz daha bekleriz, olur biter.

Ama içimize sinmeyenin aldatılmak, kandırılmak olacağını da siz unutmayın, olur mu?

2010’un yıllık büyüme oranı **8,9** olmuş. Ulusal gelirin kişi başına düşen payı da **on beş bin** doları geçmişmiş.

Bravo. Desenize zengin olduk! Demek ki, her beş kişilik ailenin **yüz yirmi bin lirayı** aşan yıllık geliri var artık. Her ay **on bin liradan** fazla yâni.

Dalga mı geçiyorsunuz, siz bizimle kuzum?

Bir ülkenin zenginliklerini, o ülkenin bir avuç “**faiz ve rant aristokrasisi**” ile, sadece “**küresel esnekliklere ayak uydurabilen girişimcileri**” götürüyorlarsa; tüm banka mevduatlarının yarısından fazlası **yetmiş beş milyonluk** nüfusun **otuz bin** kişisine aitse; sizin rakamlarınız istediğiniz kadar tavan yapsın, bize ne bunlardan!..

Tersine... büyüyen biz olmadığımız için, rakamlarınız yükseldikçe kalantorlarla aramız açılıyor. Ve biz yoksullar, daha da küçülüyoruz.

Bizleri karın tokluğuna bile yetmeyen asgari ücretlerle istihdam ettikleri, ya da bayramlarda-seyranlarda **pirinç-bulgur-margarin** dağıttıkları, yahut **Ramazan çadırlarında** açlıktan yapışmış midelerimizi doyurdukları için, vicdanlarınızı telâfi ediyorsanız eğer, bilirsiniz ki biz **kara kalabalıkları, böcek** gibi görüyorsunuz, demektir aslında.

Çünkü halka yaslanan bir iktidarın temel görevi, en evvel **“üleşim”**deki hakkaniyeti sağlamak olmalıdır.

Eğer bunu yapmıyorsanız, halka değil, mütegâllibeye hizmet ediyorsunuzdur.

Allah yazdıysa bozsun, seçeneğiniz **CHP** ya da **MHP** değil, hiç kuşkusuz.

Ama bu gidişle, siz de değilsiniz, sanki.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkiye’de milletvekili olmak

Namık Çınar 11.04.2011

Bugün tüm partiler, listelerini YSK’ya teslim eder etmez, milletvekili adaylarının kimler olduklarını kamuya da açıklayacaklar, nihayet.

Böylece, günlerdir süren gizli pazarlıkların, dengeye ve popülerliğe dair hesap-kitapların, doruğa varan heyecanların da sonuna gelinmiş olunacaktır, artık.

O adaylar ki, milletvekili seçilecek olsalar bile, bir daha hiç bu kadar önemsenmeyeceklerdir; ve çoğu, şimdiki gibi böyle adlı adınca bir daha gündemleri hiç bu kadar işgal etmeyeceklerdir, dört yıl boyunca.

Hani, savaş filmlerinde Yahudileri gaz odalarına, oradan da fırınlara götürürlerken, onları sıraya sokan ve tertipleyenler, yine kendileri gibi Yahudilerdir ya; işte tıpkı onlar gibi görevlendirilmiş olan **“grup başkanvekilleri”**nce şekle-şemaile sokularak; nerede ne konuşacaklarını, nerede nasıl susacaklarını ve liderlerinin **“Meclis grup toplantıları”**ndaki nutuklarını çıt çıkarmadan can kulağıyla dinlerlerken, dut yemiş bülbül gibi olunacağının yanı sıra, lâfın neresinde alkışlanacağını da öğreneceklerdir.

Büyük bölümü muhtemelen politize bir konuşkanlık alışkanlığında olan bu insanlar, ne yazık ki bundan sonra pek öyle yapamayarak, süt dökmüş kedi suskunluklarında ve **“Genel başkan ya da kurmaylar, ya duyarlarsa!”** tedirginliklerinde, her adımlarına ve her lâflarına artık daima dikkat ederek yaşayacaklardır.

Parti disiplini adı altında, ağızlarına dikilmiş fermuarlar yüzünden, **“düşünce ve ifade özgürlüğü”** artık onlara haramdır.

Bundan sonraki dört senelerinde, genel başkanlarından ve kurmaylarından asla farklı düşüneyecekler, yeni düşünceler üretemeyecekler, üretseler bile söyleyemeyeceklerdir.

Hattâ kendi aralarında dahi öyle olur-olmaz konuşamayacaklar, birbirleriyle olan ilişkilerini bile kollayarak, yoklayarak, denetleyerek sürdüreceklerdir.

Hepsi de benzer şeyleri yapacaklarından dolayı, birbirlerinden utanmayarak, genel başkanlarına yaranmak ve dikkatini çekmek için akıl almaz yaratıcılıklar sergileyecekler, **Muhteşem Yüzyıl** dizisindeki **“Harem kızları”** gibi, **“gözde olabilmek”** uğruna şaşılası yollar deneyeceklerdir.

Eskiden, tv'lere zırt-pırt çıkıp dilediklerini özgürce söyleyebilirlerken, artık öyle kafaları estiğinde çıkamayacak, yazılı basına canları çektiğinde beyanat veremeyeceklerdir.

Eğer iktidar partisinden iseler, aralarından bazıları **“bakan”** olabilecekler, diğer birkaç tanesi de **“ağır top”**lardan ya da **“kurmay”**lardan sayılacaklardır. Geri kalanlardan çoğunun ne adı ne sanı bir daha duyulacak ve bilinecek; belki kendi seçim bölgelerine gittikleri zaman, **“meraklı”** ya da **“çıkır peşinde”**ki birkaç partiliye **“hava atma”**nın dışında, bir daha esamileri dahi okunmayacaktır.

Genel başkana erişip ulaşamayan bazıları da, ara bir merhale olarak gördükleri ağır toplardan birinin adamı olmaya yanaşarak, biat kültüründe yer edinmeye çalışacaklardır.

Bir insan, bu denli yok edilmeyi göze alarak; iyi-kötü, ama hiç değilse birtakım düşüncelerini serbestçe ifade edebiliyor iken, birden bire bundan vazgeçip, tıpkı pantomimdeki gibi susarak ve tembihlendiği üzere yalnızca parmak indirip kaldırarak, ne diye bir deli gömleğini giymeye tıpiş tıpiş katlansın ki?

Normal ve özgür insanlarınki gibi, doğruya doğru; eğriye eğri diyebilecekken, bir insan, ruhunu neyle takas eder de böyle bir yola sapar ve kendi ipini kendisi çeker?

Nedir on bunu yaptıran, bizim bilmediğimiz?

Bir ülkede o toplumun milletvekilliği elbet de onursal bir iştir, aslına bakarsanız.

İyi ama, darbe yaparak iktidara el koymuş olan **“cuntacı beş general”**in, kendi yoğurt yeme tekniklerine uygun bir dizaynda kurmuş oldukları otuz yıllık bu faşist düzenin temel araçları konumundaki mevcut **“Anayasa ve Siyasal Partiler Kanunu, Seçim Kanunu, Meclis İçtüzüğü vs.”** ile yaratılabilir mi hiç, bu onursallık?

Bu partiler bu milletvekilleri, halkın temsilcileri gibi değiller ki. Bunlar askerler gibi örgütlenmişler, baksanıza.

Genel başkanları tıpkı komutanları gibi âdeta. Çıkıp kürsülere tüm milletin gözleri önünde, tv'de haşlayabiliyorlar o vekilleri.

Oysa kendileri de bir vekil. Ve üstelik, diğerleri gibi sadece bir vekil, onlar da.

Zira, milletvekilleri arasında dikey hiyerarşik bir yapı oluşturulamaz. Milletin temsilcileri, âmir ve memur, ast-üst olamazlar birbirlerine. Temsili demokrasiye aykırıdır bu. Halkın bir bölümünün seçmiş olduğu vekil, halkın bir başka bölümünün seçmiş olduğu diğer vekile emir-komuta edemez. Halkın bir bölümü üzerinde, diğer bir bölümün üstünlüğü tesis edilmiş olur, aksi hâlde.

Siyasal partilerdeki genel başkanlıklar ya da diğer yetki doğurucu işbölümleri, dikey hiyerarşilerden olmayıp, yatay bir ağ sisteminin ve koordinasyon işlevlerinin ifadeleri sayılabilirler ancak, sadece ve sadece.

Nitekim, genel başkanlar birkaç adamlarıyla odalara kapanıp vekillerin kimler olacağını seçmekteyseler, her şey boşunadır buralarda.

Demokrasilerde, siyasetin odağındaki lideri de, görevlileri de çevre seçer. Eğer tersi yapılıyor, çevresini lider kendi seçiyorsa, orada **“demokrasi”** değil, **“despotizm”** egemendir, denir o zaman.

Sizse, yeri geldi mi, darbecilere hem verip verileceksiniz, hem de onların yarattıkları ve size miras bıraktıkları o araçlardan ve kurumlardan yararlanarak, bu ülkeyi yönetmeye kalkacaksınız. Üstelik bütün bunlar halkın gözü önünde yapılacak. En korkuncu da, o halk buna alışmış olacak, yadırgamayacak, tepki göstermeyecek.

Hem sonra, **“Kurduğumuz düzeni otuz yıldır değiştirmeyip kullandığınıza bakılırsa, pek şikâyetçi olmanız gerek!”** derlerse, nasıl yargılayacaksınız onları, bu durumda; var mı bir yanıtınız?

O yüzden, şimdi o listelerdeki bu adamlara milletin vekili denir mi, sizce?

Komutanları konumundaki genel başkanların ve tıpkı askerlerinki gibi tertiplenmiş kurmayların emrindeki kapıkulu askerleri değil midir bunlar, olsa olsa?

Yâni anlayacağınız, onlardan beş yüz elli tanesi bu Meclis’e girecek, sonuç olarak.

Ve elli kadarı **“şah, vezir, fil, at ve kale”**, geriye kalan beş yüz kadarı da ellerini aşağı yukarı indirip kaldıran **“piyonlar”** olarak geçireceklerdir, önümüzdeki dört seneyi.

Bilerek ve isteyerek yaptıkları için, hadi onlar müstahaklar, diyelim buna. Ya pekiyi, bizi böyle sözüm ona temsil etmelerine, biz de mi müstahakız yoksa?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

“Schindler Kemal”in listesi v.s

Namık Çınar 18.04.2011

Gri bir hafta daha geçti, yaşamamızdan eksilerek. Böylesi hâller için, **“hemi çiziktiriyor Cebrail, hem de sırtıyor”** derdi, çocukluğumun bir şairi. Ne ki, asıl hayata vakit ayırmak yerine, memleket kumpanyalarının siyaset sahnesindeki kaba-saba oyunlarına, kaptırıp gitmekteyiz kendimizi haldır-huldur, her zamanki gibi gene.

Bir kere, şu artık kesin olarak belli olmuştur:

“Benim adım Kemâl!” dedi mi yandınız. Bu durumda belli ki size bir madik atacaktır, **Kılıçdaroğlu**. Ben demiyorum, **Berhan Şimşek** söylüyor, **Enver Aysever** söylüyor.

Aysever, TV'lere çıkıp, **“CHP’nin yeni yapısı şuydu, ilkeleri buydu; şunları yapacağız, bunları yapmayacağız v.s.”** diye, âdetâ mal sahibiymiş gibi heveslerle allayıp pullamıştı partiyi. O bizleri böyle böyle kandırmaya didine dursun, diğerleri onun gibi düşünmüyorlarmış ki, kıs-kıs gülererek, almadılar aralarına. Olmayan şeyleri gerçekmiş gibi, öyle yüksek perdeden atıp tutarak, göstermemek lazımmiş, demek ki.

Çocukluğumun **Tommiks**’indeki **“Binbir Surat”** gibi valla, **Gandhi Kemâl**. Sabah söylediğini akşam yalayıp yutmasıyla, öyle oynak, öyle değişken ki.

Şimdi de **“Schindler Kemâl”** olarak **“Liste”**sini yaptı yapmasına; ama bu bizimki birazcık farklı, asıl **Schindler**’den.

Esas **Schindler, Yahudiler**'i kurtarmıştı listesiyle. Bizdeki çakma "**Schindler Kemâl**" ise, **Almanlar**'ı kurtarma derdine düşmüş gibi sanki.

Mehmet Haberal'la ilgili olarak, bilmiş olun, şimdiden bir kaygıdır aldı beni.

Ya seçilir de, Meclis'e götürmeye kalkarlarsa...

Çünkü anımsarsanız, hastanede yatağından oynatmadıydılar da, "**kıpırdatılırsa, maazallah ölür**" dediydiler. Mahkemeye dahi getirmeyip, ifadesini bile barkovizyonla naklen almışlardı, **hâttâ**.

Şimdi sen tut, giydire kuşandır, parlamentonun o gergin atmosferine at garibimi. Üstelik de bile bile yani, Allah muhafaza...

Yiğidi öldür, ama hakkını yeme demişler ya; sadece **CHP** mi böyle? AKP, MHP, BDP farklı mı ki?

Toplumun siyasal dokusunun şöyle taa tabandan başlayıp, ilmek ilmek işlendiği iğne oyası bir particilik anlayışı mı, gergefindeki nakışlar? Bana göre, zaten seçim bile değil, **12 Haziran**'da yapılacak olan.

Etraflarındaki adamlarını kendileri seçen taşeron şirket sahiplerinin, ülkeyi dört yıllığına yönetmek için teklifler verecekleri bir ihale olarak görebilsek olanı-biteni, hep beraber daha rahat ederiz, kanımca. **Siyasal Partiler Kanunu**'nu, **Seçim Kanunu**'nu bırakın bir yana da, hiç değilse **İhale Kanunu** bakımından yolunda mı işler, **bâri** onu atlamayalım.

Başbakan kendi seçim **beyannamesini** açıkladı, bildiğiniz gibi. Şunu hemen teslim edelim ki, **CHP**'nin bu vakte kadarki ham muşmula tadındaki vaatlerinin yanında, can eriği gibi kütür kütür oldukları da ortada, **Erdoğan**'inkilerin.

Eğer O'nunki bir SüperLig takımı ise ötekiler ancak boş arsada top koşturan mahalle takımı görüntüleri verebilirler, olanca ufuksuzlukları ve hayâl gücü yoksunluklarıyla. Bir farkla ki, sadece **BDP** kök söktüreceğe benziyor kendilerine.

Bir yandan da, henüz söylemediği "**Çılgın proje**"sine duyulan merak bütün hızıyla devam ediyor **Başbakan**'ın.

Bakın göreceksiniz, çifte standartlıklarla malûl, mâlum çevreler, nasıl dudak büküp burun kıvracaklar, öğrenince, buruşturarak suratlarını.

"**Şu bizim çılgın Türkler**"e geldi mi, çılgınlık en âlâ seviyede algılanıyor, ama o zaman.

Lâkin burası şark!

Al birini, vur ötekine. Çifte standartlıklarda onlardan geri kalır mı ki, **Tayyip Bey** de?

Kuzey Afrika sahillerinden yaralıları toplayarak, getirip götürmeye koca koca gemiler ve kaptanlar bulabilenler, kıcı kırık bir kaptı-kaçtı ve şoför bulamıyorlar, "**Ahmet Şık**"ı mahkemeye getirmeye gelince.

Zenginliği dillere destan "**İbrahim Tatlıses**"in Almanya'da sürdürülecek olan tedavisine, bakanlığa ait ambulans uçağını ve korunmasına da devletin polislerini, özel olarak tahsis edebiliyorlar ama.

Sanki mahsus yapılıyor, bütün bunlar.

Belli mi olur? Herkesin heyecanla beklediği **Yeni Anayasa**'yı, umulan radikâlliklerden budamak üzere **CHP**'yi, **MHP**'yi ve **BDP**'yi asist ederek, **330**'un altında kalmayı yeğliyorlardır belki de, böyle mahsus yaparak.

Belki de, tek başına hükümet olunsun, ama tek başına ne **Anayasa** yapılabilsin, ne de **referanduma** gidilebilsindir, istedikleri. Köklü bir anayasa yapmaktan kurtulmanın mazereti ne olabilir ki, başka türlü?

Çok ileri gittiklerini gördüler, çünkü.

Onların, **askeri** ya da yargı **vesayetinden** kurtulmaktan anladıkları, işte şimdi bu elde edilenler kadarlıktır.

AB normları da, söylem düzeylerinde kaldıkça fena sayılmayacaktır.

Ama bütün bunların birer yapısal dönüşüme uğramalarına gelemeyeceklerdir. Onlar ne **Tarihi Maddeci**'dirler, ne de **Liberâl**'dirler. Unuttunuz mu, onlar **mütedeyyin muhafazakâr**'lardır yalnızca.

Kendilerini dinamik gösteren **mağdurlukları**ydı bugüne kadar. Bunun yerini giderek **mağrurluklar** almaya başlayınca, yavaş yavaş yıldızları dökülmeye, parlaklıkları da solmaya yüz tutar gibi oldu.

Örneğin, Başbakan'ın eşine kıyafetinden dolayı yapılan saygısızlıklara derhâl öfkelenirdik, hatırlarsanız, bir vakitler. Aynı başörtüsü yüzünden kızına yapıldığı söylenen, tiyatrodaki o saygısızlığa ise, daha bir duyarsız dikkat ederseniz şimdi.

Değişen ne pekiyi?

Değişen... o zamanlar **mağdurlardı**. Şimdi ise **mağrurlar**.

Fark bu!..

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hepimiz BDP'liyiz

Namık Çınar 21.04.2011

Konuları kocaman ve gizemli evlerde geçen öyküleriyle ve seyredenleri her dem diken üstünde tutan sürprizleriyle, Amerikan tipi korku filmlerini andırıyor, Türkiye'de yaşamak.

Kimin başına ne zaman neyin geleceğinin ipuçlarını, çoğu kez önceden kavrayabilen izleyiciler, öyküdekilerin aymazlıklarına öfkelenirlerken, olup bitenleri hem görüp hem de hiçbir şey yapamamak çaresizliklerinin filminden yansıyan versiyonunu, âdetâ o evlerdeki gibi çakılı kaldıkları koltuklarında tırnaklarını kemirerek bu defa da kendileri yaşarlar.

Böylece sorunun perdedeki filminden değil –çünkü hepimiz biliriz ki o bir mizansendir- sorunun daha çok, müdahale edebilip durumu değiştiremeyen ve bu yüzden de korkularını çaresizlikleriyle besleyen seyircilerin, kendilerinden kaynaklanmış olduğu çıkar ortaya.

İşte bu korkuların asıl sebebi, göz göre göre bir şey yapamıyor olmaktır.

Bir bakıyorsunuz, CHP'nin milletvekili aday listelerinde, tam tersine bir tutumla birden bire değişiklik yapılıyor.

Bir bakıyorsunuz, BDP'lilerin tekerine umulmadık bir çomak sokuluyor.

Bir gün öncesi özlettiliyor âdetâ insana.

N'oluyoruz yahu?

Bizler birer mazoşist miyiz ki, önümüze konulan bu bezdirici Ali Cengiz oyunlarını, böyle trene bakar gibi seyrediyoruz sadece, gün be gün?

Ne yapsak acaba?

Acaba, diyorum, artık faydadan çok zarar getiren bu Anayasa'yı, yenisi yapılana kadar hepten yok saysak da mı kurtulsak?

Sanki onsuz olsak, bundan daha beteri gelmezmiş gibi görünüyor, neredeyse, başımıza.

Sanki fesatların bize karşı kullandıkları işkence programına dönüşmüş bir deli gömleği gibi, bu üstümüze geçirilen.

Yoksa, sorun bizde mi sadece? Görüp ve bilip, hiçbir şey yapamıyor olmakta mı? Basiretsizlikler diz boyu çünkü, olup-bitenler karşısında.

Siz, havsalanız bile almayıp **“olur mu hiç böyle şey?”** diye şaşıyorsunuz ya; **“evet, olur böyle şey”** diye düşünenler var, bu memlekette.

Meseleleri sizin gibi algılamayıp, tam tersini **“vatanseverlik”** olarak görenler var.

Şeytanın bile aklına gelmeyecek yöntemler geliştirerek, 1920'ler Türkiye'si'nin dışına çıkılmasına izin vermeyen küflü zihniyetler var.

Bir vesileyle vâkıf olduklarımıza bakarak, bilemediğimiz neler neler vardır daha kim bilir, bu iç savaşın otuz yıldır böyle sürmesi için kotarılan?

Murad edilenin ne olduğu çok açık. Türkiye demokratik bir ülke olmasın, savaş da sürsün dursun istiyorlar.

Ey Sayın Başbakan!

Öyle eften püften değil, yapısal reformların ancak enikonu düzenlenmeleriyle rahat edilebileceği gerçeğini, sizin gözünüze daha ne sokabilir, söyler misiniz?

Türkiye'nin siyasal kurumları âdetâ köhne bir şilebin kazan dairesi olup çıkmış. Ötesini yamıyorsun berisi yarıyor, bir yerini tikiyorsun bir başka yeri patlıyor.

Bırakın bununla bir yerlere varmayı, bağlı dururken bile zarar veriyor hepimize, boşalttığı sintinesiyle.

Şimdi yapılması gereken, **Erdoğan**'ın, **Kılıçdaroğlu**'nun ve **Bahçeli**'nin derhal yan yana gelerek, sorunu han'diyse akşama kadar çözmeleridir çabucak.

Aksi halde, jilet bile olmaz sizlerden, sürdürebilesiniz diye tıraşı.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Asker ve siviller

Namık Çınar 25.04.2011

Son günlerde bizim gazetenin kimi yazarları arasında süren bir tartışma var. Bazılarına göre; askeri vesayete karşı girişilen mücadele sonucunda, nihayet ordu geri püskürtüldü. Darbecilik ve Ergenekonculuk hususlarında

süngüler düştü. Tutumları bu çizgide olanlar çözümlerin siyasette olacağını kavramış oldular. Bundan sonra artık onlar da düz ovaya inip, CHP içinde ya da başka bir partide yahut bağımsız olarak siyaset yapmayı deneyeceklerdir. Bu da, onların siyaset karşısında yenildiklerinin göstergesi sayılmalıdır.

Sivil bir rekabeti kabul ederek, legal siyasete yönelen ve böylelikle ömrünü tamamlayan bir askeri vesayetin, bu kadar kolay pes edeceğine kuşkuyla bakan diğer yazarlara göre ise, bu mesele o kadar basit değildir.

WikiLeaks belgelerine göre, NATO karşıtı, Avrasya yandaşı bazı sivillerin, subaylara ve askeri eğitim kurumlarına sızarak, onların akıllarını hanidir çeldiklerine dair tutulan Amerikan bilgi notu da, bu tartışmaları etkileyen bir done olarak yerini alıyor.

Ben bu tartışmalara girmek yerine, beyin fırtınası yapmakta olan söz konusu yazarlara, bakarsın yararı olur diye, içinden kopup geldiğim askersel atmosferin teneffüs edilen havasındaki kimi veri değerlerini bir kez daha anımsatırsam; belki onlara, argümanlarını yeniden gözden geçirebilmeleri için, çorbadaki bir tutam tuz kadarlık olsun, katkı sağlamış olurum.

Bir kere, göz ardı edilmemesi gereken temel sorun, sivil toplumun tehdit oluşturanlardan kendisini koruması için istihdam edip silah ve teçhizat kuşandırdığı ve güç kullanma yetkisi verdiği bir gruba, daha sonra söz geçiremeyip, onu denetimi altına alamayıp meselesidir.

Bunun için, o grubu yönetenlerin - ki onlar generallerdir- evvel emirde yapacakları ilk şey, kontrollerindeki kitleyi sivil toplumdan her anlamda soyutlamak ve soğutmaktır.

Bu soyutlama ve soğutma işlemleri olmadan o grubu sivil topluma karşı kullanamazsınız. Kullanamayınca da, toplumsal yaşamdan koparılıp alınmış, kendinize özgü özerk alanlar yaratamaz, o ülkede hâmilik taslayamaz ve böylece de bir vesayet rejimi kuramazsınız.

İşte bütün bunların olabilmesi için, en önce Silahlı Kuvvetler'i sivil toplumdan tecrit etmeniz, ardından da sivilliği arzu edilmeyecek ve özenilemeyecek bir konum olarak ruhlarına işlemeniz gerekecektir.

Askerler bakımından sivil olmak korkunç bir şeydir. Üniforma giyen muvazzaf askerler, bu üniformayı giyme olanaklarını artık kaybetmiş olan generallere karşı bile mesafelidirler.

Nizamiye'den kimlik göstermeden ya da omuzu kalabalıkla, arabasındaki forsu dalgalandırarak geçebilmek veya artık sabah içtimalarında birliğin karşısına çıkabilme olanağı bulabilen iki pırpırlı genç bir astsubay kadar bile olamamak; emekli bir askere, ölmeden dünya değiştirmek kadar hüznü veren bir şeydir.

Karşılaşıldığında, hizasına altı adım kala verilmeye başlanıp, iki adım geçinceye kadar sürdürülen çakı gibi bir selâm, askerlerin ruhsal dengelerini düzenleyen bir regülatör işlevi görüyorken, şimdi bu sivilliklerinde yanlarından neredeyse omuz koyar gibi geçiliyor olmak, onlarda nasıl bir etki yaratır, varın artık siz düşünün.

Askerlerin emekli olunca sudan çıkmış balığa dönmeleri, sivil bilmediklerinden değil, bunu içlerine sindiremediklerindendir.

Sivil olduktan sonra ordu evlerinde gruplar halinde sık periyotlarla bir araya gelmeleri, birikmiş sivil ürik asitlerini gidermek için, haftada bir diyaliz makinesine girmelerine benzer.

Kışarlarda iken, katı bir kast sistemi, rütbe ve sınıf farklılıkları gibi bolca nedenler yüzünden, aslında hiçte dayanışma içinde olmayan bu askerler, birbirlerine kenetlenmelerini tam sivil geldi mi sergilerler.

Askeri okullardan itibaren emekli bir asker olarak tek önder kültü Atatürk'tür. Hemen onun ardından, meselâ İnönü ya da başka biri gelmez. Düşünceleri çakışsa bile, bir siyasal parti lideri olmak bakımından, meselâ eski bir asker olan Alparslan Türkeş'in peşinden gidilmez. Zira, onun peşinden gitmek eninden sonunda sivillerin peşine takılmayı getirecektir.

Silahlı Kuvvetler'in muvazzaflık süreci, her boydaki sivilliğin emrine girmeyi reddeden bir kültürle sivanmıştır. Siviller, askerlerin indindeki en itibarsızlıklarını bu muvazzaflık dönemlerinde yaşarlar.

Onlar, başbakanların dahi emrine girmezler. Onlara karşı sadece sorumludurlar. Cumhurbaşkanlarının, uzun süre generallerden biri olması geleneğinin nedeni, kendilerine özgü bir özerk alanın yaratılıp korunması içindir.

Yani sivillik, o kadar eğreti ve başıbozuk bir şeydir ki, bazen yedek subay iken tezkere bırakıp muvazzaflığa geçenlere, bu durumları öğrenilip de arkaları sıra fısıfısıf konuşulurken, kendilerine biraz küçümseyerek ve dışlayarak bakılır.

Askerlerin sivillerle ilişkileri emekli olunca nispeten artsa bile, zaten kendileri de eskisi kadar askersel bir itibar kapsamında değillerdir.

Emekli generallerin, son zamanlarda muvazzaflık kadrolarla bu denli içli-dışlıymış gibi görünmelerinin bir nedeni de, söz konusu şahsiyetlerin çeyrek yüzyıldır sürdürülen iç savaş yüzünden can güvenliklerinin sağlanması için, tel örgülerin muvazzaflık tarafına eskiden olmadığı kadar alınmış bulunmalarıdır.

Bu ruh halleri, bu atmosfer kavranmadan Ergenekon ya da Darbe Planlarındaki sivilasker ilişkileri anlaşılamaz.

Şimdilerde tırsıp, vesayetten artık vazgeçtiler sanısına kapılmak, bu nedenlerle yanlıştır.

Eğer suskunlaştırılarsa, en fazla, işin içine sivilleri gereğinden fazla aldıklarını düşünerek, mesafe katedemedikleri için duydukları nedamet yüzündendir.

Yapısal reformlar yapılmadan ve inatla takipçisi olunmadan, ittihatçılardan beridir süren bu gelenek kırılmaz, o atmosfer bir nesilden önce dağıtılamaz.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Heykel, küfür, anayasa

Namık Çınar 02.05.2011

Heykele yontu denir, bizim memlekette, benim bildiğim. Sözlükler böyle yazar. Koskocaman bir mermerin, taş bir bloğun içinde saklı duran bir formu, yontu yontu ortaya çıkarma becerileriyle, yüzlerce yıllık kalıcı estetikleri, üstelik en fazla üretmiş toprakların çocuklarıysanız bir de eğer, en çok sizlerden beklemezler mi bunun bilinmesini, şu yeryüzünde?

Toprağının dağının tepesinin neresini eşelesiniz, her yerlerinden akla ziyan güzelliklerdeki objelerin fışkırdığı, sayısız uygarlıklardan miras bir coğrafyanın insanı olmak sorumluluğu, bu kadar mı sığ buralarda?

Anlamsız siyasal oyunlarda işe yarayacak sanısıyla, kimbilir belki de Ermenistan'a nispet olsun diye kalkıp taa o hudut boyuna diktiğiniz, sadece ucube değil, aynı zamanda bir çirkinlik nişanesi de olan, o heyulâ gibi şeye heykel mi diyorsunuz, şimdi siz?

Ne heykeli? Sadece kum çakıl demir ve çimentodan mamûl kaba bir inşaattan başka bir şey olmadığını görmüyor musunuz onun?

Estetik algılarınızı bu denli mi yitirdiniz? Sanatçı diye ortalarda gezinerek ve tepki göstermek üzere yekini oralara kadar giderek, ulusalcı siyasetlerinize bunu da mı âlet ediyorsunuz? Sanatın kendisine de mi saygınız kalmadı hiç sizin?

O silueti güzel ve estetik bulanın aklına şaşarım ben.

Hiç kimsenin hakkı yok, beni yüksek hazlardan uzak ve zevksiz biri gibi göstermeye.

Orada dikili duran bu nesneyi işaret edip, "sanat anlayışları bu kadarcık olan kavimler de yaşamıştı bu topraklarda" desinler istemem birbirlerine, yüzlerce yıl sonraki nesillerin.

Bir heykeli, bir anıtı herhangi bir yere dikerken, aynı zamanda kendi beğeni değerlerimizin toplumsal düzeyini de kondurmakta değil miyizdir onunla beraber oraya?

Başbakan'ın iş işten geçtikten sonraki tepkisinin ardından, tutup onu yıkmak da, al sana bir başka rezillik.

Nedir burası, krallık mı?

Dikilmesi bir âlem, yıkılması bir âlem.

Yakışıyor mu bunu yapmak? Doğru dürüst işler yapılmaz mı hiç buralarda?

Oysa Başbakan, özellikle tembih etmeli, "şimdi artık uzun bir süre yıkamazsınız onu" demeliydi yaranmacılarına. "benim lâfımın üzerine olmaz" demeliydi.

Ne yâni, iyi mi oldu böylesi?

Bana kalırsa her şey dümen aslında. Sanat-manat hepsi hikâye. Atatürk Heykelinden başka nesne tanımayan ve üretmeyen bir toplumun, sanatçı diye ortaya saldııklarını da, onlara karşı çıkanlarını da, al birini vur ötekine.

Kısa dönem askerlik gibi üç-beş aylık kurslarla, TV'lerin kıyırık dizi filmlerine oyuncu işçiler tezgâhlayan sözde sanat okulu egemenlerinin, ulusalcı-gerici siyasal tavırlarına âlet ettikleri ve politik arenada sahneye koydukları üçüncü sınıf bir piyestir bu.

Yıkımcı tarafın ise hangi hinlikler peşinde oldukları da karmakarışık, doğrusu. İşin arkasında Azerbaycan mı var, yoksa bir türbe meselesi mi, belli değil.

Ama ne farkeder ki! Katakullilerle yapılan politikalardan da sanattan da bir fayda ummak, ne denli bayağı ne denli kirlетici bir şey, o toplumun belleği bakımından, anlayamıyor musunuz? Sadece o mu?

Her şey niteliksiz ve yavan değil mi şu sıralar, baksanıza.

Şu cüreti görüyor musunuz; adam çıkmış utanmadan sayıp sövüyor sağa-sola, hepimizin gözü önünde.

Öyle ağızdan kaçırma falan değil O'nunki, düpedüz mizansen. Sözcüklerin, küfrün neresine gelince kesileceği eni-konu tasarlanmış. Ne ki, beceriksiz sunumlu bir sahne şovuyla ama. Hem düzeysiz, hem ilkel. Kimlere ve nelere kaldık, hâle bakın!

Bir buçuk ay sonra seçim var. Osmanlı'dan beridir ilk kez adam gibi sivil ve demokratik bir anayasa yapabilme sürecine giriyoruz, kimsede "çıt" yok. Yaprak kıpırdamıyor hiçbir yerde.

Her şeyi bir yana bırakıp, sadece bunun için bile davullar çalınsa meydanlarda, yeridir, diyorum; fakat acaba ben mi yanılıyorum? Acaba abartıyor muyum?

Gerçekte, Soğuk Savaş bittikten sonra dünyanın almakta olduğu yeni biçimlenmenin her yere hızla yayıldığı; duvarın yıkılmasıyla, son yirmi senedir Varşova Paktı'nın dağıldığı, Sovyetler'in çöktüğü, Afrika'nın Güney Amerika'nın Orta Asya'nın Balkanlar'ın ve şimdi de Arap Dünyası'nın yeniden biçimlendiği; velhâsıl bütün dünyada yer yerinden oynarken, bu esnada hayatın bize de bir bilet kestiğini sanmak, yalnızca benim gibilere özgü bir hüsnü kuruntu mudur yoksa?

Dünya toplumları kendi cürufları olan sorunlarını tasfiye ederek her biri bir başka aşamaya geçerlerken, sizin için bundan sonrasının yol haritası sayılacak olan yeni bir anayasayı konuşmak ve irdelemek, tam yumurta kapıya gelince mi bıkkınlık verdi de, bu denli duyarsızsınız?

Önemli değil de, bana mı öyle geliyor? Herkese altıyüzer lira dağıtmaya kalkışmak mıdır, politika dediğiniz? Bu işler bu kadar ucuz mu?

Ah, yanarım yanarım boşuna yaşadığıma yanarım, bunca yaşı!

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Benden bilmeyin'

Namık Çınar 09.05.2011

Hasan Hüseyin bir şiirinde der ki:

"Ortalık gitgide karışıyor

Ortalığı karıştıran ben değilim

Ben diyorum ki size

Ortalık gitgide karışıyor

Marulun vakti geçti

Şimdi karpuzlar kızaracak

Ardından fındık fıstık

Ardından ayva

Ayvayı sarartan ben değilim

Ben diyorum ki size

(Gelen) ayvanın vakti."

Belki bunu demek istemiştir, **Aysel Tuğluk** da. Olamaz mı?

O'nu nasıl anladığınız size kalmış, ama şimdi benim söyleyeceklerim,bilesiniz ki kesin olarak böyle.

“Kürt Sorunu”nun yeniden püsküren lâvları, seçime beş kala herkesin üstüne kızgın küller serpeliyor.

PKK ve **BDP**, alışageldikleri terör ve sertlik yoluyla kazanç elde etme kolaycılığındalar.

TSK’nın generalleri, barışçı esneklikleri ödün gibi algıladıklarından, her zamanki o bildik savaş taktiklerini uyguluyorlar.

CHP ve **MHP** ulusalcı ve milliyetçi söylemlerindeki aymazlıklarından son derece hoşnutlar.

AKP de, **“benim neyim eksik ki sizlerden”**, diye yalpalayıp, bu koroya katılıyor.

Hep birlikte, barışın değil ama savaşın diliyle konuşmakta pek de güzel anlaşıyorlar. Yâni bizim buralar, yeni bir hayatı nasıl kurabileceklerini düşleyecek yerde, şimdilik, iyi bildikleri bir şeyi, kavgayı sürdürmeyi yeğliyorlar.

Kadîm bir manzaradır bu.

Acaba, **“Bir otuz sene böyle geçti, kimsenin gıkı çıkmadı. Bir otuz sene daha böyle geçse ne yazar,”** diye mi düşünüyorlar?

Eğer öyleyse, yanlış düşünüyorlar.

Bundan sonrası, artık böyle geçmeyecek hiç birisi için.

PKK terör yoluyla epeyi bir mesafe katetti, Allah için. Keşke bu tarzda olmasaydı da, kırk-elli bin kişi ölmeseydi. Lâkin **Kürtler**’i ve **Türkler**’i bilinçlendirdi de. Akıllarını başlarına getirdi, akıllı olanların. Bir gerçeği, tuttu ortaya koydu, zakkum acılığında. Ne ki, terör oldum olası pis bir iş iken, gene de düşürememişti halkları birbirlerine.

Fakat artık yeter!

Bundan sonrası,iki halkın birbirine düşmanlığıdır, yol yine bu olursa.

Ne diyordu Kürtler, hatırlayın:

“Siz fabrikanın sahipliğine hızla yükselirken, bizi de işçileştirdiniz. Oysa dedelerimiz dedelerinizle ortak olacaklarını kavletmişlerdi, bu fabrikayı kurarlarken. Sonra ne olduysa oldu ve her konudaki ‘Alavere dalavere Kürt Memet nöbete’de olduğu gibi, buraların mülkiyetine tek başınıza konuverdiniz.

Şimdi biz, ‘Artık yağma yok’ dedikçe, kendinizce üstünkörü iyileştirmeler yapıp, ‘Gözüne dizine dursun’ diyerek, bir de öfkeleniyorsunuz.

Yahu anlamıyor musunuz, biz sizlerden bu fabrikadaki hakkımız olan hisselerimizi istiyoruz. Bırakın ayrılmayı, tersine, daha fazla yetki, daha fazla sorumluluk talep ediyoruz.”

Bana öyle bakmayın. Ben demiyorum. Bunu diyen Kürtler. Ben de sizlerden biriyim, yâni Türk'üm. Sadece sizlerden farkım, meseleyi anlamaya çalışmam ve doğrusu, kavradıkça da hak veriyor olmam. Olay bu kadar basit.

Bana kalırsa, Kürtlerle öyle palavradan değil, anayasal zeminde ve **AB standartlarında** ortak olmalısınız, başkaca da bir çare görünmüyor.

Ne yâni, bıkmadınız mı savaşmaktan? Ölmekten, öldürmekten? Nereye götüreceğini sanıyorsunuz bunun, sizi?

Sür-git böyle çözümsüz, idare edip duracağınızı mı umuyorsunuz?

Ben söyleyeyim size isterseniz, bu yolla varacağınız yerin neresi olduğunu.

Arap Baharı'nı doğuran koşulları, sorun bakalım kendinize, acaba iyi anlamış mısınız?

Temel hak ve özgürlükleri kanırtan ve yeryüzünün bilinç düzeyini yeniden biçimlendiren küresel birikimler, zül altındaki en geri halkların bile bardaklarını taşıırken, o kavimlerden daha dinamik olan Kürtleri eski siyasal ve toplumsal statülerinde tutabileceğinizi mi, yoksa başka bir şeyleri mi, haykırıyor size?

Örneğin şimdi buradan bakarak, **Suriye**'deki yönetimin nasıl da yanılgılar içerisinde olduğunu ve dünyanın gidişini göremeyip, giderek kendi sonlarını nasıl hazırladığını, sanırım açıkça görüyorsunuzdur. Tıpkı **Libya**'nın ya da **Yemen**'in, hâttâ **İran**'ın ve **Suudi Arabistan**'ın da, eninde sonunda başlarına gelecek olanın bu olduğunu da.

Ama tam kendinize gelince, hiçbir şeyi göremiyorsunuz. **"Bizler onlara benzemiyoruz ki"** diyerek, gardınızı alıyorsunuz hemen. Hadi, diyelim benzemiyorsunuz. Önemli değil ki bu! Farklı gibi dursanız bile, sizin de siyasal, toplumsal, etnik, dinsel ve dilsel sorunlarınız yok mu, bir sürü? Bunlardan gelen sebeplerle, otuz yıldır kendi halkınızın bir bölümüyle savaşan siz değil misiniz? Unuttunuz ya da kanıksadınız mı?

Hayatın bu durumu yalayıp yutacağını mı sanıyorsunuz? Yüzyıl önceki **Ermeni Meselesi** yakanızı bıraktı mı ki, bu bıraksın?

Yeryüzü bugünlerin hesabını bizden, bizden olmazsa çocuklarımızdan, çocuklarımızdan olmazsa torunlarımızdan sormayacak mı?

İnsanlık şeffaflaştıkça, özgürleştikçe, uygarlaştıkça, ortak sorumluluklar alarak, eski defterleri karıştıracak ve ne varsa kötülük adına yapılan, kimsenin yanına kâr komayacaktır.

Ben torunlarıma böyle bir miras bırakmak istemiyorum.

Ve diyorum ki, bu ülkenin mutsuz olduklarını söyleyen insanlarına kulak vermeliyiz ve onların isteklerini artık yerine getirmeliyiz.

Sarsalanan değerlerimizle birlikte çok şeyler yitireceğimizin ezber söylemleri, hiç de doğru değil bana göre. Çünkü henüz yabancı olduğumuz o yeni değerlerin daha iyi olduklarını göreceğiz ve daha çok mutlu olacağız. Tıpkı, Suriye halkını bekleyen yeni değerlerin, onları eskisine nazaran daha mutlu edeceğini bizim bilmekte olmamız, ama onlarınsa buna bigâne kalmaları gibi.

Hâttâ, aklımıza şaşarak, **"Nasıl da düşünemedik daha önce"**, örneğin anadillerini konuşurken, yazdırmayıp, çizdirmeyip, yerel yönetim haklarını vermeyerek, **"Ne kadar haksızlık etmişiz de, farkında bile"**

olamamışız. Birbirimizi hangi saçma sapan nedenlerle boğazlamışız da, forumușuz boşuna” diye dövüneceğiz belki de.

Hiçbirimiz, birbirimizin özgürlüklerinin genişlemesinden korkmamalıyız. Korkulacak süreçler, içinde yaşadıklarımızdır, olsa olsa.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Demedim mi, ah! demedim mi

Namık Çınar 16.05.2011

Kesin ikisinden biri; ya akıl yok bunlarda, ya da milleti adam yerine koymayıp hafife alıyorlar.

Nasıl bir **Anayasa** öngördüklerini, yahut **Kürt Sorununu** nasıl çözeceklerini anlatarak oy isteyecekleri yerde, ne denli siğ ve yavan, ne denli karın doyurmaz ve düzeysiz atışmalar içindeler siyaset partiler, baksanıza.

Hâtta, **“Siyaset Partiler”** demek bile yanlış. Sadece üç liderin meydan meydan dolaşarak, her yerde aynı lâkırdıları ettikleri, incelsiz esprisiz; halkın da, seçilecek vekillerin de içinde yer almadıkları, vasıfsız bir stand-up gösterisi, çünkü bu.

AKP’ye de şaşıyorum doğrusu. Muhalefetin inisiyatifindeki dümen suyu bir seçim stratejisi ile kayıkçı kavgasına girişti onlarla.

CHP, nasıl olsa iktidar olamayacağını bildiğinden, yüzde otuzlara ulaşabilmek ve meclisteki sandalye sayısını olabildiğince yukarılara çekmek için, aklına ne gelirse vaâd ederek, ha bire savuruyor meydanlarda.

Erdoğan’ın en büyük hatalarından biri de, **tek kişilik propaganda usûlünü** seçmiş olmasıdır. Oysa bu işlevi ekiplere yaysaydı, **Kılıçdaroğlu**’nu da öyle yapmaya zorlamış olacaktı. **Erdoğan** bir tek kendisini ölçü alınca, **Kılıçdaroğlu**’nun işini kolaylaştırdı. Birbirleriyle çelişen ve yamalı bohça gibi duran **CHP**’nin, her kafadan çatlak sesler vermesini önleyerek, onları bu dertten kurtarmış oldu.

Ayrıca, tek bir sesin çıkması ve geri kalanların tümüyle susması, demokratik yönetim anlayışları bakımından da halka karşı işlenen çok büyük bir ayıp aynı zamanda, o partiler için.

Ama zaten **AKP**, yanlışlıklar denizinde açıklara doğru hanidir kulaç atıp duruyor, dikkat ediyorsanız.

Meselâ, yüz bilmem kaçınıcı duruşmalara gelinmesine rağmen, henüz hiç bir netice alınmamış **Silivri**’nin dipsiz kuyu gibi davalarıyla, inandırıcılıklarının ve meşruiyetlerinin her geçen gün giderek sarsılmakta olduğunu göremiyorlar, bir türlü.

Bir de yetmezmiş gibi, tuzu-biberi olarak, örneğin kalkıp, **“askerlerin kendi emirlerindeki memurlar olduklarını; bir zamanlar küçümseyerek ve dışlayarak el sıkımlarken, şimdi artık topuk selâmı verir hâle geldiklerini”** kinayeli bir uslûpla vurguluyorlar uluorta.

Yapmış oldukları onca kötülüklerden eleştirel olarak bahsederlerken, esasında yönetici konumundaki her dönemin üçyüzelli civarındaki generâllerini ölçü almak dururken, Silahlı Kuvvetler’in kompleksini kapsayan yanlış bir dil yüzünden, tüm subay ve astsubayları yaralıyorlar.

Usanç ve utanç verici **Darbeleriyle** iz bırakarak, karakterini biçimlendirdikleri **TSK**’nın, son altmış yılında derin yaralar açmış olan bu bir avuç generâlle, onların **“emir kulu”** konumlarındaki subay ve astsubayları

birbirlerinden tefrik etmeden konuşur ve tasarruflarda bulunursanız, onları asla kazanamazsınız.

Ve onları, o generâllerle özdeşleşmeye iterek, koca bir orduyla boğuşmak ve muhtemelen de kaybetmek zorunda kalırsınız.

“Çünkü, subayların ideolojik olarak birbirlerine kenetlendikleri aşırı ölçülerdeki kurumsal bir yapı, demokratik sivil düzen için problemler yaratır.

Aşırı kurumsal bir askeri örgüt, zaten kırılğan sivil kültüre sahip bir toplumda, antidemokratik değerleri geliştirir ve sivil üstünlüğünün temel dokusunu parçalar.

Silahlı Kuvvetler, kurumsal bir yapı olarak, güçlü bir kolektif ruha sahip olduğunda ve kendi militer değerlerini demokratik sivil toplumun değerlerinden üstün gördüğünde, gerek siyasal yönetimlerin, gerekse sivil toplumun karşısında yek vücut olarak hareket etme potansiyeline kavuşur. Bu durumda, mevcut düzenin garantörü olduklarına ilişkin algıları kabaran o ordunun generâlleri de, siyasete karışmayı kendilerine bir hak olarak görürler.

Bir ordunun, işte bu nedenlerle aşırı kurumsal niteliklerinden sıyrılıp meslekî nitelikteki bir konuma evrilmesi gerçekleşmedikçe, demokratik rejime kalıcı bir şekilde uyum sağlaması mümkün değildir. Bir ordu için, aşırı kurumsal konumdan meslekî bir konuma dönüşmek, demokratikleşmenin ön şartıdır.”

Bunu sağlayacak faktörlerden biri de, işte o subay-astsubayları darbeci ve vesayetçi generâllerle bir tutmamaktır.

Ama kodamanları dışarıda bırakır, tıpkı **Abdülhamit’in Osmanlı Donanması’nı Haliç’e hapsederek çürütmesine benzettiklerindeki gibi, “emir kulu”** küçük rütbelileri içeriye tıkarsanız; onları, **“emperyalizmin emrindeki iktidarınızla, Ergenekon ve Balyoz davaları ekseninde uydurulmuş yalanlarla TSK’yı Silivri’de tutsak ettiğiniz”** anlayışlarına sevkadersiniz, ki tüm ordunun giderek bu tarzda düşünmesiyle, başınıza gelmekte olan da budur.

“Kuzuların sessizliği”ne bürünmüşlüklerle suçlanan **TESUD** ve komuta kademelerine, başta emekli subaylar olmak üzere, **Silivri esirleri** için, nezdinizde ne gibi girişimlerde bulunulduğunun hesabı sorulmaktadır.

“Zindandakiler”den beş-altı tanesinin meclise sokulmak istenmesinin sebebi, seçim sonrası **“diğer esirler”**lerin de kurtarılması ve yeni bir yapılanma ile **Atatürkçülük** yolunun bütün boyutlarıyla tekrardan restorasyonu içindir.

Tansiyonlar bu doğrultuda yükselirken ve **Askeri Reformlar** kapsamında tek bir yapısal girişiminiz dahi yok iken, ordunun sizin ummuş olduğunuz istikamette değişmiş ve demokratik bir çizgiye gelmiş olduğunu zannetmenizi, akıl-hafsala alır gibi değil, doğrusu.

Unutmayınız ki, subay sınıfının demokratik liberâl değerlerle bezenmeleri, böyle tek tek tasfiyeleriyle değil, uzun soluklu süreçler ve sabırlı programlar meselesidir.

Yani, siyasal iktidar olarak, askerleri sindirdiğinizi sanıyorsanız, öfkeden mamûl **“bileyi”**lerini göremediğinizden olmalı ki, bir güzel yanılıyorsunuz.

“Son Kuşlar”da ne demeğe getiriyordu **Sait Faik**, öyküsünün sonuna doğru?

“Bizim için değil ama çocuklar, sizin için kötü olacak. Biz göreceğimizi gördük çünkü. Benden söylemesi.”

Eh! Benden de söylemesi...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ayağa Kalkmayan General

Namık Çınar 23.05.2011

TSK **İç Hizmet Kanunu**’nun 13. maddesi, askerliğin temeli olarak gördüğü **“Disiplin”i, “kanunlara, nizamlara ve âmirlere mutlak bir itaat ve astının ve üstünün hukukuna riayet demektir”** şeklinde tanımlar.

Ne ki, Türk Ordusu’nun tek disiplinsiz sınıfı, son elli yıllık süreçlerdeki **darbeleri** tezgâhlamış olan generallerdir

Esasen, bu darbeci generallerin askerî disiplinden yoksun oldukları, hem askerî hem sivil çevrelerce çoğu kez doğru dürüst algılanmamış, orduya komuta etmenin en üst makamları adeta onlarla başlayıp onlarla bitiyor sanılmıştır.

Oysa, demokratik sivil siyasal sistemlerde, devletin istisnasız bütün organlarının mutlak ve nihaî âmiri, halkın yegâne temsilcisi konumundaki **Yasama Meclisi**’nin yetki verdiği meşru **Hükûmet**’tir.

Devletin kurumlarından biri olan Silahlı Kuvvetler de, sanıldığı ve izlenim verildiği gibi özerk ya da bağımsız olmayıp, işte o hükûmetin emrindeki bir enstrümandır.

Orduyu yöneten tüm yüksek rütbeli üniformalıların âmiri, hükûmetin başındaki başbakandır.

Başbakana saygısızlık eden general, her şeyden önce, komutanına saygısızlık yapmış olan disiplinsiz bir askerdir. Disiplini olmayan orduların insan ve malzeme yığını demek oldukları ise, disiplinin askerliğin temeli olma nedenini açıklayan olgusal bir durumdur

Bu disiplinsizlik sadece bir generale münhasır, tekil bir olay değildir. Elli yıllık darbe süreçlerinde, adeta birbirleriyle yarışarak biçimlendirdikleri ve aşındırarak yol yaptıkları, gelenekselleşmiş bir davranış kültürüdür.

Halkın seçtiği sivil otoriteye karşı edepli bir tutum yerine, mağrur ve kibirli tavırlar takınmak, meziyetleri olup çıkmıştır.

Bu darbeci generaller, âmirleri konumundaki sivil siyaseti tanımazlar ve takmazlar. Bunlarla da kalmayıp, onları her fırsatta haşlarlar, babalanırlar ve bildiklerini okurlar.

Halkın temsilcilerine reva gördükleri sayısız küstahlıklarını, aslında kendilerini o onursal yerlere getirmiş olan topluma karşı işlediklerinin, yazık ki ayırdına da varamazlar.

Denetlenemedikleri için, bu tür generallerin yeterlilikleri de müphemdir.

Yüz yıl öncesinin akıl almaz çağ dışılıklarının hamasî ve anakronik bilgilerinden çıkarsadıkları, bir takım sözde stratejik misyonları yüklenerek, elli yıl boyunca siyaset yapıp durmuşlardır. Bu elli yılda yanlışla oturtulmuş bir güvenlik konsepti kurgulayarak, herkesi de, böyle olması gerektiğine inandırıp kanıksatmışlardır.

İkide bir kotarıp durdukları Allahın cezası o darbeleriyle, Türkiye’nin her alandaki enerjisini ve kaynaklarını tüketmişler; doğru istikametlere gidilmesini engelleyerek, ülkenin gelişmesini geciktirmişlerdir

Çoğu kangrenleşmiş iç ve dış problemlerde, mutlaka parmakları olmuştur. **Kıbrıs Sorunu** mu, **AB** mi, **Kürt Meselesi** mi, **Kaynakların israfı** mı, **Lâiklik ve Anayasal Sorunlar** mı, **Cumhurbaşkanı Seçimleri** mi, aklınıza ne gelirse, o darbeci ve vesayetçi generâller, bütün dertlerimizin içerisinde mutlaka ve mutlaka bir şekliyle vardılar

Halkın irade ve idaresine karşı sık sık kazan kaldırarak, sadece âmirleri durumundaki başbakanlara değil, astları kapsamındaki subay ve astsubaylara da son derece saygısızdılar.

Günün birinde bir kurmay subayı, haritasını usulüne göre katlayamayınca, **“tıpkı sınıf subaylarına benziyorsun”**, diyerek tecziye etmişti, bu huylardaki bir general. Bütün öteki subayları pervasızca küçümsemekte bir beis görmemişti.

Onlara karşı ürkütücü ve korkutucu olmayı daima bir matah sanmışlardır.

Meselâ bir general, günün mesaisi bitince, işkence olsun diye servis otobüslerini kaldırmaz, evlerine yürüyerek gitmeye yeltenen subay ve astsubayları karargâh binasının önünden geçerlerken çevirir, bir güzel sataşırdı. Koca koca adamlar, kışının arkalarından dolanmayı seçtikçe, üşenmez, onların yeni güzergâhlarını keşfederek yine önlerine çıkar, **“kervan yola düzüldü”**, diye alay eder, durduk yerde haşlardı.

30 Ağustos’ta terfi edemediğini öğrendiğinde, odasından fırlayıp otomobiline binmiş, ardına bakmadan çekip gitmiş ve bir daha görünmemiştir.

Sonra onu **12 Eylül Darbesinde Danışma Meclisi üyesi** yaptılar. O da bize, otuz senedir çan-çan diye çene yaptığımız, işte şimdiki bu **Anayasayı** armağan(!)etmişti.

Bunca zaman kimbilir hangi sivil mahfillerde ardı sıra **“Paşam... Paşam...”** diye seyirtilerek, yalakalık yapılmıştır ona da.

Şimdi size bir soru:

Söyleyin bakalım, bu **hot-zotçu** generallere, toplantılara geç kaldılar da beklettiler diye, herhangi bir astları, meselâ ayağa kalkmayarak tepki gösterebilirler mi?

Sizi bilmem ama tımarhanenin Napolyon’u için bile ihtimal vermem buna ben, bu ülkede.

Tersine, ayakta saatlerce bekletmeyecekleri çilesiz bir general ziyaretini, tahâyâyül dahî edemem hiç.

İnsana saygının en olmadığı yer, darbeci generalle astlarının kesiştiği yerdir.

Geçenlerde TV’de, **Balyoz** tutuklusu generallerin eşlerini cadde kesip gösteri yaparlarken görmüştüm. Kendilerini, dostlar alış-verişte görecektik kadarlık engellemeye çalışan bir başçavuşa dert anlatmaya çalışıyorlardı.

Ama **“bu günleri de görecektik miydik”** diye, gene de gülümsedim içimden. Zira feleğin şu işine bakın ki, göstermelik de olsa, o başçavuşlarla bırakın muhataplıklarını, salâvatla bile yanaşamazdı yanlarına. Tanrıçalar gibi törenlerle karşılanırlar, yere göğe konulmazlardı, bir zamanlar.

Tören deyince, unutmadan...

19 Mayıs günü **Anıtkabir**’deki seremonide, TV izlerken bir de ne göreyim, devlet erkânının önleri sıra giden çelenk, bir yüzbaşının komutasındaki iki üsteğmen tarafından taşınıyor. Her biri kapı gibi o üç genç subay, tam

da üç tane bölüğe komuta edecekleri çağlarında iken, çiçek taşıma ritüellerinde harcanıyorlarsa, bu büyük bir hovardalık olup, orduya da, millete de yazıktır.

Bütçesi, kadroları, işlevleri sivil siyasal denetimlerden geçmeyen **TSK'nın Reform Geresinimini** bu örnek bile ciyak ciyak haykırıyor. Bilmem ki sizler de duyabiliyor musunuz?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Milliyetçilikler ne yana düşer

Namık Çınar 30.05.2011

Tıpkı eskiden olduğu gibi, Kürtler'i de, Ermeniler'i de, Çerkesler'i de, Lâzlar'ı da v.s. kapsayarak, bu coğrafyanın tüm etnisitelerini, milliyetçiliğin ideolojik imgelerini içermeyen kucaklayan bir "Türk Milleti" kavramında yoğurup yeniden oluşturmak, anlaşılan artık kolay görünmüyor.

Kıyılarda oturan Kemalist Türkler'in her şeyin eskisi gibi olacağını ummaları, herkese "Türk" demenin ırkçı bir anlam taşımayacağını beklemeleri, boşuna bir daüssılanın düş kırıklıklarına benziyor.

Milliyetçi Türkler'in, Ulus-Devlet kurmak uğruna, son yüzelli yılda o kavramı ne denli örselemiş ve kirletmiş olduklarının bir bedelidir, şimdi bu.

Yoksa tarihsel olarak, İmparatorluk Çağında iken, gerçekten de Türk denince, milliyetçi ideolojik çerçevede bir içeriği yoktu, o sözcüğün.

Batı'nın, daha o zamanlardan itibaren, Türk kökenli Sultan'ın şemsiyesi altında toplanan tüm etnik gruplara taktığı ortak bir addı Türklük.

Başlangıçta daha ziyade Türk Göçerler olarak ilerleyen ve sosyo-politik açıdan da ciddi bir tehdit olarak algılanan bu koalisyon, başka kavimlere de baş eğdirilmesiyle ve onların da katılmasıyla hızla büyüyerek, hep birlikte Türk olarak anılmışlardır.

Osmanlı tahtının egemenliği altındaki coğrafyaların insanları, Rum da olsalar, Arnavut da, Boşnak da, Sırp da, Bulgar da, Romen de, Tatar da olsalar, Ermeni de, Kürt de, yahut Arap da olsalar; Mora'da, Adriyatik'te, Eflak'ta, veya Kırım'da, ya da Anadolu'da, Mezopotamya'da, Levant'ta, Arşipal Denizi'nde, yahut Mısır ve Kuzey Afrika'da da olsalar, daima Türk olarak addedilirlerdi.

Zira Türk demek, öteki olmak demektir. Batılılar, istila kaygısı duyacakları doğulu kavimleri, çok erken bir tarihten itibaren, Türk parantezi içerisinde ötekileştirmişler; ta ki Ulusdevletler çağının anaforlarına gelindiğinde, 19.yy'ın ilk çeyreğinden 20.yy'ın ilk çeyreğine kadarki yüz yıllık süreçte, ilkin Yunanlılar'dan ve Sırp'lar'dan başlayarak, tüm Balkanlar'ı, Kuzey Afrika'yı ve Arabistan'ı kapsayacak şekilde, Osmanlı'dan bir bir koparmak suretiyle, onlarca halkı Türk olmaktan çıkararak, kendi hinterlandları haline getirmişlerdir.

O yüzden de, bir vakitler arkalarına aldıkları güney rüzgarlarıyla yelkenlerini şişirerek, limanlarını talana kalkıştıkları İtalyanlar'ı "anne, Türkler geliyor!" diye bezdiren Akdeniz'in barbarları, şu bizim Anadolu'nun Çorumlular'ı, Kastamonulular'ı ya da Artvinliler'i değil, Sultan'a bağlı Kuzey Afrika'daki şimdilerin Tunus, Libya ya da Cezayirliler'iydiler.

"Macaristan'ı iki asır boyunca Türkler denetledi" denince, bundan anlayacağımız şey, Urfalılar, Erzurumlular ya da Kütahyalılar değil, onların Boşnaklar ve Hırvatlar olduklarıdır.

Mesela, Amerikalılar'ın Camel marka sigara paketleri üzerine resmettikleri piramitlere ve deve logosuna ilaveten, altına da "Türkish Cigarette" yazmalarından murad, sanıldığı üzere haritadaki yerimizi dahi bilemediklerine dair cehaletlerini değil; tam tersine, Osmanlı'daki Türk imgesinden aslında bizim bihaber olduğumuzu ve olsa olsa İmparatorluk'taki Türk kavramı algısında bizim cehaletimizi gösterir.

Hattâ daha ileri giderek, İstanbul dahi, Anadolu'nun derinliklerinde unutulup yıldıya bırakılmış gibi görünen Türk Obaları'nca değil, Orta Avrupa'nın kılcallarından itibaren toplanarak Edirne'de oluşturulan Balkan kökenli bir koalisyon ordusuyla ve de batıdan doğuya doğru yapılan bir seferle alınmış değil midir?

Günümüzdeki milliyetçi ve şovence koşullanmaların sağısına binerek tırıs kalkmak, örneğin klasik dönem Osmanlı yapısında şimdinin değer yargılarıyla Türklük aramak, sadece bilgi kirliliklerine yol açar.

Oysa bilinmelidir ki, Osmanogulları'nın tarihteki pragmatik başarısı, Anadolu'nun kendi içine kapanmış Selçuklu kalıntısı hısım obalarıyla değil de, Bizans'ın tıpkı kendileri gibi dinamik olan Hristiyan köylü ve kasabalılarıyla, yâni ilkin İznik ve Bursa, daha sonra Trakya ve giderek Rumeli'deki tüm kavimleriyle, her alanda ilişkilere girmeleriyleydi.

Küreselleşmenin o sıralardaki versiyonuyla yeniden biçimlenen yeryüzünde, kapitalizm öncesi mal dolaşım trafiklerinin ve zamanın ruhunun bir hayli dışına düşmüş, ilkin Ceneviz ve Venedikliler'ce terk edilmeye başlanan ve bu yüzden de çökmeye yüz tutan Anadolu coğrafyasında, Osmanlılar da oyalanmayarak enerjilerini boşa harcamayacaklar, umurlarını Balkanlar'da, Orta Avrupa'da, Akdeniz havzasında, Mezopotamya ve Levant'ta arayacaklardır.

Osmanlı'nın gerçekten Türkleşmesi süreci ise, içinin artık elde ahali ve toprak kalmayasıya kadar boşaltılıp tüketildiği 19.yy'ın son çeyreğinde başlayacaktır.

Bir etnik kavmi başat kılıp milliyetçiliklere yönelirseniz, sadece o etnik unsur kalana kadar ayırışrsınız, diğerlerinden.

Osmanlı'nın dağılıp Türkiye Cumhuriyeti'ne aktardığı coğrafyada etnik ve dinsel bütünlük yoktu ve ayrışma da henüz bitmemişti.

Toprakların kalanındaki ırk ve inanç gruplarıyla, demokrasinin filizlenebileceği bir birlik kurulacak yerde, asimilasyonlarla toplumu homojenleştirmek, buna direnenleri de dışlamak yolu seçilmiş; hiç bir sorun çözülemediği gibi, daha da büyütülerek bu günlere gelinmiştir.

Evrensel çözüme, etnik ve dinsel milliyetçiliklerden büsbütün sıyrılarak, sadece ve sadece bireyi esas alan temel hak ve özgürlükler ile, yerinden yönetim ilişkilerinin en yoğun olarak yaratılabildiği bağlamlardaki bir toplum yapısını kurmakla varılabilecektir.

Binlerce yıldır başka başka inanç ve ırkların harman olup karıştığı ve kaynaştığı bu kadim topraklarda, monist bir anlayış önermek ve dayatmak kadar budalalık olamaz.

Bunun gerekçesi sadece mahsurlarından dolayı değildir. Aynı zamanda insanlık dışı olduğu için de öyledir.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sizde hiç utanma yok mu

Ne zaman bir general tutuklansa, hemen seslerinizi yükselterek ortalığı velveleye veriyorsunuz.

Yahu bunlar tayın çalarlarken değil, dünyanın en büyük suçu olan **“darbeye teşebbüs”** ederlerken yakalandılar, unuttunuz mu?

“Fakat efendim, belgelerde imzaları yok ki!”

Ne bu? Borç senedi mi ki bu meret?

Onlar omuzlarındaki parlak yıldızları, örneğin eğitim elbiselerini giydiklerinde, belli olmasın diye karartıp, muharebe meydanında da tümüyle sökerler. Ne yani, rütbelerinin olmadığını mı söyleyeceğiz, şimdi de?

Yoksa bunlar darbeci değiller mi?

Abdülaziz’in tahttan indirilip öldürülmesini,

1908 darbesini ve Abdülhamit’in hal’lini,

Babıâli baskınını,

1958 teşebbüsünü,

27 Mayıs’ları,

22 Şubat ve 21 Mayıs kalkışmalarını,

12 Mart’ları,

12 Eylül’leri,

28 Şubat’ları,

27 Nisan’ları... değil sadece,

MGK kararlarıyla ay be ay,

tatbikat, gezi, görüşme ya da törenler vesilesiyle hafta hafta,

başka işleri yok imiş de, sadece bu varmış gibi gün be gün,

bu mazlum yurdun meşru siyasetlerine,

başbakanından muhtarlarına kadar tüm seçilmişlerine,

toplumun en zengininden en meteliksizine kadar tüm kesimlerine,

fabrikalarına, tarlalarına tezeklerine,

üniversitelerine, gazetelerine, radyolarına ve televizyonlarına,

dergilerine, kitaplarına,

şiiirlerine, şarkılarına,

düğünlerine derneklerine,

ağıtlarına cümbüşlerine,
bayramlarına seyranlarına,
dinlerine imanlarına,
gencine yaşlısına, kızına kızanına,
kılıklarına kıyafetlerine,
saçlarına sakallarına,
pantolonlarının paçalarına, eteklerinin boylarına,
örtülerine kasketlerine,
yemelerine içmelerine,
velhasıl
bu ülkenin havasına suyuna, börtüsüne böceğine kadar,
burunlarını sokmadılar mı?
En mahrem yerlerine kadar, yaşamlara karışmadılar mı?
Hakaretler etmediler mi?
Yüzbinlercesini mapuslara atmadılar mı?
Onbinlercesini işkencelerden geçirmediler mi?
Hayatlarımızı bize zindan etmediler mi?
Asmadılar kesmediler,
bütün bunları yapmadılar mı da,
şimdi kalkmış,
sanki hiçbir şey yokmuş gibi,
sanki bütün bunlar hiç olmamış gibi,
sanki o suçlamalar onlara zerre kadar yakışmıyormuş gibi,
sanki o taraklardaki bezler onlara ait değilmiş gibi,
nasıl da pişkin,
nasıl da yüzsüzce,
nasıl da arsızca,
pervasızca alay ederek,

fütursuzca avanak yerine koyarak,

avazlarınız çıktığı kadar bağıırıyorsunuz, yanıltmak için halâ, aklınız sıra bizleri?

Miting meydanlarında,

açıkoturumlarda,

her yerlerde.

Hiç utanma yok mu, kuzum sizlerde?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Oyum AKP'yedir

Namık Çınar 06.06.2011

Bilinsin ki, oyum AKP'yedir.

Sakin tersine bir sorumsuzluk beklemeyin benden.

Ben de görüyorum elbet, kendi yarattıkları dinamiklerin gerisine doğru yalpaladıklarını.

Hem Türkiye’de, hem kendi bünyelerinde çok önemli dönüşümler gerçekleştiren özgürlükler sayesinde, ortaya çıkan heterojenliklere, ironik bir şekilde ters düşmeye başladıklarını da.

Örneğin, eskiden “**farklılıklar zenginliklerimizdir**”, deyip dururlarken, kavuşturmaya yetmeyen kollarıyla artık kucaklayamadıklarını, iri bir Diyarbakır karpuzu gibi duran **Kürt Meselesi**’ni de.

Ama bütün bunlar, tutup iktidarı CHP’lilere ya da MHP’lilere yahut BDP’lilere teslim etme sorumsuzluğunu vermiyor bana, gene de.

Ne yâni, hangi katakullilerle geldiklerini bir türlü çözemediğimiz Kılıçdaroğlu’lara, Batum’lara, Haberal’lara, Cihaner’lere, Aygün’lere mi yanaşacağız?

Veya, “**iki bisküvi arası lokum**”da kalmış Bahçeli’lere mi?

Yahut da, tercihen sisle kaplı bir **Kürt Meselesini**, **muhataplık** belirsizlikleriyle de süsleyerek, **istekler çıtasını** konjonktüre göre bir alçaltıp bir yükselten ve domuzdan adetâ kıl koparmaya çalışır gibi davranan BDP’lilere mi?

Yoo hayır, bu sorumsuzluklardaki biri değilim ben.

Üstelik kimlerle mücadele etmediler ki, bu sekiz sene boyunca. Askeri ve yargısal vesayet kurumlarından tutun da, medya, üniversite ve sermaye gibi dükalıkların oluşturdukları bu oligarşik sistemle göğüs göğse çarpışmalarının yanı sıra, Cumhuriyet tarihinin en verimli hükümeti olmaya ayırdıkları enerjileri de tüm partilerinkinden daha üstündü.

Çünkü bunlar, höpürseniz de köpürseniz de, “**halkın gerçek iktidarı**” dedikleridir.

İlk kez görüyor bu ülke, ikiyüzyirmiiki yıl önce Bastille’i basan **baldırı çıplakları** gibi, o yoğunlukta bir **karakalabalıklar egemenliğini**.

Temyiz güçleri yok diyerek, yıllardır gün yüzü göstermeden saklılıklara tıktığınız ve hacirilerden saydığınız bu kitleleri, meydanı boş bulunca biraz arsız ve oldukça da kabasaba buluyorsunuz, şimdi değil mi?

Kilimlere kebelere sardıklar denklerini, ilkin Haydarpaşa Garı'nın merdivenlerine yıkıp da soluklanan daha dünün ter kokulu **kıroları**, feleğin şu işine bakın ki, şimdi kalkıp bulabildikleri avuç içi kadarlık yeşil alanlarda bile hemen hamaklar kurup, manzaralarının önünde cümbür-cemaat mangal yapıyorlar da, bir Allah'ın kulu çıkıp devletten, şunlara göstermiyor günlerini, değil mi?

Olsun, bunlar da geçer. Bir nesile kalmaz öğrenirler onlar da, daha incelikle davranabilmesini; umarım size benzemeden.

N'apalım ki, şimdilik ayakkabılarını çıkarıyorlar, sundurmalarında. Ama zaten sokakları da balçık içinde henüz, baksanıza! Ayrıca, çarşafaları da yoksullukları demekti, inançlarından önce. Fakat siz onu da göremediniz

Giderek öfkeli, bazen kontrolsüz, bazen de kindarlar sanki. Onların kızmaları, onların şımarmaları, yerine göre. Onlar kadarlık bu Erdoğan da. Hâtta çoğu kez, onların sözcüsü falan değil, ta kendileri âdeta.

Ben de çoğu şeyi onlar gibi yapmıyorum. Onlar gibi değilim, dünyaya bakarken. En fazla onların iktidarında kaybettim, ekonomik olanaklarımı. Ayet dahi olsa, ben de sinir bozucu buluyorum, mezarlığın caddeye ve hayata bakan en civcivli yüzüne **"her canlı ölümü tadacaktır"**, diye yazılmasını.

Allah için, bir tane AKP'li bir muhtar bile tanımam, yaranmaya kalkabileceğim.

Ama sorumsuz olamam halka karşı. Duyarsızlık beklemeyin benden, o yüzden. Çünkü onların iktidarındır bu.

Bazen bir kaşık suda boğasım gelen nice ifrit olduğum şeyler yok değil benim de, bu partide.

Meselâ, etnik zeminden beslenen milliyetçilikler daraltıcı da, dinsel zeminden beslenenler kucaklayıcı mı?

Bu yurdun son sekiz-on yılında, İslâmın evrensel mesajıyla daha vicdanlı, daha sarıp sarmalayıcı bir noktaya geldiğini sanmak, yanıltıcıdır bana göre.

İslâma rağmen, koskoca bir Arap âleminin yüzlerce yıllık bölük-pörçüklüğü gözler önünde seriliyken, nasıl olur da böyle düşünebiliriz ki?

AKP'nin Türkiye toplumuna yeni bir ivme kazandıran dinamosu, doksan yıllık Cumhuriyetin ikinci sınıf kıldığı geniş kitlelerin sesi olmasıdır.

Milliyetçilikler ister etnik, ister dinsel temelli olsunlar, daraltıcı bir mahiyet taşırlar. Önemli olan, hangisinin parantezinin daha kapsayıcı ve daha büyük olduğu değil, parantezin hiç olmamasıdır.

Bu da ancak, insan hak ve özgürlüklerinin evrensel ölçütlerle karşılanması halinde, elde edilebilecek bir şeydir.

AKP'nin aklıysa, bir öyle bir böyle gidip geliyor ve bazen **AB** kapısında duruyor, çokça da **otoriter lâiklik** ile **antidemokratik İslâm** arasında bir yerlerde.

Ama bir yandan da, sermaye ve medya destekli askersel ve yargısal oligarşinin vesayetini, bu partinin kırdığı da unutulmamalıdır.

Başta CHP olmak üzere, tüm öteki partilere kalsa, kurtulduklarımızın hepsini, alimallah teker teker geri getirirler.

Bunların neler olduklarını anımsamak isteyenlere, en güzel yanıtı, geçenlerde Dicle Üniversitesi'nde Kürtçe şarkılar eşliğinde halay çekerken, **"beş yıl önce olsaydı, hepinizi tutuklatırdım"** diyen savcı vermiştir.

Öyleyse, bu kadar mı düşmanıyım bu yurdun ki, gidip diğerlerine oy vereyim?

Onca soruna ve eksiğe rağmen, beklemeyin bunu benden. Sorumsuz olamam halka ve tarihe karşı.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Güçlenmiş AKP'ye ültimatom

Namık Çınar 13.06.2011

Dileğiniz oldu işte.

Şahlana şahlana, yeniden seçildiniz Sayın Başbakan. Yeniden sizde mühür.

Oysa meydan meydan dolaşıp, o denli yanlış şeyler söylemiştiniz ki, halka ve tarihe karşı duymuş olduğum sorumluluk yüzünden, ezim ezim ezilmeme ve iyi yaptıklarınızın yüzü suyu hürmetine, **"hadi süreci baltalamayayım"** diyerek, desteklemiştim sizi, sıkarak dişlerimi.

Sizin seçildiğiniz gün, **"dere geçerken at değiştirilmez"** yükümüm sona ermiş oldu, benim de.

Köprülerin yapımına karşı çıkanlara, **"denizi sandallarla geçmelerini"** önermenizdeki gibi bir saçmalıkla, meselâ **"oy vermediysen susacaksın!"** diyemeyeceksiniz, hiç değilse bana karşı.

Aydınlara tahammülsüzlüğünüz, sanki artık gelip duvara toslamışa benziyor.

En önde başyazarımız Ahmet Altan olmak üzere, size kayıtsız ve koşulsuz olarak biat etmiş bir basın organı olmadığımız için, neredeyse düşman bellediğiniz **Taraf Gazetesi'**ndeki tutumu ve namusu, mumla arasanız bulamazsınız, oysa başka yerlerde.

"Entelektüellerin siyasal desteğine değil, ne söylediklerine bakmak gerekir" demişti, **Star'**daki bir yazısında Prof. Dr. Mehmet Altan.

Anlaşılan o ki, meseleyi kavrayamamışsınız, öyle görünüyor.

Düşüncelerinin çoğuna katılmadığım Nuray Mert'i, kalktınız hedef gösterdiniz. Hem dobra, hem sempatik bulduğum Sırrı Süreyya Önder'i Adıyaman meydanında az daha ketenpereye getiriyordunuz.

Olacak şeyler mi şimdi bunlar?

Ama asıl **"anayasa çalışmaları"**nızda göreceğiz sizi, bakalım ak mısınız kara mı.

İlk üç maddeye karşı **"sus-pus"** sunuz. **"Baskın bir etnik kimlik"** konusunda giderek **"müphem"** siniz. Yerinden yönetim ve özerklik hususlarını, birer **"belediyecilik"** sorunu olarak görme eğilimlerindesiniz. Zaten **"Kürt Meselesi"** diye bir problemin kalmadığını da aşağı yukarı ilân etmiş sayılırsınız. **"Özgürlükler sınırsız değildir"** diyerek, özgürlüklere değil de, sanki o bildik sınırlamalara yoğunlaşmış ve odaklanmış gibisiniz.

YÖK yerinde kalmalı, Genel Kurmay Savunma Bakanlığına bağlanmamalıdır. Zira size göre, kurumlar henüz buna hazır değildirler.

Yani anlayacağınız, **“dut”u bize, ağacı silkeleyerek değil de, yere kendiliğinden düşen sineklenmişleri toplayarak yedirmeye kalkarsanız**, bilirsiniz ki ellerimiz yakanızdadır.

Ben bunlar için oy vermedim size. Bu kadar güçlü olmanıza pişmanlık duyarsam, yarından itibaren geri almasını da bilirim, burnunuzdan getire getire.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Aforoz

Namık Çınar 20.06.2011

Değerli okurlarım, bugün size, önce bireyselmış gibi görünen, ama sonra öyle olmadığını düşünüp, paylaşmaya karar verdiğim bir konuyu anlatacağım.

Bildiğiniz gibi, ben eskiden askerdim. Ne ki, çocukluğumdan beri başıma gelenlerle, bu mesleğin **“Dreyfus”** olup çıktım, diyebilirim.

Askerlik mesleğinin profesyonelleri, tıpkı yer kabuğunun jeolojik katmanlarında olduğu gibi, geçirgenlik özellikleri taşımayan üst üste hiyerarşilerle yapılandıkları için, sosyal ilişkilerinde genel olarak kendi emsallerine, sınıf arkadaşlarına âdeta bağımlı olarak yaşarlar.

O yüzden, bir vesileyle karşılaşanların ilk gayretleri, kimin kime **“sen”**, kimin kime **“siz”** diyecek oldukları pozisyonlarını kavrayabilmek için, Harbiye’den hangi sene mezun olduklarını birbirlerinden öğrenmek üzerine kuruludur.

Bu nedenle, muvazafılıkta olsun, emeklilikte olsun, subayların hayatında **“devre arkadaşlığı”**nın yeri çok önemlidir.

İşte ben de, ne zaman **“Taraf gazetesi”**nde yazmaya başlamıştım ki, **“devre arkadaşlarım”**ın da ilk işi, beni daha o gün, akılları sıra aralarından atmak olmuştu. Birkaç arkadaşımın dışında, görüştüğüm kimse kalmamıştı.

Çünkü **“Taraf”**, hainlerin gazetesiydi ve ben de artık o hainlerdendim.

Ama ben bunu mesele yapmayıp, doğru bildiğim yolda yine de yürümekteyim.

Bunun yanı sıra, daha düne kadar sessizce izlediğim, ayrıca bir de **“askeri ortaokul devresi”** arkadaşlığım vardı. Geçen gün ortak platformun e-posta adresinde, birtakım duyarsızlıkları dile getiren bir yazı görünce, üzuldüm ve onlara aşağıdaki mektubu yazdım:

“Değerli Selimiye’li arkadaşlarım, eğer kimi optimist yürekliler peşine düşüp, Erzincan Askeri Lisesi ‘Marşı’nı ancak tırım tırım arayarak bulabildiklerini kalkıp anlatmasalardı, dayanamayıp da kaleme aldığım bu yazıyı yazmayacaktım ben de.

Sevgili çocukluk arkadaşlarım, en küçüğümüzün 62-63 yaşlarında olduğu şimdilerde, kendimizi yeni yeni bilmeye başladığımız o sabi-sübyan günlerimize dönerek, biraraya getirmeye çalıştığımız anılarımızın, belki de sadece ballanmaya yüz tutmuş olanlarını anımsamak doğru olur, diye düşünenleriniz olabilir.

Ama ben onlardan değilim.

Bir insan, bu yaşlara gelip de, bırakın başkalarını, en azından artık kendisi için gerçekçi olmak zorunda değil midir, Allahaşkına?

Çocukluk uçarılıklarımız bir yana, başta Selimiye Askerî Ortaokulu olmak üzere, Erzincan Askerî Lisesi ve bir açılıp bir kapanan Işıklar, Konya vb. gibi askerî okul süreçleri, Silahlı Kuvvetler için tam bir başarısızlıklar tarihidir.

Düşünsenize, 1959'da açılıp son öğrencilerini 1960'ta alarak kapanan bir okul, acaba nasıl bir planlamanın ve nasıl bir icraatın ürünü olabilir ki?

Bu iki dönemde alınmış öğrenciler, (işte onlar biziz) kobay gibi kullanılarak, çoğumuz ziyan edilmiştir.

Çoğumuz subay olamamış, hiçbir pedagojik vasfı olmayan cahil idarecilerin elinde buluş çağlarını yaşamışızdır.

Kimi zabitanın anılarına bakılırsa, Osmanlı'nın 19. yüzyıldaki askerî okullarının daha başarılı oldukları dahi söylenebilir.

Bütün bunlar gözardı edilerek, hiçbir şey olmamış gibi mi davranılacaktır?

Selimiye, çocukluklarımızın, dayaklarla, küçücük yüreklerimizdeki gurbetliklerle ve belki de çoğumuzun derinliklerine sinmiş travmatik endişelerle anımsayabileceğimiz bir dönemin adıdır daha çok, bana kalırsa.

Böyle bir karamsarlığa ne gerek var, sırası mı şimdi bunun? diye düşünebilirsiniz.

Ama önemli olan neler yaşadıklarımız değil midir? Yalana sığınarak kendimizi kandırabilir miyiz?

Üstelik, zor günlerin dostlukları daha kâvi olmaz mı, ayrıca da?

Benim size naçizane önerim, arkadaşlıkları, yalana-dolana hiç sapmadan, resmî bir devlet dili kullanmadan, hiyerarşik bir ilişki yöntemiyle değil de, çocukluk duygularını yeşerten ve tazeleyen söylemlerle pekiştirmektir.

Öteki türlü, sadece üç beş kişinin birbirlerine not düştüğü, resmî ideolojik söylemli ve tıpkı okulumuz gibi, doğarken ölen bir platform olmaktan öteye gitmez, sonra bu alan.

Zira, birkaç sene yaşamış toplumsal bir olgudan tarih yaratmak, ancak gerçekçi ve dürüst olmakla mümkündür.

TSK'nın bu hususlardaki ilgilileri, koca bir askerî lisenin marşını kayıt altına alamayacak kadar tefessüh etmişlerse ve kendi subay yetiştirme kaynaklarına dahi gösterdikleri özen bu kadarsa, onu yöneten general kadrolarına methiyeler düzmek bize yakışmaz.

O generaller ki, çoğu on yıllardır darbeler yapmak ve planlamaktan başlarını alıp da, kahraman Türk Ordusu'nun çilekeş subay, astsubay ve erlerini doğru dürüst idare etmeye vakit bulamamış kimselerdir.

Koca ordunun, kantin subayları vardır; getir götür işlerine bakan akıl almaz kadroları vardır; orduevi, gazino, kamp yöneticileri vardır... Ne ki, 2500 yıllık hamasi böbürlenmelere rağmen, ortalıkta henüz, örneğin bir tane bile arkeolog subayları yoktur.

Böyle şeyler yazdım diye bana kızanlar çıkabilir. Hatta, duygu ve düşüncelerimden dolayı, subay olamayanlardan biri olduğum sanısına da kapılabilirler.

Bilinmelidir ki, bu benimki bir öfke değil, resmî yalanlardan bir arınma çağrısıdır.

Polemiğe girmemek üzere, hepinize sevgiler sunuyorum.”

Sen misin bunları söyleyen? Bir kaç gün içinde, sövgü ve hakaretler eşliğinde, beni aralarından çıkardıklarını ilân ettiler ve e-adresi yüzüme kapadılar.

İkinci ve son bir mektup daha yazarak, bari son olarak bunu da yayınlamalarını istedim; fakat yapmadılar.

Onlar orada yayınlamıyorlarsa, işte ben şimdi burada yayınlıyorum:

“Sayın Moderatör, mektubuma gösterilen saygısız tepkilere karşı yanıt verme hakkımın doğduğunu teslim edeceğinizi umarak, bu ikinci ve son yazımı da yayınlamanızı diliyorum.

İlkin söylemeliyim ki, ben hayatı, toplumsal sorunlara eleştirel yaklaşmanın ve dile getirmenin türlü baskılarına pabuç bırakmadan yaşamış ve bunların bedellerini de ödemiş birisiyim.

Meraklısına zorunlu bir not olarak, Selimiye 1960 girişliyim. Yani ‘dönek’lerden değil, ‘çaylâk’lardanım. 63’te, Selimiye’nin bir ‘beklemeli’si olarak Kuleli’deki 250-300 kişinin arasındayım. 64’te Erzincan’daydım. 65’te yeniden Kuleli’deydim. Harp Okulu’ndan 69’da mezun oldum.

Piyade Okulu’ndan itibaren başlayan ‘12 Mart’ faşizm sürecinde, ‘solculuk’la suçlanarak, teğmenken ordudan atıldım. On beş sene hapsimi istedikleri Genel Kurmay Askerî Mahkemesi’nde yargılandım ve aklandım.

İki çileli yılın ardından, açtığım idari davaları da kazanarak, TSK’ya yeniden döndüm.

Ama bu işlerde çile bitmez. Ömürlerini kaplumbağa gibi geçirmiş olanlarsa, bu işlerden pek anlamazlar.

‘12 Eylül’ faşistlerinin, eski defterleri tekrar kurcalamaya niyetlendikleri sırada (Erzincan’dan hocam olan rahmetli ağabeyim Sami Önal’ın kulağıma kar suyu kaçırmasıyla) Kd. Yzb. iken istifa edip ‘çekildim izzeti ikbâl ile babı hükümetten’.

Bitiremedim ama, bir ara heves edip, hem ‘İktisat’ta, hem de ‘Hukuk’ta da okudum.

Daha sonra ticaret yaptım. Çok büyüdüğüm de oldu, dibe kadar battığım da.

Ama her daim okudum, okudum, okudum...

Okulların ilk bakındığım yerleri kütüphaneler olmuştur. Henüz Selimiye’deyken, örneğin Virgilius’un ‘Çoban Şiirleri’ni, Terentius’un ‘tragedya ve komedya’larını, Çehov’un öykülerini sular-seller gibi içmiştim. Almanca öğretmenim rahmetli Yılmaz Usar, Erzincan’a gittiğimde, ‘Küçük Sanatçı’ diye yüreklendirerek, Kuleli’den sayfalar dolusu mektuplar yazmıştır bana.

Anlayan anlar.

(Sırası gelmişken... bana sövenlere sormak isterim:

Söyler misiniz, Selimiye’de kütüphane neredeydi, anımsayanınız var mı? Ya da Erzincan’da? Yahut Kuleli’de? Harp Okulu’nunki, düşünün bakalım, nasıl bir yerdi?)

Şimdi ise, düşüncelerimi ifade etmekten onur duyduğum, 'Taraf gazetesi'nin bir köşe yazarıyım.

Yine, sataşanlara yanıt olması bakımından açıklık getirmeliyim ki, 'Taraf', bırakın ne idüğü belirsiz yerlerden besleniyor olmayı, tencerede pişirip kapağında yiyen, çalışanlarına ve yazarlarına küçücük paralar dahi ödeyemeyen, ertesi günün gazete kâğıdını bile bin zorlukla temin ederek ancak bir avuç yiğit insanın gayretleriyle çıkabilen ve medya tarihine de altın harflerle yazılacak olan, fenomen bir gazetedir.

Türkiye'nin İletişim Fakülteleri'ndeki ders kitaplarında, içinden geçmekte olduğumuz 'demokratikleşme süreci'ndeki ezberleri bozan ve değişimi imgeleyen en haysiyetli yer, bir gün ona ayrılacaktır.

Ve ben, ödeyebilmekte daima zorlandığım üç kuruşluk ev kirama bile katkı yapmaya gücü yetmeyen o gazetede yazı yazmaktan şeref duymaktayım.

Ortaçağın kimi zihinlerde devam etmekte olduğunun bir işareti olarak, 'Taraf'ı eline dahi almadan ve yazılanların bir satırına bile vâkıf olmadan saldırıda bulunan kesimlerin, yaratmaya çalıştıkları 'maymunlar cehennemi' atmosferinin, merak etmeyin, ben de farkındayım.

O tip insanlara yaşamım boyunca aşınayımdır. Kırk sene önceki 'Yeni Ortam'ın Uğur Mumcu'suna da aynı şeyleri reva görmüşler, yedeksubaylık yerine, askerliğini çavuş olarak yaptırmışlardı.

Şimdilerde ise, 'Yiğidim aslanım burada yatıyor' diye ardı sıra türkü çığırınların büyük bölümü, bugün artık onların arasından çıkmaktadır.

Gelelim mektubumda söylediklerime:

Bunu gerçekten yazmazdım, eğer aramızdaki o iyi niyetli (optimist) Selimiye'li çıkıp da, inatçı ve inançlı bir gayretle Erzincan Marşı'nı arayıp bulmasaydı.

Sorarım size, gerçekten birazcık olsun yüreğinizin şartlanmamış bir köşesi kaldıysa, oradan yanıtlayın. Erzincan Kışlası'nda, bir plâketi dahi bulunmayan koca bir okulun tarihi, ki o marş o plaket sadece birer simgedirler; nostaljik duygu ve değerleri güçlü eski bir öğrencinin koşuşturmasıyla mı ortaya çıkarılmalıydı? İlkçağ kalıntılarından söz etmiyoruz ki!

Koskocaman bir kurum olan TSK'da, bunu dahi sorgulamayacaksanız, daha neyi sorgulayacaksınız? Bir ordunun, moral değerlerin inşasında, subay yetiştirdiği kaynaklarına duyarlılığı bu kadarsa, acaba astarsubaylarına ve hele hele erlerine ne kadardır?

Meselâ, biz Selimiye'lilerin niçin elli senedir yan yana getirilmemiş olduğumuzun sorusu, hiç geçmemeli midir akıllardan?

Bunların sorumluları bugün minnetle mi yâd edilmelidir?

Kötü yönetildiği için çoğu subay olamamış ve bedel ödemiş yüzlerce çocukluk arkadaşımıza bir borcumuz yok mudur, bu açıdan?

O Selimiye ki, ne dayanışmanın, ne arkadaşlığın, ne de paylaşmanın solunduğu bir yerdi, benim hatırladığım. O üç sene boyunca, hiçbirimiz insan gibi yemek bile yiyemedik, birbirimizi 'amuda kaldırmaktan'. Güçlünün zayıfı her anlamda ezdiği, yemekhanelere vahşiler gibi saldıracak hayatta kalındığı, tıpkı 'Sineklerin Tanrısı'ndaki gibi güç ve çete ilişkilerinin, ve orman kanunlarının 'çocuk versiyonları'nın sergilendiği bir sömürgeydi orası.

Zaten ordu da, baktı ki yönetemeyecek, iki yıllık bir tecrübenin ardından, apar-topar kapattı onu.

Elli sene sonra, o çocukların birbirlerini bularak, küçükken doğru dürüst tesis edemedikleri arkadaşlıklara, kalkıp şimdi yeltenmeleri; aslında hayatlarının o yitik dönemlerini, geriye dönüp besleyerek telâfi edecek oldukları, takdire şayan bir davranıştır.

Ama gerçekleri saklayarak ve hiçbir şey olmamış gibi yaparak değil.

Yazabileceklerimin ardı-arkası gelmez, uzayıp gider.

Bu yazdıklarımın eleştirel yanları bana küfredenlere, hakaret edenlere yöneliktir.

Aslına bakarsanız, her toplumsal grubun ekserisi her zaman için daima vakurdur. Ancak, agresif konumdaki bir avuç egemenin mahalle baskısına sessiz ve seyirci kalınırsa, paça kaptırılır ve onların denetimine girilir. Çocukken başlarımıza gelmiş olan da zaten budur.

Kaldı ki ben, kendimi ve herkesi kapsayacak şekilde, on-on bir yaşlarındayken böyle bizimki gibi koşulları olan okullardan geçmiş olanları, daima mazlum olarak görmüşümdür.

Bu mazlumluk, çoğu arkadaşımı erdemli kıldı ise de, kimilerini hastalıklı bir zalimliğin batağına sürüklemiş görünüyor. Sanırım, çocukken öyle olanlar, yine bunlardandı.

Örneğin, benim Selimiye'liliğimi kim verdi ki, geri almaya haddi olsun!

Son olarak... arımdan kötü şeyler yazılabilecek olması, bana kalırsa doğru olmaz. Çünkü artık bu platformda olmayacağım. Zaten bu tür yazışmalara ayıracak vaktim de yok. Umarım niyeti o olanların, hiç değilse bu kadarlık değer yargıları vardır.

Benim Selimiye'm, benim Erzincan'ım, benim Kuleli'm, benim Harbiye'm bütün tatlılarıyla muhayyilemde zaten yaşamaktadır.

Ne ki, oraların seneler öncesinde bıraktığım öksüz çocukluklarına, bugünün hayatı algılayamamış yaşlılıkları yakışmamaktadır.

Saygılarımla."

Değerli okurlarım, kol kırılıp yen içinde kalınca o vücudun kangren olduğunu, yaşadığımız olaylar, sanırım giderek hepimize göstermektedir. Sadakatin, herhangi bir kurumdan önce, o millete, o halka yönelik olması gerektiğini haykırıyorum.

Ama bir başka önemli şey de, dünyanın yuvarlak olduğunu şimdi değil; marifet, onu "**Galileo**" yaşarken dile getirmektir, diyorum.

Unutmadan ekleyeyim... o yılların K.K'daki "**Askerî Okullar Daire Başkanı**" Tuğgeneral **Kenan Evren**'di.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Masal Masal Matitas

Namık Çınar 27.06.2011

Bir varmış, bir yokmuş...

Dinginlik nedir bilmez, ha bire belâsını da, mevlâsını da arayıp duran memleketin birinde, talihsiz mi talihsiz, kadersiz mi kadersiz bir halk yaşarmış.

İşte bu talihsiz ve kadersiz ahalinin, nasıl oturup nasıl kalkacaklarını, nasıl üleşip nasıl tüketeceklerini;

kimlerin altta kimlerin üstte, kimlerin önde kimlerin artta duracaklarını, kimlerin konuşup kimlerin susacaklarını;

kimlerin büyük kimlerin küçük, kimlerin cılız kimlerin semiz, kimlerin zengin kimlerin fakir, kimlerin güleç kimlerin somurtkan görüneceklerini;

velhasıl, hep birlikte yaşarlarken hangi kurallara nasıl uyacaklarını harfi harfine tarif eden, dediğim dedik çaldığım düdüğü havalarında, avuç içi kadar küçük, ama marifetleri büyük mü büyük, bir kitapçıkları varmış.

Bu kitapçıklarını, ne dede ne baba, ne amca ne hala, ne dayı ne teyze, diyerek karşılamayı dahi yeterli görmezler; en kucaklayıcı, en müşfik, en sıcak, en bağra yakın bir figür olan "ana" sembolüne yaraşır bularak, ona "Anayasa" derlermiş.

Derlermiş demesine ya; gelin görün ki, bu "ana", sıra tam onlara geldi mi, tıpkı Külkedisi yahut Pamuk Prenses'tekini aratmayacak cinsten, bir üveymiş bir üveymiş ki, hiç sormayın.

Zira melül melül bakan bu mazlum halkın çoğunu cenderelerde tutar, durduk yerde ümüklerini sıkır da sıkarmış.

Bunun nedeni ise, son derece basitmiş. Çünkü o kitapçıktaki kuralları, kendilerine yarayacak şekilde kendileri koymazlar; o kuralları "onlara rağmen onlar için" misyon yüklediklerini iddia eden ve bunu da zorla dayatmaya kalkan "bir avuç deli" yaparmış.

Bu kendinden menkul "bir avuç deli", "sizler kendinizi, bizim sizi düşündüğümüz kadar düşünemezsiniz" diyerek, hani şöyle merakla azıcık baş uzatılacak bile olsa, hemen köpürürler; buna yeltenenleri eşek sudan gelene kadar döverler, "gidinin hainleri" diyerek mapuslarda çürütürlermiş.

Sizin de kolayca çakacağınız gibi, sebep kendi gırtlakları olup; asıl amaçları, bir elleri yağda bir elleri baldaki yaşamlarını korumak ve sürdürmek imiş.

Ve bu durum, taa dedelerinin dedelerinin dedelerinin dedeleri zamanından beridir, böyle gelir böyle gidermiş.

O yüzden, altta kalıp canı çıkmak da, artta kalıp susmak da, yoksul olup somurtmak da, hep bu bizimkilerin payına düşermiş.

Ancak, az gitmişler uz gitmişler, dere tepe düz gitmişler ve günün birinde dönüp arkalarına bakmışlar ki, bir de ne görsünler? Meğerse bu usulle, bir arpa boyu bile yol alamamışlar.

İşte o zaman aralarından bazıları, "yeter gayri ey ahali!" diye seslenmişler; "ne diye, biz bu bir avuç delinin elinde oyuncağız ki? Kendi kurallarımızı gelin kendimiz yazalım, kendimizi de kendimiz yönetelim", demişler.

Olur mu, olur.

İşte tam buna niyetlenesi olmuşlar ki, o sırada bu beriki deliler, pek bi işkillenmişler. Düşünmüşler, taşınmışlar, kaşınmışlar, "ya yaparlarsa? Ya gerçekten kendi kurallarını kendileri koyarlar da, kendi kendilerini idare etmeye kalkarlarsa; ah sonra biz ne yaparız?" diyerek, korkulara kapılmışlar; ödleri şeylerine karışmış.

Tabii ki böyle hallerde her daim yaptıkları gibi; o kurallar en baştan yapılmak üzere ne vakit yeniden ele alınacak olsalar, memleketin en delileri biraraya gelirler, muhakemesini yaptıkları durumdan vazife çıkararak, ne yapar ederler, en sonunda o kuralları gene kendileri koyarlar, o ülkeyi gene kendileri yönetirlermiş.Cadı kazanları kaynatılır, gün yüzü görmemeleri için her türlü dümen dübara çevrilirmiş.

Fakat o da ne? Bu seferki böyle olmayıp, olamayıp; durumdan vazife çıkacağına işin cılkı çıkıp da, ellerine yüzlerine bi güzel bulaşmasın mı? Koftiden gerekçelerle, tekrardan mandepsiye getirmek suretiyle katakulliler tezgahladılarsa da, beygir terli olup önüne konan arpayı yememiş, tongaya düşülmemiş, mantara basılmamış, çingar mıngar çıkar diye korkulmamış, "iki as bir rua"lık restler görülmüş ve nihayetinde de, şu bizim süngüleri düşük ahpab çavuşlar, paşa paşa kodesleri boylamışlarmış.

Hiç rahat dururlar mı!

Gel zaman git zaman sonra, duruma giderek nispeten hakim olmaya başlayan bizimkilerin bir bölümü, bir de bakmamışlar ki, ne görmesinler... Kendilerine özgü gömlekleri giydirilen o delilerin ve çare bulabilmek uğruna ortalığı birbirine katan dışarıdaki uzantılarının, meğerse artık sadece bir tek hedefleri kalmışmış. O da, ne pahasına olursa olsun, içeridekileri kurtarmak ve mevcut durumu eski hâle getirmekten ibaretmiş.

Yoksa, ahalinin gözbebeği olan, meşin ceketli Kasımpaşa delikanlısı İzzet Günay'ın önüne, Önder Somer'lerin, Erol Taş'ların, Aliye Rona'ların uzattıkları zokalar, bu yüzden imiş.

Halkın olağanüstü teveccühlerini dahi daha haftası dolmadan yıpratmaya girişen yüz­süzler, seçimlerin neticesinde sorun çıkacağını belli ki peşin peşin hesaplamışlar, hep bu kumpasları mapushaneleri boşaltmak için kurmuşlarmış.

Memleketin sathı "hukuk" yerine "guguk"la kaplıysa da, halka bunu yıllardır reva görenler zaten kendileri oldukları için, şimdi kendi ökselerine takılıp da şarlamalarına, kimselerin acıyıp da aldıracağı neredeyse yok gibi imiş.

Gökten değil ama, gövdesi için için çürümüş delilikler ağacından, onun da sonunu getirecek olan üç tane elma düşmüş. Anlamayanın kafasını yaracak, anlayanınsa zihnini açacak o elmaların üçü de, gelmiş tam da "Halkın Delikanlısı"nın avuçlarına yuvarlanıvermiş.

Bunlardan biri "uygar firengistanın kriterleri"ymiş. Bir diğeri "verilen vaâdler"miş. Sonuncusu da gözlerinin içi gülen o halkın verdiği "yetki belgesi" imiş.

Bakalım kotarabilecek mi imiş?

Madem çıraklık ve kalfalık da bittiğine göre, olanı biteni iyi okuyup, çakalların oyunlarına gelmeden, süreci akılla yönetebilecek mi imiş?

Görelim bakalım ustalığını, diyerek, pürdikkat ve keyifle, şimdi onu izlemekte imişler.

Diğerleri eremedi muradına, ama biz çikalım oynaya oynaya kerevetine...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ruhun şâd olsun CHP

Sonunda böyle olacağı belliydi. **Ergenekon** onu rehin almıştı. Şimdi ise, esareti geçiniz, **Stockholm Sendromu** ile artık onların meftunu da olmuş görünüyorlar.

Fantastik Amerikan filmlerindeki gibi, uzaydan gelip insanların ruhlarını boşaltarak gövdelerine yerleşen tuhaf mahlûkların âdeta o kurbanlarına benziyorlar şimdi.

Sözüm ona, kurduklarını söyledikleri **“Meclis”**i protesto ederek, ortadan kaldırmaya çalışıyorlar, anlaşılan.

Hoş, öyle kendi kendilerine gelin güvey oldukları gibi, **“Devlet”**i de **“Cumhuriyet”**i de CHP'lilerin kurmuş olduklarını, hiçbir vakit düşünmedim ben. Zira, o devlet kurulur ve o cumhuriyet ilân edilirken, onun altında, tüm Anadolu ve Trakya'nın bağrından fıskırmış inisiyatifler olan, otuzu aşkın **“Yerel Kongre süreçleri”**nin imzaları vardır. **“Önderlik grubu”** aslında, bilâhare katılarak eklemelenmiştir, o süreçlere. O yüzden, parlamentoyu sadece CHP'nin yarattığı bir meclis olarak tanımlamak, son derece yanlıştır.

Eğer, CHP'nin Meclis'teki egemenliğinden mutlaka dem vurulacaksa, 1930'lardaki faşist **tek parti dönemi**ni ölçü almak, daha doğru olacaktır.

Fakat, tersini söyleseler de artık fark etmez, onlar şimdi bir akrep gibi kendilerini soktular. Ve bunu daha ilk gün, meşruiyetini sorgulamaya kalktıkları Meclis'in, simgesel onurunu ayaklar altına alarak ve artık orasını da, akla gelmedik yaratıcılıklardaki siyasal piyeslerin show sahnesine çevirerek yaptılar.

Seçilip de o meclisi tanımamak, o meclisi reddetmek, hiç doğru bir tutum olabilir mi, Allah aşkına?

Halkın değerlerinden ve onca sorunlarından daha mı önemli ve önde, Ergenekoncuların ve Balyozcuların problemleri? Kimleri temsil etmek üzere sandığı kullandıklarının kokusu, daha bismillâh ilk gün ortaya çıktığına göre, bu durum CHP için, belli ki canını verecek kadar önemli demek ki.

Ben BDP'ye kızmıyorum, o kadar. Onlar amaçlarına ulaşmak için başından beri gerilimi yeğliyorlar. Devletin otuz yıllık yanlış politikaları yüzünden, uzlaşmanın değil, kavganın daha verimli olduğunu ve **Kürt Sorunundaki** getirilerde daha fazla mesafe alındığını hem yaşıyorlar, hem görüyorlar.

Üstelik şimdi, Meclis'i âdeta tanımadıklarını ilân etmede yalnız da değiller. Sağolsun CHP payandası, onlara omuz vererek, takatlerini de güçlendiriverdi.

Lâkin, seçimden çıkıp gelmiş olanların ilk işi, meclisi tanımamak mı olmalıdır? Millete vekil olmayacak idiyse, ne diye seçildiniz o zaman?

İş oralara geldi mi, sokağın da seçilebileceği, oralara da taşılabilir hâller vardır, elbet de. Ama, gözünüzü seveyim, bugün o gün müdür ki?

Sorunlar var!..

Tabii ki sorunlar var. Hem de gırtlığa kadar var.

Örneğin, **Yüksek Yargı**'nın da bir sürü hatası var, bu olup bitenlerde. Zaten, ülkenin **“Yüksek Bürokrasi”**sinin içine bir girseniz, **“Tanrım, bu nasıl bir cehalettir ve kimler, ne yerlere gelmişler”**, diye şaşar kalırsınız, tanıyınca öylelerini.

Ama mahkemelere baskı yaparak, kaos yaratarak olmaz ki, bu! Hadi o zaman, biz sokaktakiler de biraraya gelelim, başımızdaki belâlarla ilgili olarak, mahkeme salonlarını basıp, yargıçları ve kararlarını tanımadığımızı ilân edelim.

Bize de önerdiğiniz bu mu?

Bana sorarsanız, Kılıçdaroğlu, bir **Ergenekon görevlisi** olarak, HSYK'yı mahkemelere müdahale etmeye çağırmak suretiyle, bunu yapıyor.

Beyefendi, beyefendi, kendinize gelin lütfen! Bilmez misiniz ki, mahkemelere kimse karışamaz. HSYK da, bir başka kurum da mahkemelerin amiri değildir. Çünkü yargıcın amiri olmaz. Zatı âlinizin guguk nosyonu... pardon, hukuk nosyonu bu ise, **iyi ki bu halk size iktidar vermiyor**, diye bir kere daha sevinmek gerekir.

Ama gene de, komik bir yanı yok değil doğrusu, bu olup bitenin. CHP kendi şakağına tabanca dayayıp, **dediğimi yapmazsanız rehineyi vururum**, diyen ve ruhsal sorunlar yaşayan, çözümsüz bir dayatmacı gibi davranıyor, âdeta.

Ve yine, Kılıçdaroğlu bu tutumuyla, dünyanın dikkatini çekmeyi, diğer toplumların parlamentolarında Türkiye'deki baskı rejiminin konuşulmasını sağlamayı amaçlamaktaymış, dediğine bakılırsa.

Yahu pes!

Siz pervasızca, demokrasiye darbe tezgâhlayanları aday gösterip seçtirdiniz ya, şimdi kalkıp demokrasi ve özgürlük savaşçısı ayaklarını, gelin benim külâhıma anlatın.

Tarihe not düşüldü, bir kere. Cemaatin huzurunda **“pırt”** yaptığı için utancından kayıplara karışıp, seneler sonra tebdili kıyafetle geri döndüğünde, akıllardan çıkmayan o hareketinin, **“pırt”**tan önce **“pırt”**tan sonra diye, yeni nesillere bile milât olduğuna tanık olan cami imamına dönüşeceksiniz, bundan böyle.

Geçin tıraşı. Meclis'in meşruiyetini sorgulattınız ya, bu dahi yeter size.

CHP'nin çiçeği burnunda vekilleri, Kılıçdaroğlu'nun kavalını, **Fareli Köyün Kavalcısını** dinler gibi dinleyeceklerse, masalın sonunu da yeniden okusunlar, bir zahmet. İyi olur.

AKP de, CHP'nin ne mal olduğunu bir kez daha hatırlatmak istiyorsa millete, yaşam tarzları öyle olmasa bile, özgürlükleri temsilen, kendi kadın milletvekillerinin sembolik olarak bir günlüğüne başörtüsü takacaklarını söylesin, Meclis'te. Bakalım ne diyecekler?

Ama ne olursa olsun, ben yine de, **CHP bir hayli yaşlandı, herhalde artık kendi kendine ölür de, helvasını yeriz**, diye düşünüyordum. Fakat o kalktı intihar etti.

Bize düşen, **üç kulhüvallah, bir elham**.

Bir de âmin!

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bir yazarın ölümü

Namık Çınar 04.07.2011

Askerî okullardaki çocukluk arkadaşlarımdan olup da, yitirdiğim ikinci yazardır, benim, Hulki Aktunç. İlkini, Behçet Safa Aysan'ı, on sekiz sene önce **Sivas'ta, Madımak'ta** yakmışlardı. Dün yıldönümüydü, onun da.

1964 yılında, Selimiye Askerî Ortaokulu'ndan Erzincan Askerî Lisesi'ne, iki gece- bir gündüz süren tren yolculuğuyla sevk edilmiştik. Demir tekerleklerin, rayların ek yerlerine rastladıkça çıkardıkları düzenli sesler, her geçen saniye içimizde büyüyen gurbet türküsüne, âdeta ritim tutan bir metronom gibiydi.

Yapısal ve kalıtsal olduğu kadar, sanırım biraz da iyi bakılmadığımız için, çiroz gibi büyütüldüğümüz yıllardı. **"Levazım'ın kazan hesapları"** falan vardır elbet de. Ama ne olursa olsun, o yılların yatılı okul çocukları birazcık kavruktular.

Sabah-akşam yarımşar, öğleyin de bir olmak üzere, günde iki adet tayın. Kişi başı şu kadar gram margarin, şu kadar gram salça, et, fasulye ya da nohut, su ve tuz... Mozaik betonlu zeminleri, hortumlarla yıkana yıkana kurumaya bir türlü fırsat bulamadığı kocaman ve loş mutfakların, her bir yanında kaynayan devasa kazanlardaki "âdem baba"lı pilâkiler, çamur gibi pırasa yemekleri, şerbetini tam emmemiş yassı ekmekadayıfları ve üzerlerini ağır bakır kepçelerin sırtlarıyla vura vura kırarak üleşeceğimiz, seferî bakraçlardaki donmuş yoğurtlar...

Hulki'nin yazdıklarını anlatmak yerine, onu büyüten koşulları sıralamak, sanki ne demeye çalışacağının ipuçlarını vermek gibi geliyor bana, doğrusu. O yüzden, sözcüklere gizemler yükleyerek ve hayallerle gerçekler arasında uçuşup duran cümleler kurarak yazdığı yapıtlarının, hangi toprakların alüvyonlarıyla beslendiğini, mürekkebinin hangi rüzgârlarda kuruttuğunu size göstermek, daha yarayışlıdır kanımca.

O benden bir yıl önce gelmişti, Erzincan'a. Beni karşılarken, elinin altında **Alfred Jarry'nin Kral Übü'sü** vardı. Bir de, **Wolfgang Borchert'in Kapıların Dışında'sı** ile **Fener, Gece ve Yıldızlar'ı**.

Sadece bunlar mı?

İlk çarşı izninde hemen bana da aldirdığı, **Arthur Schnitzler'den Yeşil Papağan**, **William Saroyan'dan İstiridye ile İnci**, **Tankred Dorst'tan Dönemeç** gibi kısa oyunlar da.

O sıralarda, Türkiye'de yeni yeni popülerleşen şarkıların **"gitar"**la çalınanlarına, askerî öğrencilerin İstanbul'dakileri eğilimlilerken, Erzincan'dakilerin kulakları, daha çok **"bağlama"**lardan çıkan melodilere yatkın görünüyordu.

Hulki'ye **Shirley Bassey'den I Who Have Nothing'i** dinlemekteydi.

Bir konuyu anlatmaya kalkışacağı zaman, sanki ünlü bir tirada geçecekmiş edasıyla ve kimseye de fırsat vermeye niyeti yokmuşçasına, gırtlığındaki **"âdemelması"**nı bir aşağı bir yukarı oynata oynata, **"Bak şimdi, oğlum! Bu, işin esası..."** filan diyerek, lâfın tıpasını açardı.

Cepteki paranın durumuna göre, bazen **"Üçüncü"**, bazen **"İkinci"**, yahut en iyi ihtimalle **"Bafra"** sigarası aldığımız, okulun hemen arkasındaki **"Kurutelek Köyü"**nün bakkalına gitmek; okul yönetiminden korkmaktan çok, kerpiçten evlerin ötesine berisine öbek öbek yığılmış ve daha tel örgüleri geçer geçmez, insanın burnundaki direği kırmaya kararlı, ağır küspe kokularından çekinmek yüzündendi asıl.

Ama biz giderdik. Hulki de, ben de, on bir yaşlarımızdan beridir birer boklu tiryaki olduğumuz için (bu sırada on beş yaşlarındaydık) kokulara mokulara kulak asmadan gider, sigaralarımızı alır, jiletle ikiye bölüp, kırkar tane haline getirerek; upuzun **"Sivas Hatırası"** ağızlıklarla tüttürmek suretiyle kotik kalmayacak şekilde, en rantabl (!) değerlendirmelerin yollarını bulurduk.

Pazar günleri çarşı izninde, ilkin **"İnce Biraderler Pastanesi"**nde tereyağı, gül reçeli, rafadan yumurta ve porselen fincanlarda içtiğimiz çaylarla kahvaltılar yapar, sonra da, örneğin **"Yenişehir"** ya da **"Ferah"**

sinemasında **Halit Refiğ**'in, **Visconti**'nin **Rocco ve Kardeşleri**'nden bolca esintiler taşıyan, **Gurbet Kuşları** filmini seyretmeye giderdik.

Hulki okuldayken, sürekli okur, edebiyatla ve kendisini keşfetmekle meşgul olurdu.Yıllarca sektirmeden tuttuğu **“günlükler”**inin defter kenarlarına, tıpkı o yılların **“Varlık Dergileri”**ndeki gibi, çini mürekkebiyle soyut desenler çizerdi. O yüzden parmakları ve avuç içleri hep biraz boyalı gezinmiştir.

Erzincan, hele o yıllarda, bir **“Kadıköyoğlu”** na verebileceği hiçbir aktivitesi olmayan, **“Munzurlar”**la **“Keşifler”** arasına sıkışmış; avurduna değil de, dilinin altına yerleştireceğin bir topak şekerle, eritmeden **“kıtlama çay içebilme”**yi neredeyse bir yılda öğrenebileceğin, küçük ve yoksul bir kentti.

Şu uzun gecenin gecesi olsam

Sılada bir evin bacası olsam diye ağıt yakar gibi çığrılan türküler dinlenirdi.

Aylar boyunca süren kar örtüsü, **“İvan Denisoviç'in yaşamındaki bir günü”** ya da **“Pasternak'vari Jivago imgeleri”**ni çağırırdı.

Hulki üç koca yıl, gene de iyi dayanmıştır. Ama okulun ve mesleğin düşünsel cenderesine daha fazla katlanamayıp, kaçmıştır sonunda.

Bu, **“bi damlacık”** bir anma yazısıdır. Yoksa, yazacaklar biter mi hiç... bitmez. Sanırım, yazacakları bitmiş olan bir yazar da yoktur, yeryüzünde. Onunkiler de bitmemiştir.

Ne ki, Hulki Aktunç artık yazmayacak.

Burada şanssız olan, belli ki bizleriz. Bize bıraktıklarının, o yüzden, değerini iyi bilmeliyiz.

Bir yazar ölünce, ilkin kitaplar öksüz kalır.

Sonra-sonra da, giderek insanlar ve toplumlar...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkiye'nin sosyo-politik dinamikleri

Namık Çınar 11.07.2011

Avrupa'nın son beş yüz yıllık tarihindeki **“kapitalistik ivme”**ye, bir astar boyası gibi altyapı oluşturan **“liberte”**nin taşıyıcı gücünün, örneğin Fransa'daki gibi **“aydınlanmanın tepeden inme”** figürlerince değil; Baltık'ta, Hansa'da, kuzeyde yâni, koca bir ortaçağın ağırlığını sırtlarında taşıyan yığınların, **“din kurumu”**ndan da süzulegelen, ama çektikleri bin yıllık hasretlerle mağdur ve bu yüzden de din dâhil her şeye **“protest”** bakarak, her şeyi yeniden üreten o kitle dinamiklerince üstlenilip yaratıldıklarını görmek ve bilmek gerekir.

Nitekim, liberal değerlerin simgesi sayılan **“laissez faire, laissez passer”** deyimi, doğal olarak İngilizce olacak yerde, neden Fransızcadır? Çünkü, Baltık'ta kendiliğinden gerçekleşen şey, territorial Fransa'da, ancak dilek tutarak, ancak haykırarak, ancak temenni ile, ya da kestirmeden gidilirse, sözüm ona tepeden inmeciliklerle kolay kılınacaktır da ondandır.

Oysa tüm toplumsal devinim ve değişimler, bir gecelik şıpın işi olmayan, sarkıt ve diktelerin damlaya damlaya oluşmalarındaki gibi evrimsellikler sayesinde gerçekleşmişlerdir.

Yansıtırsak... bugünün Türkiye'sinde de böyle olmaktadır. Aydınlanmanın kötü birer kopyacısı olan **"tepeden imceciler"**in sabaha karşı devrimleriyle değil, bin yıllık Anadolu açlığının, nihayet silkinerek, üretim ilişkilerindeki birikimlerini ve hasretlerini, geleneksel ve dinsel değerlerinin tutarlılıklarıyla yeniden yorumlayarak yaratmaya kalkıştıkları ve bir yandan da, **"Anadolu Protestanlığı"**nı toplumsal yaşamın tezgâhlarında dokudukları bir evrimsel değişimin, upuzun koridorudur, şimdi bu içinden geçtiğimiz.

Kadranın **"saniye çubuğu"**na kafayı takan kolaycılar, akrebin **"durağan sanısı veren koşusu"**nu göremez ve algılayamazlar.

Yâni, bu **"mütedeyyin"** unsurlar mı yapacaklardır, şimdi o devrimsel değişimleri?

Ne sandınız, elbet de onlar yapacaklardır!

Siz gençliğinizde, **"tarihî maddeciliği"** ve zamanınızı, **"Allah var mıdır, yok mudur"**a indirgeyerek boşu boşuna harcamışken, o din, tıpkı Baltık'taki gibi, daha başka ve köklü sebeplerle de birleşerek, Anadolu insanlarını stabil kılan **"güven ve dayanışma atmosferli"** birlikteliklerin kimyasal reaksiyonlarına işlevsellikler katıp, bugünkü gürbüzlüklerine için için güç kazandırıyor.

İşte bu halk da, artık kendi geleneksel dinginliklerinin tutarlılıklarıyla, evrensel ve liberal değerlerin denizlerine yelken açmış görünmektedirler. Bu devasa ummanda, kapitalizmlerin, demokratik sosyalizmlerin, sosyal adalet ve özgürlüklerin, zenginliklerin, barışın, vs'nin sayısız seçenekte yerleşim yerleri ve adaları vardır. Oraların hangi limanlarına erişecekleri ve yaşayacakları elbette ki ayrı birer meseledir. Lâkin, toplumsal ve siyasal yaşamın derin ve berrak sularında kendi öz iradeleriyle, ilk kez vasileri olmadan yüzebilmektedirler.

Şunu da ekleyelim ki, beş yüz yıllık kapitalizmin Avrupa'sı, bu süreçlerde hep zıttı ile varolabildi. O zıtlık ise, coğrafyasının doğu ucundaki Osmanlılık idi.

Kendi **"birliği"**ni, her aşamadaki ekonomik yapısının birer siyasal yansıması olan **"Ulus-devletler Çağı"**nda ya da **"İmparatorluklar Çağı"**nda yahut **"Faşizmler Çağı"**nda iken zorla; ve iki büyük savaşın ardından gelen **"Demokrasiler Çağı"**nda iken de nihayet iyilikle ve güzelliikle AB'de toplamayı, günü gelince nasıl ki öğrendilerse; coğrafyalarının doğu ucundaki zıtları yanlarında olmadan, sonunda onu da içlerine almadan, Avrupa'nın Avrupa olamayacağını da öğreneceklerdir.

Türkiye de, beş yüz yıldır zorla girmeye çalıştığı o Avrupa'ya, AB'ye uyumla katılarak, finali Yeşilçam filmlerindeki gibi mutlu sonla biten bir öyküye imza atmış olacaktır.

Türkiye'nin **"ancien regime"**inden gelenler, bu olup bitenleri yazık ki anlayamamakta, ya da anlamak istememektedirler.

Sivil-asker üst bürokrasisi, CHP, MHP gibi tutucu siyasal unsurlar, İstanbul Dükalığı'nın rantıye sermayesi ve onların medyatik sözcüleri, sahillerin küçük burjuvaları, resmî ideolojinin ezberlerlerinde dirsek çürüten üniversiteler vb. kurumlar, temsil ettikleri köhne değerlerle giderek marjinalleşmektedirler.

Kendilerini ilerici ve çağdaş zanneden bu zavallıları nerelerinden tutsanız elinizde kalmaktadır.

Yükledikleri parlamenterliklerden tutun da, oynadıkları futbola kadar her şeyleri çürümüş görünmektedir.

O yüzden de, Anadolu dinamizminin dönüştürücü vasfını kavrayamamakta, onların siyasal temsilcilerinin akla ziyan ataklıklarına akıl sır erdirememektedirler.

Bir Meclis'in yasama faaliyetleri, tıpkı var oldukları sıradakine benzer şekilde, yok olmaları halinde de aynen yürüyorsa, bahse konu vekillerin **"gizli işsiz"** olduklarından söz edilebilir. Yâni, CHP'liler yemin etmeyerek, nazari olarak saptanması bir hayli zor görünen bu özelliklerini de test etmemize fırsat vermiş bulunmaktadırlar.

Ama asıl şaşırtıcı nitelikleri, Silivri'yi boşaltmak için buldukları formülü canla başla savunurlarken, Türkiye halkının altını oymayı meslek edinmiş darbecileri kurtarmak uğruna, insan haklarından, demokrasiden, özgürlüklerden utanmadan sıkılmadan dem vurarak, artık iyiden iyiye pervasızlaşmış olduklarını göstermeleridir.

Bunları çözmüş olduğu için, Erdoğan da, **"Şişhane'den aşşâ, Kasımpaşa"** diyerek, Allah'tan hiç istifini bozmamaktadır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ordu reformdan geçmezse

Namık Çınar 18.07.2011

Siz duyarlılık göstermeyip, oralı olmadıkça; yineleme tekdüzeliğine düşme pahasına, sürdüreceğim ben de söylemeyi, aynı şeyleri inatla.

Hoş, "Eski askerlerin lâflarına kulak asmam ben", demişti Başbakan, bir keresinde. "Bekârların karı boşama kolaycılıklarıyla, ağızlarına geleni söylerler çünkü", demeye getirmişti.

Lâkin, gene de kulak kabartmasını öneririm kendisine, şimdi şu söyleyeceklerim için. Dönüp dolaşıp, eğer kafalarımızı aynı taşlara vurmaktan bıkip usandıysa elbet de, her seferinde.

Zira görevdeki generallerin birçoğu, varolan yapıların ve uygulamaların sakıncalarını, daima halı altlarına süpüregeldiler bu güne kadar, "Bana mı kaldı dertsiz başıma dert açmak", diyerek.

Ömrüm boyunca gördüm ki, hiç kimse "Şu konuda da yanılmışız meğer", demedi, bir gün olsun. Gerçek bir denetimin olmadığı, özeleştirinin de gelişmediği bir otoriterizmin dünyasıdır, çünkü orası.

Övgülerin ve böbürlenmelerin havalarda uçuştığı, eleştirilere fırsatların tanınmadığı o ortamlarda, sadece işbaşındaki generallere yaslanarak, asla reform yapamazsınız, bilmiş olun.

En önce, bir kongre mi toplar, bir bilim ve araştırma kurulu mu oluşturur, ne yaparsınız bilemem; ama ilkin, geleceğin Türkiye'sinin "İç ve Dış Güvenlik Konsepti"ni oluşturmalı ve buna bağlı olarak, yurdumuzun "Askerî Savunma Doktrini"ni bütün boyutlarıyla yeniden tanımlamalı ve tasarlamalısınız.

Bu ise, ordu teşkilatının, harp silah ve araçlarının ve erinden en tepedeki generaline kadar tüm personelin, yaratılmış olan yeni konsept ve doktrine göre, A'dan Z'ye kadar her şeyiyle en baştan ele alınmaları demektir.

Askerlikte sadece profesyonellikten bahsetmek, yanılsa düşmenin ta kendisidir. Teşkilatlanmanın ve donanımların yeniden ele alınmadıkları eski yapılar çerçevesinde profesyonelleşmek, mevcut sistemin yozluklarına daha bir direnç kazandıracaktır üstelik. Yani profesyonellik, böylesi geniş ve köklü bir reformun, ancak "Personel İstihdamı" bahsindeki bir paragrafa başlık olabilecek kadarlık bir enstrümandır.

Türkiye 2023 dünyasının ilk on ülkesinden biri olacaksa, bunu, soğuk savaş döneminin askerlik anlayışlarından sıyrılamamış bir Silahlı Kuvvetler'le başaramaz.

Meselâ, donanması demir attığı koylarda çürüyen ve "Gölcük Karargâhları"nın yer döşemelerinde arşivledikleri "Darbe Planları"yla, işsizliklerinin ne düzeylerde olduğunu tescilleyen bir "Deniz Kuvvetleri" olamaz artık onun.

Son kırk yıldır, koca ordu öylece dururken, neredeyse her halükârda tüm cephelere sadece onları sürmekten başka bir şey yapmadıkları "Bolu Komando" ve "Kayseri Hava İndirme Tugayları" gibi birlikler ihdas edecekleri yerde, ülkenin tüm il ve ilçelerini "garnizon" olarak algılayıp ve bütün satha çağın gerisinde kalmış bir "kışlak" anlayışıyla yerleştirdikleri, sekiz yüz bin kişilik hantal ve sıradan bir ordusu da olamaz, gene onun.

Bu ordunun bağı, bir zamanların KİT'leri gibi, gerekli olmayanlarca tıka basa doldurularak bürokratik insan fazlalıklarına çevrilince, bu terfi, tayin ve istihdam politikalarıyla nerelere varıldığı görülebilmiş midir, nihayet? Türkiye'de yüz binin üstünde subay astsubay vardır, ama ölen ve yaralanan yirmi mehmetçiğin başında bir tanesine bile rastlanamamaktadır. Bu nasıl bir iştir?

Büyük kentlerdeki koca koca karargâhlar neyin nesidirler? Meselâ, Ankara'daki bir Anıtkabir töreninde, o devasa avluyu silme dolduran binlerce üst subay ve astsubay, o uçsuz bucaksız karargâhlarda hangi mühim işleri yapmaktadırlar?

Aynı Anıtkabir'de, mozoleye çelenk taşıyan üç kişilik tim personeli, neredeyse ikişer metre boylarındaki dalyan gibi iki üsteğmenle bir yüzbaşından oluşuyorsa, bu törensellikler Atatürk'ün dahi hatırâsına saygısızlık değil midirler?

Bir ordu teşkilatının asıl özen gösterilecek unsurları, genç insanlarla çatılmış "savaşan birlikler"idir. O yüzden de, en önemli askerî birimler "Bölükler"dir. Eğer bölükler iyi iseler, gerisi teferruattır. Böyle bir ordunun en güzide unsurları, örneğin o ordunun yaşlıları olan yarbayları, albayları, generalleri değil, o ordunun erleri, erbaşları, genç astsubayları, teğmenleri ve yüzbaşılardır.

Alkışlanacak, ödüllendirilecek, el üstünde tutulacak gözdeler bunlar olmalıdırlar. Üniformalarında bile, en görkemli, en albenili, en asortili görsellikler, yaşlı generallerinkilerde değil, ruhlarını yüceltmesi bakımından, sükselerini bu genç insanların giysilerinde göstermelidirler.

Oysa tam tersine, bizdeki generaller, bir zamanların İstanbul Belediyesi'nde Zabıta Müdürlüğü yapmış olan "Süslü Tevfik" gibi dolaşmaktadırlar ortalıklarda. Her yanları sarı yaldızlar, sırmalar ve şeritlerle bezenmiş, Rus aristokrasisinin rüküş generalleri olan Kutuzovlar, Bolkonskiler, Denisovlar gibi, âdeta Tolstoy'un Harp ve Sulh'undan fırlamışlarcasına izlenimler vermektedirler.

Silahlı Kuvvetler demek, aynı zamanda "plânlama" demektir. Vereceğim örneği lütfen hoşgörünüz; ama kafalara iyice girebilsin diye ifade etmeliyim ki, bırakınız operasyonlardaki yaşamsal sorunları, bir erin dışkısının bile plânlanması ve öngörülecek tedbirlerin de alınmasıdır, askerlik.

Ve bu, Karpuzkaldıran ya da Bodrum kamplarını plânlamaya benzemez. Savsaklandığı takdirde, ucunda ölüm vardır.

Nispi olarak ilkel koşullarda terör estiren ve otuz senedir de sürdürebilen PKK'nın karşısında, hâlâ zayıflıklar gösteren bu yüce ordunun generalleri, mutlaka mercek altına alınmalı; sadece darbe girişimleri nedenleriyle değil, bu tür ihmalleri bakımlarından da soruşturulmalıdırlar.

Son olarak... bilinmesini istediğim bir şey daha var:

Ben milliyetçiliklere oldum olası karşıyım. Bu anlamda bir Türk olarak, Türk Milliyetçilikleri'ne de karşıyım. O nedenle, Kürt Milliyetçiliği'ne gelince mi kıvracağım?

Ben TSK'nın köhnemiş yapısını ve onu iyi yönetmek yerine darbeciliklere kalkışmış generallerini eleştirip duracağım da, elleri kanlı katillerin yuvası olan PKK'ya gelince mi susacağım?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Albay Dursun Çiçek tek başına mıydı

Namık Çınar 25.07.2011

Kuleli'de öğrenciyken, kendisine **“Balta”** takma ismini yakıştırdığımız bir fizik hocamız vardı. Soracağı soruları sınav yapacağı esnada, kitabın rastgele yerlerinden seçerek yazdırmayı huy edinmişti. O nedenle de, suallerinin hiç birini aklında tutmazdı.

Bir keresinde, geçip-kalmanın arifesindeyken, sınıfça kopya çekmeye karar vermiştik. O, her zamanki gibi, sorularını kitaptaki problemlerden rastgele seçerek yazdırdığını sanacak; ama bizlerse, hep birlikte kararlaştırıp ezberlemiş olduklarımızı yazarak, gereksinimimiz olan notlar kadarlık yanıtlar verecektik.

Sınav günü gelip çatığında, her şey tıkırında gidiyorken, hoca birden, soru olarak yazdırdığı problemin satırını kaçırmış olmalı ki, **“Nerede kalmıştık?”** diyerek, hemen en yakınındaki bir arkadaşımızın sınav kâğıdına doğru yekinecek oldu. İşte o lâhza, hepimizin kafalarından kaynar sular dökülmüştü.

Baktı... baktı... ilkin bir anlam çıkaramadı. Kâğıtta olanlar, kendi yazdırdıklarından başka şeylerdi. Ve nihayet sezinleyip, **“Bir de utanmadan kopya mı çekiyorsun?”** diyerek, arkadaşımıza pata-küte, pata-küte, bir güzel girişmeye başladı.

Allah'tan, bir başka arkadaşımız, hocanın ağzından çıkan son sözcükleri aklında tutabilmiş, nerede takılıp kaldığını fırlayıp kendisine hatırlatarak, vaziyeti kurtarmış ve diğerlerimizin kopyaya devam edebilmesini sağlamıştı.

Şaşılacak olan şey, kendisinin söylediklerinden farklı sorular yazarken yakaladığı arkadaşımızın, bunu tek başına yaptığını sanıyor olması idi. Oysa, bütün sınıftan ayrılarak, bir o öğrencisinin farklı sorular düzenlemeye kalkışmasının, tek başına hiçbir anlamı yoktu ki! **“Fizikçi Balta”** bunu görememiş, hep birlikte hareket edilmiş olabileceğine akıl-sır erdirememişti.

Albay Dursun Çiçek'in **“İrticai Faaliyetler ile Mücadele Eylem Planı”** çerçevesindeki çalışmaları yüzünden başına gelenleri izledikçe, benim de aklıma, işte şimdi bu askerî okul hatıralarım geliyor, acı acı gülümserken.

Meselâ diyorlar ki, **“Amiral yapılmayınca, o da kalktı bu belgeleri düzenleyerek, âmirlerinden öç almak istedi”**.

Albay Dursun Çiçek **“deniz piyade”**dir. Deniz piyade demek, ne denizci ne karacı olmak demektir. Tıpkı **“Almancılar”** gibi, iki arada bir derede durmaktır.

Deniz Kuvvetleri adına okudukları Kara Harp Okulu'ndan, her yıl 20-25 kadarının mezun oldukları **“30 Ağustos”**larda, ortalıklarda ilk kez giydikleri denizci üniformalarıyla nihayet görünmeye başarlarken, birkaç zaman, bu yeni giysilerini kendileri dahi yadırgayarak dolaşırlar.

Kurmay da olsalar, aralarından amiral çıkma olasılığı, hekimlerin, ya da hâkimlerin, yahut haritacılarındaki kadardır.

Ve yine deniyor ki, **“Hükümet aleyhine kara propaganda yapılan Genelkurmay sitelerinde, maksadı aşan haberler ve hukuka aykırı kullanımlar varsa, sorumluları o sitelerin yöneticileridir”**.

Hayır, değildir!

Karargâh subaylarının birlik yönetmek ve kendi adlarına imza atmak gibi yetkileri yoktur. Karargâh subayları, hangi seviyede olurlarsa olsunlar, **“Komutan”** değildirler ve birlikleri sevk ve idare edemezler. Sınırlı da olsa, eğer kendilerine herhangi bir tasarruf yetkisi verilmişse, bu ancak **“Komutan namına”** bir tasarruf olur ve sorumluluğu, yine sadece Komutan’a aittir.

Emrindekilerin yaptıklarından da, yapmadıklarından da, yalnızca Komutan sorumludur. Bu sorumluluklarını, astlarına devir ya da rücu edemez.

Nihai sorumluluğun yanı sıra, nihai karar da Komutan’a aittir. Mutlak bir mahiyet taşıyan **“Komutan kararı”**, adetâ kanun hükmündedir.

Komutan, askerî varlığın asli öznesidir. Emrindeki tüm unsurları, taktik, teknik ve stratejik yönetim bilgileri ve liderlik sezgileri ışığında, üst kademedен aldığı emirler ve vereceği **“doğru”** kararlarla sevk ve idare eder.

Bu sevk ve idarenin en rasyonel bir şekilde tecelli etmesi için, Komutan’ın doğru düşünmesine ve doğru kararlar vermesine yardımcı olmak üzere bir grup ihdas edilmiştir ki, o topluluğa **Komutanlık Karargâhı** denir.

Karargâh, ürünlerini yalnızca bağlı olduğu Komutan’ın tüketeceği özel bir mutfağa benzer.

Bu haliyle, bir kurum olarak karargâh, aslında Amerikan ideolojisinin bir türevidir. Amerika, çok sesli, çok kültürlü ve farklı fikirlerin açıkça tartışılarak ete-kemiğe büründüğü liberal bir demokrasi olunca, bu yapısallığı askerliğine de yansıtmış; mesleğin ne denli mutlakîyetçi bir yapısı olursa olsun, **“Komutan kararı”**nın doğru istikamette oluşabilmesi için, farklı görüş ve önerilerin vücut bulabileceği bir **“danışma kurulu”**nu öngörebilmiştir.

Ne ki, **NATO**’nun böylesi standartlarına karşın, Türkiye’nin sosyo-kültürel yapısı ve ona bağlı olarak gelişen geleneksel askerlik anlayışı, en başından beri farklı fikir ve görüşlere tahammül edemeyip, onları ayıkladığından dolayı, daima tek tip düşünen, **“fikir beyan etmeyen”** ve sadece verilen emirleri yerine getiren, monist ve üniform unsurlar olarak şekillenmiştir.

Böyle olunca da, bu koşulların karargâhları, Komutan’a seçenekler sunan değil de; onun vereceği emirler kadarlık ve sadece o çerçevelerde çalışan ve düşünen sekreteryalara dönüşmüşlerdir.

Albay Dursun Çiçek’in ve benzerlerinin karargâh faaliyetlerini de, işte bu anlayışlar kapsamlarında değerlendirmek gerekir.

Şu tesadüfe bakınız ki, resmî söylemlerde **“mehmetçik”** olarak anılan sivil unsurların kışlalardaki adları, ironik bir şekilde, aynı bizim Fizik Hocası’nınki gibi, **“Balta”**dır.

Ne pahasına olursa olsun, üzerleri örtülmeye çalışılan malûm gerçeklerin kavranamaması, tıpkı bizim hocada olduğu gibi, acaba şimdi de sivil toplumdan mı beklenmektedir?

Unutulmamalıdır ki, asıl şeref, asıl sadakat, kurumsal ilişkilere yönelimde değil; asıl borçlusu olduğumuz Türkiye halkına karşı duyulanda olmalıdır.

Milletin yararları hilâfına sürdürülen dayanışmalar, olsa olsa, ancak **Kırk Haramiler**’inki gibi ilişkilerde olabilir.

Orgeneral Necdet Özel'e mektup

Namık Çınar 01.08.2011

Sayın General,

Değerli devre arkadaşım;

Ben bu yazıyı, ancak iki yıl sonrasının 2013 ağustosunda yazabileceğimi düşlerken, bir mucize oldu ve senin önündeki tüm komuta heyetindekiler, birdenbire çekiliverdiler.

İstemeseler yahut farkında olmasalar da, TSK'daki geleneksel anlayışlarla sürdürdükleri dirençlerini bitirmeyi iki sene erkene alanlar, çok önemli bulduğum **"yeni anayasal sürecin"** önünü, inanılmaz bir şekilde, **"ordu reformları"** için de açmış oldular.

Hepimizin bildiği ve sürekli dile getirdiği gibi, toplumumuzun ve onların siyasal temsilcilerinin, bu yurdu düşmanlardan korumak üzere güç kullanma yetkisini teslim ettikleri **silahlı grup** üzerindeki denetim sorunu, Cumhuriyet tarihi boyunca sivilasker ilişkilerinin temel konusu olmuştur.

Silahlı Kuvvetler bugüne kadar bu temel sorunu, toplumun tüm sosyal ve siyasal yapıları üzerinde, kurtarıcı, koruyucu ve kollayıcı bir hamilik rolü üstlenerek tesis ettiği **"vesayet rejimi"**yle kotarmakta idi.

Ve bu vesayet rejimini, hâlâ yürürlükte olan YAŞ, MGK, Askerî Yargı, vb. gibi kendine özgü kurumlar marifetiyle sürdürmekteydi.

Ne ki, Soğuk Savaş döneminden kalma bu modelde tökezlemeler baş göstermiştir ve ordu, demokratik yollarla seçilmiş güçlü hükümetlerin dik durmaları sayesinde, giderek imtiyazlarını kaybetmeye başlamıştır.

Bu iyi bir şeydir ve demokratik cumhuriyete geçmek demek de, zaten askerî özerkliğin kırılması demektir.

Buradaki sihirli kavram **"sivil üstünlüğü"** olup, demokratik yollardan seçilmiş sivil bir hükümetin, genel politikalarını askeriye'nin müdahalesi olmadan yürütmesi; stratejik konseptin hedeflerini ve ulusal savunma için genel organizasyonu belirlemesi ve askerî politikanın uygulanışını takip ve kontrol edebilmesidir.

Askeriye'nin prensiplerinde ve inançlarında, demokrasi istikametinde bir değişim yaratılmadıkça ve tüm unsurlarını demokratik rejime sadık kılmadıkça, demokratik süreç tamamlanmış sayılmaz.

Demokrasinin yoğunlaşması ve sağlamlaşması süreçleri de, bu denli olumsuz noktalara varmış olan askersel kurumların ve işlevlerinin, yapısal olarak yeniden tanımlanmalarını gerektirmektedir. Bu da, buna inanan yüksek komuta unsurlarının ve anayasal düzenlemelerden başlamak üzere yapılacak kavramsal ve kurumsal reformların varlığına bağlıdır.

O yüzden, senin ve emrinde çalışacak yeni komuta heyetinin ve zamanlamanın, işte bu nedenlerle önemi çok büyüktür.

Bir yıl önce Taraf'ta, seni anlatmaya çalıştığım 9 ağustos tarihli yazımda demiştim ki: **"...reformlarıyla ordusunu AB standartlarındaki bir çizgiye taşıyacak olan general, Türkiye'nin demokrasi tarihine altın harflerle yazılacaktır. Olumsuzluklarda adı hiç anılmayan, ilk gençliğinden beri en çalışkan, en vakur ve en alçak gönüllü... dilerim önümüzdeki dönemlerde Genelkurmay Başkanı olur, ben de övünür ve**

sevinirim... Bugüne kadar hiçbir zamanda ve hiçbir zeminde politik bir duruş sergilememiş, burnunu siyasete sokmayı marifet sanan generallerden olmamıştır.”

İnandığım, güvendiğim biri olman itibariyle, artık şimdi yalnız da değilsin üstelik. Sen ve birkaç gün içinde Kuvvet Komutanı olma olasılığı yüksek olan **“sınıf arkadaşımız”** Orgeneral Hayri Kıvrıkoğlu ve J. Genel Komutanı olması beklenen diğer **“sınıf arkadaşımız”** Orgeneral Yalçın Ataman, her biriniz Harbiye’nin aynı devresinden gelerek ve hep birlikte parlayarak, en zirveyi temsil ederken, diğer orgenerallerle de birlikte, isteseniz neler, neler yapmazsınız ki!

Örneğin, Genelkurmay Karargâhı’nı, Başkomutanlık Müşterek Karargâhı haline getirebilirsiniz. YAŞ’ın da, MGK’nın da kaldırılmalarına önayak olup, oralardaki işlevsellikleri Yasama ve Yürütme’nin tasarruflarına dönüştürebilirsiniz.

Aynı şekilde, Askerî Yargı’nın da, yargı birliği ve tabii hâkim ilkeleri gereği, Adlî Yargı’nın bünyesine taşınmasına vesile olabilirsiniz.

Orduyu, ateş gücü ve hareket kabiliyeti yüksek bir profesyonelliğe tırmandırır; Jandarma teşkilâtını askariyenin bünyesinden çıkartarak, dünyanın en güçlü ve en dinamik silahlı kuvvetlerinden birini yaratabilirsiniz.

Askerî okulların ve Akademik kurumların, şoven unsurlar yerine demokratik bireyler yetiştirebilmeleri için, eğitim programlarını yeniden ele alabilir; **“Halk’a sadakat”**’in asıl olduğu bir kültür devrimini yürürlüğe koyabilirsiniz.

Terfilerde **“kışla liyakâti”**’nin öne geçmesini ölçü alabilir; açık ve şeffaf bir sicil sistemi anlayışını yeşertebilirsiniz.

TSK’yı tarafsız gözlemcilerce denetlenebilecek bir konuma getirebilir ve medyaya daha açık hâle sokabilirsiniz.

Tüm bayramları, kent merkezlerindeki caddelerde yapmaktan vazgeçerek, kıışları halka açacağınız şölen yerlerine çevirebilirsiniz.

Orduvelelerini ve sosyal tesisleri, daha ziyade küçük rütbeli subay ve astsubaylara, hâtta aileleriyle birlikte erbaş ve erlere de açabilirsiniz. İlgili tüzüğün **“orduevlerinin geliri ile orantılı olmayan masraflar yapılamaz”** hükmü gereğince ifratlardan kaçınırken; bir yandan da, bakarsın bir gün çıkar gelirler diye, 365 gün boyunca general bekleyen, plajların fantastik villâlarından hiç değilse bir bölümünü, gazilere ve şehit çocuklarına tahsis edebilirsiniz.

Suç ilişkilerine girenleri yargının elinden kaçırmaya çalışmak yerine, asıl hak ve hukukları korumak üzere, meselâ OYAK’ın hisse senetlerini yüzbinlerce üyeye dağıtarak, bu konudaki elli yıllık sömürüye “dur!” diyebilirsiniz.

Kimbilir dağarlarınızda neler vardır sizlerin. Akıl vermek düşmez bana. Ve bilesiniz ki, öylesi bir şey değil, şu yaptığım benim.

Zira, kolayına kaçıp istifa kervanına katılmadığınıza bakılırsa, yapacakları olan, hedefleri olan arkadaşlarımsınız siz benim.

Gövertin bizi. Öyle reformlar yapın ki, övünç duyalım; gururlanalım sizi tanımaktan.

Ve bu satırları yazdım diye, günün birinde pişmanlık duymayayım ben de, benzeyecekseniz eğer eskilere.

Hadi görelim sizleri dostlarım, hadi gösterin kendinizi...

En uzun hafta

Namık Çınar 08.08.2011

Amerika'nın, dünyayı Hitler belâsından kurtarmak üzere, müttefikleriyle birlikte Avrupa'nın Atlantik kıyılarına yapmış olduğu muazzam çıkarma harekâtını anlatan, o ünlü savaş filminin adı da **En Uzun Gün**'dü, çocukluğumdaki.

Bazen olayların ağırlığı ve yoğunluğu, bir süreci diğerlerinden öylesine farklılaştırır ki, aynı zaman dilimi kadarlık olmalarına rağmen, vaktin dağarındaki o hınca hınçlık, o tıka basalık, bize sanki daha uzunmuş sanısı verir.

Siyasal arenadaki sivil-asker ilişkileri bakımından, oldukça içerikli ve bir o kadar da uzun seyreden bir süreç oldu, benim için geçen hafta. Olayların odağına denk gelen yazılarımin da etkisiyle, çağrılara biraz da alışık olmadığım bir ivmeyle icabet ederek, âdetâ albümü yeni çıkmış pop şarkıcısı gibi, **"o kanal senin bu kanal benim"** diyerek, Tv'leri dolaşmış olmamın da katkısı var sanırım, böyle duyumsamamda.

Eski Türkiye'yi simgelediklerini düşündüğüm, TSK'nın istifa ederek çekilen üst komuta kadrosu ile, Yeni Türkiye'yi temsil etmelerini umduğum ve beklediğim **"yeniler"**ini, Tv tartışmalarında irdelerken, bunca yaşıma rağmen, **"kırmızı şapkalı kız"**inki gibi deneyimler de gelmedi değil başıma, doğrusu.

Bir keresinde örneğin, hiç arzu etmediğim halde, **"Recep İvedik"** eğilimleri oldukça güçlü olduğu için, **"ortalığı Susurluk ayranı gibi köpürtsün"** diye çıkarıldığı her halinden belli olan emekli bir generale lâf yetiştirmek zorunda kaldım, densizliklerini göğüsleyebilmek için. Üstelik, **"tencere yuvarlanmış da kapağını bulmuş"** misali, **"aman beni de onun gibi sanacaklar"** kaygıları taşıyarak hem de.

Ama asıl, ekran gerisindeyken generaller hakkında atıp tutan, kameralar çalışınca da birden tutum değiştirip, beni çuvalatmaya kalkışan o eski meslektaş bozuntusuna ne demeli?

Çıkacağımız Tv'nin binasına bizi aynı araba ile getirdiler. Yol boyunca bana, daha teğmenken ordudan nasıl ayrılmak istediğini, bu amirallerin hiçbir zaman adam filan olamayacaklarını, anlattı durdu.

Zaten, Ergenekon ve Balyoz'daki tutuklama evrelerinin ilk dalgalarında bir ara adı geçmiş, korkup tırsarak uzuncadır ortalıklarda görünmez olmuş, patlamayan bir **"geri tepmesiz top mermisi"** gibi, **"istikamette kayıp"**lara karışmıştı. Fakat artık, adam toplamalar bitti diye olmalı; şu birkaç gündür, yeniden boy abdesti almaya başlamışa benziyor, sanki piyasalarda.

Ben de safın teki olarak, yakınlık kurduk sanıyordum hep beraber, aklım sıra. Tartışma teçhizatımı ve zihnimi, vestiyerde bırakıp gelmiş gibi duruyordum stüdyoda, hangi akla hizmetse. Hani, adımınız boşa gelince irkilirsiniz ya; merdivenin, yokluğunu ummayacağınız o basamağındayken. Aynen öyle şaşladım işte, bir an için.

O'na göre; Cumhuriyet kurulurken olsun, şimdiki halde olsun, hiçbir zaman **"burjuva sınıfı"**na sahip olamayan Türkiye'de, hiçbir zaman demokrasi de olamazmış. İşte o yüzden, bu sınıfsal açığın telâfisini, vesayet kurumları yoluyla Silahlı Kuvvetler yerine getirmekte imiş. Sözde bilimselmiş gibi gösterip, Cumhuriyet tarihi boyunca başımıza gelenleri **"meşrulaştırın"** bu çarpık ve sapkın zihniyete, hak ettiği yanıtları verme fırsatını yakalayamadığıma çok üzüldüğümü belirtmeliyim.

Öte yandan, geçen haftanın en kazançlı çıkkanı, galiba Kara Harp Okulu'nun **"69 Devresi"** oldu. Silahlı Kuvvetler'deki üst yönetimin aynı devrede toplulaştığını belki de ilk kez görüyorduk. Genel Kurmay Başkanı, Kara Kuvvetleri Komutanı, 1. ve 3. Ordu Komutanları, hepsi de aynı sınıf arkadaşlarından oluşmaktaydılar.

Fakat biz, ordusunun, sivil siyasal yapıların emrine girmeyi kayıtsız şartsız benimsemiş olduğu bir Türkiye'nin, asıl kazanan olduğunu görmek istiyoruz artık.

O nedenle de, göreve geliş süreçlerini desteklemiş olduğum komuta kademesindeki okul arkadaşlarımla, gönül yoluyla kurduğum bağtın **"cicim günleri"**nin de, nihayet sonuna gelmiş bulunmaktayız, böylece. Bugünden itibaren, **"eski Türkiye"**den gelecek en küçük bir esintinin dahi rüzgârını kesmek, boynumun borcudur artık benim. En sert eleştirileri benden göreceklerdir, yanlışlara saparlarsa eğer.

Kimi orduvevleri, meselâ Fenerbahçe gibi yerler, emekli üst generallerin sürekli yaşama alanları olmaktan çıkarılmalıdırlar. Bu yerler, aslında sadece güvenlik kaygılarıyla değil, bu gibi hususların bahane edilip sultanlıkların sürdürüldüğü ve her birine aşçılarıyla, bahçıvanlarıyla, masörleriyle, şoförleriyle, çiftler çiftler korumalarıyla; halayıklar kaleminden sekizer-onar hizmetli tahsislerinin yapılageldiği, yemekleri dahi ayrı restoranlarda sunulur ve yenilirken, bedavacılıkların hükmünün araç akaryakıtlarına kadar uzandığı, birer derebeylik mahfilleridir.

Türk halkının bağrında yaşamak bir güvensizlik kaynağıysa, bu hâl topluma bir hakarettir. Kendi halkından korkarak ve soyutlanarak yaşamaya mahkûm olan ve o yüzden kendilerini tel örgüler içine hapseden generalleri özgürleştirmek ve toplumdan korkmamalarını önermek, bize düşen bir görev haline gelmiştir. Esasen, dışarılarda yaşayan binlerce subay ve diğer generaller varken, bu durum bir mizansen imiş gibi gözükmektedir.

Hem kaldı ki bu uygulama, yolcu uçağının pilotuna paraşüt vermeye; ya da otobüs sürücüsüne, canını kurtarması halleri için hemen yanı başına imdat kapısı açmaya benzemektedir.

Artık herkesler, görev yaparlarken, bir gün tel örgüler içine sığınarak yaşamak zorunda kalmayacakları tasarruflarda bulunarak çalışmayı öğrenmelidirler.

Orduvevleri ve kamplar, her türlü ifratlardan arındırılmalı, büyük bölümü ve en güzel yerleri, TSK'nın emekçilerine tahsis edilmeli, anti-demokratik süreçlerde edinilmiş, nalıncı keserlerinin yonttuğu general ayrıcalıklarından artık kurtarılmalıdırlar.

Tüm sivil toplumun gözü içine batmış bir mertek gibi duran bu hususları halletmek, görünen o ki, gene generallere düşmektedir. Ama zaten, büyüklük de böyle zamanlarda belli olur.

Türkiye halkının yüreği de, görebilen gözler bakımından, devleti yeniden düzenleyecek böylesi insanlara, ardına kadar açık durmaktadır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Neden muhalifiyim kimi generallerin

Namık Çınar 15.08.2011

Türkiye'nin Gerçeği'ni kavrayamamış olanlar, yazılarımdaki tutumumun nedenini soruyorlar bana. **"Niçin sataşıyorsun orduya? Nedir alıp veremediğin? Bir problemin mi var?"** diyorlar.

Evet, var!

Ben gencecik yurtsever bir subayken ve daha yolun başındayken, öyle bir ordu, öyle bir ülke tahayyül ediyordum ki; o yılların generalleri **“seni gidi, yanlış yolun yolcusu”** diyerek, düşünmemi, eleştirel bakmamı ve öneriler getirmemi engellemişler; tıpkı sürek avında bir hayvana yapıldığındaki gibi, beni kısıvrak yakalayarak, anamdan emdiklerimi burnumdan getirmişlerdi.

Düşlerini kurduğum özlemlerimi, ayırdına daha sonraları varacağım siyasal ikbâlleri uğruna kırıp dökmüşler; silkeleyerek ve itibarsızlaştırarak, beni derhal tasfiye etmişlerdi. Yetinmeyerek, çağdaş düşünüyorum diye, üstüne üstlük bir de on beş yıl hapis istemiyle yargılatmışlardı.

Olabilir...

Bakarsın haklı çıkabilirlerdi. Hayat bu yönde evrilebilir ve ben, yanlış düşüncelerimin utancıyla, koca bir ömrü tüketebilirdim.

Ama böyle olmadı. Yaşam, onların asla haklı çıkamayacakları kırk yıllık bir muhasebenin yapılabileceği makûl bir süreci, getirip hepimizin önlerine koyuverdi şimdi.

Benim değil, onların **“ordu projesi”** uygulama alanı buldu. Benim değil, onların tasarladıkları bir Türkiye’yle kavruldu bu toplum, onlarca yıl. Ve onların kurdukları düzen iflâs etti sonunda.

Sürekli darbe yaptılar. Utanmadan sıkılmadan, bu halka mütemadiyen zarar veren o lânet olası darbelerini dayattılar. Hattâ yüzlerine gözlerine bulaştırdıkları sonuncusunda, bu sefer yakalandılar.

Ülke bu kırk yılın bitiminde, kişi başına otuz-kırk bin dolarlık bir zenginlik çizgisine gelebilecekken, bunun dörtte biri düzeyine ancak varabildi.

Otuz senedir süren bir iç savaşı da yönetemediler. Bu yüzden, Türkiye’nin kırk-elli bin yurttaşı öldü. Bir trilyon dolar para, **“baruta ve tahrip danelerine”** harcandı. Ülke, hem fiziki, hem de psikolojik bakımlardan enkaza döndü; bölünme noktalarına geldi.

Bu işlere karışan generaller öyle şeyler yaptılar ki; örneğin 1915’lerdekilerin Ermenilere reva gördükleri, yüz yıl sonra nasıl şimdi bizim neslin peşini bırakmıyorsa, şimdikilerin de Kürtlere yaptıkları torunlarımızın yakasını bırakmayacaktır.

Türkiye’nin siyasasını YAŞ, MGK, Genelkurmay Karargâhı, çift başlı yargı, vs. gibi kurumlarla çevirerek, **“vesayet rejimi”**ni pekiştirdiler. Devlet içinde devlet oldular. Partileriyle, medyasıyla, sermaye kesimleri ve sözde entelektüelleriyle, kendilerine yalakalık yaparak varolabilen, karakersiz ve kaypak bir sivil siyasal ortamın üremesini bu ülkeye lâyk gördüler.

Ayrıcalıkları katlanarak büyüdü. Lüksleri ve imtiyazlı konumları giderek tırmandı, ifratlara ulaştı. Tasarruflarını meşrulaştırmak için, subay ve astsubayları yanlarına çekmek üzere birer parmak bal çalarak; TSK’yı Türkiye halkından izole ettikleri bir kuruma çevirdiler.

Kendilerini asla denetlenemez kıldılar. O kadar ki, kendilerini artık kendileri de denetleyemez hâle geldiler.

Büyük karargâhlardaki departmanlarda, **“Batı Çalışma Grubu”** gibi, **“JİTEM”** gibi, ordunun kuruluşunda bulunmayan sayısız illegal yapılar oluşturarak ve Çin’ininkinden iki misli fazla sayıda general istihdam ederek; büyük kentlerden tutun da, en küçük kasabalara kadar, tüm halkı fişlediler, kategorilere ayırdılar, sınıflandırdılar.

Artık TSK'yı, yurdun savunma ihtiyaçlarını öne koyan değil, adeta **“Baas Rejimleri”**ne, yahut **“Kuzey Kore”**deki ordulara benzettiler.

O kadar müphem hâle geldiler ki, ne aldıkları maaşları, ne her türlü harcamaları, ne de yaptıkları işleri bilinir ve görünür olabildi.

Bütün bunlarla ve daha birçok şeyle, müflis bilançolu bir şirkete dönüştüler. Gele gele, kırk yılın sonunda bu noktaya vardılar, bu yolların yolcusu olan generaller.

Onlar ne düşünüyorlarsa, doğru olan o idi. İdeolojilerini, ordunun ideolojisi hâline getirdiler. Farklı düşünenleri, düşünmelerine fırsat dahi vermeden, yediler. Orduyu, ellerinin altındaki bir silah gibi kullanarak, yarattıkları iklimle, siyasal ve sosyal bir baskı gücü oluşturdular.

Demokrasinin önünü tıkayarak, Silahlı Kuvvetler'in büyük kısmına, askersel bir toplum düzeninin daha iyi olacağı kültürünü aşıladılar. Kâdiri mutlak bir sınıf olarak, bir hakkın ve görevin, en azından kötüye kullanılması ile karşı karşıya olunduğunun dahi görülebilmesine engel oldular.

Tüm Türkiye halkı bakımından, kontrol dışı bir mutasyonla endişe verici bir biçime dönüştüklerinin adeta simgesi sayılabilecek, tv'lerdeki o ünlü basın toplantısında, birbirlerine yaslanıp birbirlerinden güç almak suretiyle, kırk-elli kadarının biraraya gelerek korku saldıkları, bir zamanların Güney Amerika'sındakiler gibi dehşeti amaçlayan o fotoğrafta, kendilerini generallerle özdeşleştirenlerden bir tanesi bile yokken, onları aralarına almazlarken, böylelerini **“kraldan çok kralcı”** kılarak, kendilerine sendromik ölçülerde meftun ederek, hastalanmalarına yol açtılar.

Basiretleri bağlanıp da, AKP'ye ve kitlelerin din anlayışlarına takarak, gözleri hiçbir şey görmeyen, kulakları hiçbir şey duymayanların, medyada ve siyasetteki postal yalayıcıların hâlâ **“ne malûm, bu suçların işlendikleri”** diye, masumiyet karinesinin dahi içine ederek, yapılanları örtmek uğruna nasıl da debelendiklerine duyarsız kalmaları ya da susmaları, en hafifinden aymazlıktır. Bunları dile getirmekse, vatan borcudur.

Öyleyse şimdi ben, bu toplumun bir yurttaşı ve bir hissedarı olarak, bunların müsebbibi olan generallerden hesap sormayayım mı?

Seninki değil bizimkiler doğru diyerek, acımasız projelerini harfiyen uygulayan ve artık müflislikleriyle yolun sonuna gelmiş bulunan bu sorumsuz adamlara iki çift lâf etmeyeyim mi?

Gençliğimi ve ömrümü çalmakla kalmayıp, önereceğim daha güzel bir dünyanın yerine koydukları, sonuçları mendeburca gelişen tasarrufları için, yakalarına yapışmayayım mı?

Hayatım boyunca göze aldıklarımı, çektiklerimi ve kendime olan saygımı, nereye koyacağım, o zaman?

Kendime olan borcum, yurduma olan borcum, halkıma olan borcum ne olacak?

Anladınız mı şimdi, niye peşlerini bırakmadığımı, niye yazdığımı bütün bunları?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkler ve Kürtler

Zenciler de, Çinliler de benzemezler birbirlerine. Ama onlardan biri değilseniz, kolay mıdır ayırdına varmak bunun? İlkin, sanki hepsi birbirinin aynısıymış gibi gözükmemekte değil midirler gözümüze?

Farklılıklar, ancak içlerine girilince, birbirleriyle itişip kakışmaları su yüzüne çıkınca, işte o zaman dönüşmezler mi, ortalıkta gezinmeye başlayan karakedilere?

Örneğin **“Hutular ile Tutsiler”**den biri olup ötekini öldürmek, bizim buralardan bakılınca - nedeni ne olursa olsun- hangimize traji-komik gelmemiştir ki?

İnsanlık âleminin en büyük soykırımına uğramış yetmiş yıl öncesinin mazlum Yahudiler’i, bu sefer şimdilerin mazlumlari sayılan Filistinliler’e, nasıl olur da besleyedururlar üçbin yıllık deve kinlerini, pekiyi? Hiç mi ders alınmaz hayattan; et pişer tuzda da, insanın benliği pişmez mi acıda?

Sırplar’la Boşnaklar’ın çok mu farklıydı durumu? Sırf inanç yerlerinden ayrılan karındaşlar değil miydiler onlar da?

Uçaktayken, tâ onbin metre yukarılarda, mesafeler sonsuz bir hızla katedilerek gidilirken; bir katre sudaki mikroskopikler gibi, insanların milyonlarcasını meselâ savaşlırlarken tahâyryül edersiniz aşağılarda, sanki yoklarmışçasına ve göremeyerek.

Bir müddet gidildikten sonra, meselâ cümbüş yapıyor olduklarını düşlersiniz o sırada, toylar kurdukları tam altınızdaki yerlerde.

Biraz daha ilerlediğinizde, örneğin âfetlere kapılanların, acılara sürüklenenlerin hizasına geldiğinizi varsayarsınız izdüşümlerinizde.

Yani, hercümerçlerini ve binbir hâllerini kurarsınız kafanızda, aslında birbirlerinden zerre kadar farkları olmadıklarını bir çırpıda çözüp kavrayıverdiğiniz, aşağıdaki o insan topluluklarının. Ve türünüzün ne denli zayıf, ne denli minnacık oldukları geçer içinizden, sorunlarına dalıp gittiğinizde.

Somali’yi yıkanın iklim ve kuraklık olmayıp, her şeylerden önce klân ve cemaat savaşları olduğunu; bu durumun da, hepsini insan olmaktan çıkardığını yazıyordu, oraları gidip gören Prof. Dr. Mehmet Altan, Star’daki yazısında:

“Bu cânım ülke neden bu durumda?

Kesinlikle kuraklıktan değil...

Akılsızlıktan.

Kabilelerin buralara egemen olma savaşı ülkeyi ve halkı bitirmiş”, diyordu.

Saymaya kalkarsak sayfalar yetmez, yeryüzünün bir bardak sularda kopartılan fırtınalarına.

Türkler’le Kürtler’in birbirleriyle alıp veremediklerinin, ne farkı var tüm bunlardan? Ona gelelim, dilerseñiz.

Ne istiyorlar Türkler’le Kürtler? Bir Kürt ya da Bir Türk kalmayasıya, kırılmasını mı birbirlerinin?

Bin yıllık kardeşliklerden söz edip, sonra da dövüştürmek gençlerini otuz senedir, göz göre göre Allah’ım ne riyakârca, düşünsenize bir.

Tam kendilerine gelince, niye soyluluğa bürünsün ki, kutsadıkları uğurlarda ölmeleri ve birbirlerini öldürmeleri.

Nasıl da alışmışız üstelik, nasıl da kanıksamışız olanı biteni ve cenaze törenlerini, ki bakmayın öyle, çoğumuzdaki afraya tafraya ve dövünmelere. Yeter ki kendi çocuklarımıza denk gelmesin piyango; bir de zamansızlığıyla, çıkıp aksatmasın olmadık bir etkinliğimizi.

Hepimiz öğrendik gerisini ve nasıl davranılacağını, birkaç günlüğüne.

Neler yazılacağını da; örneğin şimdi benim yaptığım gibi. Biraz devletin organlarına çatmak, biraz terör örgütüne sitem ederek verip veriştirmek ve ardından, bir takım dengeleri de gözeterek, **“şu şöyledir, bu böyledir”** falan diye ahkâm keserek, lâfı **“ben dememiş miydim”**e getirip koymak, neticede.

Otuz yıl yahu dile kolay, tam otuz yıl!

Utanmalıyız kendimizden ve birbirlerimizden. Otuz yıl, her iki tarafın kırkbin kadar gariban çocuklarını, doymak bilmez bir iştihâ ile, hem vurduracağız kafa kafaya, hem de hiçbir şey olmamakta imiş gibi davranarak; sakın sakın, altlı üstlü, içli dışlı, kucak kucağa, yanak yanağa, koyun koyuna yaşıyor olacağız hep birlikte.

Bir de kalkıp, güzel güzel övüneceğiz böyle hâllerimizle, ki hele bu hiç normal gelmiyor bana. Elele tutuşup doktorlara taşınmalıyız, bana sorarsanız, hastalıklara daha fazla karmadan.

Her türlü milliyetçiliklerle, daha iyi yaşamının mümkün olamayacağını öğrenebilmemiz için daha ne kadar ölüm gerekiyor, biz Türkler’e ve Kürtler’e, var mı bilenez?

Var mı nasıl çözüleceğine dair, o bildik ve içi boş retoriklerin ötesinde, söyleyecek iki çift lâfı olanınız?

Baksanıza, içinden geçmekte olduğumuz konjonktür, bir halklaşma sürecidir; dünyayı karıştıran ve bir keşkek kazanındaki gibi altını üstüne getirerek fokurdayan.

Oligarşik angaryaların yük arabalarına halklarını koşarak çektiren devletler, tarihe karışacaklar artık, görmüyor musunuz?

Toplumların giderek özgürleşecekleri, sadece kendi devletlerini değil, yoz olan diğerlerini dahi belirlemeye yeltenecekleri, başka halkların ellerinden kardeşçe tutanların göverecekleri ve dinamizmler kazanacakları, küreselliklerin yeni rüzgarları esiyor. Onunla sürüklenip gelen ve taze bir ekmeğinkine benzeyen o kokuyu almıyor musunuz?

Eski Türkiye’nin ve bütün doğru bildiklerinizin üzerlerine birer çizik atın. Hele bir de bu güne, resmi ideoloji ile bezenip şartlanarak gelmişseniz. Hele bir de, gelir dağılımının yarısını yutan yüzde yirmidekilerden biri değilseniz.

Kuzum ne işiniz var, onların arasında?

Ve eğer, saramazsanız barışla bu irinli yarayı, utanç duymanızda bir beis de olmayacaktır, Türk ya da Kürt olarak doğduğunuz için.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bu ordu nasıl düzelir

Namık Çınar 27.08.2011

Niçin **“karpuz kesilmesini bile beklemeden”** kaçıp gittikleri, işte şimdi belli oluyor, ufak ufak.

Kendisini halkına karşı sınıksız kapatarak ceberut bir siyasi organ haline gelmiş denetlenemez bir yapının, çürük kokularını duyumsadık ve erkenden dile getirdik diye, söylemediklerini bırakmamışlardı bizler için. Ne hainliğimiz kalmıştı, ne selâmımızı alacak çevremizde bir kimse. Onca sıkıntılar çekmemize rağmen, fırsatını bulunca kendilerinin yapacak oldukları gibi, bir de utanmadan paraya-pula tav olduğumuzu ileri sürmüşlerdi. En **“ağa babaları”**nın itirafları karşısında, bakalım şimdi ne yapacaklar, göreceğiz.

Bense, bir dizi **“askerî reformlar manzumesi”**nin en başındaki **“ilmik ucunun neresi olduğu”** kavranana kadar, bıkmayacağım, usanmayacağım aynı şeyleri yazmaktan.

Bakın tekrarlıyorum:

Eğer **“Genelkurmay Başkanlığı”**nı bugünkü algılanma biçiminden alıkoymaz, bugünkü işlevselliğinden el çekmezseniz, onu nereye bağlarsanız bağlayın, hiçbir şeyi değiştiremeyeceksiniz.

Kurum bile kendisine, resmî internet sitesinde **“Genelkurmay Başkanlığı Karargâhı”** diyecek hâle gelmiştir. Oysa, Genelkurmay Başkanlığı sanki bir komutanlıkmış gibi **ayrı**, karargâhı da **ayrı** olarak zikredilmezler. Genelkurmay Başkanlığı'nın zaten bizatihi kendisi bir karargâhtır.

Peki, neden böyle söyleniyor?

Çünkü bu ülkede Genelkurmay Başkanları, giderek **“Silahlı Kuvvetler Komutanı”**na dönüşmüşler ve kurumun devletten özerk ve bağımsız hâle gelmesinin önünü açmışlardır.

Gerçekte ise, **“Başkomutan”**a ya da bununla aynı şey demek olan **“Silahlı Kuvvetler Komutanı”**na ait bulunan o karargâhtaki kurmay heyetine, komutanlık bile değil, sadece başkanlık edebilirler.

Başkomutanlık ise, ülkedeki her hususun yürütülmesinden sorumlu olan **“Başbakan”** tarafından yürütülecekken, önce fiilen, sonra 1982 Anayasası ile de hukuken olmak üzere gasp edilerek, bu makam **“sivil”**lerin elinden alınmış bulunmaktadır.

Bu ilişkilerin çok mu önemi var? Bağlarsınız Milli Savunma Bakanlığı'na, olur biter... mi dersiniz acaba?

Hayır, olup bitmez; hiçbir şey değişmediği gibi, hatta korkarım, işler daha da kötüye gider.

Zira Silahlı Kuvvetler, kendi içinde kapalı devre modellenmiş bu **“Emir Komuta Kontrol Sistemi”**nden mutlaka arındırılmalıdır.

Eğer **“tespih taneleri”**nin en başına konmuş bir **“imame”** gibi duran Genelkurmay Başkanlığı'nın bugünkü hâline göz yumarsanız, ardından şimdiki gibi içine giremeyeceğiniz ve ancak **“püskülünden tutabileceğiniz”**, sevk ve idare süreçlerinde yüzünüze duvar gibi kapalı ve denetlenemez bir kurumla yolunuza devam eder gidersiniz.

Bu kapalı devre sistemini nereye bağlarsanız bağlayın, değişen hiçbir şey olmayacaktır. Çünkü önemli olan nereye bağlandığı değil; demokrasi teorisinin bir gereği olarak, nihai yüksek komutanlığın ilgili sivil organ tarafından **“bilfiil”** yürütülüp yürütülmediğidir.

Doğru sistem şudur:

Üç Kuvvet Komutanı, Başkomutan konumundaki Başbakan'ın , aracısız ve direkt olarak emrine girerler. Genelkurmay Başkanı da, kurmay heyetine başkanlık yaparak, hem Başkomutan hem de Silahlı Kuvvetler Komutanı mevkiindeki Başbakan'ın, tüm TSK'yı sağlıklı bir şekilde yönetebilmesi için, Genel Karargâh

hizmetlerinin çekip çevrilmesine memur edilir. Şimdi artık tespihin imamesi halkın seçtiği en yüksekteki sivilidir ve TSK da, kendi içine kapalı bir sistem olmaktan çıkmıştır.

Böylece Türkiye'nin **"Askerî Anafikri"**ni hükümet belirleyecek; Başbakan da, kendi karargâhı, **"kendi mutfağı"** konumundaki Genelkurmay Başkanlığı'na yürütmenin **"fıkr-i müdür"**üne göre emirler verecek; o heyeti bu emirler doğrultusunda çalıştırarak, Genelkurmay Başkanı'nın **"paraf"**ıyla **"Sayın Komutan'a arz"** diyecekleri çözümleri, sonunda getirtip kendi önüne koydurtacaktır.

İşte o zaman o karargâhlarda, **"yeni yasama döneminde CMK'da ve askerî hukuki mevzuatta yapılması düşünülen yeni düzenlemelerin neler olabileceği"** üzerinde, şimdiki gibi re'sen değerlendirmeler yapılamayacak; sistem, bütünüyle Başbakan'ın ve hükümetin kontrolünde yürüyecektir.

Demokratik bir toplumda sivil-asker ilişkilerinin püf noktası, o ülkeyi yönetmek için seçilerek işbaşına gelmiş olan hükümet ile, o yurdu dış düşmandan korumak için kurulmuş olan ordunun birbirlerine entegre olacakları **"Komuta Kontrol Sistemi"**ndeki ilkelerde yatar.

Eğer bu ilkeler, usulünce düzenlenmemiş ve ilişkiler de demokratik rejimlerdeki kurallara göre kurulmamışsa, o hükümet ister iktidara en yüksek oy oranıyla gelmiş, o ordu da ister en teknolojik ve pahalı silahlarla donanmış olsun; en basitinden, uyumla çalışamayacaklardır.

Bu da o kuruma, devletin bünyesindeki varlık nedenine aykırı şekilde geliştireceği özerk bir yapılanma kültürü zerk eder ve tüm **zart-zurtçu** görüntülerine rağmen, en küçük hücrelerine kadar denetimsiz kalmasına ve o oranda da disiplinsiz olmasına yol açar. Ele avuca gelmeyerek, mutlak anlamda emre de girmedeği için, yürütmenin elindeki bir dış politika enstrümanı olmaya da yaramaz. O yüzden de, küresel ilişkilerin güçlü bir yerinde durmadaki işlevi daima eksik kalır.

İş bununla da bitmez. Ayrıca o koşullarda, şimdi burada uzun uzadıya sıralayamayacağımız bir sürü nedenselliklere dayalı olarak, o ülkenin sosyo-kültürel ve ekonomi-politik yapısı da, bir **"güven toplumu"**na dönüşmeye el vermez olur.

Analitik değerlendirmelere bön bakan sözde solcuların, Türkiye'nin geçmiş zamanlara ait nispi geri kalmışlıklarının faturasını sadece **"emperyalizm"**lere kesme kolaycılıklarındaki at gözlüklü kafalarını kaldırıp da; **emre girmeyi** dahi bir türlü öğrenemeyen bir ordunun, bu yoksunluklara şimdiye kadarki katkısının neler olabileceğine yoğunlaşmalarının vakti, sanırım gelmiş de geçmektedir.

Zira, zenginleşmenin ya da fakir kalmanın iklimlerindeki gerçek ölçüt, **güven ortamının** varlığında yahut yokluğunda solunan oksijen miktarıyla tanımlanmaktadır.

Orduları demokratik ilkelere uymada ayak sürüyen toplumlar, bir bakıma zehir solumaları yüzünden de geri kalmış olan halklardan sayılırlar.

Eski Genelkurmay Başkanı'nın itiraflarındaki Türkiye, artık hepimizin gerilerde kalmasını dileyeceği kâbusların kalıntısı olmalıdır. (Pazartesi sürdüreceğim...)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Başbakan kışkılları da denetlemelidir

Sayın Koşaner'in kendisinin de doğruladığı itirafları, eğer bu ülkedeki futbol meselelerinin gölgesinde kalabiliyorsa, o zaman yorgun dizlerimin bağı çözülür gibi oluyor ve kederleniyorum.

Bu halk, önceliklerini hâlâ topta görüyor ve yer yerinden bunun için oynuyorsa, benim de milletin müstahak olduğu hayat tarzları konusundaki inançlarım ve heveslerim sarsılıyor.

O top ki, apolitize olmuş taraftar karakalabalıklarını, bir mürit gibi peşi sıra koşturarak, devasa ölçülerde sömürmektedir.

O top ki, İstanbul dükaklıklarının ikinci veya üçüncü nesil prenslerince har vurup harman savrularak yönetilmektedir.

Ve o top ki, medyatik ve tuzu kuru kentsoyluların, yığınları sağarak sağladıkları, kendilerine meşgale kapısı olan oyuncaklardır.

Öte yandan bu durum, yaşamın gerçek yüzünü gizlemek üzere sürekli örtü arayan kesimler için de, bulunmaz bir nimettir.

İşte o nedenle, meselelere radikal gözlüklerle bakmayan kurulu düzenin aktörleri, mayonezleri kesilmesin diye yağ ile yumurtayı nasıl dikkatli dikkatli çırparsa, top ile kitlelerin buluşmalarının da öyle olmasını isterler.

Ne ki, **"eski Türkiye"**nin her alandaki ifratlara varan çürümüşlüğü, galiba bu sefer o topu da patlattı.

Ama biz, gelin işlediğimiz konumuza geri dönelim şimdi:

Geçen yazımda, demokrasilerdeki **"sivil üstünlüğü"** için önemli olan ilkenin, TSK'nın nereye bağlanacağı değil, nihai yüksek komutanlığın seçilmiş sivil siyasal organ tarafından **bilfiil** yürütölüp yürütülmediğidir, demiştim.

Nitekim, bunun gerekliliğini, eski Genelkurmay Başkanı'nın itirafları da ortaya koyuyor ki; en uysallarından, en uyumlularından imiş gibi izlenimler vereninin bile ağzından dökülenler bunlar ise, varın gerisini siz getirin fecaatin.

"35. Madde'yi ister kaldır, ister koy. Biz bunun için varız. Bu bizim doğal ve tarihî görevimizdir. Kimse bunun hakkında bize akıl öğretmez. Kimse bunun aksini bize söyleyemez!"

Hastalıklı bir ruhun ifadesi sayılabilecek bu iflâh olmaz sözleri sarf edenlerden, söyler misiniz Allah aşkına, nasıl kurtulacağız biz?

Aslına bakarsanız, bu işlere sıvanmış o meraklı generallerin önlerine birer dosya kâğıdı koyup da, **"Bir ülkenin dirlik-düzenliğinin sosyal, siyasal ve ekonomik bakımlardan nasıl olması lâzım geldiğini yazın şuraya"** deseniz, birkaç beylik lâfın dışında, inanın, çoğunun sayfanın sonunu dahi getiremediklerini görebilirsiniz.

Bakmayın siz, üstünmüş izlenimleri veren, askerî akademik eğitim kurumlarındaki o pahalı ve parlak görünümlere. Evrensel uygarlıklar ve bilimsel değerler bakımından küresel literatürlerde esamisi bile okunmayan **"Yerel Önderlik Kültü"**ne dayalı ezberlerin hıfzedildiği o mabetlerde, buraları sadece BAAS'çı örneklerle dönüştürmekten ve hepimize deli gömleği giydirmekten başkaca bir işlev üretilmemektedir.

Nasıl ki lâisizm, beyinsel bir biadi engelleyerek, bireyi dogmatik düşüncelerden arındırmaktaysa; şimdi onları, kendilerine özgü ve zorunlu olarak edindikleri şartlanmış bilgileriyle, ne yana koyabileceğimizi çıkıp söyleyebilirler mi bize?

Ancak merak etmeyin, meselâ **Nutuk** hemen herkese birer tane verilmiş, fakat çoğu kimse tarafından doğru dürüst okunmamıştır.

Esasında pek çok şey palavra üzerine kuruludur. “**Cumhuriyet’i korumak ve kollamak**” adı altında yapılanlar, psikosomatik bir baskıcılığın tezahüründen başka bir şey değildirlir.

Bilginin yerine ucuzuna yöntemlerle duyguyu koymaları, militarizmlerini doktrinlere yaslamadan, bu ülkenin canına okumalarına yetmiştir.

En büyük ayrıcalıklar ve inisiyatifler sadece generallerde iken, diğerleri neden kendilerini onlarla özdeşleştirmektedirler?

Öyle ya; ordu olanaklarının kullanılması açısından, daha ziyade avuçlarını yalasalar da; ve hele onların omuzlarına binen şimdilerdeki atılı suçlara ne diye ortak olurlar ki?

Daha öğrenciliklerindeyken, sinemaların dağılmaları esnasında; “**her türlü kötülükleri yapmış da olsalar, filmlerdeki görkemli üniformaları içersinde, korku dolu hayranlıklarla izlediğiniz hani o güç simgesi Alman subaylar vardı ya, işte büyüyünce ben de onlar gibi olacağım**” serzenişleriyle, biraz sonra o sivillerden daha o yaşlarda ayrışıp, duvarları soğuk ve daima kalın bir askerî okulun yolunu tutmadan önce, küçücük bedenleriyle kendi üniformalarından taşarak ve göz ucuyla sağı solu kollayarak, bu duyguyu telâfi edebilecekleri bir bakış yakalamak ve giderek bu hayallerle özdeşleşmek, o gün için ne idi ise, bugün için olan da aynı şeydir.

O nedenle, şimdi artık siyasete çok iş düşmektedir.

Örneğin, bundan sonra Başbakan, “**Nihai Yüksek Komutan**” olarak kışlalara girip çıkmalı, birlikleri denetlemeyi öğrenmeli, subay, astsubay, erbaş ve erlere eli değmeli, Kuvvet Komutanları’na da **bizzat** emirler yağdırmalıdır.

Orduya komutanlık yapmaz da, eskinin sürmesine göz yumarsa; çok sevdiği Mehmet Akif’in, “**Vurulmuş tertemiz alnından uzanmış yatıyor**” diyen dizeleri aklına düştüğünde, vicdanı sızlar da, yüzünü sonra bir ateştir kaplar.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Silivri tutuklusunu E. Tuğg. Süha Tanyeri’ye yanıt (1)

Namık Çınar 05.09.2011

Oniki sayfa tutan, “**görölmüşür**” damgalı mektubunuzu aldım, Sayın General.

İcrasına sizin de katılmış olduğunuz, 5-7 Mart 2003 tarihindeki “**1.Ordu Plân Semineri**”nin bir darbe hazırlığı çalışması olmadığını, bununla ilgili olarak haksız yere suçlanıp yargılandığınızı söylüyor; buna yol açan durumun ise, gazetemizin başının altından çıktığını ve beni, tıpkı diğer yazarlarımız gibi, gerçekleri bilmeme rağmen hemen her gün sizleri suçlu göstermek gayreti içinde olmakla, zira geçmişte yaşamış olduklarımın öcünü almak, kinimi kusmakla ve hâтта bunlara, maddi ve manevi çıkarlar sağlamayı amaçladığımı da ilave ederek, yüzlüyorsunuz.

Dışarıda olsaydınız, size oldukça sert bir yanıt vermeyi seçerdim, Sayın General. Ne ki, dışarıda değilsiniz ve devletin elindeki bir tutuklusunuz.

Ben genlerim itibariyle, devleti pek sevmem. Çünkü devlet bana hep, tarih öncesinden beridir sürüp gelen zorbalıklarının, günümüze de sarkarak, genzimdeki yanmayı hâlâ sönmemiş o korlarının isiyile yaptığını hatırlatır. Kimin kontrolünde olursa olsun, doğam gereği ona hep ihtiyatla bakarım. Benim için devlet, gücün simgesidir. Güçten beslenen biri değilim ki, güçten yana olayım.

O yüzden, koşullarınız bakımından size içerleyemiyorum.

Ama bu, sizin eskiden yaptıklarınızı yalayıp yutmam anlamına da gelmiyor. Zira bir zamanlar siz, güçten beslenen biriydiniz.

Sizi şahsen tanımam. Bireylerle işim yoktur benim. Benim derdim sistemledir. Eğer siz de o sistemin bir parçası idiyeniz, biliniz ki, sizden de bahsediyordumdur. Sanırım bizi buluşturan da, bu problem zaten.

Mektubunuzdaki mağdurca isyankârlığınız, bir generali değil de, bir **“insan”**ı işaret ediyor daha çok. Adalet! diye haykıran bir insan olmak için, ille de mahpusta mı yatmanız gerekiyordu, diye sorsam, ne yanıt verirdiniz acaba?

Bu topluma çok çektirdiğinizin ne kadar farkındasınız? Bireysel olarak bakmayın meselelere. Kurumsal bir **“Darbeci Generaller Sınıfı”** olarak, ilkel dönemlerin monarkları gibi, çok kötü şeyler yaşattınız bu ülkenin insanlarına.

Garnizon esasına göre, yurt sathını üleşmiş derebeyler gibi, devletin kutsallığı ayaklarına, yemediğiniz halt, göstermediğiniz zorbalık kalmadı, siz içerdekiler olarak. Düşman işgali nedir, doğru dürüst bilmeyen bu millet, neredeyse düşmanıniki gibi bir zulmü de tattı sonunda, sayenizde.

Korkuların, ayrıcalıkların ve üstünlüklerin simgeleri oldu çoğunuz, kitlelerin nefretini çekme pahasına hem de.

Hep böyle olacak, hep böyle sürecektir zannettiniz. Ve kendi kurduğunuz ökseyle, kendi kafesinize kendiniz girdiniz bu sefer.

Altmış yıldır sürdürülen darbeci ve faşizan **“vesayetçi zihniyet”**in, bedellerini ödüyorsunuz topyekûn.

27 Mayıs'taki komitacıların, 12 Mart'taki Memduh Tağmaçların Faik Türünlerin, 12 Eylül'deki Kenan Evrenlerin, 28 Şubat'taki Batı Çalışma Grubu çetelerinin ve otuz yıldır bitmek bilmeyen iç savaşın icmalleri yapıp faturalardaki öfkeler, siz oradakilere çıkarılıyor şimdi anlaşılan. Durumun sosyo-politik bir psikolojiyle, aslında biraz da böyle olduğunu, bilmem ki görebiliyor musunuz?

Mahkemeler, yargılama usülleri ve cezaevi koşulları sizler öngörülerek hazırlanmadıkları için, şimdi içlerine düşünce şaşılıyor ve tepki gösteriyorsunuz.

Kitleler hep böyle ömür tükettiler oysa. Gıyaplarında yargılandılar, hüküm giydiler, cezaları kesinleşti de, haberleri bile olmadı, gariplerimin. Onların, müstahakı sayıldıkları muamelelerin binde birini bile yaşamadığınız halde, nasıl da hop oturup hop kalkıyorsunuz, bakın şimdi! **“72. Koğuş”** dendi mi, aklınıza tiyatro gelirdi eskiden. Onu başarıyla canlandıran oyuncular filan gelirdi. Oysa aklınıza, hapishanenin doğrudan doğruya kendisinin gelmesi gerekmez miydi, irkilerek?

Meselâ, binlerce subay, astsubay ve askerî öğrenciyi ordudan sorgusuz sualsiz attınız da, biriniz olsun çıkıp da, ne yapıyoruz biz, dedi mi aranızdan?

Şimdi anladınız mı bari, nasıl bir şeymiş adalet aramak? Duydunuz mu, zehir zemberek gibi acısını bağrınızda?

Bir zamanlar beni de atmışlardı ya ordudan, siz o yüzden, “**öç almak ve kin kusmak**” üzere yazdığımı sanıyorsunuz, bütün bunları. Öncesi de böyle olmasaydı, belki haklı olabilirdiniz. Bilesiniz ki ben, atılmadan evvel de, hâтта daha askerî öğrenciyken bile, hep duyarlıklı olmuş, hep eleştirel bakmışımdır ordu meselelerine.

Silahlı Kuvvetler’den çıkarıldıktan sonra da, örneğin İzmit Askerlik Şubesi’nde beni erlere dövdürdükleri vakit, “**kahır cehennemleri**”nde tuzda pışer gibi piştiğimden olmalı, dönünce tekrardan orduya, “**efendisine kızıp uşağını dövenlerden**” olamayacağım için, başlarını okşamıştım erlerimin, o dayağın ve bir sürü çilenin karşılığında.

Yoksa, ne kin gütmesi?

(Devam edeceğim...)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Silivri tutuklusu E. Tuğg. Süha Tanyeri’ye yanıt (2)

Namık Çınar 07.09.2011

Evet Sayın General, önceki günkü kaldığım yerden sürdürürsem, derim ki size; ne kin gütmesi, ne öç alması?

Yurt sevgisi, yönetim biçimi, toplumsal dayanışma, sadakat, güvenlik, uluslararası ilişkiler, vb. gibi kavramlara benim bakışım çok farklı, köhnemiş olan sizinkilerden. Düşmanı olduğunuzu sandığınız iskolastiğin, “**Ancien Régimé**”deki size özgü batağında yaşamaya o denli kaptırmışsınız ki kendinizi, örneğin benim tutumumun farklı bir dünya öngörüsü olup, sizler gibi düşünmeyen biri olduğumu değil de, sanki aynı ezberlerle aranızdanmışım da, kalkıp ihanet ediyormuşum, algısını veriyor size.

Bir ömür boyu süren emekle, düşünerek ve arayarak vardım ben, bizi ayıran bu yere. Sizinki gibi, ezberlerin ve şartlanmaların ayak izlerine uyarak değil. Resmî ideolojik kafalarla anlaşılamayacak şeyler bunlar. Farkımız bu!

Bana kalsa, çoğunuzu bırakırım ben sizin. Eğer Nasreddin Hoca’nın karpuz kabuklarındaki gibi, yok şuna değdi, yok buna değmedi, diye hiyerarşik yapıdan giderek suçlu aramaya kalkılırsa, korkarım, koca orduda emir-komutaya değmedik bir tane bile subaya rastlanamaz sonra. Böylesi bir ideolojik temizlik yanlış olur. Orduyu fikirler temelinde temizlemeye kalkışmak, mebzul miktardaki çavuş ve onbaşı ile baş başa kalmaya yol açar, olsa olsa.

Demokratikleşme bir süreçler manzumesidir ve belki de bir yarım nesil gerektirecektir. Önemli olan, reformist değişimin temel ilkelerini açıklıkla ortaya koymak ve iklimini inatla takip etmektir.

Meselâ, siz bile ne diyorsunuz... Bu plan seminerindeki her şey, devletin resmî belgesi olan “**Milli Güvenlik Siyaset Belgesi**”nde yer alan tehditlere göre, “**Olasılığı En Yüksek Tehlikeli Senaryo**” esas alınarak oluşturulmuş bulunan resmî bir “**Harekât Planı**” ile, bu planın ekleri olan “**Geri Bölge Emniyet Planı**” ve “**Sıkıyönetim Planı**”ndan ibarettir ve hepsi de yasaldır. Bunların bir “**Darbe Planı**” olduklarını ileri sürmek iftiradır ve zulümdür.

Pekâlâ:

1. Demokratik bir ülkenin “**Milli Güvenlik Siyasal Konsepti**”, o ülkenin parlamentosunda tartışılıp da mı

belirlenir; yoksa, geçtik milletvekillerini, kimi bakanların dahi görmediği, ama sizin her daim elinizin altında duran, askerî mahfillerde hazırlanmış **“Kırmızı Kitap”**larla mı?

2. “Olasılığı En Yüksek Tehlikeli Hâl”, sizin öngörüp işlediğiniz midir, yoksa bu yurdun düşman tarafından işgal edilmesi midir? Başımıza gelecek en büyük felaketin bile, düşmandan gelen olmayıp, kendi mütedeyyin halkından geleceği ihtimaline ağırlık vererek, ümüklerine nasıl çökecek olduğunuzu savunma önceliklerine yeğlemişseniz, artık bu halk ne desin size?

3. Bu ülkenin doksan sene önceki koşulları din devletine daha müsaitken, o zaman kurmadı da, şeriat devletini şimdi mi kuracak? Bu halk şeriat isteyecekti de, bir avuç adamıyla vapurdan inip gelmiş ve Sultan tarafından idam edilmek üzere derdest edilip yakalanması istenmiş Mustafa Kemal’i bağrına mı bastı, yoksa ondan korktu da, şeriatı kuramayıp Cumhuriyet’i öylelikle mi kabul etti? Sizin tarih okumalarınız bile halka karşı saygısızca. Bu toplum vergileriyle, bunları yapasınız diye mi istihdam ediyor sizi?

4. Bu halk, 12 Eylül Rejimi’nden beridir, başını örteceği yarım metrelik bir bez parçası için ne çileler çekti de, bu uğurda kavgaya çıkartıp, bir kişinin bile burnunu kanatmadı.

5. Benim **“Olasılığı En Yüksek Tehlikeli Senaryo”**ma göre, düşmanla savaşacak yerde, geri dönüp halkına operasyon yapmaya kalkacak kadar aymazlıklara düşmüş hastalıklı bir yapıyı tasfiye etmek, kanımca daha doğrudur.

6. Birinci hat birliklerinin **“Geri Bölge Emniyeti”**nde ne işleri vardır? Onların ve komutanlarının **“Genel Savunma Planı”** çerçevesindeki savunma mevzilerinde olmaları gerekmez mi?

7. O halde, Asıl Muharebe Hattı’nın tugay, tümen ve kolordu komutanları yerine, Geri Bölge Emniyet Tedbirlerini asıl alacak olan bölgenin valileri, kaymakamları, jandarma ve polis teşkilatı unsurları ile Sivil Savunma birimlerinin oyuncuları nerededir?

8. Diyorsunuz ki, bu planlarda neden ast birlikler yok? Darbe Planları, Genel Savunma Planları gibi, bölük-tabur- alay seviyelerine kadar yayınlanmazlar. General seviyesindeki karargâhlarda tutularak, diğerleri tarafından prova edilmeleri de beklenmez. Tıpkı 12 Eylül’deki gibi, G günü S saatine çok az kala devreye sokulmaları yeterli olur.

Mahkemelere gelecek olursak... Bu ülkedeki yargılamaların sorunlu olduklarını kim inkâr edebilir. Ben hızlı, adil ve dikkatlerin yılanbaşlarından kaçırılmadığı bir yargılamadan yanayım. Çoğu emir-komuta altındaki talihsizliklerin kurbanı olmuş o kimselerin arasında, dostluk ettiğim, ya da bana güler yüz göstermiş devre arkadaşlarımdan da var.

Kimbilir ne dramlar vardır şimdi oralarda. İnsanın özgürlüğünü elinden alan mahpushane, ölmeden mezara girmenin bir başka yüzüdür çünkü.

Dilerim siz de kurtulursunuz. Ama faşistlerden değilseniz ve onlarla bir olup, onlarla dayanışma içine girerek, ihtiraslarına omuz vererek değil, elbet de.

Kapalı ekonominin İzmir Fuarı

Namık Çınar 12.09.2011

Ediz Hun’u değil de, hoyrat üslûbuyla daha çok **Hayati Hamzaoğlu**’nu çağrıştıran **Hürriyet**’in langur-lungur yazarı, “**İzmir Fuarı açıldı**” diye başlıyordu, geçenlerdeki yazısına.

Ve bir daussıla sızlanmasıyla da, **Zeki Mürenlerin**, **Cem Karacaların**, **Barış Mançoların**, **Saniye Canların** artık o fuarda sahne alamayacakları “**Yeni Türkiye**”ye hayıflanıyordu.

Hadi onlar sonsuza kadar yoktular; ya **Edip Akbayramlara**, **Erkin Koraylara**, **Erol Büyükburçlara**, **Berkantlara**, **Metin Ersoylara** ne demeli?

Müzeyyen Senar hastaydı. **Bülent Ersoy**, **Muazzez Abacı**, **Gönül Yazar**, **Ahmet Özhan**, **Nesrin Topkapı**, **Halit Kıvanç**, **Orhan Boran**, **Erkan Yolaç...** Ve sıraladığı daha nicelerini, anlıyoruz ki AKP’nin yavanlaştırdığı bu yeni hayat yüzünden, yazık ki artık hiç kimseler hak edemiyorlardı.

Yanıp yakınılan o gösteri dünyaları bir yana; yaşamın yüzeydeki devinimlerine ve ritimlerine odaklanarak yapageldikleri düztaban yorumlarla maruf, illiyet ve içerik yoksunu bu tür popülist yazarların, nihayet fuarcılıktan da anlayabildikleri, seksen yılda ancak bu karatlardadır işte.

Eskinin Türkiye’sini ananların ve arayanların salya-sümük ağıtları da göstermektedir ki, onların sorunu, meselâ dünya kapitalizminin “**dolaşım**” trafiklerinde yer edinmek suretiyle, “**üretme**”, “**tüketme**” ve “**üleşme**”lerdeki zenginliklere yol açacak mübadele mekânları demek olan fuarların, bu işlevlerini yeterince kavrayamamış olmasıdır.

O yüzden de, fuar demek, daha ziyade, Ege’nin iyot kokularını da sürüyüp getiren İmbat Rüzgârları’nın melodik seslere karışarak insanı esrikleştirdiği, o açık hava gazinolarının vakti kerâhati kadarlıktır.

Dükkâncılıklarla ve kasabalar ile kentlerdeki pazar ve panayır yerleriyle yetinen tüm içe dönük doğunun, en batı uçtaki simgesi ve Kemalist Cumhuriyet’in de sıkı bir bekçisi olan İzmir’in, küresel ekonomiye başından beri neden eklemlenemediğini ve liberal değerlere de neden sırt çevirdiğini anlamak, şimdi sanki biraz daha kolaylaşıyor.

Pazar, ekonomik hiyerarşilerin merdivenidir. Bu ilişkilerden uzakta kurulan hayatlar, başka türlü bir yaşam biçimini tanımlarlar.

Nitekim, çocukluğumun köylerinde, örneğin Tekirdağ’ın haritalardaki hizasına henüz karpuz resimlerinin bulunduğu yıllarda, dayılarım bostandan traktörler dolusu kavun-karpuz çekerlerdi de, anca hayvanlara yedirmeye yarardı. **Viyan**a’nın, **Berlin**’in, **Stokholm**’ün pazarlarına o zamanlardan beridir gönderilemediler diye, o karpuzlar artık burada da yoklar şimdi.

Çünkü, güçleriyle o alışılmış mübadele çemberlerini kırarak ve ilkel seyyar satıcıların, cılız dükkâncıların, dâhili toptancıların ve hal’lerin üzerlerine alıcı kuşlar gibi gölgelerini düşürerek, kentleri esir alıp yutan ve yerlerine kendileri geçen fuarlar, borsalarla birlik olup, geniş bölge ekonomilerini küresel ölçeklerde seferber etmek suretiyle, 16.yy’dan beridir kapitalizmin üst katlarını inşa etmektedirler.

Paris'in, Amsterdam'ın, Venedik ve Londra'nın fuarları, önce çöplerin, atık suların, çürümüş sebze yığınlarının, hem pis kokuları, hem de taze yiyeceklerin enfes rayihaları arasında, naftalinli gibi kokan pazenlerin, top top şayak kumaşların, tabanları tahtadan kunduraların, tamircilerin, ama sadece bunlar değil; küreyip sıkıştırılmış kar şerbetçilerinin, burunlar tutularak yenebilen sosisçilerin ve kulakları tırmalayan bağışmalar arasında, başlangıçta tam seyirlik curcunalar iken, giderek uzmanlaşmalara, denetlenmelere, palazlanmalara ve tabii ki güzelleşmelere de doğru seyretmekte ve evrilmekteydiler.

Meselâ **Leipzig**'de fuar, meydanları ve binaları yıktırıp, kenti kendine göre yeniden yaptırtmaktadır.

Kastilya'daki Medina del Campo ile, ondan bir hayli uzaktaki Frankfurt am Main, o şenlikli kentler arasına katılmak için âdetâ birbirleriyle yarışmaktadırlar. **Floransa** ve **Toskana'nın** diğer bütün kentleri, bir cümbüşün içine dalmış gibidirler. Sabahın ilk ışıklarıyla ayaklanan kasabalar, fuarlara doğru yürüyüşe geçmekte; dünyanın satıcılarına, falcılara, hokkabazlara, ip cambazlara, üçkâğıtçılara, diş çekenlere, muhabbet tellallara, gezginci hanende ve sazandeler eşlik etmektedir.

Evet, bir cazibe faktörü olarak bu sektörlerden de vardır; ne ki, dört asır sonrasının **İzmir**'indeki gibi asli unsur tarzında değil de, tüccarlar arası ilişkilerin toptan ticaretlerini gözlerden kaçırarak **"cambaza bak"** aldatmacalarına yarayacak kadarlıktırlar. Küresel mallar ve paralar hızla el değiştirmekte, pamuk şekerlerle avunanların payına da, yapış yapış avuçlarındaki kirli çubuklarla yetinmek düşmektedir.

Paris'in Saint-Germain'inde, Hollanda'da La Haye'de, Venedik'in Terra Ferma'sının başlıca kenti olan **Verona'da, Bologna'da Porchetto'da** ve daha bir sürü yerde... örneğin **Anvers'te, Sevilla'da, Granada'da** pazarlar büyüyerek fuarlara dönüşmektedir. **Champagne** fuarları, **Cenevizlilerin Besançon** fuarları da denen **Piacenza** fuarları, **Languedoc** ve **Provence** fuarları... **"Dünyada hiç bir mal yoktur ki, bu buluşmalardaki yerlerini almamış olsun!"** denerek, tarihe not kazanacaktır.

Ve kapitalizm, kendi evinden dışarıya çıkamayıp yerel kaldığında, o atmosferleri solumaktan öteye gidemeyen **Hürriyet** yazarının, sazlı sözlü fuar özelemlerinin, aslında hangi aymazlıklara karşılık geldiği değerlendirmesini, artık siz okurların bilgeliklerine ve muhayyilelerdeki hünerlerine bırakıyorum.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erdoğan'daki eğilimler savaşkan mı

Namık Çınar 16.09.2011

Başbakan Erdoğan, herkesi şaşırtan bir adam. Hızına yetişilemiyor; hiç karnından konuşmadan, yalancılıklar diplomasisinin tüm alışkanlıklarını yıkıp geçerek, teamülleri dahi değiştiriyor.

İcraatlarına bakarak, ikileme düşünüyorum. Bir yanım alkışlarken, diğer yanım kaygılanıyor.

Çünkü mesele, üstüne vazife olmayan işlerin ceremesini ödemek üzere, gaza gelip anlamsız riskler alarak, **Keşanlı Ali** durumlarına düşmemek.

Fakat bir zamanlar, tavşan tersi gibi ne kokar ne bulaşır sinamekiliklerle, siyasaların üzerine lök gibi çöreklenerek, ülkesine takla attıracak yerde, miskinler tekkesinde mürit olmayı, politika yapmak diye yutturanlar diyarıydı burası.

O yüzden, bıçağın sırtında yürüyüp de, bunlardan herhangi birine devrilmeden, sadece bugün değil, ta en başından beridir dalgaların hiç altına düşmeden, hep üstünde kalarak sörf yapabilen, ortalıkta, doğrusu Erdoğan'dan başka bir babayiğit göremiyorum ben.

Kaygılanmaya gelince... Charles Tilly, **“Bir ülkenin sınıfsal üretim ilişkilerinin yeniden ele alınıp, dağıtımlarının yeniden yapıldıkları süreçler, adeta devlet yıkan devlet yapan etkinliktedir”** diyor. Ve aynı zamanda, **“Bu yeni yapılanma, ‘zor kullanmayı ve savaş hazırlığını’, tüm çözümlemelerin getirip ta orta yerine koyar ve yeniden örgütlenme sürecini bütünüyle o çerçevede biçimlendirebilir”** diye de ekliyor.

Biliyorum ki; yeniden devinimlenen bu yurdun, ekonomik anlamda ne zaman birazcık **“biti kanlansa”**, maddi enerjisini territorial bir tutkuyla, ya kum-çakıl-çimento'dan mamul bir inşaat mezarlığına gömer, ya da emperyal genlerinin dürtüklediği bir yekinmeyle, hinterlandındaki eski defterleri karıştırarak, **“nerede kalmıştık”** der gibi yapmaya başlar.

Şimdi de böyle olacak demiyorum; ama eğer, muhtemel bir harbin masraflarını göze almak hususunda, ter ü taze düşmanımız İsrail'e doğru, **“Bu devletin onuru yüz elli milyar dolarlarla ölçülmez ve bu hesaplar da yapılmaz”** salvolarını atma noktasına gelmişsek, korkarım pire için yorgan yakmaya da hazır hale gelmişiz demektir.

Savaş sanayiimizdeki gelişmelere dönük böbürlenmelerin, bütçeye yük bindirerek, bakalım hangi sınıfların sofralarındaki ekmekleri küçülteceğine karşılık geldiğinin ayırdına varılabilecek, hep birlikte göreceğiz.

Tv'lerin mütedeyyin kanalları **Arap cangılına** açılım yapan **Erdoğan'ı** tereddütsüz desteklerlerken, oralara adeta bir kurtarıcıyı uğurluyor gibiler.

Arap Baharı'nı desteklemek başka şey; **arş yiğitler** deyip, palayı kınından sıyrarak, üstelik henüz kendi evinin içine lââyınca çekidüzen vermeden, önderlik etmek üzere başlarına geçmeye kalkmak, başka şeydir.

Meselâ **Hrant Dink** cinayetinin sonrası, o savruluklardan biridir. **Hrant'ın Arkadaşlarının** Başbakan'a hitaben yazdıkları mektubu, altına imzama da koyarak, şimdi burada yayınlıyorum:

***

Sayın Başbakan,

Arkadaşımız Hrant Dink'i öldürdüler.

Beşinci yılına yaklaşan adalet arayışımız kadük kalmıştır.

Dilekçe verdiğimiz topyekûn devlet, kendini katile yakın gördü.

Zaten; katil, polis, bayrak ve muzaffer gülümseme kahramanlık posterinde poz vermişti.

Bir türlü ilâmını malûm edemediğiniz o kalabalık güruh, elbirliği ile kıstırmışlar, hain pusuda kurşun sıkmışlar, kaçmışlar, saklanmışlardı.

Şikâyetçiyiz.

“Namus Sözümdür Adalet” diye ölü evinde ant içtiğiniz halde, Hrant Dink'i işaret parmağıyla gösterip “bunu” diyen yardımcınızı “Meclis Başkanı”, resmî makamda, adamları resmen “yakarız canını bak” diyen Vali'nizi

"Vekil", emanet edilen canı kollamayan, kötülerin işini kolaylaştıran Emniyet Müdürü'nüzü "Vali", 17 yaşındaki O.S'yi kocaman "Ogün Samast" ettiniz.

Kan adaletle susar, şikâyetçiyiz.

İsim verdik soruşturun diye, İçişleri Bakanı'nız olmaz onlar bizim çocuklar dedi.

Dışişleri Bakanı'nız AIHM savunmasında bu toprakların yiğit evladına "Nazi" dedi.

Çevik kuvvetleriniz Rakel Dink önlerinden geçerken katillere yazılan methiye türkülerini mırıldanarak Beşiktaş Adliyesi'nde koro yapıverdiler.

Katillerimizi adalet evine getiren Jandarma, cezaevi aracına "Ya sev ya terk et" diye yapıştırma asmıştı.

Sayın Başbakan, nedir daha derine inmeyi engelleyen o büyük kasabanın sırrı? Nedir sözünüzü tutmanıza mani olan?

Azınlıklardan gasp edilenin birazını geri vermeniz sebebiyle seslendirdiğiniz nutukta "Bu ülkede hiç kimse ruh tedirginliğiyle yaşamayacak artık" diyordunuz Hrant'ın veda mektubuna atfen.

İnanın tedirginliğimiz her zamankinden büyüktür.

Sayın Başbakan, mala gelenin telafisi bulunur

Cana gelene de davranınız.

O Anadolu Toprağı'ndan Hrant Dink'in payına bir metrekaare toprak düştü; mezarıdır!

Kamera denilen vaka-ü nüvis silinmiş, bize kalan azıcık 19 Ocak 2007 seyirliğinde beş kişi saydık Hrant'a pusu kuranlardan.

Kim bunlar Sayın Başbakan?

Görüneni, görünmeyi, katillerimizi istiyoruz, adalet olsun, hak hâkim olsun diye.

Bizim hakkımız bizde saklı duruyor, helalleşmekten başka çarenin kalmadığı savaş yorgunu memleketimizde.

Suallerimiz cevapsız... Adalet nöbetçisi "Hepimiz Hrant'ız" diyen yüzbinlerin eli hâlâ vicdanında... Cevaplarımızı almadan susmayacağız, sormaya devam edeceğiz.

Hrant için, Adalet için.

Hrant'ın Arkadaşları.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Balyoz'a bir de böyle bakmak (1)

Namık Çınar 19.09.2011

Selimiye'deki Ordu Karargâhı'nda yapılan 2003'teki o meş'um seminer, hiç kuşku yok ki, bir **darbe plânı tatbikatı** idi. Bunda bir tereddüt yok!

Fakat meseleye derinliğine bakıldığında, konuyla ilgili toplumsal algılamalar başta olmak üzere, yargılama süreçlerine de yansıyan bir sürü sorunun olduğu apaçık ortada.

Şimdi konuyu serinkanlılıkla irdeleyelim:

Bir kere şunu bilelim ki; icra edilen o darbe plânı, kendisine ait o tatbikattan bağımsız olarak, zaten bilfiil vardı; seminerde oynanarak yaratılmadı. Siz sahneye koysanız da, koymasanız da, **Hamlet** piyesinin, kütüphanelerin raflarında öncesiyle de sonrasıyla da var olması gibi yâni.

Çünkü tatbikatlar, kervan yolda düzülür gibi yapılmazlar. Önceden kabûl edilmiş bir plânın alıştırmasını deneyimlemek ve neler öngörülmüşse onları işlemek maksadıyla gerçekleştirilirler.

Üstelik bunlar, sadece o karargâhta değil, aslında TSK'nın o seviyelerdeki tüm birimlerinde, kurmay subayların üzerlerinde yıllarca çalışarak resmî plânlara dönüştürdükleri; ardından da, hazırlamış oldukları o plânlardaki **Harekât Emirlerinin durum** maddesinde öngörülen koşullar fiilen gerçekleşince, G günü S saatinde icra edilmek üzere ast birliklerin sevk edilecekleri; hiyerarşik olarak işleyen, devamlı emir ve talimatlardır.

Şu farkla ki, o çalışmaların isimleri, şimdi bizim andığımız gibi **“Darbe Plânı”** olmayıp, örneğin **“Geri Bölge Emniyet Plânı”** şeklindedir.

En tepedeki generaller, başlangıçta cuntacılıklarla ifa edilmiş olan **27 Mayıs, 22 Şubat- 21 Mayıs ve 12 Mart** tecrübelerinden sonradır ki, darbe/ post-modern darbe ve darbe teşebbüslerini, **12 Eylül** başta olmak üzere, emir komuta zinciri çerçevesinde, artık birbirlerine düşmeden yapmayı daha akıllıca ve daha istikrarlı bulmuşlardır.

Tabii bu durum, hiyerarşik darbeci bir tertiplenmeyi ve yukarıdan aşağıya doğru silsile- i meratib ile yürüyecek olan plân ve emirleri de zorunlu olarak beraberinde getiriyordu.

Anımsanırsa, **28 Şubat**'ta ne denmiş idi?

“Bin yıl sürecektir olan bir model getirdik.”

Askerî dildeki tercümesi ne olabilir bunun?

“Lüzumu halinde ülke idaresine el koymayı içeren plânlar da demek olan, Geri Bölge Emniyet Tedbirleri, Asayiş, Yardım, Sıkıyönetim, Olağanüstü Hâl, Terörle Mücadele vs. gibi görüntüdeki misyonları, tüm TSK'yı kapsayacak ve bizden sonra gelenleri de bağlayacak şekilde, asıl görevimiz olan Genel Savunma işlevlerimize katarak sürekli kıldık ve tıpkı onlara benzer resmî plânlara döktük.

Özerk bir Genelkurmay ve Askerî Yargı, vesayetçi bir MGK ve YAŞ, askerin kontrolünde bir MİT, JİTEM ve Özel Harp vs. gibi kurumlarla da tahkim ettik.”

Peki, bütün bu plânların yaratılmaları nasıl bir prosedür izler de, meşruiyet ve yasallık kazanır?

İlkin, **Genel Kurmay**'ca hazırlanan **“Askerî Stratejik Anafikir”**in **TSK'ın Ana Programı ve Hedefleri** haline gelebilmesi, **YAŞ**'ta belirlenir ve sonra da bu umdeler, **MGK**'ın mutfağına taşınır.

MGK da, **“Devletin Milli Güvenlik siyaseti”**ni tayin ve tesbit ederek, sivil siyasalarca benimsenerek uygulanıp uygulanmadıklarına nezaret eder.

Böylece, somutluk ve yasallık kazanan “**Milli Güvenlik Siyaset Konsepti**”, “**Kırmızı Kitap**” denen belgede vücut bulmuş olur. Ne ki, bu kitap öyle elden ele dolaşmaz. Milletvekillerinin, hattâ çoğu bakanın haberleri dahi olmaz.

Ama büyük karargâhlardaki kurmayların daimi olarak ellerinin altındadır. Zira şimdi artık onlar, yüksek komutanların emirleriyle, devletin başına dert olacağı öngörülerek yazılmış bulunan “**İrtica, Bölücülük, Anti-Kemalizm**” gibi hususları bertaraf etmek üzere, muhtemel senaryolara göre, sözünü ettiğimiz plânları yapacaklar ve orgenerallerden meraklısı çıkarsa da, seminerlerde zaman zaman “**oynanacaklar**”dır.

Görüleceği gibi, aslında her şey yasal kılınmış, kılıfına uydurulmuştur.

Yıllarca uyuyan, militarist gelişmeleri görmezden gelen ve korkan, hattâ çoğu zaman da destekleyen; ama şimdi sanki kendilerinde zerre kadar kusur yokmuş gibi davranan **eski Türkiye**’nin egemen sivilleri, konjonktür rüzgârlarının tersten esmesiyle, yitirdikleri iktidar olanaklarını Anadolu’nun yeni inisiyatiflerine bırakmışlar; fakat onlar da, “**vay, siz oradakiler... yoksa bize karşı darbe mi plânlıyorsunuz?**” diyerek, avucuna ancak sığabilenleri yakalayıp içeri tıkmakla yetinmişlerdir.

İşte sorun burada başlamakta, burada yatmaktadır. “**Balyoz Darbe Teşebbüsü**” suçları **doğru**, fakat suçlanan sanıkların büyük bir bölümü **yanlıştır**. Çünkü önemli olan, yasal zeminleri kullanarak konseptleri belirleyen, sonra da o konseptlere uygun düşen bu plânları öngörerek yapılmalarını ve oynanmalarını emreden “**irade**”nin kimlerde olduğudur

Ayrıca da, içerideki sanıklar, kendilerine emredildiği için yaptıkları çalışmaları, “**Milli Güvenlik Siyaset Belgesi**”nin TSK’ya yüklediğine inandıkları o görevlerin bir türevi olmaları bakımından yasal bulmakta; yerine getirdikleri emirleri, **İç Hizmet Kanunundaki “kanunlara, nizamla ve amirlere mutlak bir itaati”** öngören **disiplin** hükmüne de aykırı bulmamakta; hattâ daha da ileri giderek, yurtseverliklerinin zorunlu bir tezahürü saymaktadırlar.

(Cuma günü devam edeceğim.)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Balyoz’a bir de böyle bakmak (2)

Namık Çınar 23.09.2011

Bir önceki yazımda, askerî darbelerin evvelkilerden farklı olarak, **12 Eylül**’den itibaren gizli-saklı cuntacılıklar tarafından değil de, “**irade**”nin mutlak olarak orgenerallerde olduğu bir emir-komuta hiyerarşisi çerçevesinde tasarlandıklarını; meşruiyet elde etmek üzere sorumlulukları yaymak bakımından tüm TSK’yı içerecek şekilde plânladıklarını; bu durumu bir görev olarak algılayan ordunun darbe kültürünü içselleştirip benimsediğini; o kadar ki, bunun bir işareti olarak, neredeyse tüm muvazzaf ve emekli subayların şimdilerde yapılmakta olan yargılamalara akıl sır erdiremeyip yadırgayarak ve öfkelenerek ateş püskürdüklerini; söylemekte kalmıştım.

Unutulmaması gereken bir başka önemli parametre de, ister muvazzaf ister emekli olsunlar, yine tüm o subayların, şu son otuz yıllık dönemde, hem 12 Eylül rejiminin hem de aynı süreçleri paylaşan o lânet olası iç savaşın, hâlâ bitmek bilmeyen travmatik atmosferlerinde yetişmiş, biçimlenmiş ve o koşulların bıçak sırtı görevlerine sevk edilmiş insanlardan olduklarıdır.

Nitekim, somut olarak halkın varlığı dururken, şartlandırılmış oldukları soyut kavram ve değerlere değgin bir hizmeti esas almışlardır. Halka hizmet, devlet organlarını yönetmek için yetki almışların, seçimle işbaşına gelmişlerin emrinde olarak çalışmak demektir.

Halkın vergileriyle yaşayanlar, onun siyasal iradesine karşı darbeci ihtiraslar beslemiş olan kimi orgenerallerin içyüzünü, nasıl olur da görmezler, hâttâ onaylayarak nasıl olur da yanlarında saf tutarlar? Seçilenlerin denetlenmeleri, hiçbir şekilde ordunun üstüne vazife değildir ki! Demokrasiler böyle çalışmazlar.

Gelin görün ki, çoğu böyle düşünmez. Zira, böyle düşünmeyecekleri şekilde yetiştirilmişlerdir. Ülkenin siyasal egemenliğini ele geçirmiş bulunan tehlikeli AKP, yaklaşımı bu olanlara göre, iç ve dış düşmanlarla işbirliği yaparak, TSK'ya karşı, onu çökertecek operasyonları yürütme ihaneti içindedir.

O yüzden, mevcut yargılama süreçlerine de, hangi gözlerle bakıldığını bu mahiyette değerlendirmek gerekir. Mahkemelerdeki savunmalar bu duygularla yapılmakta, esir kampından hep birlikte kaçıp kurtulma stratejisi uygulanmakta, yargıya bilgi vermekten topluca kaçınılmaktadır.

Olup bitenleri, kirli bir savaştan, darbeciliklerden ve derin devletin hukuk dışı tasarruflarından arınmalar olarak algılamak yerine, bu işlere sıvananları kahraman olarak görmek, bana kalırsa aymazlıktan da öte, bir hastalanmadır.

Ne ki, yabana atılamayacak olan TSK'daki bu hissiyat, gözardı edilemez, üstü örtülemez haldedir.

Oysa başımıza çorapları asıl ören, eskilerin Genelkurmay Başkanları, Kuvvet ve Ordu Komutanları olan o orgeneraller, bir kaçı hariç hemen hepsi dışarlarda iken, bu işleri onların emirleriyle kotaranların hapislerde olması, kocaman bir çelişkidir.

Gördükleri her subaya **"komutan"** deme alışkanlıklarındaki siviller, belli ki her subayı komutan zannetmektedirler.

Her subay komutan değildir. Hele hele, yüzlerce subayın çalıştığı o büyük karargâhlarda, sadece bir tanesi komutandır. Meselâ, Kuvvet Komutanlığı'nın karargâhında bir tane komutan vardır. O da, Kuvvet Komutanı'nın kendisidir. Geri kalan bütün subaylar, general dahi olsalar; şube müdürü, daire veya kurmay başkanı vs. dahi olsalar; nezaret ve koordine etmek suretiyle sadece komutana çalışan, yatay mahiyette ast, üst ve amir ilişkileri içindeki subaylardır.

Hatırlarsanız, **"İrtica ile Mücadele Eylem Plânı"** diye bilinen evrakın derkenarını, kısım ve şube müdürleri, daire başkanları kendileri bakımından inceleyip sırasıyla paraf ediyorlar; son olarak da Genelkurmay 2. Başkanı **"K.a arz"** ifadesini kullanıyordu. Yani bütün karargâh, birbirlerini denetleyerek bir kişiye çalışıyordu: Komutan'a.

Şimdi o karargâhlardaki kimi subaylar, karanlık işler çevirdiler diye yargı önüne çıkarılacaklar, ama karar alma süreçlerinin asıl yetkilisi ve sorumlusu olan komutanlar dışarıda dolaşacaklar.

Hiç akıllıca ve dürüstçe geliyor mu bu size?

Ben, içinden geçtiğimiz dönemin yargılanma süreçlerini, en sorunlu meselelerden görüyorum.

İçeride yatan generallerin apoletlerindeki yıldızlar, bugün itibariyle çok görünüp, pek yanıltmasın sizi sakın. Zira, şimdiki Genelkurmay Başkanı bile 2003'te henüz tümgeneraldi. Yani, mahpustakilerin çoğu, **"seminer"**

zamanının küçük rütbeli subayları, hadi bilemedin, tuğ ya da tümgeneralleriydiler.

Eğer **“asli maddi failer”** dururken, siz kalkar da, yalnızca **“fer’i maddi failer”**le uğraşırsanız, o yargı süreçlerini sakatlar, adaleti sekteye uğratırsınız. Bu aynı zamanda, ülkenin beklenen reformlarını tehlikeye sokmakla eşdeğer bir şeydir.

Şu tepenin ardında, yeni bir muvazzaf grup yaratmayıp, mevcutlarla yürüyecek olduğunuza göre, subay sınıfının ruhunu mutlaka kazanmak ve gerçek bir **“Silahlı Kuvvetler Reformu”**na direnç göstermemelerini sağlamak zorundasınızdır.

İyi giden işlerin tarihi yoktur, denir. Kötü gidişâtlarsa, belleklerden hiç silinmezler. Bugünün yargılama faturaları ileriki yıllarda, tıpkı 27 Mayıs’ta, 12 Mart’ta, 12 Eylül’de, 28 Şubat’takiler gibi, ister misiniz bu defa da sizin önünüze konuversin?

Bence yabana atmayıp, düşünün biraz bu söylediklerimi.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ters giden bir şeyler var

Namık Çınar 26.09.2011

Bir şeyler var ki dostlarım, sanki işler yolunda değilmiş gibi...

Meselâ bıktım ben, bu Türk-Kürt itişip kakışmasından. Gençtim konu buydu, şimdi yaşlandım hâlâ bu. Üstelik şaka maka, kırk-elli bin kadarı da birbirlerini öldürdüler, bu süreçte.

Neymiş, kendi dillerini diledikleri gibi konuşamazlarmış. Şunu yapamazlarmış, bunu yapamazlarmış. Saymayayım şimdi neler olduklarını. Hepimiz ezbere bilmiyor muyuz zaten?

1967’de daha Harp Okulu’nda öğrenciyken, Ankara’da **Halk Oyuncuları** diye bir tiyatro grubu vardı. **Devr-i Süleyman** adlı oyunlarının bir sahnesinde; **“Şantiyeye gelen İngilizlerle güzel güzel anlaşıyorsun, Fransızlarla da güzel güzel anlaşıyorsun, Almanlarla da güzel güzel anlaşıyorsun; lâkin bir bana gelince, benim dilime gelince anlaşılamıyorsun, bey!”** diyorlardı işçiler, başlarındaki mühendise.

Yarım yüzyıl geçti, hâlâ aynı terane. Düşünmeye kalkışmadan sürdürülen, hâlâ aynı tembel inatlar.

Nihai hedef, dünyadaki tüm Kürtler için eğer tek Kürdistan’sa, ve yeryüzünün gidişatı da bunaysa, kendi içinizdeki Kürt vatandaşlarınız ve toprak bütünlüğünüz bakımından, bundan kurtulmanın bir tek yolu vardır sadece: Sizdeki Kürtlerin, ayrılıp da diğerlerine katılmaya gerek duymayacakları kadar özgür ve zengin olmaları. Tıpkı İsviçre’deki İtalyanların İtalya’ya, Fransızların Fransa’ya, Almanların da Almanya’ya katılmayı akıllarından geçirmeye gerek duymamaları gibi, yâni.

Ülkenizi, sadece Kürtler için değil, herkesler için o hâle getirmelisiniz ki, kimselerin akıllarında da yüreklerinde de ayrılık rüzgârları esmesin.

Bir de şu Allah’ın cezası kardeş kavgasından kurtulabilmek için, birbirleriyle çatışan bölükler ve terörist gruplar, her iki taraftaki şahinlerin çocuklarından oluşsalar, diyesim geliyor sinirle ya, o ana kuzularına da yazık tabii, sonuç olarak.

Bir şeyler var ki dostlarım, sanki işler yolunda değilmiş gibi...

Onca emeğin, onca gayretin her geçen gün geriye gitmesine karşın, Başbakan sanırsın ki, Zapata ya da Pancho Villa, veya Che Guevara, Spartaküs, yahut Köroğlu, İnce Memed, ya da... korkarım, belki de Keşanlı Ali.

Biz burada açımızdan ölürken, nedir o Afrika'yı falan kurtarmalar öyle? Anladık, yüce milletiz, şu bu ama, bu kadarı da fazla değil mi, Allah'ınızı severseniz?

Ah siz bir bilseniz benim de gönlümden geçen yücelikleri; ne ki evlere doğru dürüst giremeyen proteinleri ve koca yaz boyunca yakalarının rengi atmış tişörtlerini gördükçe yoksulların, iniveriyor suya yelkenlerim.

Afrika'nın o zavallı insancıkları ve zorbalıkların batağında yüzyıllardır debelenen Mısır'ın, Tunus'un, Libya'nın, Suriye ve Filistin'in halkları, lütfen beni bağışlasınlar. Biz burada açken, biz burada ceza evi arabalarında cayır cayır yanarken, el kadar yavrularımız kollarımızdan kayarak kapaksız rögarlarda kaybolup giderlerken, seçtiklerimizin bizleri yüzüstü bırakıp başka dünyaların sorunlarına **ölçüsüzce** kapılmalarını yadırgayarak seyrederiz.

Arap baharına gelince... akşamdan sabaha çözüleceğini mi sanıyorsunuz siz bu meselelerin? Biz bir asırdır, ta 2. Meşrutiyet'ten beridir yayığında çalkalanmadık mı, bu demokrasi mücadelesinin? Bu işler kolay mı öyle, ha deyince?

O Piri Reis adlı tekne de, askerî gemi midir, araştırma gemisi mi, gençliğimden beri anlayabilmiş değilim. Ne vakit savaş davullarının kasnakları gerilse, darbelerin o esnada türküleri çalınan Hasan Mutlucan'ı gibi, hemen seyrüsefere çıkartılır. Sanırsın ki, malûm harbin ateşleyicisi Goeben yahut Breslau zırhlılarından biridir.

Bir şeyler var ki dostlarım, sanki işler yolunda değilmiş gibi...

Derin devlet ve darbe davaları, haklıyken haksızlığa düşülecek denli çetrefilleşiyor; lâstik gibi uzayıp gidiyor. Çepeçevre **"sıfır problem"** politikalarından, **"dört yanım puşt zulası"** anlayışlarına başarıyla kulaç atılıyor. Her alandaki reformlar milim dahi ilerlemiyor.

Dolar aldı başını gidiyor. Ama zaten yoksullaşmayı da normalleştirmiştik, bağışlayın bazen unutuyorum. Bir avuç rantıye, toplumsal artığı havu duyla götürüyor da, kimselerin aldıracağı yok. Büyük bölümü mülkiyetsiz kitleleri, bu çalışmazsa nasıl olsa diğeri çalışır diyerek, karın bile doyurmayan paralara çalıştırıyorlar da, köpekler gibi, kimselerin tındığı yok.

Nasıl olsa adam gibi sol da yok, sendika da yok. Sömürü ayyuka çıkmış, fakat telâşlanmayın, sorun da yok.

Muhalefet desen tırıшка. CHP, iktidar seçeneği olacağına, **"muhalefet"** sözcüğünün sözlükteki anlamına takılı kaldığı için, hükümet ne derse tersini savunuyor. Meselâ MİT'le PKK görüşmesinde, sorunun onca boyutu dururken, Kılıçdaroğlu'nun işi gücü bırakıp taktığı şey, Erdoğan'ın olaylara duhulü bakımından, **"kuşun kanadı suya değmiş miydi, değmemiş miydi"** oluyor. O yüzden ben, Kılıçdaroğlu'nu ne zaman dinlesem, **"istop"** ediyorum. Hani bilgisayara ne var ne yok diye sormuşlar da arıza yapmış ya, işte öyle. Onun konuşmaları yatay **"8"**e, yâni sonsuzluk **"∞"** işaretine benziyor, benim için.

AKP'ye tarihin doğru yerinde durduğunu söylemiş idik ya, sanırım o da kalktı bizi yanlış anladı. Orada, o sabit noktada, galiba öylece dikilip duracağını zannetti.

Bir şeyler var ki dostlarım, sanki işler yolunda değilmiş gibi...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Medeniyetler çatışırken Türk-Kürt diye bölünmek

Namık Çınar 30.09.2011

Dindar bir Hristiyan olan Floransalı **Dante**'nin **İlâhi Komedya**'yı yazması, Domaniç Yaylası'ndaki Osmanogulları'nın, yoğurttu çökelekti pekmezdi derken, şunu-bunu alıp sattıkları İznik pazarının, henüz inip çıktıkları o yıllarına rastlar.

Daha o vakitlerden beridir **ötekileştirilmiş** bu dağ insanlarının peygamberi olan Hz. Muhammed ile, onun damadı olan Hz. Ali'ye o kitapta müstahak görülen yer, **Cehennem**in "**hileciler**"e ayrılmış bulunan sekizinci dairesindeki, "**bozguncuları ve bölücüler**" cezalandırmaya yarayan dokuzuncu çukurudur.

Amerika'ya başkan olabileceği bundan on yıl önce bir delinin dahi aklına gelmeyecek iken, kara derili bir adamın nihayet şimdi oturmuş olduğu o koltuk, gelgelelim Müslüman olunması halinde, köprülerin altından nice suların aktığı Dante'den yedi yüz sene sonra bile, hiç eksilmeden sürüp gelen o tarihsel fay hattı yüzünden, devrilmesi mubah sayılabilecek kertede, kabul edilemez görünmektedir.

Nitekim, başta silahçılar ve İsrail lobisi olmak üzere, tadı damaklarında kalmış olan Bush çizgisinin neo-con'ları, başkanlık seçimlerine daha bir yıldan fazla zaman olmasına karşın, şimdiden alıştırımlara başlamışlar; ve galiba, Obama'yı yıpratmadaki en etkin ve kolay yolun, "**Müslüman olabileceği ihtimalini işlemek**" olarak seçmişe benzemektedirler.

Zaten bir süre önce Obama'nın kendisi de, üstelik Katolik rahipler tarafından kurulmuş olan Georgetown Üniversitesi'nde, Hz. İsa'nın adının yazılı olduğu bir panoyu ve haç sembolünü kapattırarak yaptığı konuşma sonrasında, Katolik derneklerinin harekete geçmelerine sebep olmuş ve Hristiyan mirasına saygısızlık etmekle suçlanmıştı.

Geçenlerde de Los Angeles'ta, 2012 seçim kampanyası için seçmen karşısına çıkınca, "**sen bir Hristiyan karıştısın**" denerek, ayrıca protesto da edilmişti. Her ne kadar, "**Ben İsa'ya inanıyorum**" falan demeye çalışsa da, şaşkınlıkla düştüğü kekelemeler yüzünden, âdetâ mütereddit görünmekten de kurtulamamıştı.

Cumhuriyetçi Parti adayları ise, İslâm karşıtı söylemlerle şimdiden popülerite kazanmaya çalışıyorlar.

Örneğin, Başkan adayı olabilme ihtimali bir hayli zayıf görünse de, Herman Cain "**başkan olduğu takdirde bir Müslüman'ı yanında çalıştırmak istemediğini, buna rağmen başvuran çıkarsa da, farklı bir soruşturmadan geçireceğini**" çıkıp CNN'de, kolayca söyleyebilmiştir.

Bir başka Cumhuriyetçi politikacı, eski Temsilciler Meclisi Başkanı Newt Gingrich de, "**Müslümanların sadakat testinden geçirilmelerinin, ulusal güvenlik açısından gerekli olduğunu**" kaydetmekte bir beis görmemişti.

Bu konulardaki kaygıların, aslında yersiz olmadıklarını gösteren başka işaretler de var. Örneğin, Amerikan İslâm ilişkileri Konseyi'nin 2010'daki bir kamuoyu araştırmasına göre, Amerikan halkının üçte biri, Müslümanların Başkan adayı gösterilmelerinin engellenmesinden yanaydılar.

Dünyadaki farklılıkların biraraya gelmeleriyle oluşmuş bulunan, övünülesi Amerikan demokrasisinin ve tutumu öteden beri bilinen sağ kanat Avrupa'nın, Müslüman olanlara karşı takındıkları bu müteyakkız tavırlar, üzerlerinde bir kere daha kafa yormayı gerektiren bir hâli resmetmiyorlar mı sizce, ne dersiniz?

Duyar duymaz herkes kızdı ve elinin tersiyle def'i kabilinden bir kenara itiverdi ama, tutucu Huntington'ın getirip önümüze koyduğu "**Medeniyetler Çatışması**" tezinin, şayanı arzusu başka, bir olgu olarak gerçekliği başka, değil midir ki?

Özellikle Müslümanların ve Hristiyanların, ak ile kara gibi ayrıştırıldıkları yaşama biçimleri ve medeniyetleri arasındaki esas tarihsel çelişkiler, yüzyıllık komünizm belâsı(!) karşısında, işbirliklerini dahi içererek, adeta askıya alınmış gibiydiler. Ta ki, bu soğuk savaş süreci bitip de, eski defterler iz yapmış oldukları asıl ayırım yerlerinden yeniden açıldıklarında, **“nerede kalmıştık?”** deninceye kadar.

Lâfı uzatmadan denebilir ki, Batı'nın, kendi dünya hâkimiyetini ve değerlerini tehdit ettiğine inandığı İslâm medeniyetine karşı oluşturduğu bu tarz stratejilerin yanlış yerlerini eleştirmekle beraber, gene de onların arasında yer almayı daha düne kadar hırsla sürdürür iken, şimdilerde karşiki medeniyetin en parlayan yıldızı olmaya soyunan gene o Türkiye ve Erdoğan'dır.

O Erdoğan ki, iki bayrağı birden elinde tutarak sallayabilecek midir? İsa'ya da Musa'ya da yaranarak, iki yerde birden durabilecek midir?

Ben şimdi burada, doğruların ve yanlışların neler olduklarını dile getirmiyorum. İlk arayıp anlamaya da anlatmaya da çalıştığım şey, en sonunda bu yolla, kaçınılmaz olarak sadece İslâmi değer ve çıkarlara doğru bir eğilim içinde olup olunmayacağıdır.

Fakat bütün bunların aslında hiç birine, sadece bir şekilde gerek yok, biliyor musunuz? Çünkü gerçekten de, yüzlerce yıl deneyimleyerek evrensel sükûtun ip uçlarını bulabilmiş, dinleri mezhepleri ırkları değil de, nihayet yalnızca insan olmayı baz almış, **“AB Kriterleri”** adı altında, bir başka medeniyet projesi daha vardır Batı'da.

İşte o AB kriterleri, kapı aralığından bakarak tetikte bekleyen **“medeniyetler çatışması”** çerçevesindeki savruluşlar için değil sadece, evrensel değerlerin dışına sürüklenmek üzere, iç dinamikleri boşa tüketip, neye ve kime hizmet edecekleri hesap dahi edilmemiş, Türk-Kürt bölünmelerine de merhem olabilecek kıymettir.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bu Meclis'in en önemli görevi

Namık Çınar 03.10.2011

Meclis yeni yasama yılına, André Gide'in **Mutlu Prens'i** gibi varsıllığını tüm yaz boyunca sunup tükettiği için artık eskisi kadar parlak ve alımla ışıyamayan güz güneşiyle beraber, açtı nihayet kapılarını.

Adeta yüz sene öncesinin Kürdistan Teali Cemiyeti'nden yansıyarak taşınan hülyaların bugünkü temsilcileri, **“fazla naz âşık usandırır”** zehabıyla, mırın kırın ederek de olsa, sonunda geldiler ve yemin ettiler.

“Atatürk ilke ve inkılâplarına bağlı kalmak”tan tutun da, bir an önce değiştirmek için hemen herkesin can attığı **“Anayasa'ya sadakatten ayrılmamaya”** kadar, adamı zıvanadan çıkarmaya yetecek ne çelişki varsa hepsini birden içeren o ant metnini, bağırklarına sanki taş basar gibi yaparak ve haklı olarak becerebildikleri en ruhsuz tavırlarıyla, def'i belâ kabilinden okudular, gene de

Hiç **“yasalara bağlılık”** yemini edilir mi? Aksine.. mevcut yasalara sadakat beslemeyeceği ve onları daha iyiye doğru değiştireceği üzerine ant içse yeridir, bir parlamenterin. Var olan yasalara sadık kalacaksa, ne işi var onun orada? Ya da, değiştirecek olduğu bir yasa üzerine yemin edip, yalancı durumuna düşer mi bir insan? Bir yasanın yürürlükte iken, ona uyulacağı ile ona sadık kalınacağı, aynı şeyler midir? Kim bulur da koyar bu saçmalıkları; ve sonra, kırk akıllı çıkamaz işin içinden?

Aynı şekilde, CHP'nin **"altı ok"**u da demek olan **"Atatürk ilke ve inkılâpları"**na bağlılık yemini de, bırakın diğer partilileri, CHP'li bir üye için bile sağlıksızdır. Toplumun gelecekteki ihtiyaçlarını dinamik ve kayıtsız-koşulsuz anlayışlarla karşılamak dururken, tarihsel bir durağanlığın ipoteğine zorunlu kılmak, hiç olacak iş midir? Atatürk'e gösterilecek saygıyla yetinmek yerine, yaşıyormuş gibi yaparak, onu günümüze yürüterek bugünün siyasasında kullanmaya kalkmak, hatırasına karşı sadece yüz­süz­lük değil, aynı zamanda sahtekârlıktır da. Milletın vekillerine yüz yıl öncesinin pratikleri üzerinden yemin ettirerek, toplumu, kendi bağnazlıklarının batağında tutmak isteyenler, miatları artık dolmuş olan zihniyetlerdir.

Yüksek Yargı'nın üyeleri gibi, YÖK gibi, üst bürokrasinin unsurlarıyla birlikte, Meclis Başkanı'nın ilk gün davetine icabet eden Genelkurmay Başkanı ve Kuvvet Komutanı generaller de oradaydılar.

Eskiden olduğu gibi, askerî vesayetin sürdüğü izlenimini vermeseler de, o özel localarda üniformalarıyla boy göstermeleri, henüz kapanmamış yaraların dikişlerini, vaktinden önce almaya benziyordu.

Parlamentoların, **"devlet"** denen cihazın halklar tarafından nice savaşım­lar sonucunda ve ne bedeller ödenerek kontrol altına alınabilmiş mabetler oldukları, hiç akıldan çıkarılmamalıdır. Üniformalıların ellerinden işte o **"devlet cihazı"**nı alana kadar, toplumların canının nasıl çıktığını, **"sivil siyasal egemenlik tarihi"**nin hırpalanmış kanlı sayfalarında bulmak mümkündür.

Müslüman olmayanlar nasıl Kâbe'ye giremiyorlarsa, sivil giysili olmayanlar da, bir ritüel olarak, eski egemenlik biçimlerini çağrıştıran kıyafetlerle Meclis'e girememelidirler.

Askerler, örneğin savcılıklara ifade vermeye giderlerken sivil giyinerek üniformalarının şerefine sıygaya çekilmesine nasıl fırsat vermiyorlarsa, halkın sivil siyasal egemenliğinin şerefi üzerine üniforma gölgesi düşürmemeyi de aynen öyle akıl edebilmelidirler.

Daha da önemlisi, BDP'li vekillerin tam yemin faslına gelince o salonu terk ederek tepki göstermek, renk vermek suretiyle yasama üzerinde bir tasarrufu simgelediği kadar, ayrıca Meclis'e gelmeleri için Kürtlere yapılan onca çağırışı da değersizleştirmiştir.

O yüzden demokrasiler, her şeyden önce eski alışkanlıklardan ve değer yargılarından bütünüyle arınan yeni bir inancın müminliklerine benzerler; yapılmaları zor, fakat o oranda da mutluluk vericidir. Zira **"halk iradesi"**ne saygı, halkın bir üyesi ve hissedarı olarak, kendine de saygının bir ifadesidir.

Şimdi artık bu Meclis'in dokuma tezgâhında, bu halkın bahtını açıp kaderini değiştirecek olan yeni bir anayasanın çatkısı var. Ya, oldum olası haki renkli kırıklarla faşizanca ve üstünkörü yapıla gelmiş cacala yaygılara yüz sürmeye devam edilecek; ya da, ibrişimlerle örülmüş göz nuru yaraşırılıkların tadına varılacak.

Darbelerle yapılmış anayasalara alışmış olup da, şimdi kalkıp **"Kurucu Meclis"**in gerekliliğine kılıf bulmaya çalışan eski yapının kimi aymazlarına **"it ürür kervan yürür"** deyip kulak asmadan... AB ölçeklerindeki bir demokrasi algısıyla temel hak ve özgürlüklere, insan haklarına, farklılıklara, en ileri ifade özgürlüklerine, gerçek bir kuvvetler ayrılığına, sonsuza kadar halledilmiş bir sivil-asker ilişkisine, en geniş anlamda yerel yönetim ve ademimerkeziyetçilik anlayışına, kemalizmi ve genel olarak CHP ideolojisini yansıtan mevcut felsefenin nihayet terk edilerek sosyal demokrasi ile liberal demokrasinin kolektivist bir hastalığa da bir avuç rantiyenin tuzağına da düşmeden birbirleriyle bağdaştırılabilmelerine ve insana din, mezhep ve ırk üzerinden bakmayan, evrensel hukuka saygılı olan yeni bir anayasaya...

Açız, aç!

Duyuyor musunuz?

Merdiveni yanlış duvara dayamak

Namık Çınar 07.10.2011

Ben de biliyorum, risk almayanların sıradan kalacaklarını.

Ben de unutmuyorum, üzerlerine ölü toprağı serpilmiş, iddiasız ve yoksul bir halk yaratarak, ufuksuz ve yavan politikalarla, bu toprakların **“yetmiş cent”**e muhtaç edildiğı günleri...

Ortadoğı’ya, Afrika’ya, Balkanlar’a, yâni Osmanlı’nın hinterlandına yüz sene önce bıraktığı yerden, şimdi yeniden açılan Türkiye, Cumhuriyet döneminin misakı milli anlayışını değıştirebilecek yeni bir dış politikanın âdetâ yapı taşlarını örüyor.

Kendi yatağında uyumaya fırsat bulamayacak çalışkanlıktaki Başbakan, tutabilene aşkolsun, o ülke senin bu ülke benim, oralarda boyuna dolaşıp duruyor. Meydanlara çıkıp, kendi vilayetlerindeki gibi mitingler düzenliyor. Sanki onların da başbakanıymış gibi, kendi halkına neler söylüyorsa, onlara da aynı şeyleri söylüyor. Ve yöneticilerinin ihtiyatlı yaklaşımları bir yana, bütün o halklar, tıpkı buradakiler gibi, onu çok seviyorlar.

Bu coğrafyalara yardım ve yatırımlarıyla kesenin ağzını iyice açmış gibi görünen, kapitalizmin yeni yetme bir ülkesi olarak, acaba **“ne oldum budalası bir noktaya doğru mu sürükleniyoruz?”** diye düşünmeden edemiyorum.

Dünyası küçük olanlar, dünyada da küçüktürler; onu da biliyorum.

Başbakan’la birlikte seyahat eden gazeteciler tv’lere çıkıp, örneğın Türkiye’nin finanse ettiğı Kuzey Irak’taki okul binalarının Marmara Üniversitesi’nin kampusundakilerden daha görkemli olduklarını söylüyorlar.

Rus topraklarında mülk edinsinler diye, Kırım Tatarları’na enikonu parasal yardımlar yapılıyor, deniyor. Benzer şeyler Balkanlar’da da, Bosna-Hersek’te, Makedonya’da, kimbilir bilmediğimiz daha nerelerde uygulama alanı bulmuşa benziyor.

Chicago’sunda tüm köprülerin demir putrelleri pas içindeyken, otomotiv sektörünün yıldızı olan bir zamanların Detroit’inde şimdi cinlerle periler cirit atıyorken, Afganistanlarda, Iraklarda ve başka yerlerde su gibi para harcayan ve tıkanan, **Kapitalist Dünya Ekonomisi**’nin küresel hegemonik gücü Amerika’ninkine paralel bir öykünme midir, yoksa bu?

Eğer henüz kendi temel sorunlarımız halledilmemişken, kendi çocuklarımızın eğitim meselelerinin altından kalkılmamışken, bölgesel bir hegemonikliğın hayallerine kapılıp, **“insanlar ve halklar ölümlüdür, fakat devletler kalıcıdır”** deniyor da, içerideki nesil gözden çıkarılıyorsa, işte o eski hastalıklı yer olan tam burada durup, düşünmemiz gerekmez mi?

Evet, **ağalık vermekle olur**; lâkin hani biz, **ağalık kalkmalıdır**, diyorduk? Hani, **küresel emperyalist düzen tarafından yıllarca sömürüldük**, diyorduk?

Dünya yeniden yapılanırken yer kapmanın tam zamanıdır; onu da görüyorum.

Ama şimdi sıra bizde de, yeni dünya düzeninde bu sefer biz mi emperyal güç olma yolunda olacağız? Yeni sömürgeciliklerden birine şimdi de biz mi soyunacağız?

Sıra bizde mi?

Ya değilse? Ya Enver Paşa'nın gibi, Dimyat'a pirince giderken, evdeki bulgurdan da olmak varsa, sonunda?

Emperyal heveslerle, sanırsın ki, eskiden olduğu gibi, fütuhatin diliyle konuşuluyor, tekrardan: **“Osmanlı'nın torunlarını selâmlıyoruz. Bundan sonra Türk Devleti sizleri asla yalnız komayacak!”**

Yayılmacılığımızın hangi noktada olduğunu kavrayıp kontrol edebilmek için de, hinterlandtaki soydaşlara ve dindaşlara kimlik kartı verilmesi ve ortak bir veri bankasının oluşturulması dahi öneriliyor.

Türk-İslâm sentezinin özsuuyyla beslenmiş, daha geniş alana yayılan yeni bir vatan anlayışıyla, **“yeni bir ekonomi- politikanın, yeni bir siyasal dinamiğin ve yeni bir geleceğin”** eski tarzda adımları atılıyor.

Bütünöyle küflenmiş **eskinin** yerini, **yeni** şeylerin almasında hiç bir sakınca yok. Sakınca, bu projenin içinde varolduğu görülmeyen AB değerleri ve AB üyeliğidir. Sorun buradadır.

AKP, iktidar olduğu **“çiraklık dönemi”** nin o ilk yıllarında, akıllıca davranarak AB ilişkilerine sıkıca sarılmış ve ülkeye çok hızlı bir ivme kazandırmıştı. Sonraki süreçlerde de süren nispi başarılarını, hep bunun üzerine inşa ettiğini, şimdilerde ya kanıksamış, ya da unutmuş görünüyor. Hattâ, daha ileri giderek, AB'yi sanki hafife alıyor; başarısız ve neredeyse yarın dağılacak bir örgüt imiş sanısına kapıldığı izlenimini veriyor.

AB, 16. yüzyıldan beri sürüp gelen **Modernite**'nin beş yüz yıllık bir ürünüdür. O yüzden, **“devrevi davranışları”**ndan gidilerek değerlendirilirse, yanılgıya düşülür. Kimyasındaki biçimlenişlerine ve değişimlerine, en azından yüzyıllık trendler penceresinden bakılmalıdır.

Üstelik, tüm sorunlarına rağmen, insanlığın deneyimleyerek vardığı en verimli ve en erdemli yaşama biçimini sunan bir sistemdir.

Afrika'nın, Ortadoğu'nun ve Balkanlar'ın, yakın geleceğin devinim alanları oldukları doğrudur. Elbet buralarda da ilişkiler kurulmalı ve sürdürülmelidir. Ne ki, emperyal-territorial heveslerle ve AB rotalarından saparak değil.

Ekonomik büyümeyi üstlenmiş, toplumsal artı değeri havuduyla yutan ve fakat her an rantıye sınıfına kaymaya hem hevesli, hem de küresel sermaye içindeki yeri bakımından öyle olmaklığı kaçınılmaz görünen, bir avuç şark tipi müteşebbisin sırtlandığı, kitlelerin ise karakalabalıklaştırıldığı bir yapıyla, zaten bölgesel dahi olsa, hegemonik olunamaz.

En iyisi, akli başa almaktır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ben de artık Kürt'üm

Namık Çınar 10.10.2011

Selahattin Demirtaş'ın, okuması için Başbakan'a gönderdiği **Bildiğin Gibi Değil** adlı kitap, doğrusu epeyi sarstı beni. Kimi Kürt gençlerinin anlattıkları Güneydoğu'daki o çocukluk anılarından sonra, zaman zaman yaptığım gibi, kendi çocukluk anılarımdan **“yok şöyle acılıydılar, yok böyle çileliydiler”** diye, bir daha hiç söz etmesem mi acaba?

Kürtlere yapılmış olan zulümler bilinmeden, Kürt Meselesi'ni anlamak da, çözmek de mümkün değil, bana kalırsa.

Öyle ki, Kürt olmak yasak olmaktan çıkmış, yıllar içinde suç haline gelmiş, bir de üstelik.

Bir toplumun egemen unsurları, **“etle tırnak gibiyiz, bin yıldır kardeş gibiyiz”** dediklerine, sonra kalkar da, hiç bunları yapar mı?

Filmlerde, öykülerde, romanlarda görüp okudukları, dinledikleri ve şaşıtkları yeryüzü zorbalıklarını, meğerse kendi devletinin de yapıp-ettiğini iyice öğrenmelidir bu halk. Neler olup bittiğini, herkes artık gerçekten bilmelidir.

Devlet; jandarmasıyla, polisiyle, askeriyle, politikacısıyla ve tüm bürokrasisiyle, Kürtlere bütün bu yaptıklarından dolayı ne denli dövünse, ne denli utansa yeridir.

Ey seksenlerin doksanların generalleri, polis müdürleri; orduya ve teşkilatlarınıza bunları da yaptırmışsınız ya, yazıklar olsun!

Ey ordu ve polis teşkilatı; o generalleri, o müdürleri dinleyip, bu anlatılanları yapmışsınız ya, size de yazıklar olsun!

İçinden çıktığım kurumdaki kimi üyelerin ihanetle suçlamalarını ve silkelemelerini dahi göze alarak, bu kavgada iyi ki **“devlet”**in tarafında yer almadım da, mazlumun kim olduğunu bütün berraklığıyla seçebildim, o sayede.

Ben de artık bir Kürt'üm. Ve bunu en önce ben söylemek isterdim; ama ne yapayım ki, Sırrı Süreyya Önder çıkıp daha önce söyledi. **“Sorun çözülene kadar, ben de Kürt'üm”**, dedi. Aynısını şimdi ben de söylemek istiyorum; sorun çözülene kadar, mağdurun yanında olmanın bir işareti olarak, artık ben de bir Kürt sayılmak istiyorum.

Ama şuna da gülesim gelmiyor değil, hani. Bir Türk olarak, bu konuda da Kürtleri geçtik ve ben, onlardan önce Kürt olabildim, bak gene de.

Her ne olursa olsun, acıları çekmişlerin değil de, o acıları çektirmiş olanların, yani zalimlerin hâli, daha bir sarsıcı gelir bana nedense. İkisinden birini önerseler, meselâ hangisi olmak isterdiniz, siz?

Mademki aynı zamanda Kürt'üm; Kürt isyanını sürdürenlere de iki çift lâfım olsun artık:

İşin içine savaşın ruhu girince, kimi olsa zorbalastırır o savaş. Sadece devlet değil, siz de zorbasınız, bu bakımdan. Hâlbuki, haklı sayılabilecek hiçbir zorbalık, hiçbir zalimlik görülmemiştir, şimdiye kadar. Savaş başlayınca, kiminki meşru savunmadır, kiminki değildir, hiç belli olmaz.

Zaten harp doktrininin en temel ilkelerinden biri, **“savunma”**nın asıl amaçlanan bir harekât tarzı olmadığıdır. Savaşanlar, savunmayı nihai netice alıcı muharebe şekli olan **“taarruz”**a zemin hazırlamak üzere yaparlar. Savunma, amaçlanan taarruzi harekâta sadece zaman kazanmayı sağlayan bir araçtır.

Hedeflenen esas harekât biçimi taarruz olacaksa, o saldırının özünde haksızlıkların, kötülüklerin, zulümlerin potansiyeli de, kesinkes barınıyor demektir. O halde, saldırmak asılsa, acı çektirmek, haksızlık yapmak, zalim olmak da kaçınılmaz görülmelidir.

Hiçbir muharebe şekli, netice alınmış olsa bile, hele hele bir iç savaşta, birbirleriyle dövüşenlere onurlu ve saygın bir tarih bahşetmez. İnsana yakışan ve dürüstçe yapılmış sayılan bir savaş, hiçbir zaman, hiçbir yerde olmamıştır.

Savaş, çatışan insan topluluklarının, delirme safhasına geçmeleri, zıvanadan çıkmaları ve vahşileşmeleri halidir. O nedenle de, harp eden gözü dönmüş topluluklar, böylesi marifetlerini, hem beğenmek ve hem de beğendirmek adına, tıpkı kokuşmuş yiyeceklerin yenebilmeleri için bolca soslanmaları gibi, şan ve şeref üzerine yazılıp söylenegelen bir dolu marşlarla, şiirlerle, kahramanlık menkıbeleriyle ve ritüellerle süsler, dururlar.

O yüzden, saçının teline kadar teröre batmış bir Kürt hareketi tarihsel haklılığı gölgelemekte ve devletin suç işlemiş unsurlarını âdetâ meşrulaştırmaktadır.

Çözüm formülleri bakımından, önümüzdeki anayasa yapma süreci ve savaşın unsurların dışındaki siyasal perspektiflerin inisiyatif almaları, çok önem kazanmıştır.

Fakat bir yandan da, problemi gidermek için, iç savaşın yaratıcısı ve körükleyicisi olan 12 Eylül Anayasası'nı değiştirecek iradenin temsilcilerinden görünen Süheyl Batum gibi kimselerle yola çıkılıyor olması, ironik bir şekilde, **yakında üstüne basarak kayıp düşeceğimiz bir muz kabuğunu daha şimdiden görmek** gibi umutsuzca gelmiyor mu, size de?

Ne dersiniz; bu koca ülke, kala kala bugünün Aldıkaçtılarına mı kalacak, yeniden?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

KCK nedir

Namık Çınar 14.10.2011

Her şey, kasabadaki genel tuvaletin kapı arkasına yazılmış olan **“bir cümle”** ile değişecek kadar, keşke kolay olaydı. Ruhları tepeden tırnağa sarsılarak o lâhza dönüşen bir kentin anlatıldığı, **Jules Romains’in *Dirilen Şehir***’inde öyledir, meselâ. **Orhan Pamuk’un *Yeni Hayat***’a başlarken, **“bir gün bir kitap okuyup, bütün hayatının değişmesi”**ne yol açacak bir güçle, benliğinin kopup uzaklaştığını sanması da, farklı değildir bundan.

Lâkin değişimlerin diyalektiği böyle işlemiyor yaşamda ama. Değişimler, damlaya damlaya birikimlerin, önünde durulamayan ivmelerle akışkanlıklara dönüştüğü, hayatın içten içe devinimleridir. Devasa bir mihverin içinden geçilirken, aynı zamanda etrafları, bezdirici gel-gitlerin sabır taşlarıyla da örülüdür.

O yüzden, ***Bildiğin Gibi Değil*** adlı kitaba gönderme yaptığım ve **“ben de artık Kürt’üm”** diyerek empati kurduğum bir önceki yazımdan dolayı, değiştiğimi ve ötekilerin safına geçtiğimi ileri sürerek hakaretler yağdıranlara karşı, elbet yılgınlığa düşecek değilim.

Fakat ne değişmesi, ne saf tutması? Zira kendi içini yiyerek çürüten bu kurtlu meyvenin hiçbir tarafında değilim, zaten ben. Sadece, şu cılız sesimle çığlık atmaya çalışıyorum ki, bu kirli savaş dursun da, bir an önce iyi şeylere başlanabilsin.

Aksi halde, kendi gözlerine kendileri mil çekenler bilsinler ki, böyle giderse bu günleri dahi aramanız yakındır, hepinizin.

Türklere de, Kürtlere de bir kez daha sesleniyorum şimdi; böyle etnisiteye, dine, mezhebe dayalı ıskalliklerden bir an önce vazgeçiniz. Toplumdaki birlikteliklerin uyumunu, sadece ve sadece, **“insan olmak”** ölçütünde aramakla yettiniz.

Hepsi de yoksulların çocukları olan kırk-elli bin ölü bedeninin üzerlerinde tepinerek sürdürülen otuz yıllık bu iç savaş, tarafların nispeten bu işe tahsis ettikleri unsurlar arasında geçti, bu güne kadar.

Ne ki, örneğin **“KCK Projesi”**’nin uygulayımındaki yoğalma, hep böyle gideceği konusunun artık gelip duvara dayandığını göstermektedir.

Üstelik KCK’nın ne olup, ne olmadığını doğru dürüst bilen de, algılayan da yoktur.

KCK, **“Kürt Sorunu”**’nu bir üst aşamaya taşıyacak olan bir dizi yapılanmadaki yeni ve nihai stratejidir. Abdullah Öcalan’ın kişiliğinde somutlaşan **“ulu önder”** kültünün, topyekûn bir savaşı da göze alarak, **Pan-Kürdist** hedefler bütününe varabilmek için, yeryüzünün tüm Kürtlerine yüklediği bir misyondur.

İhtiyari değil, tüm Kürtleri zorunlu olarak çatısı altında toplamayı amaçlayan ve o nedenle de İran’da, Türkiye’de, Suriye’de, Irak’ta ve hatta Avrupa’daki diaspora Kürtlerini de kapsayacak şekilde; ilkin yaşadıkları ülkelerdeki federasyonlarını yaratmalarını, daha sonra da, o ülkelere rağmen aralarında konfederatif bir yapı kurmalarını, kararlarına eğer o toplumlar tarafından saygı gösterilmezse, o takdirde de tıpkı onlar gibi bağımsız bir devlet çatısı altında toplanmalarını öngören ve bu ideaya ulaşmayı emreden bir manifestodur.

Kürdistan bağlamında, **“kendi kaderini tayin etme hakkı”**’nı, milliyetçi temelde devlet kurmak değil de, adı geçen ülkelerdeki siyasal sınırları **şimdilik** sorun yapmadan ve bu sınırları varsayımsal olarak by-pass edip, **şimdilik** esas almadan, kendi demokrasisini kurma hareketidir, dese de, esasen anti-demokratik, ırkçı ve dayatmacıdır.

Örneğin, Kürt olan herkes, şiar edinilen hedefleri savunmak için savaşmanın bilincini edinmek, bu uğurdaki çalışmaları desteklemek ve direniş mücadelesine bilfiil katılmakla yükümlüdür.

Netice olarak KCK, bugüne kadar kurulmuş ve bundan sonra da kurulmaları öngörülen misyon organlarını şemsiyesi altında toplayarak, tartışmaya kapalı olan ilkelerin ışığında ve ana hatları belirlenmiş iş bölümü çerçevesinde, inisiyatif alıp **“durumdan vazife çıkararak”** çalışılan, mutlakçı ve kendine özgü, devletsel bir organizasyondur.

Sayıp dökülecekler, bu yazı alanının telâfi edemeyeceği kadar çoktur. Önemli olan, bu paradigmanın, en önce Kürt halkını, hemen beraberinde Türkleri ve hatta tüm Mezopotamya’yı görülmedik ölçülerde kana bulayacak bir **“macera”** olduğunun söylenebilmesidir.

Çağın dışında kalmış bir konseptle, klânlara, aşiretlere ve şeyhliklere yaslanıp, ilkel ve zorba bir komünal düzeni önererek, 21. yüzyılın da yitirileceğinin göz göre göre işaretleri verilmektedir.

Ben Kürtleri, böyle bir düzene müstahak görmeyecek kadar seviyorum.

O nedenle diyorum ki, **yeni bir anayasa** yapacak olan **ey AKP, ey CHP, ey MHP, ey BDP ve ey tüm Türkiye halkı...** gergin bir ipe dizilmiş, rüzgârlarda savrulan çamaşırlar gibiyiz. O ip kopacak olursa, hepimiz toza-çamura, pisliklere beleneceğiz. Eğer kopmasını istemiyorsanız, o ipin tekrar gerilip zorlanmayacağı kadarlık salınması gerekiyor. O salınma, esas olarak **temel hak ve özgürlükler** ile, **yerinden yönetim ilkesinin**, tüm yurt sathında radikal bir anlayışla hayata geçirilmesi, demektir.

Bunu yapmazsanız ne olur?

Anımsarsanız, yazımın en başında, değişimlerin bir süreçler manzumesi olduklarını vurgulamıştım.

Evet, değişimler öyledirler; ama başkalaşım lar öyle olmayabilirler. **Kafka**’nın **Dönüşüm**’ündeki gibi, bir sabah yataktan, bir bakmışsınız ki, kocaman bir hamam böceği olarak kalkmak da var.

İşte o olur!

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Halkın meclisi mi, darbelerin meclisi mi

Namık Çınar 17.10.2011

Doğaya meydan okuyarak dere yataklarına kondurulan yerleşimlerin, sıradan bir yağmuru bile tıpkı tufana döndürmesindeki gibi; Türkiye’nin siyasal oluşum tarihindeki abuklukların, bugünkü toplumsal yaşamımıza sürükleyerek taşıdığı millerin ve molozların belâsını mı çekeceğiz, yoksa şimdi de?

Milletçe ilk kez yeni bir anayasa yapmaya niyetlendik ya, ille burnumuzdan getirecekler. Bir sürü çatlak sesin bir ekibini de, **“Kurucu Meclis olmadan, anayasanın yapılamayacağını”** seslendirenler oluşturuyor, dikkat ederseniz.

Benim zamanımda, yıllarca **“ilerici”** diye bellediğimiz nice ünlü üniversite hocasından neredeyse hepsinin, gözleri ve bilinçleri kapalı birer **tepeden inme ci Jakob enler** oldukları, doğrusu, bizim de çok sonradan kavrayacağımız bir durumdu.

Çünkü delikanlılıkları benim gibi **“68 kuşağı”** konjonktürüne denk gelenler, ya halka lokomotif olmayı kafaya takmış solculukların, ya da fütuhatın palasını savurmayı misyonları sanan sağcılıkların, kazan defterlerine kaydolmayı meziyet addeden gençlerdiler.

Bu işler için lâzım gelen bilgi birikimi ise, pek istemez; yahut bilemedin, çat-pat da olsa istim arkadan gelirdi.

O yüzden de, İstanbul ve Ankara Üniversiteleri’nin meydanı boş bulmuş Hukuk Fakülteleri’nde, Anayasa Dersleri’nde okutulan sözde bilimsel tezler, aşağı yukarı şöyleydi:

“Anayasa yapan ve gerektiğinde değiştirebilen, ancak apayrı yetkilerle donanmış olan bir iktidardır. Buna kurucu iktidar denir.

Kurucu iktidar, en sağlıklı olarak bir devrim ile mümkündür. Eski hukuk düzeni kaldırılmış olduğu için, yeni bir anayasa yapmak gerekmektedir.

Hâlbuki (şimdi olduğu gibi) yürürlükte bir anayasa varken, gözden geçirmek veya yeniden yapmak, kurucu iktidarın (yukarıda anlatılan) mahiyeti ile aynı şey değildir. Devrimle elde edilen kurucu iktidar, gerçekte asli ve şartsız olan iktidardır. Oysa halkın seçerek getirdiğı iktidarda bu niteliklerin kayboldukları görölür. Zira o artık kurucu değil, kurulmuş olan bir iktidar sayılmalıdır. Faaliyet tarzı ve yetkilerinin çerçevesi, devrim yapan anayasa ile belirlenmiş olup, anayasa yapma konusunda o hükümlerin dışına çıkamaz.”

Tabii bunları niye söylüyorlar? 27 Mayıs’ın devrimci(!) Anayasası’nı koruyup, kollayacak hukukçu nesiller yetiştirecekler ya, o yüzden.

Fakat gelgelelim, şimdi yürürlükteki 12 Eylül Anayasası'na göre, meselâ **“Devletin şekli, Cumhuriyet'in nitelikleri ve Devletin bütünlüğü- resmi dili- bayrağı- milli marşı ve başkenti, gibi hususlar ilk üç maddede sıralanmış, bunların değiştirilemeyeceği ve değiştirilmelerinin teklif dahi edilemeyeceği, dördüncü madde ile hükme bağlanmıştır.”**

Ancak, onların bu tür yaklaşımlarını, o sırada henüz yaşanmamış olan şimdiki bu darbe anayasasına uygularsak, bizim devrimci hocalar ve o dönemin Anayasa Mahkemesi üyeleri sayesinde, bugün işin içinden çıkamayacağımız bir noktaya geliriz:

“Devletin şeklini ve Cumhuriyet'in niteliklerini ortadan kaldıracak veya onu işlemez hâle getirecek değişikliklerin yapılamayacağını, sadece açık hükümlerden değil, Anayasa'nın ruh ve felsefesinden de çıkarıp anlamak gerekmektedir. Yâni, Anayasa'nın değiştirilemez hükümleri dışında kalan maddelerinin, hiç bir kayda tabi olmadan değiştirilebileceğini sanmak, hiç de doğru değildir.”

Meselâ, yine bir ihtiyacı karşılamak üzere, **“anayasa değişikliklerinin esas yönünden Anayasa Mahkemesi'nin uygunluk denetimine tabi olamayacağı yolundaki görüşün, anayasal dayanaktan yoksun olduğu”** sonucuna da varılacaktır.

Siz dilediğiniz kadar **“egemenliğin kayıtsız şartsız millette olduğunu”**, parlamentonun alnına kazıya durun; 27 Mayıs komitacılarının, 12 Mart faşist generallerinin, 12 Eylül cuntacılarının ve daha düne kadar her daim hacir altında olmaya layık gördükleri bir Halk'a kendilerini vasi tayin edenlerin hükümran oldukları bu ülkede, o hukuk profesörleri –ki, sadakatle hizmet ederek–, bu rezilliğin mimarisini oluşturmuşlardır.

Ve o tutucularca ikide bir dillendirilip durulan, **Cumhuriyet'in kazanımları** dedikleri şeyler nelerdir, dersiniz? O kazanımlar gibi, kazanılamayanları da saysak, nasıl olurdu acaba?

Örneğin, 1921 Anayasası'nın dibi mi çıktı da, üç sene sonra 1924'te alelacele değiştiriliverdi? Bu denli kısa bir sürede, ondan çarçabuk kurtulmaya yol açan faktörlerin neler olabileceği merak edilmeden, kavranabilir mi bu işler?

O kafaların bu günler için yetiştirmiş olduğu kimi ortodoks profesörler, itiraz ediyorlar, gördüğünüz gibi şimdi. İlle de **“Kurucu Meclis”**, diyorlar.

Çok bunalırsak, derim ki ben, gidelim yeni Genelkurmay Başkanı'na; **“böle böle”** diyelim: **“Siz öncekilere benzemiyorsunuz. Bize güven veriyorsunuz. O nedenle –gene de risktir tabii, neme lâzım– fakat göze alıp, sizden küçük bir ricada bulunmak istiyoruz. Bizim bir “Kurucu Meclis”e ihtiyacımız var. Zira, halkın seçtiği meclislerle olmuyormuş. Anayasalar, ancak darbelerin getirdiği meclislerle yapılabiliyormuş. Hiç başımıza gelmediği için, elimizin altında içtihat da yok. O yüzden tıkandık kaldık. Bir el atsanız da, kurucu meclis oluşturacak kadarlık, şöyle göstermelik bir darbe yapsanız.”**

Hem fena mı, bir de iyi huylu darbemiz olur koleksiyonumuzda.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Öcalan'la anlaşmak

Öcalan, bu ülkenin başının belâsı olan terör sorununa çözüm olabilecek, belki de şeytanın köprüsündeki kilit taşıdır; olamaz mı?

Durun, hemen parlamayın. Gözlerinizi bana doğru belirtirken, şakaklarınız kararıp, boynunuzun aortları o hiddetle şişmesin hemen. Dinleyin bir.

Yakalandığından beri, bu adamdan zerre kadar olsun yararlandığınızı söyleyebilir misiniz? Neler oldu, bu on seneyi geçkin süreçte; ne acılar yaşandı, ne çileler çekildi, oysa.

Yitip giden gencecik çocuklarımıza mı yanalım; tükenip giden enerjilerimize mi, baruta harcadığımız paralarımıza mı, yoksa? Ya da boşa geçen zamanlarımıza mı; hangisine?

Elinize geçince kalktınız güzelce yargıladınız. Önce idam, sonra ömür boyu hapis. Ve o günden beri de, onu öylece özel bir hapishanede tutuyorsunuz, sadece.

Bu size yetti mi bari, tatmin oldunuz mu?

Lâkin bir yandan da, sizin terör sorununuz bütün hızıyla sürüyor ama. Pekiyi, **o örgütün lideri olan elinizin altındaki bu adamla bir şeyler yaparak birtakım sonuçlara varmak, hiç mi gelmiyor aklınıza?**

Öğrendiğiniz lâhza, fikrinize en önce düşenin iyi ki sizinkinin olmadığına sevinmek olurken, filizkırın fırtınasıyla toprağa kapaklanmış başkalarının çocukları üzerinden ağıtlar yakmak, daha mı kolayınıza kaçıyor?

Hem ayıp, hem yazık değil mi; başka annelerin göz pınarlarında serinleyip, kahramanlık taslamak?

Hatırlıyorum, yakayı ele verip enselenen Öcalan'ın, işbirliği yapmaya hazır olduğunu söylemesi, daha getirildiği uçaktayken başlamamış mıydı? Benzer şeyleri zaman zaman sonraları da dile getirmiş, canını kurtarma isteğinin serzenişlerinden hiç kaçınmamıştı. Ne ki, onu kontrolleri altında tutan öngörüsüz şovenler, terörle mücadelede bu husustan yararlanmaya pek istekli olmadılar.

Hâtta bu **“tatlı canını kurtarmak”** olgusunu, düşünmeye bolca vakit bulabildiği mahpushanesinde tasarlayarak, **Kürdistan Topluluklar Birliği (KCK)** sisteminin içine de serpiştirmiştir.

Nitekim, **KCK Anayasası** da diyebileceğimiz **“Bildiri”**nin on birinci maddesi:

“Kürdistan Demokratik Toplum Konfederalizmi’nin kurucusu ve önderi Abdullah Öcalan’dır. Sistemin felsefik, teorik ve stratejik kuramcısıdır. Bütün Kürtleri her alanda temsil eden ‘Önderlik Kurumu’dur. Temel politikaların gözetmeni ve en son karar merciidir.” dedikten sonra, on dördüncü madde ile tüm Kürt Halkı’na:

“KCK önderliğinin, yaşamının ve özgürlüğünün güvence altına alınması” görevini yüklemektedir. Ve yine aynı maddenin bir başka fıkrasında **“Önderlik Komitesi”**nin işlevleri de şöyle sıralanmıştır:

“Önderliğin sağlığı, güvenliği, özgürlüğü ve hukuki sorunları başta olmak üzere, önderliğin uluslararası alanda tanıtılması için diplomatik faaliyetler geliştirir. ‘Önderliği Sahiplenme Komite ve Komisyonları’nı örgütler. Uluslararası düzeyde tanıtımlar geliştirirken, gerekli olan kitapların tercümelerini ve konferansları düzenler.”

Demek Öcalan'ın canı öylesine tatlıdır ki, halkı için yapmış olduğu sözde anayasal bir metne bile, kendi güvencelerini de katmaktan hicap duymamaktadır. Hayatta kalmak uğruna böylesi tasarrufları göze almaya sıkılmayan birisiyle, terörü bitirmek için çok şeyler yapılabilecekken, hiçbir adım atılmamıştır.

Bir kere, CHP başta olmak üzere, Öcalan'la kurulabilecek en küçük bir temasa, derhal tepki gösterilerek karşı çıkmıştır. Sözüm ona muhalefetleri yüzünden, Kılıçdaroğlu'nun tüm katkıları sadece çözümsüzlüklere dir.

AKP, oy oranı yükselip güçlendikçe, kaybedecekleri çoğalmış tutucu zenginler gibi tırsan ve düzeni değiştirme iradesi giderek zayıflayan, risk kaçkını bir partiye evrilmektedir.

Şehit cenazelerinin sayısı arttıkça, savaş çıgıkları atan kesimlerin, ne uluslararası ilişkilerden, ne diplomasi dengelerinden, ne de TSK'nın imkân ve kabiliyetlerinden haberleri varmış gibidir.

İşgörenleri Kandil'de ve Avrupa'da olan PKK'nın, İsrail, Suriye, İran ve kimi Avrupa devletleri hesabına taşeronluğu da gözönüne alınırsa, zaten atılan oltadaki zokanın da bu istikamette olduğu çarçabuk anlaşılacaktır

Mektubu iki hafta önce *Taraf*'ta yayımlanan Karayılan:

“Otuz yıla yakın bir zamandır, kendimizi savunma ve saldırıları cevaplama yöntemlerinde ustalaşmış buluyoruz.” Ve insanın yüreğini burkacak bir şekilde, **“Yani savaş dersiniz, bizim tecrübemizin sizin generallerinizinkinden daha fazla olduğunu söylemek mümkündür”**, diyebilmektedir.

Silahlı bir güç olarak, 27 Mayıs darbesinden itibaren daha düne kadar, kendi halkına posta koymayı askerlik sanan ve giderek buna uygun bir kurumsal yapı inşa eden içe dönük militarist zihniyet, çapulcu dediklerinin karşısında bugün neredeyse zayıflığı temsil etmeye yüz tutmuş bir orduyu, şimdikilerin kucaklarına bırakarak, ya emekli olup çekip gitmiş, ya da cezaevini boylamış görünmektedirler.

Onca stratejik, ama bir o kadar da sonuçsuz lâf ebelikleri içinde, bir hayli naif gelebilen önerim, sarmayabilir belki sizi.

Ama, örneğin İsrail'in, çelimsiz bir oğlana karşılık, binin üzerindeki Filistinliyi bırakmalarındaki basiretli politikayı, şöyle bir düşünün, derim gene de.

Uyur uykusuna kıyamadığınız yavrunuzu bir an için olsun al kanlar içinde tahayyül edip de irkilerek, yaptırım gücü PKK'nın indinde henüz sürüyor olan Öcalan'la neler yapılabileceğine ciddi ciddi kafa yormak, sanki iyi olur gibime geliyor, ne dersiniz?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

PKK'sız barış olur mu

Namık Çınar 24.10.2011

Ne yalan söyleyeyim; son günlerdeki yazılarımda olsun, ama özellikle artarda çıktığım birkaç tv ekranında olsun, PKK konusunda tam hızımı almış kaptırmış gidiyordum ki, **Alper Görmüş**'ün 21 ekim tarihli *Taraf*'taki yazısı aklımı başıma getiriverdi birden.

PKK'yı irdelerken onu eleştirmek, yerin dibine sokup çıkarmak ve lânetlemek bir yöntem, bir tutum ise de; ondan kurtulmak için soğukkanlı ve objektif davranarak çareler aramak ve gerçekçi çözümler bulmak da başka bir yöntem, başka bir tutumdur.

İlkinde, duygu sağanağı altındaki çoğu insanın, meselelere infialle yaklaşımları söz konusu iken; sanırım meziyetin, asıl bu ikincisinde olduğunu görmek gerekir.

O yüzden yazarların, siyasetçilerin, kamuoyuna yön veren güngörmüş kimselerin dile getirdikleri hususlar, sorunlardaki açmazlara yol göstermeyip, takılı kalınan yerlere doğru toplumla birlikte akıyorsa, onlara ne gerek var ki, o vakit? Herkeslerdeki gibi ortalama fikirlerle içinden çıkılacak dertler değil, çünkü bunlar.

Alper Görmüş, **"PKK'ya ilişkin olarak söylenegelen 'Kürtleri temsil etmiyorlar', ya da 'Kürtler onların umurlarında bile değil', yahut 'kendi çıkarlarına dönük bir örgüt haline geldiler' türünden tesbitlerin PKK realitesini, PKK ile Kürtler arasındaki ilişkinin gerçek niteliğini yansıtmadığını"** düşünüyor. Dolayısıyla da **"buralardan yola çıkılarak barışa ulaşılamayacağına"** inanıyor.

"Anayasada ve hattâ uygulamada, Kürtlerin bütün taleplerini karşılasanız bile, PKK'yı gözardı ederek, onun tasfiyesinin mümkün olamayacağını" söylüyor.

"Hangi mücadelenin önderleri ve fiili yürütücüleri, mücadele sona erdikten sonra kenara çekilmiş ve her şeyi, adına savaştıkları halka bırakmıştır ki?" diyerek; herkesin ağzını bıçak açmadan kala kalacağı, o can alıcı sorusunu da sormadan etmiyor.

Ayrıca, Murat Karayılan'ın Ahmet Altan'a gönderdiği mektubundaki **"Kürt sorununun çözümüyle gerillanın birbirleriyle çok yakından bağlantısı vardır. Bunu görmeyenler gerçekçi çözüm yolunu da bulamazlar"** serzenişini ve PKK'nın değil bir kenara atılmak, **"toplumsal yaşama dâhil edilmesinin düşünülmesi gerektiğini"** vurguladığını da anımsatıyor.

Son olarak, **"Anayasal taleplerin tamamı karşılandığı halde, Bask bölgesinin savaşı ETA'nın, kendi varlığına ve örgüt üyelerinin geleceğine ilişkin taleplerinin reddedilmesi nedeniyle, İspanya'daki şiddetin bu günlere kadar sürdürülmüş olduğunu da"**, örneksenecek bir deneyim olması itibarıyla, ilave ediyor.

Fakat en ilginçlerinden biri olarak, **"Güney Afrika Siyah Hareketi'nin tasfiyesi sırasında, bütün gerillalara emekli maaşı dahi bağlanmış olduğu"** bilgisini aktararak, böylesi meselelerin nasıl da çelik gibi sinirlere sahip insanların işi olduklarını hepimize gösteriyor.

Öte yandan, **KCK projesi** bakımından da, PKK'nın yeri özerk ve başat bir konum olup, sistemin yerleşebilmesi için örgüt üyelerine her safhada ve her alanda istihdam olanağı yaratılacağına paralel olarak, ayrıca örneğin **"kendi şehit ve gazileri"** bile unutulmamış; **"örgütlenmeleri, kurumsallaşmaları, hayata ve sürmekte olan mücadeleye etkin katılımları için, gereken sosyo-politik çalışmaların yapılması"** vaadi dahi öngörülmüştür.

Siz şimdi eğer, Kürt sorununu gerçekten bütünüyle çözecek bir niyete kilitlenecekseniz, kendi yanına çekerek sizi amacınızdan saptıracak her türlü sübjektif olgu ve değer yargısından, bir kere bağımsız kalmalısınız; bu birincisi.

İkincisi... terör örgütüne ya da teröre meyyâl tüm Kürt yaklaşımlarına, tüm ayrılıkçılara, ağız birliği etmişçesine seslenerek; dileklerini politik platformun meşru zeminlerinde dillendirmelerini, ne diyeceklerse her hâlûkârda gelip buralarda söylemelerini, hanidir yineleyip duruyorsunuz.

Ya o söylenecekleri dinlemeye; bırakın dinlemeyi, hattâ artık büyük bölümünü yapmaya, yerine getirmeye, siz hazır mısınız pekiyi? Eğer, **“neyse istekleriniz, gelin anlatın”** diyerek, lâf olsun diye konuşuyorsanız, bu daha da berbat sonuçlar getirir ve henüz kaybetmediğiniz Kürt ahaliyi de yitirirsiniz bu sefer, haberiniz olsun.

Boşuna böyle söylemiyorum; çünkü kaypak davranacakmışsınız gibi bir duruşunuz var. Baksanıza, bu konuda somut bir önerinizin olduğunu şimdiye kadar çıkıp hanginiz söyleyebildiniz ki? Şöyle açık açık, gerine gerine, **“şunları şunları yapacağım”** diyeninize henüz rastlamış değilim ben daha.

Unutmayınız ki, bu bir pazarlık meselesi de değil esasen. PKK olsa da, olmasa da, çağdaş bir toplum olmanın ve barış içinde mutlu yaşamının, kaçınılmaz tek seçeneğidir aslında, tüm yapılacak olanlar.

Hem bakın, dün yazdı gazeteler; profesyonelleşme kapsamında istihdam edilecek olan sözleşmeli erbaş ve erlerin ilk düzenlemedeki beş bin 103 kişilik kontenjanına, 17 bin 827 ön başvuru yapılmasına karşın, sınav ve mülâkatlara katılanların sayısı üç bin 38’de kalmış; onların da orduya ancak iki bin 12’si alınmaya değer görülmüş. Ne demek şimdi bu? Umulanın ancak yüzde kırkı karşılanabilmiş, demek. Durumun, terör örgütünde de farklı olacağını hiç sanmam, doğrusu.

Çünkü, artık hiç kimse böyle ölmek istemiyor.

Ne ki, bu kirli savaşta çarpışarak ölmeyecekleri az buçuk belli olan yaşlılar, geçen hafta her iki taraftan da toprağa düşen toplam yüz kadar gencin yerine, adam aramayı yine azimle sürdüreceğe benziyorlar.

Yazıklar olsun, hepimize be!

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

‘Önünde zelzeleler, arkasında zelzeleler’

Namık Çınar 28.10.2011

Bir önceki **“Van depremi”**nde, şark hizmeti nedeniyle Patnos’taydık. Bugün-yarın artık kar gelir diye beklediğimiz, 1976 kasımının oldukça soğuk günlerinden biriydi.

İktidar postunu paylaşamayıp birbirlerine düşen ve sonunda rekabet ettikleri diğer grubu tasfiye ederek, sivil siyasa muhtıra veren **“12 Mart”** generallerinin, faşizmlerini meşrulaştırmak ve örtmek için kurban seçip ordudan attıkları bir avuç genç subaydan biri iken; içime sindiremeyip verdiğim bin türlü hukuk mücadelesi neticesinde, aynı zamanda orduya yeniden dönmüş olduğum günlerdi de, o günler.

Komünistlikten atılıp, tekrar orduya dönmenin ne menem bir şey olduğunu uzun uzadıya anlatmak yerine; Kızılay Meydanı’nın, Atatürk’e atfen **“Komünizm her görüldüğü yerde ezilmelidir”** yazılı devasa bir pano ile aydınlatıldığı o yıllarda; örneğin kafasına kurşun sıkılarak bu nedenle öldürülmek istenen birinin, vurulduktan sonra ayağa kalkıp, kendi katillerinin karşısına yeniden dikilmesi ne ise, işte bu da odur demek, sanırım yeterli olacaktır, kavrayabilmek için.

Karım, birkaç aylık bebeğimizi **“Hazal Bacı”**ya bırakarak, öğretmeni olduğu Patnos’taki okuluna yeni yeni gitmeye başlamıştı.

Bize o gün, Erciş yolu üzerinde, o istikamete doğru yapmakta olduğumuz eğitim amaçlı bir taktik intikaldeydik.

İşte bölüklerin üzerlerine, eteklerine serilerek dinlendikleri tepelerden, iri iri kayaların yağmaya başladığı ve üstelik her zaman biraz çakırkeyif dolanan bir subay arkadaşımızın deprem olduğunu en önce algıladığı o esnada; sarsıntıyı o bile fark ettiğine göre durum epeyi vahim demek ki diye, doğrusu düşünmeden edememiştik.

Sonradan giderek anladık ki, durum gerçekten de hiç iç açıcı değildi. Anadolu'nun, 1939 Erzincan depreminden sonraki en şiddetli olanıydı. Van'ın Özalp, Muradiye ve Çaldıran ilçeleri yerle bir olmuşlardı. Erciş, yine şimdiki gibi tarumar idi. Patnos'un ve Ağrı'ya doğru Tutak, Hamur, Batmış'ın kayıpları nispeten daha azdılar. Hele köyler, hele köyler... ne tarihte, ne coğrafyada artık vardılar. Her yer Ziya Paşa'nın:

“Diyar-ı küfrü gezdim, beldeler kâşaneler gördüm;

Dolaştım mülk-i İslâmı, bütün viraneler gördüm.”

demesiyle uyumluluk içerisindeydi.

Felek, parmakları arasına sıkıştırdığı muştalı elini yumruk yapıp, dipten dibe pervasızca vurmuş; bu sert dağların yoksul çocuklarına, âdetâ o dahi acımamıştı. Bu çok büyük bir adaletsizlikti ve hak etmedikleri o kader, bu insanlara hiç ama hiç yakışmıyordu.

Eşim okuldan, Patnos'un en derli toplu konutları olan lojmanlarımıza gelene kadar, konu-komşunun tüm ısrarlarına rağmen, Hazal Bacı bebeğimizi onlara bırakmayıp, **“abla”**yı beklemiş; kendi kerpiç evinin ve sahipsiz çocuklarının akıbetini, merakla örselenmiş bir yüreğe sığdırmayı yeğlemişti. Heyecanla geçirdiği o birkaç saat nedeniyle, kaşık kadar kalmış yüzünün eriyip biraz daha küçüldüğüne, ertesi gün ben de tanık olacaktım.

O yıllarda şimdiki gibi kurtarma çalışmaları falan yapılmazdı. Zaten, ne kafalarda böyle anlayışlar, ne de elde böyle ekipler bulunurdu. Ölenler öldükleriyle kalırlar, enkazlar ceset toplamak için eşelenirdi. Enkaz kaldırmalara bir hafta- on gün içinde başlanabilmişse, hızlı çalışılmış sayılırdı.

O yüzden, açıklanan rakamlar da şimdikilerin en az on misli kadar olurdu. O da resmî rakamlar.

Resmî rakam demek ise, yalan rakam demektir. Zira bürokrasi, halka yalan söylemeyi daima bir devlet görevi bilmiştir. Ne denli olumsuzluk varsa kısılır, olumluluk yoksa da icat edilir ve abartılırdı.

Ne ki, demokraside, haberleşme araçlarında ve daha bir sürü şeylerdeki gelişmeler, günümüzde devletin artık eskisi kadar yalan söyleyemeyeceğini gösteriyor.

Ama, benzerlerini sanırım bugün de yaşadığımız en yürek burkan olaylardan biri, kuşkusuz, çöken okulun altında kalmış olan yetmiş çocukla öğretmenlerinin o acıklı öyküsüydü. Öğretmen karı-kocadan erkek olanı, teneffüsü ağırdan alıp bahçede biraz oyalanınca, hayatta kalan bir tek o olmuş; ayakları onu, uzunca bir süre, kendi okuluna gider gibi, eşimin de olduğu okula sürükleyip durmuştu.

Hani derin düşüncelere dalarak, gözlerimizi takılı kalmaktan bazen istesek de bir türlü alamadığımız dalgın hâllerimiz olur ya; işte o da, öğretmen arkadaşlarının ikram ettiği **“kıtlama çayı”** yudumlarken, birkaç zamanını, bir köşede oturup, hayatın o temel bilinmeyenini, bakışlarını diktığı sabit bir noktada arayıp, öyle bulacağını umarak geçirmişti.

Oldum olası sarsılagelen bu toprakların mazlum insanları, hangi konuda tam organize olabildiler ki, bu konuda da olsunlar.

İmparatorluklardan da geçtik, ulusalcılıklardan da, dinsel motiflerle bezenmişliklerden de. Lâkin olmadı... olmadı... olmadı...

Kamyon tepelerinden atılan bir dilim ekmeği, ya çamurlara belene belene kapıştık; ya da bir çadırı üleşmek için, tıpkı Serengeti düzlüklerindeki gibi vahşetler sergiledik.

Şimdi önümüzde bir tek **“sadece insan olmak”** kaldı, denemediğimiz. Sadece **“birey olmak”**; buna yüklü değerleri ölçü almak, kaldı yalnızca.

Çünkü, hangi sorununu deşsen sarsılan bu toprakların çocuklarını, hâlâ Fikret’in yüz sene önceki öngörüsünü beklemektedir:

“Önünde zelzeleler, arkasında zelzeleler.”

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yüzde 99’lar ile yüzde 1’ler

Namık Çınar 31.10.2011

Nerede olurlarsa olsunlar, dünyanın yüzde 99’ları, 222 sene öncesinin Fransa’sındaki **“baldırı çıplaklar”**ın yaptıkları gibi, şimdilerin yüzde 1’lik **“faiz ve rant aristokrasileri”**ne karşı biriken öfkelerini, küresel bir başkaldırıya yeniden çevireceğe benziyorlar.

Büyük savaştan beridir giderek yükselmiş olan dünyanın refah çıtası, küresel olsun yerel ölçeklerde olsun, zenginliklerin dengesiz üleşimleri yüzünden, artık dikiş tutmayan krizlerin bir kez daha temel konusu haline geliyor.

Fütursuzca çevrilerek köpürtülen ve şişirilen menkul değerlerin havalarda uçuşan kâğıtlarındaki sihirler, dünyanın **“Wall Street”**le simgeleşen kumarhanelerinde bozulunca; bunun müsebbibi olan faiz ve rantın küresel uyanıkları, zarar-zıyanlarını ödetmek suretiyle telâfi olacakları karakalabalıkları, şimdi artık eskisi kadar kolay bulamıyorlar, belli ki.

Kendi özelimize baktığımızda ise, varsıllıkların üleşimindeki adaletsizlik ve hakkaniyetsizliklerde, Türkiye, birincilikleri kimseciklere kaptıracak gibi de gözükmüyor.

Geleneksel yastık altını henüz harekete geçiremeyen borsa oyunları ve diğer finansal hareketler, şimdilik sadece kamu kaynaklarını emen global oltacıları ve onların yerli uzantılarını mest etmeye yarıyor.

Fakat asıl rant, ne vakit ele üç-beş kuruş geçse, hemen kum-çakıl-çimentoya harcanan gayrimenkul sektöründe dönmektedir. Cumhuriyet tarihinin nispeten liberal ve kapitalistik izlenimler veren süreçleri sayabileceğimiz Menderes-Özal-Erdoğan dönemlerinin ortak paydası, birazcık palazlanılmaya görülsün, altyapı bayındırlıklarından ziyade, kanımca, konut seferberliklerine kapılmış olmalardır.

Braudel, Akdeniz’in her iki ucunda, birbirleriyle didişen imparatorluklar olan Osmanlılar’la İspanyollar’ın, o sıralardaki Dünya Ekonomi Sistemi’ni sırtlanmaya niyetlendikleri hegemonik yaklaşımlardan, birdenbire vazgeçerek içlerine kapandıklarını, 16. yüzyıl itibariyle toprağa dönerek territorial bir sessizliğe büründüklerini, anlatıp durmuştu kitaplarında.

Gerçekten de, Habsburg tacını başına ilk koyan II. Felipe, Avrupa'yı avuçlarına almak üzere, sarayını deniz seviyesinden aşağıda kalan **"alçak ülkeler"**deki –AB'nin şimdiki başkenti– Brüksel'e taşıdı. Fakat sonradan, İspanyol pre-kapitalizmi burjuvalaşma yerine aristokratikleşmeyi seçecek ve toprağa dönecektir. Böylece, Modern Dünya Sistemi'nin bayrak yarışındaki flamayı, Katoliklerin bir daha asla taşıyamayacakları bir sürece de girilmiş olacaktır. Nitekim, sonraki yüzyıllardan günümüze kadarki kapitalistik olgu, genellikle **"Kuzey"**de tecelli etmiş; ve ortak payda da, toprağın, enerjileri tüketip ayakbağı olamayacağı anlayışlarca belirlenmiştir.

O yüzden, Kuzey'in sanayi devriminde ve dünya egemenliğinde gayrimenkul zenginliği yoktur. Her şeyin olduğu gibi, **"kapital"**in de mezarı topraktır, çünkü.

Üstelik bir deprem ülkesi olan Türkiye'nin, İstanbul'dan tâ İskenderun'a tüm kıyıları, bir karış yer kalmayasıya konut tarlası iken, hâlâ barınma meselelerini çözebilmiş de değildir. Zira bütün evler, bütün taşınmazlar yalnızca parası olan rantiyelerin mülkiyetindedir. Türkiye'de, paraları olanlar ev ve işyeri biriktirmekte, paraları bir türlü olamayanları, barınma problemleri ve kurdukları iş üzerinden kiracılaştırarak, sömürmektedirler.

Prodhon, **"mülkiyet hırsızlıktır"** der. Hadi biz onun kadar ileri gitmeyelim; ama konutu olmayan yoksulların yerine, yeni inşaatlardaki daireler bile, bu kesimler için üretilmekte ve sırttan geçinmeleri teşvik edilmektedir. Bu kadar çok taşınmaz delisi olmak, oturduğunun dışında bir sürü konut alıp, insanları barınma ihtiyaçları üzerinden sağlamak, bence, bu toplumun ve giderek siyasanın çözmesi gereken ahlâki bir sorun niteliğindedir.

Sanılanın aksine, bu durum sosyalizmden önce kapitalizme de aykırıdır. Bir işletmecilik biçimi olarak neyse de; rant, bugün meşru gibi gözükse dahi, geleceğin irad biçimi olarak sürdürülemez. İlerisinin kazanç kaynakları böyle şeyler olamazlar. Bir kere bu, üretken bir şey de sayılmaz. Olsa olsa, tabiattaki sülüklerin, parazitlerin beslenme biçimlerine denk düşerler ve sadece onları çağırıştırırlar.

Bir ülkenin zenginlikleri, insanlara elbet de bordrolar düzenleyip dağıtılmazlar. Tilki kurnazlıklarına karşın, kırılğan leyleklerin önlerine konan, gagalarına uygun derinliklerdeki kaplar misali politikalar marifetiyle, adil pay almaları gözetilmelidir.

Aynı şekilde, konut edindirmeler, taşınmaz biriktirmeye yeltenecek olanların ceplerini yakan caydırıcılıkları içermeli; asıl, sadece evsiz yoksulların ev sahibi olmaları teşvik edilmelidir.

Bir saptama olarak belirtelim ki; Türkiye'de kendilerini akılları sıra solcu diye yutturmaya çalışanlar, genellikle CHP çizgisinde ve Kemalist ideolojide öbeklenen rantiyer kesimlerdir.

Son olarak, bu toplumun **"karnından sıpayı, sırtından sopayı eksik etmeme"**nin âdetâ yansıması mahiyetinde bir meşguliyetle, bu tip sorunlarını gözden kaçırmasında ve **"örtme kuvvetlerinin yaptıkları oyalama muharebeleri"**ne benzer bir işlevi yerine getirerek, çareler arayacağı asıl dertlerine bir türlü gelememesinde oynadığı rolün, sürmekte olan terörün asli işlevi olduğu da katıyen gözden kaçırılmamalıdır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Adamına göre hukuk

Namık Çınar 04.11.2011

Selimiye Kışlası'ndaki askerî ortaokulun, gurbetliğin ve acıma duygusunun yüreğime daha el kadarken düşmüş olduğu yıllarındayken seyretmiştim, Vittorio De Sica'nın *Kızım ve Ben* (*La Ciociara*) filmini. Savaş yıllarının İtalya'sında, on üç yaşındaki kızının üzerinden geçen bir tabur askerin vahşetinin anlatıldığı, Alberto

Moravia'nın insanın içini burkan öyküsündeki rolüyle, Sophia Loren o dönemin en iyi kadın oyuncu Oscar'ını almış ve daha da ünlenmişti.

Bizdeki gerçek versiyonda ise, küçümencik bir kız çocuğu olan on iki yaşındaki N.Ç'nin, Anadolu'daki bir kentin ileri gelen erişkin erkeklerinin, hep beraber üzerinden geçtikleri barbarlıklarını sözde yargılayan hem ilk derece mahkemesi, hem de yüksek mahkeme, hak ettikleri dersi onlara vermek yerine, işledikleri o suçları hoş görerek, vahşetin bir ucundan kendileri de tutmayı yeğlediler.

Benim isim ve soy ismimin de ilk harfleri N ve Ç. Fakat ben, ismimi ve soy ismimi göğsümü gere gere söyleyebilecekken; ad ve soyadlarımızın baş harfleri bakımından adaşı olduğum bu küçük kız, yazık ki ömrü billâh bunu yapamayacak.

Utanmaz ve arlanmaz bu koca koca adamların on iki yaşındaki bir kız çocuğuna tecavüz etmelerinin akıl almaz gerekçelerini, kanunun satırları arasında arayıp bularak hafifleten ve o ilkelikleri içine sindirebilen bir hukuk anlayışı, nasıl oluyor da onca reformun peşi sıra koşuşturmamıza rağmen, ayakkabılarımızın ökçesine bulaşmış bir köpek dışkı gibi her gittiğimiz yere bizimle geliyor?

Demek ki yapmamışız. Demek ki, reform meform hak getire, bizim buralarda. **Değişelim... değişelim...** diye yırtınsak da, pek öyle kolayından gerçekleşemiyor, **"ekşimiş uyku kokan çömlek gibi"** bu yurdun kara yazgısı.

2005 öncesinde işlenmiş suçlarda, **"Sanıkların lehine olarak eski TCK'nın hükümleri uygulanır"** kuralı ile; Anayasa'da yer alan **"AB hukuk mevzuatının iç hukukumuzun üzerinde sayılacağı"** ilkesi, bu kararları veren mahkemelerce yan yana getirilip irdelenmiş midir acaba?

Hiç sanmıyorum.

Zaten bizim bürokraside, bir kere doğru dürüst dil bilen dahi yoktur. Robert Kolej'de ve ardından da Amerika'da üniversite okuyan ve pıtır pıtır konuşmasını ağızım açık dinleyebilmeye her seferinde bir bahane uydurduğum kızıma, İngilizce bir şeyler anlatan tv'deki Türk diplomatını gösterip, neler anlattığını sormuştum da; **"Üf baba! sınamaktan bıkmadın beni"** dedikten sonra, **"sadece şunu söyleyebilirim ki, bizimkilerin İngilizceleri genel olarak çok kötü"** demişti, bir defasında. Yabancı dilin, dış ilişkilerimizdeki boyutu böyle ise, içerideki durumu ne düzeylerde olacak ki?

Ayrıca, benim hep dile getirdiğim bir şeydir: İstanbul Hukuk'un, okulu bitirememiş eski bir öğrencisiyim. Niyetine girip, şimdi yeniden kayıt tazeledim ve her biri tuğla büyüklüğündeki kitaplardan çalışma enayiliğine bu sefer ben de düşmeden, üniversite çevresindeki fotokopicilerde çoğaltılan 40-50 sayfalık pratik çalışma notları edinerek; **Bir: suçları sayınız. A'dan B'ye müessir fiil. C'den K'ya ırza tasaddi. M'den Y'ye gasp. İki: suça tesir eden halleri sıralayınız. Üç: iştirak var mı, varsa belirtiniz. Dört: suçların iştirakini yapınız, vb.** gibi yalapşap bilgilerle yetineceğim.

İşte bu denli mihaniki sığılıklarla hukukçu olunuyor bu ülkede ve yargıçtı, savcıydı, avukattı diye ayrışılıyor. İçin tütsülenerek fümelenir gibi, hukuk nosyonunu âdetâ ruha sinen bir rayihayla edinmek üzere, ne araştırma ne geliştirme, hak getire... Her şey yargı yerlerinde edinilmiş geleneksel teamüller üzerinden yürüyor ve köhnelikler, hiçbir şekilde yerlerinden oynatılamıyor. Zaten buna cürete yeltenecek bir Allah kulunun dahi çıkamayacağı bu düzenek, kalkışanın da façasını bozan yahut yutan, paslı ve yer yer bozuk bir makineyi andırıyor. Adalet... adalet... diye yırtınılan sistem, özetle budur işte.

Meselâ, hak ve hakkaniyetin geniş halk kitlelerinin semtine bile uğramadığı; insandan bile sayılmadıkları için, böylelerinin mahkemelerde başlarına nelerin gelmiş olabildiği, hiç mesele yapılmış mıdır, şimdiye dek?

Hayır, yapılmamıştır.

Ne zaman ki, generaller, profesörler, ünlü gazeteciler, yüksek yargıç ya da savcılar vb. gibi kremalı tabakanın özellikle resmî ideolojiyi kuran ve yürütenleri, bu uygulamalardan olumsuz doğrultuda etkilenme noktasına geldiler; işte o zamandan itibaren sorunlar da dile getirilmeye başlanıverdi.

Seçkinlerin tutuklanarak yargılanmaları, insana yaraşır bir özenin yokluğuna dair belirgin bir işarete dönüşmüştü. Ama aynı uygulama, karakalabalıklar için yıllardır keyfe keder işlerdendi. Bunun bir musibet olarak görülmesi, ancak ayrıcalıklıların çilesiyle mümkün olabilmıştır. Zira, yığınlara müstahak sayılan davranışların, onlara reva görülen muamelelerin, insana yakışmadıkları, işte bu bir avuç seçkine gelince kavranabilmiştir.

Çünkü, bütün zecri hukuk kuralları, ayrıcalıklılara nasıl olsa dokunulamayacağı esastan gidilerek, kitlelerin tedip ve terbiyesi için yapılmışlardı. Adaletin ancak öldükten sonra Tanrı katında tecelli edeceğine dair kanaatin daha egemen olduğu kesimlerde ise, bu hâl tevekkülle karşılanmış ve genel olarak da rıza gösterilmiştir.

Ne ki, dünya giderek değişiyor ve onların temsilcileri iktidardalar şimdi. Kavganın asıl nedeni ve meselenin, gerçek sekülerleşmeye giden yol da dâhil bütün özü, budur işte!

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kemalizm

Namık Çınar 07.11.2011

Kemalistlerin, bilgi birikimlerinden değil de, şartlanmışlıklardan geldiklerini, hiç kimse benim kadar bilemez.

Askerî okul süreçlerindeyken, en sıkı birkaç Atatürkçü öğrenciden biriydim ben. Ulusal bayramlarda, Mustafa Kemal'i anma törenlerinde, bize verdiği görevleri yazık ki savsakladığımızı düşünerek; bir gün âdetâ bir Mesih gibi aniden çıkagelip, sınıf kapılarından yüzlerimize, öyle mavi mavi öfkelerle bakacağını; sitemkâr bir dil ve kırık duygulardaki nutuklarla, şıpır şıpır gözyaşları içinde haykırır dururdum. Göz pınarlarını, tıpkı kendiminkiler gibi harekete geçirdiklerimin dışında kalanların birçoğu, kıkır kıkır itişip kakışarak, törenin bir an önce bitmesini iple çekerlerdi.

Şimdi başı çekenlerin onlar oldukları Kemalist bir kitle gördükçe, hüznle gülümsemeden edemiyorum.

Bir ülkenin resmî ideolojisinin, çekip çevirerek kendisine sadık kullar yetiştirmeye kalkışmış olması, hadi diyelim, o koşullardayken normaldiler. Normal olmayan, gelişmek suretiyle olup bitenlerin ayırdına daha sonraları varmak gerekip de, bundan uzağa düşerek, sanki temyiz gücünün kazanılamadığı bugünün yaşlılıklarında, körlüğün dehlizlerinde kalakalmaktır.

Dağlarındaki birikimsizliklerin, bilgi fukaralıklarına delil sayılacağı bir yana, Kemalizm'i ilerilicilikmiş gibi algılayanların, o sanılarıyla, bu ideolojinin doksan yıldır sürmesinden çıkar sağlayarak, kapalı bir ekonomi ve siyaset düzleminde, geniş halk kitlelerini sömürerek elde ettikleri faiz ve rantlarla beslenerek geçinen kesimlerin yaşam tarzlarını sürdürmelerine payandalık ettikleri, asla gözlerden kaçırılmamalıdır.

İkinci sınıftan sayılıp da, bugüne değin periferide tutulmuş bulunan kalabalıkların, sivil siyasete şimdi galebe çalarak; belki bin yıllık kabalıklarıyla da, bazen arsızlıklarıyla da, yeni yeni edindikleri kentsoylulukların görmediklikleriyle de; ama daha çok çağıl çağıl, daha çok gürül gürül dinamiklikleriyle gelişlerini yadırgayarak yadsımak ve iktidar oluşlarını içe sindirmeyerek dudak bükme, Kemalist bir gericiliktir.

Kemalizm, hiç gerici olur mu?

İçsel örüntülerin önemini bir an için kâle almasak bile, her şey, nelere hizmet ettiğine bağlı olarak, ilerici veya gerici olabilir. Örneğin din skolastik düzeydeyken, bir durağanlığa, statükoya ve gereksinime rağmen her şeyin olduğu gibi kalmasına karşılık geliyorsa ve bu hâli meşrulaştırmaya çalışıyorsa, gerici; devinin atına binmişse de ilerici işlevler edinmeye yarıyor demektir.

İlericiliklerle gericilikler, hayatın kendiliğinden akışındaki doğal toplumsal erdemliliklerin genetiğiyle oynanması durumlarında uç veren olgulardır.

Sorunlardan biri olarak en önce, Kemalizm'in, sanki bir şahsiyeti sevip sevmemek ve ona saygı gösterip göstermemek meselesiymiş gibi kurgulanıp sunuluyor olmasıdır. Oysa bu konu, Mustafa Kemal'in bizatihi şahsiyetini artık çoktan aşmış, ondan bağımsızlaşarak çok ötelere varmış bir görüngüsüdür. Örneğin birtakım insanlar ve kurumlar, aslında kısır bir döngüsellik içermekle birlikte, **"Atatürkçü Düşünce Sistemi"** adı altında, bir sürü şey uydurarak, iyice katılaşmış bir Kemalizm'in hâlâ inşasını sürdürmektedirler.

Oysa uygar toplumların hiç birisi, içinde yaşadıkları rejime rengini veren ideolojileri enine boyuna tartmadan, siyasal muhasebelerini yapmadan, düzgün yol alamazlar. Ve gene hiçbir toplum, kendi yarınlarını da, gelecek nesillerin yaşama biçimlerini de, yükümlülük altına sokan bağlayıcılıklar güdemezler; gütmemelidirler

Kaldı ki, Atatürk'ün önerdiği, daha doğrusu dayattığı ilke ve inkılâplar, döneminin konjonktürleri ve trendleri ile kayıtlıdır. Hâlbuki, herhangi bir yer ve zaman koşullarında tecelli eden olgulara sürgit bağlı kalmak, zorâki ve bilim dışı bir davranıştır.

Dünyanın nice siyasal liderleri, nice tarihsel ve karizmatik şahsiyetleri, cari geçerliliklerini hiçbir zaman geleceğe dört başı mamur taşıyamamışlardır. Bilim, sanat ya da edebiyat alanlarındaki nispi kalıcılıklar, politik pragmatizmin sahnesindekilere o ölçülerde nasip olamamıştır.

Kimileri nihayet sevgi ve saygı ile yâd edilseler de, toplumsal siyasetler itibariyle, asla peşleri sıra gidilmez. Peygamberler dahi, uhrevi boyut ile sınırlandırılırlarsa kalıcı olabilmekte; toplumsal yaşamın maddi örüntüsünün nasıl olacağına dair siyasal önerileri var idiye de, sorunlara yol açmaktadırlar.

Statik bir toplum düzenini öngörmesi bakımından Kemalizm'i siyasal bir proje olarak yaşatmaya kalkmak, bu anlamıyla skolastikîdir ve laikliğe de aykırıdır. Zira, Mustafa Kemal'e bilim dışı tutum ve Tanrısal ölçeklerde yaklaşımlarla biat edilmekte, ilkelerine ve düşünce sistemine mutlak surette bağlılık yeminleri edilmektedir.

Bu durum tuhaf kaçsa da, gene de siyasal bir partinin izleyeceği yol olarak kalabilir. Örneğin CHP, zaten bu istikamette yürümektedir ve bu onların bileceği bir iştir. Bunda bir beis yoktur. Sorun olan, devletin ve tüm toplumun bu konseptte doğru çekilmeye zorlanmasıdır.

Aynı şekilde, TSK da Kemalizm'i şiar edinemez. Atatürk'ün askersel ve tarihsel kişiliğinin dışına taşarsa, bu güne kadar olageldiği üzere, kimi siyasal angajmanlara da tabi olmaya başlar.

Son olarak, Kemalizm'in en eleştirel yanı, halkın kendi kendisini değil, bunu daha iyi yapabileceğini sandığı bir zümre tarafından yönetilmesini esas almasıdır. Bu yaklaşımından, doksan sene sonra dahi, bir milim bile sapmamıştır.

Aslında doğaldır; çünkü bir sistemin kuruluş biçimi, o sistemin hayatiyetindeki tüm süreçleri belirler.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Resmî Türk ve Kürt ideolojileri çözüm olamaz

Namık Çınar 11.11.2011

Toplumlardaki devinimleri dar anlamlarıyla değerlendirirseniz, onları, o sıralardaki cari politik görüşlerin düzeyleri ve pozitif hukukun öngördüğü meşruluklar kadarıyla açıklarsınız.

Oysa aynı şeylere geniş tarihsel trendlerin ışığı altında bakarsanız, tarih ve toplum bilincinize de bağlı olarak, daha farklı şeyler söyleyebilirsiniz.

Yani zihninizin, örneğin Kürt Meselesi'nde, bütünüyle böyle birbirine tezat iki değişik görüşün çatışacakları bir yer haline gelmesi, işten bile değildir. PKK'nın, KCK'nın ve hattâ BDP'nin de, günlük olguların terazisiyle tarttığınızda bir terör örgütüne; tarihsel bir gözlükle irdelemeye çalıştığınızda ise, bir halkın toplumsal kurtuluş hareketine karşılık olduklarını dahi düşünmeye başlayabilirsiniz.

Önemli olan, tavşan tersi gibi davranarak, güncel popülist tavırlarla somuttaki bireysel konumunuzu korumanız mıdır; yoksa erdemden sapmayarak, doğrulardan uzak yerlere düşmemeniz midir? Toplumda hangisinin egemenliği çok daha mutlandırıcıdır?

Hayat ne yana evrilmişse, biz kırk-elli sene sonrasını önceden yakalamış olanları takdir etsek de; bu her zaman için en haysiyetli olanın tecelli ettiği anlamına gelmez. Tarih yanlış gerçekleşti, diyemesek de; hiç değilse hakkaniyetsizliklerin kol gezdiği bir dünyada olduğumuzu söylemek, daima mümkündür.

Sosyo-politik sorunlar, hem bireysel hem de toplumsal gerçekliğin prizmalarında ayrıştırılarak ele alınmazlar da; meselâ birliktelikler, toplumu üreten ya da parçalayan özlerden ve sınıfsal yapıtaşlarından bağımsız olarak, böyle etle tırnak veya kız alıp-verme yahut kardeşlik gibi, işi esasından saptıran argümanlarla açıklanmaya çalışılırsa, yanlışlıklara daha en baştan düşülmüş olunur.

Bir kere, görülmeli ve teslim edilmelidir ki, gerek Türk tarafında gerekse Kürt tarafında, hem doğrular hem yanlışlar birarada ve iç içedirler. Siz de netice itibarıyla, bu toz-duman içinde, ya Türkler'in mutlak egemenliğinin devamını, ya da Kürtler'in ayrı bir devlet kurmalarını veya özerk kalmalarını isteme eğilimlerinize bağlı olarak, şöyle ya da böyle şeyler söyleyecek ve meşrebinize göre bir yarlarda saf tutacaksınız. Hayat, sadece iki seçenekli değildir, elbette. Bu ikisinin arasında bir sürü versiyonlar olduğu gibi, bunların ötesinde hâl tarzları da vardır, mutlaka.

Fakat ne olursa olsun, bütün bunların sağlığa kavuşabilmesi için, demokrasi kapısının ardına kadar açık olması elzemdir. Eğer gerçekten demokratik ve özgür bir ortam yok ise; belki bir avuç cesur insanı dışarıda tutarak; korkulardan, dışlanmalardan ve yasalardan dolayı, bütün kesimler bakımından çoğu şey, riya bataklığında yüzüyor olacaktır.

Övülesi hususları nasıl olsa birileri çıkıp söylüyorlar; **tarafkların kusurlarını** da bari biz söyleyelim, şimdi.

Türkiye'de devlet de, ayrılıkçı Kürtler de aynı felsefeden, yani aynı kaynaktan; Cumhuriyet'in kuruluşundaki o birkaç yıllık süreçten kopularak sapılan tek parti döneminin ırkçı, dayatmacı ve tepeden inmece **"ulus yaratma"** yapısından besleniyorlar.

Eğer bir kardeşlikten dem vurulacaksa, bakın bu açıdan epeyce kardeşler. Kürtler'in önlerindeki rol-modelin, Türkler'inki olduğu her hâllerinden belli oluyor.

Örneğin, KCK yapılanmasındaki Pan-Kürdist emeller bakımından Kürtler, Türkler'i neredeyse yaya bırakırcasına milliyetçiliğe sürükleniyorlar. Anayasal bir manifesto mahiyetindeki şu ünlü **"KCK sözleşmesi"**, aynı Kemalist tek parti ideolojisindeki gibi tek taraflı, ütöpik ve anti-demokratik bir proje olup, halkına **"önderlik kurumu"** tarafından biçilip dikilen ve zorla giydirilecek bir esvap gibi, siyasetin hazır giyim dükkânlarında, sonu pahalıya patlayacak ucuzluklarla dayatılıyor.

Meselâ BDP de, Türkiye'nin adeta bir partisi olarak değil, KCK programının başı çeken siyasal organı ve inisiyatifli adresi olarak da değil; o sistem içerisinde Türkiye Devleti'yle dirsek temasında bulunmak suretiyle, Ankara'daki parlamentoda bu model adına sanki bir delegasyon imiş gibi işlevler üstlenerek, Kürt siyasetinin asıl unsurlarına oyalayıcı ve sisleyici hizmetler üreten bir organıymış havalarındadır.

Yapmaya-etmeye geldi mi harfiyen uyguladıkları, fakat zora geldi mi de, **"İnternet ortamından alınan ne idüğü belirsiz sözleşmelerle bizi suçlayamazsınız"** diyerek kolayından reddettikleri Makyavelciliklerle nereye varılabilir ki? Ortaya alınıp, elden ele atılarak, yakalayamayacağı bir topla oyuncak haline getirilmek; kimin hoşuna gider, söyler misiniz?

Türkiye'deki vesayetçi jakoben modelin, halkın dışında ve halka rağmen tecelli ettiğini görüp, kıyasıya eleştireceğiz; ama aynısı Kürtler'in başına geldi mi, ikircikli davranacağız; doğru bir tutum olabilir mi, hiç bu?

O yüzden, ben nasıl bir türlü **"resmî Türk ideolojisi"**nden yana olamadımsa; aynen öyle, **"resmî Kürt ideolojisi"**nden yana da olamıyorum.

Türkiye'nin resmî ideolojisini reddetmek, bana göre, nasıl Türkiye halkına daha yararlı açılımlar getirecek ise; ayrı bir halk olarak görmeyi hiç doğru bulmadığım Kürt ahali için de, resmî Kürt ideolojisini reddetmek, aynı faydayı sağlayacaktır, diye düşünüyorum.

Milliyetlerin, ırkların, dinlerin, mezheplerin ölçü olmaktan çıkacakları kolektivist ilkeliklerden arınınca; toplumsal hayatı, insan olmanın yeteceği evrensel değerlere göre kotarmak; sanırım, en akılcı ve en sağlıklı yol olacaktır.

Dilerim çabuk görürüz, bu gerçeği.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kemalist gericiler

Namık Çınar 14.11.2011

Bağnazlıkları **"10 Kasım"** vesilesiyle yeniden yoğalan tv'ler ve gazeteler yüzünden, Kemalizm meselesine bir kez daha dönüp, değinme gereği duydum kendimde.

Kemalistler'deki çürümüşlüklerin artık doruklara vardığını, kapağını ancak burnunuzu tutarak açabildiğiniz bir konserveninki gibi **"derin devlet"**in, ortaya bir bir saçılan suç ilişkilerinin **"1 numarası"** olarak, Atatürk'ü bile gösterecek kadar zıvanadan çıkmalarından anlıyorsunuz.

Eleştirel yaklaştığı için, gazeteci genç bir hanımı dillerine dolayıp sövgüler düzmeleri, izinden yürüdükleri Atatürk'ün kadınlara karşı sergilediği o bilinen nezaketinin ayak izlerine de uymuyor üstelik.

Mustafa Kemal'in, çocukluğundan itibaren adım adım geliştirdiği masalsı bir misyonla Türkiye'yi tek başına kurtardığına, şöyle böyle değil, seçeneksiz ve tartışmasız, bilim dışı bir fanatizmle inanan bu hastalıklı kesimler;

sosyo-politik ve ekonomik anlamda ona attıkları sistemden daha iyi bir yolun asla olamayacağına, bizim adımıza karar verip dayatan, toplumsal gelişmemizin önündeki son tıkaçlardır.

Olup bitenleri kavramak bakımından, kısaca göz gezdirmek üzere geçen yüzyılın başına dönersek; Osmanlı'nın dağılması sürecinde, İttihat ve Terakki paşalarının ilerici ve kurtuluşçu sanarak sarıldıkları solidarist ideolojinin, Cumhuriyet'e de yansımından başka bir şey değildir, Kemalizm.

Mütareke sonrasının Anadolu ve Trakya'sında, halkın içselliğinden türeyen bir kurtuluş hareketi, ilkin yerel ölçeklerde filizlenmiş, giderek üst üste binen **"bölgesel halk kongreleri"** yoluyla boy atmış ve nihai olarak Ankara'daki **"daimi kongre"** ile de, ulusal bir karakter kazanmıştır.

Oysa, böylesi bir dilin kullanılmadığı resmî tarihten farklı olarak, Mustafa Kemal ve arkadaşları, sözünü ettiğimiz süreçlere sonradan katılarak müdahil olmuşlardır. Uyuşukluk içinde imiş de, sanki İstanbul'dan gelen İttihatçılar'ca uyandırılmış gibi gösterilmesi, hem bu halka karşı işlenmiş büyük bir ayıba, hem de akıl almaz saygısızlıktaki tarihsel bir yalana tekabül eder. Bu halk, Mustafa Kemal ve arkadaşları olmasalardı da, zaten ulusal kurtuluşa doğru evrilmekte olan bir kalkışmanın içindeydiler. Olup bitenleri görmeyip, tersini düşünmek; bir kurtarıcı yaratıp yüceltmek uğruna, kaş yapayım derken göz çıkarmaya benzemektedir.

Nitekim, **"1921 Anayasası"** katılımcı, çoğulcu, yerelci ve demokrasiye teşne ruhuyla; sürecin, Önderlik Grubu'nun üstünlük kuramayıp, henüz tam anlamıyla kontrol altına alamadığı koşullardaki ürünüdür. Kendiliğinden halk hareketleri ile, Osmanlı İttihatçıları'nın Anadolu çıkarması, 1921 Anayasası'nın tenceresinde hep birlikte kaynayamayacak; kazanılan zaferin de gücüyle, egemenliklerini nihayet ortaya koymuş bulunan Mustafa Kemal ve arkadaşlarından oluşan askerî kanat baskın gelecek; ve ilk iş olarak Meclis'teki halk kanadını tasfiye edeceklerdir.

Ardından 1924'te, mevcut anayasa alelacele kaldırılmış; yerine, önder eksenli, tepeden inme, kurtarıcının âdetâ yarı Tanrı'ya dönüşeceği kutsallıklarla mücehhez, jakoben ve solidarist bir anayasa yapılmıştır.

Şimdi bugün kalkıp, takriri sükûn kanunlarıyla, istiklâl mahkemeleriyle ve gece sofralarıyla yönetilen antidemokratik bir yapıya övgüler düzebilme ve hele hele aynı koşulları hâlâ özleyebilmek için, insanın aklından zoru ve izandan yoksun olması gerekmez mi?

"O dönemin koşulları farklıydı; eğitim sıfırdı ve o yüzden demokrasi olamazdı", demek; bugünün en eğitimlilerinin en katı anti-demokratikler oldukları gerçeği karşısında çürüyecektir.

Kaldı ki, **"yarın Meclis'e kanun teklifi olarak Cumhuriyet'i önereceğiz"** demek yerine, **"arkadaşlar, yarın Cumhuriyet'i ilan edeceğiz"** demek arasındaki fark; demokrat olanla, dikte ederek dayatan arasındaki farkı ortaya koyar. Bunu anlayamayanlar, doksan senelik süreci de, geri kalmışlığı da kavrayamazlar.

Hepimiz bilmekteyiz ki, 1920'leri savunanlar da, eleştirenler de, aslında bu tartışmaları bugün adına yapmaktadırlar. Yani, Kemalist rejimin sürmesi ya da terk edilmesi kavgasının, günümüz açısından önemini koruduğunu hangimiz yadsıyabiliriz?

O nedenle, birazcık akliselim sahibi olanlara, demokratik olmayan bir şeyin, önünde sonunda kötülük getirdiğini anımsatmak isterim.

Bir de kalkmış enikonu, Bursa Nutku'nu tartışıyorlar; Atatürk söyledi mi, söylemedi mi, diye. Oysa, iz'anı olan herhangi biri, o metnin övünülecek bir tarafı olamayacağını görür hemen. İnsan hiç, kendisinin de Cumhurbaşkanı olduğu bir devlete ve onun meşru organlarına karşı, tutup da bir ayaklanmayı kışkırtır mı? Ben

bile yakıştırmam Atatürk'e, bu akıl dışı tutumu. Böyle şeyleri Saddam gibi, Kaddafi gibi adamlar yaparlar, olsa olsa.

Gelin görün ki, Kemalistler onları da takdirle yâd etmediler mi, Allah'ınızı severseniz? Hâtta destek olmak üzere, kendi halkına ateş açan Beşsar Esad gibi bir zorbaya heyet dahi gönderme aymazlıklarını işlemediler mi?

Tabii dönüp bana da, **"daha ne bekliyordun ki"** dersiniz, onu da anlarım, doğrusu. Çünkü gerçekten de, bu çizginin insanları, Kemalizm'in kala kala Müjdat Gezen ile Levent Kırca'lara kaldığının ayırdına nihayet varmış olmalı ki, konken masalarından fırsat bulurlarsa, genellikle sarıya boyalı saçlarının arkasına gizledikleri sözüm ona Batıcılıklarının sabun köpüklerini, rantiyesi oldukları ana arterlerde, ilericiliklermiş sanısıyla, sinirli sinirli üflemektedirler.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bedelli askerlik... Vicdani ret... vs. (1)

Namık Çınar 18.11.2011

Toplumsal sorunlarımızı birkaç günlük gündemler tarzında yaşamaya öylesine alıştık ki, yerini bir başkası alana kadar yalapşap tartışıp, özünü yakalayamadan bu konuyu da eskiteceğiz, korkarım.

Kısa dönem askerlik... dövizle askerlik... bedelli askerlik... vicdani ret... gibi farklılıklar ve karmaşalar, çağ dışı bir **"askere alma sistemi"**mizin varlığından kaynaklanıyor, netice olarak. Yâni, **"zorunlu askerlik"**ten.

Çoğu uygar ülke tarafından terkedilmiş ya da nispeten demokratikleştirilmiş olan bu model, **ulus-devletler çağı**nın erken safhalarında uygulama alanı bulmuş ve **devletler sisteminin** küresel ölçekteki dengelerini yerlerine oturtan büyük savaşlara, **bol ve ucuz asker** temininde önemli rol oynamıştır. Ayrıca, yurtdışındaki rejimlerin içselleştirilmeleri ve aynı tezgâhlardan geçirilen halkların **birörnekleştirilerek homojen hâle getirilmeleri** işine de yaramıştır.

Nitekim, Osmanlı süreci de olmakla beraber, asıl 1920'lerden itibaren Türkiye'de de; kurulan genç Cumhuriyet'in ve onun nükleer yakıtı olan Kemalizm'in, toplumun genlerine bir ideoloji olarak kazınabilmesi bakımından, eğitim seferberliğinin bir parçası misyonuyla; okulların parmak aralarından sızarak kaçabilecek köylü çocuklarının dinsel, dilsel ve etnik homojenliklerde asimile edilmelerinde yarayışlı görevler yüklenmiştir.

Ne ki, gerek günümüz dünyasının çok daha özgür ve demokratik hâle gelmesi, gerekse **"savaş"**ın yapısındaki nicel ve nitel değişimler, buna uygun yeni ve yapısal dönüşümleri, askerlik kurumu bakımından da gerekli kılmıştır. Günümüz savaşları, **terörizmle mücadeleyi** giderek öne çıkaran, daha ziyade saman alevi gibi bir çırpıda gerçekleşiveren **bölgesel çatışmalara** dinamizm ve duyarlılık isteyen ve **büyük itilaflara** karşı da ittifaklar içinde olmayı zorunlu tutan, bir mahiyet taşımaktadırlar.

En kabadayısı birkaç gün süren bu şıpınışı şenlikler(!), tüm dünya için, tv'lerin başına geçerek naklen izlemeye alıştıkları, âdetâ havaifışek gösterilerine dönüşmüş seyirliklere çevrilmiştir

Her şeyin çabucak olup bittiği o birkaç günlük süreçte, kentlerin altyapıları, askerî mahfiller, havaalanları, deniz üsleri, stratejik sanayi tesisleri yok edilmekte; saldırıya uğrayan taraf, on yıllar boyunca belini doğrultamayacak kadar tahrip görmektedir. Sokaktaki o görünen askere ancak, daha ziyade hava akınlarıyla ve balistik füzelerle yapılmış yıkımlardan sonra iş düşmekte; süngünün ucundan çok, muhaliflerle ve yerel halkla kurulan diplomatik ve sempatik ilişkiler önem kazanmaktadır.

Artık eskisi gibi işgaller de yoktur. Tahrip edilen, tehlikeli olmaktan çıkınca, ekonomik anlamda bağımlı hâle getirilerek, kontrolü elden geçirilmeden, toprakları bir an önce terkedilmektedir.

Saldırıya uğramaktan mutlaka kaçınmalı, muharebe edilecekse de taarruz eden ya da gerilla savaşını seçen anlayışlar öne çıkarılmalıdır. Zira savunan taraf kesinkes tahrip olmaktadır. Savunma, bir muharebe şekli olarak anlamını kaybetmektedir. Savunulacaksa, harbe girmemek; sorunlara mutlaka diplomaside çözümler bulmak, daha faydalı görünmektedir.

Artık düşman birlikleriyle yüz yüze gelmeler de, üzerlerine açılan hazırlık ateşleri ya da taarruz çıkış hatları da tarihe karışmakta, konvansiyonel silahlar ve klasik birlikler mizatlarını doldurmaktadırlar.

Yok edici saldırılar, eskiden olduğu gibi gene zengin ve gelişmiş ülkelerden ya da onların koalisyonlarından gelmekte; saldırıya uğrayanlar, gene geri kalmış ve ötekileştirilmiş kadersizler olmaktadır.

O hâlde, dünya paktları içinde dayanışma ararken; kendi halkını riske ederek, İran'larla, Rusya'larla ittifaklar kurmaya hevesli generallerden farklı olarak, tarihe ve küresel jeo-politiğin trendlerine dikkat kesilip, yanlış taraflarda yer almamak lazımdır.

İşte bu hâl ve koşullardaki TSK, teşkilat, malzeme ve kadroları (TMK) bakımından, eskide kalmış kurumsal yapısıyla, hükmü geçmiş taktik ve teknikleriyle, artık bir **geçmiş zaman ordusu** hüviyetindedir.

Türkiye'nin Silahlı Kuvvetleri'nin, bu hantallığı ve geride kalmışlığı yüzünden, yarın bir savaş çıkarsa belki de yenilecek dahi olduğu, sistemik bir sorunu vardır. Çoğu kimsenin görmediği, o nedenle de hiç sözünün edilmeyip gözden kaçırıldığı bu sorunun kaynağı ise, zorunlu askerlik sistemidir.

Çünkü bu sistem, tüm teşkilatın kuruluşlarındaki personelin yarısını, harp çıktığında çağrılmak üzere, yedekte tutan bir modeldir. Şu anda meselâ ordunun mevcudu, muvazzaflarının sayısı itibarıyla 800 bin kişi ise; aslında bu, kuruluş ve kadrolara en az bir buçuk milyon kişinin tahsis edildiğini, kalan yarının harp çıktığında terhis edilmiş yedeklerden oluşacağını öngördüğünü, göstermektedir.

Zira askerlik, 20 ile 46 yaşlar arasındaki erkeklerin, ilkin muvazzaf olarak kışlalarda, sonra da yedek olarak sivil yaşamda çağrılmayı bekledikleri bir yükümlülüktür. Yâni ordunun aşağı yukarı yarısı silahlı, diğer yarısı da yedekte durmaktadır.

Örneğin, bir piyade bölüğünün olması gereken mevcudu 204 iken, hiçbir vakit 100-110 kişiyi geçememiş; hazardayken hep bu yarısı kadarlık eğitimler, tatbikatlar ve harp hazırlıkları yapılabilmektedir. Bu aynı, bir futbol takımındaki 11 kişiden, her zaman için sadece altısının var olup, diğer beş oyuncusunun, elini kolunu sallayarak, ancak maç günü gelip katılmasına benzer.

(Konuyu pazartesi de sürdüreceğiz...)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bedelli askerlik... Vicdani ret..vs. (2)

Namık Çınar 21.11.2011

Bir önceki yazımda, artık günümüzdeki harplerin, gerek uygulanan taktik ve stratejiler, gerekse yapısal teşkilatlanmalar bakımından, geçmiş zamanlarda kalmış orduların baş edemeyecekleri kadar değişime uğradıklarını yazmış; bu mahiyetiyle, bizimkinin de modası geçmiş bir ordu olduğunu söylemiştim.

Saldırıya uğrayan ülkelerin en çok birkaç günlük yıkımlarla işinin bitirildiği bu teknolojik savaşlar karşısında, ancak postallarını bağlıyor olabilecek hımbıllıklardaki TSK'nın da, eğer önlem alınmaz ve lüzumlu reformlar gerçekleştirilmezse, yapabileceği pek bir şey olmadığını bilmesini isterim.

Nitekim, yarısı terhis edilmiş yedeklerden, diğer yarısı da silah altındaki muvazzaflardan oluşan, en az bir buçuk milyonluk kâğıt üzerindeki bu ordunun, kıyametin o birkaç gününde tertiplenip, hayatın üstüne tıpkı bir deprem gibi yüklenen savaş makinelerine nasıl göğüs gereceğini, askerliğini yapmış olup da bu yazıyı okuyanlar, o koşullarda ne yapacaklarını ve ne işe yarayacaklarını, şöyle akıllarından geçirip bir düşünsünler bakalım, nereye varacaklar?

“Sağa dön, sola dön” matraklıklarıyla ve **“bizim başçavuş bir gün demişti ki”**yle süren, bitmez tükenmez yalan yanlış anıların taşlı tarlasında eşinerek, yurt savunması ekilip biçilebilir mi hiç yahu?

Bir mesleğin erbabı olunmadan, gaza gelip meselâ nasıl doktorluk yapılamıyorsa, artık askerlik de yapılamaz, değil midir? Eskiden köy köy dolaşıp, sanki hekimmiş gibi sağlık hizmeti veren iğneciler vardı. Şimdi hâlâ var mı? Eğer o iğnecilerden artık kalmadıysa, yirmi yaşına gelince, zart-zurt tezgâhlarından geçirilerek icra edilen yarım yamalak askerliklerin de kalmaması gerekmez mi, o vakit?

Bir bölüğün mevcudu iki yüzdür; ama uygulamada bunun ancak yarısı var. Eğitimini de, tatbikatını da seksen senedir hep o koşullarda yapıyor, çünkü tertiplenmesi böyle. Meselâ, dört kişilik geri tepmesiz top timi mi var; bu personellerden muhtemelen ikisi var, ikisi yok. Diyelim şoförle nişancı var, fakat nişancı yardımcısıyla cephaneci yok. Onlar kısmet olursa, savaş çıkınca gelecekler. Gelip de ne yapacaklar, dersiniz? Kendinizden gidin; o cehennemin ortasında siz ne yapabilecek iseniz, onlar da o onu yapacaklar, sonuçta. Buna mı yanarsın; eksik kadrolar yüzünden berikilerin bir türlü doğru dürüst yapamadıkları eğitimlerine mi yanarsın?

İş bu kadarla kalsa iyi; sabah **“içtima”**larından sonra ne çok adam kirişi kırardı; var mı anımsayanınız? **“Arazi olmak”** deyimi de, kılıfına uydurulan o kaytarmalardan gelmez miydi zaten?

Eğitim alanları, yollarını sadece uyanık olmayanların sütçü beygiri gibi aşındırdıkları; ama **“çaycı”**sı, **“berber”**i, **“ayakkabı boyacısı”**, **“lâhmacuncu”**su, –bağışlayın– **“kerhane tatlıcısı”**, mevsimine göre meşrubat satan **“gazozcu”**su gibi, pazarcı esnafı kabilinden bir taifenin, zerrece bilmedikleri yerlerdir. Sadece onlar mı? Durun biraz bakalım; **“yazıcı”**sı, kayıt kuyudatı süsleyen **“bilgisayarcı”**sı, üst birliklerden istenen **“duvarcı”**sı, **“badanacı”**sı, **“marangoz”**u, orduvine ya da kışla gazinosuna verilen **“garson”**u, **“kantinci”**si, alay mutfağına gönderilen **“aşçı”**sı da eklenmelidir bunlara. Ya, her bölükten beşer-onar toplanan **“patates-soğan soyucular”**, **“garaj çavuşu”**, **“yemekhaneci ve tabakçılar”**, **“inzibata ayrılanlar”**, viziteye çıkan o günlük numaradan **“hastalar”** ne olacak, onları unutacak mıyız? **“Koğuşçu, depocu, tüfekçi, tuvaletçi”**, öteye beriye olur olmaz dikilen **“nöbetçiler”** ile **“bölük komutan postası ve şoförü”**nü, ayrıca **“yıllık izindekiler”** ile **“dış görevdekiler”**i de koydun mu üzerlerine; yap bakalım geriye kalanlarla, yapabiliyorsan, yurt savunmasının muharebe eğitimlerini, şimdi.

Güldürmeyin adamı, Allah'ınızı severseniz. Birazcık vicdanı olan ve tırnak ucu kadar olsun, yurdunu seven bir insan, derhal son verilmesini ister, bu yalan dolan hokkabazlıklarına.

Bunca zamandır ne yaptılar o darbeci generaller, diye hesap sorulmasına, utanmadan karşı mısınız, gene hâlâ?

Tv'lere çıkıp ne demişti, baskına uğramış olan Dağlıca'nın o tabur komutanı? **“Taburda bir bölük kurduk.”** Taburun bölükleri yok muymuş da, kalkıp bölük kurmuşlar? E tabii, derli toplu olarak ancak bir bölük çıkabiliyorsa taburdan, ondan böyle söylüyor, besbelli. Çünkü, “Karakol binalarının inşaatlarını da bize

yaptırdılar,” diyordu, yarım ağızla yakınlıkla. Adamın rütbelerini söktüler, o hâlâ **“nerede bu ordunun istihkâm sınıfı”** diye soramıyor, şöyle dolu dolu.

Sözün özü, Silahlı Kuvvetler bir saniyesini dahi yitirmeden profesyonel bir yapıya geçmeli; tüm kadroları bütünlümlü, işi sadece askerlik olan, zımba gibi birlikler ihdas etmelidir.

Yanlış bir **“askere alma sistemi”**nin yan ürünleri olan **bedelli askerlik** ve **vicdani ret** gibi sonuçlarla uğraşacak yerde, **zorunlu askerliğin tümüyle kaldırılacağı** bir modele odaklanılmalıdır.

Yediği tokattan sonra öbür yanağını da uzatan **“İsa”**nın felsefesine benzemez, eliyle kılıç tutan **“Muhammed”**in harp doktrini. O yüzden insanları, yalanlara saptırmaktan da, Varlık Vergisi’ni ödeyemeyenlerin Aşkale’ye gönderilmelerine benzeyen durumlara düşmekten de, kurtarmak gerekir.

“Adam öldürme sanatı”nı öğrenmeyi, herhangi bir gerekçeye sığınmadan ret etmek, esasen kâfi sayılmalıdır. **“Onlarda da var!”** diye sarıldığınız kimi **“Batılılar”**a, zorunlu askerliği yok ederek hiç değilse bu konuda örnek olursunuz, fena mı? Muasır medeniyet seviyesinin de **üstüne** çıkmaktan dem vuran sizler değil misiniz ki? Alın, bir fırsat işte size.

Ama, nerde sizde o kafa...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ordu’daki profesyonelleşmenin içyüzü

Namık Çınar 25.11.2011

Düşüncelerinin çoğuna itibar etmiş olduğum **Prof. Dr. Eser Karakaş**’ın geçen günkü yazısına, ne yazık ki katılamıyorum bu defa. Değerli hoca, *Star*’daki makalesinde diyordu ki: **“Genelkurmay’ın açıklamalarından yola çıkmak suretiyle, 720 binlik bu ordunun, 365’i general, 40 bini subay, 96 bini astsubay, 65 bini de uzman erbaş ve er olmak üzere, 200 binlik profesyonel personelinden giderek, acaba bundan TSK’nın profesyonel orduya geçmeye hazır olduğunu ve hâttâ paralel bir biçimde geçmiş dahi sayılabileceğini çıkarabilir miyiz?”**

Hayır hocam, çıkaramayız. 465 binlik zorunlu askerine nazaran, şiştikçe şişmiş bulunan bu profesyonel kadrolar, kurumun sadece ve sadece bürokratikleşmiş devasa yapısını temsil eder, o kadar. Gidin bakın bakalım, bu 200 bin personelin acaba kaç tanesi, sabahları postallarını giyip de eğitim ve tatbikat alanlarına çıkıyor; kaç tanesi de kırmızı biyeli pantolonlarının altına iskarpinlerini giyerek askerlik yapıyor?

Bunu anlamak için, nasıl olsa yıl boyunca birkaç günlük aralıklarla, Anıtkabir’in avlusunu akıl almaz mevcutlarla silme doldurarak yapa geldikleri bir tören gününü, tv’nin başına geçip izlemek bile, neredeyse yeterli gelecektir.

Denizi olmayan Ankara’da, karargâhlardaki denizci subay ve astsubayların sayısı, sanki gemilerdekilerden daha fazla gibidir. Üslere gidin, kışlalara gidin; hep karşılaşacağınız manzara, eratin başına koyacak subay ve astsubayın bulanamayıp, eksik personelle çalışılıyor olduğudur.

TSK’nın profesyonelleşmesinin önündeki en büyük engel, ilkin kendi profesyonelleridir.

Gençlik çağlarında iken söylenerek ve sızlanarak yapılp, bir şekliyle atlatılabilmiş **“eğitim alanı askerliği”**nden sonra, bürokrasinin göbeğine hızla dalınarak icra edilmekte olan bir askerî kültür geliştirilmiştir. **“Cumhuriyet’i korumak ve kollamayı”** kazıdığınızda, altında biraz da; **“ekmek elden, su gölden”** tarzında, verimsiz ve asalak bir hayatın beslendiği bir **“saadet zinciri”**nin yatmakta olduğu görülür. İster hâlen görevde, ister emekli olsunlar, ulusalcılığın ve Kemalistliğin bayrağını en fazla dalgalandıranların röntgenini çektiğinizde; mesleki hayatları çekirdeksiz üzüm gibi geçmiş olan bu kimselerin, yazın kamplardan, kışın orduevlerinden nasıl da olabildiğince çok yararlananlardan oldukları ve sosyo-kültürel hayatlarını nasıl da sadece bunun üstüne tesis ettikleri arasındaki bağ, bakalım kurulabilecek midir?

Bu kadroları kışlalara dağıtarak sonuç alınacağını ummak da yanlıştır. İçinde bulunduğumuz hâl, borularını dirseklerini ihtiyaca göre yeniden biçimlendirerek kuracağımız bir sobanın kine değil de; daha çok, artık ısınmayan ve maliyetli kazan kapasitesi, eskimiş brülörleri ve çürümüş sıva altı borularıyla, âdetâ eskiyen ve dökülen bir binanın, o günkü esaslara göre yapılmış sabit kalorifer tesisatına benzemektedir.

Profesyonelleşmenin ve optimum ölçeklere inerek rasyonelleşmenin önündeki engeller bununla da kalmayacaktır. Meselâ, bırakın yiyecek-içecek sektöründeki iyileşmeleri ve yemek fabrikalarındaki gelişmeleri; pırasalarını çuvalara toprağıyla tezeğıyle çalakalem doldurarak, kışla mutfaklarına bir yolunu bulup okutabilen müteahhitlerin tekerlerine çomak sokmaktan tutun da; 21 günlük izcilik kampının sonu geldi diye neredeyse ayaklanacak olan Burdur esnafına kadar, daha nice nice kesimlerin, binlerce milyonlarca çıkarlarına turp sıkılacaktır, bu yapılrısa.

Askerler, aslında neden silâh altında hazır tutulurlar, hiç düşündünüz mü? Eğer muhtemel bir savaşa ânında karşılık verebilecek hazırlıkta değilseler; biz de, gitsinler evlerinde otursunlar, demez miyiz o vakit?

Gerçekte, Genel Savunma Planı’nın ihtiva ettiği **“asıl muharebe hattı”**ndaki savunma mevzilerine, ya da **“taarruz çıkış hattı”**na yakın olarak seçilen **“toplanma bölgeleri”**nde tertiplenilip, sorumluluk sahasının eğitim ve tatbikatlarına yoğunlaşılacak yerde, şirazesinden çıkıp, âdetâ sivil halkı denetim altında tutmak üzere, il il, ilçe ilçe, durağanlığı esas alan kışlalar yaratılmıştır. Hele hele karargâhlar, koca koca kentlerin en merkezdeki meydanlarında, beş yıldızlı otellerle yarışır hâle gelmişlerdir.

TSK’nın, darbeler sürecinde geliştirerek bugünkü noktaya getirdiği **“askerî anafikir”**, siyasallaşmasının bir neticesi olarak, çağımızın savaşlarına karşı alınacak önlemleri içermekten çok, kendi halkının toplumsal yaşamına ve onun siyasal kurumlarına çekidüzen vermek üzere biçimlenmişliği ve yapılanmışlığı simgeler.

O yüzden, bu ordunun çağın gereklerine göre profesyonelleşmesi isteniyorsa, mevcut yapısının ölçü alınmasından olabildiğince kaçınarak, **“Stratejik Savunma Konsepti”**ndeki bütün unsurları yeniden tarif edilmelidir. Böylece Teşkilat, Malzeme ve Kadrolarına (TMK) gelinerek; meselâ uçan, yüzen ve özel harp yetisi edinerek sarp dağlara da tırmanan; son model silah sistemleri ve teçhizatlarıyla, ve nitelikli subay astsubay erbaş ve erleriyle, hâttâ başlarındaki kırk yaşını henüz aşmamış generalleriyle, 90 bin kişiden oluşan 30 tane zimba gibi tugayı tahayyül etmek çok mu ütöpiktir, gözünüzü seveyim?

Ama siz hükümet olarak, asıl yapılması gerekenleri savsaklayıp, yanlış bir **“askere alma sistemi”**ndeki yığılmaları, kalkar da paraya tahvil ederek, üstelik reformmuş gibi gösterirseniz; **vesayetçiler** yarın- öbür gün toparlanıp da canınıza okurlarsa, buna hiç şaşmayacağım, doğrusu.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Dersim isyanı mı, Dersim katliamı mı

Onları kolayca ayırt edebilirsiniz. Hemen her olayda, kendilerini ne kadar da çarçabuk belli edip, ele veriyorlar.

Ermeni meselesinde, Kemalist tek parti uygulamalarında, 6-7 Eylül trajedisinde, askerî darbe süreçlerinin dramlarında, Ergenekon ve Balyoz davalarında... halka çileler çektiren **“mende bur bir devlet anlayışı”**nı aklamak ve meşru göstermek için, tv’lerde ve gazete köşelerinde foruyarak, tam bir ağız birliğiyle zevahiri kurtarmaya çalışıyorlar.

Oysa bu gayretkeşlikleriyle, Memduh Tağmaçların, Faik Türünlerin, Kenan Evrenlerin, Çetin Doğanların indinde; hani Yahudileri temerküz kamplarında yakan Nazilerin, onları sıraya sokmaları, liğme liğme giysilerinden soyup duş alacak imişler gibi yapıp kandırarak gaz odalarına sevk etmeleri için, aralarından seçtikleri buna müsait Yahudiler vardı ya, âdetâ canlarını bir süreliğine kurtaracak olan onlara benziyorlar.

İşte böyleleri, bakın şimdi de Dersim katliamı için sahneler. Kendilerinin yaptıkları gibi, Mustafa Kemal’e ve resmî ideolojiye hâlel gelmesin diye çırpınılırsa; Osmanlı’nın son dönemlerinin de, Cumhuriyet tarihinin gerçeklerinin de ortaya çıkamayacağını düşünemiyorlar mı? Sürekli sığındıkları şekliyle, eğer her olay, sadece kendi öznel koşullarının at gözlükleriyle görülür ve o günkü aktörlerin sosyo-psikolojik siyasalarındaki değer yargılarıyla yetinerek ölçölüp biçilirse; Almanların ihtişamlı birliğine heves etmiş Hitlerlere de, komünizmi pekiştirmek uğruna milyonlarca insanı katletmiş Stalinlere de hak vermeye gelmeyecek midir, o zaman sıra?

Çoğunda olduğu gibi, Dersim’deki olayların da özünde yatan; 600 yıllık Osmanlı’nın, ekonomik, askerî ve insan kaynakları bakımından, uzunca bir süredir âdetâ **“yılıkı”**ya bıraktığı Anadolu’ya yaslanmayıp; umûrunu, daha ziyade Balkanlar’da, Kırım’da, Levant’ta, Mezopotamya’da, Arabistan Yarımadası’nda ve Mısır’da, hâttâ Kuzey Afrika’da ve Arşibald ile Akdeniz’lerde aramış olduğu gerçeğidir.

Osmanlı merkezî idaresi, başlangıçtaki fetihlerde büyük rol oynamış Anadolu insanını devreden çıkararak, tımarlı sipahinin kontrolünde toprağa bağlayıp, terk edemeyeceği bir köylü mahpusluğunda çiftçileştirerek, sadece vergi üretmesi için sömürülen bir köleye indirgemişti. Anadolu Müslümanlarının, hele bir de Alevi iseler, askeriyeye eskisi gibi girmelerinin ve yükselmelerinin fırsatı tamamen yok edilmişti. Artık onlar, kafalarını kesecek ya da kurşuna dizecek olan Kuyucu Murat veya Muğlalı Mustafa Paşalara müstahaktılar.

Ne ki, ulus-devletlerin kurulması sürecine girmiş olan yeryüzü, 19. yy. boyunca Osmanlı’nın altını oyup içini boşaltınca, yâni elde artık makbûl ahaliler ve topraklar kalmamaya başlayınca; 20. yy. başları itibarıyla, nihayet akıllara işte bu metruk arka bahçedeki Anadolu halkı gelmişti. Osmanlı için iş işten geçmiş; yüzyılların unutulmuş ahalisine, artakalan topraklarda yeni bir devlet kurmaları için, iş başa düşmüştü.

Lâkin, Osmanlı bakiyesi İttihatçı paşaların bir bölümü, bu yeni devletin kuruluş aşamasına sızarak, onlar da müdahil olmuşlardır. O yüzden, ilk Cumhuriyet Anayasası olan 1921 Kanun-i Esasî’si, Anadolu halkı ile, sürece sonradan gelip katılan bu Osmanlı zabitanının koalisyonuna bir işaretken; ayrıca yerel inisiyatiflere ve yerel çeşitlilikler bağlamındaki özgürlüklere teşne bir içeriği de ihtiva etmekteydi.

Gelin görün ki, savaş bitince, Mustafa Kemal Paşa önderliğindeki ekip galebe çalacak; derhal 1921 Anayasası’nı rafa kaldırıp, farklı değerler yelpazesini silip süpüren 1924 Kanun-i Esasî’siyle tesis edecekleri, demokrasiye kapalı, tepeden inme, monist bir toplum mühendisliği yoluyla; Türk ırkçılığına dayalı bir ulus-devleti, yüzlerce yıllık dinsel inançların sosyo-psikolojisini katı bir lâisizmle gözardı ederek, zor yoluyla kurmaya kalkışacaklardır.

Sorunlarına yüzyıllardır hiç orali olunmamış bu kıraç toprakların yoksul insanlarını, hayat tarzlarını belirleyen dağların ve yaylaların sunduğu binlerce yıllık geleneklerden ve nispi özgürlüklerin doğurduğu yerel

özerkliklerden birden bire kopararak, merkezîleştirip birörnekleştirerek asimile etmek üzere; tıpkı bir koşum hayvanına yapılageldiği gibi, ağzına gem vurup boyunduruk altına almak; örneğin Türkleşemiyor ve Sünnileşemiyorlarsa da topunu kırıp geçirmek, ancak zulümle kotarabilecekleri bir şeydi.

Onlar da, işte bunu yapmışlardır.

Cumhuriyet tarihimizi biçimleyen bir ideoloji olarak, **“Kemalizm gerçeği”** kavranmadan, ne doksan yıllık sorunlarımız anlaşılabilir, ne de **“I. Cumhuriyet”** defteri kapatılıp, **“II. aşama”**yı ifade ediyor olan **“demokratik Cumhuriyet”**e geçilebilir.

Çırpınışları ve çirkeflikleri ayyuka çıkan, bu rejimin tesis ettiği kurulu düzendeki **“faiz ve rant aristokrasisi”** ile, ağızlarına çalınan birer parmak bal ucuzluklarındaki **“sivil-asker bürokrasisi, medya ve siyaset sacayağı”**nın devrilmesi; birbirlerini besledikleri **“saadet zinciri”**nin kopmasıyla mümkündür. Ve sanki, uzun soluklu da olsa, artık bunun sonuna gelinmiş olduğu dahi söylenebilir.

Ne ki, yorgunluk emareleri gösteren ve zaman zaman dürtülmeyi hak eden bir siyasal iktidarın söz konusu olduğu da unutulmamalıdır.

Başbakan'ın, Dersim için devlet adına özür dilemesini, diğer acılarınkiler de izlemelidir.

Ümitsiz bir vaka haline gelen Kılıçdaroğlu içinse, işin bu denli uzun boylu kılınması gerekmez. Onun, dedesinin ve babasının mezarları başına gidip, onlardan özür dilemesi kâfidir.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Balbay'a bin karanfil

Namık Çınar 02.12.2011

Gizem ve kendisinden birkaç yaş büyüğü **İrem**, abla-kardeş birlikte, şofbenden zehirlenmişler. Hoş, İrem ölmemiş, durumu ağırmış; ama hiçbir tv, hiçbir gazete ondan bahsetmiyor, şöyle doğru dürüst. O adeta yok. Bu yüzden de, bizim için pek bir şey ifade etmiyor. Kardeşi olmasa, belki de haber değeri dahi olmayacak. Kabına sığmaz hevenkli konuşmalarıyla, bize sempatik hâle getirilmiş olan; ötekisi, çünkü.

İşte bu, Türkiye'deki medyatik kurgunun her şeyini gözler önüne sermeye yetiyor.

Meselâ, bu ülkede sanki **Mustafa Balbay**'dan başka haksızlığa uğrayan kimse yokmuşçasına bin gündür yayın yapılıyor. Amaç haksızlıkların izini sürmek olaydı, ona gelene kadar daha neler neler vardı; lâkin, kazın ayağı pek öyle değil çünkü.

Aslında, **çapanoğlu niyetlerle simgeleştirilen o Balbayların, Özkanların, Şenerlerin, Şıkların, Yalçınların üzerlerinden, tüm darbecilerin, tüm derin devlet sanıklarının mağdurlara dönüştürülmek istendiklerini, görmüyor muyuz sanıyorsunuz? Böylece bu yurdun başına çoraplar örmüş faşizmlerin günümüzdeki sürdürümcüleri, özgürlük savaşçıları hâline gelmiş olacaklar, öyle mi? Sevsinler sizi.**

Demek ki, Balbay figüründen yola çıkarak, tıpkı bir film kurgusundaki simgesel karakterin temsil edeceği grubu, gerçeğinden saptırarak, dilediğiniz yerde gösterebileceksiniz. **Allayıp pulladığınız bu zevattan giderek, askerî darbeleri aklayabileceksiniz.**

Sorumlusu olduğu Cumhuriyet Gazetesi'nin Ankara bürosunda, üç koca yıl boyunca çalıştırdığı genç gazetecileri sigortalı dahi yapmayacak kadar sıradan sömürgeciliklerdeki bu adamı, hak etmediği ölçülerde yüceltiniz ya, yuh olsun size!

Solculuğun, neredeyse anlamı da kalmadı, sayenizde. Sözde sol, hiçbir döneminde faşizmle bu kadar benzeşmemişlerdi. Baksanıza, Çetin Doğan bile, **“ben yanmazsam... sen yanmazsan... biz yanmazsak”** diyesi olduğu martavalları atabilmişti meselâ, tv'lerde. Bu dalga-dümenleri kavrayamayanlar bakımından, yavanlaştırıp ucuzlatarak, her şeylerin içine ettiniz, sizin anlayacağınız. Ama yemezler.

Her ideolojinin salkımıyla götürenleri sayıca az; fakat üç kuruşluk ucuzluklara tav olup, o kadarıyla yetinenleri çok olur. Durum, kendilerini **“beyaz Türk”** zanneden bu cemahtaki piyonlar bakımından da öyledir. Önemli olan, bu amigoların gaza getirilip, kamuoyu dedikleri bir ortamın yaratılmasıdır.

İşte bu fasulyeden beyaz Türkler, resmî ideolojiler çerçevesinde aldıkları eğitimlerin koşullandırmasıyla, aslında içlerinden devşirildikleri geniş halk kitlelerinin, yaşama biçimlerinden ve özellikle de dinsel anlayış ve ritüellerinden acayip tiksinti duymaya başlarlar.

Hayır... meselâ hep beraber kalkıp Hristiyan olsalar, hadi bir başka inancı temsil ediyorlar, diyerek; onları daha dürüst bulacağım. Nihayet aralarında rekabetler ve enikonu derin farklar var, falan diye düşüneceğim.

Ama öyle de değil ki, be birader! Onlar da, tıpkı bunlar gibi, Müslümanlar. Onlar da oruç tutuyorlar, kurban kesiyorlar; yaşları biraz ilerleyince, mevlit dahi okutuyorlar.

O zaman, bu zevzekliklere yol açan fark ne? Örneğin, bu farkın kaynağı din olsaydı, İslâm olmamaları gerekmez miydi? Onları ayıran, demek ki din yahut dinin içeriği değil. Ya ne, pekiyi?

Onları ayırt eden faktör, toplumsal hayattaki öznenin, siyasal ekonomik ve kültürel olarak, kendilerinin olup olmadığıdır. Her ne yapılacak ise, bunu onlar yapmalıdırlar. Nasıl bir din... nasıl bir düzen... nasıl bir politika... nasıl bir ekonomi... Sofra onlara göre kurulmalı, yalnız onlar doymalıdırlar.

İşte şimdi onları çileden çıkaran şey, kendileri bakımından umut kırıcı bir şekilde, bütün bu değerlerin yeniden işlenmek üzere, ilk kez halkın eline geçmiş bulunmasıdır.

Cumhuriyet tarihi boyunca, ilk kez bir darbe teşebbüsünün ve derin devlet ilişkilerinin ortaya çıkartılıp hukukun önüne getirilmesini, ahlâksızca önemsizleştirilenler ya da saptıranlar; halk düşmanlarını, özgürlükleri adeta ellerinden alınmış masumlar gibi göstermek için, canhıraş çalışanlar; bu ülkeye ve bu halka en büyük kötülüğü yapmaktadırlar.

Kaba saba gördükleri bu halkın eline geçeceğine, iktidara faşizmin dahi gelmesine rıza gösterenler, sözde solculuklarda ve ilericiiliklerdeki bu bağnazlardır.

Son 20-30 senenin Genelkurmay Başkanları, Kuvvet ve Ordu Komutanları, ellerini kollarını sallayarak dışarılarda dolaşırken; zaten bu işlerin içine sokulmaları başından beri doğru görünmeyen zurnanın son deliği, dış kapının mandalı konumlarındaki küçük rütbelilerin tutuklanma yanlışlıklarını kullanarak; lâfı, masum göstermeye çalıştıkları içerideki orgenerallerin bırakılmalarına kadar getirmektedirler.

Cezaevinden kaçırmak üzere, aday gösterilmelerindeki alicengiz oyunlarının hiç önemi yokmuş gibi; halkı iğfal ederek milletvekili seçtirdiklerini de bıraktırmak için, dökmedikleri dil, yemedikleri nane kalmamıştır.

Ayıp ayıp, utanın; bu sizinki adalet madalet aramak değil, düpedüz emrinde olduğunuz egemenlerinizi kurtarma operasyonudur.

CHP'liler ve bilcümle Kemalistler, Balbay'ın içeride geçirdiği bininci güne izafeten, dün **yere bin tane karanfil bırakmışlar** imiş. Ya pekiyi, Türkiye halkının onların faşizmlerinden dolayı, doksan yıldır çektikleri nice acıların anısına, hiç değilse **kıymdan geçirdikleri 14 bin Dersimli için, bir tane olsun karanfil bırakmaya yürekleri var mıdır acaba?**

Olmadığını bilmezmişiz gibi, sen bendeki şu soruya da bak, yani!

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Mustafa Kemal olmasaydı

Namık Çınar 05.12.2011

Problem o ki, sadece Kemalistlerden değil, Kemalist olmadıklarını söyleyenlerden de; **“Mustafa Kemal olmasaydı, Anadolu'daki kurtuluş hareketinin gerçekleşemeyeceğini; zira halkın içselliğinden doğarak bunu kanırtacak dinamik bir ivmenin olmadığını”** ileri sürenler var. Eğer bu doğruysa, lâfı gevelemeden diyelim ki, haksızlık ediyoruz o zaman biz Atatürk'e. Her şeyi ona borçluysak, tıpkı Kemalistler gibi, Anıtkabir yönüne serelim derhâl biz de seccadelerimizi.

Kendi içsel mekanizmaları o devinimlerden yoksun bir toplumu, iyi huylu bir önderin alıp uçurması ve bir Tanrı gibi yağurması, nasıl fantastik bir öyküdür? Bir birey, düşünsel anlamda elbet de toplumundan, hâttâ dünyadan daha ileride olabilir. **“Düşünce tarihi”**nin de yazdığı gibi, zaten o yüzden de muhtemelen itilip kakılıyordur.

Sıkça denedikleri bir vakiadır ama, eylem adamlarının bireysel tasarımlarıyla toplum inşa edebildikleri nerede görülmüştür? Bir ülkede, o ülke insanların kendilerine kalsa asla yapmayacaklarını, biri çıkıp yapabilir mi? Hiç böyle bir tarih ve toplum algısı olabilir mi?

En az bizim **“Cumhuriyet”**te geçen şimdiki sürecimiz kadar, 1920'lerdekilerin de arkasında, **“Tanzimat Fermanı”**ndan beridir deneyimledikleri çalkantılı bir siyasal hayat dururken; **“yarın Cumhuriyet'i ilân ediyoruz”** dendiğinde, o güne değin armut toplamışların şaşkınlığı mı vardı yüzlerinde?

Hâttâ **“Tanzimat”**, çürüyen ve yıkılmaya yüz tutan imparatorluğun Batı ilkeleriyle **“yeniden yorumlanarak kurulması teşebbüsü”** ise, üstyapısal ve biçimsel reformların tepeden inmece bir marifetle dayatılmaları bakımından, bu ülkedeki **“ilk Atatürk”**ün Sultan Abdülmecit; **“II. Meşrutiyet”** olarak tanımladığımız sürecin de, **“Cumhuriyet'in erken adımları”** oldukları dahi söylenemez mi, meselâ?

Dalmaçya'lardan, doğu Avrupa içlerinden, Balkanlar'dan, Eflâk-Boğdan ve Kırım'dan, Kafkaslar'dan, Arabistan çöllerinden, Basra ve Suriye'den, mağripten maşrığa, yani Afrika'dan Hint'e kadar; koca 19. yüzyıl boyunca çekile çekile Anadolu'ya dolmuş çileli ve mazlum bir halkı, umarsız ve bedbin miskinliklerde göstererek ve ancak bir vapura binip gelecek olan bir avuç Osmanlı zabitanın siyasal vesayetleriyle duyurulaşacaklarına kanaat getirerek aşağılamanın, ne farkı vardır, Nur Sertel, Süheyl Batum, ya da Onur Öymen gibilerinkinden?

Mustafa Kemal ve arkadaşlarının sonradan gelip katılmaları, milli mücadeleye kuşkusuz ki güç katmıştır; ama hepsi o kadar. Çünkü sonrasında, ister tasfiye edilen silah arkadaşları dâhil her türlü muhalefet bakımından olsun, ister güçlendiğinde hacir altına alınması yeğlenen halk kitleleri bakımından olsun; adı Cumhuriyet de

olsa, “**demokrasi**”ye doğru evrilebilecek yetenekleri beslemeyen bir dikta üslûbuyla, daha başından itibaren sistematik olarak yanlış bir yapı yaratıldığı, doksan senede de olsa, hiç değilse şimdilerde, nihayet anlaşılacaktır.

Küresel tarihin o konjonktürlerindeyken, ulus-devlet rüzgârlarının savurduğu imparatorluğun etinden kırk kere koparak, yeni devletlerin kurulduğu bir sırada; Hüseyin Avni Ulaşlarla simgelenen Anadolu inisiyatiflerine ve ulusal önderliğin girişimi ve etkisi dışında olarak **kendiliğinden** (spontane) oluşmuş bulunan “**yerel kongre iktidarları**”na, gelip katıldıktan kısa bir süre sonra punduna getirip, Hasolarla Memolar edebiyatı çerçevesinde, ittihatçılarca el konulmuştur.

Oysa Anadolu ve Trakya’daki bu sivil hareketler, 1918’den itibaren sürdürdükleri kararlılıklarla, bir çatı altında tertiplenecekleri federatif bir kültürü giderek geliştirirlerken, silahlı mücadeleyi göze almışlar; boyun eğmeyi ve teslimiyeti savunan İstanbul Hükümeti’ne karşın, ulusal bağımsızlığı öngörmüşlerdir.

Ki o kongrelerde billurlaşan sivil siyasal irade, askerî gücün sivil otoriteye kesin olarak tâbî ve bağımlı olmasına büyük önem vermiştir. Bunun en belirgin göstergesi, “**silahlı güçlerin komutanlarının sivil kongre unsurları tarafından seçilmesi ve bu birlik komutanlarının sivil halktan olması**” kuralının getirilmiş bulunmasıdır. Yâni, “**başlarında eşraftan bir zât**” olacaktır. Örneğin, ağustos 1919’daki Alaşehir Kongresi’nde, “**Umumi Kumandanlığa**” ordu mensubu olmayan birinin getirilmesine karar verilmiştir. “**Ordu görevlisi subaylar en başa geçirilirse, halk istiklâlinin ordu dışı ve sivil toplumsal niteliğine ters düşüleceği**” ileri sürülmüştür.

Nitekim, Salihli delegesi Zahid Molla, “**Her kim ki kuvvet kuşanırsa, insanlık huyu gereği, bunu suiistimâl eyler. Şahıs devam etmez, usûl payidar kalır**” diyecektir.

Yani şimdi.. daha sonraki yıllarda o Allah’ın cezası darbelerini yaparak, halkın ensesinde boza pişirecek olan **militarist bir Kemalizm** yerine, silahlı güçlerin kendiliğinden bağımsızlaşarak özerkleşmelerini engellemek yolunda çok bilinçli davranan bu unsurların, 90 sene önceki “**demokrasi tasavvurları**”nı dikkate almayıp, onlar için “**yetersizlikleri nedeniyle Kemalist bir vesayete âdetâ müstahaktılar**” demek, en hafif bir ifadeyle **aymazlık** olsa gerektir.

Monist ve kolektivist anlayış, bu ülkedeki herkesin kanına öylesine işlemiş ki, Kemalist olmadığını söyleyenler dahi, Mustafa Kemal Paşa’nın biricikliğini terk edememektedirler.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Enayisi ben miyim bu memleketin

Namık Çınar 09.12.2011

Hakikaten ne ilginç, ne hoş olurdu, değil mi? Başbakan, “**iddianame**” filan gibi konuların yanı sıra, “**sizler bizim haso adamlarımızsınız**” deyip; meselâ kimi kanun tekliflerinin hazırlanmasını da tutup bize pas etseydi, “**taraf**” olarak oturup biz yazsaydık, ne kıyak olurdu ama.

Ketenpereye getirmek amacıyla yapılmış olsa da, çok tuttum valla ben bu hayalgücünü. Düşünsenize, “**bir zahmet, siz hazırlayıverin de kanunlaştıralım**” diyerek, bir bakmışsınız, “**ordu reformu**”nu bizim gazeteden istemişler. Eh, ucundan kenarından da olsa, sanırım bana da ekmek çıkardı herhalde, bu durumda. “**Kafana göre, yaz bakalım bir şeyler**” derlerdi bana da, bizimkiler.

Fakat hemen öyle heveslenmesin kimseler. Durun bakalım az biraz. Akıllandım çok şükür. Artık hiç kimse, mandepsiye de, katakulliye de getiremez beni. Tufaya düşüremezler.

Lan oğlum, dünyanın enayisi bir tek biz miyiz? Eskiden olsaydı, Sayın Başbakana derdim ki, **“yav Sayın Başbakan, devrim yapacağız diye bir havalara girdin; biz de gerçekten yapacağımızı sandık, lâkin sonu tırıška çıktı. Sen yapmayacaksan, bırak da bari biz yapalım”**. Tamı tamına böyle söyledim. Bu işler, ah bir bize düşecekti ki, o zaman görecektiniz. Aklınız durur, bir de tavana vururdu. Topunun tozunu attırır, ne biçim devrim yapardık balıklama dalarak, biliyonuz mu?

Ama şimdi, hiç kusura kalmayın, beygir terli artık. İşe bak! Adamlar Karpuzkaldıran'ı Metris'e taşıyacaklar, bizse hâlâ **“demokrasilerde silahlı kuvvetler, yok şöyle olmalıdır, yok böyle olmalıdır”** diye vaaz irşat eyleyerek, sağa sola racon keseceğiz, ha? Yok ya, keriz miyiz biz?

Geçtik yüzme havuzunu, mini barı, jakuzili banyoyu; daha benim evimde LCD televizyon bile yok. El kadar bu şeyin, hâlâ merdanelisini(!) kullanıyoruz biz. Açık-kapalı spor alanları, tenis kortları, golf sahaları, sauna... bilardo, briç-bezik imkânları sunan, içki ve meşrubat servisinin yapıldığı gazino... ne bu ya! Bungee Jumping tesisini yapmayı unutmuşlar, sanki bir tek.

Yer miyim bu saatten sonra? Ben de kendi malakama bakarım arkadaş; ona göre yazarım yazacaklarımı. Getirisini, götürüsünü kollarım her şeyin, bundan böyle. Malûm; **“beyazlar”**ın arasından kopup geldiğim için, başta kırk yıllık arkadaşlarım olmak üzere, zaten ne kadar tanıyanım varsa, silmişlerdi beni defterlerinden. En çok seven askerî okul hocam bile duyunca, alı al moru mor, **“Yılmaz Özdil ile Bekir Coşkun'dan ilham almamı”** önermiş ve **“gözüne dizine dursun, onca öğrettiklerim”** der gibi, bir daha yüzüme dahi bakmamıştı; **Taraf**'ta yazmaya başlayacağımı helecanla söylediğimde, iki yıl önce.

Belli mi olur, bakarsın ilişkilerimi onarırım da; yeniden orduevlerine gider gelirim, eskisi gibi. Askerî kantinlerden alışveriş yapar, restoranlarda filan ucuz yemekler yer, boku bokuna (aman dilim sürçtü, afedersiniz), boşu boşuna KDV de ödemem, hem. **“Hindistan'ı sömüren İngilizlerin ordusu bile, böyle yapmadı o halka”** demekle, ne geçti elime, yalnızlıktan başka? Bana mı kaldı, bunları yazıp çizmek, salak gibi?

Birbirlerini yiyorlarmış görüntüsü veren partilerin, aslında her türlü şikeyi yapmaya ne denli müsait olduklarını, şike yasasındaki anlaşmaları göstermeyecek de, daha ne gösterecek, bana?

Üstelik, yapılmayanların yapılması için bastıran bir kamuoyu baskısı da yok, görünürde. Herkes kendi dalgası, dubarasındayken; tek denyo ben miyim, yâni şimdi?

Her dönemin icmâlî yapılip muhasebesi bağlandığında, yan ürün olarak açığa çıkanların fatura bedellerini ödeyecek birileri bulunur daima. Fakat bu sefer, kafaya koydum onlardan olmayacağım; sakata gelmeyeceğim, mantara basmayacağım, tongaya düşmeyeceğim.

Sayıştay yasası evrilip çevrilmiş; eskiden olduğu gibi o bildik yol seçilerek, TSK harcamalarının denetimi gene önlenmişmiş. Ne yâni, kafalar öylecene dururken, başka türlü yasa yapsan ne yazar! Hazineyi koruması için oraya dikilmiş olan Mal Müdürü, yalaka bir erkete olarak, askeriyenin îtâ âmiri konumundaki generali telefonla arayıp, **“fatura neyin uydurun da, tahsisatınızın bakiyesi düyuna kalmasın, sayın paşam”** diye uyarmak suretiyle, sanki babasının çiftliğinden bonkörlük taslıyordu, mali yılın sonuna doğru.

O yüzden yağma yok, akıllandım ben artık. Kamu kurumları, mahkemelere istedikleri bilgi ve belgeleri vermeyecekler... **“Devlet sırrı”** gibi muğlak kavramlara sığınarak, yeryüzünde sadece kendi toplumunun bihaber olacağı sakınmalarla, kulaklarımız tıkalı, gözlerimiz kör kalacak... Sonra da ben, **“bunların yaptığı**

Cumhuriyet'i korumak ve kollamak değildir. Aslında bütün yapmış oldukları, resmî ideolojinin doksan yıllık yalanlarını koruyup, kollamaktır” diyeceğim, öyle mi?

Nah! demek var ya, lâkin terbiyem müsait değil.

Buldunuz andavallıyı, **“yaz bakalım, ordu reformu nasıl olur?”** Yok ya, başka sıkıntınız? Karpuzkaldıran Kampı'nın müdürü olan albayın, Metris Cezaevi'ne tayin edilmesini önereyim de, görün gününüzü. Hiç değilse, çorbada bizim de tuzumuz olur hem, beğenecekleri.

Nasıl? Nihayet çakazlamış mıyım ben de, dönen dümenleri? Birazcık olsun, akıllanmış mıyım artık? Yapabilir miyim dersiniz, bu söylediklerimi de?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Restorasyon sürecinin başlangıcı mı

Namık Çınar 12.12.2011

Bakmayın siz, **“Şike Yasası”** üzerinde kopartılan o fırtınalara öyle. Oyuncağı meşin yuvarlak olan büyük kent rantiyelerinin, çevirdikleri dümenlerle kontrollerinde tuttukları devasa futbol pazarını, kendi cepleriymiş gibi nasıl har vurup harman savurduklarındaki müeyyidelerin, azaltılması değil sadece mesele.

Mesele, Başbakan Erdoğan'ın, kendi tarumar ettiği **“bürokratik askerî vesayet unsurları”** üzerinde, yine kendisinin kotaracağı **“restorasyon”**un kapısını açacak olan anahtarın, o olmasında yatıyormuş gibi geliyor, bana daha çok.

Silkelediği askerî unsurların üzerine eskisi gibi gitmeyip, bir haylidir ayağını gazdan çekmiş olduğu belli olmuyor mu? Hâttâ, Metris'in âdetâ birinci sınıf bir orduevine çevrilmesine bırakın göz yummayı, acaba ayrıca destekliyor da mı? O kadarını bilmiyoruz.

Erdoğan, sadece **“kendisine Müslüman”** olacak kadarlık bir demokrasiden yana olduğu için, varlığını ve siyasal gücünü benimsemeyen saygısız generallerin ağızlarının payını vermede bu kadarla yetinerek, artık geri çekilmenin vakti geldi, diye düşünüyor olmalı.

Daha doğrusu, belki de davranışlarıyla işaretler vererek, bu vesayet geleneğinin ancak kendisinin kabul görülmesiyle sürdürülebileceğine; bundan sonraki safhaya, şayet kapsamlarına onu da alırlarsa geçilebileceğine, pek ses çıkarmayacağını söylemeye çalışıyordur.

Kendisini takmayan, akılları sıra hor görmeye kalkan generalleri, ne hâllere düşürebileceğini göstermeyi artık yeterli bulmuş olmalı ki, **“ilkeler üzerinden, sistemik bir düzenlemeye”** ihtiyaç dahi duymuyor. Şimdi bu yeterliyse, onları daha fazla hırpalamayacak; bir restorasyonu müteakip, bundan sonraki hayatlarına iade-i itibar sağlamaya çalışacaktır.

Bunu ise daha çok, kırırma uğrayarak belâsını bulmuş görünen eski generallerin, yeni yetme generaller üzerinde tesis etmekte oldukları ağır baskılardan onları kurtarmak amacıyla olduğu kadar; ayrıca, operasyonunu dozunda tutmasına yaraması için de yapacaktır.

Gönlünden geçenleri **“genel bir afla”** gerçekleştirmeye kalksa, bu hiç olmaz. Çünkü, PKK filan da çıkacaktır, dışarıya o zaman. Üstelik iş bununla da kalmayacak; **“Rahşan affı”**ndaki gibi, içeride ne kadar katil, cani, sapık varsa, **“hurraaa !”** diyerek, dört bir yana saçılacaklardır. Olumsuz bir kamuoyu yaratacağı nedeniyle, göze

alamaz bunu, Başbakan.

“Yeni anayasa” ile temiz bir sayfa açmak üzere, belki genel bir af düşünülebilirdi. Ne ki, o anayasanın yapılıp yapılmayacağı da pek belli değil ki henüz. Yapılsa da, süre alacağı ve o zamana kadar bu yaşlı generallerin öfkesi, hem yasal düzenlemeleri yapılmamış, hem de daha toplumca içselleştirilmemiş bu sırça yapıyı, ne malûmdur çatlatmayacağı?

Nispeten makûl, eski bir asker arkadaşşıma, **“Metris’in lüks bir orduvine ya da bir kampa çevrilmesine ne diyorsun”** diye sorduğumda; **“Evet, ceza ve tutukevlerinin iyileştirilmesine buralardan başlanmış olması iyi bir şey; bu adamlar nihayet seçkin kimseler ve onları ilkel koşullarda tutamazsın oralarda. Hâttâ, daha fazla da tutamazsın”** deyince, anladım ki, makûl olanı böyle ise, diğerleri nerelerdedir kimbilir, varın siz düşünün. Sonra da, Erdoğan’ın önündeki verilerin ve bilgilerin neler olabileceğini geçirdim aklımdan bir an için.

Zira, şu an itibariyle gelinen ve görünen nokta o ki, **“vesayet ehli, darbe girişimcisi paşalar”**ın şimdikinden daha öteelerde cezalandırılmalarında, sadece askerî değil, galiba sivil kamuoyunun da desteği kalmadı ve artık yok, arkada. Buralara nasıl gelindiği ayrı bir konu; lâkin, sanırım durum da bu.

Çünkü eğer, Silivri’nin duruşma salonlarındaki atmosfer, yargılananıyla, izleyeniyile, **“ti”**ye alınır hâle gelmişse; tutukevlerinin beş yıldızlı otellere çevrilmesi, hele bir de Erdoğan’a rağmense; efendime söyleyeyim ki, bu hâl, **“muhtıra yemek”**ten daha beterdir.

İşte bu **“şike yasası”**, bütün sorunları çözmeye yarayacak yolun patikasını oluşturmak bakımından, sökükteki ipliğin uç vereceği yeridir. **“Aziz Yıldırım’ı kurtarmak”**, böylesi bir başlangıca tekabül etmesi itibariyle, **“sadece Aziz Yıldırım’ı kurtarmak”** anlamına gelmeyecektir. Kaldı ki, en nihayetinde o da, **“futbol âleminin bir generali”** değil midir?

O generale çok ve hakkaniyetsiz bulunan ceza miktarı mantığından hareketle, daha sonra, meselâ bu generallere öngörülen cezaların da çok ve hakkaniyetsiz oldukları ileri sürülebilecektir. Önemli olan, ilkin kamuoyunun da ilgi, sempati ve o yüzden de hoşgörü odağı olan, futbol gibi politika dışı bir alandan başlanarak, **“toplumdaki kanıksama çeperi”**nin esnetilip genişletilmesindeki eşsiz taktiktir.

BDP’nin şike yasasına hayır demesi, kabağın başında patlayacağını görmesi yüzündendir. Çünkü onun çıkarı ancak genel afta iken, bu yolun benimsenmesi, o umudu zayıflatmaktadır.

Başbakan Erdoğan, konulara daima **“ne getirir, ne götürür”** üzerinden baktığı için, birer kurtarma operasyonu mahiyetindeki bu tip yasa tadillerinde, belli ki CHP ve MHP ile kolayca işbirliği yapacağına benzemektedir. Hâttâ bu ahbab çavuşluk, üzerinde uzlaşabilecekleri **“sıradan bir anayasa”** yapımına kadar dahi uzanabilir.

AKP, bu topluma ne verecek idiyse, onu vermiş bir partidir. Ondan daha fazlasını beklemek, akla ve bilime aykırıdır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Neden faşist çıkar halk çocuklarından

Namık Çınar 16.12.2011

Reddediyorum ben!.. Bir zamanlar öyle olanların arasından biri görünmeyi içlerine sindiremeyip, benim gibi dışlayacak çok kimse vardır; onlar da reddetmelidirler.

İsyan ediyorum ben!.. Havsaları almayıp, benim gibi isyan edecek çok kimse vardır; onlar da haykırmalıdır.

Utaniyorum ben!.. Aynı üniformayı taşıdıkları için zûl duyup, yüzleri benim gibi öfkeyle bozacak çok kimse vardır; çıkıp gür sesle, onlar da yerinmelidirler.

Dersimli Hıdır Öztürk'ün Meclis'in İnsan Hakları Komisyonu'na, binlerce **"faili meçhul"**den biri olarak anlattığı işkenceyle öldürülen kızı Ayten'in öyküsü, dinleyenin yüreğini burkup, onu çileden çıkarmaz da ne yapar, Allah aşkına?

Selimiye Askerî Ortaokulu'nun, Erzincan ve Kuleli Askerî Liselerinin, Kara Harp Okulu'nun, benim de dirsek izlerimin olduğu o okul sıralarından çıkan birileri, nasıl olur da gencecik bir kızın gözlerini oyan, burnunu ve kulaklarını kesen, derisini yüzen canavarlara dönüşürler? N'olur biriniz anlatsın bana, lütfen.

Selimiye'de çocukken, sineklerin kanadını uçamasınlar diye koparıp seyretmekten, gelinemez buralara. Zira bir taraftan da, yuvasından düşmüş yavru bir kırlangıcı, küçücük avuçları arasında ısıtıp, su oluğunun içinde bakıp büyötmeye kalkan da onlardan birisiydi, çünkü. Kuleli'de, dadandığı için itip kaktıkları çelimsiz bir sokak köpeğine Leylâ adını vererek, zulmün simgesine niçin dönüştürdüklerini şimdi sorsanız, bilemeyecek olanlar da yine onlardı, tabii ki.

Bıçkın yetişmelerini meziyetten sayan zorba bir ortamın emzirdiği bu halk çocuklarından bazılarının, ancak zulümle varolabileceklerini sanmalarını ve sadece sübyanlıklarından kalma öfkelerinin esiri olmalarını mı çıkaracağız bundan? Kurtarır mı bizi bu?

"Her şey, bir insanı sevmekle başlar her şey" diyen Sait Faik'in ülkesinde, böylesi bir vahşete **"yurtseverliğin"** yol açabileceğini düşünmek de, yurtseverliğin kendisine bir haksızlık sayılmaz mı?

Nedir o hâlde; hayvanlığa bile sığmayıp, ona dahi yakışmayan bu iğrençlik; söyleyin, ne? Ömrü boyunca her emredileni itirazsız yapacak şekilde itaatle büyütölmüş bu körpecek ruhların, fırsat kırılğanlıklarına denk gelince, magmanınkine benzer bir fıskırması mıdır yoksa? Neyle açıklayacağız bu trajediyi?

Aklımın ucundan dahi geçmedi doğrusu; meselâ avluda dolaşırken, akranlarımdan şu ilerdeki, büyüyünce gözlerini oyacak insanların. Şu duvara tünemiş olan kulak kesecek. Şu çelimsiz oğlansa, bir gün general olup, canına okuyacak halkın. İzin günleri üstüne başına **"yatak ütüsü"** ile çekidüzen vermeye çalışan şu avurtları çökük çocuk, kocaman olunca, her bir yanı sirmalar ve şeritlerle bezenmiş hayalindeki o süslü giysiye, sonunda acımasız bir narsist olarak kavuşacak demek ki.

Henüz on bir yaşlarındayken ürkek ürkek kaydolup, Selimiye'ye birlikte girdiğimiz bir başka yabancı köy çocuğu, bir de bakacaksınız ki, babasının kasketinden ve yeldirmesinin ucunu dişlerinin arasına sıkıştırıp tarlaya her gün öyle seğırtten anasının feracesinden, gün gelip utanır hâle gelecektir. Tıpkı savaş filmlerindeki Alman subayların ayağa fırlayarak, **"Deutschland, Deutschland, über alles!"** tarzı haykırılarına öykünerek devşirilen ritüellerde, orduevi balolarının bitişlerine doğru hep bir ağızdan söylenegelen **"Onuncu Yıl Marşı"** sırasında transa geçip, boynundan dışarıya uğrayan aortlarından da anlaşılacağı üzere, suratına yerleşen bir şark çıbanı gibi, giderek şovenleşeceği de, yazık ki madalyonun öteki yüzü olacaktır.

Katık olsun diye tayının arasına konan böreklerle beslenmiş, ya da yemekhane masasında bulunmayan bir tutam pul biberin veya bir baş soğanın nasıl da umulmadık ölçülerde kıymete geçtiğini yaşamları boyunca unutamayarak öğrenmiş bulunan ve kendi öksüzlüklerini kendileri evlât edinmekten başka da çıkışları olmayan bu çocukların, sonunda varacakları yer burası mı olmalıydı?

Bir paket “**sana yağı**” uydurunca, sobalı sınıflarda ekmeklerini kızartarak, hep birlikte yaşanan mutluluklar yalandı da, o yüzden mi sonradan intikam almak için, kendi halkına “**dışkı**” yedirenlerden oldular? Bu yoksunluklar, bu yoksulluklar, olumluya terbiye etmesi gerekmez miydi insanı? Kemalettin Tuğcu öyküleriyle hüzünlenen biri, neden gaddar olup çıkar, büyüyünce? Bir sinema bileti uyduracak kadar para bulup da izne çıkan, nasıl anlamaz bir gün gelir de, gariplerin hâlinden?

Meselâ, Suriye’de sokaklara meydanlara çıkıp, daha fazla özgürlük isteyen kendi halkının her gün onlarcasını, gözlerini kırpmadan öldüren o ordunun subayları, sizce nasıl görünüyorlar şimdi buradan? Yurtsever olarak mı, yoksa bir avuç zorbanın kemik yalayıcısı olarak mı?

Son elli yıl içindeki darbelerle, darbe girişimleriyle ve dayattıkları vesayet politikalarıyla Türkiye halkına kan kusturarak, kısa süre öncesine kadar faşizan bir profil çizmiş olan ordunun, siz acaba o sıralarda neresinde olduğunuzu, sorabildiniz mi hiç kendinize?

Ve karambola getirip de, sadece üniformalılara sorduğumu sanmayın sakın. Size de soruyorum; siviline, polisine, medyadakilere, politikacılara, sermayeye, üniversitelere, tüm topluma yâni.

Hâlâ, yırtık bir S.O.S. flâması gibi sallamakta diretiyorlar; kırık bir göndere dünün pisliklerini çekmeye çalışıyorlar; çünkü habire birileri.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

‘Militarist Modernleşme’

Namık Çınar 19.12.2011

Bir önceki yazımda, halkın bağrından kopup gelen subayların, bu niteliklerine rağmen, neden içinden çıktıkları kitlelerin çıkarlarına ters ve demokratik olmayan siyasal yapılara meyyâl olduklarının esrarını sorgulamış ve biri çıkıp anlatsın bunu bana, demiştim ki; aslında bütün bunları bir bir sıralamanın peşindeyken, **Militarist Modernleşme** diye bir kitap yazan **Murat Belge**, ne varsa her şeyi kalkıp bir çırpıda anlatıvermişti.

Beranger, ne denli katıldığını vurgulamak üzere, **Montaigne** için “**amma da çok şey çalmış benden**” der, onu okuyunca. Sıkılmasam, ben de öyle diyeceğim ya, Allah’tan dövmememi yersiz kılacak değerde bir profesör var karşımda da, susuyorum. Çünkü, söyleyecek pek bir şey bırakmamış, neredeyse geriye; ne lâzımsa anlatmış.

İlgi alanıma giren ve hazzı nedeniyle hiç bitmesini istemeyeceğim türden, şu kadar milyon ilmek atılmış “**uşak halısı**” gibi kitabının, henüz ortalarındaım daha. Ama bu yazıyı, sanki önümden kapacaklarmış duygusuyla, erken erken yazayım istedim, ne hikmetse.

Sayın Murat Belge’nin izlerinden gidersem, onun da önem verdiği **Fernand Braudel**’in, özellikle **Akdeniz**’iyle ve bunun küresel ölçekteki versiyonu olan **Maddi Uygurluk**’ıyla, sanırım 2000’ler öncesinde tanışmış ve bir hayli etkilenecek, tarihe artık bir başka türlü bakmanın sanki yolunu da bulmuş gibiydim. Geçmişe yolculuğun **Alis Harikalar Diyarında**’ki gibi tadını, o vesileyle almış olmak da cabasıydı.

Fakat **Barrington Moore**’un **Diktatörlüğün ve Demokrasinin Toplumsal Kökenleri**’ni okumak, beş-altı yıl öncesine ait bir şeydir, benim için.

İşte şimdi, onlara benzer **“müthiş kitaplar”**dan birini yazmış olmak onuru, **Değerli Hoca**’nın kırk yıllık tasarımına ve on yılı aşkın süren emeğine yakışmış görünüyor.

17. yüzyıldaki İngiliz burjuvazisinin başlattığı, **“haklar yasası”** ile simgelenebilecek **“kendiliğinden devrim”**in... Anayurt Britanya’ya karşı **“bağımsızlık savaşı”** veren 18. yüzyıldaki Amerikan püriten ruhun (ki bu sürece, Köleci Güney’in tasfiyesini mümkün kılan 19. yy. **“iç savaşı”**nı da katmak gerekir)... Ve Fransız burjuvazisinin, baldırı çıplaklar ve köylülerle koalisyona girerek, aristokrasiyi yok ettikleri **“1789 devrimi”**nin... Hülâsa, yeryüzündeki modernleşmeyi başlatan bu baba toplumların ortak paydası, o süreçleri üstlenen iç dinamiklerinin asla **“ordular”** olmadığıdır.

Zira, **“modernleşme sürecini başlatan ve sırtlanan gücün ordu olması, bunu sorunlu bir süreç haline getiriyor. Kullanılan yöntem ya da araçlar, kendi doğalarına uygun sonuçlar verirler. Doğalarında olmayan sonuçları vermezler. O nedenle de, orduların üretecek oldukları militarist ideolojiler, asla demokratik olamazlar.”**

Toplumların yapısal dokularının tarihsel olarak bilincine bu tarzda varamazsanız, işte o zaman kalkar, meselâ **“Atatürk diktatör müydü, değil miydi”** gibi, abuk sabuk lâflar edersiniz.

Ulus-devlet süreçlerindeki kuruculuk işlevlerinin, ordunun üstüne kalmış olması, o toplum hesabına hiç de sevinilecek ve övünülecek bir şey olmasa gerektir. Gelişmelerine İngiltere, Amerika, Fransa gibi **“organik”** aşamalar yerine, **“güdümle”** de varabileceklerini zanneden, örneğin bizim gibi ülkeler, **“bu misyonu ordunun elinden almadıkça”**, kesinlikle demokrasiye ulaşamayacaklardır.

Nedeni çok basit; modernleşmeyi üstlendiği sanılan ordular, **“toplumsala özgü”** olan hususları da, kaçınılmaz olarak **“askerileştirecek”** şekilde merkeze alacakları için, **“militarist ideoloji”**yi hâkim kılmak isteyeceklerdir. Çünkü militarist ideoloji, ideal bir yapı ve hayat tarzı olarak, tüm toplum için iyi bir şeydir. Askerliğin ve savaşın kurallar bütünü ve işleyişi, beğenilesi bir model olarak, başka yöntem ve usullere gerek duyulmaksızın, şu başıbozuk sivil topluma da uygulansa, disiplinli ve düzenli bir hayat adına, kimbilir ne muhteşem olacaktır.

Askerliğin dışında kalanların da askerleştirilmesi, zaten sivilleri kendilerinden aşağıda görmelerinin tabii bir sonucudur. Hattâ toplumdaki seçkinler dahi, eğer sivil orijinliyseler, küçümsenir ve ahlâksız bulunurlar. Ele geçirmiş oldukları olanakları hak etmeyen bir gürühtan sayılırlar.

Böyle bir sistemin hayranı siviller ise, her zaman bolca rastlanacak sayıdadırlar. Nitekim bir süre öncesine kadar, örneğin MGK toplantılarına katılan sivil siyasetçilerle generallerin mukayesesinde, topluma hâkim olan imaj; koltuklarının altındaki derli toplu dosyalarla askerlerin ne denli hazırlıklı olduklarına imrenme izlenimlerine karşılık, âdetâ dersine adam gibi çalışmamış tembel bir öğrencinin sınav kapısında iki ayağı bir pabuçta olarak yaptığı gibi göz gezdirerek, kitabı yetiştirmeye çalıştığı için hor görülen bir sivil siyasetçi fotoğrafıydı.

Oysa önemli olan başka şey olduğu hâlde, o toplantıların özündeki antidemokratiklik, yazık ki çoğu kimseyi doğru dürüst ırgalayan ve rahatsız eden bir mahiyet kazanamamıştır.

Böyle olunca da, ne orduyu denetleyebilirsiniz, ne harcamalarını kontrol altına alabilirsiniz, ne de ona söz geçirebilirsiniz. Bunun sonucu ise, düşmana hiç ihtiyaç olmadan **“geri kalmak”**tır.

Okunup özüksendikçe, bu kapsamlı ve değerli kitap için sanırım daha epeyi şey söylenecektir. Fakat ben burada asıl, subay camiasının okumasını ısrarla önereceğim. Belki böylelikle, **“orduyu yönetmekle toplumu yönetmenin bambaşka şeyler olduklarını”** kavrayanların sayısı artar ve güçlü orduların ancak demokrasilerle mümkün olabildiği, daha kolay anlaşılır hâle gelir.

Kendisine düşman bir Türkiye

Namık Çınar 23.12.2011

Hani, mahallenin herkesçe bilinen, bilindiği için de ortaya alınarak sataşp eğlenilen **“huylu”**su vardır ya, aynı ona benziyorsunuz siz de. Dürter gibi yaptıklarında, ani bir refleksle yekinererek sövüp sayar ya; içine düştüğünüz, kızdırarak gülüştükleri durum da aynen bu, şimdi sizin.

Fransa'ya gelene kadar, on sekiz ülkenin parlamentosunda benimsenmiş zaten, **“soykırım”**cının teki olduğunuz. Dünyada iki yüzü geçkin ülke olduğuna göre, onun bunun oyuncağı olacağınız, epeyi bir çileniz daha var demek ki önünüzde.

Mazoşist misiniz siz kuzum? Azap çekmekten haz mı duyuyorsunuz? Bu duruma düşmenize yol açanın, her şeyden önce kendi tutumunuz olduğunun, yoksa farkında mı değilsiniz?

Osmanlı İmparatorluğu yüz yıl önceki parçalanma sürecinde, dört bir yandan sıkıştırılarak, bu coğrafyaya hapsedilirken; hem katliamlara uğradı, hem yaralı bir hayvan gibi, kendisi de katliamlar yaptı, belli ki. O nedenle, ne başına gelenler hoş görülebilir; ne de kendi yaptıkları.

Bugün yaşayan nesiller, arınmak için tüm olup bitenlerle bütün açıklığıyla ve korkusuzca yüzleşmesini bilmelidirler. Başa gelenlerin hesabını da sormalıdır; Ermenilere, Kürtlere, Alevilere yapılanların hesabını da vermelidirler. Bunu yapmadıkları sürece, şunun bunun eğlencesi olmaktan kurtulamayacakları gibi, **“usûlün bıraktığı bir miras”** olan bu tabuyu, bir ur gibi daha ne kadar saklı tutulabileceklerdir ki?

Pekiye, Sarkozy ve onun gibiler, günümüzün pratiklerinde ne işlerine yarayacak da, bu asırlık yarayı ikide bir kaşıyıp duruyorlar?

Fakat daha önce, Fransa'nın ve Almanya'nın AB içindeki ve küresel ölçekteki ufuksuzluklarına bakalım.

Prof. Dr. Mehmet Altan'ın kitaplaştırdığı ve şu sıralarda üzerinde ısrarla durduğu bir kavramdan yola çıkalım, dilerseniz: **“Küresel Vicdan”**dan. **“Küreselleşmenin, dünya ülkeleri arasındaki ekonomik, kültürel ve siyasal farkları derinleştirmesi değil, aralarında bir benzeşim yaratması gereklidir”**, diyor Altan. Birtakım **“değerlerin gelişmesi için”** de, AB gibi **“kimi uluslararası kuruluşlara büyük görevler düştüğünü ve bütün insanlığın hayrına çalışacak olan küresel vicdanın ancak bu şekilde gerçekleştirebileceğini”** söylüyor.

“Bu yeni çağda, insan odaklı bir hayat oluşurken, ulus-devlet sınırlarının aşıldığını; ulusların, sadece içinde yaşadıkları toplum kadarlık değil, dünyanın tüm coğrafyalarından da sorumlu oldukları bir karşılıklık ve bağımlılık içinde bulunduklarını; ve küresel sorunların, çıkarları aşacak bir şekilde, vicdani bir bağlamda ele alınarak yorumlanmalarının gerektiğini” de ilave ediyor.

Küreselleşme, demek ki toplumları bu denli birleştirici ve birbirlerine daha da yaklaştıracı bir vicdan arayışını zorunlu kılar; neden Fransa, bir arabulucu, bir dost gibi değil de, Türkiye'ye karşı vicdansız bir düşman gibi davranıyor? AB'deki çoğu şeyin belirleyicisi konumlarında iken, böylesi bir küresel sorumluluğu bir yana iterek, niçin Türklerle Ermenilerin arasındaki tarihsel ilişkilerin ayrıştırıcısı ve parçalayıcısı bir rolü üstlenmeyi seçiyor?

Doksan yıllık Cumhuriyet'in her anlamdaki sorunlarını çözmek için, bir biçimde uğraş veren ve adım adım demokrasiye doğru evrilmeyi gözetten bir hükümetin işbaşında olduğunu da mı görmüyor?

Hâtta, kankası Almanya ve giderek diğer AB ülkeleri, bu durumu neden sessizce izliyorlar? İyi niyetli olsalar, tam üyelik için görüşmeler yaptıkları müstakbel bir ortağa, böyle mi yaparlar? Bu iş böyle mi çözülür?

Hayır, amaçları zaten çözmek değil; bilâkis çözmek. Bu uğurda Ermenileri de kullanıyorlar. Çünkü Türkiye'nin, dürtülür gibi yapıldıkça huylanarak, istem dışı **"tık"**leriyle kendisini nasıl sıkıntıya soktuğunu çok iyi biliyorlar. Ne zaman palazlanacak olsa; ne zaman birazcık kendisine gelerek, kabuğunun dışına çıkmaya yekindir gibi yapsa; zayıflıklarını, önünü kesmesi için yüzüne bir şamar gibi yapıyorlar.

Bu, **"dört yanım puşt zulası"** demek değildir. Kendi başına çorap örmede üstüne olmadığı için, aslında Türkiye'nin düşmana ihtiyacı da yoktur. Hâlbuki, yeryüzünden ilâve kapasite talepleriniz varsa, mevcut payınızı arttıracaksanız, Ermeni meselesi, Kürt meselesi gibi iç sorunlarınızın artık kalmamış olması gerekir.

Zira başkalarının olanakları tehlikeye girecek ise, bundan rahatsızlık duyanların çıkması son derece normaldir. Normal olmayan, hastalıklarını habire öteleyerek, onlardan bir türlü kurtulamayan sizin tavrınızdır.

Yüz yıl önceki Ermeni katliamıyla da, 6-7 Eylül'le de, Kürt sorunu ile de, Alevi meselesiyle de, Kıbrıs'la da, yâni paçadan çekeleyen ne varsa sonuç olarak; başkaları zorladılar diye değil, **"küresel vicdan"** yetisini en önce kazananlardan olmak için, hepsiyle bizatihi isteyerek yüzleşmelisiniz.

O dönemin Ogün Samastları, Yasin Hayalleri olduğunuz besbelli de; bakalım arka plandakiler de mi sizinkiler?

Ya da kimler? Dökün tüm arşivleri ortaya. Yediyse bu haltı dedeleriniz, elden ne gelir; bunu serinkanlılıkla karşılamak yakışır size. Ama tüm zamanların soykırım kralı Almanya'nın, İttihatçılarla çevirdiği dolaplar, olur da çıkarsa gün yüzüne, yaslanın arkanıza izlemek için ve keyfini çıkarın, Sarkozy ile Merkel'in nasıl sarılacaklarını görmek üzere birbirlerine.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Korelinin gözündeki çöp, sendeki mertek

Namık Çınar 26.12.2011

Devlet Başkanları ölen Kuzey Korelilerin tv'lere yansıyan haberlerini izlerken, ne yalan söyleyeyim, doğrusu o görüntüler hiç de yabancı gelmediler bana. Siz ne dersiniz; aynı duyguya kapılanlarınız olmadı mı, aranızdan? Kim Jong-il'in na'sını görsel bir katafalka koyarlarken, çoluk çocuğundan en yaşlısına kadar bütün kitlelerin abartılı dövünmelerle gözyaşlarına boğulmaları; hiç aşınası olduğunuz bir resmi çağrıştırmadı mı, sizlere de?

Dramatik olan o ki, hemen aklınıza gelen, acaba biz de benzer davranışlarımızla böyle mi görünüyoruz, olmadı mı, dışarıdan? Meselâ Amerika'dan, İngiltere'den ya da Hollanda ve İsveç'ten bakılınca, bu mu bizimkilerin de verdikleri intiba? Onlar da yadırgıyorlar, fakat yüz yüze gelince belli mi etmiyorlar bize duygularını? **"Kendileri bilirler, lâkin ne tuhaflar"** mı diyorlar, içlerinden? Zaman zamanki **"çok farklı kültürlerdeniz"** söylemlerinin bir tanesi de, ola ki bu mu acaba?

Zira, karşımızdaki Kuzey Kore olunca, bize bile bakın ne denli doğal gelmeyen bir görüntü çiziyorlar o yaptıklarıyla, değil mi? İnsan liderini elbet de sever sevmesine de, bu onlarınkinin sevgi olmayıp, bir başka şey olduğunun kanaati gelmiyor mu akla, hepsinden önce?

İş Korelilere gelince yakışksız görünecek; onlara olunca, tutum ve davranışlarında riya ve şartlanmalar hissedeceksiniz, ama size gelince aynı şeyler olmayacak; oh ne âlâ memleket!

“Bizimki ile onların liderini nasıl karşılaştırırsın, bu ne cüret; aynı kefeye konacak kimseler mi ki bunlar?” diyebilirsiniz.

İyi de, bu size göre öyle. Gidin sorun bakalım; ne diyecekler Koreliler, sizden farklı olarak. Hem sonra, Kim Jong-il’i kaçınız tanır, kaçınız bilir? Sesini duyanınız, attığı nutuklara bakıp değerlendireniniz kaç kişi? Yâni demem o ki, kulaktan dolma birkaç lâfın dışında, işin içyüzüne bakarak mı adamın iyi ya da kötü olduğuna karar veriyorsunuz da, ölümü sebebiyle salya-sümük dövünülmesini o yüzden hayretler içinde karşılıyorsunuz?

Hayır! Ondan çok, halkın sergilediği bu uçuk-kaçık ruh hâli dikkatinizi çekiyor sizin. Bir toplumun, bir insana tapacak kertede **“kul”**laşmasının ne denli çirkin olduğunu görerek yadırgıyorsunuz; başınıza gelen bu aslında.

Ve sonra da, benzer bir durum sizde de olduğu için, hemen fikrinize düşen **“ben de bunlar gibi miyim?”** oluyor, kaçınılmaz olarak. Yâ! Ne kadar komik durumlara düşebiliyor insanlar, basiretlerini ve akıllarını kaybedince; görüyorsunuz işte.

Bir ulusun, bir halkın, saygıya değer insanlarını yüceltmesi başka, kalkıp onlara tapması başka. Hakikatli olmak, yeri gelince kadirşinaslık göstermek, elbet de gövertir insanı. Kaybedilmiş olsun, hâlen yaşıyor olsun, o ülkeye hizmet etmiş, iyi şeyler yapmış kimselerin anılması, takdirle yâd edilmesi tabii ki güzel bir şey. Ama birader, sizin şimdi şu yaptığınız, şu uyguladığınız, ayağınıza bir pranga gibi bağladığınız şeyler, böyle mi be iki gözüm?

“Kendi yaptığınız, kendi taptığınız” bir zihniyetle ürettiğiniz toteminizin, toplumsal ve bireysel yaşamlarımıza girmedik ve hemen her alandaki düşüncelerimizi belirlemedik neresi kaldı; hadi deyiverin bana? Söyleyin n’olur, nedir bu ifrat ve nasıl kurtaracağız bundan kendimizi?

72 sene olmuş, öleli. Neredeyse, fotoğraflarından gören ve bilenlerden başkaca bir nesil de kalmamış ortalıkta. Ama sanki daha dünmüş gibi, **dokuzu beş geçe** zink diye durabiliyor hayat, gene de.

Bu yapılanlar, sağlıksız gelmiyor mu, hiç size? Hadi Korelilerinki, dün bir, bugün iki. 72 sene sonra, öyle mi olacak orada da dersiniz? Dile kolay yahu! Bir asır geçecek; ananız babanız, nineniz dedeniz, hâttâ onların da anaları babaları, nineleri dedeleri ölecek ve siz bütün bunları unutacak; fakat tam bu acıya gelince, o bir türlü dinmeyecek. Valla pes. Korelilerinki mi riya, sizinki mi, varın artık siz bulun.

“Kim Jong-il’e az ağlayıp az dövünenler cezalandırılacaklarmış.” Öyle deniyor, bıyık altından gülümсенerek. Lâkin siz, siz olun, gülümsemeyin bana sorarsanız. Çünkü alıştığınız için farkında değilsiniz ama, sizin yaptıklarınız daha dillere destan. Fabrika sirenleri, kampanalar, gemilerin sis düdüğü, vardiya çanları ve bilumum kornalar, hep birlikte çığlığa kalkıp, nerede olunursa olunsun hayat durduğunda; buna uymayıp meselâ yürüyen, ya da oturduğu yerde istifini bozmayan birilerini derdest edip, gazetelerde ya da tv’lerde boy boy afişe eden sizler değil misiniz, her yıl? Nice baskı metotlarınız, hâttâ cezalar öngören yasalarınız yok mu, bu hususlarda?

İlkel kavimlerin pagan dönemi tapınak ve sunaklarının ritüellerine taş çıkartacak kıvamdaki törenlerde boy gösteren resmî ve bürokratik zevat, acaba **“Arslanlı yol”**un aşındırdıkları her bir taşındaki çizikleri veya kendine has işaretleri, gide-gele, gide-gele ezberlemişler midir dersiniz? Ankara’nın onbinler ve belki de yüzbinlerle kaim, yüksek maaşlı **“sivil-asker yönetici bürokrasisi”**, antikitedeki **“ruhban sınıfı”**nın yerini almış olduklarını, en fazla bu törenlerdeki rolleriyle betimleyip simgeleyerek, zavallı halkın vergilerini nasıl da çarçura memur edildiklerini en güzel şekilde göstermektedirler.

Ben Kuzey Kore’nin kefeni ilk fırsatta yırtacağını umuyorum, siz derdinize yanın. Adını yazı boyunca anmadığım hâlde, her okuyanın daha ilk paragraftan itibaren Atatürk’ten bahsettiğimi hemen anlıyor olması bile, akla bir

başkasının gelemeyecek kadar sığ, kısır ve seçeneksiz bir ülkede olduğumuzun vahametini göstermeye yetmiyor mu, sizce de?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İçişleri Bakanı, Başbakan'ı çıraklaştırıyor

Namık Çınar 30.12.2011

Şiirlere şarkılara esin kaynağı olan görselliği ve mest eden güzelliğiyle Boğaziçi, aslında jeolojik bir gazabın ürünüdür. Sadece o mu? Birbirleriyle âdetâ özene bezene birleşmiş gibi duran denizlerle toprakların, yeryüzüne hokka gibi oturmuş tüm manzaraları, şaheserliklerini, milyonlarca yıldır süren magma hareketlerinin çöküntülerine ve akıl almaz depremlerine borçludurlar.

İşte bu **“sorunlu dinamizm”**, nasıl ilginç coğrafyalar yaratmışsa; Fransa ve özel olarak da Paris, modernitenin merkezi olan Avrupa'nın en problemlili çocuğu olarak, siyasal ve toplumsal meselelerin med-cezirlerinde çalkalanırken, küresel entelijensiyanın en albenili beşiği sayılmıştır. Ne zaman **“Avrupa tarihi”** karıştırsam, Fransa hep sorunludur. Sosyolojik olarak, görkemli dişiliğine ve mümbit doğurganlığına rağmen, meselâ Anglo-Saksonlara nispetle, öyle fırt diye değil de, daima **“sezaryen”**le, yâni sulbünü ne yapıp edip ancak **“müdahalelerle”** sürdürebilmiştir.

İşte bu onu aynı zamanda cazibeli kılmış, sosyo-kültürel ilişkilerin forum alanına çevrilerek, son birkaç yüzyılın dünyasına siyasal sığınaklık yapmıştır. Toplumsal değişim süreçlerinin, tereyağından kıl çeker gibi kolay ve rahat tecelli ettiği ülkelerdeki merkezler, munis, hareketsiz ve can sıkıcı yerlerdir. Paris'i Paris yapan, tarihsel olarak hop oturup hop kalkan bu kültürel atmosferidir. Yeryüzünün bu çerçevede ne kadar problemlisi ve tabii ki o oranda da ne kadar yaratıcısı ve çözümçüsü varsa, tencere yuvarlanmış kapağını orada bulmuş gibidir.

“Zor”u, sadece **“zor araçlarına başvurma eğilimleri gösteren toplumlarınki”** olarak değil de, aynı zamanda **“bu vesileyle zoraki koşullarda yaşayan”**, ekonomik politik ve sosyolojik süreçlerin **“sıkıntılı insanları”** olarak görmek kaydıyla ifade edersem; zor bir toplum olan Fransa'yı, bazen muhayyel bir tasavvurla, örneğin kalkıp Kafkaslar'da bir yerlere, ya da Orta Asya'da Afganistan'a bitişik, yahut Levant'ta Suriye'nin altlarında oralarda bir yerlere yerleştirip, **“ne menem bir kültürel dokuyu, nasıl bir çabuklukla üretti acaba?”** diye düşlediğim ve **“doğu toplumlarına benzeme katsayısı bakımından, etrafını saran Avrupa'ya nazaran sanki en yüksek”** o imiş gibi bir abartıyla düşündüğüm de olmuştur.

Yâni, manzarası güzeldir güzel olmasına da; toplumsal ruhunun derinliklerindeki tektonik hareketler, konuya vâkıf birinin rasathanesindeki grafilerde nasıl görünüyordur acaba? O da işin bir başka veçhesidir.

Britanya hegemonisinin küresel ölçekte hüküm sürdüğü 19. yüzyılda, sivil bürokrasi geleneğini ve **“idare”**yi Fransa'dan almak; 20. yüzyıl başına doğru da **“askerî”** bürokrasiyi Prusya'dan aparmak; bizim de nasıl savruluşlar yaşamış ve kimlerin dokuma tezgâhlarında motiflenmiş bir toplum olduğumuzun ipuçlarını vermektedir.

Fakat, Fransa'yla gerilen ilişkiler vesilesiyle değindiğim bu hususları, ortalığa aniden çıkarak olmadık lâflar eden İçişleri Bakanı İdris Naim Şahin'in söylemleri, birdenbire anlamsız ve tali hâle getiriyor.

Hani Erdoğan'ın **“çıraklık, kalfalık, ustalık”** üçlemesi vardı ya; izlediniz mi bilmem, Brad Pitt'in oynadığı, hayatı tersine yaşamak suretiyle yaşlı doğup gittikçe gençleşerek ölen, **Benjamin Button'un tuhaf hikâyesi**

isimli o filmi anımsatıyor bana.

Çünkü Başbakan'ın **"git-gel"**leri, öteye de beriye de salınmaları, beni başından itibaren şaşırtmıştır hep. Özellikle, bu son İçişleri ve Savunma bakanlarının atanmasında gösterdiği performansı, siyasal hayatına tıpkı Benjamin Button gibi tersinden başlayarak, ilkin sanki ustalığını, ikinci döneminde kalfalığını, bu son süreçte de cıraklığını sergiliyor gibidir.

Sayılabilecek tonla sebepten biri olarak, milletvekillerinin parti disiplini adı altında, genel başkanların emrindeki kör, sağır ve dilsizlerden oluşan nitelsiz bir bölüğe dönüştürülmüş oldukları gösterilebilir.

Gerçekten de, Türkiye'nin tüm sathından yerinde duramadıkları için seçilerek kalkıp parlamentoya gelen, o vilâyetlerin neredeyse en siyaset delisi adamları, daha sonra dut yemiş bülbüle çevrilmekte ve salı günkü grup toplantılarında birbirlerinin yüzüne **"bel bel"** bakarak, dikkatlerini anca, konuşma yapan genel başkana nereye geldiğinde alkış tutacaklarını kaçırmayacak kadarlık toparlayabilmektedirler.

Benim okuduğum askerî okullardaki sınıf kıdemlilerinin, konuşan, gürültü çıkaran veya bir şekliyle yaramazlık yapanları bir koşuda **"idare"**ye yetiştirmelerindeki gibi işlevleri de olan grup başkan vekilleri ayrıca, memleketi idare eden başbakana yahut parti genel başkanlarına, buna benzer bir erketelik hizmeti vermektedirler.

Eyfel Kulesi'nden zerre kadar hazzetmeyen ünlü öykücü Guy de Maupassant, **"o hâlde yemeklerini ne diye o kuledeki restoranda yediği"** sorulduğunda, **"çünkü, Paris'te Eyfel'in görülmediği tek yer burası da ondan"**, dermiş.

Yapıları iyice monarklaşmış bu partilerin genel başkanlarının yerinde olsam; **"bundan iyi çözüm mü olur"** deyip, hiç hoşlanmadıklarımı, sesini kısmak, ya da kendilerini kontrolüm altında tutmak, hâttâ tasfiye etmek istediklerimi dahi derhâl milletvekili yaparak, canlarına okur, tozunu attırırım valla hepsinin.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Neden insanın değeri yoktur

Namık Çınar 02.01.2012

Hangi sözcükleri yan yana getirsem de anlatabilsem, tam olarak ne olduğunu? Nasıl becersem de, en taş gibilerin bile yüreklerini titreştirip, otuz yıllık bu kirli savaşa **"yeter"** demelerini sağlasam?

O insanlar neden öldüler?

Buna yol açan sebeplerin en derinde yatani, **"hukuksuzluk"**tur. Onlar her şeyden önce **"hukuksuz bir toplumda yaşadıkları için"** öldüler.

Hiçbir devlet, çatısı altındaki insanlardan daha değerli değildir. Binlerce yıllık despotluklardan sonra devletler, barındırdıkları insanlar için varolduklarını, nihayet hukukun içinde kalarak öğrenebildiler, çağdaş dünyada. Ama aynı şeye, yazık ki gelinemedi henüz bizim buralarda. Çünkü bu anlayışları edinmemek için, âdetâ bilinçli olarak hukuk eğitiminden geçmemeleri gerekiyordu, bizdeki kamu görevlilerinin. Güç kullanma yetkileriyle donanmış kimselere, **"insan hakları"** bilinci verilmeden silah kullanma yetkisi verilirse, olacağı budur sonunda. Bütün melânet, denetimden yoksun bir güç kullanıcısının, hukuka bağlı olarak yetiştirilmeden istihdam edilmesi yüzündendir.

Örneğin, Harp Okulu'ndaki **"Taktik dersi"**nde, askerî talimnamelerin yazdığı ilkeler çerçevesinde, her türlü hâl tarzları ve harekâta tesir eden faktörler işlenir de; bu hususlara **"hukuk"** ne der, nelere izin verip neleri yasaklar, o hiç konuşulmaz.

Askerî talimnameler, hukuktan ve insan haklarından bağımsız olarak kaleme alınmış kitaplardır. Amerikan tercümesi olsalar da, en azından **"İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi"**nin BM'ce kabulünden önceki, elli milyon insanın katledildiği o Dünya Savaşı koşullarının ürünüdürler. **"Nasıl adam öldürüleceği"** o kitaplarda yazılı ise, **"nasıl sınırlandırılacağı"** da hukuk kitaplarında yazılıdır. Ama onlar okutulmazlar.

Günümüz ölçütlerine göre suç teşkil edebilecek kavramlardan biri olarak, örneğin **"düşmanın imhası"** gösterilebilir. Talimnamelerde lâfzı sıkça geçen **"imha muharebesi"** için, ayrıca **"Harp Tarihi dersi"**nde işlenen **"Büyük Taarruz"**da da, kaçmakta olan düşman kuvvetlerinin takibine ve imhasına memur edilmiş olan Fahrettin Altay komutasındaki Süvari Kolordusu'nun, çevirme harekâtına zamanında başlayamayıp, kimi unsurların elden kaçmasına sebep olması, hayıflanılarak dile getirilmiştir. Oysa günümüz değerleri bakımından böylesi kavramlar ve yaklaşımlar bırakınız kendi halkını, düşmanına karşı bile, işi soykırım suçlamalarına kadar götürebilecek mahiyetteki hukuksal gelişmelere doğru evrilmektedir.

Ava giden avcılar dahi, ilgili hukuk mevzuatını ve av yönergelerini okumadan hayvanlar için bile tetiğe dokunamazlarken, askerî okulların müfredatında ve yetiştirilen subayların ruhlarında, insanı hedef alan savaşın hukuksal boyutunu da tecessüs ettirmek, akılların ucuna dahi gelmez. Savaş demek, âdetâ hukuksuzluk demektir.

Hani yere düşmüş bir lokma ekmek, nasıl alınıp da üstüne basıp geçilemeyen bir sakınmayla, öperek ve alına götürülerek kenara konuyorsa; insan hayatını kollama yetisi de, o kimselere işte böyle bir titizlikle kazandırılmalıdır.

Ve yine Harp Okulu'nda, bizim zamanımızın biricik hukuk dersi olan **"Anayasa Hukuku"**na profesör(!) olarak, hukuk fakültesini bireysel gayretiyle dışarıdan bitirmiş bir piyade subayı gelirdi. İlköğretimin **"Yurttaşlık Bilgisi"** bile, bu denli pejmürde bir kepezellikle sunulmamıştır. Namıyü herhangi bir tarafa doğrultmanın belirleyeni, süzgeçten geçmiş çersiz-çöpsüz bir bardak demli çay gibi, hukuk olsaydı; ve o hukuk, kafalarda ve ruhlarda hava gibi su gibi elzem bir faktör olarak yer etseydi; lise çağındaki o otuz beş Kürt çocuğu, belki şimdi ölmemiş olabilirdi.

Üstelik bir yandan, **"yanlış istihbarat verildi"** gibi bir saçmalıkla, kıvırtmaya çalışılacağı da benziyor. İstihbarat, bir askerî tasarrufun **"dışarıdan ithal etme"** mazeretine sığınabileceği bir girdisi değildir. Aksine, harekât emrini bizatihi kim vermişse, onun, bahanesini başka yerlerde arayamayacak olduğu içsel bir faaliyetidir. Marketten şişe süt alır gibi, bozuk çıkınca sorumluluğun bir başkasına yıkılmasının mümkünü yoktur. Komutan sorumluluğu, sadece yapılanları değil, yapılmayanları da kapsar. Öyle fiyakalı fiyakalı kükremenin bir bedeli olmak gerekir.

Zaten subay adaylarının, daha Harp Okulu'nun alfabetinden öğrendikleri ilk şey; **"Bir harekâtın başarıya ulaşabilmesi için, olmazsa olmaz dört ilke: Emniyet, Keşif, İrtibat ve İhtiyat"**tır. Uğranılan baskınlarla **"emniyet"**in, bombalanan gencecik çocuklarla **"keşif"**in, birbirlerinden bihaber ilişkilerle **"irtibat"**ın ne durumda oldukları, sanırım, ortadadır.

Ancak, Sezar'ın hakkı Sezar'a... **"İhtiyat"** bakımından ellerine su dökülemeyeceğini teslim etmek suretiyle, haksızlık da yapmamak gerekir. Çünkü ordudaki subay-astsubayların büyük bölümü, Ankara'da masa başlarında ve Anıtkabir'deki **"Ata'ya bağlılık"** törenlerinde boy göstermekle bir hayli meşgul olduklarından, zorunlu olarak **"ihtiyat"**ı oluşturmaktadırlar.

Hoş, aslına bakarsanız bütün millet ihtiyattadır ya! Ne ki, bunların mini-minnacık(!) bir farkı, ilâveten sükseli üniformalarının ve oldukça dolgun maaşlarının da olduğudur.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ölümü hak etmeyen otuz beş genç

Namık Çınar 06.01.2012

İdam cezasının kaldırıldığı koşullarda, savaş usûllerine göre silah kullanmak, suçla ve suçluyla mücadelede doğru bir yol-yordam olabilir mi? Öldürme yetkisi elinden alınmış bir devlet, suçları sübuta eriyor olsa dahi, o insanların üstüne bomba atabilir mi? İşlenen suçlar bakımından, ölümün hak edildiğine yargı yolu ile karar verilebiliyor iken, bu idam hükmünün anayasal olarak artık kaldırılmış olduğu hâllerde, öldürmek amacıyla silah kullanmak hâlâ mümkün müdür? Eğer yakalansalardı, her ne yapmış olurlarsa olsunlar, zaten idam edilemeyecek idiyse, ne diye öldürülebilirler ki? Suçluyla mücadele etmenin yöntemleri de, araçları da artık başka şeyler olmak gerekmez mi?

Kaldı ki bunlar suçlu da değildiler. Ya da, karşımıza her yerde çıkabilen bir **işportacı** veya kaçak **CD film satıcısı** yahut kasa fişi kesmeyerek KDV kaçırmaya kalkışan çaresiz bir **küçük esnaf** kadarlık suçludular.

Siz hiç **“bugün 35 tane işportacı, yanlışlıkla kurşuna dizildi”** dendiğini duydunuz mu? **“Kasa fişi kesmedikleri görülerek derdest edilen 35 tane esnaf, dün sabaha karşı asılarak, hataen infaz edildiler.”** Ya bu nasıl geliyor kulağa, komik mi? **“Çoğu lise öğrencisi olan 35 tane sigara ve mazot kaçakçısı genç, birer yevmiyelik karın tokluğu uğruna Irak hududunu geçerlerken, yanlış istihbarat yüzünden, kendi uçaklarımızın bombardımanı ile paramparça edildiler.”** Pekiyi, bu nasıl; matrak mı gene hâlâ?

“İyi de, bu meseleyi niçin kaşıyıp duruyorsun bu kadar? Bırak da bir an önce kapanıp gitsin” diyorsanız, bunu anlamam. Madem öyle, gelin başka türlü konuşalım. Tanrı herkesinkini esirgesin; ama Etiler’in, Ataköy’ün, Bağdat Caddesi’nin, uyur uykusuna kıyamadığınız her biri lise çağındaki 35 yavrunuzun başına geldiğini tasavvur edin ve kendinizi koyun oradaki ana-babaların yerine. Bakalım hâlâ aynı şekilde mi düşüneceksiniz, o zaman da? O hâlde, başkalarının akıl almaz acıları üzerinden metanet ve soğukkanlılıklar önermeyin kimselere. Bari susun.

Bütün bunların birer ihmal mi, yoksa devletteki derin ilişkilerin, istihbarat üzerinden bitmek bilmeyen güç kavgaları mı olduklarını, bakalım öğrenebilecek miyiz?

İstihbarat zafiyetinden dem vuruluyor. Fakat benim kafamda sorular da birikiyor. İnsansız Hava Araçları daha dünkü iş. Ondan önce n’apıyordu, bu ordu? Ayrıca, İnsanlı Hava Araçlarına ne oldu; yani uçaklara? Hava Kuvvetleri’nin keşif uçakları yok mu artık? Hattâ Kara Havacılığı’nın özü keşif değil midir? Nerede Kara Kuvvetleri’ne ait keşif uçakları, helikopterler? Amerika’nın güdümündeki birkaç İHA’dan mı ibaret herşey?

Tümen ve kolordulardaki keşif bölükleri, keşif taburları lağv mı edildiler? Bizim zamanımızda yoktu, ama şimdi biliyorum ki hanidir varlar; Piyade gibi, Topçu, Tankçı gibi, artık uzmanlaşmış İstihbarat sınıfı subaylar neredeler? Yanlış mı biliyorum, armut mu topluyor bunlar?

Hani kibrit kutusu dahi okunabiliyordu yukarıdan? Koskoca katır yükleri ve insanlar mı algılanamadılar da, doğru değerlendirilemediler? Kaçakçı kafilesini ikaz maksadıyla topçu ateşi de açılmış, aydınlatma mermisi de kullanılmış, hava kararınca. İyi ya işte, belli ki ortalık zaman zaman aydınlatılıp gözetleme de yapılmış, seyir de edilmiş; ondan bu anlaşılıyor. Herhalde, katırların önlerini görmelerini sağlamak için, kolaylık olsun diye

atılmadı o tenvir mayınları? Hiç yoksa, Topçu İleri Gözetleyicileri vardı, bir yerlerde en azından, değil mi? Hiç kimsenin aklının ucundan geçmedi mi pekiyi, onların terörist olmayabilecekleri? Bu kadar mı basiretsizleşti ya da lâçkalaştı, bu koca ordu?

Hepimizin kursağında kalan reformların hiç birini doğru dürüst yapmayarak, muazzam bir on yılı heba etti ya AKP, işte şimdi yakıtı bitmiş bir uçak gibi yalpalayıp duruyor. Lastik gibi uzayan ve inandırıcılıklarına giderek gölge düşüren, sadece kağıdı hızındaki şu yargılama süreçleri bile yeter, keyfimizi kaçırmaya. Neymiş... 12 Eylül'ü de yargılatacaklarmış. Neymiş... 28 Şubat'ı, Susurluk'u, velhasıl vesayet döneminin tüm darbe süreçlerini de yargılatacaklarmış. Daha siz, bütün dünyanın gözü önünde işlenen Hrant Dink cinayetinin bile senelerdir sonunu getiremediniz ki, diğerlerini yapabilesiniz.

Darbe süreçlerinin asıl sorumluları olan Genelkurmay Başkanı ve Kuvvet Komutanı emekli orgeneraller dışarıdalar, ama birçoğu zurnanın son deliği olan subaylar içerideler. Kim inanır artık size, Allah aşkına?

Fakat küçümsemeyip lâf dinlerseniz, gene de bir şeyler yapmaya hâlâ şansınız var. O da Kürt sorununu çözmekten geçiyor, tabii. Bu mesele, harp silah ve araçlarıyla halledilebilecek bir şey değil, artık bunu kafanıza sokun, lütfen! Terörizmle dahi mücadelenin en zor usulü, askerî olan usuldür.

Topraklarınızda terör olmasını istemiyorsanız, mutlu olmadıklarını söyleyen Kürtlerin isteklerini bir bir yapmalısınız. Halkın bölünme isteği duymamasının panzehiri, tıpkı mutlu olanlar gibi, onların da mutluluk duyumsamalarından geçiyor. Bunun bir başka seçeneği de yok üstelik. Eğer bunu başaramazsanız, yola en iddialı koyulup, en fazla umut veren olduğunuz için, tarihe de **“en büyük palavracı”** olarak geçeceksiniz.

Dost olan böyle eleştirel söyler. Ama siz, yalakalıkları dostluk sanma safhasına gelmişseniz, bakın ona bir şey diyemem.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

6 Ocak 2012: Saltanatın kaldırılması

Namık Çınar 09.01.2012

Bütün bu olup bitenleri, yüzyıllık sosyo-politik ve tarihsel süreçler bağlamında analiz ederek anlayabiliriz, ancak. Üstelik, kulaklarımıza doluşmaya yeltenen yalan yanlış retoriklere aldanmadan ve kafalarımızı karıştırmaya kalkışmalarına aldırmadan.

Nedir öyleyse gerçek?

Türkiye'nin ömrü, Osmanlı bakiyesi topraklarda, Osmanlı bakiyesi ahaliyle kurduğu **“Cumhuriyet İdaresi”**nden beridir, kendisine musallat olan **“militarist Kemalist bir vesayet rejimi”**yle baş etmeye çalışmakla geçmiştir. Bu gayretlerinde zaman zaman başaracakmış ve hacir altında yaşamaktan kurtulacakmış sanısı verse de, rüşdünü siyasal olarak başarıp da hiçbir vakit doğru dürüst ortaya koyamamıştır.

Bir türlü dinamiğe dönüşmeyen, tarihsel olarak **“iki ana akım”**dan birini temsil eden ve diğeri tarafından sürekli baskı altında tutulan bu damar, Anadolu'nun ve Trakya'nın geniş ve mütedeyyin **“köylü ve zanaatkâr kitlesi”**nden meydana geliyordu. İşte henüz yeterince örgütlü olmayan bu yığınlar, Cumhuriyet'in kuruluş yıllarında **“İlk Meclis'in 2. grubu”**nu oluşturacaklarken horlanmışlar, darmadağın edilerek İstiklâl Mahkemelerinde yargılanmışlar, asılmış ve tasfiye edilmişlerdir.

2. Dünya Harbi'nden sonra, çok partili süreçte yeniden filizlenip boy atmışlar, seçilerek iktidara gelmişler; ne ki, bir darbe ile gene alaşağı edilerek ve gene mahkemeler kurularak yeniden asılmışlar, yeniden tasfiye edilmişlerdir.

Turgut Özal'a gelinene kadar, dar anlamda iktidar olsalar bile muktedir olamamışlar; gerçek bir iktidarı, diğer damar olan Kemalist militerlerle paylaştıkları oranda varolabilmişler; kendilerine şöyle yan gözle bakılmaya görsün, derhal **"şapka"**larını kapıp gitmişlerdir.

Turgut Özal sonrası da yine kaotik, yine o bildik pespayeliklerde geçmiş; Cumhuriyet tarihi, âdetâ bir askerî müdahaleler delik deşiği utanmazlıklarıyla bezenmiştir.

Tüm bu darbelerin asıl hedefi olan mütedeyyin köylü ve zanaatkâr sınıfı, giderek kentleşmiş, okumuş ve zenginleşmişlerdir. Doğru dürüst iktidar olmadıkları ve Cumhuriyet'in zencilerini temsil ettikleri için, hem mağdurluğun dinamizmiyle, hem de **"faiz ve rant"** hampacılığıyla kirlenmemişler; sanılanın tersine, teokratik gericiliklerin taraklarında da dokunmamışlardır.

Neredeyse yüz yıldır ağız tadıyla iktidar olamayan Anadolu'nun bu mütedeyyin sermayesi, kendini üretime ve uluslararası ticarete vererek, devlete gereksinim duymadan, küresel ilişkilere dahi kendi dinamikleriyle geçerek; yani Kemalist militer egemenleri ve onların işbirlikçilerini by-pass ederek, siyasal olarak varolabilmenin **"ekonomik ayağı"**nı da telafi etmişlerdir.

İşte bu damar on yıl önce, AKP ile bir kez daha atak yaparak iktidar olmuş; ezeli rakibi Kemalist militarizmi, bu sefer belini bir daha doğrultamayacak şekilde, âdetâ mayonezin kesilmemesi için yağı yumurtaya ustaca yedire yedire çırpma yavaşlıklarıyla, o günden beri aşama aşama tasfiyeye koyulmuştur.

O hâlde, olup bitenlerin neler olduğu gerçeği, tarihe ancak bu perspektiften bakılırsa anlaşılabilir bir şeydir. Eski Genelkurmay Başkanı'nın tutuklanmış olması da, artık **"taht"** katına da ulaşıldığını simgeler. Eğer Silahlı Kuvvetler, bizdeki gibi özerk ve kapalı devre bir sistemde ise, bu tarz yapıların başındaki Genelkurmay başkanları, bir bakıma despotizmin monarklarına benzerler. Siz o yapılarda bir sürü tasfiyeler gerçekleştirmiş olsanız bile, baştaki sultanı hal'etmeden, ne yapsanız anlam taşımaz. Genelkurmay başkanları bir tespihin imamesi gibidirler; onları derdest etmek demek, tespihi imamesinden kavrayıp, öyle kopararak dağıtmak demektir.

Bu nedenle, Türkiye'nin Cumhuriyet tarihi boyunca sürdürülen askerî bürokratik vesayet rejiminde, Genelkurmay Başkanı'nın ve Kuvvet Komutanları'nın birincil derecede rolleri vardır. Diğer geri kalanların hemen hepsi onlardan sonra gelirler ve verilen görevleri yaparlar. Yarandıkları oranda da terfi ederler. O yüzden, eğer bu militarist ve antidemokratik model yok edilecekse, asıl bu unsurlara dokunulmalıdır. İşte dün yapılan, en yüksek seviyenin sorgulanır hâle getirilmiş ve buna nihayet başlanmış olmasıdır.

Bu suç örgütünün, TSK'nın genç subay, astsubay, erbaş ve erlerden müteşekkil muharip gövdesiyle hiçbir ilintisi yoktur. Burada yargılananlar onlar değildir. Yargılananlar, aristokratikleşmiş generaller ile, kışla meşakkatlerinden yırtmış, ya da emekli olmuş konformist çıkar gruplarıdır. Bunların ayıklanması, ordudaki taze filizlerin daha gümrâh büyümek için ayırık otlarından kurtulmalarını andırır.

Terör örgütü olup olmadıklarına gelince... Jakobenizm, tabiatı ve tarihteki yeri itibarıyla, korku salmak, yıldırma ve sindirmek üzere şiddeti esas almış bir uygulamadır. Nitekim bunlar, ülkemizin hiç de yabancı olmadığı süreçlerdir. Terör denince, sadece kırdaki bayırdaki tedhişi anlamamak lâzımdır. Kimi özel paramiliter unsurları saymazsak, elbet de ayrı bir terör örgütü kurup yönetmediler; ne ki, TSK'yı sanki bir terör örgütüymüş gibi kullanmaya kalktılar, ama.

Sonuç olarak, demokratik Cumhuriyet'te yaşamamıza bir türlü izin vermeyen o **"saltanatın kaldırıldığı"** günlerdir, içinden geçtiklerimiz. Bunu kavrayamayıp yanlış cenahta duranlara da, daha iyi anlayabilecekleri bir dille söylersek; Osmanlı'nın bitişini gören Mustafa Kemal'in dahi, buna sebep olan paşaların safında değil de, Anadolu'ya geçip halkın yanında yer aldığını anımsatmak, sanırım kendilerine, azımsayamayacakları bir iyilik olacaktır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bu muydu hesaplaşmaktan anladığınız

Namık Çınar 13.01.2012

"Hevesim kursağımda kaldı" dedikleri bu olmalı!

Türkiye'nin **"militarist Kemalist vesayetçi düzeni"**ni tesis eden ve yürüten asıl sorumluların hesap vermeye başlayacakları ve giderek tasfiye edilebilecekleri düzeye nihayet geliniyor, diye tam sevinecek olmuştuk ki; iktidarıyla, muhalefetiyle, medyasıyla ortamın tüm şekil vericileri, sanki sözleşmişler gibi ağız birliği ederek, yan çizmeye başladılar.

Eski Genelkurmay Başkanı Orgeneral İlker Başbuğ'un tutuklanma aşaması, sanırım en önce, hükümetteki **"yükseklik korkusu"**nu ele vermiş oldu, denebilir. Güçleri sadece Olimpos'takilerin emirlerini yerine getirenlere yetecek kadarlık **"babalanma"**lar, bu toprakların antikiteden beri bilinen ödle bir huyu ve kapasitesidir, zaten.

En küçük birimine kadar, en ketum ölçülerde merkezileştirilerek yönetilegelen bir ordunun olup bitenlerinin hesabını, tepedeki on beş orgeneral orada öylece dururlarken; kimileri yaranma ve kralcı kesilme yarışına girseler de, aslında teknik olarak verilen emirleri yerine getirmekten başka bir şey yapmamış sayılan, sadece daha alttaki o küçük rütbelilerden sormaya kalkmak ve sanki bununla da yetinecekmiş gibi gözükmek, yalnızca adaletsizlik değil, ayrıca densizliktir de.

Bu ülkenin, Cumhuriyet tarihi boyunca süregelen **"askerî vesayet ideolojisi"**nin sonlandırılmasını, işi buraya kadar getirip yarı yolda bırakmaya kalkmak, ne kimsenin hakkı, ne de haddidir. Bu halk iktidara yetkiyi, başına bunlar gelsin diye vermemiştir. Hükümetin inhisarındaki, artık **"takdir"** değil, **"taahhüt"**tür.

Ne ki, Başbakan'ın tutuklanma karşısındaki ilk tepkisi, **"mesai arkadaşımıdır, tutuksuz yargılanması arzumuzdur"**; yani, **"tanırım, iyi çocuktur"** şeklinde tezahür etmiştir. Askersel yapıyı kırmaya girişmiş birinin, bu noktaya gelindikteki yaklaşımı bu tarzda olamaz.

Yürüyen hukuksal tasarrufların arkasında kararlı bir siyasi irade olarak eğer sizler de durmayacak olursanız, bir başına kaldıklarını yavaş yavaş görerek bin pişmanlığa doğru yönelecek olan bir avuç savcı ve yargıcın, sabahları evlerinden uğurlanırken, **"sana mı kaldı memleketi kurtarmak; bak, çoluğumuz var, çocuğumuz var!"** diye, kafalarının etini yiyen dırdırların ve tembihlerin sonuçlarını da görmeye başlarsınız yakında.

CHP'deki pişkinlikler ise, bütün değerleri altüst ettikleri bu koşullarda, anlayana parmak ısırtacak nitelikte.

Kılıçdaroğlu, insanın gözünün içine baka baka, generalleri savunmak suretiyle halkçılık yaptığını söyleyen, yalancı bir pehlivan kadar pervasız.

Bir de, üzerinde eğreti ve o yüzden de komik duran hafif sıklet yiğitlik hâlleri ve **"beni darağacına götürün"** falan diye bas bas bağırıp kostaklanması yok mu, öldürüyor adamı. İyi de beyim, götürelim götürmesine de,

idam cezası yok ki artık. Kalktı, biliyorsun. O yüzden, istesen de asamayız seni. İyisi mi sen, müebbet iste, bari.

Muhtemelen defterini dürecekleri yaza doğru ki Kurultay'da, altındaki sandalyeyi ola ki çekip alırlarsa, işsiz kalacağım diye korkma sakın. Komedi tiyatrolarına birebir gelen, kolundaki altın bilezik gibi becerin ne güne duruyor. Bu vakte kadarki hizmetlerini görüp de ödüllendirmek isteyecek olan generaller, bizim zamanımızın en muazzam sanatsal etkinlikleri sayılan “aç-aç'ları” inşallah şimdilerde kaldırmışlardır da, onların yerine oynayacağın tulûatları, garnizon garnizon gezerek sergileyebilmen için, herhâlde bir kıyak yaparlar, sana artık.

Çünkü, sürdürülüp giden bir fezlekenin cayırtısında karambola getirilen, ama benim açımdan dudak uçuklatacak korkunçlukta bir yaklaşımla, Silivri'yi Auschwitz gibi bir toplama kampına benzetiyorsun. **Yalnız, Silivri'de yatanlar, sence o temerküz kamplarının Yahudilerine mi benziyorlar, yoksa onlara yapmadıklarını bırakmamış olan Nazilere mi?** Buna biraz daha açıklık getirsen, diyorum. O vakit daha iyi anlayacak, herkes seni.

Zira Türkiye'nin, senin ideolojinden miras, hukuk düzenindeki bozukluklarını fırsat bilerek, bunun üzerinden askerî vesayet sistemini onore edip duruyorsun. Faşizmi alkışlayarak, kalbimiz sizinledir, diyorsun. Yarım yüzyıllık darbeler bataklığının kurutulması için üzerine gidilmesini engelleyerek, Meşrutiyet'ten beridir hüküm süren o kurumsal kibri, algılanamasın diye, masumiyet maskesiyle gizlemeye çalışıyorsun. Kuyruğundan yakalanıp başa doğru gelinmeye çalışılan bu davaların, görülmeye değer olmadıkları duygusunu yayarak ve bu sorunları âdetâ Tayyip Erdoğan'ın meselesiymiş gibi göstererek, o darbelerden neler neler çekmiş olan bu halka ihanet ediyorsun. Sen halktan yana değil, seçkinlerin ellerinden kayıp gitmekte olan zorba bir devletten yanassın.

Senin gibiler, İsveç'te, Norveç'te, Danimarka'da olsa Genelkurmay başkanları tutuklanır mıydı, diye soruyorlar. Türkiye o ülkelere mi benziyor? Yoksa generalleri ile bir zamanlar başları dertte olan Arjantinlere mi, Şililere mi, cuntacı albayların Yunanistan'ına ya da İspanya'ya mı benziyor? Doğru soru bu değil mi?

Darbeci generallerin tutuklanmaları, neden sizi bu kadar rahatsız ediyor? Ülkedeki militarist egemenliğin bitmesini neden istemiyorsunuz? Bu kadar mı düşmansınız, halka?

Tutuksuz yargılsın, diyorlar. Emekli olduğu hâlde, askerî bölgede ikâmet ediyor. Oraları etkilemez mi?

Sorumlu olduğu nereden belli, diyorlar. Ordu bir bardak su içecek olsa, buna o on beş orgeneral karar verir; başkası değil.

Anlaşılan o ki, vesayeti kaldırmak sizin harcinız değil. 12 Eylül'ün iki yaşlısıyla “kafa bulmak” herkese yeteceğ e benziyor. İğdiş keyfiniz uğurlu olsun, öyleyse.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

AKP'ye bir çift lâfım var

Namık Çınar 16.01.2012

Bilmiyor muyuz sanıyorsunuz, niye böyle yaptığınızı... bu durumlara neden düştüğünüzü... geçemeyesiniz diye, sizler için örülmüş duvarları yıkarak, sonunda kendi duvarınıza gelip dayandığınızı... dağlar denizler aşıp, sonra da bir kaşık suda boğulduğunuzu... her şeyi ilkin elinize alıp da evirip çevirerek, ne yapacağınıza kararsız bir şekilde, öylecene tekrar yerlerine koyduğunuzu... ne varsa ortalıkta, birer ısırıkla mundar ettiğinizi... hâsılı,

neden her şeyi böyle yarım yamalak bıraktığınıza dair, o içsel korkunuzun neyin nesi olduğunu... görmüyor ve anlamıyor muyuz, sanıyorsunuz?

Militarizmden çözümlenin yerine ne koyacağınızı bilemezseniz ve bir de, vesayet altında yaşaya yaşaya, günün birinde iş başa düşüp de tek yetkili ve tek sorumlu kaldığınızda, ne yapacağınızı şaşırıp, o yalnızlıktan korkmaya da başlarsanız; tıpkı içeride ne vakittir yattığını dahi unutmuş yılların mahkûmu biri gibi, demir kapılar açılıp da dışarıya çıkmaktan ve özgür olmaktan korkarsınız işte o zaman, âdetâ şimdi yaptığınız gibi.

Ne demek şimdi birden bire, sanki hiçbir şey yokmuş gibi, daha henüz doğru dürüst dönüştürmediğiniz devletle, öyle sorgusuz sualsiz işbirliklerine kalkışmak? Siz, devlet sorunsalını bu denli ucuz ve hâl yoluna koyulacak meseleleri de şipinişi bir şey mi zannediyorsunuz ki, enikonu rahatsınız böyle? Ne oldu da, ne değişti de, devletçi kesildiniz hemen? Her şey yoluna mı girdi de, kuşkuya yer kalmayacak şekilde can ciğer kuzu sarmasısınız, artık onlarla?

Oysa bu devletin vukuatı hem çok büyük, hem yapısal ve tarihsel. Yeri geldi mi, öyle birkaç geri çekilmeyle gözlerinizi boyuyor olmaları bile gösteriyor ki, sizlerden daha akıllılar ve kurnazlar.

Sizin asıl diyalogda olacağınız kesimler, sivil siyasal yapılar, sivil siyasal dinamikler değil miydi de, size ne söylense önüne gelene veryansın ediyorsunuz? Nedir bu, hop oturup hop kalkarak küplere binmeler ve tahammülsüzlükler?

34 tane gencecik insan, kasıtlarıyla mı kusurlarıyla mı o dahi belli değilken, devletin görevlileri yüzünden yok yere öleli, öldürüleli üçüncü haftasına girilmesine rağmen, bilgi namına çıt yok, sizin cenahta. Varsa yoksa paldır küldür söylenmeler, bağırmarlar, çağırmarlar sadece. Üstüne üstlük, kol kanat germeler, bir de.

Ne köpürüyorsunuz? Otuz yıllık lanet olası bir savaşta binlerce faili meçhul cinayetin gündelik sıradanlıklarla işlendiği bu ülkede, elli yıllık askerî darbe süreçlerinin non-stop kol gezindiği bu coğrafyada, **“devlet terörü var mıydı, yok muydu”** diye kafaları karıştırmak, insanları aptal yerine koymak değil de nedir, Allah aşkına? Neresini kazsanız **“şüheda”** kabilinden kemik ve kafatası **“fıskırıyor”**, başınızı biraz öne eğmesini de bilin canım!

Kürt meselesi, Türkiye’nin demokratik cumhuriyete geçebilmesi için, çözülmesi gereken meselelerin en başında yer alan ön şartlardan biri olma özelliğini sürdürüyor. Ve bu sorun hiçbir zaman, KCK, BDP ve ayrılıkçı Kürtler iteklenerek çözülemeyecek. Eğer bu güçleri, olur olmaz dayatmalarla dışlarsanız, gidecekleri istikamet zorunlu olarak PKK havzasıdır. Yok, kendinize doğru çekerseniz ve amacınız da barış ve demokrasi ise, beslenecekleri ve yerleşmek isteyecekleri havza, bu kez demokratik siyaset alanı olacaktır.

Nasıl ki, şiddetin ve terörün yatağı olan **“PKK ile Kürt halkı birbirine karıştırılmamalıdır”** diyorsanız; KCK, BDP ve Kürt ayrılıkçılığı bağlamında da başvuracağınız ölçüt, gene o şiddete ve teröre doğrudan bulaşmamışlık olmalıdır.

Lâmı cimi yok, işiniz elbet de zor. Ne ki, Kürtleri tavlama, ikna etmek ve bundan sonrasını hep birlikte yaşamanın daha doğru ve daha mutluluk verici olacağına inandırmak zorundasınız onları. Çünkü terör çıkmazını emzirerek büyüten ve konjonktüre egemen olan sizdiniz ve gene hâlâ sizsiniz. Yılgın olan ve fırsatını bulunca da hoşunuza gitmeyi sizden isteyen, ne yapalım ki onlar şimdi, bu durumda. Nasıl; son demlerde azmış ve azıtmış bir vaziyette üzerinizde tepinirlerken, kaba-saba ayaklarıyla çıkardıkları **“kart-kurt sesleri”** baş ağrısı yapıyor muymuş bari kafanızda? O yüzden, siz siz olun, devletin yıllardır yapageldiklerinin bir bedeli sayarak katlanın ve tez elden düzeltmenin yoluna bakın güzellikle, bozulanlara, kırılıp dökülenlere.

Tıpkı, darbeci diye, orgeneraller dururlarken tutup küçük rütbelileri içeriye almak, hem adaletsiz, hem de giderek haklı iken haksız olunacak toplumsal bir kanaate doğru sürüklemekte ise sizi; Kürtlerin tutuklanmalarında da her önüne geleni hapsetmek, geride kalanlara seçenek olarak dağın yolunu göstermekten başka nedir ki?

KCK Anayasası'ndaki “**Öcalan buyrukları**” hülâsasından olarak: “**demokrasi anlayışımız bireysel olmayıp, topluluk demokrasisidir, denerek, sanki demokrasi böyle de mümkün imiş gibi yanılan... bireysel hak ve özgürlüklere değil de, kolektif esaslara vurgu yapan... liberal demokrasiye açıkça karşı çıkarak, Kürt sorununu, tıpkı Türk ulusalcılar gibi, bir ulus yaratarak çözmek isteyen... Marksistlikten dem vurup, topluma, sınıfsallık yerine ilkel çağların klânları ve aşiret grupları olarak bakan**” böylesi çağdışı bir programdan Kürtleri de, Türkleri de kurtarmak; aklını başına devşirmiş bir AKP ile, aklını başına devşirmiş bir BDP'nin, AB standartlarında, bireysel temel hak ve özgürlükler bağlamındaki işbirliği sağlar, ancak.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Mehmet Altan

Namık Çınar 20.01.2012

Onu ilk kez, Yeni Demokrasi Hareketi'nin en tepedekilerinden biri olarak, 1994 sürecindeyken kaleme alıp da hepsine gönderdiğim uzunca bir yazıma, dönüp yanıt veren tek adam olduğu bir sırada tanımıştım. Yazımı postaya verdiğimden birkaç gün sonra, vakit sektirmeden telefon açarak, üniversitedeki Profesörler Evi'nde öğle yemeğine davet etmişti. İşte 17-18 senedir süren bu dostluğumuza böyle başlamış idik.

“**Askersel Boyutun Siyasal Sistemimize Etkileri, Kurumları ve Sonuçları**” diye, oldukça fiyakalı bir başlık altında ve sanırım biraz da “**akademik**” bir özenmeyle yazmış olduklarımı takdirle karşılamış; hâttâ bir süre sonra, *Milliyet*'in *Pazar Postası* ekinde birkaç ay süren bir yazı dizisi olarak da yayımlamıştı. Ah siz, o günlerde bendeki kanatlanmayı bir görmeliydiniz.

Mehmet, romanı yazılacak, şiiri söylenecek bir adamdır. Hayatı, abartısız fakat bir çocuk duruluğundaki gibi heyecanlarla ve “**büyük bir ciddiyetle yaşadığına**”, çokça tanık olmuşumdur, bu zaman zarfında. “**Yâni yaşamın dışında ve ötesinde hiçbir şey beklemeden**

Yaşam şakaya gelmez, diyerek

yâni o derece ve öylesine ki,

beyaz gömleğiyle bir laboratuvar

insanlar için ölebilecek” kadar âdetâ.

Mehmet kadar çalışkanı az bulunur. İnanın o, hepimizin bir gününe, bakmışsınız bir haftayı sığdırır. Yedi günde sekiz yazı yazar. Üniversitede hocalık yapar. Kentler arası konferanslar verir. Dünyayı mekik dokur. Gene de bana mısın demez ve yüzünde bir dirhem olsun bezgince bir ifade görülmez.

Mehmet bir insan sarrafıdır. Onları keşfeder; lâkin belli etmeden ve hiçbir şey yokmuş, hiçbir şey olmamış gibi yaparak, onlara kol kanat gerer.

Ahlâksızlıkların, bıkmadan usanmadan peşlerini bırakmayarak “**fikri takib**”ini yapar; unutulmalarına izin vermez. Rögar kapağı açık bırakıldığı için yitip giden yavrucağı, cezaevi nakil aracında diri diri yakılan

mahkûmları, maliyetli bulunup cesetleri göçük altından çıkarılmayan işçileri ve insanı yok sayan daha böyle nicelerini, yılmadan ve bezmeden bir tek o sorar, durur. Kimsenin adamı olmadığı için, kimseye müdanası da yoktur. Doğru bildiğini dosdoğru yazar da yazar.

Şu işe bakın! Mehmet'in son yazısını basmamışlar. Gerçeklere artık tahammül edemeyip kovan kesmişler, tutukluk yapmışlar. Siyasal arenada silahları tekleyenler, HEK'e (hurda, enkaz, köhne) ayrılma yolunda adım atmaya koyulmuşlar, demektir. Çünkü, bu işler böyle başlar. Belirtileri böyle görülür. **"Sonun başlangıç çizgisi"**, Mehmet Altan'ın kaleminin kırılmaya kalkıldığı çizgidir. Bu, aynı zamanda, cami duvarına işemektir. Üstüne başına, bakıp da çeki-düzen verebileceğin aynayı kırmaktır.

Bekler misiniz bilmem, ama eğer beklerseniz, daha çoook beklersiniz. Mehmet susmaz. Mehmet'i kim, ne zaman susturabilmiş de, siz susturasınız? Ona bir şey olmaz. Olan, aslında sadece size olmuştur. Siz kaybetmişsinizdir. Kendi kendinizi sokmaya girişip, kendinizi eksiltmişsinizdir.

"İşine ve özerkliğine özen gösteren" bir bilim adamına, onurlu bir yazara dokunmak, onu değil, olsa olsa sizi çarpar. Onun her şeyi, **"hiç çekinmeden, her yerde ve her defasında açıkça anlatacak bir fıtrattan geldiğini bilmezden gelenler"**dir, yarın utançla yüzü kızaracak olanlar. Türkiye'yi, **"istediğinin yazılıp, istemediğinin yazılmayacağı birtakım iradelerin"** kol gezdiği bir yer olmaktan kurtarmak için kalemiyle savaşmak, boynunun borcudur Mehmet'in ve onun gibilerin.

Bunu fırsat bilip, askerî mahfillerde aldıkları kurslar neticesinde, şu sıralar bir de **"durumdan vazife çıkaranlar"** var ki, sormayın. **"Dikkat, dikkat... AKP'yi kayıtsız şartsız destekleyenler, sizi denize atıyorlar. İlk büyük kurban Mehmet Altan!"** diye, davul çalarak, göbek atarak, gerçeği saptırıyorlar. Mehmet Altan olsun, diğer adam gibi yazarlar olsun, herkesin büyük resimdeki yerlerine bakarak; sırasında doğruya doğru, sırasında eğriye eğri, demesini bildiler, bugüne değin. Oysa bu satırları yazanlar, meselâ Hrant Dink cinayetinin arka planındaki devlet ilişkilerinin neden üstüne gidilmediğini sorgular gibi yaparlarken; bir yandan da, benzer sebepler yüzünden Silivri'yi dolduran devlet ilişkilerini, nasıl boşa çıkaracaklarının savaşımını da sürdürüyor geldiler. Ne yapmış olurlarsa olsunlar, kendi tarzları gibi, yalnızca kendi cenahındakileri aklamaya yarayan, kiralık bir kalem değil ki Mehmet, haklı olsun böyleleri.

O,

"Eylemem ölsem de kizbi ihtiyâr,

Doğruyu söyler gezer bir şairim;

Bir güzel mazmun bulunca, Eşrefâ!

Kendimi hicv eylemezsem kâfirim" diyerek, kendi alanındaki yanlışlıkları dahi hoş görmeyip, örtbas etmeyen **"Eşref"**in sûlbünden gelir. **"Altanların yazındaki haysiyetini"**, tıpkı bir **"Atlas"** gibi sırtında taşır.

Ekmeğini kırıp paylaşmasını bilen, zor zamanlar dostu, sevgili Mehmet! Akılları sıra, Sokrates'e: **"Zalimler seni ölüme mahkûm ettiler!"** dediklerinde; onun da, dinginlik ve özgüvenle gülümseyerek, **"tabiat da onları!"** demişliğini, ne dersin, tam burada anımsatmak, yerinde olur muydu, onların bu davranışına karşılık?

Ya da, hiç buna geçecek adamlar değiller mi, yoksa?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

19 Mayıs

Namık Çınar 23.01.2012

İlkokulda daha bacak kadarken, **“Bavyeralı çocuklar gibi”**, toprak rengi gömleğim, fularım, lâcivert şapkam, düdüğüm ve kemere takılı tırmanma ipim ve çakımla, bir **“yavrukurt”**um ben. Kırmızı zemin üstüne kartal mıydı, aslan mıydı, ne; taşıdığım bir de flamam vardı.

Selimiye Askerî Ortaokulu, Kuleli ve Erzincan Askerî Liseleri ve Harp Okulu’ndayken de; bayram resmigeçitlerinde, başımızda miğferler, kuşandığımız beyaz teçhizat ile tozluklar ve tüfeklerimizle rap-rap diye var gücümüzle yürürken, bizi izleyen sivilleri gördükçe, içimizi ürperten gövremelerle heyecanlanır, âdetâ ruhlarımız bulutlarda gezinirdi de, kendimizden geçerdik.

Çengelköy’den bizi alarak stadyuma götürecek olan şehir hatları vapuru, her bayram tam Kuzguncuk’un hizasına geldiğinde; kim olduğunu hiç kimsenin bilmediği, öğrenmeye gerek de duymadığı, bir önceki sınıflardan devralıp bizden sonrakilere devredeceğimiz bir gelenekle; hep bir ağızdan haykırdığımız **“paşa baba! paşa baba!”** nidâlarıyla yeri göğü inletirdik, Boğaz’ın sularında. Yolda görsek tanımayacağımız yaşlıca ve bakımlı bir adam, o güzel yalının rıhtımına çıkar; kendisine tezahürat yapan okul vapurunu, elindeki bayrağıyla, biz gözden kaybolana kadar selâmlardı.

Bense, bir de ilaveten, 19 Mayıs’ların ve diğer bayramların öncesinde de sonrasında da, Mithat Paşa (şimdiki İnönü) Stadyumu’nun hınca hınç tribünlerine doğru, okul adına şiir okumanın ayrıcalığını, bana kimbilir nasıl da imreniyorlardı şimdi, diye düşleyerek ve içine simalarını keyfimce tasarladığım kızları da katarak, seyrine doyamadığım bir filmi defalarca izler gibi, hayâllerle süslerdim.

Çocuk ruhlarımıza hevenk hevenk çiçekler serpeliyormuş gibi görünen bu ritüeller bu seremoniler, ne oluyordu da daha sonra yaşlandığımızda, erdem ve hoşgörü imgesiyle değil de, zor araçlarını kullanırken halka sümükmiş gibi bakan acımasız birer belâliya çeviriyordu, bizleri?

Çünkü, anılarımızla daha da tatlanan ve fakat düzenleniş felsefelerinden soyutlayarak algıladığımız, masummuş gibi görünen, bu tür yüzlerce binlerce **“etmen”**; kılcal kılcal kaynayan berrak pınarlar izlenimlerindeyken, öngörüldükleri yatakta için için birikip, karşı durulamaz gürül gürül çavlanlara dönüşerek, faşizmin denizine dökülüyorlardı da, ondan!

Almanlarla İttihatçıların kurdukları ortaklık, tek parti döneminin 1930’lar Türkiye’sinde yeniden canlandırılmış idi. **“Hitler Almanya’sı Beden Terbiyesi Sistemi”**nin en önemli isimlerini yurda davet ederek raporlar hazırlatmışlar; örneğin Alman sporunun o sıralardaki en gözde ismi Carl Diem’in sunduğu ayrıntılı bir mütalâa ile, daha sonra 19 Mayıs Bayramlarına yansıtacakları **“militarist konseptteki sportif hareketlerin hedef kitlesi”** olan 10 ile 18 yaş aralığındaki çocukların beden eğitimlerinin ve **“savaşa hazırlıkları”**nın nasıl olabileceğine, bir hayli kafa yormuşlardı.

“İki ülkenin spor ve gençlik idarecileri arasında karşılıklı büyük bir saygı ve derin bir muhabbet vardı. Hâtta, Ocak 1937’de Hitlerjungend (Hitler Gençliği) Teşkilâtının lideri Baldur von Schirach Türkiye’yi ziyaret etmiş, Atatürk tarafından bile kabul edilmişti.”

Amaçlanan şey, **“militarist ideolojinin en önemli dayanaklarından biri olan ‘Sosyal Darwinizm’**in, yâni yaşam mücadelesinden kazançlı çıkabilmenin, ancak ve ancak üstün özellikte bir ırka ve zora dayalı disiplinli bir güce sahiplilikle mümkün olabileceğini simgeleyen sportif ritüellerin, içselleştirilmesini ve sindirilmesini sağlamaktı.

O günkü Hitler gençliğine öykünerek konmuş, faşizan bir felsefenin ürünü olan bu gösterilere, bu gün kalkıp da **“Cumhuriyet’in kazanımları”** gözüyle bakmak, düpedüz aymazlıktır.

Eğer bu ülkede demokratik bir cumhuriyete geilecekse, kapalı olarak yaşadığımız dönemlerde ihdas edilmiş her türlü kurum ve kuralları sorgulayıp etmeden ve dünyanın artık eni-konu gerisinde kalmış bu tür ideolojik gösteri ve sembolleri, kendi nostaljik bencilliklerimiz uğruna, gelecekteki nesillerimize de aktararak, onların hayatlarını da zindana çevirip, karartmamalıyız.

Bundan sonra hiç değilse çocuklarımız yeryüzünün küresel ölçekteki cmbşlerine entegre olmalıdırlar. Hâlâ Yunanlıları denize döken, hâlâ beş yüz seneyi aşkındır yaşadığı İstanbul’u her seferinde yeniden fethetmeye kalkan, milliyetçilikleri ve savaşkan hafızayı diri tutan, dinsel ve mezhepsel dikiş yerlerini sürekli kanatan bu törenler batağından kurtarmalıyız, onları.

Her şey değişirken, dünya değişirken, **“değişim kavramı”**nı ağızlarına sakız yapan bu ülkenin en tutucu ve gerici kesimi olan **“beyaz Türkler”**in bir tanesi bile olsun, o **“bayram yerleri”**ne gitmezler. Vatan Caddesi’ni, ya da stadyumları dolduranlar, gene geniş kitlelerdir. Onlar, o bayramların kendileri için değil, değişmelerini zerrece istemeyip, hep öyle eskide ve uysal kalmalarını diledikleri **“karakalabalıklar”** adına sürmesini beklerler. Zira onlar, boşluk bulurlarsa, birkaç günlüğüne ya Paris’e, ya da bilemedin Bodrum’a kaarlar.

Bedensel hareketlerde birrneklik, kılık kıyafette birrneklik, beyinsel faaliyetlerde birrneklik, sivillik yerine askercil, yâni militarist bir toplum üretir ki, buradan demokrasi çıkamaz. O yüzden, akılları sıra kendilerini aydın sananlar, sivil alandaki herhangi bir **“niform”** yaklaşımlarıyla, bağnazlığın ve faşistliğin ta kendisi olduklarının, yazık ki farkına bile varmayan ahmaklardır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Milli Güvenlik dersi

Namık ınar 27.01.2012

Sanki, doğru dürüst zlemeden ya da sevinemeden eskiyen, daha cenazesine bile ağlayamadan düğünlere seğirtilen çelişkilerle, hızlı bir tren penceresinden izliyor gibiyim, olup bitenleri. Türkiye’nin sosyal ve siyasal olayları o denli çabuk gelişiyor ve üst üste biniyorlar ki, şöyle adamakıllı seçilmeye ve irdelemeye vakit dahi ayıramadan, kayıp gidiyorlar gznnden, o hişımla, manzaralar.

Ne ki, bir lunapark treninin kendi kısırdngsndeki gezisine; yahut, kafesteki bir deney faresinin, olduğu yerde dönüp duran silindirdeki koşuşturmasına benziyor daha çok, bu nefes nefese yolculuklarımız. Nal toplanarak geçirilmiş doksana senelik birikimlerin bir sonucu olarak, hayatın artık yakamıza yapışması yüzünden, bütün bu başımıza gelenler şimdi bize, kaçıp da kurtulamayacağımız böylesi bir duyguyu veriyor.

Örneğin, birtakım uygulamalarla hkmetin, bilinçli bir plân çerçevesinde değil de, âdetâ akla geldikçe yapıla gelen, biraz ordan biraz burdan, bölük pörçük ve göstermelik değişimler olarak, reformdan çok, aşure yapmaya doğru gittiğini gösteriyor.

Toplulun gövdesine zehirli bir sarmaşık gibi dolanmış bulunan militarizmin, sürüyle problemleri arasından niyet çeker gibi çekip ıkarılan **“Milli Güvenlik dersleri”**, artık okullarda okutulmayacak imiş. Varsa gerekli bilgiler, **“Vatandaşlık Bilgisi dersleri”** içine alınarak telâfi edilecekmiş.

İyi güzel de, Vatandaşlık dersi ne, pekiyi? O pek mi matah bir şey, sizce? Tepeden inmece bir devlet anlayışının, eğitim çağına gelmiş olan körpecik beyinleri, militarist süzgeçten geçirerek kurguladığı ideolojik bir çerçevede, tanımını kendi yaptığı **“iyi”**ye göre biçimleyerek, kendisine sadık ve uysal kullar yetiştirmesini ne yapacağız? Olur mu hiç böyle? Bir devlet, kalkar da sabit ve değişmez değerler ihdas ederek, **“iyi”** şudur, **“doğru”** şudur, **“yararlı”** şudur, diyebilir mi?

Nedir ölçütü, kime göredir iyi yurttaş olmak? Örneğin, devleti eleştiren, onun kurumlarının ve görevlilerinin sakatlıklarını, çevirdikleri dümenlerini ortaya çıkaran, dile getiren iyi yurttaş mıdır, yoksa kötü yurttaş mı?

Devletin görevi, görece bir yaklaşım olan **“iyi yurttaş yetiştirmek”** değil, **“objektif hizmet sunan bir kurum olmak”** olmalıdır, sadece. Devlet, kinetik enerji şeklindeki ruhunu, halkın seçtiği parlamentodan alan; işletilmesine de yürütmenin memur edildiği, herkese **“nötr”** bir makinedir, bir âlettir, o kadar! Toplum dilerse, bir sonraki seçimle o ruhu da değiştirir; işleteni ve işletim biçimini de.

Öyleyse, bu ve daha bir sürü sorun varken, Milli Güvenlik dersini bu şekliyle kaldırmak, neye yarar ki, tek başına? Hep söyleye geldiğim ve sorun algılanıncaya kadar da bunu bıkmadan sürdürceğim üzere, milliyetçiliğin tek yumurta ikizi olan militarizm, **“Prusya devlet anlayışı/ Alman Birliği”**nden miras ve mülhemdir bize. 19. yüzyılın son çeyreği itibarıyla, Bismark’la başlayıp Hitler’le son bulan bu süreçten, Almanlar kurtardılar da, bir biz kurtaramadık yakamızı.

Cumhuriyet öncesi dönemde, örneğin Mahmut Şevket Paşa’nın Von Der Goltz Paşa’ya 1908 Devrimi’ni **“Sadık öğrencilerin istibdada son vererek, Kanunu Esasiyi yeniden ihyâ ettiler”** diye haber vermesi; 12 Eylül 1980’de Amerikan Başkanı’na **“Bizim çocuklar darbe yaptılar”** demenin, bir asır kadar önceki Alman versiyonudur.

Politikacılar dururken, hiç işleri olmadığı hâlde Ulusalcılık ve Avrasyacılık adı altında, Amerika’ya, AB’ye ve NATO’ya karşıtlık güden, TSK’daki kimi popüler generallerin bu tavırları, geçirilmiş onca değişik süreçlere rağmen, o derin militaristik Prusya damarının hâlâ ne denli diri ve kavi olduğuna bir işaret sayılmalıdır.

Almanların dahi çoktan unutmuş oldukları Feldmareşal Von Der Goltz Paşa’nın, **“Osmanlı Ordusu’nda göreve getirilişinin 100. yılı”** münasebetiyle Harp Akademileri’nin düzenlemiş olduğu Ekim 1983’teki anma sempozyumuyla; kazıyınca altından Alman emperyalizmi çıkacak olsa da, meftunu ve hayranı oldukları o militarizmin uğruna bunda bir beis görmeyerek, nasıl bir kadirşinaslıkla **“Alte Kameraden”**(Eski Dostlar) olduklarını, bu konjonktürde bile, kanıtlama olanağı bulabilmişlerdir.

Bugün de kalkıp savundukları **“zorunlu askerlik”** prensibi, Von Der Goltz Paşa’nın o yıllarda gelip zerkettiği **“Millet-i Müsellaha”** (Silahlandırılmış Halk) anlayışından başkaca bir şey değildir.

İşte bu yolla, **“savaş atmosferi”**ni ölçü alan bir dünya görüşüyle, herkesin zorunlu askerlik süreçlerinden geçirildiği, okullarda militarist ve milliyetçi bir devlet anlayışıyla gençler yetiştirildiği, engin bir harp ekonomisi ve asker kaynağı olması bakımından tüm topluma **“topyekûn savaş”** bilincinin aşılandığı, ekonomiyi de, kültürü de, her şeyi de kutsal devletin öngörüp yürüttüğü, bunun için gerekli olan yol haritasını –ölse de– ilelebet ölümsüz sayacağımız önderimizin zaten çizdiği ve doğru düzenin ilânihaye bu olduğu, zorunlu bir istikamet olarak dayatılmaktadır.

Ülkeyi bu sığ, bu gergin, bu **“maymunlar cehennemi”** ortamından arındırmak için, hükümetin yaptığı gibi yarım yamalak popülizmlerle değil, sorunların özüne inen tutarlılıklarla haykırmak, her özgürlükçü yurtseverin görevi olmalıdır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Orduevleri ve askerî kamplar

Namık Çınar 30.01.2012

Genelkurmay, **“TSK mensupları arasındaki dayanışmayı arttırmak, moral ve motivasyona katkıda bulunmak”** amacıyla, orduevleri, askeri gazinolar, kamplar, vb. gibi sosyal tesislerde, ifratlara varan ayrıcalıkları ve **“kast”** ilişkilerini nispeten törpülemek üzere bir emir yayınlamış. Daha ziyade, genel kullanıma açık olan ortak alanlarda, statüleri öne çıkaran bölümlerinin yapılmamasını, buna yol açan her türlü yazı ve işaret tabelâlarının kaldırılmasını istemiş. Bu uygulama ile, personel arasındaki sevgi, saygı ve bağlılığı yoğaltmanın yanı sıra, orduevleriyle ilgili kamuoyunda dile getirilen tepkileri yatıştırmının da hedeflendiği anlaşılıyor.

İşte bunu duyunca, sayısız örnekten biri olarak, yüzbaşıyken yaşadığım bir anı geldi aklıma. Şark'tayken, yıllık izne ayrılmış, eşim ve henüz bir yaşındaki bebeğimle Patnos'tan Babaeski'ye doğru otomobile yola koyulmuştuk. Ankara'ya vardığımızda, o güne kadar kalmanın hiç nasip olmadığı orduevine yorgun argın kapağı atmış, geceleme için bir oda istemiştik.

O yıllarda tüm orduevlerine hep **“torpilliler”** dolduruldukları için, görevli erler şımarık olurlar, tüm o yerleri sanki ele geçirmişlercesine, kimseyi adam yerine koymazlardı. Çalışan konumundaki subay ve astsubaylar da onlardan aşağı kalmazlar, birkaç üst komutana yalakalık yaparak yerlerini korurlar, ama o işletmelerin de içine ederlerdi.

Bir vakitler kışlalarda ortalığı haraca-berece kesmişlikleri yüzlerinden okunan kimi emekli albayların, şimdi üç paralık konforları uğruna, buralarda böyle süt dökmüş kedi gibi dolanmalarına tanık olur, öfkelenirdim.

Daha sonraki yıllarda ise, bu hâlleri gidermek üzere, bu sefer de **“yok subaydı, yok kızıydı-kızanıydı, misafiriydi”** diye ayırt dahi etmeyerek; işi, görevli erlerin her önüne gelene **“komutanım”** diyecekleri bir başka ifrata kadar vardırırmışlardı.

Tabii, sadece Ankara'nın tuzu kuru yerleşiklerinin çevremizde güle oynaya fink attıkları züppe damatlarından, küstah gelinlerinden yer ve fırsat kalıp da, onca yol tepmiş olan bizlerle doğru dürüst ilgilenen dahi çıkmayınca, tahmin edeceğiniz üzere, onun yerine çingar çıkmıştı. Ardından da dışarıda, kesemize uygun ve o yüzden de berbat bir yerde konaklamak zorunda kalmıştık.

Bu alan, çoğu kimsenin bitmez tükenmez orduevi hikâyelerindeki şikâyetleriyle doludur. Çünkü o tesisler, **“kolaylık tesisleri”** olmaktan çok, subay ve astsubayları sivillerden ayırıştırarak, sanki onları ayrıcalıklı imişler gibi göstermeye yaramıştır. Bu yalandan ayrıcalıklar, izolasyon yoluyla, geniş ordu kitlesinin gözlerinde **“katarakt”**a, muhayyilelerinde **“üstünlük duygusu”**na kapılmalarına ve böylece de anlamsız yere **“şişinmelerine”** yol açmıştır.

Oysa ayrıcalıklı ve üstün olanlar, bir avuç general ile, sadece konformizmin tadına varmış bulunan üst subaylar ve onların emeklileridir.

Anadolu'nun ve Trakya'nın özellikle küçük kentlerinde, merkezî konumları ve **“özel”** oluşlarıyla sırtan bu mahfiller, sivil halkın indinde, kıskançça ve mesafeli olunan, müphem bulunup soğuk bakılan bir etkiye sahiptirler. O yüzden tek iyi yanları, askerliğini genellikle er olarak yapmış, kentli ya da köylü, geniş mütedeyyin kitlelerin militerizasyonunda olumsuz rol oynadıklarıdır. Çünkü, sivillerin de askerleşmesi demek olan militerleşme, daha çok devletin çeşitli eğitim tezgâhlarından geçirilip, biçimlendirilmiş olan **“okumuşlar”**ına has bir şeydir.

Aslında bu tesisler, haklarında konuşulanlara değecek düzeyde lüks ya da zevkli filan da değildirler. Onları çekici kılan, herkesin giremedikleri yerler olmalarında yatar. Eğer kendi parasal kaynaklarıyla yaratılmış ve işletilmiş olsalardı, berikilerde bu denli böbürlenmeler, karşıkilerde de bu ölçüde homurdanmalar olmazdı. Olanakların **“Genel Bütçe”**den karşılanması, elde edilen yavanlığa lezzet katmakta; **“seçkinlik”**leri, resmî bir mahiyet almaktadır.

Düşünsenize; örneğin her yerde olan deterjanlardan alıyorsunuz, ama buradaki markette KDV ödemiyorsunuz. İngilizler Hindistan’da bile yapmamışlardı, bunu. Oralarda üç-beş kuruşa içilen bir bardak çayın Türkiye halkına siyasal maliyeti, dudak uçuklatacak pahadadır.

Kaldı ki bu tesisler, ordunun tüm yükünü omuzlarında taşıyor olan kışla emekçisi genç subayların ve astsubayların leylek oldukları bir sofrada, tilkilerin ağız anatomilerine göre tanzim edilmiş tabaklar gibidir.

Bütün yazını biraz Gümüldür’de, biraz Karpuzkaldıran’da, sonra da Side yahut Bodrum’da, veya Kıbrıs’ta; uydurabilirse kışın da Uludağ’da; geri kalan zamanını da, genel olarak yerleşik olduğu büyük kentlerin namütenahi tesislerinde geçirerek yaşayan; yaşarken de bu olanakları vergilerinden elde etmiş oldukları o topluma demediklerini bırakmayan, bir avuç askerî rantiyenin bozulacak olan çıkarlarıdır, esasen konuştuklarımız.

O nedenle, kendilerini sivil toplumdan soğutagelen bu müesseselere, her biri halk çocuğu olan genç subay ve astsubayların zerre kadar ihtiyaçları yoktur. Bu kurumlar tümüyle kaldırılmalı, onun yerine, o ödeneklerle örneğin, genç subay-astsubayların yıllık izinlerinin bir bölümünü eşleriyle birlikte Paris’te, Barselona’da, Roma ya da Amsterdam’da geçirmeleri sağlanmalıdır. Genç yaşlarda edinilen gözlemler, Türkiye’nin demokratikleşmesine şaşılması ölçülerde katkı sağlayacaktır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

OYAK ve generaller

Namık Çınar 03.02.2012

Makam ve memuriyetlerindeki üstünlüklerini, akla gelebilecek her alanda dayatan generaller, o tavırlarını, yetmiyormuş gibi OYAK bağlamında da sürdürme gelmişlerdir, bu güne kadar. Oysa, **“oy vermek”**, ya da, kimin avucunda olursa olsun aynı miktardaki bir paranın satın alma gücü bakımından **“herkes için aynı olması”** gibi bir değerlendirmeye, bir çavuşla bir generalin birlikte kurdukları iktisadi bir organa katılımları da, rütbe ve mesleki güçlerinden bağımsız bir şekilde, böylesine eşit ve adil olması gerekmez miydi?

Fakat ne gezer, burası Türkiye!

Ömürleri boyunca her ay maaşlarının yüzde 10’u takır takır zorla kesilen, çoğu astsubay ve küçük rütbeli subay olmak üzere sayıları 260.000’e varmış bulunan bu üyelerin tasarruflarını, kendi öngörülerini ve çıkarlarını istikametinde olarak, bir avuç general yönetip durmuştur.

Nitekim, nispi bir özgürleşme ortamını fırsat bilerek, TBMM Dilekçe Komisyonu’na şikayette bulunan kimi astsubaylar, OYAK yönetiminde yeterince temsil edilmediklerini, üyelere kesintileriyle orantılı ve adil ödemeler yapılmadığını, kurumun generallerin kızları, gelinleri ve damatları gibi akrabaları için bir istihdam kapısı hâline geldiğini, hesaplarda doğru dürüst denetim de olmadığını, gidip anlatmışlar sonunda.

AKP, kurulan Meclis Alt Komisyonu'nu çalıştırarak elli senelik gıllığışlı işleri çıkaracak mı ortaya; yoksa **“çarkçı Kemal”**e parmak ısırtan tırsmalarla, artık çoğu konuda yaptığı gibi, vaz mı geçecek bundan da; göreceğiz bakalım.

Ve generaller de, 27 Mayıs darbesi esnasında başbakanı ve bakanları asarlarken, **“bal tutan parmağını yalar”** kaleminden bir yan ürün olarak aradan çıkarttıkları antidemokratik OYAK yasası marifetiyle ele geçirdikleri ayrıcalıklarla, örneğin devletin emekli olurken memuruna ödediği ikramiyenin on katı kadarını bir de bu kurumdan alarak, kendilerine o sıralarda **“gazozcu”** denmesine tilt oldukları haletiruhiyelerden, şimdi artık aristokratik sınıfsal düzeylere taşınmışlardır, umarım.

Başarılı olup da üyelerini paraya boğuyorsa, bunun için o müesseseye kızılır mı, denebilir. Ne ki, kazın ayağı öyle değil pek.

Birincisi, OYAK'ın piyasada rekabet ederek yer edinen bir ticari kuruluş olduğu sanılmamalıdır. Ne Kurumlar Vergisi'ne tabidir, ne Gider Vergisi'ne, ne Veraset ve İntikâl Vergilerine, ne de Damga Resimlerine; hiçbir şeye.

Gelir ve alacakları ise, devlet mallarının hak ve öncelikleri kapsamındadır. Bunlara karşı duranlar, tıpkı devlet mallarına suç işleyenler gibi kovuşturmayaya uğrarlar. Devlet içinde, paralel bir devletten farksızdır.

İkincisi de, aslan payı generallere olacak tarzda, sözde bugün zenginlikler saçıyor görünen OYAK, elli yıldan beri maaşlarından kesintiler yaptığı üyelerin büyük bölümüne sadece üç-beş kuruş paralar ödemekle yetinerek, hepsine yol vermiş bulunmaktadır. Bugüne kadarki binlerce yedek subayın kesintilerine tümüyle el koymuş, zorunlu hizmetleri dolunca ayrılan subay ve astsubayların birikimlerine de, yıllık yüzde beş gibi komik bir faiz işleterek, herkesi kurumdan dışlamıştır.

Kimdir sahibi OYAK'ın ve malvarlığının, bileniniz var mı? İnsanların sırtından palazlandıktan sonra, onları ne hakla kapının önüne koyarlar ki? İnsan hak ettiği hissesini serbest piyasada, örneğin Borsa'da alıp satmak, ya da çocuklarına miras bırakmak istemez mi?

Ortada kapitalistik bir kurum vardır, fakat dönen dümen Sovyetiktir. O organizmayı bugünlere getiren birikimlerin sahipleri, en başından beri sömürülmüşler; yönetimde yer almamış, olup bitenleri denetleyememişlerdir. Şimdi bankalardan cep telefonu mesajıyla dahi kolaylıkla alınabilen **“iki maaşlık borç çekme”** lütuflarıyla, bir matahmış gibi yıllarca kandırılmışlar, ardından da şutlanmışlardır.

Altmışın üstünde iştiraki bulunan OYAK'ın tüm yatırımları çağıdışıdır. Kapalı ekonomiden kurtulunca görüldü ki, en büyük olduğu **“otomotiv sektörü”**nün, yere göğe koyamadıkları **“Atatürk Türkiye'si”**ndeki konumu ve konsepti, meğerse **“Çavuşesku'nun Romanya'sı”**ndaki aynı markanın fabrikası kadarmış.

Kurum kimliğini **“vatanperver hizmet bilinciyle çalışmak”** şeklinde tanımlayan şirketlerinden biri olan **“OYAK Savunma ve Güvenlik Sistemleri AŞ”**nin **“Danıştay saldırısındaki silinmiş kamera kayıtları rezaleti”** orada öylece duruyorken, şimdi bir de kurum içi soyunma odalarına dahi gizli kameralar yerleştirdikleri ortaya çıkmıştır.

Ayrıca, Borçlar, Şirketler ve Ticaret Hukuku'na göre çalışarak para kazanmayı amaçlaması gereken ticari bir işletmenin **“yurtseverliği”** ne anlamlara gelmekte ve nasıl tezahür etmektedir?

Ve yine **“OYAK Teknoloji, Bilişim ve Kart Hizmetleri AŞ”**, **“Adalet Teşkilâtını Güçlendirme Vakfı”**na ait Ankara, İstanbul, Antalya ve Kızılcahamam Hâkim Evlerinin, Otel ve Restoranlarının; ilâve olarak Ankara Yeddiemin Deposu'nun (demek ki yargıçlar da, kurdukları vakıflar eliyle, zora düşmüş borçluların ev ve işyerlerinden icrasına karar vererek kaldırdıkları eşyaların depolanacağı mekânlar işletiyorlar, aynı zamanda.

Vay anam vay!) altyapı, sistem ve uygulamalarını yapıyor ve işlemleri tek bir merkezde toplayarak merkezileştiriyor.

Yargıçlar... savcılar... otel odaları... derlenen özel bilgiler... gizli kameralar... Bilmem ki benim aklıma gelenler, sizin de aklınıza geliyor mu?

Kodamanlara sağladığı yan gelir ve ayrıcalıkların yanı sıra, izolasyonları, yolsuzlukları ve paramiliter öğeleri teşvik eden ve karanlık ilişkiler üretmesi olası görünen bu yapıyı tasfiye etmek, demokratikleşmenin kaçınılmazlarından biridir.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

AKP, Kemalizm'i kışkırtmaya kararlı

Namık Çınar 06.02.2012

“Dindar nesiller yetiştirmek”, bu kez kendi yaptıkları **“AKP’yi bitirme plânı”**nın en kuvvetli argümanı olacağı benziyor. Bir kere, özündeki yanlış bir kenara bırakacak olsak bile, siyasal iktidarın böylesi bir amacının olduğunu kalkıp bu safhada dillendirmesi dahi yeterlidir, orduyu kışkırtmaya ve eski hâline getirmeye. Bu önerme, resmiyetteki ideolojik konumu itibarıyla henüz sönmemiş olan **“Kemalizm”**in meşruiyetini tahkim eden, **“askerî vesayet”** bilincini yeniden sivrilten ve ne denli haklı olduğuna dair yürüyen **“karine”**yi takviye eden bir söylemdir.

Bir yolunu bulup düzeltemedikleri takdirde, Erdoğan’ın bu lâfı, iktidara taşındıklarından beri yaptıkları onca şeyi gerileterek, **“ancien regime”** unsurlarının restorasyonuna en iyi gelen merhem olacaktır. AKP’ye ve giderek ülkeye, bu söz kadar zarar verebilecek başka bir şey olamaz. Kendilerinin de eriyerek, akıp gidecekleri **“kara delik”** işte tam burasıdır.

Subay yetiştiren askerî okulların atmosferinde, dinden ve her şeyden önce kavranması gereken, **“Arap Âlemi”**ne bakışta, olumluya dönük en küçük bir yerin yokluğudur. 1967’de biz Harp Okulu’nda okurken, Araplarla İsrail’in **“Altı Gün savaşı”**nda, o zamanki rakamlarla, iki buçuk milyon Yahudi’nin yüz milyonluk Arap dünyasını nasıl tepelediğine duyulan hayranlık dahi gizlenmemiştir.

Bu, Yahudilere beslenen bir sempatiden dolayı değil, Araplardan zerre kadar hazzedilmeyen içsel bir dürtü yüzündendir.

Belki o sevgisizlikte, kendi aralarında birlik kuramadıkları için onlara atfedilen lâkaytlığın, ya da çağdaşlaşma simgelerine pek itibar etmeyip kendi yaşama biçimlerinden vazgeçmeyişlerinin, meselâ ortalıkta hâlâ sarıkla, puşıyla, entariyle dolanıp durmalarını küçümsemenin çokça payı vardır, herhalde. Yahut da, Osmanlı’nın mirasçısı bir ırk olmalarına karşın, yüzyıllarcadır egemeni oldukları bu beş para etmez kültürlerin nasıl olup da baskın tesiri altında kalmış olduklarını, içlerine bir türlü sindirememenin derindeki öfkesidir, belki de asıl galebe çalan.

Sonuç olarak, her ne olursa olsun **“Arap’a benzemek”**, Kemalist ordu için daima bir **“Cumhuriyet fobisi”** olarak ele alınmıştır. Bu çerçeveden bakıldığında, **“adam olmaları için”** gönderilmiş sayılan bir dini Araplarla paylaşmaya, her halükârda ihtiyatla yaklaşmışlar; süzgeçten geçmeyen ve kontrol altında tutulmayan bir İslâm’ı, Arap’ın toplumumuza paldır küldür bir yansıması, bir nüfuzu olarak görmüşlerdir.

Mustafa Kemal'in, bir ara Türk Sanat Musikisini yasaklamış olmasını, Türk Tarih ve Güneş Dil Tezlerini, daha sonraki Türkçe ezan meselesini, İngiliz'e, Fransız'a ya da Yunan'a değil de, sorun saydıklarına önlem olarak, asıl Arap Kültürü'ne karşı düzenlemiş olduğunu gözden kaçırmamak gerekir.

İslâmiyet'le ilişkilerine ordu gibi bakmasını bilmeyen MHP ve BBP gibi milliyetçi akımların, onca şovenliklerine rağmen yaranamayıp, darbelerde uğradıkları hışımlara akıl-sır erdirememelerinin püf noktası, işte burasıdır.

Böyle bir kültürün sürdürümcüsü ve parçası olarak fotoğraf vermek, Kemalist ordu için en büyük zûldür. O yüzden, ne denli yüzeysellikle suçlansalar da, en başta kılık-kıyafet olmak üzere, tüm Atatürk Devrimleri onlar bakımından önemlerini korumaktadırlar. Bir Arap subayına benzemektense, İç Hizmet Kanunu'nda serbest olmasına rağmen, örneğin bıyık gene de yasak sayılmıştır.

Arap Kültürüne ve onun bir tezahürü olarak görülen İslâmiyet'e karşı yaklaşım böyle iken, sen şimdi kalkıp ona fütursuzca yaslanarak, **"ben kafaya koydum, dindar nesiller yetiştireceğim ve bu konuda hiç kimseyi de takmam"** dersin; o Kemalist kitleye, külâhları değiştirmenin zamanının bir kere daha geldiğini hatırlatıyor ve yeniden savaş açıyorsun, demektir.

Üstelik, bu noktalara gelmeden önce, temel hak ve özgürlüklere ve bu bağlamda da din ve vicdan hürriyetine karşı dayatmacı tavırlardaki o oligarşik yapıyla mücadelede haklıydın. Bu halkın özgürlükten ve demokrasiden yana olan büyük bölümü, o yüzden desteklemişlerdi seni.

Fakat görüyorum ki, bu işi yanlış anlamışsın. Bu sefer, yazık ki sen de artık haklı sayılmazsın. Çünkü onlara benzemeyi seçerek, onlar gibi olmuşsun. Onlar gibi fakat, tersine bir dili giderek dayatacağa benziyorsun.

Bak gör, tutmayacak bu projen. Promptere bakmadan konuştukça, ağzında daha epeyi bakla varmış izlenim ve güvensizlikleri vererek, bindiğin dalı kesmeye başladın bile. Özgürlükleri savunduğun için büyümüştün, daraltacağın için de küçüleceksin.

Toptancı tasarımlar, bireyin temel hak ve özgürlüklerine, yâni demokrasiye aykırıdır. Devletin mutfağında, tüm yurttaşların damak zevkini karşılaması için, kendi sevdiklerinden ve seçtiklerinden oluşan bir tabldot hazırlayamazsın. Yeryüzünde ne lezzetler varsa, hepsini mönüye koymakla yükümlü olduğun bir konumdur orası. Yoksa sen de generaller gibi, bu ülkeyi babanın çiftliği, o koltuğu da mirası mı sanmıştın?

Toplumsal ve siyasal hayata din ve mezhep üzerinden bu bakış, tıpkı milliyetçilikler gibi, tarih boyunca yedi bitirdi insanları da; gene de akıllanmadılar gitti, vesselâm. Bu durumu sorgulayacak ve yanlış gösterecek, hiç mi Allah'ın bir kulu yok AKP'de de, öyle sessizce izliyorlar; belki bireysel pozisyonlarını da hesaplayarak, çıt çıkarmadan?

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yoksa yoksul nesiller mi

Namık Çınar 10.02.2012

Ne çok din konuşuluyor bu ülkede Tanrım, yatıp kalkıp ne çok din işleniyor.

Bu güne kadar nasıl geçti ise, bundan sonrası da aşağı yukarı öyle geçmeyecek mi? Bin dört yüz yıldır hallolmadiysa meseleler, yine öyle hallolmadan sürüp gitmeyecek mi?

Fakat neden bu kadar çok tepiniyorlar, üstünde bunun? Neden bu kadar çok takmış vaziyetler? Yoksa, bu işte bir bityeniği mi var?

Bireylerin, hane halklarının, yâni tüm toplumun somut yaşamlarını belirleyen maddi hayat; üretimlerle, o üretimleri üleşmelerle ve o üleşimlerin bir sonucu olarak yaratılmış zenginlikleri tüketmelerle, toplumsal hiyerarşide hepimizi bir yerlere oturtur ve hepimizi sıraya sokar. Aslolan tecelli budur; gerisi sadece palavradır.

İşte tüm siyasal iktidarlar, uyguladıkları politikalarla sıraya soktukları o kitlelerin, yerlerini beğenmeyip her an huzursuzluk çıkarabilecek olmalarından daima korkmuşlar ve önlem alma ihtiyacı duymuşlardır. O yüzden de, bireylerin ve toplumsal grupların, insicamı bozmamak üzere, hiza ve istikametlere girmelerini isterler.

Kendilerine müstahak görülen ya da kaderlerine düşen yerde hiza ve istikametlere bakmak demek; stabil olmak, mevcut yapı ile uyumlu olmak, uysal olmak demektir. Her siyasal iktidar, kendi düzeni bakımından, böyle sorunsuz yurttaşları olsun ister. Ve her siyasal iktidar, buna erişmek için farklı yöntemler geliştirmiştir.

Toplumsal tarihimizin son iki yüz yıllık modernleşme sürecinde, 1789 Devrimi ve Napolyon savaşları sonrasında **“Fransız etkisi”**, Kırım Harbi sonrasında **“Prusya/Alman etkisi”** ve II. Dünya Savaşı sonrasında da **“Amerikan etkisi”** ile bu günlere sürüklenegeldik.

Birbirlerine uyum ve uyumsuzluklarla eklemlenen bu süreçlerde, Fransız etkisi daha ziyade **“İdare”**mizi, Alman etkisi **“ordu”**muzu, Amerikan etkisi de sanki **“iş hayatı”**mızı belirlemiş ve yapılandırmış gibidir.

Osmanlı’nın son, Cumhuriyet’in de ilk yüzyılında, bu modernleşme öyküsündeki yerleri talî kalmış görünen kitleleri çekip çevirenler ise; ilk kez ele geçirdikleri iktidarıyla, geriye dönüp, şimdi bunlara yeniden gelenekseli, yani **“din etkisi”**ni de katmaya çalışıyorlar.

Birbirlerinden farklı olsalar da, bu modellerden temin edilen ortak fayda, **“üniform”** bir toplum yapısıdır. O nedenle, milliyetçiliklerin, militarizmlerin ve dinseliliklerin amaçlayacakları tek şey, merkeziyetçi denetimlerle **“munis ve birörnek”** bir toplum yaratmaktır.

Bir kurumun ilerici ya da gericiği, onun toplumsal yaşamdaki rolü ile ölçülür. Hayata mutluluk katmasını bekleyeceğimiz bir araç olarak din, eğer üretici unsurlar **“toplumsal artık”**tan paylarına düşeni hakkaniyetle alabilsinler diye, vicdanların serbestçe zuhur edebileceği, düşünmenin ve ifade etmenin sınırlandırılmayacağı temel hak ve özgürlükleri dalgalandıran bir bayrak işlevlerinde ise ilerici; değilse gericidir.

Yüzyıllık uykularından yekini de uyanan toplumsal alt katmanlar ve onların bu işe yarayan dinsel değerleri, militarist oligarşie başlangıçtaki karşı koyuşlarıyla ilerici bir niteliğe sahiplerken; AKP’nin, bir çift ayakkabının tekine fit olması gibi, âdetâ her şeyin yarısı kadarıyla yetinip, savunmaya ve tahkimata geçmesiyle, şimdi artık durağanlığa ve giderek gericiğe dönüşmeye başlamışlardır.

Türkiye zenginleşmekte; ne ki kitleler, bundan nasiplerini alamamaktadırlar. Ülke, uluslararası düzeylere de ulaşmak suretiyle, kapitalistik ilişkilerde altın çağını yaşamakta; ihracat tırmanmakta, holdingler akıl almaz ciroları yakalamakta, bankalar gelmiş geçmiş en yüksek kârları edinmekte, ama yığınlar daha da yoksullaşmaktadırlar. Gazeteler, tv’ler, entelektüeller, siyasal partiler, sivil toplum kuruluşları soyut siyasal konulara gırtlaklarına kadar batmışken, gündelik yaşam da avuçlarının arasından sıvışarak kaybolup gitmiştir.

Günlük hayat tam bir sömürü cehennemidir. Dünyanın kuş uçmaz kervan geçmez bir ucuna kur’a çeken öğretmenler, hiç değilse iş buldukları için sevinç gözyaşları dökmekte, bütün küçük işletmeler umarsız bir şekilde batmayı beklemektedirler.

Ülke otuz yıldır bir iç savaş yaşamakta; teğmen çıkar çıkmaz kendi halkıyla savaşımaya başlayıp, sonunu getiremeden albaylıktan emekli olan bir subay nesli yetişmektedir.

Dış ilişkilerde, **“Türk’ün Türk’ten başka dostunun olmadığı”** o meş’um çizgiye, yeniden dönülmüşe benzemektedir.

Teslim etmek gerekir ki, Sayın Başbakan bu ülkeye bir hayli iyi işler yapmış bir halk çocuğudur. Lâkin, belli ki artık yorulmuş ve tükenmiştir. Yanlış şeyler yapmakta, yanlış şeyler söylemekte, giderek mücadele ettiklerine öykünmektedir.

Örneğin, bizim gazeteyi, yazarları, profesörleri gizlice dinlemek de neyin nesî? **“Terörle mücadele kapsamında ve suç işlenmesini önlemek amacıyla”** bir de, ha? Ne kadar ayıp, ne kadar yakışsız! Yazıklar olsun, kınıyorum sizi! Başka da bir şey söylemeye dilim varmıyor, şaşıp kalmaktan. Hem **“ileri demokrasi”**den dem vurmak, hem de **“polis devleti”** yöntemlerine tevessül etmek, ne hazin bir çelişkidir? Yakıştırıyor musunuz şimdi, bu yaptıklarınızı kendinize? Bu muydu özlediğiniz düzen? Biz size, ne düşünüyorsak yazıyoruz, zaten her gün.

Sonuç olarak, dindar nesiller mi yetiştirirsiniz, orasını bilemem ama, bu adaletsiz gelir dağılımı ve giderek tırmanan demokrasi dışı davranışlarınızla, yaptıklarınızı bozarak, **“yoksul nesiller”** yetiştireceğiniz kesindir.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

MIT’in başındaki astsubay

Namık Çınar 13.02.2012

Devletin değişime izin vermeyen **“ancien regime”** unsurları ile henüz yeterli direnci kazanamamış **“yenilikçiler”**i arasındaki kavga, bazen tv’lerde izlediğimiz ordu donatım cephaneliklerindeki infilâklar gibi; âdetâ çarkıfeleklerin yalazalarındaki şenlikler ve havaifişek görsellikleriyle ve de sağa sola patırtılı saçılışlarla, karanlıkların gizleri içinde dağılıp gidiyorlar, bir yerlere.

Bu hercümercin hemen yanı başındaki kentin kahvehanelerinden, oyalandıkları pişpiriğin tam orta yerindeyken irkilerek dışarıya uğrayan meraklıları, elde pek bir veri olmadığı hâlde, her zamanki gibi birbirlerinin yalancısı oldukları çokbilmişliklerle, bu seyirlik vukuatlara kendi aralarında olur olmaz açıklıklar getirmeye çalışıyorlar.

Ne ki, **“belâları sorumsuzca istifleyip tertipleyerek, toplum hayatını ne cüretle tehlikeye attıklarına dair”**, hepsine birden hesap sorar gibi soru sormak, nedense hiç birinin aklına dahi gelmiyor.

Bu durumun asıl müsebbibi olan siyasal iktidar, lüzumlu reformları yapısal olarak gerçekleştirmekten kaçındığından, ya da eğer engelleri varsa da, çıkıp halka açıkça anlatmak yerine, muhataplarıyla cadı kazanı labirentlerinde itişip kakışmayı yeğlediğinden, tıpkı deprem olgusundaki gibi, demokrasi zemininin sivilleşip gevşemesine bin türlü vesile oluyor.

Yasamayı, toplumsal yenilikleri yapmak için değil de, meselâ **“şike”** ya da **“MIT yasası”**ndaki gibi tadilâtlarla, kendi ekibini güvenli yerlere taşıırken, su alıp batmakta olan bir gemideki sızıntıları sanki tenekeden tıkaçlarla giderebileceğini zannettiği bir onarma makinesiymiş gibi görüyor.

Demokrasi kapısını açacak olan anahtarı yanlış paspasın altında aradığından; örneğin tâ başından beri, yakaladığı pislikleri yetkililerin kulakları dibinde bas bas bağırarak bütün çıplaklığıyla kamuoyu önüne sermeye zaten kendiliğinden programlı olan **“Taraf’ı dinlemek”** gibi garipliklerden; nice bilinmezlere programlı bir MİT’i bağırına basmak suretiyle işlev gören ve o yüzden belki de eskinin sürüsüyle rezilliklerine de kalkan olan bir ucubeliğe doğru savruluyor.

Oysa **“devlet sırrı”** dedikleri çoğu şey, genellikle halktan saklanmış katakullilerdir.Örneğin MİT, KCK’nın içerisine sızarak ve provoke ederek, Kürtleri suça teşvik etmiş ve böylelikle problemin yargı önüne taşınmasının altyapısını hazırlamışsa, benzer şeyleri yapan darbeci generallerin **“AKP’yi Bitirme Plânı”** çerçevesindeki eylemlerinden ne farkı kalır ki, şimdi bunun?

Hâlbuki, Kürt Sorunu adam gibi çözülse, bütün bu **“ancien regime”** unsurlarının hepsi, **“shelltox”** solumuş karafatmalar gibi öteye beriye kaçışarak, yok olacaktırlar. Düşmansı bulutların gölgelediği barışçı güneş, masalsı bir sihirle birdenbire ve pırl pırl açarak, hanidir buz tutmuş olan yürekleri ısıtacaktır.

Üstelik, MİT Müsteşarı Hakan Fidan’ın, o koltuğa oturduğu ilk günden beri, ortodoks generallerin şıktattığı bir parmakla, tüm oligarşik yapı tarafından dışlanmış olduğu neredeyse görülmemektedir.

O genç adamın etinde o soğuk damga varken, biraz zor durur orada, bana kalırsa. Çünkü buraların statükocu sivil-asker bürokrasisi ve aynı zamanda daha içine nüfuz edilememiş olan MİT’in kadim yapısı, henüz başlarındaki **“zenci”**yi içlerine sindirecek kadar tekâmül etmemişlerdir.

Zira MİT Müsteşarı, egemenlerin sınıfsallıkları bakımından her zaman için bir astsubaydır ve daima öyle kalacaktır. O ne Harp Okulu, ne Harp Akademisi, Ne Silahlı Kuvvetler ve ne de Milli Güvenlik Akademilerini görmüş birisidir.

Hattı zatında, kışlalarda bölük koğuşlarının hemen girişindeki ranzalarda yatıp kalkarak erbaşlık yaparlarken, şu Allah’ın cezası(!) Menderes yüzünden statüleri yükselttiler, neredeyse kendilerine **“şirk koşarak”** benzetilmeleri, subayları ve hele hele generalleri bir hayli öfkelenlendirmiş, onlara karşı hep mesafeli durmalarına yol açmıştır. Astsubaylığın kasttaki yeri öylesine aşağılayıcıdır ki, birkaç aylık eğitimle yedek subay olan bir üniversite mezunu, o sıradanlığıyla bile yirmi beş senelik bir başçavuşun mesleki kariyerine üstün gelerek, ona amir olabilmektedir.

Her insanın bir biçimde babasıyla övünmesi mümkün iken, örneğin bir subay için astsubay babasıyla dolu dolu övünmek, pek öyle mümkün değildir. Astsubay çocuğu subayların, babalarıyla geçen hatıraları âdetâ yok gibidir. Aynı şey, bir subayın astsubay kızı olan eşi için de geçerlidir. Eş-dostla sohbetlerde, lâf bir suçlu gibi geçiştirilerek, bu konuların derinliğine inilmez. Şimdiki hayat tarzının baba evindekiyle mukayesesine, ne başkaları, ne de kendileri bakımından fırsat tanınır. Meselenin sosyolojik ve patolojik boyutları bir yana, ordunun en temel emekçileri olan astsubayların kendileri de dâhil olmak üzere, taraflar, bu konuyu giysi altında kalmış bir yara gibi saklarlar.

O yüzden, MİT Müsteşarı, **“Amerika’da Maryland Üniversitesi’nde Siyaset ve Yönetim Bilimi”** okusa ve **“Bilkent Üniversitesi’nde yüksek lisans ve doktora”** yaparak kendisini en üst düzeyde yetiştirmiş olsa bile, militarizm açısından hiçbir şey değişmeyecek, çıkmayan bir mürekkep lekesi gibi en önde duran astsubaylığından kurtulamayacak, **“gök kubbeyi alıp da, tavan diye çatsa başlarına/ yedi kandilli Süreyya’yı uzatsa oradan”**, gene de yaranıp gözlerine giremeyecektir; o ortodoks generallerin, üst siyaset bürokrasisinin ve kendisine kapılarını yirmi aydır gönülden açtıklarına asla inanmayacağım MİT hiyerarşisinin.

Kendisine, **“muhtar bile olamaz”** denen Erdoğan, boşuna seçmedi, onu oraya.

MİT, askerî vesayetin 'saha görevlisi'dir

Namık Çınar 17.02.2012

"Kırmızı başlıklı kız" toyluklarındaki teğmenliğimde, Türkiye'nin **"Gladio"**su sayılan **"Seferberlik Tetkik Kurulu"**nda harcı bulunan, 12 Mart'ın en azılı faşistlerinden General Cihat Akyol; komünist olduğuma karar verip beni ordudan attırmayı kafaya koyduğunda, makamına çağırtmış ve **"O bekâr evinde ne tür kitapların olduğunu bilmiyor muyum, sanıyorsun?"** demişti.

İşte MİT unsurlarıyla tanışmam ilk gençlik yıllarımda böyle başlamış, orduya yeniden döndükten sonra dahi sürmüştü. Nitekim, yüzbaşı iken yıllık izinlere çıkarken, bir MİT bölgesinden bir başka MİT bölgesine geçeceğimden, gittiğim yerde de izlenebilmem için, sanki çakmıyormuşum zannettikleri yazışmalarını bir süreliğine bekler, ancak öyle ayrılabilirdim garnizondan.

İzlenmeye değer bulduklarını gördüğüm düşünsel yapımla böbürlenip avunmakla beraber, ülkenin gerçek düşmanları dururken kendi subayının peşine düşmüş bir kurumun, nasıl olup da böyle hastalıklara kardığına daha o zamanlardan şaşmışımdır.

MİT her şeyden önce askerî bir kurumdur. Kaldı ki, askerî sisteme hizmet edecek şekilde yapılanmış olmak, bizim devletin bütün organlarında var olan bir özelliktir. Yasasındaki personel terkihi ve üstlenilen görevleri itibariyle; devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne karşı olduğu varsayılan tehditleri gidermek üzere, **"Milli Güvenlik Siyaset Belgesi"**nin (Kırmızı Kitap) pişirilmesi için Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği'nin mutfağına zerzevat taşıyan bir mubayaacıdır.

Cumhuriyet tarihi boyunca iki temel kaygımız olan **"şeriatçılık ve bölücülük"**, onun uyanık bekçiliği sayesinde edindiğimiz gen bozukluklarımızdan olup; diri tutmak için onları zaman zaman provoke etmesi de, belli ki, rehavete kapılıp tehlikelerini unutmayalım dıyedir.

Sadece bunun önemini vurgulamakla kalmazlar, kendilerinin bizim için ne denli gerekli olduklarını da sezinletirler. Toplumun tüm hücrelerine sinen askersel model, bir mutluluk fenomeni olarak tek gerçeklik sayılmıştır.

MİT'in asli unsurları olan askerler, bu görevlerini yaparlarken TSK ile bağlarını koparmazlar. Tıpkı Jandarma teşkilâtı gibi, onun personeli olmaya devam ederler. Maaşlarını bile oradan alırlar. Bu da MİT'in bağımsız değil, ordunun kontrolünde bir kurum olduğunu gösterir. Çünkü askerler, asker kaldıkları sürece sivillere değil, sadece meslektaşlarına itibar ederler.

Askerlerin, değerler hiyerarşisinde en üste askerliği koyduklarını, Cumhurbaşkanı olmalarına rağmen paşalara hâlâ **"komutanım"** diyerek hitap etmeyi sürdürmelerinden dahi çıkarmak mümkündür. Çünkü komutanlık, ihdas edilmiş bütün sivil mertebelerden daha yukarıdadır.

Kendi mesleksel hiyerarşilerine bu derece bağlı unsurların, o değerlerden ayrılmadan katılacakları her oluşum, hiçbir vakit özgün yapılar olamayacaklardır. MİT'in başına sivil giyimli birini getirmek, OYAK'ın başına sivil giyimli birini getirmekten farklı değildir.

Subayların TSK'ın dışında en çok iki yılla sınırlandırılmış bulunan kurum dışı görev ilkesi, MİT'e geldi mi çiğnenmekte; bakanlar kurulu denetimi de kaldırılarak, atamalar Genelkurmay başkanı ile MİT müsteşarının kafa kafaya vermelerine bırakılmaktadır.

O nedenle, kurumda kaç muvazzaf, kaç emekli subayın, ne kadar süredir çalışmakta ve ne paralar almakta oldukları, denetlenebilmekte midir? Zira, MİT'e özel sözleşmeyle girmiş birisine, meselâ emekli maaşı ya da başkaca gelirleriyle birlikte, kesilmeden ödenebilen tüm meblâğların toplamı subay maaşlarından yüksekse; emsal alınıp, aradaki farkın tazminat olarak onlara da yansıtılacağı esası getirilmiştir.

Bir araba lâf edileceğine, terör örgütleri de dâhil, kamudaki kritik mevkilerin her türlü kazançları gün yüzüne ah bir çıkabilse, sonu bir türlü gelmek bilmeyen şu **“irtica ve bölücülük”** paranoyalarının altındaki gerçek, kalıbımı basarım ki, tüm çıplaklığıyla çıkacaktır ortaya.

Çünkü devlet, halktan topladığı **“artı değer”**in yeniden dağıtımını kafasına göre ve kamuoyundan saklayarak yapıyorsa, orası zaten savaş atmosferli antidemokratik bir ülkedir.

Esasen, jakoben vesayet kalkmamış, zorbaca tasarruflarını konjonktür gereği askıya alarak, gitti sanısı vermek üzere saklanmış. Ana fabrikanın üreteceği asıl model, tüm somutluğuyla belli olmadan, nasıl yan sanayi ürünlerinde de karmaşa olursa; **“esas teşkilât yapısı”** militarist olan bu devleti, temelden başlayıp dönüştürmeden, hiçbir kurumuna özlenen biçim de verilemeyecektir. Askersel bir rejimin, ona hizmet üreten sivil siyasadaki uzantıları olan diğer partiler ise, bu hâli, **“Cumhuriyet'in kazanımları”** olarak değerlendirmektedirler.

O yüzden, hükümetin kendilerine şu günlerde **“şah-mat!”** diyenlere karşı apar topar alabildiği önlemlerin yüzeyselliği, hem aşağıya tükürsen sakal yukarıya tükürsen bıyık kadar çelişkili, hem de özel mahkemelerin yetkilerini budarken, askerî vesayetin saha görevlisi MİT'i, henüz sivilleşmeden daha da güçlendirmekte değil midir?

Temel çözümlerin başında gelen **“Anayasa yazımı”**nda Süheyl Batum gibilere bel bağlayıp oyalanarak yitirilen her bir saniye, saatin kadrına değil, halkın yüreğine atılmış bir çentik gibidir.

Sizin miskinler tekkesinde şilte serecek bir zemininiz varsa, bilirsiniz ki, onun oyulacak bir altı da var demektir.

Yazın bunu bir kenara, **“dediydi”** dersiniz bir gün!

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Darbelere sosyo-politik mi bakmalıyız, hukuksal mı

Namık Çınar 20.02.2012

Eğer beyninizdeki gri hücrelerde herhangi bir sadmeden dolayı oluşan bir sarsıntı, bir teşevvüş yok da, normal biriyse; örneğin bir kitap okusanız, bir film seyretseniz, okuduğunuzu izlediğinizi anlatın bakalım deseler, ne var ne yok tıkr tıkr anlatırsınız, güzelce.

Fakat bu ülkede yaşıyorsanız, benim gibi enikonu yaş da yaşamışsanız, her şey 27 Mayıslar, 12 Martlar, 12 Eylül, 28 Şubatlar, 27 Nisanlarda olduğu üzere gözlerinizin önünde cereyan etmiş de olsa, hâttâ mektep

medrese okuyup olup bitenler sözde öğretilmişse de size, gene de gerçeği göremeden ve bilemeden sürdürmüş olmaktan kurtulamayabilirsiniz, koskoca bir hayatı.

Bunu elde etmek, çok özel bir gayret ister çünkü. Buranın düzenindeki çoğu şey, yalanlarla kandırmak üzerine kurulu bir hayat sunmak içindir size. Okuduğunuz bir öyküyü, izlediğiniz bir filmi bir çırpıda anlar ve anlatırsınız da, kendi yaşamınızın da içinde yer aldığı olaylar bütünü, bir bakarsınız ki, ne anlayabilmiş ne de anlatabilmişsinizdir.

Bu ülkede devlet, bakarak kör, duyarak sağır, konuşarak dilsiz ve düşünerek beyinsiz kılmak için, ne lâzımsa yapmıştır size. Onun tezgâhından geçmemiş olmak, bir nebze olsun büyüden kurtulmak gibidir, âdetâ.

İçinden geçmekte olduğumuz küresel/tarihsel değişimin bu topraklara yansıyan paragrafını yazanlar, hanidir itilip kakılarak dışlandıkları için, bu yalancı devlete karşı şimdi müdanası olmayan karabaş Türkler ile Kürtlerdir, o yüzden.

Bu dönüşümün yan ürünü olan hesaplaşmaları, Türkiye'nin sosyo-politik hastalık nöbetlerinin krizlerinde kurulan dönem mahkemelerindeki tarzda yürüdüğünü, hep birlikte izliyoruz bir taraftan da, bildiğiniz gibi. Benim tüm bu olup bitenleri anlamaya dair tezim, analizlerimizi, işlerini mesleklerinin kendine özgü yollarından giderek yaptıkları çözümlemelerle yürüten yargıçların, savcılarının ve avukatlarınki gibi yöntemlerle değil de, asıl sosyo-politik çerçevelerde yapmamızın daha doğru olacağıdır.

Hepimiz her geçen gün biraz daha hukukçulaşarak, ama hiç de hukuki olmayan usullerle, görmediğimiz bilmediğimiz ve erişsek de tekniklerini anlayamayacağımız dosyalar üzerinden, çalakalem yargıçlıklar, savcılıklar ve avukatlıklar yapıp durarak, yazıyor çiziyor ve konuşuyoruz tv'lerde, boyuna.

Çünkü mahkemelerin işlevi tarih yazmak olmayıp, eğer ortada bir suç algılaması ve o suçu işlediği sanılan suçlular varsa, yalnızca eldeki veriler kadarlık değerlendirmeler ışığında, kendine özgü metot ve usullerle yargılayıp, onları cezalandırmaktır; o kadar. Yargıç, savcı ve avukatların yetenek ve bilgi birikimleri, usûl hukukunun nev'i şahsına münhasır lâbirentlerindeki esaslar, pozitif hukukun yalan-yanlış hükümleri ve daha bir sürü subjektif şeyler, hukukun tecellisini biçimlendirmekte, davaları sıradan insanların kavrayamayacakları yerlere kadar sürüklemektedir.

Bütünıyla yok saymak değilse de, sadece ve ağırlıkla mahkemelerde yürüyen dava dosyalarına bağlı kalınarak yapılan sosyo-politik analizler, Türkiye gerçeğini ortaya koymaya yetmeyecek; hâttâ yanıltıcı dahi olabilecektir.

İşte o nedenle, Türkiye'nin faşizm tarihinin ve buna yol açan darbeciliklerin açığa çıkmasını istemeyen kesimler, ne yapıp-edip dolandırarak lâfı iddianame içeriklerine getirip, tek çıkar yol olarak oralardan medet umarlar. Zira provoke ederek netice alabileceklerini umdukları tek seçenek, sadece o alandır. Eğer başarılılar da, mahkeme süreçlerini bin türlü oyunla akamete uğratarlar, ya da netice alınamayacak karmaşalara götürürlerse, çıkıp **"bakın gördünüz mü, meğer Türkiye güllük gülistanlıkmış ve darbecilik suçlamaları da birer safsata imiş"** diyeceklerdir. Ömrümüz boyunca gözlerimizin önünde tecelli eden faşizmleri aklayarak, haklılıklarımızı bir de utanmadan haksızlıklara çevirmeye kalkışabileceklerdir. O yüzden oyuna gelmemeli, bu ülkenin demokrasiye yakışmaz ağırlıklarının tasfiyesini, mahkeme kararlarının iki dudağının ucuyla sınırlandırmamalıdır.

Eğer mahkeme kararları her şey demekse, eğer Türkiye'nin antidemokratik sorunlarını çözme işi bir avuç savcı ve yargıca bırakıldıysa, tutulan yol **"yanlış yol"** sayılmaz mı?

"Masumiyet karinesi", haklı olarak hukukun bir umdesi ise, **"suçluluk karinesi"** de haklı olarak siyasanın umdesi olmak gerekmez mi?

Bunun netameli bir konu olduğunu görmemek ne mümkün! Bireyleri cezalandıran ya da aklayan pozitif hukuk, bu hususlar bakımından bize yetecek bir şey değilse; hukukun saptamayacağı bir durumsallık o takdirde neye göre biçim alacaktır? Olguları kim, nasıl, hangi kriterlere göre değerlendirecektir?

Ama öte yandan, meselâ intihar eden Hitler, Nürnberg’de yargılanmadı ve o yüzden bir mahkeme dosyası dahi olmadı. Böylece yargısal süreçlerde yer almadı diye, masumiyet karinesinden giderek, **“suçu yoktu”** mu diyeceğiz, şimdi onun için?

Ya pekiyi, Memduh Tağmaçları, Faik Türlenleri nereye koyacağız? Yahut ceza aldıkları için Nâzım Hikmetler, Kemal Tahirler, Orhan Kemaller veya asılan Adnan Menderesler, Deniz Gezmişler, birer Allah’ın belâsı mı idiler, o vakit? Hangi yargı kararı saygıdeğerdir de, ölçüdür bizim için, söyleyin?

Kurulu düzendeki zorbalıkların tasfiyesi kararları, en doğrusuyla, adliye koridorları yerine, toplumun sosyo-politik bilincinden doğan ve onun siyasadaki somut yansımaları olan yasama ve yürütme tasarruflarıyla gerçekleşmeli değil midirler?

Mahkemeleri, müeyyide tertip eden/etmeyen yerler olarak düşünmek en doğrusudur bana kalırsa; yoksa, sosyolojik ve siyasal gerçekleri ortaya çıkaran değil!

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ne istiyor bu Kürtler

Namık Çınar 24.02.2012

Geçen hafta Irak Kürdistanı’nın başkenti Erbil’de, 1946’da kurulup ancak bir yıl kadar yaşayan, İran’daki **“Mahabad Kürt Cumhuriyeti’ni anma konferansı”** düzenlendi. Davetlisi oldukları bu etkinliğe, BDP’li ve DTK’lı Selahattin Demirtaş, Ahmet Türk, Aysel Tuğluk, Leyla Zana, Sırrı Sakık, Nazmi Gür gibi Türkiyeli Kürtler de katıldılar.

Konferansta konuşan Barzani, **“Kürtlerin, artık haklarını elde etme zamanı geldi”** demiş. **“Kürdistan’ın (Türkiye, İran, Irak ve Suriye’deki) her parçasının kendine özgü özellikleri var. Ve hepsinin, kendi kaderlerini tayin etme hakkı da var! Ne ki, bu sorunların artık barışçıl yöntemlerle çözülmesi gerekiyor. Çünkü diyalog yolu seçilirse, o ülkelerle ilişkiler dostane ve uzun soluklu olabilecek.”**

Bir Türk olarak kendi aklım, kendi fikrim ve kendi vicdanım nedeniyle, Türkiye’nin gerek resmî ideolojisinin papağanlığına, gerekse her iki tarafın paramiliter örgütlerinin sırtlarını sıvazlamaya kalkarak, tarihin çöplüğüne düşecek adaylardan biri olmaya hiç niyetim olmadığı için; **“Kürt Sorunu”**nun da artık, güzellikle yapılabilecek olanların, savaşa ve terörle elde edilebileceklerden daha sağlıklı, daha uzun ömürlü ve daha meşru olacağı bir sürece gelindiğine, ben de gönülden inanıyorum.

Zaten yüzyıllardır birlikte yaşadığımız Kürt kardeşlerimizle olan ilişkimize, tıpkı **“geleneksel yaşama biçimi”**ne tekabül eden bu geniş pederşahi ev ortamından, artık her şeyi **yeniden** ele alıp gözden geçirmek zorunda kaldığımız **“modern yaşama biçimi”**ne geçişin sosyo-politik bir tezahürü olarak bakıyorum.

Sanki, iki erişkin kardeşin eş ve çocuklarıyla birlikte, modeli eski bir evin çatısı altında, babadan kalma yöntemlerle sürdürdükleri ve o yüzden de biteviye sürtüştükleri bir yaşama biçimini andırıyor, bu başa

gelenler, bu olup bitenler, diye düşünüyorum.

Türkleri temsil eden ağabey, geleneksel hanedeki yönetimi de, denetimi de bencilce elinde tutarak, tarlaların nasıl ekilip biçileceğinden tutun da, mutfağın nasıl çekip çevrileceğine, **“artık ürün”**ün ne şekilde üleşileceğine kadar, her konudaki egemenliğini sorunsuz, dikensiz sürdürmek istiyor. Kendisini dededen kalma mitlere ve söylencelere, sadece kendisi kadarlık kaptırıp, dediğim dedik- çaldığım düdüğü havalarıyla, şişindikçe şişiniyor.

Kürtleri simgeleyen küçük kardeş ile karısı da, geceleyin odalarına çekilip, kendi çocuklarının geleceğini düşünme vaktinin çoktan gelip çattığını, böyle giderse yarın- öbür gün onların da ağabeyin çocuklarının eline bakar hâle düşeceklerini, aynı damın altında sürgit böyle yaşanamayacağını, baba ocağında sığıntı gibi kaldıklarını, fısır fısır söyleyerek ve birbirlerini doldurarak sabahı ediyorlar, âdetâ.

Kasabada, kentte başka türlü bir dünya, başka türlü haklar ve ilişkiler varmış, hak getire! Ağabeyiyle konuşmak ne mümkün; çıtlatacak olsa, öfkelenip küplere binmesine yetiyor da artıyor, imâsı bile bunların.

Üstelik yetmezmiş gibi, bir de yeni bir durum çıkmasın mı ortaya!

Aslında küçük kardeş, ebeveynleri daha bebekken ölen ve kendilerine düşen malları da pay edilerek, **“besleme”** niyetine konu-komşuya (Türkiye, İran, Irak, Suriye) verilen, dört kardeşten biri değil miymiş meğerse! Şimdi büyüyünce de, durumu öğrenip, birbirleriyle ilişkiye geçmeye kalkmasınlar mı, bir yandan da!

Görün bakalım nasıl şeymiş, belâyı!

Hayır! Bu çıkmazdan çıkmak gene de mümkündür. Lâkin, dürüst ve adil olmak suretiyle, tabii. Öyle **“kan edebiyatı”**yla da değil, ayrıca. Hem görüyorsunuz ki, kan dökme konusunda sizlerden aşağı kalır yanları yok, Kürtlerin de.

“Kanla alınanın meşruluğu” tezi, bugün artık anakronik bir önermedir. **“Hukukun üstünlüğü”** ilkesine aykırıdır ve geçerliliğini yitirmiştir, yeryüzünde.

Kaldı ki, aklınızı başınıza devşirip hukuktan yana çıkarsanız, bu size de iyi gelecektir. Karnınızı imparatorluk günlerinden kalma lâflarla doyuracağınıza, dönün de çevrenize bakın bir. Sizin beş yıllık ihracatınızın toplamı tutarında bir harcama ile, ikisi helikopterler için olmak üzere yüz savaş gemisi, altı yüz savaş uçağı ve bin tane kadar da helikopter alıyor, Rusya, aynı zaman diliminde.

Enerjinizi, kardeşinizin dilini kesmeye harcayacağınıza, oturun da başınıza gelebilecek tehlikeleri hesap ederek, önlem almanın yollarını arayın.

Eğer Kürt kardeşinizi gerçekten seviyorsanız, babadan kalma yöntemlerle ve bu demode evle yapamazsınız, artık. Onun yerine çağdaş bir yapı kurarsanız, birlikteliğiniz sürer. Kendi öz kardeşleriyle ilişkisi devam etse bile, hiç korkmayın; daha zengin ve daha dingin yaşama biçimi ile, aynı evde büyümenin alışkanlıkları ve kültürü yüzünden, rahatını kaçıracığı maceralara girip de düzenini bozmaz.

Fakat böyle yapmazsanız, kaybeden hem o, hem de siz olursunuz.

Türkiye'nin geleneksel hane halklarının genel yapısı, eski olanın yitip gittiği köylük yerlerde böyle çözüldü ve yeni biçimler aldı. Tüm evler bu yolla parçalandı. Ağabeyler, kardeşler, amcalar, dayılar, halalar, teyzeler, devasa evin küçülüp rasyonelleşmesi sürecindeki tarla tezек savaşlarında birbirlerine girdiler. Hem topraklar parçalandı, hem verimlilikler düştü, hem de sevgilerinden oldular.

Bu ülkede hiç kimsenin yabancı olmadığı, sosyolojik bir süreçtir bu. Neredeyse her evin çektiği bir çileyi, esasında bu kez de etnisiteler ölçeğinde sürdürdüğümüz ve siyasal olarak yeniden yapılanmayı gerektiren, gene o bildik serüvendir, galiba bu yaşamakta olduğumuz.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Siyasallaşmış generallerin maceraları

Namık Çınar 27.02.2012

Toplumsal ve siyasal yaşamımızın son elli yıllık takviminde herhangi bir gün yoktur ki, Nemrut sulbünden gelen generallerin müdahalesinden yakasını sıyrıp da, saçlarımızın arasında şöyle meltem yumuşaklığında oyalanarak, bir yaz akşamının berrak serinliğindeki munisliklerde geçebilmiş olsun.

15 yıl önceki 28 Şubat'ın yıl dönümüdür, yarın. Esasen, devamlı matinedeki bir filmin kesintisizliğinden başka bir şey olmayıp, biteviye müdahalelerle dolu günlerin, sadece tespihin taneleri arasındaki belirgin duraklarından biri gibidir, o da.

Acaba müdahaleci bir general ne düşünüp, günlerini nasıl geçiriyordu, dersiniz? Sabah yatağından kalkar kalkmaz, **“bugünkü yapılacaklar arasında, başbakanın canına okumak da var!”** diye mi başlıyordu, meselâ güne? Sinek kaydı bir tıraş ve duştan sonra, aynanın karşısında giyinirken, üniformasındaki debdebeyi süzüp, **“bu yaşa ve düzeye gelmiş biri için, amma da süslü bir giysi bu yahu! Bir an önce yalınlaştırmalı bu kıyafet yönetmeliğini”** demek yerine, ruhuna narsisist hava üfleyen, şişinme katkısı sağlayan bir bileytaşı mıydı ki, yoksa bu? Öyle ya, kınnap gibi ipince sarı bir kordonu dahi çok gördükleri gencecik bir astsubay adayının delikanlılık hayâlleri dururken, nedir allah aşkına, o altmışlarına merdiven dayamış koca koca adamların sünnet çocukları gibi ortalıkta dolanmaları?

Kahvaltı sofrasında kızarmış ekmeğine tereyağı sürüp, gençlik yıllarında şarktayken, **“Şavullar”**dan ilk aldığında tadı damağında kalmış, ama artık en iyisini özel olarak getirebildiği, Van'ın otlu peynirinden çatalın ucuyla bir yudum alırken, **“bakalım YÖK başkanı dün emrettiklerimi yaptı mı”** diye programını mı tasarlıyordu, bir yandan da?

Ayakkabısının ucu lojmanının kapısında belirir belirmez, fırlayıp çantasını kapam emir subayının; askerlerden ve polislerden oluşmuş abartılı bir refakat kervanını andıran önlü arkalı eskortların; kırmızı-mavili ışıldaklarını çalıştırarak sabah sabah ortalığı cayırtılı bir panayıra çevirecekleri ve daha bir sürü telâşlı koşuşturmalarla zenginleştirerek, görkeme ve korkuya dayalı bir gösteriş kültürüne dönüştürecekleri bu seremoni, her günün daha ilk dakikalarında, **“ne denli etkili ve vazgeçilmez bir adam olduğunu”** hatırlamasını özümseten bir yakıt mı oluyordu, kendisine acaba?

Sonra da, devamı karargâhlarda ve başka yerlerde sürdürülen şaşaaların eşliğinde, ast-üst generaller ve postal yalayıcı kimi sivillerle yapılacak olan toplantılarda, **“Türkiye'yi irticai ve bölücü tehlikelerden korumak ve kollamak”** nâmı altında, takılı kaldığı ezberleri oldum bittim değişmeyen bir pikap gibi gün boyu tekrarlayıp durarak, firavunların günümüzdeki gaddarlıklarına mı öykünecektir?

Ya pekiyi, o siviller; bugüne değin pişkinliklerini utanmazca sergileyip sürdürerek, siyasette, bürokraside, medyada, iş dünyasında ve üniversitede kolaylıkla fink atabilen, postal düşkünü o yüzsüz siviller; onlara ne demeli?

Halktan aldıkları yetkiyi, umurlarını bağladıkları generallerle takas eden kimi politikacıların, hazineyi siste-pusta daha güzel çarçur edebileceklerini hesap eden kimi bürokratların, önüne atılacak kemiği üniformadan bekleyen kimi gazetecilerin, ithal ikâmesi ve ihâleler yoluyla devletten zengin olmuş rantıye işadamlarının ve kimilerindeki profesörlükler askerlerinki gibi sadece senelerin geçmesine bağlanmış, bilimsellik fukarası üniversitelerin oluşturdukları koalisyon; bu ülkenin koca bir yüzyılını heba etmiş; Cumhuriyet'in demokrasiyle taçlandırılmasına engel teşkil ederek, insanından kurduna kuşuna, toprağından havasına suyuna kadar her şeyine, sadece ve sadece, zarar vermiştir.

Ne ki, bütün hepsinin biraraya gelerek biçimlendirdikleri bu oligarşik yapı, bugün artık giderek, Lût'un gazaba uğramış Sodom ve Gomore'sini çağrıştırmakta; karakalabalıklar olarak gördükleri şu mazlum halkın, nihayet Vezüv gibi **"demokrasi"** püskürtmesi sayesinde, âdetâ yerle bir edilecekleri Pompei'de son demlerini yaşamaktadırlar.

Lâkin sorunlar vardır. Bu aşamaya gelmedeki emekleri yadsınamayacak olan hükümet, eski dinamizmini artık yitirmişe benzemektedir. İlericilik adına yapılmış olan tüm hamleler bırakıldıkları yerlerde kalakalmış, reformist ve sistemik esaslara bağlanmadıkları için, geriye dönüş emareleri dahi görülmeye başlamıştır.

Örneğin, din ve vicdan özgürlükleri üzerine yapılan genel söylemlerden sapılarak, kendi inanç biçimlerinin öne çıkarıldığı bir çizgiye gelmişlerdir. Uygur bir devletin üstüne vazife olmayan, **"dindar nesiller yetiştirmek"** gibi amaçlar edinmeye kalkışmışlardır.

Kemalist ideolojinin çağdışı bir fantezisi olan **"gençliğe hitabe"**nin, antidemokratik bir ferman gibi olur olmaz her yerde asılı durması, haklı olarak yadırganır ve eleştirilirken; Necip Fazıl'a ait bir başka ideolojik ve çağdışı **"gençliğe hitabe"** fantezisi, âdetâ onun yerine ikâme edilmek istenircesine ve hak edilmedik bir tutarsızlıkla ortaya atılabilmıştır.

Kürt sorununu gidermede hiçbir mesafe alınamamış; siyasal zeminin kapıları mahpushanelere açılarak, Kürtlere gösterilen sadece savaşın yolu olmuştur.

Yeni anayasanın yapımı lâftan öteye gidememiş; geniş kitleler, bir avuç girişimcinin sermaye temerküzü uğruna yoksullaştırılarak, işçileştirilmişlerdir.

AB unutulmuş; Arap dünyasıyla, maddi ilişkilerden çok, kültürel ve giderek dinsel değerlere dayalı bir haşır neşirlik öne çıkarılmıştır.

Eğer iktidarınızın miadı dolmaya yüz tutmuşsa, bilirsiniz ki bir başka iktidar yoldadır. Ama ufukta bir başka sivil siyasal dinamik görünmüyorsa; o zaman da kimi generaller, bir yandan yıldızlarını parlatırlarken, bir yandan da kimi dudaklar için postallarını boyatmaya başlayabilecekler, demektir.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

28 Şubat'ı kimler yaptı

Namık Çınar 02.03.2012

Dün akşamki televizyon tartışmalarından birinde, her dönemin darbeci generallerine kol-kanat gererek ve her şeyi sulandırarak savunan, işledikleri suçlarını habire sisleyerek **"örtme kuvveti"** gibi çalışan ve bunun için

tv’lerde boy göstermekten bir gün olsun geri durmayan bir gazeteci; kendisini o misyonuna öyle bir kaptırmıştı ki, kaş yarıp göz çıkarmaya başlayınca, medyanın telefonla bağlanan en büyük patronundan zılgıtı da yiyiverdi, bir güzel.

Bir adamı, bu uğurda **“babasını bile satar”** noktaya getiren nasıl bir duygudur acaba? Örneğin, **28 Şubat’ı, aslında birer piyonmuş gibi göstermeye çabaladıkları (garibim) generaller mi, yoksa sermaye dünyası mı, medya mı, sendikalar ya da (askerden brifing alan) yüksek yargı ve diğer üst bürokrasi mi, (hâttâ kendilerini solcu zannedip ışıkları yakıp söndürerek darbecileri kışkırtan ulusalcı) küçük burjuvalar mı yaptı ki** biçiminde sorular üşüşürüp, rolleri serpiştirmek suretiyle kafa karıştıranlar, paparayı yiyince işte görüyorsunuz, nasıl da oturuyorlar totolarının üstüne şimdi ama.

Elbet de, kaynatılan **“nifak aşısı”**nda bütün hepsinden malzemeler vardır. Lâkin fokurdayan o kazanın asıl sahibi, aynı zamanda mutfak şefi de olan generallerdir. Dış aktörlerin oyunlarını da gözdardı etmeden söyleyelim ki, Türkiye militarizmi, köklerini tarihimizin derinliklerinde bulabileceğimiz ve ilhamını aldığı esamisi dahi kalmamış Prusya’yı sollayacak kadar kadim, o yüzden –tabiri caizse– yeterince de **“milli”**dir. Bu durum hiçbir zaman akıldan çıkarılmamalıdır.

Bunun önemi şuradadır: Askerî darbeler, vesayetin tepe yaptığı ve birikmiş basıncın şamandıradan taşıdığı hâllerdir. Darbe süreçlerinin biçimsel ve görece kısıllıkları demokrasi aşkından gelmez. Zaten içselleştirip hepimizin kanıksamış olduğu devlet yönetimindeki askerîleşmede, süreklilik söz konusudur da ondandır.

Yâni askerî darbeler, TSK’nın İttihatçı gelenekten üreyen ve Kemalizm’le meşrulan, sosyo-politik yaşamımızın yapısal fonksiyonları olarak görülmezler de, birtakım aktörlerin ve etkenlerin dönemsel ya da arızı tezahürleri zannedilirlerse, daha teşhisteyken yanılgıya düşülür.

İşte bu sistemik yapıyı gizlemeye ve Cumhuriyet’in köklü değişimini engellemeye çalışanlar, Türkiye’nin ilelebet eskide kalmasını isteyenlerdir. Generalleri, darbe yapmaları için sanki başkalarınca azmettirilen tali oyuncularmış gibi göstererek, masumiyet kapılarının aralanmasına manivela olmaktadırlar.

Oysa bu ortamları dahi hazırlayanlar, bizatihi gene o generallerdir. Daha düne kadar, TSK’yı dış düşmana karşı değil de, tüm ülkenin üzerine âdetâ bir karabasan gibi çöken o siyasallıklarıyla yönetebilecekleri tarzda biçimlendirmişler; devletin ve toplumun tüm yapılarını parmaklarının ucunda oynatır hâle gelmişlerdir.

O yüzden, Türkiye’deki sosyo-politik hayatın iliklerine kadar işlemiş militarizminin önüne, generaller dururken sermayeyi ya da partileri yahut yargıyı, medyayı, sivil bürokrasiyi veya başka bir şeyi koymak, çok büyük bir hatadır. Zira onlar, generallerin verdikleri roller kadar vardırılar.

Bir başka husus da, 28 Şubat müdahale sürecinin, kimi çevrelerce yorumlandığı üzere, Doğu Aktulga ya da Çevik Bir vs. gibi cuntacılık rekabetleriyle değil de, emir-komuta hiyerarşisi çerçevesinde ve tüm üst komuta kademesinin uyumuyla yürütülmüş olduğudur

Eğer anılan cuntaların varlığı kabul edilirse, o takdirde daha yüksek komuta kademelerindeki Genelkurmay başkanını ve kuvvet komutanlarını koyacak yer kalmaz. Bu işlerde herkes birbirinin maşası olup, bu darbeleri işte o sayede sıkça ve sorunsuzca yapabilmişlerdir.

Ayrıca cuntacılık, beraberinde yüksek komuta düzeyinde bir tasfiyeyi de getirirdi ki, bu da olmamıştır.

Hem zaten generaller, gerçekleştiremeyen 22 Şubat, 21 Mayıs ve 9 Mart cuntaları vesilesiyle gereken dersleri çıkarmışlar; 12 Mart rejiminden itibaren, emir-komuta hiyerarşisinden şaşıp da, birbirlerine düşerek zarar görecekları herhangi bir cuntacılığa bir daha asla heves etmemişlerdir.

Bir de, kamuoyunda imrenme duygusu yaratmak ve “**Batı Çalışma Grubu**” gibi yasadışı darbe karargâhlarındaki faaliyetleri bir matahmış gibi göstermek amacıyla, sürekli bir “**kurmay zekâsı**”ndan bahsedilegeldiği sanırım hepimizin malûmudur. Yaptıkları çalışma ve plânlamalarla ülkemizin siyasasına el koymayı marifet sanan ve verdikleri tarifsiz zararları entelektüel birikimsizliklerine açık birer kanıt olan o değerlendirme fukaralıkları, nasıl olup da zekâ kavramıyla yan yana gelir, anlaşılır gibi değildir.

Kaldı ki, dinsel umdelerin, kutsal kitapların dışına çıkamayışları nasıl bir vakıa ise, kurmayların da talimnamelerin mekânı dışına çıkamayışları aynen öyledir. Bu da, tencerenin yuvarlanıp kapağını bulması gibi, “**kışla ile cami**”nin aynı minder pehlivanlarından olmalarındaki bir faktördür.

Meselâ kurmay subayın başucu kitabı sayılabilecek olan “**Karargâhlarda Teşkilât ve Çalışma Usûlleri**” talimnamesini açar da bakarsanız, her şeylerin baştan sona sadece şablonlardan ve kalıplardan ibaret olduğunu görürsünüz. Analitik düşünme metodolojisine yer vermeyen bu ezberlerin yerini, ancak matbaadan gelecek bir yenisi alıp değiştirebilecektir.

Ne ki, Amerikan sistemine geçtiğimiz 1950’den beri, henüz bu, bir satır olsun olabilmış değildir.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Tanırım, ama iyi çocuktur diyemem

Namık Çınar 05.03.2012

Yaşar Büyükanıt’ı tanım. Ama o beni, Şemdinli’dekiler gibi sağa sola bombalar atanlardan olmadığım için, muhtemelen hatırlamayacaktır.

Üzerinde ot bitmeyen toprakların üst üste binen alüvyonsuz ve zehirli katmanları gibi peş peşe yapılagelen askerî darbeler yüzünden, yılgınlığa düşerek ilkin Yunanistan’a oradan da Paris’e göçecek olan **Lefter**’in, daracak kapılardan geçilerek inilen Beyoğlu Çiçek Pazarı’ndaki meyhanesinin, henüz var olduğu yıllardı.

Ne hikmetse, hayata sadece kederle bakan hüznü insanların doluştuğu o küçümencik meyhaneyi, alçak gönüllü bahşişler peşindeki Çingeneler, darbukaları, gırnataları ve oynak kızlarıyla aniden basarak şenlendirmiyorlarsa, kalan zamanda köşesinden havaya, kolu çevrildikçe Rembetik şarkılardan tınılar saçan bir laternanın eşliğinde, artık ayakta durmayı dahi zor beceren **Tanaş**, koreografisi pagan ritüellerini aratmayan dansıyla, yere koyduğu rakı kadehini eğilip ellerini kullanmadan ağzıyla alacak ve doğrulup ayağa kalkarken, kafasını arkaya atarak fondip yapacaktır.

O yıllardaki siyasal bilincin, ilericilik ufkunun ve estetik hazların heykel diye kondurabildiği, Atatürk silüetinden başkaca, ancak bir “**kasatura**” düzeyiydi, aynı zamanda. O yüzden, Taksim Meydanı’nın orta yerine koskocaman bir “**süngü**” dikilmişti, yontu niyetine.

Yeni alınan kitapların yaprakları bıçakla açılarak birbirinden ayrılır; bütün bildiği parçaları akordeonuyla üstünkörü çalan **Madam Anahit**’in “**Pasaj**”ı ile “**BacanakBirahanesi**”, tıklım tıklım dolarlar; “**Atlantik**”in safranlı pilavı tepsiler dolusu tüketilir; ufukta fast-food namına kimsecikler görülmez; bugün artık seri dükkânlara dönüşmüş o günkü muhallebiciler, en fazla tavuklu pilav ya da dipleri kararmaya yüz tutmuş tek kişilik eğri bögürü alüminyum tavalarda sahanda sucuklu yumurta yaparlar, dükkânlarının zeminlerini de talaş dökerek temizlerlerdi.

Georges Politzer'in işçiler için yazdığı **Felsefenin Başlangıç ve Felsefenin Temel İlkeleri** isimli kitaplarını okumanın; **Nâzım**'dan, **Hasan Hüseyin**'den şiirler ve **Ruhi Su**'dan türkülerle süslemenin komünist olmaya da, devletin hışmına uğramaya da yetebildiği ve ayrıca; bir yandan da, dağarında hamasetten başka kırıntı olmayan öteki varoş çocuklarının, ilk gençlikteki ezilimler altında hâllemededikleri çıkmazların bıçkınıklarını, milliyetçi tedhişlerle telâfi etmeye kalkışacakları, karşı bir cephenin örüldüğü günlerdi de, o günler.

Sene 1972'ydi ve ben gençliğimin baharında Kâğıthane'de, belki de Lâle Devri'nin Sâdabâd günlerine tanıklık etmiş gürbüz çınarların gölgelediği tümen karargâhındaydım. Sonraları daha net algılayacaktım ki, solculuğumdan dolayı ordudan atılmadan önce, gözönünde tutulmak için, bölük komutanı olduğum kışladan beni koparıp almışlar, tümen karargâhındaki lojistik şubede ıvır zıvır işlere vermişlerdi.

Yaşar Büyükanıt ise, Harp Akademisi'ni yeni bitirmiş çiçeği burnunda bir kurmay yüzbaşı olarak, tümenin **"Eğitim ve Harekât Şube Müdürü"**ydü. Zaten karargâhta iki tane kurmay subay vardı. Diğeri de, tümenin **"Kurmay Başkanı"** olan Kurmay Binbaşı **Hasan Kundakçı** idi. Bu ikisi, tümen karargâhının belkemiğini oluştururlar; diğer şube müdürlerinin büyük bölümü de, her türlü sınıfın albaylarından, yarbaylarından meydana gelirdi.

Akşamüzerleri mesailerini bitince onlarca otobüsü dolduran bu subayların amiri, çoğunun rütbesi kendisinden büyük olmasına rağmen, o kurmay başkanıydı.

Ben, mesleğimin henüz başında idealist bir teğmen olarak, bu durumu fazlasıyla yadırgar; lâfa geldi mi mangalda kül bırakılmayan **"askerî terbiye"**nin nasıl ayaklar altına alındığını, her gün hayıflanarak seyrederek dururdum.

Şube müdürü konumlarındaki koca koca albaylar, imzaya çıkma saatine doğru kurmay başkanının kapısı önünde sıraya dizilirler; binbaşının makamına girdiklerinde de, bir ast gibi başlarıyla selâma dururlar; kurmay başkanı da onları, artık bu statüye alıştırmış olmalı ki, ayağa filân kalkma gereği dahi duymaz; kendisine sunulan dosyadaki evrakları incelerken, oturduğu koltuğun sol gerisinde ayakta tuttuğu o albaylara, yeri geldi mi haşlırcasına, **"şu olmamış, bu niye böyle, bu ne biçim yazı"** diye kızgınlıklar göstererek, kâğıtların üstüne sinirli sinirli çizikler atar ve hışımla, **"kaç defa söyleyeceğim albayım, gene olmamış, gene olmamış"** diye çıkışır, adamları çoğu zaman kös kös, gerisin geriye gönderirdi.

Bu yakışıksız durumu, bir keresinde Büyükanıt'a, altında birazcık hınzırlık da yatan bir safiyanelikle sorduğumda, gözlerini hafifçe kısararak, yüzüme istihza ile bakmakla yetinmişti.

Fakat asıl, hemen yanı başındaki odada kaldığım bir yıla yakın zaman zarfında, **niçin harcanacağımı** bir kez olsun merak etmeyip, ya da her seferinde önce havada birkaç kez provasını yapıp, deri kaplama kapısının ahşap pervazını ancak böyle bir özenle tıklatarak odasına girebildiği kurmay başkanına, **"bu genç teğmeni, ne yapmış ki atıyoruz, komutanım?"** demediğini, belirgin duyarsızlığından anlıyordum.

Ama o, yıllar sonra kalkıp, Genelkurmay Başkanlığı'nı dahi şaibeli kılacak bir riskle, Şemdinli'deki Umut Kitabevi'ni bombalayarak ölümlere sebep olmuş ve bu yüzden kırkar sene hüküm giymiş o iki astsubayı, aralarındaki dağlar kadar mesafeye rağmen, üstelik onlara kefil olacak kadar iyi tanıdığını söyleyip kurtarmaya çalışmışsa, bu benim özel olarak da ilgimi çeker.

Oysa bomba atanlardan değil de, aydın olmaya gayret edenlerden biri olarak, yanı başındayken ordudan atılmamı kayıtsızlıkla seyreden **Yaşar Büyükanıt** için şimdi de ben diyorum ki, **"Tanırım, lâkin iyi bir çocuk olduğunu söyleyemem!"**.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kalemlerimiz satılık değildir, Sayın Başbakan!

Namık Çınar 09.03.2012

Adam gibi habercilik yapmak ne zor bu ülkede, Tanrım!

Somut değil de, suya yazılmış soyutluklara kimsenin bir dediği yok. Habercilik yerine, sözde kamuoyu bilgilendiriliyormuş gibi yapılarak, havaya söylenmiş lâflarla yetinilsin, toplumun gazının alınmasında bu kadarla kalınsın istiyorlar.

Meselâ, ortalığa bir vesileyle 28 Şubat'ın pislikleri mi saçılacak, kokuyu alan medya patronu telefona sarılarak, hepimizin gözleri önünde derhal duruma el koyup anlı şanlı gazetecilere **“balans ayarı”** yapıyor ve iplikler tam pazara çıkacakken, olabilecekleri önleyiveriyor. Birkaç gün içinde de, aralarındaki her şey tekrardan tatlıya bağlanıyor.

Batı Çalışma Gurubu, JİTEM vs. tarzında, suç örgütleri gibi tertiplenerek plânlar ve eylemler yapan darbeci generaller, kirli çamaşırları gün yüzüne çıkarılınca, havalarda uçuşan o belgelere **“kâğıt parçası”**, kulaklarımıza inanamayacağımız ses kayıtlarına da **“düzmece”** damgasını yapıyorlar.

Evvelsi gün Başbakan, *WikiLeaks* belgelerini yayımladık diye, o da tıpkı yukarıdakiler gibi, bizim gazeteye veryansın edip durdu. Ne satılmışlığımızı bıraktı, ne de **“müzik kutusu”** ucuzluklarındaki bir jetonluk köşe yazısı tarifelerimizi. Bu memlekette doğru dürüst gazetecilik yapılmasını, hiç ama hiç kimseler istemiyor.

Ben on bir yaşında gittiğim Selimiye Askerî Ortaokulu'nda okurken, öğretmenler bizi sürekli, tüyü bitmemiş yetimlerin haklarını yemekle suçlardı. Bu benim küçücük ruhuma öylesine dokunur, beni öylesine yaralardı ki. Demek kafaya epeyi takmış olmalıyım; bir gün böyle durduk yerde parmak kaldırarak, işlediği dersle ilgili bir şeyler söyleyeceğimi sanan o öğretmenlerden birine, o sırada hiç yeri değilken, **“ikide bir sözünü ettiğiniz yetim var ya, işte o benim”** demiştim. Adam da yutkunmuş; sus-pus olup, bir daha bunun lâfını ağzına almamıştı.

Şimdi altmışımı geçtim, hâlâ buna benzer suçlamaları savuşturmakla uğraşıyorum. Hırsız olsak, satılmış olsak, hiç böyle mi yaşarız, Sayın Başbakan?

Hem sizin aklınıza sadece para-pul mu gelir, Allah aşkına? İnsanın başka değerleri, uğruna sıkıntıları göze alabileceği hiç mi inançları olmaz, başka türlü? Bir tek size mi özgüdü, böylesi marifetler? Bir siz misiniz, bu yurdu, bu mazlum insanları seven?

Ne yaptı bu gazete size, kalkıp ömür mü biçti? Bunu yapan biz değil ki, sizin içinizdekiler. Bizim yaptığımız ayna tutmaktı; saman altından su yürüterek, arkanızda dolap çeviren dümencileri ortaya çıkarmaktı yalnızca; hepsi bu.

Size sadece yalakalık yapanlara alışmış olduğunuz için, zaman zaman bizi yadırgıyor olabilirsiniz. Lâkin bizden yana tasanız olmasın, sizin ölmenizin hesaplarını yapan düşmanlarınız değiliz biz. Tersine, Tanrı uzun ömürler versin, ben şahsen CHP'yi, MHP'yi ve BDP'yi izledikçe, size hâlâ ihtiyacımız olduğunu düşünenlerdenim.

Ama bu size yalışmamızı gerektirmiyor. Etrafınızı çevreleyenler, her ne yaparsanız yapın, hoşunuza gidecek şeyleri söylüyorlar, zaten. O kervana bir de biz katılırsak, kime ne yararı olur ki bunun?

Bize çatacağınıza, en iyisi kulak verin. Havaların bozacağını söyleyen meteorolojiye kızmaya benziyor, çünkü yaptığınız.

Hani çocuk yaşlarda taktığımız kirazdan küpeler gibi, şairin kulaklarımızda çınlayan o günlerden aşınası olduğumuz **“ben susarsam sen mâtem et”** dizesi vardır ya, bir şiir seven olan size, anımsatmak isterim onu.

Ve Hoca Dehhanî'nin terennümüyle:

**“Od ile korkutma vaiz bizi kim lâ'l-i nigâr,
Cânımız bizüm oda yanmağa mu'tâd eyledi.”**

Biraz da uyarlayarak yalınlaştırırsak:

**“Ey söylevci, sakın ola ki bizi cehennem ateşiyle korkutmaya kalkma! Çünkü gerçeğe olan
düşkünlüğümüz, yüreğimizi ateşe karşı kavî kılmuştur”**, beytini de eklerim yanına ki, siz pekâlâ anlıyorsunuz, ne demek istediğimi.

Bizim derdimiz gitmeniz değil; kalıp da eksik bıraktığınız, hâtta çoğuna henüz elinizi dahi değdirmediğiniz, hemen hepsi de birer taahhüdünüz olan reformları, artık daha fazla oyalanmadan yapmanızdır, Sayın Başbakan. **Taraf**, bu hususlardaki en önde gelen destekçinizdir, ama hiçbir konuda şakşakçınız değildir.

Konuşmalarınızda alıntılar da yaptığınız, **“Balyozcular”**ın yedikleri herzeleri bir bir yayımlarken iyi idik de, şimdi mi kötü olduk? **“Yerindelik”** kıtası mı gözetseydik biz de diğerleri gibi, habercilik yaparken? O zaman ne farkımız kalırdı onlardan?

Bize güç veren, dobralığımız ve kalemlerimizin satılık olmamasıdır, Sayın Başbakan. Bizi Türkiye'nin bir numaralı gazetesi yapan, kursağımızda takılı kalıp nefesimizi tıkayacak lokmalar yüzünden, yutkunma refleksimizin bünyeye yerleşmemişliğidir. Tüm yokluklara rağmen, **“dokuz dağın efesi”** gibi horozlanmamız oradan gelir. Çünkü kimselere gebeliğimiz yoktur.

Şimdi söyleyeceklerim tabii ki ağırıma gidiyor. Ne ki, bizi satılmış ilân etmenize duyduğum teessürden daha fazla değil ama.

Bizi, sizin müteahhitlerden kurulu ordunuz başta olmak üzere, hiç kimseler satın alamaz; biz bu yazıları para için yazmıyoruz, Sayın Başbakan. Öyle olsaydı, bakın bugün ayın dokuzu; **Taraf**'ın bana zar-zor ödeyebildiği, ancak ev kirama denk gelen üç beş kuruşu henüz alamadığım için, ev sahibinden her an tetikte telefon bekliyor olmazdım, şimdi.

Delikanlıysanız –ki öyle biliyorum– çıkıp özür dilersiniz bizden!

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'12 Mart Faşizmi' güzellemesi(!)

Acayiplik bende de, acaba o yüzden dilime mi doladım, diye kuşkuya kapılıyorum bazen. Fakat sonra bakıyor ve görüyorum ki, altmış yıllık upuzun bir süreçte, TSK'nın kimi hastalıklı generallerinden paçasını kurtarabilmiş, ilâç için bir tek günümüz dahi yoktur ki; toplumsal ve siyasal yaşamımızın ta orta yerine askersel bir bahaneyle gelip de tüfek çatılmamış, demokratik nizamın karşısına dikilip de burun karıştırılmamış olsun.

Her güne, her güne düşen mutlaka bir şeyler var. Muhtıra vermediler ya da darbe marbe yapmadılar ise, ya bir protokol esnasında Cumhurbaşkanı'na veya Başbakan'a bir densizlik, ya da bir tatbikat vesilesiyle gazetecilerin tuttuğu çanağa bir tükürük, yahut da kendi tertipleedikleri brifinglerde, kursiyer olarak ağırladıkları postal yalayıcılar üzerinden sivil topluma saygısızlık, yıllık ajandalarının her bir gününe insicamla serpiştirdikleri plânlı-programlı faaliyetler imiş gibi görünüyor, âdetâ.

Daha dün **"28 Şubat"**tı; alın işte bugün de meselâ **"12 Mart"**, yarın **"27 Nisan"**, öbür gün birer hafta arayla **"21 Mayıs"** ve **"27 Mayıs"** (**"22 Şubat"**ı da atlادık): böyle böyle, uzayıp gider bu utanç tablosu, bu rezil kronoloji.

Üstelik, **"12 Mart Faşizmi"**nin bende özel de bir yeri var, ayrıca. İktidar savaşları nedeniyle, yok **"9 Mart"**tı, yok **"12 Mart"**tı diye birbirlerine düşen generallerin, itiş-kakışlarındaki ilişkilerini saptırmak ve örtmek üzere, ezerek ordudan attıkları, bütün bu olup bitenlerden bir sabî kadar habersiz, önüne konan sorumlusu olmadığı faturayı ödemek zorunda bırakılan gencecik bir teğmendim, o yıllarda.

Fakat sadece faşist generallerin değil, o dönemdeki koca koca yaşlı başlı kimi albay ve yarbayların da, timsahların vahşetine seyirci kalan uysal ve teslimiyetçi hayvanlar gibi davrandıklarını; hâttâ şarkılarını bedava söylesinler diye, orduveilerine getirtilen piyasanın üçüncü sınıf şantözlerine, para yerine sunulan **"şilt"**lerin aynısından birer tane de kendileri alabilmek ve evlerinin kitaplıksız duvarlarına gururla asabilmek için, o paşalara nasıl da utanmazca yaltaklandıklarını, bir gün olsun unutmadım hiç.

Kendilerine en yaraşır yerdir diye **"Dante Cehennemi"**nin dibinde düzenlediğim bugünkü yıldönümü davetine, gözlerimin önünden hiç gitmeyen korkunç birer maske gibi simalarıyla, şimdi karşımda resmigeçit yaparak, sökün edip katılıyorlar birer ikişer, çıkıp böcek yuvalarından.

Ağulardan damıtıp da ellerine tutuşturduğum kor kadehleri, Haşim'in oysa bunu hiç hak etmeyen o güzelim gülgün piyalesiyle bir zannederek, irticaya karşı en esaslı önlem gördükleri niyetlerle, salınıp duruyorlar ortalıkta.

Hemen ileride **Faik TÜRÜN**, menü siparişlerini **Peter Greenaway**'in **Aşçı, Hırsız, Karısı ve Aşığı** filmindeki mutfaktan yaptığım sofraya erkenden çöreklenmiş ve tüfeği namlu kundağından kavrır gibi tuttuğu çenesini, sol elinin çatal yaptığı ayasına yerleştirmiş, içe çökük ve yuvaları gölgeli gözlerini bir engerek gibi kıсарak, hem birtakım fesatlıklar düşünüyor, hem de astırdığı gençlerin taze etinden sunulacak olan yemekleri muhayyilesinde tasarladıkça yalanması giderek artıyor.

Bu hâliyle insana, başı, bedeni, kolları ve bacaklarıyla, o yıllarda **Killing** diye bilinen ucuz fotoromanlardan fırlayıp çıkmış sanısı veriyor. Ayrıca, gülümseyebileceği yüz kasları da gelişmediği için, baktığı her insanda kaygı uyandıran siması, donuk suratında vesikalık bir fotoğraf gibi duruyor.

Ama bakın, **Cihat Akyol** öyle mi ya! Tam tersine, suratına sümüklüböcek tutkallıyla yapışmış, terli ve riyakâr bir sırıtış, ona **Batman** çizgi romanındaki **Joker**gibi bir eda, bir hava veriyor.

Sivillere o kadar düşmandı ki, üniformayla gömülmüş olabileceğini kuvvetli bir ihtimâl olarak görüyorum. Gardırobunda sivil giysi var mıydı, doğrusu, derin kuşku var. Eğer Tanrı asker kökenli değil de, şanslı yaver gidip bu vakte kadar karşılaşmadılarsa, bence kaçacak delik aramalıdır.

Memduh Tağmaç, –köylüler beni affetsin–, daha ziyade bir rençperi andırırdı. Karamürsel sepeti gibi ufarak boyuyla, sanki fasulyeden general olmuş da, aradan kimselere fark ettirmeden sıyrılıp, o mertebelere varmışmış gibiydi.

Kendi sosyokültürel gelişimini tamamlamak kısmet olmamıştır. Bu durum doğal olarak küçük bedeninde epeyi tahribat yapmıştı. Başkalarınınkiler ona çok koyuyor, zaten kaz ciğeri kadarki bronşlarına daha da dokunuyordu. Sosyo-kültürel özgürlüklerin pencerelerini, cereyan yapıyor diye kapatılmasını istemesi, **“lâfı mı olur, Paşam!”** diyen ikiyüzlü, ahlâksız politikacıların bir dediğini, iki etmemeleri; ne ki, komplekslerine merhem olamadı, gene de.

Ölmeden önce, **“en cahil general”** unvanını kimselere kaptırmamıştır. Mamafih, öldükten sonra boynuz-kulak hikâyesinde olduğu gibi, sıkı çalışıp geçilmiş olması da gayet normaldir. Hayatın gelişmesi önünde, biliyorsunuz kimsecikler duramaz.

O kadar çoktular ki! Bir de albay örneği verip, bu kadarla yetinelim:

Bizim alay komutanıydı. Benim gibi, Tekirdağlıydı o da. **“Seni kurmay yapacağım”** filân, deyip dururdu. Fakat sonra kuyruğu kısa geldi. Tümen komutanından fırçayı yer yemez, kurmaylık yerine, onunla işbirliği yapıp, bir ay önce 200 üzerinden 197 verdiği sicilimi bozarak, ordudan atılmama önyak oldu. Kurmay olduğu için, bütün bunları general olmak uğruna yapmıştı. Ne ki, bu dahi yetmemişti o generalliğe.

Ormanların **“beslenme zinciri”** kategorisine girer de birbirinizi yerseniz, insan olmaktan çıkarsınız. Onlar çıkmışlardı. Ve ben, insan olmadıkları hâlde insan gibi görünen böyle çok yaratık tanıdım.

Bu yalnızca benim öyküm değildir; Türkiye’nin de öyküsüdür. Onun için anlattım. **12 Mart faşizmini nefretle kınıyorum. Hem de 41 kere.**

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Eskimiş savaşlar, eskimiş generaller

Namık Çınar 16.03.2012

Yirminci yüzyılın son çeyreğinde enikonu boy veren ve yapılanması hâlâ devam eden globalizm, sadece **“soğuk savaş”** sürecini geride bırakmakla kalmadı; ayrıca o savaşı **“eski”** kılıp, artık **“yeni savaş”** çağının gelip çatıldığını da haber verdi.

Örneğin, **“milli ve geleneksel siyaset yapma tekniklerimizden olan askerî darbeler”**in aynı döneme rastlayanlarına, öncekilerden ayırt etmek ve o farklılığını işaret etmek üzere, nasıl **“post-modern”** adını takmış isek; aynı şekilde, modernite sonrasının tüm yeryüzünü kapsayan savaşlarına da, hem nitelikleri hem de nicelikleri itibarıyla **“yeni”** olduklarını vurgulayan bir yaklaşım gütmeliyiz.

Bugünkü dünya kapitalizminin çatılmaya başlandığı on altıncı yüzyıldan bu güne değin, ne kadar kapitalist olduksa o kadar da ulus-devlet olduğumuzu bir kenara yazarak; artık bu sürecin de aşılmaya başlandığını, bilmem ki söylemeye hâlâ gerek var mıdır?

Fakat şimdi bizi ilgilendirenin, o modelin **“durmuş-oturmuş”** savaşının, içselleştirip kanıksadığımız vasıflarının artık elimizden kayıp gitmekte olduğudur.

“Modernite çağı”nın en önemli özelliklerinden biri, savaşın **“devletleştirilmiş”** olmasıydı. Yeni devlet, eski despotluklardan ve imparatorluklardan farklı olarak, hükümrانlık meşruiyetini tartışmaya mahal bırakmayacak bir şekilde belirlemek için, sınırlarını net olarak çiziyor, bunun aşılmasını bir savaş sebebi sayıyordu. Ayrıca, kimin dost kimin düşman olacağına karar verme tekelini de kesinkes elinde tutuyordu.

Savaş, eskiden olduğu gibi, çapulcuların, yağmacıların, maceracı paralı askerlerin talanlarına, tecavüzlerine bağlı olmaktan çıkarılmış, giderek bir hukuk sistemine bağlanmıştı. Birbirlerinden alıp veremedikleri olup da kapışsalar bile, devletler, yalnızca askerî güçlerini karşı karşıya getirip öyle savaşıyorlar; hâttâ karıştırılıp zarar görmesinler diye, sivillerden ayırt etmek üzere askerlerine, kimlerin serbestçe öldürülebileceklerini göstermeye yarayan belirgin **“üniforma”**lar giydiriyorlardı.

Savaşa, bir biçimde **“bitirilmesi esası”** getirilmiş; bu da, **“nihai bir muharebe ile sonuç alma stratejisi”**ne bağlanmıştı. Yenilen, yenilmeyi bilecekti.

Bunlardan sapmalar elbet de olmuştur; ama kural, savaşın hep birlikte tesis edilmiş **“racon”**una göre hareket etmektir.

Bunlara ilâveten, **“komuta kontrol sistemleri”**ni her alana nüfuz ettirmek demek de olan bu ulus-devletler, artık barış zamanlarında da silahaltında tutacakları ve profesyonellerini maaşa bağlayacakları ordular kurmaya başladılar. Yeni kapitalizmin tsunami’si karşısında, ya yoksullaşıp çöktüklerinden, ya da akıllı çıkıp hayatın yeni işbölümündeki cazipliklerine kapıldıklarından; doğuştan gelen hakları olan ordudaki yöneticiliklerini terk eden aristokratlar, o generallikleri, nihai inisiyatifler sivil siyasete kalmak üzere, memurlaştırdıkları profesyonellere bıraktılar.

Devletlerin, besledikleri o devasa orduların tüm masraflarını, halkın vergilerinden oluşmuş bütçelerden karşılamayı göze almalarının bir sebebi de; gerektiğinde dış düşmana karşı kullanılacak olan bu **“şiddet organları”**nı liberalleşen düzenlerine adapte etmek ve eskiden olduğu gibi zapturapta alınmaları bıkırtıcı mücadelelerle geçen çapulcular yüzünden enerjilerini artık boşa harcamayacakları, sivil faaliyetlerin değil askerî faaliyetlerin sınırlanacağı, sosyal ve siyasal bir iklimi hâkim kılmak içindir.

Böylece savaş, bir **“mal ve hizmet edinme biçimi”** olarak giderek dışlanmış, **“meşru müdafaa”** dolabına kapatılmıştır. Askerler, kendilerine gereksinim duyulacak G günü S saatine hazırlıklar yapmak üzere, eğitim ve tatbikatlarla uğraşacakları sabit kışlalara yerleştirilmişler; hizmet içi kanunları, disiplin yönetmelikleri, talim ve terbiye kurallarıyla yönetilsinler diye de, başlarına generaller konulmuştur.

Batı toplumlarında bir biçimde yürüyen ve hedeflenen amaçlara ulaşan bu paradigma, gelin görün ki doğu toplumlarında en başından beri tutmamıştır. Örneğin Türkiye’de, II. Mahmut’la başlayan orduyu olması gereken yerde tutma çabaları günümüze kadar sürmüş, ne ki bu, hiçbir işe yaramamıştır.

Bu ülkenin, uygarlaşma yolunda boşa tükettiği iki yüz yıllık enerjisi, **“darbe yapmaktan bıkmayan ordusu”**yla cebelleşmekle geçmiştir. Türkiye, gelişmenin ve zenginleşmenin mantığını anlayamamıştır. Esasen bunların, özgürlüklerle ve demokrasiye bağlı parametrelerle işleyen ve şekillenen olgular olduklarını kavrayamamıştır.

Disiplinsizliğin başını, kendisine emanet edilen orduyu arzu edilen nötr konumda tutmaları beklenen generaller çekmiş; toplumsal hayatın ihtiyacı olan özgür bir siyasal alanın işlerliğine, herkesten önce kalkıp onlar çomak sokmuşlardır.

Olası dış düşmanlar, bu hususlarda ihtiyaç duyacakları bir boşluğa hiçbir zaman düşmemişler; darbelere ve müdahalelere her an hazır ve nazır potansiyellikteki generaller, yurdumuza verdikleri akıl almaz zararları zerre kadar düşünmeyerek, yabancılar bakımından son derece ekonomik ve pratik sayılabilecek maşalık misyonlarını cömertçe yerine getirmişlerdir.

Yetmezmiş gibi bir de, sanki Batı'dan gelen yeniliklerin kaynağı ve dayanağı ordu imiş gibi martavallarla, yalan-yanlış bir tarih üretilerek, nesilleri irrasyonelliklerde tutan ideolojiler pompalanmış; toplumun gelişmesi önündeki en büyük ayak bağı, böylelikle tesis edilmiştir.

İşte o nedenle, Silivri'de görülmekte olan davaları değerlendirirken, yüzyıllık eğilimlerin bu günlere düşen gölgeleri gözden kaçırılırsa, onların herhangi bir boşanma davasından ne farkları kalır?

Ayrıca, **"tepeler uzanımı boyunca"** tutulan savunma mevzilerinin ve cephelerin işgal ve tahkim edildiği, **"taarruz çıkış hatları"**nın yayılarak geçildiği ne o eski savaşı, ne o eski ordulara ve ne de o eski generallere artık gereksinim kalmıştır. Lâkin bu **"yeni savaş"**, bir başka yazının konusudur.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Küçük kızın başörtüsü

Namık Çınar 19.03.2012

Geçenlerde, eski bir dostun internet sayfasında rastladığım, üzerinde yorumlar yaptıkları bir fotoğraftan giderek, sosyal medya üzerinden ufak da olsa bir tartışmaya yol açtım. Tabii ki kabul de görmedim.

Fotoğrafta, babalarının ellerinden tuttuğu görülen dört beş yaşlarında bir kız çocuğu, başının örtülü olması yetmezmiş gibi, bir de, kendisinden birkaç yaş büyük ağabeyi ile birlikte, üzerlerinde **"özgür bir Türkiye için elele"** yazısı olan, birer balon taşıyorlardı. **"Anlam avcısı"** bir fotoğrafçı da, bu gerici enstantaneyi kaçırmayarak; ilericilerin öfke küpüne, sirkelerini daha da keskinleştirecek bir katkıyı, taşımış oluyordu böylece.

Neticede, özgür Türkiye'nin el kadar bir kız çocuğunun başı kapatılarak mı sağlanacağına getiriliyordu bütün lâflar ve ağız birliğiyle de kınanıyordu.

Ben de tuttum, şunları yazdım:

"Küçük bir kız çocuğunun başörtülü fotoğrafı üzerinde fırtınalar koparan kolektivistlerin, o çocuğu toplumsal mülkiyet metaı gibi görerek, her şeyden önce kendi anası babası dururken, nasıl giyineceğine burunlarını sokmaları, faşistik bir kültürün sonucudur ve onun başındaki bez parçasından daha tehlikelidir."

"Aynı şeyi, ne yiyip ne içtiği, nasıl bir evde yaşadığı, nasıl oyuncakları olduğu, vs. hususlarında dillendirmiyorlar ama. Varsa yoksa inançları. Yaşamsal konulara geldi mi, her koyun kendi bacağından asılıyor. Kolektivistlikleri orada istop ediyor. Hâlbuki insanları gelenekçi ya da yenilikçi kılan faktörler, maddenin tarih içinde aldığı yol ve rol kadar, bireyin özgürlük süreçlerinde biçimlenip biçimlenmediklerine de bağlıdır."

“Örneğin siz dahi, oldum olası özgürlük nedir bilmeyen bu toplumsal dokudan geldiğinize ve onun resmî ideolojisiyle birörneklendiğinize göre, nasıl oluyor da iyiyi, doğruyu ve güzeli biliyor olarsınız? Ya yanıyorsunuz? Hiç mi kuşku yok içinizde?”

“Mustafa Kemal’le Recep Tayyip Erdoğan arasına sıkışıp kalmış bir pencereden bakılarak anlaşılamayacağımı” söyledimse de, “bırakınız yapsınlar, bırakınız geçsinler” liboşluklarımı kendime saklamamı; “tek şef” diktatoryasındaki bu ülkede demokrasi edebiyatını gidip **Taraf** okurlarına yapmamı telkin ederek, beni daha fazla görmek ve okumak istemediklerini bir güzel sezdirdiler.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Şehitlik üzerine yalanlar

Namık Çınar 23.03.2012

İçine itildikleri çaresizliklerin bir sonucu olarak, acılarını nasıl dile getireceklerinin şaşkınlıklarına düşmüş o zavallı insanları televizyonlara çıkartıp, “**bize bu günleri de gösterdin ya Tanrı’m, şükürler olsun sana; bizi şehit anası, şehit babası yaptığın için!**” diye konuşturulduklarını görüp de, böylesine sıkıntılı ve zor bir konuyu şimdi yazmayacağım da ne vakit yazacağım?

İktidarıyla, muhalefetiyle, idaredeki organlarıyla tüm devlet ricalinin, işi gücü bırakıp, gencecik delikanlıların anlamsız ölümleri üzerine fokurdattıkları kazanların altına odun taşımalarını olağan mı buluyorsunuz? Doğal mı görünüyor bütün bunlar, sorarım size?

Çocuklarını ölümlere gönderdikleri bu insanları, acılarına tutunacak dal ararlarken, baştan aşağı hamasetlerle besleyerek, neyin teşvikçiliğini yaptıklarını sorgulamamız gerekmez mi? Bu şehitlik meselesi bu kadar yüce de, neden pekiyi onların hanelerine hiç uğramıyor, o zaman?

Her ölüm ağıludur. Yitip gidenlerin yakınları, eşleri, çocukları tarifsiz kederlerdedir. Hele bir de henüz hayatlarının baharında olup da, geride koyduklarını yakışmayan sonlarıyla yeise sürükleyenlerinki tam bir trajedidir.

Ama devlet, büyük önem atfetmeyi özellikle vurguladıkları müthiş görselliklerdeki o cenaze törenlerini, günler boyu defalarca tertip ve tanzim ederek; daha sırası gelmemiş arkadaki gençlere, bu ölümlere gıpta ile, imrenme ile bakmaları duygusunu vermek ister gibidir sanki.

Adetâ yeryüzü, göbeğinde bizim de yer aldığımız koca bir cihan savaşının içindedir de, cepheden her gün dizi dizi cenazeler taşınmaktadır. Bir hayli hoşnut görünen iltifat sarhoşu Savaş Tanrısı, kendisine bonkörce adaklar sunan devletin o ruhban gibi sınıfıyla pek bir sıkı fıkıdır ki, başını alıp da buralardan gitmeyi, belli ki aklından dahi geçirmemektedir. Ölüm her yerde kol gezmekte ve ona methiyeler düzülmektedir.

Gençlerimizin topraklara neden sapır sapır döküldüklerine değil de, her birini hediye paketi gibi bayraklara sararak gündemlere getirmelerinin en üst düzeylerde gösterilen törensel özenlerine dikkat çekerek, bütün bunlarla nereye gidilmek istendiğini sormayacak mıyız?

Bu yapılanlar neye alıştırılmasıdır, toplumun? Neyin hazırlıklarıdır; İran savaşının mı, Suriye’nin mi yoksa; yahut Türk-Kürt kavgasında ya herru ya merru diyerek, her iki tarafın da vazgeçtikleri barışın köküne kibrit suyu

ekmenin mi?

Bıyıkları dahi daha terlememiş gençlerden kurulu askerî birliklerin, kent belediyelerince karşılanan, ecelleri kapı aralığına bir hayli yanaşmış ihtiyarlardaki ölüm beklentilerini bile aşan sayılarda hâki renkli cenaze arabası filoları kurmuş olmaları, bu hususlardaki hazırlıkların göstergesi değildir de nedir, sizce?

Üstelik, bu ölümlere son verecek bir barış ortamının peşinde koşulacak yerde, şimdi bir de, mevzuattaki şehit ve gaziliğin kapsamlarının genişletilmesine dair yarış başladı, AKP ile CHP arasında.

Ama ondan önce, gelin eğri oturup doğru konuşalım: Bir kere, **“şehitlik”** dinsel bir kavram. İslâm’da Allah’ın rızasını kazanmak için, Allah adına savaşıp bu uğurda can verenlere bahşedilen manevi bir rütbe. Gurup çıkarları ve beşeri ilişkiler için yapılan savaşları içermediği gibi, bir **“kardeş kavgası”**ndaki karşılıklı haksızlıklara Tanrı’yı alet etmenin günahkârlıkları da, işin cabası.

Dindar olmakla övünen AKP’liler, bu durumları herkeslerden daha iyi bilecekler iken, hiç oralı olmamaları neyin nesidir acaba? Lâiklik şampiyonluğunu ellerinden bırakmayan CHP’liler, bu konulara geldi mi ne oluyor da, şehitlik sancağını kapıp, Erdoğan’ın bile önüne geçmeye kalkışıyorlar? Askerî mahfillerin özel günlerinde ellerindeki şarap kadehleriyle generaller, çığırdıkları **“Deutschland... Detschland, über alles”** lezzetindeki **“onuncu yıl marşı”**nın ardından, geçtikleri kışlalardaki mehmetçikler karşısında da, çakırkeyif bir Müslümanlık mı sergiliyorlar, bu sefer?

Şu riyakârlıklara bakın ki, zaten konuştuğumuz bu hususları parlamentoda yapılan yasalarla değil, ancak bakanlık yönergeleriyle düzenleyebiliyorlar. Kanunlarda, **“görevlerini ifa ederlerken... bu görevlerini yapmalarından dolayı... yaralanan, sakatlanan, ölen veya öldürülenler hakkında...”** diye uzayıp giden ibareler dışında bir yaklaşım göremezsiniz. Öyle **“şehitlik”** falan diye yasal bir kurum yok! Terörle Mücadele Yasası’nın **“Koruma Tedbirleri”**ni öngören hükümlerine, sadece Milli Savunma Bakanlığı’nın emirnameler şeklinde tanzim ettiği **“Şehitlik Yönergesi”**yle işlerlik kazandırıyorlar, o kadar.

Bu kandırmaca, kardeş kavgasına ucuz asker sevkiyatı sağlayan, sıra sıra ölümler karşısında oluşabilecek tepkilerin gazını alan ve tâ yüz yıl öncesinin Çanakkale’sinden beri sürüp gelen, kadim bir susturma yöntemidir.

Yarın öbür gün, diyelim ki Kürt sorunu çözüldü. Herkes birbiriyle kucaklaştı. Ne yapacaksınız; onlarla savaşırken toprağa düşmüş olanları, birbirinizin gözünün içine baka baka, marşlarla, şiirlerle, destanlarla şehit diye mi anacaksınız gene? Ya şart koşar da kabul etmezlerse? Yahut da, size karşı savaşarak ölen bizim şehitlerimizi de alın o kapsamlara, diye dayatırlarsa?

Bu **“konjonktürel ve görece”** politikalar yüzünden, gencecik çocukların kolayından yok edilmelerini teşvik etmek, iş midir be muhteremler? Madem bu kadar yüceyse, kendiniz ölsenize!

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Keçiboynuzu tadında bir yazı

Namık Çınar 26.03.2012

Başımızı alıp belli bir konuya odaklanacağımıza, dereden tepeden konuşalım bu sefer, ne dersiniz?

Başbakan'dan kurmaylara balans ayarı mı

Üst bürokrasiye, medyaya ve kamuoyu oluşturan seçkinlere vesayetleri doğrultusunda ayarlar vermeye çalışan TSK'nın 28 Şubat'taki o brifinglerinden, artık her şeyin tersine çevrildiğine inandığını sandığım Başbakan'ın konferanslarına gelindiğini mi düşüneceğiz?

Sayın Erdoğan'ın Harp Akademilerindeki kurmay subaylara seslenmesinde iki şey öne çıkıyordu. Biri, konuşmasını basına kapalı olarak yapması; diğeri de, bunu, ilân ettiği **"Yeni Kürt Stratejisi"** ile aynı zamana rastlatması.

Olaylara şifre kırıcılar gibi bakma huyum yoktur, ama illiyet bağı gözüme bir kirpik gibi batıyorsa, görmezden de gelemem doğrusu.

Başbakan, Kürt sorununda savaşı göze aldığını açıkça beyan etmiştir. Şehitlik ve Gazilik adı altındaki akçeli işler mevzuatını genişleterek, geride sağ kalacak olanların damaklarına birer parmak çalmak için de, bal kavanozunun kapağını açmıştır.

Şimdi de, ordunun seçkinleriyle barışmak istiyor.

Yalnız, kendisine küçük bir eleştirim ve önerim olacak: Ordunun generallerine ve kurmaylarına ayar verebileceğini sanıyorsa çok yanılıyor. Bence, ordunun üslûbundan gideceğine, halkın desteğini almadaki o şaşırtıcı kendi becerisinden gitseydi, daha iyi ederdi.

Önemli olan, en önce Harp Akademilerindekileri oluşturmak değildir. Zaten durup dururken oluşmazlar da. Önemli olan, kışlalardaki geniş subay ve astsubay kitleleridir. Simgesel olarak meselâ ilkin bir tugaya giderek, onları basının kameraları önünde toplayıp da, üstelik Silivri'de yatanlar için ödün vermek zorunda kalmadan, şöyle göğsünü gere gere konuşsaydı, bak o zaman nasıl olurdu.

Sorun tekelci düzende

Bu yıl 1800 kişiyi işe alacaklar, diyor gazete. 2015 sonuna kadar da market sayılarını 2.500'e, istihdam kapasitelerini 12.500'e ve cirolarını da beş milyar liraya çıkaracaklarmış.

Akla gelebilecek her alanda, sadece ve sadece, zincir mağazalar, büyük inşaat şirketleri, devasa holdingler...

İyi ama, küçük işletmeler toz olup giderler, ezici çoğunluk işçileşir de, kapitalizm bir avuç insana kalırsa; ne farkı olur, batıp giden Sovyetlerden bunun?

Rekabetçi klasik kapitalizmin en büyük endişesi, riskin, yaratıcılığın ve zenginliğin giderek **"tek elde"** toplanması değil miydi? Tüm sermayeyi kontrol etmeleri bakımından, ha kitlelerin Kremlin Sarayı'nın balkonundan başka yerde göremedikleri bir avuç polit büro üyesi; ha şimdileyin gökdelenlerin erişilmez katlarında soyutlanmış bir avuç para zengini. Proleterleşmiş kitlelerin gözünde ne farkları var ki birbirlerinden?

Birincisi, biliyorsunuz yürümemişti. İkincisinin de böyle süreceğine inananınız var mı gerçekten?

Prangalı kalemler

Yüklü kazançlarını elde etme biçimleri yüzünden, kaybedecek şeyleri olan patronlarının bastıkları frenlere lâf etmiyorlar da, eleştirel yazamamayı getirip hükümet korkusuna bağlıyorlar. O gazetecilerdeki bu tavır, bence dürüst değil.

Hiçbir iktidarın hiçbir baskısı, tabii ki kabul edilemez. Ne ki, zengin medyanın kendilerini sansürleyen ünlü yazarları, bu korkuların patronlarının ticari ilişkiler bakımından hükümete karşı narinliğinden geldiğini bilmiyorlar mı? Ayrıca, edindikleri dudak uçuklatan servetler de, kendi yumuşak karınları olmak itibarıyla, ilâve bir etken değil mi?

Çünkü bir gazeteci için hükümet baskısı, aslında bir kamçı gibidir. Adrenalin vesilesidir ki, adamı diriltir. Eğer böyle olmuyorsa, bir yerlerde başka bir yalan var demektir.

4+4+4

Hani adamın, şaraplardan hangisinin daha güzel olduğunu, henüz tatmadığı şişeyi seçerken, **“çünkü hiçbir şey, bu içtiğimden daha kötü olamaz”** demesindeki gibi; ben de şimdi diyorum ki, hiçbir şey bu uyguladığımız modelden daha kötü olamaz.

Devletin dayatmacı ve seçeneksiz eğitim sistemi, içine giren herkesi kör cahil yapıyor burada. En değerli yazarların olmazsa olmaz kitapları, 75 milyonluk bir ülkede, birkaç bin gibi çok az sayıda basılmalarına rağmen, meselâ on yıllık bir süreçte hâlâ kitapçı raflarında okuyucularını bekleyip duruyor.

Hiç bunun, savunulacak iler tutar bir yanı var mı, Allah aşkına!

Yeni Kürt Stratejisi

Devletin PKK ile görüşebileceğini ben de söylemiştim zaman zaman. Ama şu ikircikliği de taşımıştım: Kürtlerin hak ve özgürlüklerini pazarlık konusu yapmak ne kadar ayıp! Ayrıca kimin haddine ki, bu? Kendimiz ne denli özgürsek, Kürtler de, başkaları da o oranda özgür olma hakkına sahip değiller mi? Bunun şartı-şurtu, pazarlığı mı olmuştur?

Biz hep birlikte yaşayacak bir halk değil miyiz ki, Lozan’daki gibi ayraçlara alınan maddeler olsun, kimileri için? Lâkin, AKP’nin gerçek amacı özgürlük mü, başka şey mi, anlarız; kokusu çıkar yakında.

Böyle ordövr tabağı gibi yazmak bana göre mi, pek emin değilim ya; bir deneyeyim istedim.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Darbe davalarının hâl-i pürmelâli

Namık Çınar 30.03.2012

Yanılıyor muyum bilmiyorum, ama Silivri’nin şu bilinen davaları, yola çıkıldığındaki çizgilerinden her geçen gün biraz daha saparak içinden çıkılmaz bir hâl alıyor ve kamuoyunda, sanki orada yargılananlara büyük haksızlıklar yapılmış izlenimi uyandırıyor.

Bu noktalara gelinmesinde, AKP hükümetindeki tavır değişikliklerinin, yargıç ve savcılardaki muhakeme etme becerilerinin, sanıklardaki savunma taktiklerinin, medyadaki olayları aktarma biçimlerinin, diğer siyasi parti tutumlarının ve daha bir sürü başka şeylerin tabii ki payları var. Ama netice olarak, zaman, darbeci unsurların lehine çalışır bir hâl almış gibi görünüyor.

Örneğin, hükümet o değişimci yanını yitirip, tutucu vasfıyla boy göstermeye başladıkça yalpallıyor ve giderek devirdiklerine benzemeye başlıyor. Oysa devirdiklerine benzerlerse, o benzediklerinin, devrilmelerinin hesabını bir gün gelip kendilerinden sormaya başlayabilecekleri eli kulağında aşamaları, besleyip büyütmede olduklarını yazık ki göremiyorlar.

Bu memlekette Çanakkale Savaşı üzerine bir film bile çekilecek olsa orada dahi askerî uzmanlardan yararlanılırken, binlerce sayfa iddianame yazan savcılarının ve o davaları yürüten yargıçların, askerlik mesleğinin kendine has özelliklerini merak dahi etmeden sürdürdükleri bu yargılamalarla vardıkları nokta; örneğin sanıklardan Orgeneral Başbuğ'a yönelttikleri daha ilk soru, bu davaların önemini ortaya koymak bakımından, İsrail gezisi sırasında Ağlama Duvarı önünde çekilmiş turistik bir fotoğraf üzerine oluyorsa, bu iş daha yolun başındayken **"bebek davası"** ya da **"köpek davası"** tehlikesiyle karşı karşıya değildir de nedir, Allah'ınızı severseniz?

Bunca senedir sürüp giden davalardan arta kalıp da benim zihnimde yer etmiş tek şey, varsa yoksa falancanın imzası ıslak mıydı değil miydi tarzındaki kayıkçı kavgası ise, valla kimse kusura bakmasın, ama bana göre de bir komedidir bu, gerçekten.

Askerî vesayeti elli senedir asli işleri sayan darbeci generallerin, üst üste koya koya şişirerek teçhiz ettikleri ve atamalar yapıp çalıştırdıkları karargâhlarda, sadece **"Batı Çalışma Grubu"** veya **"Cumhuriyet Çalışma Grubu"** kadarlık değil, keyiflerine göre ihdas ettikleri daha nice yasadışı şube, daire ve organlar, şöyle içine bir bakılıp takibe tabî tutulabilse, yani asıl böyle şeylerin üzerine gidilebilse, acaba resmî **"Teşkilat, Malzeme, Kadro"** standartları bakımından onları nerelere koyarak izah edebilecekleri orada öylece dururken; üstelik bir de buralardaki maaş ve harcamalar yasadışı olarak bütçeye konmuşlarsa, yahut kılıfına uydurup başka yerlerde göstererek, insanlar **"ikiz ya da geçici görevler"** adı altında buralarda çalıştırılmışlarsa, bunun ayrı bir suç oluşturması da cabası olacakken; hiç enerjiler, kalkıp da bu sıradan işlerde tüketilir mi, yahu!

İmzasının mahiyetiyle oyalanılacağına, o deniz piyade kurmay albaydan, yetkilisi olduğu bilgi destek şubesinin **"Teşkilat, Malzeme, Kadro"**daki yerine, o şubenin kendi uzmanlık alanıyla ilintisine, atandığından beridir faaliyetlerinin dökümüne, Meriç'in öte yakasındaki muhtemel mütecaviz unsurlar hakkında bilgi toplamak varken, meselâ karşıdaki düşman birlik komutanlarının kimler oldukları, karakterleri, imkân ve kabiliyetleri hakkında mı çalışma yaptığına, yoksa bunun yerine TC vatandaşlarını dinsel inanç ve kanaatlerine göre tertipleyip, niçin onların tasnif ve andıçlanmalarıyla iştigal ettiğine açıklık getirmesini istemek, daha can alıcı bir yaklaşım olmaz mı ki?

Yargılananların rütbeleri ve makamları büyüdükçe, mahkemeleri bir kem-küm'dür sarıyor sanki. Arkasına otuz kırk generali alıp tv'lerde boy gösterirken, parmağını gözümüze soka soka bizi tehdit etmiş olan en büyük general, şimdi sinirlenince ya kendisini yargılayanları haşlıyor, ya da alıp başını salonu terk ediyor. Nerede eski Genelkurmay başkanları diyerek de hayıflanıyor, bir yandan da.

Zira hukukla değil, hâlâ zor ve baskı kurarak sonuç almanın dışı vurumudur, bu bedbince tavır. Nitekim, eski hey gidi hey günlerinde öyleydiler meselâ. Görüşülmekte olan bir yasa eğer onlar bakımından önemliydi veya Cumhurbaşkanlığına kendi aralarından bir generali getireceklerdi ise; maaile Meclis'e doluşup, salona tepeden bakan localarına kurulurlar, baskı ve korkutma amaçlı gövde gösterisi yaparlardı. İşte şimdi de, bir daüssıla duyarlılığıyla yine o günler özleniyor, anlaşılan.

Fakat toparlanıp bu savruluşların önüne geçilmeli ve bu ülkenin Vaka-i Hayriye'den beri tam 186 senelik çilesi olan makûs talihi mutlaka yenilmelidir.

Hâlbuki ulus-devlet projesinde bile ordular, daha önceki talana dayalı başıbozuk ve özerk anlayışlarından temizlenerek, kışlalarda disiplinle kontrol altına alınmışlar ve sivil siyasanın kayıtsız şartsız emrine sokulmuşlardı. Bizdeki ulus-devlet âşığı jakobenler ise, bunu dahi kavrayamamışlardır.

O yüzden de, dünyada darbe artık, geçen hafta Mali'de yapıları da sayarsak, onlarda ve bir de bizde kalmış, utanç verici ve en ilkel bir siyaset yapma biçimi olarak sırtıp durmaktadır.

İşte bu kendi başına buyruk, rezil ve müdahaleci ruhtan kurtulmanın tam zamanı gelmiş iken, tutup sendelemek ve ivme kaybetmek, onca emeklere yazık olacak bir durumdur. Bunu anlamayıp darbecileri koruyanlar ve onlara arka çıkanlarsa, bu yaptıklarından utanmalıdırlar.

Pazartesi günü, **“Balyoz darbesi”**nin nasıl kanıtlanması lâzım geldiğini askerlikten giderek anlatacağım.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Balyoz davasına yeniden bakış (1)

Namık Çınar 02.04.2012

Silivri'de yargılanan **“darbe sanıkları”**nın öteden beri söyledikleri neydi, hatırlayalım: **“Biz bir darbe plânı yapmadık. Sadece devletin resmî plânlarını oynadık; hepsi bu!”** demiyorlar mıydı?

Nitekim, o dönemde 1. Ordu Harekât Başkanı olan Silivri tutuklusunu E. Tuğg. Süha Tanyeri de, bana yazmış olduğu yedi sekiz ay önceki mektubunda benzer şeyler söylemişti: Biz 5-7 Mart 2003'teki o plân seminerinde üç gün boyunca, onaylı ve resmî bir plân olan **“Egemen Harekât Plânı”** ile, bu plânın ekleri olan **“Geri Bölge Emniyet Plânı”** ve **“Sıkıyönetim Plânı”**nı işledik. Bunları yaparken de, ihtiyaç hâsıl olacak **“hâl tarzları”**nı üretmek üzere, **“Mesele”**deki **“Olasılığı En Yüksek Tehlikeli Senaryo”** seçeneğini esas aldık. Dayandığımız kaynak ise, MGK'nın kararlarıyla vücut bulmuş olan **“Milli Güvenlik Siyaset Belgesi”**ndeki **“devlete yönelik tehditler”** idi. Eğer görev yapmak suçsa, söyleyecek bir şey yok demektir; diye de eklemişti.

Aslında meseleyi çözmek için TSK'nın NATO'ya girdiğimizden beri var olan ve hâlen de mevcut bulunan **“Genel Savunma Plânları”** ve olası durumlara göre çeşitli hâl tarzları ihtiva eden **“Ekleri”** üzerinden gitmek gerekiyordu; ama savcılar öyle yapmadılar. İddianamelerini, kendilerine sadece ihbar yoluyla ulaşan evraklar kadarlık bilgilerle yazdılar. Bu yaptıkları, âdetâ bir yapbozu, resmin bütününe göstermeye yetmeyen ve ancak ellerine geçen parçalarla yetinerek anlatmayı gayret edinen bir çalışma gibiydi.

Oysa bu semineri, ne TSK'nın Türk siyasal sistemi üzerindeki kurumsal işlevlerinden ve dolayısıyla bunları düzenleyen anayasal organlar ve onların yetkilerinden, ne de askerlik mesleğinin kendine özgü taktik ve stratejik esaslarından bağımsız olarak algılayabilirsiniz.

Türkiye'nin **“Askerî Anafikri”**ni belirleyen **“Orgeneraller heyeti”** olarak YAŞ orada öylece dururken; bu askerî anafikre göre ülkede neyin doğru neyin eğri olduğunu gösteren **“Milli Güvenlik Konsepti”**ni saptayarak, **“Kırmızı Kitap”** yoluyla devletin tüm organlarına ve bu arada orduya da görevler tevdi eden polit-büro kılıklı bir MGK tepemize çöreklenmişken; kendisine ait yargısıyla, sorgulanamayan harcamalarıyla, OYAK gibi

ekonomik kuruluşlarıyla, ülke coğrafyasının yüzde sekseninden fazlasını denetleyen bir iç güvenlik teşkilâtı olan Jandarma'sıyla, velhâsıl sivil siyasal sistemden özerkleşmesini ve kapalı devre olarak biçimlenmesini bir gram olsun yitirmeden koruyabilen böylesi bir ordusu varken; İç Hizmet Kanunu, 82 Anayasası ve netice olarak koca bir 12 Eylül faşist mevzuatı kucağımızda hâlâ lök gibi otururken; hiç, ama hiçbir hususa dokunulmayarak, her şey eskisi gibi muhafaza edilirken; sizin elinizdeki suç verilerinin tek başlarına nasıl bir kıymeti harbiyesi olabilir ki? Geçenlerde futbol dünyası için Aziz Yıldırım'ın da yakınlardan söylediği gibi, **"herkesler iyi de, bir biz mi kötüyüz?"** deseler, ne cevap vereceksiniz, Silivri'dekilere?

Henüz vakit geçmiş değil, ne yapın biliyor musunuz? Çağırın şimdiki 1. Ordu Komutanı'nı, alsın kurmay başkanını, G-3'ünü, hiç bu darbe marbe konularına bile girmeden, mahkemenizin kapalı oturumunda bir sunum yapsın size. 1. Ordu'nun hâlihazırdaki **"Genel Savunma Plânı"**nın eki olan **"Geri Bölge Emniyet Plânı"** ile **"Sıkıyönetim Plânı"**nın **"Olasılığı En Yüksek Tehlikeli Senaryo"**ya göre nasıl gelişeceğini anlatsın size. Hattâ sadece ona değil, diğer ordulara da, veya kolordulardan bir kaçına da, işlemelerini söyleyin aynı şeyleri. Bakın bakalım neyi göreceksiniz; hâlihazırdaki plânların hepsinde aşağı yukarı aynı kapıya çıkıldığını mı?

Çetin Doğan, darbe yapmaya oldum olası meraklı bir adam olduğu için, seminerdeki o üslubunu iyiden iyiye alenileştirmişti, o kadar. Yoksa ne sanıyorsunuz siz; sadece ona mı münhasır, bu işler? Örneğin, seminerden üç ay kadar önce, hazırlıklarını yapsınlar diye ast birliklerine, bilgisi olsun diye de üst komutanlığa, **"Mesele"**yi ve **"Jenerik Senaryo"**yu kurye ile gönderdiğinde, cevabî yazısında ne diyordu, Aytaç Yalman? **"Geri Bölge Emniyet Plânındaki Olasılığı En Yüksek Tehlikeli Senaryo'yu oynamayın; onu bir başka sefer yaparız."** Niye böyle söylüyordu, pekiyi? Hem malını, hem de başına gelecek olanı, biliyordu da ondan.

Zira, TSK'nın bu tarz çalışmalarında, bütün birimlerdeki plânların dönüp dolaşıp varacakları kürkçü dükkânı bu yerdir. Burası, elli senedir ve özellikle de 12 Eylül'den ve giderek 28 Şubat'tan beridir, dış düşmana değil de sanki sadece kendi halkına karşı mevzilenmiş ordusu olan bir ülke gibidir. Kurdukları nizamın bin sene süreceğini dillendirmelerinin nedeni, neydi sanıyorsunuz? Geliştirdikleri resmi plânlar tüm yurt sathını kapsayıp, resmiyet kesbettiği içindi. Siz hâlâ anlayamadınız mı, bunu?

Kenan Evren'in **"Bayrak Harekât Plânı"**nı önlerine koyup kopya çekmeleri yeni bir şey değil ki. Farkında mısınız bilmem, ayrıca bu suç da değil, üstelik. O plânla içinde yaşadığımız düzen kuruldu da, kılımızı dahi kıpırdatmadık, otuz küsur senedir.

Dahası, bana sorarsanız nüshalarından birini, diğer muhtıralarla beraber Meclis'in afili bir köşesinde sergilerseniz de, yakışır doğrusu. Başka uluslar, meselâ **"İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi"** saklarlar; siz de **"Darbe Belgeleri"**nizi. Fena mı?

Sakin, yasadışıydı falan edebiyatı yapmayasınız bana. Tüm okullarınızın daha girişlerine özenle yerleştirdiğiniz, **"Ey Türk Gençliği"** diye başlayan milli menkıbenizin bile içeriği, biraz dikkatle okursanız, hukuk devletinin dış alanını önermiyor mu, körpecik çocuklarımıza?

O zaman daha ne?

(Cuma günü aynı konuyu sürdüreceğiz.)

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Balyoz davasına yeniden bakış (2)

Hiç kuşku yok ki darbe provası yaptıkları açıkça görülen Silivri sanıkları, ordu sorumluluk sahasının geri bölgesinde, **“Olasılığı En Yüksek Tehlikeli Senaryo”** seçeneğine göre vuku bulan ve önceden yapıldığı için zaten varolan resmî ve onaylı bir harekât plânını, MGK’nın **“Askerî Milli Strateji Dokümanı”**na girmiş bulunan tesbitleri ışığında, devlete yönelik tehditleri bertaraf etmek üzere, periyodik ve plânlı olarak gerçekleştirdikleri o seminerde etüt etmişlerdi.

Olup biteni anlamak için daha yolun başındayken sorulması gereken soru şudur: Türkiye’de askerlerin **“darbe izlenimi veren plânlar”** yapmaları gerçekten suç mudur? İzlenim diyorum, çünkü siviller bu çalışmalara **“darbe plânları”** diye bakarlarken, askerler o yaptıklarını çok yüce görevlerinin bir parçası sayagelmışlerdir. Hattâ bu dönemdeki gelişmeleri, TSK’ya ve giderek devlete karşı yöneltilmiş, küresel ilişki ve amaçları da kapsayan haince bir saldırı olarak görmektedirler.

İlk akla gelenin, mantikî olarak bunun suç sayılması lâzım geldiği olmakla beraber, siyasal ömrü darbelerle geçmiş ve her gelen darbeci ekibin düzenleyip tahkim ettiği, ilâveler yaparak inşa ettiği Türkiye’nin hukuksal mevzuatı bu konulara acaba nasıl bakmış, nelere cevaz verir hâlâ gelmiştir?

Biz bu yazıda, darbeci zihniyete kapılarını ardına kadar açan ve yüz yıllık süreçte üst üste binerek siyasal yönetim modelimizi oluşturan, değiştirmek için hiçbir vakit parmağımızı dahi kıpırdatmadığımız pozitif hukukumuzdaki örüntülerin hepsine birden yer veremeyiz; fakat meselâ, seminerdekilerin de bir araç olarak kullandıkları, yürürlükteki **“Sıkıyönetim Kanunu”**na şöyle bir göz atabiliriz.

Hâlen yürürlükte bulunan Sıkıyönetim Kanunu, 12 Mart faşizminin, ihtiyaçlarını karşılamak üzere ilk iş olarak ele aldığı ve emrindeki dönemin parlamentosuna iki ay içinde yaptırttığı sıkboğaz bir düzenlemedir.

Kanun’un 2. maddesine göre, sıkıyönetimin ilân edilmesiyle birlikte, **“genel güvenlik ve asayişe ilişkin zabıta kuvvetlerine ait görev ve yetkiler, Sıkıyönetim Komutanına geçer.”** 6. Madde’ye göre de, **“Sıkıyönetim Komutanı, kendisine verilen görev ve yetkilerden dolayı sadece Genelkurmay Başkanına karşı sorumludur.”** 3. Madde’de sayılan görev ve yetkilerse, Çetin Doğan ve arkadaşlarının etüt ettikleri **“Balyoz Güvenlik Harekât Plânı”**nda öngördükleri ne kadar tedbir varsa, sanki onları içermektedir.

Sıkıyönetim Kanunu’ndaki bu hükümler ve icraatlar, artık demokratik bir nizamın değil, despotik bir askerî yönetim anlayışının yöntemleridir. Demokratik üslûp korunacak şekilde, sivil siyasal sistem, askerlerin “emre girme”siyle takviye edilecek yerde, iptâl edilerek; âdetâ özel durumu nedeniyle yoğun bakım gerektiren bir hastanın, doktorların elinden alınarak, kasapların kontrolüne verilmesi yolu seçilmiş gibidir.

Oysa demokratik ülkelerin askerleri, tek başlarına hiçbir etkinlikleri olmayan, var oluşlarını bile belli edemeyen, bir dilin **“sessiz harfler”**ine benzerler. İşlerlik kazanabilmeleri, **“nida”**ya dönüşebilmeleri için, yanlarına nasıl **“sesli bir harf”**in gelmesi gerekiyorsa, askerlerin de ancak ve ancak, emrinde olacakları ve yalnızca onların iradeleri kadarlık tasarruflarda bulunacakları, inisiyatiflerin sadece sivil siyasada olduğu bir düzen sözkonusudur. Bu ise, Türkiye’nin henüz tanımadığı ve o yüzden de yaşamadığı; görünüşe bakılırsa da, hâlâ pek niyetinde değilmiş gibi davrandığı bir çerçevedir.

12 Mart 1971 darbesinin ivedi ve öncelikli ürünü olan ve sivil siyasayı tamamen kuşatarak askerî bir rejim hâline getiren bu Sıkıyönetim Kanunu’nun daha öncesinde ne vardı, peki?

Daha önce, Cumhuriyet’in, İtalyan Faşizmi ve Alman Nazizmi’yle flört ettiği Tek Parti Dönemi’nde, ülkeyi daha fazla sıkboğaz etmeye gereksinim duydukları 1940 tarihli **“Örfî İdare Kanunu”** vardı.

Ondan öncesinde ise, Mustafa Kemal'in, değil sadece muhaliflerini, kurtuluşu birlikte kotardığı silah arkadaşlarını dahi ortadan kaldırdığı **"Takrir-i Sükûn Kanunu"** ve **"İstiklâl Mahkemeleri"** süreci geçerliydi.

Bunlardan da öncesi, **"Babîâlî Baskını"**yla bakan dahi öldüren İttihatçıların, Prusya militarizminin emrine girdikleri yıllara denk gelir ki; daha da gerilere gidecek olursak, kazan kaldıran Yeniçerilere kadar uzanan; kendi içindeki sistemik istikrarıyla toplumsal yaşamı cendereye sokan; işledikleri zorbalıklarını her seferinde daha da geliştirerek bu toprakları cehenneme çeviren; birbirini tetikleyerek ve periyotlarını sıklaştırarak, zalimce plânlarını biteviye **"güncelleyerek"** tâ günümüze kadar uzanan; askersel bir paradigmanın genetik kodlarıyla da beslenegelmiş ve kâbus gibi darbelere kılavuzluk etmiş o süreçlerin mirası bir yasadır bu.

Hâl böyle olunca, Anayasada ve diğer ilgili kanunlarda da durum bundan farklı değilken; üstelik ilâveten, çoğuna **"Cumhuriyet'in Kazanımları"** denerek el dahi sürülmezken, şimdi kalkmış ne diyorsunuz bakayım siz; darbecileri yakaladık mı?

Güleyim bari!

Ben bu darbecilerin yerinde olsam, bu kadar ödlelik yapmayıp, size çıkar dobra dobra **"evet... üzerinde çalıştığımız bu plânlar yasalardan, devamlı emir ve talimatlardan, tarihin bize yüklediklerinden doğan görevlerimizdir, bizim. Sizler bunları darbe plânları olarak niteleseniz bile, belki bunu ahlâken ileri sürebilirsiniz, ama hukuken değil! Bunu gerçekten istiyor olsaydınız, bugüne kadar yasalarınızı çoktan ona göre yapardınız"**, derdim.

(Pazartesi aynı konuyu sürdüreceğiz.)

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Balyoz davasına yeniden bakış (3)

Namık Çınar 09.04.2012

Birkaç yazıdır söylemeye çalıştığım; geçmişteki darbe süreçlerinde biçimlendirilmiş öyle yasalarımız var ki, ordumuz iç güvenlikle ilgili plân tatbikatları yapacak bile olsa, sanki onları darbe plânlamaya dahi götürecek raddede politikaya müdahil olmalarının önünü açmaya yarıyor, bütün bunlar. Elbette ki o eylemlerin, enikonu darbe noktasına kadar getirilmiş çalışmalar oldukları muhakkak. Ama emin olun, müdahaleler yapıla yapıla zıvanadan çıkmış ve iş bu noktaya öylelikle vardırılmıştır. Çetin Doğan'ın yaptığı, belki ilâveten bir adım daha fazladan atarak, **"bu koşullarda daha orada ne duruyorsunuz, hadi bakalım toparlanın, siz de gidiyorsunuz"** deyip, bardağı taşıran damlanın Yasama'ya ve Yürütme'ye de el koymaktan ibaret kaldığıdır.

Sicili bizimki gibi olan bir ordunun görevini dış güvenlikle sınırlandırmayıp, iç tehditleri de ona havale ettikçe, başa gelecek olan bundan başka bir şey olmayacaktır.

Ayriyeten, 1. Ordu darbeyi tek başına hazırlıyordu demek, Ergenekon davaları vesilesiyle ortaya çıkarılan **"darbe ortamını tüm ülke ölçeğinde oluşturmak"** gayesi güden faaliyet ve ilişkilere de aykırı düşer. Bu plânların yalnızca 1. Ordu'ya münhasır olduklarını ve bağımsız olarak sıfırdan yazıldıklarını sanmak, yanılgıdır. Eskiden belki böyleydi, ama geliştirile geliştirile, artık tüm ordununkiler birbiriyle uyumlu ve eşgüdümlü, birer müdahale plânı hâline getirildiler ve büyük karargâhların kozmik odalarında G günü S saatini bekler oldular.

Burada soruna yol açan, bunlardan birinin eşgüdümüne aldırmaııp raftan alınarak, o seminerde oynanması olmuştur. Kimi orgeneraller bu durumu işgüzarca bulup, şimdi sırası değildi, diye düşünmüşlerdir. Yoksa, onca deneyim ve özellikle de 28 Şubat ile, TSK'nın iç güvenlik plânları, **“en agresif durum”** bakımından artık bir darbeyi öngörecek şekil ve şemaile sokulmuşlardı zaten. Ortaya saçılanlar, akli başındaki sivillere birer darbe plâni gibi gözükse de, aslında tüm TSK'nın Genel İç Güvenlik Plânı'nın **“Olasılığı En Yüksek Tehlikeli Senaryo”** suna göre yapılmış versiyonunun 1. Ordu'nun görevi sahasına düşen bölümüydü ve netice olarak, adli adınca da tam bir darbe provası semineriydi.

Kendileri açısından bıçağın kemiğe dayandığı bir olasılığa göre yapılmış olan o plânlar, artık siyasete de fiilen el koymayı tasarlayacak hâl tarzlarıyla, tüm ilgili birimlerin arşivlerinde bir gözleri tetikte olarak uyumaya bırakılmışlardır. Hilmi Özkök Paşa'yı ya da ona benzerleri diğerlerinden ayıran faktör ise, o seçeneğin uyandırılarak raflardan indirilip gündeme getirilmesi ve tatbikat mahiyetinde oynanması koşullarının nesnel olarak henüz doğmadığı hususundaki muhalefetleridir. Genel olarak duruma, **“var da diyemem, yok da diyemem”** tarzındaki o veciz ifadesiyle yaklaşmasının nedeni de bence budur.

Şimdi bu koşullarda, etüt edilenlerin **“bir darbe plâni miydi, yoksa değil miydi”**likleri üzerinden bir kayıkçı kavgası yürütmenin ve hâlihazırdaki sürdürümüyle belki de yanlışla doğru giden bir ceza dağıtımı arifesinde olmanın, maddi gerçeği ortaya çıkarmada ve sorunu kökten çözmede ne gibi faydası olabilir ki?

Örneğin hepimiz Hrant Dink davasında Ogün Samast, Yasin Hayâl, Erhan Tuncel evet de; lâkin büyük suçlular, çibanın başı olanlar, perdenin arkasındakiler, asıl onlar neredeler, demiyor muyuz?

Ben de bir zamanlar, niyetlendikleri **“9 Mart”** taki darbede ilkin birbirlerine düşen, ama sonra uzlaşarak hep birlikte **“12 Mart”** ı yapan hınzır orgenerallerin, olayları saptırmak ve gerçekleri örtmek üzere, **“işte münafıklar bunlardı”** diyerek kurban seçip ordudan attırdıkları ve tarifsiz acılar çektiirdikleri, olup bitenlerin neler olduklarını kavrayamayacak kadar toy ve olayların dışındaki o gencecik subaylardan biriydim çünkü. Ne ki fatura benim gibilere çıkarılmış; o dönemin bütün pisliklerinin sorumluları sanki bizlermişiz gibi bir kanaat, toplumun belleğinde uzun süre yer etmişti.

Asıl gerçeklerin yıllar sonra başka türlü olarak ortaya çıkmalarından usandığım bu ülkede, benzer bir yanlışla şimdi gene düşölmemesi için, titizlenmeyi ve sağlamaların yapılarak gidilmesini; madalyonun kırtıklı sırtı dâhil her yüzünün bilgileri, zamanın demliğinde posalarından süzölerek tavşan kanı berraklığında önümüze konduğunda utanç duymamak ve acı çekmemek için, bütün duyuları ayağa kaldırarak cin gibi olunmasını; ve tezahürat goygoyculuğuna kapılarak kralın amigосу oyunlarına gelinmemeye dikkat edilmesini öneriyorum. Bütün derdim bu sadece!

İlkin bilinmelidir ki, ordu demek on beş tane orgeneral demektir. Ve o orduyu özerk kılan, her dönemdeki o on beş orgeneralin bizatihi özerklikleridir.

TSK'nın Orduları, Kuvvetleri ve Genelkurmay Başkanlığı şeklindeki en tepedeki **“dikey hiyerarşiler”** ine, her birinin başlarında bulunan ve fakat birbirlerine **“yatay hiyerarşiler”** le bağlı olan orgeneraller bakmaktadırlar.

Gerçekten de orgenerallikler, birbirlerine artık sicil dahi vermeyen, aralarındaki astlık-üstlük münasebetleri ordunun diğer mensuplarındaki gibi olmaktan çıkmış, kimin kalıp kimin gideceği bile aralarındaki meşveretle ve teamüllerle YAŞ'ta belirlenen, karşılıklı davranışlarının rengi askerî terbiyeye bırakılmış, özerk konumlardır.

(Cuma günü aynı konuyu sürdüreceğiz.)

Balyoz davasına yeniden bakış (4-son)

Namık Çınar 13.04.2012

Bir önceki yazımda **“orgeneral”**i anlatmakta kalmıştım. Sonuç olarak, koğuşlardaki ranzaların arasındaki mesafelerin bile kaç santim olacağına kadar ordunun belirleyenleri iken, bu darbe plânlarından haberim yoktu, diyecek bir orgeneralin olabileceğini tahayyül dahi edemiyorum ben. Bırakın bîhaberliklerini, askerî müdahalelerden geçilmeyen elli yıllık bu sürecin asıl mimarları onlardır ve eğer bir dönemin hesabı görülecekse, yaşayan ne kadar orgeneral varsa işe onlardan başlanmalıdır.

Dikkatimi çeken bir başka husus da, Silivri tutuklularının arasında azımsanmayacak sayıdaki **“denizci ve havacı”**nın varlığıdır. Oysa TSK, gerek askerlik mesleği, gerekse ülkenin siyasal yapısını kuşatan vesayet ilişkileri bakımlarından, su götürmez bir **“karacı”** hegemonyası altındadır ve bu, tarihsel olarak da böyledir.

Meselâ 27 Mayıs'ta, yahut 12 Mart'ta, hâttâ 12 Eylül'de, darbeleri yapmak bakımından denizci ya da havacıların esamisi dahi okunmaz. 28 Şubat'ta etkinlik belirtileriyle farklı imiş gibi görünen Gölcük'teki hareketlerin varlığı, dönemin Dz.K.K. Ora. Güven Erkaya'nın kişisel darbe merakı yüzündendir.

Yoksa karacılar, ne denizcileri ne de havacıları, bırakın öne çıkabilecekleri bir darbeye muhatap etmeyi, onları neredeyse askerden bile saymazlardı. Doğrusunu isterseniz, zaten onlar da pek öyle askerlik delisi de değillerdi. Birbirlerine dahi **“komutanım”** diye değil, ağbi-mağbi falan tarzında hitap ederlerdi. Nitekim yeri geldiğinde siviller bile, denizcileri ve havacıları, karacılardan epeyi farklı gördüklerini söylemezler mi? Yani adamların askerî ölçütlerdeki gevşeklikleri, onlara dahi bu izlenimlerle yansımıştır. (Fakat televizyonlara çıkıp, **“Recep İvedik”** gibi davranışlar sergileyen emekli bir hava generalini, istisnai bir çerçevede değerlendirmek yerinde olur.)

Pekiye, bu dönemde ne olmuştur da ağırlıklı görevler, gerek darbelerin plânlanıp gerçekleştirilmesinde, gerekse darbenin meşrulaşabilmesi için ortamın olgunlaştırılmasında, ülkenin bütününe sarıp sarmalamış olan Jandarma teşkilâtı varken, Özel Kuvvetler dururken, ellerinin altında bu işleri kotarabilecek birlikleri dahi bulunmayan denizcilere ve havacılara kalakalmıştır? Ola ki, bunda bir bit yeniği olmasın sakın?

Fakat daha da önemlisi, bu darbe süreçlerinin irdelenmesi meselesinde hemen herkes, kendilerini yargı yerlerinin iddianameleri çerçevesine hapsetmişler ve o iddiaların öngörülerini kadarla sınırlanarak yetinmeyi yeğlemişlerdir. Bu ise tartışmaları kayıkçı kavgasına döndürmüş, sığlaştırmış, darbelerin sosyo-politik, ekonomik ve tarihsel açılımlarını engellemiş, reformist konuların işlenmesini daraltmıştır. O nedenle de, askerî problemlerin yasama faaliyetleriyle çözümü hususlarında, siyasal olarak bu vakte kadar elle tutulur hiçbir değişim gerçekleştirilememiştir.

Hâlbuki ilkin, son elli yılın tüm askersel eylemlerini, Meclis'te kurulacak vasıflı bir komisyonda enikonu mercek altına almış olsaydık; hem o darbelerin birbirleriyle ilintilerini, birbirlerini nasıl tamamladıklarını, kurdukları nizamın yapıtaşlarını ve yasal düzeneklerini usulünce tesbit ederdik; hem de bunlardan kurtulmak için nasıl bir reformlar dizisine gereksinim olduğunun dökümünü çıkarırdık. Zıyan edilmiş yaşamların şikâyetlerini, ihbarlarını ve nadim olanların itiraflarını değerlendirerek sorgulanmalarını ve tasniflerini yapar; varolan suçları ve suçluları yargı yerlerine yönlendirir, şimdiki ceza davalarını daha mantıklı, daha belgeli, daha anlaşılır ve daha sistematik kılarırdık. Herkesin artık ağızındaki baklayı çıkarmak zorunda kalacağı ahlâkî bir rüzgâr eserdi, ne güzel.

İşildaklarımızı başka yerlere çevirmemize izin vermeyen, savcı yetenekleri ve verileri kadarlık iddianamelerin, bu raddede bağımlıları olmasaydık, yargılananlara da yargılanmayanlara da, askerî doktrine hiç mi hiç uymayan tasarruflarının hesabını, **“bu orduyu size bunun için mi emanet ettik”** diye sorardık.

Örneğin, **“Trakya’dan gelecek bir saldırı için konuşlanmış bir ordunun, sorumluluk sahası derinliği 50-60 km’yi geçemez iken, nasıl olur da o sorumluluk sahasının bir hayli gerisinde kalan ve Edirne hududundan 250 km. içerideki İstanbul’un, 400 km. içerideki Sakarya’nın, 500 km. içerideki Bursa’nın iç karışıklıklarına müdahaleyi düşünür ve asli sorumluluğunuz olan yurt savunmasını savsaklarsınız?”** derdik.

“Bu görevler, darbeci anlayışların bir devamı olarak, önceki plânlardan beridir sürüp geliyor olsalar bile; müdahale imkânlarını arttırmaya gelince, üst komutanlıktan dört ilâve tugay daha isteyeceğinize, seminer sonuç raporuna, bu kentlere müdahalenin sizin işiniz olmadığını, bu tedbirleri artık polise bırakma vaktinin geldiğini, ordunun bütün kuvvet çoğunluğunu düşmanın önünde tutmasının doğru olacağını yazmanız gerekmez miydi” şeklindeki sorumuzu yanıtlamalarını da isterdik.

Silivri’de tanık olarak dinlenen Yaşar Büyükanıt, lâfın bir yerinde yargıca, **“Ben de ordu komutanlığı yaptım, oradan biliyorum ki İstanbul’u idare etmek zordur”**, demişti. Bunlar sadece orduyu değil, milleti de yönettiklerini her fırsatta çekinmeden söyleyebiliyorlar.

İklim gerçekten değişmedikçe, anlaşılan bir şey olacağı benzemiyor.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Tüh sana be Kılıçdaroğlu!

Namık Çınar 16.04.2012

Sanırım aynı yaşlardayız, hâtta birkaç yaş da büyüğümdür belki senden. Aşağı yukarı aynı dönemlerin, aynı değer yargılarının içinde büyüyerek geldik, bu günlere.

Öyle uyduruktan değil, tâ başından beri ben bu düzene bu kültüre hep itiraz edenlerden, hep baş kaldıranlardan oldum, bedelini ödeyerek. Kamuda genel müdürlüklere kadar yükselmelerine bakılırsa, aynı şeyler geçerli olmasa gerek, senin için de Kılıçdaroğlu. Sakın bana maval okumayasın, biraz biliriz bu işleri.

Meselâ bizim generaller hangi yolculukları yaparak geldilerse oralara, seninkinin de nasıl olabileceğini çıkarabiliyorum az buçuk. Öyle Pembe Panter gibi, her an sanki çok önemli işleri varmış da kafası o nedenle karışıkmiş telâşeliklerindeki böyyük adam pozlarını yemem ben senin. Benim külâhıma bile değil, sen git, yosun kokulu deniz kentlerinin ana arterlerindeki her biri bin şu kadar dolar kira getirisi olan mülklerini kılıfına uydurup zurna yutar gibi yutmuş, o yüzden de çıkarlarının kaçınılmaz bir gereği olarak eski Türkiye’nin özlemlerine demir atmış, sözcüsü olduğun o asalak rantıye yandaşlarına anlat anlatacaklarını.

Geç bile kalınmış olan 28 Şubat darbe sürecinin soruşturulmaya başlandığı gün, açmışsın yine bayramlık ağzını, yummuşsun gözünü. İlk tepkin, **“intikam peşinde koşulmamalıdır”** olmuş. Her zaman yaptığın gibi, **“biz darbelere karşıyız, ama...”** deyip, sıralamışsın gene, darbecileri korumaya yönelik ne kadar kol-kanat germe ezberin varsa, arkasından. **“Hukuk yok bu ülkede”** diye buyurmuşsun. Kurtarmak için yırtındığın o darbecilerin **“aman da ne çileler içinde oldukları”** nakaratını bir kez daha terennüm eylemişsin.

Bütün bu söylediklerinden ve yaptıklarından dolayı utanmalısın, Kılıçdaroğlu; yerinmeli, hâttâ yerin dibine geçmelisin!

Kulağını aç da dinle beni şimdi.

Daha geçen gün Mehmet Haberal, önünde tam teşekküllü ambulans ardında jandarma eskortu, dillere destan bir tantana ile, sözde izin aldığı Zonguldak'a el bebek gül bebek götürülüp getirilmedi mi? Bu halka ve bu yurda en büyük kötülükleri yapmış olan senin meftun olup da toz kondurmadığın o generaller, toplumun gözleri önünde sergiledikleri pervasızlıklarıyla GATA'yı, kaytaracakları babalarının çiftliğindeki bir revire çevirmediler mi senelerdir? Hukuk yok dediğin mahkeme salonlarında, yandaşların oraları seyirlik birer sirke benzetmeye çalışırken; yargıçlara babalanan generaller, yerlerinden fırlayıp duruşmayı terketme cüreti gösterirlerken; hiç mi sıkılman yok da, yargılanırlarken bile onların, yelkenlerini suya değdirmeden hâlâ güç timsâli olduklarını saklayıp saptırarak, kalkışıyorsun göz boyamaya?

1826'daki Vaka-i Hayriye'den beri yakamızı bir türlü bırakmayan bu siyaset eşkıyalarından kurtulmak, en birincil vatan borcu iken, nedir sendeki bu utanmazlık, bilmem ki!

Bunların ecdadı, yüz sene kadar önce **"irticayı bastıracağız"** diye Selânik ordusunu getirip **"İstanbul'un üstüne çökertmişler"**; biz de ardından Selânik başta olmak üzere bütün Rumeli'yi kaybetmiştik. Şimdiki avuç içi kadarlık Trakya'yı da zar-zor kurtarmıştık.

Onların torunları olan bugünkü generaller de, asıl görevlerini içeren Trakya'nın savunma plânlarını bir kenara itip, burnundan düştükleri atalarına rahmet okutacak şekilde çeteleşerek, gene **"irticayı bastırmak"** teraneleriyle, **"İstanbul'un üstüne çökme"** hastalıklarından vazgeçemedikleri için, herhangi bir askerî gerginlikte, korkarım bu defa da o Trakya'yı kaybetmemize sebep olacaklardır.

Osmanlı'yı batıranlar, Osmanlı'nın darbeci **"İttihat ve Terakki subayları"**ydı. Bundan ders almayıp, bu sefer de darbeci **"Kemalist subaylar"**ın mı Türkiye'yi batırmalarına göz yumacağız? Bu mu önerin?

Herhâlde, **"din"**e bu kadar çok takan ve etrafında dolanan, hâttâ bu kadar çok **"din"** konuşan ve **"din"** kullanan bir başka ordu yoktur, yeryüzünde. O generaller el ele tutuşup bir başka dine geçseler, bu denli gam yemeyeceğim. Meselâ hep birlikte kalkıp Hıristiyan olsalar, onları daha bir anlayacağım. Gelin görün ki, punduna geldi mi, örneğin yoksul halk çocuklarını bayraklara sarıp sarıp evlerine gönderdiler mi, değme hocalara taş çıkartır kertede dindardırlar hepsi de.

O kadar özerktirler, o kadar başlarına buyrukturlar ki, **"paşa keyfin bilir"** diye, dilimize deyim bile girmiştir, sayelerinde. O yüzden, hesap vermek nedir bilmediklerinden, hepimizi tarifsiz zararlara uğratmışlardır.

Eğer ordudan mecburî hizmet bitmeden ya da henüz askerî okulda öğrenciyken ayrılmak durumunda kalındığında, tahtakurusu kaynayan kıtık bir yatağın, yahut **"adembaba"**lı mercimek çorbasının parası nasıl tazminat olarak geri isteniyorsa; ve hele bir de, bölüğüyle Kıbrıs harekâtına katılmış bir bölük komutanının, muharebe esnasında toplanamadıkları için kıta yükü cephanesinde eksik görünen boş kovanların ve düşüp kaybolmuş matara kapaklarının bedeli maaşından kesilebiliyorsa; Batı Çalışma Grubu gibi, toplumu izleme ve fişleme departmanları gibi, şu yoksul milletin alın terinden süzülüp de legal hizmet alanına girmeyen maaşlarını ve gizli mahfillerdeki eşkıyalık harcamalarını, o darbeci generallere zimmet olarak çıkarmak, haydi haydi evlâdır, bence.

Ama Kılıçdaroğlu, nerede sende bu akıllar, bu niyetler! Babaannem yaşayıp da görseydi ne mal olduğunu, **"boyu bosu devrilesice"** diye ilenirdi sana; gözünü kırpmadan, sesini titretmeden.

'Durumdan vazife çıkarmak' ne demektir

Namık Çınar 20.04.2012

"Durumdan vazife çıkarmak", dillere pelesenk olacak kadar sivil literatüre de girmiş, günlük kullanımlara kadar sokulmuş, bilinen birkaç askerî taktik prensipten biridir. Lâkin o siviller, kendilerine âdetâ özellikle öğretilerek sindirmeleri sağlanmış bu umdenin, acaba ne anlamlarla yüklü olduğunun ayırında mıdırlar?

Durumdan vazife çıkarmak, görevinin ne olduğu mutlak olarak hiyerarşi içinde belirlenen ve bunu daima kendisinden istendiği ölçülerde ve söylendiği şekilde yapan her seviyedeki askerin, muharebe esnasında emir-komuta zincirinin koptuğu ve alışageldiği emirleri alamadığı ve ilâveten, koşulların yeni biçimlere doğru evrilmeye de başladığı hâllerde, kendi hareket tarzına inisiyatif kullanarak kendisinin karar vermesi hâlidir.

Bir askerin ne yapacak olduğuna kendi kendine karar verebilmesi için, demek ki komutanı ve hâttâ tüm hiyerarşik kademelerle irtibatının kesik olması; yeni kararlar almadığı takdirde de, değişen durumların zararlı sonuçlar üretmesi gerekecektir.

Bu durumda olan eğer bir birlik ise, orada emir-komuta münasebetlerine hiçbir şekilde hâlel gelmeyecek; o birlik, kendi içindeki hiyerarşisini aynen sürdürecektir.

İşte böyle bir atmosferde kalmış, amirlerinden emir alamayan o askerin kullanacak olduğu inisiyatifin pusulası, içinde bulunduğu koşullar, yani **"durum"** olmaktadır. O durumun muhakemesini yapacak; başından beri sürdürmekte olduğu görevini, içinde bulunduğu fiziksel koşulları ve elindeki imkânları değerlendirerek, kendi başına bir karara varacaktır.

Askerlikteki bu hâl, görüleceği üzere tıpkı ceza hukukunda düzenlenmiş bulunan **"meşru müdafaa"** müessesesi gibi, sıradışı bir durumu temsil etmektedir. Zira kuralın, askerî birliklerin **"komuta kontrol sistemi"** çerçevesindeki bir organizasyonla muharebe etmeleri esasına dayanmakta olduğuna, herhangi bir kuşku duyulamaz.

Pekiye madem öyleyse, neden generaller sivil toplumu, böylesine ekstrem, böylesine istisnai bir kaideyi, sanki askerî komuta ilişkilerinin esasını oluşturuyormuş gibi hava yaratarak, içselleştirip kanıksayacakları bir algılamaya doğru sevk etmeye çalışmışlardır? Ordu içerisindeki astlarına en küçük bir konuda dahi inisiyatif vermedikleri hâlde, kendileri bakımından ne diye sık sık **"durumdan vazife çıkardıklarını"** söyleyegelmişlerdir?

Çünkü bu yolu, sivil siyasal otoriteden kopmak ve özerk kalmak için, bir yöntem olarak kullanmışlardır. Generallerin durumdan vazife çıkartıyor olmaları, başlarında sivil siyasal bir otoritenin olmadığı, böyle bir iletişimin kurulmadığı; o nedenle de kendilerinin tasarlayıp kendilerinin biçimlendirdikleri **"devlet içindeki devlet"** düzenlerinin ve bu başa buyruk hareketlerinin meşru olduğu anlamına gelmektedir.

Ölümünün üzerinden yetmiş küsur yıl, dört beş nesil geçmesine ve Modern Dünya Sistemi'nde akıl almaz değişiklikler olmasına rağmen, meşruiyetlerini sürdürebilmek için ülkenin kütleleşmiş önderi üzerinde tasarruflarda bulunarak; yaşıyormuş gibi yaparak, **"yaşasaydı hareket tarzı ne olurdu"** diye akla ziyan

saçmalıkları dayatarak, “**Atatürkçü Düşünce Sistemi**” adlı bir model uydurmuşlar ve bu uğurda Mustafa Kemal’i dahi kullanmışlardır.

Oysa, öldüğü hâlde yaşıyormuş gibi yaptıkları bir tek o vardır. Başkaları, örneğin anneleri, babaları, yakınları ya da gelmiş geçmiş herhangi bir tarihî şahsiyette yapmadıkları şeyi, ısrarla bir tek onda uygulamışlardır.

Bu ise, günahıyla sevabıyla anılıp, hak ettiği saygıyı görmesi mümkün olan bir şahsiyeti, insanı çileden çıkaran bir zombiye dönüştürmelerine; ve Kuzey Kore önderlerine benzeterek, aslında Atatürk’ün hatırasına en büyük kötülüğü yapmalarına da sebep olmuştur.

Onlar bakımından bunun, tabii ki zorunlu bir nedeni vardı. Zira kült önderin psiko-sosyal konumunu kalkan yaparak kullanma olanakları, başka hiç kimsede bu kadar mevcut değildi. Amirleri ve komutanları olarak onu tanımları, yaşıyormuş sanısını diri tutarak onunla bağ kurmaları, resmî ideolojinin de arka çıkması sayesinde, sivil siyasal otoriteyi sürekli by-pass etmelerine imkân tanımıştır. İşin ilginç yanı, bu durumu toplum da yadırgamamış, sivil siyasayı durumdan vazife çıkararak dışlayan disiplinsiz generallerin emir-komuta zincirini koparttıklarını anlayamayarak, her şeyin tıkırında gittiğini sanmıştır.

Askerî vesayete ve darbelerle vesile olan faktörlerin başında gelen bu durumdan kurtulmanın yolu, siyasal iktidarın, kendi içinde kapalı devre hâline gelmiş bulunan askerî emir ve komuta zincirinin derhâl başına geçmesidir. İç Hizmet Kanunu’na, kimlerin asker olduklarını tarif ederken en başa başbakanı, onun yardımcısı olarak da Savunma bakanını yazmadıkça, sorun çözülmeyecektir.

1922’deki Büyük Taarruz’da, Meclis’in Mustafa Kemal’e ait üç aylık uzatma kararından bu yana, Başkomutanlık Kanunu’na el dahi sürülmemiştir. Oysa Silahlı Kuvvetler’in komutanı Genelkurmay başkanı değildir. O nedenle de TSK, yıllardan beri başsızdır. Bütün olup bitenlerin bir nedeni de budur. TSK’nın komutanı, yürütmenin siyasal sorumlusu olan başbakan olacak yerde, bu konu müphem ve sisli tutulmuştur.

Reformlar açısından, hukuksal ve yapısal olarak ortaya hiçbir şey konmayıp, sadece lâk lâk yapılmaktadır. Askeriye’nin sorunları ise, bu usullerle asla düzelmez.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Doğru sanılan yalanlar

Namık Çınar 23.04.2012

Kimi bağnazların ileri sürdükleri gibi, “**24 Ocak kararları için 12 Eylül’ün, Gümrük Birliği için de 28 Şubat’ın**” yapıldığını söylemek, tam bir aymazlıktır. Dünyanın biçimlenmesini ancak “**tepeden inme**ci” yöntemlerle mümkün görenler, liberal değerlerin dahi zorbalıklarla yerleştirilebileceklerini sanacak denli cahil kimselerdir.

Küresel ilişkileri yeniden şekillenmekte olan yeryüzüne ayak uydurmak, sanki yanlış bir şey imiş gibi bir dil kullanılmakta; darbeler yapagelen ordunun, âdetâ o müdahaleleriyle Türkiye’nin sözkonusu değişimlerinde rol oynadığı imajı verilmektedir.

Türkiye’nin başına gelen iyi şeylerden olan liberalleşmelerin ve dünyalılışmaların darbelerle kolaylaştırıldıklarını söylemek; akıl tutulmasının ötesinde, ayrıca bir de, askerî müdahalelerin iyi işlevleri olduğunun ifadesiyle aynı

kapıya çıkar.

Oysa tam tersine, o darbeler, eski düzen yanlılarının liberal değişim süreçlerine karşı çıkma tezahürlerindeki en tepe noktalarıdır. Bütün darbeler, tutucu kesimlerin homurdanmaları bahane edilerek, o gerilikler adına yapılagelmişlerdir. İlerlemelerin değil, eskide kalmayı ölçü alan değer yargılarının hizmetkârdırlar.

Zaten gerçeğin ne olduğu, hangi toplumsal kesimlerin neyi desteklediklerine bakarak da anlaşılabilir.

Tedirgin lâikçiler ile mahcup mütedeyyinler

Darbe soruşturmalarının 12 Eylül ve 28 Şubat süreçlerine doğru genişlemesinde kaygıya kapılan postal yalayıcılar, şimdi de **“bir darbenin, nasıl olursa darbe sayılacağını ve suç teşkil edeceğini”** tartışmaya açıyorlar. Bu yolla, hem kamuoyu oluşturmaya, hem de davaları şirazesinden çıkarmaya çalışıyorlar.

Darbeci generallerin hesap vermeye başlamasıyla, meselâ öteki türlü sünî mubahmış gibi, **“28 Şubat’ta ölen var mıydı ki?”** yüzüzlükleriyle kafa karıştırarak feverana kalkışan bu orduca yalakalar, **“intikam mı alınıyor... adalet yok mu bu ülkede... paşacıklarımız ne diye tutuklanıyorlar, ey ahali?”** diyerek feryad-ı figan eylemektedirler.

Yahu hanımlar beyler! sizde hiç utanma yok mudur? Onlar tam elli yıldır, astığı astık kestiği kestik hoyratlıklarla Türkiye halkının ensesinde boza pişirdiler. Şimdi o duruşmalara kalkıp da sinemaya gider gibi evlerinden gelsinler-gitsinler denir mi? Türkiye, tarihinin en beter suçlarından arınma sürecine girmişken; ayaklarına dolanarak onu aşağıya çeken zehirli sarmaşıklar gibi olguların yargılanmalarını boşa çıkarmak için, nedir bu ihanetiniz, Tanrı aşkına?

Ya mütedeyyinlerdeki o mahcubiyetler; **“böyle olmasını biz de istemezdik, biz de üzgünüz”** tarzındaki o utangaçlıklar da neyin nesi? **“Sembolik... her şeyler sembolik”** gayretleri, hepsi birer rol mü?

Anlaşılan o ki, iş bunları kınamakla mınamakla hâllolacağa falan benzemiyor ve mücadelenin aynı şiddette devam ettiğinin bilincini yitirmemek gerekiyor. Yalnız yargı yerlerindeki iddianamelerin şartlıdıklarıyla yetinerek değil, sosyo-politik ve tarihsel analizleri de katarak, askerî vesayet rejimi yok edilip demokrasi yerleşinceye kadar yapılacak işlerden biri de; darbeciliğin **“ihanet-i vataniye”** düzeyinde utanılacak bir suç olduğu gerçeğini herkese duyumsatmak olmalı gibi görünüyor.

O da geldi çatı

Şu rezilliğe bakın ki, takvimin hangi gününe göz atsak ya bir darbe, ya da bir darbe girişimi hâtırımız var, her sayfasında. Alın işte, birkaç gün sonra en turfanda ürünümüz olan **“27 Nisan e-muhtırası”** anımızı da tazeleyeceğiz, kısmet olursa.

Bana sorarsanız, en önce Silahlı Kuvvetler’in akli başında unsurları karşı çıkmalılar, bu duruma. Nasıl bir çılgınlık, bir sorumsuzluktur ki, o güzelim ocağı sonunda bu hâle getirmişler, niteliksiz ve çapsız generaller. Ve eğer bu durumun vahametini henüz kavrayamamış olanlar da varsa hâlâ; ister asker ister sivil olsunlar, ya akıllarını başlarına toplamalıdır, ya da öne eğmelidirler, hiç değilse.

Birazcık olsun namuslularsa da, yeryüzünün son kalıntısı iki darbeci kabile devleti olan Afrika'nın Mali ve Gine Bissau'su ile kanka yaparak, bize bu aşağılık düzeyi reva görenlere, sempati ile bakmamalıdır! böylesine.

İlk Hitler

İrkçılığın gelmiş geçmiş en beterine ana rahmi olan Prusya militarizminin emir ve kontrolüne giren Osmanlı İttihatçıları ve onları lideri olan Enver Paşa, Türk tarihinin **"erken Adolf Hitleri"**dir.

O yüzden, ilham kaynaklığı sonraki süreçlere de yansıdığı için, özellikle Cumhuriyet'in tek parti döneminin milliyetçiliklerini değerlendirirken, hangi damarlardan beslenegelindiğini ölçüp biçmeden, bilinen yargılara varmak da doğru olmamıştır.

Buna koşut olarak, Türkiye'nin kanaması dinmek bilmeyen bir yarası olan askerî vesayeti ve darbeleri çözümleyebilmek de, ancak o körlükleri gidermekle mümkün olabilecektir.

Ermeni soykırımını simgeleyen 24 Nisan üstüne düşünürken, eskiyi gene aynen sürdürmek, tarihin atardamarlarında gezinmeye değil de, çıkışı olmayan bir labirentin umarsız tutsaklığında dolanıp durmaya tekabül etmektedir.

Bununla kalsa iyi. Komik olan, kendimizi kurtaralım derken, artık Almanların bile yapmadığı, Alman militarizmini aklamaya kadar varan gülünçlüklere düşmek de işin cabasıdır.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bugün 27 nisan hüzün doluyor insan

Namık Çınar 27.04.2012

Darbe... darbe... darbe... başka lâf bilmez misin sen, diyesim geliyor kendime bazen. Ne ki, insanda darbeden başka imgeler uyandırmayan ordusu varsa eğer bu ülkenin; senin de biteviye kavgasını vereceğin o meselen duruyordur, kaleminin ucunda her gün.

Yoksa istemez miyim, örneğin Amerikan tipi bir hayat tarzıyla yok olup giden özgün beceriler, kendine has biricik hazlar ve zengin çeşitlilikler sunan pür-heves ve pür-emek dükkâncıların giderek yerini alan, para arsız holdinglerin o soyut ve ruhsuz, robotik, lezzetsiz zincir mağazalarını anlatarak, yerin dibine sokup çıkarmayı onları.

Ya da, Cumhuriyet'in doksan yıllık bir dışlamayla geçen antidemokratik safhasındaki geniş mağdur kitlelerine devrimciliklerle öncülük eden AKP'nin, şimdi artık demokratik bir safhaya geçecek yerde, güç kazandıkça tutuculaşıp mağrurlaşarak, bir doksan sene de kendileri için geçsinmiş gibi çağrışımlar içeren, **din... din... din...** diye diline doladığı, hikâyesi çok eski o bildik yaklaşımlarla bir yere varamayacağını, dilemez miyim ben de anlatmayı.

Umarım bir gün onlara da sıra gelir. Ama ilkin şu darbe ilişkilerine yoğunlaşmayı sürdürmeliyiz, tavsamadan.

28 Şubat sürecinin soruşturması, bildiğiniz gibi, Batı Çalışma Grubu ekseninde sürdürülüyor. 28 Şubat, tıpkı seferberlikteki gibi, yedekte bekleyen lüzumlu sivillerin askere alınmak suretiyle yaygınlaştırılması esasına göre

yapılan darbe sürecinin adıydı, anımsarsanız.

Modern dönemin darbelerini yapmak için generaller, araç olarak mevcut muvazzaf ordu ile yetinebiliyorlardı, eskiden. Modernlik sonrasında ise, içinde olunan yeni ve farklı koşulların bir gereği olarak, siyasal parti, medya, üniversite, iş dünyası ve yargı gibi unsurlardan **“Sefer Görev Emri”**ne en münasip gördüklerini silâhına almayı, kotarılabilecek darbenin başarısı bakımından daha akılcı, daha meşrulaştırıcı ve yarayışlı bulmuşlardır.

O nedenle, Harekât Emri’nin 3. maddesi olan **“İcra”** bahsinde, askerî kıt’alardan ziyade bu unsurlar kullanılmışlardır. İşte o postmodernlik meselesi de buradan gelmektedir. Ve ortada ne zaman bir **“Harekât Emri”** varsa, bilinmelidir ki, **“hazırlık hareketleri”** tamamlanmış, **“icra hareketleri”**ne geçilmiş demektir. Zira Harekât Emri, eylemsel ve devinimsel bir plânın varlığının ifadesidir.

Ayrıca, 28 Şubat postmodern sürecinin devamında yer alan Balyoz, Ergenekon vb. yapılanmaların içinde yer almış olan kimi gazetecileri, yargı mensuplarını, profesörleri, işadamlarını ve politikacıları yadırgamayıp; işte onların bu modernlik sonrası darbe modeline göre sefer görevleri çıkarılarak askere alındıklarını ve harekâta öylelikle katıldıklarını kavrayarak, taşları yerlerine oturtmak gerekir.

Bu yüzden davalardaki yargısal sorumlulukların, muvazzaf unsurlar bakımından, harekât emirlerini yayınlayan karargâhlar çerçevesinde tutulması; emrin icra maddesinde kendilerine görev tevdi edilmiş olanlara doğru genişlemesi hâlinde ise, onların da kendi harekât emirlerini yayınlayıp yayınlamadıklarıyla sınırlandırılması önem kazanmaktadır. Netice olarak, bireysel görevlendirilmeler ve sorumluluklar hariç olmak üzere, eğer bir birimin harekât emri yok ise, o birimin kurumsal icraatı da yok sayılmalıdır.

Bunun başlıca nedeni, eğer orduyu ideolojik bazda ve subayların fikirleri temelinde temizlemeye kalkarsanız, elinizin altında çavuş ve onbaşılardan başkasının kalmamasıyla karşılaşabilirsiniz. Ordunun demokratikleşmesi, yaygın bir tasfiyeden ziyade, siyasal olarak zapturapta alacak yasal ve yapısal düzenlemeler yoluyla olmalıdır. Bu esas itibarıyla, yüksek komuta kademesini denetim altına almayı da içeren bir dizi reformlarla yapılabilecek bir iştir. Kriterini de, hükümetin **“Askerî Politika”**yı artık kendisinin geliştirip uygulayabildiği; elinin altındaki ordunun da o maksatlar için uyumlu bir enstrümana dönüştüğü şartlara gelmişlik belirler. Öyleyse, yüksek komuta kademesinde temizlik yapmak yeterli sayılmalıdır. Lâkin bu durum, **“yeni savaşlar”** ışığında yeniden biçimlenecek olan ordunun muharebe edemeyecek atalettaki yaşlı ve hımbıl unsurlarının tasfiyesi ile de karıştırılmamalıdır.

Öte yandan, reformların motoru da yalnızca yargı süreçleri olamaz. Ceza davalarına ve iddianamelere bağlı kalınan söylemlerle yetinilip, sosyo-politik ve tarihsel kirlilikler, herkesin duyurgalarına bir mızrap gibi değerek demokratik bilincin o muazzam bestesindeki seslerini veremezlerse, çoğu şeyler güdük kalacaktır.

Gözardı edilemeyecek bir başka husus da, darbelerde görev almış sivil zevatın, soruşturmaların dışında tutulamayacak olmalarıdır. Çünkü ordu, sadece kendisini kapsayan ve etkileyen bir önlemler manzumesi ile yüz yüze kalırsa, bunu inandırıcı ve adil bulmaz ve kendi içine daha da kapanarak, reform süreçlerinde direnç gösterir.

Kamuoyunda söylenegelen, özellikle medya mensuplarına dokunulmaması lâzım geldiği söylemleri doğru önermeler değildir. Her kim ki darbe suçuna bulaşmıştır, o dahi hesap vermeye müstahaktır. **“Kin... intikam... cadı avı”** gibi tahrifatlar, bu düzenin değişmesini istemeyenlerin son çırpınışları ve gayretleridir.

27 Nisan’a değinemedik bile. Kismetse, bir başka yazıya...

GS-FB derbisi

Namık Çınar 30.04.2012

Geçen haftanın en önemli spor olayı GS-FB derbisiydi ya; bunun üzerine, bizim gazete mutfağındakilerin, o akşamki maç hakkında yeni bir yöntem icat ederek, kısa birer yorum yazısı bekledikleri köşe yazarlarından biriydim ben de.

Maç yedide başlayacağına göre, yazıyı en geç dokuza kadar gazeteye geçmemin doğru olacağını söylemişlerdi. Olur dedim, ama artık netameli mi dersiniz, pımpirikli mi dersiniz, ne dersiniz deyin; "neme lâzım, bakarsın aksar- maksar" deyip, saat daha beş dahi olmadan, ben yazacağımı yazıp, göndermiştim bile gazeteye.

Önce, maçı maçtan evvel anlatmaya kalktığımı görünce **"erdiğime"** kanaat getirmişler ki, telefonda gülerek, **"güzel olmasına güzel de, Namık Bey, hâtıralarınızı değil, seyredip maç hakkındaki yorumlarınızı gönderecektiniz. Galiba bizi yanlış anladınız"**, dediler.

Yanlış-manlış değil, bal gibi doğru anladım ben! Ne ki, asla maç seyretmediğim ve bunu da seyretmeyeceğim için, maksadım onlarınkiyle çakışmamıştı, o kadar! Böylece, siz de o yazıyı tabii ki okuyamadınız.

Lâkin ben inatçı adamım. Öyle kolay kolay pabuç bırakmam kimseye. Rahmetli Özay Gönlüm'ün **"çöz de al Mustaf'ali"** türküsünde anlattığı gibi; hani çoban, tam karısı oyuna duracağı esnada düğün bitivermiş de, ertesi gün domuzlanıp sürüyü meraya çıkarmamış ve köylüye yeni baştan düğün dernek kurdurarak bir güzel kurtlarını döktürtmüş ya; işte şimdi ben de aynısını yaparak, o gün yazamadıklarımı buraya yazayım da, görsünler günlerini bizimkiler:

Ne maçı ama

Vay be! Demek 52 yıl olmuş. Askerî okuldayken, Mithat Paşa'daki FB-GS maçına yeni yetme bir futbol delisi olan arkadaşımın zoruyla gitmiştim, ilk kez. Keşke gitmez olaydım. Belki futbola bu denli duyarsız kalmazdım o vakit.

1960'tı, 11 yaşlarındaydık ve sahada, **sanırım** Lefter, Basri, K. Mustafa, Can Bartu, Metin Oktay, Turgay gibi ünlü futbolcuları vardı, takımların. **"Sanırım"** demem boşuna değil; anlatayım:

O zamanlar parasız pulsuz çocuklarız hepimiz. Demek ki cebimizdeki birkaç kuruş, fiyatı en ucuz olan **"duhuliye"**ye yeterliymiş ki, ancak oraya bilet alabilmişiz. Gene böyle şimdiki gibi, ligde dananın kuyruğunun kopmasına ramak kalınan günlerdeydik.

Duhuliye dediğin, aynı Çanakkale harbindeki siperler gibi. Toprak seviyesinin altından, çepeçevre dolanıyor stadyumu. Derinliği yetişkinlerin çeneleri hizasına falan geliyor. Bizimse boyumuzdan bir karıştan fazla yukarıda kalıyor.

Harpte olsak çok emniyetli, ama maç olunca...

Zıplaya zıplaya, 90 dakikanın birkaçından fazlasını, sanmam ki seyredebilmiş olalım. Giderek, yükselen tezahüratların şiddetine göre zıplamayı öğrendik öğrenmesine; ama gelin görün ki, bu sefer de frekansı

tutturamıyorduk. Yerçekimi ile mücadelemiz, ya gollerden öncesine rastlıyordu, ya gollerden sonrasına. Yani, bütün gün kan-ter içinde foruduk durduk, anlayacağınız.

Bir daha hiç gitmedim maça. O futbolcuların simalarını da, havada ne kadar kalmışsam, o kadarıyla hatırlıyorum.

Ama benim stadyumlarla kaderimin bu kadarla kaldığı sanılmasın sakın. Yüzbaşıyken sıkıyönetim görevlisi bir bölük komutanı olarak, 1979 İstanbulu'nun en civcivli günlerinde, hep beraber çürüyelim diye olmalı; bu sefer de taburca Ali Sami Yen Stadı'nın tribünleri altındaki soğuk ve rutubetli dehlizlere yerleştirilmiştik. Meselâ, uykuya dalabilmek için erlerimizin, yüzlerine rastlayıp da Çin işkencesine dönüşmesin diye, başları üstündeki ufalanmaya yüz tutmuş tribün betonlarından ve sarkık paslı demirlerden sızarak, âdetâ çiseleyen bir yağmur gibi düşen su damlacıklarına karşı, ranzalarını her defasında sağa sola, öne arkaya oynatarak ayarlamaları gerekiyordu her birinin. O yüzden, düzen-müzen hak getireydi ve tam bir rezillikti, aylarca çektiğimiz.

İşte o koşullardayken, tuzu biberi, GS'nin o dönemdeki teknik direktörü Turgay Şeren çıkageldi bir gün. Birkaç kelâmlık hoş-beşten sonra, **“Yahu yüzbaşım, şunun şurasında komşuyuz, bir istirhamım olacak sizden”** dedi, ağzındaki baklayı çıkararak. Buyurun, dedim. **“Estağfurullah yüzbaşım ama, şu bizim futbolcular yok mu, şu futbolcular; ne lâftan anlıyorlar, ne bir şeyden.”**

Eee?

“Ne antrenmanlara geliyorlar, ne söyleneni yapıyorlar. Çağlayan'da bir kahveye dadanmışlar, her gün sabahdan akşama kadar okey oynuyorlar. Bir zahmet şunlara bir görünseniz, diyorum.”

İyi de Turgay Bey, ben Fenerliyim. Ne diye yapayım ki bunu? dedim, gülümseyerek.

Ama kırar mıyım, gene de. Ne de olsa koskoca bir futbol adamı. Çocukken onu göreceğim diye, zıplaya zıplaya bir hâl olmuşum zaten. İşte bak, topçularını biraz **“hizaya”** sokmamı istiyor, şimdi benden.

Bölüğümde GS'li bir başçavuş vardı, onu gönderdim. Git bak, dedim, şunlara. Eğer takımın küme düşsün istemiyorsan, biraz görün-mörün, bir şeyler yap!

Diyeceğim sevgili okurlar, hem futbolla çizilen kaderim, hem de o yıllarda, nasıl ki generallere **“nerde kaldınız paşam”** diye yakınan işadamları, medya patronları, üniversite hocaları, siyasiler oldularsa, bize de, hâttâ meşrebine göre erbaş ve erlere bile, **“hizaya sokulmasını”** isteyecekleri bir alan mutlaka yaratılmıştı.

Yalnız buradan, GS'yi hizaya sokanın maazallah ben olduğum falan gibi bir şeyler çıkarılmasın sakın. Bizim başçavuşun da olacağını sanmıyorum. Okeyi o da çok severdi çünkü.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kuleli satılıyor mu

Namık Çınar 04.05.2012

Çocukluğumun geçtiği okullardan biridir benim, Kuleli. Ve ben, kişilik özelliklerim bakımından iyisiyle kötüsüyle **“beni ben yapan”** çocukluk dönemlerimin, yaşamımdaki en önemli süreçler olduğunu da bilirim.

Ev kavramım olmamıştır hiç benim. Beni koca kentten ve sanki hep sıcak imişler hissine kapılarak imrendiğim insanlardan saklayan, soğuk birer kuvöz gibiydiler Selimiyeler, Kuleliler ve Erzincanlar. Mutlaka ev denecekse, işte o soğuk avlulu devasa kışlalardı benim evlerim.

Şairin dediği gibi, ben gurbette değildim. Gurbet benim içimdeydi. Neresi için beslediğimi bilmediğim bir daüssıla duygusuyla birlikte büyüyerek öğrenecektim, eğer öğrendimse birazcık olsun insan olmayı.

Kuleli, sizin ancak kare tarzındaki biçiminin boğaz boyunca uzanan bölümünü görebildiğiniz, aşağı yukarı 1840’lardan beri yaşayagelen tarihsel bir yapıdır. Ufak tefek değişiklikleri saymazsak, bugüne kadar hep askerî lise olarak işlev görmüştür. Türk ordusunun son iki asrındaki subaylar için, böylesine onursallığı ve ruh doygunluğunu başka hiçbir kurumda duyumsayamayacakları bir fenomendir. Askerlikte hemen her şey erkeksi olmakla beraber; çünkü Kuleli onlar için, aynı zamanda bir **“anne”**dir. Soğuk gibidir, müşfik görünmez, kucağına alıp şımartmaz; ama ne yapalım ki gene de bir annedir. Annesini yitirmek insanlar için ne ise, Kuleli’yi yitirmek de subaylar için öyledir.

Şu sıralarda emeklisiyle muvazzafıyla, bütün subayların ağızlarında ağıt gibi dolaşan bir söylenti var. Aynı zamanda gazetelerde de yazılıp çiziliyor. Deniyor ki, **“hükümet üst komuta heyetiyle anlaşmış, Kuleli satışa çıkarılacakmış. Otel filan yapacaklarmış”**.

Kulaktan kulağa yayılıp duran bu lâflar ne denli doğrudur, bilmiyorum. Eğer doğru değil de, cesaretle inisiyatif alarak ordudaki darbeci unsurların üzerine giden AKP’ye karşı subay kitlesinin nefretini perçinlemek amacı güden bir operasyonun marifetiye, mesele yok. Çıkar gerçeği söylersiniz, olur biter. Fakat öyle değil de doğruysa eğer, bilersiniz ki benim de söyleyeceklerim var o vakit.

Neme lâzım, ben gene de doğruymuş gibi yapıp, birkaç şey diyeyim istiyorum.

Bakınız Sayın Başbakan, yaptığınız iyi işlerden dolayı destek verdiğimi anımsatmak isterim, önce size. Ama güç, hiç ummadığım ve delikanlılığınıza nedense bir türlü yakıştıramadığım tarzda ele geçirdi de, ne oldum delisi mi yaptı sizi; ya da yoruldunuz mu nedir, giderek sapıtmaya başladınız son günlerde. Yanlış şeyler söylemeye, yanlış önerilerde bulunmaya yöneldiniz hemen çoğu konuda; farkında mısınız acaba?

Bana kalırsa, kendi hesaplarına sözde tiyatro yapan Müjdat Gezenlerin, Levent Kırcaların, Ferhan Şensoyların bardağı taşıran gerici siyasal yaklaşımlarına, siz de başka bir gericilikle tepki vererek; örneğin Şehir ve Devlet Tiyatrolarını özdeşleştirmiş olduğunuz öylelerinden âdetâ intikam almak üzere, nasıl ki darmadağın etmeye kalktı iseniz; korkarım Kuleli’ye de, imam-hatiplere tavır alan darbeci generallere ders olsun diye aynen öyle yapacakmışsınız gibi duruyorsunuz.

Böyle hataları nasıl olur da yaparsınız, Allah aşkına? Hiç mi değerlendiremiyor, hiç mi göremiyorsunuz?

Bir kere Kuleli bir tarihtir, her şeyden önce. Siz ki muhafazakârlıklarla övünen biri olarak, o tarihsellikleri hangi akla hizmetle yok etmeye cüret edersiniz? Galatasaray Lisesi’ni ya da İstanbul Erkek Lisesi’ni kaldırabilir misiniz ki, Kuleli’yi kaldırırsınız?

Kaldı ki, Türkiye’nin oligarşik yapısında yer alan darbeci generalleri değil, ordunun kanter içinde görev yapan emekçi subaylarını temsil etmeye yaraşan ve yakışan bir okuldur orası. O yüzden eğer bunu, ordudaki vesayetçi militarizmin kaynaklarını kurutmaya yönelik bir tasarruf sanıp da yapıyorsanız, biliniz ki aldanıyorsunuz.

Öyle değildir kazın ayağı. Askerî lise, askersel iklimdeki duyguların ergenliğin izdüşümüne denk gelen çocukça ve masalsi boyutunu simgeler daha ziyade.

Harp Okulu şovenliğin ilk tezgâhıdır. Ama ne olursa olsun, o şovenlik bile babasınınkinden bozma sarkık bir ceket gibi eğretidir henüz üstünde. Kerime Nadir'in *Hıçkırık*'ındaki Harbiyeli Kenan'a öykünme fantazyalarından öteye gidemeyen bir yaşın, olsa olsa gönüllü bir oyuncağıdır yalnızca.

Militarizmin siyasal teçhizatları Harp Akademilerinde kuşanılacaktır, asıl.

Şunu hiç kimseler çıkarmasın aklından:

Kendi tekellerindeki siyasallıklardan hiçbir askerî kesime zırnık dahi koklatmayacak olan haris ve hasis generaller, tüm subay ve astsubayları lojmanların ve orduvelelerinin tel örgüleri içine hapsederlerken, kendileri sivillerin her sektördeki seçkinleriyle akıl almaz yoğunlukta ilişkiler kurarak, vesayetlerini ve çıkarlarını öylelikle tesis etmişlerdir.

İşte bu nedenlerledir ki, yanlışlıklar yapıp subayları generallerin safına daha fazla itmeyiniz. Onlar olmadan reformların tekini bile yapamazsınız. Bunu sadece generallerle kotarabileceğinizi söyledilerse, kandırmışlar sizi. Halk çocuklarının okuduğu bu okulu sakın ola ki kaldırayım demeyin. Batı'da artık askerî lise kalmamış olsa bile, bırakın bize özgü olarak bu kalsın.

Zira Kuleli subay ruhunun tarihsel ve simgesel onurudur. Onur nasıl ki hiçbir şekilde satılamazsa, Kuleli de hiç bir şekilde satılamaz.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Özür

Namık Çınar 07.05.2012

Yazarımız seyahatte olduğundan bugünkü yazısı gazetede yayımlanmamıştır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hangi sol

Namık Çınar 11.05.2012

Her şeyden önce, belli ki bir üslûp sorunu var. **“Ne kanlı bir devlet komplosu, ne de etrafa gizlenmiş keskin nişancılar vardı. Sol, kendi rezilliğinden mağduriyet efsanesi yarattı”** demek, üzüm yemekten çok bağcıyı dövmeye denk gelen kışkırtıcı bir söylem elbette. Ama bunun, bizim gazetenin soldaki iki değerli yazarını yitirmesine yol açmamasını dilerdim, ben gene de.

Ayrıca hiçbir şey tabu değildir ki, sol tabu olsun. Bu yüzden, aşılamayan bir eşik gibi otuz beş senedir tökezletip durmaktadır Türk solunu, o müphem ve meş'um 1 Mayıs 1977. Hâttâ bu bile değil, bu bir sonuç, bir tezahürdür; asıl sebep temelde ve çok derindedir, belki de. Çünkü ders çıkarılabilecek onca siyasal deneyime

rağmen, günümüzdeki orduperver tercihlerin sol adına hâlâ sürebiliyor olması problemlili bir sol tarihin göstergesi değildir de, nedir?

Bu yazıda, öyle sekiz on kişinin değil, yüzbinlerce insanın gözleri önünde tecelli edip de, gerçeğin ne olduğu bir türlü ortaya çıkamayan bir olayı bir de ben işlemek yerine, doğrusu solun o hastalıklı yanına işaret etmeyi daha çok tercih edeceğim.

En önce zinhar yanlış anlamayın; derdim solla değil, sözde solcularla benim. Bilimsellik namına uyduruk ezberlerin ve gençlik adrenalinlerinin sürükleyip götürdüğü; şarkı- türkü- şiir sarmalıyla beslenip, bir asker parkası uydurunca gerilla, Tarık Akan gibi posbıyık bırakınca da fenomen olunan bu sol, hiç sol olamadı çünkü.

Dünya cayır cayır yırtılarak değişirken, Stalinlerden, Maolardan, Enver Hocalardan hâlâ medet umma aymazlıklarındakilerin artık duvara tosladıklarına vakit harcamak bile abestir, bana sorarsanız.

Biz, askerî vesayet ve darbelerdeki sorumluların peşlerine düşerek zurnanın son deliği olanlarına bile göz açtırmazken, sözde solun son kırk yılına damgasını vurmuş kimselerden yanlışları adına hiç değilse birazcık olsun mahcubiyet beklerken, hiç tınmadıkları pişkinliklerine nasıl göz yumarız şimdi?

Çokbilmişlikler denizine şöyle üstünkörü dalıp çıkmak suretiyle, klişe lâflar ve adamı entelektüel gösteren anlaşılmaz terimlerle mücehhez, yavan formüllerle süslenmiş, evrensel yerine yerel, içler acısı Türk tipi bir sol inşa edilmedi mi, sonuç olarak bu ülkede?

Hattâ her şey arapsacı hâline geldiği içindir ki, Marksist-Leninist'miş gibiliklerden tutun da, Maoistlere kadar uzanan ıskalası elliden fazla fraksiyona, ayrıca tek parti faşizm dönemiyle övünegelen CHP'ye, meselâ Silahlı Kuvvetler muhibbi Milli Demokratik Devrimcilere, neredeyse son olarak da **"sen yanmazsan... ben yanmazsam"** diye zarf atan darbeci Çetin Doğanlara kadar uzanan abuk-sabukluklara gelinmemiş miydi?

Bütün bunların hiç birinin halk olmadığı içinde. Halka rağmen bu sollar, halka rağmen Kemalizm'den farklı değillerdi sonuçta. Kolay anlaşmaları ve onun kontrolüne girmeleri, Jakoben bir tepeden inmecilik üslûbu edinmeleri boşuna değildi yani.

Ama bunlar sol değildirler. Zaten ne Marx'ın 19. ne de Lenin'in ve Mao'nun 20. yüzyıllardaki önerilerini karşılayacak tarım ya da sanayi toplumları da kalmıştır, ayrıca artık. İhtiyaçların eski söylemlerle hiçbir alanda karşılanamayacağı yeni bir dünya ve hayat vardır önümüzde. Ne eski yasalar yürürlükte kalabilir, ne ulus-devletler, ne milliyetçilikler, ne dilde ne din ve vicdan özgürlüklerindeki kayıtlar, ne eski sol, ne Kemalizm, ne şu ne bu...

Görünen o ki her şey, yeni çağın rengi, tadı, kokusu esas alınarak yeniden tasarlanarak biçimlenecektir. Mehmet Altan'ın yirmi sene önce yazdığı gibi, **"dünün terimleri dünyanın gerçekleri üzerine kurulmuştu. Yarınkilerse yepyeni değerlerle yaratılacaktır."**

Örneğin Türkiye'de makro ekonomi iyi gidiyor gibi, ama kimlerin adına gittiği de bir o kadar önemli değil midir? Birkaç gün önce, dört kişilik bir ailenin sadece hayatta kalacak kadarlık beslenmelerini içeren **"açlık sınırı"**nın 1.042; kira, su, ulaşım gibi gereksinimlerinin asgarisine tekabül eden **"yoksulluk sınırı"**nın da 2.830 liraya vardığını yazıyordu, bizim gazete. Kitleler giderek fukaralaşırlarken, ihracatın ve kişi başına gelirin artıyor görünmesinin ne kıymeti harbiyesi var? Üleşim adil değilse, bize ne o zenginliklerden? Lâkin varsılıkların bordrolar düzenleyerek dağıtılacağı sanılıyorsa, hayır mı gelir o haybeciliklerden?

Sol, ama o bildik, sonu çöküşlerle biten sol değil, demek ki peşinden koşacağımız. Kitle çıkarlarını gözetirken, bireyin kendine özgü atılımlarını körelten ve **"artık değer"**i ulûfe yahut sadaka dağıtırcasına üleştiren

kolektivizmlerle değil; liberal kaygılar da taşıyan bir sol anlayışın sentezini yapmak gerekiyor.

Üretim ilişkilerinin iyileştirilmesine değil de, tüketim kültüründeki görüntüselliğe yoğunlaşmıştı, bu vakte değil.

Enternasyonallığı şiar edinmiş Marksizm'i algılayamadan solcuyum diye bugünlere gelinmişse; globalleşmeyi bir fırsatmış gibi görmek yerine, öcü gibi göstermeye kalkmanın gülünçlüğünü de fark edemeden yaşanıp gidilir, bir yandan da.

İnsanın ve toplumun temel sorunları dururken, örneğin başörtüsüne yahut 19 Mayıs törenlerine odaklanmak, bırakın ilericiliği ve solculuğu, koyu bir taassubun daniskası olur çıkar.

Sonuç olarak, **“ilerici ordu”**dan medet umarak solcu geçinmenin hâlâ mümkün olabildiği bu topraklarda, yakın gelecekte gerek sol, gerekse iktidar seçeneği yazık ki henüz yeşerecek gibi gözükmemektedir.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kapitalizm, emperyalizm ve sol

Namık Çınar 14.05.2012

Taraf, nasıl ki devletin, bu vakte değil âdetâ açık denizlerdeki gerçeklerden kaçırarak saklayageldiği yalan yüklü teknelerini artık o bahane koylarında tutamayacak olmasına sebep olduysa; onun şimdi de sığınak barındıran tüm toplumsal kesimlerinin ve bu arada **“sol”**un, kendisini sorgulayıp yüzleşmesine katkıda bulunmasında yadırganacak bir hâl görmüyorum ben. Aksine, tersi olsa şaşarım.

Bakmayın, kim olsa tedirgin olurdu ilkin, istifinin bozulup keyfinin kaçırılıyor olmasına. Lâkin önemli olan, mazide ne olduğunun âtî tarafından doğrulukla bilinmesi değil midir? Zira miras usule değil, fûruğa doğru yürür çünkü. Ayıptır söylemesi, meselâ ben dahi zaten o tutuculara değil, onların çocuklarına ya da torunlarına ve tabii ki değişime kapalı olmayan dostlara yazıyorum, diyeceklerimi.

Hiçbir şeyin sabitesi yoktur, bana göre. Bir parametre değişmişse, bütün sistem değişecek demektir. Tüm yapı a'dan z'ye o değişken üzerinden yeniden ele alınmazsa, bundan böyle mesken tutacağımız yer sadece yanılığ batağı olacaktır.

Tartışılmasına izin dahi vermediğiniz çoğu doğrunuzun yalan yanlış bilgilerle donanıp donanmadıklarını nasıl anlayacağız?

Örneğin sol'un en rahat ettiği masun koylardan biri de **“emperyalizm”** barınağıdır. Tarihimizin bütün çıkmazlarını buraya yığabilir; sorunların müsebbibi olarak dış düşmanları işaret ederek, popülizm yapabileceğiniz alanınızı, şirin görünmek üzere geniş tutabilirsiniz.

“Geçimlik Ev Ekonomisi” düzeyinden öteye gitmeyerek, **“Pazar İçin Üretim”** yapmayan bir Osmanlı coğrafyasının, dünya emperyalizminin at koşturduğu 18. ve hâttâ 19. yüzyıllar boyunca, kapitalizmin küresel ölçekteki gelişmelerinin kapsamlarına alınmadan nasıl sömürülebildiği, açıklanmaya muhtaç bir konu olarak durmuyor mu karşımızda?

Osmanlı'nın dış ticareti bir sömürge ticareti olmadığına ve ayrıca, dünyanın o sıralardaki hegemonik gücü olan İngiltere'nin toplam dış ticareti içindeki payı bile yüzde 1'in altında kaldığına göre, siz bu durumda geri kalmışlığımızı nasıl olur da kalkıp emperyalizme fatura etme kolaycılığına kaçarsınız?

Emperyalizm kasıp kavurdu kavurmasına ortalığı da, sizi değil ama. Sizi sömürmeye değer bile bulmadı, doğrusunu isterseniz. Toplular, sömürülerek ve her türlü zenginlikleri yok pahasına talan edilerek geri kalırlar; fakat bir de, hiç uğranmayarak, dünyanın ticarileşme trafiklerine sokulmayarak, kendi kapalı ekonomisiyle bir başına bırakılıp etrafından dolaşarak da geri kalırlar.

İyi bir halt yemişiz gibi, biz de zaten bir yandan, tarihsel egemenlik alanımızdaki bu topraklara, hiç kimsecikleri sokmadığımızla böbürlenerek, yalnızlıklar senfonisini öğretilip durmuyor muyuz, okullardaki çocuklarımıza? Ekonomi ile ilgisi, sadece kendi hazinesine giren paraların mali sonuçlarıyla sınırlı kalan ve öve öve yere göğe koyamadığımız fiskalistik yapıdaki Osmanlı'nın; kontrolünde tuttuğu toprakların her biri karışında güvensizliğin kol gezdiği, o yüzden de kendisinden kaçılan boğucu bir atmosferi içerdiği, bugün dahi doğru dürüst görülüp söylenebilmiş değildir henüz.

Günümüz Türkiye'sinde bile, çoğu kimsenin tüylerini her şeylerden daha çok diken diken eden **"liberal değerler"**in naifliği ve bilinmezliği, bu yurdun en yabancı kaldığı yaşam anlayışlarının **"özgürlüklere dayalı dünyalar"** olduğuna en önemli karine sayılsa yeridir bana göre. Ve Türkiye insanının en nefretle baktığı milletlerin dahi Amerika ve İngiltere gibi, liberal değerlerin beşiği olan yerlerden çıkıyor olması da bir rastlantıya delâlet etmez, kanımca.

İşte bu düşüncelerin ışığında olarak, 16. yüzyıldan bu yana aşama aşama gelişen kapitalizmin işbölümü süreçlerinde, topraklarımıza tekabül eden hangi tarımsal ve sınai ürünler ve de hammadde rezervleri dünya pazarlarında sömürü metayı olmuşlardır; ortaya koymak gerekmez mi bütün bunları?

Kapitalizmi anlamadan; hâttâ **"vahşi kapitalizm"** diye kestirip atmayıp yeryüzünde bir sürü kapitalizmler olduğunun ayırdında olmadan; hâttâ ve hâttâ var olan ekonomilerin tümünün de aslında sadece kapitalizmler olduklarını görmeden, nasıl sosyalist olabilesiniz ki? Küresel çevrimin kapitalistik olduğu bütünsel bir çerçevede, öyle dendi diye, sizinki gibi bir çizgide sosyalist olunacağına kanmak, bilgisizliktir olsa olsa.

Sömürü sözcüğünü de o kadar olur olmaz, o kadar yerli yersiz kullanıyorsunuz ki; bu yolla körpecik beyinlere, uluslararası ilişkilere ihtiyatla bakacakları ve sadece Kuzey Kore'ye imrenecekleri bir alan bırakıyor gibisiniz âdetâ.

Düşünülmeden sarfedilmiş bir yalnızlık imgesiyle malûl, lâkin kulağa pek hoşmuş gibi gelen **"tam bağımsızlık"** düsturuyula, meselâ Cumhuriyet boyunca, Levant'ın kapısını dünyaya açan tarihsel önemdeki İskenderun Limanı'nı Suriye istedi diye korkulara sararak, kapatıp köreltiverdik, kendi içimizde. Aynı şeyleri Edirne ve Kırklareli'ne de uygulayıp; düşmana **"yaklaşma istikameti"** olur kaygısıyla, oralara yol dahi yapmadık, daha düne kadar. O yüzden de, asıl düşmanımız olan **"yoksulluk"** kol gezdi karış karış, yıllarca bu ülkede

Eğer bir nebze olsun canlandı ise, Menderes-Özal-Erdoğan süreçlerindeki liberasyonlarla kıpırdadı da canlandı bu memleket. Ama bu süreçlere, emperyalizmin uşaklıkları gözüyle bakıyorsunuz, sahi siz.

Buna rağmen size önerim, çağlar boyuncadır tutsağı olunan ve birey olarak sizi de yok sayan o mendebur kolektivistizmden yakanızı kurtarabilmenizdir, bir an önce. Özgür bir birey olmadan, geçin sosyalistliği, hiçbir şey olunamaz çünkü.

Vesayetin panzehiri başkanlık sistemidir

Namık Çınar 18.05.2012

Toplumda yapılan bu vakte kadarki “**Başkanlık Modeli**” tartışmalarında görünen o ki, sistem analizi yerine daha ziyade Başbakan Erdoğan üzerinden yürütülen değerlendirmeler öne çıkarılmaktadır. Bu ise, hiç de sağlıklı bir durum olmasa gerektir. İlk doksan yılını demokrasi ile taçlandıramadan geçirmiş olan bir Cumhuriyetin, eksikliğini nihayet kavrayarak dönüşüm yapma niyetine girmiş olduğu şimdiki süreçlerde, tüm siyasal tartışmaların odağına koyacağı kriterin daima “**daha çok demokrasi**” olması ve doğru olanın da, ne pahasına olursa olsun bundan hiçbir surette sapmamasının lâzım geldiği değil midir?

Bu ülkenin daha özgür, daha zengin ve daha mutlu olabilmesi, anayasa yazımının arifesinde olduğumuz şu günlerde “**devletin esas teşkilat yapısı**”nın nasıl biçim alacağına sıkı sıkıya bağlıdır. O nedenle, Erdoğan’ın siyasal hesaplarına olduğu kadar, ona muhalefet edenlerin yürüttükleri politikalara göre de pozisyonlar almak sakıncalı sayılmalıdır.

Gözlerden asla kaçırmayacağımız en önemli husus, idari şekil olarak cumhuriyet tercih edilmiş olmasına rağmen, lâğvedilen sultanın elinden alınan bu devlet, 1920’lerde jakoben bir zihniyetle yeniden kurulurken, halkın seçeceği yöneticilere doğrudan doğruya hiçbir zaman teslim edilmeyecek olmasıdır.

İlk Meclis’teki birinci ve ikinci grup diye ayrışmaların ruhunda yatan sebep de, esasen budur. 1921 Anayasası, Anadolu ve Trakya’nın o sıralarda kendiliğinden yeşeren yerel halk kongrelerinin 23 Nisan’da Ankara’da vücut bulacak olana da bir yansıması iken, üç sene gibi kısa bir sürede iskartaya çıkarılması ve 1924’te yenisinin yapılması da yine aynı nedenlere dayanmaktadır.

Çünkü galebe çalacak olan Kemalizm, tüm inisiyatifi ele geçirdikten itibaren “**halka rağmen**” bir politika benimseyecek; Osmanlı’dan teslim alınan devlet organlarını, halkın temsilcilerinin doğrudan doğruya yönetimlerine ve iradelerine bırakmayı uygun görmeyeceği bir resmî ideoloji geliştirecektir. Darbe süreçlerinde daha da tahkim edilerek günümüze kadar sürdürülececek olan bu “**Askerî Bürokratik Vesayet Rejimi**”nin temelleri, işin en başından itibaren atılmış bulunmaktadır. Saltanat kaldırılmış, lâkin yok edilmeyerek, eski işlevleri Cumhurbaşkanlığına yüklenip, onu merkeze alan bir strateji ile aynen yapılandırılmıştır.

O Cumhurbaşkanları ki, resmî ideolojinin elitistlerini bayrağı altında toplayarak, halkın seçtiği hükümete karşı özerk kalmalarını sağlayan aradaki tampon bir kurumun görevlisi olma vasıflarıyla donanmışlardır.

Cumhurbaşkanlığı makamının bu güne kadarki seyri, zaten her şeyi açıkça ortaya koymakta değil midir?

Atatürk, İnönü, Gürsel, Sunay, Korutürk ve **Evren** kurumun amacına uygun olarak askerdirler. Kendilerinden beklenenleri vermeleri bakımından **Demirel** ve **Sezer**’i de o kapsamlara dahil etmek yerinde olacaktır.

Bu güne değin sisteme uymayan ve o nedenle de tasvip görmeyen sadece **Bayar, Özal** ve **Gül** üçlüsü olmuşlar; ilki darbeyle devrilip idama mahkûm edilmiş, ikincisi beklenmedik ölümüyle şaibe yaratmış ve sonuncusu da bildiğiniz gibi, içinden geçmekte olduğumuz gerginliklerin aktörlerinden biri sayılmıştır.

Ayrıca üçünün de ortak karakteri, aynı zamanda halktaki liberal değerlerin, Cumhuriyet tarihinin resmî ideolojisine ve vesayet rejimine karşı siyasal bir seçenek olarak sadece bu dönemlerde parlayıp öne çıkmalarıdır. Doksan yıllık bu zaman zarfında Türkiye’nin atak yapıp ekonomik anlamda da zenginlik üretebilmiş olması, gene sadece bu dönemlere özgü yazgılardan başkası değildir.

Bütün bunlar gün gibi ortadayken şimdi kalkıp bu kurumu sorunsuz varsaymak; başka saiklerin etkisiyle hiçbir şey yokmuş gibi sürdürülmesini savunmak, artık mümkün müdür ki?

Eğer bu ülkenin gerçekten demokratik olması isteniyorsa, kaldırılan padişahlığın yerine konulmuş bulunan **Cumhurbaşkanlığı** lâğvedilmeli; o boşluğu, görevi sadece ve sadece halka hizmet etmekten ibaret olan devlet organlarını avucunun içine sımsıkı alarak doğrudan doğruya yönetecek bir **Başkanlık** doldurmalıdır.

“Kendi başlarına bırakırsan, sandıktan ya davulcuyu ya zurnacıyı çıkarırlar” diyerek, halkın tepesine **“vası”** kesilen antidemokratik taassup erbabından yana olunmamalıdır.

Buradaki kritik nokta, vukuatı kendinden menkul **“devlet”**i kimin, hangi araçlarla kontrol edeceğidir. Bu düzenin kilit taşı, işte o Cumhurbaşkanlığıdır.

Eğer siyasal erki halk ele geçirmiş olsaydı, onu halkın temsilcileri yönetirlerdi. Ne ki, bunun bugüne kadar öyle tecelli etmediği, umarım artık herkesçe biliniyordur. Kendileri de halkın seçtiklerinin emrine girmesi gereken seçkinler, o devleti çoğu zaman hot-zotla ellerinde tutarak, bu günlere kadar ulaşmayı becerebilmişlerdir. Vesayetin temel kaynağı olan Cumhurbaşkanlığı ortadan kaldırılmaz da sürdürülürse, Enayasa değişse dahi, köklü hiçbir değişim olamayacaktır.

Devletin o seçkinleri, halkın temsilcilerinin emrine girmemeyi bir marifet hâline getirmişlerdir. Hiç doksan senedir yetkileri olmadığı halde bu mazlum milletin ensesinde boza pişirenler dururken, halkın yetki verdiği adamdan despotluk yapacak diye korkulduğu görülmüş şey midir?

Parti liderlerinin sultasından santim sapmayan milletvekilleri... başbakanın kontrolünde koskocaman bir parlamento... ve hukukun değil de, devletçi bir zihniyetin üstünlüğünü şiar edinmiş bir yargı... bütün bunlar kanıksanıp, bu pespaye yapı nasıl olur da savunulur, doğrusu hiç anlayamamışımdır.

Bu model, doğru bir model değildir. Değiştirmek göze alınamazsa, korkarım, 21. yüzyıl da yitip gidecektir. Köklü reformlar kararlı adamların işidir; ezberi kuvvetli olanların değil.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bu Uludere sizi yakar

Namık Çınar 21.05.2012

Biz boyuna, her tarafında **“hepsini koy”** yazan bir firdöndü gibi, olduğumuz yerde dönüp duracak mıyız, böyle hep? Bu halk Başbakan’la, onca farklı söylemden sonra tekrar dönüp dolaşıp o eski düzeni savunsun diye mi, **“beraber yürüdü bu yollarda”**?

Çünkü, militarist bir anlayışı gene getirip en öne koyan yeni protokol nizamnamesi... Genelkurmay’ın internet sitesinde, muhaliflere olduğu takdirde, eskiden yaptığı gibi bildiri yayınlamasını desteklemesi... hâttâ yetmezmiş gibi, haklarında yazı yazan basın mensuplarına karşı dava açmaları için generalleri fiştelemesi... yönetme tarzına, giderek bireysel ve keyfi bir üslûbun egemen olmaya başlaması... ve sayılabilecek bunlar gibi daha bir sürü belirti, AKP’nin köklü bir askerî reforma da, gerçekten demokratik bir Türkiye’ye de pek oralı olmadığını gösteriyor.

Örneğin ben, gerçekten **“Başkanlık Sistemi”**ni isterken, onlarla aynı düşünerek ekmeklerine yağ mı sürüyorum? Bunu dahi ciddi ciddi değerlendirmek zorunda hissediyorum kendimi.

Peki, bugüne değin yapılanlar ne idi o zaman? Biz bir değişimin içinde olduğumuzu sanmıştık da, güya onlar, kendi dinsel anlayışlarına karşı yürütülen politik tavır ve tertipleri günyüzüne çıkararak, kendilerine kadarlık bir hesaplaşmanın meğer daha ötesine geçmekten yana değiller mi imiş? Gerçekleştikçe kendi gereksinimleri giderilmiş olacağından, artık daha fazlasına lüzum dahi görmeyeceklerini mi anlamalıyız, bu gidişattan?

“28 Şubat soruşturması nereye kadar uzanırsa uzansın, oraya kadar gidilmeli” kararlılığından, **“soruşturmalar böyle dalga dalga sürerse, bu millet boğulur”** kaypaklığına nihayet gelip dayanmış bulunuyoruz. Farkındaysanız o uyarı, kana hızla karışan bir ağrı kesici gibi hemen etkisini gösterdi ve ufak tefek çerçöpü kıyıya sürükleyen dalgaları söndürerek, irice olanlar bakımından ortalığı sülmana çeviriverdi.

O yüzden her şey sahte.

Baksanıza, meselâ toplumun Uludere katliamında, yok Predator muydu, yok Heron muydu diyerek, kafasını daha da karıştırmaktan başka işe yaramayan; bilmediği ve anlamadığı, aslında tekniğini bilmesi ve anlaması da gerekmeyen; her konuda olduğu gibi, sanki sadece bıkmaya başlayacağı noktaya kadar sürerek en gerekli olduğu anda ilgisinin kalmayacağı bir saçma sapanlığın içine doğru sürüklenmesinden başka nedir ki bu tartışma?

Oysa devlet bir kusur işlediğinde, toplum öyle Sherlock Holmes gibi hafiyeliklere soyunup, onların kim olduğunun peşine, şimdi yaptığı gibi düşmez. Bunun için, devletin hatalarını önleyen, hata işlenince de ortaya çıkaran mekanizmaları, önceden öngörülmüş olmak gerekir.

Yargı'ya ve İdare'nin kendisine düşen bir sürü önlemlerden ayrı olarak, bunlardan biri de, **“objektif sorumluluk”** ilkesi gereği, olayı **“otomatik olarak”** yüklenmek zorunda olan **“hiyerarşik yetki ve sorumluluk seviyesi”**ndeki kimselerin varlığıdır.

Zira toplum, kendisine hizmet etmesi için varetği devlet denen o kurumu ve organlarını, bir gün başına böylesi hâller geldiğinde çıkıp hesap versinler diye, sayısız hiyerarşik yetki ve sorumluluk kademelerindeki kadrolarla doldurmuş da doldurmuştur.

Bu çerçeveden bakınca, kusurlu olmasalar dahi Uludere'nin objektif sorumluluk sahipleri bellidir. Yapılan hava taarruzunun müşterek bir harekât olması hasebiyle; Kara Kuvvetleri'nden, bölgeden sorumlu Ordu Komutanı ile Kolordu Komutanı; Jandarma'dan, Jandarma Genel Komutanı ile Jandarma Bölge Komutanı; Hava Kuvvetleri'nden, o hava sahasından sorumlu Taktik Hava Kuvveti Komutanı ile Filo Komutanı; ve Genelkurmaydan, Genelkurmay İkinci Başkanı ile İHA'ların Komuta Kontrol Merkezi Komutanı müteselsilen sorumludurlar.

Geçen bu beş ay zarfında, katliamın soruşturulması bakımından memur edildikleri bu makamlarda oturan zevatın ya hepsine birden el çektirerek, ya da hiç değilse kararlı bir çalışma gerçekleştirerek, kesin suçlular kimler idiyse şimdiye kadar on defa yargı önüne çıkarılmaları gerekmez miydi acaba?

Bu kadar mı saygısızdır, bu devlet halkına? İşte şimdi o gün, bugün değil midir ki hiç kimsede **“tık”** dahi yoktur? Altlarındaki şatafatlı arabaların flâmalarını dalgalandıra dalgalandıra, muhtariyetlerini ilân etmiş derebeyleri gibi dolanırlarken kükreyen birer aslandırlar da, hesap vermeğe gelince mi süt dökmüş kedidirler? Bu da olmayacaksa, lütfen söyley misiniz, şu mazlum milletin onca afra-tafraya ve cakaya katlanması için artık hangi sebep kalmıştır?

Ya hükümet? Hani o, “**severiz yaratılanı, Yaradan’dan ötürü**” diyen hükümet var ya, o nerede, o şimdi?

Fakat eğer, neticede “**alt tarafı otuz küsur Kürt öldüyse, n’olmuş yani? Kahraman paşalarımızı bu yüzden harcayacak değiliz zahir**” triplerindeyseniz; biliniz ki bu sizi, ikinci bir Mustafa Muğlalı olmaktan başka bir yere götürmez. Bundan sonra ağzınızla kuş dahi tutsanız, “**pırt**”lattığının kırk sene sonra bile unutulmadığını köye dönüp gören o cami hocasından beter olursunuz.

Lâkin gene de en korkuncu, o katliamdan tek sağ kurtulan Ferhat Encü’nün “**umudumuz kalmadı**” diyerek, Irak Kürdistan’ına göç etmiş olmasıdır. Böyle bir seçeneğin besleyip büyüteceği kartopu, çığ boyutlarına vardığında, ne hükümet kalkabilir bunun altından, ne de o generaller. Bilmem ki bunun ne denli bilincindesiniz?

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sönmüş yıldızlar, köhnemiş ideolojiler

Namık Çınar 25.05.2012

Tıpkı bir rengin olmamasını istemeye benziyor, kimilerinin özlemleri. Yahut ne bileyim, bir çiçek türünün yeryüzünden silinip gitmesini dilemeye, meselâ.

Mavi ya da kırmızı veya yeşil... keşke hiç olmasaydı bunlardan biri. Yahut gül örneğin, belki papatya, belki de lâle... ne iyi olurdu açmasaydı aralarından bir tanesi, der gibiler bu tutumlarıyla âdetâ.

Şu **Taraf** çıkmasa, çıkamasa, ah bir yok olup gidebilse; bayram edecek ne çok adam vardır, kimbilir.

Boyuna e-mailler geliyor bana da. Sövmekten alabilmişlerse kendilerini, bu sefer de diyorlar ki: “**Hâlâ ne duruyorsun orada**”, son dönemdeki ayrılmaları fırsat bilerek. “**Bak, falanca falanca gittiler, şimdi de fişmekânca bıraktı, sen ne zaman gidicisin?**”

Bütün bunları, sürdürdükleri bir siyasal fikrin, bir dünya görüşünün sözde önü açılın diye yapıyorlar. Varolabilmelerini, muhalif gördüklerinin yok olmasında arıyorlar.

Kırmızı olmadan, bir başına mavi kalmak gibi. Sarı olmadan yeşille yetinmek gibi. Lâlesiz ya da papatyasız bir dünyada, yalnızlığa mahkûm bir çiçek gibi. Ne yapacaksınız, böyle seçeneksiz ve o yüzden de özgürlüksüz “**birörnek**” bir hayatı, bilmem ki?

Ne kadar da Erdoğan’a benziyorsunuz bu yanınızla. O da tahammül edemiyor muhalefete, sizin gibi. Pakistan Parlamentosu’nda çıktı, ne dedi? “**Muhalefetin amacı iktidarı sınırsız eleştirmek ve onu bir an önce iktidardan uzaklaştırmak değildir.**” Vay canına! Ya neymiş pekiyi? “**Muhalefetin esas işlevi, halk yararına icraatlara destek olmak, yanlış yapılıyorsa doğrusunu söylemektir.**” Ba ba ba ba! Nereden nereye, görüyor musunuz?

Dün de uluslararası reyting kuruluşu S&P’ye attı postasını, “**Ankara Kriterleri**”ne ricat edeceğini söyleyerek. Bir zamanlar kamuda, özel sektörde, şurada, burada üstüne vazife olmayan teftişlere kalkışmış Cemal Tural adında bir Genelkurmay başkanı vardı. Böyle giderse baktılar ki başa belâ olacak, bir punduna getirip dürüvermişlerdi defterini siyasiler. Galiba Erdoğan da, onun küresel ölçekteki bir versiyonu olacağı benziyor,

bu gidişle. Ama yeri gelmişken anımsatalım ki, Ankara Kriterlerinin tecrübe edilmiş, sınanmış en derli toplusu, **“Kemalist ilkeler”** dir; bilmem anlatabiliyor muyum?

Yani görünen o ki Başbakan, kendi kurup tüzük gereği bir dönem daha seçilemeyecek olduğu partisini, bu üçüncü döneminin sonuna kadar, yine kendisi bitirmeyi iyice kafaya koymuş anlaşılan. AKP'lilerse, patronlarının iki dudağı ucunda olarak, âdetâ bir işletmenin asgari ücretli işçilerinininki gibi yetkisiz ve etkisiz eğretilikleriyle; n'apsın garibanlar, bön bön seyretmekle yetiniyorlar, olup biteni sadece.

Gene size dönersek, bre ey Muhteremler! Bu hükümetin gelmesini gitmesini bu gazeteye bağlayacak kadar, kavrayamadınız mı gerçekten dünyanın ve ülkenin sosyo-politik değişimlerinin kaç bucak olduğunu?

AKP'yi ortaya çıkarıp vareden faktör, sizin köhnemiş hurda yapınıza yeni yaklaşımlarla seçenek olmasıydı. Şimdi ise artık o da, söyleyeceğini söylemiş yapacağını bir yere kadar yapmış olarak, tıpkı sizin gibi eskimeye yüz tutmuş görünüyor.

Ancak açmazınız odur ki, onlara politikalarını aşan bir başka **“yeni”** ile değil, karşılarına daha önceki enkazlarınızla çıkmaktasınız ki, bu da geleceğe dönük bir umut oluşturmuyor kimsede.

İşte o nedenle, değişimleri desteklemek ile, hem sizin ve artık hem de hükümetin yanlışlarını görüp söylemek, bu defa da bizim varlık sebebimiz oluyor.

Belli ki, **Taraf**'ın nerede durduğunu da konumlandıramıyorsunuz bir türlü. Ben kendimi yetkili görmediğim için gazetenin değil, ama kendi köşemdeki alan kadarlık olanını anlatırsam, derim ki; geçmişle istisnasız her konuda yüzleşebilmesi için bütün bildik değer yargılarını yeryüzünün yeni verileri ışığında yeniden ele almasını önererek, değişimini sürdürmesini istiyorum, Türkiye'nin. Bu değişimin Liberal-Sol bir alayım çizgisinde biçimlenmesinin yerinde olacağını düşleyerek, bundan sonra böylesi bir siyasanın galebe çalmasını ümit ediyorum. Lâkin bu sol, sizin sözde öyle görünen, ama aslında **“Kızıl Elma Koalisyonu”** nun bir parçası olan faşizan anlayışlarınıza bilesiniz ki hiç uymuyor.

Siz muhtemelen o liberallikleri de küçümsüyor ve yadırgıyorsunuz, ama **“Şair Baba”** nın

“Bir ağaç gibi tek ve hür

Ve bir orman gibi kardeşçesine”

diyerek şakıdığı hasretini, Cyrano'varî tıratlara teşne retoriklerle mangalda kül bırakmadan okuyorsunuz; amma velâkin, gri hücrelerinizi kapalı tutarak nedense.

Oysa, **bir ağaç gibi tek ve hür** olmak, liberal değerlerle hem-hâl bir bireyin harcı olabilir ancak. **Ve bir orman gibi kardeşçesine** ortam da, işte özgür olmanın bilincine ve hazzına varmış o bireyin, toplumun diğer özgür bireyleriyle eşit, adil ve hakkaniyetle üleşeceği toplumsal bir hayatı; sınırları, bireyselliğini asla yitirmeyecek olduğu ilkelerle çizilmiş, sosyalist, yani demokratik sol değerlerin de devreye girmesiyle mümkün olabileceğinin sentezine varmakla gerçekleşebilecektir.

Kellim kelim layenfâ!

Örneğin geceleri seyrine kapıldığımız gökyüzündeki yıldızlar var ya, aslında kâinatın bir muzipliği olarak, sönmüş olup artık orada olmadıkları hâlde, bize ulaşan ışıklarının gelmeyi sürdürmesi sayesinde varmış gibi görünürler. Bitiş çizgisini çoktan geçip sermayesini tüketmiş köhne siyasetlerin bu hırçın çocukları da, tıpa tıp işte bu yitik yıldızlara benzerler.

Onlara sorarsan vardılar. Hayata ve doğaya sorarsan yokturlar.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP'den yoğurt olur mu

Namık Çınar 28.05.2012

CHP'nin azımsanmayacak kemikleşmiş bir kitlesi var. Yakın tarihimizin derinliklerindeki **"Cumhuriyet oluşum süreçleri"** nin epeyi geride kalmış bölümünden fiilen sorumlu tutulamayacak kadar günümüzden olmalarına rağmen, sanki o olup bitenlerin tamamında payları varmış gibi o çerçevede yaşıyorlar.

Oysa medeni dünyanın, getirisine ve götürüsüne göre hareket edilebilsin diye icat etmiş olduğu **"reddi miras"** gibi bir müessese de orada öylece duruyorken; tarihte yapılmış olanların yanlış olup olmadıklarına şöyle göz ucuyla bile bakmaya tenezzül dahi etmeyerek, kendileri yapmış gibi peşinen, ne var ne yok hepsini üstleniyorlar. Akılcılığa çok önem verdiklerini söyledikleri hâlde, başta bu konu olmak üzere, çoğu zaman akılcı davranışlar sergilemiyorlar.

Bunu neden yapıyorlar?

Çünkü saplanıp kaldıkları ideolojiyi, tüm zaman ve mekânların en doğrusu sanıyorlar. O ideolojiyi irdeleyip de vardıkları kanaatlerle değil; buna âdetâ, kendilerini bildi bileliler tâ doğuşlarından beridir süregelen inançlarıyla ulaşıyorlar. Zaten o yüzden, bu bir ideolojiden ziyade, önder kültüne sıkı sıkıya bağlı ve sadece ondan neşet eden bir inanç sistemine daha fazla benziyor.

Özlemlerine bakılırsa, bütün diledikleri ilerici bir toplumsal hayatmış gibi gözüküyor. Buralar da tıpkı o öykündükleri Avrupa'daki, Amerika'daki, zengin ve uygar ülkelerdeki yerlere benzesin istiyorlar. Sanatın, kültürün ve dünyevi hazların imbiğinden geçmiş öylesi bir yaşayış tarzı dururken, din bu denli öne çıkıp özne olsun ve hayatı zehir etsin istemiyorlar. Skolastik batağın İslâm ülkelerinin düşman başına yaşamlarını getirip dayatabileceği ihtimali akıllarına düştükçe de irkilerek, bu duruma ifrit oluyorlar.

Ne ki, bu heveslerini zincirlerine sarındıkları o ideolojik prangayla telâfi edemeyeceklerini nedense bir türlü kabul edemediler. Meselâ gezip tozdukları Londra ve Paris'te ya da Viyana, Roma ve Amsterdam'da veya Berlin, Madrid ve Venedik'te yahut da New York ve Chicago'daki gibi burunlarında tüten hayat tarzlarının, nasıl birer Kemalizmlerle kotarılmış olabileceklerini kendilerine hiç sormadılar. Daha doğrusu, o hayatlar böylesi yollarla yaratılmamış olsalar bile, bizimki bakımından bunun elzem olduğunu düşündüler. Onların kendiliğinden elde etmiş olabilecekleri uygarca yaşama biçimlerinin, bunları yazık ki üretebilme yetisinden yoksun iç takatlerimiz yüzünden, bizde ancak işte böyle bir **"Kemalist vesayet programı"**yla gerçekleşebileceğine inandılar.

Bu hezeyanlı ve hastalıklı seviyelere durup dururken gelinmedi tabii ki. Başından beri basamak basamak çıkılarak yükseltilen; özellikle de darbe dönemlerinin siyasallaşmış generalleri marifetiyle bir doktrin hüviyetine büründürülen **"Atatürkçü Düşünce Sistemi"** adlı bir rejimin, sonuçta Mustafa Kemal'in bile kemiklerini sızlatacak akıldışılıklarla, topluma zorla giydirilmeye çalışılan bir deli gömleğine dönüştürülmesini savunur hâle geldiler.

Bu aymazlıkların temel bileşenlerinden biri de, toplumsal değişim ve gelişim dinamiklerinin tetiğini **“devletin ellerinde”** görmektir. Eğer toplumu devindiren faktörlerin **“anahtarı”**, devlet denen cihazın motorunu oluşturan sivil/asker yüksek bürokrasisinin ellerinde olursa; birlikte nemalandıkları rantıye, medya, üniversite ve siyaset sınıflarının da katkılarıyla, düzenlerine yönelik potansiyellere karşı duydukları korkular yüzünden, tutup onu bir gün denize atarlar.

Bu koalisyon, toplumu dilediği durağanlık ve dinginlikte tutabilmek için, öylesine çılgınlık noktalarına başvurabilecektir ki; örneğin o değerlere en çok kendileri meftunken, kitlelere birdenbire AB’ye, ABD’ye yahut NATO’ya filân cephe almasını, dış etkenlerden soyutlanması için içe kapanmasını dahi önerebilecektir. Hâttâ daha da ileri giderek, Rusya’yla ve İran’la ittifaklar düşünecek kadar delireceklerdir.

O yüzden, devletten gelen hiçbir umurun sonucu iyide kalmamıştır. Devlete ve devleti işaret eden ideolojilere bağımlı olmanın daima bir bedeli vardır. Devletçi bir yenilikçilik ya da devletin öngördüğü kadarlık bir gelişmecilik asla sağlıklı olamaz. Devletin tarihsel vasfı, vermesi üzerine değil, alması üzerine kurulu bir dipnotla maruftur.

Yaşadığımız bütün sorunlar, esasen bu düzenin ya eskide kalması yahut çağın yeni verilerine göre her şeyin yeniden ele alınması kavgası üzerinedir. Darbeler de bunun içindir; başörtüsüydü, türbandı, irticadı, bölücülüktü, terördü, tevhidi tedrisattı, kıldı, tüydü... hepsi ama hepsi, sadece bunun içindir.

“Dünya ekonomilerinin değerli kısımlarının birleşip, tek bir birimmiş gibi işleyen karşılıklı bağımlı ve uluslarötesi bir sisteme dönüşmesine tanık olduğumuz” bu küreselleşme çağında; sadece kendilerine nalıncı keseri olan bu gelişmelere ayak uyduramayarak, akli sıra küsüp ve değişimlere sırtını dönüp yozlaşmaması için, toplumumuza yeniden bakmak üzere, CHP’ye değilse bile, hiç değilse akli henüz başında olan kimi CHP’lilerin o bölümüne galiba ihtiyaç hâsıl olacaktır.

Onlara buradan, Kemalizm’i artık tarihin derin sularına bırakarak sadede gelmeye davet ediyorum. Zira bir ülkede siyasal iktidara karşı homurdanma yoğalmışsa, bir başka iktidar yolda demektir. Ama bu, kesik süte maya çalmakla da olmaz.

CHP’nin **“Commodore 64”** yapısıyla, olunsa olunsa sadece gülünç olunur çünkü.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Uludere ‘aklımda’ Sayın Başbakan

Namık Çınar 01.06.2012

Başbakan Erdoğan’ın bu militarist düzenle sistemik olarak bir sorunu yokmuş, meğerse. Sadece, kendi dinsel çizgisine karşı tavır alanlarla imiş, alıp veremediği. Onlarla da aşağı yukarı hesaplaşınca, şimdi geri kalanlarla restorasyon sürecini başlattı. Kürt sorununu çözmeye değil, vesayet sistemini onarmaya girişti; gidiş bunu gösteriyor.

Ne var ki **“Uludere”**, sanki onun için sonun başlangıcını simgeleyeceğe benziyor. Çünkü, **“Ankara’nın karanlık dehlizlerinde kaybolup gitmeyecektir”** demişken, içine düşerek yitip gideceği, kendi açık bıraktığı bir rögar kapağını andırıyor bu şimdi.

Son günlerde herkese yumruk atarak ele aldığı **“kürtaj”** gibi, **“sezaryen”** gibi konulara bakılırsa, Başbakan’ın serencamı, bir adamın nasıl bittiğinin, umulmadık bir karadeliğin içine düşerek nasıl ibretiâlemlik bir kimliğe büründüğünün göstergesi oluyor.

Kürt sorununu çözerek adını altın harflerle yazdıracakken, şimdi tarihin çöplüğüne var gücüyle ulaşmak için, adeta can atıyor.

“Bir kadın tecavüze uğrasa bile doğurmalıdır, devlet bakar” denecek kadar fittirmiş olunan bu nüfus düşkünlüğü acep nereden geliyor? Erdoğan’ın yüksek doğum ve hızla artan genç nüfus politikası, Türkiye’nin de Çin gibi, Hindistan gibi karın tokluğuna çalışan ucuz emek deposu olmasını mı hedefliyor? Türkiye’nin dünyanın işgücü girdisi bakımından yatırıma en müsait ülkelerinden biri olmaya heveslenmesi, çağın bir kaç nesli ölçü alan yeni tip sömürge adaylığına soyunmasına mı karşılık gelmektedir?

Başbakan’ın böyle şeyleri isteyecek kadar fesat biri olduğunu düşünmüyorum. Fakat bu tutumu ve özellikle de devletçi zihniyetiyle, neye hizmet ettiğinin bilincinde olmadığı da aşikâr değil mi, Allah aşkına?

“Elektronik ve nanoteknolojik aksamaların, çelik aksamalardan daha değerli oldukları” bir sürece, şunun şurasında 1980’lerden beridir daha yeni yeni giriyoruz. Katma değeri yüksek ürünlerin sadece işlenmiş insanların kotarabileceği işlerden olduğu; vasıfsız yığınlarınsa ancak verimliliği tükenmiş yükte ağır mallar uğruna avara kasnak çabalarla ömür tüketecekleri gün gibi ortada iken; sonuçları görülmez de ne diye koşulur, aymazlıkla bu tür işlerin peşinden?

En metruk yerdeki değil, en batıdaki limanımızın, daha iskelesindeki sinyalizasyonu ve alelâde ışıklandırmasını bile halledememişsiniz ki, insanlarımız sapır sapır denize uçuyor otomobilleriyle.

Arap âlemini kurtarmaya kalkmak.. Afrika’ya merhem olmak için kesenin ağzını açmak.. dış dünyaya büyük, zengin ve hovarda görünmek.. dış politika adı altında, söyler misiniz, neyin kompleksidir kuzum bu? Evdekiler aç biilaçken, bu yaptığınız hayırsızın teki gibi meyhanede sofraya donatmak değil midir, çevresine?

Meselâ son on- on beş yıl içinde, önce İstanbul’da başlayıp sonra tüm ülkeyi pıtrak gibi saran şu AVM’lere bir bakalım:

Türkiye’nin perakende dünyası bu AVM’ler yoluyla, yerli holdinglerin işbirlikçi mihmandarlığında olarak, en fazla 100 kadar uluslararası firmanın kontrolüne girmiş bulunmaktadır. Ülkenin çağın gerisinde kalmış irrasyonel esnafı ve ilkel dükkâncılıkları tarumar edilerek tasfiyeye uğramıştır. Onbinlerce, yüzbinlerce işyeri çöpe gitmiş, gitmeye de devam edecektir.

Sömürünün dik âlâsı dediğimiz şey, işte bu alanda ve gözümüzün önünde yürütülmektedir. Müslüman âlemi diye yatıp kalkıp dövünen Başbakan Erdoğan, kendi yurdundaki insanların bu savruluşlarına kılını dahi kıpırdatmadan, olup bitenleri seyretmekle yetinmektedir.

Yapısal bir büyüklüğün gereği olduğu için değil, yalnızca kendilerinin havuduyla yutmasına yarayan ve sadece kendi kendini tekrar etmekten ibaret görünen yüzlerce zincir mağazanın bir kişinin mülkiyetinde bulunmasını; diğerlerinin de yoksullar ve işsizler kervanına katılmasını hak gören politikaları olağan saymıştı.

Yapacak ne çok şey vardı oysa. Ne güne var idiniz siz? Bu hâller için değil miydi? O biçare orta sınıfı, elinden tutarak, yönlendirerek, dönüştürerek çağdaştırtmanız ve dünyaya ayak uydurmalarını sağlamanız gerekmez miydi? O AVM’ler, bir avuç büyük sermayedar yerine, bu maksatlar için biçilmiş kaftan olsalardı fena mı olurdu, o kesimlere? Sükseli dekorasyonları vardı diye, varlıklıların çoğunu kurumsal işletmeler mi bellediydiniz? Birazcık destek görselerdi defterden sildikleriniz, daha âlâsını yapmazlar mıydı sanıyorsunuz? Kendi

emsalleriyle küresel rekabetler ölçeğinde kapışacakları yerde, gariban esnafların çöplendikleri alanlara kaymalarına ne diye göz yumdunuz, o stratejik ama daha çok rantıye zenginlerin? Hattâ Türkiye'nin en kalantoru, New York'ta simitçilik bile düşlemeye kalkışmıştı bir ara, sanki söver gibi.

Genel ekonomide nispi bir iyileşmenin olduğu doğru, doğru olmasına; lâkin neye yarar, cebinizde akrep var sizin. Keseriniz zengine yontup, yoksula da sadaka talaşlarını reva görüyor.

Şimdi de nüfusa takmış, sudan ucuz emek pazarı olsun istiyorsunuz, buraları. Çin yapabilir, Hindistan yapabilir; ama siz bugüne kadar İsveç'in, Norveç'in, Almanya'nın veya İngiltere'nin bir istihdam politikası olarak, kendi ülkelerini ucuz emek pazarına dönüştürmeye heveslendiklerine şahit oldunuz mu hiç?

Yok, eğer bütün bunlar başka şeyleri unutturmak için idiyse; boşuna uğraşmayın Sayın Başbakan, Uludere "aklımda"!

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Başbakan halk adamı mı, devlet adamı mı

Namık Çınar 04.06.2012

Ben ne tıp adamıyım, ne hukuk adamı. O yüzden kendimi yetkin görmem, "kürtaj" ya da "sezaryen" gibi hususları teknik boyutlarıyla da ele alarak tartışmaya. Ama bu vesileyle, siyasetin her konuya maydanoz olan o devlet odaklı tavrına da seyirci kalamam, doğrusu.

Nerede başlar nerede biter, bir türlü halledemedik gitti henüz, şu devlet denen organın sınırlarını ve işlevselliğini. Erken Cumhuriyet'e, özne yerine Osmanlı'daki gibi gene devletin konuştuğu, toplumdaki bireylerinse sinek kadar değersiz sayılarak somut nesillerin soyut bir millet övgüsüyle araçsallaştırıldığı, mantalitesini "ya devlet başa, ya kuzgun leşe" ifadesinde bulan anlayışlar egemendi.

Sonraları biraz biraz, devletin değil, asıl bireylerin ve onların oluşturduğu toplumun önemli olduğu, sosyal yaşamın siyasalarına ancak halk iradesinin damga vurabileceği, devlet kurumlarınınsa bu nokta-i nazarı iyi algılayıp sadece isteneni yapmaktan ibaret olan görevliler sayıldığı dile getirilmişse de; devlet- toplum- birey ilişkilerinin mahut karmaşası, ketumluğunu koruyarak günümüze kadar sürdürüle gelmiş bulunmaktadır.

Bütün bunlar, ne 1876 Kanuni Esasi'sinde, ne 1921 ve 1924 Teşkilâtı Esasiye Kanunlarında, ne de 1961 ve 1982 Anayasalarında müphemliklerinden arındırılabilirdiler. Şu sıralarda yenisi yapılmaya çalışılıyor ve ben şimdi soruyorum:

Yasama, Yürütme, Yargı... "Cumhuriyetin temel organlarıdır" denen bu üç erk, devlet midir? Eğer devlet ise, birey ve toplum nerededir? Değilse, devlet nerededir ya da hangisidir devlet?

Toplumun kendi içinden temsilciler seçip oluşturduğu Meclis, o andan itibaren artık elinden çıkıp devletin bir organına mı dönüşmektedir? Yasama Meclisi halkın siyasal platforma yansıyan bir izdüşümü ise, o sadece ve sadece onun temsilcisi olup, devlet denen organın ne diye bir parçası sayılsın ki? Halkın yarattığı o Meclis, tarihsel olarak devlete karşı mücadeleler vere vere oralara gelmiş bir oluşum değil midir de; gidip devlete teslim olsun, onun varlığında erisin?

Bütün bunların, birbirleriyle girift hâle geldiklerini söylemeye kalkışmayın bana sakın. Aksi takdirde, **“devletin, ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğü”** gibi bir tuzaktan çıkamaz; dünyanın bu coğrafyasında, onun size değil, sizin ona hizmet edeceğiniz bir elemanına dönersiniz, şimdiki gibi.

Ya yürütme ne? O mu devlet? Bizi bin yıllık yapısal ve geleneksel belâlardan korusunlar diye seçip gönderdiklerimizin arasından çıkararak hükümet olanlar, kalkıp bize mi devletlik taslayacaklar, bu sefer?

Yargı desen, kararlarını **“millet adına”** verdiğine göre, o da değil devlet, demek ki.

Kim pekiyi, bu devlet o zaman?

Devlet yok aslında. Devlet mülga!

Farkında mı değiliz nedir, çoktan kaldırdık esasen biz onu; o otoriter, dayatmacı, dediğim dedik olarak bilinen devleti. Hâlâ varmış gibi yapmamızsa, en azından tarihsel korkularımız, alışkanlıklarımız ve bilinçsizliklerimizle sürdürdüğümüz hastalıktır, biraz da. Yoksa, çağın gerekleri bakımından içi kof ama dışı **“kabuk bağlamış bir devletten, teknik bir devlete geçişin”**, yıllar yılıdır haykırmış olduğu o yeri, işte tam burasıdır, Çetin Altan Usta'nın.

Yâni devlet kalkmış, yerine, hiçbir şekilde eskisine benzemeyen ve egemenliğin kayıtsız şartsız sadece halkta olduğu yeni bir düzen gelmiştir. Yasama- Yürütme- Yargı devletin değil, halkın hanesinde yazılı organlardır. Eski devletten gelip de kaldırılmayan kimi kurumlar ise, yaptırım güçleri ve meşruiyetleri iptal edilerek, artık topluma hizmet etmeleri bakımından nötr birer alet gibi kullanılmak üzere hükümetin emrine verilmişlerdir.

İllâ devlet diyecekseniz, budur işte o devlet. Kuruluşlar ve organizasyonlardır; okullardır, kışlalardır, karakollardır, bayındırlıktır, sağlık hizmetleridir. Ama asla ve asla halka karşı yetkilerle donanmış özerk otoriter kaynaklar değildirler. Hiçbir şekilde, yürütmeden bağımsız olarak yetki kullanamazlar ve yetki devralamazlar.

Örneğin, Başbakan'ın bir futbol karşılaşmasındaki kupanın ne şekilde verileceğine dair talimatı, onca iş yükü arasında, o stadyumun derinliklerindeki bir soyunma odasına kadar erişebiliyorsa; aynı muktedir beceriyi 34 Kürd'ün katledildiği bombardımanlarda da beklemek ve halktan alınan yetkinin hiçbir bahane ile hiç kimseye devredilmeyip ancak bizatihi kullanılabileceğini anımsatmak, çok şey istemek sayılmamalıdır.

Konumuza dönersek... Siyasal tasarruflardaki her türlü meşruiyet kaynağının halkta olduğu bu düzende, eski devlet alışkanlıklarıyla hareket etmenin artık mümkün olmayacağı ortadadır. Yürütmenin başı olan Başbakan, neler yapacağını önceden deklere ettiği **“Halk Adamlığı”**ndan, âdetâ dilediğini yapmaya başlayan **“Devlet Adamlığı”**na doğru yol alacak şekilde, hızla makas değiştirmektedir. Halk adamlığı **“hizmet”**in, devlet adamlığı ise **“kudret”**in timsalidirler. Ağzı her ne kadar tersini söylüyorsa da, kudretin dayanılmaz çekiciliği Sayın Erdoğan'ı bir hayli sarıp sarmalamış, avucunun içine almış intibai vermektedir.

Kürtaj ve sezaryen şöyle midirler, böyle midirler; bunların hâlli toplumun tartışarak bulacakları şeylerdir. Burada önemli olan husus, Başbakan'ın bir hükümdarınki gibi çıkan sesidir. Bu dil demokrasiye aykırı bir dil olup, ayrıca bir de giderek **“din”** sosu ile iyice katmerlendiğinden, Sayın Başbakan'ın gidişi iyiye alâmet bir gidiş gibi gözükmemektedir.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İşin gerçeği

Soruyu can alıcı yerinden soramazsanız, yanıtını düzgün alamazsınız. Sonra da içinden çıkamayacağınızı hissetmeye başlayınca, kıvırtacağınız yeni çareler aramaya kalkışrsınız, şimdi yapmaya çalıştığınız gibi.

Darbe davalarına ve tutuklamalara başlamadaki yöntem, yanlış doğru evrilecek şekilde seyretti, daha en başından beri. TSK'nın yarım yüzyıllık vesayetçi darbeci yapısı, sadece bir seminerin senaryo CD'lerine takılı kalınarak açılan ceza davalarıyla çözümlenebilecek sanıldı. Ordu uygulamalarının büyük resmindeki ilişkiler bütünü gözardı edilerek, ispatlanması zor alanlara kanalize olunan iddianamelere yönelinmekle yetinildi. Bunlar yazılırken, askerlik mesleğinin kendine özgü bilgi kaynaklarından zerrece yararlanma yoluna da gidilmedi.

Olgularla değil, olaylarla uğraşıldı. Yok, imzalar yaş mıydı kuru muydu, yok, **"K'a arz"** notu falanca kişiye mi yönelikti gibi lüzumsuz ayrıntılarla boğuşarak, daha işin sonuna gelinmeden yorulmuş, yıpranılmış olundu.

Çoğu zaman, bir birlik komutanı dahi olmayan bir albayın yahut başçavuşun, hâttâ bazen harp okulundan yeni mezun bir teğmenin üzerine çullanarak, koca bir militarist yapının başıyla uğraşacak yerde, kuyruğuyla eğleşmek yeğlendi. Sorun yalnızca lokal bir ceza davasıymış sanılarak, tarihsel bir dönemle kurumsal olarak hesaplaşmanın epeyi uzağına düşüldü. Bu hesaplaşma gerçekleşip bilinçlerde yer etmeyince, toplumu iknaa sevk eden köklü bir ordu reformu gereksinimi de doğmuş olmadı.

Ne mi demek istiyorum? Bir tanesinden başlayayım:

Örneğin biz, ordu birliklerinin yurdumuzun tüm sathına kent kent, kasaba kasaba yayılıp konuşlanmış olduğuna bakarak, herhâlde bu yaptıkları uygulama doğru olsa gerek diye düşünürüz. Daha doğrusu düşünmez, neden denizi dahi olmayan Ankara'nın bu kadar çok denizcisi olduğunu, ya da neden arazisinde muharebe tecelli etme olasılığı düşük olan içerilerdeki şehirlerde bile koca koca kışlaların yükseldiğini aklımıza getirmez; Cumhuriyet kurulduğundan beri sivil siyasal denetimden uzak kalarak özerkleşen ve tüm sivil siyasal ve sosyal yapıyı denetimi altında tutan bu vesayetçi ordunun, acaba gerçekten olması gerektiği şekilde mi tertiplendiğini hiç mi hiç sorgulamayız. O zaman da, **"Geri Bölge Emniyet Plânı çerçevesinde tatbikat yapıyorduk"** demelerinin bizatihi o hâlini yutar, es geçerez.

Oysa bir ordu ülkesinin topraklarına, siyasal yapıya hem merkezî hem de yerel olarak nüfuz etme maksatları güdeceği bir **"garnizonlar silsilesi"** anlayışıyla değil, **"askerî coğrafya"**nın gereklerini gözeterek, muhtemel düşman saldırılarının yaklaşma istikametlerini tıkayacak tarzda tutunacağı ve koşullarını olgunlaştırarak püskürteceği taktik ve stratejik esaslar ve öngörüler çerçevesinde yerleşir.

O nedenle, meselâ 1. Ordu birlikleri Marmara Bölgesi'ndeki yerleşim yerlerinin değil, sınırimızın kuzey-batısından gelmesi muhtemel tecavüzlere karşı koymak üzere tertiplenecek oldukları Genel Savunma Plânı'ndaki arazide tutunmak ve orayı savunmakla yükümlü kuvvetlerdir.

O yerleşim yerlerinin, kentlerin kasabaların sorumlusu ise iç güvenlik teşkilâtlarıdır; Polis'tir, Jandarma'dır. Hâttâ gerekirse diğer masun bölgelerden kaydırılacak başka birliklerdir de; gene de bunlar değildir. Çünkü ne olursa olsun, düşman karşısından çözülerek dönüp yurtiçindeki sosyal olaylara müdahale edenler, asla bu 1. hat birlikleri olamazlar.

Bir ordunun böyle bir plânı olamaz. Eğer böyle bir plânı varsa, halkına karşı kuzey-batıdan gelecek düşman kendisi olmuş demektir.

Bir ordunun, ilke olarak 50-60 km. cephesi ve bir o kadar da derinlik ihtiva eden **“sorumluluk sahası”** olur. Alacağı her türlü emniyet tedbirleri, ancak kendi sorumluluk sahası ile sınırlıdır. O yüzden, mevzilerinden 250 km. uzaktaki İstanbul, 350 km. uzaktaki Adapazarı, 450 km. uzaktaki Bursa, kendi **“muharebe sahası geri bölgesi”** hudutlarının o kadar çok ötesinde kalırlar ki, onu kesinlikle ilgilendirmezler.

Kaldı ki, Geri Bölge Emniyet Tedbirleri bahanelerinin arkasına gizlenerek yapılan bu tarz plânlar, sivil siyasal iradedden habersiz olarak da oluşturulamazlar. Bir ülkede hükümetin bilgisi yasamanın da denetimi dışında birtakım plânlar ve projeler tasarlanıyorsa, o ülkenin bağrına saplanacak bir hançerin bilenmekte olduğundan dem vurmak yanlış sayılmaz.

Ordunun, bölgedeki kentlerin **“üzerlerine çökerek”** onları tedip ve terbiyeye kalkışması doğru mu ki, tatbikatları doğru olsun? Bu ülkenin hükümeti, iç güvenlik teşkilâtları ve yurtiçinden sorumlu olan Kuvvet Komutanlıkları ile Genelkurmay Başkanlığı ne güne duruyor da, onlara iş düşsün?

Ne lüzum var mahkemelerde, seminerin yazım çizim hatalarının ayrıntılarında boğulup durmaya; kendisi başlı başına muazzam bir suç iken zaten. Askerî kabadayılığın on yıllardır tahkim ede ede oluşturduğu tüm yasalar; örneğin tam bir **“askerî yönetim şaheseri”** olarak 12 Mart faşizminin bir ürünü sayılan Sıkıyönetim Kanunu’nu, neresinden tutacaksınız elinizi pislemeden?

Paris Sıkıyönetim Komutanı... Londra Sıkıyönetim Komutanı... Düsseldorf Sıkıyönetim Komutanı... nasıl, yakışıyor mu? Ama bakın, **İstanbul Sıkıyönetim Komutanı... Ankara Sıkıyönetim Komutanı... Bursa Sıkıyönetim Komutanı...** yakışıyor.

Utanmak arlanmak gerekmez mi, böyle ilkel bir toplumsallıktan? Bence durdurun derhâl tüm yargılamaları. Gönderin herkesi evine. Kulaklarımız **“yerin dibine kırmızısı”** kesilmeyecekse, ne kıymeti var ki bunların?

Henüz goriliz herkesten çok, çünkü böyle meselelerde.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Rejim ordusu mu, savunma ordusu mu

Namık Çınar 11.06.2012

Demokratik bir ülkede ordu, **“rejimin ordusu”** mudur, yoksa **“savunma ordusu”** mudur?

Zira bizim ordumuz dış düşmana karşı savunma refleksi geliştirmekten ziyade, Kemalist militarist rejimi **“koruyup kollayacak”** tarzda şekillenip tertiplenmiş; o nedenle de çalışmalarını, eğitimlerini, plânlarını ve tatbikatlarını askerî ana fikrin bu istikametteki esaslarına dayandırmayı öncelikli görerek, anılan amaçlara hizmeti bir **“varoluş sebebi”** saymıştır.

Bunun doğru olup olmadığını anlamanın en kolay yolu, meselâ ordumuzdaki herhangi bir tümen karargâhında tutulan ve takip edilen istihbarat kayıtlarında, muharebede karşısına düşecek sınır ötesindeki muhtemel düşman kuvvetlerinin imkân ve kabiliyetleri ile komutan ve subaylarına dair somut ve sürekli güncellenen bilgilerin mi, yoksa konuşlandıkları kentte kendi halkının valisi, kaymakamı, belediye başkanı, öğretmenleri ve rejim için izlenmeye değer görülen kimselerin takibinin mi daha öncelikli ve önemsenir olup olmadığından çıkarılabilir.

Hattâ kendi subay ve astsubaylarının eşleri, çocukları ve geniş aile efradı hakkında, özel hayatlarının derinliklerindeki inançları, giyim kuşamları gibi hususlarda çoraplarının rengine kadar biliyorlardır da, sınırın ötesindeki hasım tümen komutanının adını bile merak etmiyorlardır.

O yüzden de, bir yerden bir başka yere derhâl intikâl edebilen ve aynı zamanda hava indirme, uçarbirlik ya da yüzerbirlik vasıflarını haiz, hareket kabiliyeti ve ateş gücü yüksek kuvvetler şeklinde olmak yerine, rejimi kontrol altında tutmak üzere, ülke sathına kışla nizamında bir garnizon anlayışıyla kent kent, ilçe ilçe, kasaba kasaba yayılarak yerleşmiştir.

İdeolojik ordular böyledirler. Almanya, İngiltere, Fransa'nınki gibi 100-150 bin kişilik teknik ordulara nispetle, 700 bini aşkın asker mevcutları bile hiçbir vakit yeterli görülmez. Nitekim Orgeneral Çetin Doğan da malûm plân seminerinin üst komutanlığa bildirilen sonuç raporunda, **"üzerine bineceği halkın ümüğünü daha rahat sıkabilmek için"** tatbikat neticesinde ihtiyaç olduğu ortaya çıkan **"ilâve dört tugay"**ın daha emrine verilmesini isteyecektir.

İşte asli işlevi Kemalist rejimi korumak ve kollamak olan bu ordunun, Türkiye coğrafyasına hangi saiklerle konuşlandırılmış olduğunu kavramanın yanı sıra; darbe süreçlerinde aşama aşama tırmandırdıkları özerkliklerine ve elde ettikleri yasal ayrıcalıklarına, erinden en üst subayına kadar hangi maksatlar için yetiştirilip istihdam edildiklerine, eğitim programlarına, devamlı emir ve talimatlar hükmündeki daimi plân ve projelerine ve bunlar üzerinde yaptıkları alıştırmalar mahiyetindeki periyodik seminerlerine ve tatbikatlarına vâkıf olamazsanız, hâlihazırda süren mahkemelerdeki davaların özünü de anlayamazsınız.

Türkiye'de mutad yürüyen düzen bakımından, sosyo-politik analiz yapamayanlar için sürpriz sayılabilecek bir gelişme oldu. Toplumsal gövdenin büyük kitlesinden neşet eden bir atılımla iktidara tırmanan AKP, işe **"ancienregime"**i sorgulamakla başladı. Ne ki, yapılması gereken yapısal değişimlere geldiğinde kılını dahi kıpırdatmadığı gibi; eski sistemin siyasal ve toplumsal atmosferde yarattığı kirliliği lâkırdıdan öteye gitmeyen politikalarla giderebileceğini sandı. Bu da onu, başlangıçtaki ilericiliğinden şimdiki gerici çizgisine taşıyacaktı.

Üstelik bununla da kalmayıp, eski düzendeki tüm o antidemokratik kurumların, bir biçimde muhafazayla, bu kez de kendilerine hizmet etmesini umacaklardır.

Meselâ Cumhuriyet'in kurucu babası ve darbeler sürecinde de ordusu, hedefledikleri amaçlar için hukuku araçsallaştırmışlar, her dönemde kurdukları rejim mahkemelerine birtakım işlevler ve görevler yüklemişlerdi.

Fakat AKP, aynı yöntemlerden giderek aynı sonuçların doğacağını sanki hesap edememiş gibi görünmektedir. Kendi halkına karşı en büyük suçu işleyen sanıkların göz göre göre birer mağdura dönüşmelerine sebep olmuştur.

Kimin ne hakkı var, bu mazlum milleti haklıyken haksızmış durumlarına düşürmeye; başına bu gelenlerle, abuk sabuk hâllere çevirmeye!

Reformları bilfiil yapmak varken, militarist sorunları kedinin sırtına yükler gibi, sadece mahkemelere havale ederek mümkün müydü içinden çıkmak?

Önce bu düzeni değiştireceğinizi söyleyeceksiniz, sonra da kaçım kaçım aynı yere döneceksiniz. Halkı aldatmak değildir de nedir bu yaptığınız sizin?

Demokratik bir ülkenin savunma ordusuna benzemeyi sağlayan düzenlemeleri es geçip, rejim ordusunda kalmanın size bir yararı mı olacak sanıyorsunuz? Eğer böyle bir beklentiniz varsa, şaşarım size.

Kaldı ki, ordunun mensupları TSK'nın özerk kurumsal yapısının sorgulandığının farkında bile olmadılar. Onlar olup bitenleri, AKP'nin kendine has siyasetinin sadece intikamcı bir yansıması olarak gördüler. Şimdilerdeki geri çekilme gayretlerini de korkmasına veriyorlar. Askerî Taktik'te bir muharebe şekli olarak Geri Çekilme, diğerinin taarruzi harekâtının o istikamette olgunlaşmaya başladığına; atağını, sıklet merkezini oraya taşıyarak, hızlandırıp derinleştirmesi gerektiğine bir işaretir.

Başbakan Erdoğan, sürgündeki Suriye hükümeti gibi, yatıp kalkıp o konuları işleyeceğine, dönüp birazcık da bu hususlara kafa yorarsa, sanırım yerinde olur.

Bu ülkede siyasetçiler, darbe kültüründen başka bir şey tanımadıkları için, iliklerine reform yapma duygusu sinecek yerde, tıpkı o beslendiklerinin yaptığı gibi, mahkemeler kurarak sadece bir öncekileri yargılamayı değişimin kendisi sanıyorlar.

Ama öyle değil işte!

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP değişiyor mu

Namık Çınar 15.06.2012

Söylenenlere bakılırsa, CHP'nin Kürt Sorunu'nun çözümü bakımından, son günlerdeki girişimleri nedeniyle değişimin öncüsü hâline gelmesi işten bile değilmiş.

Örneğin, *Cumhuriyet* gazetesinin o katı lâikçi Kemalist yazarına bakılırsa, **“AKP ile CHP'nin kamuoyu tarafından algılanan imajları, rolleri ciddi şekilde değişimlere uğruyor”**muş. Sonuç olarak, **“AKP, değişimi değil statükoyu, çözümü değil sorunları temsil eden bir rol değişimine uğruyor”**, boşalttığı yeri de CHP doldurmaya başlıyormuş.

Aynı zamanda sosyoloji profesörü de olan yazarımız, bir insanın, tutsağı hâline geldiği siyasal ideolojisi uğruna, bilimi dahi nasıl katledebileceğine bizatihi kendisi güzel bir örnek teşkil ediyor ki, bence buradan alınacak asıl ders de bu olmalıdır.

AKP'nin bilinen politikalarından giderek sapmalar yapmak üzere birtakım atraksiyonlara kalkıştığı, dinsel tutuculuklarını yoğunlaştıracığı taktik arayışlara giriştiği doğru elbet de.

Meselâ bunun için Erdoğan ilkin orta yere, kamuoyunu dalgalandırarak tartıştıracığı bir kıtır atıyor. Ayrıca çeşitli seviyelerdeki parti sözcüleri de, birbirleriyle çelişebilen açıklamalarda bulunarak konuyu iyice köpürtüyorlar. Herkesin kafası bir güzel karışırken, aynı zamanda tepkilerin şiddeti ve ne yönde geliştikleri de belli olmaya başlıyor.

Gelişmeleri izleyerek değerlendiren Erdoğan, tepkiler eğer dehşetengiz düzeylerdeyse, konuyu henüz olgunlaşmadığı gerekçesiyle askıya alma ya da konuşma yetkisi olan partililerin fikir ve söylem farklılıklarından uygun olanına yönelerek problemi giderme olanağı bulabiliyor. İşlevi partiye esneklik kazandırmak olduğu için, bazen partide kısa süreliğine yaşanan sanki bir anlaşmazlık varmış görüntüsü, öyle olmadığı hâlde, dışarıdan bakanları yanılgıya dahi sürükleyebiliyor. Zira bu yolla politikalarının geri bir adım olarak değil, lâzım geldiğinde partide varolan eğilimlerden birinin ağırlık kazanması olarak görünmesini sağlıyorlar.

Gerçekte AKP, bir sürü sebepler yüzünden sırtlandığı devrimci değişimciliğin zaten epeyidir ötesine geçmiş bir partiydi. Onu dinamik kılan koşullar söndükçe, o da aslını hatırlayarak, doğasına uygun politikalara geri dönmek isteyecektir.

Bu hususlara dair öyle çok şey var ki söylenecek; lâkin bugünün problemi olarak şimdi CHP daha çok öne çıkıyor.

Sonunda söylenecek olanı başında söylersek:

Eğer CHP, Kürt sorununun çözümünde değişimin bundan sonraki öncüsü hâline gelecekse, son durum buysa; eğer AKP'nin vazgeçmesi yüzünden CHP'nin Kürt yaklaşımı Türkiye siyasetinin en öndeki seçeneği olacaksa; biz bu konudaki çözümsüzlüğün Kemalist versiyonuna kürkçü dükkânına döner gibi döndük demektir.

Kaldı ki, CHP'nin meseleye tam burada müdahil olmak istemesi de boşuna değil zaten. Zira Kürt katarıyla on senedir dolanı dolanı gezinen AKP treninin yorgun çekicisinin bugün âdetâ istop edip durduğu istasyon, kendisine öyle yakın yerde ki, o soluğu ensesinde hisseden CHP, kömürle çalışan buharlı şimendiferini şimdi en başa bağlamaya talip görünüyor.

Bu durumu gözlemleyen çoğu kimse de, CHP'nin Kürt meselesi hususunda bir atılım içinde olduğunu sanıyor. Oysa bu hâl CHP'nin değil, toplumca bizim nereye geldiğimizin bir göstergesi sayılmalıdır.

Kürt sorunu, bol bol konuşup hiçbir şey yapmayarak çözülecek bir sorun değildir.

Kürt sorunu, düz ovada siyaset yapan bütün Kürtleri mahpuslara atarak ve sadece Türklerle Türklerin kendi aralarındaki mutabakatlarla hâlledebilecekleri bir sorun da değildir.

Kürt sorunu, yerleşim adlarının değiştirilmesi, kimi kültürel hakların tanınması, yerel inisiyatiflerin belediyecilikler kadarlık algılanması, vs. gibi sus payı önerilerle ve pazarlık etme becerileriyle de giderilemez.

Kürt sorununun çözümü, bu memlekette bir Türk'ün özgür bir Türk olarak yaşadıklarının sadece mevcut kadarını değil, ayrıca o Kürt'le daha iyi ve adil bir gelecek konusundaki özlemlerini de paylaşmayı gerektiriyor. Bir Türk'ün daha güzel yaşamak istemesi nasıl haklı ve meşru bir taleptse, bir Kürt'ün de daha güzel yaşamak istemesi o oranda haklı ve meşru bir taleptir.

Aslında bunları Türk, Kürt, Lâz, şu, bu diye ayrıştırmak da hatadır. Asıl olan **“insan”**dır. Bütün bunları hak etmek için insan olmak yeterlidir.

Milliyetçilikler ister ırksal ister dinsel olsunlar, her boyutuyla gerici kategorileştirmelerdir. Kaldı ki, bu memlekette **“Türk kimliği”**nin dahi Müslümanlık üzerinden kurulduğu unutulmamalıdır.

Boşnaklar, Çerkesler, Arnavutlar, Lâzlar Müslümanlık üzerinden Türkleştirilmişlerdir. Aynı şey Kürtlerden de beklenmiş, fakat onlar şu ya da bu nedenle asimile olmamışlardır.

Ama meselâ, bu sonuç Ermenilerden, Rumlardan yahut Yahudilerden beklenmemiştir. Çünkü onlar Müslüman değildirler. O yüzden Türkleştirmeye çalışılmamışlardır. Yani buradaki milliyetçilikler dahi milliyetçilik olmayıp, dinsel tertiplenmelerdir.

Evrensel insan haklarını ve değerlerini ölçü almak hem yerinde ve hem de yeterliyken, yazık ki bu ülkede çoğu insanın kafası bir hayli karışıktır.

En karmaşada ve en tutarsız olanlarsa CHP'lilerdir. Siyasetlerinin temelini köhnemiş görüşler oluşturmaktadır. Onlardan bütünüyle arınmadıkça, çağdaşığa çok ama çok uzak duran bir parti olmaktan kurtulamayacaklardır.

Sekülerliğin olması gereken o sivil ve demokratik çizgisini dışlayarak, bu toplumun ihtiyacı olan atılımlarını, dinsel kökleri ağır basan bir partinin pragmatik becerilerine terk ettikleri için de, ayrıca kınanmalıdırlar.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kurtulamayacak mıyız bu can sıkıcı şeylerden

Namık Çınar 18.06.2012

Son birkaç günün gazete haberlerini alt alta sıralayınca, olumluya giden hiçbir şeyin olmadığını görüp kederlenmemek elde değil, doğrusu.

Meselâ yan yana duran iki haber şöyle:

Elli iki eskort kız, subay kıyafetleriyle kışlalara sızıp birlikte oldukları subaylara şantaj yaparak, elde ettikleri gizli belgelerle casusluk yapıyorlarmış.

Ama öte yandan, Ombudsmanlık olarak da bilinen TBMM'ye bağlı **“Kamu Denetçiliği Kurumu”** yasası, askerî faaliyetleri denetimi dışında bırakarak yasalaşabiliyor.

Denetimsizlik yüzünden ne hâle geldiğini bir türlü anlatamadığımız TSK'nın, değme casusluk filmlerine taş çıkartan ilişkilerinin pazara çıkarıldığı gün, fahişelerin casusluk için girebildiği fakat Meclis'in denetlemek için giremediği bir yapı olarak muhafaza edilmesi; insana âdetâ, olsa olsa bu bir kamera şakasıdır, duygusu veriyor.

Bir başka haber ise şu:

12 Eylül'de idam edilen Veysel Güney'in cenazesini ailesine teslim etmeyip yok eden dönemin görevli subayı, tırım tırım aranıp da bulunamazken, güven ve huzur içinde rahat rahat fink attığı öğreniliyor, orduievlerinde.

Böyle mi olmalıydı?

Yok canından kopararak verdiği vergilerle, adam olsunlar diye okutup meslek sahibi yaptığı ve ömürleri boyunca kendilerinin bile imreneceği hayatlar sunduğu subayların, bunu bahşeden o mazlum halka, karşılığında göstereceği sadece ve sadece bir tek **“sadakat”** de olamıyorsa, neye yaradı şimdi bu, dinine yandığım, söyler misiniz?

Kışlaları, hastaneleri, orduievlerini, kamp ve lojmanları babalarının çiftliğine çevirip, halka karşı işlenmiş suçların zulası yapan bu Kırk Harami çamuruna, nasıl oldu da gelip saplandı bu ordu?

Konforlu yaşamlarında kasım kasım kasılırlarken tığ gibi görünen generaller, bulaştıkları suçun hesabını vermeye gelince, içi çürümüş kof ağaçlar gibi aylarca GATA'da yatarak, halkın elinden resmen kaçırılmadılar mı, göz göre göre?

Genelkurmay'da hukuk müşavirliği yapan hâkim generaller bile, darbeci paşaların yasadışı faaliyetlerine hukuki kılıflar bulmak üzere, **“Baba filmindeki Corleone ailesi”** nin avukatı gibi çalışmamışlar mıydı, daha düne kadar?

Bütün bu yapılanları hak ediyor muydu bu halk ki, **“hey, kendinize gelin!”** diyen çıkmadı, çoğu kendini sözümona aydın sanan CHP'li, solcu, ilerici kimselerden?

“Erdoğan düşmanlığı” öylesine bürümüş ki gözlerini, darbelerde en çok biz çekmiştik deyiverip, utanmadan çalışmadılar mı ve çalışmıyorlar mı hâlâ da, darbecileri kurtarmak için canhıraş?

Ama hadi, hadi gene iyisiniz. Gene sizin dediğiniz olacağı benziyor, sonuçta. Teslim etmek gerekir ki, siz kazandınız. Nihayetinde gide gide, trajedi ile komedinin sularının birbirine karıştığı o girdaplı yere varacağız, anlaşılan.

Zira bir başka haber ne diyordu, sessiz sedasız? Bir de ona bakalım:

HSYK’nın Yaz Kararnamesi’yle görev yeri değişen Balyoz savcısından sonra tek başına kalan diğer savcı, davanın duruşmalara girmeyen avukatlar yüzünden tıkanıldığını, bu durumda Başsavcılığın davayı bir başka yargı yerine taşıması gerektiğini ileri sürünce, zaten hanidir içine düştüğü cendereden nasıl sıyrılacağını muhtemelen kara kara düşünen mahkeme de, o doğrultuda bastı kararını ve oh be diyerek kurtardı kendini.

Böylece Balyoz davasında, tam da kuyruğuna gelinmişken, dosya sanki cami avlusuna bırakılarak bir güzel sıvışılmış oldu, fırsat bu fırsat.

Şimdi kapı kapı dolaşıp, karar verme cesareti gösterecek saftirikler aranacağı benziyor; ama korkmayın, bulamazlar. Artık hiç kimse aptal değil çünkü.

Hükümet olarak o zamanlar aklınız neredeydi de, şimdi kalkmış kendi kurduğunuz ÖYM’ler için **“demokrasilerde böyle mahkemelere yer yoktur”** diyerek ve davaların arkasındaki siyasal iradenizi geri çekerek, yargıçlara savcılara madik atıyorsunuz; kim yer, kim yutar zokanızı?

Ayrıca bu davalar başından beri de yanlış-yunluş sürdürölüp durdu, boyuna. Türkiye halkına karşı işlenmiş ihanetin devasa şemaili ortalıkta dururken, **“TC İcra Vekilleri Heyeti’ni cebren ıskat veya vazife görmekten cebren men etmeye teşebbüs”** gibi sadece dar anlamdaki bir iktidarı hedefleyen ve o yüzden de toplumdaki iktidar muhaliflerini hukukun yanına çekmeyen, Nuh Nebi’den kalma teknik bir hükümle; yahut belki kanunda failleri suçlamaya yarayacak doğru dürüst başkaca suçlar düzenlenmediği için de olsa gerek, bu kadarla yetinilmişti.

Şaşmamak lâzım gelir ki, daha düne kadar Genelkurmay başkanlarının nerede ve nasıl yargılanacakları dahi öngörölmeyp, tanzim edilmemiş bir ülke idi burası.

Politikacılar ve hâtta hukukçular bile, teşebbüsün cezalandırılmasını, fakat eğer can gitmişse nasıl olsa geri gelmeyeceği için, cinayetin işlenmesi hâlinde âdetâ artık cezaya gerek kalmadığını dillendirmekteki gibi sakat ve gülünç bir mantaliteyle akıl yürütür ve söyler dururlar hâlâ; darbelerin teşebbüste kalırlar ise cezaya, gerçekleşirler ise meşruiyete müstahak olduğunu, bu memlekette.

Ben onu bunu bilmem; bir darbe gerçekleşse de suçtur, gerçekleşmese de. Siz hele bir yazın bakalım kanuna da; gün olur, devran döner, çıkar sorulur hesabı.

Ayrıca, toplumu ideolojik kayıtlar altında tutan **“...değiştirilemez ve değiştirilmesi teklif edilemez”** tarzında dayatmalar var ya hani, işte o tavrı asıl burada devreye soksanız olmuyor mu? **“Darbeciler hedeflerini gerçekleştirse bile müeyyideden kurtulamazlar. Bu husustaki yasa hükümleri değiştirilemez, değiştirilmesi teklif edilemez”** demek çok mu zor geliyor size?

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ne değişti, söyler misiniz

Namık Çınar 22.06.2012

Her konunun birbirlerinden kopuk ve o oranda da birbirleriyle çelişen o kadar çok bilgi bombardımanı var ki ortalıkta, aralarında olup olmadığından bir hayli kuşku duyduğum akılcı bağı kurmakta zorlanıyorum, çoğu zaman.

Düşünsenize, bir süre önce Almanlardan iki buçuk milyar avroya alınacak altı adet denizaltı gemisi konuşuluyordu, meselâ. İlâve bir yakıt ikmâlîne gereksinim duymadan Amerika'ya gidip dönebilme yetenekleri övölüp duruluyordu, anımsadığım kadarıyla. Eğer bu ve benzeri maharetler yüzünden Napoli'de ya da bir başka müttefik limanda artık durmayabilecekleri uğruna o alımları yapıyorlarsa; sakın şaşmayın, sakın gülmeyin, ben bilirim malımı çünkü beklenir bunlardan. Hâtta sorun bakalım bir kendinize; artık denizaltı savaşları olur mu hiç yeryüzünde bu saatten sonra, diye?

Yine, ama bu defa iki buçuk milyar dolara 115 adet helikopter alımı sözkonusuydu, bir keresinde de.

Şimdi de dört milyar dolarlık uzun menzilli Hava Savunma Sistemi ihalesi sözkonusuymuş, medyanın yazıp çizdiklerine bakılırsa.

Ne ki, eğer füzeleri Amerika'dan satın alırsak, Rusya ve Çin bunu kendilerine karşı bir tavır olarak görüp surat ekşiteceklermiş; tersi olursa da, müttefiklerimiz. Bildiğiniz sakal, bıyık ve tükürük hikâyesi yâni.

Niçin yapılır bütün bunlar, anlamam; Rusya ya da Çin'den alacağın füzeleri kime atacaksın? Yahut Amerika'dan ne diye füze alasın ki, tek başına? Koskoca Batı'nın NATO müttefiki değil misin sen?

21. yüzyılın, geçmiş dönemlere nispetle daha fazla bir şekilde **“siyasal ve ekonomik içerikli uluslararası bloklar ve güçler çağı”** olacağı yoğalıp belirginleşirken, Türkiye'nin **“yalnızlaşma”**yı sözde bağımsızlık zannettiğı bir marifetmiş gibi algılamasının sonuçlarıdır, bana kalırsa, bu tutumlar.

Herkesler, savunma hizmetlerinde askerî ittifaklar yoluyla maliyet paylaşımlarına giderlerken; kurdukları o ortaklaşa savunma paktları sayesinde gereksinimleri olan savunma harcamalarındaki özkaynak giderlerini azaltırlarken; hâtta müttefik pazarlarında ellerindeki askerî kapasitelerini artık sanki ihracat ürünü bir enstrüman imiş gibi kullanabilmenin yahut kiralamanın/ kiraya vermenin olanaklarını tartışırken; anakronik değerlendirmeler batağının baş delisi bizler ise, birazcık palazlanmaya görelim, **“Sevr sendromu”**nun doksan küsur senelik iflâh olmaz dürtüsüyle, har vurup harman savurmaktayız bütçeyi, ki hepimize bir güzel afiyet şeker olsun!

Kaldı ki, otuz senedir özenle emzirip büyüttüğümüz iç savaşımıza harcanan en az yarım trilyon dolar parayı **“barut”**a yatırımasaydık; bir düşünsenize, kimbilir nerelerde olurduk şimdi, bu da başlı başına bir konu, takdir edersiniz.

Ne askerî ve yargısal bürokratik vesayette, ne diğerk demokratik gelişmelerde, ne de Kürt Meselesi'nde bir arpa boyu yol alabildik, üstelik.

Onca laga-lugadan sonra, Genelkurmay Başkanı'nın YAŞ toplantı masasındaki sandalyesi yan tarafa alınabildi bir tek, benim bildiğim. Bir de galiba, MGK'da karışık oturmaya başladılar, sivillerle orgeneraller.

AKP'nin on senelik siyasal mücadelesiyle geline bu nokta, bırak komik bulup da gülmeyi, boğazımızdaki düğümü gidermek için yutkunmaya bile yeterli değildir, bana sorarsanız.

Ayrıca siz, **“Kürt sorunu... Kürt sorunu...”** diye lâkırdısı edilerek sözümona helâk olunan bu kavramın, şöyle dört başı mamur bir şekilde içeriğine girildiğine; **“gelin bu sorunu çözelim”** denirken ne demek istendiğine, nelerin kastedilmiş olabileceğine şahit oldunuz mu hiç?

Ben olmadım. Ben şimdiye kadar hiçbir Allah kulundan, bu sorunun nasıl çözülebileceğini açık açık anlattığını duymadım.

Artık bundan sonraki hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağını derininde duyumsayan herkesin, el sürmekten kaçındığı bu ateşten küreyi bir başka neslin kucaklamasına bırakarak; âdetâ tüm tarafların zımnî bir mutabakatla çirkin bir dengede tuttukları çözümsüzlüğün sürdürülmesi hâli imiş gibi geliyor bu gidiş, çünkü bana.

Ancak tek önemli sorun, bir kerede ölen asker sayısı miktarı olup, sekizi dokuzu aştı mı, işte bu biraz sıkıntı yaratmaktadır. Aslında toplum buna da alışmış, gerek siyasetçilerin ve generallerin derhâl olay yerine koşturarak üşüştürmeleriyle olsun, gerekse medya dilindeki terennüm teranelerle olsun, geliştirilmiş bulunan uygun söylem ve ritüeller sayesinde, o atmosferi birkaç gün içinde dağıtılabilmek yeteneğinin kesbedildiği de bir gerçektir.

Eğer bu ölümler hakikaten yürekleri dağılıyor olsaydı, meselâ PKK’nın ne zaman üstüne gitse netice aldığını artık eblehlerin dahi kavradığı **“Dağlıca Karakolu”**’nun yerleşim binaları, muharip unsurların **“temas hattı”**’ndaki savunma mevzilerinden ziyade, Milli Eğitim’in ilköğretim okul binalarına benziyor olmazdı, inatla hâlâ.

Çünkü bütün bu işler; yâni Kürt meselesi başta olmak üzere, savunma harcamaları vs. gibi daha nicelerinin çözümlenebileceği temel platform **“parlamento”** olmak gerekirken, bu şimdi bizimkisi onun oyuncaktan olanıdır. Bu oyuncağın **“kurşun asker”**’den vekilleri, parti liderlerinin emirberleridirler.

Daha ilk satırı bozuk bir kitabın, diğer sayfaları kusur kalsın, ikinci satırına geçmek bile bizi yanılsıza götüreceksen; başka ne demem gerekir size, bilmem ki?

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Başörtülü eşe kurmay koca

Namık Çınar 25.06.2012

Makas değiştirdiği **“ustalık dönemi”** politikalarıyla artık Kemalist Militarizmle barış tesis etme safhasına geçmiş bulunan Başbakan Erdoğan’ın; meseleleri kökünden ele almak yerine partisinin Meclis grubuna hazırlatmış olduğu bir tasarıyla, **“kurmaylık yolu”**’nun kendi yandaşı olarak varsaydığı **“eşi türbanlı subaylar”**’a da açılabilmesinin, Harp Akademileri Kanunu’nda yapılacak bir değişiklikle mümkün olabileceğini ummak gibi bir gaflete kapıldığı görülüyor.

Eğer kanunun 11. madde d fıkrasındaki Akademi’ye giriş engel hâllerden olan **“...eşinin tutum ve davranışlarından dolayı...”** ibaresi kaldırılırsa, kurmaylığın dinibütün subaylar için de çantada keklik olacağına inanıyor.

Yâni, ele geçirmesi hâlinde bu defa artık kendisine çalışacağını hayâlini kuran ve o yüzden sistemin özüne inmekten vazgeçen Erdoğan, aslında generallere, **“kurduğunuz model ve sistemde bir sorun görmüyorum. Her mihnet kabulüm, yeter ki eşi başörtülü olan bizimkilere de şans tanıyın. Cancığer kuzu sarması olmamak için bir nedenimiz kalmaz, o takdirde sizinle!”** demektedir.

Bu işlerin, mevzuatlardaki kelime oyunları kadarlık meseleler olduğunu sanıyor olmalı ki; böyle yapmaktan umur bekliyor.

Öteden beri şunu söyler dururum:

Kanunda her ne kadar öyle olduğu yazılı ise de, Harp Akademileri **“lisansüstü”** okullardan değildirler. Keşke olsalar; lâkin akademik özgürlükleri ve bağımsızlıkları bulunmadığı için, sadece üstünden geçerek Harp Okullarının bir kez daha tekrarından ibarettirler.

Bilgi kaynakları da bire bir aynıdır. Ne ST 7-20, ne ST 7-40, ne ST 100-5, ne ST 101-5...yâni literatürde akla gelebilecek ne kadar kaynak varsa Harp Okulları'nda da Harp Akademileri'nde de birbirinin aynısıdır.

Zaten **“subaylık istidatı”** kazandırmak durumundaki Harp Okulu ders programlarında, öğrenilmesi akademik safhaya bırakılmış eksik askerî bilgiler olabileceğini düşünmek, subayların iyi yetişmeyip yetersizliğine işaret edecektir ki, bu hiç de akla uygun düşmemektedir.

Netice olarak kurmay subaylar, biri Harp Okulu'nda diğeri de Harp Akademisi'nde olmak üzere, âdetâ iki defa aynı eğitimi görmektedirler.

Pekiye neden böyle yapılmaktadır?

Çünkü mevcut düzenin mantalitesi, Harp Okulu'nu bitiren her **“devre”**nin subayları arasından **“sübjektif esaslara göre”** elemek suretiyle seçilen yüzde 10 kadarını yeni baştan ele alıp işleyerek, TSK'nın **“üst düzey komuta kademesi”** ile onların **“karargâh subayları”**nı bu tarz bir metotla süzüp yetiştirmek üzerinedir. Diğerleriyle aralarına, onları kışlalarda erbaş ve erlerin başında tutan ve oldukça budanmış yetkilerle sınırlandıran katı hiyerarşiler girecektir.

Nitekim Harp Okulları Kanunu'nun 7. maddesi a bendine göre, Harp Okulları'nın görevi **“...verilen görevleri yapan, emrindeki birliği eğitip yöneten muvazzaf subay yetiştirmek”** iken, Harp Akademileri için aynı hedef, Silahlı Kuvvetler'e **“komutanlık ve karargâh subaylığı”** yapacak olanları yetiştirmek olmaktadır.

“Ne var bunda?” diye düşünenler çıkabilir. Ne ki, buradaki kritik nokta, yükselmedeki ölçütler, artık askerî liyakatlerle değil, kanunun dahi en başa yazdığı şekliyle **“Atatürkçü görüşü tam olarak benimsemek”** durumundaki kurmayların, birbirleriyle bile resmî ideoloji çerçevesinde yürüttükleri o vahim siyasal yarışlarla götürülmektedir.

O yüzden de ömrü kışlalarda geçmiş piyade, topçu ya da tankçı gibi muharip sınıflar dururken, ordu donatım gibi bir yardımcı sınıftan gelinerek, bölük komutanlığı dahi yapmadan önce kurmay, sonra general, ardından da ordu komutanlığına başka türlü nasıl tırmanılabilir ki?

Örneğin dün geçen bir habere göre, Polis Akademisi'ndeki notlarla oynayıp 100 üzerinden 18 alanların da sınıf geçmelerinin sağlanmasını havsaları almayanların kavrayamadığı şey, artık polislik ya da askerlik gibi mesleklerde aranan hususiyetin, bilgi birikimi veya liyakatle yetişmişlik gibi değerler yerine, sadece ve sadece kurulu düzenin ideolojisine körü körüne itaatin yeterli görülmesidir.

O nedenledir ki, genç subayları, Harp Akademileri'ne özgürce başvurabilmeleri için sıralı sicil amirlerinin iki dudağı arasından kurtarmak lâzımdır.

Hem sonra, kendisi dahi aynı prosedürlerden geçerek kurmaylığa müstahak görülmemiş bir sicil amirinden, o konuda bir başkası için sağlıklı bir karar beklemek, nasıl bir aklın ürünü olabilir ki?

Tıpkı **“akşamcı”** birisinin, astının sicil hanesindeki **“alkole düşkün mü”** sorusuna not vermeye kalkışmasındaki garabet gibi, yâni.

Subaylığı sürmekte olan bir kişiye Harp Akademisi'ne gitmeye yaraşır olmadığını söylemek de, ayrıca **“subaylık nosyonu”**nu aşğılamak sayılmalıdır.

Kimin, neye lâıyk olup olmadığını ancak ve yalnız **“hukuk”** tayin eder.

İşte bu sebeplerden dolayı, militarist vesayetçi zihniyetleri tasfiye etmek yerine biraz da kendisi nemalanmak isteyen AKP'nin bu tavrı, her alandaki reformlardan kaçınmanın bir bedeli olarak, avucunu yalamaktan öteye gitmeyecektir, sonunda.

Sosyo-politik değışimleri belki de yüzyıllık süreçler gerektiren Arap kavimlerinin binyıllık sorunlarına gündelik yaklaşımlarla balıklama dalarak, başımızı böyle Suriye'yle olduğı gibi boyuna dertlere kararsanız, demokratikleşmesini tamamlayamamış bu yurdun inanç ve her türlü özgürlüğünün, değil kurmaylarda, onbaşı eşlerinde bile yitip gittiğini görür de, öylece donakalırsınız.

Benden söylemesi.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Din her derde deva mıdır

Namık Çınar 29.06.2012

Fernand Braudel muhteşem eseri **Akdeniz'**de, Avrupa'nın bir ucundaki Osmanlı ile diğer ucundaki İspanya'nın küresel hegemonyanın o dönemdeki kavgasını yaparlarken, 16. yüzyılın sonlarına doğru birdenbire bundan vazgeçerek yerel ve territorial sorunlara yönelmek suretiyle kendi içlerine kapandıklarını ve tarih sahnesinin daha sonraki perdelerinde artık ikincil, hattâ üçüncül rollerin aktörleri hâline geldiklerini nasıl da güzel anlatır.

Demek ki huylu huyundan vazgeçmiyor ve şimdi de Türkiye, AKP daha doğrusu Başbakan Erdoğan sayesinde, birazcık palazlanmaya görsün, küresel bir aktör olmayı hedeflediğini söylediğı hâlde, eski hinterlandında eşelenmekten öteye gidemeyecek olduğı bin yıllık sorunlar yumağına ayaklarını dolayarak, enerjisini boşu boşuna tüketeyeğı bir mecraya doğru sürüklenmeyi seçiyor.

Erdoğan'ın gözlük camları yüzyıllardır yanı başımızda kaynayan Arap kazanının buharıyla buğulandığından, küresel ölçekteki ilişkileri net görmesi giderek daha da zorlaşacağı benziyor.

İslâmiyet her konu için esas alınan **“yumuşak karın”** olunca, aklın süzgeçlerinden geçerek yeryüzü deneyimleriyle yoğrulmuş politikalar yerine, denk geldikçe ya Hz. Ömer adaletini ya da Hz. Ali umdelerini

rehber edinmiş bir millet olduğumuzu vurgulayarak; bizi, bin yıllık geri kalmışlıkların temel nedeni olan bir Bedevi kültürünün peşine takmaya yol açtığının farkına bile varamıyor.

O kadar da değil Sayın Başbakan!

Durun orada biraz!

Sizin gönlünüzden böyle şeyler geçiyor olabilir; ama bakalım biz nasıl görüyoruz meseleleri, düşündünüz mü hiç? Kemalizm'in militarist vesayetine karşı çıktık diye, uygarlığın evrensel birikimlerine de karşı olduğumuzu mu sanmıştınız, yoksa siz?

Şimdi artık beğenmeyip satılmışlıkla itham ettiğiniz o bir avuç sol-liberaller ile erdemli ve dindar aydınlar, kayıtsız şartsız demokrasi istedikleri için en önde olmasalardı, iki kişiden birinin oyunu öyle kolayından alabileceğinizi mi sanıyordunuz ki?

Bakın ben **“askerî taktik”**ten giderek, birazcık zihninizi açmaya çalışayım sizin:

Eğer gözlerini budaktan sakınmayarak savunma mevzilerinin ilerisinde tertiplenen **“temas birlikleri, örtme kuvvetleri, oynak savunma ve keşif unsurları, muharebe ileri karakolları”**, öngörüldüğü gibi usulünce değil de, sıdkı sıyrılıp yıldıkları için önde olmaktan vazgeçerek geri çekiliyorlar, daha doğrusu, amaçlardan sapıldığını görerek o uğurda savaşmayı bırakıyorlarsa; o vakte kadar işleri tıkırında yürüten **Asıl Muharebe Hattı** birliklerinin artık bulundukları yerde tutunmaları da mümkün olamayacak demektir.

Elbet de politikadaki eylemsel başarılar, yerlerini doğru değerlendiremediğiniz o yürekli insanların işi değildir; lâkin sonucun nereye varacağını sezinlemek, tarih boyunca daima onların becerisinden sayılmış durmuştur.

Erdoğan'ın düzen karşıtlığı, vesayetçi güçleri zayıflatıp **“Ortadoğulu kalma”**nın önünü açmak için idiyse, doğrusu bu çok yanlış bir düşünüş olacaktır. Akla değil de, her hâlükârda sadece dine yaslanmaktan gelen bu ifrat, Arap halklarından birine, meselâ Mısır'a, Suriye'ye, Libya'ya lider olsaydı; sanki hem daha çok sevinecekmiş, hem de âdetâ üstünde daha güzel duracakmış gibi bir yakıştırmaya yol açmaktadır.

Oysa Arapların işine bu ölçülerde karışmak ve müdahil olmak, kavga edenlerin arasına dalıp da onları ayırmaya kalkanın bıçaklanacak olması ihtimalindeki gibidir aynı. 1838'den beri süren çağdaşlaşma öykümüz hepimizin malûmu iken, henüz birkaç yıllık Arap Baharı'nın kimbilir kaç nesli kapsayacağı, hiç mi geçmez aklın köşelerinden? Tabii ki destekleyeceğiz ve özgürleşmeleri için yanlarında olacağız; ama akşamdan sabaha şıpınışi işler olmadığını bilerek, bu meselelerin.

Ayrıca, ülkenin makro-ekonomik olanaklarını büyük oranda kum- çakıl- çimento sektörüne gömerek, kalanıyla da dünya silah pazarının en bonkör ilk üç alıcısından biri yaparak çarçur eden Erdoğan, bu hovardallığıyla küresel belirleyen değil, olsa olsa belirlenen olacağını da kavrayamıyor, anlaşılan.

Savaş çığırkanlığı niyetiyle değil, madem baskına uğrayan gemine, düşürülen uçağına ânında yanıt veremeyeceğin ikirciklerin var; o yüzden Fenerbahçe kalecisi gibi kendisine doğru çekilen şutu tribündekilerden farksız olarak donakalıp seyredeceksen, bâri harcamalarını askeriyeğe değil, gelecek nesilleri daha müreffeh kılacak alanlara yap da, işe yarasın hiç değilse.

Bu söylemlerim, bürokratik militarist vesayeti savundukları hâlde kendilerini ilerici ve devrimci zanneden aymazların ekmeğine yağ sürmeyeceği gibi, aynı zamanda onlarla bir çizgide olmaya tekabül de etmez.

Çünkü onlar Erdoğan'ı yanlış buldukları için değil, her şeyden önce kurulu düzen öyle istedi diye muhalefet etmişlerdir. Düzene karşı tavır alan biri olarak, vesayet erbabının zerk ettiği ideolojik önyargılar adına, daha

yola çıkar çıkmaz reddedilmiştir.

Kaldı ki, o laikperest ulusalcılar, din kurumunu, sosyolojik bir olgu olmak yerine, tıpkı Erdoğan gibi ekonomi-politiğin temel bir değişkeni saymakla, aynı şartlanmışlığın öteki kutbunu temsil etmektedirler.

“Al birini vur ötekine” dedikleri, işte bu hâller için söylenmiş olsa gerektir.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Alçaklara kar yağdı üşümediniz mi

Namık Çınar 02.07.2012

Ben hep çalıştım size söylemeye, ama pek oralı olmadınız. Anlamıştım başımıza neyin geleceğini. Hanidir tutmuştu çünkü, yağmur yüklü bulutların an gelip boşanacağını hisseden romatizmalarım.

O yüzden uyarmaya gayret ettim, **“umudunuzu bağlamayın bu kadar o mahkeme kapılarına, yatırmayın bütün sermayenizi o yargılama oyunlarına”** diye sizi.

Boşuna değildi demem, **“mahkemeler kadarlık bakarak oluşturmayın şu kamuoyunu”** diye. Ne mal olduklarını sadece adliye ilişkilerine endekslerseniz, sekteye uğrarsa, **“aklanmaları yetmezmiş gibi, üstüne üstlük sonunda bir de haklı çıkacaklardır ayrıca, o darbeciler”**, demiştim de kulak asmamıştınız.

Hâtta hukuktan yana düşünmediğimi sananlarınız dahi oldu, belki de. Lâkin ben değil onlardı oysa, hukuku şark kurnazlıklarıyla her an guguka çevirebilecek potansiyelde olanlar.

Zira Başbakan ilkelerden giderek değil, **“ne getirir”** ile **“ne götürür”**ü hesab ederek hareket eden Makyavelist bir adam. 2005'te kendilerinin kurmuş olduğu bu mahkemelerin yedi sene sonra şimdi mi anlaşıldı, antidemokratik oldukları?

Uzatmadan söyleyeyim en iyisi size, madalyonun içyüzünü:

Toparlayıp içerilere attıkları daha ziyade TSK'nın vesayetçi odağında ve darbecilik geleneğinde esamileri dahi okunmayan, çoğu denizcilerden ve havacıardan oluşan yarbaylar, albaylar ve kendi dinsel hayatlarına şurada-burada dil uzatmış, düşmanca tavır göstermiş olan generallerle amirallerdir ki, artık güç gösterisi kazanılmış, hınç alınmış, yeterince tatmin de olunmuştur.

Kaldı ki iş giderek sarpa sarmakta, yargı yerleri ayrıntılara gömülerek konunun esasından uzaklaşmaktadırlar. Darbecilere karşı besleneceği umulan kamuoyu nefreti, yanlış tutumlar yüzünden bir türlü yeşerememiş; askerî müdahale plânları, televizyonlarda olsun mahkemelerde olsun, sivil kafayla ele alınarak değerlendirilmişlerdir. Bir Allah'ın kulu da çıkıp, meselâ **“sizin şu geri bölge dediğiniz yer neresidir, kuzum?”** diye sorma gereği bile duymamıştır.

Yargılanan darbeciler de o vakit, bakmışlar ki bunlar enayilik peşindeler, kızları damatları avukatları ve tüm siyasal yandaşları marifetiyle başlamışlardır bilgi kirliliği pompalayarak, özgürlük ve mağdurluk farfaraları

eşliğinde sızlanmaya; ortalığı kasıp kavurmaya; halkın ensesinde boza pişirecekken, mazlum olup çıkmaya.

Fakat asıl mühim sorun, sıranın giderek Karadayı, Kıvrıkoğlu, Koşaner ve ahretlik sırdaş Büyükanıt gibi, esasen darbelerin emir-komuta hiyerarşilerindeki gerçek kurucu babaları olabilecek generallerine doğru ilerlemekte olduğudur. Nitekim bunlardan Başbuğ'un beklenmedik tarzda içeriye alınması, dibindeki suyu biriken damlalardan ibaret iken, onu birdenbire taşan bir bardağa çevirince, Erdoğan'ı yeni bir muhasebe yapmaya sevketmiştir.

Ayrıca, şimdiki Kara Kuvvetleri Komutanı'nın amcası da olan eski Genelkurmay Başkanlarından Org. Hüseyin Kıvrıkoğlu'na yönelebilecek bir soruşturmanın, en iyi anlaştıkları bir süreçte **"yeni bir yüksek komuta krizi"**ne yol açmasını istemeyecekleri de ortadadır.

O yüzden, kısa bir süre önce MİT Müsteşarı'nın sorguya çağırılmasını iyi kullanmışlar; böylece bu mahkemelerin kuyusuna ilk kazmayı vurmanın yolunu o vesileyle bulmuşlardır.

Şimdi çocuk kandırır gibi diyorlar ki, o mahkemeler sözde devam edeceklermiş, sonuçlar alınana kadar. Yâni, hem **"büyükbaşlar"**ı vicdansızlık edip kanatlarının altına alacaklarmış, hem çoğu fer'i fail olan güç yetirebildikleri içeridekilere ise kazık atacaklarmış. Yahut da, her şeyleri sürüncemeye salarak, alıştırma alıştırma yedireceklermiş halka, söz verdikleri o görkemli yalanlarını.

Kim sahiplenecek pekiyi, kürsü kararlarını? Dertsiz başlarına dert almak isteyen yargıçlar mı? O denli aptal mı ki bunlar da yapacaklar, **"yürütme ve yasama"**nın arkalarında durması gereken siyasal iradeleri, sıvışıp kaçmışken bir oldu-bittiyle.

Kısacası, yalan dolan!

N'oldu; adamlara iftira etmiş, haksızlık yapmış noktasına geldik mi şimdi bir güzel? Ayıklayın bakalım pirincin taşını, nasıl oluyormuş Erdoğan'a güvenmek?

Genelkurmay Başkanlarından Işık Koşaner, **"bütün plânlarımız ellerine geçmiş, bizse uyumuşuz"** demişti de, tınmıydı hiç kimse. Ne ses bantları ele geçti, hiçbir şey yapılmadı.

Tanrı esirgesin, bir yakınınızın ırzına geçeceklerini tasarlayanların ses bandı ulaşırsa size, o kayıt hâkim kararı olmadan yapılmıştır deyip, oralı olmaz mısınız, başınıza gelse? Bağrınıza mı basarsınız öylelerini ki, halkın ırz ve haysiyetine musallat olanlara gelince, böylesi bir hoşgörülle yaklaşıyorsunuz şimdi?

Şehri kuşatan sokak kameralarını da kaldırın, o zaman.

Suç Teorisinin de, Toplumsal Güvenlik ve Yeni Savaş Konseptlerinin de, tüm eski anlayışların da, yeni veriler ve teknikler ışığında tekrardan ele alınmalarının gerektiği bir çağın içinden geçmekte olduğumuzu görmüyor musunuz, Allah aşkına? Köhne usûllerin, hurda önlemlerin, enkaz değerlerin yeni durumlara cevap veremediklerini, ille başınıza büyük belâlar açılınca mı kavrarsınız siz?

Londra'yı binlerce kamerayla gözetim altında tutan İngilizler, **"demokrasinin beşiği"** olmaktan vaz mı geçtiler, dersiniz acaba?

Devleti darbeyle ele geçirecek olanların aralarındaki konuşmalara “**özel hayatın gizliliği**” çerçevesinde bakılması gerektiğini söyleyenlere kanarsanız ve güvendiğiniz dağlara kar yağdığında da bir başka seçeneğe yer vermediğiniz için şaşırır kalırsanız, kusura bakmayın ama aslında siz bunlara müstahaksınızdır, müstahak!

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Orhan Miroğlu’nu Orhan Miroğlu’na şikâyetimdir

Namık Çınar 06.07.2012

Birgün bir sofrada ancak selâmlaşacak kadar rastlaştığım Orhan Miroğlu, Patnos’ta subay iken epeyi methiyesini işittiğim, at üstündeki o heybetli duruşuyla bir Urartu heykelciğini andıran Süphandağlı adındaki boylu poslu bir Kürt beyini çağırıştırmıştı, gördüğüm sırada bana.

Ayrıca, komşum da olur benim. Bazen bir cezaevi ranzasındaki gibi altlı üstlü, çoğu kez de sırt sırta, yazılarımız çıkar bu gazetenin sayfalarında. Yüreğim kabarıp, gururlanırım.

Ne ki, nasıl hayırlıdım beklemediğim anda bir bilseniz; şişede durduğu gibi durmayan bu imgelerin, geçen gün ummadık bir yaklaşımla kaleme aldığı o sihir ve sinir bozucu yazısıyla uçup gitmesi yüzünden.

Ben Ahmet Altan’ı pek severim. Onu mert, dürüst, değerli ve usta bulurum. Tıpkı yazılarım gibi, dostluğunu tatmakta “**geç kaldığım**” bir adam olarak görürüm. Ona haksızlık edilince ruhum kırılır. Aynı çatıya tüfek çattığım için de kavgasına katılırım.

Orhan Bey işte o yazısında, kendi düşündükleri değil de, onun yazdıkları üzerinden giderek, “**sevgili Ahmet Altan’ı, epeyi zamandır Başbakan’a yönelik bir paranoyaya dönüşmüş görünen, işe yaramadığı gibi iyi niyet de taşımayan ve ancak Aydınlik ya da Cumhuriyet’e yakışacak nitelikteki yazılar**” betimlemesiyle, sanki eleştiriyormuş gibi yaparak, kalkmış yerden yere vurmaya deniyor.

Haydaaaa!

Daha çocuk yaşta TomMiks-Teksas okurken, kendi el becerisinin hızına güvenenlere “**silâhşör**” dendiğini nasıl öğrendimse; göz-gez-arpacığın hizasına rast getirerek, bir köşede ofsaytta top bekler gibi adam bekleyenlere de “**tetikçi**” deneceğini öğrenecektim, biraz büyüyünce de.

PKK sizi,böyle yaparak ölümle tehdit ettiğinde önünüze kalkan olan birine söylenecek lâflar mı şimdi bunlar, Sayın Miroğlu?

“**Yazı alanında bir kimlik edindinizse**”, Taraf’ı yaratan o adamın sayesinde olmadı mı bu da, bir kadirşinaslığınız dahi yok, geçmiş günlerin onca yüzü-suyu hürmetine?

Kesip serinleyince, kabukları üzerine hep işlemeye mi kalkar insanlar bu Anadolu’da, o bildik karpuz öyküsündeki gibi?

Ki geçenlerde aramızdan tepkiyle ayrılan yazarlara, **“çok zor süreçlerden geçmiş olan bu gazetenin başta Başyazarı olmak üzere, ipini kolayca çekip defterini dürme çabasındakilerce itibarsızlaştırılmasına, imi timi belirsiz insanlar haline getirilmesine”**fırsat verilmemesini öğütlemenizden bu yana henüz daha **iki ay bile** geçmemişken, ne oldu da artık bu denli kezzaplaştınız?

“Ayakta kalma gücünüzü edindiğiniz ve sizin dahi ipinizi çoktan çekecek olanlara karşı sığınılacak bir liman olarak gördüğünüz Taraf’ın zayıflamasını ve güç kaybetmesini istemediğinizin” daha mürekkebi bile kurumadığına göre, ne gibi şeyler gelişti de şimdi birdenbire farklı düşünmeye başladınız? Başbakan’a karşı **“insafla bağdaşmaz”**bulduğunuz tavrı, bildim bileli süren bir şey; yeni değil ki!

Zaten her biri başına örülmüş çorap gibi duran her an elli tane dava dosyası varsa; Başbakan’ın açtıklarıdır, kalıbımı basarım, en az yarısı.

Öyleyse ne?

Üstelik,sizden mülhem bir insiyakla **“durumdan vazife çıkaran”**hemfikir kalemşorlar da**“kendini bitiren yazar”**tanısıyla şöyle bir yekinip patlatıvermesinler mi çabucak, Başbakanlık basın kuvvetleri meydan muharebesinde hep birlikte tesis etmiş olduğunuz taarruzi harekâtın hazırlık ateşindeki parça tesirli tahrip danelerini; ki içeriden biri olarak hem pes, hem bravo size!

Ama neden; görünenmiş gibi durandan farklı bir sebebi olmalı değil mi bunun?

Eğer Başbakanı alkışlayan **“dünün Ahmet Altan’ı değilse Ahmet Altan”**; artık dünün alkışlanan Başbakan’ı olmaktan vazgeçtiği için değil midir, Başbakan da?Kim görmez Erdoğan’ın değiştiğini, gözlerini bilerek yumanları saymazsak?

“Neo-ittihatçıları Silivri’de tutan irade, Başbakan’ın iradesinden başka bir şey değildir” diye yazdığınız günün gecesi, bu sefer onları bırakan bir irade geçecektir meclisten, âdetâ sizinle alay eder gibi.

Her zaman yaptığı gibi, Sayın Başbakan (hoş, CHP, BDP ve hemen bütün kesimler ondan farklı değiller, elbet de) Leyla Zana’yla gerçekleştirdiği görüşmesinden sonra bir kez daha, **“tarafklar anlaşılırsa, ne diye çözülsün ki?”** demişti anımsarsanız, Kürt Sorunu için.

Bir ülkenin siyaset kurumu, halkın bir bölümüne özgü hak ve özgürlüklerin neler ve ne kadar olabileceğini, tıpkı vitrindeki ürünlere onları aleni kılan etiketler koymayan bir şark bezirganı gibi, her kimlerle olursa olsun pazarlık konusu yapar mı hiç?

Ben sizin gibi Kürt olmadığım hâlde (ki bu ne bir marifet ne bir zafiyettir; insan olmak yeterlidir, her şey için), bu meselenin çözümleri, temel hak ve özgürlüklerin peşinde koşmak dururken, pazarlık becerileri bağlamında ele alınacak bir şey midir de, toz kondurmuyorsunuz Başbakan’a, Ahmet Altan’ı ve Taraf’ı beleyerek toza toprağa üstelik?

Hayır, hayır...başka bir şey olmalı...

“İnsanın, yazdığı yazılara daha iyi bir telif almasının en doğal hakkı olduğunu” söylüyorsunuz ya bir yerde, tamamen katılıyorum size. Hele bir de başka bir geliriniz yoksa, valla sürüm sürüm sürünürsünüz benim

gibi. O yüzden hiç kınamam.

Ama yarın-öbür gün, Başbakan'ın emrindeki gazetelerden birine füze misali dikey geçiş yapar da, ayrıca önümüzdeki dönemde bir hayli boşalacak olan AKP saflarında politika yapmak uğruna attığınız bir gülücük içinse bütün bunlar, **"bu satırları dasadece ve sadece bir üzüntünün dostça dile getirilmesi olarak okumalısınız"**, o takdirde.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Eski yeniyi yendi

Namık Çınar 09.07.2012

Ben onu bunu bilmem. Bütün bu olup bitenlerin tek bir mânâsı vardır, bana göre. Bu ülkenin seçkinlerini cezalandırmaya kalkmak, öyle canınızın çektiğinde yapabileceğiniz işlerden olmadığı gibi, karakalabalıkların temsilcileri olarak seçtiklerinizin de harcı değildir. İyice sokun kafanıza bunu. Eğer şimdi anlayamazsanız, korkarım bir daha hiç anlayamazsınız.

Babanızın çiftliği mi sandınız burasını? Asarız, keseriz, şöyle yaparız, böyle yaparız!.. Seçim meydanlarında, şurada burada heyecanla sarfedilmiş, hep yapılagelen ancak kıymeti harbiyesi de olmayan, geçersiz söylemlerdir bunlar. Ne siz, ne size benzeyen başkaları, onlara has tedbirleri onlara karşı silah gibi kullanarak; Türkiye'nin kremasındakileri öyle aklınız sıra kulaklarından tutarak atabileceğinizi mi umdunuz kodeslere, haa?

Hesap sormakmış, eşitlikmiş, adaletmiş... ferishtahınız gelse, lâf bunlar lâf; Türkiye burası! Hâtta elinizden kayıp, kaçınılmaz olarak hapse düşseler dahi, sonunda tırım tırım villa gibi cezaevi aramak zorunda kalırsınız, böylelerine.

"Türkiye'de siyasal bir aktör olarak ordu ve bir yönetim tekniği olarak militarizm, birbirini izleyen darbeleri müteakip inşa ettiği Milli Güvenlik Devleti formunu yapısallaştırmayı, kitleleri zapturapta almak için Askeri Yönetim Biçimini olağanlaştırmayı, İdeolojik ve Kültürel Militarizmi gündelik hayatın bir parçası olarak yaygınlaştırmayı" bütününü becermiş ve ruhlarımıza sindirtmiş bulunmasına karşın, yapabileceğimizi sandığımız bir anda, biz de onu tasfiyeyi beceremedik, gördüğünüz gibi.

Gün geldi dünyanın her yerinde, Almanya'da, İtalya'da, İspanya'da, Yunanistan'da, Arjantin'de; daha sonra Bulgaristan, Romanya ve çoğu sosyalist ülkede; şimdilerde kaş-göz yaparak da olsa Arap dünyasında, Mısır'da, Cezayir ve Libya'da, Irak'ta, Suriye'de bir şekliyle hesaplaşıldı da, burada olmadı ve olamayacağı ortaya çıktı, yazık ki. Oysa bu safhalardan geçilmeden, hesaplaşmalar yapılmadan demokratik de olunamayacağı kavranamadı gitti, bir türlü. Yetmiş beş milyon, darbe davalarıyla yattık, şike davalarıyla kalktık; gene biz, gene biz kaybettik, onlar kazandı, her seferinde olduğu gibi.

Yasalarda olsun, yargı yerlerinde olsun, meğer sorunlar varmış. Yaa, öyle mi? Vah vah! Günaydın, o zaman size. Karakalabalıklar ömür billâh yaşıyorlardı bunu, hâlbuki. Buralar başından beri demokratik değildi ki zaten.

Ne ki kendilerine karşı, demokrasi içinde imişiz gibi nispeten çekine çekine hareket edilen ve şöyle ya da böyle

titiz muameleye çalışılan, ama sizin mazlum gibi göstermeye kalktığınız o darbeciler, kırk yıllık faşistliklerini yığınlara uygularlarken, neredeydi aklınız? Yargılanan değil de, yargılayan irade güçlü olsaydı, böyle mi olurdu sonucu?

Başarılı dezenformasyonlarla öyle bir taktik uyguladılar, halka karşı işlenmiş dünyanın en ağır suçlarını öylesine örttüler ve yargı alanında oldum olası varolan kusurları ne çıkarmayı öylesine becerdiler ki; sanırsın bir sürü masum ve saygıdeğer adamı âdetâ işkence ederek mahpuslarda çürütmeyi kafaya koymuş ceberut bir hkmetle, onun şakşakıları gibi duran birtakım intikamcı gericilerden, çok bilmiş aklıevvel liberallerden ve geçmişin durağan solculuklarını açtıkları görülmeyip AB'nin anlamsız yere hayranı sanılan birkaç zibididen oluşan bir koalisyon manzarası konu, sonunda kamuoyunun önüne.

Son elli yılda dünyanın en sık darbe yapan ordusuna, bari azıcık olsun ihtiyatla yaklaşabilmek için bir parçacık tereddüde bile yer vermeyerek, operasyonun bu tarzda gerçekleşmesine canhıraş çalışmış olan politikacı, hukukçu, gazeteci ve niversite hocası gibi kimi siviller, sonucun elde edilmesinde baş rol oynamışlar, örneğin çıktıkları Tv'lerde **"darbe oldu da biz mi görmedik"** diye alay ederlerken, faşizmden yana bayrak sallamışlardır.

Bu adamların yargılanmamaları, neticesinde de ceza almamaları için bin dereden su getirmişler, oldum bittim varolan hukuki sorunları bahane ederek ve ne çıkararak, ilk kez köşeye kısıtılmış olunan askerî vesayet ve darbe erbabını, gargaraya getirip kurtarmaya başlamışlar, yavuz hırsız kesilip ev sahibini bastırmışlardır.

Buranın, darbe yapanları yargılayıp cezalandırabilecek bir ülke olmadığı bütün açıklığıyla görülmüştür.

Üstelik bunu, sözde en güçlü ve en kararlı görünen AKP üzerinden realize ederek, ona tkrdğn bir güzel yalatmışlardır ki; kulaklara küpe olsun ve bir daha hiç kimse yeltenip de boyundan büyük böylesi işlere kalkışmasın.

Meclis Başkanı Cemil ek, karambolde çıkarılan o kararlar için hkmete destek olacak şekilde, **"umarım yeni düzenlemelerin mesajı alınmıştır"** diyerek, mahkemelere davaların peşini bırakmaları sinyalinini vermeyi de ihmâl etmemiştir.

Çünkü iklim dedikleri şey başka olup, o yasalarda yazmaz. Ama hiç kuşkunuz olmasın, meclis aılana kadar üç-beş aya kalmaz herkes tarafından öğrenilir.

Bu, hep birlikte yürütülen bir operasyon olup, sadece Kürt problemlerine özgü olanlar eskide bırakılmış, ona el sürülmemiştir.

Geçenlerde bir Tv'de, artık onbaşıların bile daha sağlıklı baktığı meseleleri, bana bulaşmasına fırsat vermeden tartışmaya çalıştığım emekli bir generalden dinledikçe, **"neden benim gibi subayları atmış, onun gibi olanları da general yapmış"** olduklarını yeniden hatırlayarak, içimden acı acı güldüm ve bu ülkenin değişmemesine yol açan direncin, değişmesini isteyen dinamikten hâlâ daha güçlü olduğuna üzülerek karar verdim.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

AKP kitle partisi mi, hakim sınıfın partisi mi

Namık Çınar 13.07.2012

Düşünüyorum da, Türkiye’de siyasal partiler iktidar olmayı hiçbir zaman sınıfsal bir mücadele meselesi olarak görüp, bu anlayışlarla yapılanmadılar. Birbirlerinden o çerçevede ayrıışmadılar.

Çok oy alıp tek başına iktidar olmak, istikrar bakımından meziyet sayıldı. Ne yapacaklarsa oyalanmadan yapmak, iktidar partilerinin takdir edilen en önemli vasfı hâline geldi.

Nitekim DP, AP, Ecevit’in CHP’si ve daha sonra ANAP, şimdilerde ise AKP bu çizgiyi temsil ederlerken, tıpkı “torba kanun” mantalitesinde olduğu gibi, seçmenlerin hepsini aynı çuvala koyan “kitle partileri” oldular.

O yüzden de hiçbir vakit, “imtiyazsız sınıfsız, kaynaşmış bir kitleyiz” yalanından kurtulamadık.

Tabii ki istikrarsızlığa özenmiyorum. Ama bu, ne olursa olsun yeter ki istikrarlı olsun merakı, herhangi bir otoriteriyen yapıdan elde edilebilecek eski bir pratik olup, yakamızdan Cumhuriyet tarihi boyunca düşmeyecek; âdetâ bize sürekli göz kırpan ve yanımız sıra yürüyen nöbetçi şeytanımız olacaktır.

Demeğe gelince “kitle partisi” diyoruz da, bakalım gerçekten öyleler mi?

Eğer toplum, çıkarları birbirleriyle örtüşmeyen sınıflardan ve bu sınıflar da dikey hiyerarşiler tarzında biçimlenen alt alta üst üste katmanlardan oluşuyorsa; “devletin yaptırım gücünü ele geçirerek toplumsal artığı yeniden dağıtmak” demek olan iktidar hegemonyası, nasıl olur da bu kesimlerin hepsine birden mutluluk bahşeder?

Demek ki ortada kocaman bir yalan var!

Esasen şimdinin siyasal partileri, umut edileceği üzere sınıflar temelinde kurulmak yerine, peşinen tasarlanmış “hegemonik projeleri”yle siyaset pazarını olabildiğince kitlesel olarak kucaklamaya çalışan bir “işletme gibi” doğuyorlar. Ama bu hegemonya projelerinin inşası sürekli mücadeleler ve tadilâtlar içerdiğinden, ucu açık süreçlerde genleşiyor ve yeni biçimler alabiliyor.

O nedenle AKP’nin kısa tarihindeki sapmalar, durmalar, istikamet değiştirmeler işte bu çerçevede değerlendirilirse ve yola çıktıklarındaki anla şimdinin arasındaki farklar bu süreçteki mücadelelerin tadilâtları olarak anlaşılırsa, sanırım daha doğru olur.

Ne ki tam burada atlanmaması gereken çok önemli bir husus var. Ne denli farklı imişler sanısı verilerse versinler, aslında tüm siyasal partiler Cumhuriyet tarihi boyunca, bir başka seçeneğe izin vermedikleri hep aynı hegemonya projesini sürdürdüler, başından beri.

İlkin, kapitalistik sermaye birikimini zor yoğun yöntemlerle tarımdan devşirmeye çalışan “devletçi tek parti dönemi”; bunun ardından, yorulan toplumun damarlarına popülist sakinleştiriciler zerkederek aynı projeyi sürdüren “DP dönemi”; onu takiben bildik tarlanın tekrar bellenip havalandırılmasını müteakip yeniden ekilen aynı hegemonik projenin bu sefer plânlı kalkınmacı ve ithal ikâmecî metodlarla ele alındığı “27 Mayıs darbesi dönemi”; sonrasında, faşistik tedbirlerin daha da arttırılarak, önceliğin Milli Güvenlikçi bir Devlet konseptine bırakıldığı “12 Mart-12 Eylül-28 Şubat darbe süreçleri dönemi”; ve araya sıkışan “Özal faktörü” ile, görece daha liberal görünmekle beraber neticede aldatıcı bir rahatlama getirmiş görünen şimdiki “AKP dönemi”.

Bütün bu safhaların ortak bileşeninin, “gerçek bir demokrasiyi bir türlü üretememek” olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz.

Çünkü bu ülke, “Gerçek Pazar Ekonomisi”nin çeşitlikçi ve rekabetçi özgür dünyasına hiçbir vakit heves etmeyerek, çoğu zaman kolektivist görünüp ama daima rant-faiz-kira erbabını başa koyarak; her safhada eskinin aynısı olan hegemonik iktidar projesini, tabî kitleleri ya zorla ya da avutarak, ama gözetmeyi elden hiç bırakmadığı hakim sınıf çıkarlarını hedefinden asla şaşmadan koruyarak, bugünlere kadar gelmiştir.

Devlet nezdindeki iktidar hegemonyası her seferinde hakim sınıfın lehine olarak kurulacak olsa bile, konjonktürün özgürlüklerden yahut baskılardan yana esmesi hâllerini işaret eden atmosfere de bağlı bir şekilde, toplumun talî ve tabî unsurlarından destek koparmak da zorunludur.

İşte bencilce arsızlıkları ve uzun vadeli öngörüsüzlükleri yüzünden bazen bunun önemini kavrayamayan ve o nedenle de yeri ve zamanı olmadığı hâllerde de ekonomik ve politik tahakküme meyleden hakim sınıfın ve bu işlerin payandalığını yapan sivil-asker üst bürokrasisinin buna tevessül eden kimi unsurlarını cesaret edip gerektiğinde bu uğurda silkelemek, siyasal iktidarı esasen halktan ve demokrasiden yanaymış gibi göstermesi ve popüler kılması işten bile değildir.

Bu tarz siyasal iktidarlar, tüm toplumsal sınıfları kendi sandığında toplama becerisi göstererek, iktidar oluşlarının özündeki sınıfsal niteliği ve asıl sözcüsü oldukları hakim sınıfın ve düzenin çıkarlarını, ya din ve mezhep ya da milliyetçilik üzerinden giderek örter ve görünmez kılarlar.

Böylece tüm kesimleri kucaklayıp aynı potada eritiyorlarmış izlenimleri yüzünden kendilerine “kitle partileri” denir ki, aslında hemen hepsi de Kemalizm’in “solidarist” vasfından üreyegelen siyaset mühendislikleridir. Bu yolla sınıf bilincini yok ederek, hem toplumun o tarzdaki örgütlenmelerini ve dolayısıyla gerçek demokrasiyi engellerler; hem de sadece birbirlerine seçenek görünen versiyon ve yöntemlerle aynı düzenin sürmesini sağlarlar.

AKP’nin de onlardan biri olup olmadığını bellemek, yaptıklarından değil, ancak yapmadıklarından giderek anlaşılabilir.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Siz adamı bu gidişle Ergenekoncu bile yaparsınız alimallah!

Namık Çınar 16.07.2012

Bir önceki yazımda, yurdumuzdaki düzen partilerinin, esasen sadece hâkim sınıf çıkarlarını gözettikleri hâlde sanki tüm toplumu kucaklayacaklarmış gibi yaparak kendilerine “**kitle partisi**” görüntüsü verdiklerini; kat ettikleri yolun ise, amaçladıkları hegemonik projenin inşası sırasında karşılaşılan mücadelelerin seyrine göre ucu açık süreçlerde şekillendiğini anlatmış; lâfı AKP’ye getirerek, onun kısa tarihindeki durmaları, sapmaları, istikamet değiştirmelerini işte bu çerçevede anlamak lâzım gelir demekle yetinmiş, fakat yazıyı buradan sürdürmemiştim.

Öyleyse gelin bunu şimdi yapmaya çalışalım.

Eskiden beri benzetir dururum: Hani çocuk dergilerinde, “**çıkış**”ın yalnızca birinde olduğu dolambaçlı yollarla örölü labirentler vardır da, kalemin ucuyla takip ederek hangisinin doğru olduğunu bulursunuz ya; işte diğer partilerden farklı olarak AKP’nin önünde durduğu, hâttâ içine girerek bir miktar yol da aldığı seçenek, başlangıçta o doğru olan kapıydı.

Ne ki, çıkışın tek mümkün olabildiği bu yolda önce duraklayarak, ardından geriye dönerek, yetmezmiş gibi şimdi de duvarlarından atlayıp diğer partilerin çıkmazlarına düşerek, özellikle de ustalık dönemim dediği bu üçüncü safhada yola koyulduğundaki amaçlarından tamamen saparak, dosta düşmana parmak ısırtacak kertede gericiliklere savruldu gitti.

Ben, “**çıraklık**” diye tanımladıkları safhanın, AKP açısından tüm toplumsal dinamiklerin ve siyasal aktörlerin hep birlikteki reaksiyonlarıyla etkiledikleri bir süreç olması bakımından en “**demokratik dönem**” olduğu için verimli geçtiğini düşünüyorum.

Erdoğan’ın bu sıradaki rolü, bir orkestra şefininki gibi “**dönemin bestesi**”ne sadık kalınarak icra edilen bir koordinatörlükten ibaretti.

“**Kalfalık**” dedikleri süreçte ise, kurumsal yapının yerini giderek Erdoğan’ın alacağı; demokratik çoğulculuğun gelişecek yerde güdükleşerek, partinin tek sesli bir lider profiline doğru evrileceği seziliyordu.

Ve nihayet şimdiki “**ustalık**” döneminde artık parti-marti diye bir şey kalmamış olup, mutlakçı bir önder olarak sadece Erdoğan vardır.

Çıraklık, kalfalık, ustalık gibi betimlemeler, bireysel öyküsündeki tırmanışının sadece Erdoğan’a ait otoriterleşme basamakları olup, ne partiyi ne de ortaya konmuş bir düşünce sistematiğini besleyebilmiş aşamalar sayılabilir.

Kemalizm nasıl bir çizgi izledi idiyse, şimdi aynısını Erdoğan, bu defa dinsel muhafazakâr bir versiyonla kendi üzerinden kurgulamak istiyor.

Tutar mı?

Dünyadaki tek sesliliklerin sapır sapır dökülerek yok oldukları bir çağı duyumsamak bir yana, insanlığın yeni hayat tarzı, tıpkı internet gibi bir merkezden yönetilmeyerek, karar süreçlerine herkesin katıldığı ve o yüzden kosmos’daki gibi kaotik düzenliliklerle, birbirinden bağımsız gibi ama birbirlerine o oranda da sıkı sıkıya bağlılıklarla biçimlenirken, hiç mümkün müdür artık böylesine geri kafalı hevesler?

Ne ki şimdiki hâlde, her anlamda Erdoğan tarafından yönetiliyoruz. Hepimiz artık onun bireysel becerileri kadar varız. İcraatlarıyla bizi sadece kapasitesi kadarlık yaşatmakla kalmıyor, “**yürütme**” tekelinin yanı sıra “**yasama**” tekeli de onda olduğundan, ayrıca yaptığı kapasitesi kadarlık yasalarla hepimizi sustalı maymuna çevirmeye çalışıyor.

Erdoğan hem çok hırslı ve o ölçüde de çok çalışkan bir adam; cesur da, mert de hem. Bu meziyetlerine diyecek pek bir şey yok.

Ama gerici. İnsiyatif aldıkça, bizi ileriye değil geriye götürüyor âdetâ. Kaldı ki her monist yapı, niteliği gereği gericidir. Birey olarak ağzınızla kuş tutuyor bile olsanız, değişmez bu.

Kaldı ki Erdoğan vasat bir adam. Demokratik bir düzende o vasatlık iyi şeylere kadir iken, bu koşullarda kötü bir monarşiyi hatırlatıyor.

Çıkışı olan kapının önünde durduğu vakit kendisini destekleyenleri, şimdi yanlışlara sapınca eleştiriyorlar diye düşman ilân eden akıl (ya da akılsızlık), inanın darbecilerinkinden daha çok zarar verir, Türkiye'nin tıknefes demokrasisine.

Örneğin, üniversite hocalığının yanı sıra 44 yıllık bir yazı adamı da olan Prof. Dr. Mehmet Altan'ın, ilkinde 28 Şubat sürecinin faşist generalleri kalkmıştı kalemını kırmaya; ikincisinde de şimdinin Erdoğan'ı. Bu iki süreç arasındaki benzeşen bağın ve ortak paydanın, düşünebiliyor musunuz korkunçluğunu?

En tepedeki üç beş generalin kendisine munisçe yaklaşımlarına tav olup Cumhuriyet tarihinin o devasa ordu sorununu ve ufak tefek rötuşlarla geçiştirdiği derin Kürt problemini ve saymakla bitmeyecek nice reformları rafa kaldırarak...

Şarkın o parçalayan ve bölen dinci, mezhepçi ve milliyetçi damarına yüklenip, hâttâ Bahçelievler katliamcılarını Rahşan affına rahmet okutacak tarzda salıvermek suretiyle o milliyetçiliklerin kül altındaki korlarını dahi üfleyerek...

AB ile ilişkilerimizi, çöken, yitip giden, yok olan, tek dişi kalmış bir medeniyetle yüz yüzeymişiz gibi algılayan ve sunan eski bir hastalıkla talileştirerek...

Bunun yerine, yeryüzünün üçüncü ligdeki şark despotlarıyla yüz-göz olup, sonu düşmanlıklarla bitecek dostluklar tesis ederek...

Düzeltilmesi bir hayli zor ve içinden çıkmakta sıkıntı duyacağımız enerji, zaman ve diplomasi kayıplarına sürüklüyor bizi.

Siz adamı bu gidişle “**Ergenekoncu**” bile yaparsınız, alimallah!

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erdoğan ve ordu

Namık Çınar 20.07.2012

İktidarının bu üçüncü dönemindeki gerici siyasetinin merkezini, bir ve ikinci dönemlerin çağdaşlıklarından bir hayli uzaklaşmış olarak Milli Görüş çizgisindeki kadim hastalığının argümanları olan dinci/ mezhepçi ve milliyetçi değerlerle yeniden kurmak suretiyle içini bu yönde doldurmaya karar vermiş görünen **Erdoğan**'ın, seçilmeyi amaçladığı Cumhurbaşkanlığı hedefine rahatça ulaşabilmek için, orduyla da artık iyi geçinmeye çalışması ve o nedenle de ilişkilerinin uyumla sürdüğü izlenimlerini vermesi, acaba ne kadar gerçekçidir dersiniz?

Doğru mudur bu görüntü? Ordu, bu maksatlar için tasarlanmış bir zokayı yutar mı sizce hiç? Ya da, ortada bir zoka varsa onu kim yutar? Halk mı, entelektüeller mi, generaller mi, **Erdoğan** mı?

Bir hükümeti güçlü kılan sadece yüksek oy oranı mıdır sanıyorsunuz? Darbelerle devrilen **Demirel**'in nasıldı aldığı oy miktarları hatırlamıyor musunuz?

Zira toplumun dinamizminden gürül gürül neş'et ederek herkesi sarmalayan ve muhaliflerin dahi kabullenmekten başka çareleri kalmayan; önünde duramayarak boyun eğecekleri o sihirli **"meşruiyet iklimi"** yoksa, kim takar sanıyorsunuz sizin sandık hesabınızı?

Kaldı ki, Türkiye'nin toplumsal bedenini çelik putrellerle sarmalamış bulunan militarizmin vesayetini, aptallıklar festivalinin balonlarındaki helyum gazı gibi bir lâhzada uçacak sanmak, ayrıca nasıl bir gaflet olabilir ki?

Hem üstelik Silahlı Kuvvetlerin bu son komuta heyeti de, arkalarını dolduran reformistliklerden artık saptıkları için kurmay ve generallerin önemli bir bölümünü dağıtarak hapislere attıkları o tutumları nedeniyle giderek sadece intikamcılara benzemeye yüz tutan ve zaten sosyopolitik görüşlerine de oldum bittim ifrit oldukları bu siyasal harekete, yetiştikleri köklü eğilimlerin hilâfına olarak ne diye biat etsinler ki? Ne farkları var bu generallerin, diğer generallerden?

O hâlde olan biten ne? Nasıl okunmalıdır, sanki işinin ehli bir aslan terbiyecisiyle imişler gibi sergiledikleri o yumuşak başlı görüntüler? Bir izahı olması gerekmez mi bunun?

Ama önce birkaç tespit yapalım:

Askerlikte bir kural vardır. **"Taarruzun durduğu yerden taarruza devam edilmez."** Sürdürmekte olduğunuz harekâtınız olumlu bir gelişme göstermiyorsa, demek ki orası hasmınızın kuvvet çoğunluğunun olduğu bir yerdir. Sıklet merkezinizi derhâl bir başka alana kaydırmaz da tavrınızda ısrar ederseniz, boyuna asker kırdırırsınız.

Daha önceki komuta heyetleri hep aynı tavrı göstererek, ya istifa etmekle yetindiler, ya da kendileri de içeriye tıkdıldılar. Bu durum, ordunun kendi problemleri bakımından hiçbir işe yaramamıştır.

Her konuda olduğu gibi, meseleyi o zaviyeden de kavrayamayıp küçük düşünen kimi meslektaşlarının sövüp saymalarını dahi göze alan bu ekip ise, aynı şeyi yapmadı.

Bunun bir sebebi de, bir önceki 30 Ağustos'a birkaç gün kala topluca verilmiş olan istifalar yüzünden, ilk kez olarak en tepeye hep birlikte yerleşmiş olan en önemli mevkilerdeki dört generalin dördünün de aynı **"devre arkadaşlığı"**ndan gelen müthiş uyumluluklarıdır.

Hasbelkader benim de aynı devreden olduğum Genelkurmay Başkanı, Kara Kuvvetleri Komutanı, 1. Ve 3. Ordu Komutanları, aynı karavanaya kaşık sallayarak aynı koğuşlarda yatmış, aynı çatılara tüfek çatarak çocukluklarından beridir süren rekabetlerinin de artık sona erdiği bu günlere ve makamlara hep birlikte varmış olan **"sınıf arkadaşları"**dırlar.

Muvazzaf subayların devre arkadaşlığı, sivillerin anlamakta güçlük çekeceği bir öneme sahiptir. Çünkü askerlikte, nasıl ki **"eşekten post, üstten de dost"** olamaz ise, muvazzafların ömrübillâh sığınacakları en emin liman, daima sadece ve sadece kendi devre arkadaşlıklarının **"klân"**ı olacaktır. Bir alt ya da bir üst sınıftan gelmek, ağzınızla kuş tutsanız bile mutlaka mesafeli durulacak geleneksel bir kırılma hattıdır.

İşte o yüzden şimdiki ordu yöneticilerinin bu tip sorunları olmayıp, tasarlayabilecekleri plân ve projelerini, **"kafa dengi"** olmanın en optimum noktalarına kadar taşıyabilme yetisini haizdirler.

Ayrıca, derin tecrübelerinden yararlanmak üzere bilgi alışverişinde bulunabilecekleri eski Genelkurmay Başkanlarından **Kıvrıkoğlu** gibi ağzı sıkı bir **"amca"**ları da vardır ki; zaten aynı ekolün diğer ucundaki eski

Genelkurmay Başkanı Karadayı da, Meclis'in Darbeleri Soruşturma Komisyonu'na verdiği geçenlerdeki ifadesinde, **"Ne 28 Şubat'ı, öyle bir şey mi varmış? Benim haberim yok!"** diyerek, **"yargıçlar nasıl kararlarıyla konuşurlarsa, generaller de darbeleriyle konuşurlar"** prensibinden hareketle, **Çevik Bir** yahut **Çetin Doğan** gibi boşboğaz generalleri gıyaplarında bir güzel haşlayarak, ideal bir generalin ne karatta olacağını temsilen de göstermiştir.

"Bundan sonraki süreçlerin kontrolü ve tutuklanmamalar" garantiye alınmış olmakla birlikte, bu komuta heyeti, Silivri'dekiler, Hasdal'dakiler vs. salıverilmedikçe mutlu olamayacaklarmış gibi görünüyorlar. **Cemil Çiçek**'in umduğu üzere, eğer hakimler 3.Yargı Paketindeki mesajı alamazlar da, başta **Başbuğ** olmak üzere bütün generalleri serbest bırakmazlar ise; aşağı tükürse sakal yukarı tükürse bıyık hâllerindeki **Erdoğan**'ın sonbahardaki 4.Yargı Paketi, bu akşam alacasının hüznünü son defa olarak artık bütün açıklığı ile gidermedikçe, **"yumuşak atın çitmesi sert olur"** mucibince, külâhların değişilebileceği bir noktaya gelinmesi işten bile sayılmayacaktır.

Aslında başlangıçta her türlü reforma açık kapı bırakmışlarken, şimdi bunlar öyle kolayına kaçıp istifa da etmezler. Yâni anlayacağınız, **Erdoğan**'ın Cumhurbaşkanlığı hevesi ilkin kendisine, ama daha çok da Türkiye halkına epeyi pahalya patlayacağı benziyor.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP ve değişim ya da tövbe estağfurullah

Namık Çınar 23.07.2012

Ey CHP'liler... rahat!.. hazırol!.. değişmek için üçe kadar sayıyorum... biiir, kiii, üüüç!..

Yahu aklınızdan zorunuz mu var; hiç böyle değişim mi olurmuş? Lâfına pek meraklısınız da, ne demek olduğunu ya bilmiyorsunuz **"değişim"**in, ya da numara yapmak daha çok işinize geliyor.

Esasında boşuna değil dolamanız, bu sözcüğü dilinize. Siz de pekâlâ farkındasınız, eskidiğinizin. Ne ki, **"çöp evin hastalıklısı"** olarak iyi bir tedavi görmedikçe, bal gibi biliyorsunuz ki kopamayacaksınız,o kıyamadığınız tangır taraş eskiliklerden.

Mahalleliniz, yâni parti muhibi ahaliniz ayaklanıp el koymadıkça, ki olacağına değil; çünkü kuzum, oturduğunuz semt zaten **"çöp evler semti"** değil miydi sizin?

Bu kumaştan çıksa çıksa bu kostüm çıkar, bu malzemeyle de ancak bu kadar olur, diyorsanız; doğru söze ne denir, valla haklısınız.

Oysa kim istemez, bir alternatif çıksa da, dönekliğin bedelini ödetmek üzere şu AKP'nin bir güzel okusa canına!

Ama nerdeeee!

Sorun da bu zaten. 19. yüzyıl ağızıyla bugünü konuşmak, nasıl bir anakroniktir, hüsrandır ve hâttâ nasıl bir kaderdir ki; AKP ve CHP gericiliklerinden gericilik beğenip, kırk katırda mı, yahut kırk satırda mı karar kılalım?

Vakti zamanında **"Madanoğlu Cuntası"**nda yer almış Altan Öymen'i kurultayınıza divan başkanı seçerek mi yapacaksınız o değişimleri?

Veya CHP'nin onca emekçisi dururken, biri sol darbeci geleneğin temsilcisi Cumhuriyet ekolünden İlhan Selçuk'un Ankara generallerine irtibat postası olarak tayin ve tahsis ettiği Mustafa Balbay, diğeri de Demirelci darbeciliğin sağdaki temsilcisi Mehmet Haberal'ı her fırsatta öne çıkarmak suretiyle, bir takım jakoben dengelere göz kırpmayı sürdürerek mi?

Yahut da stadyumları Türkiye halkına zindan etmeyi plânlayan darbe girişimcisi generalleri kurtarmak üzere dilinizden o hiç düşürmediğiniz **"Silivri Toplama Kampı"**nı bıkmadan usanmadan anarak mı ha, söyleyin? Yoksa siz herkesi kör, âlemi sersem mi sanırsınız?

Kemalist-militarist düzende hukuk sistemi de felâket olacak, başka ne olacak?

Bu hukuk modeli sanırsın bir **"işkence aleti"** sanki. Hangi taraf güç kazanıp diğerinin kafasına geçirirse, onun çığlıklarını işitiyoruz. O nedenle, savunulacak herhangi bir kesim, şaşılacak herhangi bir durum göremiyorum ben bu ülkede.

Herkesin kanalizasyonunu boşalttığı iç denizde, koli basilsiz yer aramaya benziyor çünkü öteki türüsü.

Atatürk'ün mirası olan **"Türk Dil ve Türk Tarih Kurumları"**nı, şoven milliyetçilik işlevlerini ve devirlerini artık tamamlamışlar sayıp, hani sizden başkasının çözemeyeceğini habire şakıyıp durduğunuz şu Türk-Kürt kavgası var ya, hiç değilse o uğurda bir kenara bırakacak yerde, yeniden ihya etmekten, yeniden kurtarmaktan dem vuruyorsunuz. Aklınızı peynir ekmekle mi yediniz, hani bilelim, yoksa **"lâf söyledi, balkabağı"** gibi bir şey mi bu sizinkisi?

"Bütün sorunları biz çözeceğiz!" Allah için, tek bir öneri çıktı mı şimdiye dek ağzınızdan? İnsanın iler-tutar bir fikri olsa, çıkıp gümbür gümbür sıralamaz mı yapacaklarını bir çırpıda, göğsünü şöyle gere gere?

"Bütün partiler biraraya gelip, hep birlikte konuşmalılar"mış. Nasıl bir saçmalıktır bu ki, azizim; Meclis'in genel kurul salonu hep birlikte oturup konuştuğunuz yer değil midir de, olmadık olmadık lâflar ediyorsunuz, ikide bir? Varsa bir öneriniz, çıkar söylersiniz; kürsüsü yok mu oranın?

Neler yapacağınızı kendiniz de bilmiyorsunuz ki, kalkıp söyleyebilesiniz. Kendisini sittinsene değiştiremeyen bir parti, Türkiye'yi mi değiştirmiş; gidin Allah'ınızı severseniz.

Çağın dinamizminin çita seviyesine eskisi kadar gerek duymayan AKP'nin yeniden tutuculuğa ve giderek gericiliğe sürüklenmesinde, sizin çağdışında kalmayı inatla seçerek yarattığınız rekabetsiz ve ilkel ortamın da çokça payı var, bana sorarsanız.

Çünkü sizin becerip de ivme yaratacağınızı görselerdi, düşerler miydi bu rehavete; düzgün düzgün giderlerken, saparlar mıydı yollarından?

Hadi diyelim, pilleri bitti. Doldursanız ya o boşluğu. Ama ne gezer sizde o akıl, o bilinç. İlericisiniz ya, aslında onlar değil siz olmalıydınız oralarda, hâlbuki.

Siz eşelenedurun debelenedurun, yüz- yüz elli yıl öncesinin köhnemiş ideolojik çıkmazlarında, hem de **"göbeğini kaşıyan gerçek bidon kafalılar"** olarak.

Neymiş efendim, varolan değerlerden santim ödün vermeyeceklermiş, lâkin gene de değişeceklermiş. Sevsinler sizi, e mi.

Duyanlar asıl size gülüyorlar “**bir yerleriyle**”, böyle söyledikçe siz.

“**Ben yanmazsam... sen yanmazsan...**” Bir de ne? “**Bir ağaç gibi tek ve hür...**” Yahu nasıl da düşürdünüz ayağa, Çetin Doğan’la bir olup; artık içimden okumak bile gelmiyor sizin yüzünüzden, Nâzım’ı da.

Siz hangi adamakıllı ülkenin siyasal parti toplantısında sahnenin ta orta yerine, bizdeki gibi Atatürk’e ve partinin genel başkanına ait, insanları âdetâ böcekleştirilen iki devasa poster asıldığını görürsünüz, Kuzey Kore’den başka? Ayıp değil mi bu görgüsüzlük?

Bir de, “**muasır medeniyet seviyesi**” dahi kesmezmiş de, ayrıca üstüne de çıkmalıarmış.

Breh... breh... breh...Ey güzel Allah’ım, sen bana mukayyet ol!

Değişimden anladığınız, eğer birazcık makyajsa, sürüneceğiniz boyaya da yazık, saf yüreklerde sürdüreceğiniz umutlara da yazık...

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

AKP, DP’nin gittiği yere mi gidiyor(*)

Namık Çınar 27.07.2012

İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra Türkiye halkı, CHP’den yılmış ve bıkmış olarak DP’ye yönelmiş; denize düşenin yılana sarılmasındaki gibi, daima hâkim sınıfların kazanacağı despotik bir rejimden hegemonik bir rejimin kucağına düşmüştür.

Cumhuriyet’in kurulmasından itibaren devlet, sivil/asker bürokratik seçkinler ile aydınlardan oluşan ve sermaye birikimini solidarist bir tutumla, yâni “**imtiyazsız sınıfsız, kaynaşmış bir kitleyiz**” yalanıyla gerçekleştiren; bunun için de, kendisine tâbi kıldığı kitleleri şoven retoriklerle aldatıp esasında hâkim sınıfların çıkarına olarak sömüren zorba bir partinin stratejisi ile yönetiliyordu.

Nöbeti hezimete uğratarak devralan DP ise, iktidarını büyük toprak sahiplerinden küçük köylülere, Anadolu ticaret burjuvazisinden imalât sanayicilerine ve kırsal/kentsel küçük burjuvaziden işçi sınıfına kadar yayılan bir kitleye yaslayarak; bu bloku “**yeter, söz milletindir!**” sloganıyla simgeleşen politik bir atakla kendi sancağı etrafında toplamayı başaracaktır.

Hegemonik projesinin esasını, “**tarım merkezli ekonomik kalkınma modeliyle yaratılacak artı değeri, popülist bir yeniden dağıtım ile üleştirme**”nin yanı sıra, CHP’nin zorla uygulamaya kalktığı tepeden inme ve Batıcı bir modernleşmenin tersine, dinin ve geleneksel değerlerin sırtlanıp götürüleceği bir asrileşme ile, din temelli muhafazakârlığın politik olarak da kullanılabildiği bir konsept oluşturmakta idi. İlâve olarak, buna, sivil/asker aydın bürokrasisinin tesis ettiği halkın tepesinde alıcı kuş gibi duran “**vesayet rejimi**”ni tasfiye ederek liberal bir demokrasi getireceği vaadini de eklemek gerekir.

Şimdi ben DP’nin öyküsüdür diye böyle kaptırmış gidiyorum; ama siz, bu vakte kadar söylediklerimi de bundan sonra söyleyeceklerimi de, biraz güncellemek suretiyle DP yerine AKP diye de okursanız, değişen pek bir şeyin olmadığını, hattâ çoğu şeylerin örtüştüğünü dahi göreceksiniz.

DP'nin seçkinlere ve devletçiliğe karşı imiş gibi görünen söylemleri aman sizi yanıltmasın, sakın! Ne rekabetçi bir pazar ekonomisinin, ne de CHP'den devraldığı bozuk düzenin hâkim sınıflarına karşı geniş kitlelerin, ekonomik ve siyasal özgürlüklerinin savunucusu olmuştur. Meselenin özü bakımından, CHP'nin tek parti iktidarıyla DP arasında bu anlamıyla bir fark yoktur.

DP'nin devlet eleştirisi, devletin bizatihi sistemine değil, o zamana kadar onu işleten CHP'nin bürokratik elitlerine yönelik idi.

Orduyla ilişkisinde de, yüksek komuta heyetini kendi kontrolünde tutar da onlarla iyi geçinirse, çantada keklik bir alışveriş yapmış olacağını umuyordu. Biliyorsunuz oralara daha sonra kar yağacaktır.

Ama ne olursa olsun, **“çıraklık dönemi”** diyebileceğimiz 1954'e kadar her bir şey iyi gitmiştir.

“İkinci Dünya ve Kore savaşları nedeniyle tarım ürünlerine yüksek fiyatların verildiği Dünya Ekonomisi'ndeki konjonktürlerin uygunluğu, hazine arazilerinin dağıtılması ile sağlanan ekili alanlardaki artış, Marshall Yardımı, tarımdaki makineleşme, karayollarındaki iyileşmeler vb. gibi faktörlerle gerçekleşen bir büyüme döneminde, başta büyük toprak sahipleri olmak üzere küçük çiftçiler, imalât sanayicileri, ticaret burjuvazisi, kentlerde işçiler, memurlar ve küçük burjuvalar, yâni hemen herkes görece bir iyileşme dönemi yaşamışlardır.”

Ne ki, 1954 yılına gelindiğinde bu büyüme stratejisi nihayet kendi sınırlarına dayanmış, bu politikaların devamını getirebilmenin imkânları da artık kalmamış olacaktır.

Sonrasındaki 27 Mayıs'la başlayan elli yıllık içler acısı bir darbeler sürecinin, hepimizin malûmu olan çilelerini sanırım saymaya gerek yoktur.

Çünkü burası, bugüne kadar demokratik bir altyapı sistemi kurmadığı için, siyaset lâğımındaki tikanıklıklarını her vakit ancak bir lavabo pompası işlevi gören askerî darbelerle giderebilen bir tabiatta olmuştur.

Hiçbir şeyi değiştirmeyip, **“şu devleti biraz da ben kullanayım”** mantığına, ilkin mağdurluk dümeniyle başlanıp; mağdur ve mazlumluktan mağrur ve zalimliğe geçilmiş, hep aynı terennüm terane sürdürülüp durmuştur.

Oysa bu yurdun, başta Kürt sorunu olmak üzere o kadar çok ve büyük problemleri var ki, hepsi, olduğu gibi öylece bekletilmektedir.

Cumhuriyet'ten bu güne uzanan kapitalistik gelişme sürecinde, tek partiyi, DP'yi, darbeleri ve AKP'yi içeren istisnasız tüm iktidar süreçlerinde, yalnızca rant ve faiz erbabı olan hâkim sınıf mensupları akıllara durgunluk verecek zenginlikler elde etmişlerdir.

Meselâ, Türkiye zenginlerinin 158 milyar dolar nakit parası dünyanın vergi cennetlerine uçup gitmişse ve üstelik bu da o buzağının sadece görünen kısmıysa, **“nerede şu komünizm, gidip yazılalım”** diyecek çok adam çıkacaktır.

Evet, doğru; AKP'nin, DP dönemindeki gibi enflasyonist politikalarla yoksullaşan kitleleri yoktur. Ama aynı kapağa çıkan gelir dağılımı adaletsizliği vardır. Yoksul düşmek, ha o zamanki enflasyon yüzündenmiş; ha şimdiki gibi payına, yalamak için avuç içinin isabet etmesi yüzündenmiş; fukara için ne fark eder?

Bu kadar çok benzeşiyorlarsa, şeytan mı dürtüyor nedir, ister misiniz sonları da aynı olsun?

Ağızından yel alsın demekle olmaz. Boşuna söylemiyorum, ömrüm darbelerle geçmiş benim. Tedbir almakla olur, tedbir almakla!

(*) DP için kaynak: **İsmet Akça, 27 Mayıs 1960 Üzerinden Bir Okuma Denemesi, (Türkiye’de Ordu, Devlet ve Güvenlik Siyaseti), Bilgi Üniversitesi Yayınları.**

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Anneee... Kürtler geliyor!

Namık Çınar 30.07.2012

Nedir Allah aşkına bu nöbet geçirir gibi sarsılmalar, hop oturup hop kalkmalar; yakışıyor mu size **“Kürt korkusu”**?

Hani kardeşlik? İnsan kardeşlerinin ve onun başka diyarlardaki hısımlarının gönenmesinden, rahat yüzü görmesinden bu denli tedirginlik duyar mı hiç?

Ama siz tir tir titriyorsunuz korkudan. Kürtler bir adım ileri gidecek, yüzyıllardır alamadıkları haklarını belki alacak, giderek gelişme gösterecekler diye ödünüz patlıyor.

Çıkarlarınız ve varlık sebebiniz bu kadar tezatsa, siz dost falan değil, birbirinize düşmansınız demek ki düpedüz.

İran, Irak, Suriye ve Türkiye coğrafyalarına dağılmış bulunan Kürtlerin bu kadim sorunu, içinden geçtiğimiz konjonktürlerde nasıl şekil alır, ne yönde gelişir, bilmiyorum; ama zaten biz Türkler için korkulardan arınmak, makul ve insancıl düşünmeye başlamak, daha derin bir sorunmuş gibi görünüyor, hepsinden önce.

Siz istediğiniz kadar kendinizi yiyip bitirin, Kürtlerin bu yeni durumlara göre yeniden şekillenecekleri, artık açıkça görülmüyor mu? Ama her şey hâllolsa bile, kendi aralarında çekişmeler, hattâ kavgalar çıkmayacağını kim iddia edebilir?

Aşiret modeline göre biçimlenmiş koca bir tarih var ortada. Boşuna değil dört bir parçaya bölünmeleri.

Apo bile **“KCK Sözleşmesi”**nde, belki de başka türlü olamayacağı için, önermiyor mu en uygun hâl tarzını:

“Kürdistan için kendi kaderini tayin etme hakkı, milliyetçi temelde devlet kurmak değil, siyasi sınırları sorun yapmadan ve sınırları esas almadan kendi demokrasisini kurma hareketidir.

Tüm Kürtler İran’da, Türkiye’de, Suriye’de ve Irak’ta oluşturacakları yapılanmalarla kendi federasyonlarını, birleşerek de üst konfederalizmlerini yaratırlar.

Kürdistan Demokratik Federalizmi bir devlet sistemi değil, halkın devlet olmayan demokratik sistemidir.

Gücünü, Mezopotamya tarihinin derinliklerinden ve zengin kültürel birikiminden alır. Uygarlık tarihi

boyunca devletçi bir merkezileşmeye girmek istemeyen klan ve aşiret sistemlerinin demokratik komünal yapısına dayanır.”

İster öyle ister böyle, her ne hâl olursa olsun, nasıl tecelli ederse etsin; bir halka karşı dostluk, ona asıl, savrulduğu ve muhtemelen de kafasının karışık olduğu böyle zamanlarda dürüst davranmakla yapılabilir.

Hegemonya peşinde koşan ne kadar küresel aktör varsa, bugünlerde Ortadoğu’nun coğrafyasını, yörenin bütün halklarını ve zayıflıklarını kendi çıkarları istikametinde kullanmaya kalktıkları bir arenaya dönüştürmüş görünmektedirler.

Ama gene de korkmayın, öyle pazardan langur lungur mal kaçırılmıyor çünkü. Burada ancak, her adım serinkanlılıkla aleniyetle ve hakkaniyetle atılırsa, kaybedilmez.

Korkunun ecele faydası yok, öteki türlü. Kürtler sizden kopacaklarsa, çok canların yanması pahasına, koparlar isterlerse. Eğer kopmalarını dilemiyorsanız, buna göre davranmasını öğreneceksiniz, ilkin.

Zira onlara, saymakla bitmeyecek kadar kötülükler yaptınız, bugüne kadar. Birkaç gün önce Alper Görmüş kendi köşesinde, Diyarbakır Cezaevi’ni anlatan mektubunu yayımladı bir Kürt’ün. Sadece orada yazılanlar bile, **“Al atını, kafana çal tımarını”** demeye yetecek ölçüde acı ve utanç vericidir, bir insan için.

Bütün kötülere kötü yapan, korkulardır. Sizi de kötü yapan, korkularınız olmuştur. Kurtulun onlardan. Aksi hâlde, lâmi cimi yok, düzelemeyeceksiniz başka türlü. Sağlıklı değil; çünkü bencil, ırkçı ve faşist yapıyor bu sizi. Ayrılmak sözkonusu değilken bile, bu tutumunuz hızlandırıyor ayrılmayı.

Sizde hiç mi akıl yok da, imparatorluk bakiyesi bu topraklarda bir sürü etnisite içinden size ait olanını öne çıkarıp, **“vatan, millet, sakarya”** diye tepinerek nalıncı keseri gibi yonttunuz kendinize de, ne geçti elinize?

Herkesi tatsız tuzsuz birörnekleştirip de ne yapacaktınız? Türk olmayana **“Türk’üm”** dedirteceksiniz de ne olacak?

Bakın olmadı işte!

Değdi mi onca yırtınmanıza; kendinizi de herkesi de yorup, çileden çıkarmanıza?

Şimdi de meselâ, **“yüzde 99’u Müslüman olan”** diye bir lâf dolamış durumdasınız dilinize. Nereden çıkarıyorsunuz, neticede kimin ne olduğunu ancak Tanrı’nın bilebileceği içsel bir inanç değil mi bu? Hem size ne, kimin neye nasıl inandığından? Bu sefer de tek bir din etrafında homojenleştirmeye kalkmak, ne haddinize?

Eski çağlarda hadi hukuk birliğini sağlamak içindi diyelim, ama şimdi seküler bir anlayışla yaşadığımıza göre, ne gerek var artık birörnek dinselliğe? Yoksa niyetiniz mi başka sizin?

Sizi parçalayan bunlar işte. Kürtler, Aleviler ya da şunlar bunlar değil. Eğer **“Türk... Türk...”** diye dayatmasaydınız, şimdi karşınıza **“Kürt... Kürt...”** diye çıkmayacaklardı.

Eğer **“insan”**ı ölçü almış olsaydınız, şimdi burada Lâzlar, Çerkesler, Arnavutlar, Kürtler değil, sadece insanlar var olacaktı.

Eğer özgürlükleri ölçü almış olsaydınız, şimdi burada Hristiyanların, Yahudilerin yahut Alevilerin haklarının garanti altına alınmasını değil, nasıl uygar bir ülkede yaşadığımızı konuşuyor olacaktık.

Patrik’le Hahambaşı’nı iftar sofrasına oturtmakla kurtardığınızı mı sanıyorsunuz, zevahiri?

Her sabahın zifirî bir ânında, bu kozmopolit ve devasa kentin bilmediğiniz insanlarına **“buralar bu saatte Sünni Müslüman’dır, ey ahali”** diye minare hoparlörlerinden avaz avaz haykırmak, erdemli bir Müslüman’ın kimbilir nasıl patlıyordur kulaklarında, herkesten önce?

Hiç başka yerlerde arayıp etmeyin, sorunlarınızın kaynağını. Gidin aynaya bakın, görmek için.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Milli mücadelemiz ile Arap başkaldırısı

Namık Çınar 03.08.2012

Geçen hafta *Taraf*’ta, dikkatlerden kaçan küçük bir haber fersiz bir yıldız gibi kayarak geçip gitti, gözlerimizin önünden.

Önlenemez bir aşamaya gelerek artık kendileri için de tehlikeli olmaya başlayınca, Suriye’yi terk etmek zorunda kalan BM Misyonunun en tepedeki yetkilisi General **Robert Mood**, Norveç’in başkenti Oslo’da yaptığı basın toplantısında, **“devlet başkanı Beşşar Esed’in bireysel olarak devrilmesinin an meselesi olduğunu, ancak bunun kimseyi yanıltmaması gerektiğini, zira BAAS rejiminin kurumsal olarak nihai düşüşünün kolay olmayıp aylar hattâ yıllar alabileceğini; Suriye ordu yetkililerinin muhalefet saflarına katılmak için hükümet kademelerini terk edip yeni oluşumların içini doldurmaya başladıkları düşünülürse, BAAS enerjisinin şimdi artık bu kanatta toplandığını ve o yüzden de demokratikleşmenin öyle kolay kolay gerçekleşmeyeceğini”** söylemişti.

Bizim Cumhuriyet tarihimizin başlangıcında da, Anadolu halk inisiyatifinin Mondros’tan itibaren kendi kendine toparlanıp geliştiğini gören yenik İttihatçılar, hani nasıl daha sonra Anadolu’ya geçerek duruma el koydular ve hâlâ kurtulamadığımız o meş’um vesayet rejimini başımıza çorap diye ördülerse; üstelik yetmezmiş gibi, kurdukları bu düzeni kutsayarak sorgulatmayacakları bir zırhla da kaplayıp, nasıl büyülenmiş ve sadık nesiller de yetiştirdilerse; işte o yüzden, bu gözlem hiç yabana atılır bir gözlem değildir, bana göre.

Avrupalı general, demek bir çırpıda anlamış, Şark’ın hastalığını. Ama ne hikmetse, o generalin bir solukta kavrayabildiğini bir bizimkiler kavrayamadılar, bir asırdır yazık ki.

Cezayir’de Libya’da Mısır’da, Irak ve Suriye’de; Arap Baharı’nı yaşayan ama bir türlü dinginleşemeyen bütün bu topraklardaki kaostun temel sebeplerinden biri de, tıpkı bizim İttihatçılıktaki gibi, Ortadoğu’nun birkaç yüzyılını alacak çetrefillikteki **“BAAS kördüğümü”** dür.

Her zaman için Türkiye’de de yapılageldiği üzere, aslında sadece egemen yapının ekmeğine yağ sürmeye yarayan ve **“birlik ve beraberliğe en fazla ihtiyaç duyduğumuz şu günlerde”** nakaratıyla çalınan bir ezgi, şimdilerde Arap dünyasına da pompalanarak, o bildik BAAS’çı militarist vesayet ideolojisinin, kurulmak istenen bu yeni düzeni de ele geçirmesi, duruma yeniden egemen olması sağlansın istenmektedir. Türkiye’nin rol-modelliği de, olsa olsa ancak buradadır.

O nedenle bana, Ortadoğu’da cirit atan hegemonik güç oyuncularının, Arap halklarını ayaklandırdıklarından çok, nispeten kendi denetimleri dışında olarak tecelli eden bu hareketleri yeniden eski yataklarına oturtarak sanki yeni bir yüzle imiş gibi izlenimlerle kontrol altına almaya çalışacakları, gerçeğe daha yakınmış gibi görünüyor.

Bunların en tutucusu da, vesayet modeli bakımından **“ağabey”** konumundaki Türkiye! Hem buraları, **“sınırları geçen yüzyılın başında İngilizler tarafından cetvelle çizilmiş yapay devletler ve uyumsuz halklar coğrafyasıdır”** diyerek küçümseyen, hem de şimdi kalkıp, **“aman mevcut bütünlükler bozulmasın, herkesin sınırları eskisi gibi muhafaza edilsin”** diye çırpınıp duran ve ayaklarına kendi ürettiği çelişkiler yumağı dolandığı için her an sendeleyip düşecekmiş gibi insanın yüreğini ağzına getiren Türkiye!

Nitekim **“muhalifler güçlendikçe”**, ABD ile işbirliği hâlindeki Suudi Arabistan, Katar ve Türkiye, Suriye ordusundan firar eden generallere kucak açarak, onları yeni oluşuma monte etmeye çalışmaktadırlar.

Buna en son örnek, Esed’in çocukluk arkadaşı artist kılıklı bir general, ilkin Türkiye üzerinden Paris’e kaçırılmış, daha sonra geri getirilerek bakan Davutoğlu marifetiyle **“Özgür Suriye Ordusu”**na yamanmaya kalkılmıştır.

Ne ki muhalifler, **“General Manaf Tlas gibi birini bir kez kabul ettiniz mi, Esed gibi olur ve onu iktidardan indirmek neredeyse imkânsız hâle gelir”** diyerek bunu yutmamışlardır. **“Biz bir diktatörün yerine bir başkasını koymayacağız”** demişlerdir.

Hoş, bu öykünün sonunu hayat gösterecek. Çünkü bizim **“Milli Mücadele Başkaldırısı”**nda da benzer şekilde, Mustafa Kemal ve arkadaşlarının Anadolu’ya geçerlerken yanlarında getirdikleri İttihatçı zihniyete karşı koymaya çalışan ve kurulacak ilk Meclis’te **“ikinci grub”**u oluşturan muhalifler çıkmış iseler de, Kemalist ideoloji serpildikçe tasfiye olmaktan kurtulamamışlardı.

Ama buradaki önemli husus, Türkiye hükümetinin Suudilerle ve Katar’la kader birliği içinde, gerici küresel politikalara yatırım yapmaya çalışmakta olduğudur. Bu tutumun ise, mutlaka bir karşılığının bir bedelinin varolacağı, kısa zaman zarfında görülecektir.

Erdoğan’ın Arap halklarının değişimlerinden yanaymış gibi yankılanan söylemlerine karşın, eylemleri, yıkılmaya yüz tutan BAAS’ın tekrardan toparlamasına hizmet edecek mahiyettedir. Türkiye’de de düzenden yana olduğu nasıl sonradan su yüzüne çıktıysa, ayaklanan bütün Arap âleminde sadece liderlerin gitmesini, ama devletlerin ve o gerici sistemlerin mümkün ise Sünnilikten yana biçimlenerek olduğu gibi kalmasını istediği giderek aşikâr bir hâl almaktadır.

Bütün bu yanlış siyasalar **“Kürt korkusu”** yüzündendir. Kürtleri anlamak ve bağra basmak, hem bölünmeyi durdurup birleştirici bir yola girmemizi, hem de Arap halklarına hak ettikleri özgürlükleri çok görmeyen yüreğimizin sesini duymamızı sağlayacaktır.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hilmi Özkök Paşa ne dedi

Namık Çınar 06.08.2012

Hilmi Özkök Paşa, olayların içindeki en üst düzey ve yalnız kalmış tek muhalif olarak, ancak bu kadarını yapabilirdi.

Hem ondan başkası çıkıp konuşmayacak, hem her şeyin çözümü kendisinden beklenecek. Üstelik bunu da, siyasal iradenin görülmekte olan davalardaki desteğinin giderek pörsüdüğü bir zamanda yapacak.

Aslında, “**var da diyemem, yok da diyemem**” incelikli anlatımına, “**TSK generallerinin öteden beri yiyegeldikleri ama dış aralarına kaçınca sıkıntı veren haltlarını temizleyeceğiniz bir kürdan değilim ben**” serzenişiyle açıklık getirmiştir.

Ne yalan söylemiştir, ne de arkadaşlarını ihbar etmiştir. Ama kendisini de katmaktan çekinmeyerek, durumun vahametini gözler önüne sermek suretiyle anlayana çok şeyler söylemiştir.

Bir kere konuya adli bir problem olarak bakmamaktadır. Çünkü mesele siyasaldır.

Ordudaki generaller, özellikle orgeneraller (çünkü tuğ ve tüm’ler çırak, kor’lar kalfadır) “**şurada konuşulan konularla ilgili olarak**”, yâni şimdi kalkıp yargılamalarını büyük oranda yanlış adamlarla yapmış olduğunuz hususlarda; “**âdet gereği**”, yâni öteden beri yürütülegelen bir görev anlayışıyla görüş alışverişinde bulunurlar ve ülkenin siyasal yapısını, iktidar ilişkilerini kendi aralarında müzakere ederler.

Böylesi misyonları olduğunu varsaymaları, zaten başlı başına bir handikaptır. Ancak bundan sonra “**vay, demek siyasal sistemimize burnunuzu sokarsınız, ha!**” diye aralarından bir kaçını çekip alarak yargılamaya kalkmak, anlamsız olduğu kadar komik de kaçmaktadır.

Kaldı ki bu misyonlar, darbe süreçlerinde enikonu tesis edilmiş yasal altyapılardan üretildikleri için, öyle durup dururken uydurulmuş şeyler de değildir.

Çünkü ordunun gerek YAŞ’ta oluşturduğu “**askerî anafikir**”, gerekse bu askerî anafikri MGK’ya taşıyarak onun mutfağında pişirdikleri esaslar dâhilinde “**Milli Stratejik Plânlar**” yapılacaktır.

Yeri gelmişken söyleyelim ki, YAŞ, MGK ve onların karargâh ya da genel sekreterlikleri, orgenerallerin siyasal yemeklerinin piştiği mutfaklardır. Bu kurullara katılan sivil siyasetçiler ise, o yemekleri yerinde tadarak mөнünün ne olacağını vakitlice öğrenmek suretiyle halka servis yapacak olan salon personeli garsonlara benzerler.

İşte bu Milli Stratejik Plânlar, sadece başında orgeneral bulunan birlik seviyelerinde plânlanır, aralarında koordine edilir, geliştirip güncellenmek ve vukufiyet kazanılmak üzere seminer ya da plân tatbikatlarında ast birlik generallerince ve onların karargâhlarındaki kurmay unsurlarca oynanırlar.

Ölçekli haritalar üzerinde yapılan **plân tatbikatları** daha somut, nazari bilgiler çerçevesinde yürütülen **seminerler** ise daha soyut olurlar.

Paşa’nın dava konusu olan “**Balyoz**”la ilgili olarak “**Siyasi kişilerin gerçek isimlerini kullanmak suretiyle seminerin amacı biraz aşılmıştır**” dediği işte budur. Yoksa onu yasa dışı bulduğunu söylememektedir.

Antidemokratik düşündüğü için değil tersine, son derece demokratik bir adamdır zira , Türkiye’nin siyasal ve askerî yapısı bütün bu plân çalışmalarını zaten öngörmektedir. Yadırganacaksa bu durum yadırganmalıdır diye, dikkatleri açık açık bu yöne çekmektedir.

Bu plânlar bütün TSK’da vardır; üstelik hâlâ vardır. Eğer yoksa, ya da son gelişmeler yüzünden ola ki imha edildilerse, bu durumda “**ordu görevini yapmıyor**” demektir.

Bir vakitler ortamı oluşturmak vazifesini üstlenmiş olan sivillerin “**ordu göreve!**” pankartları taşımaları ya da gazetelerine böylesi manşetleri atmaları boşuna değildi. Onlar da bu plânın bir parçasıydılar.

Çünkü **gereksinim doğduğunda siyasete doğrudan el koymak ordunun yasal görevidir. Bu plânlar MGK’da alınan kararlarla uyumlu, çeşitli olasılıklar çerçevesinde tasarlanmış senaryolara göre**

yürütülecek olan müdahale plânlarıdır.

Özök Paşa, tabut kapağı yerinden oynatılırsa Drakula'nın derin uykusundan uyandırılmış olacağını bildiği için, bu plânların raftan alınıp bir seminere konu yapılmasına karşıydı.

O yüzden astlarını uyarmıştır. Sadece bu konuda değil, sivil alana girmeleri münasebetiyle sivil bir kavram kullanarak **"beyin fırtınası"** dediği siyasal müzakereler için de uyarmıştır.

Ama sanki **"Sevk ve İdare Talimnamesi"**nin kitabî kalıpları içerisinde yapılmış havası verdiği aralarındaki müzakereler esnasında, siyasi sorunlara karşı içinde **"muhtıra vermek"** şıkkı da bulunan **"muhtelif hâl tarzları"** sıraladıklarını, ne ki **"kendi hareket tarzımız"** için **muhtıra** ya da **müdahale** önermediklerini söyleyerek, muhtemelen çoğu kimsenin kavrayamayacağı askerî bir literatür dili kullanarak, gene de onları korumuştur.

Yâni bunun anlamı şudur:

Meselâ sorununuz Eminönü'nden Üsküdar'a geçmek olsun. **Muhtelif hâl tarzları** neler olabilir?

1. Vapurla geçilebilir.
2. Köprüden geçilebilir.
3. Çanakkale üzerinden Marmara Denizi dolaşarak geçilebilir.

Marmara Denizi'ni dolanarak geçmek sayılsa bile nasıl anlamsız bir hâl tarzıysa, muhtıra vermek de sayılsa bile o denli anlamsız bir hâl tarzıdır, demeye getirmekte; bu şıkkı **kendi hareket tarzımız** olarak önermediklerini, zayıf da olsa sadece bir hâl tarzı seçeneği olarak dillendirdiklerini söylemektedir. Eh! askerî doktrin açısından burası akan suların duracağı yerdir.

Fakat bir başka noktada, orgenerallere **"açık konuştuğunuz için teşekkür ederim ama muhtıra vermeyeceğim"** dediğini de saklamıyor. Demek **birazcık** öneri de var.

Yerimiz bitti, söyleyeceklerimiz bitmedi. Bitmez de zaten.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ordunun tabut ihtiyacı

Namık Çınar 10.08.2012

Marangozhaneler nasıl da harıl harıl çalışıyorlardır, kimbilir? Tabut İmalât Atölyeleri ordu seviyesinde mi kurulmuşlardır dersiniz, yoksa kolordu seviyesinde mi?

"Merkez Şubeler tarafından sivildeki meslekleri marangozluk ve kerestecilik olarak tesbit edilen erlerin dağıtımları, aciliyetlerine binaen Kolordu Destek Kıtalar Komutanlıklarına vakit geçirmeksizin yapılarak..." Acaba böylesi bir telâşın mı içerisinde, ilgililer?

"Falanca albayın emrine verilmiş bulunan marangozhanelerin ihtiyacı olan, ebatları aşağıda gösterilen tabut örtüsü bayrakların ve kırmızı başlıklı raptiyelerin ikmâlleri, Malî Şube Saymanlıklarınca piyasadan

pazarlık usulü ile tedarik edilmek suretiyle... Hummalı çalışmalar bu tarz yazışmalara mı yol açıyordu, karşılıklı?

Ya da meselâ ast birlikler, **“Defaatle arz etmemize rağmen, tarafımıza yapılan ikmâller ihtiyacı karşılayacak miktarlara ulaşmadığı için, Levazım Müdürlüklerimiz muharip unsurların tabut sıkıntılarını giderememektedirler”** diye mi yakınmaktadırlar, yukarıdakilere?

Yahut, **“İtâ Amirleri, birinci hat bölüklerinin elleri altında her an için şu kadar sayıda tabut, tabut örtüsü bayrak ve yeteri metrajda kefenlik patiska bulunacak şekilde, Mal Müdürlüklerinin falanca harcama kaleminden karşılanmak üzere...”** diye fokurdayan öfkeli emirler mi yağdırılıyordur sağa sola, bir taraftan da?

Sektörel gelişme o raddeye varmış ki, iş bununla bitmiyor, anlaşılan. Cenaze töreni eğitimleri de ihmâl edilmiyor birliklerin belli ki. Literatürde, **“yanaşık düzen talimnamesi”**ne girmeye hak kazanmış yeni komutlar dahi türetilmiştir, bana sorarsanız.

“Tabut başına!..

Tabut alınacaaak... Aaal!!!..

Musalla taşında... Sağa- sola dön!..

Tabut bıraaakkk!..

Şehit mangası... Tören adımı... Marşşş!”

Ya generaller? Onlar Cumhuriyet balolarında tango yapmaya daha bir yatkın olduklarına cenaze namazı ritüellerini pek bilmeyecekleri için, giderek sıklaşan şehit cenazelerinde göz ucuyla sağı solu kollayarak mahcup olmaktansa; acaba kendilerine **“...başparmak uçları kulak memelerine değecek şekilde açılmış olan eller göbük hizasında kavuşturulup birbirine kenetlendikten ve dudaklarla da belli belirsiz kıpırtılarla sanki içinden dua ediyormuş gibi izlenimler verildikten sonra...”** tarzında bir bilgi notu mu yayınlanıyordu; yahut kestirmeden olsun diye böylelerine **“on derste namaz hocası”** mı dağıtılıyordu?

En zoru da, şehit yakınlarını teskine görevli olarak seçilmek olsa gerek. **“...Son zamanlarda kimi subay ve astsubayların şehit yakınlarını teskin etme hususunda görevden kaçınma eğilimi gösterdikleri, cenaze evine gitmemek için bin dereden su getirdikleri mazeretlere sığınarak izin almaya çalıştıkları müşahade edilmektedir...”**

Çünkü koca bir yalanı, kolay değil tabii oynamak. Krema tabakası çocuklarının netice olarak turp gibi kalabildiği bu savaşta, ne kadar yoksul ve gariban varsa ne hikmettir ki sadece onların canlarından et kopmakta olduğunu, insan olan utanır da kendisine bile anlatamaz, çoğu zaman.

Kadın astsubaylar şehit analarının şehit eşlerinin boyunlarına sarılacaklar; yüksek rütbeli subaylar şehit babalarının şehit amcalarının kollarına girerek, sair zamanlarda yanlarına salavatla bile yanaşamayacak olan Haso'larla Memo'ların bir namazlık bu saltanatlarına katlanacaklardır.

Bütün bu acılarda büyük payı olması bakımından, Çukurca yolu Zap Suyu kenarındaki o karakolu tv'lerde görünce, ne öyle karakol olacağını ne de oraya karakol yapılacağını anlamak için allâme olmak gerekiyor.

Peki, neden var o zaman orada o karakol?

Çünkü siz, kimi darbeci generalleri her şeyi biliyorlardı ve meselelere vâkıflardı sanıyordunuz da ondan var! Bazılarıyla oturup şöyle birazcık hasbîhâl etseniz, analar neler doğuruyor diye şaşacaksınız oysa.

Meselâ bazen haberlerde, içinde birkaç erin yuvalanmış olduğu ve etrafı kayalarla çevrili bir mevzi görüyor, doğrusu üzülyorum. Belli ki buraya kameraman uğramış ama bir subay dahi uğramamış diyorum. Çünkü basit bir nedeni var. Eğer mevziinizin önünü olabildiğince sıkıştırılmış toprak yerine taşla döşerseniz, kendinizi emniyetli bir sütrenin gerisinde tutmuş olmazsınız. İsabet etmese bile, size doğru atılıp seken mermi çekirdeklerinin saçacağı parçacıklar ya gözünüzü çıkaracak, ya da yüzünüzü yaralayarak sizi muharebe dışı bırakacaktır. Bunu dahi öğrenememiş o çocukların ne iş var orada Allah aşkına?

Başbakan, buralara TOKİ'yle MOKİ'yle falan, çekidüzen verecekti güya. Ama öncelik tanıdığı Somali'yi imar etmeyi **"Allah rızası için"** üstlenmiş olduğundan ve şimdi de, haritadaki yerini bulmakta zorlanacakları Myanmar Müslümanlarını kurtarmayı kafaya taktığından, buna pek fırsatları olamadı sanırım.

Nitekim, bu bir yıl zarfında İslâm âlemine sadece devlet kesesinden yapılan yardımların miktarı bir milyar üç yüz milyon doların üzerindeymiş. Buna, Erdoğan'ın bir parmak oynatmasıyla harekete geçen hem emrindeki hem de korumasındaki iş dünyasını da eklerseniz, varın siz hesap edin aslında kendisi yoksul ve düşkün olan bu halka rağmen ölçüsü kaçmış hovardalıkları.

Ama fukara halk çocuklarının ölmemesi için asıl çözüm, terörün bitirilmesidir tabii ki.

PKK terör örgütünü besleyen ise, her şeyden önce **"devlet akli"**dir. Diğer bütün besin kaynakları bundan sonra gelmektedir.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkiye'nin 'Erdoğan sorunu'

Namık Çınar 13.08.2012

Yok yok... bu öyle siyaset falan olmaktan çoktan çıkmış. Kim rast gelse haşlıyor, karşısına. Kim bir şeyler söyleyecek olsa, basıyor fırçayı.

Böyle değildi; çok iyi hatırlıyorum. İçerlediğimde bile severdim onu. Güven duyardım.

12 Eylül'de yüzbaşılığında, bir gün bir olayın üstüne denk gelmiş olmalıyım ki, o vakte kadar jandarma erlerinin polis memurlarının arasında süt dökmüş kedi gibi duralayan birkaç sivil, beni görünce başladılar seslerini yükseltmeye, şikâyet ederek bağırıp çağırmaya.

"Ben gelene kadar sus-pusken, beni görünce nedir bu azgınlığınız?", diye çıkmıştım onlara.

İşte o zaman bana **"Yüzbaşım, sen gelene kadar korkuyorduk. Ne yapacakları, nasıl tepki verecekleri belli olmaz ki bunların. Ama siz gelince güven de geldi. Çünkü siz subaysınız, hâlden anlarsınız. İnsan bir umutlu olduğunda, bir de güven duyduğunda döker içini"** demişlerdi çekinmeden.

Ben de Erdoğan'ı eleştirdiğimde, hâlden anlar diye bakardım, daha düne kadar. Kendisine duyduğum güveni, herhâlde sesimin gürlüğünden hissediyordur, derdim içimden. Korkmazdım hiç.

Hoş, gene korkmuyor; göze alıyorum ne varsa. Ama eskisi gibi de düşünmüyor; kendisine güven müven de duymuyorum artık.

Fakat bu hepimizin sorunu olmakla beraber, AKP'nin en temel bir problemi değil mi, her Şeyden nce?

Meselâ bakın, en son olarak CHP'nin Meclis'i olağanüstü toplantıya çağıracak olmasına ânında karşı çıkararak, **"AKP orada olmayacak!"** dedi. İyi de, 326 tane milletvekili olan bir parti burası. **Kimin fikrini aldın, hangisine sordun da kestirip atıyorsun?**

Birini olsun adam yerine dahi koymadan, **"Şöyle, şöyle olacak!"** diye kendi başına karar verirsen, **buna particilik denmez ki; dkkncılık denir.** Burası demek ki senin dkknın ya da çiftliğin, o milletvekilleri de senin iŐçilerin ırgatların marabaların.

Parlamentoya gelmeyecek olsalar bile, o kararı toplanıp kendilerinin vermesi gerekmez mi? Sen onların miri misin? Milletvekilleri birbirlerine karşı mir-memur olmayıp, eşit değil midirler? Parti içi iŐbölümünün dikey hiyerarŐilere yol aması hiç olacak bir Şey midir? **"Yürütme"**nin başı olarak ayrıca bir de **"Yasama"**ya da egemensen, ne bu, demokrasi mi; yoksa oynadığımız Şark usulü bir oyun mu?

Mevcut diğer partileri gördükçe, ben AKP'nin işlevini daha yitirmediğini ve tamamlamadığını dŐenenlerdenim. Ama ondaki dinamizmin birdenbire tutuculuğun ve gericiliğin batağına saplanmasını, Erdoğan'ın o olumsuz yn deęiŐtirmesine, iyi başladığı politikalarından ark etmesine bağlıyorum.

Başlangıçta bu ülkeye bir hayli yararları olmuş bir adamın, Şimdi artık zarar verdiği görülüyor. Kaşıkla verdiklerini, sapıyla ğrte ğrte geri almak istiyor.

En büyük kaygım, güç kaybına uğramış olan **"ancienregime"** unsurlarının, Erdoğan'ın izlediği yanlış politikalar yüzünden, yapılmış güzel Şeyleri bile sorgulatır hâle getirerek, yeniden canlanıp toparlanacakları ve yol alacakları bir zemini tekrardan meŐrulaŐtırarak restorasyon sürecine girecek olmalarıdır.

Bütün bunları öyle sanıyorum ki akklı başında AKP'liler de görüyorlardır. Ama artık bekleme ve **"dur bakalım ne olacak"** diye seyretme zamanı bir hayli geçmiş bulunmaktadır.

Biliyorum, kolay değil elbet. Ne ki, AKP'liler artık cesur olmak zorundadırlar. Bir vakitler düzene karşı çıkararak yaptıklarını, Şimdi o düzenin adamı olmaya girişen liderlerine karşı da ileri srebilmelidirler.

İnsan yerine konmayıp küçümsenerek ve horlanarak periferide tutulmaya mahkûm edilmiş devasa kitlelere benlik kazandırıp ağ atlatarak siyaset sahnesinin merkezine taşıyan, başlangıçta **"ardında değil"** hep birlikte **"yan yana"** yürüdükleri, önünden aykırı geçmedikleri, çok sevdikleri ve saydıkları, neredeyse taptıkları liderleri Recep Tayyip Erdoğan, Şimdi tıpkı Amerikan filmlerindeki gibi, hani zombilerin ısırdığı ve o yüzden de can-iğer yakınlıkları olsa bile artık terk etmek zorunda kalınan kimseler olur ya, onları andırıyor âdetâ.

Belli ki hastalanmıŐ, başka biri olup çıkmış; bizim bildiğimiz, bir zamanlar hayranı olduğumuz Erdoğan değil o artık, görmüyor musunuz?

Derhâl kurtulmalıyız ondan. Eskisini minnetle yd etsek bile, ne yapıp edip bu Şimdikinden kurtulmalıyız bir an önce.

Konuşurken konuŐmuyor haşlıyor; sevgiyle değil, öfkeyle bakıyor gözleri. GüneŐe çıktığında bile çekip gitmeyen bir gölge yerleşmiş yüzüne.

Yapılan onca iyi Şeylerin buzdan heykeller gibi eriyip gitmesini nasıl sindirirsiniz içinize? Dur demeniz, yeter artık kendine gel demeniz, engel olmanız gerekmez mi, güç birliği edip?

İnsan inanmayıp devirdiklerinin yerine geçerek nasıl benzeşir de, hınk! diye burunlarından düşer bu kadar?

Onlara özeniyordu da biz mi anlayamamıştık?

Sonu böyle bitecek idiyse, ne gerek vardı kendisine? Eskilerle gül gibi geçinip(!) gitmiyor muyduk?

“**Gül gibi**” dedim de aklıma geldi birden.

Sayın Abdullah Gül...

Sayın Abdullah Gül...

Size de daha ne denir, ne söylenir; nasıl yakınıp yakarılır, bilmem ki?

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kürt sorununun çaresi

Namık Çınar 17.08.2012

Hiç ihtimâl vermiyorum bu kadar saf olunabileceğine. Çoğu kimsenin işine geliyor olmalı ki, topluca aptal oynuyorlar. Yoksa hiçbir şey söylenmediği hâlde, Kürt meselesi üzerine konuşuyormuş gibi yapılabiliyor muydu, bunca zaman? Çünkü bu sorun, içeriğine zerrece değinilmeden, Türkiye’nin sanki bildim bileli en çok dert edinip konuşulan meselesiymiş gibi olmayı sürdürüyor, senelerdir. Hattâ meziyet bile dense yeridir, bu beceriye.

Bu tabii işin bir yüzü.

Öteki yüzünde ise, Felek, yapılmayanlara dair tutmuş olduğu çetelesini eline almış, göstereceğim size gününüzü dercesine, hemî parmağını sallıyor bize doğru, hemî de pis pis sırtıyor.

Eee... en başta bütün bu kendinizi kandırmalar, atlatmalar yanınıza kâr mı kalacak sanıyorsunuz? Altmış dört yaşındayım; bu vakte kadar öğrendiğim birkaç şeyden biri de, sadece yaptıklarımızın değil, belki de daha fazla yapmadıklarımızın bedeli, mutlaka burnumuzdan gelecektir fitil fitil.

Çünkü ha kırdıkları ha kıracakları bu yumurtayı, kırk kişi elini değdirmeden taşır gibi yapıyor.

Kimse bu belâya bulaşmak istemiyor. Vatan millet Sakarya diye yırtınıyorlar ya, hepsi hikâye! Hiç kimse ağzındaki baklayı çıkarmıyor.

Kafalar desen, iyice karışık. O yüzden koskoca toplum, üç beş bin başıbozuk diye küçümsediği bir terör örgütünün kuyruğuna takılmış, her gün onun oluşturduğu bir gündemle basireti bağlanmış bir şekilde savrulup duruyor.

PKK o denli inisiyatif elde etmiş ki, kime değse âdetâ canına okuyor. Toplumsal cadı kazanımızın ateşi bize özgü olimpiyat meşalesi gibi sürekli yandığı için, meselâ CHP kaçırılıp bırakılan milletvekilini “**basında çıkan şu şu lâflarınla sen ne demek istedin?**” diye, belli ki sıygaya çekmek üzere şimdi de apar topar Ankara’ya çağırıyor. Bırakılacağına ölseydi de bayrağa sarsalardı, pek bir prim yapardı ya neyse, kısmet değilmiş.

Yâni netice olarak herkesin, yeni durumlar karşısındaki pozisyonlarını eskisi gibi zararsız(!) kılmaktan başka bir halt yediği yok.

İnsanlarıyla ve kurumlarıyla şartlanmışlıklarını aşıp değişmenin daha **“elif ba”**sına bile gelemeyen bu toplum, Kürt sorununu nasıl çözecek?

Kürt sorunu dedikleri esasen bir sonuç. Asıl mesele, iki yüz senedir ne yutabildiğimiz, aynı zamanda da ne çıkarabildiğimiz, ağızımızda çürüyüp duran bir bakla gibi **“merkeziyetçilik”** tutkusu mu tutsaklığı mı, artık ne dersiniz deyin.

Bu uğurda koca Osmanlı battı, akıllanılmadı. Aynı şey şimdi de Türkiye’yi batıracak, hâlâ akıllanılmıyor.

Kafaya takmışlar bir kere, akla hayâle gelebilecek her şeyi illâ merkezden yönetecekler. Böylelikle hem kendi önemlerini, hem de kendi çıkarlarını maksimize edecekler.

Herkesi birörnek kılmak istemeleri de bu yüzden. Yönetmeyi ve karar alma süreçlerini ülke sathına yayarak paylaşmayı bir bilseler; o vakit bu homojenleştirmeye de gerek kalmayacağı gibi, yaşam herkes için daha da rasyonelleşecek.

Ama ne fayda!

Tüm toplumu bu monist **“tek adam”** ritmine göre terbiye ederek, atı alıp Üsküdar’ı geçmişler zaten.

Nitekim o kitleler de büyük bir çoğunlukla başka türlüünü istemez olmuşlar. Adam yerine konmayıp güdüldükleri bu verimsiz ve çağdışı idarî mekanizmayı, **“Cumhuriyet’in kazanımları”** diye yutarak, en iyisi sanmışlar. Hayat tarzları ya bu olacak, ya da seçeneksiz bir şekilde bölünüp parçalanacaklar. Ya devlet başa, ya kuzgun leşe, yâni. Kendilerine dayatılan sadece bu işte.

AKP bir ara bir şeyler yapacakmış gibi göründü ise de, **“devlet olmak”** özellikle Erdoğan’a pek bir cazip geldiğinden, kıracak değiller ya, onlar da o sevdadan vazgeçiverdiler.

“Sirenler”in büyüüne kapılıp halkın sesini duymaz olmak, bu toprağın binlerce yıllık hasleti değil midir, Homeros’un anlattığı gibi.

O nedenle merkeziyetçiliğin en kralını şimdi artık Erdoğan yapıyor. Meselâ Boğaz Köprülerinde bakım var diye, araç geçişlerinin şu kadar süreliğine ücretsiz olmasına dahi o karar veriyor. Belediye otobüslerinin ücret olarak çift yerine tek bilet almalarını bile o emrediyor. Sadece başbakanlık kesmiyor, aynı zamanda otobüs terminali ve köprü müdürlüklerini de o yürütüyor.

Artık hepimiz, her şeyimizi o yönetsin diye ağzının içine bakacak kadar zıvanadan tam çıkmışken, işte bu sırada Kürtler kalkmış **“biz özerklik istiyoruz”** diyorlar. Öyle yağma yok! Sıyrılıp kaçabileceğinizi mi sanıyorsunuz? Ya herru ya merru, özerklik isteyeceksek hep beraber isteyeceğiz.

Aslında Dr. **Cengiz Aktar**, konuları bilen ve aklın yoluna ışık tutan bir aydın olarak, **“ademimerkeziyet ilkesinin hayata geçmesini sağlayacak en uygun zeminin, Türkiye’nin de resmen kabul ettiği, AB nezdinde destek gören ve o esaslara göre kurulan 26 Bölge’ye ayrılmış ‘Kalkınma Ajansları’ olacağına”** dikkat çekiyor. **“Türkiye’nin önünde bir fırsat olarak duran AB’nin bu uygarlık projelerini, aslında ne ulusal siyaset ne de Kürt siyaseti doğru dürüst biliyorlar”** diyor.

Birbirlerini yiyecekleri yerde AB’nin bu yol haritasını izleseler, sorunlar bir bir oturacak çözüm yatağına oysa. Sadece Kürt sorunu değil, Türkiye’nin tüm merkezleşme hastalıkları savacak, giderek.

Ne ki, vandalizmin geleneksel metodu olan savaşmak dururken, kim adımlar doğru kapıya çıkan barışçı yolu?

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bayram gelmiş neyime

Namık Çınar 20.08.2012

Şöyle kelebek kanatları da olan bir bayram yazısı olabilirdi bu, lâkin gelmiyor içimden.

Hele bir de son zamanlarda, şiirden, roman ve öyküden birazcık uzak kalınmışsa, kan şekeri düşmüş canı burnunda biri gibi ruhsuz ve hâlsiz; bilirim ki mekanik yazılar çıkar o kaleminden. Söylenebilecek güzel şeylere mecâlsiz ve takâtsizse insan, en iyisi bulaşmamak bayrama da seyrana da.

Sadece o yüzden de değil. Hayatın işkencecisinin bir sigara içimlik soluklanmasına, mola vermesine benzeyecekse şu birkaç gün, ko varsın oralı olmayayım da, oyununa gelmeyeyim bu aldatmacanın.

Sanki ortalıktaki her şey pek ciddiye alınıyormuş da, ben de o numara yapmanın bir parçasıymışım gibi görünmekten kaygılıyım, açıkçası.

Siyasetçiler olsun medyadakiler olsun, hani tv'lere çıkıp bilgiçlikler taslanıyor ya; aslında çoğu kimsenin yaptığı, sosyal olayları kendi meşrebine göre çarpıtarak, birtakım kazanımlar ihtiva eden pozisyonlarını muhafaza edebilmek. Ortak toplumsal yaşamda gelişmeye dönük bir katre olsun değişim yok, o yüzden de.

Meselâ, kerameti kendinden menkulmüş sanısıyla gücün büyüüne kapılan Başbakan, halkın ruhundan ve birikiminden neş'et eden o dinamik ve demokratik çizgiden birdenbire saparak devletçi milliyetçi bir gericiliğin, dinde de mezhepsel ve siyasal bir tutuculuğun batağına saplanınca; onun peşine gözü kapalı takılanlar, daha düne kadar özgürlükçüler iken, **"beraber yürüdükleri bu yağmurda"** eninde sonunda kapılacakları bir sele doğru hep birlikte yol alıyorlar şimdi.

Askeriyenin yaşattığı yüzyıllık sorunlar şimdilik ertelenerek geri plâna düşerken, sizin milliyetçi ve dinsel dayatmalarınız öne geçiverdi.

Benim bakımımdan doğrusu pek bir şey değişmedi. Harp Okulu'nda sabahın altısında **"Ordu Marşı"**yla sıçrayıp uyanmak ile, şimdilerde, ses telleri yumurta akı görmemiş bir müezzinin sabaha karşı dört sularında hoparlörden var gücüyle çıkan bağirtısına sıçrayıp uyanmak arasında sıkışıp kalmış bir hayata, itirazım oldu ve ölene kadar da olacak daima.

Eskiden, tarihin çöplüğündeki hak ettikleri yeri almış bulunan general Faik Türünler köpürürlerdi söylediklerime; şimdi de sanırım siz.

Çıkmış Başbakan, demokrasinin ölüsü üzerine **"salâ veriyordu"**, arife günü.

Herkes yerini alsınmış, safını tutsunmuş. Ya PKK'dan yana olunsunmuş, ya kendisinden yana.

Vay canına!

İkinizden de yana olmadan var olunamaz mı, bu ülkede? Ben meselâ, PKK'dan da yana değilim, sizden

de yana değilim.

N'olcak şimdi?

Binlerce Türk genciyle binlerce Kürt genci, böyle korkunç bir seçeneğin kapanına sokularak birbirlerine kırdırıldılar, son otuz senede.

Her gelip oturanın karnını doyurduğu yalnızca tek çeşit mi yemek vardır, iktidar mönüsünde?

Hiç böyle yaşanır mı, umarsız ve yanılsız? Hiç insanları hangi klânlardan ve hangi inançlardan geldiklerine bakarak tasnif eden ilkel çağlar kalıntısı yöntemler, taşınıp getirilir mi bugüne? Bu çağın düsturu olabilecek hayat tarzı mıdır bunlar?

Neden milliyetçilik veya dincilik yahut mezhepçilik yapıyorsunuz bu topraklarda? O ayrıştırıcılıklar, batan bir çöp kadar olsun, yaşartmıyor mu gözlerinizi?

DTK eş-başkanı Aysel Tuğluk, bir yıl kadar önce **"Kürtler'in Demokratik Özerkliği"**ni ilân ederken **"ulusal birlik çalışmaları... ulusal siyaset... ulusal düzeyde örgütlülük... ulusal program... ulusal mücadele stratejimiz... ulusal çıkarlarımız"** nidalarıyla ağızdan ateşler püskürterek etrafına **"milliyetçilikler"** saçarken, acaba kimlere öykünüyordu, dersiniz?

Siz Türkleştikçe, Arnavutlaştırdınız Çerkesleştirdiniz Boşnaklaştırdınız Kürtleştirdiniz bu insanları. Siz Sünnileştikçe alevlendiler Alevîler de.

Darbeci generaller darbe yapmak için nasıl ortam hazırlama önlemleri aldılarsa evleviyetle, öncekiler gibi siz de istemeseniz de bölünmeye yol açacak bir altyapıyı oluşturmakta gibisiniz bu tavrınızla âdetâ.

BDP'liler ile PKK'lıların Şırnak yollarında rastlaşarak ya da ne fark eder buluşarak sarmaş dolaş olmaları da gene sizin marifetiniz.

Bu toplumun büyük bir bölümü sizin terörist dediklerinizi aynı adla çağırıyor; duymuyor musunuz?

Üstelik bu kanaatte olanların sayıları da giderek artıyor; görmüyor musunuz?

Şehitler var diye barışçı yola sapmamanın, hepimizi cehenneme götürdüğü açıkça bilinen bir yola, âdetâ kat edilen kısmı ziyan olmasın diye devam etmek olduğunu anlayamıyor musunuz?

Otuz yıldır sürdürülen mevcut duruma, siz de öncekiler gibi bir çözüm bulamayacak idiyerseniz, ne işiniz var orada?

Bir başka tarafta ise, kaçırılan kendi vekilinin söylemlerine bile ikircikle yaklaşan bir Kılıçdaroğlu, neymiş efendim, değişim getirecekmiş, partisine ve ülkeye.

Ne Erdoğan, ne Kılıçdaroğlu, ne MHP, ne de BDP... bu kafaların harcı değil, yurdun bu ölümcül yarasını sarmak.

Bir başka rüzgâra, bir başka konjonktüre, bir başka bahara kalacak gibi ayak sürüyor hevesimiz.

Eğer hayat hepimizin bu ortak aymazlığına katlanır da, bu arada parçalanıp gitmezsek tabii.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ordunun sıkıyönetim planı olur mu

Namık Çınar 27.08.2012

Balyoz Darbe Semineri'nin baş mimarı General Çetin Doğan, Silivri mahkemesindeki savunmasını, **“Dava konusu plan tatbikatında, hem cepheye uygulanacak askerî harekât, hem de cephe gerisindeki sıkıyönetim planı ele alınmıştır. Adil düzenin ülkemize kanlı mı yoksa kansız mı geleceği başta Erbakan olmak üzere tüm şeriatçılar tarafından pervasızca dillendirildiği günlerde, ordunun geri bölgesinde zuhur ettiği varsayılan bölücü ve irticai kalkışmaların, sıkıyönetim planı çerçevesinde tartışılması maksadıyla senaryoya dâhil edilmesinden acaba neden bu kadar çok rahatsızlık duyulmaktadır?”**, diyerek bitirmiş.

Duyulan rahatsızlığın esasen **“ordunun darbe yapmasına”** olduğunu, zira **“Türkiye'nin siyasal ve toplumsal sorunlarının Silahlı Kuvvetlerin üstüne vazife olmadığı”** kalın kafalara bir türlü anlatamamış olmanın bedbahtlığı bir yana, acaba gerçekten ordunun önceden tasarlayabileceği ve zaman zaman da tatbikatını yapabileceği bir **“Sıkıyönetim Planı”** olabilir mi?

Silahlı Kuvvetler, yurt savunmasını hakkıyla yapabilmek için ülke coğrafyasına, beşerî ve ekonomik kaynaklara ve çağın silah sistemlerine uygun düşecek tarzda önceden tasarlanmış bir kuruluş şemasına göre teşkilatlanarak, emir komuta hiyerarşisi içinde işleyen bir mekanizmadır. Dolayısıyla görevleri daha barış zamanından itibaren belli olduğu için, savaş hazırlıklarını daimi olarak planlar ve geliştirir; eğitim ve tatbikatlarını da periyodik usullerle icra eder.

Ne ki, bu planlamaların ve tatbikatların arasında **“sıkıyönetim”**e yer olmamak gerekir. Çünkü sıkıyönetim hem sıra dışı hem de sistem dışı bir uygulama olması bakımından, bu görevin kime nerede tevdi edileceği önceden belli değildir.

Kaldı ki iş bununla da bitmez. Zira uygulamalarda yapılanın aksine, sıkıyönetim, ifa edilmesi doğrudan doğruya mevcut birlikler hiyerarşisine ve emir komuta zincirine bırakılmamış, bırakılması öncelikle tercih edilmemiş ekstrem bir düzenlemedir.

12 Mart faşizminin ilk ürünlerinden olup da, demokrasiye kat'iyen yakışmadığı ve askerî birliklerin lüzumu hâlinde kullanılmasıyla yetinmek dururken ilkel ve gaddar bir **“militarist yönetim”**i öngördüğü için, esasen fırlatılıp atılması gereken yürürlükteki Sıkıyönetim Kanunu dahi suiistimal edilmiş; sanki sıkıyönetim görevlendirmeleri, birliklerin hâlihazırdaki hiyerarşilerine göre olmalı imiş gibi uygulanagelmıştır.

Oysa yasaya kendi bütünlüğü içinde bakıldığında, kanun koyucunun sıkıyönetimden muradının ratio legis'in Sıkıyönetim Komutanı olarak rütbesi en az korgeneral olan birini **“seçmek”** suretiyle, hiyerarşik yapıyı devre dışı bırakarak direkt Genelkurmay Başkanı'na bağlamak olduğu görülecektir. Bundan maksat, muharebe görevi almış birliklerin ve birlik komutanlarının, ilâveten bir de sıkıyönetim meseleleriyle uğraşarak, asli işleri olan savunma görevlerinde herhangi bir zafiyete uğramalarına meydan vermemektir.

Eğer bu kaygı duyulmamış olsaydı, nerede sıkıyönetim ilân edilecek idiyse o bölgedeki komutanın mevcut görevinin yanı sıra otomatikman sıkıyönetim komutanı da yapılması yoluna gidilirdi. Kanunun ruhundan çıkan bu değildir. O kadar ki, sıkıyönetim görevi dahi yeni tefrik edilecek askerî birlikler ile yürütülür. Sıkıyönetim karargâhı bile yeni ve ayrı olarak kurulur.

Fakat yasanın varolma nedeni böyle olduğu hâlde, bugüne kadarki uygulamalar eleştirdiğim istikamette geliştirilmiştir. Bunun sebebi, generallerin, darbeler süreci olarak tanımlayacağımız son elli yılda, yurt

savunmasını daha bir ikincil kılarak, asıl işlerinin burunlarını iç politikaya sokmak olduğunu öne çıkarmalarıdır.

Nitekim sıkıyönetim karargâhı da ancak sıkıyönetimin ilânıyla birlikte kurulabilecekken, **“sıkıyönetim komutanlığı kadroları Genelkurmay Başkanlığı’na önceden hazırlanır”** hükmü mucibince; hani sivil toplumun nabzını gizliden gizliye tuttukları birtakım fişlemeler ve andıçlamalar yüzünden şimdi Silivri’de yargılanan büyük karargâhların Batı Çalışma Grubu gibi unsurları ve aktörleri vardı ya, işte onlar günü gelince devreye sokulacak şekilde daha önceden çalışmalar yapan ekiplerdi, esasında.

Netice olarak, Sıkıyönetim Kanunu’nun **“görev ve yetkiler”**i düzenleyen 3. maddesine bakarsanız, yargılananların nelerle iştiğal ettiklerini oradan da çıkarabilir ve görebilirsiniz. Çünkü bu memlekette yalnızca kurumlar değil ki, yasalar da çürümüştür. O sıkıyönetimler de, askerî darbelerin daima bir önceki aşaması olmuşlardır.

Başa dönersek, General Çetin Doğan’ın **“Ordu Geri Bölgesi”** dediği İstanbul, Adapazarı, Bursa gibi yerler **“yurtiçi bölgesi”** olup, ordunun muharebe sahası dışında kalmaktadır.

Genel Savunma Mevzilerinde tertiplenmiş bir ordunun Trakya’daki derinliği, Balkan Harbi’nden beridir Midye-Enez hattından itibaren aşağı yukarı 60-70 km. içerlek düşünürsek, Çorlu Ovası dolaylarında falan son bulur.

Ve anlatmaya çalıştığım gibi, sıkıyönetim komutanlığı verilecekse de ona değil, meselâ İki veya Üçüncü Ordu’dan bu tarafa kaydırılacak birliklere tevdi edilecektir.

O nedenle düşman karşısından geri çekilip, sıkıyönetim görevi ifa edemezler.

Niyet, darbe değil de muharebe yapmaksa, tabii.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

On Mehmetçik neden şehit oldu

Namık Çınar 31.08.2012

Korucunun kullandığı Mehmetçik dolu sivil minibüs, Uludere yolunda devrilip on şehit verilince, aklım hemen eski günlere gitti benim de.

Herhangi biri nasıl ki elini kolunu sallayarak çıkamazsa kışla nizamiyesinden, aynı şekilde önüne gelen araç da çıkamazdı dışarıya, öyle langur-lungur.

Hani eskiden güvenlik nedeniyle olmalı, çünkü artık rastlamıyorum şehir içi trafiğinde seyreden sarı tamponlu askerî cipler, kamyonetler, reolar, hâttâ servis otobüsleri olurdu, hatırlar mısınız? Zaten sadece onları, tamponları sarıya boyalı idiyseler görebilirdiniz. Eğer değillerse, biliniz ki ihlâl ediliyordur, Genelkurmay’ın devamlı emirleri.

Çünkü rütbesi ne olursa olsun, canı çeken dilediği gibi araba çıkaramazdı garajlardan.

Memleketin bütün kışlaları, dışarıda yapılacak bir iş varsa, göreve ilişkin olarak bir yere gidilecekse diye her boydan yeteri kadar aracı, belli olmaları için tamponlarını da sarıya boyayarak, bu tip ortak hizmetlere tahsis etmek suretiyle araç kullanımlarına çekidüzen vermişler, disiplin altına almışlardı, o sıralar.

Bununla da kalınmaz, o araçları kullanacak şoförlerin sadece ulaştırma kursundan değil, siviliden de ehliyetli olmalarına dikkat edilir; kazasız belâsız ve vukuatsız gidip gelinmesi için o günkü nöbetçi heyetinden bir astsubayı ya da asteğmeni aracın başına komutan tayin ederlerdi.

Her bakımdan sıkı tutulan iş, kışla komutanının imzalayacağı **“araç görev kâğıdı”**yla, yol öncesi, yolda ve yoldan dönünce olmak üzere bütün hâlleri kapsayan bir araç bakım ve kontrol formunun çek edilmesini de öngörürdü.

Bunların hepsi, ilkin bütün orduyu sokağa döken 12 Eylül darbesiyle, ardından da tüm yurdu saran PKK terörü belâsıyla önce tavsamış, sonra da birer birer yok olup gitmiştir.

Ne sarı tampon, ne araç görev kağıdı... hemen herkes garajlardaki ciplere atladıkları gibi kentin içinde, orası senin burası benim, çarşı-pazar dolanmaya başladılar.

Benzinliklerdeki **“kita yükü akaryakıt”**ın da yarı yarıya su olduğu, 55 galonluk bidonları yan yatırıp devirerek çanta bidonlara aktarır ve oradan da araç depolarına doldururken, bir o kadarının da yerlere dökülüp ziyan edildiği ilkel bir ikmâl şeklinden öteye gidilmediği de böylece iyice ortaya çıkmış oldu.

Tevekkeli İngilizler, **“Türk Ordu’sunu takip mi etmek istiyorsun, o hâlde kokunun peşinden git!”** diye vaktiyle boşuna dememişlerdi.

Son tahlilde bütün bunların tek müsebbibi darbeci generallerdir. Aşırı merkeziyetçi olan sadece bizim sivil idari yapımız değildir. Askerî yönetim geleneğimiz bundan da beterdir.

Kitaba göre hava desteği, ihtiyacı olan birliğin cephedeki Ateş İdare Merkezi ya da topçu ileri gözetleyicisi tarafından istenebilecekken, bizde bu Genelkurmay karargâhında plânlanır. O zaman da karşımıza, çözülmemiş bir **“Uludere katliamı”** olarak çıkar.

Kışlalar bir bardak su içecek olsalar, bunu dahi generaller belirler. Sınıf subaylarına zerrece inisiyatif tanımazlar. O nedenle bütün fatura sadece general sınıfına olmak gerekir.

Çalışmaya pek meraklı olduklarından değil, ipin ucunu aktif astlara kaptırarak kendi terfilerini ummadık bir vukuatla riske sokmaktansa, rutin bir kışla hayatıyla durağanlığı hâkim kılıp her şeyi dondurmaktır amaç.

Şimdi Silivri’deki davalar vesilesiyle darbeci generallerin istikballeriyle oynandığını ileri sürerek dövünen kimi ahlâksız gazetecilerin yazdıklarını ve söylediklerini okudukça ve dinledikçe, askerî yapıyı bilmedikleri için nasıl da aymaz olduklarını; örneğin şehit olan şu gencecik çocukların bile netice olarak onlardan miras bir ordu tasarımı yüzünden öldüklerini kavrayamamalarını gördükçe, kahroluyorum burada ben.

Siz bakmayın onların karargâhlardaki o görkemli brifing ve seminer salonlarına. Hem sadece gösterişli ve kof, hem de erat koğuştan kısırak yaptırdıkları içindir o kadar süslü.

Demezler mi adama; otuz sene geçtiği hâlde hâlâ eften-püften karakollar edebiyatının aşılamadığını görüp, ele avuca gelmesi zor PKK’nın kontrolünü bu bölgede tutmak ve oyalamak üzere, sakın onlar için yenir yutulur gibi görünen cazip evsafa birer yem olarak görüyor olmasınlar bunlar bizi? Düşünmezler mi, bunca zamandır ne hikmetse bir türlü önlem alınamadığını gören, oranın çileli subay astsubayları ve köylü çocuğu gariban Mehmetçikler?

Ey gerçeği algılayamayanlar, ne sandıydınız onları, birer makine mi? Siz hiç havan ya da roketatar mermisi aldınız mı kucağınıza? Sevimli bir kedi yavrusuna değil, iri bir tarla sıçanına benzerler daha çok.

Yahut da bir el bombası? Ondaki izlerin çikolata dilimleriymiş gibi görünmesine bakıp da kanmayasınız sakın. Hele bir de elinizle kavramaya görün, avucunuzu yakar demirinin soğukluğu.

Ya da kanıksar, duyarsız biri olup çıkarsınız belki de otuz senede.

Çünkü otuz senedir savaşan bir ordu, sinir sistemi bozuk bir ordudur. Hem de generallerin genetiğiyle oynadığı anatomisinden gelen hantal tabiatı nedeniyle, sırtına konan sineklerle baş edemeyen devasa bir boğa gibiymen stelik.

Otuz saniye süren bir deprem kâğıt üstündeki göstermelik plânları nasıl altüst ederse, otuz senedir süren bu savaş da generallerin o uyduruk plânlarını haydi haydi darmaduman etmiştir.

İşte o yüzden, Türkiye'yi ancak demokratikleştirerek sağlanacak bir barış, sırf ordunun kendisini toparlaması için bile yapılsa, yeridir.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Mehmet Altan'ın eyllleri

Namık ınar 03.09.2012

Toplumsal savruluşların ve değişimlerin gizlerini bir bir zerek nasıl ki yıllarca önümüze serdi ise, **“şişedeki şiir”**i andıran nadide bir şarap gibi üslubuyla, mevsimsel dönüşümlerin ve hüznün simgesi olan **“Eylül Yazıları”**nı da bir o kadar gelenekselleştirdiydi, Mehmet Altan.

Sevgili Mehmet'in yaşama dair duyarlıklı o eylül yazıları nedense bana, gençliğimde izlediğim **Frank Perry**'nin **Yüzücü** (*The Swimmer*) filmini çağrıştırmıştır hep.

Yüzme havuzlu köşklerin sıralandığı bir sayfiye vadisinde, **Burt Lancaster**'in canlandırıdığı Ned Merrill, tanış olduğu bu insanların havuzlarına dalıp çıkarak kendi evine doğru bir yolculuk yapmaktadır.

Hayatındaki hiçbir şeyin düşündüğü gibi gitmediğini kendisine itiraf etmekten kaçınarak yaşayan ve yüzerek geçtiği havuzları uç uca tahayyül edince kendi evine kadar uzanan safirden bir ırmak oluşacağını düşleyen tıpkı o Ned gibi bizler de, hayatlarımızın senelik yeknunu derinlemesine sorgulayan Mehmet Altan'ın eylllerde kaleme aldığı bugüne kadarki yazılarını art arda dizecek olsak, âdetâ ömrümüzün kaçışı olmayan bir yzleşmesiyle burun buruna gelecek gibi yizdir.

Ne ki medya, doğrulara sırt viren hükümetten ya korkup tırsarak, ya da yaranmak ğruna yalakalık yaparak kendi durgun suyunda debelenmeyi seince, tatsız tuzsuz ve Mehmet Altansız girilen bu eyllle birlikte, iğne oyasıyla işlenmiş bir manifesto sayfamız da eksik kaldı, hâliyle.

Lâkin biz buna izin veremeyiz. **“Gelge bir yalanın hüzünlü aldatmacası”**na teslim olamayız.

“Eylülün ve sonbaharın nc ışıkları, ağustosun erimiş altın kıvamındaki ışıkları arasına nasıl sızmaya başlarsa”, geçmişteki o yazılardan pasajlar da bu sütuna başlamalı yansımaya, hiç değilse:

“Balkon kapısını açıyorum. Berrak ve serin bir ışıkla aydınlanmış rüzgâr doluyor içeriye. Bu ışıkları da tanırım, bu rüzgârı da. Sonbahar ışıkları bunlar. Keskin ve uzak... Sonbaharın şöyle bir değip geçen ilk

rüzgârları.

Bir önceki tren gitmiş, bir sonraki de gelmeyecek bir istasyonun yolcusu gibiyim.

Uzaklaşıp keskinleşen ışıklarla, dokunarak okşayıveren rüzgârlar, sadece bir tek şey söylüyorlar: Yaz bitti...

...Eylül gelmişti.”

.....

“Bir ömürde kaç eylül yazısı yazılır? Ne kadar yazılırsa yazılsın, her yazıldığında insanoğlu ‘yaşamın alıştığı bir şey’ olmadığına kanaat getirecek demektir.

Evler, işler, yollar, sokaklar, insanlar...

Aslında sorgusuz sualsiz benimsesek de, şüphe dolu yaklaşımlarla incelesek de, yaşamın ‘yabancı’ aktörleriyiz. Hepimiz perdenin bir gün ineceğini nasıl da biliyoruz. Ama, yaşamın ve toplum tarafından şekillendirilen kuralların ne kadar da ‘aşınası’ duruyoruz.

Gene eylül... Kırılmaya başlayan yıkanmış yaz ışıkları, serinliğe hazırlanan sabahlar... ‘Alıştığımız bir şey’ olmayacak bu yaşam... Ne kadar ‘alışmış’ gibi yapsak da...”

.....

“Eylüle birkaç gün kala leyleklerin yine uçup gitmesinin peşine düşmüşüm. Marmara Denizi’nin bulutları arasından, hep birlikte açılıp kapanan beyaz ve ışıklı kanatlarıyla, sihirli bir rüzgârla büklüm büklüm dalgalanan ipek bir şal gibi kayarak akıyorlardı.

Gidiyorlardı.

Bir veda partisinin sonuna ancak yetişmiş gibi, o göçmen kuşlara kayboluncaya kadar baktım. Ufukta sadece solgun bulutlar kaldı.

Önce göç eden hangisi?

Güneşin keskin ışıkları mı?

Yaz sabahlarının ılıkılığı mı?

Kuşlar mı?”

.....

“Birkaç boş portakal sandığının rastgele atıldığı soluk mavi renkli izbe kapının yanındaki bodur yeşil ağaçta kendilerini gizlemeye çabalayan pembemsi minik nar kalabalığı, bu seneki eylülün ve

sonbaharın habercisi gibiydi.

Berrak ve serin bir ışık...

Sabırsızca erken inmeye başlayan akşamlara yayılan bir kızılık...

Yaprakların altına saklanan narlar..."

.....

"Çocukluğun, ilk gençliğin, orta yaşlılığın ve ihtiyarlığın eylülleri benzer mi birbirlerine?

Ayrılık mıdır sonbahar, yoksa sihirli bir sarmaşık gibi coşuveren bir aşk mı?

Alev rengi hüznüyle sonbahar, gene gelip tahtına yerleşecek.

Palamutlar ve lüferler, gene eylül masalarındaki yerlerini alacak.

Eylül, yıldan yıla değişen yüz hatları gibi, kendi çizgilerini yaşam serüvenlerimizin haritasına işleyecek..."

.....

"İnsan yaşlandıkça, rastlaştığı eylüllerde kendini, renkleri ve ışıkları değişmeyen bir tiyatro dekorunun çaresiz aktörü gibi hissediyor.

Eylüllerle ilgili kendi içimdeki gizli çekmeceleri açıp kapatırken, kendi geçmiş ayınlerimdeki 'kutsal metinleri' merak ettim.

Güller ve hanımelleri ile donanmış bahçelerin gölgeleneceğini... açık mutfak pencerelerinden ortalığa yayılan kızartma kokularının kaybolacağını... günün kararmaya başlamasına rağmen eve girmemekte direnen inatçı çocuk seslerinin giderek silineceğini...

Hepsini unutmuş, apansız yakalanmış gibiyim.

Eylül gelmişti.

....."

Ne çabuk geçti de, yaklaştık öteki kıyıya bu kadar?

Bari hanidir eşiklerinden geçmediğim Koço'da ya da "insana her defasında Tanrısal bir güçle yaşam enerjisi veren Boğaz'da", meselâ İsmet Baba'da, yeni tutulup da takoz takoz dilimlenerek nar gibi kızartılmış taptaze palamudun ve yanında da bir baş kırmızı soğanın eşliğinde, turkuaz sulara karşı ruhlarımızı ve muhayyilelerimizi birer kadeh rakıyla parlatarak, biz de bir an önce karşılasak mı acaba şu eylülü Mehmet'çiğim, ne dersin?

Yorgun hükümet, yorgun ordu

Namık Çınar 07.09.2012

Terör nedeniyle her gün evlerine bayraklara onar onar sarılarak gönderilmeleri yetmezmiş gibi, şimdi onlara bir de kimbilir hangi ihmâller yüzünden şehit cenazeleri de eklendi ki; son olaylarla, son gelişmelerle bu hükümet de bu ordu da iyice yorgun düşmüş görünüyor.

Kuvvet komutanı **“istihkâm”**, ordu komutanı da **“ordudonatım”** sınıfından gelmesine rağmen bu ordu mühimmatını korkarım ki karpuz gibi sayıyor, istifliyor ve depoluyorsa; meselâ muhafaza ederken el bombalarını füyeleriyle birarada tutuyorsa; yirmi beş şehit verildiğine göre, ne bahane uydurulursa uydurulsun patlayıcı madde nizamnamelerinin hiçe sayıldığı gün gibi aşikârsa; artık sözün de aklın da bittiği yerdeyiz demektir.

Gecenin o karanlığında kışla mutfağında patates soymak için bile vakit artık çok geç iken, mühimmat depolarında herhangi bir çalışmanın yapılıyor olması asla izah edilemez.

Türk Ordusu’nun şimdi aklıma gelen **“ister misin o olsun”** diye korktuğum **“zimmet hastalığı”** depreşmiş olmasın sakın!

Çünkü gerçekten de, Silahlı Kuvvetler’de askerî malzemeleri **“tam ve sağlam”** olarak korumak üzere teslim alıp imzasıyla zimmet yükümü altına giren, görevi bitince yeni burnundan soluyana aynıyla teslim eden, edemediği takdirde de maaşından kesile kesile ödeyen ordunun tüm bölük komutanları, depo sorumluları ve saymanlar, say Allah say, günlerini ömrü billâh zimmetlerindeki bu malzemeleri sayarak geçirirler.

Eğer herhangi bir eksiklikleri var ise, punduna getirip birbirlerinden çalmak, o nedenle mubah sayılmıştır. Buna hırsızlıktan ziyade muzipçe **“askerî malzemenin yer değiştirmesi”**, yahut **“kalk gidelim yapmak”** denerek, davranışa birazcık olsun hafiflik getirmeye çalışılmıştır. O yüzden bölük komutanları depocularını seçerken, **“uyanık”**lardan olmalarına çok dikkat ederler.

Ayrıca, kışla içindeki nöbetlerin çoğunu da aslında **“düşmana karşı”** değil, bölükler zimmetli malzemeleri çalınmasın diye **“birbirlerine karşı”** tutarlar. Bitişik nizamda olarak yan yana dizilmiş depoların her birinin kapısına her bölük yirmi dört saat esasına göre ayrı ayrı nöbetçi dikmiş; böylece binanın önünde aynı anda meselâ altı depo var da orada altı tane nöbetçi birikmişse, bu durum hiç kimseyi rahatsız etmez.

Bunun sebeplerinden bir tanesi de, insani değer olarak erlerin **“sınırsız surette bir kullanım kaynağı”** olarak görülebilmeleridir. İnsan haklarıyla ilgili mevzuatın, henüz kışla kapılarından geçmiş olduğu söylenemez.

Fakat hakların ihlâli sadece erlere özgü bir kader değildir. Hiyerarşik kademelenme yolu ile haksızlıklardan herkesin nasip alacağı bir düzenin, seneler içinde başarıyla(!) gerçekleştirilmiş olduğu söylenebilir.

Örneğin en zor aşamalardan biri bölük komutanlığıdır. Türk Ordusu’nda bütün işleri bölük komutanları yaparlar. Herkesler de bütün işleri bölük komutanlarından beklerler. Çünkü somut olarak **“erat”** bir tek onlarda vardır. Türk Ordusu’nda bölük özne olup, gerisi teferruattır. Yeri gelmişken hatırlatalım ki, çoğu general doğru

dürüst bölük komutanlığı yapamadan kurmay, sonra da general olmuşlardır. O yüzden askerlikleri daha ziyade kâğıt üstünde temayüz eder.

Netice olarak bölük komutanları dışında kalanlar, şöyle dişe dokunur hiçbir halt yemezler. Ama her işe karışırlar. İşte bu süreci atlattın mı, yani yüzbaşılıktan sonrasında artık işi kolayladın demektir. Böylece iki elini arkanda bağlayarak, zamanında bana da yapmışlardı deyip sağa sola zart-zurtlar da çekerek, nihayet soyut bir askerlik safhasına geçebileceğin yıllar başlamıştır senin için.

Üst birliklerdeki ikmal ve dağıtım hiyerarşisi, ast birliklerin **“zimmet korkuları”**nı kullanarak onlar üzerinde bir tür emtia tahakkümü kurmak istedikleri için, aslında çoğu sarf malzemesi olduğu hâlde, işte o bölük komutanlarını bu yolla istim üstünde tutarlar. Onlar da hizmeti dahi umursamadan, çürütme pahasına, malzemeleri mümkünse depolardan çıkarmayıp habire sayım yaparlar.

Ben, Kıbrıs Harekâtı'na katılıp da sarf edilmiş mermilerin boş kovanlarını eksiksiz toplatamadığı için bedelini maaşından ödeyen bölük komutanı tanıyorum. Tümenin saymanlığı, harekâтта yer almış bölüğün üç beş tane matara kapağı noksan çıktı diye hiç unutmuyorum kuruslandırma belgesi düzenlemişti.

Ayrıca o depolar da derme çatma yerlerdir. Kaldı ki, bir piyade bölüğünün deposu da neyin nesidir? Muharip bir birliğin üstünde taşıyabileceği hafiflikteki teçhizatın dışında kalan ne varsa ona ayak bağı değil midir?

Siz tv’de, intikâlleri sırasında taşıdıkları ağırlığın altında ezildikleri her hâllerinden belli olan Mehmetçiklerinki gibi 30-40 kiloluk yükleri, PKK militanlarının da sırtında gördünüz mü hiç?

Mayın ve mühimmat depolarına gelince... İnşaat-Emlâk'ın her türlü şaibeye açık usullerle yaptırdığı o binalar da farklı değildir.

Afyon’da neler oldu, bilmiyorum. Gerçek bütün açıklığıyla ortaya çıkar mı, sanmıyorum.

Ama ben Türk Ordusu’nun ruhunu bellemiğim, onu tanıyorum. Silahlı Kuvvetler’deki en basit hususların bile yeniden ele alınmalarının vakti çoktan geldi de geçti, diyorum.

Ama Erdoğan her şeyin yolunda gittiğini söylememi istiyor, aksi hâlde hiddetleniyor.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Orduya mı sadakat, halka mı sadakat

Namık Çınar 10.09.2012

O televizyonlara çıkıp da cephanelik faciası hakkında konuşan eski askerlerden biri de benim. Eline kalem alıp sığağı sığağına kabına sığmaz feryadı figan yazılar yazanlardan biri benim. Demek ki **“içinden çıktıkları ocağa ihanet ediyorlar”** diye benim için de söylüyorsun.

Yazıklar olsun sana be Recep Tayyip Erdoğan! Askerî lojistiğin Ankara’daki derebeylerinden başlayarak aşağıya doğru bütün general kademelerini daha o akşam alaşağı ederek **“açığa”** alacak yerde, kamyon farlarıyla yapıldığı gibi öyle uyduruktan değil, gerçeğin üzeri örtülmeden öğrensinler de kandırılmasınlar diye halkı şakır şakır aydınlatmak üzere tecrübelerimi gümbür gümbür anlattığım için, kalkıp beni aşağılamayı seçtin ya, yazıklar olsun sana.

İhanet görece bir kavramdır. Mafyanın, Kırk Haramilerin dahi her zaman için bu tür yakınmaları olmuştur. Oysa ihanet, ancak millete edilir millete. Kendi içine dönük, kapalı devre yaşayan kurumlara değil.

Eskiden darbeci vesayetçi generaller, işledikleri rezillikler yüzünden ordudaki çürümüşlükleri halkın gözü önüne bir bir serenleri hain ilân ederlerdi. Artık o **“çakaralmaz”** metodu sen mi ele geçirdin de, kalkıyorsun kullanmaya?

Bana bir tek darbeci generaller hain demişlerdi; bir de şimdi sen diyorsun. Bu da senin nereden nereye geldiğini kabak gibi gösteriyor.

İki yüz bini muvazzaf yedi yüz bin kişilik bu koca ordunun mühimmat depoları, fındık fıstıktan askerlik yapmak üzere âdetâ **“tay-tay”** yaptırılan bebeklerinki kadar **“sağa dön- sola dön”**den ibaret bir yanaşık düzen eğitilmiş o zavallı çocukların eline kalmışsa, asıl buna susmak değil midir, ihanet?

O **“üç hafta”**, folklor kursuna yazılsan **“kolbastı”** öğrenmene bile yetmez. Soğuk alsan, öksürüğün geçmez üç haftada. Sizin evde de aslında sorup öğrenebileceğin biri var; nasıl geçilirmiş ustalığa da, bomba taşımaya başlanırmış üç haftada.

Üstelik diyorsun ki, **“ordudaki son gelişmelerden haberim yok”**muş benim. **“Kendi zamanımın bilgileri üzerinden açıklama yapıyor”**muşum.

Nasıl da anlaşılıyor işi bilmediğin. O senin söylediğin, askerî kamplarda, orduevlerinde, general villalarında ve büyük karargâhların salonlarında olur. Birkaç zaman gitmez takip etmezsen, her seneki değişimi yakalayamaz kaçırsın. Ama benim bıraktığım bölük, hâlâ bıraktığım gibi öylece duruyor kışlada. Cüceler ülkesinin Gulliver’i gibi, hâlâ aynı zihniyetin, ancak niyetine girenlerin görebileceği statükocu bağlarında debelenip duruyor boyuna.

Kaldı ki, üç haftalık erlere dünyanın en tehlikeli işini buyurmak sanki pek yerindeymiş de, askerî okullarda ve kışlalarda on yaşımdan otuz beşime kadar geçirerek edindiğim deneyimlerim, yetmezmiş benim görüş belirtmem.

Meselâ hiç kalkıp sordun mu; Susurluk’tan yüklenen 284.550 adet el bombası hangi plân dahilinde Afyon’a nakledilmiş. Yüklemenin, intikalin, boşaltmanın, depolamanın ve güvenliğin tüm safhaları; araç-gereç, yol ve hava durumu, zamanlama, ve personel bakımından hesapları yapılmış mı?

Bombaların varılan yerde usulüne göre istiflenip depolanabilmeleri için, iki ayak bir pabuca girmeyecek şekilde, gün ışığı dahi hesaplanarak, Susurluk’tan ne vakit yola çıkıp Afyon’a varacak oldukları da dâhil; yükü karşılayacak yeterli ve yetkin personel de öngörülerek, sevkiyatlar günlere bölünerek partiler hâlinde plânlanmış mı?

Binlerce subay ve astsubayı istihdam ettikleri koca koca karargâhlarında, **“irtica ile mücadele eylem plânları”** yapmaktan ve insanları hangi stadyumlara sevk edip istifleyeceklerini düşünmekten başlarını alıp, yoksa bu işlere vakit bulamamışlar mı?

İşte o yüzden, bu taraklarda bezi olmayan bir ordunun bütün açıklığıyla halka anlatılması, bana göre **“vatan borcu”**dur.

Amacım **“vurmak”**mış, **“yaralamak”**mış. Karnım tok bu tatavalara. Türkiye halkı, eğer nitelikli ve güçlü bir ordusu olsun istiyorsa; ilkin bunun o ordu olmadığını bilecektir. Bunun için de, bu ordunun kimi darbeci ve vesayetçi kurmay ve generallerinin, son elli yıl içinde bu yapıyı çürüttüğü gerçeği, artık o halktan saklanmayacaktır.

Bir zamanlar seni ketenpereye getirmeye kalkanların ve hükümetinin altını oymaya yeltenenlerin içyüzünü ortaya koyarken, bu söyleyip yazdıklarım hoşuna gidiyor, sadakatsizlikle suçlamayı gönlünden geçirmiyordun ama.

Bana ne öfkeleniyorsun; ben değişmedim ki, sen değiştin.

Benim sadakat ölçütüm halktır. Halka verilen sözlerin tutulup tutulmadığıdır. İhaneti arayacaksan buralarda ara. Beni suçlayacağına, halka verdiği reform sözlerini tutmamanın ne olduğunu, otur da sen düşün asıl. Kafayı Esed'e takmışsın, sabah akşam gözün başka bir şey görmüyor.

Türkiye'nin en büyük talihi gibiydin; ne olduysa oldu, en büyük talihsizliği olmaya başladın.

"Hele dur da, olacakları bir gör bakalım" diyorsun. Bu ordunun en büyük cephaneliklerinden biri bir köyün içinde mi, yoksa köy mü onun içinde, baktım mı görüyorum zaten. Senin generallerinin arayıp bulacağı kulpları beklemeye ihtiyacım yok.

Bak sana, hadi mertlik bende kalsın, bir tiyo daha vereyim:

"Bana ordudonatım birlikleriyle ilgili TMK'ları (Teşkilat, Malzeme, Kadro) getirin" diyeceksin. Bak bakalım orada **"Avcı Eri"** var mı? Üç hafta eğitim görmüş bir Mehmetçik, ancak avcı eri yapılabilir çünkü. Onun yeri de olsa olsa piyade bölüğüdür.

Aman Allah'ım, ben de neler yazıp, neler söylüyorum. Hâlâ orduya nasıl da ihanet edip duruyorum.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yeniden "Profesyonel Ordu"

Namık Çınar 14.09.2012

Ne vakit bir takım askersel sorunlar depreşecek olsa, problemlerin hâlli için akla ilk gelen derhâl profesyonel askerlik oluyor. Adetâ plâğın her zamanki çizik yeri gibi, tam orada takılıp kalınıyor.

Oysa herkesin çözüm niyetiyle ipine sarıldığı bu konu, **"Ordu Sorunu"**nun bir sebebi değil, sonucudur.

Silahlı Kuvvetlerin gelişmiş ülke ordularını aşan sayıda profesyoneli var zaten. Subay, astsubay, uzman ve sözleşmelilerden mürekkep ikiyüz bini geçkin bir profesyonel kadro, Avrupa ordularının her birinden daha fazla sayıda. Ama buna rağmen onlar profesyonel, bizimki ise değil.

Bunun bir nedeni de algılama farkıdır. Son otuz yılını sonuçsuz bir iç savaşla geçiren Türkiye toplumu, zorunlu askerlik yoluyla silah altına alınan eğitimsiz gençlerinin bu arbedede yok yere ölmelerine giderek vicdanı sızladığından, harbi bitirmeye kafa yormayı değil de, bu uğurda ölecek adamların hiç değilse askerlik mesleğini gönülleriyle seçip, hâttâ bunun için maaş da almalarını bir nebze olsun su götürür bularak, işte o profesyonelliği diline böylelikle dolamaya başlamıştır.

Hâlbuki profesyonel askerliğin bu yaklaşımlarla yakından uzaktan bir ilgisi yoktur. Bir ordu buradan giderek

profesyonelleştirilemez.

Eğer mevcut her şey olduğu gibi yerli yerinde duruyorken profesyonellikten söz edilirse, 700-800 bin kişilik profesyonelmış gibi görünen bir ordunuz olur, ama bu size gene de yetmez.

Çünkü bu ordu **“eski savaş”** kalıplarına göre kurulmuş bir silahlı kuvvet olmakla beraber, esasen o bile değildir. Bu ordu düşmanla savaşmak için değil, halkını **“resmi bir ideolojik siyasal rejim”** içinde tutmak üzere tasarlanmıştır. Askeri faaliyetlerinde görülen zayıflıklarının sebebi de buradan gelmektedir.

Hangi görüşte olurlarsa olsunlar, başlangıçta muhalefet etseler dahi, iktidara gelmiş olan siyasal partilerin mevcut düzene ayak uydurmalarının saiklerini bile buralarda aramak gerekir. İktidara kim gelirse gelsin, hangi program zikredilirse zikredilsin; bu ülkenin ordusu, memleketin siyasal semalarında seçeneksiz bir şekilde dalgalanan hep aynı ideolojik bayrağın çekilecek olduğu tek direktir. O yüzden, şimdilerdeki konjonktürel sessizlik hiç kimseyi yanıltmamalıdır.

“Profesyonel ordu” kavramı, sorunlar sıralamasında ilk telâffuz edilecek konu başlığı değildir. Ondan çok önce gelen hususlar vardır.

Ordunun **“temelden reform”** ihtiyacı, Türkiye’nin en devasa problemi olarak ortalık yerde durmaktadır. Bir türlü reformlardan geçirilemeyen bu ordu, Cumhuriyet’in doksana yıla damgasını vuran en önemli ögesi olarak, tüm eskimişliğiyle demokrasimizin, çağdaşlaşmamızın, özgürleşmemizin, hâl yoluna koyamadığımız Kürt sorunumuzun, anayasal geriliklerimizin, merkeziyetçiliğimizin, rejim problemlerimizin temel nedenidir. Asıl görevi olan **“yurt savunması”**ndaki muhtemel zafiyeti ise, sanki başa gelecek bir musibet vesilesiyle ancak işi geçince kafalara dank ederek anlaşılabilecekmiş gibi görünmektedir.

Bu yapı lâğvedilip yenisi kurulmadıkça hiçbir şey düzelmeyecektir.

Eğer hakiki değişimin başka yerlerde olduğu görülmez, meselenin öncelikli olarak profesyonelleşme olduğu sanılırsa; bu sefer de tüm personeli memurlaştırılmış daha da statik bir orduya geçilmiş olunur ki, şimdiki hâlini dahi aratır olup, artık sizi bu sorundan bir daha hiç kimse kurtaramaz.

O yüzden ordunun yeniden, **“hangi görevler için ve nasıl dizayn edileceği”** öncelikli olan hususlardır.

Ana gövdesini, alelâde piyade tüfeği taşıyan avcı erlerinin oluşturduğu bir ordu için profesyonellik lükstür. Ama hedef saptamalarından tutun da atmalarına kadar her bir şeyi bilgisayarlarla yapılabilen sofistike silahlara sahip; teknolojik bir keşif ve istihbarat, yüksek ateş gücü ve hareket kabiliyeti ile donanmış; uçarbirlik, yüzerbirlik, dağ ve komando dinamizmlerine bağışıklı, uzmanlaşmış bir orduda profesyonellik zaten kendiliğinden gerçekleşecektir.

Küresel güç ilişkilerinin, ülkesel imkân ve kabiliyetlerin ve Türkiye coğrafyasının askeri bakımdan yeniden yorumlanmasıyla elde edilecek **“askeri anafikir ve yeni savunma konsepti”** çerçevesinde vurulacak ilk kazmayla yeni ordunun temeli atılmalı, A’dan Z’ye her şey yeniden tanımlanmalıdır.

Nasıl bir savaşı öngörüyorsunuz? Muhtemel düşmanlarınızın askeri kapasiteleri ne düzeydedir? Topraklarınızı savunma ve düşmanı püskürtme harekâtlarınızın maddi koşulları hangi vasıfta ve ne miktarda kuvvetleri gerektirmektedir? Birlikleri oluşturmak için nasıl bir teşkilât yapısı ve o yapıyı hangi harp silah ve araçlarıyla

teçhiz etmeyi plânlıyorsunuz? Teşkilâtlarını ve silahlarını belirlediğiniz birliklerinizin personel kadroları nasıl olsun istersiniz?

Bu ve daha nice ayrıntıyı **“yeniden üretmeden”** başka hiçbir konuya geçemezsiniz. Ancak bunlardan sonra **“mevcut eski yapının acaba neresinden yararlanırım”** diye düşünebilirsiniz.

İhtiyaçları mevcut yapıya uydurmaya kalkmayacaksınız. Bunu mevcut durumdan bağımsız olarak saptayıp, içinden sadece gereksinim duyduklarınızı alarak, bir anlamda **“devrim”** yapacaksınız. Aksi hâlde aynı teraneyi sürdürür durursunuz.

Siz bu değişimi yaparken, generallerin eli armut toplamayacak. Olanaklar gidiyor diye, tabii ki karşı çıkacaklar.

İlkin kamuoyu, sonra da hükümet olarak hiç birinizin böyle bir niyeti yok zaten. O yüzden korkmayın sakın, bunlar benim hüsnükuruntularım.

Olacağına değil yani!

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kürt yârinden mektup var!

Namık Çınar 17.09.2012

DTK Eşbaşkanı da olan BDP Milletvekili Aysel Tuğluk’un geçen hafta bizim gazetede yayımlanan mektubuna, acaba önemsenmeye değer bulunmadığı için mi pek oralı olunmadı, yoksa kafayı kuma sokma alışkanlığına iyiden iyiye sardırılmış olunduğundan mı?

Doğrusu ben enikonu ciddiye aldım. Kürt Meselesi’nin nereden nereye geldiğini kayalıklara bindirmeye ramakken gösteren, en sonki iskandil ölçümlmelerinden biriymiş gibi geldi bana.

Belki saygısızca ve küstahçaydı o mektup. Soruna, özenle seçilmiş sözcüklerle değil de, hırpalayan, inciten ve müdanasız bir dille yaklaşıyor; adeta postasını koyuyordu. Ama gene de görmezlikten ve duymazlıktan gelinecek gibi değildi.

Yaklaşımı bakımından **“kendilerinin haksız, yanlış, yanlışlı ve taraflı bulabileceğini”** Aysel Tuğluk da teslim ediyor zaten. Zira bütün bunların şimdi hiçbir önemi kalmamış. **“Yirmi dokuzuncusu süren Kürt isyanında biz yüz yıldır bu ânı bekliyorduk”** diyor. Artık önemli olanın sadece bu olduğu görülüyor.

Net olması, birtakım lâfları ağzında gevelememesi benim açımdan iyi bir şey. Ama biliniz ki, kimi argümanlarına yönelteceğim itirazlar ve eleştiriler, Türk tarafını otomatikman haklı da çıkarmaz.

Tıpkı AKP’nin yola çıktıklarındaki değerlerden saparak siyasetini artık gerici bir çizgiye kaydırmış olması karşısında, **“ancien regime”**in aktörleri olan CHP, ulusalcılar, sivil-asker üst bürokrasisi ve darbeci generallerin oluşturdukları **“Kızıl Elma Koalisyonu”**nun bugünlerde benim gibilere **“nihayet dediğimize geldiniz mi şimdi?”** diyesi oldukları o militarist vesayetçi anlayışlarını meşrulaştırıp, gene de doğru kılamayacakları gibi aynı.

Kürt meselesinde siz neredesiniz, ayrılıkçı Kürtler nerede? Ayırdında mısınız bunun? Siz hâlâ **“Kürtçe dersi seçmeli mi olsun, zorunlu mu olsun”** dasınız. **“Yer isimleri, köy isimleri konsun mu, konmasın mı?”** Kuzum, gerçekten uyuyor musunuz, yoksa algılayamamak, değerlendirememek gibi bir probleminiz mi var?

Onlar, **“PKK, hem Kürt sorununun demokratik özerklik temelinde çözümünü sağlamak, hem de Öcalan’ı İmralı koşullarından kurtarmak için son ferdine kadar direnir, savaşı, ama teslim olmaz”** diyorlar; sizse bu aleni konuşmaları bir fırsat bilip durumun vahametine odaklanacak yerde, **“dur şunların dokunulmazlıklarını kaldıralım da, susturup içeriye tıkalım”** heyheylerindesiniz.

Susturup da ne yapacaksınız? Kulaklarınız tıkalı ya!

Hem ayrıca, ne denli ayıp bir şey şu **“dokunulmazlıklar”** meselesi. Kaldı ki Kürt sorunuyla falan da değil, doğrudan doğruya tüm özgürlüklerle ilgisi var bu temcit pilavının.

Bir ülkede milletvekilliği dokunulmazlığından dem vurmak, o ülke insanlarının hiçbir şekilde özgür olamadıkları nedeniyle, **“biz değilsek de, bari seçtiğimiz vekiller özgür kalsınlar”** diyerek buldukları sınırlı ve sonuçta da yakışsız bir çözüm anlamına gelmiyor mu bu?

Yüzümüzü kızartmaz mı bu durum? Sadece onların değil, hepimizin özgür olmasını dilemek, o nedenle de bu tip müesseselere ihtiyaç duymamak, olması lâzım gelen hâl değil midir?

Lâkin ne gezer; şimdi elbirliğiyle vekillerinkini de sınırlandırmak, hâttâ kimi Kürtlerinkini tamamen kaldırmak yolundaki hişminize bakılırsa, tam manasıyla Ortadoğululaşıyoruz, utanç verici bir şekilde.

Öte yandan, siz istediğiniz kadar **“terörle aranızda mesafe koyun”** diyedurun; Aysel Tuğluk **“PKK’nın kullandığı şiddeti, politik bir karşı şiddet”** olarak tanımlıyor ve **“devletin şiddetine maruz kaldıkları için silahla direnme yoluna yöneldiklerini, kendilerine dönük tehdit ortadan kaldırılmadan da bu yoldan vazgeçmeyeceklerini”** söylüyor.

Her şey çok açık. İstekler de öyle. Bütün çözüm Kürdistan coğrafyasının özerkleştirilmesinde düğümleniyor. **“Bölgede yeni bir dünya kurulurken, Kürtler de bu yeni dünyadaki yerlerini mutlaka alacaklardır. Türkiye’ye rağmen ve Türkiyesiz”** deniyor.

Doğru ya da yanlış; Kürtler düşündüklerinin ve yapmak istediklerinin nasıl açıkça bilincinde iseler, artık Türkler de onlar gibi kararlı ve gerçekçi olmalıdırlar.

Eğer becerip de son Kürt dahi kalmayana kadar hepsini kırarsanız, vakit kaybetmeyip bir an önce başlamalısınız; çünkü öldürecek milyonlarca Kürdünüz var. Tabii bir o kadar Türk’ün ölmesini de hesap ederseniz, bir sürprize düşmemiş olursunuz ki, sizin için iyisi budur.

Ama yok, bu değilse amacınız, elinizi gene de çabuk tutmalısınız. Zira tıpkı sizin gibi onlar da milliyetçilik hastalığına yakalanmışlar. Kafaya taktıkları bu geçmiş çağlar duygusunu, özgürlük adı altında ille de yaşamak istiyorlar. Bunu da kendilerine hem kolay, hem de pratik gelen savaş yoluyla yapmaya pek hevesliler.

Ne ki, esasen onlar da siz de zaten barışçı değilsiniz. Uygar adama savaş, vandal adama da barış zor gelir. Hâlbuki **“keleş”**i bir fiyakayla uzatıp şarjörünü rastgele boşalttın mı, genzini de misler gibi yanık barut kokularıyla doldurdun mu, kendini anca buldun demektir.

Albert Camus’nün “Doğrular” piyesindeki suikastçıların, tam bombalamak üzere oldukları hedefteki adamın hiç hesapta yokken beraberinde getirdiği küçük çocuklarıyla ilgili olarak yaşadıkları vicdani kaygılar, en başta PKK’lılar olmak üzere, korkarım hiçbirinizin harcı değilmiş gibi duruyor.

Getirip avucunuza kondurdukları Apo'yu on senedir değerdendiremediniz ya, “**gidişat**” korkarım “**uluslararası**”na doğru ki, vay benim köse sakalım, durumları yani.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yılğınlık

Namık Çınar 21.09.2012

Ne anlatayım şimdi size ben? Her seferinde aynı yerden başlayıp nereye varacağını bildiğiniz bir kâbusu görmeye yatmak üzerine kurgulu bir korku filminin bitmez tükenmez tekrarına benzeyen şu bildik yazılardan birini daha mı kaleme alayım gene bugün?

Hep birlikte bıkmadık mı, aynı şeyleri söyleyip aynı şeyleri dinlemekten?

Hem daha önceki feryatlarımdan hangisi bir halta yaradı ki, iki yüz kurbanı üç otobüse göz göre göre tıktırıp peş peşe yola düzmenin akılsızlıklarını kalkıp şimdi haykırmam yarayacak olsun?

Düşman edinmekten başka ne geçti elime?

Askerî okulda da böyleydım, daha on dördümdeyken. Sınıfın bir sorunu mu var, zırt diye ortaya çıkıp, sırtlanların arasına düşüp de ötekilerin seyretmekle yetindikleri bir ceylan yavrusu gibi, öğretmenlerle yüz yüze kalakalan tek ben olurdum.

Kışladaki pislikleri temizlerim sanmıştım yirmi dördümde. Kalktılar ordudan atıldılar.

Hiç yılmadım, bana mısın demedim; bacadan girdim tekrar. Yüzbaşıllığa dek güç sarfettim.

Şimdi altmış dördümdeyim, akıllanmadım gitti. Bu defa da elimde kalem, hâlâ değiştirebileceğimi sanıyorum dünyayı.

Mazoşist miyim, neyim ben Allah aşkına? Ne İsa'ya yaranabiliyorum, ne Muhammed'e, ne Musa'ya.

Meselâ televizyonlara çıkıp ordudaki zayıflıkların temelde yatan sosyopolitik analizlerini yapmaya çalışıyorum ki, içeriden burnu sürtüle sürtüle gelmiş birisinin deneyimlerine ve gözlemlerine kulak versinler de, kendilerinden gizlenen gerçekleri artık görmeye başlasınlar; ama hayır, sövüyorlar.

Bildiklerimi bir bir yazıyorum ki, öğrensinler de vakit kaybetmesinler; ama hayır, burun kıvrıyorlar.

İş, halka ihanet noktasına kadar vardırımış o seçkin ve darbeci askerlerin ipliklerini pazara çıkarıyorum diye, onlara ihanet ettiğimi ileri sürecekt kadar da aymaz hâldeler.

Hele hele, askerlik yaşamları boyunca kendilerine köpek muamelesi yapmış olan o eleştirdiğim generallerden yana tavır takınarak, bana söylemediklerini bırakmayan eski meslektaşlarıma ne demeli?

Deli miyim neyim, ne zorum var benim?

En çok koyanı da, varsa yoksa satılmışlığım. Aklınıza hemen gelen, kendi fiyat etiketlerinizdeki gibi, sadece para zaten.

A densizler! hangi borsada gördünüz ruh hisselerimin döndüğünü? Gövdelerinizde bir hamal gibi taşıdığınız birkaç **“lot”**luk karakterlerinize benzemeyeceğimi ne vakit kavrayacak o kuş beyinleriniz?

O taraklarda bezim olsa, hiç böyle çileli mi olur yaşamım, edepsiz adamlar?

Satılmışlık benimkiyle değil, olsa olsa sizinkiler gibi hayat tarzlarıyla kaimdir.

Doksan yıllık bu arsız, bu rezil düzene karşı çıkmayarak onu savunacaksınız...

Ayaküstü cenaze namazlarında şehadet dolduruşlarına getirdiğiniz zavallı köylü çocuklarının gariban ana-babalarını yalandan pohpohlayacaksınız...

Egelerin, Akdenizlerin hazineden beslenen yalancı cennetlerinde, kalantorluk düzeyinize bağlı bir şekilde çoğu zaman helikopter hizmeti de alarak, adeta şairin dediği gibi **“hâki ceketli ölülerin ceplerinden çalarak parasını, satın alacaksınız sahillerin püfür püfür havasını”...**

Sonra da dönüp, bana sataşacaksınız.

Bu nasıl tahammülfersa bir kahırdır ki, hak etmediğin yalnızlıklar... kaçışlar... yoksunluklar... yoksulluklar... zaten bu yaşta tongaya düşürerek gelip seni bulmuşsa ve yaşamını allak bullak etmişse; yetmezmiş gibi ilâveten şimdi bir de birtakım fesatlıklar, onca naifliğine aldırmayıp toplumsal ve siyasal doğruları söyleme gayretinin sanki bir bedeli olarak, dikenli bir taç gibi süslemekteyse başını; değer mi be, değer mi!

Azıdışlerini senin yorgun etine geçirmeye çalışan vahşi köpeklerden müteşekkil bu mahlûkatla didişmeye değer mi?

Sussam, ne çok sevinen çıkacak kimbilir?

Daha ne kadar sürdürebileceğinizi umuyorsunuz bu kanlı gidişi? Daha ne kadar genç ölecek her iki taraftan da?

Ve aslında bütün meselenin **“kitlelerin yarattığı artıdeğeri merkezin tek başına mı, yoksa yerel güçlerle paylaşarak mı toplayacağının kavgası”**ndan başka bir şey olmadığını, çıkıp ne zaman söyleyeceksiniz bu zavallı insancıklara?

Çocuklarını kurban verdikleri meselenin özünün bu olduğu ortaya çıkarsa, sonra vazgeçerler diye mi korkuyorsunuz?

Bırakın vazgeçmelerini, savaşı her iki kesimden hesap dahi soracaklar, öğrendiklerinde bana kalırsa. Bunun için miydi diyecekler, bütün kötülükleriniz.

Buna inandım. Ama yoruldum da. Ayrıca çok da sıkıldım. Hep aynı şeyleri konuşan, işleyen; neredeyse tıpkı sizin gibi sığ biri olup çıkıverdim.

Ne estetik var yaşamımda, ne incelikli hazlar, ne şiirsel imgeler. Varsa yoksa sizin rezillikleriniz. Usandırdınız beni be!

Şimdi de kalkmış sıkıştırıyorsunuz.

Çoğunuz neye benziyor, biliyor musunuz? Hiçbir gerekliliğiniz olmadığı hâlde bütçeye yük getirenler olarak, sadece devasa bürokratik ritüellerde boy gösteren pagan rahipler gibi, törenselliklerin beratları, simgeleri, rozetleri, armaları, şeritleri, şiltleri tarzındaki havalarda uçuşan objelerinizle, adeta Orhan Pamuk'un romanlarından fırlamış müzeliklerle yarışır vaziyette kimselersiniz.

Biliyorum ki, eldeki materyallerle her biriniz müze açacak kıvamlardasınız.

Ne ki, hiçbirinizinkinin adı "**Masumiyet Müzesi**" olamaz ama.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kin ve intikam mı, tanrısal kefaret mi

Namık Çınar 24.09.2012

Hiç unutmadım.

12 Eylül Darbesine ramak kala, plânın "**sakıncalı personeli enterne etmek**" hükmü gereğince olmalı, İstanbul içinde sıkıyönetim görevi yapan bölüğümün komutasından aniden el çektirerek, bir süreliğine kışlada gözetim altında tutmuşlardı beni de.

O yüzdendir ki, darbenin ilk günlerinde bölüğümün başında olamayacaktım. Buna karşın, kentteki birliklerimizin "**Bayrak Harekât Emri**"yle plânlanmış yerlere derhal operasyonlar yaparak o günün daha ilk ışıklarından itibaren derdest ettikleri binlerce insanı apar-topar getirip tıktıkları Hasdal Kışlası'nda olup bitenleri gözlemleme olanağı bulabilecektim.

Sayırsız anıdan bugün bir tanesine değineyim:

Toparlanıp getirilen kalabalıkların, gözleri bağlanarak tek tek yapılan sorgularına, hemen o gün başlanmıştı. Bu maksatlar için bölük yazıcı odaları hazırlanmış, aralarından şimdilerdeki Balyoz Davası'nda hüküm giyen generallerin de çıkacak olduğu, o dönemin Harp Akademilerinde okuyan kurmay subay adayları, her bir odadaki sorgucu polislerin başına âmir diye dikilmişlerdi.

27 Mayıs'ı tüm subayları temsilen "**Harp Okulu**" marifetiyle gerçekleştiren ordu, 12 Eylül'ü "**Harp Akademileri**"yle birlikte plânlayarak, demek ki artık güven duyacağı çekirdek kadroları kurmay ve generallerle sınırlı tutmaya da başlayacaktı.

Akşam olup da işler ertesi güne sarkarak el-etek çekilince, titreşerek sabahı etmeye çalışan gözaltındakiler, kentte görevli bölüklere ait kışla koğuşlarının, her birine üç beş kişinin isabet ettiği yataksız ve battaniyesiz ranza demirlerinde, âdetâ tüneklere dizilip birbirlerine sokularak bekleyen kesimlik bir kümesin hayvanlarına çevrilmişlerdi.

Odamdan çıkmamam gerekiyordu, ama dinleyen kim? Herhangi bir görevim olmadığı hâlde, o hercümerç içerisinde koğuşları dolaşıyordum ki, cesaretini toparlayabilen biri bana seslenerek **“Komutanım, paralarımızı ne vakit alabileceğiz?”** deyiverdi.

“Koskoca ihtilâl günü düşündüğü şeye bak”, diye meraklanarak, **“ne parası?”** dedim ben de.

İlgilendiğimi görenler de yanaşarak, ilkin o, sonra da diğerleri bir anlatmaya başladılar ki; aman Allah’ım inanamazsınız!

Meğer sorgu odasında **“anayin adı... babayin adı...”** derken ve ceplerini oralarını buralarını yoklarlarken, bu sıygaya çektiklerini teker teker soymamışlar mı bir güzel, azizim, o sözde sorgucu kılıklı polisler!

Gülsem mi ağlasam mı, şaşırıp kaldım. Tek-tük olsa bi derece. Benden de cesaret buldular ya, koğuşlarda bir feryadı figan ki, sormayın. O gün cepleri boşaltılmadık bir tane bile adam bırakmamışlar.

Zaten korku içindeki bu garibanlar da **“herhâlde olması gereken budur”** zannetmişler; gözleri bağlı olduğu için de yapanların kim olduklarını görememişler.

Şu cüreti, şu pişkinliği görüyor musunuz; memlekette darbe olmuş, insan avı başlamış, onlarsa sorgulama tekniği ayaklarında, herkesi soyup soğana çevirmişler.

Başlarında da, kurumlarından geçilmeyen, kasılmaktan olup biteni göremeyen, çoğu konuda ileride de olacağı gibi, akılları bir karış havada duran kurmay adayı subaylar var.

Ne yapmam gerektiğini düşündüm ve hemen, baştan beri kışla komutanı olarak görev yapan, iyi yürekli, benden de kıdemli bir yüzbaşı vardı; gittim, durumu ona anlattım. O da şaşırdı; sarardı bozardı ve ne yapalım diye, fikrimi sordu.

Ben, **“Bu sorgulamalar yarın da devam edecek, komutanım. Henüz tezgâhtan geçmeyenlerin ceplerindeki paraların seri numaralarını listeleyelim”** dedim. Tuttu benim aklıma uydu ve biz, gözaltındakiler ve yazıcılarla hep beraber, sabaha kadar listeler yaptık, o 12 eylül gecesi.

Türkiye faşist bir askerî darbeyle sarsılıyor, bizse, tedirginliklerini fırsat bilip gözaltındaki halkı soyanları yakalamanın peşine koyuluyoruz. Bir düşünsenize, sanki bir film gibi yani; fakat komedi mi trajedi mi, artık ona siz karar verin.

Uzatmadan sonuca gelirsem... hırsızları yakalamak şöyle dursun, durumu nasıl öğrendiyse öğrenmiş bulunan Kurmay Başkanı’nın, tümen karargâhının bahçesinde yeri göğü inleterek sarfettiği o sabahki hakaret dolu sözleri hâlâ kulaklarımda çınlıyor:

“Onlar kurmay olacaklar. Gözaltındaki sivil köpeklerin çalınan paraları yüzünden şaibeli hâle gelemeyiz. Onlar gelecek Türkiye’sinin komutanları, Cumhurbaşkanları. Onlar bu memleketin gerçek sahipleri. Senin gibi solcu bozuntusu o... çocuğu değiller” demişti.

Şimdi siz ne söylüyorsunuz bana? **“Vay, sen kin güdüyorsun”** falan mı diyorsunuz?

23-24'ümde miydin neydin, ordudan teğmenken haksız yere daha gencecik yaşta atıldığında, Yarımca'daki o tamtakır bir göz odada beş parasız, üşümek için bedenimi gazete kâğıtlarıyla sararak, sımsıcak gözyaşlarına boğulurken benimle miydin?

Faşist darbeci damardan beslendiklerini saklamaya gerek dahi duymadan tutumlarını sürdürdüğü bu zorbalıklar yüzünden, hâlâ doğrultamadım o günlerden beri belimi. Bugün 64'ümdeyim, ama emekli bile olamadım henüz. Devletin hastane kapılarından bu yaşta kös kös geri dönüyor musunuz, siz de benim gibi? Yoksa, karısına kızanına, yetmedi yenine yanına, askerî kamplardaki villaları önünde 24 saat esasına göre doktoruyla hemşiresiyle bugün dahi tam teşekküllü ambulanslar bekletenlerden misiniz?

Tanrı bile zalimlerin zulmetinin bir kefareti olacağını söylemiyor mu kitaplarında?

Bre vicdansızlar, bu başlarına gelen ve daha da gelecek olan, o değil de ne pekiyi?

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sivil akılla askerî yorum

Namık Çınar 28.09.2012

Yargı yerlerine ve iddianamelere bu denli takılıp kalmayın, diye boşuna yazmıyor; boşuna söylemiyordum ben. Hukuka karşı olduğum için değil; tersine, hukukun içine başka şeylerin de katılarak yakasının bırakılmayacağına inandığım için, başımıza nelerin gelebileceğini az buçuk tahmin edebiliyordum.

Reformist iklimi siyasal zeminde yaratmak ve meşrulaştırmak varken, yüzyıllık askersel problemlerin çözümlerini mahkemelerdeki gidişatlara bırakmak, adeta oralardan çıkacak sonuçlara endekslemek, doğrusu korkutuyordu beni.

Ülkenin siyasal dönüşüm sorunlarını bozuk düzenin henüz giderilmemiş hukuk değerlerine havale etmenin yanlışlığı bir yana, meselelere yalnızca görülmekte olan davalar kadarlık bakmak, sanık avukatı ve yakınları ile darbeci zihniyet yanlısı medyanın ve "ancien regime" unsurlarının bilgi kirliliği üretmelerine hizmet edecek şekilde seyir etmiş, onların işine yaramıştır.

Köklü askerî reformların yapılabilmesi için sosyopolitik gerçekler apaçık ortada duruyor olmasına karşın, işin "**sadece yargıya bırakılması**" bu davaları siyasallaştırmış; ortamı, değişmezlerle değişimcilerin mücadele alanına döndürmüştür.

Değişimciliğin ruhu siyasetin odağında tutulabilseydi, o vakit sözkonusu davalar, bu denli çekelenip hırpalanmazlar, böylesi bir mücadele alanının öznesine çevrilmezlerdi.

Çünkü değişimlerin olması için artık bu adamların mutlaka mahkûm olmaları, değişimlerin olmaması için de mutlaka beraat etmeleri gerekiyordu. Aklanırlarsa militarizm kazanacak, mahkûm olurlarsa militarizm kaybedecekti.

Hâlbuki bu bir ceza davasıydı. İş buralara gelmemeliydi. Benim söylemeye çalıştığım budur.

Mahkeme kararlarından sonra kimi demokratların dahi hissettikleri tatsızlığın, burukluğun sebebi kanımca burada yatmaktadır. Darbecilerin çevirdikleri dolaplar gün yüzüne çıkmasına ve gerçekler sübut bulmasına

rağmen gene de bir tatminsizlik duyumsanıyorsa, bunu üreten şey, o suçlulukların “zorunlu” hâle gelmesi yüzündendir.

Bir başka yanılgı da, askerî meselelerin sivil akılla ele alınarak yorumlanmasından kaynaklanıyor. Medyada yazılıp konuşulanlara bakılırsa, darbe seminerinin tertibinde, özellikle emir alan- emir veren ilişkisindeki katılımcılar, adeta aniden gelişen, bir sürpriz sonucu ortaya çıkan, oldubittiye getirilmiş, tongaya düşürülmüş bir resmin içine yerleştirilmektedirler. Bir tek Çetin Doğan’ın ve birkaç kişinin darbeci, diğerlerinin ise demokrat oldukları ve sanki zorunlulukla hareket ettikleri izlenimi verilmektedir.

Oysa oradakilerin ve hattâ seminerde bulunmadıkları hâlde hüküm giyenlerin, ne yaptıklarının bilincinde oldukları, mütemadi bir suça iradeleriyle iştirak ettikleri fiili bir gerçekliktir.

Zira kum sandığı çalışmaları, plân tatbikatları, harp oyunları, seminerler çat kapı olmadıkları gibi, içeriklerindeki hazırlıklar bakımından aşağıdan yukarıya doğru plânlanarak ve test edilerek yapılagelen hiyerarşik süreçlerdir.

Nitekim 1. Ordu, 5-7 Mart 2003’teki seminerden 3,5- 4 ay önce, ast birliklerine darbe senaryosunu vererek, herkesin kendi sorumluluk sahasında neler yapacaklarını plânlamalarını, öngörülerini kendi içlerinde test ederek sonuçlandırmalarını ve (bütüncül plânın bir parçası olmak üzere) yukarıya göndermelerini emretmiştir. Böylece hazırlıklar aşağıdan yukarıya doğru yapılmak suretiyle, darbe plânının tümünün inşası bir hiyerarşi çerçevesinde kademe kademe gerçekleştirilmiştir.

Yoksa, ekleri bile binlerce sayfa tutan o çalışmalar, Selimiye Kışlası’nın bir odasına kapanan üç beş kişinin marifeti değildir. Falanca kentin filanca semtinden hangi adamların nasıl derdest edileceğini başka türlü nereden bileceklerdir?

İşte o seminer, alt seviyedekilerin kendi karargâhlarında aylar öncesinden plânlayıp test ederek sonuca bağladıkları hazırlıklarını, ordu seviyesinde biraraya gelerek birleştirip test etmeleri hadisesinden başka bir şey değildir. Eğer meseleye zamanın K.K.K. ve Genelkurmay başkanı da sıcak bakıyor olsalardı, çalışmalar muhtemelen o seviyelere de sirayet edecekti.

Seminerler, bir öğretmenin ders anlatmasına değil, öğrencilerin sözlüdeki gibi tahtaya kalkıp kendi hazırlıklarını anlatmalarına, proje ve tekliflerinin beğenilip kabul görmesini beklemlerine benzerler. O yüzden aslında bu toplantıyı, ast birliklerin ordu komutanına yaptıkları bir sunum şeklinde algılamak gerekir.

Kaldı ki biraraya gelen askerler, 1/25 bin ölçekli askerî haritalar yerine, üç beş bin sayfalık metinler üzerinde çalışıyorlarsa, orada zıncı diye şöyle bir durmak lâzımdır. Böylesi durumlar, koskoca ordunun kodamanları için, askerlik dışı bir iş çevirmekte olduklarına işaret gibidir. Nasıl ki tüfeksiz bir er düşünülemezse, haritasız bir general ve kurmay da düşünülemez. Yapılan seminerin ölçekli haritalar üzerinde yürütülen bir muharebe şeklini içermediği ortadadır. Hâlbuki askerler, esas olarak sadece muharebe yapmak için vardır.

Kimilerinin seminere katılmadıkları hâlde neden ceza aldıklarını anlayamayanlar; **Baba** filmini seyrederek, adamları operasyon düzenledikleri sırada Corleone Ailesi vaftiz törenindeydi diye, onların masum olduklarına mı kanaat getirmişlerdi?

Ve bu halkı elli senedir soktuğu açıkça bilinen huyu kuruyası bir yılan türünün, yeni bir belâyaya ramak kala, bu sefer suçüstü yakalanıp başının ezilmesine, hiç bu kadar üzülmü mü insan olan? Ayıptır yahu!

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İmzasız askerî evrak olur mu

Namık Çınar 01.10.2012

Bildiğiniz gibi **Balyoz Davası** bitti, ama tartışmaları bitmedi. Kararların gerekçeleri açıklandığında, hâttâ üst yargı mercilerinden de sonuçlar alındığında bile, bu çekişme bitecekmış gibi görünmüyor.

Bir önceki yazımda da söylediğim gibi, konuyla ilgilenenler esas olarak iki zıt ve keskin kutba ayrılmış durumdalar. Her iki kesim başından beri sadece kendilerinin haklı olduklarını ileri sürüyor.

Taraflardan biri, Türkiye siyasasındaki bütün bozukluğa sosyopolitik yapıya ölümcül bir virüs gibi nüfuz etmiş bulunan **“askerî vesayet”**in sebep olduğuna; bu durumdan yapısal bir şekilde kurtulmadıkça diğer hiçbir soruna geçilemeyeceği gibi, geçilse de çözülemeyeceğine; özellikle askeriyeden başlanarak, hemen her alanda köklü reformlara ihtiyaç hasıl olduğuna; işte o yüzden, ortalığa saçılmış bu darbe plânları vesilesiyle iyi bir zeminin belirdiğine ve üzerlerinin örtülerek güme gitmelerinin mutlaka önlenmesinin lâzım geldiğine inanmaktadırlar.

Ben bu gruptanım. Ve bu, suçun ve cezanın bireyselliği ilkesi gereği olarak kişi hak ve hukukunun çiğnenebileceğini içermiyor. Ne ki, sanki bu kapsamdalarmış gibi önermelere karşı da uyanık olmayı gerektiriyor.

Diğer taraf ise, bırakın siyasal alanın tümörsel bir unsuru olmayı, **“askerî vesayet”**i, tahayyüllerindeki toplum biçiminin garantörü olarak, lüzumu hâlinde buna hizmet edecek olan iyi huylu bir müdahale aracı gibi görüyorlar.

Birinciler **“demokratik”**, ikincilerse **“antidemokratik”** bir yolun yolcusular, son tahlilde. Lâkin uzun ve karmaşık bir konu bu. O nedenle, demokrasiden yana olmayanların bu dava sebebiyle ileri sürdükleri birkaç yanlış argümanı daha ele almayı sürdürüyorum, ben gene bugün:

Diyorlar ki, bir evraka kanıt diyebilmek için yazısının altında bir imzanın olması gerekir. Eğer imza yok ise kanıt da olamaz.

Bu da yine **“askerî olgulara sivil akılla bakmanın”** bir sonucu.

Askeriyenin harekât ile ilgili evrakları aslında işte tam da bu nedenle, yâni ele geçirildiklerinde bir kanıt olma özelliği taşımasınlar diye, bir **“istihbarata karşı koyma”** önlemi olarak, olabildiğince açık belirtiler ve aleniyetler içermezler.

Özellikle askerî harekâtla ilgili konularda gizlilik esastır. Meselâ subay ve astsubayların, hele hele de generallerin harici elbiselerinde yaldızlardan, parlak ve tantanalı simge ve şeritlerden geçilmezken, eğitim kıyafetlerine gelince neden bunlar yerlerini birden bire kamuflajlı bir desene ve siyahlatılmış yıldızlara ve şeritlere terk ederler? Bunun nedeni, kişilerin rütbe ve görevlerini olabildiğince saklamak içindir. Parlayıp hedef olmamaları içindir. İstihbarata karşı koymak içindir. Hâttâ muharebelerin belirli bir safhasından itibaren bütün rütbelere tamamen sökülür ve düşmanın kimin kim olduğunu anlayamaması sağlanır.

Telsiz çevrimlerinde kodlanmış isimlerle konuşulur. Ad, rütbe ve makamlar ağza alınmaz.

Amerikan Ordusu’ndan tercüme edilmiş talimname ve ders kitaplarına “hizmete özel” de olsa, sivillerin eline geçmeyecek şekilde onlara dahi bir gizlilik derecesi verilmiştir.

Gizliliğe bu denli önem veren kurumsal bir kültürün harekâtla ilgili evraklarında imza aramak gülünçtür. İmza yoksa sahte sanmak, solunmamış askersel iklimi duyumsayamamaktır.

Askerlikte imza, daha ziyade idari yazışmalar, zimmet ve akçalı ilişkilerde öne çıkar. Meselâ bir bölük komutanının en önem verdiği, hâttâ imza attırmakla yetinmeyip ilâve olarak parmak da bastırttığı yegâne şey, erlerine dağıttığı o üç kuruşluk maaşların bordrosudur. Yahut erlere zimmetlediği tüfeklerin senedidir.

Er izin kağıdı, vizite kağıdı, araç bakım istek formu vb. gibi, günlük idari işlem ihtiva eden yazışmaların dışında kalan harekât emirleri ve ekleri gibi gizlilik derecesi yüksek evraklar, esasen “...**şu ...şu ...şu ...harekât emri ve ekleri ilişkide gönderilmiştir**” diyen imzalı bir üst yazıyla birliklere çoğaltılıp dağıtılmış; üstteki koparılıp dosyalama sistemindeki referans numarasına göre kendi dosyasına, ekteki plân da kilit altındaki kendi klasörüne takılmıştır.

Her sayfasının altında ve üstünde gizlilik derecesi damgası bulunan bu plânlarda imzanın peşine düşülmez. Zaten evrak imzalı bir üst yazı ile geldiğinden, emrin sonunda sadece “Komutan” ibaresi yer alır ve sayfalar en fazla “**aslı gibidir**” diye kaşelenir.

Kaldı ki, bu tip plânlar en tepeden her bölüğe kadar aynıyla yayınlanmazlar. Tüm birlikler, kendi seviyelerine yetecek esaslar kadarlık bilgilendirilirler.

Bunun anlamı, ortada bir tane harekât emrinin değil, her seviyedeki komutanın bir üst amirinden aldığı harekât emrinden yola çıkarak, kendi ast birliklerine uyarlayacağı kendi harekât emrinin de var olduğudur.

Demek ki önemli bir husus da, harekâtın bütüncül plânının, çok sayıdaki ast birliğin ayrı ayrı harekât emir ve plânlarının entegrasyonu ile meydana geldiği gerçeğinin bilinmesi ve atlanmaması meselesidir.

Tekniğine de girerek, bütün bunları uzun uzadıya yazmamın tek bir sebebi var: Bilmeden konuşmamak!

Ne diyordu Şeyhülislâm Yahya?

**“Söyleyenler kendini bilmez
bilenler söylemez.”**

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

‘Çanakkale Çocukları’

Namık Çınar 05.10.2012

O denli çok saldırdılar ki, meraksız olup duyarsız kalmak için insanın komada filan olması gerekiyordu.

Önemli bir bölümü “**henüz seyretmedim, ama...**” diyerek lâfa başlıyor, film için ağızlarına ne gelirse söylüyorlardı. İzlemiş olanların ise en dikkate değer önerisi “**aman ha, sakın ola ki bu filme gitmeyin**” tarzındaki uyarılarıyla.

Bütün bunlar, beğenilmemiş bir filme takınılan normal tavırlar olmaktan çıkıyor; âdetâ bu vesileyle, alttan alta hınç duydukları bir başka şeye karşı saf tutacakları bir seferberliğe dönüşüyordu.

Ünlü yönetmen Sinan Çetin'in son filmi **Çanakkale Çocukları**'ndan söz ediyorum. Medyada ve özellikle de internet ortamında öyle şeyler söylendi ve yazıldı ki, zaten hanidir patlamış mısırı da özlemişim, gidip seyretmek kaçınılmaz göründü.

İlkin Sinan Bey'i kutluyorum.

"Savaş karşıtlığı" esasen yürek isteyen bir şeydir. Savaş isteyenlerden daha fazla bir cesareti gerektirir. Gözünüz kara değilse, için için öyle düşünseniz bile, tarihsel derinlikteki militarist bir atmosferin egemen olduğu ortamlarda **"neme lâzım!"** deme olasılığınız yüksektir.

Ama kaybedecekleri dahi olmasına rağmen, bir kenara sıvışmayıp sosyal ve siyasal, bu uğurda para harcayarak da ekonomik riskleri göze alıyorsanız; bunun için hem imrenilecek hem de takdir edilecek bir yanınız var demektir sizin. İşte bunun için kutluyorum.

Filmin sinemasal boyutlarına girecek ve değinecek değilim. Çünkü konu da, mesele de bu değil zaten. Yalnızca beğenmiyor değiller, ona karşı akıl almaz ölçülerde öfke de duyuyorlar. İnsan bir filme hiç düşman olur mu? Bunlar oluyorlar.

Öyle olduğu için söylemiyorum; nihayet bu bir film, eksiği de olur, gediği de. En fazla, **"kötüydü, hiç beğenmedim"** der geçersin, olur biter. Kalkıp savaş açmazsın.

Ne ki onlar böyle yapmıyorlar. O zaman da, işin içinde başka iş olduğu anlaşılıyor.

Bu ise, düzene hâkim şoven ve milliyetçi ideolojinin, ölmeye hazır asker deposu olarak gördüğü geniş kitleleri, çıkaracağı savaşlar üzerinden de sürdürdüğü sömürsünü sorgulamaya kalkabilecek yaklaşımlara karşı, otomatik olarak devreye soktuğu bir tedbir türünün alârm mekanizmasıdır.

İşte şartlı refleksleri elektriklenen bu programın her ebattan amigoları, seyretmeye gerek bile duymayacakları irrasyonelliklerle, savaşçıl işlevlerini bir film üzerinden de yürütebilmektedirler.

Oysa bütün bu savaş çığırtkanlarının ortak özelliği, bizzat dövüşecek olanların arasından gelmemeleridir. Onlar, başkalarının ölecekleri savaşların tellâliyesinde görevli soytarılardır.

En duyarlı kesildikleri değer, meselâ öyle tecelli ettiğine inandıkları Çanakkale Savaşı'nda, İngiliz emperyalizmine karşı direndiklerine ve o emperyalistleri yurda sokmadıklarına dair olan ezberleridir. Resmî ideolojinin zerk ettikleriyle vardıkları bu düşünsel düzey, analitik sorgulamaya sımsıkı kapalı bir fanatizmle artık her şeyi kutsal bir tabuya dönüştürmüştür.

Hâlbuki İngiliz emperyalizmine karşı durmak, Alman emperyalizmiyle işbirliği yaparak gerçekleştirilecek bir şey midir?

Savaşkan maceralarıyla Osmanlı'yı batışa sürüklediğine inanılan Enver Paşa, her yaptığıyla kötülenirken; aslında yine onun bir tasarrufu olan ve tamamen Almanlar'ın başı çektiği Çanakkale Savaşı, içinde bu defa Mustafa Kemal Paşa da var diye, övülmeye değer görülmektedir. O ise bu savaşta henüz bir yarbaydır ve harbi belirleyecek stratejik konumda da değildir.

Ayrıca, aynı düşmanların birkaç sene sonra bu kez ellerini kollarını sallaya sallaya aynı denizi geçip de İstanbul'u işgal etmiş olmaları, binlerce köylü çocuğunun bu uğurda boşu boşuna toprağa düştüğüne yanmak için yeterli gelmeyecek midir?

Konumuz Çanakkale Savaşı değildir. Filmin de konusu o değildir. Mesele, sadece ve sadece savaş... herhangi bir savaştır.

Ama filme fon olması bakımından Çanakkale Savaşı'nın tercih edilmesi, hedeflenen etkileyiciliği büyüten bir seçimdir. Zira insanları savaş karşıtlığı amacıyla sarsalamak için, koşullandırmalar neticesinde yüreklerde taht kurmuş böylesi bir harbin üzerinden bunu yapmak, asıl işte o zaman daha anlamlı görünmektedir.

Hakikât odur ki, savaş karşıtlığı tüm yeryüzü bakımından henüz büyük bir hayâldir. Zaten bu film de yalnızca bir hayâlin ürünüdür. O yüzden bir annenin rüyasında geçer, gerçek olamadığı için de o rüyanın dışına çıkamaz. Buna karşılık, hiç değilse o çerçevede olsun, özgürdür.

Savaşlar, devletlerin ve politikacıların birbirlerinden normal yollardan elde edemediklerini zor kullanarak gerçekleştirmeye çalıştıkları araçlardır. Bunu da toplumlarındaki yoksulların çocuklarını birbirlerine boğazlatarak yaparlar. Ve onların canlarını hiçe sayıp ortaya koyacakları öylesine dinsel, milli, maddi ve onursal koşullar yaratırlar ki, çıkardıkları savaşların en ekonomik kalemini **“insan bedenleri”** faslı oluşturur.

O nedenle bu savaşları durdursa durdursa, belki o çocukları doğuran analar durdurabilir. Lâkin savaş yanlıları bunun rüyasının bile görülmesine tahammül edemeyecek kadar gaddarlar. Bu çizgide bir hayâlin kurulması dahi onları kudurtmaya yetiyor.

Belli ki, bu toprakların çocukları için kolay ölüm, daha epeyi süreceğe benziyor.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hâşâ, Allah mıdır generaller

Namık Çınar 08.10.2012

Anonsu duyunca şaşırdım kaldım. Eğer doğruysa yandık demektir. Televizyonların verdiği kadarıyla, Suriye'den atılıp topraklarımıza düşen top mermilerine misilleme olarak, öncekiler obüslerleydi ama şu son birkaç tanesine 81 mm'lik havanlarla da karşılık verilmiş. Demek bölükler benim bıraktığımdaki o silahlara bel bağlamayı sürdürüyorlar.

Kaldı ki, benim bölük komutanlık zamanımda da miatları çoktan dolmuş, ilkel şeylerdi o meretler. Şöyle söylersem belki daha iyi anlarsınız: 81 mm'lik havanlar, telefon denen cihazın henüz duvara monte edilerek manyeto ile çevrildiği, ahizesinin bile yekpare olmayıp dinleme aparatının kulağa götürülerek ve öndeki mikrofona da bağıra çağıra konuşarak haberleşildiği bir çağdan kalmadırlar. Bugünün cep telefonları karşısında tam bir gülünçlüğü simgelerler.

Medet umulup piyadenin bünyesinde silah diye hâlâ onlar tutuluyorsa, geleceğin muhtemel bir savaşında kiminle kapışacak olursanız olun, barış yapma koşullarına kafa yormaya siz şimdiden başlarsanız iyi olur.

Tabii buralara öyle durup dururken gelinmedi. Kâinatta dahi başka türlü olamazmış gibi seçeneksizce algıladıkları Kemalizm projesini dayatarak, deli gömleği giydirmeye kalkıştıkları Türkiye halkına bu yüzden tarifsiz çileler çektiren elli yıllık darbe süreçlerinin faşist generalleri, asli iş ve güçlerini bir kenara atarak, orduyu film setlerindeki gibi içi boş ama görsel olarak görkemli duran bir dekora çevirdiler.

Hâl böyle iken, Alman silah sanayiine iki buçuk milyar avroya altı adet denizaltı siparişi verildiği yazılıp çiziliyordu medyada, daha geçenlerde. Yeni savaşların artık eski konseptlerle yapılmayacak oldukları bir yana, siz o gemilerle hangi denizlerin hangi düşmanıya vuruşacaksınız ki?

Hiçbir vakit denetlenemeyen harcamalarıyla, ordudaki vurucu vasfı değil, tıpkı üzerlerine giydikleri rüküş üniformalardaki tantanaların ele verdiği o banal düzeyi önemsediler.

İşte şimdi biz, bunların ceremesini çekiyoruz bugün.

Ne ki, hükmü kalmamış silahlardan da önce, bu ordunun en büyük zafiyeti, bütün inisiyatifi eline almış bulunan kurmay ve özellikle de general sınıfının, hiç de öyle olmadıkları hâlde iyi yetiştiklerini sanmaları ve işin garibi toplumu da buna inandırmalarıdır.

Analitik bir düşünce yapısı kazanmak ve sürdürmek yerine, hiyerarşik bir biatla birbirlerine tapınmaya kadar varan ya da öyle görünen, akıllara ziyan bir kültürün inşasını gerçekleştirmişlerdir.

Askerliğin artık çağımızda ortak akıl ve becerilerle kotarılan teknik ve karmaşık bir organizasyon olduğu gerçeği sözkonusuyken, çok gerilerde kalmış kütleleşen kişiliklere tapınç noktasında bir teslimiyet anlayışı, bizim buralarda hâlâ bir bayrak gibi dalgalanmaktadır.

Bizim askerler, eski kafada kalarak **“idealize ettikleri komutan”**ı âdetâ bir Tanrı gibi algılarlar. Hâlbuki **“günümüz askerlik anlayışının komutanı”**, o birimin CEO’su, o otomatlaşmış birliğin imkân ve kabiliyetlerini temsille görevli koordinatörden daha fazlası bir şey değildir.

Örneğin, Tanrı’lığa giden bu yolun döşeme taşlarından biri de, **“askerliğin temeli”** olarak zikredilen ve İç Hizmet Kanunu’nun 13. maddesinde tanımı yapılan **“disiplin”**dir. Yasadaki tanım, **“Disiplin: kanunlara, nizamlara ve âmirlere mutlak bir itaat...”** diye başlar ve sürer gider.

Burada öngörülen itaatin boyutu, **kanun ve nizam** gibi soyut düzenlemeler kadar, emretme salâhiyetini haiz **âmir/komutanın** bizatihi somut varlığını da kapsamaktadır. Amir/komutanın sadece emirleri değil de, o emirlerden daha fazla bir şey olan ve doğrudan doğruya müşahhas yapıyı baz alan bir itaat sözkonusudur.

Yasa yapıcının kanun ve nizamları ile âmir/komutanın cismani varlığı aynı düzeye getirilmiş, aynı **“mutlaklık”** ile mücehhez kılınmıştır. Amir/komutan sadece lâfzıyla değil, artık kaniyle canıyla ve ruhuyla da kâdir-i mutlaktır.

Elbet de kanuna aykırı emirler vs. verilemeyeceği sonraki maddelerde düzenlenecektir. Ama burada önemli olan, esas itibarıyla ne tür bir iklimin yaratılmış olduğudur. Artık ortamın, herkesin ruhuna işleyen ve hiç kimsenin önleyemeyeceği **“en el Hak”**ça bir radyasyonu vardır. Demiri delen emir değil, işte bu radyasyondur.

Takdir edersiniz ki bugün bu, ne uygar bir insani ilişkiye, ne de çağdaş bir askerlik anlayışına tekabül eder.

Esasen emir dediğimiz şey, demokratik toplum geleneğinin yansıısıyla Amerikan askerî doktrininin bir sonucu olarak, bütün verilerin tüm boyutlarıyla karargâh adı verilen istişari kurullarda ele alınıp rasyonel bir karar şeklinde üretilmesi; sonra da âmir/komutana sunulup emre dönüşmesinin sağlanması meselesidir.

Lâkin bizdeki generaller Tanrı katında gezindiklerinden sistem çalışmamış; **salla başını al maaşını** tarzında memurlaşmış öneri fukarası karargâhlar, komutanlık sekretaryası biçimini almışlardır.

O yüzdendir ki generallerin bu darbeci takımı, bir zamanlar kendilerini Allah’tan da üstün görmekteydiler.

Allah, hiç değilse **Musa'yla Tur-i Sina'da, Muhammed'le Miraç'ta, İsa'yla da Kutsal Ruh** olarak temasa geçmişti. Bunlarla ise meselâ kalkıp **faks yoluyla** bir iletişime geçmeye görün, **"şirk koşmuşsunuz gibi"** ânında gazaba gelmektedirler, baksanıza!

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Suriye

Namık Çınar 12.10.2012

"...Osman'ın öldürülmesiyle İslâm, Ali ve Muâviye'nin etrafında iki fırkaya bölündü. Muâviye devletin bütününe hâkim olduğunda, Şia adı artık sadece Ali'nin taraftarları için kullanıldı ve bu tesmiyeye Hâricîlere karşı olmak anlamı da karıştı.

...Ali devletin başına geçer geçmez, Kureyş Ailesi'nin birkaç üyesi hemen onun aleyhine döndüler. Bunlar, Osman'ın öldürülmesi suçunu Ali'ye yükleyerek, bu cinayetin meyvelerine kondular...

...Ali, Osman'a karşı yapılan ihtilâldeki grup başkanlarının en önemli dayanağını teşkil eden Iraklıları yanında tutmaya muvaffak oldu. Devletin merkezini Kûfe'ye naklederek, Basra'yı kendi tarafına kazandı.

...Muâviye'nin arkasında, uzun zamandan beri idare etmekte olduğu Suriye duruyordu. Onunla Ali arasındaki mücadele bir Suriye-Irak savaşına dönüştü.

...Bu savaş, Ali'nin ölümüyle Iraklıların aleyhine sonuçlandı. Ali ismi bundan sonra Suriye boyunduruğuna karşı bir muhalefetin bayrağı oldu. Böylece Şia Irak'ta yerleşti. Özellikle Kûfeliler az veya çok Şîi oldular.

...Bunlar için Ali, yurtlarının kaybedilmiş ihtişamı ve büyüklüğü anlamına gelmekteydi. Şahsına ve ailesine karşı duyulan yaşarken sahip olmadığı hürmet ve itibar, işte bu düşünceden doğmuştur." (*)

Ne işimiz var bizim, 1001 Gece Masalları gibi bir türlü bitmek bilmeyen bu Arap kavgalarının içinde, Allah aşkına?

Onların siyasal ve toplumsal iç meseleleri, neden bizim de iç meselemiz sayılsın ki?

Elbet de üzülürüz masum kitlelerin zulüm görüp acı çekmelerine, insan olarak. Beşeriyetin ne yazık ki ancak bu kadarına ulaşabildiği BM gibi, AB gibi, NATO gibi ortak sorumluluk platformlarında çırpınarak, tabii ki katliamları önlemeye de çalışmalıyız bir yandan.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Silivri'den mektup var

Namık Çınar 15.10.2012

Genelkurmay'ın **"İrtica ile Mücadele Eylem Plânı"** adıyla bilinen **"Harekât Emri"** taslağını hazırladığı iddiası ile yargılanması hâlen süren, ama bu ara **"Balyoz davası"**nda da suçlu görülüp on altı yıl hapsine karar verilen Silivri tutuklusunu **Dz. P. Kur. Alb. Dursun Çiçek**'ten uzunca bir mektup aldım. İlâve olarak, elinde ne belge varsa bir CD'ye yüklemiş, onları da göndermiş.

Masumiyetini haykırarak uçan kuştan bile medet umar bir noktaya gelmiş olduğunu duyumsayıp da etkilenmemek ve tabii ki üzülmemek elde değil doğrusu.

"Harbiye'den mezun olmuş aydın ve eski bir subay olarak, çok farklı ve özgürlükçü görüşleri savunan bir köşe yazarı" olduğumu söyleyerek beni övmekle beraber, **"en büyük haksızlığı ve yargısız infazı yapan bir gazetede yazdığımı"** eklemeyi de ihmal etmemiş.

Taraf'la ilgili kanaatleri elbet de doğru olamaz. Benim gazetem, çıktığı günden beri korkusuzca gerçeğin peşinde. Yazmaya başladığımın ilk günlerinde, sadece sövgü mesajları aldığımı söylemişim de, **"demek iyi yoldasın, çünkü doğruları söylemenin belirtilerinden biri de budur"**, demişti Ahmet Altan. Ama şimdi konumuz bu değil.

Dursun Çiçek'in yazdıkları ve belge diye gönderdiklerinin hukuki tahlillerine kalkışmak benim işim ve harcam olamaz. Ne savcı ya da yargıç, ne de polisim çünkü ben. Türkiye'nin doksana senedir, hemen her hususta olduğu gibi, yargısal alanda da ilkel bir ülke olduğu bilgisi yeni bir şey değil ki. Kimbilir ne düzenbazlıklar ve haksızlıklar yapılmıştır, yakınılan o yargısal süreçlerde.

O yüzden, bu davalara endekslenmiş gibi duran şu mahut **"militarizm sorunu"** muzun çözülüp de, demokratik bir düzlüğe çıkamayacağımızın kaygısını taşıdım durdum hep, tâ başından beri.

Saçından tırnağına kadar kaçınılmazlığına inandığım ordu reformunun, yargıda süren hırsız-polis oyunlarına kurban gitmesine daima karşı çıktım.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Atatürk ile Erdoğan

Namık Çınar 19.10.2012

Bugün Atatürk'ü eleştirirken, neden **"başlangıçta iyi yoldaydı, ama sonradan bozuldu"** demiyoruz da, sonuçta **"Jakoben idi"** diyerek kestirip atıyoruz?

"Kurtuluş"a sıvanmak üzere Anadolu'ya geçtiğinde ve kongrelere katıldığında, ardından II. Grup diye adlandıracağımız muhalifleri de içinde barındıran TBMM'yi açtığında ve giderek 21 Anayasa'sını yaptığında; fena mıydı bütün bunlar da, olumluluk hanesinde zikretmeyip, neticede **"tek adam"**lığa soyunmuş olduğunu öne çıkararak, bir çuval inciri berbat etmesini işleyip duruyoruz sadece?

Bu şekil davranıp söylemekte haklıyız. Çünkü başlangıçtaki gayretlerini sonradan sıfırlamış ve tarihe de kala kala şimdi eleştirdiğimiz işte bu baskın karakteri ve o minvaldeki hareketleri kalmıştır.

Erdoğan'a gelince...

Tarih onun için henüz son sözünü söylemedi ise de, gidişatına bakılırsa, ne diyeceği aşağı yukarı belli gibi görünüyor.

Mustafa Kemal'in, arkadaşlarını ağırlayacağı bir rakı sofrası vardı, hiç değilse.

Korkarım ki Erdoğan'ın, Kasımpaşalı eski tanışlarına bazen yolu düştüğündeki kadar bile sohbeti olmuyordur artık, birlikte yola çıktıklarıyla.

Üstelik toplu tasfiyeler için, onun bir tür İstiklâl Mahkemelerine de ihtiyacı yok. Üçüncü dönem sonundaki **"nadas"** sayesinde, Parti'yi dilediği gibi sürerek yeniden dizayn edeceği, giderek açıklık kazanacaktır.

Sana-bana karşı ne denli kodaman görünürlerse görünsünler, kaderlerine tevekkülleri melül bakışlı gözlerinden okunan partililer, Erdoğan'a geldi mi, karşısında önümüzdeki bayramın kurbanlıkları gibi teslimiyetlerle bekleyip duruyorlar.

Onun önce **"Başkanlık Sistemi"**ne, olmuyorsa da **"Partili Cumhurbaşkanlığı"**na odaklanması boşuna değil.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erdoğan'ın dümen suyunda gitmek

Namık Çınar 22.10.2012

Şu varılan noktaya bakar mısınız lütfen. Dağ gibi birikmiş onca sorun dururken, iş midir şimdi, seçilme yaşını 18'e çekmeye çalışıp da hepimizin beynine kan sıçratmaya kalkışmak?

Sadece sağlığımızla oynamıyor, dalgasını da geçiyor.

Fakat teslim etmeliyiz ki Erdoğan, ekin tarlasının başakları gibi çalkalayarak, bir başına rüzgârıyla hepimizi dilediği istikametlere savurup yatırabiliyor.

Oysa ona gelene kadar demokrasi adına daha nice temel sorunlarımızın olduğu gün gibi ortada iken, sırtını buna dayamaya kalkan lâflar zerre kadar kıymeti harbiye taşıyor.

Ayrıca nasıl bir marifettir ki, meselâ Kürt meselesi, ordu reformları, anayasanın yeniden yazılması, idari bürokrasinin yeniden düzenlenmesi, ademimerkeziyet sorunları, Ergenekon-Balyoz gibi yargı süreçlerine düşürülen gölgeler, vs. diye aklınıza ne gelirse hemen her konuyu dübel tutmayan yalama bir cıvata yuvasına çeviriyor?

Her şey o denli karmaşık ki. Neyin ne olacağı ve ne yana evrileceği, nasıl çözüleceği daha ilk ilmiğinden itibaren arapsaçı. Hangi mesele ele alınsa, **"yeter be!"** diyerek bıkkınlık duyacağımız bir çetrefillikle sarmalıyor ruhumuzu ve bedenimizi.

Bir taraftan da bu yapılanlar, boşuna değil gibi sanki. Dışarıda nasıl Suriye meselesine taktıysa, içeride de sadece cumhurbaşkanlığına odaklanarak, gözü başka bir şey görmez olmuş Erdoğan'ın. Her adımıyla o hedeflere kilitlenmiş olarak, hepimizi avucunun içine aldığı gibi, peşi sıra da sürükleyip duruyor.

O yüzden ilâve oy devşirmek üzere sinekten yağ çıkarırcasına giriştiği tek şey, kendisini partisini de kontrol edebileceği şekilde Çankaya'ya götürecek yolun taşlarını daha şimdiden dizmektir.

Bunun için önünde çer-çöp olsun istemediğinden, meselâ ilkin Numan Kurtulmuş'un partisini bir hamleyle siliverdi.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Alis harikalar diyarında

Namık Çınar 26.10.2012

Acaba Alis'in yolunun düştüğü, yahut da sorunlardan kurtulmak için kaçtığı o düş ülkesi burası mıydı?

Çünkü her seferinde, beyazlar giymiş bir kraliçeyi umarken, kan rengi bir kırmızıyla yetinilen avara kasnak bir döngüye mahkûm gibiyiz hepimiz.

Çoğu zaman yalınayak başıkabak yola çıktıkları hâlde, yedi mi yetmiş mi defadır gidip... bazen bereli, sarıklı, takkeli, fesli; bazen kalpak, melon ve Cherlock Holmes'un ki gibi çift siperli; bazen de fötr ki zaten Demirel'in ki dillere destandır, ya da Al Capone'un veya Bavyeralıların ki gibi tüylü; veya İskoç, tenis ve kovboy; veya şemsiperli serpuş, şu bildiğin köylülerin ki yani; yahut Napolyon, Garibaldi, Atatürk'ün giydiği Panama veya Lenin'in başından Ecevit'inkine, fakat daha afilisi emekli iken Çetin Doğan'ın kafasındaki, lâkin o kafanın içiyle sakın karıştırmayalım; ama, ama asıl olanı sona bıraktık, daha çok da asker miğferlisi ve ve ve siyaset sahnesinin esas oğlanı firdolayı altın yaldızlı general şapkalılarıyla... tekrar tekrar dönmelerinin kaçınıcı kez olduğunu artık iyice karıştırdığımız bu sonsuz kimlikli **"şapkalılar"**dan medet uma uma, döndük sarı muma.

"Umut", toplumun yükseliş zamanlarında yaygınlaşırken çöküş zamanlarında nasıl aşağıya doğru bir eğilim gösterirse, baskın gelerek üstlerinde konumlandığı **"endişe ve korku"** karşısında da, bir bakarsınız ki başlar dibe doğru düşmeye.

Şimdi soruyorum size; umudun göverdiği günlerde miyiz, yoksa endişenin ve giderek korkunun palazlandığı günlerde mi? Siz söyleyin.

Ve şunu da ekleyin: İslâm dünyasındaki yoğun dindarlaşmanın ve onun türevi olan parçalanmaların umutsuzluk fenomeniyle olan ilişkisi, ateşle barut arasındaki ilişkinin saniyeli fitili kadar olduğu gözardı edilebilir mi?

Edilemezse, bizi o ekşimiş kadim kavgaların neredeyse öznesi hâline getirip içine sokmuş bir hükümetin bu tavrı, çılgınlık değildir de nedir pekiyi?

Ben artık yoğalan yaşamsal korkularımıza bakarak, acaba yeniden toplumsal çöküşün sathı mailine mi girdik, diye kara kara düşünür oldum eskisi gibi.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Türkiye'nin dünyadaki yeri

Namık Çınar 29.10.2012

Her şey o denli kör gözüm parmağına ki, **“n’olacak bu memleketin hâli”** diye düşünmek için artık rakı bile gerekmiyor.

Bugünün soğuk savaş sonrası dünyasında, bir tarafta, NATO vesilesiyle elli yıldır bizim de deneyimlediğimiz, uygarlık ve istikrar alanı olmayı sürdüren ABD-AB ekseninin temsil ettiği **“demokrasi cephesi”**; diğer tarafta, henüz buyurgan yönetim tarzlarından başka türlüünü tatmamış toplumları simgeleyen ve ideolojileri ya da küresel/bölgesel hegemonya hevesleri uğruna her türlü maceraya teşne duran Rusya, Çin ve İran gibi **“despotik devletler cephesi”**; bir başka tarafta da, bin dört yüz yıldır din ve mezhep üzerinden yaptıkları kabile ve klân savaşlarıyla kendilerini tüketen, o yüzden de yukarıdaki gruplar tarafından sömürölmekten kurtulamayan Ortadoğu halklarının oluşturduğu **“ikinci lig devletler cephesi”**...

Manzara aşağı yukarı bu. Hâl böyleyken, hangi tarafta yer alacağı konusunda yakasını zor kurtardığı 28 Şubat'ın vesayetçi generalleriyle Batı'ya burun kıvrarak âdetâ ilkin despotiklerden yana olmaya kalkan, ama onları atlattığına daha sevinemeden bu kez de Erdoğan'la İslâm dünyasına dalarak o coğrafyanın sorunlarına bulanana, bir öyle bir böyle savrulmaktan gözleri şaşşı, kafası da bir hayli karışmış görünen Türkiye'yi ne yana koymak gerekecek şimdi?

Zira siyasal karar alıcılar, bu ülkenin uluslararası güvenliğindeki istikrarın elli yıldır içinde konumlandıkları demokrasi grubundan kaynaklandığını unutmaya başlamış gibidirler.

Meselâ Malatya Kürecik'te NATO ittifakı çerçevesinde Hava Savunma Sistemi kurarken, ayrıca bir de dört milyar dolar verip, sanki yalnızlığı seçecekmiş gibi niyetlerle füze satın almaya kalkmak, hem kafaların gerçekten karışık olduğuna delâlet eden bir çelişki, hem de halkın parasıyla yapılan bir hovardalıktır.

Oysa NATO şu sıralar, AB'deki gelişmelere de paralel olarak, ihtiyaç hasıl olduğu andaki yerlere derhâl sevk edilebilen dinamizm ve tekniklerle donanımlı, **“Ulus Üstü Karma Görev Kuvvetleri”** ihdas etmek suretiyle, **“Savunma Konsepti”**ni yeni baştan yaratma sürecine girmiş bulunmaktadır.

Nitekim bu maksatla, **artık bundan böyle Trakya'nın savunması bile, “Yüksek Hazırlık Dereceli Prosedürler”den geçerek düzenlenmiş bir İngiliz tümeni, bir İspanyol tümeni, bir Yunan tümeni ve bir Türk tümeninden müteşekkil “NATO Mukabele Kuvveti” kolordusuyla yapılacak şekilde plânlanmıştır.**

Ne ki, öteye beriye yalpalayarak ikilemle davranmak, sizi şimdi barışın kıyafetlerini naftalinleyip, kamuflaj giysileri, teçhizatlar ve çelik başlık çeşitleriyle donanmış bir gardırop düzmeye itecektir sadece.

Artık kendinizi, mal ve hizmetleri izleyeceğiniz dünya ticaret fuarlarında boy gösterirken değil, ellerini ovuşturan silah tüccarlarının kucağında otururken bulacaksınız.

Üstelik, dünyanın demokratik kanadındaki yerinizi en küçük bir tereddüde mahal dahi bırakmadan belirlemedikçe, reform adına hiç ama hiçbir şey de yapamayacaksınız.

Size ordu üzerinden bir örnek vereyim:

Sizin bugünün şartlarındaki gereksiniminiz, ihtiyaç duyulan mevkie birkaç saat içerisinde erişerek mevzilenebilecek ve uçarbirlik, yüzerbirlik, dağ ve komando harekâtları yapabilecek yeteneklerde olan; son sistem helikopterler, zırhlı personel taşıyıcıları, tanklar, tırtıllı araçlara monte edilmiş kundağı motorlu topçu bataryaları ile mücehhez, ateş gücü ve hareket kabiliyeti yüksek hava ve deniz kuvvetiyle de desteklenen; her biri üçer bin kişilik tam kapasiteli ve profesyonel kadrolu, çakı gibi otuz tane tugaydan ibarettir.

NATO'daki gelişmeleri ve uyumu da gözетerek, yeniden teşkil edilecek olan bu birliklerin, her biri kendi kendine tam yeterli bir **"Görev Kuvveti"** olarak tertiplendiklerinde, toplamda 1500 kadar yirmi beş yaşında takım komutanı teğmene, 500 kadar otuz yaşında bölük komutanı yüzbaşıya, 100 kadar otuz beş yaşında tabur komutanı binbaşıya, 30 kadar da kırk yaşında tugay komutanı tuğgenerale ihtiyaç vardır.

Hadi karargâhların, diğer muharip ve yardımcı sınıfların destek ve hizmet unsurlarını ve ayrıca diğer kuvvetlerin mevcutlarını da hesaba katarak, bu sayıları ikiye değil, üçe değil, dörde değil, beşe değil, altıya değil... kaç katlarsanız katlayın, hâlihazırdaki 40 bin subayı, 95 bin astsubayı, 65 bin uzman personeli açıklamaya ve bir yerlere yamamaya hiç kimsenin yalanı yetmeyecektir.

Bu unsurların kahir ekseriyeti, artık kadroları kalmayan, rütbe çeşitlilikleri ve makamları itibariyle âdetâ Tolstoy'un *Harp ve Sulh*'ündeki General Kutuzov'un ordusunu çağrıştıran, yaşlı, hantal ve gereksiz safralardır.

Toplamda 150 bini dahi bulmayacak çevik bir gücün, giysilerini atlastan sırmalarını ibrişimden diksek bile, inanın şimdikinden daha ekonomik kalacaktır.

Bu ordu mevcut yapısıyla millete her anlamda bir yükür.

O yüzden, ne zaman NATO ve AB ile ilişkiler tavsayıp savsaklandı ise, millet de o oranda merkep gibi görölmeye başlamıştır.

"Kazanım... kazanım..." dedikleri de, saraçlığı öyle dönemlere rastlayan, halkın kafasına geçirdikleri koşum takımları ve yularlar, sırtına vurdukları semerlerdir.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

— Adın ne — Mülâyim

Namık Çınar 02.11.2012

Cengâverliğini kanıtlamak için olmalı, **Erdoğangiller Grubu**'nun (saygı duyduklarımın alınmamasını diliyorum) konuya bodoslamadan giren yeni yetme üyesi **Serdar Kaya**, benim üzerimden kaleme aldığı geçen haftaki saygısız yazısıyla, bizim gazetenin yazarları arasındaki malum polemiği acaba kavga düzeyinde bir safhaya mı taşımak istiyor?

Kimbilir, belki de **"aldığı ilk iş"** olması itibariyle itiş kakışa yeni bir veçhe kazandırarak bu rolüyle birilerinin gözüne girecektir.

Nitekim bu işlere ilk kalkışanlar, AKP'nin genel merkezinde çalışma odası kaparak, şimdi Allah'ı var, hizmetlerinin karşılığını görmekte-dirler.

Başka türlü, ne diye kişiselleştirsın; eleştirmek bile değil çünkü, düpedüz aşağılasın?

Okuyucu dururken, sana mı kaldı benim neyi bilip bilmediğim? Hemen yanı başımda aklın sıra bana çakmaya çalışmak, edepsizliğin dik âlâsı değil de, ne?

Hani kalkıp, o öyle değil şöyledir filan desen anlayacağım. Tutum bu değil ki!

Ortalığı kasıp kavuran Erdoğan'a gösterdiği özeni, **"kaba saba davrandığı"** bana müstahak bile görmüyor. Yöneldiği **"sert ve saldırgan muhalefet"**in, içinde kendisinin de yer aldığı **Taraf'a "ne gibi bir katkı sunacağını"**, Erdoğan'ı düşündüğü kadar düşünmüyor.

"Gözüne gözlük, başına tarak" deyiminin hangi çağrışımlar adına neyin kafiyesine bakarak uydurulduğunu benim neslim çok iyi bilir. Şimdi siyaseti miyaseti koyun bir kenara da, lâfının nerelere gittiğini dahi hâlâ kavrayamamış olanların, belki küçücük bir özürle giderebilecekleri hâlde üstelik inatla uzattıkları **"köşe yazarlığı baba mesleğimiz değil... kimsenin hatırı için de kalkıp şunu bunu demeyiz"** gibi efelenmeler, kadirşinaslıktan hiç mi nasip almadınız da, **"gayet olgun, mutedil ve makul"** görünecek kadar sizi izansızlığa sevk ediyor?

Düşünce müşünce falan değil, her şeyden önce meselenin ilkin bir terbiye meselesi olduğunu göremiyor musunuz?

Senin göremediğin belli bi kere. Yeni yetme bir erkete olarak cephede gedik açmak üzere, beni dişine göre bulmuş olmalısın ki, kavgada söylenmeyecek lâflar ediyorsun.

Sovyetler blokunun soğuk savaş dönemindeki harp prensiplerinden biri de, dirsek teması ile birbirlerine eklemlenen hasım kuvvetlerin ara hatlarına taarruz ederek, ittifak bağlarını kopartıp yalnızlaşmalarını sağlayacak şekilde muharebeleri şahsileştirmektir. Aynı taktiği, dikkat ederseniz, Afrika düzlüklerinin çakalları da yaparlar.

Hükümet değilim ki, yanlış yapmaya hakkım olmasın. Senin gibi kendisini allâme sanan ukalâ bir görgüsüz de değilim ayrıca. Doğru da yazdığım olmuştur, yanlış da muhakkak. Ama varsa bir müeyyidesi, dersimi verecek olan okurumdur benim, sen değil.

Üç sene kadar önce yeni başladığımdaki bir yazımda, **"çok sayıdaki yollardan sadece bir tanesinin doğru çıkış kapısına açıldığı, çocuk dergilerindeki labirentlere benzetmiştim, AKP'nin Türkiye siyasasındaki durduğu yeri"**.

"Rakiplerine nispetle doğru çıkışa uzanan parkurun başında duran Erdoğan, tıpkı bir tavşan belki de kaplumbağa olarak, bakalım kat edecek miydi o mesafeleri, hakkını vererek?"

Dünya görüşlerimizdeki temel farklılığa karşın, **"demokrasi"**yi ortak payda olarak onları desteklemiş; hâttâ son seçimlere birkaç gün kala, **"onca soruna ve eksiğe rağmen oyu AKP'yedir"** demiştim, açık açık.

Yeniden seçildiklerinin ertesi gününde ise, herkes kutlama peşindeyken, ben kalkıp, **"halka ve tarihe duymuş olduğum sorumluluk yüzünden, süreci baltalamayayım diyerek destekledim sizi, sıkarak dişlerimi. Güçlü olmanıza pişmanlık duyarsam, yarından itibaren o oyu geri almasını da bilirim, burnunuzdan getire getire. Ama asıl anayasa çalışmalarında göreceğiz sizi, bakalım AK mısınız kara mı?"** diye yazmış, bir bir saymışım ayaklarının geriye sürttüğü konuları.

Bu on sene zarfında, ne o yoldan yürüdüler doğru dürüst, ne hâl yoluna soktular, saymaktan gına gelmiş yığınla problemi.

Kaldı ki şimdi soruyorum:

Sana ne benim yaklaşımımdan! Yazdıklarım gazeteyi bağlamadığı gibi, hem ne demek oluyor ayrıca bu?

Sen ve senin gibiler olabilirler ama *Taraf* AKP'nin yayın organı mı da, cüret edebiliyorsun istemeye böyle bir şeyi?

Hükümete itiraz etmeyip yol gösterecekmişiz. AKP üzerinden mi bakacağız siyasal sisteme, olması gereken demokratiklikler üzerinden mi?

Sorun sertlik ya da yumuşaklık da değil; angaje misin, değil misin? Altta yatan niyet bu!

Aman ha! Sakın iktidara şu yahut bu gelmesin diyerek, vereceğimiz **“yerindelik kararları”**yla, mahkûm muyuz artık Erdoğan'a?

Nereye akacaksa, yeni yatağını bulur su; o benim işim değil.

Benim işim, Cumhuriyet Bayramı'nda yaptıklarını, ölüm oruçları karşısındaki duyarsızlığını korkusuzca haykırmaktır Erdoğan'ın.

Ama diyorum ya, gene de mevzu bu değil bence. Mevzu, bana karşı takınılan ve edepsizce yürütülen tavidir.

Askerî vesayetin bitmesi ve demokratik reformların gerçekleşmesi uğruna, içinden çıktığı kurumun yıldırımlarını üzerine çekme pahasına aforoz edilmeyi göze alacak, bir ikincisini zor bulacağın benim gibi bir adama sövmeyi seçmişsen, muhakkak bir hesabın var demektir senin.

Yahut da, **“değişim denince herkes aynı şeyi anlamıyor”**dur.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Resmigeçit

Namık Çınar 05.11.2012

AKP ile CHP, Cumhuriyet Bayramı'ndaki saha çalışmalarıyla(!) ne mal olduklarını bir kez daha sergilemiş oldular.

Yalan-dolan olan şu ki, bir kere **“CHP'nin beyaz Türkleri”** yok 29 Ekim'miş, yok 19 Mayıs'mış bu tip bayramlara gitmeye asla tevessül etmezler. Yavan buldukları böyle törenlerden zerrece hazzetmezler. Stadyumlara da Vatan Caddesi'ne de, gelirse gene Gaziosmanpaşalılar, Sefaköylüler gelir.

“Aman Cumhuriyet elden gitmesin” diyerek, son on senedir misyonları gereği lütfedip seferberlik nöbetindeler diye; kızıyla kızanıyla yollara dökülerek sekiz on metrede bir sıralanmış inzibatların **“geri bas, geri bas!”** diye itekledikleri caddelere doluşup da rap rap geçen askerleri seyretmek, ancak bir **“varoş zevki”** olabilir ki; Allah yazdıysa bozsun, işi bu noktalara vardırıp oralarda görünmek dahi istemezler.

Onların bu canhıraş farfalarına kanıp da bayram delisi olduklarını sanmamak gerekir.

Kendisi otururken esas duruşta beklettiği ekibini tuzluk gibi arkasına dizerek tıpkı İlker Başbuğ gibi fotoğraf veren CHP'nin İstanbul İl Başkanı, çelenk koyma törenindeki davranışının bir gaf değil, düpedüz iliklerine kadar işlemiş askerî vesayet anlayışının bir yansıması olduğunu bu yolla da kanıtlamış değil midir?

Üzeri örtülmeye çalışılan hakikat, artık tıkanabilmesi mümkün olmaktan çıkmış patlak bir boru gibi, ne yapsalar da her taraflarından fışkırmaktadır.

Demokratik reformları yapacağı yerde, Kemalist devleti ele geçirerek biraz da kendilerine hizmet isteyen AKP'nin ama esas olarak Erdoğan'ın da, miadını doldurmuş mağdurluk dinamizmlerinden statükocu zalimlik süreçlerine nasıl geçiş yaptığını, bayramdaki performansı ile artık iyice gösterdiği söylenebilir.

Birkaç polis bariyeri yüzünden kadim yol arkadaşı Cumhurbaşkanı'na bile müsamahasız davranan Erdoğan, **"çift başlı yönetim"** bahanesiyle avını başkasıyla paylaşmak istemeyen bir kurt gibiyken, ülkenin canına okuyan **"çift başlı hukuk"** sistemine gelince nedense birden bire kedi kalmaktadır.

Hayıflanacağımız en büyük kayıplardan biri, I. Cumhuriyet'in bu monist ve militarist Atatürkçü zihniyetle demokratik bir zemine oturamayacağını doksan sene sonra göstermek ve tasfiye etmek olanağı doğmuşken, dinsel değerlerle soslayıp bu sefer de kendi amaçları için kullanmaya kalkmak, yazık ki koskoca bir tarihî fırsatın kaçırılmasına sebep teşkil edeceğidir.

Kaldı ki bu tutum, daha önce yapılmış olanları da eski hâline getiriyor. Bayraklarını kapıp tekrar sokaklara dökülen eski rejim taraftarlarını âdetâ azmettirerek meşrulaştırıyor.

Yürümek ya da başka türlü bayram yapmak, yahut suç içermedikçe hangi maksatlar için olursa olsun alternatif gösteriler düzenlemek isteyenlerin engellenmesine seyirci kalınamaz.

Kemalistlerin dindarlara yaptıklarını nasıl tasvip etmediyse, dindarların onlara yapacaklarını da edemeyiz.

Özgürlükten anladığımız, sadece AKP'ninkiler olmamalıdır. Mutlak özgürlüklerden yanaysak, beğensek bile birinin, beğenmediğimiz diğerine baskın gelip kendi borazanını öttürmesine susamayız.

Kızılcahamam'daki son konuşmasıyla da belli etmiştir ki, Erdoğan, on yılın muhasebesini yaparken en küçük bir özeleştiriyeye bile yer vermeyerek, son dönemindeki sorunlu politikalarından şaşmayacak, hâttâ daha da büyüterek sürdürecektir. Bunun anlamı ise, akla gelecek her konuda geriye gidişin kaçınılmaz olacağıdır.

Meselâ TSK üzerinde bu vakte kadar hiçbir düzenleme zaten yapılmadığı gibi, korkarım bundan sonra da yapılmayacaktır.

Erdoğan meselelere bir ordu reformu üzerinden değil de, önüne çıkanları cezalandıracak kadarlık baktığı için, kabak Silivri'dekilerin başında patlamaktan öteye gidememiştir.

Büyükanıt'ı, *Baba* filmindeki gibi Dolmabahçe'de elini öptüğü için affedip ödüllendirmiş; Başbuğ'a da, TV'ye çıkıp parmağını salladı diye dersini vermiştir.

Ordunun hazineden geçinmeli sosyal tesislerindeki aristokrasilerde de bir değişiklik olmamıştır. Küçük rütbeliler her zamanki gibi çatışmalarda ölürken, konformist çıkarıcıların statülerinde herhangi bir geriye gidiş yoktur. İster görevde ister emekli olsunlar, kendisine muhalefet oluşturmaları diye, sanki generallerle arasında zımni bir mutabakat tesis etmiş gibidir:

Siz bana dokunmazsanız, ben de size dokunmam!

Demokratik hidayete erdikleri için değil, olanakların elden gitmesini istemeyen emekli paşalar ağızlarına fermuar diktirirken, o da bunların kıyak hayatlarına el sürmemektedir.

Nisan gibi daha baharın başındayken çıktıkları evlerine, bütün yaz boyunca o kamp senin bu orduevi benim diyerek, ekim sonuna kadar girmeyen emekli generaller vardır.

Örneğin şimdi kış sezonu geliyor. Uludağ'da, Erciyes'te, Palandöken'de, Elmadağ'da, Ilgaz'da, Kartalkaya'daki orduevlerini kendi kâşanelerine çevirecek olan emekli generallerle, ayrıcalıklarını **"şekerim, bu sene de bir kaydık, bir kaydık.."** diye anlatarak mutlanan saygıdeğer hanımefendilerini mercek altına bir alın bakalım, hangi umutlarınızın üstüne kar yağdığını görmüş olacaksınız?

Erdoğan'ın artık kendi statükosunun **"işgal, tahkim ve savunucusu"** olduğu kafalara dank etmelidir.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Silivri davalarının prensi: Parmaksız Zeki

Namık Çınar 09.11.2012

Bir ölçek PKK terörü, bir ölçek derin devlet ilişkisi, bir ölçek faili meçhul cinayet, renk vermesi için birkaç damla JİTEM kanı, burukluk katması bakımından GLADİO tırnağı, bir tutam medya manyeli, bir tutam yargısal oyunlar... bunları bowl'e almadan önce, askerî vesayet shaker'ına doldurup otuz sene kadar çalkalayacaksınız. Özenle hazırladığınız bu karışımı, mayhoşluğunu alması için, kenarları kırk bin ölünün mevlit şekeriyle bulanmış siyaset kadehlerine boca ettikten sonra, içine de rengârenk ulusalcı süslerle bezenmiş pipetler koyup, ardından da **"Parmaksız Zeki'nin olmayan parmağıyla"** şöyle bir karıştırarak servis edeceksin ki, millet **"şefin özel kokteyli"** nasıl olurmuş iyice görsün.

Toplumun her kesiminden bir parça katılarak üretilen, tarifi Cola'nın formülü gibi kırk türlü bezirgânlıkla saklanan bu kokteyli, aman burnunuzu tutmayı unutmayın içerken.

Kaldırın bakalım, hadi şerefe, yarasın!

Hani lâf aramızda, adamın feleğini şaşırtan bu **"bowl"**den sonra, bir de alkolden anlamam demeniz yok mu; ah ne hınzırsınız, sizi gidi, ne hınzır!

Türkiye bu kirli savaşta ve onun doğal ürünü olan bu rezil siyasette, gele gele buraya dayandı demek ki.

Bu ülkenin Kemalist militarist vesayet paradigmasının elli yıllık darbe süreçlerindeki foyasını Şemdin Sakıklara havale ettikse, yazıklar olsun bizlere.

Bu köşeyi okuyanlar iyi bilirler ki, yurda zarar vermiş darbeci generalleri en çok eleştirenlerden biriymdir ben. Bundan sonra da sürdüreceğim o eleştirilerimi. Peşlerini bırakmayacağım.

Ne ki, elinden kan damlayan bir teröristin üzerlerine basarak onları çiğneyip geçmesine de, haysiyetleriyle oynamasına da seyirci kalamam ama. Hiçbir şey olmuyormuş gibi yapıp, susamam.

Millete hesap vermesi lâzım gelen bu adamları, kanlı bir terörist değildir siygaya çekecek olan.

Durun orda bakalım!

İyi ki ihtiyatla bakmışım, başından beri Silivri yargılamalarına. İyi ki çıkıp demişim, **“mahkemelere bu denli endekslemeyin, memleket meselelerini”**.

Siyaseten reformlar yapıp üzüm yiyeceğinize, usulsüzlükleri usul usul çıkmaya başlayan yargılamalarla yetinerek, seçtiniz bağcı dövmeyi.

Cezalandırılanların çoğu da suçlu olsalar bari.

Biteviye dedim durdum: Türk ordusunda her şey orgenerallerden sorulur. Gerisi fasaryadır.

O orgeneraller şimdi **“Büyük Klüb”**te. Onların emirlerini dinleyip yerine getirenler de kodeste.

(Fenerbahçe Orduevi, adı çıkıp eskisi kadar tat vermez olunca, kalantor generaller bu sefer Büyük Klüb’e sardıldılar. İstanbul’un Bizans zamanından kalma aristokrasisi, **“belli mi olur, bakarsın gene parlarlar”** diyerek, bir gün yeniden lâzım olabileceklerini ihtimal dâhilinde tuttukları o paşaları, kallavi aidatlardan muafiyetle bağırılarına basmışlardır şimdilerde.)

Hiç mi bir şey bilmez pekiyi, Şemdin Sakık?

Bilmez olur mu?

Âlâsını bilir hem de.

Lâkin, hangi operasyonun parçası olarak öttüğünü nasıl gözardı edeceğiz, onun?

Hangi amaçlara hizmet ettiğinin sorusu, hiç mi önem taşımayacak?

Sanki bilgi veriyormuş havalara girerek, dolgusu bilinçle tasarlanmış birtakım kanaatler ve yorumlardan öte şeyler mi ki, adaletin kulağına o üfürdükleri?

Söylemleri bu ahvalde olan birini, adam diye alıp karşısına diker mi bir hâkim? Uyarmaz mı, **“sadede gel”** diye? **“Somut şeyler söyle, varsa bildiklerin”** demez mi?

Ve tanıklığını onca zamandır gizlerken, kafasına nereden bir dürüstlük taşı düştü de, birdenbire ayılacağı tuttu şimdi? Kanlı bir katilin böyle bir davada neden bugüne değin **“gizli tanık”** olarak tutulduğunu ve sona yaklaşırken de bundan vazgeçtiğini merak etmez mi o insanlar?

İçerideki generallere, darbelerde bu topluma yaptıklarına benzeyerek mi karşılık vereceğiz?

Bu kafayla bu davalar, **“Yassıada Duruşmaları”**nı aratmayacak cümlelerle yazılır, yarının tarih kitaplarına. Çünkü gidiş o gidiş, bilmiş olun!

Bir yerlerden talimat alarak görev ifa ettiği, bizim gazeteye ve kimi liberal yazarlara saldırmasından da belli olmuyor mu zaten? **Ahmet Altan, Mehmet Altan, Yasemin Çongar, Hasan Cemal ve Cengiz Çandar** için söylemediğini bırakmamış.

Onun gideceği bundan öte köy yok ki, bir korkusu ya da vicdanı olsun. Her yeni hizmet, köpeklik siciline artı puan getirir, ömür boyu hapsinde belki birtakım kolaylıklar yaratır; umudu o.

Gelgelelim mahkeme, zıvanadan çıkmış insan müsveddesi bu adamı demek ciddiye alıp, ülkenin en önemli davalarında belirleyici rol üstlenmesinde bir beis görmüyor.

Şaşılabak şey.

İyi ki ortaya çıktı da gördük.

Ya görmediğimiz diğerleri?

Elli yıllık darbe suçları bütün açıklığıyla ortadayken, sen tut **“Harekât Emirleri”**, vs. üzerinde yalan yanlış kalem oynatarak, cahil cühelâ işlere kalkış.

İddianame belgelerinde bunların yapıldığına da tanık olduk çünkü.

Kurmay Albay Dursun Çiçek’in suçlandığı **“İrtica ile Mücadele Eylem Plânı”**nı, kendi şubesindeki yazıcılardan biri dahi yazmış olsa, **“olmamış”** der, geri çevirirdi. Bence o metni onbaşı bile yazmamıştır, bu durumda.

Acaba Şemdin Sakık falan filan, bütün bunlar biz böyle düşünelim diye mi varlar; ne dersiniz?

Getirin şu bowl’den bir kadeh daha, oldu olacak!

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yüce başkan, cüce başkan

Namık Çınar 12.11.2012

Türkiye, otoriter yönetim meraklılarından başını alamayıp bıkmış ve bunalmışken, şimdi de Erdoğan’ın şu yaptığına bakın. Allah’tan reva mıdır bu?

Onun dileği, tam tamına **“başkanlık”** mı; ama olmuyorsa **“yarısı”**na da razıymış. O da olmuyorsa, bari **“partili cumhurbaşkanı”** olsunmuş.

Yani anlayacağınız, sadece memleketin değil, partisinin de dizginlerini elden bırakmayacağı bir kudretin formülünü, illâ ki bulacağız beyimize.

Bu yüzden Burhan Kuzu’nun, **“Başbakan’ın Köşk’ün dört duvarı arasına sıkışmasını, yetkisizlik nedeniyle ah vah etmesini”** görmeye de yüreği dayanamazmış.

Bu muhterem, anayasa profesörü bir de. Geline biat çizgisine ve kişiye tapınma noktasına bakar mısınız lütfen!

Peşinde koşulan, ülke yönetim sisteminin nasıl olacağı değil, Erdoğan adlı hırslı politikacının hangi siyasal pozisyonla o tutkulu ve giderek de yanlışla evrilen siyasetlerini bundan sonra da sürdürecektir.

Esasen **“başkanlık modeli”** elbet de daha iyi, hâttâ daha demokratiktir.

Gerçekte, lağvedilerek Sultanın elinden alınan bu devlet, 1920'lerde jakoben bir zihniyetle yeniden kurulurken, **“halka rağmen”** bir politika benimsendiği için, onun seçeceği yöneticilere hiçbir zaman doğrudan doğruya teslim edilmek istenmemiştir.

Saltanat kaldırılmış, lâkin yok edilmeyerek eski işlevleri cumhurbaşkanına yüklenip, âdetâ monarşi aynen sürdürülmüştür.

Çoğu ya asker kökenli, ya da asker ruhlu olan o cumhurbaşkanları, devlet organlarının halkın seçtiği hükümetlere karşı özerk kalmalarını sağlayan işlevler görmüşlerdir.

Bu yapının temelleri, darbe süreçlerinde daha da tahkim edilerek, günümüze kadar sürdürülen **“askeri bürokratik vesayet rejimi”** ile iyice güçlendirilmiştir.

Türkiye'nin tepeden tırnağa kadar **“metastaz yapmış”** siyasal sistemine hiç dokunmadan bu vasıfları hâvî bir cumhurbaşkanlığını başkanlığa dönüştürmek, ülkeyi diktatörlüğe çevirmekle eşdeğer sayılmalıdır.

Demokrasi içinde kalan **“CEO”** gibi bir başkanlık, ancak toplumun siyasal karar alma süreç ve mekanizmalarının **“çoklu”** olarak işlediği, halkın yerel dokularından itibaren kendisini özgürce yönetme düzeneklerini kurduğu hâllerde mümkün olabilen bir modeldir.

Liderin sultasından sapmayan bir siyasal kültür sayesinde başbakanın emrine girmiş bir **“parlamento”** ve hukukun değil de, ya devletçi bir zihniyetin yahut o da hükümetin kontrolüne geçmiş bir **“yargı”** da savunulacak şeyler değildir elbet.

Ama Erdoğan nereye giderse orayı güçlü kılmaya kalkmak da, kocaman bir demokrasi ayıbıdır.

Sistemi bütünüyle ele alıp demokratik bir yönetim yapısı tasarlayacak yerde, **“90 yıllık jakoben devletten biraz da biz nemalanalım”** diyerek kurnazlığa kaçmak ve bu uğurda **“dindar Atatürkçülük”** taslamak, eninde sonunda ne Erdoğan'a, ne de AKP'ye hayır getirecektir.

Üstelik Erdoğan başkanlığı, yarı başkanlığı, yahut partili cumhurbaşkanlığını meselâ Abdullah Gül'e dahi herhangi bir siyaset alanı bırakmayarak o denli bencilce arzulamaktadır ki, sadece o dindar Atatürkçülük ile yetinmeyip, ayrıca İnönüsüz olmasına da dikkat etmektedir.

Siyasal Partiler Kanunu, Seçim Kanunu, korkarım ki Anayasa ve bilumum 12 Eylül kanunlarıyla hiçbir meselesi olmayan ve olmadığı için de onları değiştirmeyip yahut tümüyle ortadan kaldırmayıp bizi on senedir oyalayarak atlatan Erdoğan ve AKP, yetmezmiş gibi bunların üstüne tüy dikercesine şimdi bir de işte bu problemleri çıkarmaktalar ki, demokrasinin ne denli umurlarında olmadığını bir güzel ortaya koymaktadırlar.

Şahsına bir hâl olduğunu zannettiğimiz ustalık dönemi değişikliklerinin nedeni, esasen bir değişim olmayıp maskesinin düşmesinden; çıraklık ve kalfalık zamanlarında kendisine yön veren faktörleri tasfiye ettiği için artık tümüyle onun orijinal hâliyle yüz yüze gelmemizden olsa gerektir.

Giderek hepimizi hayrete düşüren çıkışları ve güve yeniği görüşleri, bütün kaba-sabalığı ve hoyratlığıyla bir su yüzüne çıkmaktadır.

Nitekim Erdoğan'a göre, **“yeri gelince”** idam da olmalıdır.

Ne ki, o yerin neresi olduğu ve o yeri kimin tayin edeceği belli midir? Bu, her zaman için bir sorun olmamış mıdır?

Menderes'i **yeridir** deyip, Deniz Gezmiş'i **yeridir** deyip, daha onlarcasını **yeridir** deyip asmamışlar mıdır?

Bunların çoğuna o dahi ağlamamış mıdır? Bütün siyasal cinayetlerin **yerinde** görölmek suretiyle işlendiklerine, gün gelip kahırlanarak o da dövünmemiş midir?

Siyasal güç tekeli kendisine geçti diye, şimdi artık onlardan birisi hâline mi gelmiştir? Bu mudur Erdoğan olmak?

Ve yine, Kürtlere karşı ne denli sert ve acımasız; ne denli kırııcıdır!

Onların hak ve özgürlüklerini, mal tekeli elinde bulunduran burnundan kıl aldırılmaz bir tüccarınki kadar ketum görünüp de asgaride tutarak, ucuza kapatılmış pazarlıklarla kotarmak... bu mudur senin politika dediğin?

Sen aşılmaz bir set gibi duracaksın **“hak”**ın önünde de, velâkin hayatın kendisi duracak mı bakalım?

Oysa bilmelisin ki, bir ülkenin insanları, ayrı dilden konuşunca değil, ayrı telden çalınca bölünür orası.

Hâlâ ölümler yüceyse şu memlekette, değer mi; n’apacaksın başkan olup da?

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erdoğan ve hukuk

Namık Çınar 16.11.2012

“Öldürmeler karşısında, idam cezası yeniden masaya getirilmelidir. Çünkü devletin, öldüreni affetme yetkisini biz kendimizde görmüyoruz. Bu yetki, öldürülenin ailesine aittir; bize ait olamaz.”

Yaşa, bravo sesleri ve alkışlar...

Meşakkatle geçen binlerce yıllık bir tarihi seyrin sonunda, **“tek başına ceza verme hakkı”**nı elde etmiş devletin bu yetkisini sorgulayarak, ilkel ceza hukuku döneminin **“öç alma hakkı, kisas ve diyet”** çerçevesindeki değer yargılarını yukarıdaki anlatımıyla günümüze yeniden taşımaya kalkmak; anlaşılan anakronizm batağındaki Başbakan’a nasip olmuşa benzemektedir.

Ceza hukuku, siyasal ve görece bir hukuk dalı olmanın yanı sıra, toplumsal kültürün de bir çeşit ifadesidir.

Eski ve en kıdemli olması hasebiyle, ilkel örf ve âdetlerden, keyfî ve şiddetli cezalardan bugünün insancıl dönüşüm süreçlerine ancak acı çeke çeke gelinebilmiştir.

Şiddet yanlısı **teolojinin** elinden kurtulmak, **antik Yunan** ve **Roma’nın** yeniden yorumlandığı **Rönesansta** özellikle **hümanizmin** beş yüz yıllık alüvyonlu kaynaklarından beslenmekle ve **Montesquieu, Beccaria, Voltaire** gibi düşünce ışıldaklarının aydınlığında yıkanmakla mümkün olmuştur.

Devletin ceza verme hakkının esasını **“Toplum Sözleşmesi”** kapsamında gören **Hobbes, Rousseau; “Faydacılar”** olarak **Feuerbach, Bentham; “Adaletçiler”** olarak **Kant, Henke ve Hegel**; bu akımları kendi içinde tevil ederek senteze varan **“Klâsik Okul”**un sözcüleri **Rossi, Guizot, Lucas, Ortolan**; ve ardından **Lombrosso, Garofalo, Ferri** gibi **“Pozitif Okul”**cular; **Alimena, Carnevale, Vaccaro** gibi **“üçüncü ekol”**e

sapan İtalyanlar; **Von Liszt, Prins ve Van Hammel** gibilerden oluşan “**Milletlerarası Ceza Hukuku Birliği**” ve **Sabatini, Saldana, Rocco, Manzini**’nin “**Hukuk Tekniği ile Pragmatik Okulları**”...

İşte “**İlkel ve Müşterek Ceza Hukuku Dönemleri**”den, “**Yeni Zamanlar**”a ve şimdi de “**Çağdaş Ceza Hukuku Dönemi**”ne uzanan; insan hak ve özgürlüklerinden taviz vermeyen “**Liberallikler**” ile kamu çıkarını gözeten “**Otoriterlikler**” arasında gidip gelerek, **demokrasi** mücadelesi çerçevesinde hâlâ devam eden süreçler...

Sen kalk, insanlığın kanla yazdığı bu devasa tarihi bir kalemde sileceğini ve yok edeceğini farz ederek, bir sürü çam devir.

Seçilme yaşını 18’e çekmek, idamı tekrar geri getirmek, açlık grevindeki Kürtlerle dalgasını geçmek, Sultanlar gibi Başkan olmaya çalışmak...

Önümüzdeki daralan zamanı iyi kullanmayıp, âdetâ şelâlenin döküldüğü yere doğru umarsızca sürüklenen bir tekne gibi, meğer ki dingin kılınmış sağduyulu bir atmosfer içerisinde bu ülkenin kaderini belirleyecek Kürt sorunu başta olmak üzere, anayasasının yeniden yazılması, merkezden yönetme hastalığının terk edilmesi, tüm mevzuatın taranarak her konudaki reformların yapılması, yalnız bankalar ve müteahhitler bakımından değil, ekmeğin asıl geniş kitleler için büyütülmesi gerektiği gibi sayısız problemler dururken, siz onun şu uğraştığı akla ziyan şeylere bir bakar mısınız?

Çağdaş kültürel düzeylere yaraşır bir algı kazanarak idam cezasını kaldırabilmiş bir topluma bunu yeniden önermek, o toplumu aşağılamak demektir.

Bugün yaşadığımız kardeş kavgalarının yarın eğer yaraları sarılacaksa, geriye dönüp baktığımızda hiç değilse bundan sonrası için orada duran utanç duyacağımız idam sehpaları olmamalıdır. Geçen asırdan bize şimdi alkışlayabileceğimiz hangi idam kalmıştır?

Türkiye toplumu, 21. yüzyılın ilk çeyreğinde dünyanın bu kadar dışında ve gerisinde görünen politikaları, nasıl olur da içine sindirebilir?

AKP’den hiç mi yüzü kızaranlar çıkmaz? İnsan bu lâfları duyar da, o Meclis’te nasıl sıkılmadan sessizce oturur?

Kafasını içine çeken tosbağa gibi bir ruhla gezinecek olduktan sonra, bunca kariyere ne gerek vardır? Bugünler tavrı koymanın günleri değilse, o günler hangi hâllerde gelebilen günlerdir?

Sayın **Burhan Kuzu** kendisine geçen yazımdaki yaklaşımım nedeniyle üzülmüş ve gücenmiş. Sitemli telefonu o duyarlılığı gösteriyordu ki, amacım zaten kimseyi kırmak ve hırpalamak olamaz. Onca eleştiriye rağmen Kasımpaşalı bir halk çocuğu olarak gördüğüm ve beslediğim sempatiden hâlâ vazgeçmek istemediğim Erdoğan’a bile yapmaya çalıştığım, işe yarar bir uyarı adına koca bir çimdik atmaktır sadece.

Çünkü o Erdoğan ki, ilân edip halktan yetki aldığı programına orkestra şefliği yapacak yerde, artık AKP’ye repertuarlarında olmayan kendi kakofonik korsan bestelerini çaldırmaya çalışıyor.

Bir yandan Başbakan’ın söylemlerini düzeltmeye yeltenen kimi AKP’liler de, âdetâ eski Yeşilçam filmlerindeki sonradan görme şımarık zengin çocuğun yediği herzeleri toplamak için arkası sıra seğirterek komik hâllere düşen o zavallı köşk hizmetlilerini andırıyolar.

Neredeyse 82 Anayasa’sının bile gerisine düşen son hâlleriyle, acaba bizi bezgin bir psikolojiyle yıldırarak ve özlemlerimizden kopararak, sıtmaya razı edeceği eften püften bir anayasaya mı hazırlamaya çalışıyor?

Acun'un TV programında illüzyonist Aref'in **darağacı kurduğu adam asma gösterisine**, olumsuz örnek oluşturdu diye RTÜK ceza yağdırmış. Aynı şeyi Başbakan için de yapsalar, ne iyi olur kimbilir, bir düşünseniz!

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkiye halkının fişlenmesi meselesi

Namık Çınar 19.11.2012

Dersim Hozat'ta herkesi fişlemişler...

Yaa, öyle mi; vah vah!

Sadece orada değil ki, memleketin her bir yerinde herkesi senelerdir fişleyip duruyorlar. Siz şimdi öğrendiniz diye, gerçeğin bu kadarla kalan bir şey olduğunu mu zannediyorsunuz?

Bu güvenlikçi devletin askerî birimleri, jandarması, emniyeti, MİT'i; ayyuka çıkmış, mahkemelere düşmüş bunca olaya rağmen hâlâ o işleri kotarmayı sürdürüyorsa, siz bunu birtakım inatçı adamların bireysel işgüzarlığına mı veriyorsunuz?

Adamlar görev yapıyorlar, görev! İşleri bu. Bunun için varlar. Bunun için maaş alıyorlar. Devlet onları bunun için istihdam ediyor.

Bakalım siz ne zaman anlayacaksınız ayılıp da bunu? Sorun zaten bu asıl.

Üç yüz küsur adamı Silivri'ye tıktınız diye, şıppadak bitti mi o vesayet düzeni?

"Darbeleri Araştırma Komisyon Raporu" yarın öbür gün konacak önünüze. Sadakatsiz eşten boşanmayı değil de, tanınmasın diye makyaj değiştirmesini önerecekler, göreceksiniz size. Söylüyorum şimdiden.

Bu işleri çözdüğünü düşünüyor çünkü Başbakan. Kendinden çok emin. Her şey bir çırpıda oldu bitti sanıyor. **"İç Hizmet madde 35"**i de değiştirdi mi, ooh ne güzel, keyifler kekâ!

Ne kolaymış meğer. Boşunaymış demek elli yıllık onca sıkıntı.

Oysa böyle midir gerçekten kazın ayağı?

Neden Türkiye'nin her köşesindeki askerî karargâhlar, ağzına kadar hınca hınç doludur subaylarla?

Neden doğru dürüst eğitim yaptıracak adam bulamazken, kırk bin subayı doksan beş bin astsubayı vardır, bu ordunun?

Karargâh dediğin, **"komutan"**a, birlikleri doğru yönde sevk ve idare etmesi için yardımcı olan bir organdır, netice olarak.

Amaç değil araçken, maksadını aşmış; binlerce subay ve astsubayın çalıştırıldıkları uçsuz bucaksız kurumlara dönüşmüşlerdir, bu yerler.

Söylenceye göre, baba ile oğlun yedi sene askerlik yapıp da birbirlerine rast dahi gelemedikleri Selimiye Kışlası, şimdi ordulardan birinin tıka basa dolu karargâhıdır, ağzına kadar. Birliklerinin çoğu ve asli görevi Trakya arazisinde olduğu hâlde, iki asma köprüye bağımlı bir zafiyetle, Boğaz'ın diğer yakasındadır üstelik bir de.

Neden?

Çünkü bu ülkede hiçbir önlem düşman için değildir.

Halk içindir, halk için!

Fişlemelere şaşıyorsunuz ya, meselâ bakın, her zaman dikkatinizi çekmeye çalıştığım şu **“Sıkıyönetim Kanunu”**’nu yeniden anımsatayım istiyorum size.

Fakat diyebilirsiniz ki, **“iyi de azizim, ortada sıkıyönetim filan yok ki; boyuna dolayıp duruyorsun diline”**.

Evet, öyle açıkça ilân edilmiş bir sıkıyönetim göremeyebilirsiniz. Kaldı ki, artık gerek de yok. Sürekliliğin tesisi için yapılması gerekenler, **12 Eylül** ve özellikle de kalıcılığı bin yıl sürecek olan **28 Şubat** süreçlerinde yapıldı zaten.

Sıkıyönetim işlevleri, sıkıyönetim sona erse dahi artık tüm yurt sathında kesintisiz olarak devam eden görevler mahiyetini almıştır.

Kanunun **“Karargâh”** başlıklı 8. maddesinde: **“Sıkıyönetim ilânı ile beraber, sıkıyönetimin MAKSAT ve AMAÇLARINA UYGUN olarak Sıkıyönetim Komutanlığı Karargâhı kurulur. Sıkıyönetim Komutanlığı KADROLARI, Genelkurmay Başkanlığınca ÖNCEDEN hazırlanır. Bu kadrolara göre lüzumu kadar subay astsubay ve sivil personel usulüne göre atanır”** denmektedir.

İşte bu nedendir ki Genelkurmay, sıkıyönetim olmadığı zamanlarda da sıkıyönetimin maksat ve amaçlarına uygun kadroları tüm Türkiye sathına hizmet verecek şekilde **ÖNCEDEN** hazır ederek yetiştirir ve çalıştırır.

Takdir edersiniz ki bu misyon, kanunun öngördüğü ve Genelkurmay’a tevdi ettiği bir görevdir.

Peki, sıkıyönetimden murat olunan maksat ve amaçlar nelerdir?

Bunlar da, 3. Madde’de **“Görev ve Yetki”** başlığı altında toplanmış, şıkları alfabenin 17 harfi kullanılarak saymakla bitirilemeyen ve her yana çekilebilen esneklikteki tasarruflardır.

Özetle: **“Asayiş güvenlik ve kamu düzeni için, konutları, dernekleri, vakıfları, özel idare ve belediyeleri, siyasi partileri, sendikaları ve okulları, kulüpleri, özel ve tüzel kişileri ve her türlü teşekküller ile her türlü taşınır ve taşınmazları; havada, karada ve denizde; her hâl ve şartta, akla gelebilecek her türlü usûl ve yöntemle kontrol edebilecek şekilde, muhtemel faaliyet ve eylemleri kayıt ve denetim altına almak”** şeklindedir.

Be birader, yatıp kalkıp şükredin ki, başka bir şey yapmayıp sadece fişliyorlar sizi. Çünkü yasama meclisiniz, hâlen yürürlükte olan bu ve hangisinin taşıını kaldırırsanız altından böylesi hükümlerin çıkabilecek olduğu benzer kanunlarla, tedbirlerinin sürekli yürütülmesini istediği o uygulamaları, görev olarak zaten vermiş onlara, görmüyor musunuz?

Sizse kalkmış yakınıyorsunuz bir de: aman efendim bizi fişliyorlar!

Fişlemeyecekler de ne yapacaklar? İşleri bu.

Anladınız mı şimdi bari, neden dağ taş karargâhtan geçilmiyormuş?

Anladınız mı, neden Balyoz seminerleri yapılmıyormuş?

Adam görevini savsaklasın da, hazırlık yapmasın mı yani?

“Askerî Yönetim”in bir diğer adı demek olan sıkıyönetimin resmen ilân edilmesi, darbeden bir önceki **“şah-mat”** hamlesidir esasen.

Bunların bilincine varmadan rehavete kapılmak, hele ki idam talep etmek, kendi ipini hazırlamaktır her şeyden önce.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Asıl suçlu orgeneraller dururken

Namık Çınar 23.11.2012

İnsan üzüylüyor tabii.

Balyoz davasında 16 yıl hüküm giyen parlak bir subay belli ki Hava Pilot Kurmay Yarbay **Süleyman Namık Kurşuncu**.

Saygıdeğer annesi hanımefendi aracılığıyla e-mail aldım kendisinden.

Hayatının, **“icrası imkânsız, işlenemez bir suç”** olarak gördüğü **Oraj Harekât Plânı** çerçevesinde haksız yere yok edildiğini haykırıyor Silivri’den.

Darbedeki görevi, gözaltına alınanları toplayacakları Fenerbahçe Saracoğlu Stadyumu’nun üzerinde gezinerek, jetiyle havadan denetim yapmış.

Bir kez daha anlaşılıyor ki, iddianame hazırlayan savcılar, karar veren yargıçlar askerî alanın nasıl çalıştığını zerre kadar bilmedikleri gibi, öğrenme gayretine de hiç girmemişler.

Bir kere, Türkiye’nin elli yıllık darbeler tarihinin faturasını 2003’teyken yüzbaşılığın henüz ilk senesinde olan bir Harp Akademisi öğrencisine kesmek, tüm darbe süreçlerinde yapılagelmiş olan yanlış tasfiyelerden birini daha işlemek gibidir.

12 Mart 1971 rejiminde, o dönemin darbe meraklısı orgeneralleri birbirleriyle ilkin ters düşüp sonra da uzlaşınca, şerefe kadeh kaldırır gibi biz gencecik teğmenleri kafalarımızdan tokuşturmuşlar, sorunun asıl kaynağının kendileri olduğunu ancak böylelikle örtebilmişlerdi.

Süt kuzusu birer genç subay olarak acı çektiğimiz günlerde o kokuşmuş kaşarlar, Cumhurbaşkanlığı için tatlı tatlı yarışacaklardır.

Her dönemin bu değişmez tecellisini yaşayarak görüp de şimdi duyarsız kalmak, kendi bireysel tarihime bir saygısızlıktır, her şeyden önce.

Bana göre darbelerin hesabını sormadaki yanlışlık, Meclis Araştırma Komisyonlarında enine boyuna irdeleyip de neyin ne olduğu doğru dürüst anlaşılmadan, meselenin apar topar mahkemelere havale edilmiş olmasında yatıyor.

Üstelik ilâve olarak, doğruların neler olduğunu tüm toplumun anlaması için, askerî alanda bir dizi reformun da gerçekleştirilmesi gerekiyordu.

İnandırıcılık namına hiçbir şey yapılmamıştır.

Bir kere bu, öyle ucundan kenarından rastgele ele alarak değil, kendi içinde tutarlı ve bütüncül, çok boyutlu bir proje olmalıdır.

Askerî okullardaki müfredat değiştirilecekmiş. Ne o, oralarda okutulan matematik ya da fizik veya biyolojinin sivil okullardaki derslerden farklı mı olduğunu sanıyorsunuz? Satır aralarında nasıl darbe yapılacağı mı yazıyor?

Üniversitelerde, meselâ dışçılık fakültesinin ders kitaplarında böyle şeyler yazmadığı hâlde nasıl kimileri solcu, kimileri de sağcı oluyorlarsa, işte bunlar da öyle darbeci oluyorlar, bilmem anlatabiliyor muyum?

Mesleği sivilleştireceklermiş. Askerleri ne diye sivilleştireceksiniz ki? Aksine askerleştirmelisiniz, çünkü asker değiller. Daha da disiplinsiz olup, hiç harp etmesinler mi istiyorsunuz?

Teşhisler de öneriler de, hem parça buçuk hem de çok yanlış.

Genelkurmay, MSB'ye bağlanacakmış. Yular mı ki bu, bağlıyorsunuz? Daha sorunun, yürütmenin **“orduya doğrudan doğruya emir ve komuta etmesi”** meselesi olduğu dahi kavranamamış.

Bir şeyi bir yere bağlamayacaksınız, bağlı zaten. Sadece emir komutayı bizzat ele alacaksınız. Yarın sabah bir kışlaya baskın yapıp, hallaç pamuğu gibi atacaksınız. **“Komutan”**ın kim olduğunu herkese göstereceksiniz. Çünkü o sizsiniz.

Buna en radikal örnek Hitler'dir. Kendine hususi **“üniforma”** diktirmiş, ortalıkta öyle dolaşmıştı. Amerikan başkanı ise şimdi **“mont”**la idare ediyor. Onlar emperyal güçler, yakışır haspalara.

Sizin ise tedavi etmek zorunda olduğunuz militaristik vesayet hastalığınız var. O yüzden gerektiğinde kafanıza giyebileceğiniz pekâlâ şöyle fiyakalı simgesel bir kayık **“kep”**iniz olabilir.

Fakat hepsinden önce, sizin de şu **“tek adam”** kompleksini üzerinizden atmanız gerekiyor. Her şey bitti, sonra sizin kepinizle uğraşmayalım bir de.

Mahkemelere gelince...

Savcı ve yargıçların **“Harekât Emri”**nin ne olduğunu anlamadıkları görülüyor.

Harekât emri, her seviyedeki komutanın kendi tasarruf alanındaki iradesini bizatihi ortaya koyduğu plândır.

Çetin Doğan ordu komutanı olarak, Balyoz Harekât Plânı ile kendi darbeci iradesini ortaya koydu ise; emrindeki kolordu, tümen ve tugay komutanlarının da aynı şekilde yapmaları beklenir.

Tek bir harekât emrinin varlığı, tüm seviyelerdeki komutan sorumluluklarını belirlemeye yetmez. Çünkü ordu, işlerin sadece bir kişinin plânlamasıyla değil, o bir kişinin emrinin silsile ile çoğaltılmasıyla yürüyen bir mekanizmadır. Eğer ortada diğer seviyelerin plânları yok da, bütün değerlendirmeler sadece ordu komutanının emrine dayandırılıyorsa, atılı suç çantada keklik değildir.

Hele bir de meselâ emir vereceği birliğı olmayan bir pilotun, yapması için kendisine bir görev verilmiş olsa bile, sorumluluğunun doğması ancak icraatıyla mümkündür.

Beni üzen şey, askerî vesayet probleminin, çoğu yanlış sanıklardan oluşan bir dava ile sakatlanma olasılığıdır.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkiye'nin jandarması, polisi

Namık Çınar 26.11.2012

Neden bir ülkenin, fiziken de ruhen de birbirlerinden ayrı düşmüş hem polisi hem de jandarması vardır?

Hadi oldu diyelim; neden pekiyi o jandarma, polise değil de askere bağlıdır?

Hadi başlangıçta böyle bir yol tutturuldu; neden o zaman doksan senedir en ufak bir değişiklik dahi düşünülmemiştir ve hâlâ da mesele olarak görülmemektedir?

Çünkü bu toprakların rejimi, kendi halkına, özellikle de **efendimizdir** diyerek bir de alaya aldığı köylüsüne, düşmana karşı savaşacak şekilde eğittiği jandarmasıyla çekidüzen vermeyi seçerek, demokrasi dışı güvenlik politikası edinmiş askerî bir cumhuriyettir de ondan!

O köylülük ki, zaten Kürtlük ve Alevilik gibi rejimin asla hazzetmediği vasıfları yüzünden, neden düşmanla savaşmak için yetiştirilmiş jandarmaya müstahak olduğunu açıkça ortaya koymakta değil midir?

Bu durumda jandarmayı, toplumu her anlamda kontrol edecek tarzda teşkilâtlanmış ordunun araçlarından biri olarak anlamak gerekir.

Nitekim **“Jandarma Teşkilât, Görev ve Yetkileri Kanunu”** da kurumu, **“TSK'nın bir parçası olup ... askerî bir güvenlik ve kolluk kuvvetidir”** diye tarif etmektedir.

Mülkiyeyle, adliyeyle ve polisle birlikte çalışmaktadır ama askerî özerkliğini de korumaktadır. Esasen bu, ordunun nerelere kadar nüfuz ettiğinin bir işaretidir.

Bu ülkenin iç güvenliği, iletişimlerinin kopuk olması ne kelime, akıl ve havsalanın alamayacağı kadar da birbirlerine mesafeli duran Kara Harp Okulu ile Polis Akademisi'nde yetiştirilen jandarma subaylarına ve polis müdürlerine nasıl olup da böylesine bir umarsızlıkla bırakılabilmektedir?

Bir subayın hayatı, polis teşkilâtına, yabancı ülkelerin subaylarıyla kurulmuş bağlardan daha uzaktır. Harp Okulları veya Harp Akademilerinde, ummadık milletlerden subaylar ya da subay adayları vardır da, jandarmayla birlikte çalışacak olan polislerden kimsecikler yoktur.

Harbiye'de okurken harici üniformalarımızı süsleyen afili meçlerimizi (küçük kılıç) kaville parlatırken, bir taraftan da Polis Akademisi öğrencilerinin bize öykünüp de taktıkları kordonlar gibi, buna da özendiklerini, ne ki yanlarından sarkıtacakları aksesuarın ancak cop olabileceğinin şamatasını yapar, gıyaplarında onlarla dalgamızı geçerdik.

Daha Selimiye Askerî Ortaokulu'nda henüz on bir yaşındayken şişinerek öğrendiğimiz ilk şey, nasıl bir ayrıcalıklı konuma sahip olduğumuzun işareti olarak, sivil bir şahsın fiiliyle üniformamızdan düğme kopsa ceremesinin altı aydan başlayacağı, ayrıca polisin de bize karışamayacak olduğuydu.

Gülüp geçilecekmiş gibi görünen bu posalar, askerlik hayatının ileriki safhalarında, şaşılasi ölçülerde bir kurumsal özerkliğin çocukluk oyuncaklarından aparılmış perçinleri olacaktır.

Geçtiğimiz günlerde, yol kontrolü yapan trafik polislerine çoğu zaman yaptığım gibi **“Müstafi Subay Kimlik Kartı”** mı göstermiş, oyalanmadan yoluma devam etmek istemiştım de, görevli memur keyifli keyifli sırtarak, **“geçti o günler... sıraya!”** demişti.

Henüz görüntüde yok edilen askerî vesayetin ve Silivri dava süreçlerinin bugünkü atmosferinde, polisi horlamanın tarihsel rövanşının alınmaya kalkışıldığı dahi söylenebilir.

Bir ülkenin güvenlik unsurları birbirlerinden bu denli ayrıışmışlarsa, bu taraftakiler küçümsendikleri için diğer taraftakilere için için hınç bileyip kinlenmişlerse; böyle bir organizasyonu içimize sızıp da düşmanlar tesis etselerdi, bu kadar başarılı olamazlardı.

Bakalım şimdi hükümet, yetki alanı belediye hudutları dışında kalan jandarmanın, artık kırsalı kalmayan yeni **“Büyükşehir Yasası”**na göre mahalleye çevirdiği köylerdeki yetkisini elinden alıp polise mi devredecek; yoksa o köylüler jandarma bakımından köylü kalmaya devam mı edecekler?

Ya da kendilerini vazgeçilmez kılmak için, tümüyle kaldırmadıkları askerî vesayet kurumlarını, her zaman yaptıkları gibi adeta koz olarak bir kenarda mı tutacaklar?

Meseleleriyle pek bir hemhâl oldukları Suriye'nin Halep'i oradaysa, bizim Halep de burada!

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Disko kalkıyor, hard-rock cafe mi geliyor

Namık Çınar 30.11.2012

Eğleniyor mu bizimle, nedir?

Köstekli saatinin sallantısından gözlerimizi alamadığımız bir illüzyona benziyor, Başbakan'ın gündemleri.

Kendisini oraya buraya kaçan nesnelere kaptırarak ardı sıra helâk olup giderken, esasen dikkati yönetilen bir kediciğin komikliklerine düşüyoruz, sanki o böyle yaptıkça.

Oysa yığınla problem var.

Son on yılın çatışmalarında **şehit düşen asker sayısı 818** iken aynı zaman dilimine isabet eden **intiharlar** bunu geçerek **934** olmuşsa, olağan kışla yaşamı can güvenliği bakımından muharebe sahasından daha tehlikeli hâle gelmiş demektir.

Bu kardeş kavgası kirli savaş, sırf bu nedenle bile bitirilse yeridir.

Ne ki, sorunu barışla çözmek varken bunu öncelemeyen siyasal anlayış, bir yandan da ordunun çağdışı mevzuatlarını yeni biçimlere çevirerek, kışla gerginliklerini gidermeye çalışacağı benziyor.

Bunlardan bir tanesi, hani gazetelerin **“disko kalkıyor”** diye haber yaptıkları şu kışla içi yargılama usulleri var ya, işte o konuya değişiklik getiriliyor olması meselesi.

Esasında yapılmakta olan, **“Disiplin Mahkemelerinin Kuruluşu, Yargılama Usûlü ve Disiplin Suç ve Cezaları Hakkındaki Kanun”**un bütünüyle ortadan kaldırılmasıdır.

BİR. İlkın şunu söyleyelim ki; bu düzenlemeler, özellikle AKP yanlısı basın organlarında dile getirildikleri gibi **“orduda yapılan bir devrim”** mahiyetinde değillerdir.

Konuştüğümüz şey çok önemli ve değerli, fakat nihayetinde üç günden iki aya kadar verilen göz ve oda hapsi cezalarını öngören ve askerî ceza hukukunun dışında kalan disiplin tecavüz ve suçlarını düzenleyen bir mevzuatla ilgilidir.

Ordunun beklenen köklü reformları, çok başka boyutlardaki işlerin kotarılmasıyla mümkündür.

İKİ. Elbet de küçümsüyor değilim; ancak bu, hukuk anlamında da devrimin asıl merkezi olamaz.

Çünkü askerî hukukta yapılacak gerçek devrim, askerî hâkimlik sınıfının kaldırılmasından, ya da hiç değilse emir-komuta hiyerarşisi içerisinde aynı zamanda bir subay da olan asker hukukçuların **“askerî mahkemelerin yargıç kürsülerinde oturamamalarından”** geçer.

Bununla da kalınmaz. Sadece Askerî Yargıtay ile Askerî Yüksek İdare Mahkemesi değil, tüm birinci derecedeki Askerî Mahkemeler de kaldırılır ve adli yargının bünyesine alınırlarsa, işte o vakit adam gibi bir hukuk reformundan bahsediliyor denebilir.

Ordu ille de subay statüsünde hukukçuları olsun istiyorsa, ki ihtiyaç duyabilirler ; bu dahi mümkündür. Yalnızca hukuk müşavirliği yapacak kadarlık kadroları elbet de istihdam edebilirler; yeter ki dava süreçlerinde yargıç olarak bulunamasınlar; hâttâ bu hâllerıyla mahkemelerde kurumun avukatlığını bile üstlenebilirler.

ÜÇ. Bu değişiklikleri içeren kanun tasarısı ile ilgili olarak henüz kamuoyuna tam ve sağlıklı bir metin açıklanmış da değildir. Onun yerine, beş yüz sene öncesinin oyalayıcı sultan hikâyelerine yönlendirilerek, böylesi konular gözden kaçırılmaktadır.

Bu tasarımı yasalaştıktan sonra eleştirsek ne yazar!

DÖRT. Belli ki hukuk nosyonu bulunmayan kışla subaylarınca duruşmaları yapıp kararları verilen **Disiplin Mahkemeleri** tamamen ortadan kaldırılmakta; bu kanunun dahi **“disiplin suçu”** olarak öngörmediği hâlleri bugüne kadar kendi kafasına göre **“disiplin tecavüzü”** sayarak cezalandırabilmiş olan disiplin âmiri keyfiliklerine de son verilmekte; hâsılı, **657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun “Disiplin”** başlığı altında topladığı, 124 ve devamındaki maddelerden mülhem yeni bir hukuksal yapı orduda da ihdas edilmektedir.

Buraya kadar güzel.

Ya bundan sonrası?

Çünkü bu kaldırılanların yerine **“Disiplin ve Yüksek Disiplin Kurulları”** geliyor. Ve bu kurullar, meslekten atmaya kadar varan geniş yaşamsal yetkilerle donatılacaklarmış gibi gözüküyorlar.

Yargının rolü, bu tür idari kararların alınması safhasının öncesinde mi, yoksa bir delinin kuyuya attığı taşı kırk akıllının çıkaramayacağı sonraki safhalarda mı olacaktır?

Bu disiplin kurullarının teşkilinde marifet, tıpkı eski HSYK'nın yerine yenisini oluştururken yaptıkları gibi sadece üye sayısını yediden 21'e yükselten sayısal bir nicelikte midir, yahut asıl emir-komutadan bağımsız hukuksal niteliklerle bezenmişlikte midir?

Toplumu boş işlere sevk edeceğinize, tasarılarınızı açık açık anlatın da, biz de size kanaatlerimizi aktaralım.

Böyle gizlilikler ve başka şeylerle oyalamalar, oldubittilere getirmeye yeltenecek dümencilerin işidir çünkü.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yüz bin kişilik yalan ordu

Namık Çınar 03.12.2012

Sanırım 1975 yılıydı. Vize'de subayken, tugay plân tatbikatı esnasında **Tuğgeneral Doğan Günçan, "Şu küçücük ilçede bile hiçbirimizin bilmediği, silah ve cephanesi bir yerlere gömülü, belki şimdi kasaplık manavlık yapıp da vakti saati gelince harbi gayrüzamî olarak sürdürecektir olan özel harp görevlisi kimbilir kaç tane adamımız vardır?"** demişti.

Kaldı ki, o tarihten birkaç yıl öncesinin 12 Mart faşizminde, Seferberlik Tetkik Kurulu'nun bu işlerini tezgâhlayan başka maksatların yılanbaşı **Tümgeneral Cihat Akyol**'un tırpanladığı genç subaylardan biriydim zaten.

Buna rağmen bugünlerdeki **"yüz bin kişilik gizli ordu"** söylemlerine ihtiyatla bakıyorum, gene de.

Eminim, bunu yapmayı çok istemişlerdir.

Ama siz siz olun, o generallerin birçoğuna gereğinden fazla zekâ, bilgi ve yetenek atfederek bir takım sofistike haltlar yemiş olabilecekleri zehabına kapılmayın. Faşizan hasletlerini Wagner dinleyerek mi beslediklerini sanıyorsunuz, siz onların? Böylelerin zorbalıkları bile üstünkörü, uyduruk ve çakma idi.

Keşke düşman işgallerine karşı alternatif savunma projeleri üretebilmiş olsalardı.

Ama ne gezer!

Vesayetçi siyasetlerinin emrinde bir araç gibi kullandıkları ellerinin altındaki görünür orduyu bile zıvanadan çıkararak, hımbıl ve disiplinsiz kılmışlardır; ki nerde kaldı yüz bin kişilik gizli bir ordunun üstesinden gelebilmiş olsunlar!

Nitekim, sözde bu maksatlar için kurdukları Özel Harp Dairesi'ni, başından beri tümen seviyesindeki bir general kadrosuna emanet etmişlerdir. Stratejik korgeneral veya orgeneraller dururken, yüzbinlere varan yurt ölçeğindeki bir organizasyonu taktik bir generale terk etmezlerdi, aksi takdirde.

Hem bu ne muhteşem ne övgüye değer bir istikrar ve tutarlılıktır ki, küçümsenip hor görüldükleri hâlde ve ağızlarında bakla dahi ıslanmayan bakkallardan çakkallardan devşirme, kışla nizamiyesi dışındaki kontrolü bir

hayli zor görünen bir ordu, yarım yüzyıldır tüm haşmetiyle gizlerini koruyacak; buna karşın, generallerin harîm-i ismetindeki karargâh faaliyetleri ise donlarının rengine kadar pazara saçılarak, her türlü rezillikleri ayyuka çıkmış bulunacak.

Hayır! Hiç akla mantığa uygun ve makulmüş gibi görünmüyor bu bana.

Zerzevatçıdan büfeciden kurulu böyle bir ordusu olsaydı, Osmanlı'nın son dönemlerdeki **“redif taburları”**na rahmet okutacak tarzda çoktan haraca berece kesmişlerdi, bütün ülkeyi şimdiye kadar.

Çünkü darbelerde sokaklara dökülen resmî askerî birlikler bile birkaç senede zıvanadan çıkmışlar, bir tek alenen eşkıyalık yapmadıkları kalmıştır, o dönemlerde.

Nedir öyleyse, yüz bin kişilik bu gizli ordu meselesi?

Ben bunun, toplumsal duyarlılık ve dikkatlerin **“askerî vesayetin mimarları”** üzerinden alınarak bir başka mecraya çekilmesi gayretlerinin bir parçası olabileceğini, yahut da bu işe yarayacağını düşünmekteyim.

Bir tasavvur ediniz ki; muhtıraları ve darbeleri bizatihi plânlayarak gerçekleştirenler kendileri oldukları hâlde tüm saygınlıklarıyla hâlâ ortalarda gezinip duran o dönemlerin eski Genelkurmay başkanları, Kuvvet ve Ordu komutanları...

Sıkıyönetim ve Devlet Güvenlik Mahkemeleri ile üst yargı organlarının bütün o süreçlerdeki savcı ve yargıçları...

Cezaevlerinde ve operasyonlarda her türlü işkenceyi yapan jandarma ve polis teşkilâtının istenirse derhâl bulunabilecek etkili üyeleri...

Özel harp birimlerinde ve istihbarat kuruluşlarında fiilen sıra dışı görevler yapmış subay, astsubay, polis ve mülkiye amirleri...

O düzenin üniversitede, medyada, siyasal partilerde, iş ve mafya dünyasındaki uzantıları olan unsurları...

Bütün bunlar yarım yüzyıllık problemlerin esas müsebbibi ve sorumluları görülüp derdest edilecekleri yerde, hiçbir şey yokmuşçasına nezahetlerini muhafaza edecekler; ama biz, pek bir fantastik bulduğumuz ve tüm yurt sathına yayıldığı varsayılan manav- kasap- bakkallardan müteşekkil sivil ve ne idüğü belirsiz başıbozuk bir ordunun peşine düşerek yukarıda saydıklarımızın pisliklerini, sorumlularına hiçbir zaman erişemeyeceğimiz bu kitleden bilerek, kendilerini ilkin zihnimize ve giderek vicdanlarımızda aklayacağız, öyle mi?

“Sefer Görev Emri” bulunan terhisli garibanların, sanki darbe süreçlerinin karanlık adamlarıymış gibi yutturulmalarını yememeliyiz, derim ben.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Balyoz davasının masumları ve suçluları

“Geçmişteki askeri müdahale ve darbelerle hesaplaşmak gerekliydi. Ama bu yüzleşmeyi genç ve masum subayları mahkûm ederek yapmak ne derece doğru olmuştur? Yanlış yürütülen Balyoz Davası ile tarihi bir fırsat kaçmıştır. Adil ve şeffaf bir yargılama yapılsaydı, suçlu ile suçsuz ayrılırdı, hak yerini bulmuş olurdu. Başlangıçta haklı olanlar, bu yargılamalardaki hatalar nedeniyle artık haklı değildir. Bir dönemin mağdurları evrensel hukuktan sapılan bu süreç ile artık sempatik değildir. Mağdur ve zulüm eden konumundadırlar. Yargılamalardaki hatalar, esas yargılama konusunun önüne geçmiştir.”

“Bir kurmay subayın kaleminden çıkamayacak kadar acemilikler ve hatalarla yüklü belgelerle suçlanan eşim, ilkokul ödevi gibi iki satır bir çalışma ile suçlanarak on altı yıl hapse çarptırılmıştır. Eşlerimizi yıllarca sömüren, kendi terfileri için kullanan, herkese tepeden bakan, vesayetin en katısını yaşatan, biz bu sıkıntıları çekerken devletin kendilerine verdiği lüks araba ve konutlarda keyif çatan general/ amiraller ve eşleri gerçek sorumlulardır. Tamamen geçmiş dönemlerde olduğu gibi, şimdi de eşlerimiz siyasi manevralara kurban edilerek, günah keçisi ilân edilmişlerdir. Bu durum hükümetin, muhalefetin ve medyanın da işine gelmiş; orduya duydukları kin ve nefretle yılların acısını çıkarmak isteyen herkes, büyük bir iştahla eşlerimizi linç etmiştir. Balyoz Davasındaki tek gerçek, ordunun yaptığı hataların bedelinin masum insanlara ödetilmiş olmasıdır. Balyoz davasında hiçbir gerçeğe ulaşılamamış olup, asıl bedel ödemesi gerekenler koruma altındadır.”

Yukarıdaki ilk paragraf e-mailini saygıdeğer annesi aracılığıyla almış olduğum, on altı yıla mahkûm edilmiş **Hava Pilot Kurmay Yarbay Süleyman Namık Kurşuncu**'ya; diğer çığlık ise, yine on altı yıla hükümlü, **denizci bir kurmay albayın eşi olan Işın Saka Hanımefendi**'ye ait.

Bana bir şey bırakmayarak, zaten çoğu şeyi söylemişler. Belki başlangıçta öyle değildi ama acısını tattıkça, kullanıldıklarını kendileri de algılayıp nihayet gerçeği anlamaya da başlamış görünüyorlar.

Esasen Türk ordusu akıl almaz ölçülerde merkeziyetçidir. O yüzden, yetki ve sorumluluklar iyice kavranmadan edinilen kanaatler genellikle yanıltıcıdır. Siviller her gördükleri subaya **komutan** deme alışkanlığına sahiptirler. Oysaki orduda her şeyi biçimlendiren ve yürüten genel irade sadece generallere aittir.

Bakın meselâ kışlalarda astsubaylar ne ise, büyük karargâhlarda da general dışındaki subaylar odurlar.

Ve yine, liyakatleriyle mümtazen terfi ettirilen astsubaylar er sevk ve idare etme makamı olan yüzbaşılıktan; tezkere bırakan yedek subaylar harp okulunda okumadıkları için alay ve üst subay yönetemeyecekleri yarbaylıktan; kurmay olmadıkları hâlde general yapılan sınıftan subaylar da, taktik seviyenin son noktası olan tümgenerallikten öteye gidemezler.

Hattâ generaller bile ikiye ayrılırlar: taktik yetki ve karar seviyesindeki tuğ ve tümgeneraller ile; stratejik yetki ve karar seviyesindeki kor ve orgeneraller.

Ordudaki sorumlulukları tahayyül ederken askerî mantığı iyi anlamak gerekir. Bunları ve birçok şeyi kitaplar yazmaz. Ama siz kurumun nasıl ve hangi teamüllerle çalıştığını, insanların ne tür yetki ve sorumluluklar çerçevesinde konumlandıklarını, eğer o kültürü duyumsama yeteneğiniz varsa yakalarsınız.

Darbe plânlarının yapıldığı dönemde biri yüzbaşı diğeri de binbaşı olan yukarıdaki bu iki adamı ve onlar gibileri, en hor görülen astsubay ve yedek subayların dahi erişebilecek oldukları rütbe düzeylerinde iken, Türkiye'nin en önemli sorunu olan darbecilikten sorumlu tutup cezalandırmak, gerçekten çok komiktir.

O çalışmaların darbe plânı olduklarından yana en küçük bir kuşku dahi yoktur.

Ne ki, o darbeleri de, plânlamaları da başta orgeneraller olmak üzere general sınıfı yapmaktadır.

Çoğuna dokunulmamış olmakla beraber, içerideki birkaç orgeneralin avukatları da tv'lere çıkararak kamuoyunu yanıltmışlar, küçük rütbelilerin sırtından kendi müvekkillerini kurtarmayı denemişlerdir.

Davanın yeniden görülebilmesi için bu kararlar Yargıtay'ca bozulmalıdır.

Küçük rütbeliler de, orgeneraller uğruna feda olma enayiliklerinden kendilerini alıkoymayı, umalım ki artık öğrenebilmiş olsunlar.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Orduda ayaklar altına alınan liyakat

Namık Çınar 10.12.2012

Komünistlikle suçlanarak atılmayı içime sindiremediğim 12 Mart faşizm döneminde giriştiğim hukuk mücadelesini, orduya yeniden dönerek kazanmış olsam bile; kısa bir süre sonra nüksederek geri gelecek olan 12 Eylül faşizmiyle, bu çabalarımın ömür tüketen boşuna gayretlerden olduğunu anlayacak ve o yüzden istifa ederek, bu defa artık kendi isteğimle ayrılmak isteyecektim.

Bürokratik işlemlerimin bir an önce bitmesi için de, elden takip etmek üzere Ankara'ya gidecek, ilişik kesme evraklarımın olgunlaşmasını Kara Kuvvetleri'nin şubeleri arasında bizzat mekik dokuyarak gerçekleştirecektim.

Uğramam gereken yerlerden biri de Moral Şubesi idi. Adına bakarak beni bekleyen sürprizin ne olabileceği hususunu ilginç bulmuş, şube müdürü albayın odasına bir hayli merak ve hevesle girmiştin.

Bakındıkları listelerde adımlı ilkin bulamadılar. Belli ki sıra dışı bir durumdu bu. Ama daha sonra akıllarına düşen bir başka dosya ile şaşkınlıklarını giderdiler.

"Tamam, gidebilirsin; bizimle bir işin yok!" dedi albay, uzattığım kâğıtlara parafını atarken.

İyi de, benim merakım daha da artmıştı şimdi. **"Ne olacak idiymi de, sanki bana gelince olmamıştı"** duygusu veren konuşmalardı çünkü aramızda geçenler.

Albay, **"On dört numaralı kararname ile istifası kabul edilenlere şilt yok, sen de onlardansın"** demişti, sözde moral işlerden sorumlu, silme bir nobranlıkla.

İnsiyaki bir gülümseme, bütün acılığıyla dondu kaldı yüzümde o an.

Toparlandım ve dedim ki, **"Yıldızımız barışmasa da, ne olursa olsun, on yaşımdan otuz beşıme kadar bu kurumda çileyle geçti şu ömrüm. Meraklısı olmadım hiç, o dağıttığınız şiltlerin miltlerin. Ama orduvlerindeki balolara davet edip şarkılar söyledüğünüz, gazinoların üçüncü sınıf uvertür şantözlerine ve dansözlerine lâıyk bulduğunuz o şiltleri bana çok görmenizi şiddetle kınıyorum, şimdi sizin. İy ki de ayrılıyorum aranızdan"**.

Liyakatin yerlerde süründüğüne bolca tanık olduğum ordudaki bu sorun, kendi döneminde Uludere köylüleri bombalandığı ve jeti de Suriye sularında düşürüldüğü hâlde Hava Kuvvetleri Komutanı'nın **"hizmetteki başarıları kendisinden beklenenlerin üstünde olanlara verilen"** madalya ile ödüllendirilmesi yüzünden, beynimize sıçraması için birden kan pompalattı yüreklerimize.

Bu konunun en göze çarpan yanı, hukuki dayanağını 926 sayılı TSK Personel Kanunu'ndan alarak **"Savaş Takdirnamesi, Nişan ve Madalya Yönetmeliği"** ile **"Ödül Yönetmeliği"** düzenlemeleriyle **"Taltif"** hususlarında bile kendisini sadece devletin **"Madalya ve Nişanlar Kanunu ve Yönetmeliği"**nden değil, her zaman ve her konuda yaptığı gibi **yasama** ve **yürütme** gücünden de soyutlayarak, kendi içine kapalı ve **özerk bir kurum** olmayı burada da sürdürdüğü anlaşılan, ordudaki o sistematik akıldır.

Nitekim, mevzuattaki ödüllendirme yetkileri sadece askerlerin olmakta; Milli Savunma bakanına gelindikte ise, gene bir asker olan Bakanlık müsteşarından daha öteye gidilememektedir.

Cumhurbaşkanının ve başbakanın devrede olduğu hâllerde bile, "(aynı zamanda Genelkurmay başkanı da olan) **Silahlı Kuvvetler komutanının inhasını esas alan teklifler, hiçbir makam tarafından iptal edilemez"** denerek, hükmün kurgusu boşluğa itilmektedir.

Meselâ ordudaki doçentlik ve profesörlükler dahi birer bilimsel paye olmaktan çıkarılmış, generallerin sözünden çıkmayan uyumlulara(!) dağıtılan birer ulûfeye çevrilmişlerdir.

Çünkü adayların öncelikle Harp Okulları Kanunu'ndaki ifadesiyle **"...haklarında müspet nitelik belgesi doldurulmuş olmak"** şartına bağlı bulunmaları, ne gibi bir bilimsel yaratıcılığın göstergesi sayılabilir?

Doçent ve profesör olmaya giden yol, nasıl olur da generallerin düzenlediği bir belgeden geçer?

Generallerin ancak kendilerine sadık olanları öğretim üyesi yaparak ödüllendirdikleri bir sistemden bu ülkeye hayır mı gelir?

"Bilimsel özerklik"ten dem vurup, ardından da **"Atatürkçü görüşü tam olarak benimsemiş"** siyasal subaylar yetiştirmeye kalkmak, hangi eleştirel aklın ürünüdür?

Lâkin, unutmayalım ki bütün bunlar Yasama ve Yürütme'nin düzenlemeleri sayesinde olmaktadır.

Bunun müsebbibi olarak, vesayeti nedeniyle eskiden ordu gösterilirdi. Ne ki, artık buna sığınmaya olanak kalmamıştır. Eğer saydığım bu müesseseler hâlâ varsalar, bunun AKP yüzünden olduğunu çıkıp dobra dobra söylemenin şimdi tam zamanıdır.

Zira, hâl yoluna koyacağım diyerek geldiği hâlde hiçbir şeye el sürmeyen bir siyasal anlayış, bu yurda en büyük kötülüğü yapıyor olan anlayıştır.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kime 'komutan' denir

Namık Çınar 14.12.2012

Komutanı olduğu savaş uçaklarının bombardımanıyla işlenen Uludere katliamına ve Suriye karasularında düşürülmüş kendi jetine rağmen, Hava Kuvvetleri Komutanı'na lâıyk görülen şeref madalyası, farklı olacağı varsayılan **“askerî değer yargıları”**nı içe sinmeyen bir duygu seliyle yeniden sorgulanır kılmıştır.

Hattâ kimi *Taraf* yazarları da, bu olay vesilesiyle iki farklı görüş sergilemektedirler.

Oysa bu sorunun çözümü, en önce **“komutan”**ın kim olduğunu bilmeye bağlıdır.

Subay denince neredeyse onunla eşanlımlı gibi görülen komutan kavramı, sanılanın aksine, ne İç Hizmet Kanunu'nda, ne TSK Personel Kanunu'nda, ne de bir başka hukuki mevzuatta öne çıkarılıp ele alınmıştır.

Komutan kavramı elbette ki o yasalarda bir sözcük olarak vardır. Ama içeriği işlenmez, tanımı yapılmaz.

Bütün askerî yasalar komutanı değil, **“âmir'i, ast ve üst'ü ve bunların birbirleriyle olan ilişkilerini”** düzenler. Bütün tarifler, âmirin, ast ve üst'ün görev ve yetkileri, sorumlulukları vs. üzerine inşa edilmiştir.

Çünkü komutan, aynı zamanda âmir olmakla beraber, sadece âmir de değildir. O, yasal prosedür kalıpları kadarla algılanacak ve bir tarifi içine sıkıştırılarak orada tutulacak bir kimlik olarak görülemez.

Onun göverdiği yer askerî doktrindir. Ancak orada dahi tüketici bir tarif cihetine gidilmemiş, oraya dahi hapsedilmemiştir.

Amir vasfıyla yetkisini kanundan alıyor olmasına karşın, komutan olarak sadece kanunla yetinemez. Onun başka güç kaynakları da vardır.

Aksi hâlde Mustafa Kemal, sadece yasalarla yetinseydi, emrindeki unsurlara **“ben size savaşmayı değil, ölmeyi emrediyorum”** diyebilir miydi? Bunu hangi yasal düzenleme dört başı mamur yapabilir?

O yüzden komutan, tıpkı enbiyalar ve evliyalar gibi idealize edilmiş fenomenolojisiyle, yalnızca sevk ve idare talimnamelerinden değil, ayrıca insanlık kadar eski harp tarihinden, sadece yerel değil evrensel ölçekteki askerî şahsiyetlerden, biyografi ve hatıratlardan, destansı söylencelerden de beslenerek biçimlenen bir şahsiyet olagelmıştır.

Onun giysilerindeki hiç kimselere benzemeyen ve kendisini herkeslerden ayıran şaşaa bile boşuna değildir. Her bir yanının sırmalarla, kordonlarla, yıldızlarla bezeli olması, yüzünü bir hâl gibi sararak âdetâ onu canlı ve kutsal bir ikona çevirmesi içindir.

Sonraları polisler, itfaiyeciler, orman korucuları ve bir sürü başkaları da öykünmüş ve onun gibi giyinmeye kalkışmışlarsa da, hepimiz biliriz ki o yeri hiç kimseler dolduramamıştır.

O nedenle, harp okullarının ve harp akademilerinin önderlik ve liderlik dersleriyle bir subaya kazandırılmak istenen titr, **“komutanlık ruhu”**ndan başkası olmayacaktır.

Yasal mevzuatın tanımladığı âmir ise, kamuda olsun, özel sektörde olsun, zaten hemen her hiyerarşide karşılaşılabilen alelâde bir fonksiyon olarak görülecek ve subayı tatmine yetmeyecektir.

İşte böyle olunca da yasaları bile aşarak, emrindekilerin yaptıklarından da yapmadıklarından da; akla gelebilecek her bir şeyden yalnızca ve yalnızca komutan sorumlu tutulacaktır.

Biriminin yegâne öznesi olup, **“karar”**ı veren eşsiz ve mutlak tek egemen odur. Gerçekleştirilecek olan onun kararıdır ve o birimdeki herkes ve her şey, onun kararını yerine getirmek için vardır.

O yüzdendir ki neden-sonuç ilişkisindeki illiyet bağı, kaynağını en evvel onda bulan, ondan neş’et eden, ondan sadır olan bir olgu gibi addedilmelidir.

Bu durum, tıpkı Roma Hukuku’ndan gelen **“objektif sorumluluk”**, yani kusuru olmasa da üstlenilen **“kusursuz sorumluluk”** ilkesine benzer. Yasalardaki yükümlülüklerden bağımsız olarak, olup bitenlere duhulü bizatihi bulunmasa bile; askerî kültür bakımından, komutan sorumluluklarının başkalarına yıkılamayacağı birtakım hâller ve hadler vardır.

Elde yaz-kış eldiven taşıma hamallığından kurtulmak, **“şövalyelik honouuru”** ancak buna yaraşır bir tarzda özümсенirse mümkündür.

Darbe plânları yapıp da yakalanınca, tehlikeye dahi sürüklemekten çekinmediği masum küçük rütbelilerin arkasına saklanmak; yahut da hak edilmesini sıradan aklın bile alamayacağı bir madalyayı taşımak, yasalara uygun bile görünse **“komutan”**a yakışmaz.

Nimetleri kullanırken **“komutan”** kesilenler, külfetlere gelince yasadaki **“âmir”**e dönüşüyorlarsa, askerlikteki onca senelerini haybeye geçirmişler demektir.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Mangal yürekli adam: Ahmet Altan

Namık Çınar 17.12.2012

Altında kurtların böceklerin solucanların yuvalandığı miskin ve kokuşmuş bir kayayı andıran bu çirkef düzeni kanırtıp da yerinden oynatan kavi bir levyeydi Ahmet Altan.

Tıpkı askerlikteki gibi, muharebe meydanının kalbine doğru yapılan bir **“cebri yürüyüşün adım ayarlayıcısı”**ydı.

Savaş, korkakların da yapabilecekleri toplu bir kavga olduğu için, esasen askerlik özel bir cesaret gerektirmez. Orada aslolan iyi organize olmaktır. O yüzden askerlerde aranacak öncelikli hususiyet cesur olmaları değildir.

Ama yazı yazmak, hele de Ahmet Altan gibi yazı yazmak yürek ister. Öyle önüne gelenin kotardığı somun pehlivanlıklarına hiç mi hiç benzemez.

Yazı yazarken nasıl altı okka olunacağını, bir nebzecik olsun bende de varsa eğer, ondan öğrendim.

Siyaset çifitının en ağır halterlerini, çocuk oyuncuğı gibi, parmaklarımın ucuyla nasıl kaldıracacağımı ondan öğrendim.

Kendi bireysel sorunlarım ortalıkta lime lime dururken, onları bir kenara koymasını ve bu koşullarda bile halka ve yurda hizmet etmesini ondan öğrendim.

O şimdi bagetini elinden bırakmak zorunda kalmış bir maestroya, susar elbette ki orkestra da o lâhza.

İlkin duraksayan, sonra da tornistan yapıp geriye dönerek, yaptıklarını kendi kuyruğundan başlayarak yiyen bir yılanı dönüşen Türkiye'deki değişimin de, bilinsin ki artık tamamen noktalandığına dair bir işarettir bu aynı zamanda.

O sustu ya; derin bir oh çekmişlerdir nihayet, işlerine gelmeyi duymak istemeyenler.

Keyiflerine diyecek yoktur şimdi onların.

Yatırlara dikmişlerdir mumlarını, koşa koşa.

Türbe sunaklarına dizmişlerdir adaklarını sıra sıra.

Ki o kurbanların gözlerine örttükleri her bir bant, halkın bilincini karartmak için çekilmiş bir mil yerinedir oysaki.

Ama ne gam, yüzlerini güldürdü ya kötülükler tanrısı; bundan sonra onlar da giderek tamamen körleşecek, tamamen sağırlaşacak, tamamen dilsizleşeceklerdir.

Pisliklerini ve kirli çamaşır sepetlerini yok bundan böyle devirip serecek, onunki kadar iri bir çatal yürek.

Bir tek alkışlayanlara, bir tek önlerinde secde edenlere ve kendilerinden korkup da köklü meseleleri üstünkörü geçiştirenlere mahkûmdurlar artık.

Hadi edin rahat, edebilecek misiniz bakalım.

Mutluluk muymuş, olmayınca önünüzden aykırı geçen, size taş koyan; görün bakalım.

Fındıkkağıdı çelimsizliğinizle o okyanusları pusulasız bir tekneyle geçin bakalım.

Yol boş, meydan boş...

Kökleyin gazı!

Savurun mavrayı!

Ha gayret, az kaldı cehenneme...

....

Lâkin durun bakalım!

Belki de yağma yok!..

Hevesiniz kursağınızdadır belki de...

Çünkü nefes alıp verdikçe...

Mangal gibi yüreği sol böğründe attıkça...

Bu savaşın herhangi bir safhasında onun yeniden kılıç kuşanacağından adım gibi eminim ben.

O yüzden diyorum ki;

"çan çalmıyoruz

çan çalmıyoruz

yok salâ veren!

Bu giden

biten bir şarkı değildir..."

gene de.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

AKP'nin yalan dünyası

Namık Çınar 21.12.2012

Bürokratik oligarşiye yol açmakla suçladığı “**kuvvetler ayrılığı**”ndan yakınan Başbakan, artık **Sultan Hamit**'in bile gerisine düşmüş bulunuyor.

Eğitimindeki eksiklik, ülkemizin önemli bir meselesi hâline gelirken; siyasal yaşamımızın belirlenmesinde herkesten çok payı olan birinin demokrasiyi özümseyememiş olması da, hayıflanacağımız talihsizliğimizi oluşturuyor.

Bir değil, iki değil... adam devamlı açık açık demokrasi dışı bir sistemin özlemi ve önerisi peşinde. Etrafındakiler de habire düzeltmeye çalışıyorlar. AKP'lilerin ömrü onu bize hep şirin göstermekle mi geçecek?

Hem bunun iler tutar neresi var da düzeltereksiniz? Yaptığınız belki ona bir kadirşinaslık; ama görmüyor musunuz, bize de size de zarar veriyor.

Hepimiz ulusça böyle birine mecbur ve mahkûm muyuz?

Eğer “**bürokratik oligarşi**”den kastınız, oturdukları kürsünün arka fonunda “**Atatürk maskı**” bulunan ve oldum olası da ideolojik davranan “**yargıçlar sınıfı**”nın, yaşamaya ve yürütmeye karşı yargısal denetimlerini “**yerindelik**” saikiyle yaptıklarına dairse, sakın sızlanmayınız; buna hakkınız yok!

Çünkü on senedir iktidarda olmanıza rağmen, “**demokratik yapısal reformlar**” adına doğru dürüst hiçbir şey yapmadığınız için, işte şimdi her şeyin geriye doğru gittiği bir süreci yaşıyoruz; ki siz bunun dahi farkında değilsiniz.

Doksan yıllık “**ancien regime**”in yerine demokrasiyi getireceğinize, uyanıklık yapıp dinsel konseptte bir sistem kuracağınızı sanıyorsanız, çok aldanırsınız.

Türkiye'nin devasa askerî sorunlarını, sadece cezai müeyyideler dar görüşlülüğüyle üç kişilik mahkeme heyetlerinin kucaklarına, cami avlusuna terk edilmiş bir piç gibi bırakmanız yüzünden, Silivri'nin arapsaçı davaları da meşruiyetlerini yitirmiş durumdadır. Artık çoğu iddianın düzmece, çoğu sanığın da masum olduğu kanaati, toplum vicdanına sinmeye yüz tutmuş gözükmektedir.

Ulusalci kesimlerin, tersten estirmeye başlattıkları rüzgârlarla yeniden toparlanarak restorasyon sürecine geçmeleri, sayenizde mümkün hâle gelmiştir.

Tarihsel bir haklılık, bir türlü terk edemediğiniz teokratik prangalarınız yüzünden ziyan olmak üzeredir.

***

Bürokratik oligarşi kaynağı olarak gördüğünüz “**yargıçlar sınıfı**” sorununa yeniden dönecek olursak...

Yrd. Doç. Dr. **Serhat Sinan Kocaoğlu**'nun *Ankara Barosu Dergisi*'ndeki makalesinde vurguladığı gibi;

“Hâkim ve savcılarının niteliği meselesi çözülmeden, Türkiye’nin yargı mekanizması dönüştürülemez.

Temel problem yargı mensuplarının niceliği değil, niteliğidir.

Anayasa bile, hâkim ve savcı niteliklerini düzenleyen herhangi bir norm öngörmemekte; hatta nitelik meselesini es geçerek, normal devlet memurundan çok da farklı olmayan bir kamu görevlisi tipiyle yetinmektedir.

Oysa yeterli niteliklere sahip olmayan hâkim ve savcılarının yürüteceği hukuki işlemler, gerçek bir yargılamaya değil, adalet dağıtma görüntüsü altında haksızlığın bizatihi devlet eliyle işlendiği biçimsel bir yargılamaya dönüşerek, meşruiyet sorunu üreteceklerdir.

Siyasal partiler, Türkiye’yi evrensel hukuka uygun bir yargı sistemine kavuşturmayı amaç edinecekleri yerde, ideolojik mücadeleden kim egemen çıkar da iktidarı ele geçirirse, olması gereken hukuktan uzak bir anlayışla, kadrolaşma odaklı hâkimler ve savcılar yaratmaktadır.”

Demek ki, epeyidir sürdürülen Kemalist ideolojinin yargıdaki bekçilerinin yerini, tıpkı onun gibi gene demokrasiden hoşlanmayan, ama sıranın bu kez kendilerine geldiğini düşleyerek dindar nesiller arasından seçecekleri unsurlarla inşa eden, esasen aynı soydan gelen bir düzen alacaktır.

O yakınmaların şimdilerdeki sebep-i hikmetini, kendi bürokratik oligarşilerini henüz yeterince kuramamış oldukları şeklinde anlamak daha doğrudur.

Ne ki, bu kafalarla hiçbir yere varılamaz.

Ayrıca... AKP’nin resmî sözcüsü Hüseyin Çelik, bir yıl süren vaatlerden tam da fındık faresi çıkmasına ramak kalmışken, TV’de lâf arasına sıkıştırarak, sanki içi yumurta doluymuş havası verdikleri sırtlarındaki boş küfeyi pattadanak atmasın mı yere:

“Parlamentodaki bu kompozisyonun yeni bir anayasa çıkabileceğine ihtimal vermiyorum!”

Haydaa, buyur burdan yak!

Ama hayır, taktikleri bu! Hep böyle yapıyorlar. Önce ufak ufak, alıştırma alıştırma...

Koca bir kandırmacayı, zurna yutar gibi yedire yedire...

Bunlara saat bile sorulmaz artık.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hoş beş

Namık Çınar 24.12.2012

Bu seferkinde öylesine tecrübeler edindim ki, bir sonraki yaşamımda hiç olmazsa neler yapmayacağımı çok iyi biliyorum.

Ordudan ayrıldıktan sonra, parasız pulsuz, hiç anlamadığım ticaret alanına atılmış; askerde hizada olmak ölçüyken, sivillikte maharetin hizayı bozmak olduğunu erkenden öğrenmiştim.

Şimdilerdeki tığ-teber kalışıma bakmayın; o sıralar basamakları üçer beşer çıkararak öyle ataklar yapmıştım ki, bunu duyan ve her tür zenginleşmenin asla beceriden değil de, sadece çalmaktan geçtiğinden başkaca muhayyileleri olmayan kimi devre arkadaşlarım, acaba nereden götürmüş olabileceğime bir hayli kafa yormuşlardı.

Turgut Özal'ın estirdiği rüzgârlarla kabıma sığmayarak, aslında epeyi boyumu aşan seviyelere heves etmiş; Almanlarla Neckermann, Macarlarla doğalgaz kazanı gibi işlere soyunmaya kalkışmıştım.

Akmerkezlerin, Metro Grosmarketlerin, Carrefoursaların filân henüz ortalıkta fink atmadığı zamanlardı.

Ayfer Atay'ın Beşiktaş Belediyesi, Beltaş adıyla kırk tane yönetim kurulu üyesinin kırk türlü fırıldak çevirerek burunlarını soktukları birkaç bakkal dükkânı çalıştırırken, Nispetiye'de inşa ettikleri yeni yere hem de ne masraflar yaparak Neckermann'ı getirecek oldumdu da, Etiler ahalisine üreticiden tüketiciye dökme domates-biber- patlıcan solculuğu yapacaklarına karar vererek kıvırtmışlar; etim ne budum ne, beni de sıkıntıya sokmuşlardı.

Birkaç lâhmacunun bile sağa sola motorlu kuryelerle taşındığı günümüz dünyasının, henüz zihinlerde tasavvur dahi edilemeyeceği o devirlerde, sadece devletin o Allah'ın cezası postanesine mahkûm olmak enayiliğini gözardı ederek, gene de yılmamış, bu sefer tüm ülke sathına **"posta ile satış sistemi"**ni yaymaya girişmiştim.

Oluk oluk kampanya harcamalarımaya rağmen bir tane bile sipariş mektubu gelmeyince, meğer posta kutularına bakan memurun **"bıktım ulan bu bitmez tükenmez yazışmalarınızdan!"** diyerek, gelen tüm mektupları gizliden gizliye çuval çuval kazan dairesinde bir güzel yaktığı ortaya çıkmıştı ki, Şişli Postanesi Müdürü **"Allah Allah, yahu biz de onu tedavi oldu diye biliyoruz, hâlâ iyileşmemiş mi ki?"** diye şaşalayarak işin üstüne bir de tüy dikmeyi becerince, o lâhza fıttırıp dağa çıkmamanın tam yeri idi ya, ne mümkün, İstanbul'da en yüksek yer ya Gültepe veya Kuştepe idi.

Yani ne badireler atlattık ki, üstelik şimdi gırgıra aldığım gibi hepsi zarar-ziyan örneklerinde de oluşmuyor.

O yıllarda Avrupa'ya, en ücra kasaba ve köylerine dalarak girdisini çıktısını gözlemlemek merakıyla, otomobille gitmeyi pek sever idim.

Meselâ katliama dönüşecek olan son Balkan Harbi'nin henüz başlamadığı o günlerde, eski Yugoslavya'nın en küçük yerleşim birimlerinden tutun da Belgrad'ına kadar köşe bucak gezindiğimdeki insan ilişkileri, **"bunların birbirlerini yemeleri yakındır"** diye düşünmeme yol açmıştı.

Cafesinde restoranında, çarşısında pazarında hâkim olan psikolojik atmosfer, belli belirsiz gergin, sevgisiz ve burunlardan solunan öfkeler yumağıydı.

Alttaki üsttekine, sağdaki soldakine, o dükkâncı bu dükkâncıya, müşteri garsona, garson şefine, polis amirine, hasta doktoruna, kadın kocasına, kardeş kardeşe, hâsılı herkes birbirine ifrit oluyor; biri ötekini bir kaşık suda boğacak, fırsatını bulsa canına okuyacak gibi duruyordu.

Nitekim daha sonra, o tarzda kavga etmek yerine, daima daha kolay bir yol olan tarihsel iz ve ek yerlerini ölçü alacak şekilde ırk ve din temelli cemaatler olarak ayrışarak dövüşecekler ve birbirlerinin gazını öylelikle telâfi edeceklerdir.

Ben bu iklimi hanidir bizim buralarda da gözlüyorum.

Geçen hafta, kendi cenaze töreninin nasıl olacağına ölmeden önce tanık olmuş bir *Taraf* yazarı olarak, İsa'ya da, Muhammet'le Musa'ya da yaranmanın pek öyle kolay olmadığı ortaya çıkınca, yazdıklarımı duyulan o anlamsız öfkeler yüzünden bunları anımsadım.

Oysa bu toplumun yaşı hâllice bir üyesi olarak bütün yaptığım, bildiklerimi gördüklerimi, doğru veya yanlış olduğuna kanaat getirdiklerimi söyleyerek, genç nesillerin geleceklerini bize nazaran daha güzel yaşayabilmelerine katkı sağlamaktır.

Bana göre hava hoş; sussam da olur.

Lâkin bu tür insanlar, düşüncenin herhangi bir ödemeye müstahak olamayacak kadar değersiz olduğu bir ülkede yaşadıklarını henüz kavrayamamış olmalılar ki, çıkıp **“Taraf’ta yazmak için kaç para ödüyorsun”** diyebiliyorlar.

Yahut da **“onlardan hangisi yaşamında bedel ödemiştir ki”** diye kaynar su etkisi yapan sorular sorabiliyorlar.

Beğenmeseniz de, bari saygı duyun be birader!

Neyse... Başbakan hafta sonları çam devirme makinesinin kontağını kapatınca, bana da böyle hatıraları yâd edip, abuk sabuk herifleri anmak kalıyor.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Patriotsuz orduyla gece nasıl uyunur

Namık Çınar 28.12.2012

İki yüz bini geçkin maaşlı subayı astsubayı ve uzmanı var, ama doğru dürüst bir roketi bile yok bu ordunun.

Kalan beş yüz bini de hem vasıfsız, hem de tesirli mesafesi dört yüz metreyi bulmayan birer piyade tüfeği taşıyorlar.

O piyade tüfeği ki, beş para etmez caydırıcılığıyla önleyemeyeceği harpteki yeri, günümüz teknolojileri bakımından ok yay ve mızraktan öte gitmeyen bir ilkelliğe tekabül ediyor.

O vakit de, üstelik çoğu zaman burun kıvırdığınız NATO’nun Hollanda’sına ya da Almanya’sına bugün olduğu gibi işte böyle birdenbire manda tersi gibi lök diye muhtaç kalıverirsiniz.

Şimdi gelin serinkanlılıkla bir düşünelim bakalım. Bunun için öyle aman aman uzman olmak da gerekmiyor.

Hollanda, Almanya ve Amerika'nın birer **"Patriot Füze Bataryası"**yla koşup yetişmeleri ve savunma zafiyetimizi gidermeleri karşısında; asıl güçlü orduya sahip olmanın, çoğu yaşlı, hımbıl ve işlevsiz binlerce memurlaşmış subay ve astsubaydan, ve **"has dur, selâm dur"**dan başkaca bir marifeti bulunmayan binlerce vasıfsız erden geçmediğini nihayet anlamışsınızdır umarım.

Eğer bu da size bir şey ifade etmiyor, beyninizin kıvrımlarında birtakım elektriklenmelere yol açmıyorsa; korkarım siz, yazları da sürdürdüğünüz derin bir kış uykusundasınız demektir.

O yüzden de bizim gibi ülkelerde değişimler, galiba ancak başa gelen musibetler sonrasında tecelli edebiliyor.

Tam bir geri zekâlılıkla kafayı Erdoğan'a takarak **"yeter ki iktidar olmasın da ne olursa olsun"** diyenlerin, gücü ve işlevi konusunda sorgulama gereği bile duymadıkları orduyu, ne hikmetse ilericiymiş sanmaları; ve çağdaş beyin diye taptıkları siyasallaşmış bir grup cahil generali, o kurumun en parlakları ve kurtarıcılarıymış da sanki bu nedenlerle hapistelermiş gibi göstermeleri yok mu, işte o aymazlıkları kahrediyor insanı en çok da.

Oysa siyasal mücadeleyi generallerden bekleyen bir zihniyet, ordusunun muharebe gücünü zayıflatarak, unsurlarını disiplinsiz kılan ve asıl kendisi gerici olan bir kafada ürer, bana kalırsa.

Erdoğan'ın da bir sürü gericiliği vardır, ama o bunlarınkinin yanında solda sıfır kalır.

Erdoğan'la mücadele edilebilir, ama orduyla edilmez. Ordu siyasal meseleleri kendisiyle teati edeceğimiz bir kurum olamaz. O, sadece ve sadece dış mütecavize karşı silahlandırdığımız, önce caydırıcı, olmuyorsa da karşı koyup püskürtücü işlevler edinmiş ve doğrudan doğruya hükümetin emriyle çalışan bir dış güvenlik enstrümanıdır. Başka işlere gelemmez. Başka işler onu bozar. Aksi hâlde bir bakarsınız ki, ülkeye yarar yerine en büyük zararlar vermeye başlayan bir belâ olup çıkıvermiştir.

O yüzden, hangi siyasal eğilimde olunursa olunsun, **"ordu görevi!"** yaklaşımının ne denli utanç verici bir şey olduğunda mutabık kalmak en doğru yol sayılmalıdır.

Keşke imkân olsa da, çoğu teknik özelliklere sahip 160-200 personelden oluşan ve her biri ayağımıza kadar gelecek olan bir lâboratuar niteliğindeki Patriot Bataryalarının günlük işleyiş ve eğitim biçimlerini gözlemleyebilseydik; çıkartabileceğimiz ne çok ders olurdu, kimbilir?

Çünkü devlet bürokrasisinden yurtdışı görevlere en fazla gönderilen unsurlar oldukları hâlde, sadece şahsi ikballerini kovalayan bizim kurmayların, edindikleri bilgi ve görgülerin orduya yansıyan katkısı koskocaman bir hiçtir.

Kışla, benim bıraktığım kışladan; bölük, benim bıraktığım bölükten bir gıdım öteye gidememiştir.

Bunun biricik ve apaçık bir nedeni vardır. Resmî ideolojinin emrine girmiş bulunan ordu, yüz sene evvel tesis olunan siyasal bir paradigmayı meşru kılmak uğruna orada donup kalmış; bu yazgıyı değiştirmeye hiç kimsenin tevessül edemeyeceği, hiç kimsenin o usulle takdire mazhar olamayacağı askerî bir ahlâk düzeni kurulmuştur.

İşte şimdi gele gele varılan nokta, Hollandalının Patriot'una muhtaç kalınan bu yerdir.

Atış alanlarına eski zaman harplerinin kara barut kokuları sinmiş, tüfeği de artık kazma-kürek olmuş köylü çocuklarından müteşekkil ordunuza karşılık, bakın bakalım kaçır tane mühendis var o bataryaların bünyesinde?

Etten duvar kolordularınıza oralı bile olmazlarken, Patriotlara gelince nasıl da diklendiler suratlarını ekşiterek, Ruslarla İranlılar? Bu bile göstermeye yetmiyor mu, ne yönde olduğunu gerçeğin?

Artık hedef, bir saniye dahi sektirmeden A'dan Z'ye ordu reformu olmalıdır.

Tabii, bu ülkeyi ve üzerinde yaşayan insanları gerçekten seviyorsanız...

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yılbaşı

Namık Çınar 31.12.2012

Ne zaman eğlence içeren bir yıldönümü gelse, mahzunlaşırım ben. Vuruk tutuk olur, koşullanılmış bir neşelenmeye bir türlü ayak uyduramam. Bayramlar seyrânlar, yeni yıl ritüelleri hep böyledir benim için.

Çocukluğumun yılbaşları, uzun seneler ana-baba bildiğim babaannem ve büyükbabamla birlikte, yalın ve hüzünlü bir havada geçerdi.

Böreği kıyısından sevip de, bayramdan bayrama yenen baklavaya gelince ortasından istemek şımarıklıklarını yaşayamayacağımız bir kültüründen geliyorduk.

Tekirdağ'da, iki katlı ahşap sefil bir viraneliğin peçka kurulu küçücük odasına sığışıp da, geceyi, **"hepsini al"**ların daha ziyade bana geldiği firdöndülerle, ya da çinkolarını önce benim yaptığım düzmece tombalalarla bezemeye çalışmak; zorlama bir eğlence biçimine, hattâ yaşamım boyunca **"zorlama"** denen şeyin doğrudan doğruya kendisine duyacağım bir tepkinin belki de ilk mayasıydı.

Ama ne olursa olsun, çocukluk daima güzeldir. Gün gelip onu kederli kılacak olan, bizim daha sonraki erişkinlik algılarımızdır.

Sadece benim değil, sanki kendisinin bile olur olmaz erişemeyeceği bir yüksekliğe koymuş olduğu kocaman radyoya, ancak sandalye tepesine çıkarsa yetişebilen büyükbabam, **Celâl Şahin**'in akordeonuna rast geldi mi aradığı istasyona kavuşmuş gibi sevinirdi.

Yurttan sesler... Halide Pişkin... İsmail Dümbüllü... hepsinden asri Orhan Boran...

Ama ben çoğu zaman dayanamayıp **Zeki Müren**'e yetişemedim, sobaya yakın bir şilteye kıvrılarak kedimle sarmaş dolaş çoktan uykuya dalıp gitmiş olurdum.

Mizansenle de olsa kazanıp tespih taneleri gibi ipe dizdiğim delikli paraları, sıkı sıkıya kavradığım avucumdan bırakmaz; muhallebici **Arnavut Faik**'in kışları da sektirmedeği kaymak ve limondan ibaret iki çeşit dondurması, babaannemden gizli düşlerimi süslerdi.

Gündüz olur; dünyanın dışındaymış gibi içine kapanarak yaşayan kentlere özgü bir telâşsızlığa, âdetâ ivme katmak ister gibi her yana koşuşturarak kaçınırdım.

Giydiklerim hem ısınmama yetmediği hem de galeta kadar cılız olduğum için iliklerime kadar büzüşüp titreyerek, lâpa lâpa kar altında çarşı fırınındaki ekmek kuyruğuna girerdim.

Cadde boyunca karşıdan karşıya gerilmiş kablolar dizili çıplak ampullerin en hafif esintide bile oynaşveren gölgeli ışıkları, akşam ezanıyla inen karanlığı delerdi.

Sıranın bir an önce bana gelmesini istemek, ekmek için değil de, ucu dışarıya taşan fırıncı küreğinin ileri geri hareketlerinin bana değmemesini, kuyruğuyla oynaşan bir kedi yavrusu gibi eğlenceye çevirmek içindi.

Sütten kesilir kesilmez gittiğim Selimiye'deki askeri ortaokulun taş duvarları ve soğuk avluları ise, yeni gelen yıllara geçit vermeyecek kadar kalın görünürdü. Zamanın akışı o denli bir buzulunki gibiydi ki, içindeyken nasıl büyüdüğümüzü dahi anlayamazdık.

Erzincan Askerî Lisesi'ndeyken, Keşişler'i Munzurlar'ı ve taa Kemah Geçidi'ne kadar tüm ovayı bembeyaz bir tül kaplar; ancak gökyüzü pırl pırlarken güneş açtığına görebileceğin buzdan kristaller, ağır çekim bir film hissi veren zerrecikler hâlinde, senfonik bir şiir gibi ince ince uçuşarak, gelir senin ruhuna yağardı.

Yoksul ve yoksun çocuk kalplerinin, gurbet türküleriyle erkenden dağıldığı ve yemekhanelerden aşırılmış tayınların **"Şakir Zümre"** sobalarda kızartılarak, ancak üç-beş kişinin varını yoğunu biraraya getirerek alabildikleri bir paket **Sana** yağı ile tatlandırılan yılbaşlarıydı o günler.

Daha sonrasının Kuleli'si ve diğer askerî okulları ve hatta subaylığın ilk yıllarındaki kışla hayatları bile, bayramlar ve yılbaşları bakımından pek farklı geçmeyen yavanlıktaydı, bizim nesiller için.

Ne ki sonra ne olacaksa olacak, genel olarak konformist yaş ve olanaklara kavuştuklarında ama asıl aralarından kurmaylar ve giderek generaller çıktığında, bu mazlum halk çocukları, kopup geldikleri o yerleri ve o günleri unutarak, hiç değilse bazıları bakımından gerçekleşen bir zalimleşmeyle, sözüm ona soyut bir devlet sevgisi adı altında, toplumun ensesinde boza pişireceklerdir.

Belki de bütün bu süreçleri yaşayıp görmüş olmaktır beni hüznülendiren. Başıma gelen, aslında sevgiyle okşamaya gayret ettiğim anılarımin, yaşamımın ileriki noktalarında debisi bozuk kahrılı bir nehrin girdaplarına kapılarak kara bir mağaraya dökülmesine tahammül edememektir belki de.

Allah iyiliğinizi versin, beni dertlendirdiniz.

Hadi iyi seneler hepinize...

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Adıyla anılamayan İmralılı

Namık Çınar 07.01.2013

Cuma günü yazım çıkmadı ya, **"üzerinize afiyet, dişim bir tuttu, bir tuttu"** diye yalan mı söyleyeyim şimdi size; yoksa **"hep aynı şeyler... bıktım ben bu konulardan; inanın, hiçbir şey yazmak gelmedi içimden"** diyerek, doğrusunu mu?

Düşünüyorum da...

Bazen Başbakan'ın da, “**yahu çok sıkıldım, bugün hiç yönetmek gelmiyor sizi içinden**” dediğı oluyor mudur acaba?

Fakat hemen vazgeçiyorum bundan.

Çünkü ne sıkılması? Bana kalırsa rüyasında bile bizi çekip çeviriyordur o.

Hattâ, hani kendisini ne yasamanın ne yargının denetlemesini dahi istemediğı, zaman zaman hepimizi şaşırtan, sanki o düşlerden mülhemmiş gibi duran çıkışları var ya; çekirdeksiz üzüm gibi şöyle tam gönlüne göre idare edecekken, sanırım biz nankörler, gün doğunca bir bakıyorsun ki taş koymuşuz.

Valla haklı. Kim olsa sinirlenir.

Ama şurası muhakkak. Teslim etmek gerekir ki Sayın Başbakan, dilediğı zaman hepimizi bir bukalemun gibi renkten renge, kılıktan kılığa sokup çıkarabiliyor.

Müthiş!

İşte bu çerçevede olmak üzere bilmem kaçınıcı kez yeniden ele aldığı “**Kürt Sorunu**”, umarım bir süreliğine daha oyalandım diye kucağımıza boca ettiğı gene o patlamış mısırlardan değildir, bu seferkinde de.

Ne ki, görüşme yapmanın mubah ama adını anmanın günah sayılması yüzünden, işin içinden “**İmralılı**” diyerek mahcup bir dille sıyrılmaya çalışmak da bana; ne vakit dedemin ismi geçecek olsa “**bizimki**” demekten öteye gidememiş babaannemi hatırlatıyor gülümseterek.

Neyse... bunlar çok da önemli değil. Önemli olan, gerçekten sonuç alınıp alınmayacak olmasıdır.

Ben, temel hak ve özgürlükler kapsamında gördüğüm bu hususların, siyasal bir pazarlığa konu yapılmalarını daima yadırgamışım.

Kürtlere ya da kimlere olursa olsun, bireysel ve toplumsal hakların en geniş anlamıyla tanınmış olması, her şeyden önce çoğunlukta olan Türkleri özgürleştirir. Onlarınkileri daha geliştirip sağlamlaştırır, daha meşru kılar. Adeta açlar arasında dolaşırken utanıp sıkılmaktan, gizli gizli yiyip içmekten kurtarır.

İşin özü; ben “**insan**”ı ölçü aldığımdan, yaşamakta olduğumuz her türlü ayrışma ve kısıtlama bana hep fasarya gelmiştir. Bunlar ilkel ve bağınaz adamların peşinde koşacağı türden işlerdir. Bir an önce bu hödöklüklerden kurtulup, daha güzel nasıl yaşanır, ona bakmalıyız.

Belli ki bir kez daha, PKK bazında yapılacak görüşmelerle bir şeyler kotarılmak isteniyor. Her ne kadar sebepler yerine sonuçlardan gidiliyorsa da, mahallenin takozcusu olmayacağımı göstermek için “**hadi görelim öyleyse**” diyorum ben de.

Bu konu yeterince yazılıp çizildi medyada. Dilerseniz ben bir başka boyutuna değineyim meselenin:

Eğer silah bırakması için ödünler verecek ve bu uğurda PKK'nın bir biçimde sırtını sıvazlayacaksanız ki bu mümkündür ama o takdirde darbecilikleri nedeniyle papaz olduğunuz general takımıyla da hiçbir şey yokmuş gibi, artık yola aynen devam edemezsiniz.

Tamam, o generaller çok kötü işler yaptılar.

Ama adını söylemeye dilinizin dahi varmadığı Apo ile flört ederken, onlara somurtmayı sürdüremezsiniz.

Bunu ne orduya anlatabilirsiniz, ne de halka. Generallerin bu ülkeye verdikleri zararları görmüş ve onları bu yüzden en sert şekilde eleştirmiş birisi olarak, hattâ ne bana bile.

Terörist dediklerinizle ilişkilerinizi hâl yoluna koyarken, generallere terörist muamelesi yapmanız hakikaten çirkin düşer. PKK'lılara gülüyüz, onlara gelince bir karış surat... Bunu görüp de susmak bizim vicdanımıza sığmaz ve bize yakışmaz.

Madem temiz bir sayfa açacaksınız, diğer sayfalar kirli dururken bu sayfayı temiz tutamazsınız.

Kaldı ki, darbelerin asıl failleri sanki onlarmış gibi, gene kabak çoğu genç subayın kafasında patladı.

28 Şubat süreci için, **“olup bitenlerden haberim yoktu, gıyabımda dümen çevirmişler, yapılanları duyunca ben bile hayret ettim”** deme pişkinliği gösteren **Karadayı** örneğinden giderek, böyle generaller uğruna kendilerini feda etmenin ne denli enayilik olduğunu, umarım görüyordur onlar da.

Sonuç olarak hükümete, 4. Yargı Paketi'ni çıkarırken sorunlara bütüncül yaklaşarak tüm dengeleri gözetmek kalıyor.

Hâlbuki AB standartlarında bir anayasayla birlikte, bahar seli gibi boşanan reformlar yapsalar, her şeyleri bir çırpıda çözüverecekler.

Bunun için de, Erdoğan'a çıraklığını hatırlatmak, gene bize düşüyor.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Balyoz kararının evlere şenlik gerekçeleri

Namık Çınar 11.01.2013

Yazık! Hiç kimse mert davranmıyor. Bir Allah'ın kulu da çıkıp bütün gerçeği şöyle olanca açıklığıyla ortaya koymuyor.

Sizin **“darbe plânı”** dediğiniz ama askerlerin onu öyle görmedikleri bu çalışmalar, esasen tüm ordunun tasarlayıp yapmış olduğu resmî plânlardır.

Askerî vesayetin ve onun türevi olan darbelerin giderek yoğunlaştığı yarım asırlık bir süreçte ve özellikle de 12 Eylül'den itibaren, bu konuda iyice deneyim kazanmış ve orduyu da gırtlığına kadar güncel politikaya sokmuş bulunan siyaset heveslisi generaller, artık gayrimeşru olarak değil, doğrudan doğruya kendi biçimlendirdikleri Anayasa, İç Hizmet, Sıkıyönetim vs. gibi kanunlardan ve MGK, Milli Güvenlik Siyaset Belgesi vs. gibi dokümanlardan aldıkları güç ve meşruiyetlerle, ordunun dış düşmana karşı asli görevi mahiyetindeki **“Genel Savunma Plânları”**na, **“Asayiş, Geri Bölge Emniyeti ve Sıkıyönetim Plânı”** adı altında tasarlayıp da ekledikleri ilâve misyonlarla, meğerki ülkenin sosyopolitik gidişatı kendi anlayışları bakımından bardağı taşıran son damlayı ifade eden **“olasılığı en yüksek tehlikeli hâl”** noktasına gelmişse, işte o zaman ülke çapında yönetime el koyma tedbirlerini tereddüde kapılmadan ve ne yaptıklarını bilerek devreye sokmak gibi bir amaç güdüyorlardı.

Orgenerallerin Athos, Portos, Aramis ve D'artagnan gibi kenetlenerek götürdükleri darbeci dayanışmacılıklar, Hilmi Özkök ve Aytaç Yalman döneminde aynı istikrarla korunamamıştır.

Ne ki o plânlar, genelkurmay, kuvvet, ordu, hattâ kolordu ve tümen komutanlıklarına kadar bütün general karargâhlarında, ama konjonktür gereği artık uykuya yatırılmış olarak gene de hazır tutulmakta idi.

O büyük karargâhların hepsi de biliyordu ki, Amerikan gerilim filmlerinde hani kapısı açıldığında kıyametin kopacak olduğu bir oda vardır da kimse yanaşıp el süremez ya, işte tıpkı böyle bir durumda iken, üstelik onca yapma-etme uyarılarına rağmen Çetin Doğan, kalktı Drakula'nın tabut kapağını yerinden oynattı. Ve böylece hem kendisini, hem de emrindekileri yakmış oldu.

O yüzden bu olup bitenlerin müsebbibi, topyekûn darbe süreçlerinin bütün generalleridir. İçlerinden biri enselendi diye, işin içinden tereyağından kıl çeker gibi çıkılacağı umulmamalıdır.

Bu durum orduya, 12 Eylül'den gebe kalmış bir etme-bulma dünyasının faturasıdır.

Yahut da daha esaslı olarak; ordusuyla, devlet bürokrasisiyle, iş âlemiyle, siyasetiyle, medyasıyla, üniversitesiyle; hattâ bana sorarsanız, çoluk-çocuk ile yoğun bakım odalarının komadaki hastaları hariç, Türk'üyle Kürt'üyle tüm Türkiye halkı bu rezillikten hep beraber sorumludur!

Bu düzeni değiştirmeden bu düzenden hesap sorulamaz.

Bu düzenden bu düzenin verileriyle hesap sormaya kalkarsanız, askerî okul öğretmeni bir kadına darbecilikten 14 yıl hapis biçilirken, Genelkurmay başkanlığı yapmış orgenerale de denetimli serbestlik düştüğünü görürsünüz.

Koskoca mahkemeler bir bavul evraka mal bulmuş mağribi gibi sarıldılar da, **“yahu şu ordunun aslında ne gibi plânları olur, hele önce şunu bir anlayalım bakalım”**, demediler. **“Diğer karargâhların bu tarz plânları var mıdır, yok mudur; varsa nasıldır ve ne zamandan beri vardır?”**, hiç merak etmediler.

Sanıklar da hakikati boyuna inkâr edip durdular. Bu çalışmaların yeni olmayıp, öteden beri tüm TSK çapında yapıla geldiğini söyleselerdi, durumları bugünkünden farklı olacaktı. Ordunun bütün gövdesiyle işin içinde olduğu ortaya çıkacaktı.

Nitekim doğru olan da budur.

En küçük yerleşim birimlerine kadar tüm ülkenin nabzını tutan bu ordunun binlerce subay astsubay çalıştırdığı o devasa karargâhlarda ne işler çevrildiğini hâlâ duymayan kalmış mıdır bu toplumda, bilmiyorum?

Ama bir gerçek var ki o da, bu süreçleri yönetemeyen başta generaller olmak üzere Türkiye'nin krema tabakasındaki çoğu seçkin kimsenin, kalıbının adamı olmadıklarının kabak çiçeği gibi ortaya çıkmış olduğudur.

Hiç değilse bundan sonrası için Yargıtay'a önerim şudur:

Bu meseleleri tetkik için kolları sıvamadan önce, bir tesbit davası ile mi olur, nasıl olur, artık onu bilemem; ilkin bu emsaldeki mevcut askerî plânların tümüne vâkıf olmalı ve temyiz davalarına ondan sonra bakmaya başlamalısınız.

Kuvvetlerin orduların kolorduların, asayiş emniyet ve sıkıyönetim plânlarını birer kuru yazıyla değil, bilfiil görmek üzere istemeli; eğer imha edildilerse sebebini öğrenmeli ve ayrıca da imha ederek görevden kaçtıkları için de suç duyurusunda bulunmalısınız.

Gelgelelim netice olarak, Türkiye'nin bu ve benzer tüm sorunlarının çözümü, II. Dünya Savaşı'ndan çıkmış Avrupa'nın 50 milyondan fazla insanını yitirmesine rağmen düşmanlıklara takılı kalmamasında yaptığı gibi, yola devam etmekte yatıyor.

Avrupa faşizmden intikamını, ödünsüz bir demokrasiye geçerek aldı. Kan davası gütmek yerine, enerjisini insan haklarına, temel hak ve özgürlüklere ayırdı.

Bizse mevcut düzene hiç ilişmeden habire martaval savurup duruyoruz.

Oysa bu kafa ile, daha İttihat Terakki'yle bile hesaplaştığımız söylenemez.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erdoğan'ın gücü ve PKK

Namık Çınar 14.01.2013

Yani şimdi ben görüyorum da, sanki Erdoğan göremiyor mu bunu?

Neden öyleyse, Kürt sorununun asıl sebebi temel hak ve özgürlükler dururken, bu problemin sonucu ve türevi olan PKK'ya silah bırakarak, onun tasfiyesinden başlamak istiyor?

Benim gibi düşünmesini bilmiyor mu?

Çünkü bana kalsa, açarsın demokrasinin önünü, verirsin özgürlükleri, gerisini yaşam şekillendirir, olur biter!

Ne ki devlet akıllı böyle çalışmıyor. Onlara göre, yok öyle yirmi beş kuruşa simit!

Kürt sorununda inisiyatifi tümüyle elde bulundurmak için PKK'nın soluğunu enselerinde hissetmek istemiyorlar.

Hem bilinsin ki, Erdoğan'ın dünya görüşü ve siyasal sınırları da, birtakım kültürel hakların verilmesinden öte bir tasarımı zaten içermiyor.

Sadece bu da değil; tarihin kayıtlarına, o kültürel hakların dahi silahlı bir baskı neticesinde değil, terörün bitirilmesini müteakip devletin özgür iradesi ve müşfik tavrının yüzü suyu hürmetine verildiği geçsin istiyorlar.

Eğer kimilerinde hâlâ böyle bir özlem kaldıysa da, artık onlar ancak bir başka konjonktürün düşünö kurmalıldrlar.

Çünkü beğenelim beğenmeyelim, teslim etmek gerekir ki Erdoğan, tüm politikalarında geneli itibariyle başarmış bulunmaktadır ve şimdi mühür bütünüyle ondadır.

Aslında silahlı mücadele Kürt sorununa epeyi bir zaman katkı ve mesafe kazandırdı ise de, miadını doldurup yükselen değer olmaktan çıkmış; yerini siyasetin barışçı ve demokratik usullerle yapılması almıştır.

Mehmetçiklerin ve Kürt gençlerinin toprağa düşmesi artık herkese itici gelmeye başlamış, taraflar ölmekten ve öldürmekten yorgun düşmüşlerdir.

Esen rüzgâra bakılırsa, kim demokratik siyasetin bayrağını dalgalandıracaksa, o daha çok itibar ve meşruiyet kazanacaktır.

Irak Kürdistan'ındaki deneyim ve Arap halk hareketleri, Amerika İngiltere ve AB gibi dünya egemenlerine göstermiştir ki, Türkiye'den de kopacak bir Kürt parçası şimdilik pek yarayışlı olmayacaktır.

Bu coğrafyadaki Kürt gelişimi, yüzyılın ilk çeyreğinde geline safha için yeterlidir. Barzani Kürdistan'ı birkaç nesil hele bir gelişsin, bakalım nerelere varılacak, görülsün istenmektedir.

Kontrolden çıkabilecek değişimler arzu edilmemekte; bu gibi işlere ayrılacak devasa bütçelere, ne şimdi bunun yeri, ne de sırası gözüyle bakılmaktadır.

Ortadoğu ve Afrika halklarının neo-İslâmi söylemlerle merkeze taşınması misyonu, meziyetlerini on yıldır kendi ülkesinde sergileyen Erdoğan'a bırakılmış gibidir.

Meselâ Erdoğan'la beraber, son on yılda en küçük bir dinsel fokurdanmaya, yahut da **“iktidardayız”** diye zerrece sosyopolitik bir azgınlığa rastlanmamıştır.

Amerika'dan yönetilmekte olan **“hizmet cemaati”**nın tasarrufları bile, bir zamanların Paris'ine konuşlanmış Humeyni'ninkine benzemeyip, uygar dünya ile uyum hâlinindedir.

Tüm dünya ekonomik anlamda kasıp kavrulurken, geriye düşmeyerek makro ölçekte ülkesini üçe dörde katlayan ve bir gün olsun mütereddit görünmeyerek dirayetin sembolü olan Erdoğan, başta Amerika olmak üzere müttefiklerinin gözünde bu değişim sürecinin sınavını vermiş, onlara güven duyacakları bir Türkiye modelini kanıtlamıştır.

O yüzden Avrupa kriziyle daralan ihracatını Ortadoğu ve Afrika'daki yeni pazarlara açılarak telâfi etmesi desteklenmekte, krize girmesinin istenmediği anlaşılmaktadır.

Bütün bunlarsa Batı'nın Erdoğan'ı, en temel sorunlardan biri olarak algıladıkları fundamentalist İslâmî dünyayı ehlileştirilebilmek bakımından en yetenekli aday seçmeleri yüzündendir. Gittiği yerlerde kendileri hakkında ileri geri konuşmasını maslahatın tabii bir sonucu saymakta ve çoğu şeye o uğurda katlanmaktadırlar.

Bu havaliyi çekip çevirmek, içindekileri **“Allah rızası için”** tedip ve terbiye etmek, Erdoğan'ın can attığı tek şeydir. Yirmi dört saatte yirmi dört saat siyaseti yaşayan, kitlelerin karşısına geçtikçe canlanan, onun gibi bir ikincisi mumla aransa bulunmaz.

Başkanlık sistemi dahi, biraz da bu amaçlara ağırlık vermek ve sürdürmek için isteniyor olsa gerektir. Çünkü Erdoğan'ın yapacak o kadar çok işi vardır ki, yasamanın ve yargının denetlemeleriyle oyalanarak yitireceği herhangi bir vakte tahammülü dahi yoktur.

Şu sıralarda AB ailesine giriş projesini askıya alması hoş görülmekte ve bölgeyi şemsiyesi altında toparlamak üzere seferî olduğu için tam demokrasi yerine biraz Türk hakani, biraz İslâm halifesi benzeri o bireysel otoriterliğine de âdetâ göz yumulmaktadır.

Buna koşut olarak, ilgileri ve söylemleri de, bölgesel bir hegemoniyi ihtiva edecek şekilde Türkiye'nin dışına taşmakta; neredeyse iç politikadaki tasarruflarının giderek önüne geçmektedir.

PKK'nın sonlandırılma vaktinin artık geldiğini bu çerçevede de değerlendirmek ve sürecin Paris suikastındaki gibi sabote ihtimallerini daha ziyade İran, Çin, Rusya gibi diğer cephenin stratejilerinde aramaya kalkmak, belki de daha doğru olacaktır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CNNTürk'teki Ayşenur Arslan Hanımefendi'nin dikkatine

Namik Çınar 18.01.2013

Televizyonlarda **“boru muydu, değil miydi”**den yola çıkarak bilmem kaçınıcı tartışması yapılan şu meşhur law silahı, geçenlerde bu kez *CNN-Türk*'ün **Medya Mahallesi** programında ele alınıyor; partneri **Akif Beki**'yi karşı durarak ağırlayan **Ayşenur Arslan** Hanımefendi, **“Boş law silahlarını ne diye toprağa gömerler, hâlâ anlayabilmiş değilim!”** diyerek, buna dair suçlamaları akıllara seza gördüğü o davranışların üstüne giderek zayıflatacağını sanıyordu.

1972 yılıydı. Tüm subay astsubayı alayın subay gazinosunda toplayan alay komutanı, tıpkı **İlker Başbuğ**'un otuz kırk generali arkasına alarak Türkiye toplumuna aba altından sopa gösterip de gözdağı vermeye kalkıştığı o meş'um basın toplantısında yaptığına benzer şekilde, elleri arasında tuttuğu law silahını tanıtarak şöyle demişti:

“Arkadaşlar! Bu gördüğünüz cephaneye, yeni tanksavar roketimizdir. Silah diyemiyorum, çünkü tek atımlıdır. Yani sizin anlayacağınız, nişan ve tetik tertibatını kendi üzerinde taşıyan bu roket bir defa sarf edildi mi, artık geriye kalan kısım çöp olmaktadır. İşte şimdi görmüş olduğunuz şey de, atışı yapılmış bir roketin arta kalan o çöp kısmıdır.”

Hepimiz, alay komutanının çöp diye gösterdiği geride kalan o şeye, sessiz bir şaşkınlık içinde bakakalmıştık. Elimizdeki 89 mm'lik roketatarlara nispetle, ne ondaki ateş gücünün mukayesesi ilgilendiriyordu bizi o an, ne daha güzel görüldüğü, ne de başka bir şey.

O yüzden, varsa yoksa cânım bir silahın tek atımla ıskartaya çıkacak olması içimize kolaycacak sinmeyecek ve hiçbir zaman atlatamayacağımız bir duygu olarak daima o silahtan önde duracaktır.

Öyle ya, biz zaten teneke kurşunkalem kutularına da kıyamayıp senelerce saklayan bir neslin çocukları değil miydik?

Periyodik atış çizelgelerinde, meselâ bir erin yedi, sekiz ve dokuzuncu atış görevlerine üçer tane fişek tahsis edecek denli hasislikler, bizi tanımlamaya yetmiyor muydu?

Kıbrıs Barış Harekâtı'nın icrası esnasında sarf ettikleri mermilerin boş kovanlarını da erlere toplayan bir askerî kültürden gelmiyor muyduk?

O boş kovanlar ki, bu law silahının yanında, kabak çekirdeğinin tükürülmüş kabukları yerine gibidirler üstelik.

Alay komutanının elinde tuttuğu işte o boş law, benzini biten lüks bir arabanın hemen oracıkta terk edilerek, gidip yenisinin alınmasına benzemekteydi âdetâ.

Ama olaylara bir açıklama getirmek için, sadece bu nedenlere dayanmak ve o haletiruhiyelerle yetinmek, tek başına gene de doğru değildir.

Law, mühimmat kaleminden sayıldığı için, eğitim alanında koşušta şurada burada sürekli birlikte yaşanan ve o yüzden de aşınası olunan tabanca, tüfek, roketatar vs. gibi silahlara benzemez. Onun yeri cephaneliklerdir.

O nedenle bu ihtiyacı, atımı yapılmış ama kendisi atılmamış, işte bu boş law silahları karşılar.

Kaldı ki eğitime duyulacak gereksinim, asla gözardı edilecek gibi durmamaktadır.

Çünkü henüz sarf edilmemiş law silahı bir kez kurulunca, yani silah iki uçtan çekilerek iç içe duran silindirik namlusu atış vaziyeti alınca, artık o cephaneyi sarf etmek zarureti hâsıl olmakta; vazgeçip eski hâline getirmek mümkün olmaktan çıkmaktadır.

O hâlde oynamak ve kurcalamak, üzerinde eğitim yapmak olanağı da bulunmuyor demektir.

Hâlbuki namlunun kurulmasıyla görünür hâle gelen dürbünü dahi başlı başına bir eğitimi hak edecek kadar karmaşıktır.

Hareket hâlindeki hedeflerin hızlarına, yaklaşma açı ve mesafelerine bağlı olarak, yatay ve dikey eksenler üzerinde verilecek önleme hesap ve pratiklerine önceden çalışmanın zaruri olduğu, işin içine girmeyenlerin algılayabileceğı bir şey de değildir.

Kazıp çıkarıldığında kimlerin kullanacak olduğu belki de başlangıçta belli olmayan gömülü cephanenin doluları arasına, neden boş law'ların da konmak zorunda kalındığı, umarım şimdi biraz olsun anlaşılabilirdir. Zira her kim olursa olsun, atmadan önce boşuyla pratik yapmaya mutlaka ihtiyaç duyacaktır.

Fakat burada gözden kaçırmayıp asıl önemsememiz gereken husus, bu anlattıklarımı ve daha fazlasını bal gibi bilecek konumdaki bir Genelkurmay başkanının, doluları dururken dikkatleri boş law'lara çekerek, gömülü cephaneyi değersizleştirmeye kalkışmadaki çabasıdır.

Meselenin ruhu, tıpkı Merkez Bankası başkanının veya Hazine genel müdürünün, bir binanın bodrumunda sahte para basan kalpazanların yakalanması sonrasında, darphanenin çıkarlarını gözetecek yerde, yakayı ele verenlerin yaptıklarını ciddiye almamayı önerdiğinde; veya basılan sahte paraların öyle aman aman bir meblağ tutmadığını dillendirmeye kalktığında, onun hakkında nasıl şeyler düşünmeye başlayacaksak; şimdi de aynı şekilde davranmamızın gerekip gerekmediğindedir.

Sorun buradadır!

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erdoğan'ı övmek mi, eleştirmek mi

Namık Çınar 21.01.2013

Yiğidi öldür ama hakkını yeme demişler. Şimdi Allah'ı var, makro olarak çok başarılı bir adam, Erdoğan.

Bir kere, Türkiye'nin köklü değişimini başlatan o oldu. En önemlisi de, kat ettiği yabana atılmayacak kertede engebeli bu yolu, bana mısın demeden, tutuşunu koparan bir azimle, ufacık bir sendeleme belirtisi dahi göstermeyerek, tam bir dirayetle yürüttü. Bana sorarsanız, en önemli hasletlerinden biri de, kendisine inananlara verdiği güven ve emin olma duygusudur. Peşinden gidenler bilirler ki, Erdoğan sadece önlerinde değil, arkalarındadır da.

Ortaya yeni yeni çıkan bilgilerden anlıyoruz ki, üstelik daha birkaç sene öncesine kadar da, hâlâ darbe tehlikesi atlatıp durmuşuz meğerse.

Yani MİT'in, Meclis Darbeleri Araştırma Komisyonu'na sunduğu son rapor açıkça gösteriyor ki, emekliliğini isteyip çekilmesi karşılığında Büyükanıt'a cumhurbaşkanlığını vaat ederek, bir kez daha o niyete girişmekten geri durmamışlar.

Uslanmaz ve arlanmaz bir vaziyette enikonu ruh hastalığı üreten, tamtamına bir çift çarşısına dönüşmüş ilişkiler odağı belâsıyla mücadelesi de, demek son âna kadar sürüp durmuş.

"27 Nisan Bildirisi"ni bizzat kaleme aldığını söylemesine rağmen diğer orgenerallere nispetle Yaşar Büyükanıt'ı hoş görmesinin; yoksa bir darbenin atlatılmasına yol açtığı için midir ki o metni muhtıradan saymayıp geçiştirmesinin; ve neler konuştuklarını daima merak edeceğimiz gizlerle mücehhez o meşhur **"Dolmabahçe görüşmesi"**nin ipuçları, belki de bu son darbe teşebbüsünün derinlerinde saklıdır, kimbilir?

Sonuç olarak, bugüne değin adım adım hep Erdoğan kazandı. Halkın kendisine olan desteği de hiçbir şekilde gerilemedi.

Örneğin son hayırlı işlerinden biri de, kamunun cebinden hovardalık yaparak tatil köyleri, dinlenme kampları işleten devlet bürokrasisi ayrıcalıklarının tasfiyesi olacaktır.

Daha geçenlerde bir arkadaşım Kıbrıs'ın Girne Orduevi'nde üç hafta kaldılar da, otel odası için ödedikleri toplam para üç yüz lirayı bulmadı.

Artık insaf yahu, ayıptır!

Üstelik hınca hınç da doluymuş. Çoğu emekli general, kendi evlerinden daha ekonomik buldukları ve akıl almaz kaprislerini telâfi ettikleri birer sosyal mecra olarak yaz-kış bu mahfillerdeler.

Peki ama değirmenin suyu nereden geliyor?

Tabii ki yoksul halkın vergilerinden.

Eğer ödemediğin herhangi bir şey varsa, bil ki onu muhakkak bir başkası ödüyordur. Biz mi öğreteceğiz, bu saatten sonra bunu da?

Zaten açıklanmayan çok yüksek maaşları varken, bir de sosyal hayatlarının sübvansede edilmesi yakışık alıyor mu, Allah aşkına?

Üstelik bu tatlı hayatı borçlu oldukları o mazlum halka tırnak ucu kadar değer verseler gam da yemeyeceğim, ama o bile yok ki be birader!

Elbet de sadece ordununkiler değil, yargıçların, polislerin, üniversitelerin, belediyelerin, bakanlıkların, velhâsıl tüm bürokrasinin elleri halkın cebinden çıkarılmalı; bütün ayrıcalıklar tamamıyla lağvedilmelidir.

Hiç kaygınız olmasın; zaten bu olanaklardan geniş kitleyi oluşturan küçük ve dar gelirli memurlar değil, çoğu zaman o kurumların kalantörleri ve analarından yedi göbek danalarına kadar sülâleleri yararlandıkları için, motivasyona da yarayan bir hak kaybından bahsedilemeyecektir.

Aksine, ödül yönetmelikleri değiştirilerek, bari çalışan gençlerin görgüleri ve bilgileri artsın diye yurtdışına gönderilmelerinin bile önü açılabilir, bu durumda.

Ne ki, siyasal değerlendirmelerimizi Erdoğan'ın başarıları üzerinden götüremeyiz sadece.

Kaldı ki onun etrafını örerek bunu iş edinmiş bir sürü dalkavuk varken, hem bize düşmez bu, hem yeteneğimizde olmayan sinsilikler yakışmaz.

Nitekim son Gaziantep konuşmasındaki **“el öpme kuyruğuna girenlerden şikâyeti”** de, bu hususta bir hayli bunaldığını göstermiyor mu? **“Şeyh uçmaz, mürit uçar”** hesabı, istese de istemese de **“tek adam”** olmasının yolu döşenmiş zaten. **“Başkanlık”** dileği ise, işin noktası virgülü gibi kalmış.

Onun yararına olarak, en azından işte bu nedenler bile, eleştirilmesini daha da gerekli hâle getiriyor.

Meselâ on yıllık iktidarında ekonomi genel olarak iyiye gitti ise de, gelir dağılımındaki uçurum yüzünden çoğumuz daha da fukaralaştık.

Bunları söylemeyecek miyiz?

Reformların köklü anlamda durduğunu, yeni bir anayasa yapmanın savsaklandığını, Kürt meselesinin pazarlık konusu değil, bir demokratikleşme sorunu olduğunu dile getirmeyecek miyiz?

Hiç kuşkunuz olmasın, biz bunları yazacağız. Varsın olsun, topun ağzında biz olalım.

Erdoğan'ı eleştirmekten geri kalmayarak, yağdanlıkların isli ve yapışkan bakır rengi kandillerine değil, yeter ki semalarda çakan dipdiri şimşeklerin göz kamaştıran o berrak aydınlığına çalalım.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Halkı yoksulken zenginleşen devlet zorbadır

Namık Çınar 25.01.2013

Siyaset arenasında kendisiyle yarışan içerideki görüşler o kadar çok naftalin kokulu, o kadar çok gerici ve güven vermez boyuttalar ki, onların arasındayken **Erdoğan** ister istemez göz kamaştırıyor.

Oysa evrensel ölçekte bir mukayeseye kalkışacak olsak, onun görüşleri de hiç yabana atılmayacak oranda sorunlar barındırıyor.

Güncel olması bakımından örneğin **Obama**'nın, başkanlığının ikinci dönemi için yemin ederken törende yaptığı, hem kendi halkını hem de dünya halklarını kucaklayan konuşmasındaki mesajının kaynağı, ne ırk ne din olup, atalarından yadigâr **“hukukun üstünlüğü ile insan temel hak ve özgürlükleri”**ydi.

“Gücümüzün temelinde hukukun üstünlüğü ve insan hakları var. İlerlemeye bu kavramlara sarılarak devam edeceğiz. Bu ilkelerden asla vazgeçmeyeceğiz. İnsanlar saygın bir gelecek istiyorlarsa, biz bunun bütün dünyada önderliğini yapacağız.”

Bunlara inanırsınız, inanmazsınız. O başka bir konu. Ama deklare edilen budur. Hesap soracak dahi olsanız, bunun üstünden soracaksınız.

Obama’nın küresel önderliği sürdürmek istediği ilkeler böyleyken, **Erdoğan**’ın bölgesel etkinlik tesis etmek için başvurduğu birleştirici vasfın **“dinsel değerler”** olması, hiç de iç açıcı görünmüyor.

“Suriyeli kardeşlerimiz... Mısır’daki kardeşlerimiz... Tunuslu kardeşlerimiz... Sudanlı kardeşlerimiz... Filistinli kardeşlerimiz...”

Dinsel söylemin milliyetçiliğe nispetle daha kucaklayıcı olması, gönle su serpmeye yetmiyor. Sayısal olarak daha fazla insanı kapsıyor ama ayrımcı niteliği pek öyle değişmiyor. O yüzden sorunlu ve uygarca değil.

Nitekim Gürcüler, Ermeniler, Yahudiler, Yunanlar, Bulgarlar, Hırvatlar, Sırlar **“kardeşlerimiz”**den olamıyorlarsa, niçin olamadıkları bizim problemli alanımıza işaret ediyor. O da hiç kuşkusuz, İslâmlığı esas alarak hayata o pencereden bakan dinci anlayışımız yüzündendir.

Oysa farklı toplumları din paydalı bir potada eritmeye kalkışmak, insanlık tarihinin derinliklerindeki sayısız acılarla mücehhez siyasal tasarruflardan olup, din ve vicdan özgürlüklerini savunmaktan çok başka bir kulvardır.

İnsanların en temel haklarından olan **“din ve vicdan özgürlüğü”** ile yetinmeyip, onları ayrıca o çatı altında siyasal olarak da örgütlemeyi düşlemek, ırk temelli birliktelik idealinin din bazındaki versiyonu olup, sonu hüsrarla bitecek anlamsız bir macera sayılmalıdır.

Erdoğan elbette ki henüz oralarda değildir. Lâkin giriş kapısı işte bu gidilen yol üzerindedir.

Çünkü onda, cazibesine kapılacağı böyle bir kültürün yanı sıra, oralara doğru evrilmeye teşne birtakım emareler de yok değildir.

Meselâ Erdoğan, zenginleşmeyi insanların değil de, giderek devletin zenginleşmesi olarak görme eğilimindedir. Baklayı ağzından biraz biraz çıkardığı son zamanlardaki konuşmalarında, tüketilmeyip atılan ekmek ziyankârlıklarını bahane ederek hızla gerçekleşen bir varsılaşmayı arsızlaşma nedeni saymak suretiyle insan için yavaşlanmasını, ama devlet için dur durak bilmeyerek âdetâ Osmanlı hinterlandındaki topraklarda İslâmi bir yeniden doğuş kaynağının yaratılmasını hedefler gibidir.

O yüzden, gerek sermaye temerküzünün bir avuç kompradorla buluşması, gerekse devletin İslâmi amaçlar uğruna zenginleşmesi için ekonomide bu çerçevede kadarlık liberal iken, sosyopolitik ilişkiler bakımından tıpkı Rusya, İran ya da Çin gibi devletçi ve doğulu bir kolektivist olup çıkmaktadır.

Bu aynı zamanda, Cumhuriyet’in ilk doksan yılındaki **“ancien regime”** ile, bir yerde yeniden buluşmayı ve barışmayı sağlayacak olan geçittir.

Bizse buralara; daha düne kadar telâffuzundan pek bir keyif aldığımız **“garson devlet”**ten, nasıl da kolayca güç timsâli devlete tekrar savruluverdik!

Oysa devleti yönetenleri değiştirebilme yetkisini kullanan halkın, bunu dört senede bir gibi çok kısa aralıklı seçimlerle sıkça yapıyor olması dahi, devlet denen bu güç odağının sadece kendisinin amaç hâline gelmesine yarayan o uzun erimli stratejilerinin değil, artık günlük insan hayatlarının öne geçerek önem kazandığını göstermiyor mu?

Ne ki, **Erdoğan**’daki bu gidiş eskiye özenmekten öteye bir şey değildir.

Halk adamlığından devlet adamlığına geçişin bir tenzil-i rütbe olacağını nedense öngöremiyor.

Zenginlik tabii ki artıyor.

Fakat özellikle toprağa dönük bir avuç rant zengininden ve kasaları tıka basa dolu olan devletten fırsat bulamayan kitleler, ağızlarının tadını ancak sadaka ekonomisi yolu ile, reçel kavanozlarını dıştan yalayarak bulabiliyorlar.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kürt’ten balıkçı olur mu

Namık Çınar 28.01.2013

“Artık İstanbul’da balıkçılık bile Kürtlere kalmış” dedi kadın, pazar arabasını söylene söylene çekiftirirken.

Fiyatları beğenmediği için miydi, yoksa satıcı kaşla göz arasında solungaçları güveze çalmaya yüz tutmuş istavritleri mi kakalamaya kalkmıştı, artık o kadarını bilemeyeceğim.

Ama gözlemi gerçekten de doğruydu.

Deniz yüzü görmeden, genzine iyot kokusu kaçmadan büyümüş ne kadar adam varsa; Erzincanlılar, Bingöllüler, Siirtliler, Hakkârililer; çarşı-pazarda, balık halinde, hâtta Boğaz’ın ağızına dikilerek ebat-mebat dinlemeyip yavrulu sürüleri bile gözünün yaşına bakmadan ağırlarına dolduran gırgır teknelerinde, askere yazılır gibi tayfalığa soyunan emekçiler gene onlardı.

Kafasını yüzyıllardır dışarıya çıkarmadan yaşayan kerpiç damdaki Doğulu, bütün dünyanın periferisinde çiçek açan bir süreci, bu topraklarda da başlatmış görünüyor.

Henüz kokusu, rengi, estetiği yabancı olabilir. Biz bugünün yarayışlı buğdayının tadına da, nice deneyimsel aşamalardan sonra varmadık mı?

Önemli olan, kendimiz hangi kavim ve inanç grubundan gelirsek gelelim, olup bitenler karşısında ilkel ve bilim dışı bir değerlendirme metoduna saplanmadan, ezilenlerin yerlerinden doğrulmaya başladıklarını görebilmektir.

Bu olmayacaksa, solculuk, insancılık ya da Tanrı’ya inanmak ne işe yarar?

Esasen ekonominin altında, gündelik hayatların işlediği örüntülerle şekillenen bir uygarlık; üstünde de, toplumsal hiyerarşiler yer alır.

O yüzden devlet dediğimiz şey de, gerisi fasarya olmak üzere, nihayetinde el koyduğu toplam “**artı değer**”i toplumsal sınıflara yeniden üleştiren bir mekanizma olmaktan ibarettir.

İşte bu gereç, bugüne kadar nalıncı keseri gibi çalışmış; toplumu, amaçlarına hizmet eden ideolojiler doğrultusunda kategorize etmiştir.

Türkçülüklerin, Kürtçülüklerin, İslâmcılıkların altında yatan esas neden bu olup; denizi olmayan Kürt’ün balıkçı olması da, denizden pay istemesinden başka bir şey değildir.

Kârı, faizi, kira ve rantı havuduyla yutarlarken, kendilerine hizmet eden bürokratik hiyerarşilerin ağızlarına da bal çalmayı ihmâl etmeyen deniz kıyılarının hakkaniyet nedir bilmez köhne düzeni, şimdilerin bu dinamik unsurları tarafından alaşağı edilmeye çalışılmaktadır.

Bunu ne oranda başarılılar; yenilirler mi, paylarını uzlaşarak mı alırlar, yahut da bu sefer yeni zorba kendileri mi olurlar, onu hayat belirleyecektir.

Eğer adam gibi adamlarsak, bize düşen, her safhada ezilenlerden yana olmaktır.

Mağdurları kollamak, mağrurlara göz açtırmamaktır.

Mağdurlukları kullanarak mağrurlaşanların da ipliklerini pazara çıkarmaktan geri kalmamaktır.

Bu da ancak sübjektif angajmanlara dâhil olmamakla mümkündür. Birinin adamı hâline gelmek, artık mutlak doğrunun peşinde koşmayı değil, adamı olduğun kimsenin nispi çıkarlarına hizmet etmeyi gerektirir.

Her türlü ırk, din, mezhep ayrımcılığına da; Kürt’ün ve devletin terörüne de karşı çıkmak, çağdaş olmanın birinci şartıdır.

İşte bu bağlamda olmak üzere, eğer bir ülke, Avrupa toplumlarının Westphalia Barışı’yla ele alarak 17. yy ortalarından itibaren cebelleşeceği ve giderek hâldeceği benzer sorunları 21.yy’da dahi henüz çözemeyip, yok “**ırk birliği**” yok “**din birliği**”ydi diye sosyopolitik olarak hâlâ bunlar üzerinden çalkalanıyorsa; kalkıp başkalarına örnek olmayı hayâl edeceğine, saçını önüne döküp ne hâlde olduğunu düşünmeye başlasa, belki utanır da bir şeyler olur.

İnsanların, uygarlık ölçütü olmak bakımından artık esamisi okunmayan **ırk**, **din** ya da **mezhep** birliği gibi anakronik değerlerden giderek enikonu politika yapmalarını; matah bir şey sanıp belledikleri bu doneler çerçevesinde itişip kakışarak, akılları sıra ciddi ciddi devlet adamlığı, bilim adamlığı yahut âkil adamlıklar taslamalarını görüp izledikçe, böyleleriyle aynı nüfus cüzdanını taşıyor olmaktan utanç duyuyorum.

Sadece birkaçının değil, üstelik bazılarını profesör de denen bir sürü kazık kadar kadın ve adamın, halkın meclisinde bütün yüzsüzlükleriyle çıkıp insanları bu anlayışlarla kategorize etmeleri, birazcık olsun demokrat duyarlığı olan herkesi yerlerinde hop oturup hop kaldırmaya yetmiş olmalıdır.

Kendilerini Kürtlerden üstün sanan Türkleri hor görerek böbürlenen Yunanlılar ile, onları aşağılayan Sırpı ya da Polonyalıları veya Bulgarları, yahut gözlerine kestirdikleri bu halklara ilâveten Arapları, Zencileri, Asyalıları, Slavları bir vakitler kendileri de küçümsemiş bulunan Avrupalıların ve en üstte olanlardan da, Yahudilerden ve Çingenelerden de daha yukarılarda yer almış olduklarına kanaat getirmiş Almanların, kafataslarından el birliğiyle inşa ettikleri bu şeytanî kule, artık yalnız aşağılık duygusu olan insanların evidir.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Siz kim, askerî vesayetle hesaplaşmak kim

Namık Çınar 01.02.2013

Başbakan nasıl da yan çizmeye başladı gene, farkında mısınız?

Küçük rütbelilerin darbe girişimlerinden sorumlu olmayabilecekleri ihtimâlinde kaynaklanan bir adalet duygusuyla filan değil, iş orgeneralleri yargılamaya gelince bunların ayaklarının bağı çözülüyor da ondan.

Göreve gönderecek personel bulamıyorlarmış.

Desenize, kırk bini subay, doksan beş bini astsubay, yedi yüz bin kişilik ordu personel sıkıntısı çekiyor!

Üstelik bu devasa yapı, sorun teşkil edecek derecede güç kaybına uğradığına göre, içerideki bu bir avuç darbeci eğer en gözbebekleri ise, vah o zaman benim güzel yurduma!

Siz birkaç yüz personelle bile bu durumlara düşüyorsanız, yarın öbür gün bu hantal orduyu, tıpkı İngiltere veya Almanya'daki gibi yüz- iki yüz binlere nasıl indireceksiniz?

Hoş, zaten böyle bir hedefinizin olmadığı gün gibi ortada ya, biz de ciddi ciddi kendi kendimize gelin- güvey olup duruyoruz.

Bana sorarsanız, kimsenin reform meform falan yapacağı yok.

Kaldı ki toplumsal bir istek de yok. Başlangıçta bu düzenin değişmesini isteyen yüzde elli, elde ettiği sadaka kültürünün üstüne yatarak onunla yetinmişe benziyor.

CHP'nin başı çektiği diğer toplumsal dilim içinse, elle gelen düğün- bayram!

Onlar ki, **"generaller hapse atıldı, ordu zayıfladı"** diye şimdi kıyamet koparırlarken, 27 Mayıs'ta iki yüz elli paşanın iki yüz otuz beşi, binbaşı yarbay albayların da en az beş bini bir gecede emekli edilirlerken, alkış tutup **"devrim... devrim"** diye yırtınıp durmamışlar mıydı?

Onun için, her şey bir oyun bu bizim şarkta; her şey yalan dolan.

Yugoslavya'da Boşnak'ken, Türkiye'de Sırp olmak

Bir de üstüne üstlük, kadın bir milletvekili çıkıp parlamentoda **"Türklerle Kürtlerin eşit olamayacağını"** şöyle gerine gerine haykırınca, sorunlarımızı altına itelemekle ömür tükettiğimiz süpürge yüzü görmemiş şu bizim partal halının tozları, her yeri gök duman ederek havalanmasın mı bir kez daha!

Çanak çömlek patladı ya, iyi oldu gene de. CHP'nin ve diğer ulusalcı unsurların faşist bir damardan gelerek beslendikleri yeniden görülür belki böylece.

Ayrıca, sonradan yarım ağızla da olsa düzeltmeye ve kurtarılmaya çalışıldığı gibi, o öyle dil sürçmesi filan değil, enikonu tasarlanmış bir dışavurumdur.

Nitekim, sıcak sıcakına basın toplantısı da düzenleyen o milletvekili, **“Türkiye’nin Yugoslavya gibi olmasını istemediğini”** söylerken, tıpkı bir Sırp gibi düşünüyor; orada köken itibarıyla Boşnak’ken, burada âdetâ Sırp olma sırasının kendisinde olduğunu ilân ediyordu.

Hattâ daha da ileri giderek, yakalandığında **“beni ödüllendirmeniz gerekirdi”** diyen **Radovan Karadžić**’inki gibi bir pişkinlikle, hepimizden özür bile bekliyordu.

Kılıçdaroğlu ise, kendi sonunu da getirecek bir aymazlıkla, faturayı gerçeği arayan basına çıkarıyordu.

Ne ki, bu ülkede sorunları saptıran ya da geçiştiren bir tek o değil ki! Buralarda herkesin huyu böyle.

Donanma komutanı, kendisine komplo kuranlara dikkat kesileceği yerde, istifasına sebep olanlara âdetâ toz kondurmuyor.

Deniz Baykal, kendi partisinin tuzağına gelerek mantara basmış olabileceğine ihtimâl dahi vermeyip, başka telden çalmayı seçiyor.

Binalarına bomba atabilecek odaklara itibar etmeyen **Cumhuriyet** gazetesi, gençken ilerici sanarak müptelası olduğum o senelerime şimdi yanmama yol açıyor.

Başbuğ da, toprak altından fıskıran silah ve mühimmatı önemsizleştirme gayretine girerek, olayların önünde bir sis perdesi tesis etmeye çalışıyor.

Bir orgeneralle bir astsubayın yan yana gelmeleri rüyada bile zorken, Genelkurmay Başkanı **Büyükanıt** **“tanırım, iyi çocuktur”** diyerek, suç çetesi canıgönülden kefil oluyor.

Darbelerde çile çektiklerini anlatmaya pek bayılan **sözüm ona solcular**, lâfazanlık bitip iş başa düşünce aslında birer postal yalayıcı oldukları gerçeğini örtemeyerek, kimi generallerin darbe plânı yapmış olabileceklerinin düşünülmesine bile tahammül edemiyorlar.

Başbakan **Erdoğan**’sa 27 Nisan Muhtırası’nı yok farz ederek, o gün oldu mu takvimleri parçalayası geliyor.

Sizi gidi...

Bütün bunlarla ve daha bir sürü şeyle, meselelerin çözülüp işlerin yoluna girmesinin sanki istenmediği ortaya konuyor. Devletin tüm pisliklerden arınıp çağdaş bir mekanizma olarak toplumun sadece hizmetkârlığına memur edilmesi, egemenlerin asla arzu etmedikleri bir şeymiş gibi duruyor.

Şu Balyoz Davası süreci boyunca, bu ülkenin on yıllardır kamburu olan darbe suçu olgusuna zerre kadar kulak asmayıp, kameraların ve herkesin gözleri önünde ayakkabılarını pervasızca Mehmetçiklere sildiren bir generalin niçin bırakılmadığıyla ilgilenerek, sadece ve sadece bunun mücadelesini verdiler.

Ayıptır, günahtır, zulümdür.

Hiç utanma da mı kalmadı kimsede?

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Çapraz sorgu

Namık Çınar 04.02.2013

Ben mi kavrayamıyorum, nedir? Herkes ayırtında da, anlaşılan bir ben değilim farkında, olup bitenin.

Hayır, sen fesatsın ya, o yüzden böyle düşünüyorsun.

Ne diye fesat olacakmışım? İyi şeyler olduğunda en güzel lâfları eden gene ben değil miydim de, şimdi kalkmış bunları söylüyorsun bana?

Meselâ, diyorsun ki **“ekonomik olarak iyi yoldayız”**.

Amenna!

O vakit niye sersefiliz çoğumuz?

Türkiye, madem tarihinde görülmedik oranda zenginleşti de, neyin nesi biz yığınlardaki bu pespaye yoksulluk?

Geçen gün Kütahya’da bir fırın, tanesinde kırk kuruş indirim yaptı diye, az daha birbirimizi yiyecektik ekmek yerine.

İyi yolda olan biz değilsek, bize ne bu anlattıklarından. O varsılıkları kimlere üleştiriyorsan, kabına sığmaz sevinçlerini git onlara muştula!

Kes, seni gidi art niyetli!

İyi ama bizi de kendini de böyle oyalayarak, daha nereye kadar?

Yine meselâ, Kürt meselesinde **“barış sürecine girdik”** diyorsun. Doğrusu herkes de hevesli, haklı olarak. Tezcanlı mıyım neyim, ama ben dişe dokunur bir şeye rastlamadım şimdiye değin.

Öcalan’ın odasına konan kırk iki ekran bir televizyondan başka ne var ortalıkta, Allah’ınızı severseniz? Otuz yılda bu yüzden miydi ölmesi, otuz beş bin kişinin?

Ha! Bir de **“mahkemelerde anadilde savunma hakkı”** var sahi.

Yav’ güldürmeyin adamı; bir Kürt’ün anadiline kavuşabilmesi için illâ mahkemeye mi düşmesi lâzım sizce?

Kapakları sonuna kadar açılmış bir barajinki gibi gürül gürül bir özgürlük ortamını tasarlamak dururken, iş mi yâni şimdi bunlar, be kardeşim?

Höst, tekerimize çomak sokmaya çalışma!

Yahu arkadaş, anayasa sorunu da, bürokratik vesayet sorunu da, sanki her işiniz neredeyse hep böyle yarım yamalak.

Hadi oradan, meymenetsiz!

Uzlaşma komisyonu koca bir seneyi heba etti de...

Kapa o şom ağzını!

Fakat anayasa...

Başlatma anayasandan!

Sizin varsa o başka, ama bilirsiniz ki benim bir yol-mol haritası filan gördüğüm yok.

Hiçbir şey göreme, kör olasıca!

Bütün çabam, iyilik olsun diye göstermek size şeytanın gör dediğini, hâlbuki.

İyiliğin kusur kalsın, kendine sakla, e mi!

Ben de arzuluyorum, en az sizin kadar o barışı. Ama temennilerle olacak şeyler midir bunlar? Yahut kendini dahi aldatmalar ve atlatmalarla? Yahut **“hele şu şu olsun bakalım, sonrasına bakarız”**larla?

Siyaset yapmalarına gerçekten katlanabilecek ve içinize sindirebilecek misiniz de, davet ediyorsunuz terör örgütünü?

O barış olacaksa, bugüne dek kendimize bile söylemekten sakınageldiğimiz hususların üstüne üstüne giderek olacak, ancak o barış.

Hazır mıyız buna, pekiyi? Sadece siz değil elbet, toplumun, bırakın peygamberi, Nuh dahi demeyen, aymaz ketumluklardaki kesimleri de hazırlar mı?

Yoksa sonunda gene ölmeye ve öldürmeye mi devam?

Sussana be adam!

Ben susarsam sen matem et!

Hem nasıl susayım? Daha buranın 19. yüzyıldan kalma kimlik meseleleri bile çözülememiş, baksana!

Zehir zeki bir avukat arkadaşımın, değerli dostum Prof. Dr. **Mehmet Altan**’ın Türkiye toplumunun sosyopolitik analizini en güzel özetleyen **“cami ile kışla parantezi arasında kalmışlık”** mottosuna nazire olacak şekildeki ifadesiyle, **“İmam Hatipliler ile Kemal Hatipliler”** arasında gidip gelen bu toplumsal yapı, âdetâ yüzyıl süren bir **“tıp oyunu”**ndaymışcasına donup kalmış öylecene.

Bunu görüp de nasıl sessiz, nasıl duyarsız kalır insan, söyler misin?

Kes!

Asıl sen kes. Hepiniz kesiniz!

**“Yeter artık Yenicami’nin de
(Selimiye Kışlası’nın da) tıraşı
Yeter!
Ayağa kalkın efendiler...”**

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Tarih kimi affetmez

Namık Çınar 08.02.2013

Darbeci generaller ceza davalarını bir bir kaybetmeye başlayınca, **“dezenformasyon kuvvetleri”** psikolojik harekâtlarını şimdi de **“orduda morallerin bozuk olduğuna”** kaydirdi.

Onların yaymaya çalıştıkları gibi, generaller yargı önünde hesap veriyor diye, gerçekten de huzursuzluk içinde midir ordu?

Her şey bir yana, eşitsizliklerin ve ayrıcalıkların had safhada olduğu bir meslek grubunda geniş kitlelerin, kendilerine köle gibi davranan aristokrasilerine yazık oluyor diye dövündükleri nerede görülmüş?

Astlarına müşfik davranmanın kırıntısını taşısalar, hadi biraz olsun anlayacağım; insanları karşılarına alıp titretmekten, hakaret etmekten ve onlara korku salmaktan başka ne yaptılar, ömürleri boyunca?

Yüz kasları dumura uğradığı için zayıflık belirtisi saydıkları küçücük bir gülümsemeyi bile çok gördükleri gergin suratlarıyla, sadece orduda değil sivil toplumda dahi, **“ne şeytanı gör, ne salâvat getir”** dedirtecek bir kültür inşa etmediler mi; ne çabuk unuttunuz?

Film şeridi gibi şöyle bir anımsayın son elli yılın general simalarını, bakalım nasıl imgeler uçuşacak gözlerinizin önünde?

Darbeciler resmigeçidi

27 Mayıs’ın cuntacı albayları... 21 Mayıs’ın **Talât Aydemir**leri... sonra da hastaneleri ve postaneleri dahi denetlemeye kalkışan **Cemal Turallar**... ardından 12 Mart faşizminin **Memduh Tağmaç** ve **Faik Türün**leri... nefes almaya fırsat olmadan bu defa da **Kenan Evren**’in 12 Eylül çetesi... akabinde 28 Şubat’çılar, hepimize ayar vermeye kalkan **Çevik Birler**, **Erol Özkasnak**lar ve onları maşa gibi kullanan daha yukarıdaki orgeneraller... **“acıma değil, artık sadece tepeleme var”** diyen 2003 yılının darbe delisi **Çetin Doğan**ları... 27 Nisan bildirisine uzanan ve... ve sonuç olarak buz dağının sadece bu görünen yüzü bile, sorarım size, bir erdemlilikler silsilesi midir ki, hoş bir hâtıranın simgeleri olarak iz bıraksın belleklerimizde?

Nasıl ki İstanbul için hani **“yıkıldıkça daha da güzelleşiyor”** deniyorsa; ordu da arındıkça pisliklerinden, zayıflamak şöyle dursun, bilirsiniz ki daha da güçlenip gürbüzleşiyor.

Darbecilerden temizlenmeyi, **“eriyip gitmesine seyirci kalmak”** olarak niteleyenlerdir asıl, orduya zarar verenler.

Böyle kimselerin eski günlere özlem duymalarının nedeni, ülkeyi değil kendi çıkarlarını düşünmelerinden, yahut da en iyi olasılıkla demokratik bir bilinci taşımamalarından gelmektedir.

Düşünsenize, düşmana değil de kendi halkına korku veren bir orduyu güçlü bulmak, akli başında bir insanın ileri süreceği şey midir?

Keşke generaller yargılanabilseydi sadece

Gerçekte masum olmaları ihtimal dâhilinde olan küçük rütbeliler yüzünden değil, ordunun başına daima çorap örmüş o yüksek generalleri kurtarmak için, dört yüz kadar kişi etrafında dönen bu yargısal süreci bulandırmaya uğraşanlar, geride daha kırk bin subay ile doksan beş bin astsubay olduğunu bilmezler mi de, terörle mücadelenin zayıfladığından dem vururlar?

Üstelik otuz senedir ne zaman bu denli yakınlaşılmıştı, şimdiki gibi bir barışa?

Kaldı ki, o dört yüz kişinin yarısı da emeklilerden oluşuyor zaten. Emeklilerin ordu ile ne alâkası var da, gücünü etkilesin onun?

İç Hizmet ve Askerî Personel kanunları, emeklileri asker kişiler olarak saymıyor; onlar da herkes gibi sivil kimselerdir artık.

Ne ki, özellikle emekli generaller ve albaylar, fiilî olarak ordunun yakasını bırakmıyorlar bir türlü. Bu bağı kurma ve iletişimi sürdürme olanağı buldukları yerler ise, unlarını eleyip eleklerini de duvara asmış olmaları gerekirken hâlâ eskisinden de yoğun bir şekilde yaşam sürdürdükleri askerî mıntikalar içinde yer alan general lojmanları ile orduve ve askerî kamplar olarak karşımıza çıkıyor.

Hâlbuki ordudaki bütün sosyal tesisler esasında muvazzaf kadrolar içindir. Eh, emekliler de yararlansın diye düşünülmüşken, âdetâ onlar tarafından ele geçirilmişlerdir.

Hiçbir askerî sorumlulukları kalmadığı hâlde, toplum tarafından da neredeyse sanki hâlâ asker imişler gibi algılanarak TSK'yı siyasallaştırmalarına göz yumulmaktadır.

O yüzden ordu, acilen bu emekli unsurların hâkimiyetinden ve etkilerinden kurtarılmalıdır.

Başbakan Erdoğan, hakkını teslim edelim ki, öyle tehdide, korkutmaya filan pabuç bırakacak bir adam değildir.

Eğer endişeye kapılmışsa, yanlış bilgilendiriliyordur da ondandır.

Bu yüzden, darbeci generallerden hesap sormaktan vazgeçerek askerî vesayetin tümüyle silinip süpürülmesini yarı yolda keserse; tarihin kimi affetmeyeceğini, işte o zaman görecektir asıl.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Amerikan elçisi ne demek istedi

Namık Çınar 11.02.2013

Neden böyle konuşur bir elçi? Diplomasinin yol ve yordamlarını mı bilmez? Yoksa bilinçli bir plân dâhilinde mi sarfedilmiştir o sözler?

İkili ilişkilerin **Irak**, **Suriye**, **İran** ve **İsrail** konularındaki derin görüş ayrılıkları dururken, neden tercihini darbeci generallerin davalarını kaşırmaktan yana kullanmıştır, pekiyi?

“Daha önce Türkiye için kırmızıçizgi olan Irak’ın kuzeyinde bir Kürt devletinin kurulması riski, bugün artık ironik bir şekilde İsrail ve Amerika’nın olmazsa olmazı.” Çünkü **Irak** bölünürse, **Basra Körfezi**, Şii egemenliğinde yükselecek yeni bir devlet üzerinden, bütünüyle **İran**’ın kontrolüne geçebilecek.

Ayrıca **Türkiye**, **İran**’dan aktarma gelen **Bin Ladin**’in adamı **Ghaiht**’i, istiyor olmasına rağmen **Amerika**’ya vermiyor.

Suriye’ye saldırısı nedeniyle **İsrail**’i hedef alan sözlerden duyulan rahatsızlık da cabası.

Biter mi?

Özgür dünya ile otoriter dünya arasında **Yalta**’dan beri süregelen bu coğrafyanın stratejik dengesini Batı’nın aleyhine olarak nihayet artık deldirecekmiş gibi yalpalamaya başlayan **Türkiye**’nin, **Şanghay İşbirliği Örgütü** üzerinden gülücük dağıttığı **Rusya**’ya tarihsel özlemi olan **“sıcak denizleri”** kendi elleriyle teslim edecekmiş gibi durmasını da eklemek gerekiyor.

Oh-oo... daha neler var, neler!

O Patriotlar biraz da, **Türkiye**’nin **Suriye** sınırında **“ne işler çevirdiğini”** yakından görmek için değil mi?

Obama bile ikinci döneminde, ilkindeki gibi **Türkiye**’ye değil, ilk ziyaretini **İsrail**’e yapacak. Yeni Dışişleri Bakanı’nın dahi gelip gelmeyeceği henüz belli değil üstelik.

Hayırdır inşallah!

İşte koşullar böyle böyleyken, **Ricciardone** çıktı, **“Neyle suçlandıklarını dahi bilmeden generallerin hepsi hapiste”** deyiverdi gazetecilere.

Amerika bakımından ortada bir darbe teşebbüsünün, dolayısıyla da bir darbe suçunun olamayacağını ima eden gecikmiş bir tanıklık mıdır bu, artık onu siz bulun.

Ama belli ki, **“Amerika’nın izni olmadan darbe mi olur”** diyerek davaları çürütmeye çalışan ulusalcı cepheye yapılmış bir kıyak; ve onların anlayacağı dilde bir göz kırpmadır aynı zamanda.

Neden acaba?

Hem askerî vesayeti bütünüyle yok edecek demokratik reformları yapmayan, hem de **Silivri**'nin yargısal süreçlerini yüzüne gözüne bulaştırarak eski rejim güçlerinin yeniden toparlanmalarına önayak olan **Erdoğan**'ın en “**yumuşak karnı**” burası olmasın sakın?

“Bütün bunlar yetmezmiş gibi, bir de kalkıp otoriterleşmek de neyin nesi? Ona gösterilen özen, ülkesini tüm İslâm dünyasına örnek olacak şekilde daha da demokratikleştirmesi için değil miydi?

Azıcık palazlandı ya, kendisini dev aynasında mı görmeye başladı, nedir? Putin nasıl yeni Çar'sa, bu da yeni Hakan'lığa özendi galiba?

Yahu sen demokrasi projesi için vardın. Eğer sapacağın yol dinsel bir Kemalizm olacaksa, ne lüzum var sana? Generallerin denetlediği laikçi bir Kemalizm daha iyi kontrol edilebiliyordu çünkü.

Eğer toplumsal iç dinamikler daha ötelerde bir demokrasiye hâlâ elverişli değilse, yol yakınken eski nizama dönlün o vakit.”

Artık böyle düşünüyor olmalılar ki, sözkonusu beyanatın “**Hillary Clinton**'ın geçmişte söylediklerinin ve yeni **bakan John Kerry**'nin de gelecekte söyleyeceklerinin tekrarından ibaret” olduğunu ifade ederek, Büyükelçilerinin arkasında durdu, **Beyazsaray** da.

N'olacak şimdi

Erdoğan'sa babalana babalana **Amerika**'ya da **Avrupa**'ya da verip veriştirerek, son gaz sürdürüyor bildiğini okumayı.

Durumdan vazife çıkarmada üstüne yok bir ulusalcı olsam, şöyle düşünürüm:

CHP dâhil kimsenin beceremediği muhalefeti, galiba iş başa düştü diyerek **Amerika** kendisi üstlendi; bize de ne yapacağımızı işmar ediyor.

Başta darbeci generaller olmak üzere bütün “**ancien regime**” unsurlarına, “**merak etmeyin, artık arkanızda ben de varım**” diyor.

“Sen misin, tezkereyi geçirmediğin hâlde Kuzey Irak petrollerinden nemalanmaya kalkan; ve bir zamanlar Menderes'in de denediği gibi, Rusya'ya yanaşarak bana nispete yeltenen?” diye de burnundan soluyor.

Ne olmuştu 27 Mayıs öncesinde? “**Kahrolası diktatörler**”i tel'in etmek için tüm subaylar ve üniversiteliler, **555K** parolasıyla yürüyüşe geçmemişler miydi Ankara'da?

İşte şimdi de “**silah arkadaşları**” emekli subaylar ve tutuklu yakınları, **333S**, ki üçüncü ayın üçüncü günü saat üçte Silivri'de (esasinda saat dörtte deniyor ama formüle uysun diye ben böyle uydurdum) parolasıyla aynı yolun yolcusu olmuş sayılmıyorlar mı?

Yani değil **Ergin Saygun**'u, artık **Kenan Evren**'le **Tahsin Şahinkaya**'yı da ziyaret etsen, yok faydası.

Benim gördüğüm bu!

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Darbeci generali ziyaret

Namık Çınar 15.02.2013

Helâl olsun **Ahmet Hakan'a**.

Çarşamba akşamı *CNN-Türk*'teki **Tarafsız Bölge** programında, her zamanki tarafgirliğiyle sanık yakını ve sanık avukatlarını stüdyoya doldurarak, darbeci generallerin ne denli masum olduklarının propagandasını bir kez daha yaptırdı onlara.

Bravo doğrusu; dezenformasyon kuvvetlerinin sıkı dostlarından biri olarak, medya ayağındaki işlevini sadakatle yerine getiriyor.

Lâfı sakın ola **"insanîlik"**miş falan gibi bir yere getirmesin hiç kimse; çünkü koktu o ayaklar. Hepimiz çok iyi biliyoruz ki, darbeci zihniyeti temize çıkarmak için her türlü yolun denendiği bir mücadeledir bu.

Amaç, gerçeği arayıp bulmak olsa, sanık yakınlarından sanık avukatlarından mı gider insan? Onlardan mı öğrenilir, doğrular?

Doğrular, Türkiye'nin yarım yüzyıllık askersel rejimi, 27 Mayıs'la başlanan ve sonrasındaki diğer müdahalelerle sürdürülen, her bir aşaması kopuk kopuk değil, süreç içerisinde birbirini tetikleyen ve günün ihtiyaçlarına göre yeni şekiller verilerek yürütülen safhalar olarak algılanıp, bir bütünlük içinde irdelenirse anlaşılabilir ancak.

İyi de, Türkiye halkına nice çileler çektirmiş bu adamların kurmuş oldukları o despotik nizamın yıkılmamasında rol oynayıp da ne geçecek eline?

Daha çok genç. Bu yaptıklarının utancını yaşayacağı uzun yılları olacak önünde, hiç kuşkunuz olmasın.

Hâkim olmak "out", sanık olmak "in"

Ben Silivri'de yargıç olsam, daha fazla rezil olmadan basardım istifayı.

Ağzı var dili yok koşullarda, **"nedir bu üstümüze yağın yıldırımlar?"**, derdim. **"Payıma düşen bütün ülke kamuoyunun nefreti olacaksa, içine ederim ben bu işin."**

Yargıla ama hapse atma! Suçla ama cezalandırma!

Madem yüreğiniz kaldırmayacaktı bu yargılamaları, neydi o başlangıçtaki afralar tafralar?"

Zaten birinci sınıf hâkimimdir muhtemelen. Emekliliğim de çoktan gelmiştir. Sanki gümüşletecek miyim kalıp da, bundan sonrasını?

Gider, bir güzel yerleşirim **Antalya**'ya. Yazlığımı, hem de tam **Karpuzkaldıran**'a karşı alır da, öyle bakarım keyfime.

"Bu ülkede darbecileri yargılama iradesi, Başbakan dâhil artık hiç kimsede kalmadıysa, mahallenin enayisi ben miyim, bana ne askerî vesayetten? Ne hâliniz varsa görün!" derim.

Hoş, o hâkimlerin o savcılarının günahları da az buz değil hani!

Askerî meseleleri doğru dürüst kavramadan; orgenerali de yüzbaşığı da, komutanı da karargâh subayını da aynı çuvala doldurarak, hâsılı ellerine yüzlerine bulaştırarak, en sonunda bu ülkenin ceberutlarını bile mazlum kıldılar ya, aferin onlara.

Hâlbuki ben malımı iyi bildiğim için bakın buraya yazıyorum, **eğer tutuklu yargılanmasalardı, boş durmayıp şimdiye kadar on kere darbe yapmışlardı o generaller**, bilmiş olun.

O yüzden, sosyopolitik ve bilimsel analizlere yaslanıp da bir an önce somut reformlar yapmak dururken, darbeci faşizan zihniyetlerin ürettiği yargısal mekanizmalara bu denli bel bağlamayın, askerî sorunlarımızı o mekanizmaların bakacağı dava sonuçlarından hâsıl olacak çözümlere endekslemeyin, hüsrana uğrarsınız sonra, dedimdi de kaç sefer, ya gülmüştünüz ya da anlamak istememiştiniz ne demeye getirdiğimi.

Nihayet iş işten geçtikten sonra şimdi görüyorsunuzdur sanırım, bu çift ilişkiler dünyasının kaç bucak olduğunu.

Harç bitti, yapı paydos

Sizce masum bir nezaket midir Başbakan'ın yaptığı? Onun gibi birinin sergilediği davranışlar ne gibi sonuçlara yol açar, yok mudur bunun önemi?

Bu ziyaret, ulusalcıların değirmenine su taşımaktan, onlara sinyal vermekten, saf değiştirmekten başka nedir ki?

Tarihe de, kendi gemisini ilk terk eden bir kaptan olarak geçecektir.

Siz de heba edilmiş o cânım dinamik konjonktürler ve enerjilerden sonra, artık reform meform yerine, duvar yalayan sabi sübyanlar gibi yahut daha iyisi postal yalayanlar gibi, avucunuzu yalarsınız, olur biter.

Eğer bundan sonra darbe heveslisi genç adaylar olursa, onlara da tavsiyem; sakın korkmasınlar! Bakın görüyorsunuz hiçbir şey olmuyor. Yargılayamıyorlar bile.

Siz de artık biraz dikkatli olun, canım! Ne o öyle dört bir yana saçılmış sayfalar dolusu plânlar... plânlar... Ne lüzum var bunlara? Zaten **"höt"** demenize bile gerek yokmuş, baksanıza!

Bir darbeye mi niyetlendiniz, gece yarılarında sarkıp da uykunuzdan olmayın, değmez. Arkanızdan atlı kovalamıyor. Öğlene doğru yavaş yavaş olursa iyidir. Hâttâ Cuma namazına rastlatırsanız, birçoğunu camilerde yakalarsınız.

Anons için TRT'yi değil de, minberlerde okunacak fetva için Diyanet İşleri'ni çağırırsanız, yeter.

Biz mi?

Biz teknede su seviyesinin altındakiler, daima ilk boğulanlar oluruz.

Takma kafana!

Sen batıradur gemiyi...

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hain diyenin kim olduğu önemlidir

Namık Çınar 18.02.2013

Hadi gelin bugün, becerebilirsek biraz matrak geçelim.

Bizim, bir hayli emekli general dostları olan karı-koca bir yakınımız var.

Muarızlarım nasıl olsa bu gazeteyi okumuyorlar ya, o yüzden rahat rahat yazabiliyorum şimdi bunları.

Çünkü senenin en az yarısını Türkiye'nin dört bir yanındaki orduvevlerinde ve askerî kamplarda hep birlikte geçirdikleri için, bizimle tanış oldukları duyulacak diye ödleri kopuyor.

Zaten eskisi gibi görüşmek nerdeeee! Ayaklarını iyice kestiler bizden.

Canları sağolsun!

Gezinmedikleri zamanlarını Antalya'da geçiren bir general dostları, sık sık sıkıldıklarına, değişiklik olsun diye geçenlerde kalkıp İstanbul'a gelerek, mutat olduğu üzere orduvevlerinin en ünlüsüne yerleşmişler.

Günlerini hep beraber İstanbul'daki diğer askerî mahfillerin altını üstüne getirerek geçirirlerken, bizimkiler bir günü de evde misafir etmeye ayırmışlar.

Yemek öncesinde Paşa Bey tekli koltuğa oturmuş, hanımefendisi de üçlü kanepenin tam orta yerine kuruluvermiş.

Siz bilmezsiniz, bu eski bir alışkanlıktır.

Generaller bir birliği denetlemeye mi gittiler, yanlarına eşlerini de alırlar ki, o garnizonun tüm subay ve astsubay karıları da onu karşılayıp ağırlasınlar.

Bir denetlemeyi de garnizon komutanının karısı veriyordur ki, kocasının bir üst rütbeye terfiini hak edecek kadar, bakalım hanımefendiyi hoş tutmasını bilecek biri midir?

Sicil yönetmeliğinde yahut yeni düzenlenen **"Askerî Disiplin Kanunu"**nda dahi subay eşlerine gösterilen bir tarz özenin ve hattâ bir türlü vazgeçemedikleri **"iffet"** sorgulamasının bile köklerini bu sadakat ve biat ilişkilerde aramak gerekir.

Neyse, ciddi meseleleri bırakalım şimdi bir kenara...

İşte bu maksatla, meselâ orduvevindeki büyük salonun başköşesine böyle afili bir üçlü kanep-koltuk konur. Gelen **"han'fendi"**nin, taht misali o kanepenin sağına soluna kimseciklerin gelip ilişmesine muhal

bırakmayacak şekilde tam ortalayarak kurulması sağlanır.

Geri kalan bütün hanımlar kocalarının rütbe sırasına göre, sağlı sollu dizilmiş tek koltuklara ve sandalyelere otururlar. Kapiya doğru yüzbaşılının, üsteğmen ve teğmenlerin teşrifatçılıktan arta kalan eşleri sıralanmıştır.

Asla albay, yarbay ve binbaşılarkilerden değil; işte tam da bu küçük rütbeli subay eşlerinin arkalarından itibaren de astsubay karıları sağlı sollu ama ayakta olarak dizilmişlerdir.

Bu düzen bozulamayacağı gibi, katılmaktan da kaçılmaz. Öğretmen dahi olsalar, okullarından izin alıp ille de geleceklerdir.

28 Şubat'ta eşinin başörtüsüyle bu sisteme uymayan subay ve astsubayları atmayıp da ne yapacaklardı, hadi şincik söyleyin bakalım!

Olur olmaz, bilir bilmez konuşmaya gelince, üstünüze yok ama.

Hüznün mizahı bu kadar olur

Yani diyeceğim, kanepenin tam orta yerine yerleşmek, geçmişin o şaşaalı günlerinden bir hâtırâdır ki, bazen elemli bir daussıla kırıklığıyla göz buğulanmalarına bile sebep olur.

İşte o sırada, sofrta hazırlanıncaya kadar bir şeylerle oyalanacağı tutan paşanın, yanı başındaki gazeteliğe uzandığında eline gelen o uğursuz kitap yüzünden, bütün bu duygulardan koparak ortalık birden bire cenaze evine dönmesin mi!

“Darbeci Ordunun Hain Subayı.

Yazan: Namık Çınar- Taraf yazarı”

“Ne arıyor sizde böyle bir kitap” diye yadırgayarak, sormaz mı paşa?

Bir kere, ne mal olduğu daha kitabın adından belli değil midir zaten? Başınıza sardırduğınız belânın, çıkın bakalım, nasıl çıkacaksınız şimdi içinden!

Hanımefendi de şöyle bir yekini, kitap kapağındaki resmime bakarak, ***“Aa! tanıyorum ben bu herifi. Birkaç defa görmüştüm televizyonda. Vatan haini bunlar, vatan haini!”*** diye hiddetlenmesi, işi daha da sarpa sarar bir kıvama sokmasın mı?

Sonunda birtakım uyduruk bahanelerle yatıştırılıp çöpe doğru uzanırken, hanımefendi arkadan seslenmektedir hâlâ:

“Çöp de olmaz. Maazallah birinin eline geçer. Yakmak lâzım, yakmak lâzım!”

Benim açımdansa herhangi bir kahr yoktur. Kimin tekerine çomak sokup, kimin tarafından yerildiğim önemlidir. Halka ve ona değgin değerler değilse; gerisi viz gelir, tırıs gider.

Sözde neşeli şeyler yazacaktık, olmadı. Bizdeki gülmece becerisi bu kadar işte, görüyorsunuz.

Kasıklarını tutacakları bir anlatı bekleyenler için, besbelli ki bir hayal kırıklığı.

Ama ruhu gamlı baykuşlara tünec olmuş bizim gibi biri bakımından, “**aman, buna da şükür**” deseniz, yeridir bence.

Ayrıca onca şeyi göz göre göre idare ediyorsunuz.

N’olmuş yani, bunu da edin!

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Dünyanın ana caddelerinde olmak

Namık Çınar 22.02.2013

Dünyanın en değerli beş yüz markası açıklanmış, ama içlerinde Türkiye’den tek bir marka yok!

Her şeyin ilk beş yüzünde ne bir firmamız, ne bir üniversitemiz; yani kısaca, ne bilimde sanatta sporda veya herhangi bir alanda önde gelen bir meziyetimiz var doğru dürüst.

Alışkın olduğumuz bir şey bu, demek ki bizim.

Peki, neden böyle?

Tarihsel kapitalizmin beş yüz yıllık ayak izlerini sürdürüğümüzde, ilk beş yüz markanın ve bütün diğer ilk beşyüzlerin haritası da çıkıyor zaten.

Merkezde, yüzyılda bir el değiştiren hegemoniyi Amerika ve Batı Avrupa gibi Kuzey Atlantik menşeli bir liderin temsil ettiği; yarı çevrede, biraz Orta ve Doğu Avrupa’nın, çokça da Güney Asya’nın yer edindiği; çevrede de, ıssızlığın hüküm sürdüğü öteki coğrafyalardan müteşekkil bir dünya düzeni bu.

Kapitalizm denince tüyleri diken diken olan bir milletin çocuklarıyız. Kavramın mahiyetini anlamaya gerek dahi duymadan karşı çıkmanın maharet sayıldığı bir kültürden geliyoruz.

Oysa ticarileşme elinin değmediği, mal ve hizmetlerin dolanmadığı mübadele yoksunu trafikler, ne gelenin ne gidenin olduğu metruk ve harap yollara benziyor. Kapitalizm nereye uğramamışsa, orası yaşamın her anlamdaki çoraklığına tekabül ediyor.

Kaldı ki yeryüzünde kapitalistik ekonomik faaliyet göstermeyen bir tane bile ülke yok. Olmadı da.

Sosyalist, hattâ komünist olduklarını iddia edenler dahi kapitalisttiler. Ama değilmiş gibi yaparak, devlet kapitalizmi usulüyle topladıkları “**artı değer**”in karın tokluğu kadarını kendi halklarına bordro ile üleştirirlerken, salkımın büyüğünü de bürokratik oligarşilerinin hovardalığına tahsis ederlerdi.

O yüzden, örneğin Rusya’nın Leninizmi ile Türkiye’nin Kemalizmi, bu devletçi payda bakımından “**amca çocukları**” bile sayılabilirler.

Liberalizm mi, kapitalizm mi

Esasen insanları yıldıran şeyin “**vahşi kapitalizm**” olgusu olduğu ortada. Bir bakıma bu kaygılarında haklılar tabii.

Ama yaşamın içinde bir sürü kapitalizm vardır ve hâlâ da öyledir.

İşte bu kapitalizmler, “**liberal değerler**”den nasip aldıkları oranda vahşetten uzak, almadıkları oranda ise acımasızdırlar.

Yani sihirli sözcük kapitalizm değil, liberalizmdir. Dünyayı **merkezdekiler, yarı çevre, çevre** ve hâttâ **dış alandakiler** diye kategorilere ayıran faktör, türlü coğrafyaların liberal değerleri tarih içinde ne ölçüde içselleştirdiğiyle ilgilidir.

Belki de bu durumda, kötü imgeler neşreden kapitalizmi, gerçek bir “**Pazar Ekonomisi**”nden ayırt ederek tanımlamak daha doğru olacaktır.

Zira uygarca olan, insanın ekonomide ve giderek her şeyde, “**spekülasyonların ritmiyle değil, mübadele süreçlerinin nasıl cereyan edeceğini önceden bilebileceği saydamlıklar ve düzenlilikler içinde**” takip ederek yaşıyor olmasıdır.

Bu hayat tarzına ise, ancak liberal demokrasilerin sunduğu hak ve özgürlüklerle varılabilmektedir.

İşte bunun içindir ki, Anglo-Sakson liberalizminin beş asırda biçimlendirip bugünlere taşımış olduğu, en değerli beş yüz markayı üretebilen o dünyaların ezici gelişmişliği, Orta ve Doğu Avrupa’nın ama en çok da Çarlık Rusya’sı ve Osmanlı tipi fiskalistik talancı emperyalizmlerin gezindikleri kolektivist yerlere zerre kadar benzemez.

Bu miras Cumhuriyet Türkiye’sine de intikâl edecek, Batı değerlerinin gerçek ışıklarını saçan liberalizm güneşi, Kemalist bulutların arkasında kalacaktır.

O kadar ki, meselâ aynı Batı’nın Marksizm’den aparıp da liberal demokrasiye bir seçenek olarak ürettiği “**Sosyal Demokrat**” kültürün dahi Türkiye’deki talihsizliği, beslenip serpileceği doğru adres zannetmek suretiyle bünyesinde yeşermeye kalktığı CHP’ye “**gelin**” giderek, parti otokrasisinin yanında “**kuma**” kalmak olacaktır.

İşte o yüzden hâlâ halledemediğimiz birliktelik sorunlarımızı ırk, din ya da mezhep gibi ilkel ölçütlerle tesis etmeye kalkışmamızın, aslında dünyanın mübadele trafiklerinin ana arterlerinde çağlardır yer alamamanın şişirdiği iç basınç nedeniyle bize musallat olduğunu artık görmek gerekir.

Önünden ne vakit geçsek, içeriden gelen patırtıların geçim sıkıntılarından kaynaklandığını her seferinde birbirimize göz ucuyla anlattığımız o yoksul eve benzemiyor mu, bu ülke de?

Son on yılda epeyi şeyin yapıldığını teslim edelim etmesine de; nerede olduğumuzun mukayesesini kendimize bakarak mı yapacağız, dünyanın nerede olduğuna bakarak mı?

Kendini kandırmada çok işe yarıyor, çünkü bunlardan biri.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bu sorunları çöze çöze... Genel bir af çözer

Namık Çınar 25.02.2013

Hiçbir şey doğrusal bir çizgide seyretmiyor. Haklılıklar da var, haksızlıklar da. Her şey karmakarışık. Hem öyle, hem böyle.

Meseleler üst üste binmiş, iç içe geçmiş.

Biraz ondan, biraz bundan.

Darbe plânı da var, yasal dayanak da.

Yurtseverlik de var, halka ihanet de.

Her şey arapsaçı yani.

Doğru eğriye karışmış, eğri örtmüş üstünü doğrunun.

Sanık da haklı, savcı da, hâkim de. Ya da haksızlar hepsi birden.

Kürt, haklıyken teröre bulaşmış, düşmüş haksızlığa.

Türk, haksızken kalmamış başına gelmeyen, dönmüş bir **“vur abalıya”**.

Herkes hem mağdur, hem mağrur, o yüzden.

Şeytanla da yatıp kalkmışlar, meleklerle de.

Kin de var, intikam da var, nefret de var. Ama barışma güdüsü, bağışlama dürtüsü, kucaklaşma isteği de var, bir yandan da.

Doğru da söylüyorlar, yalan da, lâfa geldi mi.

Yani, işin içinden çıkamayacak ne lâzımsa yapmış herkes.

Halt yemeyeni olmayan bir ülke burası

Asker, zorbalık yapmış, üstüne vazife olmayan şeylere burnunu sokarak.

Polis, işkence ve kötülük.

Yargı, haksızlık ve adaletsizlik.

Politikacı, arsızlık ve yüzsüzlük.

İşadami, sahtekârlık ve hırsızlık.

Medya, yalancılık ve dümencilik.

Halk da, umarsız ve duyarsız, bön bön bakınmış öyle.

Yemişler ölçüsüz ve sınırsız iştihalarıyla, paylarına düşen her bir herzeyi, teker teker.

Canla başla azimle, akla gelmedik fırıldaklıklarla, içinde soluyacakları şu güzelim atmosferi zehir zakkum kılmışlar.

Sonra da nefessiz kalmışlar böğürlerini paralarcasına, ki göğüs kafeslerini rahatlatabilecekleri bir iç dahi geçiremeden.

Sıkışıp kalmışlar bu nizamın içinde şimdi hep beraber.

Durum karman çorman.

Birine hak versen, ötekinde kalıyor aklın.

Diğerinden yana çıksan, içine sinmeyen ve kemiren bir şey sürüyor hâlâ bir yerlerde öylecene.

Çünkü hem kurt, hem kuzu herkes.

Bazen av, bazen avcı.

Sanki ancak Türkiye büyüklüğünde bir yargı yeri paklar onları; sanık da olacakları, savcı da, yargıç da.

Eller masumsa, ayaklar suçlu; ya da kafası mağdur, yahut gönlü zalim kimisinin.

Haklılığın ve haksızlığın...

Gerçeğin ve yalanın...

Dürüstlüğün ve sahtekârlığın... İçtenliğin ve riyânın...

Belli değil nerede başlayıp, nerede bittiği.

At izi karışmış it izine.

Gözyaşından mı yüzündeki ıslaklık, tükürükten mi?

Sevinçten mi ağlıyor, kederden mi?

Suratı kasvetten mi gergin, kahkahadan mı?

Belli değil hiç birisinde.

Ya biteviye saftirikler, yahut anasının gözü birer fırladıklar.

Cesurmuş gibi yapan birer korkaklar da, aynı zamanda.

Kırk türlü dümen çevirmiş gibi dinç, kırk türlü çile çekmiş kadar da yorgun hepsi.

Ona mı, yoksa beriki için mi, bu çığlık çığlığa yakılan ağıtlar?

Hangi destan, hangi şiir, hangi türkü sadece birine ait de, nasipsizdir bir diğeri?

Kurtarmayı ille de kafaya taktıkları halkı aynı zamanda aşağılayan bir grup jakoben, farkını bile görememiş sevmenin ve nefretin.

Ayrılıkçı bir başka grup için ise, dökmek istedikleri ne çok kan varmış meğer, ne çok da kin.

Ne inanç para etmiş onları durdurmaya, ne basiret galebe çalmış, ne izan gezinmiş uzun yıllar bu topraklarda.

Bıkmadan usanmadan, öldürmüşler...öldürmüşler...öldürmüşler.

Ve gene bıkmadan usanmadan, ölmüşler...ölmüşler...ölmüşler.

Bembeyaz bir sayfa için

Her şeylerini gene **“kördüğüm”** etmiş **“Gordion”** coğrafyasının bu akılsız çocuklarına, acaba bir kez daha **“İskender’in kılıcı”** mı gerekiyor, nedir, bilmem ki?

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

28 Şubat'ın düşündürdükleri

Namık Çınar 01.03.2013

Sonunda, Sincan'da yürüdükleri için 28 Şubat Darbesi'nin simgesi olmuş tankların komutanı da tutuklandı, bildiğiniz gibi. Hem de sürecin tam da yıldönümüne denk gelerek üstelik.

Evet, yargısal soruşturma sürüyor sürmesine; lâkin ne hikmetse, askerlerden başkasına da gelinmiyor bir türlü ama.

Korkarım gelinemeyecek de.

28 Şubat Darbesi öncekilerden farklı olarak, sadece generallerin yemiş oldukları bir haltın çok ötesine geçmek suretiyle, yargıda, politikada, iş dünyasında, üniversitede ve medyadaki kafa dengi uzantılarla beraber kotarılmaya kalkılmış **“ilk topyekûn proje”** olmak bakımından eşsizdi, **“yegâne”** idi.

Ne ki, icraatta başı çekenler işin tabiatı gereği daima askerler olduğundan ve galiba diğerlerine elle tutulur somut suçlamalar da getirilemeyeceğinden, onlar için süreç öfkelenerek söylenmekten öteye gidemeyecekmiş ve böylece kabak da yalnızca generallerin başına patlayacakmış gibi geliyor, sanki bana.

Zaten öyledir.

Demokrasinin tam zıddı demek olan darbeler, ancak askerî bir yönetimle yürütülebilir ve sürdürülebilirler. O yüzden generallerin **“esas oğlan”** sayılmaları normaldir.

Yaratılmış puslu havanın kendine özgü çıkar ilişkilerinden daha fazla yararlansalar dahi diğerleri, daha ziyade **“postal yalayan”** sınıfındandırlar.

Postal yalayıcılığı deyip geçiyoruz, ama yeri gelmişken bu kavramı artık değiştirmenin ve düzeltmenin lâzım geldiğini de anlatmalıyım.

Aslında bu söz, ordunun postal giyenlerine bir hakarettir. Postal, esasen darbe ilişkilerinde kendileri de mağdur düşen kışla emekçilerinin giydiği bir şeydir çünkü.

Darbe yapan generaller ve onlara çalışan kurmaylar postal giymezler. Onlar, neden o kadar çok büyümüş oldukları hiçbir vakit sorgulanmamış devasa karargâhlarında, kırmızı biyeli pantolonların altına **“ruga ayakkabılar”** giyerek dolanırlar.

Postal yalayıcı dediklerimizin yaladıkları, aslında işte bu ruga ayakkabılardır.

Kaldı ki burjuva kültürünün yoz türevlerinden gelen, hiç de yabancı olmadığı, vamp kadınların ruga ayakkabılarından şampanya içme ritüellerinden kalma bir alışkanlıkları da vardır zaten. Tek fark, herhâlde ayaklardan sinmiş kaşar kokuları olsa gerektir.

Hâlbuki postal giyenler, bütün darbelerde sadece araç olarak kullanılanlardır.

“Bunun ne önemi var ki?”, diye düşünenler çıkabilir.

Oysa görevinin bilincinde olarak eğitim ve tatbikatlardan başını kaldırmayan kışla emekçisi subay, astsubay ve erlerin giydikleri o postalın darbeleri tanımlayan bir simgeye dönüşmesi, gerek onların darbeci generaller safına itilerek yitirilmelerinde, gerekse toplum ruhundaki kanaatlerin o istikamette biçimlenmesinde etkin rol oynamaktadır.

Üzerinde kafa yormadan es geçilen bunun gibi daha nice faktör, hiç öyle olmadıkları hâlde ordunun büyük gövdesinin de darbecilerin yanındaymış gibi görünmesine yol açmakta, darbelerle mücadeleyi Silahlı Kuvvetler bağlamında umulmadık derecede zorlaştırmaktadır.

Yasama ve yürütmenin siyasal kararlılığı ve onurlu duruşu asla küçümsenmemekle beraber, eğer ordu son birkaç senedir kulaklarından kavrandığı gibi teker teker yargıç karşısına çıkarılan darbeci generalleri sahiplenmeyip sadece seyretmekle yetiniyorsa, ödleğ olduklarından değil, bilersiniz ki onlardan olmadıklarından dolayıdır.

Bu memleketteki darbeler, daima generaller ile onların bu maksatlarına hizmet için en iyi şekilde devşirilmiş kalfa ve çırak konumlarındaki kurmaylar tarafından tezgâhlanmıştır.

Hattâ sonradan çeşitli suç örgütlerinde görev aldıkları ortaya çıkan subay ve astsubaylar bile, ya jandarma teşkilâtı gibi bir ayağı siyasallığın içinde olanlardan, yahut da darbecilerin gözlerine kestirdiklerini seçerek oluşturdukları özel birimlerden çıkarlar.

Kışlaların normal kadrolardaki mazbut ve masum çocukları, inanın çoğu şeyi, tıpkı ülkenin olağan yurttaşları gibi ancak gazetelerden öğrenirlerse öğrenirler.

O yüzden de, **“genç subaylar rahatsız”** gibi bir söylem kuyruklu bir yalandır.

Rahatsızlığı olanlar, kendi yanlış tarih algılarının ve konformist çıkarlarının sürmesini isteyen, orduvevlerini ve askerî kampları bu uğurda tekkeye çevirmiş bulunan, her dönemin emeklilerinden kurulu koskocaman bir **“moruklar ordusu”**ndan başkası değildir.

Hükümetin yumuşak karnı

Son olarak, önümüzdeki günlerin muhtemel bir meselesi de, Kürt sorununda çözüme doğru adım atılırken Öcalan ve PKK ile ilişkilerde esebilecek nispi yumuşamaları kullanmak isteyenlerin de boy gösterecek olduğudur. Teröristlere gülücük dağıtanların kahramanlara gelince surat ettikleri işlenerek kamuoyunda ve orduda derin yarılmaların açılmasına çalışacaklardır.

Benden söylemesi.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kürt sorununu esastan çözmek

Namık Çınar 04.03.2013

Katiyen bir Apo yazısı yazmayacağım bugün.

O, ne dedi? Bu, ne dedi? Şu, ne dedi?

Bana ne bunlardan!

Biz boşuna demedik, gel şu Kürt sorununun çözümünü doğrudan doğruya demokratikleşme esaslarına dayandır da, birtakım pazarlık yöntemlerine kurban gitme, diye.

Ama kim dinler?

Çıkıp da göğsünü gere gere, temel hak ve özgürlük kriterlerine göre yapaydın reformlarını; kimseye müdanan olmaz, kimseye kulak asmaz, alicengiz oyunlarına da gelmezdin şimdi kimsenin.

Fesatlar da, ağızları bir karış açık, bakakalırlardı karşıdan.

Ne ki, sen bu yolu seçmedin.

Aklı ne denli başında, o dahi belirsiz mahpus bir adamın ipiyle kuyuya inmek, daha mı az riskli sence? Üstelik her kafadan çıkan sesler de cabası.

Valla hiç anlamış değilim.

PKK baskısı altında reform yapıyor görüntüsü vermemek istemene yoruyorum, onun tasfiyesine dönük bütün bu mutabakat arayışlarını. Ama değer mi be iki gözüm?

Asıl doğru olan, kimseye endekslenmeden, demokrasi getirerek çözmen değil midir, oysa sorunları?

Klimaya bel bağlama, bırak güneş açsın. Isınmadık köşe bucak, erimedik kar, kıvıracak bahane kalmasın, hiçbir yerde ve hiç kimsede.

Daha bir usturuplu görünmüyor mu sana bu?

Ve bir de, bizimki gibi çözümün daha sağlıklı yürümesini istemekle, kimilerinin baltalamasını da, sakın ola ki karıştırma birbirine.

Bir avuç zengine değil, halka yaslanmak

Ama ne olursa olsun, Kürt sorununun temelli çözümü gene de buralarda değildir bana göre.

Bu problemleri kökten çözmek istiyorsanız, zengin olacaksınız zengin!

Yok başka çaresi!

Ancak bu da yetmez. Ayrıca, o zenginliği hakkaniyetle üleşmesini de bileceksiniz.

Bu ülkenin her dört evinden üçünde bin iki yüz liranın altında bir aylık gelirle yaşamaktan kurtulmadıkça, istediğiniz kadar mutabakata varın birbirinizle; onmaz yarası bu halkın.

Çok işler kotardığınızı da biliyorum. Lâkin, hâlâ yoksul bir memleket burası.

Yüzyıllarca kendi hanesine kadarla yetindiği üretimini, pazar için yapmayı daha yeni yeni tanıyor, şunun şurasında.

Turistik bir geziye çıksan bir uçtan bir uca, yiyecek namına içine biraz ekşimikle biraz ot konmuş gözlemeden başka bir şey göremezsin, yollar boyunca.

Domatesin bile ne olduğu doğru dürüst bilinmezken Doğuda daha düne kadar; 1976'da, şark hizmeti yapan batılı aileler için Van ya da Erciş'ten getirilmiş meyve ve sebzelere Ay'dan gelmiş gibi bakarlardı, yöredeki fukaralar.

Yüzyıllardır tahılları kaynatıp kavurarak, kırıp kurutup gevreterek, sadece türevleriyle beslenmiş, haşlak kalmış protein yoksunu nesiller yurdudur burası; unutup da delleneyim demeyesiniz sakın!

Çiftçi oldukları için mi köylüdürler, köylü oldukları için mi çiftçidirler? Bilin bakalım!

Rençperlik, enikonu bir sektör müdür; yoksa doğaya terk edilmişlerin, içinde yitip gittikleri bir yazgı mıdır?

Köylülükten kurtulup verimli çiftçilere dönüşmek, toplum mühendisliğiyle değil ama hükümetlerin düzene sokacakları bir iş olacak yerde, bunun hâllini hayatın vahşet hanesindeki ritimsizliklere bırakmak mı olmalıdır?

Bugün ülkede bakkal dükkânı açmak bile holdinglerin harcı hâline gelmiştir.

Taşeronluk, gelir dağılımını yayan bir özellik taşıyacağı hâlde, bizde bu, işçiyi sömüren bir araç hüviyetindedir.

Toplumdaki sınıfsal evrilme, geçimlik ev ekonomilerinden, açlığı bastırmaya bile yetmeyen ücretleriyle, topyekûn işçileşmeye doğru sürüklenmektedir.

Yüz haneden sadece altı buçuğunun aylık geliri iki bin beş yüz liranın üzerindedir.

Bankalardaki mevduatın yarısı elli binlik mutlu azınlığa, diğer yarısı da çoğu karakalabalık ve baldırı çıplaklardan müteşekkil yetmiş altı milyona aittir.

Değirmenin suyunun nereden geldiği akıllarının işi dahi olmayan sivil-asker bürokrasinin canla başla korudukları bu fiskalistik yapı, asla gerçek bir Pazar Ekonomisi olamaz.

Her ay maaşlarını tıkr tıkr almalarına ve hattâ kendilerine tahsis edilen lojmanlardan, altlarına çekilen otomobillerden ve babalarından miras kâşaneler olarak gördükleri sosyal tesislerden tutun da, hayatlarının hemen her noktasında yedi cetlerine kadar hazineden sübvansede edilmelerine rağmen, gene de bu halk onlara yaranamamıştır.

Liberal değerlere karşı çıkarak homurdanmakta; özgür dünyadan soyutlanmayı marifet zannederek, adeta Kuzey Kore'yle yarış etmektedirler.

Bu yapı değiştirilmeden, ne Kürt sorunu, ne başka bir şey, herhangi bir surette çözümlenebilir!

Çalışmalarınıza karşı değilim ama bunların hepsi de gelip geçici ve pansuman ölçüsünde tedbirlerdir.

Halkın size büyük bir teveccühle verdiği yetkinin mahiyeti, ruhlarından taşan tarihsel özlemleriydi.

Yoksa unuttunuz mu?

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kandil gizlilik mizlilik sallamıyor

Namık Çınar 08.03.2013

Siz İmralı görüşme tutanaklarını basından ve kamuoyundan pürhiddet sakınırken, Kandil'e giden mektubun daha cevabı bile geri gelmeden, **Murat Karayılan** çıktı, ANF'ye verdiği demeçle dünyaya seslenerek, barış sürecinin açıklıkla yürütülmesinde size nazaran 1-0 öne geçti.

“Görüşme metninin sızdırılmış olması, öyle büyük bir facia değildir. Zaten sürecin başında herkes

şeffaflıktan bahsediyordu. Her şey şeffaf gelişecek deniyordu. O zaman bu kadar sert eleştiriler niye? Önder Apo'nun çözüme dair görüşlerinin Türkiye kamuoyuna yansımada bu kadar çok sakınca görülmemeliydi" diyerek açıklıktan yana tavır koyuyor.

Ne Öcalan'dan aldıkları mektubun, ne de ona verdikleri cevabın içeriğine giriyor; ama biz, anlatımındaki vurgulardan ne düşündüklerini çok net anlayabiliyoruz.

Diyor ki, **"Kimse ham hayâl peşinde koşmasın. Kürt sorununun çözümü, Kürt halkının halk olmaktan kaynaklanan doğal haklarının iade edilmesiyle mümkündür.**

Mektubun getirildiği gün hava saldırısı da yaşandı. Hem mektup gönderilmiş, gece yanımıza ulaşacak; hem de aynı gece kapsamlı bir hava saldırısı yapılıyor. Bu durumun ne anlama geldiğini kamuoyunun takdirine bırakıyorum.

Türk devletinin tutumu, demode olmuş havuç-kamçı politikası oluyor ki, bununla herhangi bir sonuç alınması mümkün değildir. Bizim şiddet karşısında hiçbir biçimde boyun eğmemiz ve geri adım atmamız söz konusu olamaz."

CHP ve MHP'ye

"Siz daha ne istiyorsunuz? Savaşmak mı istiyorsunuz? Eğer savaşırsanız, biz de elli yıl daha savaşırız. Siz bizi bitiremezsiniz. PKK'yı ve Kürt halkını bitiremezsiniz. Hiç kimse 21. yy'da yirmi milyonluk Kürt halkını zorla başkalaştıramaz, kendi hakları için mücadele etmekten vazgeçiremez" diye sesleniyor.

Mektup için de, **"Önderliğimiz, sorunu oldukça yaratıcı bir biçimde en uygun kavramlarla ifade ederek, en makûl bir çözüm çerçevesiyle ortaya koymaya çalışmıştır. Önderimiz, Türkiye'nin tamamen demokratik bir cumhuriyete kavuşması perspektifinden hareket ediyor. Çok derinlikli bir yaklaşım söz konusudur.**

Ortada ne var? Ortada TC'nin doksan yıllık sorunu var. Bu sorunu çözmek için önder Apo'nun devlet heyetiyle yaptığı diyaloglar sonucu, şimdi bir çözüm perspektifini netleştirme çabası var.

Bunun için bizlerden görüş istenmiştir. Türk devletinin ise netleşmiş bir projesi yoktur. Önder Apo, her iki tarafın yararına, sürecin çerçevesini çizmeye çalışmaktadır" şeklinde değerlendirmelerde bulunuyor.

İlave ediyor, **"Biz bu barış süreci için kendi açımızdan hazır olacağız.**

AKP hükümetinin yaklaşımlarına ilişkin taşıdığımız kaygılar tümüyle giderilmiş değildir. 'Teröristle mücadele, uzantılarıyla müzakere' çatışmayı besleyen bir politikadır.

İşte bahar geldi. İki hafta sonra gerillanın hareket olanakları oluşacak. Eğer o operasyonlar devam ederse, bu, çatışmaların da devam edeceği anlamına gelir.

Çift taraflı olmadan hiçbir şey yaşama geçmez. Çatışmasızlık olacaksa, çift taraflı olmalıdır."

Çantada keklikmiş gibi durmuyor barış

“Önderliğimizin arkasındayız ama bizim karar almamız öyle kolay değildir. Bunun nedeni, Kürt özgürlük hareketinin ilk kez çok önemli olanakları yakalamış ve kendi özgür çözümünü zorlayacak başarıya giden koşullara sahip bir konjonktüre gelmiş olmasıdır.

Koşulların daha da uygun hâle geldiği bir zamanda birdenbire barışın gündeme girmesi ve PKK’nin buna karar vermesi kolay bir şey olmasa gerek.

PKK bir ilke hareketidir, hemen herkese angaje olmaz.

Bizim karar almamızda etkili olan şey, önderliğimizin çizdiği çerçeve ile analarımızın, şehit ailelerimizin ve halkımızın yüz yıllık rüyası ve beklentileridir.

Süreci, güvenip güvenmeme değil, ‘köklü bir yenilenme’ olarak görmek gerekiyor.

Kesin ve net bir karar için, BDP’lilerin gidip gelmesi yetmez, Öcalan ile doğrudan ilişkiye de ihtiyaç vardır.”

Şimdi bu kendinden emin serinkanlılık karşısında, rast geldiğine köpüren bir Erdoğan tavrı doğru mudur?

Basını susturarak, hem kontrolü zor, hem de yanlış olan bir yolu seçmiştir, Sayın Başbakan.

Bırak, dileyen istediğini yazsın, söylesin.

Darbe süreçlerinin aydınlanmasında ve tasfiyesinde, herkes özgürce yazıp çizmedi mi?

Ne oldu, pekiyi?

Haklı ve doğru yoldaysan, kimse seni köstekleyemez.

Ben bu yazıyı gazeteme geçtiğimde, internet ortamı hariç, yazılı ve görsel medyada buna dair tek satır haber yoktu henüz.

Doğru bir şey mi şimdi, gelinen bu nokta?

Karayılan Kandil’de neler söylüyor; en ünlü televizyon kanalları kalkmış Ayasofya’nın altındaki gizemleri konuşuyorlar.

Ki 560 sene önce de, İstanbul’un aynı Ayasofya’sında **“erkek meleklerin de dişilerinki gibi kanatları olur mu”**yu tartışmışlardı, surlar dövülürken.

Demek bu, kaderinde var o mekânın.

cinarnamik@hotmail.com

Kızgın damdaki mart paşaları

Namık Çınar 11.03.2013

Yarın 12 Mart.

Bizim generallerin, kendi halkı üzerine yürüyerek fütuhata giriştikleri seferlerden birinin daha yıldönümü.

Şaka maka, tam 42 yıl olmuş.

Esasında, bir başka cunta 9 Mart itibariyle darbe yapacakken, 27 Mayıs'tan beri sıkı birer ihtilâlcı olan Kara ve Hava Kuvvetleri Komutanları Faruk Gürler ile Muhsin Batur'un onları son anda satışa getirerek bu berikilere katıldığı; o yüzden de filmin sonunu o ekibin değil de bu ekibin getirdiği; toplumun bağrında ittihatçı gelenekten derlenmiş tecrübelerle yaraların açıldığı ve o faşizmlerini sürdürmeyi daha düne kadar da meziyetten saydıkları, utanılacak bir Türkiye hikâyesidir bu, general sınıfının.

Ordudan atmak suretiyle, işte o cuntacı madrabazlıklarının ceremesini de bana ve benim gibi daha süttten yeni kesilmiş gencecik subaylara ödetmişlerdi, kendi rezilliklerini örtmenin bir yolu olarak.

Yeri gelmişken söylemeliyim ki, 22 yaşında cıva gibi bir teğmenken atılmış olan benim gibilerin travmatik hayatlarına kırk küsur yıl boyunca bir gün olsun oralı dahi olmayan; fakat şimdi, darbeciliğin general sınıfı bakımından devamlılık arz eden kurumsal bir sorun olduğunu görmek ve hazır enselenmişlerken bunun hesabını sormak yerine, birden bire duyarlı kesilerek Silivri'de yatan bugünün cuntacı paşalarına **"istikbâlleri karartıldı"** diye salya sümük ağıt yakanları şiddetle ama şiddetle kınıyorum.

Üstelik bunların en acı geleni de, daha on bir yaşındayken el ele tutuşup birlikte büyüdüğümüz, aynı karavanaya kaşık sallayıp aynı çatıya tüfek çattığımız sınıf arkadaşlarımızın, **"size haksızlık yaptılar"** lâfını bile bizden esirgemişlerken ve hattâ bazen karşılaştığımızda **"aman başımıza bir hâl gelmesin"** kaygısıyla kaldırım dahi değiştirmişlerken, şimdi kalkıp kendilerine böcek gibi davranan o generaller için paralanıp da yolunduklarına şahit olmaktır.

Eğer sağlıklı bir tarih bilinciniz yoksa, çıkışı olmayan yanlış duvarlara merdiven dayarsınız.

Onların başına gelen de budur.

Yazıktır, darbeci paşalar da insan nihayet

Lâkin bana sorarsanız, dramın büyüğü o paşalarınkidir gene de.

Bir sandık limon satmayı ekonomi, demokrasi arayanlardan birkaçını Taksim Meydanı'nda sallandırmayı hukuk, hamaset soslu nutuklar çekmeyi siyaset ve orduievlerinde tango yapmayı da ilerencilik bellemiş bu darbeci cahil cühelâ taifesinin bir düşünsenize hâletiruhiyesini.

"Silahlı Kuvvetler memleketin idaresini ele almıştır" diye, her daim kulaklarında patlayarak yankılanan o tarihî anons...

Bütün atardamarlarını biteviye zonklatan kadim bir teamül...

Ve nöbet sırası tam kendilerine geldi mi, yokuş aşağı kaptırmış üstlerine yürüyen, dayanılmaz oligarşik bir Bizans baskısı...

Ama tabii, hoşnutluk duymayacakları lezzetler değildir bunlar. Konumları ve ileri yaşlarıyla mütenasip, mesleğin onlara bahşettiği dört dörtlük Rus havyarı gibi bir adrenalindir, keyfini çattıkları.

Kendilerini o denli kaptırmışlardır ki, **“paşam sıra sizde”** dense rakı veya briç masasında, kadeh tokuşturmayı yahut oynamayı değil de, ne vakit ihtilâl yapılacağını sorulduğunu anlıyorlardır, neredeyse.

Paşaların dinmek bilmeyen özlemi

Dönem dönem modalar değişiyor, hazlar değişiyor.

Yemesi içmesi, gezmesi tozması...

Kadınların saç modelleri, güzellik anlayışları...

Edaları, nazları, kaprisleri...

Dedikoduları, hevesleri değişiyor.

Erkeklerin boyları posları...

Saçları sakalları...

Giyimleri kuşamları...

Zamparalıkları değişiyor.

Türküler şarkılar, aşklar ayrılıklar...

Sevinçler hüznler değişiyor.

Bre canına yandığım, nasıl bir motivasyonsa, bir tek bunların darbe yapma hevesi değişmiyor.

Kırk yıl öncekiler de, dünküler de, hep aynı arzuyla yanıp tutuşuyorlar.

“Eyvahlar olsun! Darbe yapamazsak bizi kaltaban sanacaklar” diye kıvranıp duruyorlar.

Tıpkı Keşanlı Ali'nin Zilha'sı gibi:

“Böyle mi geçecek ömrüm

Yetti be gaderin cevri

Bana günah değil mi

Neyim eksik (öncekilerden)

Çoğundan ince belim

Hepiciğinden ataşlıyım” tiradıyla sızlanıp yakınıyorlar.

Kendinizi koyun onların yerine. Dram ne kelime, trajedi değil mi şimdi bu?

Sen kalk, darbeci generallerin beğenisini kazanarak kışla subayları arasından özenle seçil ve harp akademisinde de oku.

Ardından, memleketin o karargâhı senin bu karargâhı benim, gittiğin her yerde toplumun nasıl tedip ve terbiye edileceğinin en ince ayrıntısına kadar plânlarını yap.

Badem bıyıklılardan tut da, başını bağlayanlara...

Gözünün üstünde kaşı olanlara...

Doğuştan ifrit olduğun karakalabalıklara kadar hepsini fişle.

Sonra kendin de general ol.

Böylece kırk sene geçsin. Ne o, sonra da gelsin emeklilik.

Masrafa yazık be!

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kısa... kısa...

Namık Çınar 15.03.2013

Bölünme mölünme... Lafügüzaf bunlar.

Alıp başını gidecek de ne yapacak? Erbil'e mi bağlanacak, Bağdat'a mı?

Sen olsan böyle mi yapardın da, bekliyorsun ondan bu aptallığı?

Ama senin amacın, delişmen korkular salıp borazanını öttürmeyi sürdürmektir ki, durum da zaten budur.

Şu açıkça ortadadır:

Bütün mesele, tüm siyasi yetkilerin tarih boyunca merkezin tekelinde toplanarak, en basit kararların bile bürokratik oligarşik bir sınıf tarafından alındığının asıl çile olduğunu artık kavramış olmaktır.

Şimdi önemli olan, bundan kurtulmanın ve biz halkın yerel organlarla bezenerek ve örgütlenerek, bütün o karar alma süreçlerine bundan böyle doğrudan doğruya ve ağırlıklı olarak asıl kendimizin katılacağı hakiki bir demokrasiyi kurup kuramayacak olduğumuzdur.

Şimdilerde gül yüzünü bir kez daha göstermiş bulunan bu şansı kullanabilecek miyiz; yoksa seçerek yetkilendirdiklerimiz, gargaraya getirerek bizi tekrardan buraların kadim hastalığı o meret devletçiliğın labirentlerine mi mahkûm edeceklerdir?

Burada turnusol kâğıdı **“devlet”** kavramıdır. Kim ki, **“devlet... devlet”** diye ishakkuşu gibi ötmeye meyyâldir, işte o bizim için bir daha kendisine mühür verilmeyecek adam demektir.

Sadece Kürt sorununun değil, bütün sorunların çözümündeki kritik eşik budur.

Gerisi palavradır.

Değişim

Bakar mısınız şu çelişkiye!

“**Değişim**”ın sazını elinden, sözünü de dilinden bir an olsun düşürmeyen sözüm ona sol **CHP**, bir taraftan 1920’lerde kalmakta direnirken; diğer taraftaki sağ ise, aynı süreçlerin her konjonktüründe bir başka yorumla, yani toplumsal hayatın değişen her siyasal safhasında **Demokrat Parti, Adalet Partisi, Anavatan Partisi, Refah** ve **AK Parti** gibi yeni kimlikler ve tarifler edinerek, siyasal yolculuğunu yaparken içinden geçtiği iklimlere uyum gösteriyor.

Hadi deyin bakalım, bunlardan hangisi değişimci şimdi, söyler misiniz?

Gülriz Sururi

Geçenlerde televizyonda izledim onu. Gene ne denli güzel, özenli ve teatraldı, onca yaşına rağmen.

Ama o denli de Kemalist, ulusalcı ve gericiydi de, aynı zamanda.

Ne üzüldüm, bilemezsiniz.

Bu kez imbikten geçmiş bir piyes değil, kendi bireysel ezberlerini döktürdüğü kötü bir melodramdı, sergilediği.

Oysa **Keşanlı Ali**’deki Zilha rolüyle ne çok destanlaşmıştı, bir vakitler. Oynadığı o kimliği duyumsadığını, o insanların dünyalarını algıladığını sanırdınız ki, yanılmışız. Meğer her şey ezbermiş sadece. Meğer hiçbir şeyi anlayamamışmış.

**“Sinekli dağ burası
şehre tepeden bakar
ama şehir uzakta
masallardaki kadar.”**

Sinekli’lerin masalı ters yüz edip, iktidar olmalarının adıdır, şimdi beğenmeyip burun kıvrıdığı o AK Parti hâlbuki.

Onca sorunlara ve her türlü eleştiriyi hak etmelerine rağmen, bu gerçek değişmez.

“Gurtarın bizi bu mezbeleden, gurtarın!” diye boşu boşuna haykırarak zaman yitirmiş bu yoksul insanların, nihayet kendi sınıfsallıklarıyla bilinçlenip kendi üslup ve yol-yordamlarıyla ayaklandıkları bir siyasal değişim sürecidir, bu yaşanan.

Evet, burjuva ölçütlerine nispetle kaba saba ve hoyrattırlar. Kaşları kalın, dişleri de şimdilik sarıdır.

Dindardırlar. Kadınları başlarını örter, erkekleri takke takar.

Ama şu saygıdeğerliğe bak ki, generallerin “**Harekât Plânları**”yla biçimlenmeye metelik dahi vermemişlerdir. Bu onları demokrasiye götüreceğ tek onurlu yoldur. Demokrasi ise dişi de temizler, ruhu da temizler. İnsanı insan yapar.

Gülriş Sururi bu sosyopolitik analizi yapamayanlar sınıfından olup, o yüzden de tıpkı onlar gibi gericidir.

Sızıntı

Bir meselenin üstünde gereğinden fazla durulunca, “**Kedi kışını yara sanmış, yalaya yalaya yara yapmış**” derdi, Babaannem.

şu “**tutanak sızdırma vak’ası**” bir türlü dinmek bilmiyor çünkü.

Gazeteciliği gazetecilerin harcamaya kalkmaları da, hiç yakışık alır bir tutum değil üstelik.

Hem “**dördüncü kuvvetiz**” diyeceksiniz, hem de kendinizi, payandası olmakta bir beis görmediğiniz yürütmeden bağımsız tutmayacaksınız.

Başbakan sizi gözlüyor ama sadece o değil ki, pek bir korktuğunuzu söylediğiniz Allah da gözlüyor.

Kılıçdaroğlu

Kılıçdaroğlu’nun en sık yinelediği bir argüman da, “**darbelerden en çok CHP’nin zarar görmüş olduğu**”dur.

O zaman darbecilere ne diye kol-kanat geriyorsun ki?

Eğer darbeciler en çok sana zarar verdilerse, yakalarına en fazla senin yapışman gerekmez mi?

Ya da şöyle sorayım:

Yahu arkadaş! Sen bizi neden bu kadar çok aptal yerine koyuyorsun?

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Paspastaki Atatürk

Namık Çınar 18.03.2013

şu sıralarda birbirlerinin değer yargılarını yahut simgelerini ayaklar altına almak, biliyorsunuz kimileri için pek moda.

Bizim gazetenin yazarlarından **Roni Margulies** de geçen haftaki yazılarından birini, Atatürk resimli bir duvar halısını giriş kapısının önüne paspas yapan bir evin benzer şekildeki öyküsüne ayırmıştı.

Hattâ yetinmeyip bir de fotoğraf eklemiş, o paspasla ilgili sübjektif tahayyüllere fırsat da bırakmamıştı.

O yüzden, yapılanın bal gibi provokatif bir amaç taşıdığı açıkça belli oluyordu.

Zaten durumu bir şekilde öğrenen **Atatürkçü Düşünce Derneği** üyeleri de derhâl harekete geçmişler, soluğu o evin önünde almışlardı.

Bence artık burada önemli olan, tarafların sergiledikleri bu tür ilkel itiş kakışlar karşısında, şimdi bizim nasıl bir tavır alacak olduğumuzdur.

Ben, ilkokuldan sonra gittiğim Selimiye Askerî Ortaokulu, Kuleli ve Erzincan Askerî Liseleri, Kara Harp Okulu ve Piyade Okulu gibi, Kemalist ideolojinin en sıkı tezgâhlarından geçmiş bir adamım.

Hani bilirsiniz; okullardaki bayram ve anma törenlerinde Atatürkçü şiirleri kürsülere çıkıp hüngür hüngür ağlayarak okuyan edebiyat heveslilerindendim, bir de üstelik.

Mustafa Kemal'i herkeslerden önce duyumsayıp da seven, öğrenmek için onu anlatan kitaplara yumulan en erkencilerden birisiydim. Emsallerim çember çevirip uzuneşek oynarlarken, ben bir köşede Atatürk okuyordum.

Ne ki, bütün o doğru bildiklerim, bir sürü yanlışlar içeren resmî bir paradigmanın bilincimdeki çöküşüne kadar sürebilmişti ancak.

Çünkü tanıyıp sevdiğim o Mustafa Kemal, resmî ideolojinin dışına çıkıp da ilk gençliğimden itibaren yeniden sorgulamaya girişeceğim tarihin sayfaları arasında beliren bir başka Mustafa Kemal'le yer değiştirecek; yazık ki **“o güzelim askersel kurtuluşu bize armağan etmesine karşın, devir teslim aldığı Anadolu’nun demokrasiye gebe fidesini sulamayı akıl edecek yerde, önder eksenli ve askersel sistemli bir modeli dayatarak, halkın içselliğinden doğup gelişecek demokratik sivil siyasal sürecin önünü tıkayan”** bu yeni görüngüsüyle olumsuz bir figüre dönüşecektir.

Eleştirmek ve sövmek

O nedenle de, ne zaman bu ülkenin sistem analizini yapacak olsam, karşıma mutlaka Atatürk'ün çıkacak olduğunu iyi bilirim. İçim bir daüssıla hüznüyle cız etse de, onu eleştirmekten geri durmam ve kaçınmam.

Ama küfre ve hakarete gelince, orada biraz durun bakalım, derim.

Sadece Atatürk'e değil, bir toplumda her türdeki düşünce akımını temsil eden sembollere hakaret etmek, sövmek, onları alay konusu yapmak sapkınlık değilse, nedir Allah aşkına?

Erdemli birine yakışan bir tavır olabilir mi bu hiç? Hangi hastalıklı öfkenin dürtüsü bu denli saygısızlık noktasına getirir, bir adamı?

Eleştirmekle küfür etmek aynı kapıya mı çıkar?

Karşı oldukları düşüncelerini doğru dürüst anlatmak dururken, muhataplarını incitmek uğruna birbirlerinin değer verdiği sembolleri ayaklar altına alarak ifade etmeyi seçen insanların ülkesi olmaktan ne vakit vazgeçecek burası?

Bu tür insanların o çağdışı niyetlerini tasvip etmenin, böylelerine arka çıkmanın var mıdır iler tutar bir tarafı?

Kaldı ki bu yolu seçenler, hem işin ciddiyetini yok edip, hem de eleştirme hak ve meşruiyetini zedelemeyiz mi, ayrıca da?

Amaçtan uzaklaşan kışkırtıcı bir tavır, toplumdaki düşmanlaşmayı bileylemez de ne yapar?

Atatürk'ün portresini evinin dış kapısına paspas yapan bir meczup, ne denli adamdan sayılır, dersiniz?

Belli ki muarızlarının ritmiyle aynı dalga boyunda buluşan ruh hâllerıyla, Atatürk'e tapınç noktasında yaklaşan ADD üyeleri de, meseleyi ele alışları bakımından nasıl bir aklın ürünü sayılmalıdırlar?

Deliyle deli mi olunmalıdır?

Ben bu yazıyı Roni Margulies'e cevap olsun diye yazmadım. Zaten anlattığım da o olmadı. İşin hiç orasında durmuyorum.

İsteyen istediğini düşünür ve yazar, bana göre. Hiç kimse de keyfinin kâhyası değildir onun.

Ama aynı eleştirel alanda kalem oynatırken, birdenbire çok farklı yerlere doğru savrulmak sözkonusu olduğunda, buna açıklık getirmek de farzmiş gibi gelir bana.

Bazen her koyun kendi bacağından asılmaz. Birinin söyledikleri, yanı başında benzer lâfları edenleri de etkiler.

Böyle hâllerde susar da şerh koymazsan, kendi bakımından zımni bir kabulün çukuruna düşme olasılığın vardır.

Kulağının dibinde söylenmiş sana aykırı gelen bir şeye duyarsız kalmak, duyarlı olduğun hususlardaki inandırıcılığını da zayıflatır.

Ben epeyi zamandan beridir Kemalist değilim. Ama ona sövülmesine de seyirci kalamam. Tepki gösteririm.

Buna yol açan Kemalist genlerimin galebe çalması değil, varsa eğer bir yudumcuk erdemli yanımdır sadece. İnsan yanımdır.

O kadar!

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

PKK ile barışırken, darbecilerle husumet sürebilir mi

Namık Çınar 22.03.2013

Hadi gelin bugün, şu baldıran zehrinden bir bardak daha doldurup önümüze koymanın gerekip gerekmediği konusunda dertleşelim sizinle biraz.

Kırk-elli bin insanın ölmesi başta olmak üzere, çok şeyin yitip gitmesine sebep olan bir suç örgütüyle barışırken, kan tükürüp kızılılık şerbeti içtim demenin ne denli zor olduğunu, doğrusu ben de kabul ederim.

Bu kavgayı durdurmanın, çoğu şeyin üstüne sünger çekmekten geçeceği çok açık.

Ne ki, kâbuslardan kurtulmak üzere kar gibi beyaz bir sayfa açacaksanız, bu savaş ilişkilerinin hem bir başka sorunlusu hem de yaralı olan askerî kanadı es geçebilecek misiniz?

Bu coğrafyada bir barış tesis edecekseniz, bütüncül bir tavır içinde olmanız gerekmez mi?

Falanca kesime böyle, filanca kesime de şöyle davranarak yürür mü bu iş?

Barışın mantığı bakımından, bir tarafta otuz yılın teröristleriyle sulh olur iken, diğer tarafta bu ülkenin mahkemelerinde aynı anda başkalarını terör örgütü kurmakla suçlayarak, nasıl sürdüreceksiniz yargılanmalarını?

PKK kendine özgü ulvi gerekçelere dayandırabilir şiddet başvurusunu.

Fakat yaşam görecelikler harmanıdır; herkes bir çeşit yücelik buluverir ararsa, hayatı allak bullak edercesine bir yaba ile savururken.

O yüzden ordu da, bunu durdurmak için karşıt bir tavır geliştirdiğini söylerse, ne olacak o zaman?

Devletin, savaşırken bile hukukun içinde kalması gerektiği eski bir söylemdir; bilmez miyiz. Ama kim yerine getirmiş bunu şimdiye kadar, var mı gören; erdeme, akıl ve izana var mı rastlayan?

Hayvansı diyemiyorum, çünkü hayvana hakaret olur; hangi kesim bakımından olursa olsun, insanlığın delilik hâlidir savaş.

Bu rezillikte birini unutmaya hazırlanırken, diğer kesimi tutamazsınız hafızanızda.

Kaldı ki son tahlilde, ikisi de sizsinizdir zaten.

Bu sulhu sadece ölenler üzerinden değil, hayatta kalanlar üzerinden de okumaya çalışmalısınız. Elleri birbirine değecek olan onlar çünkü sokaklarda.

Yitirdiklerinizi silip atın demiyorum, ama toprağa gömdüğünüz gibi yüreğinize de gömmeyi becererek; ölümler üzerinden değil, yaşamlar üzerinden çıkmalısınız yola, gene de asıl.

Veriler değişmişse, sonuçlar da değişir

Bana sorarsanız, artık generalleri de bırakmanın zamanı geldi, derim ben.

Ergenekonculuğun ve darbeciliğin son otuz seneki tırmanışında, hiç mi parmağı yok bu iç savaşın?

Aynı sorunlar yumağının birbirlerini üreten birer parçası değil miydi bunlar?

Daha ne o zaman?

Nerede başlayıp nerede bittikleri birbirine karışmış tüm sorunları, barış sürecinin kapsamına hep birlikte almayıp da ne yapacaksınız?

Ta başından beri benim derdim Türkiye'nin reformları olmuştu hep. Lâkin bu memleketin, eskiliklere aşkla bağlı bir düzende direndiği için geldi başına, ne geldiyse. Ve bunlardan beslenerek büyüdü ve gelişti, PKK da, militarist zihniyetli ordu da.

Şimdi siz, kötünün iyisinden yana mı olacaksınız, onları yarıştıracak?

Hangisi daha kötü pekiyi? O mu, bu mu ve kime göre?

Ben de biliyorum yargılanan subayların ve özellikle de üst generallerin suçlu olduklarını. Ama bugün barışmaya kalktığınız kimseler masum mu ki?

Bunu yüzünüze vurmak için söylemiyorum. Dedim ya, haklısınız; başka bir çare de görünmüyor, bu dertlerden kurtulmak için.

Sakin geriye adım atayım da demeyin. Tam tersine, kapsamını genişletin.

Eğer kimileri bakımından suçun ve masumiyetin aranmadığı yeni bir safhaya geçiyorsanız, bunu artık herkese teşmil etmek gibi bir yükünüz var demektir. Benim anlatmaya çalıştığım bu.

Zira PKK ile barış, verilerin değiştiği yeni bir duruma geçmekte olduğumuza işarettir. Eski verilerin söylemleri, bana göre artık geçerliliğini yitirmiş sayılmalıdır.

Masanın üstündeki her şeyin ama her şeyin, şimdi yeniden ele alınması gereği doğmuş ve vakti gelmiştir.

Bundan korkmamak lâzımdır.

Çünkü siz, yapılması gerekenleri yapmadınız. Bütün problemleri, daha da çetrefil hâle sokan sorunlu bir yargının kucağına bırakmakla yetindiniz.

Reformlar hususunda, sanki cebinizde akrep vardı.

Orduya, yargıya ve bir sürü köhneliğe reformcu düzenlemelerle çeki düzen verecek yerde, yüreğinizi soğutmaya yalnızca generalleri hapse atmakla gidermeyi seçtiniz. Küçük rütbedekilerle uğraşmak ise başlı başına bir hataydı. Bunu yeni yapılanmalarla birlikte götürseydiniz, o zaman belki meşruluğuna da diyecek yoktu.

Ama öyle yapmadınız. Sorun teşhiste değil, tedavideydi. Bu ülkenin ordusu darbeciydi ve halkının üzerinde siyasal bir egemenlik kurmuştu. Siz buna kocakarı merhemi olsun sürmediniz.

Eski yapı aynen kalacak olduktan sonra, neye yarar yaşlı yaşlı adamların hapislerde çürümesi?

Gerçekten demokrasi nasıl olacak, ordu nasıl olacak, yargı nasıl olacak, gelin bunları konuşalım her şeyden önce.

Uygulamalarınızdaki yanlışlıklarla orduyu yaraladınız. Şimdi onu böyle bırakamazsınız.

Ya gözünüzü kırpmayın, tetikte durarak geceleri; ya da fırsattır, bırakın onları da dışarı.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Helâl olsun Öcalan'a, büyük adammış

Namık Çınar 25.03.2013

İyi ki asmamışsınız, yoksa ne yapardık? O olmasa imiş, yanmıştık demek ki. Kürt meselesinin çözümünü, son on dört yılını tecritte geçirmiş bir adamın hâlâ iki dudağı arasından ummak, **“yetmiş altı milyonluk Türkiye’nin Türk’üyle Kürt’üyle nasıl bir çaresizliğidir acaba”**, diye sorsam şimdi, kimileri barıştan rahatsız olduğumu ileri sürerek anlayamayacağım bir tutumla üstüme yürüyeceklerdir. İyisi mi, sormayayım bari.

Bakarsınız ben yanıliyorumdur gerçekten. Buranın sosyopolitiği, toplumbilimsel veriler ışığında değil de, yalnızca aşiret barışı yöntemleriyle yürüyebiliyordur belki de.

Tarihsel süreçlerde biçimlenmiş henüz kimsenin tatmadığı yeni değerlerin ve reformist içeriklerin yerini, birkaç adamın ağzının içine bakmak alıyordur; belli mi olur?

Hele bir de, **Ayşen Gruda**’nın başkanlık edeceği âkil adamlardan kurulu bir heyetin davullar zurnalar eşliğinde halaya durması da sağlanırsa, mizansenin **“oldu da bitti, maşallah”** zılgılarıyla tamamına erdirilmesine ben bile kani olacağım neredeyse.

Ne ki, bütün bu çileli süreç iki satırlık bir mektuba bakıyordu ise, ne diye yazdırmadıydınız on şu kadar senedir böylese?

Niyetim hafife almak değil ama...

Söylenene bakılırsa, üstelik ortada herhangi bir taahhüt dahi yokken; iblislerin emriyle otuz senedir birbirlerine boğazlatarak kırk elli bin gencin canını almış olan bu toplum, bir gün birdenbire çark eder de mekleşebilir mi aniden?

Bu kadar kolay görünmesi korkutmuyor mu sizi de, her şey hâllolmuşçasına ve her yer sanki düğün bayrammış gibi.

Bunu sorgulamaya yeltenen bir adam, eğer bir de **“ancien regime”**in unsurlarından değilse, hak ediyor mu savaş yanlısı olarak görülmeyi? Yoksa, osuruktan tayyare saydığı ilişkilere kuşkuyla baktığı için, gerçek barışa gözü gibi titremek isteyen birisi mi var karşınızda?

Gülmek için ağız birliği etmek, yeter mi ki, ağıtları çevirmeye nükteye?

Hep beraber zıplamak nasıl yetmezse sarsmaya yeri, hep beraber güler gibi yapmak da boğmaz ortalığı sevince. Bunun için elinizde iler tutar projeler olması gerekmez mi?

Tabii ki ben de istiyorum o barışı. En az sizinki kadar hem de.

Manyak mıyım da istemeyeyim?

Ama benim anlayışım farklı sizlerden. N’apayım şimdi, çoğunuz gibi numara mı?

Teolojik bir yaklaşım değil midir, **“ol”** denince **“olunmak”**? Maddi hayat ise başka türlü emekler istemez mi,

bir şeyi “oldurmaya”?

“Silahlı mücadele devri bitmiş, siyasal mücadele süreci başlamıştır”, diyor Öcalan. Tamam, çok güzel!

Peki, yasalar mı değişti, özgürlükler mi geldi? Ya da böyle olacağına dair somut işaretler mi var?

Yoksa, “herkes sesini kıssın, benim öngöreceğim kadarlık hayatlarla yetineceksiniz” demeye meyyâl şark usulü bir otoriterlik mi sözkonusu?

Ya teperse geriye?

Hiç mi olasılığı yok bunun?

Ya yeşeren bunca umut, sağlam bir demokratikleşme projesine dayanmıyorsa, ne yaparız o zaman?

Korkutmuyor mu bu sizi?

Eğer öyle olursa diye kaygılanarak, sormayacak soruşturmayacak denetlemeyecek miyiz biz bu hükümeti?

Çoğu şey tıkırında görünse bile, Erdoğan’a biadin bu denli yoğun olduğu o koşullar, başlı başına bir problem kaynağı gibi gelmiyor mu size de?

Sorunların sınıfsallığını görememek...

Nereden çıkarıyorsunuz Erdoğan’ın tüm politikalarının doğru yolda seyrettiğini?

Yüz altmış bin kişiyi çalıştırarak seksen milyar dolar ciro yapan otuz kadar kalantör işadamını uçağına doldurup da ülke ülke dolaştırarak onlara birer partner arayacağı ekonomik bir model miydi tüm özleminiz?

Çocuk sayısını da üçten beşe yükseltmesine bakılırsa, Çin ve Hint’ten sonraki karın tokluğuna çalışan en ucuz emek deposu ülke yapmayı kafasına koymas mıdır acaba size çekici gelen?

Siz olmadık kavgaların içdiş keyfini sürdürürken, bir fincan kahve dahi içecek olsanız, “marka manyağı” modunda bir şartlanmışlıkla, binlerce dükkânı olan bir markanın kapısında alıyorsunuz soluğu.

Bir gömlek yahut bir ceket bile artık mahir ellerin çeşitliliği arasından seçilemiyor.

Ülkenin dağı taşı AVM’lerle dolup taşmasına rağmen, bütün dükkânlar yüz kişinin tekeline toplanıyor.

Köftecilikte dahi, seksen dükkânınız yoksa, ayakta kalamayıp tasfiye ediliyorsunuz.

Hepimiz, eğer şanslıysak işçileşip, ya da daha fazlası işsizleşip, giderek yoksullaşıyoruz.

İşte Türkiye, gerçek hayatın çağdaş demokratik hak ve özgürlük mücadelelerine ayıracağı bilinç ve enerjisini, dünyanın periferik toplumlarında oldum bittim varolan ırk din ve mezhep gibi kadim değerler uğruna

tüketmekte, yaşamsal sorunlarının nedenselliğini bu anakronik mecralarda aramaktadır.

Yeter, asıl bu aymazlık bitsin artık!

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Başbakan'ın Kürt çözümü Osmanlı'ninki ile aynı

Namık Çınar 29.03.2013

Belki de sorunu yanlış yerden ele alarak tartışıyoruzdur; ne dersiniz?

Ayrışmanın adını, **barışı isteyenler ve istemeyenler** olarak değil de, **barış için sarıh bir proje arayanlarla aramayanlar** şeklinde koymak gerekiyordur belki de.

En azından, benim için böyle bu.

Esasında bana göre, asıl yapılması gereken Türkiye'nin reformist programlarla demokratikleşmesi olmak iken, böyle yapmayıp onun yerine, toplumun belleğine kötü anılar zerk etmiş bir terör örgütü ile, üstelik içeriği de gizli tutulan pazarlığa dayalı birtakım anlaşmalar tesis etmeyi yeğlemek ne derece doğrudur; düşünmek gerekmez mi azıcık?

Hiçbir reformcu taahhüt yok, ama ikinci cümlesi bile telâffuz edilmeyen **çözüm süreci** diye bir lâf var, ortalıkta sadece.

Herkes havaya girmiş; kimsenin gözü başka bir şey görmez olmuş.

Öcalan'ın, **Kandil**'in ve **BDP**'nin zafer sarhoşluğu içerisinde zil takıp oynamalarına bakılırsa, ya hiçbir şey vaat etmediğini belirten Başbakan yalan söylüyor; ya da Kürtler kafayı yemişler, hiçbir şey istemeden göbek atarak silah bırakıyorlar.

Hiçbir şey istemediklerine göre, o vakit neyin anlaşmasını yapıyorlar?

Tek taraflı olarak çekilirsin, olur biter.

Askerî birliğinki çekilme ise, PKK'ninki çekip gitmedir

Hem bu ne menem bir çekilmedir ki, kasım ayını filan bulabilirmiş.

Çekilme, muharebe usullerinin en hızla yapılanıdır. Arazide tutunamayıp bozguna uğramamak ve kaçma psikolojisine kapılmamak için derhâl gerçekleştirilen bir muharebe şeklidir. Yani çabukluk esastır.

Duyan da sanki tankları, topları ve ağırlıkları var da, enikonu bir birlik çekilmesi zannedecek.

Niyeti olan yirmi dört saatte çekilir de, kimsenin ruhu bile duymaz oysa. Nihayetinde bin beş yüz- iki bin kişi değil mi bu? Erdoğan da zaten her tarafı duble yol yaptı. Binerler üçerli beşerli Çayırağası Turizm otobüslerine, Van Gölü Turizmlere, vs. Anadolu'nun yoğun yolcu trafiği içinde kaybolur giderler. Böylece doooru sınır kentlerine, oralardan da Kandil'e. Yapmadıkları şey mi ki?

Ne ki, tilkilik başkaysa mazeretler de başkadır.

Sakin kimse saptırmasin; Kürtler haklarını elde edecekler diye değil, edemeyecekler diye bir kaygıdır, bu benimkisi.

Zira **demokratikleşme meyvelerinin** adresi **Kürt halkı** olacakken, **anlaşma meyvelerinin** adresi şimdi artık doğrudan doğruya **PKK** olacaktır.

Oysa demokrasinin tadına varacak olan Kürt halkı, PKK'ya yüz vermeyip onu marjinalleştirerek iskartaya çıkarabilirdi.

Osmanlı aşiret beyleriyle anlaşırdı. Kürtlerdeki şu kadere bakın ki, Erdoğan da PKK ile anlaşarak aynı geleneği sürdürmüş oldu.

Böyle düşünmemin tonla nedeni var:

Bir tanesi, çağın olmazsa olmazı temel hak ve özgürlüklerin, tüm toplumun katılımıyla ve gözü önünde, ancak ortak bir rıza ile gerçekleşebileceğine; el altından pazarlıklarla yapılmaya kalkılanın ise ölü doğacağına olan inancımıdır.

Bir diğeri de, sürecin, aleniyet içinde yürümediği için kimin ne söylediği ve diğerrinin de bundan ne anladığının pek belli olmadığıdır.

Erdoğan'ın **kültürel haklar** konusunda bile yaklaşımları sınırlı iken, PKK bakımından konunun **siyasal haklar** boyutunda görülmesi birbiriyle bağdaşır şeyler midir ki?

Bir başkası, ilişkilerin derinliklerinde tarafların için için yanan ırksal ya da dinsel Türk ve Kürt milliyetçilikleri yatarken, o barışma sağlanabilir mi?

Kaldı ki, Kürt milliyetçileri bayram yapıyor, Türk milliyetçileri de dövünüyorsa, orada bir yanlışlık var demektir.

Öyle **analar ağlamasın** falan diyerek de kimse kimseyi kandırmasın.

Devletler de, paramiliter örgütler de, duygu nedir bilmezler. Bunlar söylenir ama politikalar hiçbir şekilde bunların üzerine inşa edilmez.

Analara acıyacak adam, terör yüzünden toprağa düşenlerin miktarıyla âdetâ yarışır noktaya gelmiş **kışla intiharlarına** kafasını kaldırıp da şöyle bir bakmaz mı? O çocukların anaları ana değil mi?

Süreci sorgularsak tılsımı mı kaçır

Böyle sert söylemem boşuna değil benim. Okuyanı sarssın; becerebiliyorsam da kendine getirsin.

Onca soruna ve eksiğe rağmen, Erdoğan'ın Türkiye siyasasında seçeneksiz bir konumda olduğunu ben de görüyorum. Dışladığım bir adam da değil üstelik.

Ama her şeyi kontrolü altına almak isterken, hiç kimsenin kontrolüne tahammül edemiyor.

PKK'nın ilk işi, kafalarında süreçle ilgili soru işareti olanları ikna etmeye başlamak oldu.

Erdoğan ise tam tersini yapıyor. Ne muhalefet bıraktı, ne medya; hepsini kırıp geçiriyor.

Örneğin şu **âkil adamlar heyetini** bile, kendi yaptıklarının propagandasını kamuoyuna yansıtacak isimleri yan yana getirmek olarak anlıyor.

Sözde sivil toplumun özgür sesiymiş gibi lanse ederek, şimdi o isimleri bizzat seçip devletleştirmeye ve resmileştirmeye karar verdi.

O yüzden alkıştan çok denetlenmeye ve eleştirilmeye ihtiyacı var.

Ona iyilik bile buradan geçiyor.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kürt sorunu milliyetçilik temelinde gelişiyor

Namık Çınar 01.04.2013

PKK ile masaya oturmak bile buna bir işarettir.

Bir insanın, soy-sop gibi doğuştan gelen, inanç gibi sonradan edinilen içsel aidiyetlerini, temel hak ve özgürlüklerini geliştirerek elde etmesi ile, milliyetçileşerek elde etmesi farklı şeylerdir ve farklı sonuçlar doğurur.

Birincisiyle AB dünyasının, ikincisiyle de Balkanlaşmanın kapılarına varılır.

Ben hanidir, bu ülkenin demokratikleşecek yerde iyice yoğunlaşan ırk, din ve mezhep söylemleriyle körüklenen ayrıksılıklarının öne çıkarıldığını ve bu ikincinin önünde durup o kapının zorlandığını düşünmeye başladığımı söyleyebilirim.

Meselâ, epeyi zamandır çatışan Türk ve Kürt milliyetçiliklerinin birbirleriyle yaptıkları mücadelelerini artık silahla değil de siyasetle sürdürmelerini önermek mi barışçıldır, yoksa temel hak ve özgürlükleri bütün sonuçlarıyla tanımak mı?

Silahla da olsa Türk-Kürt ayrımı, silahsız da olsa Türk-Kürt ayrımı, çözüm müdür?

Oysa uygarlığın ileri dünyalarında ırk din ve mezhep gibi aidiyetler, kişinin kendisine sıkı sıkıya bağlı haklarından sayılıp, diğer insanlara dayatıp sirayet ettiremeyeceği kendi özgürlük alanındaki özeli ve başkalarına taşıramayacağı mahremiyetleri kapsamındaki çok öznel değerleridir.

Günümüz saygıdeğer toplumlarından sayılmak bağlamında, artık bunlar tarihin derinliklerinde kalmış tasnif ve ayrışma biçimlerinin parametreleridir.

O yüzdendir ki, Batı'daki herhangi bir kimseye ırkı, milliyeti ve vicdanî inancı konularında soru sormak bile ayıp kaçır.

Bir milliyetçilik, diğer milliyetçiliği döverse kim haklı sayılır

Bizde ise herkes klânını aramaya çıkmış, şenlikler yapmaktadır.

Hâlbuki, Kürt kimliğinin milli bir bilince erişmesi dahi milliyetçi bir söylemdir.

Bu söylemlerle Türk milliyetçiliğinin karşısına çıkmak, Kürtleri de ideolojik bir milliyetçilik hastalığına sevk eder.

Türk milliyetçiliğinden iktisat yapılarak, Kürt milliyetçiliğine yer açılmaz.

Milliyetçi bir ideoloji, başka bir milliyetçi ideolojiyi eleştirirken; ortama mağdurluk dilinin o kendine has tütsüsü sindi diye masumiyet kazanmış olmaz.

Türk milliyetçiliği ancak milliyetçilik içermeyen bir ruh ve bilinçle sıygaya çekilirse, meşru olunur.

Bizim, Kürt sorunu gibi adlandırmalarımız bile milliyetçi bir dil alışkanlığımızdan gelmektedir.

Çünkü bütün bu sorunlar, insan haklarına dair meselelerdir.

Mazlumluktan kurtulmak isteyen milliyetçi bilinçle, zalimlik eden milliyetçi bilinç arasındaki yegâne fark, birinin diğerine imrenip özenmesinden ibarettir.

Türk milliyetçiliği ile mücadele için izlenecek en sağlıklı yol, insan hakları yolu olmalıdır.

Türk milliyetçiliği bir başka milliyetçiliğin gelişimi üzerinden hırpalanıyorsa, buradan bir çözüm üremez.

Milliyetçilikler, biri diğerine göre iyi ya da kötü, yahut haklı ya da haksız diyerek ele alınmazlar.

Türk milliyetçiliğinin baskıcı, horlayıcı ve asimilasyoncu kalıtlarının telâfisi, o zulümlere uğramış etnilerin de aynı tarzda serpilip gelişmeleriyle değil, insan haklarıyla ilintilendirilerek kurtulmalarıyla olmalıdır.

Türk milliyetçiliğinin ürettiği sayısız antidemokratik sorunu Kürt milliyetçiliği penceresinden bakarak değerlendirmek, sadece kadim yanlışının yeni bir versiyonuna hizmet etmeye yarar.

Kürt ulusalcılığının dürtüsüyle anadilde eğitim istemek ile bir insan hakkı olarak anadilde eğitim istemek, ne aynı şeydir, ne de aynı kapıya çıkar.

Türk ulusalcılığının dürtüsüyle anadilde eğitim vermemek ile bir insan hakkı olarak anadilde eğitim vermemek ise, aynı şeylerdir ve aynı kapıya çıkar.

İsviçre'nin eyaletlerine Almanca, Fransızca ve İtalyanca konuşulan kantonlar mı deriz; yoksa oranın ahalisine İsviçre'nin Almanları, Fransızları ve İtalyanları mı deriz?

Eğer onlara İsviçre'nin Almanları, Fransızları ve İtalyanları dersek; pekiyi, İsviçreli kimlerdir o zaman?

Neden her şeyi açıkça konuşmuyoruz? Böyle yapınca görünmez olup, sorun kalkıyor mu ortadan?

AKP on bir yıllık iktidarında, doksan yıllık sorunlarımızın bütününde ve özellikle de 12 Eylül düzeninin tüm kurumları ve mevzuatları ölçeğinde; örneğin anayasada, partiler ve seçim kanunlarında, MGK'da, YÖK'te, çift başlı yargıda, diyanette, ordu reformunda, tüm temel hak ve özgürlüklerde nasıl bir yol izledi ise, Kürt sorununun çözümünde de benzer bir yolu izliyor.

Eğer çoğu yapılmayanlardan oluşan, not düşecek yer kalmamış bu listeyi beğeniyor iseniz, bu sizin bileceğiniz bir iştir.

Köklü değişimlerden mi, yoksa biraz ordan biraz burdan, ama asla demokratikmiş gibi gözükmeyen ve Doğu despotizmlerine öykünerek devşirilmiş Hakanlıklardan mı yanasınız; bu çıkacak ortaya.

Merak etmeyin hiçbir şey vermiyoruz, diyorlar,

Sorun da bu zaten:

Hiçbir şey vermemek!

Temel hak ve özgürlüklerini tanımazsanız herkesin, debelenmeyin boşuna. Ne yapsanız da çıkmaz burnunuz, o savaşın içinden.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erdoğan'la Öcalan nereye bakıyorlar

Namık Çınar 05.04.2013

Bence öyle dil sürçmesiymiş falan diyerek geçiştirilecek gibi gözüküyor, Başbakan'ın sözleri.

Tam tersine, ipuçlarını alıştırma alıştırma vermek isteyeceği nihai projesinin, şimdilik bu kadarla yetindiği baklalarındır, ağzından o dökülenler.

Türkiye'deki **yedi coğrafi bölgenin**, **yedi siyasi bölge** olarak da tanımlanabileceğini bilinçle sarf ediyor; hattâ bir taraftan yavaş yavaş hazmedilmeye başlanması için de, bütün kontrolü elinde tutarak oluşturduğu şu ünlü **Âkil İnsanlar Heyeti**'ni bile, gene o yedi siyasi bölge bazlı anlayışla tertipleyerek görevlendiriyor.

Erdoğan, doksan yıllık **I. Cumhuriyet**'in katı lâikçi Kemalist işlevini tamamlamış olduğuna kanaat getirmekle beraber, devamında çağa yaraşır bir **Demokratik Cumhuriyet** safhasına geçmek yerine, belli ki Osmanlı'yla bağın koptuğu yerden başlanacak şekilde, temel belirleyenin yeniden **İslâmiyet** olacağı, mazideki o bildik düzeni özlüyor ve tasarlıyor.

Bu düzenin eskisi gibi sürmeyeceğinden hiç kuşku yok. Hattâ coğrafi bölgelerin yeni birer **ademimerkeziyet** alanları olarak ele alınmalarında da beis yok.

Ne ki Erdoğan meselelere bu gözlüklerle bakmıyor. O, otoriter ve çok merkeziyetçi bir kişiliğe sahip, her şeyden önce.

Kaldı ki, eyaletlerden dem vurmasının pek öyle kıymeti harbiyesi de yok zaten.

Osmanlı'da idari yapı **Eyalet Sistemi** olmakla birlikte, siyasal yönetimin belirleyeni gene de **merkeziyetçilik** idi.

Osmanlı'da hiçbir vakit **ademimerkeziyet** ilkesi egemen olmamıştır.

Ademimerkeziyetçilik demek, yerel siyasal güçlerin, merkezî siyasetin tekeli kırarak, siyasal karar alma süreçlerine onunla eşit olacak şekilde katılmaları demektir.

Bu hâl, ne Osmanlı'da sözkonusuydu; ne de Erdoğan'ın **Gelecek Plânları**nda mevcuttur.

Tabii Erdoğan, bir ara heveslenerek içine girmek için bir hayli güç sarfettiği, ancak sonraları içine düştüğü konjonktürel krizleri nedeniyle artık ondan pratik yararlar ummanın yersiz olacağı gerekçesiyle vazgeçip soğuduğu AB projesinden de hırs ve ilham kapıyor.

Hiç kuşku yok ki, aldığı İslâmî eğitim ve terbiye onun hayat felsefesinin temelini oluşturduğundan ve politikayı dahi **Allah rızası için** yaptığından hareketle; insan topluluklarını en iyi derleyip toparlayan faktörün **din mefkûresi** olduğu, işte bu nedenle İslâm âlemini aynı şemsiye altında yeniden biraraya getirmenin Allah'a kulluk etmede son nokta sayılacağı, denebilir ki onun yaşamsal şiarıdır.

Lâkin gözleri bağlı olduğu için, İslâm ülkelerinin dinden uzaklaştıkları için değil, tersine, bin üç yüz senedir içinde yüzdükleri din ve mezhep ölçekli yapılanmalar yüzünden paramparça olduklarını ve o nedenle çağın dışında kaldıklarını görememektedir.

Göremediği diğer bir şey de, doksan yıllık I. Cumhuriyet'in onca sorunlu, parçalayıcı, ayrıştırıcı ve katı laikçi yapısına rağmen, siyasal hayat tarzının ve demokrasi çitasının diğer İslâm ülkelerine nazaran bir miktar daha yukarıda seyretmesi, toplumsal ikliminin dinden neşet etmeyen oksijeni sayesinde.

Demokratik ülkeler nasıl evrildi

AB uygarlığının temel belirleyeni ise, altyapısal bir saik olarak **açık pazar ekonomisi** ile, onun türevi olan **burjuva demokrasisinin** kural ve kurumlarıdır. Hattâ, İkinci Harp'te elli milyon insanını kaybetmenin derin şokuyla, bu değerleri bile aşarak kutsadıkları ve amaç hâline getirdikleri **insan odaklı** o muazzam felsefeleridir.

Tarihsel olarak o birliktelikleri, ne **Kutsal Roma Kilisesi'nin yüzyıllarca süren kavgaları**, ne **Napolyon savaşları**, ne **Hitler-Mussolini faşizmleri**, ne de **Lenin-Stalin komünizmleri** kurabilmiştir.

Sonunda pes ettikleri ve doğruyu buldukları yer, **insan hakları** rüzgârlarının püfür püfür estiği **demokrasilerdir**.

Bizim Şark ise, belli ki kana doyamamış; ya da, acıları dindirmenin doğru yollarını henüz görememiştir.

O yüzden, bugünlerde **Öcalan**'la yürüttüğü **çözüm süreçleri**ni değerlendirirken, günlük hayatın aldıcılıklarında yitip giderek, büyük resmin içindeki **Erdoğan**'ın özlemlerini ve geleceğe matuf hayallerini gözden kaçırmamak gerekir.

Ne Erdoğan, ne de Öcalan için güncelin önemi vardır. Her ikisi de geleceğin plânlarına odaklanmışlardır.

Öcalan, teröristlerin yanlarında götüreceği elli dolarlık Kalaşnikofların değil, artık davasını uluslararası platformlara taşıyabileceği resmî meclis kararlarının meşrulaştırıcılığı peşindedir. Bu uğurda normal koşullarda iken istemeyeceği şeyleri, meselâ devletin kontrolü altında yapılmasını talep ederek, geri çekilecek unsurların deşifre olmalarını dahi göze almaktadır.

Erdoğan bakımından ise, doksan yıldır uykuda olan halifelik, yeniden canlandırılması mümkün bir enstrüman gibi durmaktadır.

Tüm Mezopotamya ve İslâm âlemini içine alan onun muhayyilesindeki büyük resimde muhtemelen Öcalan'ın KCK'sına da yer vardır.

O da zaten bunu hissetmiş olmalı ki, ufak ufak dinsel söylemli ödönlere başlamıştır.

Demek oluyor ki, demokratikleşmenin dışında kalan her yol bin türlü maceraya gebedir.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Zaman yazarı Hüseyin Gülerce'den bir anekdot

Namık Çınar 08.04.2013

Zaman gazetesi yazarı **Hüseyin Gülerce**'yle ilk kez, davet ettiği bir televizyon programı vesilesi ile tanışmıştık.

Kameraların önüne geçmeden önce de, işleyeceğimiz konuları üstünkörü de olsa, biraz orasından biraz burasından eşeleyerek hasbîhâl ediyorduk.

Bir ara içeriye, güler yüzlü ama epeyce de heyecanlı genç bir gazeteci kız girmiş; saygısından eli ayağı dolanırken, hazırladığı ve amacının hocam diye hitap ettiği Hüseyin Bey'in gözüne girmek olduğu anlaşılan bir haber dosyasını getirip onun önüne koymuştu.

Aralarındaki konuşmalarını duymamda bir sakınca görmedikleri için, ben de dosyadaki fotoğraflardan, oturduğum yerden seçebildiğim kadarına şöyle göz ucuyla da olsa bakabilmişim.

Haberin konusu, Başbakan Erdoğan'ın her zamanki ve o günlerde bir kez daha yeniden gündeme getirdiği popüler tartışmalardan biriydi.

Sıkça yaptığı gibi, CHP'ye sadece bugünöyle değil, hattâ sanki daha çok da dünöyle yükleniyor, kamuoyunun dikkatini onun geçmişteki uygulamalarına çekiyordu.

CHP'nin yediğı tek parti dönemi herzelerinden olarak, memleketteki birtakım camilerin maksatları dışında saygısızca kullanılmalarını gösteriyor; bazılarının ahır dahi yapıldıklarını anlatmayı, onları gözden düşürmede iyi bir yöntem sayıyordu.

İşte o genç gazeteci kız da, bu konuyu ele almış, araştırmış; bulduğu ve henüz hiçbir yerde yayınlanmadığını söylediğı fotoğraflarla da besleyerek, belli ki iyi bir haber dosyası yapmıştı.

Hüseyin Bey, yüzü alı al moru mor genç kızı, **“ne denli çalışkan ve becerikli olduğu için”** övmüş; **“hazırladığı haberini çok beğendiğini”** ifade ederek, onu **“geleceğin iyi gazetecilerinden biri”** diye kutlamıştı.

Hanım kızımız tam da takdir edilmenin ayakları yerden kesen sevinciyle kapıya doğru seğirtecekken, Hüseyin Bey o munis sesiyle, **“ancak hiçbir vakit şunu da unutmamak lâzım”** demişti. **“Haberî güzel hazırlamışsın. Lâkin objektif bir gazeteci, birbirlerinin hasmı iki partinin gündelik kavgalarına ve propaganda taktiklerine malzeme olmamayı da iyi bilmelidir.”**

“Yanlış olduğu su götürmeyecek 60-70 sene öncesinin olaylarına tarihsel olarak vâkıf olmak ile, onları siyasetin günlük arenasına taşıyarak, artık hiç kimsenin hayatta kalmadığı o günkü nesiller üzerinden bugünlüklere vurmanın ne derece doğru olacağını birbirine karıştırmamak gerekir.”

“Onlar politikacı; birbirlerine neler söylemezler ki! Ama sen gazetecisin; toplumu aydınlatmakla mükellefsin. Doğru bildiğine doğru, eğri bildiğine eğri diyerek, hiçbir partinin değirmenine su taşımamalısn. Bunu bir düşün!”

CHP’li biri olamayacağı çokça belli olan Hüseyin Gülerce’nin ona rağmen bu erdemli tutumu, doğrusu beni bir hayli etkilemişti.

Âkilerdeki ‘terennüm terane’

Bu anekdotu biraz da, son günlerde herkesin haklarında birtakım sözler sarf ettiği **Âkil İnsanlar Heyeti** nedeniyle anlattım.

O altmış üç kişinin, birkaç tartışmalının dışında, saygıdeğer insanlardan oluştuğu ve inandıkları bir meselenin çözümüne katkıda bulunmaktan başka bir şey düşünmedikleri elbet de çok açık.

Ne ki, insana ve hayata dair her konuda olduğu gibi, önemli olan bu hususun içeriğine de görece olarak hem olumlu hem de olumsuz veçheleriyle bakılabilmelidir.

Olumlu yanlar; zaten bu zevatı harekete geçiren saik olarak hissiyatlarında gömülüdür ki, o yüzden bunları es geçiyorum.

Bu yazıda sadece bir tanesine değinmekle kalacağım olumsuzlukların ise en başta geleni, **akıllı insanlar oluşumunun** dahi, hemen her işe karışması kişiliğinin ana eksenini olan **Başbakan Erdoğan** tarafından gerçekleştirilmiş olmasıdır.

Tanrı eksikliğini göstermesin, başımızda hepimizi tembel kılıp iskartaya çıkaracak denli hamarat bir **başbakanımız** vardır.

Onun bu yetinmez hâlleri sayesinde, **Meclis** dahi çoğu meselede devre dışıdır.

Partiler devre dışıdır.

Hattâ **Bakanlar Kurulu** bile devre dışıdır.

Her şey onun iki dudağı arasındadır.

Ne sivil toplum kuruluşları, ne de medya artık herhangi bir etkiye bulunabilirler.

Kimseyi dinlediği yoktur. Kaldı ki buna ihtiyacı da yoktur.

O her şeyin doğrusunu bilmektedir.

Onun söyledikleri güzel, karşı söylem geliştirmeye kalkanlar ise çirkin ve kötüdür.

O bildiğini okumakta; sadece toplumun oyalanmasına ihtiyaç duyduğu hâllerde birtakım kamuflaj malzemeleri kullanmaktadır.

İşte bu âkil insanlar heyeti de, bu kritik birkaç ayın **cambazını** oynayacak elemanlardır; hepsi o kadar.

Böyle söylemiş olmam, yapılmasın anlamına gelmiyor.

Yapılsın!

Ama ne olduğu da bilinsin!

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Öven mi aydındır, eleştiren mi

Namık Çınar 12.04.2013

Ben, penaltı kaçıran çoğu futbolcunun, kaleye şut çekerken topun gideceği yere değil de, kafasını yerden kaldırmadan sadece duran topa bakmakla yetinmesi yüzünden, başına bunun geldiğini çok gözlemlemişimdir.

Son zamanlarda kimi aydınların Erdoğan konusundaki tutumları da sanki biraz buna benziyor.

Hâlbuki olup biteni objektif bir şekilde görebilmeleri, resmin bütününe hâkim olacakları angajmansız bir mesafede durmalarına bağlı değil mi?

Ben şimdi, hiç değilse becerebildiğim kadarıyla bunu yapmaya çalışıyorum.

Çünkü onun, yeterince destekleyeni var, ama yeterince eleştireni yok.

Onun ordusuna bir de ben katılırsam, bu sefer o denetimi kim sağlayacak?

Unutmayınız ki, Erdoğan bir politikacı. On iki yıllık deneyimiyle şunu yakaladığı artık çok bellidir:

Militarist Kemalist vesayet sisteminden mustarip kitleler o kadar çoktular ve o kadar burunlarından soluyorlardı ki, uzun boylu gayretlere bile girişmeden kolaycacak iktidar olmuştu.

Kabına sığmayıp taşan bu gereksinim yüzünden büyüdüğünü; onu var eden ve ayakta tutan koşulların, tükenip gitmiş bu yüzyıllık “**ancien régime**” gerçeğine dayandığını erkenden kavramıştı.

O yüzden de, hiçbir zaman bu düzeni köktenci bir anlayışla değiştirme yoluna gitmeyecektir.

Erdoğan **değişimciliğin** değil, **değişimci gibi görünmenin** tadına varmış birisidir.

Onu canlı tutan ve yaşatan **ihtiyacın giderilmesi** değil, ona duyulan **ihtiyacın sürmesidir**.

O nedenle, hiçbir vakit gerçek bir **icraat safhasına** geçmemiş, daimi surette hep bir **vaat safhasında** kalmıştır.

Oysa bu on iki sene zarfında camdan promterlerden okuyarak neler söylemediydi bizlere, neler!

Ama artık bize düşen, o söyledikleri ile yaptıkları arasındaki oransızlığı esas alan bir muhasebe ile, bugüne kadarki siyasasının hesap çetelelerini çıkarıp önüne koymak değil midir şimdi? Üstelik yaptıklarından değil, yapmadıklarından giderek hem de.

Cumhuriyet tarihinin en uzun ve kesintisiz hükümeti olmakla övündükleri bu süreç, böyle bir hakkın doğmasına yeterli sayılabilecek bir zaman dilimini de ihtiva etmiyor mu?

O ise bizle alay edercesine, on iki senedir ezici bir çoğunlukla Meclis'e, iktidara, hattâ yargıya dahi egemen olduğu hâlde, yerini hâlâ mağdurluk edebiyatı yapmak suretiyle muhafaza etmenin gayreti içindedir.

Düzeni değiştirmek ne kelime; ondan yararlanıp beslenmektedir.

Meselâ şimdi, Türkiye'nin temel sorunlarının başında gelen **Kürt Meselesinin** hâllini, demokratik reformların kendiliğinden gelişecek doğasına yaslayacağı yerde, PKK ile anlaşarak yapmayı tercih etti.

Eğer PKK ile yapılan görüşmeler, somut bir **demokrasi projesine** paralel yürütülen hamlelerden olsaydı, onu da anlardım. Öcalan'la yürütülen bu anlaşma, tek başına nedir ki?

Bir **süreç** lâfıdır gidiyor, ama yapılmak istenenlerin neleri içerdiğine dair kısıntı kadar olsun bilgi yok.

Müphem!

Belki böyle söylemek bile doğru değildir.

Zira, AKP'nin alenî bir plânı da yok zaten.

Plânı, **plânsızlığı**.

Gidişat hangi yönde gelişirse, ona göre hareket edileceği.

Yani içinde, kıvırmaktan tutun da, birtakım göstermelik haklara kadar her türlü pazarlığın daniskası var. Yöntem bu.

Hattâ o yüzden, caymak lâzım geldiğinde elinin altında sorumlu tutacağı bir cephe bulunsun diye, daha başından itibaren CHP ve MHP'nin muhalefet yalazalarına, sönmemesi için sık sık benzin döküyor.

Aynı şey PKK için de geçerli.

Onlar da net değiller. Kendilerini bağlamak yerine, belirsizlikten ne koparırlarsa kârdır gözüyle bakıyorlar.

Adım adım, KCK gibi Kürtlerin hiç de hak etmediği çağ dışı bir düzeni kurmanın azmi içindeler.

Tam şark bezirgânlığı.

Sürecin aktörleri bu kafadaki oyunculardan olunca, ortaya ne belli bir senaryo, ne de yazılı bir piyes çıkıyor; o zaman da meydana irticalen sergiledikleri bir ortaoyunu hâkim oluyor.

Sofistike hazlardan dem vuran kimi aydınların, böylesi yavan skeçlerden nasıl olup da beyinsel lezzetler aldıklarını, doğrusu anlamış değilim.

Yeni anayasa

Doğu despotizmi geleneğinden yorumlanarak türeyecek bir **başkanlık modelini** içermeyecekse, yeni anayasayı da, göreceksiniz yapmayacak.

Onun şu sıralar tek odaklandığı şey, ne pahasına olursa olsun, PKK'nın Kandil'e çekilmesi.

Bu elbet de kötü bir şey değil.

Ancak tek başına Kürt sorununu çözmeyecek.

Kaldı ki, AKP'nin Kürt haklarını lâıyk-ı veçhile teslim etmek gibi bir derdi de yok zaten.

Onun bütün amacı, çekilmenin kamuoyunda yaratacağı olumlu rüzgârları arkasına alıp da, başkanlık sistemini öngören yeni anayasayı referanduma götürerek kabul ettireceği bir atmosferi yakalamak!

Bu husus, onlar için zorunlu bir nokta.

Çünkü partinin A takımı, önümüzdeki seçimlerde tüzük gereği evlerinin yolunu tutuyor.

Bu durumda, başkanlık sistemi içermeyen yeni bir anayasayla Türkiye'nin değişen nizamını kim kuracak da, kim yönetecek?

Eğer kendisi başkan olmayacaksa, böyle bir düzen değişikliğine ne gerek var?

Siz onların başkanlık için olsa da olur, olmasa da olur, demelerine bakmayın.

Düğüm burada!

Sabah akşam, bununla yatıp, bununla kalkıyorlar.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Silivri'de yatanlar yanlış tarafın generalleri mi

Namık Çınar 15.04.2013

Kimse bana “**yaa, şimdi durduk yerde sorun çıkarma da, idare ediver gitsin**” demesin sakın!

Son yazdıklarım nedeniyle değiştiğimi düşünen okuyucularım var çünkü.

Hayır! Ben değişmedim, durum değişti.

Üç sene önceki bir yazımda, çocuk dergilerindeki labirentlere benzettiğim **doğru çıkış kapısı** önünde duran bu hükümeti, demokrasiye açılan o yolu kat edeceğini umarak desteklediğimi söylemiştim.

Ben sözümde durdum, ama onlar durmadılar. Bu on iki sene zarfında tuttular, **Erdoğan'ın giderek sultanlaştığı** bir düzen kurdular.

Bu kadarı yetmezmiş gibi, Kürt meselesini özgürleşerek halledecekleri yerde, Kürtler üstündeki **merkezî egemenliğe** ilâveten, yeni tesis edilecek **mahalli egemenliği** aralarında pay edecek şekilde Öcalan'la anlaşmayı seçtiler.

İşin ironisi, emekleri ziyan olmasın isteyen çoğu hâlâ umutlu aydını, kandırmayı da becerdiler.

Sihirli lâf, **"analar ağlamasın"**dı.

Oysa, anaların ağlamasını istemeyen bir adam, hiç değilse orduyu profesyonel hâle getirirdi. Onu bile yapmadılar.

"PKK terörü bitmeden demokratik açılım olamaz" demenin, aslında Kürt halkını rehineye çevirmek demek olduğunu dahi göremediler.

Cici PKK ile tu kaka ordu

Murat Karayılan'ın *New York Times*'a verdiği **"Siyaset yapmak üzere Türkiye'ye dönüp Kürt hakları için çalışacağım"** şeklindeki beyanatını okuyunca, Silivri'de yatanların yanlış tarafın generalleri olduklarını düşünmeden edemedim.

Bakın, iyi dinleyin beni:

Ben olsam sizin gibi yapmazdım, ama olabilir. Akan kanı durdurmak için, otuz senedir suç işleyen bir terör örgütü ile, madem artık **hukuken** değil de **siyaseten** bir çözüm arayışına girdiniz; problemin diğer ucundaki Silivri davalarının sanıkları için de o **hukuk yolunu** bundan böyle sürdüremezsiniz.

Suç var mıdır yok mudur, bu gibi şeylerin artık önemi bile kalmamıştır.

İşledikleri suçları bakımından birbirlerini **tetikleyen ve besleyen** taraflardan birine siyasi pozisyon alırken, diğerine takınacağınız tavrın hukuki olarak devam etmesi artık ciddiyetten yoksundur.

Bu tarz bir bakış açısı artık **mülğadır**.

Dağdaki teröristlerin suçlarını yalayıp yutarak cezalandırılmalarından vazgeçildiği bir sırada, **suç işlemiş olsalar dahi** subaylara ve generallere karşı sanki yeni bir durum yokmuşçasına eskisi gibi davranmak, orduyu da aşağılamaktır.

Ben o darbeci generaller için çok şeyler yazdım ve yazdıklarımın hepsinin de arkasındayım.

Ne ki, dağdaki teröristlerle flört edip sırtları sıvazlanırken, generallere gelince yapılanların sürmesini reva görmek, Kemalizm'le mücadelenin rövanşist ilişkiler üzerinden yapıldığının altını kalın kalın çizmekle kalmaz; ayrıca her şeyden önce vicdansızlıktır, ayıptır ve utanç vericidir.

Hapisteki eski Genelkurmay başkanının gayrı meşruluğu, dağdaki Karayılan'ın gayrı meşruluğu ile iç içeydi. Biri müebbet beklerken diğərinin Meclis hayalleri kurması, mevcut düzenin ne adına ters yüz edildiğinin ve nereden nereye gelindiğinin göstergesi değıl midir?

Biz kimi generallerin pisliklerini, bir başka pislik kaynağı olan PKK'yı bir gün başımıza taç yapmak için mi döktük ortaya?

Herkesi aklıselime davet ediyorum.

Konjonktürler değışir, düşünceler değışir, bugünler de gelip geçer. Sel gider, kumu kalır. Tek unutulmayan, ruhları derinden yaralayan adaletsizlikler olur.

İstiklâl mahkemelerinden, Tek Parti uygulamalarından, 27 Mayısardan, 12 Martlardan, 12 Eylül ve 28 Şubatlardan arta kalan tortular, o günlerde uğranılıp da hukukun bugünkü dokuma tezgâhlarına devrolunmuş lime lime haksızlıklarından başka nedir ki?

Türk ulusalcılığını kınarken, nasıl alkışlırsınız Kürt ulusalcılığını?

Onlar milliyetçi söylemlerini geliştirirken, Türkleri süt dökmüş kediye çevirerek mi sağlayacaksınız o barışı?

Kaş yapayım derken göz çıkararak mı?

Böyle çözölür mü; yoksa daha da mı artar problemler?

Kulağınızı tersten göstereceğimize, koyuversenize özgürlükleri zincirlerinden.

Meselâ hemen yarın sabah bir önergeye bakar, anadilde eğitim hakkını tanımak.

Keşke öyle olmayıp güröl güröl yaşasa, ama korkarım, çocuklarına sadece Kürtçeyle yapılacak eğitimi seçen bir tane bile adam bulamayabilirsiniz, birkaç seneye kalmadan.

Fakat PKK'ya bırakırsanız, yeni bir uluslaşma süreci adına zorla dayatacaklardır Kürtçeyi o vakit.

Bu sefer, bir yüzyılı da bu şekilde kaybedeceğız, demektir hep birlikte.

Oysa, ne Lâzcanın, ne Kürtçenin, ne Çerkesçenin uluslaşması peşindeler kimseler. Ama herkes, İngilizcesinin derdine düşmüş çocuklarının.

Yalan mı?

Eğer Kürtlerinki bir ayrılma savaşıysa, o başka. Ama dürüst olalım, neticesi bu olmayacaksa yanlış şeyler de yapmayalım.

En doğrusu, bırakın toplumsal hayatın kendiliğinden akışı çizsin ve belirlesin eğilimleri. O gidişata saygı duyalım, bu tür toplum mühendisliklerine değıl.

Sizin yapacağınız, toplumu en geniş anlamda özgür kılmak olsun, yeter.

Su çünkü kendi bulur nereye akıp gideceğini.

cinarnamik@hotmail.com

Kürt milliyetçisi PKK ile yola çıkmak

Namık Çınar 19.04.2013

Bir **karı-koca** tanıyorum ben.

Kadın bakımından...

Anne tarafından... anneannesi **Kürt**, büyükbabası **Türkmen**.

İki teyzesi, iki de dayısı var.

Küçük teyzesinin kocası **Bulgaristan göçmeni**, Büyük teyzesininki de **Ahıska Türk'ü**.

Dayılarından birinin karısı vakti zamanında Kırım'dan göç etmiş **Tatar**lardan imiş, diğeri de **Zaza**.

Baba tarafından... babaannesi **Türk**, büyükbabası da **Yörük**. Üç halası, iki de amcası var.

Halaların kocaları eniştelere; biri **Arnavut**, biri **Kürt**, diğeri de **Türk**.

Amcaların eşleri ise, **Abaza** ve **Boşnak**.

Erkek bakımından...

Anne tarafından... anneannesi **Makedon**, büyükbabası da **Girit göçmeni**ymiş. Onun da üç teyzesi, dört de dayısı var.

Eniştelere biri **Dağıstanlı**, biri **Arap**, biri de **Selanik muhaciri**. Lâf aramızda, dönme de diyorlar.

Dört dayının karıları; biri **Laz**, biri **Süryani**, biri **Kürt**, sonuncusu da galiba **Roman**'mış, saklıyorlar.

Baba tarafından... babaanne **Gürcü**, büyükbaba ise **Çerkes**'miş.

Dört halanın kocaları, sırasıyla **Türk**, **Kürt**, **Çeçen** ve **Boşnak**'mış.

Üç de amcası var. Yengeleri **Pomak**, **Karaçay Türk'ü** ve **Zaza**'ymış.

Bütün bu teyzelerin, dayıların, halaların, amcaların, yenge ve eniştelere çocuklarına, onların eşlerine ve torunlara gene ise hiç girmiyorum.

Sadece, bu bizim **karı-kocanın** iki kızı, üç oğlu ve on altı tane de torunu var; birazcık onlardan bahsedeyim.

Damatlardan biri **Kürt**, diğeri **Türk**.

Gelinlerin biri **Türk**, biri **Kürt**, Biri de **Alman**.

Torunların da eşleri ve nişanlıları var. Onların listesi de, **Türk**, **Kürt**, **Azeri**, **Pomak**, **Kıbrıs Türk'ü**, **Arnavut**, **Ermeni**, **Boşnak**, **Rus** ve **Alman** diye uzayıp gidiyor.

Bu şecere, geçen yüzyıldakiler bakımından da aşağı yukarı böyleymiş.

Bir önceki yüzyılda da; hattâ ondan önceki... ve ondan, ondan, ondan da önceki yüzyıllarda da.

Şimdi söyleyin bakalım; bunların hangisi Türk, hangisi Kürt, hangisi Çerkes, hangisi Laz, hangisi Boşnak, hangisi Arnavut?

İlkin bunu bir saptayın ki, neyin kavgasıdır yaptığınız, görüp ona göre sürdürün dalaşınızı.

Bütün sorun milliyetçiliktedir

Peki, hiç mi yok Kürt?

Olmaz olur mu, var tabii!

Hiç mi yok Boşnak?

Olmaz olur mu, var tabii!

Ya! Çerkes, Arnavut, Arap, Gürcü, Laz?

Olmaz olur mu, var tabii!

Ama hiç birisinin yapısı, diğerlerini sadece dışlamaya yarayan milliyetçi bir şuurun ârîlik yalanını üretmeye yetmiyor.

Eğer bugün bu konuda bir Kürt gayreti varsa, bilirsiniz ki **projedir**.

Ötekileştirmeleri yüzünden bir çuval inciri berbat etmiş bulunan Türk milliyetçiliği de olmamalıydı, ama oldu işte.

Koca bir yüzyılı heba etmek üzere, şimdi aynı filmi bu kez de onlar için mi çekeceğiz?

Zira sorunun kaynağı, **milliyetçi olmakta** yatmaktadır. İnsan hakları temelindeki isteklerin, milliyetçiliğin listesinde de bulunması asla aynı şeymiş gibi görülemez.

Ne kadar kucaklayıcı izlenimi vermeye çalışırsa çalışsın, milliyetçilik, var olma sebebi **ötekileştirme** olan bir ideolojidir.

Ötekileştirme gütmenden milliyetçi olunamaz.

PKK da Kürt milliyetçisi bir örgüttür. Kürt milliyetçiliğinden soyutlanmış bir PKK tasavvur edilemez.

Öcalan'ı, Kandil'i, BDP'si ve diasporasıyla PKK, eğer bu sürece balıklama atladıysa; gerçek sebebi ne barıştır, ne de Kürt milliyetçiliğinden vazgeçmektir.

Tersine, Türkiye Cumhuriyeti Devleti tarafından muhatap alınıp tanınmak suretiyle, terör örgütü damgasından kurtulup milliyetçi amaçlarını gerçekleştirmek üzere, uluslararası arenada siyasal bir aktör olarak meşruiyet kazanacağı bir seviyeyi yakalamak için, bütün yaptığı pençelerindeki tırnakları içeriye çekmektir.

Ayrılmaktan sanki vazgeçmiş görünmesindeki maksat da, konjonktürel olgunlaşmanın, kanguru cebi işlevi gören hâli hazırdaki yapıda bir süre daha sürdürülmesini istemektir.

O yüzden, Kürt sorununu çözmede en kötü seçenek bile olamayacakken, **masaya PKK ile oturmak** tercih edilmiştir.

Eğer PKK, bize karşı karanlık emeller besleyen kimi devletlerin ve güçlerin kontrolündeki bir örgütse, onunla masaya oturmak, aynı zamanda onu kontrol edenlerle de mi masaya oturmaktır?

Toplumsal yapımızdaki gerilimlerimizin ve kimlik arayışlarımızın telâfisini, âdetâ ardına kadar açılmış baraj kapaklarından gürül gürül boşanan ve yolunu demokrasinin doğal yatağında kendiliğinden bularak sulayan temel hak ve özgürlüklerle mi kotarmalıydık; yoksa Kürt milliyetçisi PKK ile, Mezopotamya'ya değgin İslâmcı bir genişlemenin hayalini kuran AKP'nin, toplum mühendisliği çerçevesindeki bu işbirliğiyle mi?

Birbirlerinden sımsıkı izole olmuş dairelerin kapılarını bile selâmsız sabahsız, rastlaşmayacak hünerlerle açıp kapatan; ruhlarını yitirmiş apartman hayatlarına mıydı, yurt ölçeğindeki özlemlerinizi de?

Buyurun yaşayın o hâlde!

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Demokrasi olmadan barış olur mu'

Namık Çınar 22.04.2013

Okuyucularımdan tepkiler yağmaya devam ediyor. Demek derdimi iyi anlatamıyorum.

Üstelik sorgusuz sualsiz, gidişatın sihrine kapılmış insanlara lâf anlatmaya kalkmak da enayiliğin daniskasıymış gibi görünüyor.

Ben **"barış olmasın"** demiyorum ki, a kurban olduklarım!

Ben, **"bu usullerle barış olmaz"** diyorum.

Bu ikisi aynı şeyler mi?

O barışın olmasını en çok isteyenlerden birisi de benim.

Bu ülkedeki insanların, çağın dışında kalmış değerlere dayanarak yürüttükleri ve saçma sapan nedenlerle sürdürdükleri varoluş kavgalarını bir kenara bırakarak, artık insan gibi yaşamalarını özleyen gene benim.

Başta Kürtler olmak üzere herkesin hak ve özgürlüklerini savunuyorum. Bunu sağlayacak dinamiğin Erdoğan ve Öcalan ikilisinin gizli kapaklı iradelerine indirgenmesini şiddetle reddediyorum. Bir başka ikili olsaydı da reddederdim.

Yaşım 65. Bu toplumun akıllılarından olmasam bile, kocamışlarından; ve sanırım güngörmüşlerinden birisiyim.

Her önüme çıkan duruma kendimi kaptırıp, hüsrân yaşamaya aşılı biri olarak derim ki size; ukalâ bulmayın lütfen, ama hep beraber cümbüş yaptığınız şu sırada, bırakın da kaygılarımı dile getireyim.

Eğer varsa ucunda kenarında dikkate değer bir şey, işinize yarasın istiyorum.

Şimdi bu yazının başlığını lâf olsun diye okuyup geçmeyin, rica ederim.

Duraklayıp, birazcık olsun düşünün!

Söyler misiniz, demokratikleşme yolunda hangi adımlar atıldı, ne mesafe alındı şimdiye kadar?

İçinden çıkılmaz bir parlamento aritmetiğiyle mi yüz yüzeyiz, yoksa tarihin görüp göreceği en sonuç alabilir meclis sayısalılığıyla mı?

12 Eylül anayasasından kurtulup kurtulamayacağımız bile belli değil henüz.

Yeni ve sağlıklı bir düzen için yaratıcı ve yapıcı hiçbir gayret yok, ama bol bol çene var.

Parlamento çoğu konuda devre dışı bırakılmış. Siyaset, parti liderlerinin kendi gruplarına salıdan salıya popülist nutuklar çektikleri bir faaliyet hâline gelmiş. Sık sık alkışlamanın dışında herhangi bir düşünce üretmeye cüret edemeyen milletvekilleri, sadece parti başkanlarını kaval gibi dinleyen emirberlere dönüşmüş.

Bakanlar bile bu memlekette Başbakan'dan **"talimat"** olarak iş yapan bir mekanizma olmuşlar.

Başbakan bakanların amiri mi? Onlar da Başbakan'ın memurları mı? **"Bakan arkadaşlara gerekli emirleri verdim"** diyor, meselâ Başbakan.

Oysa Türkiye'de yürütme, **"kabine esasına"** göre işleyen bir organdı, daha düne kadar.

Ecevit, kendisine soru yöneltildiğinde, **"yetkili kurullarda görüşülmeden herhangi bir açıklama yapamayacağını"** söylerdi, hiç olmazsa. Şimdi artık o da kalmadı.

Bu kadar **"tek adam"**lık olur mu hiç?

Nasıl görmezsiniz bunları da, sindirirsiniz içinize?

Eskiden generaller derlerdi, **demokrasi olmadan da yaşayabileceğimizi.**

Ama biz buna hep birlikte itiraz ettik. Olmaz öyle şey dedik.

Siyasal olarak bu doğrultuda hareket ettiği için, AKP'ye de destek olduk.

Sonra gün döndü, devran değişti. Düzenin egemeni AKP oldu. Şimdi sıra onda ya; bu sefer o söylüyor, **demokrasi olmadan da yaşayabileceğimizi.**

Ayrıca, ne özgür basın bıraktı ortada, ne muhalif. Öfkesi önünde durabilene aşk olsun; haşlamadığı kalmadı.

"Barış istemiyor" suçlamalarıyla korkutup sindirerek, farklı siyasal görüşlerin susturulmalarına nasıl alet olursunuz, havsalam almıyor.

Siz bu koşulları, demokrasi çizgisi üzerinde emin adımlarla yürüdüğümüz şeklinde algılayıp yorumluyor olabilirsiniz.

Ama ne durumda olduğumuzu sizin sanrılarınız değil; örneğin Jandarma Genel Komutanı'nın birkaç gün önce **"teşkilâtın 2012 faaliyet raporu"** sunumuna eklediği, âdetâ generallerin eski hastalıklarını andıran o bildik siyasal serzenişleri belirler, bana göre.

Bakıyorum da, çıtınız bile çıkmıyor ama şimdi.

Galiba siz bana değil, asıl ben sormalıyım, n'oluyor diye size.

Yoruldunuz mu?

Alıştınız mı?

Ordu görevden alınıp, kışlasına çekilmeden körebe yapılamaz!

Meselâ şimdi de ordunun, PKK'nın geri çekilmesine nasıl göz yumacağının formülü aranıyor harıl harıl.

Bulabildikleri tek çözüm, valilerin sosyal olayları önlemede askerî birliklerden yararlandıkları **İl İdaresi Kanunu**'nun 11.maddesini bu defa tersten okumak.

Yani valiler, çıkan olayları bastırmak için nasıl ki askerî birlik talep ediyorlardı ise, şimdiki hâlde istememiş sayılınsınlar; böylece askerî birlikler de bir talep olmadığı getirerek, durağan kalsınlar.

Şu çaresizliğe bakar mısınız allahaşkına!

Koca ordu, hangi yasal hükümlerle savaşıyor otuz senedir, belli değil demek ki?

Kaldı ki aynı kanunun dört ve on üçüncü maddeleri, valinin amir olamadığı iki kurumdan biri yargı ise, diğeri de ordu birlikleridir, şeklinde düzenlenmiştir.

Bu konuda yazacak epeyi şey birikti.

Ama biz bugünlük, geçmiş dönem orgeneralleri ve kalburüstü siyasilerin puslu ve müphem bıraktıkları yasalar ve görevler yüzünden, Silivri'de yatanların arasında çok sayıda yok yere mağdur edilmiş insanlar olduğunu hatırlatmakla yetinelim.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Taraf'ta dolmuşa gelenler

Namık Çınar 26.04.2013

Allâme görünüp de, koca koca adamların, memleketin en temel sorununa bu denli acemice yaklaşacaklarını hiç ummazdım doğrusu.

Belki de beni irkilten, her şeyden önce bu sallapati tutumdur.

Bir sokak kavgası bile bu kadar hafife alınarak çözülmeye çalışılmamıştır.

Her şey iyi olacak!

Yahu, nasıl iyi olacak?

Fesatlık etme; iyi olacak diyorsak, iyi olacak!

Oysa Başbakan'ın, **“silahlarını gömerler mi, ne yaparlar, orasını bilemem; yeter ki gitsinler”** demesinden de seziyoruz ki, aslında üzerinde çalışılmış doğru dürüst bir plânın olmadığı da anlaşılıyor.

Eskiden toprak altından fışkıran Ergenekon cephanelikleri olurdu. Şimdi ise aynı şeyin devlet eliyle, ama bu defa PKK için yaratılmış olunacağının akıl dahi edilmediği görülüyor.

Ne ki, böyle sorular soramazsınız.

Sorarsanız, savaş yanlısı olmaktan kurtulamazsınız.

Üstelik bu tarz bir suçlamayı, bırakın hükümeti, kendi gazetenizin bir yazarı yapıyorsa, geldiğiniz noktanın vahametini bir düşünsenize.

Ben ömrüm boyunca hep soru sordum. Her şeyin üzerine öyle hemencecik balıklama atlamadım.

Beni muhalif kılan da, elimde kalem tutmaya götüren de, işte bu soru sormaktan bıkmayan huyum oldu.

N'apayım şimdi, vaz mı geçeyim?

Bir kere, ben hükümet görevlisi miyim, gazeteci miyim; önce bunda anlaşalım.

Her sorduğumun yanıtını kendim de bilmeyebilirim, ama her sorduğuma yanıt istemeye hakkım vardır.

Bunu kendim gibi düşünenler için olduğu kadar, benim gibi düşünmeyip o yüzden böylesi soruları aklına getirmeyenler için de yaptığımı düşünürüm.

Öteki türlü bana ne gerek var? Beni cebinden fersah fersah çıkaracak kimbilir kimler vardır.

Yazı yazarken nöbetçi Don Kişot gibiyimdir. Her türlü otoritenin eylemlerini ele alırken, yeryüzünde onunla baş edecek bir tek ben kalmışım gibi gelir bana. Beni yazar yapan bu kompleksimdir.

Gözcüyüm ben, nöbetçiyim. İşim budur benim.

İnsanlar sıcacık yataklarında mışıl mışıl uyurlarken üstü açılanların üstünü örterim. Ertesi sabah doktora gitmediler mi, bilirim ki benim yüzümdendir. İşe yaradığım duygusu kaplar içimi, hevenk hevenk sevinirim.

Savaş yüzü görmedimse de, 106'lık bir geri tepmesiz topun tahrip danesi nasıl patlar, 81'lik bir havan mermisi havada nasıl dağılır, genze dolan yanık barut kokusu neye benzer, iyi bilirim.

Kör giden patlamamış bir cephanenin endişesi, patlamışinkinden nasıl daha fazla tedirgin eder adamı, yaşamışlığım vardır.

Roketatarın dürbününü iyice açamayıp, neredeyse iki adım ötemde patlatan bir şaşkalozun atışıyla, az kalsın ölümlerden döndüğüm de olmuştur.

İşte o yüzden, **“savaşa devam”** olarak algılanan **“dilimin altındaki”** için...

“Ne hakla?”

“Otuz beşe bakla!”...diye karşılık vermeyi daha anlamlı bulurum.

Yalapşap yöntemlerle barış isteme ciddiyetsizliğini, savaşa devam etmeyi en körükleyen bir olgu sayarım.

Barış yapmak bütün olasılıkların hesap edilip önlemlerin önceden öngörüleceği iğne oyası bir özeni gerektirir. Langur lungur yapılabilen, barış değil savaştır.

Hükümetin birkaç ay öncesine kadarki tam tersine tutumlarını birden bire yok farz ederek, sorgusuz sualsiz o rüzgâra nasıl kapılabilirim?

Üstelik sorgulamaya kalkanların dışlanması, beni daha da kıskırtmaz mı?

Eğer bir gazeteci olarak böyle davranmıyorsam, ya meselenin bilincinde değilimdir, yahut nezahat gözeterek söylersem, diğer ihtimâlleri artık siz bulup çıkarın.

Meselelere farklı bakan CHP ve MHP'ye vurarak barış mı olurmuş? PKK'ya gösterilen kadarlık bir özeni de mi hak etmiyorlar?

Doğrudur veya yanlıştır, ayrı konu; ama yenilmişlik duyguları giderek zımparalanan kimi Türkleri çileden çıkarmaya yarayan o üsluba bakılırsa, barışın samimiyetle istenmediği bir kere buradan belli değil mi?

Zaten Erdoğan da her geçen gün Türkiye'nin başbakanı değil de, giderek baş imamı gibi konuşuyor. Daha dünkü nutkunda, terörden kurtulmanın ancak Allah ve Peygamber sevgisi ile olabileceğini ilân etti, demokrasi ile değil.

Kaldı ki demokrasi dediğinde de, AB ölçütlerinde bir demokrasiyi kastetmediğini size daha nasıl anlatsın?

Bu gidişten hiç mi rahatsızlık duymuyorsunuz?

Çekilme denen şeyi de o kadar abartmayın.

Eğer kalecinin can havliyle uzaklaştırdığı top, sağlıklı tedbirlerin yokluğu yüzünden, birkaç saniye sonra tekrar kalesi önünde belirecekse, ne kıymeti harbiyesi olur ki yaptığı o uzun degajın?

Uzun lâfın kıyası **Gürbüz Özaltın**ı, ben başından beri aynı çizgideyim.

Benim lastiğim yok ki patlasın.

Taraf'ın sürücüsü gittiğinden beri, öksüz ve yayan yapıldak, bir başıma yürüyorum ben.

Ama siz, "**otoriterliğinin birleştirici gücüne**" hayran olduğunuz **Erdoğan**'ın "**dolmuş**"una bindiğinizin, bilmem ki ne derece farkındasınız acaba?

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Geri çekilme kimin işine yarar

Namık Çınar 29.04.2013

Düşünmeye ve sorgulamaya karşı o denli şartlanmışsınız ki, kanaatleriniz, olup bitenlerin analiz ve değerlendirmelerine dayanmıyor.

Başbakan'ın küçücük bir fiskeyle, birbiri üzerine devrilen domino taşları gibisiniz.

Meselâ, şu sıralar herkesin sevinç halayları çektiği **“geri çekilme”** bahsi ile ilgili neler biliyorsunuz?

Takdir edersiniz ki, bu bir askerî kavramdır. Tıpkı **Taarruz** gibi, **Savunma** gibi, **İntikâl** gibi, bir **“Muharebe Şekli”**dir.

Peki, bu konuda herhangi bir bilgiye, bir tecrübeye sahip misiniz?

Yoksa, internetten iddianame indirince nasıl ki hemen hukukçu kesiliyorsanız, burada da öyle alelacele **“şiddet yöneticisi bir kurmay”**a mı dönüşüyorsunuz?

Önce şunu sorayım size.

Henüz PKK ile savaş ilişkileri devam ediyor mu, etmiyor mu?

Eğer ediyorsa, ki bana göre ediyor ; o hâlde askerî literatürün taktik ve tekniklerinin geçerliliği ve yürürlüğü de sürüyor demektir; öyle değil mi?

Muharebe etmenin temel kurallarından biri de, mücadele ettiğiniz mütecaviz ile **somut olarak temas tesis etmenin** yaşamsal gerekliliğidir.

Bu aynı, göz gözü görmeyen karanlık bir ortamda, herhangi bir cisme çarpmak istemeyen bir kimsenin, tehlikelere karşı insiyakla, şeyleri ve cisimleri yoklayarak ve onlara dokunarak, yerlerini ve durumlarını tayin etmek suretiyle, kendini emniyette hissedeceği bir pozisyon almaya çalışmasına benzer.

Gerilla taktığının icaplarına göre **Oynak Muharebe Usûlleri** uygulayarak size **Taktik Akınlar** düzenleyen muhatabınız PKK bakımından ise, bu **temasın kaybedilmesi** pırlanta değerindedir.

O yüzden, bundan önceki geri çekilmeleri bile değerlendirirken, meseleleri bu bağlamlarıyla da ele almamak, hata sayılmalıdır.

Yakında uygulamasına geçilecek olan geri çekilme, her iki taraftaki gençlerin ölmelerini durduran eylemin esasını oluşturmamaktadır.

Zira bu vakte kadar bunu sağlamış görünen olgu, yalnızca varılmış olan **“ateşkes anlaşması”**dır. Geri çekilme ise, bu ateşkesin zorunlu bir sonucu değildir.

Esasen bu bir geri çekilme bile değildir. Daha çok, çembere alınmışlıktan, hattâ muharebe dahi etmeden ve dolayısıyla zayıf da vermeden kurtulmanın elde edildiği bir hâli andırmaktadır.

Askerî harekât mutlaka adam öldürmeyi gerektirmez. Hasmın iradesini kırarak barışa zorlamak ve bunu sağlayacak koşulları yaratmak, en uygarca ve insani olanıdır.

Ne ki, belki de her taraftan ablukaya alınmış iken, o çemberden kurtulmanın fırsatını kolayca bulabilen savaş lordlarına kanarak inisiyatif kaybetmek, esasen silah bırakmayı kolaylaştıran değil, zorlaştıran bir etmendir.

Askerlik dışında her türlü dolapların çevrildiği darbecilik dönemleri geride kaldığına ve şimdiki komuta kademesi, orduya nispi olarak daha bir işlerlik kazandırdığına göre, ölümlerin azalmasını ve giderek yok olmasını, bahsettiği lûtfuna bağladığınız PKK'nın, ne malûmdur bir cendereye girmemiş olduğu?

Bu örgüt, imana mı geldi de barışçı kesildi birden bire?

Her tarafından sarılmış olup da, şimdi üzerine balıklama atladığı bu çekilme taktiği ile canını kurtarıyor olmasın sakın?

Ateşkese uyulduğu sürece, çekilmeselerdi, sizin rehineleriniz gibi olacaktı oysa.

Hareket alanı daralan ve eylem yapamayan PKK çürür çünkü.

Siz ise, onların çekilmelerini isteyerek, bu zafiyetlerini giderdiniz.

O yüzden, siz söylemeseydiniz, zaten onlar muhakkak isterlerdi bu çekilmeyi.

Keşke bunu, harbin bitirilmesi koşullarından biri yapmayı becerebilseydiniz, hiç değilse.

Ama siz, rasyonellikleri bir yana bırakıp, popülist farfaralarla **“ne dilersen kabulümüzdür, yeter ki canımızı alma!”** diyerek hep bir ağızdan feryadı figan eylerseniz, iyice yıldınlıştığınız kanaat getirip canınıza okurlar bunlar sizin.

Nitekim, bu çekilmeyi âdetâ kendilerinin yaptığı bir fedakârlık hamlesiymiş gibi gösterip **“sıra sende”** diyerek, bu kez ikinci hamleyi de tekrar sizden bekleyecekler, bir de üstelik.

Çekilme noktası olan Kandil, PKK’nın toplanma bölgesidir.

Toplanma Bölgesi, askerî bir unsurun genel bakıma girerek, idarî, malî, eğitsel, lojistik ve moral gibi hususlarda tüm hazırlıklarını yeni baştan tasarlayıp güçlendiği, yani **check-up**’tan geçmek suretiyle tertiplenip gürbüzleşerek muharebeye tekrardan hazır hâle getirildiği yere denir.

TSK bakımından ise, bütün istihbarat verileri sıfırlanacak; silah sistemleri ve ateş idare merkezlerinin hedef analizleri bütünüyle iskartaya çıkacaktır.

Şimdi söyleyin bakalım, bu ilişkide kim avantajlıdır?

Ve... Meclis’le, orduyla değil de, MİT’le, gazeteci danışmanlarla ve âkillerle götürülmek istenen bu meselelerin üzerinde bu tarz kafa yormayı, savaşçılık zannedenler mi aymazdırlar, yoksa benim gibi barışı sağlam kazığa bağlamak isteyenler mi?

PKK’nın kendisini lağvedeceğine değil de, sürdüreceğine dair işaretler gün gibi ortada iken, siz buna ne dersiniz?

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Taraf’tan ayrılanların bildirisi

Namık Çınar 03.05.2013

Bir de restorancılıkta böyledir.

At oynatmak isteyen birileri çıkar; güçlerini pekiştirmek adına, genellikle olup bitenden bîhaber olanları da yanlarına çekerek, **“biz bir ekibiz”** dayatmasıyla postalarını koyarlar.

Bir keresinde böyle birine, **“Hadi onları anladık da, sana n’oluyor”** diye sorduğumda; **“Ne bileyim, herkes ayrılıyor denince, ben de, herhalde ayrılmak gerekiyor, diye düşündüm”** demişti.

Birey gibi davranmaya yakışıp yakışmadığı herkesin kendi bileceği bir şey ve kimin ne akıntıya kapıldığı da hiç mi hiç ilgilendirmiyor beni.

Lâkin, ayrılışlarını **“bizden sonra tufan”** diyerek taçlandırmalarına ve bana yönelik kimi serzenişlerin de etkisiyle, kalanlardan biri olarak kırıldığımı söylemeliyim.

Ahmet Altan’dan esirgedikleri sahiplenmeyi, *Taraf*a henüz emeği bile geçmemiş **Oral Çalışlar**’a göstermeleri dahi çok şey ifade etmiyor mu?

Onun gitmesine zemin hazırlayarak ele geçirdikleri gazeteyi Başbakan’ın emrine sunmuşlar; o da âkillerin en çoğunu, yandaş medya olarak bilinenlerden bile değil de bizim gazeteden seçerek, **“sen miydin bir zamanlar bana diklenen, ben adamı işte böyle yaparım”** dercesine, arkasından teneke çaldırmıştır.

Ne ki, bu düzen tutmayıp geri tepmiş; işte şimdi yeniden, yitirdiği o dürüst ruhunu aramaktadır.

İşin özeti budur.

Demokrasinin kanallarını tıkayanlardan biri askerî vesayet idi ise, diğeri de PKK değil miydi de, şimdi ona **barışın mimarı** payesini lâıyk görüyorsunuz?

Birini dışlarken diğeri ne saygıdeğerlik atfetmek, asıl o zaman bir oyunun parçası olmaktır.

PKK’nın inisiyatif tanınarak öne çıkarılması, ne vakittir Kürt barışının öteki adı oldu?

Nasıl ki doğru davranarak masaya orduyu oturtmadınızsa, onu da oturtmayın. Eğer bir tarafın silahlısını devreye sokmuyorsanız, diğeri de sokmayın.

PKK’yı değil, Meclis’teki BDP’yi yüceltin.

Onu öne koyun, şart koşun, başkasını tanımayız deyin. Meşruiyetin sivil siyasal boyutunda ısrar edin.

Siz değil miydiniz, ordunun politikaya burnunu sokmasına karşı çıkan?

Aynı tavrı neden Kürtlere gelince sürdürmeyip, silahlı bir örgüt olan PKK’nın onlar üzerinde vesayet tesis etmesini, üstelik de güle oynaya yürütüyorsunuz hep birlikte?

Tutarlılık mı bu şimdi?

Koşullar antidemokratik olsa bile barışın geleceğine; sonra da onun demokrasiye giden yolu kısaltacağına nasıl inanırsınız?

“Silahlar susmadan demokrasi olmaz” demenin ne farkı var, **“anarşi bitmeden özgürlükler de olmaz”** diyen bir zamanların darbecilerinden?

Demokrasiyi de barışı da, neden ikisini birden aynı anda istemeyesiniz ki?

İlle de birinden vazgeçmek zorunda mısınız, **“Sophie’nin seçimi”**ndeki gibi?

Biz bu gazetede terör örgütü ile işbirliğinin tekniklerini mi konuştuk senelerdir, yoksa Kürt haklarının neler olduğunu ve bunların derhâl tanınması gerektiğini mi?

Zaten demokrasi demokrasi diye sayıkladığımız şey de, saymaktan bir hâl olduğumuz o hakların, parlamentonun somut adımlarıyla hayata geçmesi değil mi?

Maceracı PKK'yla aldı-verdiye gerek var mı bunun için?

Ama **Erdoğan**'ın ve **Öcalan**'ın; birinin yeniden biçimlenen İslâm coğrafyası üzerindeki ham hayâleri, diğerinin dört ülkeye yayılmış Kürtler üzerindeki uçuk kaçık düşleri yüzünden kapacaklarını umdukları kazlar uğruna esirgemedikleri bir tavuksa eğer o barış, o vakit başka tabii.

Yakıştır mı *Taraf'a*, buna alet olmak?

Türkiye yeniden kurulacaksa bile, Kürtler de dâhil, halkla olacaktır bu; Suriye'ye tayini çıkmış PKK ile değil.

Orduya gelince militer bir ruh buluyorsunuz da, PKK'ya gelince neden bulmuyorsunuz?

Onlar da savaşçı.

Onlar da adam öldürmek için varlar.

Savaşkan bir generalin ağzından dökülenler itici, ama **Karayılan**'ınkiler çekici geliyor ise, korkarım başka bir hesabınız var demektir sizin.

Hesap demişken... politik hesapların yapılabileceği bir yer gözüküyor mu AKP'den başka da, **politik çıkarların enstrümanı** olsun bu gazete? Onların dümen suyunda giderken, nasıl bir pişkinliktir suçlamak, geride kalanları?

Editoryal bağımsızlığı asıl siz berbat ettiniz. Şu son bir ayda, barış sürecini gerekçe göstererek iki kez yazı başlıklarımı değiştirdiniz.

Kendi yazılarınızı ön sayfada hiç sektirmeden anons ederken; iç sayfalarda kaybolup gideyim diye, beni var gücünüzle sakladınız.

Toprak altından çıkan sekiz bin yıllık değerleri çanak çömlek diye nasıl hafife alıyorsa, demokrasiyi de öyle gören Erdoğan'ı eleştiriyorum diye, bana tavır koydunuz.

Esasen, her şeyi avucuna almak isteyip, hiçbir denetime gelmeyen Başbakan'ı uzun uzun betimlemeye de gerek yok. Dün olanlar her şeyi çok güzel anlatıyor.

1 Mayıs, inşaat yasağıyla başladı, demokrasi yasağıyla bitti.

Aranızdaki saygı duyduklarım umarım beni anlarlar.

Taraf'ta cadı kazanı kaynatanların hakkından hayat gelecek. Erdoğan da hem kendi kaderini, hem onlarınkini hızlandıracak.

Hani “**ışık görüyoruz... ışık görüyoruz**” diyorlardı ya, meğer “**AKP'nin ampulü**”ymüş anlatmaya çalıştıkları.

Keşke daha açık olsalardı.

Dürüstlük iyidir çünkü.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kimler Erdoğan'ın 'koltuk değneği'dir

Namık Çınar 06.05.2013

Bilmem hatırlar mısınız?

Aslında bu, üç-beş sene öncesine kadarki bir tartışmanın, bugüne yansıyan versiyonudur.

AKP'nin daha henüz değişimci olduğu o sıralardaki tavrına karşılık, eski dönemlerin ve değerlerin savunucusu olan **Ulusalçılar**, teorik atışmaların sürdüğü bir safhada **"laiklik mi, demokrasi mi"** problemi karşısında tereddütsüz olarak laikliği seçiyorlardı.

Buna karşın **Liberal Demokratlar** da, **"demokrat olmanın asıl ve yeterli olduğunu, zira demokrasinin zorunlu olarak laikliği de içerdığını; hattâ demokrasisiz bir laikliğin gerçeklik dahi taşımayacağını, dayatmalardan ibaret kalarak din ve vicdan özgürlüğüne kısıtlamalar getireceğini"** savunmaktaydılar.

İşte günlerdir peyderpey *Taraf*'tan ayrılanlar, o günkü tartışmaların başını çekiyorlar ve hararetle **"demokrasi... hemen şimdi"** diyorlardı.

Bugün ise, o dönemin **"laiklik mi, demokrasi mi"** sorunsalındaki **"laikliğin"** yerini, artık **"barış"** kavramı almışa benziyor.

Böylesi bir ayrımı **yapay ve akıldışı** görseler de, hakikatte kendi tutumları nedeniyle **"barış mı, demokrasi mi"** sorusu gündeme gelmekten paçasını kurtaramıyor.

Zira **de facto** olarak, **"demokrasiye giden yolu kısaltacağına inandıkları PKK barışını"** demokrasiye nispetle, her şeyden önce kendileri daha öne çıkarıyorlar.

Demokrasi umutlarını ona bırakıyor, ona bağlıyor, ondan medet bekliyorlar. O zaman da bu, kaçınılmaz bir soruya dönüşüyor.

Oysa PKK'yla kurulmuş bu tarz bir ilişkinin, demokrasiyle arasında doğrudan bir illiyet bağı olmamak gerekir.

Çünkü bir **"vakıa olarak barış"** ile, bir **"iklim olarak barış"** birbirlerine karıştırılmamalıdır.

Birincisi nihayet, zorbalıklarından zerrece ödün vermeyen despotların bile birbirleriyle yapabileceği teknik bir anlaşmadır.

Meselâ Osmanlı, Balkan Harbi'ndeyken saldırısına uğradığı Bulgarlarla, birkaç sene sonraki Dünya Savaşı'nda, bu sefer ittifak kurmuştur.

PKK ile yürütülen şimdilerdeki süreci de, bu mahiyette bir mutabakat şeklinde görmek gerekir.

Görünen yüzü itibariyle, artık insanlar ölmeyecekse, bu durum elbet de iyi bir şeydir. Lâkin bu gelişmenin, Türkiye'yi veya PKK'yı otomatikman demokrasiye götürecektir kanalları açmak gibi bir işlevi yoktur.

Demokrasi, değişen konjonktürlerin ve belki de kapalı kapılar ardında kotarılan birtakım uluslararası hesapların doğurduğu bu tür anlaşmalarla değil, toplumun bütün hücreleriyle özgürce soluyabildiği bir barış ikliminde ortaya çıkar.

Demokrasiden farklı bir seçenekmiş gibi gösterilemeyecek olan, işte bu barıştır. Daha doğrusu, ancak böyle hâllerde barış da demokrasi de aynı şeyler olurlar.

Öyleyse bu durumda, demokrasinin gereklerini derhâl ve mazeretsiz olarak, Meclis'in ve hükümetin bütün olanaklarını devreye sokmak suretiyle yerine getirmekle mükellef olan Erdoğan'ın hizmetine girmek mi, yoksa yakasına yapışıp o barış atmosferinin tesisini ondan istemek mi, olması gerektir?

Propagandasını yaptırmak suretiyle kendi politikalarını meşrulaştırmak isteyen bir başbakanın, genel yayın yönetmenini bu maksatlar için kullandığı bir gazete, bunu nasıl gerçekleştirir, hiç mi düşünülmemiştir?

Hayır!

Akıllara gelmediğinden değil.

Çünkü onlar artık o eski kimseler değildir.

Demokrasinin yokluğunu, PKK terörünün varlığına mâleden ve o yüzden de demokrasiye gelmeye daha vakit var, diye düşünmeye onları bile inandırmış görünen Başbakan'ın, siyasal projelerinin bayraktarlığına soyunmuşlardır.

Vakti zamanında, **“laiklik mi, demokrasi mi”** sarmalında demokrasiyi seçenlerin, şimdi aynı şeyi yapmayıp âdetâ kaçırdıkları bu fotoğraf, o biatla biçimlendiklerini gösteren yeni vesikalıklarıdır.

Hâlbuki Kürt sorununun çözümünde AKP'nin amaçladığı çizgiyi sorgusuz sualsiz desteklemek, Kürt haklarının en asgarisine ve en göstermelik hâline rıza göstermeye de hazır olmak demektir.

Bunları herkese söylediğim sanılmasın.

Öğretmenim bellediğim gazetecilerin ve bilim adamlarının gitmelerine çok üzüldüm.

Bu sorunu üretenler, birkaç zaman sonra zaten yandaş medya tarafından sahiplenileceklerdir.

“Altın Küre” nasıl **“Oscar”**ın habercisi ise, bilmem ki bizim havâîler de ilk seçimlerde AKP listelerine konacak kadar itibar kazanmışlar mıdır?

Bir de şu var:

Askerî kavramlarla yazdıklarımdan yola çıkarak, beni savaştan yana imişim gibi görenler var. Söylediklerimi, bugüne kadarki anlattıklarımın bütünlüğü içerisindeki bir sürdürüm olarak mütalâa edemeyenlere diyeceğim yok.

Savaşçı olan ben değilim.

Savaşçı olan Öcalan, Karayılan ve diğerleri.

Benim yaptığım, onların askerî mantığını irdelemek ve size aktarmaya çalışmak.

Bir keresinde Karayılan, **“Askerî taktik ve stratejide biz sizin generallerinizden daha iyiyiz”** demişti. Bu son ilişkilerde, devletin askerî unsuru pasif kaldığı hâlde, kendi savaş unsurlarını görüşmelerin aktif kanadı yapmalarına bakılırsa, galiba politikada da daha iyiler.

Unutmayın, onlar sağ gösterip sol vuran birer özel harp lordudur; barış meleği değil.

Sorunlara sizin gibi gönül gözüyle baksalardı, koskoca devlete otuz sene kök söktürmez, hayatta da kalmazlardı.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Anayasal öksüzlük

Namık Çınar 10.05.2013

Bir kez daha anlaşıldı ki, askersel bir üveyliği müstahak görerek, öz bir anayasayı yapmayacak bunlar bize.

**“Bir devr-i şeamet, yine çiğnendi yeminler,
Çiğnendi yazık, milletin ümmid-i bülendi,**

...

Kanun diye, kanun diye, kanun tepelendi.”

Oysa tamtamına 101 sene önce yazmıştı, bu dizeleri **Tevfik Fikret**.

Ne ki, hâlâ yok değişen bir şey!

Hâlâ mümkün sürdürmek, bütün tazeliğiyle aynı dövünmeyi!

Hâlâ ummak... ummak... sadece ummak...

Taş olsa çatlar be!

*

Bir kere balık baştan kokuyor.

Meselâ, seneler önce yarım bıraktığım **İstanbul Hukuk**’tan anayasa hocam olan ilerici mi ilerici(!) rahmetli **Server Tanilli**, **“kurucu meclis olmadan anayasanın yapılamayacağını”** söylerdi.

“Anayasa yapan ve gerektiğinde yenisiyle değiştirebilen, yalnızca devrimci iktidarlar olabilir” derdi.

Ona göre, **ancak devrim yaparak gelenler, eski hukuk düzenini ihtilâlle yıkanlar, anayasa yapabilmeyi hak eden kurucu iktidarlardı.**

Yürürlükte bir anayasa varken yenisini yapmaya kalkmak, sıradan meclislerin harcı olamazdı.

Darbeyle gelenleri açık açık asli ve kurucu, halkın seçtiklerini ise o niteliklere kavuşamamış, rutini yürüten alelâde yapılar olarak gördü. Çünkü onlar kurucu değil, kurulmuş iktidarlardı. Yetkilerinin çerçevesi devrim anayasası ile sabitlenmiş olup, ihtilâl hükümlerinin dışına çıkamazlardı.

Sadece o değil ki!

27 Mayıs darbesini ve onun dokuduğu toplumsal düzeni meşrulaştırmak isteyen tüm üniversite hocaları, aşağı yukarı bu kafada idiler.

İşte bugünün en tepelerde oturan hukukçuları bu bilgilerle donanarak yetişmiş, ülkenin bürokrasisi ve okumuş sınıfı bu akıllarla **aydın** olagelmıştır.

O yüzden, 12 Eylül anayasasının yüksek oranda kabul görmesinin de, örümceğin ağından bugün dahi hâlâ kurtulamayıpımızın da derininde, toplumsal olarak kemikleşmiş böyle bir sürü tarihsel pranga yatar.

CHP ulusalcılarıyla MHP milliyetçileri bakımından, **anayasanın değiştirilemeyen, değiştirilmesi teklif dahi edilemeyen** ilk üç maddesi, işte bu zihniyetin ürünüdür.

Esasen AKP'nin de bunlardan hiçbir farkı yoktur.

O anayasa meselesini, devletin katı merkeziyetçi otoritesini bu sefer de kendisinin kalıcı bir surette ele geçirmesi olarak görmektedir.

Domuzdan kıl kopardığı takdirde her türlü işbirliğine açık bir görüntü sergileyen BDP'nin ise, etnik çıkarlar uğruna yapamayacağı şey yok gibidir.

Netice olarak, bunların hepsi eninde sonunda **"devlet"**i düşünen, **"devletin çıkarları"**nı üstte tutan yaklaşımlardır.

Oysa anayasalar, bireyi, sicili bozuk bir tahakküm kaynağı olan devlete karşı korumak için vardır.

Davut'un güç timsali bir zorba olan **Golyat**'a, **Siegfried**'in Ren havzasındaki ejderhalara, **Köroğlu**'nun Bolu Beyi'ne karşı direnişindeki erdem ne ise, ondaki de odur.

1215'te İngiliz sarayına kabul ettirilen **Magna Carta**'nın mürekkebinde, 1776'da **Amerikan Bağımsızlık Bildirgesi**'nin parşömeninde, 1789'da **Bastille**'i basan baldırı çıplakların öfkesinde, altmış milyon cana mâlolan İkinci Dünya Savaşı'nın ardından nihayet akıllanan **BM**'nin 1948 itibarıyla duvarlarında, ırkçılığa son veren 1964 **Amerikan Haklar Yasası**'nda ve **AB**'nin 1993 **Kopenhag Kriterlerinde** vücut bulan **temel haklar ve özgürlüklerde** hep bu ruh vardır.

O nedenledir ki, insanın hak ve hürriyetlerini dert edinmemiş, bu temeller üzerinde inşa olunmamış, kayıtsız koşulsuz bunlarla başlayıp bunlarla bitirilmemiş, hiçbir metne anayasa denemez.

Türkiye yeniden kurulacaksa, o düzen, Erdoğan, Kılıçdaroğlu ve Bahçeli gibilerin bize nasıl bir dünya lütfedecekleri değil, nasıl en karışamayacakları, gölge edemeyecekleri ve sadece hizmetler görmekten öte işlevler güdemeyecekleri bir yapıyla olmalıdır.

Bunun da, ancak insan hakları temelinde olursa, bir anlamı vardır. Gerisi boş lâftan ibarettir.

Devletin yeniden tanımlanmasında ölçüt bunlar değilse, bu toprakların kaderi değişmiş sayılamaz.

Kafese sokulacak olan, elleri ayakları zaptı rapta alınacak olan insan değil, devlettir.

Gerçek demokrasiye ve kalıcı barışa giden yol, sadece ve kesin olarak bu güzergâhtan geçer.

Yoksa, halkın değil de devletin zenginleşmesini marifet sayıp kafası sadece onu ihyaya çalışan, ama insana gelince onu yoksul düşürdüğü için sonuçta horlayan ve sadaka kültürüne mahkûm eden; buna karşılık halkın alın terinden devşirip hazineye transfer ettiği artı değeri kendi yandaş iş bitiricilerine peşkeş çekerek bulutlarda gezinmelerini de ihmal etmeyen politik aktörlere taptıkça, hiçbir haltın olacağı yoktur.

Bakın göreceksiniz, rafa kalkan sadece bu sivil anayasa olmayacaktır.

Eğer topluma koşum takımı niyetine reva görülen şark despotluğundan mülhem şu malûm **Başkanlık modeli** de olmayacaksa, o takdirde kısmi değişikliklere de ihtiyaç yok diyeceklerdir.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kılıçdaroğlu'nun geleceği

Namık Çınar 13.05.2013

Reyhanlı'daki patlama olağan gündemi altüst edince, Kılıçdaroğlu'nun basın toplantısı da galiba biraz güme gitti.

Fakat artık şunu hissediyoruz:

CHP eğer bir gün düzelecekse, büyük oranda Erdoğan'ın yanlışları yüzünden düzelecek.

Zira, gerçek bir muhalefet yapılabilse, tek kişinin eline bakar hâle geldiği için geri kalan herkesin seyretmekle yetindiği o koskoca AKP, çarçabuk harlayıp çarçabuk geçen ve nar gibi kızardığı yerlerinden yarılırken gümüşî boyası da patır patır dökülen bir çingene sobasına giderek daha çok benzeyecek.

Ama bu yeter mi?

Ulusalçı kanadın **kazanım** ezberleri adı altında geniş kitlelere kakalamaya çalıştığı ve çoğu ancak burun tutarak ellenebilen çöp ev malzemesi mahiyetindeki geçmişin çağdışı siyasal anlayışlarını da, artık terk etmesi gerekmiyor mu CHP'nin?

Hâlbuki, Bağdat Caddesi'nin rantiyelerinden alınan oylar yitecek diye korkarken, AKP'ye oy vermenin nedametini biriktirmeye başlayan Ümraniye'yi elden geçiriyor, farkında değil.

Hem zaten bu iş böyle mi olur?

Kitle partisi olma iddialarını Sünni-İslâm kardeşliği paydasıyla piyasaya sürerek, aslında din üzerinden yeniden yorumlamış olduğu Kemalizm'in **"imtiyazsız sınıfsız kaynaşmış bir kitleyiz"** solidarizmine yasladığı gün gibi aşikâr olan AKP'nin, toplumun büyük gövdesini sömürdüğü bu politikaları karşısında; Türkiye'deki toplam **on**

dokuz milyon hane halkından, sadece **yüzde altı buçuğununki iki bin beş yüz liranın** üstünde seyrediyor ve **yüzde yetmiş üçünün aylık geliri bin iki yüz liranın** altında kalıyor ise, CHP'ye düşen bu insanları kucaklayacak gürül gürül bir **sınıf siyaseti** değil midir, allahaşkına?

Erdoğan ne zaman televizyona çıksa, kendi dönemindeyken devletin ne denli zenginleştiğini anlata anlata bitiremiyor.

Ama o zenginleşmenin, halkın cebinden çalınan paralarla olduğunu söylemiyor.

Oysa ki, zenginliği toplumun önünde giden devlet, faşistleşir.

Esasında halk, kaçırıp kurtarabildiği her kara kuruşla daha iyi yaşar ve çocuklarına daha iyi bakar.

Ama sinekten yağ çıkarırcasına, çoğuna devlet el koyarsa, o devlet azar.

Ne yapıp eder, cebelleşeceği birilerini bulur ve savaşa para harcamaya başlar.

Yetmez; ayrarı yokken kendisini emperyal majesteleri sanarak Moğolistanlara yol yapar; haritada yerini bulmakta zorlanacağı Myanmarlarda İslâmi fütuhatlara girer.

Tarihe bakın, daha ziyade fiskalistik, vergi gelirci bir devletin, birazcık biti kanlanmaya görsün, hemen aklına harp fikri düşüvermektedir. Hemen territorial egemenliğini genişletme, kendisine bağlı vergi veren vasalların sayısını çoğaltma hülyalarına kapılmaktadır.

Gözünü döndüren bu arsızlığını bilenler ise, onu şişirip azmettirerek, sonunda belki de evdeki bulgurdan da olacağı bir macerada maşa olarak dahi kullanabilirler.

Kendi bakanlarının dahi vampir dediği bankalar, doksanlı yıllarda sadece **“hazine odaklı”** soygunlarla malı götürme yarışındalarken, şimdiki konjonktürde buna ilâveten **“tüketici ve kredi odaklı”** bir kan emmenin de peşindedirler.

Posaları çıktığı için yerle yeksan olanlarla oyalanıp vakit öldürmeye zamanı bulunmayan o bankalar, arkadaki bu dökülenleri toplasınlar diye türemiş olan ve aynı akbabalara benzeyen **varlık yönetim şirketlerine**, o borçluları tıpkı köle pazarında satar gibi **onda bir fiyatına** satmak suretiyle, doğadakinin bir benzerini icra ederek, yerde yatan cesetlerin bile beslenme zincirine dahil edilmelerini sağlamışlardır.

Yüz altmış iki milyar dolarlık bir hacme ulaşan, ama yatırıma değil de panayırın kapkaççısı gibi yüksek faizin peşinde dolanan **sıcak para**, hepimizi kucağına oturtan uluslararası bir sağma makinesine dönüşmüştür.

Bütün ülke sathı AVM'leştirilerek kentlerin doğal çarşıları tasfiye edilmiş; perakende dünyası, yüz- yüz elli kadar markanın emrine tahsis edilmiştir.

Erdoğan'ın kurduğu düzen, işte böyle bir düzendir.

Bu durumdaki AKP'nin karşısında, ona düpedüz taarruz edecek yerde, âdetâ mahcup bir eda ile savunmaya geçen Kılıçdaroğlu, yapılması gerekenleri;

Bir. Etnik ayrımcılık yapılamaz. Konuşulan diller bütün sonuçlarıyla serbesttir.

İki. Türkiye etnik değil, yersel yerinden yönetim ilkesine göre yeniden teşkilâtlanır.

Üç. Devlet, yani bürokrasi kayıtsız şartsız halkın emrindedir. O nedenle MGK, YÖK, YAŞ vs. gibi vesayet organları olamaz.

Dört. Din, devletin değil, inananların örgütsel ilişkilerinde vücut bulur ve serbesttir. Ne ki, asla ne devleti ne de siyaseti belirler. Allah sözcüğü kullanılarak siyaset yapılamaz.

Beş. Yargı tam bağımsızdır. Çift başlı olamaz.

Altı. Seçim barajı yoktur. Lider sultanı suçtur. Tesbiti hâlinde azledilir. Milletvekilleri eşit ve özgürdür. Parti disiplini gibi bir saçmalık olamaz...

...diye su gibi akan baştan aşağı özgürlüklerle bezenmiş bir projeyi, şöyle adamakıllı bir demet çiçek gibi sunamamaktadır.

Bu gidiş, sadece Erdoğan'a değil, aynı zamanda onun için de bir geriye sayımdır.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

PKK'nın şemsiyeleri

Namık Çınar 17.05.2013

Siz hiç şemsiyeli subay gördünüz mü?

Göremezsiniz.

Elinde zerzevat filesiyle ortalıkta dolanan bir subay imgesi, nasıl ki 60'ların şövalye ruhlarında şoven yaralar açmış idiyse; işte o şemsiye de, oldum olası tıpkı bu tarz bir aksesuar muamelesi görmüştür.

Herhangi bir yasağı sözkonusu olmadığı hâlde, Atatürk'ün kahveyi bol şekerli içmesi hikâyesindeki gibi bir kompleksle, adı konmamış, ama yağmur çamur demeden herkesin kendiliğinden uyduğu bir teamül olarak kalmıştır.

Şu ironiye bakın ki, bugünlerde PKK'lılar, bir ellerindeki **"keleş"**se diğeri de şemsiye olacak şekilde Kandil'e doğru çekiliyorlarmış.

Gazetelerin yazdığına bakılırsa, kamuflaj desenli şemsiyelerini, üzerlerinden Heronlar geçerken açıyorlar, böylelikle görüntülenmekten kurtuluyorlarmış.

Yani, ordunun metelik vermediği şeyi, askerî teçhizatlarının bir parçası yapmışlar.

İşte şimdi o şemsiye, birbiriyle otuz senedir mücadele içinde olan bu iki kutbun, nasıl çok farklı anlayışlar içinde geliştiklerini âdetâ tanımlayan simgesel bir eşya gibi duruyor.

Birinin damarları akıl almaz şartlanmaların kolesterolüyle tıkanıp nefes darlığı çekerken; bu alelâde cisim, diğerinin pragmatik çözümlerle nasıl kolayca soluk aldığını betimlemeye yarıyor.

AKP iktidarının başlangıçta yapacağını umduğum, ama sonra öyle olmadığına artık kesin kanaat getirdiğim ve bu ülkenin topyekun reform anlayışının bir parçası addettiğim **“Ordu Reformu”** da, tıpkı diğer alanların askıya alınmış reformları gibi, yazık ki bir başka konjonktüre kalmıştır.

Oysa, son rütbe ve görevlerine gelmiş, ama darbeci emsalleri gibi başkaca ikballer peşinde gizli ajandaları olmayan; hattâ kimilerinin yaptığı şekilde kolayca kaçıp da istifa ederek kendi tribünlerine oynamak yerine ateşten gömleği seçen ve siyaset kurumunun reformist kararlılıklarına TSK tarihinde görülmedik ölçüde uyum göstererek hazır bekleyen; ne ki hiç kimselere ve özellikle de sol liberal kesimlere henüz yaranamadıkları da anlaşılan, başta Genelkurmay Başkanı Orgeneral Necdet Özel olmak üzere şimdiki Kuvvet ve Ordu Komutanlarının bu dönemi, bana sorarsanız hem iyi kavranamamış hem de iyi değerlendirilememiştir.

Askerlik süresinin kısaltılmasını bile, reformist kaygılarla değil de, PKK ile yürütülen süreci meşrulaştırmak üzere **“bir havuç gibi”** kullanmaya kalkan, her şeyden önce Erdoğan’ın ta kendisidir.

Devasa bir kurumun doksan senelik sorunları, bir ucundan rastgele tutarak değil, ancak bütüncül bir tasarımla ele alarak ve aynı zamanda diğer toplumsal alanların reformlarıyla da entegre ederek çözülebilir.

Bunun dışındaki her tasarruf, sadece göz boyamadır.

Eskiden geçimlerini savaşa giden orduların peşine takılarak sürdüren ne kadar sektör varsa, onlar da ardı sıra yürürlermiş.

Artık akla hayale ne geliyorsa; yiyecekçiler mi içecekçiler mi istersiniz; demirciler nalbantlar sayacılar saraçlar mı; cambazlar hokkabazlar köçekler fahişeler mi; berberler çamaşırcılar hekimler simyacılar mı; falcılar kâtipler çalgıcılar mı; ölü soyucular hırsızlar uyuşturucu satıcıları serseriler mi?

Ne ararsanız bulunan bu insanlar da kendi meşrebine göre iş tutar, yengiye ya da yenilgiye, bozguna ya da talana göre o sırada kısmetine ne düşerse çöplenirlermiş.

AKP’nin arkasına takılarak ömür tüketen kimi yandaş medya unsurları da, sanki şimdi benzer bir süreci yaşıyor gibiler.

Bir vakitler Erdoğan’ın dinamik çizgisi ve reformcu üslubuyla pürneşe, onların da gönderdeki bir bayrak gibi dalgalandıkları olurdu, haklı olarak.

Ama şimdi... büyüdüğü, irileştikçe, kocamanlaştıkça ve giderek aynaya sığmaz olup kendine çekidüzen veremez bir noktaya taşındıkça, rulman dağıtan Erdoğan’ın artık ilerleyemeyip durakladığını uyarmak yerine, her yaptığına hikmet bulmaya çalışıyorlar.

Demek ki bu süreç, aynı zamanda bir başka sürecin, bu defa hepsini içine alan **sonun başlangıcı sürecinin** de adıdır.

Son olarak, dilerseniz duyarsızlıklara küçük bir örnek daha vereyim:

İnönü Stadyumu, 19 Mayıs törenleri bakımından özellikle Kız Liseleriyle, Kuleli ve Deniz Liseleri, Deniz Astsubay Hazırlama Okulu gibi İstanbul'un askerî okulları için simgesel değerde tarihi bir mekândır.

14-17 yaş aralığındaki o gencecik askerî okul öğrencilerinin ruhlarını besleyen; onlara yaşama sevinci aşılayan ve dayanışma duygusu veren nadir ritüellerdendir.

Örneğin bir İmam-Hatip'li için **Kutlu Doğum Haftası** veya bir **Mevlidi Şerif** ne ise, onlar için de bu odur.

Stadyuma sis içinden geçerek giriş yapan, o muhteşem boru ve trampet takımlarının ve çığlık çığlığa fanfarların sesi, hiçbirinin kulaklarından ömür boyu silinmeyecektir.

Üç gün önce oynanan bir maçın ardından barbarlara taş çıkartırcasına yok etmek yerine, birkaç gün daha sabredip o çocuklara son bir saygı gösterilseydi, fena mı olurdu?

Ayrıca bilirsiniz ki, "**militarizmin kökleri**"ni esasen masum duygularda arama ucuzluğu ve cehaleti ise, o yaşlardaki bir kız çocuğunun aşk şiirleriyle süsleyerek tuttuğu "**hatıra defteri**"ni bulunca, ilerde orospu olacağına vehmederek, önlem olsun diye yırtma dangalaklığına benzer.

Bunu da yazın bir kenara, olur mu?

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ne şemsiyeymiş be!

Namık Çınar 20.05.2013

Şu kıytırık şemsiye hakkında üst üste iki yazı yazacaksın deselerdi, dünyada inanmazdım.

Anımsarsanız, bir önceki yazım **PKK'nın şemsiyeleri** diye başlıyordu; şimdiki de **Obama'nın şemsiyeleri** ile sürecek gibi görünüyor.

Erdoğan'ın ABD gezisi sırasında, hani meşhur **Oval Ofis** var ya, işte tam onun önündeki **Has Bahçede** basın toplantısı yaparlarken, birden yağmur bastırınca, Başkan Obama'nın denizci askerlerden kendilerine şemsiye tutmalarını istemesi, meğer sonradan amma da büyük bir skandala yol açmış, biliyor musunuz?

Amerikan Kongresi'nin özellikle Cumhuriyetçi Partili üyeleri, tozu dumana katarak, Başkan'ın bu davranışını kabul edilemez bir siyasal gaf olarak yorumlamışlar.

Çünkü, edilgen bir ruhun korunma güdüsünü temsil ettiği için olmalı, feminen bir görüntü sergilediği şeklinde algılanan **şemsiye taşımak**, kadın askerlere neyse de, üniformalı erkek denizcilere kesinlikle yasakmış.

Belli ki bu prensip bizim orduya da, Kore Savaşı ile başlayan Amerikan-Türk ikili ilişkileriyle girmiş olsa gerektir.

Ve bizim gibi toprak esaslı bir ülkenin Silahlı Kuvvetlerinde nasıl ki **asıl muharip unsur** genel olarak Kara Kuvvetleri, özel olarak da Piyade Askeri ise; küresel hegemonyasını sürdürebilmek için dünya denizlerinde

devriye gezerek savaşı, çağımızın cihan imparatorluğu Amerikan Ordusu için de **Deniz Piyadenin** aynı şey demek olduğunu, yeri gelmişken söylemeden geçmeyelim.

Yeniden şemsiyeye dönersek... koparılan fırtınanın altta yatan gerçek sebebini Alaska Valisi **Sarah Palin**'in Twitter'daki tepkisinden anlayabiliyoruz: **"Yağmur yağduğunda bütün Amerikalılar kendi şemsiyelerini kendileri tutarlar."**

İnsanların eşit ve özgür oldukları demokratik bir ülkede hakikat, işte bu kadar basittir!

Ne ki, görüşülen Suriye meselesinde **"Türkiye Başbakanı'nın en ön safta yalnız başına yer aldığı"** tescilli şeklinde özetlenebilecek bir sonucu yedirmek için, başından sonuna kadar nabza göre şerbetin bolca ikram edildiği bu gezide, Başkan Obama'nın, Ortadoğulu bir lideri ağırlarken galiba pot kırması da kaçınılmaz bir durumdu.

Düşünsenize, meselâ **"Başbakan Erdoğan'ın liderliği altındaki Türk halkı"** şeklindeki bir ifadeyi konuşmasına katabilen Obama, **"Şansölye Merkel'in liderliği altındaki Alman halkı"** yahut **"Birinci Bakan Cameron'un liderliği altındaki İngiliz halkı"** için de söyleyerek, geldiklerinde aynı cümleyi onlara da kurabilir mi?

Hiç değilse evrensel ölçütlerde teolojik özlü bir sözü ya da tasavvufi bir ibareyi içeriyor olsaydı, hadi geleneksel hat sanatıdır deyip nispeten kabullenebilecekken, bundan tamamen uzak bir şekilde sadece Arap harfleriyle yazılı olmaktan başkaca bir özellik taşımayan **"Barak Hüseyin Obama"** yazılı hediye de, bütün bu Arabesk ilişkiyi tamamlamıyor mu?

Buraların, şarkıllığın o kadim küflü alışkanlıklarından öyle kolay kolay vazgeçeceği yok, anlaşılan.

Amerikan askerinin, Başkan'a dahi olsa, bir uşak gibi şemsiye tutmasını reddeden demokrasilere özgü o anlayış, örneğin bizde binbaşı yarbay albay rütbelerindeki emir subaylarına hâlâ otomobil kapısı açtırırken, bana mısın bile demeyecektir.

Cumhurbaşkanından yasama yürütme yargı üyelerine, ordu ve polis teşkilâtlarından üniversitelere; hâsılı, merkezî ve yerel idarenin en kılcal mekanizmalarına dek bütün kamu bürokrasisinde, makam arabası sayısı kadar kapı açıp kapatacak adam da istihdam eden, henüz ilkelikten paçasını kurtaramamış bir ülke burası.

Ve yine... gururuna pek düşkün görünen ordunun, Anıtkabir'in törensel ritüellerinde Ata'nın mozolesine konacak çelenkleri taşıyınlar diye görevlendirdiği üç kişilik timin çiçek sepetini taşıyanları üsteğmen, başlarındaki de yüzbaşısıdır.

Bu aynı zamanda, bölük ya da batarya komutanlığı yapacak liyakatteki üç subayın hovardaca harcanması değildir de nedir?

Her şeyden önce bu millet, neredeyse bir tabur askere komuta edecek kapasitedeki subaylarına, çiçek taşımak için maaş verecek kadar zengin olmasa gerek!

Ama bunlar ve daha milyonlarcası, gerçek bir demokrasi olmadıkça hâl yoluna sokulamayacak konulardır.

Kaldı ki Sayın Başbakan, onca iç meselemiz öylece dururken; üstelik bir de Suriye'nin iç sorunlarını bizim de iç sorunumuz olarak ilân etmiş, kendi geleceğini bile neredeyse Esed'in gidişine bağlamıştır.

Kader ağlarını, şekerden değil de zehirden bir pamuk helvanın çubuğa sıvanarak etrafını sarmasındaki gibi büyüterek; sadece onu da değil, bundan sonra artık hepimizi içine alacak şekilde örecekmış gibi görünüyor.

Dolduruşunu ikmâl etmek için gittiği Amerika'da tıpkı bir Arap monarkı gibi davrandı ve de ona uygun bir şekilde, ama nedir, alt tarafı hepi topu bir manga askerle karşılandı.

Fakat oralarda bizdeki gibi tantanalı bandolar artık yok.

Anglo-Sakson kültüründen de değil ki, kilt giymiş bir İskoç gaydacısıyla şenlendiriversinler.

Buna da şükür!

Şimdi bileyiden geçirdiği taptaze hınçlarıyla geri dönecek ve bıraktığı yerden atağa geçecektir.

Sizse miskin miskin bekleyedurun.

Haydi bakalım kaldırın şeyinizi, bitti istirahat.

Silah başına, marş marş!

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İçinde Demirören'lerin de olduğu tüpgaz piyasası

Namık Çınar 24.05.2013

Atak gazeteci **Mehmet Baransu**, bu defa, zenginliklerini hangi usullerle edindikleri bir gün olsun sorgulanamamış doymak nedir bilmeyen İstanbul dükalıklarının dünyasındaki bir bombanın pimini çekerek, gene yaptı yapacağını.

Yatırımları, daha ziyade mutfak tüpü olarak da bilinen LPG piyasasında yoğunlaşan **Demirören**'lerin, **Arşimidis** şirketinin malvarlığını cinayete kadar varan polisiyelik yöntemlerle nasıl ele geçirdiklerinin hikâyesini cesaretle haber yapınca; beni de tam kırk yıl öncesinin artık iyiden iyiye küllenmiş hatıralarına götürüverdi birden:

12 Mart faşizminde teğmenken, komünizm propagandası yapmakla suçlanarak atıldığım orduya, yargı yoluyla tekrar döndüğümdeki zaman aralığına rastlayan o berbat iki seneyi, İzmit Yarımca'da bir LPG dolum tesisinde çalışarak geçirmişt看.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanı işkenceci **Faik Türün**'ün, benim gibi anarşistlerin(!) işe alınmalarını özel sektöre bile yasakladığı bir dönemde, memleketim olan rahmetli **Orhan Öztrak**'ın torpiliyle ve Türk Petrol Madeni Yağlar Şirketi'nin patronu rahmetli **Ahmet Aydın Bolak**'ın da beni ancak sota bir noktaya göndermesi sayesinde iş bulabilmiştim.

Çalıştığım şirketin ne bir dolum tesisi vardı, ne de sevkiyat yapacağı tankerleri.

Bütün diğer firmaların da yaptığı gibi Ankara'nın siyasal mahfillerinden kopartılmış imtiyazlarla, artık yüz bin ton mu olur, beş yüz bin ton mu olur, Allah ne veriyse, Petkim ve İpraş'tan kendisine tahsis edilmiş kapasitedeki LPG'yi, o rafinerilerin etrafına doluşmuş anlaşmalısı olduğu irili ufaklı mutfak tüpü dolum

tesislerine üleştirerek sevk ettiriyor, Anadolu kent ve kasabalarından gelen kendi bayi kamyonlarına oralarda dolum yaptırıyor; ben de bu ilişkileri gözetip, girenin çıkanın muhasebesini tutuyordum.

O yüzden, firmam adına kapısından geçmediğim dolum tesisi yok gibiydi.

Ekonominin enflasyonist politikalarla götürüldüğü o günlerde, sık sık petrol ürünlerine de zam yapılır; dönemin devletçi anlayışları gereği satışlar durdurularak, maliyecilerin gelip stok tesbiti yapmaları beklenirdi.

Daha doğrusu, devreye rüşvet müessesesi girer, var olan stoklar tam manasıyla gösterilmezdi.

Para sadece burada işe yaramaz; firmaların İpraş ya da Petkim'den, tankerlerle yahut boru hatlarıyla mal çekmeleri esnasında, vananın başında duranın avucuna bir miktar sıkıştırıldığında, sayacın da sıkışmasına yol açan bir özelliğe ve güzelliğe de sebep olurdu.

O devasa tesisler, hani gece gündüz durmadan yanan upuzun bacaları vardır ya, depolanamayan üretim fazlaları zaten oralara aktarılıp yakıldığından olmalı; fiyatlar düşmesin diyerek patlıcanların Haliç'e döküldüğü, sanki biraz bir zamanların Unkapanı Hali'ni de andırmaktaydılar.

Ama bu alandaki ticareti cazip kılan, böyle sıradan şeyler değildi.

Asıl tatlı kârlar başka noktalardaydı.

Piyasada daha ziyade 12 kg. olanları kullanılan bu mutfak tüplerine, her sefer 12 kg. parası ödenmekte; ama gene her sefer, ne yazık ki sadece 10 kg.'ı kullanılmaktadır.

İç basınçla dış basınç eşitlenince artık dışarıya çıkamaz olduğundan, bitti zannıyla iade ettiğimiz o tüplerin içinde, dolum tesisine kıyak geçtiğimiz hâlen iki kg. kadar daha LPG vardır.

Bu düzen yarım yüzyıldır böyle işlemiş, tüpleri kullanılan mutfak gazı markalarına her defasında 12 kg. parası ödenip, gazın ise ancak 10 kg.'ı tüketilebilmiştir.

Son elli sene zarfında bu sektörde çalışan ne kadar firma varsa, haksız kazanç sağlamışlar; Karun kadar zengin olmuşlardır.

Bizim firmanın dolum tesisi ve LPG depolama üniteleri olmadığından, kendi müşterilerinden güya boş olarak dönen tüplerdeki tatlı kazançları anlaşılmı firmalar gövdeye indirmekte; meselâ giriş çıkış kayıtlarına göre kâğıt üzerinde stokta malımız kalmadığı görüldüğü hâlde, dolum yaptırdığımız tesisin silindirik ya da küre şeklindeki o devasa tanklarında, tüp başına iki kg. hesabıyla fiili olarak akıl almaz bir **"artık"** birikmekteydi.

Durumu kavrayıp, hemen Aydın Bey merhuma ilettiğimde gülümsemiş, **"Bizim LPG'mizi boşuna mı stoklayıp, dolumda kahrumızı çekiyorlar? Bal tutanlar, kendi tesisimiz yapılına kadar parmaklarını yalayacaklardır"** diyerek sükûnet tavsiye etmişti.

Nitekim ben orduya dönerken, onların tesisi de açılmak üzereydi.

İşte Demirören'lerin ve başkalarının da, sanayiciymiş gibi geçindikleri bir alan olarak bu LPG sektörü, yarım yüzyıllık vurgun ve soygun düzeni demektir.

Esasen buna sanayi de denemez.

Hani bir vakitler sokak başlarında çakmak gazı dolduran tezgâhlar vardı ya, bilirsiniz ki bunlar onların alabildiğine irisidirler; o kadar!

Netice olarak diyeceğim odur ki, Orta Doğu'ya münhasır, klân düzeyinde kalmışlığın ürettiği anakronik problemlerden ve o düzeyin yansıttığı çağdışı inanç kavgalarından başımızı kaldırıp da, toplumsal hayatı inşa eden gerçek sorunlara gelemeyişimizin aymazlıklarından, korkarım kurtulamayacağız bu gidişle.

Çünkü baksanıza, bunlarla ilgilenmiyor hiç kimse.

Bu yazının bile, şüpheliyim reytingi olacağından.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Şarap, din ve Erdoğan

Namık Çınar 27.05.2013

İçki içmesini severim ben.

Tabii gençliğimdeki kadar alkol alamıyorum artık. Hem dokunuyor, hem de kesem kaldırmıyor.

Dokunuyor dediğim, ertesi güne biraz bitkin ve biraz da bedbin uyanıyorum.

O yüzden şimdilerde arada bir, daha ziyade şarap gibi nispeten hafif olanları tercih ediyorum.

İlk içkimi on dört yaşındayken, **Selimiye Askerî Ortaokulu**'nu bitince kura çekip **Erzincan Askerî Lisesi**'ne giderken, trende içmiştim.

Minnacık bedenimi kayışla bağlayıp da bavul rafında uyuklayarak geçireceğim iki gün süren o üçüncü mevki yolculuğunda, arkadaşlarla hep birlikte aldığımız cep kanyaklarıyla içimiz dışımıza çıkmıştı.

İçki içmenin de bir kültür olduğunu ve adam gibi içmeyi, biz de böyle böyle öğrenecektik.

Hani itiş kakışları, kavga gürültüleri, içkiden bilenler vardır ya, o çiğliklerin asıl kaynağına kafa yoracakları yerde, âdetâ sorunlar görünmesin diyerek çer- çöpü halının altına süpürmeye çalışan sahtekârlıklara benziyor, bu yaptıkları da.

İnsanlar içki içtikleri için rezil olmazlar. Rezilin teki olduklarını içki ortaya çıkardığı için rezildirler.

Pespaye olan içki değil, adamın kendisidir.

Alkol almamak, insanı sefil biri olmaktan kurtarmaz. Hattâ tam tersine, rol yapmasına, uzun süre saklanmasına ve insanları kandırmasına olanak bile sağlar.

İçki meselesini dinsel vahyin yasakladığı bir emirmiş gibi mütalâa edenlerden farklı olarak, hayata dair şeyleri nedensellikler süzgecinden geçirerek değerlendiririm ben.

Yıllar önce okuduğum bir yazı, **“Muhammet Peygamberin bile bu dünyadan, açlığını doğru dürüst bastıracağı şöyle dumanı üstünde bir arpa ekmeğini doyasıya tüketip yiyemeden göç ettiği”** üzerineydi.

O zaman düşünmüştüm ki, toplumsal maddi hayatı biçimlemeye çalışan **İbrahimî dinlerin**, toprağın kıt, kumun bol olduğu Arabistan Yarımadası ve havalisinde doğması tesadüfî olmasa gerektir.

İnsanın temel dürtülerinin başında gelen **beslenme**, bu coğrafyaların en önemli sorunlarından olagelmıştır.

Tarihsel olarak bin yıl sürecek olan **Dünya Tarım Devrimi**, özellikle **Hz. Muhammet**'in yaşadığı yüzyılda başlamış bir süreçtir.

Akdeniz havzasının önemli ve bol yetişen meyvesi olan **üzüm**ün mayalanmasından elde edilerek saklanıp depo edilebilen bir enerji kaynağı olarak **şarap**, en eski çağlardan beri yaygındı; hattâ zeytinyağı ile beraber en küresel ithal/ihraç ürünüydü.

Ne ki o üzüm, kumun bol olduğu bu çöl diyarlarında, **“Babil’in Asma Bahçeleri”**nden beridir sadece zengin sınıf için lüks tüketim maddesi olmaktan öteye gidememiş ve geniş çöl insanlarının zaten var olan beslenme sorunlarına, bırakın katkısı, yalnızca engel olmuştur.

Peygamberin dahi ulaşmakta zorlandığı kitlesel besin kaynağı ekmeğin hammaddesi tahıllara ise, vahalardaki üzüm bağlarından ne yer, ne de fırsat kalmaktadır.

Ne bedeviler üzüm çöpüyle, ne develer üzüm sapıyla beslenebilmektedirler.

Muhammet, döneminin devrimcisi bir adamdı. Halkının beslenmesi için tahıl üretimine tahsis edeceği, üzümün istilâsına uğramış o kıt ama mümbit vaha topraklarına ihtiyacı vardı.

Üzümü tümünden reddedemezdi. Nihayet tazeyken, o da iyi bir besindi. Ama suyunun sıkılıp bekletilmesiyle yapılan şarabın tavsiyeye değer görülmeyecek olması, sorunu çözmeye yetecekti.

Öyle de olmuş; ihtiyaç fazlası üzüm bağının yerini, tahıl gereksinimini karşılayacak tarlalar almıştır.

Dinin yaptığı işte budur.

Erdoğan, siyasetindeki dinselliğin ivmesini arttırıyor

Sayın Başbakan, demokratik olmadığını saklamaya hacet bile görmediği bir düzeni, giderek pervasızca dayatıyor.

O, demokrasiye değil, Allah’a mal ettiği durağan bir sisteme inanıyor.

Kendisini de, Allah rızası için siyaset yapmak suretiyle, sadece bu ülkeye değil, bütün İslâm dünyasına çekidüzen vermekle yükümlü bir misyoner gibi görüyor.

İbadet eder gibi politika yapmasının nedeni de bu.

Başlangıçta iktidarı ele geçirmek, sağlamlaştırmak ve meşru kılmak için ihtiyaç duyduğu demokrasinin yerine; şimdi rotayı yavaş yavaş, artık vaktin geldiğine inandığı o modele doğru çevirmeye çalışıyor.

“İslâmi toplumda, ordunun başı çektiği Kemalist yahut Baasçı bir bürokratik vesayet rejimiyle kavgaya tutuşur da onu gerileterek korunmasız bir demokrasinin önünü açmaya kalkarsanız, sadece dine dayalı siyasal bir sistemin ekmeğine yağ sürmüş olursunuz” diyenler, böylece haklı mı çıkmaya başlarlar?

Yoksa, “o badireyi atlattık ama henüz işimiz bitmedi. Şimdi sırada onun yan ürünü olan bu teokratik özlem var” deyip, bu defa da sandığa onu gömmenin siyasal mücadelesini mi vermeliyiz, terimiz soğumadan?

Bir vakitler hiç kurtulamayacakmışız gibi görünen kâğıttan kaplan generaller, “teokrasi” yüzünden değil, “demokrasi... demokrasi” diyerek haykırdığımız için tutunamayıp gitmediler mi?

Şimdi de, eski nizamı değiştirmeyip ondan yararlanmak yolunu seçen ve dolayısıyla o generallerden hiçbir farkı kalmayan Erdoğan’ın da yüzüne, “teokrasi” değil, gene “demokrasi...demokrasi” diye haykırırsak, tutunabilir mi hiç orada?

Önceliğimizin ne olduğunu, yumurta kapağı gelmeden görebilmeliyiz, derim ben.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erdoğan gider mi, dersiniz

Namık Çınar 31.05.2013

Ne zaman bir çınar devrilse, içimde mabet yıkılır.

Yapana öfkem delirir, gözümde şu kadar olsun değeri kalmaz.

Hısımlık kurduğumdan mıdır nedir, yakınım ölmüş gibi kederlenirim.

Başbakan karar vermiş, Taksim’deki o güzelim ağaçları keserek yerine bina dikecekmiş.

O görkemli ağaçların yerlerinde bina görmek isteyen bir adamın, bırakın başka özelliklerini, var mıdır yok mudur diye, vicdanı sorgulanmalıdır her şeyden önce.

Gölgesinde duyumsanan iç ferahlığıyla insanı Tanrıya en yakınsak kılan o muhteşem ağaçlara kıyabilmenin, Allah’ın adını günde beş yüz defa ağzına alan birinden gelmesi, ayrıca inancının da ne denli sorunlu olduğunu göstermiyor mu?

Gerçekten de, **Fikret: “Bir örümcek bile götürür hakka beni”** diyebilmişken, belli ki bir çınar yaprağı hiçbir şey söylemez Başbakan’a.

Onun Allah’ı, fütihat ehlidir. Varsa yoksa yerler alsın, kaleler fethetsindir.

At sırtında yalınkılıç ok atsın, kavimler üzerinde zora dayalı egemenlik kursundur.

O yüzden 29 Mayıs’ı pek sever. Aradan 560 sene geçmesine rağmen küffara karşı beslediği hırsını ve hıncını bir türlü soğutamaz; İstanbul’u her sene habire fetheder durur.

Bugünlere taşımış olduğu o eski zaman değer yargılarının, artık yeryüzünde barbarca görüldüğünün ayırtında bile değildir.

Kaldı ki bütün yaptığı, aklısıra komplekslerini, kendi kurgulayıp kendi inandığı yalandan bir tarihle gidermeye kalkmaktan ibarettir.

İstanbul'un üstüne, âdetâ **"son Haçlı Seferi"**ymiş gibi, batıdan doğuya doğru yapılan bir seferle yürüyen ordunun, başlarında bir Türk kumandan olmakla beraber, esasen Balkanlardan ta orta Avrupa içlerine kadar uzanan vasallardan ve Bizans talanından nasip almak isteyen irili ufaklı Tuna despotluklarından toparlana toparlana oluşturulmuş ve son hazırlıklar için Edirne'yi toplanma bölgesi seçmiş bir küffar koalisyonu olduğu gözardı edilecek, bunun yerine zaman içinde İslâmi bir söylem geliştirilecektir.

Oysa Osmanlı'nın İslâmcılığı yahut millîciliği, artık elde Hıristiyan ahali kalmayınca bari geri kalanlar kurtarılabilsin diye, daha ziyade 19. yy. itibariyle ortaya çıkmış kurmaca bir olgudur.

Erdoğan'ın bugünkü İslâmcılığı ise, Enver'in maceraları bir vakitler başımıza nasıl çoraplar ördü ise, işte o tür fantezilere yakışır.

Çağdaş toplumlar siyasal yapılarını din esaslarına göre tesis etmezler. İlköğretim düzeyindeki bir öğrenci bile bunun bilincindedir.

Ama bizimkinin tam bir nobranlıkla sarf ettiği son cümlesi, **"iki ayyaşın değil, inancın emrettiği yasaların muteber sayılması gerektiği"** şeklinde olmuştur.

Allah kimseye vermesin, lâkin Başbakan, hiçbir sarhoşun başına gelmeyecek kadar pusulayı şaşırmış vaziyettedir.

O nedenle, lâf cambazı adamlara yazdırarak prompterden kakaladığı kandırmacalar kadar, makyajı akan bir kadının gerçek yüzünün ortaya çıkmasındaki gibi, irticalen söyledikleri de önemlidir, bizler için.

Dayattığı topçu kışlasını kendisinden başka isteyen var mı?

Ben hiç duymadım.

Neden pekiyi, bu derece ihtiras ve iştiyakla yanıp tutuşuyor?

Batı tarzının egemen olduğu Taksim gibi bir merkezin göbeğine, Osmanlı bile değil, Şam işi bir Arap mimari çizginin kondurulması için mi?

Ya üçüncü köprü?

O neden Yavuz'un adını taşıyacak?

İstanbul'un bayındırlığıyla, ne gibi bir ilintisi var, Sultan Selim'in?

Yok tabii!

Zaten aranacak sebep, kurulacak iyelik bağı buralarda yatmıyor.

Kutsal emanetleri getiren ve Halifeliği Osmanlı'ya taşıyan ilk padişah o değil miydi?

Cumhuriyet ise bu kurumu yok etti, gitti.

İşte şimdi İslâm dünyasının önünde, onu yeniden ihya etmek isteyen bir Erdoğan var.

Yavuz'la onu yan yana getiren deterministik bağ, burada yeniden hayatiyet buluyor.

Bu sebeptendir ki Erdoğan, mutasavver plân ve projelerinin yanı sıra; bütün adımlarını ve davranışlarını, güttüğü amaçları çağrıştıracak sembollerle bezeyip donatarak da anlatmaya çalışıyor.

Yaptığı bu.

Yani ne varsa, hep din, hep din, hep din için...

Gözü dinden başka bir şey görmüyor. Tanrı onu, bu işleri yapsın diye göndermiş; o da bunun için yaşıyor.

Buradaki ağacın değil, cennettekilerin kıymeti var.

Sultan Selim'in Alevileri kesmesinin değil, Allah'ın Peygamberine halef olmasının önemi var.

Bu yüzden o, sizin anlayamayıp kavrayamadıklarınızı da göze alabiliyor.

Bir kere kafaya takmış; sizi, size rağmen cennete götürecektir.

Laik Jakobenlerin düsturu, nasıl ki **“halka rağmen halk için”** idiyse; Erdoğan'ın düsturu da, din için aynı şeydir.

Oligarşik bürokrasinin vesayetinden farklı olarak, onunki dinsel bir vesayettir.

Allah tarafından belirlenmiş **“iyi, güzel ve doğru”**nun, gene **“Allah inancının emrettiği muteber yasalarla elde edilebileceğini”**, yani artık ne yapsın; davul zurnayla mı duyursun?

Erdoğan gider mi, giderse ne zaman ve nasıl gider; bunları bilmiyorum.

Ama gitmeli.

Ve en az zararla nasıl kurtulunur, bundan sonra bu düşünülmeli.

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Esed'e çata çata, Esed'leştirdi sonunda

Namık Çınar 03.06.2013

Hani birleştirip bütünleştiriyormuş havalarında **“Türk'üyle, Kürd'üyle, Lâz'ıyla, Çerkes'ıyla, Arnavut'u Boşnak'ı Arab'ıyla, Sünni'si ve Alevi'siyle”** diyerek, ama esasında ne denli paramparça atomize bir toplum olduğumuzu bize her dem kafamıza vura vura hatırlatmaktan başka işe yaramayan, âdetâ ağza sakız yaptığıın o lâkırdına nispet, herkes sana karşı birlik olmuş bir vaziyette kaç gündür otoriterliğini sarsalıyorlar; bilmem ki görebiliyor musun?

Son birkaç gün içinde şu yaptıklarına bir bak:

İçkiye yasaklar getirerek burayı da Suudi Arabistan'a çevirmeye kalktın. (Hâlbuki bu topraklardaki üzümün ve şarabın **Baküs** yahut **Dionisos** diye hususi Tanrısı vardı. İster misin bu başına gelenler onun hışmı yüzünden olsun! Tanrılara karşı gelmenin ne demek olduğunu, sanırım en iyi sen bilirsin.)

Nasıl Kürtler için **Mustafa Muğlalı** örneği varsa, Aleviler için de; yapacağın yeni köprüye onlara vahşet uygulamış bir figürün adını vermekte hiçbir sakınca görmedin.

Rantiye işadamlarının gözünü AVM'lerinle doyuramadın ama emekçilere gelince, 1 Mayıs'ta Taksim Meydanı'nı onlara çok gördün.

Daha önce de, Beyoğlu esnafının dükkânları önüne koyduğu ne kadar masa sandalye varsa, kırmış dökmüş kaldırmıştın.

Emek Sineması'nı, gene bir AVM uğruna bir lâhzada yok ediverdin. Kur'an kursundan ve top kovalamaktan başka bir şey bilmediğin için sen gitmezdin, ama benim çocukluğum o sinemalarda geçmişti.

Yerle bir etmek üzere, şimdi de AKM'yi kolluyorsun. Sanata düşmansın, nasıl güvenelim sana? Meselâ şiirden anladığın, ya **Necip Fazıl**'dan olursadır, ya da **Mehmet Akif**'ten olursa; daha ötesi yoktur senin için.

İstanbul'da yeşil alan bırakmamaya sanki yeminli gibisin.

Bir ara Göztepe parkına da göz koymuştun.

Ataköy sahilini boydan boya betonculara satmıştın.

Hatırlıyorum, Ataköy'ün blokları arasındaki yeşil boşluklara bile dadandıydın da, elinden zor kurtarmıştık o bahçeleri.

Beşiktaş Meydanı'nı, baksana ne hâle çevirmişsin. Deniz Müzesi'ni yıkıp ortalığı ferahlatacak yerde, tıpkı Harbiye'deki Askerî Müze'ye benzer rezil yeni bir bina daha kondurarak, ama yetinmeyip halkın elinden aldığı iskeleyi de katmak suretiyle devasa bir yeni otel kitlesi de yaratarak, iyice okumuşsun canına oraların.

Şimdi de Taksim Gezi'ye kışla yapacağım diye tutturuyorsun.

Bu konudaki ısrarının sebebi, II. Meşrutiyet'te o kışlada dinsel nedenlerle ayaklanan Avcı Taburlarının isyanını bastırmak üzere Selânik'ten kopup gelen İttihatçı Hareket Ordusu'na tarihsel bir sembolizmle nazire yapmak mıdır, bilmem ki?

Allah'tan bu millet, öfkelerinde kundaklayarak büyütüp biriktirdiğin ve güç kazanınca uygulamaya sokacağın kin ve nefret kokan hırslarına alet olmayacağının tepkisini açıkça gösterdi sana.

İlkin Cumhurbaşkanı Sayın Gül, arkasından Arınç ve günlerdir ortalıkta görünmeyen Topbaş, nihayet erdemli birkaç lâf ettiler de, ortamı biraz olsun yumuşattılar.

Demokrasiye hasret yaşamış bu mazlum ve mahzun halk, derdine derman olacağını umarak kalkmış sana yetki vermiş; senin ise onlara şu yaptığına bak!

Bilinçaltına yerleşmiş o ketum devletçi hafızan mı depreşiyor da, onları yönetmeye kalkıyorsun zorla?

Halkı yönetmek için var değilsin sen!

Halk bıkmış, yüzyıllardır sürüymüş gibi güdülmekten.

Bırak, o bilir ne yapacağını, nasıl yaşayacağını.

Sen, sana teslim ettikleri, her an ısırmaya hazır ve nâzır, devlet bürokrasisi dedikleri çarkı çekip çevirecek ve yöneteceksin; onları değil.

Onlar özgür olacaklar.

Sen dâhil, burnunu sokmayacak hiç kimse, işlerine.

Yapacağın tek şey var; onların hayatını kolaylaştırmak, o kadar.

Yeşil alan mı istiyorlar, yeşil alan yapacaksın.

Sinemaları yıkılmasın mı istiyorlar, yıkılmasına engel olacaksın.

İçki mi içecekler, karışmayacaksın.

Başbakansan başkanlığını bileceksin. Her şeye maydanoz olasin diye koymadılar seni oraya. Eğer dinsel misyonlar yüklenmek istiyorsan, bırakırsın siyaseti, diyanet sınavlarına girer, cami hocası olursun. Çıkar vaaz verirsin. Nasıl generallere **“kendi işine bak”** derken haklı idiysek, bunu senden isterken de haklıyız şimdi.

Sense faşizmin gazlı yollarında, kendini kaptırmış gidiyorsun.

Bu muydu geleceğin nokta?

Kum çakıl çimentoya doymamak!

Ve şehvetle ağaç kesmek!

Hoş, bütün o tepkiler, tabii ki sadece o kesilen ağaçlar yüzünden değil, elbet de.

O kadar çok girdin ki harîm-i ismetimize, kaç çocuk yapacağımızdan tut da, ne yiyip ne içeceğimize kadar karışmadığın yer kalmadı yaşama biçimimizde.

Her gün televizyonlara çıkıp, görevleri yalnızca seni alkışlamak olan adamlarının önünde, kendini o kadar çok, o kadar çok övdün ki, hepimize gına geldi.

Sonunda herkesi bıktırdın.

Dikkatini çekerim, yıpranan tek sen oldun; AKP değil. Çünkü bir tek sen varsın. Onlar da hepimiz gibi seni dinlemekten konuşmayı unuttular; onlar da hepimiz gibi mağdur oldular.

Bir de koca şehri tertemiz yaptım, demen yok mu!

Aman Allah'ım... bunu nasıl söylersin?

Bombalarınla gaz çıkara çıkara, sen değil misin İstanbul'u kokutan?

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Çok endişeliyim çok

Namık Çınar 07.06.2013

Polisin gaz stokları hazır azalmışken, şu **Taksim Gezi**'nin yolunu bari bir de ben tutayım, dedim kendime.

İyi ki gitmişim.

Benliğimi sına olanağı buldum çünkü.

12 Mart'ta teğmenken **çapulcunun** tekiydim.

12 Eylül'de ise, eski bir **çapulcu** olarak erken davranmış, onlar atmadan bu sefer kendim ayrılmıştım.

N'apayım, elimde değil; can çıkmadan, besbelli ki huy da çıkmıyor.

Ne mutlu bana ki, artık yaşlanmış da olsam, meğer halâ bir çapulcu imişim; dün bunu bir kez daha görmüş oldum.

Çoğu artık benim çocuklarımdan bile küçük, binlerce binlerce gencecik kız ve oğlan, evcilik oynar gibi **devrim** yapıyorlar.

Polis girmesin diye Taksim'e çıkan yollar üzerine kurdukları barikatlarda, gömülmemiş cesetler gibi duran yanmış otobüslere, polis arabalarına ve ters çevrilmiş otomobillere bakarsanız, bunları onların yapmış olabileceğine dünyada inanamazsınız.

Zaten o çocukları, mevcut hayat felsefelerinizle değerlendirmeye kalkarsanız, boşuna yorulmayın, anlayamazsınız.

Bir kere en önce, galiba biraz da değirmende öğüttüğünüz o ak saçlarınızı önünüze dökerek, bu olayı fırsat bilip o kafalarınızı değiştireceksiniz.

Devletin her boydan görevlisi onlardan o denli korkmuş ki, on gündür aralarına girmeye ve onları anlamaya cesaret eden bir kişi bile çıkmadı.

Oysa, altlarına tercihan diz kapakları yırtık birer kot çekip üstlerine de tişört geçirerek, "**n'aber gençler**" diye aralarına dalsalar, omuzlara alınıp hep beraber eğlenmezlerse, kör olayım!

Tabii, hepsinin üzerine sinmiş **Erdoğan korkusunu** da unutmamak gerekiyor. Çünkü Başbakan, kendi dükkânı olarak gördüğü devlet kapısına "**seyahat nedeniyle kapalıyız**" levhası asarak gittiği için, ne yapsın garipler, onlar da şimdi hükümet avlusunun duvarına sıra sıra çömelmiş, gurbet yolu bekler gibi, bekliyorlar.

Devletin ve toplumdaki erişkinlerin bu içler acısı durumunu henüz mamayla beslenen o gençlerin ortaya çıkarması, hem bize yeniliklere nereden başlayacağımızı ve gerçek yaratıcılar ile taşıyıcıların kimler olacağını işaret ediyor; hem de bir trajediyi komediye çevirerek, gerginliğe değil kendimizle eğlenmeye davet ediyor.

Bir kere silme neşeliler; somurtkan birini aramayın hiç, bulamazsınız. Acaba polis yok diye mi nedir; ortalıkta endişeli bir hava da sezilmiyor.

Aptal bir afişe de rastlayamazsınız; hödöklük, barikatların ötesinde tutulacak şekilde yasaklanmış âdetâ.

Guinness Rekorlar Kitabı'na girmek için, en uzun süren piknik yarışına kalkışmışlarcasına da, yorgunluk akıyor gözlerinden.

Ama olsun, mutlular.

O yüzden, kimileri çimenlerin üstünde, sere serpe yattıyorlar.

Yanlarından bakınarak geçtiğim, başını kız arkadaşının dizine koyup da uzanmış keyfine diyecek olmayan bir delikanlı, **“Tayyip Amca böyle olunca değil, kız yaparsa hiddetleniyor”** dedi usulca bana, gözlerimde soru var zannederek.

Sakin miskin oldukları falan geçmesin aklınızdan, ha! Tersine, müzesi, kütüphanesi, ne istersen bedavaya alabildiğin devrim marketi, hattâ dilek/adak yeri, şarkıları, türküleri ve halaylarıyla tam bir cümbüş, capcanlı bir panayır yeri burası.

Twitter’den gelen çok hoş mesajları da bezlere kartonlara yazmışlar, zekâlarını sergiliyorlar.

Ne ki bu kokuşmuş düzen, 140 harfli o twitlerden şimdi it gibi korkuyormuş.

Benim zamanımda da 141-142 ile korkarlardı, şu hâle bak!

Bu çocuklar Kandil gecesi mevlit okutuyorlar, ama AKP’li değiller.

Atatürk posterini taşıyorlar, ama CHP’li de değiller.

Zaten, canınıza bu kadar kolay okuyabilirler miydi, CHP’li olsalar?

Yeltenmesin kimseler bir taraflara çekmeye, zira benzemiyorlar hiç birinize.

Bu gençler, uygar bir ülkenin özgür bireyleri olmak istiyorlar sadece.

Tabii ki bir sürü eksikleri var; ama siz erişkinlerden ve tümü demode olmuş kurumlarınızdan her halükârda çok ama çok daha ilerdeler.

“Ancien regime”’in yerine demokrasi getireceğine söz veren Erdoğan, kendisine bunun için yetki veren halkı kandırmış, onun yerine kafasındaki dinsel içerikli düzeni uygulamaya koymuştur.

Yasaması yürütmesi yargısıyla, siyasi partileri bürokrasisi üniversiteleriyle, sendikaları baroları medyası ve iş dünyasıyla, kırk akıllının yapamadığını işte bu çocuklar yapmıştır.

Körpeçik yavruların isteklerine kulak vermek ve anlamak yerine onları çapulculukla suçlamanın, kendi halkına sıçan diyen Kaddafi’den kalır yanı var mıdır, yok mudur; insan kendine dönüp sormaz mı hiç bunu?

İşin acı yanı, daha geçenlerde **“vur de vuralım, öl de ölelim”** diye slogan atan taraftarları yüzünden Bahçeli’ye demediğini bırakmayan Erdoğan, bugün kalkmış yandaşlarını meydanlara dökebileceğini ima edebiliyor.

Bu yazıyı bitirirken, televizyonda Başbakan’ın son beyanatını duyuyorum ve diyorum ki:

Ey izan, nerdesin ey izan?

Seni arıyorum endişeyle!

cinarnamik@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

AVM'lere neden bu kadar âşıklar

Namık Çınar 10.06.2013

Ya da, bu denli çok AVM yapma manyaklığının sebebi ne?

Çünkü AVM, arsa/inşaat rantiyesi ile işbirliği içinde olmak suretiyle aniden çıkagelen küresel markalar tarafından, hani çocukken seyrine doyamadığımız bir karınca yolu gibi kendiliğinden, yüzlerce yılda oluşmuş geleneksel “**çarşı**”nın ele geçirilmesi operasyonunda kullanılan bir “**darbe**” aracı olmuştur.

Bu özelliği bakımından emperyalisttir.

On beş yıl boyunca İstanbul'un en popüler beş AVM'sinde işyerlerim oldu benim. O yüzden bu işletmelerin ciğerini bilirim.

İlk açıldıklarında sayıları üç beşken, hem geleneksel piyasanın kendisine çekidüzen vermesi için örnek olmaları, hem de rekabeti kamçılama açılarından pek fena gözüküyorlardı.

Ne ki, uyuşturucular da sanırım böyle bir şeydir; acıdan önce haz verirler.

Bunların temel sömürgecilik stratejisi, kentin çarşılarına gökten zembille inmek şeklinde müdahil olmalarıdır.

Yani mevcut piyasaların erişemedikleri yerleri tıkamak ya da yeni yerleşimlere hayat vermek üzere değil, doğrudan doğruya o çarşıların kalbine çöreklenerek, onların yerlerini almayı hedeflemişlerdir.

Bu anlamıyla emek ve rekabetle değil, piyasayı tıpkı bir terörist gibi ele geçirmeyi seçmişlerdir.

Yenilikler, uygar ülkelere o toplumların yapısını yırtmadan ve canlarını yakmadan nüfuz ederler.

Hükümetler de zaten bunları gözetmek ve düzenlemek için vardır. Yahut da kimin hizmetindelerse, onun borazanını çalarlar.

Yani amaç vahşete dayalı bir sömürüyse, turnusol kâğıdı ona göre renk verecektir.

Dünya ekonomisinin egemeni olan Batı kapitalizmi, Doğulu kalmakta ısrar eden ülkelerde, en azından “**güven**”in her an yok olabileceği endişesiyle, ticari birlikteliklerini uzun vadeli değil, kârların yıkıcı bir hızla ve bencilce realize edildiği ilişkiler bağlamında ele almaktadır.

O yüzden, anlayış beklemek onlardan umacağımız değil, asıl olarak kendimizin üreteceği iklimle sağlanabilecek bir şeydir.

Esasında AVM'lerin, gündelik toplumsal hayatın meselâ Amerika gibi tarihsel derinliklerden beslenmeyen “**yeni dünya**”larda vücut bulması, boşuna olmamıştır.

Uçsuz bucaksız genişliklere yerleşmiş ora insanları, bir paket kibrit gerekse, on km. yol gitmeye mahkûmdurlar.

Soluk alıp veren sokakları caddeleri yoktur ki, bakkal nedir bilsinler.

Binlerce ufarak yerleşimden müteşekkil o zengin halkın tüketim çılgınlığı, zaten kendiliğinden oluşmuş dükkânlarla karşılanmaya da yetmez.

Kaldı ki, **rekabetçi açık pazar ekonomisine** dayanmayan türden bir kapitalizm, tepeden inmece bir plânlama yapmak varken, işleri hiç olurluna bırakır mı?

Ama aynı şeyi, hiç değilse kentsoylu bir yaşam bakımından, Avrupa ülkelerinde görmek mümkün değildir.

Paris'in Saint-Germain'inde üç yüz senedir yaşayan kırk metrelik bir dükkânı, yasayla bile değil, toplumsal kültürle korurlar.

Bana sorarsanız Emek Sineması, daha önce benim çocukluğumun Galatasaray'ındaki filateli dükkânları da yok olduğu için kapanmıştır.

AKP'nin **"yedirmeyecek"** olduğu da Başbakan'ın kendisi değil, Beyoğlu'nun profiterolüyle ünlü İnci Pastanesi olmalıydı.

İşte şimdi Taksim Gezi'de olup bitenler, bu bağnaz gidişata dur demek isteyen genç filizlerin uç vermesinden başka bir şey değildir.

Bugün Türkiye'de 100'ü İstanbul'da olmak üzere 300 tane AVM vardır ve arkası da hızla gelmektedir.

Gelin görün ki, bu AVM'lerin hepsi de birbirinin aynısıdır. Çünkü o piyasa 100-150 kadar markanın tekelindedir. Aralarına girmek mümkün olmaktan çıktığı için, her yerde sadece onlar vardır.

Türkiye'nin neresinde olursanız olun, bir giysi mi alacaksınız, giderek onlara mahkûmsunuzdur.

Canınız kahve mi çekti; artık fincan da yok ya, kâğıt bardakta Amerikan kahvesi içeceksinizdir.

AVM'ler, perakende sektöründe sermaye temerküzünü belli ellerde toplamak ve dışarıda kalanların tasfiyesini sağlayarak veya etkinliğini kırarak, bu alanın tekelleşmesine hizmet için vardır.

Nitekim, dünyada 16 bin tane kâğıt bardaklı kahve dükkânı olan Amerikalı büyük patron, Türkiye tekelini verdiği Kuveytli bir şeyhin dükkân açılışına geldiğinde, Ortaköy Camii'nin silüetini arkasına alarak **"ilk 100 dükkâna kadar para kazanılmaz"** demişti.

Ve şimdi o Arap şeyhi, her AVM'de 15-20 dükkân kiralayarak; birini kahveci, diğerlerini de elindeki 70 kadar harcîlem Amerikan hazır giyim markasına dükkân yapmaktadır.

O yüzden mağazaların çoğu, ya yabancıların kapitalde işbirlikçisi, ya da onların ürün bayisidirler.

Bu nedenledir ki, ekonomideki işlevi böyle olan bir başbakanın, siyasetinin doğasına denk düşen monark karakterli bir başkanlık istemesi de normal karşılanmalıdır.

Türkiye'nin **"ancien régime"** sorunlarını kendi mağdurluk çizgisi ötesinde algılayıp aşmadığı için, gerici bir unsur olmaktan kendisi de kurtulamayan Başbakan, henüz vakit varken, umut etmek istediğim bir AKP aklıyla mutlaka denetim altına alınmalıdır.

cinarnamik@hotmail.com

@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Adım adım faşizm

Namık Çınar 14.06.2013

Anayasayı değiştirme, Partiler Kanunu'na, Seçim Kanunu'na elini sürme, MGK'yı kaldırma, YÖK'e ve çift başlı yargı sistemine dokunma, en önce senin yakındığın doksan yıllık rejim sorunlarına dört başı mamur bir reformculukla yaklaşma; sonra da kalk, nedir bu tepkiler bu homurdanmalar bu kalkışmalar, de!

O köhne düzeni bu sefer de sen sürdüresin diye mi yetki verdi, sana bu millet?

Çekirdeksiz üzüm misali iktidarının ilk yarısında, hadi dedik henüz muktedir olmadı, o yüzden reform da yapamıyor; ama ikinci yarıda, hele gene ustalık adını verdiği bu son safhada, bırak değişimi, gericiliğin ve faşizme kayışın dik âlâsını sergilemedin mi?

Bu halk bıkmış yıllardır başına gelenlerden; şimdi de senin kahrını çekmesine mi geldi sıra?

Sandıktan çıktım, sandıkla giderim, diyorsun.

Elbet de öyle olacak, öyle olmasına da; ama o vakte kadar elimiz kolumuz bağlı, oturup seni mi seyredeceğiz?

Sen canının çektiğini yaparken, bizim elimiz armut mu toplayacak?

Bu halkın duyarlı çocukları, o sandık önüne gelene kadar, senin ne mal olduğunu henüz kavrayamamış olanların gözleri önüne sermeye çalışmayacaklar mı?

"Arazi çalışması"nda demokrasi sınavı

Bu üç haftalık süreçte, durumdan vazife çıkaran bir general peydahlanıp **"ordunun ne düşündüğünü"** söylemedi.

"Hareket tarzınız ne olacak, paşam" diyerek mikrofon uzatan bir gazeteci çıkmadı.

Ortalığı o istikamette karıştırmak için **"Genelkurmay'ın ışıkları sabaha kadar yanıyordu"** diyen bir yazar olmadı.

Siyasi partilerden, üniversite hocalarından, iş âleminden birileri **"ordunun kâğıttan kaplanlığına"** hayıflanıp dövünmediler.

Caddelere dökülenler, meydanları dolduranlar **"ordu göreve!"** diye bağırmadılar.

İster inandıkları, ister ümidi kestikleri için olsun, artık muhalifler bunları yapmadılar.

Hattâ tam tersine, arsız iktidarların dersini vermek ve hakkından gelebilmek için on tane ordu ile bir o kadar da yargı vesayetine bedel güçte, üstelik apolitik zannettikleri henüz çiroz kızlar ile çelimsiz oğlanlardan müteşekkil, pamuk gibi görünen ama granit kadar kavi duran bir gençliği de bu vesileyle keşfetmiş oldular.

Bu hâl, eskinin hastalıklı yapıları bakımından, yaşadığımız **"arazi tatbikatı"** sayesinde hem iyi bir sınava, hem de iyi bir gözleme yol açtı.

Haklı bir toplum nelere kâdirdir, onu gördüler.

Artık Erdoğan, oraya bir kışla yapsa da olur.

En kötüsü, o her tuğlayı koyuşta, biz iktidara gelince nasıl yıkacağımızın şarkılarını söyleriz, olur biter.

Ne ki aynı şeyler, **“Yeni Türkiye”** adı altında kadim bir enkaza tekabül eden, âdetâ tarafların yer değiştirdiği; ordunun yerini MİT’in ve polisin, ulusalcı şovenlerin yerini biat ehli Erdoğan yanlılarının doldurduğu; demokratik ilkelerin değil, şahsa dönük bir kulluğun esas alındığı kesimler için söylenemez.

İlkin pervasız bir zorbalığı ölçü alıp körpecik çocukları anlamaya değil yok etmeye girişen, bunun için olmadık komplo teorileri üreterek o bildik **“dış güçler”** teranesini yeniden devreye sokan, sıkıyı görünce ve uygar dünyanın tepkisiyle karşılaşınca da zenne gibi kıvırtarak **“efendi”**lerinin ne güzel bir kışla hayali olduğuna bizi iknaa çalışan, ama aralarından ilâç olsun biri çıkıp **“batsın senin o olmayan kışlan”** demeyen, diyemeyen çevresindekiler, bin dereden su getirerek hâlâ o kışla için nefes tüketiyorlar.

Yazıklar olsun size be!

Para için yapsan, o ekmek yenmez.

Makam için yapsan, kişiliğin yerlerde sürüklenirken n’apacaksın o rütbeyi?

İnanıyorum desen, doktora git derim.

Boşver şimdi politikayı, şunu bunu; koy onları bir tarafa. Her şeyden evvel Allah korkusu olan biri, bu toplumun en değerli hazinesi olan bir park dolusu gencecik evlâdını düşman ilân edebilecek kadar sağduyu yoksunu bir adamın peşine düşer de, getirisi ne olursa olsun, ona kulluk eder mi?

Sen önce buna cevap ver!

Ey AKP’ye oy veren masum ve mazbut insanlar!

Ellerinin altından kayıp gideceksiniz diye o denli korktular ki; o mitingleri, misillemekten çok şimdi sizin için yapacaklar.

Sizi yeniden şarj edecekler.

Yeni yalanlara hazır olun.

Artık ben de Twitter’dayım

Bunun ne kadar önemli olduğunu o gençler sayesinde kavradım. Şimdi aralarına ben de katılmak istiyorum. Aman ha! Akıl vermek için değil, öğrenmek için.

Henüz doğru dürüst sayıda takipçim oluşmadığından, şimdilik kendim yazıp kendim okuyorum. Bu nedenle, yazdığım birkaç örnekle sizi hesabıma davet ediyorum:

“Kışla hırsı yüzünden ülkeyi ikiye bölen Erdoğan, Hz. Süleyman’ın hikâyesindeki paylaşılamayan bebeğin yarısına razı olan üvey anneye benziyor.”

“Gezi’yi boşaltma şartlarına, Hülya Avşar ile Necati Şaşmaz’ın yurttaşlıktan çıkarılması ve ülkeye en az 5 bin km. yaklaşamaması koşulu eklensin!”

“Erdoğan’a yönelik muhalefeti 28 Şubat’larla karıştırırsanız, sadece yanlış yapmış olmazsınız, giderek 28 Şubat’ları da meşrulaştırırsınız.”

cinarnamik@hotmail.com

@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Korkuyu öfkeyle bastırmak

Namık Çınar 17.06.2013

Zaten hangi kabadayılığı eşelesen, altında ödü şeyine karışmış bir korku yatar.

Yüzbaşıyken, taburun bölük komutanları bir gün böyle oturmuş hep birlikte çay içerek lâflıyoruz. Aramızda en kıdemli hasta ruhlu bir yüzbaşı, kendisine hizmetlenen postasına sudan bir sebeple durup dururken bir tokat atıverdi.

Sonra yetinmedi, bir tane, bir tane, bir tane daha!..

Hepimiz bakışmaya başladık.

Ve birden, dayak yiyen oğlan kurtulmayı başararak kaçmaya başladı.

O da tabii arkasından kovalamaya.

Çocuk önde, bu arkada, eğitim alanında dört dönüyorlar.

Baktık olacak gibi değil, biz de peşlerinden seğırttik ki; yakaladığı askeri tam ayakları altına almışken, çocuğu elinden zor belâ alabildik.

Biraz soluklanınca, döndü bize şöyle dedi:

“Arkadaşlar, siz farkında değilsiniz; hani ilk attığım tokat vardı ya, o zaman ağzından kan geldi. Eğer dursaydım, korktuğumu sanacaktı.”

O yüzbaşı ödleğin tekiydi. Bu yanını gizlemek için de, gözünü budaktan sakınmayan rollerinde bir zalime dönüşmüştü.

Erdoğan şimdi bana, giderek o yüzbaşığı hatırlatıyor.

Çoğu kendi çocuklarından bile küçük gençlere, daha ilk günden akıl almaz bir güç uygulayarak kıyabileceğini ve ayrıca sertliği de bir muktedirlik vasfı olarak algıladığını gösterdi.

Oysa bu ülke, en özgürlükçü boyutlarda bir demokraside yaşamaya müstahaktır. Üstelik bunu hepimize bir kez daha hatırlatan, işte o **düşman bellediği gençler** olmuştur.

Ama **Erdoğan** o gençlerden korkuyor.

Meselâ, hiç yeri değilken bu süreçte bile iyice pısmış **Kılıçdaroğlu**'na olur olmaz sataşması, aslında rakip olarak onu istemesinden, onu aramasından, ona razı gelmesinden kaynaklanıyor.

Ne ki gençler, kendisine ve **Kılıçdaroğlu**'na da, **Bahçeli**'ye de, **Demirtaş**'a da, **Öcalan**'la **Karayılan**'a da, bütün din bezirgânlarına da, yani siyasal ve toplumsal alanın bütün aktörlerine, geleneksel problemlerin sadece ve sadece özgürlük ve demokrasi sorunları olduklarını, avuç içi kadar bir yeşil alanda üç hafta boyunca kurdukları özü bakımından ideal bir düzenle uygulamalı olarak gösterdiler.

Belki naif ve çokça da insanı gülümseten yalınlıktaki işleriyle, sizin hemen her alandaki muazzam yapılarınızın esasında ne denli çürük-çarık olduklarını hepimizin gözleri önüne sermiş oldular.

Yeni neslin ortak küresel davranışlarını, işin kolayına kaçarak uluslararası komplo teorilerinde arayan **Erdoğan**, bu söylemleriyle bütün dünyayı karşısına almaya muhtemelen devam edeceği benziyor.

Hâlbuki yeryüzünün dikta ve diktaya teşne rejimlerini, uluslararası örgütsel faaliyetler değil, birey olmayı çoktan hâletmiş gençlere esin kaynağı olan, meselâ **Diktatörlükten demokrasiye** adlı kitabın yazarı **Gene Sharp** gibi bir sürü özgürlükçü "**cin çarp**"mıştır.

Her ülkenin kendi sembolleriyle demokrasiye kavuşacağını muştulayan bir sürü özgürlükçü manifesto, **Sırbistan**'da **Miloseviç**'i devirenlerin; **Ukrayna**'da **Turuncu**, **Gürcistan**'da **Gül**, **Kırgızistan**'da **Lâle** ve **Belarus**'ta **Kot Devrimlerini** yapanların; **İslâm âleminde**, **Tunus**, **Mısır**, **Libya** ve **Suriye**'de, **Bahreyn**, **Cezayir**, **Ürdün** ve **Yemen**'de, **Moritanya**, **S.Arabistan**, **Umman**, **Irak**, **Lübnan** ve **Fas**'ta **Arap Baharlarını** gerçekleştirenlerin tecrübelerini yenilere aktarabileceklerini ve birbirlerini tetikleyebileceklerini öngörüyorlar.

Devrim yaşamış duayenler, uluslararası kariyeristler gibi, şimdi dünyanın yeniyetme göstericilerine artık bir **devrim koçu** olarak deneyim sunabiliyorlar.

ABD ve AB gibi demokrasi konusunda titizlenen ülkeler de, bu hususları destekleyecek şekilde tavır takınabiliyorlar.

Bütün bunları gizli saklı yapmaya gerek yok artık dünyada.

Her yere demokrasi istemek ayıp bir şey değil ki, saman altından su yürütülsün.

Çağımızda herkes açık oynuyor.

Sermayeler küresel olacak ama demokrasi talepleri olmayacak.

Uluslararası siyasal ve toplumsal dayanışmalara geldi mi, homurdanacaksın.

Sen Esed'in düşmesi için ülke ülke dolaşmadın mı?

Bu meşruiyeti nerden aldın, pekiyi? O diktatörün yeryüzünden silinmesi lâzım geldiğinden değil mi?

Ama sana olunca, aynaya bakmayı hiç akıl etmediğin için, sonra böyle apışıp kalıveriyorsun.

Öyle değil ama hadi diyelim bu olayları dış müdahalelerle tertitlediler.

Bundan kurtulmanın tek çaresi var artık: Demokratik olmak!

Ülkenin karıştırılmasını istemiyorsan, kayıtsız şartsız demokratik olacaksın.

Yok başka çıkışın!

Fakat sen bireysel olarak, bir kere kendin demokrat değilsin ki!

Şartlar oluşsa, Esed'den aşağı kalır yerin olmayacağı da ortaya çıktı zaten.

Sorun AKP bile değil, doğrudan sensin.

Artık beraber ıslanılabilceğini sanmıyorum, seninle bu yağmurda.

Rafting yapmaktan başka işe yaramayan debisi bozuk bir nehre benziyor, çünkü düzenin.

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erdoğan'a karşı seçim ittifakı

Namık Çınar 21.06.2013

Döndük dolaştık, geldik gene asıl meseleye.

Kürt Sorunu'nda şimdiye kadar alınan mesafenin, sanıldığı gibi bir çözüme değil, umutsuzluğa, güvensizliğe ve giderek gerginleşmeye doğru seyrettiği görülüyor.

Diyarbakır'da toplanan **"Kuzey Kürdistan (Türkiye Kürdistanı) Birlik ve Çözüm Konferansı"**nda yapılan konuşmalarda ve alınan kararlara ilişkin sonuç bildirgesinde öne çıkan vurgu, hep karamsar bir gidişatın tehlike çanlarına dair olmuştur.

PKK lideri Öcalan'ın **"barışçı çözüm için tarihî bir fırsat yarattığı"** belirtilerek, gerillanın çekildiği ve sıranın artık hükümete gelmekte olduğu söylenmiştir.

Kürdistan'a bir statü tanınmadan Kürt Meselesi'nin nihai olarak çözülemeyeceğine dikkat çekilmiştir.

Öcalan'a özgürlüğün, anadilde eğitim hakkının, Kürtçenin anayasal resmî dil olmasının, PKK'nın artık terörist bir örgüt değil legal bir parti olarak algılanmasının bir kez daha altı çizilmiştir.

Kürtler, **"cek, cak, cuk"** döneminin bittiğini, kuru gürültüye pabuç bırakmayacaklarını, demokrasiye niyet varsa açıkça ortaya konmasını kararlılıkla istemektedirler.

Öte yandan Kararılan da, **"kandıracaklarını sanıyorlarsa, fena hâlde yanılırlar"** diyerek; devletin, savaş hazırlıklarına giriştiğini, karakolları tahkim ederek Kürdistan'a asker yığdığını, korucu kadrolarını genişlettiğini, keşif faaliyetlerini arttırdığını gözlemlediklerini söylüyor.

Bütün bu olumsuz gelişmelerin bir tek müsebbibi ve sorumlusu var, o da Başbakan Erdoğan!

Başbakan barışçı bir adam değil.

Çünkü demokratik biri değil.

Esasen güçlenerek dizginleri tek başına ele aldığı, ama çizgisinin sanki bize yüz seksen derece değişmiş gibi görüldüğü son iki üç yıllık süreçte, bunu fazlasıyla kanıtlamıştır.

Bakın dikkat edin, gülümseyebildiği yer bile, bir tek; yüz kaslarını gevşeten, kendisine meftun olmuş, ona tapan, onun için çılgına dönen; aralarına ikinci bir kimsenin girmesine tahammül edemediği, insanî özelliklerin tarifini de münhasıran kendisinin yaptığı, düşlediği toplumun ne karakterde kimliklerden teşkil olunacağına kendisinin karar verdiği, görünürde somut ama araçsallaştırarak onları soyut hâle de getirdiği **“kitleler”**dir.

Bunun dışındakilereyse, yüzünden düşen bin parçadır.

Kim olursa olsun, karşısındakileri sindirmeye, olmazsa da hiddetlenerek haşlamaya hazır; kibirli, gergin, ezen ve ha patladı ha patlayacak bir tabiattadır.

Bunun temel nedeni, hep biriktirdiği ve hiç unutmadiği **“kin”**idir.

Fırsatını buldu ya, dinsel sistem özlemleriyle büyüyüp yetiştiği ve unutamayıp nihayet gün yüzüne çıkardığı bu kini yüzünden, ona oyuncak olmuş bir toplum olarak, elinde savrulup duruyoruz işte şimdi.

Üstelik, başımıza daha ne işler açacağı, bizimse ne önlemler alacağımız doğru dürüst belli bile değil henüz.

Yoksa kışla mışla hepsi hikâye. Meseleyi bir bina, bir meydan, bir ağaç olarak görmeyin sakın. O, yüz sene öncesinden gelen şariat- lâiklik eksenli kutuplaşma ve hesaplaşmaların bir simgesi sadece.

Amaçları uğruna pire için yorgan yakabilecek birinden o kışladan vazgeçmesini beklemek, Allah'ın rızasını radikal çerçevede ele alan bir bağlılığın ne olduğunu anlayamamak demektir.

Hani Öcalan, nasıl ki Kürtler için **“KCK sözleşmesi”** yolu ile feodal aşiret düzeninin günümüz versiyonunu hayal ediyorsa; tıpkı onun gibi Erdoğan da, Doğu despotizminden esinlendiği ve dinselliğinin dozunu da kendisinin ayarlayacağı abuk sabuk bir sistemi düşlemektedir.

Batı demokrasisini, o yüzden kendisine yol verdiği oranda meşru saymış, ama siyasal gücü ele geçirdikten itibaren artık ihtiyacı kalmadığına kanaat getirerek, ondan yavaş yavaş uzaklaşmayı iğne oyası titizliğiyle işlemeye koyulmuştur.

Batı değerlerini hor görmesi, her fırsatta AB'ye çatması, İslâm başkentlerine selâmlar yollaması, hattâ TRT'yi netice olarak bir magazin programı olan **“Eurovizyon”**dan çıkarması bile ve daha sayılabilecek nice şey, tasarı plânının kanaviçesine attığı ilmekler gibidir.

Kendi maksadına çok işlevsel gelen 12 Eylül Anayasası'nı, demokratik özgürlükler bağlamında değiştirmeyi bundan böyle düşünmeyecektir.

Epeyi önce, **“aslında yeterince değişiklik yapıldı, biz bununla da yönetebiliyoruz”** dediği unutulmamalıdır.

Kaldı ki, Kuzey Afrika gezisine çıkarken, **“yeni bir anayasa yapmaya sayılarının yetmediğini, BDP'yle yapılacak bir işbirliğiyle referanduma gitmenin de doğru olmayacağını”** çok net olarak ortaya koymuştur.

Ben buradan öneriyorum:

Erdoğan'a karşı bütün partiler, kendi siyasetlerini bir süreliğine askıya alarak veya bir yöntem geliştirerek, daha şimdiden kollarını sıvayacakları bir ittifakın içine mutlak surette girmelidirler.

Çünkü ondan kurtulmak, AKP için bile elzem bir noktaya doğru ilerlemektedir.

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Ah! biz eşekler...'

Namık Çınar 24.06.2013

Sene 1958. Tekirdağ'da, İnönü İlkokulu'nun arka sokağında, şimdi artık yerlerinde yeller esen, büyüdüğüm o ahşap evlerden birindeyim ve henüz ilkokul dörde gidiyorum.

Teksas, Tommiks'le birarada okuduğum siyasal içerikli ilk kitaplar, **Aziz Nesin**'nin **Gıdı Gıdı**'sı ile **Ah Biz Eşekler**'i olmuştu.

En iyi okuma arkadaşım olan babaannemin beni dizi dibine oturtarak huşu ile **Ahmediye**'den, benim de ona kıkırdayarak **Aziz Nesin**'den karşılıklı hikâyeler okuyup kâh hüzünlenip kâh gülüştüğümüz yıllardı.

Eşekler de bir vakitler senin benim gibi konuşurlarmış.

Ama bir gün çayırda otarlarken, hem de güpegündüz, ta uzaklarda beliren bir karaltı görmüşler. Akıllarına gelmesine gelmiş ama kurt olabileceğine ihtimâl vermemişler.

Ne işi var kurdun burada bu gündüz vakti, demişler.

Yaklaştıkça giderek büyüyen karaltının kulağı kuyruğu yavaş yavaş ortaya çıkmaya başlamışsa da, onlar gene, hayır mümkün değil, olmaz öyle şey diyerek, otlamayı sürdürmüşler.

Kurt iyice diplerine sokulana kadar umursamazlarken, kaba etlerinden ısırılınca can havliyle birden dilleri tutularak, ancak o zaman "**aaa, o imiş!**" diyebilmişler.

Ne ki, "**aaa, o imiş!.. aaa, o imiş!**" diye diye de, ağızlarından çıkarabildikleri tek ses "**aaa, iii!.. aaa, iii!**"den öteye gitmeyen iki heceli bir anırtıya dönüşmüş.

İşte o yüzden eşekler, o gün bu gündür konuşamazlar, yalnızca anırırlarmış.

Sanırım bilmeyen yoktur ama ben gene de anımsatayım istedim.

Hem, 9-10 yaşlarında okuduğum öyküsünün, 65 yaşında da tazeliğini sürdürmesi, **Aziz Nesin** gülmecesinin ne denli turfanda olduğunu gösteren, mizah içinde bir mizah değil mi?

Ben, bireylerin de toplumun da, kayıtsız koşulsuz, alabildiğine engin bir özgürlükler ortamı içerisinde gelişeceklerine ve mutlu olacaklarına inanırım.

O nedenle, özgürlükleri kısıtlayan her türlü siyasal anlayışa cephe alırım.

Asla olmadıkları hâlde Batıcı imiş gibi görünen askersel ve yargısal odaklı oligarşik Kemalist vesayete ve onun ürettiği askerî darbelere bu yüzden karşı çıktım.

Müminlerin dinsel değerlerinin baskı altına alınmasına hoş bakmadım.

İnançlı kadınların başlarını örtmek istemelerini, doğrunun bu olduğuna inandığım ve tasvip ettiğim için değil, onların özgürlükleri olduğu için savundum.

Cumhuriyet tarihi boyunca mengenede tutarak yaratılmış mağduriyetlerin böyle gitmeyerek toplumsal bir tepkiye dönüşeceğini ve dinsel değerlere önem verdikleri için horlanmış olan halk çoğunluğunun bir gün yasama ve yürütmeye egemen olacağını görebiliyordum.

Bütün ezilmişlikler, mağdurluğa değgin sorunların ele alındığı safhalarda özgürlükçüdürler ve o dinamizmler, bu sırada ilerici ve devrimci bir işlev görürler.

Ne ki sosyopolitik yaşamın da, tıpkı **"taarruzî harekâtta olduğu gibi"**, **"işgal"** ettikten sonra kapasitesi gereği duraklayarak, ele geçirdiklerini muhafaza altına almak için **"tahkim"** etmek suretiyle **"savunmaya"** geçeceği ve böylece statikliğe evrileceği tutucu bir noktası vardır.

İşte itilip kakılmış o mütedeyyin kitlelerin temsilcisi AKP'nin ve giderek tekleşen kült liderleri Erdoğan'ın, on küsur senelik siyasal hayat öyküsü de bu çerçevede seyretilmiştir.

Başbakan, bu toplumun yararına olabilecek verimliliğini tüketmiş, tekrar eski dinsel paradigmasına dönüş yapmıştır. Bundan sonra o artık, kaşıkla verdiği sapiyla çıkartacak ve toplumsal yaşamı geriye götürecek olan bir misyon yüklenecektir.

Olaylar ve son olarak da **"Gezi"** tecrübesi bize göstermiştir ki, esasen AKP diye bir parti de yoktur! Devasa bir teşkilâtılmış görüntüsü altında, tek adamdan ibaret bir bakkal dükkânı vardır.

Bu durumda, Erdoğan'ı 2002 sürecinde desteklememek nasıl ki büyük bir aymazlık idiyse, 2012 sonrası süreçte desteklemeyi sürdürmek de aynı şekilde bir aymazlık sayılmalıdır.

Toplumlar, an gelir bıktıkları iktidarın yerine kimin konacağına aldırmadan, varolanı reddederler.

Her konjonktür kendi çözümlerini ve ilerici koşullarını, mümkünü yok, yaratacaktır.

Erdoğan'ın monologlarından başka seslerin yükselmesine şiddet uygulayan bu devletçi düzene, her şey denir de, bir tek demokrasi denemez.

Demokrasi, devletin lütfedeceği değil, halkın inşa edeceği bir sistemdir.

Gece 4:00'te çalınan tava tencere seslerinden rahatsız olan Başbakan, aynı şeyi eğer insanı yatağından sıçratan sesi sonuna kadar açılmış minare hoparlörleri için de söyleyebilirse, ancak o zaman makbuldür.

Dün kendilerine yapılanları haksızlık sayan AKP yandaşlarının, bugün başkalarının yaşama biçimine reva görülenlere sessiz kalmaları utanç vericidir.

Günümüzün rezilliklerine sıra geldiğinde, lâfı dolandırıp, ortaya dökülmedik kirli çamaşırları kalmamış bulunan 27 Mayıs ve 28 Şubat'lara getirmek de bir başka ahlâksızlıktır.

Erdoğan'ın miadı dolmuştur.

Bunu görmeyeni kurt yer!

cinarnamik@hotmail.com

Taraf'taki deprem

Namik Çınar 28.06.2013

Bundan bir süre önce, biliyorsunuz bizim gazetede bir deprem olmuştu.

Başta **Markar Esayan** olmak üzere, yazarların büyük bir bölümü köşelerini terk etmişlerdi.

Geride kalan biz birkaç kişi de, olmadık tarzda suçlanarak, okuyucuların indinde karalanmıştık.

Markar Esayan o esnada **Taraf**'ın yayın koordinatörüydü. Genel Yayın Yönetmeni **Oral Çalışlar** görünse de, Âkil Adamlar'dan olduğu için Anadolu'da dolaşiyor, gazeteyi aslında **Esayan** çıkarıyordu.

Onu herkes vakur ve mazbut bilir.

Belki de öyledir.

Ama benim için değil!

Bir gün, kafaya takmış bir vaziyette kendisini arayarak, "**Neden meselâ kendi yazılarını ön sayfada hiç sektirmeden anons ediyorsun da, aynı şeyi bana gelince yapmıyorsun**" diye soracak oldumdu da, "**Bir de sana hesap mı vereceğim**" diyerek telefonu pat diye yüzüme kapatmıştı.

Meğer mutfaktakiler, makalelerinin vitrininde göründükleri gibi öyle demokrat memokrat olmazlar, gazeteyi babalarının çiftliği gibi yöneterek çıkarırlarmış; adap ve teamül o yönde imiş, bunu da böylece öğrenmiştim.

Ben bu yazıyı, Esayan'ın internet ortamında dolaşan ve bir hayli de saflaşmaya yol açan, "**Gezi**"ye dair bir makalesi nedeniyle kaleme alıyorum.

Bir kere yazısına, Atatürk'ün malum nutkuna ironik bir göndermeyle "**Ey Gezi gençliği!.. birinci vazifen...**" diye başlayarak, o çocukları daha lâfın başındayken, eski düzenin unsurlarıymışlar gibi göstermekten çekinmemişti.

Böylece, "**sana haksızlık yapılıyor, ama bunu kafana takma, bu işler hep böyledir**" diyerek, haksızlığa ilk adımı önce kendisi atmıştı.

Yazısındaki hâkim vurgu, gençlerin nasıl ulusalcı bir tuzağın içine çekildikleri olup; amacı da onları **Erdoğan**'ı desteklemeye çağırmaktı.

"**Gezi olaylarında ölen insan sayısının on bin katı, yani kırk bin kişinin hayatını kaybettiği PKK sorunu**"nun büyüklüğü karşısında dört kişinin ölmesini, âdetâ devreye soktuğu kerrat cetvelinden giderek esamisi okunmaya değmeyecek miktardaymış gibi duyumsatacağı bir üslupla anlatıyordu.

Kürt meselesinde "**En ciddi açılımı bu hükümet yaptı. İlk aşama tamamlandı ve PKK'nın silahlı güçleri sınırlarımızı terk etti**" diyerek, olmayan şeyleri ne kadar da kolay olmuş gibi gösterebiliyordu.

Oysa Başbakan'ın Âkiler'le yaptığı dünkü toplantıda **"PKK'nın henüz yüzde on beşinin çekildiğini"** söylemesiyle, daha yazısının mürekkebi bile kurumadan, Allahtan doğru söylemediği ortaya çıkacaktı.

Yeri gelmişken, Erdoğan'ın, onun yandaşı yazarların ve tabii ki işine öyle geldiği için de Kandil'in, bu geri çekilme safhasını hem anlayamadıklarını hem de akıl almaz abartarak kamuoyunu yanılttıklarını bir kez daha yinelemeliyim.

İlkin anımsatalım ki, geri çekilme, giderek eksilmeye ve o nedenle de zafiyete yol açacak bir harekât olduğundan, hızla icra edilmesi gereken bir muharebe şeklidir. Sallanmaya hiç gelmez.

Bin beş yüz kadar adam, sanki üniformaları, harp silah ve araçları ve ağırlıkları olan düzenli birliklermiş de, Anadolu coğrafyası boyunca yaya olarak intikal ediyorlarmış gibi bir izlenim verilmektedir.

Genelkurmay Başkanlığı'nın çeşitli kereler, **"biz çekilen hiç kimseye rastlamadık"** demesi boşuna değildir.

PKK'lı unsurların birerli ikişerli gruplar hâlinde, bir yerden bir başka yere normal insanlar gibi otobüslere binip gitmelerinin ne gibi bir engeli vardır?

Yeniden konumuza dönersek...

Esayan gençlere, **"ikinci aşama olan demokratikleşme ve özgürleşme dönemi başlamak üzere"**.

"Ama", diyordu, **"sizin yaptığınız şu Gezi olayları çözüm sürecinin altını oyma potansiyelinde"**.

"Gezi rüzgârını arkasına alıp, onu bu hükümeti yıkma payandasına dönüştürenler, daha ileri bir demokrasi mi kuracaklar zannediyorsunuz?" diyerek, onları, yerine gelecek zihniyetin o eski derin devlet olacağıyla korkutmaktaydı.

Ve hemen, **"Acıları kaşımak yerine, hükümetin atacağı adımları desteklemez gerekmez mi?"**yi gediğine yerleştirmekten de geri durmuyordu.

Erdoğan'ın reformculuğundan çok emindir. Sanki Ay'dan gelmiş de gelişmelerden bîhabermiş gibi sorgulamaya gerek dahi duymadan, hâlâ **"yiğidin hakkını yiğide vermekten"** dem vurmaktadır.

Tek seçenek **Erdoğan'**dır.

Daha doğrusu, **Mustafa Kemal** ve ardılları, tek parti dönemi vs. sanki bugün ha geldi, ha gelecek gibidirler de, **"Erdoğan'ı benzettikleri Hitler'e daha çok uymaktadırlar"**.

O yüzden, hangisi **Hitler'**e daha az benziyorsa, tercihin ondan yana kullanılmasını tavsiye ediyor.

Meselâ, **"Başörtülü bir kadının hâlâ kamuda çalışamaması beni kahrediyor"** diyor, ama **"Erdoğan'ın elini tutan mı var"**, kendisine sormuyor.

"Bir başörtülü, bir Atatürkçü, bir solcu, bir Alevi, bir Ermeni, hepsiyle eşitiz. Kimseye tepeden bakmıyoruz."

"Biz" dediği kim, bilmiyorum.

Ama heterojen diye küçümsediği **Gezi'**deki o gençler, bunu zaten fiilen sergilememişler miydi?

Erdoğan'ın medyayı bir bir ele geçirme oyununu her kuşun eti yenmez diyerek bozmasaydık, şimdi halâ **Taraf** ı işte bu zihniyet yönetiyor olacaktı.

Şimdi anladınız mı bari, **Taraf** depreminin altında nasıl bir gerçeğin yattığını?

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Ocaktan' deyip bacadan girmek

Namık Çınar 01.07.2013

Borçları yüzünden gözünü korkuttuğun medya patronlarının ellerinden TMSF yoluyla televizyonlarını gazetelerini alacak, sana biat edenlere ulûfe gibi dağıtacaksın.

Başlarına da, Avusturyalı arşidük prens Maksimillian'ı Meksika'ya imparator yapar gibi, kendi adamlarını dikeceksin.

Ondan sonra da çıkacak, utanmadan, Mustafa Kemal tepeden inmeci bir jakobendi, diyeceksin.

Ya sen nesen pekiyi?

Atatürk'ün yarı resmî gazetesi **Ulus**'u, yahut tek parti dönemi **Cumhuriyet**'ini, hakkın var mı artık eleştirmeye?

Senin borunu öttürsün diye **Mehmet Ocaktan**'ı getirip **Akşam**'ın tepesine bi güzel oturtuverdin.

Hem ayrıca, gazete patronunun karışmasından huylananlar, senin atadığın kukla yönetmenle de çalışabiliyorlarsa, yaptıkları şey gazetecilik midir?

Kargalar henüz kahvaltılarını yapmadan, "**küçük su**"lar rögarlara varmadan, sergiledi o da daha ilk günden, aranızdaki borç ilişkisinden doğan sadakatini.

Diyor ki; "**siz hiç demokrasi isteyen bir diktatör gördünüz mü?**"

O-hooo! Çok gördüm.

Hem bu demokrasi sözcükleriyle başlayan propaganda numaralarını çok gördüm, hem de özgürlük nutukları çeken nice faşolar gördüm.

Dünya tarihi, demokrasi aşkıyla yanıp tutuşan diktatörlerle doludur.

Bir ülkede demokrasi isteyenler, önderlik taslayanlar değil, halkın kendisi ise, bir anlamı vardır bunun.

Öyle lütfeylesin de getirsin bize diye birisinden bekleyerek hiç değil, sayısız etkinlik ve yöntemlerle doğrudan doğruya toplumun kendi üreteceği bir deneyimler manzumesidir, çünkü demokrasi.

O yüzden, demokrasilerde liderlik, bir sebep değil, sonuçtur. Toplumsal yaşamın ulaştığı düzeye atılmış bir çentiktir, bir ara toplamdır, hâsılı simgedir.

Ve demokrasiler asla maçoluk kaldırmazlar.

Binlerce yıllık hoyrat devlet, bundan böyle artık halka hizmet edecekse, bunu ancak anaçlaşacağı dişil bir pozisyonla yapabilecek demektir; yoksa toplumun karşısına dikilip senin yaptığın gibi babalanarak değil.

Sen bir kere, demokrasiyi hiç kavrayamamışsın.

Kaldı ki sen, kendi yarattığın Çözüm Süreci problemlerini örtmek için, yufkayı havada açan Antep baklavacısı, yahut daha iyisi, upuzun kepçesiyle bir türlü külaha rast getirmeyip insanla eğleşen Maraş dondurmacısı gibi, seyirlik atraksiyonlarından birini daha devreye sokma peşindeyken, diyor ki **Ocaktan; "darbelere, muhtıralara, teşebbüslere zemin hazırlayan, demokrasiye tuzak kuran"**, hani şu meşhur ve bir o kadar da içi boş 35. Madde var ya, onu kaldırdın mıydı, bunun adı yok **"demokrasi devrimi"**ymiş, yok **"modern hukuk devletinin inşası"**ymiş.

Bu yemi oltaya takmadan bir gün önce, MGK toplantısı vardı. Allah bilir, kararı da orada almışsındır, belli mi olur?

Çünkü hiç unutamıyor ve sana öylesine minnet(!) duyuyoruz ki, toplantı masasında karışık oturulmasını sağlayarak, yarım yüzyıllık o vesayet kurumunu bir çırpıda demokratik kılıvermiştin.

Paşalar eskiden hükümetin tam karşısında ve yan yana otururlar, bakanları keserler, süzerler ve birbirlerinin ayaklarına basarak haberleşebilirlerdi. İleri demokrasiye geçtiğimizden beri, oh olsun, sayende artık bunları yapamıyorlar.

Ayıp ayıp!

Bu kadar da olmaz. İnsan halkıyla bu denli alay etmez.

Belli ki sen ve emrindeki gazeteci müsveddelerin, hiçbiriniz hiçbir şeyi anlayamamışsınız.

Generaller, nasıl neden ve hangi koşullarda darbe yaparlar, çözememişsiniz.

Siyasal gayrimeşruluk kaplarınızın aynı anda dolmaya başladığını bile yakalayamamışsınız.

Ama o taşma hangi seviyede ortaya çıkar bilemem; meselâ şu son bir aydaki muhteşem(!) performansınla, herhangi bir darbeye bir ay önceye nispetle daha yakınsın, diyebilirim.

Hiç öyle asarım keserim havalara falan da girme. Göğe atılmış bir taşın, en tepeye çıktığı an, aşağıya

düşmeye başladığı andır aynı zamanda.

Benim için sen, vesayeti bitiren değil, onun yerine kendisinininkini koymaya çalışan, dikta heveslisi birisin.

Bak, sana bir şey daha anlatayım:

Ben 11 yaşımıdayken 27 Mayıs'ı görmüştüm.

22'sinde 12 Mart'ı, 33'ümde de 12 Eylül'ü.

44'üme basmıştım ki, 28 Şubat süreci başlamıştı.

55'imde ise, makûs talihim mi değişti; toplumsal rüzgârı arkasına almış, demokrasinin kendisinden beklediği işlevselliğin taşıyıcılığına aday, Erdoğan diye biri mi var, nedir? diye düşünmüştüm.

Ne yalan söyleyeyim; ben seni yapıncak sandıydım, ama sen koruk çıktın.

Şimdi 66'sına girmeme bir sene var.

Demek gitme sırası da artık sana geliyor.

Ve ben gidenlerin hiç birinin arkalarında hoş bir seda bıraktıklarına şahit olamadım. Gitmemek için ya ayaklarını sürüdüler, ya kalmakta direndiler, yahut kendilerini dev aynasında görerek herkesi bıktırdılar.

Onlara ne çok benzediğini, ah bir bilsen!

Ama korkma, generaller değil, hani direttiğin kışla var ya, bu sefer seni asker yerine o bina götürecekt.

Bu halk seni, bir tabut misali, o seçim sandığına gömecek.

Değil mi ki sen, "**demokrasi... demokrasi**" diye diye bizi kandırdın!

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Mısır'da darbe yapan, elinde kalır 'koçan'

Namık Çınar 05.07.2013

Şark kaynıyor.

Çünkü demokrasiyi kendisine çok görüyor.

Çeşitli toplumsal gruplar hep meydanlarda. "**Hak... hak...**" diye bağrışıyorlar.

Hâlbuki kim iktidardaysa, diğerlerinin haklarını vermemeyi meziyet sayıyor.

İllâ onun dediği olacak. Herkes onun izin verdiği şekilde ve ölçülerde yaşayacak. Sosyal hayatı özgürlükler temelinde en geniş anlamıyla yorumlamak ve buna göre bir düzen kurmaktansa, kaosa dahi razılar.

N'oldu?

Alın işte, **Mısır**'da yeniden darbe oldu.

Bizim şu meşhur 35. Madde, kına gecesini bile yapamadan, **Mısır**'a gelin gitti.

Tahrir'de şimdi bir sevinç... bir sevinç...

Hak ettikleri nizamı tekrar avdet ettiler diyeyse o kabına sığmaz hevenkler, uğurlu olsun, öyle yaşasınlar o zaman.

İslâm dünyasının siyasal aktörleri, bu coğrafyaların "**harç**"ını dinsel ve etnik bazlı "**betoniyer**"lerde kardıkları sürece, buralarda demokrasi de "**inşa**" edilemeyecek.

Çünkü din ya da etnik temelli değerlerle biçimlenmiş bir toplum yapısını benimsemek, heves ettikleri ama ne olduğunu hiçbir zaman bilemedikleri demokrasiyi, kanser hücrelerine açık hâle getirmek demektir.

Erdoğan da, fokur fokur kaynayan **Bağdatlara, Şamlara, Kahirelere** selâm çakmayı sürdürdursun, bir taraftan.

Nabzın, **Londra, Berlin, Paris** yerine, Ortadoğu'nun bu cadı kazanı dünyalarında atmasına heveslenenler, ülkeyi geriye dönük bir zaman yolculuğuna sürüklediklerini, bakalım başımıza neyin gelmesiyle görecekler!

Mısır'da darbe, **Tahrir Meydanı**'ndakiler azıttılar diye değil, **Mursi** demokrasiyi esas almadı diye oldu.

Darbecilerin iştihasını kabartan, dünyanın her yerinde, daima antidemokratik koşullardır.

Hükümetlerin halkı dövdüğünü gören generaller, "**bunu en iyi biz yaparız**" diye düşünmeye başlarlar.

Bu yüzden darbeler olur.

Yoksa, 35. Madde'de olduğu gibi, kanunda yeri var diye değil.

Zaten hukuk nedir bilmeyenler, yasalara da sığınmazlar. Bu, sivillerin bir hüsnükuruntusudur.

Ama hiç kuşkunuz olmasın; "**Mısır**"da darbe yapanın, elinde "**koçan**" kalır.

Bu işlerin sonu gelmiştir. Artık yeryüzünde hiçbir toplum demokrasi olmadan yaşayamaz.

Bu gelişmelerin bize yansiyacak tarafı; zaten **Gezi Olayları**ndan bu yana, "**sandığın meşruiyetine el ve dil uzatma, seçim gününü bekle**" şeklinde bir propaganda işletiliyordu; şimdi buna "**yerine kimin geleceğini hesaplamadan iktidara karşı çıkma, bak sonra neler oluyor**" imâsının da eklenecek olmasıdır.

Oysa, sandığa seçimden seçime gitmeyi demokrasi diye yutturmaya kalkışmak, sonuçta bir avuçluk **AKP** oligarşisine hizmete yarayan ahlaksız bir tekliftir.

Demokrasilerde, siyasetin “**sözcükler**”ini seçen, “**cümle**”sini kuran, toplumun sınır tanımadan kesintisiz olarak sürdürdüğü politik faaliyetleridir. Sandık ise, o cümlelerin sonuna konan bir “**nokta**”dan ibarettir.

Seçim sandığı meşruiyetini, özgürce yürütülen o politik faaliyetlerden alır. Sadece sandıkla yetinmek, var olmayan, kurulmamış bir sofrada içi boş tabaktan doymaya benzer.

Siyasal eylemleri sakıncalı bularak, sadece seçimden seçime oy kullanmaya değer atfetmek, özgürlük hedeflerine tekerlekleri olmayan bir vasıta ile ulaşmayı önermektir.

Demokrasiler, çoğunluğun “**evet**”lerinden ziyade, azınlığın “**hayır**”larının denetimi altında kullanılabilen bir iktidar olanağı sunarlar.

O yüzden iktidarlar, hükümet etme meşruluklarını, o “**hayır**”ları hoş tuttukları nispette hak ve muhafaza edebilirler.

Bunu kavrayamayıp zorbalaşan bir iktidarın gitmesini istemek ise, yerine neyin konacağıyla bağlı olmayı gerektirmez. Zira her konjonktür, kendi dinamiğini üreterek yol alır.

İktidar, elbet de sandıkla gidecektir.

Ne ki sandıkla gittiği gün, muhaliflerce gitmesine çalışılan meşru faaliyetlerin ilk değil, sadece son günüdür. İlk gün, iktidara gelinen gündür. Onu istifaya zorlamak ve siyaseten zayıflatmak, karşı olanların baştan sona sürdürecekleri en tabii demokratik haklarıdır.

“Ancak iktidara gelebilecek seviyede olunursa, muhalif hareketler yapılabilir. Aksi hâlde kaosa zemin hazırlanmış olur” demeye getirmek, demokrasiye saygısızlıktır.

Temel hak ve özgürlük taleplerini böylesi imâlarla frenlemek, iktidar yanlısı bir tutum olup, tarafsız izlenimi veren aydın ahlâkına da sığmaz.

Kaosu ve darbeleri veri olarak siyasal yön tayini yapmak, Şark’a özgü bir “**yerindelik**” hassasiyetidir. Demokrasinin kitabında bu tür argümanlara yer verilmemiştir.

Ve **Gezi olayları**nda ülkemizin, hükümet kanadı bakımından **Arap Baharı’nın İslâmî dünyasına**, direnen gençler bakımında da **Prag Baharı’nın Batı dünyasına** benzediği söylenebilir.

Bu ise, devletin her zamanki gibi halkın gerisinde kaldığına; **Erdoğan**’ın yüzünün Doğu’ya, gençlerin de Batı’ya dönük olup, iki yüz yıllık tarihsel yarıntının halâ aynı minvalde sürüp gittiğine bir karine gibidir.

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

‘Müslüman Kardeşler’ mi, ‘Müslüman demokratlar’ mı

Namık Çınar 08.07.2013

Bilgi çağının küresel çıkarları, İslâm âleminin de demokrasiyle özdeşleşmesini istiyor.

Ne ki, henüz ortada buna dair bir emare yok.

Soğuk savaş ve 11 Eylül sendromu sonrasında özgür dünyaları, bu coğrafyalarda siyasal İslâmlığı tırmandıran dayanışmaların değil, acaba artık Müslüman demokratlık yeşerebilir mi diye kafa yormaya başladılar.

Pilot çalışma alanı olarak bunu gözlemlemeye en müsait yer, daha önce Doğu-Batı kültürleri ekseninde bir sürü iç çalkantı yaşamış Türkiye ve onun, tam da o sıralar sandıktan başarıyla çıkmış bulunan mütedeyyin lideri Erdoğan'dı.

Bu yüzden onu rol-model görüyorlar, ılımlı İslâmlığını giderek diğer Müslüman ülkelere de ihraç edeceğini umarak, destekliyorlardı.

Hattâ ondan yana oluşlarını o kadar ileri götürmüşlerdi ki, dini doksan senedir devlet denetimi altında tutan katı laikçi Beyaz Türkleri bile küstürmüşlerdi.

İlimli İslâmlıktan murat, Müslüman demokratiği idi. Belli ki bunu Kemalist bir laikçi değil, olsa olsa dindar bir Müslüman temsil eder ve kotarabilirdi.

O nedenle, Türkiye'de dinî söylemlerin ve dince değerlerin epeyi öne çıktığı bir dönem başlamıştı.

Başlangıçta her şey iyiydi.

On yıllarca baskı altında tutulmuş mütedeyyin kitlelerin mağdurluk haklılıklarından doğan dinamizmleri, büyük bir sinerji yarattı ve her alanda olumlu gelişmeler yaşandı.

Ta ki, Erdoğan'ın şu meşhur "**van minut**" çıkışıyla, Eski Ahit'in temsilcisi ve İslâm dünyasının kadim düşmanı İsrail üzerinden, demokratiğin değil, Müslümanlık davasının adamı olduğunu dünyaya ilân etmesine kadar.

Bir başka açıdan da görürsek; zaten dindar kapitalistler, aile şirketlerinden öteye gidememiş, küresel yarışlara kalkışacakları ölçek ekonomilerin aktörleri de olamamışlardı.

İlimli İslâm zenginleri, kendi varlıklarıyla yetinmeyip kapitalist olacak yerde, rantileşmekteydiler. O vakit demokrasi değil, tıpkı doksan yıllık "**ancien régime**"deki gibi oligarşi doğar. Yani sonuçta demokrasi üremez.

Çünkü demokrasi, liberal kapitalizm paradigmasından toplumsal alanın sosyo-politiğine yansıyan bir türevdir.

Kendi zenginlik doygunluklarının ötesine geçerek, topluma da üleştirebilecekleri "**artı değer**" kapasiteleri küresel boyutlara varamamış yapılardan demokrasi de çıkmaz.

Eskinin egemeni katı laikçiler gibi, İslâmî sermaye de sadece kendine Müslüman olduğunda, daha ötelerin rizikolarına tevessül etmez, rantileşerek yataylaşır.

Dolayısıyla, paylaşılacak bir zenginlik üremediğinden, sadaka kültürünün ötesine geçemeyen toplum, az sayıda zengin çok sayıda yoksul dindarlardan oluşur ve giderek artan bir ivmeyle köktendinci bir eğri çizer.

Ortadoğu'nun cadıkazanı başkentlerine selâm yolladığından beridir Erdoğan, artık böyle bir konseptin temsilcisi olmuş, demokrasi macerası da Gezi Parkı'nın son hafriyat çalışmalarında toprağa gömülmüştür.

Batı dünyası, Ortadoğu'da sandıktan çıkan İslâmcı yönetimlerin gidişatlarını demokrasiye değgin görmediği için, Mısır'da olup bitene işte bu yüzden şöyle gerine gerine darbe deyip de sert tepkiler vermiyor ve Erdoğan da, aynı nedenlerle o askerî müdahaleyi kendisine yapılmış varsayıyor.

Her şey o denli onun ki! Devasa Amerika'nın Mısır'a yardımı 1,3 milyar dolar'ken, onunki iki milyarı buluyor.

Bunlar bir vesileyle öğrenebildiklerimiz.

Ya bilmediklerimiz!?

Başbakan'ın dört elle sarıldığı argümanlardan biri "**sandık**", diğeri de "**askerî darbe**".

Her ikisi de sebep değil, sonuç hâlbuki.

Sandık, demokrasinin bir sonucu.

Askerî darbe de, demokrasisizliğin.

Demokrasinin esası da, namusu da sandık değil, temel hak ve özgürlüklerdir. Ama ondan, bu konulara ilişkin ne bir ses, ne bir seda çıkıyor.

Demokrasi, kurdun 'Kırmızı Şapkalı Kız'a tuzak kuracağı koşulların ortadan kalktığı varsayımına dayanan bir iklim olduğu hâlde, Erdoğan, amaçları uğruna onu sadece kullanan biri.

Onun darbe karşıtlığı da pek muğlak.

Henüz kendi çıkarlarına hizmet eden bir darbe görmediğimiz için, bu hâllerde ne diyecek, bilmiyoruz.

Meselâ, Suriye Ordusu Esed'e bir darbe yapsa, çıkıp onu da savunacak mı? Ne olursa olsun, Esed'e yapılan haksızlıktır, diyecek mi?

Daha da önemlisi, esasında demokrasiden yana umutların solarak, darbelere sığınacak kadar yitip gideceği bir düzene yol açanların da, o darbeciler kadar kınanması, aynı onlar gibi aşağılanması gerekmez mi?

Sonuç olarak, Türkiye'de darbeleri savunacak akli başında hiç kimse kalmadı.

Ama demokrasiyi kullanarak iktidara gelen ve İslâmcı bir hayalin peşinde maceradan maceraya koşarak despotlaşan bir yönetim için, muhalif sivil toplum, sivil itaatsizliğin dışında ne gibi önlemler alacak, bu henüz daha belirlenmedi.

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erdoğan darbeyi hak ediyor

Namık Çınar 12.07.2013

Başbakan iyice azıtmışa benziyor.

Oylarını aldığı yüzde ellinin, toplumun diğer yüzde ellisini ezmek için kendisini görevlendirdiğini, muktedir olmaktan bunu anladığını ve son Mamçakoğlu **Yiğit Bulut**'u da kendisine başdanışman yapacak kadar da uçmuş olduğunu görmemiz gerekiyor.

Görmemiz gerekenler sadece bunlar değil elbet.

Demokrasiyi, sandıktan çıkmaktan ibaret mekanik bir şeymiş gibi yutturmaya da kalkıyor.

O yüzden çifte standartlıkla suçladığı Batılılar da, asıl meselenin özgürlükler olduğunu anlamakta zorlanan kendisini, hiçbir şekilde ciddiye almıyorlar.

Türkiye’de, Mısır’da ve başka yerlerde, temel hak ve özgürlüklerden nasip alamamış kitlelerin doğu despotizmleleriyle sarmallanmış şeriat özelemleri, demokrasiler bakımından âdetâ “**ötenazi**” talep etmeye benzediğinden, **Erdoğan’ı** köprütecek şekilde, destek de vermiyorlar.

Başbakan, kendi halkının yarısını düşman bellemenin yanı sıra, bir yandan da sürgündeki **Suriye ve Mısır** hükümetleri gibi de davranıyor.

Evlatlarının rızkının nerelere saçıldığını göremeyecek kadar efsunlanmış kendi kitlesini sadaka kültürüyle avuturken, **Mısır’a, Somali’ye, Myanmar’a** ve kimbilir daha nerelere, kamu kaynaklarını **Sünni İslâm Birliği** uğruna hovardaca savurabiliyor.

Oysa erdemli bir yönetimin payına düşenin, halkıyla savaşmak değil, onların dileklerini duymak ve yerine getirmek olacağını akıl dahi edemiyor.

Zira halkla aşık atmanın despotların işi olduğunu; demokrasilerde baştakilerin halka değil, halkın baştakilere ayar vereceğini; henüz öğrenemediği her tarafından sarkıyor.

Lâfı “**ama, lâkin, fakat**”lara getirerek demokrasilerden sapılamayacağına sıkça değinen **Erdoğan’ın**, kendi sergilediği düzene demokrasi denemeyeceğinin ayırtında olmadığı da görülüyor.

Uludere’de Afyon’da Gezi’de ölen bu halkın çocuklarına, **Mısır’da ölen Mursi** yanlılarına yanıp yakıldığı, ağladığı kadar üzülmeyeceği de...

Yönetimini beğenmeyenleri darbecilikle eşdeğer tutup suçlayacak kadar ölçsüzleştiği dikkate alınırsa, her türlü kötülüğü yapmaya müsait biri olduğu da...

Sandık diye bu kadar tutturmasının sebebi de, esasında demokratlığından gelmeyip dindar bir toplumda dinî değerleri kullanarak iktidarı ele geçirmenin nasıl da çantada keklik olduğunu keşfetmek suretiyle, demokrasiye dair parametrelere pervasızca meydan okur bir vaziyette, muhaliflerine karşı sahneye koyarak oynadığı, leyleğe düz tabakta çorba sunan tilki “**artiz**”liğinden başka bir şey değildir.

Erdoğan’dan kurtulmanın vakti gelmiş olmakla beraber, eğer o tilkiliğinin önü alınamazsa, bu mümkün olamayacaktır.

Bu yüzden, sahibinin değil, halkın sesi olacak “**gerçek âkil insanlar**”a asıl şimdi ihtiyaç vardır.

Bunu üretecek olan ise, tıpkı Erdoğan’ın Taksim Meydanı’ndaki yapay iftar sofrasına karşılık, İstiklâl Caddesi boyunca sevginin içtenliğiyle kurulmuş bulunan “**yeryüzü sofrası**” arasındaki fark gibi, halkın güç birliği olacaktır.

Eğer bu fark kendisini, önümüzdeki yerel seçimlerde, hiç değilse onun tahtının simgesi olan **İstanbul’un** düşmesinde de gösterebilirse, **Erdoğan** bir daha iflah olmaz.

Bundan dolayıdır ki, **CHP**, **MHP** ve **BDP**'ye, bu çerçevede bir işbirliği yapmaları için bir baskı programı geliştirilmelidir.

Onlara kalsa, seçime ayrı ayrı girerek, gene **Erdoğan**'ın ekmeğine yağ sürerler.

Meselâ **Ahmet Vefik Alp** gibi hepsinin hoşnut kalacağı bir aday bulunmalı, ilçeler de aralarında pay edilerek, **İstanbul** seçimlerine öyle gidilmelidir.

Erdoğan'a şöyle okkalı bir "**sandık darbesi**" indirilmeli; gününü göstermeli, feleğini şaşırmalı; darbe neymiş, halkı aşağılamak neymiş, ayaklar nasıl baş olurmuş, Zincirlikuyu Mezarlığı'nın kapısında yazdığı gibi ölünce değil, yaşarken tattırılmalıdır.

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ne yani, şimdi de darbeci mi oldum

Namık Çınar 15.07.2013

12 Mart darbesinde ordudan atılmışım.

12 Eylül darbesinde istifaya zorlanmışım.

Dört yıl önce **Taraf**'ta yazmaya başlamış, ömrümü alıp götüren bütün o darbelerin bu ülkeyi nasıl çürüttüğünü, demokrasiyi kavrayamamış kimi ordu mensuplarının gazezini de göze alarak, bir bir ortaya çıkarmışım.

Hattâ tutmuş, "**Darbeci Ordunun Hain Subayı**" diye bir de kitap yazmışım.

Gelin görün ki, bir önceki yazımdan dolayı, meğer şimdi ben de bir darbeci imişim.

Demek bir bu eksikti, o da oldu.

Bütün palas pandıraslığımla size şunu sormak geliyor içimden:

Aklınızdan zorunuz mu var, kuzum?

Ama hayır, sormayacağım.

Çünkü itiraf etmeliyim ki o son yazım, başlığından tutun da, seçilen kimi sözcüklere ve eleştirel ögelere varıncaya kadar, sanırım göreceli olarak biraz sorunluydu.

Okuyucularımdan o kadar çok olumsuz tepkiler aldım ki, söven değil ama yakınırlarken bile nezaketi elden bırakmayan kalbi kırıklar karşısında içim cız etti.

Ama beni asıl irkiltten, birtakım ulusalcı karakterdeki övgülerin de gelmesi oldu.

Ben bu yaklaşımlardan hiçbirisinin yanında duracak bir adam değilim.

Belli ki derdimi iyi anlatamamışım.

Günlük gazete yazılarımin, sabahları açıp akşama kadar solarak kuruyan kısa ömürlerini gözardı etmişim.

Koskoca hayatımın bir hükmü olmayıp, bu memlekette meselâ Müslümanlığını bile sürdüreceksen, her gün her gün yeniden Kelime-i Şehadet getirerek tescil ettirmen gerektiğini de unutmuşum.

Her kim olursa olsun, bizde cenaze geçerken, oturuluyorsa kalkılır, yürünüyorsa durulur, dönüp cephe selâmı verilir.

Gezi olayları nedeniyle dövülerek öldürülen on dokuz yaşındaki bir ana kuzusunun tabutu, bu ülkenin başbakanının önünden geçti de, o oralı bile olmadı.

Ama gene de kendime hâkim olmalı, sevenlerini üzecek değil düşündürecek serinkanlı bir yazı yazmalıydım.

Bu nedenle üzgünüm.

Ne ki, savlarımdan asla vazgeçiyor değilim.

Çünkü Başbakan, reformlara duyarsız kalmak suretiyle büyüttüğü ve artık sokak gösterileriyle de uç vermeye başlayan demokrasi sorunları karşısında, iktidar erozyonunu telâfi etmek üzere, "**darbe, sandık, başörtüsü ve mağdurluk**" gibi bir zamanlar epeyi işine yaramış, o yüzden de genel olarak hâlletmeyip daha ziyade elinin altında koz olarak tuttuğu kavramlar üzerinden, oy aldığı tabanına, onları zinde kılmak maksadıyla doping yapıyor.

Darbeleri sadece ordu yapar, benim bildiğim.

Bugün ülkemizde, ordunun bir darbe yapma olasılığı mı var da, bir darbedir tutturmuş gidiyor?

Yeri geldiğinde çalışma arkadaşlarımdır diyerek toz kondurmadığı "**bugünkü Komuta Heyeti**"ni, daha öncekiler gibi testiyi kıranlardan olmadıklar hâlde töhmet altında tutarak, değer mi gerginlik politikalarına alet edip incitmeye?

Ve eğer kendisine yapılan her türlü muhalefeti, "**darbe istemek**" olarak adlandırmasına fırsat tanırsak, ondan başka hiçbir Allah'ın kulu politika yapamaz olur, sonra bu topraklarda.

Ne yani, Meclis'te olursa "**gensoru darbesi**", sivil itaatsizlikle olursa "**sivil darbe**", seçimde düşürülürse "**sandık darbesi**", kalkıp ben yazarsam "**gazete darbesi**", hattâ fol yok yumurta yok ise **Mısır**'dan getirilecek "**ithâl darbe**"yle mi karşılanacak, onun bu cepheleşme ihtiyacı?

Elinin doğru dürüst gitmediği ve gitmeyeceği "**çözüm süreci**"ni engellemek isteyenler varmış gibi gösterip, fatura keseceği kimseler arıyor, bu yaptıklarıyla.

Kimbilir ne çok isterdi şu sıralar, **Büyükanıt** gibi biri çıksa da **27 Nisan**'daki gibi bir muhtıra yazarak, resti görecektir olan **Erdoğan**'ın yeniden tavan yapmasını sağlasa...

Darbelerden beslenen ben değilim; güldürmeyin, çocuklar!

Erdoğan'ın ta kendisi!

Ben darbeler yüzünden bir ömrü yitirdim.

O hem başbakan oldu, hem halktan biriyken bir başkası...

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Din ve devlet

Namık Çınar 19.07.2013

Geçen günkü yazımda, gözlemlediğim gerçekleri keskin cümlelerle söyledim diye, tetikte bekleyen muarızlarım derhâl harekete geçerek, itibarsızlaştırma faaliyetine giriştiler ve beni darbeci ilân ettiler.

Bunun bir tek nedeni vardı:

Din!

Çünkü ben dinin, bireyin ve toplumun yaşamına bir "**devlet siyaseti**" olarak sokulmaya çalışıldığının yoğunlaştığına dikkat çekiyor ve bu durumu sert bir dille eleştiriyordum da ondan.

Din olgusunun, birey ve toplum açısından sosyolojik bir gerçeklik olduğunun da bilinciyle; Kemalist devletin, bu ülkedeki insanların din ve vicdan özgürlüklerini, tıpkı diğer özgürlüklerde olduğu gibi, daha düne kadar nasıl baskı altında tuttuğunu iyi bilirim.

O yüzden de bir demokrat olarak, itilip kakılan bu mağdur insanların yanında yer alıy, inanç özgürlüklerini savunurum.

Ne ki o mazlumlar, yekini iktidara taşıdıkları temsilcileri marifetiyle, şimdi artık "**sıra bizde**" diyerek mağrurlaşmaya yüz tutmuşlarsa, bu sefer de onlara karşı çıkarım.

Din ve vicdan özgürlüklerinden yana olmam, "**toplumsal yaşamın siyasal ilişkileri**"nde "**akıl yerine vahyin kuralları**"nın konmasına seyirci kalacağım anlamına gelmez.

Ben özgürlükleri savunurum, "**bilim dışı olan**"ı değil.

Örneğin, başörtüsünü, bir hakkın bir hürriyetin tezahürü şeklinde algılayım; olması gereken bir kıyafet olarak değil.

Karımın ya da kızımın takması beni hiç mutlu etmez. Onu giyince mutlu olabilen insanların serbestlikleridir, beni ilgilendiren.

Din, bireylerin ve cemaatlerin, inanç ibadet ve ritüellerini gönülleriyle yaşayabilecekleri bir özgürlük alanıdır, benim için.

Ama bunu "**devletin siyaseti**"na taşıdıkları an, yokumdur yanlarında.

Dinin olduğu yerde nötr kalmalarını beklerim, devlet çarkını döndürenlerin.

Bu sebeptendir ki, dilinden dini düşürmeyen, Kur'an ayetleriyle siyaset yapan bir başbakanı olsun istemem bu memleketin.

O başbakan ki, siyasal sorunları çağdaş yöntem olan demokratikleşme ile çözecek yerde, seksen yıllık Kemalist rejimin iktidar gücü kucağına düştü diye, bundan sonra biraz da kendisine sağmayı seçen biri olarak, tüm darbe süreçlerinin gerçek mirasçısı sayılmaz mı bu tutumuyla?

Nitekim, bu vesayet modelinin özellikle 1960'lardan beridir yapılagelmiş bulunan kurum, kural ve teamüllerini olduğu gibi muhafaza etmenin, bir "**reddi miras**" tavrı olmadığı yeterince açık değil midir ki, hiç kulak asmaz yandaşları da?

Bu mudur dürüstlük?

Bunlar tartışılmadı mı televizyonlarda on senedir, kanal kanal?

Peki, ne var şimdi ortalıkta, nedir değişen?

O yüzden, Başbakan'ın ve taraftarlarının dil altı hapı gibi baklaldan ibaret darbecilik karşıtı söylemleri ve öylesine yapılan üstünkörü işler, birer popülist propaganda malzemesi olmaktan öteye şeyler değildir, benim indimde.

İktidarda kalmanın hem aracı hem de amacı hâline gelmiş bulunan dinsel siyasetin sözümona entelektüelleri, azınlıkta kalmaya başlayan modernlerin hayat tarzlarına ne oranda karışılmayacağının formüllerini ve güya nasıl iyi davranılacağının güvencelerini de tartışmaya başladılar ya yavaş yavaş, pes doğrusu.

Sonuç olarak diyeceğim odur ki, kendimi **Necip Fazıl** ve **Mehmet Akif**'ten ibaret bir tabldot kültürüne mahkûm etmediğimden, onları da içeren ama çok başkalarından da beslenerek, doyuruyorum ruhumu, doldurmak için "**içimdeki boşluğu**".

Ve "**dinin belirleyici olmasını**" dayatanlardır bana göre, en büyük kötülüğü yapacak olanlar, bu ülkeye.

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İmam- hatipler ve askerî okullar

Namık Çınar 22.07.2013

İlkokulu saymazsak, bütün resmî eğitim yaşamını **Selimiye Askerî Ortaokulu**, **Erzincan** ve **Kuleli Askerî Liseleri**, **Kara Harp Okulu** ve **Piyade Okulu**'nda okuyarak geçirmiş; ama bir yandan da, ülke sorunlarına en başından itibaren resmî ideolojinin dışına çıkarak da kafa yormuş birisiyim.

O yüzden militarist paradigmanın, devletin, toplumun ve bireyin sosyopolitik ve kültürel hayatına neden ve nasıl nüfuz ettiğini; askersel nizamın bu ülkenin iliklerine kadar işleyerek ne tarz bir vesayet rejimi kurduğunu

iyi bilirim.

İdeal toplum yapısının inşasını askerin denetimindeki bir modelde görenler, bu uğurda **Kemalizm**'i kullandılar ve ülkeye geçen yüzyılı kaybettirdiler.

Sanırım şimdi içinde bulunduğumuz bu yüzyılı da, özellikleri aynen korunan o **Kemalist** düzenin bugünkü dinsel versiyonunu temsil etmekte olan Başbakan **Erdoğan** kaybettirecek.

Bir vakitler **harbiyelileri** karşılarına alan generaller, **"bu yuvadan sadece subay çıkmaz, ülkenin gerçek yöneticileri de çıkar"** derlerdi.

Şimdi de aynı şeyleri açık açık, bu defa kendi cenahı üzerinden **Erdoğan** söylüyor:

"İmam- hatipler sadece bir okul değildir. Bu ülkeye istikamet çizen, bu ülkenin ufkunu aydınlatan, öz değerlere sahip çıkarak muhafaza eden nesiller yetiştiren..."

Ey millet!

Uyanın... sarsılın... kendinize gelin!

Bu, iyiye alâmet bir gidişat değildir.

Yakanızı generallerden zor belâ kurtarmışken, bundan sonra bir de imamlarla mı uğraşacaksınız?

Din adamlarının yön tayin ettiği, ufkun bilim yerine dinsel kriterlerle çizildiği ülkeler, başta **İran** olmak üzere, neredeyse kaos denince dünyada tek akla gelen bütün İslâm âlemini kapsıyor, görmüyor musunuz?

Özlemini çektiğiniz yaşama biçimi, onun sizi peşine takıp götürmek istediği o dünyalardaki hayatlara uyuyor mu?

Din ile politikanın iyice iç içe geçtiği, en kötüsü de giderek kanıksandığı günümüz koşullarında, adını ilginç bir şekilde **ÖNDER** koydukları İmam- Hatipliler Derneği'nin iftar yemeğinde, şöyle sürdürüyor konuşmasını Başbakan:

"İslâm coğrafyasının tamamında şahit olunan acı ve hüznün, emin olunuz ki, gelip geçicidir. İnşallah bu imtihanı başarıyla verirse, mutlaka bir gönül ferahlığı ile bunun neticesini göreceğiz."

"Sabır, tahammül, iman ve nesil yetiştirme mücadelesi, İslâm âleminin içinde bulunduğu bu manzarayı değiştirmeye yetecektir."

"Çok büyük hedeflerimiz olacak, ama küçük meseleleri de küçüktür diye asla ıskalamayacağız."

Kemalizm'in militarist safhadaki politikaları, devasa imparatorluk kayıplarının ardından âdetâ içe kapanmacı karakterli bir konseptin sürdürülmesiyle yürütülmüştü.

O nedenle de, **"yurtta sulh, cihanda sulh"** ilkesiyle, içeriye değil ama dışarıya karşı tehdit içermeyen, pasif bir profil çizilmişti.

Erdoğan ise, İslâmî doğuşun ve gelişimin temel dürtüsü olan **"fütuhât kültürü"**nü kavramış ve içselleştirmiş birisi olarak, aktif ve dinamik esaslardan hareketle bu prensibi tersine çevirecek ve **"yurtta savaş, cihanda savaş"** düsturunu benimseyecektir.

Bu sebeptendir ki, Erdoğan'ın politik üslubu ve dili, savaş stratejisine ve iklimine çok benzer.

Meselelere Türkiye kadarlık bakmaz.

Nihai hedefi, İslâm dünyasını içine düştüğü bunalımdan kurtarmaktır.

Allah onu, buna tayin etmiştir.

O yüzden, amaçlarını aksatacak her şey, meselâ Mısır'daki darbe dahi kendisine karşı yapılmış sayılmaktadır.

Üzülerek söylemeliyim ki, hayat bir gün, Erdoğan'daki bu gidişin bedelini bu halka mutlaka ödetecektir.

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İki ateş arasında

Namık Çınar 26.07.2013

İlkin şu meseleyi bir hâlledeyim istiyorum:

Bu ülkenin uzun yıllar **kışla** ile **camî** arasında sıkışıp kalması ve o nedenle de bocalaması yüzünden, ey başka seçenek düşünemeyenler, bıkmadınız mı hâlâ bu ikisi arasında gidip gelmekten?

Birbirleri için aynı fotoğraf karesinin negatifi olan ve birbirlerini besleyip üreten bu kesimler bakımından okuma- yazma problemi çözülmüşse de, okuduğunu anlama hususu korkarım henüz olduğu gibi duruyor yerli yerinde.

İster darbeci generalleri eleştirmiş olayım, ister dincilerin içyüzüne değineyim, ne zaman **kışla- camî** ikilemine dair bir şeyler yazsam, hemen kulakları dikiliyor bu düşman kardeşlerin ve aralarında üleşiyorlar beni o günlük, yazının durumuna göre.

"Geldin mi lâfımıza nihayet" diyor meselâ **Kemalistler**, eğer **Erdoğan'a** yüklenmişsem.

Yahut bu berikilerin vermişsem ağızlarının payını, bir sevinç, bir sevinç ki görmeyin, diğerlerinde.

Oysa jakoben mühendisliklerle veya dinsel metotlarla toplum biçimlendirmeye kalkışan bu iki cenahın her ikisini de reddedeceğimi hiç mi kesmiyor akılları, bilmem ki?

Kendilerinden değilsem, diğer taraftanım öyleyse, onlara göre.

Hayır arkadaş!

Ne sizden yanayım, ne de sizden.

Değiştirin artık bu kafayı.

Terbiyesizden mümin olur mu

Bir de, küfrün, hakaretin, hattâ iftiranın ve hedef göstermenin gırla gittiği kimi **internet haber siteleri** ve **sosyal medya** alanları var ki, benim için aklın alacağı işler değil bunlar.

Nihayet bütün yaptığım, düşüncelerimi yazmak, söylemek alt tarafı.

Beğenirsiniz beğenmezsiniz, çıkar karşı fikirler söylersiniz, olur biter. Düşmanlık da neyin nesi?

Sözüm ona, bir de dinibütün değerlere ve yüce duygulara dayandırmıyor musunuz tüm o edepsizliklerinizi, ahlâksızlıklarınızı, zorbalıklarınızı; yanarım ona yanarım.

Yazıklar olsun, hiç utanmanız da yok sizin!

O taraklarda bezim olmadığı hâlde, sizden daha saygılıyım ben dine.

Politik çıkarlara, tutkulara ve bu düzeyin kaçınılmaz çirkefliklerine alet edilen dinin, böyle hâllerde terbiye edemediği görülüyor insanları.

Siyasetle iç içe geçmiş inanca dayalı değerlerin, bu koşullarda toplumu iyiye doğru biçimlendiremediğine en esaslı örnek ise, sizlersiniz.

Zaten benim de anlatmaya çalıştığım bu değil mi?

Halktan mı yanasın, devletten mi

Günümüz dünyası, statükoların değil, bireysel ve toplumsal bazdaki özgürlük taleplerinin daha da yoğunlaşacağı ve genleşeceği bir çağdır.

Bu akışın önünde durmaya yeltenen siyasalar, kaybetmeye mahkûmdurlar.

Halk adına devleti ele geçirenler, halk adamlığından vazgeçip devlet adamlığına heveslenirlerse, yok olacaklardır.

Buna en iyi örnek "**Halkçı Ecevit**" olup, güç aldığı halk yerine devlet adamlığı baskın geldiği için, bir zamanlar **Merve Kavakçı**'ya Meclis'te "**Burası devlete meydan okunacak yer değildir**" demiş, fos çıktığı için de yok olup gitmişti.

Hâlbuki meclis, halk temsilcilerinin tam da o devlete meydan okuyacakları yegâne yerdir.

İşte şimdilerde de, halkın büyük teveccühü ile işbaşına gelmiş bulunan Erdoğan, başta polis teşkilâtı olmak üzere devlet bürokrasisine övgüler yağdırmakta; böylece o da tıpkı Titanik gibi, aynı kaderin buz dağına doğru hızla yol almaktadır.

Zira devleti koruma güdüsüyle ne Kürt sorunu çözülür, ne de halkın ekmeği büyütülür.

Her iki alana da sadece seçkinler yerleşirler.

Bütün problemlerin hâlli, eninde sonunda ancak bireyin ve toplumun **özgürleşmesi** ve **zenginleşmesi**yle gerçekleşecektir.

Tohumları buna gebe kalmayan, tomurcukları o renkte açmayan hiçbir politikanın kıymet-i harbiyesi olamaz.

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Huduttaki Kürt bayrağı

Namık Çınar 29.07.2013

Orduda, tabur komutanından başlayıp Genelkurmay başkanına kadar uzanan her komuta kademesinin kendine özgü bir forsu, bir flâması vardır.

Eğer rastlamışsanız, askerî birliklerin geçit törenlerinde ya da makam arabalarıyla önünüzden Kızıroğlu Mustafa Bey hışımıyla geçtiklerinde, çalımı yüzlerinden okunan bir kurumla o forslarını bir bayrak gibi dalgalandırdıklarına şahit de olmuşsunuzdur.

Bireysel hazzını bir kenara koyarsak; bizde bu, NATO'ya girişten itibaren uygulanagelen bir ritüeldir.

İmparatorluklar çağında, vasalların ve emre giren bağlı unsurların tuğ ve sancak gibi sembolleri varolmuşsa da, hükümrانlık veya bağımsızlık alâmeti sayılabilecek hiçbir simge hoş karşılanmamıştır.

Çünkü Doğu'nun despotik emperyal ilişkileri, Batı'daki gibi şehir devletlerinin zamanla gelişen koalisyonları ve giderek yerelliklerini yok etmeksizin oluşturdukları merkezî yapılar şeklinde değil; toplumsal alt grupları birleştirme siyaseti, Allah'ın ve onun yetkili kıldığı önderin kılıçla kotardığı bir hükümrانlığa kulluk olarak tecelli ederdi.

O yüzden bizim, ancak renklerle ifade edilen spor kulüplerini saymazsak, ne kentlerimizin ve bölgelerimizin kendine has öznelliklerini vurgulayan armalarımız, ne de sosyokültürel ve tabii ki siyasal farklılıklarımızın imgelerini betimleyen amblemlerimiz olabilmiştir.

Sanki Nuh'un Gemisi'ne milletçe kaçak binmişiz gibi, tufan sonrası dilimizin, tenimizin ve hayata bakış felsefemizin farklılıklarını koyabilmiş değildir ortaya.

Örneğin bugün dahi, etik ve estetik üsluplar da dâhil, siyasal karar alma süreçleri başta olmak üzere toplumsal ve kültürel her türlü değerler konusunda, bir tarafta önderin ağzının içine bakan bir toplum; diğer tarafta ise sadece, bir elinde Allah'ın kitabı Kuran, öteki elinde kılıç gibi keskin bir iktidar hırsıyla mücehhez Erdoğan varsa şayet, bu toprakların ne farkı kalmıştır, bin sene öncesinden?

Değişen ne?

Cep telefonları, otomobiller, çok katlı binalar, çelik askılı köprüler mi?

İsterse dinsel bir teslimiyet adına söylenmiş olsun, "kulluk" kavramının bu denli çok işlendiği ve ruhlara nakşedildiği bir coğrafyada, bu ahvâlde demokrasi sittin sene yeşermez.

Demokrasi, “**efendi ile köle**” ilişkisinin reddolduğu bir psikolojik iklimin mayalayacağı ve ancak özgürlük tohumlarının öylelikle çatlayabileceği koşulları gerektirir.

Yani anlayacağınız, buraları özgürleşip demokratikleşemediği için çeşitliliğini sergileyemiyor ve dilediği gibi de yaşamıyor.

Bunun yerine, eğer koşulları varsa kimileri ayaklanıyor, ama peşi sıra da sindiriliyorlar...

Gene ayaklanıyor, gene sindiriliyorlar...

Gene... gene... gene...

Bu “**gene**”ler, takılmış bir plâk gibi, biteviye böyle sürüp gidiyor.

Farklı toplumsal dokularına rağmen, Tekirdağlılarla Şırnaklılar aynı potada erisin isteniyor.

Ama erimiyorlar.

Bu durumda da, ne Tekirdağlılar Tekirdağlı kalabiliyor, ne Şırnaklılar Şırnaklı.

Kendilerini kendilerine bıraksalar daha iyi olacak, hâlbuki.

Ama bırakmıyorlar.

Bakın meselâ, artık fors mu dersiniz flâma mı, Suriye Kürtleri hududa bayrak dikmişler; Türkiye karalar bağlamış; Kürtler, hele de kendi Kürtleri inisiyatif alıp zemin kazanacak diye ödleri kopuyor.

Neyse ki sonunda Barzani’ye alıştılar.

Kendi Kürtleri onun kontrolüne geçse, âdetâ çoğu şeye rıza göstereceğe benziyorlar.

Türkiye kendi Kürtlerinin galebe çalmamasını kurtuluş sanıyor.

Eğer bir gün Irak, Suriye ve İran Kürdistanları biraraya gelerek üç parçalı bir Kürt devleti kurarlarsa, Türkiye’deki dördüncü parçanın buna niyeti yoksa bile, devletin şu Kürt korkusu yüzünden o da olurmuş gibime geliyor.

Suriye’deki bayrak indirilince, bizim devlet de bir oooh çekip, rahatlamış.

Ama tugay komutanı gelince onun forsu açılıp, tabur komutanıinki kapatılmaz mı, zaten?

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Seçim sonuçlarına şimdiden hüzünlenmek

Taraf'taki yazılarına neden son verdiğine bir türlü akıl sır erdiremediğim değerli **Prof. Dr. Erol Katırcıoğlu**, **Gezi** olayını irdelediği **T24**'teki son makalesinde diyor ki:

"İslâmî niteliği ağır basan ülkelerde demokrasi, ancak askerlerin gölgesinde kurulabilmişti.

Sandığın İslâmcı bir iktidara yol açmaması için, askerın vesayeti de koşul olarak görölmüşü."

Özetleyerek sürdürürsem; **"bu rejimin kadroları doğal yollardan değil, okullarda yapay yöntemlerle yaratılmış bir laik kültürel kimlikten geliyorlardı ki, bunun tabii bir sonucu olarak toplumda azınlıktaydılar."**

O yüzden Erdoğan, yakaladığı bu tarihsel avantajın öylesine farkındadır ki, bir zamanlar laiklerin silahı olan **"sandık"**ı bir lâhza olsun dilinden düşürmeyerek, şimdilerde köşeye sıkıştırdığı azınlıktaki o kesimi, sürekli karacığere çalışan bir boksör gibi hırpalamaktadır.

Öyle anlaşıyor ki, **"askerî vesayetin kalktığı bu yeni rejimde artık sandıktan, aynı veri koşullarda her hâlükârda çoğunluğu oluşturan İslâmî kesimin iktidarından başkasının çıkmasına imkân ve ihtimâl de kalmamıştır."**

Bir bakıma **Gezi** de, işte bu **"Batılı yaşam tarzında olanların o acı gerçeği duyumsamalarının ve bundan nasıl kurtulacaklarını aramalarının tepkisel ve bir o kadar da spontane olarak geliştirdikleri bir tecrübeydi."**

Ne ki, neticenin sorunları çözecek bir siyasal konsepte evrilebilmesi, bundan sonrası için serinkanlı bir akıllılığı gerektiriyor.

Yaşam tarzı güvencelerini daha önce bürokratik vesayete, konjonktürel tıkanmalarda da darbelere havale eden modernler, siyasal mücadelelerini artık kendileri yapmak zorundadırlar.

Kaldı ki Erdoğan, demokrasiye değil de dinsel değerlere dayalı bir Doğu despotizmine özendiği cihetle, orta ve uzun vadede geleceği olmayan bir projenin temsilcisi olup; izlediği politika, zaten kendi çıkmazlarından üreyen bir kırılmalığa mahkûmdur.

Bu sebepten dolayı onunla vesayet yoluyla yahut bir darbe özlemiyle baş etmeyi düşünmek kadar yanlış bir şey olamaz.

Esasen beşiğinde büyüyüp, emzirildiği vesayet süreçlerine ve darbe ilişkilerine o denli minnet duymaktadır ki, kendisini yaratan o koşulları anmadığı ve halkın teveccühünün azıcık gevşemesi hâlinde mağdurluk hatıratından birkaç örneği hemen piyasaya sürmediği bir saniyesi dahi yoktur.

Gezi'nin yeni bir programa ve yeni bir siyasal partiye esin kaynağı olmasından önce, yedi ay sonraki yerel seçimin ertesi günü insanın sıdkını sıyırın değil umut veren bir iklimin doğması için, mevcut muhalif partilere hiç değilse bölgesel işbirliği çağrı ve baskıları yapılmalıdır.

Özellikle **Marmara**, **Ege** ve **Akdeniz** sahil kentlerinin yerel yönetimleri iktidarın elinden mutlaka alınmalı; muhalif unsurların **AKP** karşısında tutunabileceklerine dair güvenleri tazelenmelidir.

Zira **Erdoğan**'ın hem İslâmcı kimliği, hem de **"biz çok çekmiştik, şimdi sıra onlarda"** diyen sözleri ve gözleri, her geçen gün fabrika ayarlarına dönük sinyaller vermekte; prompterden okuduğu dolmaları artık kimse

yutmamakta ve sergilediği ruh hâli ise, sanki kendi toplumunun yüzde ellisinin dertlerine değil de, **Mısır**'daki **Mursi** yanlısı yüzde ellinin sorunlarına daha duyarlı imiş gibi gözükmemektedir.

Modernler, aynı **Erdoğan** gibi **Amerika**'ya ve **Avrupa**'ya çatmayı, durduk yerde emperyalizm bedduaları etmeyi bir kenara bırakıp, **AB** standartlarını savunmayı artık öğrenmelidirler.

O kriterlerden biri olan ademimerkeziyetçiliğin esas alınması, **AKP**'nin elindeki iktidar tekelinin kırılıp yönetim gücünün paylaşılması bakımından, sağlıklı bir strateji sayılmalıdır.

Çünkü tüm **Türkiye**'nin merkezî olarak yönetimi, hem çağdışıdır; hem de zaten laikler açısından kısa ve orta vadede kolay gözükmemektedir.

Böylece Batılı yaşam tarzının egemen olduğu bölgelerde laiklerin, diğer yerlerde müminlerin galebe çalması, **Türkiye**'de kimsenin birbirine dayatma yapamayacağı bir fırsat çeşitliliğine de yol açacaktır.

Teşvikiye ile **Hakkârî**, aynı hayat felsefesinin boyunduruğuna koşulmayacaklardır.

Gelgelelim daha dün, **CHP** ve **MHP**, **BDP**'li **Demirtaş**'ın "**Türkiye'nin yerinden yönetim bölgelerine ayrılma**" önerisini, Cumhuriyet'in kuruluş felsefesine aykırı bularak reddettiler.

Uygar dünyanın benimsediği yönetim tarzı sakıncalı görülecek, ama **AKP**'nin harıl harıl inşa ettiği dinsel yapı bağra basılacak!

Şimdiden söylüyorum; onlardaki bu kafa yüzünden, gene **Erdoğan** kazanacak... gene **Erdoğan** kazanacak.

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Silivri'nin ibresi demokrasiye mi faşizme mi

Namık Çınar 09.08.2013

Bugün bayram.

Başbakan'ın "**mensubu olduğumuz medeniyet**" diyerek gururlandığı, benimse zül duyduğum İslâm âlemi, sürdürüyor mutat kan banyosunu, bayram mayram dinlemeden.

Çünkü dünyanın ana arterleri modernizme evrilirken, barbar kalmış buraları.

Gidememiş daha öteye, kul ve köle kültüründen.

O yüzden, semtine bile uğramamış, ne hukuk ne demokrasi.

En iyileri biziz işte, varın siz hesap edin!

Biz ki, örneğin “**doksan yıllık vesayetçi cumhuriyeti, demokrasiden ve hukuktan yana dönüştürebilir miyiz**”in niyetine kalkışmışken, sonunda geldiğimiz şu noktaya bakın da, çıkın çıkabilerseniz içinden.

Gerçekte amaç, demokrasi ve hukuk muydu, yoksa intikam mıydı? Siz karar verin.

Diyor ki Başbakan’ın akıldanecibaşısı **Yalçın Akdoğan**:

“Tüm askerî darbeler Silivri kararlarıyla topyekûn mahkûm edilmiştir.

Bu dava, sembolik açıdan 27 Mayıs’tan, 12 Mart’tan, 12 Eylül’den, 28 Şubat’tan, 27 Nisan’dan süzülüp gelen bir ruhun yargılanmasıdır.

Tüm cuntacılardan, darbecilerden, ihtilâlcilerden bu davayla hesap sorulmuş; vesayetçilik, çetecilik, komitacılık tedavülden kaldırılmıştır.”

Hiç olur mu?

Hiç pozitif hukuktan giderek, bu ülkenin doksan yıllık siyasal ve toplumsal hayatıyla tarihsel olarak hesaplaşılabılır mı?

Mahkemeler, suçun ve cezanın şahsiliği prensibinden hareketle, ancak suç karşısında bireysel sorumlulukların ele alınabilecekleri yargı yerleridir.

Mahkemelerde somut insan yargılanır, tarihin ruhu ve süreçler değil.

Türkiye’nin bütün kadim sorunlarını, hâkim karşısına çıkarılmış sanıklara yükleyerek hâlledeceğini zanneden aklını yitirmiş bir siyasal irade, bu ülkeye hangi çözümü nasıl bir barışla getirecek?

Kendilerinden önceki vesayetçi egemenler, geri kalmışlığın nedenini dinde görmüşler ve kurdukları mahkemelerde yargılayarak tarihsel faturayı dindarlara çıkarmışlarsa; bugün yapılanların, ne farkı var o dünkü yapılanlardan?

Diyelim, o hükümlüler temyiz safhasında beraat ettiler; doksan yıllık Cumhuriyet süreci pirüpak mı sayılacak, bu sefer de?

Ülkenin siyasasında herhangi bir vesayetin yaşanmadığına delil mi olacak, böyle bir karar?

Peki, bu kirli tarihle nasıl ve nerede hesaplaşılabılır böyleyse?

Başından beri şunu söyledim durdum ben:

Türkiye’nin bütün bu sorunlarını esas olarak, siyaset yoluyla Meclis’te, demokrasi bilincini pekiştirerek de toplumsal vicdanda çözebilirsiniz ancak.

Ceza davaları da sınırlı kalır, şimdiki gibi oç alma aracına çevrilmezlerdi o vakit.

Devletin kılcallarına kadar işlemiş bu anlayışların tasfiyesi, üç kişilik bir mahkeme heyetine kakalanarak değil, yapısal reformlar olmadan ve demokrasiye duyarlı kılınmış kamuoyundaki itibarları bütünüyle sarsılmadan gerçekleşemez.

Türkiye'nin yasaları, ordunun günü gelince siyasete el koymasına imkân sağlayan plânlar yapılmasını öngörmektedir ve üstelik bunlar hâlâ yürürlüktedirler.

Çünkü o yasalar elli yıllık darbe süreçlerinde ihtiyaçlara göre biçimlenmiş ve henüz hiçbirisi değiştirilmemiştir.

Yer yokluğundan sadece en basitine değineyim:

Örneğin yeni değiştirilen 35. Madde popülist bir göz boyamadan ibarettir.

Zira, Genelkurmay Başkanı ve Kuvvet Komutanlarının "**toplumun huzuru ve güvenliği**" ile ilgili olarak kararlar aldıkları ve ne yapılacağını hükümete dikte ettikleri **MGK**, anayasal bir vesayet kurumu olarak orada capcanlı duruyor iken, artık ordunun "**Cumhuriyeti koruyup kollamak**" işlevinden alıkondduğu nasıl söylenebilir?

Sonuç itibarıyla, demokratikleşmenin adımlarından biri olacak yerde, bu davalar, **Kenan Evren** kızlarının "**asmıyoruz da besliyoruz**" fütursuzluğuyla ele verdikleri, "**dinsel faşizan bir dönüşüm**"e simge olacağı benzemektedirler.

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Darbe plânları yasal mevzuata uygundur

Namık Çınar 12.08.2013

Bu yazdıklarımla **Silivri**'dekileri değil, ilkin sizin aklınızı korumayı amaçlıyorum her şeyden önce.

Siz demez miydiniz, yazdıklarından öğrendik ordudaki çoğu şeyi, diye?

Alın işte, yaptığım gene bu şimdi.

Teriniz soğuyunca **27 Mayıs**çılara, **12 Mart**, **12 Eylül**, **28 Şubat**çılara benzediğinizi görüp utanmamanız için.

Çünkü zikir âyininin transa geçmiş müritleri gibi, doğrusu nedir, araştırmaya gerek bile duymadan, sanki linç kültürünün vantuzlarına yakalanmış burada herkes.

Evet... siyasal yönetime el koymak için müdahale plânları yapmak tabii ki suçtur.

Ama **İngiltere**'de olursa, **Fransa**'da olursa, **Almanya**'da olursa.

Türkiye'de değil!

Zaten uzun yıllar biteviye darbeler gerçekleştirmiş bir ordunun, kendi yaptıklarına yasal kılıf düşünmeyeceği mantıklı geliyor mu, hiç size?

Darbecilerin önem verdiği yasaların başında "**Sıkıyönetim Kanunu**" gelmektedir.

O yüzden darbeciler, ilk iş olarak bu kanunu ele almışlar; ya **12 Mart**'taki gibi bütünüyle, yahut **12 Eylül**'deki gibi ihtiyaçları nispetinde güncelleştirerek, parlamentoya yeniden düzenletmişlerdir.

Böylece Sıkıyönetim Kanunu, gereksinim duyulduğunda ordudan yararlanmanın değil, toplumu yönetme işlevinin doğrudan doğruya orduya geçtiği "**askerî bir rejim**"ın mevzuatı olup çıkmıştır.

Bu nedenledir ki, demokratik ülkelerin bizimki gibi bir sıkıyönetim yasaları bulunmaz.

Darbe yapan generaller, ülkeyi bu kanunda ne yazıyorsa ona göre idare etmişlerdir; ne bir fazla, ne bir eksik. Çünkü o yasada lâzım gelen her şey vardır.

Bu kanun, zannedileceği gibi sadece sıkıyönetim ilân edildiğinde değil, sair zamanlarda da; örneğin bütün faaliyetler bakımından şu anda da yürürlüktedir.

Nitekim **8. Madde**'de, "**Sıkıyönetim ilânı ile beraber sıkıyönetim karargâhı kurulur**" deniyor ise de, hemen ardından "**Sıkıyönetim komutanlığı kadroları, Genelkurmay Başkanlığınca ÖNCEDEN HAZIRLANIR**" ibaresi eklenerek kanuna sürekli bir hayatîyet ve kesintisiz bir yürürlük kazandırılmıştır.

Bu durumda, komutanın kim olduğu hariç, sıkıyönetim karargâhının bütün unsurları Genelkurmay bünyesinde normal zamanlarda da faaliyetlerini sürdürmekte, sıkıyönetimin ilânını müteakip yerine getirecekleri **3. Madde**'deki görevler için plânlarını ve hazırlıklarını şimdiden yapmaktadırlar.

İşte sonradan ortaya çıkan o "**Batı Çalışma Grubu**" gibi oluşumlar, bu mahiyetteki organlardır.

Dursun Çiçek gibilerin hazırladığı "**mücadele eylem plânları**", hep bu kanunun eserleridir.

"**Genel güvenlik, asayiş ve kamu düzenini korumak ve sağlamakla görevli**" olduklarından dolayı, "**konutları, dernekleri, siyasi partileri, okul, sendika, kulüp, vs.**", yani her yeri ve her şeyi "**yasaklamak, önlemek ve önleyici tedbir almak**" üzere; hani plân seminerinin ses kayıtlarında kimi belediye başkanları toplanıyordu ya, **2. Madde**'ye göre "**sakıncalı görülen... kamu personelini görevden uzaklaştırma**"ya kadar varan ve dilediklerini yapmayı mümkün kılan sonsuz elastiki yetkilerle donatılmanın sebebinin de, gene bu çerçevede anlamak gerekir.

Hattâ **Ek 3. Madde**'ye göre, "**şahsi kusurları nedeniyle hukuki sorumlulukları dahi ileri sürülemez**"ken; kendileri bakımından bırakın eylemi, tatbikatını yaptılar diye cezalandırılan bugünkü askerler ve görev tanımından dolayı kafası artık iyice karışmış ordu, tam olarak şoktadır.

Kanunları yapan bu ülkenin meclisidir ve darbe süreçlerinin hiçbir kurumuna ve kurallarına elini dahi sürmemiştir.

On bir senedir iktidarda olan AKP, kollarını kavuşturmuş, olanı biteni sadece kıs kıs sırtarak seyretmekle yetinmektedir.

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İslâmiyet bağdaş kurduğu için mi geri kaldı

Namık Çınar 16.08.2013

Bazı toplumlar var ki, yaşama alanlarında ya kolaylık buldukları için, ya da tam tersine, coğrafyaları kendilerine kesinlikle yüz vermediği için kapitalistleşemediler.

Sanırım Ortadoğu, yani İslâm âlemi bu ikincilere giriyor.

Tabii kapitalistleşemedikleri için de modernleşemediler.

Bugünün geri kalmış yurtları dünyanın kapitalistleşme süreçlerinde yer almadıklarından, o sıralarda hane halklarının ihtiyacı kadarlık bir tarımsal üretim yapmakla yetiniyorlar; arkadan gelip eklenen genç nüfus fazlası da, baştaki, hattâ komşu ülkelerdeki despotların periyodik fetih ve talanlarına asker yazılıyorlardı.

Hâlâ yaşayan ama bugün artık kadın sömürüsü olduğuna kanaat getirdiğimiz kadim bir Anadolu geleneği olarak kadınların tarlaya çalışmaya giderken erkeklerin köy kahvesinde pineklemesi vakıası, topraktan umuru kalmamış erkeğin maişetini ve nasibini talandan çıkarmak için acaba sefer mevsimini beklemesi yüzünden miydi dersiniz?

Nitekim kapitalistleşemeyen bu coğrafya insanların, sapır sapır ölmekten yaşlanmaya da fırsatları olmazdı.

O yüzden İslâmiyet'te çok kadınla evlenme nedenlerini de, bozkır ve çöl yaşamının zorluklarındaki doğum ve ölümlerin telâfi gayretlerinde aramak gerekir. Zira çok sayıda kadın rahminin gebe kalmasında toplumsal fayda vardı.

Bir taraftan da yokluk ve yoksulluk gırtlığa kadardır.

O gırtlığı besleyecek olan mutfak kültürünün temel girdisi de tahıldır.

Yani ekmek!

Diğer her şey, sadece ekmeğin yavan yenmemesine yarayan katıklardır.

Çorbalar, içine ekmek doğransın; tencere yemekleri, suyuna ekmek bandırılsın; kahvaltılıklar, ekmek dilimine sürülsün diye vardırlar.

Azla yetinen ve tam doymayan bu toplumlarda, bugün dahi 100-120 gr. et, bir porsiyon sayılmakta; en lüks lokantalarındaki bonfileler bile 150-170 gr. ile sınırlı tutulmaktadır.

Edirne'den çıktı mı, gittiği yerlerde önüne pabuç büyüklüğünde "**steak**" konduğuna dair hatıralar anlatmak, şaşkınlık duyacağı bolluk dünyalarına işaret etmektedir.

Batı Dünyası değişmenin en hızla yaşandığı yerler iken, "**Yedi Uyurlar**"ın derin durgunluğuna teşnedir buraları.

Tam da **Broudel**'in dediği gibi, "**sefalet, bu coğrafyanın her yerinde hazır ve nazırdır**".

İç i sıkıştırılmış kuru otlarla dolu sedir yastıkları, şilte pösteki yaygı ve cacala kilim, her gün yeniden serilip yüklüğe kaldırılan iç i yün ya da kıtık dolu döşekler, en esaslı huyu tutmek olan peçka sobanın boru eklemlerine sarılan tuzlu bezler, alttaki muşamba ve sıçrayan külleri çekmeye yarayan kaz kanadı, belki yeni olarak pirinç bir karyola, fistolu çarşaf ve tığ iş i kırlentler, mest ayakkabı ve takunya... Çadır terk edilmişse de, dayayıp döşeme ayındır hâlâ.

Ne ki çadırın duvarları olmayınca, asılacak tablolar da yoktur. Tablo yoksa ressam da yoktur, resim de, elbette.

Avrupa'dan yola çıkıp Çin'e giderken İslâm dünyasının üstünden atlayarak geçen **iskemle** ve **yüksek masa**, buralara uğramamaya sanki yeminli gibidir.

Sultanın tahtı bile, üzerine çıkıp bağdaş kuracağı bir yükseltiden ibarettir neticede.

Böyle olunca da, ayaklarını sandalyeden sarkıtarak oturanlarla yere bağdaş kurup çömenler, farklı kültürleri temsil edeceklerdir giderek.

Bu da yetmez; çapayla eşeleyerek yapılan tarım ile sabanla toprağın karnını bir çırpıda yarararak yapılan tarım arasındaki farkın biriktireceği **"tarımsal fazla"** da belirleyecektir kapitalistik gelişmeyi.

"Fazla"sı olmayanın, uzak diyarlara gitmeye niyeti de olmaz. O yüzden at arabaları da yoktur, deryalarda yüzen tekneleri de. Gereksinimi, köyden tarlaya tarladan köye, bir çift öküzün çektiği kağnıdır sadece.

Bu sebeptendir ki bu coğrafyanın insanları, ancak Musa'nın değneğiyle yarararak(!) geçebilmişlerdir Kızıldeniz'i.

Madem pazara ürün götürülmeyecek, yola neden ihtiyaç olsun ki?

Düşman gelir korkusuyla Fevzi Çakmak ölene kadar yol da olmamıştır meselâ.

Ama sadece düşman değil ki, hiçbir şey gelmemiştir!

O yüzden şu ucuz sömürü edebiyatı var ya, ona da yeniden bakılsa yeridir.

Bazen benim, acaba biz Türklerin yurt kurduğu bu topraklar, aynı zamanda kapitalizmin vazgeçerek terk ettiği topraklar mıdır diye düşündüğüm de olmuştur.

Toparlarsak... günümüze gelene kadar, İslâm coğrafyasında dinginleşmeye vesile olacak seviyede bir toplumsal homojenleşme süreci işlememiştir.

Babaannemin artan bezleri birleştire birleştire bana diktiği çocukluk yorganım gibi, parça buçuk yapılardan öteye gidilememiştir.

Ya merkezkaç eğilimlerle aralarında dalaşan klânlar anarşisi, ya da bir despotun ordusu marifetiyle zapturapta tuttuğu zoraki bir devlet terörü sözkonusudur.

Ne Türkiye, ne Irak, ne Suriye, ne Mısır, ne İran, yani tüm İslâm âlemi, hiç buralara inmeden anlaşılabilir mi?

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

400 Darbe

Namık Çınar 19.08.2013

1960'ta **Selimiye Kışlası**'nın on bir yaşlarındaki çocuk askerlerinden biriyken, hafta sonlarında, bugün artık muhayyilede yitip gitmiş bir daüssıla hüznüyle varolabilen **Doğancılar Parkı**'nın içinden geçerek gittiğimiz **Sunar** Sineması'nda, **Eddie Constantine**'in canlandığı **Lemmy Caution** polisyelerini, **Norman Wisdom**'un oynadığı **Enayiler Kralı** komedilerini, **Steve Reeves**'in **Herkül** serilerini izlerdim.

Ama bende iz bırakmış birkaç önemli filminden biri, **François Truffaut**'nın **400 Darbe**'si idi.

Fransızcada "**okulu kırmak**" anlamına gelen bir deyim olduğunu yıllar sonra öğrenecek olsam da, filmin adı bana hep, kendime de epeyi yakın hissettiğim film kahramanı bir çocuğun gözünden, toplumsal mutsuzluğun, duyarsız kafalara sayısız kez inen hayat darbelerinin bir sonucu olduğunu anlatmak için konmuş gibi gelirdi.

Şu işe bakın ki, yaşamımız boyunca etrafımızı dikenli bir çit gibi çevirmiş olan o meşum "**darbe**" kavramı, şimdilerde nispeten uzak kalan bir fenomen gibi gözükse de, diri tutup beslenmek için midir nedir, adeta **Erdoğan**'ın ağzında bir emzik misali, bugün artık o abartılı 400 sayısına rahmet okutacak kadar sık kullanılır hâle gelmiştir.

N'oldu da **Türkiye**, darbelerle yatıp, darbelerle kalkar oldu?

Elli sene boyunca nice darbeler yaşandı da, hiçbir dönemin günlük politikasında gene de bu denli kışkırtıcı, bu denli bıktırıcı bir dille darbecilikler konuşulmadı, bu ülkede.

Yeter yahu!

Darbe diye diye, darbe ağacı bitecek içimizde.

Ama eğer bu "**bir olalım, iri olalım, diri olalım**" taktiği ise, bilirsiniz ki buradan "**birlik**" de çıkmaz, "**dirlik**" de.

Siz istediğiniz kadar kızın ve inat edin; Şarkın geleneksel teolojik değerleri, küresel ölçekte çağdaş politikalar üretmeye yetmez çünkü.

Yahut dışarıya, örneğin **Mısır** meselesi yüzünden dünyaya karşı bir tavır ise, bu politikaların **Mısır**'a bir yararı olmayacağı gibi, onları yüreklendirerek daha fazlasının ölmesine yol açacaktır belki de.

Mısır'da, **Suriye**'de, **Filistin**'de ve dünyanın her yerindeki mazlumlara, yoksullara, silahsız sivillere reva görülen vahşete üzülmemek ve duyarsız kalmak mümkün değil elbet.

Ne ki, yerinde hop oturup hop kalkmanın, bu sorunları çözmeye yetmediği de ortada.

Üstelik, **Türkiye**'deki kutuplaşmayı ve kendi içindeki düşmanlaşmayı fazlasıyla büyüttüğü de.

Kendi halkının **Mısır** üzerinden ikiye bölünmesine körükle gitmek, aklın alacağı bir şey midir ki?

Mısır'ın iç sorunları konusunda kraldan daha kralcı kesilip, dünyaya karşı **Türkiye**'nin çıkarlarını dahi riske ederek meydan okumak, doğru bir politika mıdır?

Mısır'ın iç meselelerine bu kadar çok müdahil olursanız, **Mısır**'dan hemen sonra gelen bir zararın yüklenicisi olmaz mısınız?

Toplumu, el süreni kesen bir bıçak gibi bilemenin, mutlaka bir bedeli olacağını çok mu zor anlamak?

Batı'ya ve içerideki **Batılı yaşam tarzı** savunucularına yönelik kutuplaştırıcı siyasetin sonuçlarını değerlendirebilecek erdemli bir ruh kaldıysa, masaya üç defa vursun lütfen!

Kazın geleceği yerden tavuğun esirgenmeyeceğini iyi bilen ve o yüzden de **Erdoğan** siyasalarından hiza ve istikamete bakan iş âlemi, leb demeden **Mısır**'daki fabrikalarını kapatıp, sonunda **bisküviyi bile siyasallaştırdılar** ya, pes doğrusu.

Lâkin böyle yaparak, dünya ekonomisinde kaplan değil, çakal olunur bana kalırsa.

Kaldı ki başlarındaki karizmatik lider de, ordu ile yetinmeyip başka kamu kurumlarını da teftişe kalkan bir zamanların Genelkurmay başkanı **Cemal Tural** gibi, **BM**'ye, **Washington Post**'a ve **Nobel**'e küresel ayar veren; ekonomik öngörüsü ise, **Devrim otomobiline** heveslenmiş elli sene öncesinin **Cemal Gürsel**'ini henüz aşamamış olan **Erdoğan** değil mi zaten!

Ne küresel aktörü?

Kuzey Kore veya **İran** olmazsak, öpüp başımıza koyalım, bu gidişle!

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İslâm coğrafyası neden birbirini yiyor

Namık Çınar 23.08.2013

Problem çözülmedikçe, bu soru da bütün bıktırıcılığıyla cevap bekleyecek.

"Akdeniz'i geçilmez bir iç deniz yaptık" angutluklarının nispeten telâfisi için, **Halil İnalcık "Osmanlı, Akdeniz'deki ticareti yok etmeyi değil, aksine, Bizans'ın gerileme dönemine rastlayan talancı Lâtin egemenliğini ve sömürüsünü tasfiyeyi amaçlamıştı"** diyerek, barbarlıklarımızı da örtmeye çabalıyordu bir yandan.

Hattâ **Ortadoğu**'dan başlayıp bütün **Akdeniz**'i doğu-batı yönünde enlemesine katederek, başta **Venedik** ve **Ceneviz** olmak üzere bütün **Güney Akdeniz şehir devletlerini** ihya eden bu kadim ticaret yolunun, onlar pervasızlaştılar diye artık **Tebriz**'den ve **Şam**'dan **Bursa**'ya ve oradan da **Akkerman-Lviv** üzerinden kuzeye doğru yön değiştirerek ta **Baltık**'a kadar diklemesine uzanması, bugünkü **Modern Dünya Sisteminin** dahi **Osmanlı**'ya şükran duyacağı bir gelişme mi sayılmalıdır, diye de düşündürecektir çoğu kimseyi.

Öyle bile olsa, Kuzey'in manifaktür dönemdeki keline belki merhem olmuştur; ama iddia, kapitalistik bir sermayeye yol açtığına kadar vardırılabilecek midir?

Aksi hâlde Şark, böyle bir dinamiği olsaydı, kendi kafasına da sürmez miydi o kapitalizmden?

Eğer kapitalizm rastgelelikle değil de, kimi yerlere birtakım nedenselliklerle yerleştiyse; bu mekânlar, sermaye oluşumuna yatkın yegâne yerler oldukları içindir.

İslâm dünyası, petrol çağına geline kadar, üretimleri sömürülen Uzak Asya ile o sömürüyü gerçekleştiren Avrupa arasında, genellikle sadece despotun geçiş vergisi aldığı ve çoğu zaman sorun çıkardığı için de yeni güzergâhlar bulundukça by-pass edilerek yalnızlaştırıldığı, bir Deli Dumrul coğrafyası olagelmıştır.

Şimdinin petrol zengini Arap krallıklarının Batı ile uyumu dahi, devasa birikimlerini küresel kapitalist çevrimin emrine ve hizmetine tahsis ettikleri sürece mümkündür.

Böylece kapitalistik süreçlerde başat rolleri değil ama kallavi payları bulunacak; buna karşılık, İslâmiyet'in temel yasaklarından sayılan faiz ise, ironik bir şekilde onların en esaslı gelir kaynaklarını teşkil edecektir.

Yani potansiyel taşıdıkları hâllerde bile, kendi kapitalizmleri var olamayacaktır.

Çünkü bir kapitalin, maddi hayata "**komuta**" etmek gibi bir hırsı ve niyeti varsa, ancak o zaman "**sermaye**"dir.

Hattâ bunu, aslan gibi saldırarak değil, çoğu zaman ezik bir tilki gibi yüz­süzleşerek yapar.

Hollanda ve **Britanya**'nın **Uzakdoğu** sömürgecilik öyküleri, Ortadoğu despotları karşısında eğilip bükülen **Venedik** ve **Cenevizli**, veya **Levanti Yahudi Ermeni Rum** tüccarların yerlere kadar reveransları, yahut o kadar paranın binde biri bizde olsa burnumuzdan kıl aldırmayacağımız, ne ki günümüzdeki devasa holdinglerin ve medya patronlarının örneğin **Gezi** olayları yüzünden günah çıkarmak üzere Başbakan'dan randevu alabilmek için takla atmaları, ancak üretim sermayelerini katlayarak geri alabilecek kararlılık ve tıyneteki kapitalistlerin takınabilecekleri tavırlardır.

Doğu toplumlarının genel olarak bu taraklarda bezleri olmaz.

Meselâ Suriye sınırından savaşmak için girip çıkmak, mal mübadelesi için girip çıkmaktan daha kolay ve saygıdeğerse, henüz orası maddi uygarlığa değil, vahşete daha yatkın bir yer sayılmalıdır.

Paraya gelince... paranın esiri olanlar, sanıldığı üzere zenginler değil, yoksullardır.

O yüzden zenginler, paraları olduğu için habire para yerler.

Paraları olmayan yoksullar da, habire birbirlerini...

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Din ve demokrasi çıkmazı

Namık Çınar 26.08.2013

Bizler Kemalist ideolojinin “**dinin devlet kontrolünde tutulduğu**” problemli süreçlerinden geldiğimiz için, demokratikleşmeden anladığımız da hâliyle “**din ve vicdan özgürlüğü**” kadarla sınırlı kalıyor.

Nasıl bir din olacağına devletin karar verdiği bir inanç modelinden kurtulup hakikisine rücû etmek için, yaramız neyse merhemi de ona göre hazırlıyoruz.

Bu yüzden konuya ilişkin anayasal hükümler, toplumun dinsel inançlarının önündeki engelleri kaldırmaya yatkın oldukça bir anlam kazanıyor.

Din ve vicdan özgürlüğü denince, sadece dinin önünün açılmasını anlıyoruz biz.

Ne ki, özgürlüklerin, demokrasinin ve bunların mütemmim cüzü sayılan laikliğin mucidi olan Batı bakımından, meselenin ortaya çıkış tarzı bir hayli farklı.

Tartışmasız, dinsel özgürlükleri de içeriyor tabii, ama öne çıkan vurgu bizdeki gibi değil.

Zira demokrasi, her şeyden önce “**despot**”tan ve “**Tanrı**”dan kurtulmanın sosyo-politik tarihidir, onların hayatında.

O yüzden, ilişkileri iç içe geçmiş “**iktidar**” ile “**din**”e yönelik toplumsal mücadeleler birlikte ele alınmadan, demokrasinin ne olduğu anlaşılamaz.

İslâm demokrasiyle bağdaşır mı sorusu yeniden gündemde, biliyorsunuz.

Buna yanıt aramadan önce, ilkin şu soruyu sormak gerekiyor, sanırım:

Müslümanların, bu doğrultuda bir dertleri, problemleri ve o nedenle de bunu gidermek hususunda bir teşebbüsleri mi var da, Hristiyanlarındaki gibi bir demokrasiye ihtiyaçları olsun?

Çünkü Hristiyanlar, dinleri öngörmediği hâlde, başlarındaki monarkın meşruiyeti de dahil, “**Kilise**”nin ürettiği dinsel bir hukukun mengenesi altında yüzlerce yıl inim inim inlediler.

Ama sonra nice mücadelenin ardından demokrasi ve laikliği icat ve ilân ederek, o dinsel hukuktan da, onun meşru kıldığı despottan da kurtulmayı başardılar.

Peki ama, şimdiye kadar hangi Müslüman toplumun böyle bir isteği oldu ki?

Tam tersine, dinsel özgürlükleri yeterince yaşayamadıklarını ileri sürerek tepki gösterdiler, mücadele etmediler mi?

Üstelik demokrasi denen şeye en yakın duran tek İslâm ülkesi de biz olmuştuk.

Ama hepimiz çok iyi biliyoruz ki, o da ancak bu düzeni ironik bir şekilde zorla dayatan Kemalizm sayesindeydi.

Yani, özgürlükler kısıtlanarak özgürlük getirileceğine inanılan bir komedi oynanmıştı.

Batı’ya benzemek, ancak zor araçlarını devreye sokmakla mümkündü.

İslâm ülkelerindeki darbe süreçleri ve **BAAS**’çı siyasal ordular, hep bu çıkmazın alın yazılarıdır.

Batı toplumlarının tarihsel yönelişi dinin kontrolünden kurtulmak üzerine iken, Doğu toplumlarında bu doğrultuda bir eğilim yoktur.

Sorun dindarlık meselesi de değildir.

Çünkü muhafazakârlar Batı'da da vardır.

Sorun, dinlerin toplumsal ve siyasal olarak dünyevi hayata bakışlarındaki farklılıktadır.

İslâmiyet, diğerlerinden ayrılarak, maddi yaşamı da belirleyen ve biçimleyen bir dindir.

Bunu gözardı ederek Müslüman olunamaz.

Olunur; Ramazanlarda oruç tutup, sair zamanlarda rakı içen Kemalistlerin uydurduğu tarzda olunur.

İşin esasını bilen ve toplumu yeniden inşaya adananlar, güçlendikçe buna izin vermeyeceklerdir.

Demokrasinin sadece "**sandık**" kısmına önem vermeleri de, menzil i maksudun bu safhasında, içinden kolayca çıkma faydacılığındandır.

Allah'ın seçimi esas, kulunki araçsaldır.

Demokrat olabilmeleri, belki **Luther** gibi, dinden ödün koparmalarına bağlıdır. Bu da olacak şey değildir.

En fazla, "**Medine Sözleşmesi**"ni göstererek, başkalarına nasıl iyi davranacaklarını anlatırlar.

Ne yani, şimdi sen çözüm yok mu diyorsun?

Var mı peki?

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Gelasius'un Kılıçları'

Namık Çınar 30.08.2013

"**Din- Devlet- Demokrasi**" konularına değindiğim son birkaç yazıma, hiç de yabana atılmayacak ilginçlikte bilgilerle katılan donanımlı okuyucularım oldu, bu ara.

Bana kalırsa bu ilgi, günümüz siyasal ilişkilerinde belirleyiciliği bir hayli artan din kurumuna değgin tartışmaların, medyada, sivil toplumda ve hemen her yerde, bilimsel içerik itibariyle sığ tarzda geçirtilmesine ve böylelikle gündelik hayatın giderek "**maymunlar cehennemi**"ne çevrilmesine karşı duyulan bir tepkinin de işaretiydi, aynı zamanda.

Müsaadesini almadığım için adını vermeye mezun olmadığım değerli bir okurumun, yazıma başlık yaptığım "**Gelasius'un Kılıçları**"ndan yola çıkarak söylediklerine geçmeden önce, biraz şu metafordan bahsedeyim:

5. yüzyılda yaşamış **Papa Gelasius**, **Tanrı'nın İsa'ya** iki kılıç verdiğini, bunlardan birinin ruhanî yani dinsel, diğerinin maddî yani dünyasal olduğunu; dinsel olan kılıcın "**uhrevî bir erk**" olarak **Kilise'nin**, dünyasal olan kılıcın da "**siyasal bir erk**" olarak **Monark'ın** payına düştüğünü söylemişti.

Ne ki, **Hristiyan Dünyası**'nın bu iki kılıcı çatışacak ve yüzyıllar boyu süren din savaşlarıyla, Avrupa'yı kan ve gözyaşına boğacaktır.

Sorunu çözerek toplumsal yaşamı dinginleştiren ise, "**Aydınlanma**" ile birlikte gelişecek olan "**demokratikleşme süreçlerinin laiklik ögesi**" olacaktır.

Buna karşın **İslâm**'da durum neydi?

Hristiyanlıktan farklı olarak, **İslâm Peygamberi**'nin elinde tek kılıç vardı.

Ve bu kılıç, **Gelasius**'un tanımlamaya çalıştığı "**iki erk**"in ikisini birden içeriyor ve kabzası aynı el tarafından kavranıyordu.

Ruhanî hayatla maddî hayatın toplumsal yaşama birlikte nüfuz ederek müdahalesinin sakıncası, İslâm'da bir türlü görülemeyecek ve bu nedenle **Batı** karşısında geri kalınacaktır.

İşte sözünü ettiğim okurum da, bu iki dinin birbirinden farklı doğuş koşullarına vurgu yaparak giriyordu meseleye:

Hristiyanlık, yerleşik düzene geçmiş **Roma İmparatorluğu**'nun bağrında, "**devlet dışı**" bir kurum olarak doğmuştu. O yüzden "**sivil bir karakteri**" vardı.

İslâmiyet ise, göçebe **Arap** kabilelerin biraraya toplanarak devlet hâline gelmelerinin çimentosu olmak için ihdas edilmişti ve dolayısıyla dinin devletten ya da devletin dinden ayrışamayacağı bir nizamla tekabül ediyordu.

O yüzden bence hiçbir Müslüman toplum, siyasal ve sosyokültürel yaşamın odağına hem dini hem de devleti aynı anda koymadıkça, hiçbir vakit İslâm'ı doğru dürüst yaşayamayacaktır.

Yeri gelmişken ifade edeyim ki, 10. yüzyıldan itibaren Anadolu'ya peyderpey giriş yapmış göçebe Türk kavimlerinin, aslında daha önce Hristiyan Bizans halklarıyla karşılaşmalarına rağmen onların dinini değil de Araplarınkini seçmeleri, bugünkü nesil bakımından Anadolu'dan **İstanbul**'a göçerken **Haydarpasha Garı**'nın merdivenlerinden kenti şöyle bir süzüp, **Etiler** yerine **Bayrampaşa**'nın yolunu tutmalarıyla aynı olan bir "**tencere yuvarlanmış kapağını bulmuş**" hikâyesidir.

Netice olarak din, devlete özgü bir enstrüman olunca, Şeyhülislâmlık Sultanların, şimdiki Diyanet de Cumhuriyet hükümetlerinin, din üzerinden üretecekleri siyasetlerine yarayışlı bir cihaz işlevi görecektir.

Ve şu sıralar epey kimsenin çıkarına uygun düşecek pozisyonu alabilmek için tetikte izlediği benzer bir mesele de, **Fethullah Gülen Hareketi** ile **Erdoğan hükümeti** arasında süregelen gerilimli güç ilişkisidir.

Acaba zaman zaman şakırtısını duyduğumuz sesler, iki tarafın elindeki **Gelasius**'un birbirine çarpan kılıçlarından mı gelmekte, yoksa demokrasinin değil de vesayetin paylaşılmasındaki sürtüşmeden mi doğmaktadır?

Malûm, eski vesayetçilerin bir vakitler pek revaçta olan bir "**iç hizmet**" mevzuatları vardı.

Bunlarınki de adını gene benzer şekilde böyle bir "**hizmet**" ten almıyor mu şimdi?

Ve hükümet de sık sık, biz halka efendi değil "**hizmetkâr**" olmaya geldik, demiyor mu?

Bu hizmet lâfından öyle işkilleniyorum ki, sormayın!

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Dincilik ve milliyetçilik köylüler içindir

Namık Çınar 02.09.2013

Ne yapar müflis bir tüccar?

Karıştırmaz mı eski defterleri, acaba ben nasıl bir halt yedim, diye?

O hâlde dilerseniz biz de sürdürelim üzerinde düşünmeyi, neden müstahakız bu dertlerle boğuşmaya.

Çünkü uygarlık yolunda alınan ve alınmayan mesafeler, birkaç yüzyıllık gelişmeler gibi görünseler de, doğum yaptığı ya da yapamadığı yerler bakımından, genetik yeteneği yahut yeteneksizliği çok eskilere ve derinlere dayanan süreçlerdir, aslında.

Meselâ şu köylülük!

Köylü oldukları için mi tarım yapar, köylüler; yoksa tarım yaptıkları için mi köylüdürler?

Düne kadar kerpiç duvarların sıvasındaki saman ve çamura karılmış “**manda tersi**” kokularıyla büyüyeceğiniz o onbeş- yirmi hanelik sefilliğin loş odalarında dünyaya gelmiş bir kadersiz idiyerseniz, daha plasentadayken “**çiftçi**” diye kazınarak belirleniyordu alınıyınız da.

Zoraki memurun yaptığı işten hayır gelmez ve zoraki müteahhitin diktiği bina nasıl çürükse, zoraki yargıç adalet dağıtmaz ve zoraki öğretmen nasıl tıntinsa, zoraki rençperin biçtiği ekin de doyumayacaktır toplumu.

Bir zamanlar pek revaçta bir lâf olan “**kalkınma köylüden başlamalıdır**”, aslında “**tarım kapitalistleşmelidir**” demenin kavranamamış versiyonudur.

Çünkü, tıpkı **Osmanlı Tımarlı Sipahisinin** yaptığı gibi, hane başına bir çift öküzle ekip biçeceği kırk dönüm kadar arazi dağıtmayı “**toprak reformu**” sanan cahil solcuları ve arsız sağcılarını olmuştur, bu ülkenin.

“**Verimlilik**” değil, “**pazar için üretim**” hiç değil; uzun yıllar “**geçimlik ev ekonomisi**”ne mahkûm bir toplumdan bir karış öteye gidilememiştir.

O yüzden de köylü yabanıldır, tutucudur ve değişime dirençlidir.

Bugün itibarıyla köy yaşamı nispi olarak azalsa da, kasaba ya da kente sığrayan köylülük bütün canlılığıyla sürmektedir.

Nasıl ki demokrasi denince sadece “**sandık**” anlaşıyor ve onla yetiniliyorsa, uygarlık denince de sadece cep telefonu veya tablet bilgisayar anlaşılmakta, gerisi savuşturulmaktadır.

Günümüz **Türkiye**'sindeki etnik ve dinsel hareketler bile birer özgürlük talebi gibi görünseler dahi, sosyokültürel olarak iyi huylu kapitalizmden neşet eden liberal bir demokrasiden değil de, daha baskın olan feodal tutuculuklardan ve köylülüklerden beslene geldikleri için, onların da sonunda **Ortadoğu**'nun hurdalık ve köhneliklerine teşne birer direnç noktası olacağı gözardı edilmemelidir.

Örneğin **Kenan Evren**'in yapamadığını, "**KCK Sözleşmesi**" bağlamında bir gerici düzen tahayyülüyle, korkarım **Öcalan** becerecektir, dağların doruklarında sürmesini istediği kart-kurt yaşamlara müstahak görerek Kürtleri.

Ve alışmadık bedende don durmaz misâli, başlangıçtaki Batıcı hevesleri bir çırpıda sönüverip, **Brüksel**'den **Adeviye Meydanı**'na avdet eden **AKP**'nin bu tavrı da, neticede bir nevi köylülük galebesidir, bilirsiniz ki.

Zira köylülüğün ayırt edici özelliği, içine hapsolacağı kozayı kendisi örerek, fukara bir yalnızlığa dörtmela heveslerle koşmasıdır.

İşte o köylülüğün en birincil yakıtı ise, "**din**"dir ve hemen arkasından hamaset soslu bir "**milliyetçilik**" gelir.

Şükürler olsun(!) bunların her ikisinden de fazlasıyla var **Erdoğan**'ın dağarında.

Başka da bir şey yok zaten.

Her gün mesir macunu gibi saçarak, besliyor kullarını, daima gürbüz ve seferî kılmak için.

Ama tasarruflarının sonu nereye varır, zerrece düşünmüyor.

Hâlbuki, her yaptığını bir güzel **fişleyip andıçlıyor, Cebrail**.

Anlamalı anlamalı sırtarak, hem de.

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Darbe bizim görevimiz'

Namık Çınar 06.09.2013

Duruşma aşamasına gelinen "**28 Şubat Davası**"nın generalleri, artık reddetmeyerek, nihayet doğru bir yöntemle savunma yapmaya başlayacak gibi görünüyorlar.

Eğer akıllılarsa bu yolu seçerler.

Çıkarlar, gerçekleri harbiden anlatırlar.

Silivri'dekilerin inkâr etmeyi yeğleyerek, yüzlerine gözlerine bulaştırmaları ve ummadıkları cezalara çarptırılmaları, sanırım bunda etkili olacaktır.

Yalana dolana gerek yok!

Çünkü yalan, eğer değilse bile, onları suçlu hâle getiriyor.

Benim savım başından beri hep şu olmuştur:

Bu ordunun görevi, toplumun siyasal hayatını resmî bir ideoloji çerçevesinde vesayet altında tutmak; işlerin karışmaya yüz tuttuğu hâllerde de memleketin idaresine doğrudan el koymaktır.

Bu misyon, esas itibarıyla TSK'nın işi olmakla birlikte, toplumun birbirini tamamlayacağı hiyerarşik işbölümlerinde, neredeyse Diyanet'e ve camilere bile pay düşecek kadar yayılarak uzanır gider.

Tecrübe ede ede, bütün yasalar buna cevaz verecek şekilde tasarlanmış; bütün askerî kurum ve birlikler, bu görevi ifa edecek şekilde teşkilâtlanmışlardır.

Netice olarak bu paradigma, yasama, yürütme ve yargı tarafından adım adım inşa edilmiştir.

Bunda şaşacak bir yan yok!

Burası askerî bir cumhuriyettir, derken masal anlatmıyorduk biz.

Gelin görün ki, bu yapıyı tasfiye etmek için atılan adımlarda sorunlar vardır.

Eğer mevcut düzeni, tıpkı 1789 veya 1917'deki dönüşüm çağlarında, yahut şimdinin Arap Baharı'nda olduğu gibi, toplumsal magmadan fışkıran gayzerlerle yarışır bir halk hareketiyle alaşağı ederseniz; amenna!

Hukuk mukuk dinlemezsiniz olur biter.

Ben bunu anlarım.

Ama burası demokratik bir hukuk devletidir, der ve ondan sonra da kalkıp, o mahkemelerde doksan yıllık Cumhuriyet'in yargılandığını söylerseniz..

İşte bunu anlayamam.

Demokrasilerde ceza hukuku, gerçek kişileri, o da sorumlulukları nispetinde cezalandırmaya yarar; tarihle hesaplaşmaya değil.

Tarihle hesaplaşacaksanız, palavra sıkarak değil, milli iradenin tecelli ettiği parlamentoda o bozuk düzeni yerle yeksan edecek reformist yasaları yaparak hesaplaşacaksınız.

Oysa hiçbir şey yapılmamıştır.

Çünkü onlardan, bu sefer de yeni iktidar sahipleri yararlanmak istemektedir.

Bütün darbe süreçlerinin yasal mevzuatı, prosedürleri ve organları hepsi eksiksiz yerli yerindedir.

Gözdeki çapakları temizlemeden alelacele çekilmiş bir rimel gibi sırtan ve esasen soyut vasfıyla icraî bir işlevi de bulunmayan şu meşhur 35. madde değişikliği ise, halkı kandırmak bakımından başarılı bir aldatmacadır.

Yargıladığınız ve yargılayacağınız o vesayet erbabı generallerin çizgisi, demokratik kültür etiği açısından elbette ki problemlidir; lâkin pozitif ceza hukukunun adam öldürme, işkence yapma vs. gibi özel olarak saydığı sarih suç tipleri hariç, sanmam ki onlara mevcut siyasal nizamın rezaletlerini yükleyebileceğiniz hukuka aykırı sorumluluklar bulabilesiniz!

O yüzden, sizin yaptığınıza da ahlâkidir, denemez.

Zira başta 12 Eylül Anayasası olmak üzere, Partiler Kanunu, Seçim Kanunu, Sıkıyönetim Kanunu, İç Hizmet Kanunu, Harp Okulları ve Harp Akademileri Kanunları, Sicil Yönetmelikleri aynen yürürlükte kaldıkça ve MGK, YAŞ, Genelkurmay Başkanlığı, çift başlı yargı sistemi gibi kurumlar da mevcut işlevlerini sürdürdükçe, yürütülen bu yargılamalar adaletsiz sayılmayacaksa, ne sayılacaktır?

Türkiye'nin çivisini çıkaran otuz yıllık bir iç savaşın, sadece asker kanadını sıygaya çekerek, PKK başta gelmek üzere bu sürecin diğer aktörleri olan dönemin parlamentolarına, hükümetlerine, devlet bürokrasisinin diğer unsurlarına, iş dünyasına, medyaya, il ve ilçe teşkilâtları dâhil siyasi partilere, üniversitelere, hattâ gizli kapaklı işlere burnunu sokmuş kimi STK'lara ve bireylere varana kadar, hiçbirine doğru dürüst dokunmadan, faturayı sadece orduya keserek meseleyi örtbas etmek, hakkaniyetsizliğin daniskası değil midir?

Benim tutumuma gelince...

Dün dindarların yanında durmamın dinle bir alâkası yok!

Onlar mazlum oldukları içindi.

Bugün artık muktedirler ve üstelik de zalimler.

Ben ise hiç değişmedim.

Şimdi gene mazlumların yanındayım... gene mazlumların yanında.

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bir Mehmet Altan klasiği: Eylül şiirleri

Namık Çınar 09.09.2013

Beni kırmayıp, bu seneki "**güz senfonisi**"ni bu köşeden seslendirme inceliği gösteren sevgili Mehmet'e teşekkür ediyor, sözü hemen ona bırakıyorum.

HOŞ GELDİN EYLÜL, HOŞ GELDİN SONBAHAR...

Mehmet Altan

Eylülle ilgili kendi içimdeki gizli çekmeceleri açıp kapatırken, geçmiş ayınlarımdaki '**kutsal metinleri**' her merak ettiğimde yaptığının aynısını yapıyorum....

Aralarında 20 yıl bulunan iki kitabıma göz atıyorum...

Yeniden basılan '**Bir gecelik aşklar nereye gider?**' deki eylül yazısı şöyle başlıyor:

"Balkon kapısını açıyorum. Berrak ve serin bir ışıkla aydınlanmış rüzgâr içeri doluyor.

Bu ışıkları da tanırım, bu rüzgârı da. Sonbaharın ışıkları bunlar: Keskin ve uzak.

Sonbaharın şöyle bir değip geçen ilk rüzgârları.

Kendi kendime mırıldanıyorum: Eylül geldi. Mırıldandığım bu küçücük cümleye gene kendim şaşıyorum. Her yıl olduğu gibi."

xxx

1986 yılında yayınlanan ilk kitabım '**Kanatlı Karınca**'daki metnin girişi ise şöyle:

"Güller ve hanımelleri ile donanmış bahçeler, hepsinin birbirine benzediği açık mutfak pencerelerinden ortalığa yayılan kızartma kokuları, günün kararmaya başlamasına rağmen eve girmemekte direnen inatçı çocukların sesleri.

Yaz gerilerde kalmaya başladı."

xxx

"Alev rengi hüznüyle" sonbahar dış mekânlar söz konusu olduğuunda belli ki bana her defasında hep aynı duyguları yaşıyor...

Keskin ve uzak sonbahar ışıkları...

Berrak ve serin sonbahar rüzgârları...

Bunlar eylülün dış mekânlarımdaki değişmeyenleri...

Olsa olsa sadece mırıldandığım şiir değişiyor :

*"Kuytu ormanları, تنها bağları
Geziliyor mevsimin yorgun rüzgârı.
İnce dallar kırık, yapraklar sarı,
Geçmiş bu yoldan da, belli sonbahar."*

xxx

Değişen ise **"i mekânlarımız"** ...

Her eylül ve sonbaharı '**i iklimimizde**' nasıl yaşadığımız ve yaşayacağımız ....

Bu eylül içimde kırık dökük cevapsız sorular yok...

Bir önceki tren gitmiş, bir sonraki de gelmeyecek bir istasyonun yolcusu gibi de değilim...

İki şıklı soruların umut dolu olanlarını işaretlemeye fazlasıyla teşneyim...

Soru "**Ayrılık mıdır sonbahar yoksa sihirli bir sarmaşık gibi coşuveren bir aşk mı?**" ise, cevabım "**Sihirli bir sarmaşık gibi coşuveren aşktır**"...

Eğer eylül ve sonbahar için soru "**Yeni bir başlangıcın fanfarları mı, bıkkınlığın davulları mı?**" ise, yanıt "**Yeni bir başlangıcın fanfarları**" dır....

Yeni bir eylül, yeni bir sonbahar...

Ayva sarı, nar kırmızı, keyifli bir ateşmiş yaşamak.....

2013 Eylül'ü, "**iç mekânlarımda**" açılıp kapanan beyaz ve ışıklı kanatları, sihirli rüzgârı, büküm büküm dalgalanan ipek bir şal gibi kayarak akıyor.....

xxx

Namık Çınar, siyasi baskılar nedeniyle yazı yazma imkânı elinden alınan bir dostu olarak bana, 2013 "**bahar ayınınin**" serencamını sordu, yanıtı yazıyla bildirmemi istedi....

Kendisine çok teşekkür ediyorum...

Bu sayede, Eylül'ü şatafatlı bir ayinle karşılıyorum...

Bu eylülün dışarıdaki duygu dekoru benim için değişmese de iç iklimim umut dolu fasıllarla yüklü...

Hoş geldin Eylül....

Hoş geldin sonbahar...

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Birkaç gündür fırça yemiyoruz, tadını çıkarın!

Namık Çınar 13.09.2013

Bazen çocukluk yıllarımın çizeri **Raymond Peynet**'in, sevdalı yüreklerden neşrolup havada tıpkı sabun köpükleri gibi dağılarak uçuşan kalp şekillerine ve sonbahar yapraklarıyla örtünmüş bir parkın bankında diz dize oturuşan sevgililerin dudak uçlarına iki çizik atarak gülücüklerini resmettiği hüzün çiçeği karikatürlerindeki naifliğe özenerek; ah diyorum, keşke bu sefer, epeyidir özlediğim iyimser bir yazıyı onun gibi kaleme alabilsem ben de.

Ama her şeyden önce inandırıcı bir dayanağımın olması gerekmiyor mu, bunun için?

Keyifli bir ıslığın ritmiyle sektire sektire zıplayıp da, fol yok yumurta yok, n'oldu bu adama böyle, dedirtmemeliyim okuyucularıma da.

Durup dururken yazılmaz ki, fıkır fıkır fingirdek bir yazı.

Arayıp edecek, kılıfına uyduracaksın!

Suriye savaşından gitsem, Başbakan'ın canı çok sıkkındır şimdi, diyerek hemen vazgeçiyorum.

Şu talihsizliğe bakın ki, bir türlü çıkmadı, canına yandığının o harbi.

Amerikalılar Avrupalılar, aman bir naz, bir naz; tepeleyemediler gitti şu **Esed**'i.

Hâlbuki o kadar da rica minnet bir de, değil mi?

Üstelik olacak gibi de görünmüyor bundan sonra da.

Mısır desen, hakeza ondan beter.

Mursi'nin ve **Müslüman Kardeşler**'in siyasal çizgisi sizlere ömür.

Erdoğan'ın Ortadoğu'ya biçtiği kaftan, dikileceğini umduğu Sünni İslâmcı rejimler, daha giyilmeden attı dikişlerinden teker teker.

Kaldı ki, "**kan içici**" **Amerika** ile **Avrupa** başta olmak üzere, **Rusya**, **Ermenistan**, **İran**, **Irak**, **Suriye**, **İsrail**, **Mısır**, **Kıbrıs**, **Yunanistan**... "**dört yanımız puşt zulası**" âdetâ.

Hâsılı, **Robinson Crusoe**'ya taş çıkartacak bir "**yeryüzü yalnızlığı**", uygunmuş gibi durmuyor güler yüzlü bir yazıya.

Fakat çok sıkılırsak **Paraguay**, **Uruguay**, **Antiller** gibi seçeneklerimizin olabileceğini de unutmamalıyız.

O kadar da değil yani!

Ekonomiden mi gitsem acaba, ne dersiniz?

4,4 büyünmüş bu son çeyrekte çünkü, baksanıza.

Kişi başına **GSYH**, on bin beş yüz dolar olmuş.

Bunu mu köpürtsem de, öve öve bitiremesem?

Lâkin, bir avuç tuzu kuru rantıye palazlandıkça, kara kalabalıklardaki yoksulluğun derinleştiğini kendi sokağımdaki dükkân vitrinlerinden, dönercilerin yaydığı ne idüğü belirsiz kokulardan, alışverişlerin pazarın toplanmasına ramak kala yoğunlaşmasından ve en önemlisi de gözlerinin ferî sönmüş ama öfkeden sataşacak yer arayan insanların Amerikan filmlerindeki zombilere dönmelerinden, bildiklerim gördüklerim geliyor aklıma.

Keyfim kaçıyor.

Vazgeçiyorum bundan da.

Kürt meselesine girsem, biliyorum ki, başlı başına çıkmaz bir yol orası da.

PKK çekilmeyi durdurmuş, çözüm sürecini askıya almışmış.

İyi.

En azından bizimle, "**çekiliyoruz**" diye dalga geçemeyeceklerdir bir süreliğine.

"**Demokrasinin olmadığı yerde, barış mı olurmuş**" demiştik de, ne horlamışlardı bizi, anımsarsanız.

Bütün kentlerin her gece polisin gaz bulutu yorganiyle örtüldüğü, ama TV'lerin oralı dahi olmadığı "**GEZİ**" gösterilerini...

Veya,

medyanın **Erdoğan**'ın tayin ettiği patronların elinde birer kurşun askerden oyuncağa dönüştüğünü...

Yahut,

Başbakanın şıpır şıpır gözyaşı döktüğü **Esma** bile gösterilerde ölmedi mi de, bizim gençlere gelince takınılan o duyarsızca tavırlarını...

sorgulamaya kalksam, o cümbüslü yazıların mümkün müdür ortaya çıkması?

Öfke küpü Başbakan'ın, Olimpiyatlar'a alınmadığımızdan bu yana pek görünmeyerek, kısa süreliğine de olsa haşlamayı ve ayar vermeyi erteleyip hepimizi biraz dinlendirmesi, optimist bir yazı konusu için belki de en iyisi.

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Neden sadece Erdoğan'ı eleştiriyorum

Namik Çınar 16.09.2013

Bana diyorlar ki, eleştirilerini yaparken neden kurumsal çerçevede kalarak **AKP**'yi değil de, daha ziyade **Erdoğan**'ın şahsını hedef alıyorsun?

Sorumlulukları yaygınlaştırmak dururken, meseleyi ne diye kişiselleştiriyorsun?

İyi de, politik karar ve icraatların hep birlikte alınıp yürütüldüğü, bu anlamıyla ciddiye alınacak bir parti mi var; yoksa bir monarkın bütünüyle kontrolüne girmiş, oyuncağına dönüşmüş, onun tayin ettiği kullardan müteşekkil, sözümona bir örgüt mü karşımızdaki?

Bu hâl bağışlanmasına yaramayacaksa da, onu temyiz gücünden yoksun hacir altında biriymiş gibi görmeme yol açıyor.

Ne yalan söyleyeyim, biraz da hafife alarak acıyorum **AKP**'ye.

Ama asıl, bu kâbustan bir an önce kurtulmasını arzuladığım ülkeme acıyorum.

AKP'yi nasıl ele geçirdi ve ne şekilde yönetiyor ise, **Türkiye**'yi de öyle ele geçirip yönetmek iştihası dinmek nedir bilmiyor bir türlü, çünkü **Erdoğan**'ın.

O yüzden, en ivedi sorundur bu ülkenin, ondan kurtulmak, diye düşünüyorum.

Hadi diyelim ki, bir an için sizin yönteminiz doğrudur.

Peki, kimi eleştireceğim?

Meselâ, zaman zaman aykırı düşecek kişisel görüşler ortaya koyma olasılığı en yüksekmiş gibi duran, ama Erdoğan'ın gözlerini belertmesiyle o fikirlerden çarçabuk çark etmekte zorlanmayan **Bülent Arınç**'i mi?

"Kuvvetler Ayrılığı"nı, **Kasımpaşa**'nın **Dolapdere**'sinden aşinası olduğu kaportacılık usulleriyle **"Kuvvetler Birliği"** şeklinde tadil ederek, her şeye tek başına yön vermek sevdasıyla direksiyona geçmiş bulunan **Erdoğan**'a, tüm yasama faaliyetlerinde ve anayasa çalışmalarında **"gaz-fren"** işlevi gören Meclis Başkanı **Cemil Çiçek**'i mi?

Yahut **"Gezi'de ölenleri Suriye'de ölenlere nispetle devede kulak"** miktarda görerek azımsayan ve **Erdoğan**'a yaranmada çığırından çıkıp artık zalim bir noktaya varmış bulunan **Egemen Bağış**'i mi?

Bunları mı eleştirmeliyim, hepsinin yaratıcısı **Erdoğan** dururken?

Yoksa, hepsi süt dökmüş kedi gibi sus pus, emirber milletvekillerini mi ölçü almalıyım, onun yerine...

Ya da, Erdoğan'ın donanmasına tayfa yazılarak, o ne yapsa ve söylese bir hikmet uydurmayı iş edinmiş medya erketerlerini belki de?

O kadar çoklar ki bu devşirmeler, hangi birini sayayım size?

Kaplan niyetine yola çıkıp, Hazine'den beslenerek kiler sıçanlarına dönüşmüş, **"yeni Türkiye'nin yeni yetme rantiyeleri"**ni mi...

"Aman düzenim bozulmasın" diyerek bilimin anasını satmış üniversite hocalarını mı...

Erdoğan'ın mirî düzeninde taşra sipahileri olarak çalışan il başkanlarını mı...

Söyleyin, kimleri eleştirir isem taşı oturtmuş sayılırim gediğine?

Yahut da yerleştirmek değil de, aksine,acaba yerinden çıkarmak mıdır doğrusu, Erdoğan gibi bir kilit taşını?

Çünkü, **Erdoğan** olmasa, böyleleri bakan ya da milletvekili olabilirler mi?

Erdoğan olmasa, öldürülen insan sayısından giderek, iki despotik rejimden ölüsü az olana demokratiktir denebilir mi?

Erdoğan olmasa, **Mısır**'ın darbecisi **Sisi** ile dincisi **Mursi** arasında sıkışıp kalınarak, ya yılandan ya çıyandan yana çıkılabilir mi?

Erdoğan olmasa, ancak darbe dönemlerine yakışan dayatmacı yöntemlerle inşa edilen bir rejim, sırf sandıktan çıktı diye meşrulaşabilir mi?

Erdoğan olmasa, asla demokratik bir kültür sergilemediği hâlde, üstelik demokrasinin tüm araçlarından sonuna kadar yararlanarak, ama demokrasi içermediği gün gibi aşikâr olan bir modeli, bu denli kör gözüm parmağına yöntemlerle kurmaya kalkmak, hiç mümkün olabilir mi?

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Tanzimat Fermanı'ndan, Erdoğan'ın reform fermanına

Namık Çınar 23.09.2013

Sanki dün gibi!

"**Hattı Hümayun**" okunalı 174 sene olmuş, ama görünen o ki hiçbir şey değişmemiş.

1839 konjonktürünün başbakanı **Mustafa Reşit Paşa**, tıpkı bugünün başbakanı **Erdoğan** gibi tepeden inmecî bir tavırla, o günkü koşulların dayattığı bir demokratikleşme paketini, **Gülhane Parkı**'nda çıkmış ilân etmişti.

O vakitler tellâlar çıkıp "**ey ahali, bundan kelli gâvura gâvur denmeyecek!**" deyû sokaklarda nasıl bangır bangır bağırdılsa, bugün de **Erdoğan**, **Gökçeada**'nın kırıla kırıla iki öğrencisi kalmış **Rum Okulu**'nu ve **Heybeliada Papaz Mektebi**'ni lütfedip açtığını basın toplantısıyla duyurarak, alın size demokrasi diyecek ve buna rağmen hâlâ homurdanan olursa da, "**gözünüze dizinize dursun, daha neyiniz eksik**" diye esip gürleyecektir.

Tek fark olarak, **Mustafa Reşit Paşa Gülhane**'yi tercih etmiş iken, **Erdoğan**'ın basın toplantısı için örneğin **Gezi Parkı**'nı seçmemesi; bir de belki kravat takması gösterilebilir.

Tabii bu 174 sene zarfında, **Tanzimat Fermanı**'ndan başka, daha ne "**yeme de yanında yat**" reformlar yapıldıydı, ne reformlar!

1856'daki **Islahat Fermanı** ve hemen peşinden 1860 **Abdülaziz Fermanları**...

1876'da **I. Meşrutiyet**'le gelen Kanun-u Esasî reformları...

1908'de İttihat ve Terakki'nin **II. Meşrutiyet**'i ve Hürriyet'in ilânı...

Cumhuriyet İnkılâbı, **Atatürk** Devrimleri...

Menderes Demokrasisi...

27 Mayıs'ta ve sonrasındaki 40 yıl boyunca tekrarlanan gelen sayısız darbe yahut muhtıra süreçleri...

Ve son olarak 11 senedir de **Erdoğan** rejimi...

Kimisi iktidara darbeye konu, kimisi sandıkla geldi; fakat hepsi de aynı ortak paydayı benimsediler.

Aşağıdan da çıksalar yukarıdan da gelseler, hepsinin dönüp dolaşıp başvuracağı yöntem, koltuklarının altına sıkıştırdıkları ideolojik projelerini uygulamak adına, eninde sonunda tepeden inmeceli bir toplum tasarımcılığı oluyordu.

Bu nedenle de, hiçbirisi demokrasinin kuvvözü olmaya yatkın değildi.

Toplumsal yaşamı, ya bütünüyle tanrısal vahyi esas alarak tanzim etmek istiyorlar; veya ruhu alınmış mihaniki bir pozitivizmi dayatarak şekillendirmeyi amaçlıyorlardı.

Yönetim araçları hep dikte, hep dikteydi.

Oysa dikte edene ne denir?

Tabii ki diktatör denir.

O yüzden hemen hepsi de, dikta heveslisi olup çıkmışlardır.

Eğer Sultan iseler, bu onların "**hukuk-u mukaddese-i Padişâhî**"den doğan tabii haklarıydı.

Yahut da, demokrasiden anladıkları yalnızca yetki almak olduğundan, seçimle gelmiş olsalar bile fark etmeyecek, "**toplumsal rıza**"nın niteliği onları monarklığa taşımaya yetecektir.

Lâkırdısı zamanın ruhuna göre yenilenirken, nakaratı hep aynı kalan bir türküyü bıkmadan usanmadan çığırarak gibi, 174 yıllık mahut reformların gerekçeleri de hiç değişmemiştir:

Uygar dünyanın baskılarını atlatmak ve toplumun biriken gazını yok etmek üzere, farklı etnik, dinsel ve mezhepsel kesimlerden gelen hoşnutsuzlukları kandırmaca usûllerle gidermeye çalışarak zevahiri kurtaracağını ummak ve bunun için devlete çeki düzen veriyormuş gibi yaparak demokratikleşiyor izlenimi vermek!

İki asırdır yapılan hep bu olmuştur.

Demokrasi zaten böyle gelmez ya... Bu memlekette 65 yaş yaşamış birisi olarak ben bensem, benim bildiğim Erdoğan, ne Kürtlerin dileklerini yerine getirecektir, ne Alevilerin, ne de başkalarının.

Yer isimlerinin değişmesini, azınlık mallarının iadesini demokrasi sanıyorsanız, sizinle bu konuları konuşmam bile!

Yeryüzü bilinciniz demokrasiyi kavramaya yetmiyorsa, o paketin içinde neler olduğunu bilerseniz ne fark eder, bilmeseniz ne fark eder!

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

AKP yanlısı eski Taraf'çılarla devrim yapmak

Namık Çınar 27.09.2013

Aralarından birinin, daha bismillah ilk yazısında **Taraf**ı kastederek “**tabu kırıcı çok sesli eski gazetemden geriye tek sesli ve çok tanıdık sıkıcı bir gazete kalıverdi**” diye lâf sokuşturmasına rağmen, bu yazıyı kaleme almayacaktım gene de.

Tâ ki, âdetâ bir projenin parçası imiş gibi ekip olarak monte edildikleri gazetenin Genel Yayın Yönetmeni olsun, **Erdoğan medyasının** müttefik komuta karargâhının diğer kalemşörları olsun, bu operasyonu hep bir ağızdan “**devrim**” imiş gibi göstermeye kalkmaları karşısında susmak, artık mümkün olamazdı.

Zira, estirilen yalan rüzgârına bakılırsa gazetelerine sözde farklı düşünen o yazarları almak suretiyle putlar kırılmakta, giderek tüm **Erdoğan medyasına** sirayet edecek çok sesli bir devrim yapılmaktaydı.

İyi, güzel de... Daha üç beş ay önce, “**balıkçı ağına düşercesine**” gazeteyi adım adım **AKP**’nin emrine tahsis etmekte oldukları sezilip engel olunan; foyaları belli olunca da çıkardıkları patırtıyla çoğu o taraklarda bezi olmayan bir sürü değerli yazarı da peşlerinden sürükleyerek **Taraf**tan ayrılmak zorunda bırakan bu operasyon kadrosunun, **Erdoğan**’a muhalif olduklarını da nereden çıkartıyorsunuz?

Taraf’ın bilinen “**muhaliflik imgesi**”ni, kraldan fazla kralcılaştırmış o yazarlara ambalaj yaparak pazarlamaya kalkmak, hangi ahlâka sığar, söyler misiniz?

Gazetelerinden uzaklaştırılan gerçek muhaliflerin hiçbir televizyon kanalına çağrılmadığı ya da gitgide seyrekleştiği bir ortamda, sahtelerinin her gün kamuoyu önüne çıkarılarak kendilerine sunulan havucun bedelini ödemek üzere **Erdoğan**’a övgüler düzdükleri bu yaranmacı modelin, kulaçladıkça derinleşen dinsel bir faşizme doğru evrildiği görülmüyor mu sanıyorsunuz?

Hem söyler misiniz, “**patron karışıyor, editoryal bağımsızlığımız elden gidiyor**” diyerek kıyameti koparmamış mıydınız siz, ayrılırken **Taraf**tan?

E pekiyi, şimdiki Genel Yayın Yönetmeninizin verdiği bir röportajda, “**patronun kendisini çağırdığını, birkaç ismin dışında kalanları çıkarmasını ve yepyeni bir gazete yapmasını istediğini; Taraf**tan ayrılanlardan oluşan bu ekibin gazeteye montajının her safhasını da takip ettiğini” anlatmasına ne diyecek, nasıl bir kulp bulacaksınız?

Taraf’ın patronu oyununuzu bozunca halel geliyor da, yeni gazetenizin patronu karışınca olmuyor mu bir şey?

Oysa ne Erdoğancı olmak ayıptır, ne farklı seslerin toplandığı bir gazetede yazmak, ne de iyi para kazanmak.

Bunları çıkar dobra dobra yaparsınız, kimse de ağzını açamaz.

Ama demokrasiye giden yoldan saparak hem partisini hem **Türkiye**’yi sonu bozgunla bitecek bir sefere çıkarmış bulunan **Erdoğan**’ın ordusunda “**örtme kuvveti**” görevi ifa edip de, ben aslında muhalifimdir diyerek toplumu yanıltmaya kalkmak, yakışık almasa gerektir.

“**Farklı yazmayacaklarsa neden aldık onları ki**” demek de, adam kandırmaya girer.

Eğer çoksesliliğe gerçekten hevesliyseniz, gelin söyleyeyim size nasıl devrim yapacağınızı.

Çoğunun eline kalem almasına olanak sağlamış olan ustaları **Ahmet Altanlar** dururken, yahut yazı yazmaları engellenmiş **Mehmet Altanlar**, **Hasan Cemaller** gibi tecrübeli yazarlar susarken, henüz yolun başındaki gençleri iktidar adına devşirerek meslekteki gelecekleri dahi karartılır mı yahu, daha şimdiden?

Ne ki, **TMSF**'nin kontrolündekilerle yetinmeyerek, bütün medyaya yönelik bir fütuhatla "**parasal kazançlar sizin, sayfa içerikleriniz bizim**" diyerek, müsait kalemlerin kiralandığı ve devletleştirildiği yeni bir nizamın kurulmakta olduğunu göremeyecek kadar herkesi kör, âlemi sersem mi sanırsınız?

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Çakma Çin füzesiyle Batı'ya horozlanmak

Namık Çınar 30.09.2013

Ateşle oynamak, dedikleri bu mu acaba?

"**Stratejik Ateş Gücü Savunma Konsepti**"mizin, içinde bizim de yer aldığımız NATO ittifakı kaynaklarından değil de, küresel gidişatının yönü henüz hiçbir alanda kestirilemeyen **Çin**'den tedariki cihetine gidilmesi, endişelendirmiyor mu sizi de?

Koalisyon ordularının en önemli özelliği, "**bu kadarı da fazla ama**" dedirtecek ölçülerdeki standartlıklarıdır.

Hollanda'daki bir piyade bölüğünün 2. takım 3. mangasındaki 5 no'lu erin taşıyacağı silah otomatik tüfek, kütüklüğündeki yedek şarjörler beş adet ve palaskasındaki teçhizat da portatif kürek ise, **Malkara**'daki bölükte de aynıdır.

Bir el işareti ya da bir atış komutu, **İtalya**'dakine de, **Belçika**'dakine de, **Türkiye**'dekine de hep aynı şeyi anlatır.

Bir **Alman** taburun bürokratik "**kayıt kuyudat**"ında, "**bir**"den "**on bin**"e uzanan dosyalama sistemine göre, meselâ 1125 referans numarası viziteye çıkan hasta personel klasörüne tahsis edilmiş ise, o kod no. **Fransa**'da da aynı işe yarar, **Çıldır** hudut taburunda da.

Varşova Paktı varken, çoğu silah çapları **NATO**'nunkilerden birkaç milim farklı olduğundan, siz onların mühimmatlarını ele geçirseydiniz bile namlularınıza sığmayacağı için kullanamazdınız, ama aynı şey onlar için geçerli değildi.

Çünkü savaş, kendine has koreografisi, senkronizasyonu, yani "**koordine edilebilme yeteneği**" isteyen toplu bir dövüş şekli olup; standartçılığı, olmazsa olmaz şartıdır.

Örneğin siz taarruzî sıklet merkezinizi, düşmanın yığınak yaparak kuvvet çoğunluğu teşkil ettiği bölgelerden kaçınmak suretiyle plânlarken, onlar savunma hattında tıpkı bir giysinin dikiş yerleri gibi duran yan yana dizilmiş dost birliklerinizin ara hatlarını hedef alacak şekilde tasarlarlardı ki, taktik prensipleriniz bile farklıdır.

O hâlde başka bir standardı, üstelik ateş gücü gibi stratejik bir konum sözkonusuysa, nasıl olur da böyle rahat hayal edersiniz?

NATO'nun sadece muharebe esnasında işlev gören bir güç ve işbirliği olduğunu mu sanıyorsunuz?

O aynı zamanda "**tüm zamanların**" en caydırıcı organizasyonudur da.

Eğer **Üçüncü Dünya** ülkelerinden bir sürü farkınız varsa, bunu büyük oranda altmış senedir içinde sizin de olduğunuz o kuruma borçlusunuz.

Çin'den füze almak ise, ucuz diye tutup orduya kalaşnikof dağıtmaya benzer.

Çin'den füze almak, daha ekonomik olması için **Ferrari**'nin yakıt deposunu **LPG**'ye çevirmeye kalkmak demektir.

Böyle gittiği takdirde, soğuk savaş sonrasının **NATO**'sunda "**Yüksek Hazırlık Dereceli**" ilk kolordu karargâhını plânlayan **TSK**'nın, **İngiliz, İspanyol, Yunan ve Türk** tümenleriyle oluşturduğu "**NATO Mukabele Kuvveti**" tarzındaki geleceği parlak adımlarının akıbeti ne olacaktır?

Ne ki, "**Harp Sanayi ve Teknolojisi**"nin dışında tutularak yalnızca müşteri muamelesi yapılan Türkiye'ye haksızlık edildiği de bir gerçektir.

Ama buna tepki vermenin yolu, din değiştirir gibi bir başka kampa gülücük dağıtmak mı olmalıdır?

AB'ye girememenin umarsızlığıyla küsüp, Ortadoğu cehenneminin bir parçası olmaya yeltenmek, bir garip yalnızlığa düşmenin sakıncalarını göstermedi mi de, şimdi kalkıp bir de buradan tavır koyuyorsunuz?

NATO'yu bu yöntemlerle sorgulamak, ülkenin bağışıklık sistemini bozar ve onmaz hastalıklara yol açar.

Batı'ya elbet de kul olmakla varılmaz; onlar gibi Batılı olmak gerekir.

Lâkin bu, İslâmcı ve giderek Doğu despotizmini çağrıştıran usûl ve söylemlerle değil, ancak gerçek bir demokrasiyle ve güven veren davranışlarla kotarılabilir.

Eğer amaç, uygar dünyayla olan ilişkilerimizin bir ilmek daha kopması için, ara hat dikişine o bahaneyle atılan bir makas darbesi değilse tabii.

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Şu Allah'ın cezası 'demokrasi' de neyin nesidir

Namık Çınar 04.10.2013

Neden **İngilizlerin, Fransız, İsviçreli, Hollandalı, Norveçlilerin** demokratik reformlara ihtiyaçları olmaz da, **Türkiyelilerin** yahut **Suriyeli, Mısırlı, Tunusluların, Cezayir, Fas** ya da **Pakistanlıların**, çöllerde kavrulup patır patır yarılmış dudakların suya olan hasreti gibi, onlara geldi mi, arzuları bir türlü bitmek bilmez?

Neden **Kanadalılar** itişip kakışmazlar aralarında da, birbirlerini yer **Yemenliler**?

Nasıl olur da dürüstlükte birinci seçilir **Finlandiyalılar**, hem de Müslüman bile değillerken?

Neden dünyanın en hokkabaz en madrabazları İslâm coğrafyasından çıkar, onca namaza niyaza rağmen?

Ve yetmiş bin, yüz yetmiş bin cami yetmezken, yedi megavatlık güneş enerjisi pili gelmiyorsa kimsenin aklına, sadece ot değil demokrasi de bitmez o topraklarda.

Sistemin acılığını alsın diye, katkı maddesi gibi sonradan ilâve edilen bir şeker şurubu ise hiç değildir.

Demokrasi, bi' kere her şeyden önce devletin sınırlandırılması demektir.

Tarih boyunca toplumun gönlünce yaşamasına mani olmuş bu zorba kurumun, egemenlik yetkilerinin elinden alındığını, siyasal erkin ve iradenin doğrudan doğruya halka geçtiğini ifade eder.

Demokratik toplum, dilediği gibi özgürce yaşayabilen toplumdur.

Demokrasilerde halkı dizayn eden reform paketleri olmaz.

Temel ilke, sınırsız özgürlük olduğu için, ilâveten “**şu şöyle olacak, bu böyle olacak**” diyen fermanlara ihtiyaç duyulmaz.

O yüzden, toplumsal yaşamın nasıl şekilleneceği kalem kalem sayılmış ve sınırları da belirlenerek daraltılmışsa, reform dürümüne sarılarak yedirilen bu tür düzenlemeler gerçek demokrasilerin değil, ancak otoriter yapıların konjonktürel makyajları olabilirler.

Eğer reformdan anlayacağımız, toplumun değil de, baş belâsı olan devletin halkın lehine olarak yeniden yapılanması ise; o vakit her düzenlemeden sonra kitleler karşısına biraz daha güçlenerek çıkılmasına nasıl bir yalan uydurulacaktır?

Siyasal iktidarın otoriter eğilimler sergilediği ve devlet erkinin daha da gürbüzleştiği koşullarda demokrasiden bahsetmek, budalalıktır.

Demokrasinin sözcük olarak bol keseden havalarda uçurulması, bir düzeni öyle yapmaz.

Otoriterlik ile demokrasi, yan yana gelmeleri mümkün olmayan zıtlıklardır.

Demokrasiler, seçimle gelmiş olsalar bile iktidarların nezdinde değil, insan hakları düşüncesinin baz alındığı sivil özgürlük alanlarında soluyup beslenerek büyürler.

Hattâ, iktidarların tepesinde **Demokles'in Kılıcı** gibi sallanarak, onlara çiğneyemeyecekleri bir başvuru kaynağı olarak kılavuzluk ederler.

Eğer böyle değil de tersi oluyorsa; toplum siyasal iktidara dil dökmekle ömür tüketiyor ve o da bunu umursamayıp bir biçimde oyalamanın yollarına bakıyorsa, orada demokrasinin varlığından bahsedilemez.

Demokraside halkın gücü ve özgürlüğü, temsilcisinin tahta geçmesiyle değil, tahtın yok edilmesiyle mümkündür.

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Geldinse üç defa vur, ey demokrasi!

Namık Çınar 07.10.2013

Alain Touraine'ın daha önce okumuş olduğum **Demokrasi Nedir** isimli kitabını karıştırırken bir de baktım, sayfalardan birine "bu tarz düşündüğüm için giderek yalnızlaştığımı hissediyorum" diye bir not düşmüşüm.

Demiş ki yazar: "**Demokrasi, herkesi kendi topluluğuna kapatan ve toplum yaşamını sadece bir hoşgörü alanına indirgeyen, böylece ayrılmaya, yobazlığa ve kutsal savaflara yer veren kimlik saplantısındaki çokkültürlülüğü de; evrenselcilik adına özel inançları, aidiyetleri ve bellekleri tanımayıp bunlara karşı koyan Jakoben Düşünce Biçimini de aynı güçle reddeder.**

Demokrasi, teklikle çeşitliliğin, özgürlükle bütünlüklü kalmanın uyuşma çabası olarak tanımlanmalıdır.

Çoğunluktakilerin, çoğunluğun çıkarlarından farklı çıkarları temsil eden azınlık haklarına saygısı yoksa, demokrasi de yok demektir.

Demokratik düşünce biçimi, yekvücut olma ile çeşitliliğin karşılıklı bağımlılık bilincine dayanır. Bu ikisinin sonu gelmeyen tartışmalarıyla ve yasalardan çok siyasal bir kültürle beslenir."

Tabii bunlara dürüstlüğü de eklemek gerekecek.

Çünkü siz, "**demokratikleşmenin önündeki tek engel Kemalizm'dir**" diyerek, onun kuyusunu kazdıktan ve işlenmiş bir sürü kusurun ipliğini pazara çıkardıktan sonra, yarattığınız o boşluğu demokrasiyle dolduracak yerde, **AKP**'nin kurmak istediği düzen için erketeliğe soyunursanız, bu olmaz!

Önder eksenli tepeden inme o ideolojinin "**halka rağmen halk için**" umdesine bir zamanlar yöneltmiş olduğunuz ağır eleştirilerinizin daha mürekkebi dahi kurumadan, şimdi kalkıp "**demokratikleşmenin önündeki tek engel toplumdur**" dersiniz, bu olmaz!

"Toplum çoğunluğunun çok hoşgörülü, çok özgürlükçü ve demokrat olduğu, Erdoğan'ın toplumun gerisinde kaldığı söylemi büyük bir popülist palavradır.

Toplum, Alevi'siyle, Sünni'siyle, Kemalist'iyle, muhafazakârıyla son derece milliyetçi ve hoşgörüsüz.

Erdoğan, bu mevcut toplumsal zemini ve kendi teşkilâtını, bireysel karizması ve liderliğiyle ileri götürebilecek tek adamdır" diye yazarsanız, ne farkınız kalır halkı **"göbeğini kaşıyan bidon kafalılar"** olarak görenlerden?

Çare **"tek adam"**lıkta aranacak idi ise, nesi vardı **Atatürkçülüğün**?

Oysa 29 harfi getirene demediğini bırakmayıp, buna üç tane ilâve edeni reformcu ilân etmek, tam bir gülünçlüktür.

"Yapılanlar"ın niteliğini gösterecek olan ise, ciltler dolusu meselelerin **"yapılmayanlar"**ıdır.

Bunlar birlikte değerlendirildiğinde, her şeyin sadece göz boyamaktan ibaret kaldığı görülecektir.

On bir seneyi geçkindir iktidarda olan bir partinin bu yaptıklarını hâlâ **"umut vaat ediyor"** diyerek abartmak ayıptır ve bunun kimseye bir yararı da yoktur.

Nitekim, **"Bu ülkede gerçek bir sosyalist varsa, o da Erdoğan'dır"** diyerek aklı sıra Başbakan'ı övmeye kalkan **Yiğit Bulut**'u, yaptığı benzetmeden dolayı kamuoyu önünde fırçalamaktan geri durmayan **Hüseyin Çelik**'in o tavrı da göstermiştir ki, **Ehl-i Beyt** olmayıp yahut **Seyyitlikten** gelmeyip, **AKP**'ye yalakalık yapmak üzere sonradan katılanlar hiçbir zaman yaranamayacak ve **"mevali"** olmaktan kurtulamayacaklardır.

Aynı şey, **"şimdi sırası değil, Başbakan'ı kızdırmaya gelmez"** diyenler için de geçerlidir:

Onlar da, kendi kendilerine sansür uyguladıkları hâlde, **"zımmi"** olmaktan...

Zaten TV ekranlarında ve gazetelerde nasıl olsa sadece yandaşların boy gösterdiği, Amerikan basket maçlarının **"ponpon kızları"** gibi hükümetin her yaptığına alkış tutan bir medyası varken; **"erdem"**in payı eleştirideyse, bırakın, o da bize yakışır.

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Balyoz

Namık Çınar 11.10.2013

Eğer **AKP**, ilk yola çıktığındaki demokrasiye bakan yüzünü gitgide başka taraflara döndürmeseydi, ben de bu yazıyı böyle yazmazdım.

Çare olmayacağına adım gibi emin olduğum bir ideolojinin, tıpkı kendisi gibi demokrasiden nasip almamış bir önceki köhne yapıyı, üstelik bundan sonra biraz da kendisine yarar sağlar umuduyla araçlarını da muhafaza ederek devirmek ve yerine geçmek için, beni kullanmasına izin vermem.

Bu ikisi arasında kalarak, birinden birini seçmek zorunda hissetmem kendimi. Ne tepeden inmecî militarist jakoben **Kemalizm**'den, ne de otoriter ve dinci bir **Erdoğan**'cılıktan yana olurum.

İkisini de reddeder; aynı İngiltere, Fransa, Almanya'daki gibi, şeffaf rekabetçi öngörülebilir bir "**pazar ekonomisi**"nin sosyopolitiği olan "**liberal demokrasi**"ye inanırım.

Tasfiye sürecindeki eski siyasal yapının gözden düşen generalleriyle yapılan hesaplaşma, demokrasi ile değil de patrimonyal yeni rejim arasında geçiyorsa; bunlar çok farklı şeylerdir ve farklı sonuçlar doğururlar.

O yüzden böyle hâllerde birinden kurtulurken diğerinin ağına düşmemek önem kazanır ve kimin ekmeğine yağ süreceğimiz anlamlı olmaya başlar.

Gelelim "**Balyoz**"a...

Bir kere görünen o ki, darbe süreçlerine dair ne kadar **Silivri** davası varsa, bunlar neredeyse **Türkiye**'nin demokratikleşmesine değil de, âdetâ **Erdoğan** tarafından inşa edilmekte olan yeni siyasal paradigmaya engel olamasınlar diye açılmış gibiler.

Çünkü demokrasi adına herhangi bir kaygı taşınsaydı, popülizme geldi mi dillerden düşmeyen o darbelerin ürettiği mevcut hukuk sistemi, olduğu gibi korunmazdı.

12 Eylül Anayasası ve tüm antidemokratik kurumlar, dimdik ayakta tutulmazlardı.

İç Hizmet Kanunu. 35. Madde kalktı diye **TSK**'ın iç güvenlik görevi bitmemiştir.

Anayasa'nın 118. maddesi, ordunun tepesindeki **MGK** üyesi generallere "**ülkenin bütünlüğü ve bölünmezliği, toplumun huzur ve güvenliği**" konularında görev vermeyi sürdürmektedir.

Demokrasilere yakışmayan ve koşullar oluştuğunda siyasal yönetimi doğrudan doğruya orduya devretmek demek olan **sıkıyönetim** ise, legal bir nizam şekli olarak hâlen yürürlükte olup, **karargâh hazırlıkları** yasa gereği normal zamanlarda da devam etmektedir.

Şimdi bunlar böylece dururken, yedi sekiz yaşındaki çoluk çocuğun modası geçmiş okul "**and**"ını kaldırıyor olmak tutucu kesime reformmuş gibi gelebilir, ama bu benim gibi sol devrimcilikten gelen bir adamın aklıyla alay etmeye girer.

Yargı mekanizması adalet için değil de hem diğerinin yerini, hem de tarihsel rövanşını almak için çalıştırılırsa, zarar gören yalnızca hukuk olmaz; aynı zamanda giderek mazlumlaşan o sanıklara hoşgörüyle bakılmaya da başlanır. Şimdinin egemenleri yüzünden, bir önceki gayrimeşru düzen haklılaşmaya ve giderek aklanmaya bile yüz tutar.

Karargâh demek plânlama demektir.

Askerî doktrin, bütün yapılacakları türlü varsayımlara ve hâl tarzlarına göre plânlamayı ve belirli periyotlarda nazarî ve fiilî olarak test etmeyi emreder.

Sıkıyönetim plânı da bunlardan biridir ve toplumu zapturapta almayı öngörür.

Demokrasiye aykırı olan ama içeriği ile dahi yasalara aykırı olmayan o meş'um plân seminerini ne ilk derece mahkemesi, ne Yargıtay Ceza Dairesi, ne de savunma avukatları akıl edip bu açılardan değerlendirmişler, anlamsız yere inkâr yolunu seçen bir sürü subayı mahkûm ettirmişlerdir.

Muhtemeldir ki, o generallerin büyük bölümü darbe meraklısıdır. Lâkin onlardan önce, yönetimin askerîleşmesi konusunda hiçbir Allah'ın kulu yasal mevzuatın eline su dökemez.

TSK bugün artık bu tarz çalışmalar yapmıyor ya, mevcut prosedüre göre, ironik bir şekilde de facto olarak görevini savsakladığı dahi ileri sürülebilir.

Türkiye'de darbeler hukukidir.

Buna rağmen ceza alınıyorsa, sebep başka yerde aranmalıdır.

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İran kadını açılmak isterken, Türkiye'dekiler neden kapanıyor

---

Namık Çınar 14.10.2013

Toplumsal olguların gidişatını, diğer faktörlerden bağımsız olarak, en önce "**özgür olup olmamak**" belirliyor anlaşılan.

Bence bu, tartışmaya bile gelmeyecek öyle bir gerçeklik ki; aksini söylemek hiç kolay görünmüyor.

Bir tarafta "**açılmaya**" can atan şeriatçı **İran** varken, aynı anda "**kapanmaya**" çalışan yanı başındaki **Türkiye'**yi nasıl izah edeceğiz, başka türlü?

İkisini de ters taraflara savuran ortak payda, her şeyden önce kendilerine dayatılan "**yasaklar**".

Birinde "**açılmak**" yasak, diğerinde de "**kapanmak**".

Birinin gitmek istediği yerle, diğerinin dönmek istediği yer, birbirinin aynı.

TV'lerdeki görüntülerden giderek mukayese edersem; başlarındaki örtülerini sanki saçlarından aşağıya kayacak da ha düştü ha düşecek gibi gevşek bağlayan İranlı kadınlarla, neredeyse nefes alıp vermekte bile zorlanıyorlarmış izlenimi verecek denli sımsıkı düğümleyen bizdeki hanımefendilerin arasındaki bu biçimsel tezat ve eğilim de gösteriyor ki, evvel emirde bunun dinle de imanla da bir ilgisi yok.

Kısıtlamalar yüzünden, her iki tarafta da yapılabilenlerin değil, yapılamayanların önemi öne çıkmış gibi gözüküyor.

İranlı kadınların giyim kuşamları üzerindeki dinsel baskının, yeni cumhurbaşkanının estirdiği özgürlük rüzgârlarıyla hafifletilmesine nasıl oralarda reform deniyorsa; bizim buralarda da laikçi baskı yüzünden örtünememiş kadınların kapanmalarına reform deniyor.

Biri açılıp diğeri örtünüyor, ama ikisi de reform sayılıyor.

Komik gelmiyor mu?

Örtünmenin yahut açılmanın kendisi değil de, sadece ve sadece özgürlükse mesele, gerçekten de bu bir reformdur o vakit.

Peki, **Türkiye**'deki dinsel gelişmeler, salt özgürleşmenin yansımaları mı, yoksa demokrasiyi kullanarak kotarılan dinsel nizamın boy vermeye başlayan neticeleri mi?

Söz ustası **Cyrano de Bergerac**'ın kuytulardan fısıldadığı kopya serenatlarla aldanan avanak aşığın büyülenmesindeki gibi, Başbakanın prompterden okuyarak yaptığı insan avutmaya dönük kafa karıştırıcı konuşmalarına kendimizi kaptırmazsak, valla ne yalan söyleyeyim, ben ikincinin olduğu kanısındayım.

Çünkü "**vicdan, dinî inanç ve kanaat hürriyeti**"ni bir hayli aşan şeyler oluyor giderek bu ülkede.

Toplumsal hayat, salt özgürlük yapı taşlarıyla değil de, Kemalist rejimin katı laikçi anlayışlarıyla mazlumlaşmış Sünni İslâmcı kesimlerin, ilkin serbestleşmeleri, kutsanmaları ve gittikçe de her alana hâkim hâle gelmeleriyle örülüyor.

Yüzü hiç de demokrasiye dönük olmayan bu gidişin, kabul edilebilir bir durum olmadığı çok açık.

Son Halife **Abdülmecid Efendi**'ye ait, kompozisyonu yarı çıplak kadınlar olan bir "**nü**" çalışmasının şu sıralar bir müzayede vesilesiyle gündeme gelmesi; **AKP** sözcüsü **Hüseyin Çelik**'in kadın giyiminde dekolteye ayar vermesi ve **Erdoğan**'ın promptere bakarak "**kimsenin hayat tarzına dokunulmayacağı**" âdetâ zeytinyağlı yaprak sarma nefasetiyle sunması; işte şimdi bunların üçü de 114 sene sonra aynı güne rastlayarak, ne tarafa çevirirsek doğru duracağına şaşalayacağımız sürrealist bir resmin figürlerini oluşturuyorlar.

Yetmezmiş gibi Cumhurbaşkanı Gül, otuz altı padişah ile on cumhurbaşkanının yedi asırdır yapmadığını yaparak, bir de kalkıp hacca gitmesin mi!

Tuzu mu biberi mi, yoksa baklavanın kaymağı mı?

Baklava deyince, aklıma Kurban Bayramı geldi birden.

Söyler misiniz lütfen, yeryüzü yaşamına kurban edilmekten paçayı bir türlü kurtaramayan bu coğrafyanın insanları, aynı zamanda pagan dönemlerden kalma bir ritüel olan kurban sunmayı diğer toplumlara nazaran halâ sürdürerek, acaba çaresizliklerini bu yolla mı dile getiriyorlar?

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Eski zaman değerleriyle reform olmaz!

Namık Çınar 18.10.2013

Doksan yıllık askerî bir cumhuriyet olan **Türkiye**'nin, nihayet **AKP** sayesinde demokratikleşme yönünde bir değişim geçirdiğine inananlar var.

Ne çok isterdim böyle olmasını; lâkin doğru değil bu.

Rejim muhafızlığı açısından, eski muktedirlerin temsilcisi özerk "**ordu**"nun **AKP** kontrolündeki "**polis**"le yer değiştirmesi, onların siyasasını demokratik kılmaya yetmediği gibi; uygarlığın epeyi önce terk ettiği din mezhep ırk gibi değerlerle inşasına çalışılan ve giderek teokrasiyle beslenen şimdiki düzenin de, eski sistemin yeni sürdürücüsü **Erdoğanizm**'i, her geçen gün anakronizmin batağına biraz daha ittiği görülüyor.

Kaldı ki, sorunun temelinde tarihten gelen yapısal etmenler de var.

Bugünkü "**Modern Dünya Sistemi**"nin beş yüz sene evvel temelleri atılırken, **Batı Avrupa**'nın şimdiki kapitalistik düzeye erişmesi için dünya, petrol çağına gelene kadar **Ortadoğu**'nun üzerinden atlanarak sömürgeleştirilmişti.

Polonya ve **Macaristan** ovalarını, **Bohemya Transilvanya** ve **Kırım** düzlüklerini, **Adriyatik**'ten **Trakya**'ya tüm **Balkan** ve **Bulgar** otlaklarını kapsayan **Orta** ve **Doğu Avrupa** ise, harıl harıl küresel kapitalizmle meşgul olan **Batı**'yı beslemek üzere, tarımda ve hammadde kaynaklarında onun periferisi hâline geliyor; böylelikle de işbölümü ve uzmanlaşmada yeni bir "**serfleşme**" sürecine giriyordu.

Ortaya çıkan bu köylü angaryası, sığırtmaçlığını "**ürün fazlası**"na el koyan yerel derebeylerin yaptığı, en tepeye de baş çoban olarak **Osmanlı**'nın kurulduğu bir saadet zinciriyle yürütölmekteydi.

O yüzden, Ortodoksî Hristiyan olsalar da, çoğu zaman Müslümanlarla benzeştikleri için onlar da kapitalizme açılacak eşiklerin değil, vergici ve talancı bir fiskalizmin kolektivist dünyasına dâhil edilmişlerdir.

Ve yine aynı nedenlerle, tıpkı Müslümanlar gibi onlar da liberal hak ve özgürlükleri toplumsal yaşamın hiçbir safhasında üretememişlerdir.

Bundan dolayıdır ki, **Huntington**'ın "**Medeniyetler Çatışması**" hattı olarak ortaya koyduğu "**Venedik- Viyana- Hamburg**" çizgisinin batısına, **Osmanlı**'nın (ve **Rusya**'nın) vasalı kaldıkları sürece geçemeyecekler; kısmen Fransız Devrimiyle başlayan Ulus-Devletler Çağında **Osmanlı**'dan, kısmen de Soğuk Savaş'ın bitiminde **Rusya**'dan çözölerek, **Batı** ile entegrasyona anca değer göröleceklerdir.

Köylülük, o serflik dönemlerinde her yerde bir zorunluluktur. Toprağa bağlılık âdetâ bir esaret, bir mahkûmiyet hâlini almıştır.

Tüm coğrafyanın motoru da, hiç bitmeyen şiddettir. Şiddet her şeyin sosudur. Girip çıkmadığı hiçbir yer yok gibidir.

Tapınırken de, kız alıp verirken de, sıra dışı davranıp tarımı boşlayarak üstüne vazife olmayan ticarete geçmeye kalkarken de.

Örneğin, ne demektir sınır ticareti mahiyetindeki "**kaçakçılık**"?

"**Ticaret ve ihracat senin işin değil**" demektir.

“Jandarma ve mayın” demektir.

Dünyanın düzeni sana göre kurulmamış; “köylüsün sen, köylü kal” demektir.

Şimdiki toplumların çağdaşlaşma karşısındaki dirençleri ile, üç beş asır önce yahut ezelden beridir başlarına gelmiş olan sömürüye dayalı köylülükleri arasında doğru orantılı bir illiyet bağı vardır.

Polonyalıları veya **Çekleri** ya da **Bulgar** ve **Romenleri**, **Anadolu**’dan yahut daha güneydeki çöl insanlarından nispi olarak farklılaştıran bir faktör de budur.

Köyün her toplumsal dönemde sorun olmasının temel nedeni ise, köylünün “**artık ürün**”üne her zaman ve her yerde daima el konması olmuştur.

Köyü kökünden iptal etmeyip, “**köye dönüş projesi**”lerine yeniden kaldığı yerden can verenler; köy isimlerini değiştirseler de, okullara ders diye **Kemalizm** yerine “**Peygamberin Hayatı**”nı koysalar da, asla reform yapmış sayılmazlar!

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Genelkurmay Başkanı Necdet Özel’i taretmek

Namık Çınar 21.10.2013

Harbiyeli devre arkadaşları, ki onlardan biri de benim , Genelkurmay Başkanı Org. **Necdet Özel**’i, Balyoz Davası başta olmak üzere mahkûmiyetlerle sonuçlanan yargı kararlarına karşı çıkıp da postasını atmadı, hükümete eski alışkanlıklardan giderek hak ettiği dersi vermedi diye çok kızmışlar ve onu defterlerinden silmişler.

Bundan böyle **Necdet Özel**, artık hiçbir devre arkadaşı ile görüşemeyecek; yargıdaki silah arkadaşlarını kurtarmak için kılını kıpırdatmadan iktidarın önünde el pençe divan duran birisi olarak, yarın öbür gün emekli olduğunda orduvinde rastlaşılsa bile selâmı dahi alınmayacakmış.

Aslı astarı olmayan bu tip söylenceleri haber yapan internet sitelerine itibar etmemek lâzım.

Her yerde bu tarz düşünenler çıkabilir; ama bir subay devresini, yahut külliye orduyu sanki hep beraber böyle düşünüyorlarmış gibi göstermek, **Türkiye**’nin değiştiğini anlayamamak demektir.

O kalın kafalar artık şunu iyice bilmelidirler ki, devlet organlarından biri olan Silahlı Kuvvetler, halkın seçtiği iktidarların emrinde, siyasetlerini uygulamak için kullanacakları araçlardan başka bir şey değildir.

Onun başındaki Genelkurmay başkanı da, yasaların öngördüğü çerçevede hükümet emirlerini yerine getirmede en üst seviyede liyakate mazhar olmuş yüksek rütbeli bir bürokrattır, neticede.

Devlet organları ve onların yöneticileri, nasıl bir siyasal zihniyet iktidara gelirse gelsin, herhangi bir değerlendirme yapmadan ve ayırım gözetmeden, onun emirlerini yerine getirmekle mükelleftirler.

Toplum için neyin doğru, neyin güzel ve yararlı olacağını kararlarını vermek, bu gibi kurum ve kişilerin işlevleri olamaz. Genelkurmay başkanından veya diğer generallerden böyle şeyler beklemek, en hafifinden ilkeliktir.

Peki, ya hükümet iktidar olanaklarını kötüye kullanmakta, örneğin kendi kafa yapısındaki unsurları Diyanet üzerinden yayarak devleti ele geçirmeye çalışmakta, anayasal ve evrensel hukuk ilkelerinden sapmaktaysa; yargı siyasallaşmakta, adalet dağıtmak yerine kimi çevrelerin kin ve intikam aracına dönüşmekteyse; yasama, âdetâ bir monarkın emrindeki kullara çevrilmekteyse, o zaman ne olacak?

Gene de Genelkurmay başkanının ağzının içine bakılmayacak!

Hükümeti, yargıyı, yasamayı denetlemek, yalnız ve doğrudan doğruya sivil toplumun işidir çünkü.

Onları oralara o getirmiş, o yetkili kılmış; orada tutacaksa da, alaşağı edecekse de, bütün bunları tasarruf etmek ancak ve ancak onun harcı olabilecektir.

Siz bunun neresindesiniz?

Meselâ **Gezi**'de stant mı açtınız?

Türkiye'nin özgürleşmesindeki payınız ne ki, hükümetin demokrasi dışı tasarruflarıyla başa çıkasınız?

Arınmak üzere hangi günahları çıkardınız da, diğer toplum katmanları şimdi sizin yanınızda olsunlar?

Artık sivil olduğunuz ve sivil siyasal platformlarda boy göstermeniz mümkün olduğu hâlde, neden hâlâ çağdışı, demokrasi dışı beklentiler içindesiniz, bilmem ki?

Sorunlara akılları sıra bu açıdan bakanlar için söylüyorum ki, övünülesi arkadaşınız **Necdet Özel**, siyasetçilerin değil demokrasinin karşısında selâm durmaktadır.

Göreceğini görmüş, son rütbe makam ve memuriyetiyle alacağını almış birisi olarak, işin kolayına kaçıp ömrünün geri kalanında muhtemelen yollarının daha fazla kesişecek olduğu ulusalcı militaristlere şirin görüneceği bir yaranmacılığı değil, zor olanı seçmiş; hükümet bile demokraside yalpalarken, bunu herkesten önce ilk yapacak kurummuş gibi duran **TSK**'yı o çerçevede tutmayı bugüne kadar başarıyla yürütmüştür.

Üstünüze vazife değil ya hadi öyledir diyelim... Onu tard etmeye hınçlanacak yerde, toplumun neredeyse en son bu kurumdan bekler hâle geldiği demokrasi saygısını, aranızdan çıkan bir arkadaşınızın üstlendiğini ve gerçekleştirdiğini görerek, acaba omuzlarımıza nasıl alırsınız diye düşünmeye başlasanız şimdiden, belki bu size de iyi gelecektir, giderayak!

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkiye böyle yönetilmeyi hak etmiyor

Namık Çınar 25.10.2013

Günlük köşe yazmanın da okumanın da handikabı, âdetâ idrarını kesik kesik yapan prostat hastasına benzemekte yatıyor.

Güncel olandan kafayı kaldırıp da genel gidişatı kerteriz almadan değerlendirmeler yaparsanız, kekemelerin düzenlediği bir sempozyumda avara kasnak bir anlama çabasında yitip gitmeniz işten bile sayılmaz.

Ben parçayı, bütünün içine koyarak anlamaya ve anlatmaya çalışanlardanım. Beni ilgilendiren, bütün bu olup bitenlerle nereye doğru gidildiğidir.

O yüzden de diyorum ki, grup toplantıları adı altında millete seslendiği salı hutbeleriyle önce **Meclis**'i, icra organının yerine **MIT**'i kaydırarak şimdi de **Bakanlar Kurulu**'nu iptal eden **Erdoğan**'ın, sistemin kromozomlarıyla içten içe oynadığı bu modeli, asla ve kat'a bizi demokrasiye götürmez!

Çünkü o, meşruiyet kaynağı olarak Allah'a ve halka sıkça atıf yaparak, hesap verilebilirlik bakımından sadece bu ikisini tanıdığını vurgulamakla beraber; bir yandan da demokrasinin olanaklarını kullanmak suretiyle vahyin lehine sonuçlar doğuracak şekilde demokrasinin insan yapısı kurumlarını tek tek köreltmekle de haşır neşirdir.

Yeryüzü ürünü demokratik bir meşruiyetle, Allah vahyinin meşruiyeti aynı anda birarada olamayacakları hâlde, bugün birlikte var olabilirlermiş gibi görünen bir süreç yaşıyorsa, baklanın ağızdan çıkarılacağı safhaya henüz gelinmediği içindir.

Sadece bu mu?

Türkiye giderek merkezileşiyor, devletleşiyor ve her geçen gün Batı'dan biraz daha kopuyor.

Müttefiki olduğumuz ülkelerle sorunlar arttıkça, "**demek ki doğru yoldayız, zira bağımsızlaşıyoruz**" diyorlar.

Ülkenin uygar dünyayla ilişkilerinden koparılmasını, Batı demokrasisinden farklı bir paradigmanın inşası için belli ki elzem görüyorlar.

İçerinin kutuplaşması nasıl din üzerinden yapıldıysa, dışarıyla ilişkilerde de ölçüt olarak gene İslâmiyet kullanılıyor.

Baksanıza, **Kosova**'yı bile **Rabia** sancağı altında toplama gayretleriyle coşturmaya kalkıyor.

Oysa bu din kökenli siyasal imgeler, Avrupa ortalarına kadar sokulmuş fütuhatçı **Osmanlı**'yı ancak yüzlerce yılda püskürtebilmiş Batı hafızasını tetiklemekten başka bir işe yaramaz. Böylesi aymazlık ve davranış bozukluklarının, arı kovanına çomak sokmak gibi sonuçları olur sadece.

Erdoğan ülkeyi içerde **polis**le, dışarıda da **MIT**'le yönetmeye çalışıyor.

Bakanları giderek, onun belirlediği rutini yürüten teknokratlara dönüşüyorlar.

Milletvekillerini ise, diktiği minarelere kılıf uyduracak robotik aparatlara çevirmiş.

Siz istediğiniz kadar **Başkan** yapmadığınızı sanadurun, o bunu **de facto** olarak çoktan hâletmiş görünüyor.

Bu hâliyle **Türkiye**'yi, **Cevat Fehmi Başkut**'un **Buzlar Çözülmeden**'indeki kaymakam gibi yönetiyor.

Kimseyi dinlediği falan da yok.

Danışmanları danışacağı değil; ağzına geleni söylediği için, ha bire **detone** olduğu yerleri gizlemeye didinen vokalistler niyetine şakıyorlar.

Yandaş olan yazarları da pek farklı değil.

Eleştirerek zihin açacakları yerde, arkası sıra seğirterek yapıp ettiklerine mantıki gerekçeler uydurmak üzere atmadıkları parende kalmadığı için her geçen gün biraz daha gülünçleşiyor ve eğer bir vakitler var idiyse bile, artık o saygınlıklarını da giderek yitiriyorlar.

Bütün bunların başlıca sebebi, bir atımlık barut gibi birikimlerle ilkin hepimizi heyecanlandıran, ama bir zaman sonra iç dinamiklerimiz sürdürmeye yetmedi diye tekrar sönen demokrasi heveslerimizin yerini, kendi yapıp kendi taptığımız hükümdarların almasıdır.

Çaresi ise, her ne olursa olsun, onlardan kurtulmaktır.

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Fırıncıya söyleyin, askerî mahkûmlara ekmek de vermesinler

Namık Çınar 28.10.2013

Askerî vesayetle hesaplaşmanın üstünkörü açılmış tutarsız ceza davalarıyla değil de, bilinçle atılacak reformist adımlarla ve idari tasfiyelerle **siyaseten** hâllinin daha doğru ve verimli olacağını söyleyip durmuştum.

Ama yazık ki öyle olmadı.

Bugün size, seçilen o yolun yanlışlığı yüzünden içine düşülmüş bir komedinin gözden kaçan bir başka boyutunu daha göstermek istiyorum.

Biliyorsunuz, “**asli ceza**” olarak verilen mahkûmiyetlerin kendiliğinden bir neticesi olarak “**fer’î ceza**”ları da içereceği; bu mahiyette olmak üzere, emekli ve muvazzaf oluşları ayırt dahi edilmeksizin hüküm giyen tüm subay ve astsubayların “**rütbelerinin söküleceği; diplomalarının, kılıç ve beylik tabancalarının geri alınacağı**” her tarafta yazılıp çizildi.

Ne ki, koskoca Türkiye’nin hukuk mahfillerinde olsun, meseleye kuşkuyla bakan küçücük bir yaklaşıma bile rastlanmadı.

Oysa Askerî Ceza Kanunu’nun 3. maddesinde askerî şahıslar “**mareşalden asteğmene kadar subaylar, astsubaylar, MSB ve TSK’nın kadro ve kuruluşunda çalışan sivil personel, uzman jandarma, uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve er ve** (silâh altına alınan diğer) **erler ile askerî öğrenciler**” olarak sayılmış, ama bunların içine **emekli subay ve astsubaylar** katılmamıştır.

Aynı şey, İç Hizmet Kanunu bakımından da geçerlidir.

Çünkü askerler, emekli oldukları andan itibaren muvazzaflıkları biten sivil kimselerdir ve artık askerlikle hiçbir ilişkileri kalmamıştır.

Sohbetleriniz esnasında onlara “**paşam, albayım, yüzbaşım**” diye hitap etmeniz, rütbelerini geri getirmez.

Emekli bir savcıya gene aynısıyla seslenmeniz, yahut eski bir öğretmene “**hocam**” demeniz ne ise, bu da o kadarlık bir şeydir işte.

Dolayısıyla, ortada geri alınacak bir rütbe de yoktur.

Zira onların kamuda tasarrufta bulunma ehliyetleri emeklilikleriyle beraber sona ermiş; “**titr**”leri de, artık gerilerde kalan bir hatıra olarak anılar diyarına intikal etmiştir.

Eski kurumlarıyla ilişkileri ise, orduevi, dinlenme kampı ve sağlık teşekküllerinden yararlanma gibi hususlarla sınırlı kalmıştır, o kadar.

Şimdi söyleyin bakalım; ağır cezalı bir suç işlediğini iddia ettiğiniz eğer bir profesörse, üniversitenin müstahdemine; bir yargıçsa, mübaşire; bir doktora da hastabakıcıya mı döndürüyorsunuz da, bunlara gelince “**er**” yapıyorsunuz onları?

Hani bir hakkın özüne dokunulamaz ve bir suça birden fazla ceza verilemezdi?

Onlar zaten görevde değillerdi ve bir daha da asla olmayacaklardı. Öyleyse bunun bir kamu koruma önlemi olarak mahkûmiyetin tabii neticesi olduğunu nasıl söylersiniz?

Üstelik askerî mahkemede yargılanmayı istediklerinde, darbe fiilinin görevleriyle ilgisi olmadığını ileri sürerek onları reddeden siz değil miydiniz ki, rütbe meselesine geldi mi, şimdi o suçlarla doğrudan bir illiyet bağı kurabiliyorsunuz?

Kaldı ki Askerî Ceza Kanunumuz “**rütbenin geri alınması**” cezasını açık olarak sadece erbaşlar için düzenlemiş, muvazzaf subay ve astsubaylarda ise, kanımca sadece “**memuriyetten mahrumiyeti**” anlamaya teşne bir müphemliği öngörmüştür.

Her ne surette olursa olsun, askerlere müstahak görülen bu tertip cezalar, 19. yüzyıl Prusya militarizminden ve 20. yüzyılın demokrasi öncesi faşizmlerinden süzülüp gelen; bugün için artık insan onuruna aykırı sayılabilecek utanılabilir miraslardır.

Yani siz böyle saçmalayıp, meselâ cumhurbaşkanlığı titri en tepede öylece dururken **Kenan Evren**’in daha alttaki orgeneralliğini “**er**”e indirmenize mi gülsem, yoksa onu bu yolla askerlikten soyarak darbe yapan ilk sivil cumhurbaşkanına ulaşacak olmanıza mı gülsem, doğrusu tercihte zorlanıyorum.

Siz bu işleri çelik-çomak mı sandınız, kuzum?

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Asrın projesi ‘demokrasi’ olabilir ancak

Namık Çınar 01.11.2013

Geçen hafta "**Yeşil Düşünce Derneği**"nin **Taksim**'de düzenlediği "**Çılgın Projeler Konferansı**"nı izledim.

İyi ki gitmişim.

Muarızlarının nelere muhalefet edebileceklerini dahi enine boyuna ve konusuna kadar kendisi belirleyen "**Erdoğan gündemleri**"nin, birazcık olsun dışına çıkma olanağı bulduğumu gördüm orada.

Alanında yetkin kişiler öyle şeyler anlattılar ki, hangi birini aktarayım!

Başbakan Erdoğan'ın böbürlene böbürlene dayattığı "**Kanal İstanbul, 3. Köprü, 3. Havaalanı, Nükleer Santraller**" gibi heveslerinin yaratacağı tahribatın, kamuoyunda doğru dürüst tartışılmadan geçirilmesi bedellerini, ancak onları dinlediğinizde anlıyorsunuz, gözleriniz büyüyerek ve boğazınız düğümlenerek.

Ve bir kere daha kavriyorsunuz ki, uygarlık uğruna kendini aşmak anlamına geliyorsa eğer, hiç de böyle şeylerden geçmiyor, çılgın olmak.

Cengiz Aktar'ın dediği gibi, çılgın değil lüzumsuz projelerdir bunlar, olsa olsa.

Aksi hâlde, petrol zengini çöl monarklarının arsız şımarıklıklarıyla bezenmiş **Abu Dabi** ve **Dubai** gibi sentetik kentlerin eline hiç kimseler su dökemez mi diyeceğiz, çağdaşlıkta?

Hiç olur mu?

Atmosferinde demokrasi rüzgârları esmeyen bir yer, hiç mis gibi taptaze ve sağlıklı olabilir mi, doyaya nefes alıp solumak için?

Nitekim, bizim iki yüz yıllık çağdaşlaşma öykümüzdeki aymazlıklarımızın ipuçları da buralarda yatmıyor mu?

Osmanlı, kaçırdıklarının telâfisini kendini yenileyeceği savaş hazırlıklarında ve Batı'yı dışsal olarak "**taklit etme**"de bulacağını sanmıştı.

Cumhuriyet, bunu biraz daha boyutlandırarak, uygarlaşmak için "**eğitim**"i esas almıştır. Bu yanılla Kemalizm, diğer öğelerinden bağımsız olarak ele aldığı insanı eğitmekle her şeyin yoluna gireceğini sanmak demekti, bir bakıma.

Bugünkünü de aralarına katabileceğimiz, çok partili dönemin sağ-muhafazakâr iktidarlarında ise ölçüt, iktisaden kalkınma için "**büyüme**" politikaları olacaktır ki, üleşime de kulak asmadan üstelik.

O yüzden, hiçbirisi hedefine dört başı mamur olarak varamayacaktır. Çünkü bu üç safhanın da ortak paydası, demokrasinin yokluğudur.

Amaçlarına demokrasi olmadan varabileceklerini ummuşlardır.

"**Erken Cumhuriyet, Cumhuriyet ve Post-Cumhuriyet**" olarak tanımlayabileceğim bu süreçlerde halktan yola çıkmak ve meşruiyet için ondan yetki almak gitgide yoğalmış ise de; sonuçta hepsinde siyaset, karakalabalıkların hızı ve nazıyla oylanmaktansa iktidarı ele geçirenlerin kısa zamanda bıkip kendi bildiklerini okumalarıyla sürüp gitmiştir.

Politik yapılanma ve yönetim tarzı seneler önce ne idi ise, şimdi de odur ve toplum genel hatlarıyla bu değişmezliğe alıştırılmıştır.

Demokrasi isteği, özlenen bir şey olmakla beraber; onun verilen değil alınan ve kimseye devredilmeyen bir şey olduğu henüz yeterince kavranamamış gibi gözükmektedir.

“**Demokratik Cumhuriyet**” bilincine sahip kimselerin bu soruna vurgu yapmak üzere “**II. Cumhuriyet**” demelerinin nedeni de, işte bu mevcut Cumhuriyeti demokrasi ile taçlandırarak ikinci bir aşamaya geçilmesini önermekten ibarettir.

Hani yakın zaman önce **Amerikan Hükümeti** neredeyse iflâsın eşiğine gelmişti de; hattâ **Erdoğan, Kongre’yi** avucuna alamayan **Obama**’ya bir hayli acımış, “**bizde böyle şeyler olmaz**” diyerek epeyi övünmüştü.

Oysa **Amerika**’yı Amerika yapan, bize zayıflıkmiş gibi görünen işte o güçlü demokrasisidir.

Halkın vergilerinin nereye harcandığını denetlemek suretiyle gerekirse hükümeti ve tüm bürokrasiyi kapının önüne koymaktan çekinmeyecek kararlılıktaki **Amerikan Meclisi**’ni görelim de, **Erdoğan**’ın emrine girmiş bizdeki **Meclis**’e bakarak utanalım.

Bakarsın canlandırabiliriz gözümüzde belki o vakit, kapımızı bir türlü çalmak bilmeyen şu nazlı demokrasiyi.

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkiye’nin sorunları Erdoğan’la çözülmez

Namık Çınar 04.11.2013

Günlük hayatımızdaki çoğu şeyi sosyolojik ve tarihsel bağlamlarından kopuk olarak ele alıp izahata kalkışmamızın, olur olmaz hususlarda bile ayrı düşmemizde payı var bence.

Toplumun sınıfsal yapıları ve bunların “**devlet**”le ilişkileri, tarımın egemen olduğu kırsal bölgelerde “**zor-yoğun**”, ticaretin egemen olduğu kentsel bölgelerde ise “**sermaye-yoğun**” tarzında farklılaştı ve devletten talepler de, devlete etkiler de bu minvalde değişti.

O yüzden, yöneticilerin politika yapma biçimleri ve stratejileri, **zor-yoğuna** yahut **sermaye-yoğuna** dayanmasına göre şekillendi.

Zira toplumsal sınıflar, seçtikleri yöneticiler marifetiyle devletin el koyduğu kaynakların yeniden dağıtımının nasıl yapılacağını belirlerler.

Bir üleşimin **zor-yoğunu** temsil eden kırsal kökenli unsurlara mı, yoksa **sermaye-yoğunu** temsil eden kentsoylulara mı gideceği, hangisinin iktidarda olduğuna bağlıdır.

Buradaki ayırım, Marksist terminolojideki gibi bir “**emek-sermaye**” zıtlığıyla değil, doğrudan doğruya “**toprağa yakın** ya da **uzak olmak**” şeklinde algılanmalıdır. Bu nedenle, şehrin köylülerini dahi burjuvalarla

kariştirmamak gerekir.

İşte şimdi bu yeni egemenlerin iktidarını muştulayan, tıpkı bir öncekilerin önderi **Mustafa Kemal** gibi görünmeye çalışan **Erdoğan**'dır artık.

Kemalist Cumhuriyet döneminde horlanan tüm kesimler, sınıf gözetmeksizin kurdukları bir koalisyonla biraraya gelmişler, küresel pazarlarda esamileri okunmayan doksana senelik rantıye sınıfın hak etmediği hegemonyasına son vermişlerdir.

Lâkin düzen değişmemiş, sadece el değişirmiştir.

Çünkü **zor-yoğun ilişkilerden** gelen kesimlerin **sermaye- yoğun ilişkilere** evrilmesi, onların da kaçınamayacakları dünya rekabetlerindeki pozisyonlarına bağlıdır.

Oysa onlar da kollarını esas itibariyle "**kum- çakıl- çimento**"ya dayalı rantıye işlere sıvamışlar; kaldı ki ihracatın değil de ithalatın daha önde gözüktüğü bir ekonomiyle, her alandaki tarihsel "**birikim**"ın henüz oluşmadığı, artık onlar bakımından da ortaya çıkmıştır.

Hâlbuki devletin takatini gösteren faktörlerin başında, toplumun her alandaki "**birikim**"leri gelmektedir.

Ayrıca bu iktidar değişikliği, "**zorunlu olarak demokrasiye yol açar**" manasına gelmeyeceği gibi; hatta üretici güçlerin toprağa bağlılıklarından neşet eden tarihsel gerilikleri nedeniyle, "**otoriterlik**" daha bir olasıymış sayılmalıdır.

Demokrasinin (ve tabii ki laikliğin) **zor-yoğun** ve **sermaye-yoğun** hâllere göre farklılıklar sergileyeceği de düşünülürse, neden bu kadar çok din, bu kadar çok peygamber, bu kadar çok başörtüsü vs. konuşulduğu ve neden geleneksel değerlerin altın çağını yaşadığı o vakit daha iyi anlaşılacaktır.

Peki, bu düzen artık hep böyle mi gider?

"**İmtiyazlarını kaybedenler**"e tokat atarcasına seslendiği gibi, "**o devirler bir daha geri gelmemek üzere**" gerçekten kapanmış mıdır?

Bence de kapanmıştır.

Ne ki, sosyopolitik tomografisine bakıldığında, Erdoğan'ın kendi iktidarı da derme-çatmadır.

Bakmayın kavi gibi durduğuna; egemenliklerini altüst ettiği eski unsurlar nasıl ki tarihsel olarak gerici idiyeler, o da öyledir.

Başı açık olanları "**bizim teminatımız altındadırlar**" demek suretiyle nihayet "**Tanzimat azınlığı**"na çeviren **Erdoğan**'ı tasfiye edecek olan dinamik, dayanağını **AB** standardında bir yönetim şeklinden ve bireyin temel hak ve özgürlüklerinden alan dinamiktir.

Bu uğurdaki her gecikme, **Türkiye**'yi etnik sorunlar temelinde "**Balkanlaşma**"ya, dinsel sorunlar temelinde de "**Ortadoğululaşma**"ya götürecektir.

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Erdoğan mı, bu genç mi; seçiminizi yapın!

Namık Çınar 08.11.2013

"Ben ülkesinin gündemini kaygıyla izlemekte olan, üniversiteyi yeni bitirmiş, 23 yaşında bir bilgisayar mühendisiyim.

Hayatımda ilk kez 2010 yılı anayasa değişikliği referandumuyla AKP'ye '**yetmez ama evet**' diye oy verdim.

Açık söylemek gerekirse, bu partiye ilk dönemlerindeki AB politikalarından dolayı sempatiyle bakıyordum.

Ama bu 11 yılın sonunda, askeri vesayetin geriletilmesi dışında umut verici hiçbir ilerleme görmediğim gibi, gündemdeki son olaylardan sonra da artık iyice ümidi kesme noktasına geldim.

Ben bir ateistim, ailem ise oldukça muhafazakâr. Bir nevi şu kemikleşmiş yüzde elliye aitler.

Başbakanın '**kızlarla erkekler aynı evde yaşayamaz**' söyleminden sonra, bizim evde büyük tartışmalar döndü. Ailem bu adamı haklı buluyor. Bense onların bu kadar gerici olmasını kaldıramıyorum.

Fakat bunun sadece bizim evde tartışılmadığının da bilincindeyim. Toplumda böyle aptalca bir talebin var olabildiğini görüyorum. Hatta bu insanların birçoğu belki de bunları yapması için oy veriyorlar o partiye.

Bunları düşündükçe moralim bozuluyor.

Yazılarınızı beğeniyle takip eden liberal bir insan olarak sizden, gelecekte bizi nasıl bir Türkiye'nin beklediğine dair bir yorum duymak istedim. Maili atmamın sebebi bu.

Giderek daha da antidemokratik bir toplum mu olacağız?

Hâlbuki ben topluma hizmet etmek için yanıp tutuşan bir gencim. Fakat ülkemdeki gelişmelerden dolayı, gerçekten çok mutsuz ve umutsuzum.

Üniversite hayatım boyunca, şartlarımı da zorlayarak tamamen kendi imkânlarımla 17 Avrupa ülkesi gezdim. Bir sene kadar da Madrid'te yaşadım.

Avrupa'dayken insanların ne denli mutlu, huzurlu yaşadıklarını gördüm. Buradaysa aptalca şeyler tartışıyoruz.

Gelişmiş ülkelerin yüzyıllar önce çözdüğü sorunların içinde boğuşup duruyoruz.

Bütün bunlar, hayata yeni atılmak noktasında olan benim, çok moralimi bozuyor.

Ne dersiniz?

Sizce kalıp savaşılmaya değer mi, yoksa buradan bir an önce kaçıp kurtulmalı mıyım?"

*

Ne demeliyim şimdi ben bu gence, söyler misiniz?

Bu kadar ağır bir yükü tek başıma kaldırabilir miyim?

O yüzden hep birlikte karar vereceğiz buna.

En başta şunu bilelim ki, bu sorun bu genç adamdan çok bizim sorunumuzdur.

Çünkü onun, kolunda altın bilezik gibi parıldayan bir mesleği, aydınlık bir beyni ve 23 yaş gibi bir dinamizmi var. Yarın çeker gider buralardan; uygar dünyanın herhangi bir yerinde güzel bir hayat kurar, olur biter.

Arkasından bakakalacak olan bizler oluruz; olan bize olur, ona değil.

Bu genç adam ne kadar geleceği temsil ediyorsa, **Erdoğan** da o kadar geçmişi temsil ediyor, akli başındakiler için.

Biri ayın aydınlık yüzüyse, öbürü de karanlık yüzü.

Biri çağdaş hayatların hayallerini muştularken, öbürü karabasan kâbusların habercisi.

Biri insan olmaktan kıvanç duyacağımız bir cennetin hevesleriyle dolup taşarken, öbürü bizi Ortadoğu cehenneminin bağnaz bataklıklarına sürüklemeyi kafasına koymuş bir çılgınlığın simgesi gibi görünüyor.

Biz bu pırıltılı gencin mi yanında duracağız, şakakları öfkeyle kararan **Erdoğan**'ın mı?

Yapın seçiminizi!

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Haber değeri bile kalmayan Atatürk

Namık Çınar 11.11.2013

Dün "**10 Kasım**"dı.

Çoğu gazete **Atatürk**'ün ölüm yıldönümü olduğunu şöyle kenarda köşede olsun yazmaya gerek bile görmemiş, adını dahi anmaya değer bulmamıştı.

Doğrusu çok üzüldüm.

Sadece ölümü şu günlerde yeniden haber yapıldığı için söylüyorum, başka şeyler aranmasın; meselâ **Ahmet Kaya**!

Değersiz biri miydi?

Elbet de ki değerliydi.

Ama **Atatürk**'ün **Ahmet Kaya** kadar değeri kalmadıysa, bu ülke ne hâllere düştüğünü durup düşünmek zorundadır.

Onun eylemlerinin tabii ki eleştirilecek bir sürü yanı vardır.

Bunu yapmaktan bir kere en başta ben geri durmadım ve kaçınmadım.

O güzelim askerî kurtuluşu bize armağan etmesine karşın, **Türkiye**'nin sivil siyasal demokratik fidesini sulamaya ağırlık vermeyi akıl edememiştir, dedim.

Anadolu'nun, **Mondros** sonrası kendiliğinden yeşeren yerel sivil siyasal gayretlerine, demokratikleşme yolculuğuna çıkma potansiyeli barındıran bir parkurda kalarak omuz verecek yerde, bundan çok daha farklı olan şu bildik askersel yapılanma yöntemi ile, toplumun kendi kendini yaratmasını değil, önder eksenli merkezîyetçi ve jakoben bir marifetle yaratılması yolunu seçtiğini söyledim.

Fakat, **Atatürk**'ü eleştirmekle, tarihsel varlığını hiçe saymak, aynı şeyler olamaz!

Aslında ömrü, doksan yıllık sürecin ancak ilk on beşine tekabül eden tarihsel bir şahsiyetin, günümüz sorunlarından bu denli sorumlu tutulması dahi başlı başına bir komedi sayılmaz mı?

Kemalizm ya da **Atatürkçü Düşünce Sistemi** adı altında, toplumsal yaşamın sadece ondan neşet eden anlayışlarla yürüyüp sürdürüleceğini dayatan ve otokratıktan oligarşiye doğru evrilen bir düzenin hedef tahtasına konmak, nasıl olur da 75 sene önce ölmüş bir adama bu ölçüde bir fatura getirir?

Yaşasaydı **Kemalist** olur muydu, doğrusu bunda bile bir hayli kuşku var.

Demokrasiye yönelmek yerine tepeden inmecî kolaycılıklara kaçmış bir sürü mirasyediyi talileştirerek ve bir sürü vesayet kurumunu da adeta gizleyerek, netice itibarıyla bu memleketin kurtuluşunda harcı olan birini bu ölçülerde itibarsızlaştırmak, akıl alacak, içe sindirilecek bir şey midir?

Dünyanın hiçbir halkı, tarihin derinliklerinde kalması gereken onursal bir figürü, usulünce gömmek yerine, günlük siyaset arenasında böylesine hak etmeyeceği bir pespayelikle, sanmam ki meydan meydan dolaştıradursun!

Üzerine eklene eklene kaçak inşaatla çevrilmiş **Kemalizm**'in tüm o ceremesini **Mustafa Kemal**'in şahsına yüklemek, vicdansızlığın dik âlâsı değilse nedir peki?

Kişiliğine yönelik manasız saldırılar, havaalanının yürüyen bandındaki sahipsiz bavullar gibi dönüp duruyor orta yerde.

Eğer demokrasiyi ileriye götürmek için değil de, saklı amaçlarda rahat etmek için yapıyorsanız, kimse yemez bunu, bilmiş olun.

Kemalizm'i geriletmek, yerine demokrasi konacaksa anlamlıdır; dinsel bağnazlıkları değil.

Kürt davasını yahut diğer etnikçilikleri "**milliyetçilikler bağlamında**" güdenler de, bir zamanlar "**ben kazanayım da gerisi ne olursa olsun**" denen, havanın şimdiki gibi estiği ve herkesin domuzdan kıl koparmaya baktığı **1908**'deki "**Hürriyetin İlânı**"nı ve sonrasında neler olduğunu da unutmazınlar ama!

Türk'e dair bir söylem, sanki "**gâvur**"dan kurtulmak gibi bir sevince taşınıyor ve **Türk** olmak iğrenç bir şeyi temsil eder hâle geliyorsa, hiç milliyetçilik yapmadığım için bilmediğimden soruyorum; söyleyin lütfen, eğer durum buysa ben de vazgeçeyim.

Harpten önce **Yugoslavya**'yı şöyle bir kolağan ettiğimde, gündelik tanıklıklarımın giderek, "**bunlar birbirini boğazlar**" demiştim.

Ağzından yel alsın demekle olsaydı, **Balkanlar**ın sert rüzgârları herhâlde bi' işe yarardı.

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İslâmcıların demokrasi dedikleri şey şeriatdır

Namık Çınar 15.11.2013

Dindarların devleti ele geçirmesinde sandığın rolünü çağdaş bir **fütuhât** olarak gören İslâmcı yazarlar, şimdi artık şeriata nasıl geçileceği konusunda yazıp çizmeye de başladılar.

Y.Şafak'tan **Hayrettin Karaman**, geçen günkü İslâm'ı temel referans alan demokratik düzenle, yani şeriatla ilgili makalesinde "**Azınlıktakiler, çoğunluğun hatırı için bazı özgürlüklerini gönüllü olarak kullanmamalıdır. İnat eder de kullanırlarsa, değerleri çiğnenen çoğunluğun baskısını hak etmiş olurlar**" demişti.

Ben, dincilerin şimdilik bu dozu yeterli bulup laik bağnazların(!) sindirebilmelerine ve kanıksamalarına zaman tanıyacaklarını ummuştum ki, bizim gazetenin yazarlarından **Mücahit Bilici**, son yazısıyla kalktı o çıtayı daha da yükseğe çıkarıverdi.

O da diyor ki; "**Cumhuriyet'in dindarlarca fethi gerçekleşti.**" Lâkin bundan sonra "**dindarların dünyasına demokrasi nasıl gelecek?**"

Lâfı ağzında hiç gevelemiyor. "**Dindarlar şeriatı raftan indirdikleri an**" gelecek!

"**Ama zaten az kaldı**" diye de ekliyor, "**Oraya doğru gidiyoruz.**"

Bilici'ye göre "**hakiki demokrasi şeriat, hakiki şeriat da demokrasi**"dir. Amerikan Üniversitesinde de böyle söyleyip **NewYork**luları da hak dinine mi çağırıyor bilmiyorum, ama bizden hiç esirgemiyor.

Demokrasiyle İslâm'ı birbirinden uzak gören **Laik cehaletle dindar cehalet**, bugüne kadar Müslümanların demokrasiyle yüzleşmesini elbirliğiyle engellemişlermiş.

Ne ki, bu hâli yüz sene önce fark ettiği için demokrasiyi savunmuş bulunan **Said Nursi** ise, bu hususta büyük bir istisna sayılmış.

Dindarlar, "**Kemalist despotizme karşı demokrasiyi sahiplendiler**" ki, sürecin başlangıcı itibariyle bu bana göre de böyledir; "**ancak dinî olarak demokrasiyi hakkını vererek hazmetme fırsatını bulamadılar.**"

Şimdiye kadar İslâm'ın dışında tutulan siyaset, müminlerin "**devleti teslim almalarıyla birlikte**" artık İslâm'ın içine taşınacaktır, diyor.

Dinî demokrasi demek olan **şeriat**a dair problemler de, işte tam bu noktada ortaya çıkıyor.

"**Devletin başı olan kişi ki, halife odur**", diyor. Yani ona göre, bu durumda halife **Erdoğan'**dır.

"**Çıkıp diyecektir ki**" (zaten benzer şeyleri hızla demeye de başladı, bildiğiniz gibi), "**müminlerin emîri olarak İslâm'ın şu prensibine uymanızı istiyorum.**"

"**Kendisinin İslâm'dan anladığı söyledikleriyle kaim olacağına göre, itiraz edenlerin İslâm'a itiraz ettiğini zannedecek**"; bu da onu, "**dinin otoritesini kendi otoritesi addedip tahakküme yönelmesine yol açacaktır**", hükmüne götürüyor.

Bundan kurtulmanın ve İslâmi demokrasiyi tesis etmenin biricik yöntemi, "**şeriatın otoritesinde hemfikir oldukları hâlde**", sadece hükümlerin anlamı konusunda ihtilâfa düşen dinî otoriteler arasında çıkan "**birarada yaşama ve çoğulculuk sorunu**"nun çözülmesiyle mümkündür.

Çünkü "**şeriat budur**" deme tekeline sahip bir tek halife midir; ayrıca gökten inecek "**İsa**"sı, yerden bitecek "**Mehdi**"si de olmayacak mıdır?

O yüzden, şimdiki "**tekçi algulama biçimi**" terk edilir, onun yerine "**iktidar paylaşımı çok merkezli bir dinsel koalisyonla götürülürse**" mesele hâllolur ve cânım demokrasi de gerçekleşmiş sayılır.

Tıpkı "**Cemaat**" gazetesinin daha düne kadar ekranlarda dönen reklamlarında verdiği mesajdan ilhamla; hani aynı bahçe içinde biten bir çiçeği, dalaşmak yerine hep birlikte güzel güzel koklamak varken, birinin çit çekerek her şeyi bencilce mahvetmesi ne denli çirkin idi ya; işte bunu önlemek gibi yani.

Peki, birarada yaşamanın ve çoğulculuğun **din dışı boyutu** ne olacak?

İslâmiyet dışı hayat, **haram** bir hayattır.

Hiç **haram** ölçü alınır mı?

Tövbe tövbe!

Bu seferlik duymamış olayım.

Kızdırmayın adamı!

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ordu mensuplarına da sendikalaşma hakkı verilmelidir

Namık Çınar 18.11.2013

Artık Almanların bile terk edip unutmuş oldukları **Prusya Askerlik Modeli**, bizim orduda henüz közleri sönmemiş kurumsal bir kültürdür.

Çünkü bu yapı sayesinde **otoriter bir sistem** peydahlananın olanağı bulunmuş; militarist iklime esas olacak **ideolojik bir aygıt** işlevi görmesi sağlanmıştır.

Bu güne kadar ordudan ve giderek ondan esinlenen sivil toplumdan beklenen, mevcut düzene **hijerarşik kademelenme** biçimiyle bağlı sadık bireyler yetiştirmek olmuştur.

O yüzden "**Millet-i Müsellaha**" tarzıyla silahlanmış bir halk olarak, artık herkes savaşını bekleyen birer "**İhtiyat Askeri**"dir.

Her Türk'ün asker doğması boşuna değildir.

Hâlihazırda silahaltında tutulan "**muvaazaf**" ise, sadece o sırada nöbetçi bırakılanlardır.

Bu muvazaf ordunun profesyonelleri olan subaylar ve astsubaylar, işte o Prusya askerliğinin ruh potasında erimek suretiyle "**Alten Kameraden**", yani "**Kadim Silah Arkadaşlığı**" duygusuyla yetişip, bunu en yoğun şekilde yaşayan kimseler olagelmışlerdir.

O silah arkadaşlığı ki, "**aynı çatıya tüfek çatmak**"tan doğan bir cemaat psikolojisiyle, orduya sadakati başlıca şeref ve haysiyet meselesi yaparak dayanışan ve özerkleşen kurumsallaşmanın da bir tür ifadesidir.

Bunları anımsatmamın nedeni, acaba ordunun bu kadim duygu seli **Silivri** davaları yüzünden artık kuraklaşıyor, silah arkadaşlığı fenomeni tarihe mi karışıyor; anlayabilmek içindir.

Geçenlerde, Deniz Kuvvetleri Komutanı olması beklenirken istifa eden Donanma Komutanı **Nusret Güner**'in *Hürriyet*'e verdiği, yayımlanmayınca daha da içerlediği röportajını okudum.

"Silah arkadaşlarım içerdeyken ben nasıl kuvvet komutanı olurum" diyor. "Ben nasıl istifa ettimse; arkadaşlarını savunmayan, savunduğunda da sözü dinlenmeyen Genelkurmay Başkanı da edecek!"

Başbakan'a da, "MİT Müsteşarı'nın ayağına basılınca hemen tedbir alıyorsun, bunlara gelince neden sessiz kalıyorsun" diye soruyor.

"Komutan, gerektiğinde ölmeyi emredendir. Bundan sonra TSK'dan '**Komutan**' kavramı kaldırılın, Emniyet Teşkilâtındaki gibi, herkes birbirine '**Amirim**' desin artık!"

Özveriyle yapılmış, tam da "**Alten Kameraden**"e yakışan bir duygu patlaması.

Saygıdeğer mi?

Evet!

Peki, işlevsel mi?

Hayır!

Çünkü olumlu bir netice üretmiyor ve hiçbir işe yaramıyor.

Siperden her kafasını kaldıranın alnından tek tek vurulacağını bile bile istifa yöntemini önermek, akılcı bir yol olabilir mi?

Sayın amirali tenzih ederek söylüyorum; bence bu tavır, kendini yaralayıp harpten erkenden sıvışmaya daha çok benziyor.

Haklıdrlar değildirler ayrı konu; ama bir meslek grubu, eğer kendisine yapılmış bir haksızlık duyumsuyorsa, mesleki dayanışma hususunda da, tıpkı "**darbe yapmalarını beklemek**"te olduğu gibi, en tepedeki bir avuç generalin Prusya usulü şefkatine bel bağlayamaz.

Darbe yapmak nasıl ilkellikse, **yasaları çiğnemededen hak aramak, güçbirliği yöntemleri geliştirerek kamuoyu ve baskı grubu oluşturmak** da, uygar bir yurttaşlık hakkı olarak artık çağdaş dünya ordularının eğilimlerinden sayılmaktadır.

O takdirde böyle bir sosyal gücün önünde kim durabilir, ona kulak vermekten kim kaçınabilir?

Ben bundan tam kırk sene önce daha gencecik bir teğmenken, beni ordudan atan generallerin sabrını zorlayıp, emsallerim ile kimi arkadaşlarımda beni görünce "**aman halel gelmesin**" diyerek kaldırım değiştirmelerini sineye çekerek, "**ordu mensuplarının da sendikalaşması gerektiğini**" haykırmış durmuştum.

Bari şimdi olsun lâfıma geldiniz mi?

Hiç sanmıyorum.

Emekliyken bile "**caddelerin mobese kameralarına yakalanır da tespit edilirse, orduevlerinin üç kuruşluk imkânlarından olurum**" diye tırsan bir kafa varken, hak mücadelesi için daha çok fırın ekmek yemek lâzım gelecek, daha çoook!

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Komutan ne, âmir ne

Namık Çınar 22.11.2013

Geçen yazımın konusu, intikamcı siyasal anlayışlar yüzünden, haksız yere yattıklarına inandığı silah arkadaşlarını **Silivri** hapishanesinden kurtaramadığı için, tepkisini kuvvet komutanlığı makamını bile elinin tersiyle iterek istifasıyla gösteren Donanma Komutanı **Nusret Güner**'in, yakınmalarla yüklü röportajıydı.

Söyleyeceklerim bitmediği için devam ediyorum.

Arkadaşlık dayanışmasının ve emrindekilere kol kanat geren "**komutanlık ruhu**"nun artık kalmadığı üzüntüsüyle, bu ulvî payeyi bundan böyle hiç kimsenin hak etmeyeceğini düşünerek, diyordu ki Sayın Amiral:

*"Komutan, astlarına ölmeyi dahi emreden biridir. Bundan sonra TSK'dan '**Komutan**' kavramı kaldırılın; Emniyet Teşkilâtındaki gibi, artık herkes birbirine '**Amirim**' desin!"*

İçinden geldiğim için iyi biliyorum; gerçekten de **Türkiye**'de subaya aşılarmış bulunan ruh, halâ **Prusya** ordu geleneğinden kalma bir "**şövalyelik duygusu**"dur.

"**İmparatorluklar çağı**" ordularında, emperyal hedeflere erişmek amacıyla birbirlerini acımasızca boğazlamaları için topun tüfeğin varlığı yetmiyor, ayrıca canlarından kolayca vazgeçmelerini sağlayacak fedakâr ve cefakâr birer ruh taşımalarına da ihtiyaç duyuluyordu.

Ayrıca unutmayalım ki, **Kurtuluş Savaşı** vermiş bir ülke olarak, gün gelmiş o duyguları haiz bir avuç zabitanadan yararlanmayı biz de bilmişizdir.

Bu yüzden, şimdiye kadarki darbelere bakıp faturasını hemen şövalyeliğe çıkarmak ve mahkûm etmek, öyle kolayından bir şey olmasa gerektir.

Sayın Amirali ve ordudaki çoğu personeli bu tarz hissiyata sevk eden saik, işte budur.

Ne ki, çağımızın teknolojik hareket kabiliyeti ve yüksek ateş gücü, ne kahramanlık gerektiriyor artık, ne de canından olmayı.

Bu işler bitmişe benziyor.

Benim bildiğim en son **Mustafa Kemal**'di, **Anafartalar**'da siperlerin önüne çıkarak süngü hücumuyla "**askerlerine ölmeyi emreden**".

Bugün bunu kim yapabilir?

II. Dünya Savaşında General **Patton**, Avrupa'yı kurtaranlardan biri olduğuna bile bakılmaksızın, bir ere tokat attı diye tecziye edilmişti.

İşte bizimkilerin henüz anlayamadıkları budur.

Nitekim, "**Komutan**" kavramının hiçbir hukukilik içermediğini de bilmezler.

Hâlbuki ne **İç Hizmet Kanunu**'nda, ne de başka bir yerde tanımı yapılmış, içi doldurulmuştur onun.

Komutan sözcüğü, askerî literatürdeki geleneksel imgesiyle, sadece kültürel bir pelesenkten ibarettir.

Kanunların esas aldığı, tıpkı polislerdeki gibi “**Amir**” ve “**Ast-Üst**” statüleridir.

İç Hizmet Yasası “**Askerî Disiplin**”i tarif ederken bile, **Komutan**’a değil, **Amir** ve **Ast-Üst** kavramlarına itibar etmiştir.

Harp tarihinin anılarıyla yücelmiş ve kutsanmış “**Komutan**” kavramı, idealize bir fenomen olarak günümüz değerleri bakımından âdetâ emekli gibidir.

Oysa “**Amir**”in maiyetiyle ilişkileri patrimonial gelenekten değil de sivil hukuktan geldiği için, artık moral ihtiyaçlar da başka türlü kurumlarla karşılanmaktadır.

Sonuç olarak askerlere önerim, yeni hayat gösteriyor ki devri çoktan geçmiş kimi değerlerin tarihsel buhurdanlardan sızan rayihalarıyla mest olmak yerine, toplumun yetkili örgütü olan siyasetin yasa ve emirleriyle sınırlı bir hizmet anlayışıyla yetinmek, en iyisidir.

Çünkü önünde sonunda, ne fatura varsa ödeyecek olan yegâne merci, halktır.

Bırakın da ayakları üstünde durmayı bilsin; yanlış yaptığında da bedelini ödesin.

Hem fena mı, siz de böylece şovenlikten kurtulmaya, kendi haklarınızı görmeye ve meslekî dayanışmanın tadına asıl işte o zaman varmaya başlamış olursunuz.

Bunun için tanka, topa, darbeye gerek yok!

Gücün ne olduğunu kızılı- erkekli çocuklar göstermediler mi?

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Nerde o seyirlik eski şimendiferler!

Namık Çınar 25.11.2013

Venedik- Viyana- Hamburg hattının batısında kalan coğrafyalarda, 16. yy’dan itibaren kapitalizm gelişirken, **köylülük** ve **senyörlük** ilişkilerinde muazzam değişimler yaşanıyordu.

Günümüz modernizminin temellerinin atıldığı Avrupa’nın kalbindeki kırlarda, **senyörlük sistemi** erkenden silinmeye başlıyor, toprak alanındaki **serflik düzeni** giderek boşluğa düşüyordu.

Artık toprak, bizde olduğu gibi üzerindeki malları hayvanları insanları ve bütün takım taklavatıyla, barışta vergi yükümlülüğü savaşta da asker tahsisi karşılığında devletin yerel zorbaya peşkeş çektiği mirî sistemin bir sömürü aracı değil, özgürce tasarruf edilen “**bireysel mülkiyet hak ve hukuku**”nun öznesi hâline geliyordu.

Böylece tarımsal mülklere kapitalizm ve müteşebbis girmiş, **kapalı ev ekonomisinin** yerini **pazar için üretim** almaya başlamış, ücretli emek istihdamı ortaya çıktıkça da **proleter bir sınıf** doğmaya yüz tutarak, **sanayi devrimine** gelinmeden önce onu hazırlayan bir **tarım devrimi** yaşanmıştı.

Yeryüzünün bugünkü egemen hayat tarzının, topraktan başlayıp içten içe büyüyecek bir kapitalizmle kurulması sözkonusuydu.

Bu ise ileride yani bugün, **efendi-köle** ilişkisinin bir argümanı olan “**kul hakkı**” yerine “**bireyin temel hak ve özgürlükleri**”ni; kitlelere reva görülen haksızlıkları tanrının adaletine bırakmak demek olan dinin argümanı “**helâlleşme**” yerine de, birikmiş artı değerın hakkaniyetle üleşilmesini gözetken kurumların yaratılması kültürlerini üretecek; ve toplumları, birbirinin zıttı anlayışlarla bezeli bir şekilde, **doğudakiler** ve **batıdakiler** diye farklılaştıracaktır.

O yüzden bugünün toplumsal sorunlarını, modernist gidişattaki yerlerine koymadan ne anlamak mümkündür, ne de çözmek.

Meselâ bunu kavramak bakımından, **İngiltere** başbakanını bizimkinden ayıran siyasal kültür, herhangi bir kaynaktan yetki almaya gerek dahi duymaksızın, senyörlükten yansıyan keyfi bir eda ile “**hadi gelin bizi de Şanghay topluluğuna alın**” diyesi olacağı bir espriye bile cüret edemeyecek kadar tasarruf gücünün demokrasi ile sınırlanmış olmasıdır.

Bizde ise böyle şeylere hiç ihtiyaç yoktur.

Ne ki böyle kararlara ancak bakkal dükkânlarında rastlanabilir.

Hattâ işletme biraz büyükse, müdürler vardır, idareciler vardır; onlarla teati edilmeden bu dahi yapılamaz.

Gerçek demokratik toplumlar, kendileri hakkında alınmış yaşamsal kararları TV ekranlarından rastgele öğrenecek kadar ilkel olamazlar.

Çünkü, madem seçilmişlerdir, bizdekiler bir sonraki sandığa kadar tepemizde boza pişirmeyi hak kesbetmişlerdir. Anbean demokratik olunacağı varsayımı buralarda işlemez.

Dilediklerini yapmakta serbesttirler.

Diyarbakır’da etnikçi, falanca açılıştı mezhepçi, Meclis grup toplantılarında da milliyetçi kesilerek, toplumu “**bir büyük**” içmiş kadar sarsalamakta bir beis görmezler.

Gene bir örnek vermek gerekirse, tıpkı **Suriye**’deki gibi, sabah akşam **Mısır**’ın iç meselelerine karışarak; sonunda iş, köprülerin atılmasına kadar vardırılmıştır.

Yabancı bir ülkenin içişlerine bu denli müdahil olmanın ülkemize getireceği külfetlerin hesabını şimdi kim verecek?

Size ne **Mısır**’ın ya da bir başka ülkenin iç sorunlarından?

Size mi kaldı onları düzeltmek?

Kim verdi burnunuzu her yere sokma yetkisini size?

Uluslararası anlaşmalarda parlamento onayı arandığına göre, tırmanan gerginlik hâllerinin de aynı şekilde görüşülmesi icap etmez mi orada?

Pek âlâ, pek güzel söylüyorsun da; **yürütme, yasama, yargı** artık tek kişilik bir siyasal iradede ibaret değil mi de, kimden neyi bekleyeceksin?!

Baksana, kendi partisinden gelen en sağlıklı eleştirileri dahi çatlak ses sayıp tasfiye ediyor.

Herkes de, sadece bakıyor.

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Halife kim olacak kavgası

Namık Çınar 29.11.2013

Tahttan indirilen **Kemalist laikçilerin** vesayet savaşları bitince, hani demokratikleşecektik ya, onların yerini bu sefer de dincilerininki almaya başladı.

Şartların iyice olgunlaştığına kanaat getirip “**şariat düzeni**”nin eli kulağında olduğu düşüncesi güçlendikçe, dinci gruplar arasında var olduğu bilinen iktidarı üleşme kavgası, kaş göz yarmaya aldırış bile etmeden, hızla su yüzüne çıkıyor.

Çünkü pasta büyük.

Ve zaman zaman ucuyla muhaliflere dürtmeye de yarayan bıçak kimin elindeyse, buraları demokratik olmadığı için pastayı o kesip paylaştırıyor.

Meselâ, eğer bir şirketiniz var da Başbakan’ın uçağında yer kapmışsanız, kolunuzdan tutup götürdüğü ve kefil olduğu o diyarlarda ürünlerinizi rahatça satabiliyorsunuz.

Biat etmenin ve rüsumunu ödemenin dışında, ne **AR-GE**’ye ihtiyacınız var, ne pazarlama departmanına.

Gerçi böyle şeyler hakiki piyasa ekonomisinin var olduğu ülkelerde sökmüyor.

Tencerenin yuvarlanıp kapağını bulduğu **Ortadoğu**, **Orta Asya** ve **Afrika**’daki despotik devletlerin, hayvan pazarlarına eşdeğer yatkınlıktaki kültürlerinde mümkün sadece.

Siz hiç **Obama**’nın ya da **İngiliz** yahut **Norveç** başbakanının, yandaş işadamlarını uçaklara doldurup, memleket memleket plasiyer gibi dolandığına şahit oldunuz mu?

Devletin piyasaya müdahalesi anlamına gelir ki, en azından anayasaların en beylik eşitlik ilkesine ve haksız rekabet kurallarına aykırıdır bir kere bu.

İşte bu gibi sebeplerle kavga da büyük.

Çağdaş toplumlar yatay hiyerarşilerle biçimlendiklerinden, oralarda siyaset bizimkinden farklıdır.

Anakronizmin batağında debelenen bizimki gibi toplumlarda ise, dikey hiyerarşiler henüz sürüyor olduğundan buralarda kimin kimi yönettiği hâlâ çok önemlidir.

Örneğin subaylar orduda yüzbaşığa kadar erleri, albaylığa kadar subayları, orgeneral olunca da hem generalleri hem de eskiden tüm toplumu yönetmeye kalkarlardı.

Camide ise imamlar cemaati, din ilminin irfan sahipleri imamları, bunların en tepesindeki de tıpkı o eski orgeneraller gibi, fakat gündelik politikaya bulaşmadan sadece prensipler vazederek yürütülen bir çekip çevirmeyle, başta siyasetçiler olmak üzere şimdi bütün yapıyı kontrolü altına almak istiyor.

Lâkin siyasetçi, kendisi de dinci olmasına rağmen bu hiyerarşiye yanaşmıyor.

Onun bakımından din zaten siyasal egemenliği ele geçirme aracından başka nedir ki?

Bu yüzden "**sandık da sandık**" diye tutturup ona sımsıkı sarılması, hiç boşuna değil.

Pragmatik olduğu için de, kendisi öyle olmadığı hâlde bu anlamıyla demokrasiyi de kullanıyor.

Peki, bu dalaş nereye varacaktır?

Kimi İslâm ülkelerinde en dorukta oturan din büyüğü Ayetullahların hilafet sancağı altındaki gibi bir siyasi modele mi evrilecektir; yoksa **Osmanlı**'daki gibi sultanın politikalarına hizmet için, onun denetimi altındaki bir şer'i düzene mi?

İktidar tekeline kaptırmamak için **Erdoğan** da güçlendikçe **Mustafa Kemal**'e benzer şekilde, ilk meclisteki 2. grup gibi **Gülen**'cileri tasfiyeye yöneliyor.

Yahut **Kürtler** nasıl şimdi "**Cumhuriyeti beraber kurduk, ama Türkler devleti bize koklatmadı**" diyorlarsa, bu defa dinciler hep birlikte gene böyle bir noktaya doğru savruluyorlar.

Nereye giderlerse gitsinler, demokratik ve çağdaş bir toplum özlemi çekenler açısından, ha bu olmuş ha öbürü ya da aralarında uzlaşmışlar, ne fark eder ki?

O kafası karışık kesimlerin, aslında bütün bunlara çoğu kere kendilerinin sebep olduğunu, **AB** ölçütleri dururken yüz sene öncesinin ideolojileriyle karın doyurmaya direnmeleri yüzünden yenildiklerini görememelerini, sorgulamanın vakti hâlâ gelmedi mi?

Bu belâdan kurtulmak, lâmi cimi yok, onların yapacağı sağlıklı bir mücadeleye bağlı çünkü.

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Darbe Plânları hükümetin sorumluluğunda hazırlanmıştır

Namık Çınar 02.12.2013

Boşuna değildi söylemlerim.

Başından beri çırpınıp durmuştum. Ülkenin kirli tarihiyle ceza davaları yoluyla hesaplaşamazsınız; ceza davaları cadı avı demektir, demiştim.

İşte şimdi bir kez daha anlaşıldı ki, sizin “**Mücadele Eylem Plânları**” dediğiniz şeyler, iktidarda kim olursa olsun, bu antidemokratik devletin kendisi için tehlikeli gördüğü koşullar baş gösterdi mi, gelip yönetime el koysun diye ordusuna ve diğer bürokrasilerine tevdi ettiği görevler manzumesidir.

Yani burası demokratik bir ülke idi de, askerler kalkıp buna rağmen “**Darbe Plânları**” hazırlıyor değillerdi.

Bu vazife onlara, **anayasa, yasalar** ve Cumhuriyet tarihi boyunca işlerliği süren **devamlı emir ve talimatlar** bütünlüğü çerçevesinde verilmişti.

Demokratik akılla baktığınızda olup biteni yadırgıyorsunuz doğal olarak.

Ama yadırgamayın.

Çünkü, en başta burası demokratik değil.

Demokratik olsa, hâlâ darbeci generallerin otuz sene önceki anayasası ile yaşar mıydı?

Her fırsatta “**ileri demokrasi**” sakızı çiğneyen, her şeye kâdir ve muktedir AKP, isteseydi on bir yılda yeni bir anayasa yapmaz mıydı?

Onun amacı demokratikleşmek değil ki; Erdoğan’ın halife/ hükümdar olacağı, yüzü Doğu’ya dönük bir İslâmî yapı kurmak!

Değiştirmek şöyle dursun; bu gerçekleşene kadar, ülkenin darbe süreçlerinde inşa edilmiş tüm faşizan birikimlerinden yarar da sağlamak!

Bir kere problem, evvel emirde anayasa ile başlıyor.

Demokrasilerde hükümetlere telkinde bulunabilen bürokratik bir askerî vesayet kurumu olamayacağı hâlde, siz istediğiniz kadar “**İç Hizmet’ten 35. maddeyi attık**” deseniz de, bizde hâlâ bu işi yapan **MGK** gibi bir kurum vardır.

Bugünlere ne bakıyorsunuz; **MGK’nın** generalleri anayasal olarak “**toplumun huzur ve güvenliğinin korunması hususunda**”, her zaman için siyasete lâzım gelen dayatmayı yapabilecek yetkidedirler.

AKP hükümetlerinin dahi onayı olduğu anlaşılan kurul kararları, ilkin **MGK Genel Sekreterliği** tarafından **Milli Güvenlik Siyaset Belgesi**’ne, yani **Kırmızı Kitap**’a dönüştürülür.

Bunun içinde yer alan **irticai faaliyetler ve bölücülük** hususları oldum bittim **devlete yönelik temel tehditler** olarak algılanageldiğinden; bunlara karşı önlemler alsınlar ve o maksatla önce **önleyici**, aşıldığı takdirde de **müdahaleci plânlar** yapsınlar diye Genelkurmay’a, oradan da Kuvvet ve Ordu Karargâhlarına iç güvenlik görevi mahiyetinde **Askerî Milli Strateji Dokümanı** tevdi edilir.

Onlar da buna uygun olarak, işte şimdi Silivri’de hesabını sorduğunuz, muhtelif varsayımlara göre çeşitli hâl tarzları içeren o plânları yaparlar.

Bugün için demokrasi mangalında kül bırakmayanlar, eğer o görevlerde kendileri dahi bulunsalardı, aynı şeyleri yapmakla yükümlü olacaklardı ise, artık orada bahse konu olan suç değil **düzenin bozukluğu** olmak

gerekmez mi?

Netice itibariyle bunlar elbette darbe plânıdır; ama yasalara da uygundur.

Askerî yönetimin başka sözcüklerle ifadesi demek olan **Sıkıyönetim Kanunu** gibi bir yasa, demokratik bir ülkede olabilir mi hiç?

Sonra da kalkıp, **“vay! demek siz burada darbe plânı hazırlıyordunuz, öyle mi”** diye görev verdiklerinizi suçlamak, riyakârlık değil mi?

Hesap soracaksanız, ilkin **Hükümet**’ten soracaksınız.

Bu rezil mevzuatı hâlâ temizlemediği için **Meclis**’ten soracaksınız.

O yargılamaları iyice araştırıp, hakkıyla yapamamış **Yargı**’dan ve inkâr yolunu seçerek kafaları iyice karıştırmış **Savunma**’dan soracaksınız.

Ve **Ukrayna** halkının **AB** yerine **Rusya**’ya ve **Şanghay**’a dümen kıran hükûmetine göstermiş olduğu demokratik tepki ortada iken, aynı günlerde **“o antidemokratik dünyaya n’olur bizi de alın”** diye ricada bulunan kendi Başbakan’ınıza gösterdiğiniz **“yedi uyurlar”** tavrınız için, özellikle bir de **kendinizden** soracaksınız.

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Fethullah Gülen’e bir mektup da benden

Namık Çınar 06.12.2013

Sayın Fethullah Gülen!

Bugünlerde size gazete köşelerinden mektup yazmak pek moda.

Dergâhınıza yüz sürerken, çatıştığınız muhatabınıza yaranmayı da sektirmeden, çıkar terazisinin kefelerini dengede tutacak şekilde pozisyon almaya kalkanlar mı istersiniz.

Daha dün kadar, **azgın bir azınlık** olarak nitelediği **Kemalistlere “devleti ele geçirdiler”** diye söverken, şimdi aynı şeyi sizin cemaat üyeleriniz bakımından meşru görüp, **“hizmet erlerinin devlet kademelerinde görev alması analarının ak sütü gibi helâldir”** diyenler mi ararsınız.

Size **“haklarınızı cansiperane savunmuş savaşçılardan biri olduğunu”** hatırlatıp, lâfı **“her şeyi tek sözünüzle bitirecek kudrette olduğunuza”** getirerek, yaltaklanmanın nadide örneklerini sergileyenler mi dersiniz.

Hattâ yargı dünyasının camiadan olduklarına dair söylentilerde gerçeklik payı var ise, **Silivri** davalarında verilmiş kimi haksız kararların sizin gibi adalet duygusu yüksek birinin bilgisi dışında tecelli etmiş olabileceğini

akıl edenleri mi sorarsınız.

Yok, yok!

Ama ne size, ne iktidar paylaşım kavgasına düştüğünüz **Erdoğan**'a, ne de bunların dışında kalan başka bir dinsel cemaate aidiyeti söz konusu olan benim gibilerin pek sesi soluğu çıkmayınca, bari ben de yazayım da tam olsun, dedim.

Zira Sayın **Gülen**, **Tevfik Fikret**'in dediği gibi

**"Benim dinim din-i hayattır
Bir örümcek götürür Hakka beni
Bir minik kuşla biriz tapmakta
Ben de Allah derim, İshak da."**

Lâkin dünyaya laik temelli bir demokrasi penceresinden bakmakla beraber, elbet de dinin sosyolojik boyutunu gözardı etmem.

Dinsel öbekleşmeleri, seküler dayanışmalar ve sosyalleşmeler ürettikleri oranda faydalı ve meşru bulurum.

Eğer din yeryüzü hayatını, tıpkı **Japon Keiretsu**'su gibi, ana kraliçe saydıkları o inanç sistemi etrafında örgütleyip bir karınca kolonisi işlevselliğiyle kuracaksa, tabii ki bir mutluluk kaynağı olabilir.

Ama uhrevi hayat bakımından tanrıya karşı yükümlülükler, insanların tek başlarına duyumsayacakları bireysel mahiyetteki sorumluluklardan sayılacağına göre, bu hususların toplumsalın merkezine konurulmasını da doğru bulmam.

Çünkü dinsel inancın toplumsalı ilgilendirmeyen tarafı, tüm kamusal alana herkesin ortak değerymiş gibi yerleştirilirse kavga çıkıyor.

Dinin bu hâlini, baskısıyla grup çıkarlarını gözetken bir sivil toplum kuruluşu gibi göremem.

Zira dinin vahye dayalı uhrevi statikliği, dünyevi ihtiyaçların giderilmesine ve değişimin dinamizmlerine ayak uyduramıyor.

Eğer bir de tadı kaçmış şekilde toplumsal yaşamın esas belirleyeni hâline gelmişse, kendi değişmez umdelerini dayatmak üzere, aynen bir otomobilin aktarma organı gibi, toplumsal yapının tekerleklerini döndüren siyaset sahasını da ele geçirmeye başlıyor.

Bütün Ortadoğu, yüzlerce yıldır din dayatmalarıyla çalkalanıp durmakta, ne ki gene de bir ders çıkartamamakta.

Bu yüzden buraların din eksenli kültürleri, barış ve demokrasi üretmiyor.

Başbakan'ın gözlerini iktidar hırsı bürüdüğünden, ne söylesek söyleyelim, boşuna!

Hatta **Kılıçdaroğlu** bile, **"bir Alevi başbakanınız olsa ne iyi olurdu"** diyerek, bu kervana katılmaya o da dünden razı.

Çünkü din, her derde deva bir fenomen olarak epeyi prim yapıyor.

Buna sebep olanlardan biri de sizsiniz.

Şu sıralar size büyük önem veriyorlar. O nedenle sorumluluğunuz bir hayli fazla.

Bana kalırsa onlara, Allah sevgisini içlerinde büyütmeyle yetinmelerini; maddi hayata dair sorunların çözümlerini ise, dinde değil uygarlığın vardığı çağdaş birikimlerde aramalarını öğütlemelisiniz.

Bu işlerin sonu yok!

Eli kulağında; birbirlerini kırmada pek mahir görünen **Araplar**'ı azimle takip ediyoruz.

Yoksa Allah muhafaza, siz de benim gibi düşünmüyor musunuz?

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Trakya'yı aşağılayıp Enver Paşa'yı yüceltmek

Namık Çınar 09.12.2013

Ekim 1912.

Balkan Savaşı daha doğru dürüst başlamamış; Bulgar, güç ve takatini henüz gösterebilmiş bile değildi.

Cephedeki tümenlerden birinin, saraya mensup bir kızla evlendirildiği için liyakatine bakılmaksızın kısa zamanda terfi eden 'saray paşası' komutanı, kolordu komutanına danışmak ve bilgi vermek gereği dahi duymadan, akli sıra elindeki eğitimsiz redif askeriyle Bulgar kuvvetlerine karşı bir gece harekâtına kalkışacaktı.

Fırtınalı karanlığın içinde istikametlerini şaşırان taburlar birbirleriyle rastlaşacaklar; kimse kimseyi tanımayıp düşman zannederek karşılıklı muharebeye tutuşacaklardı.

Trakya'nın iliklere işleyen soğuşunda, havayı giderek bir korku saracak, tüm eratın yüreğini kaçma endişesi kaplayacaktı.

Bütün birlikler, hepsi birden dağılmaya başladılar.

Baruta ateş düşmüş gibi, firar bir anda yaygınlaşvermişti.

Redif taburları korkunç kargaşalar içinde Kırklareli'ne doluşmaya başladılar.

Tatlı uykusundan uyanan kolordu komutanı, bozgunu önlemek için bağırdı çağırdı, hattâ yalvardı ise de, erat artık söz dinlemiyordu.

Paşanın yaverleri bile geri çekilme emri verildiğini sanarak, ne kadar evrak harita ve plân varsa, olduğu gibi bırakıp can havliyle karargâhı terk ettiler.

Hele bir tanesi, şaşkınlığından sadece komutanın kahve takımını götürmeyi akıl edebilmişti.

O yüzden paşanın, sonraki üç gününde teçhizat namına yanında yalnızca bu kahve takımı olacaktır.

Kırklareli İstasyonuna ulaşanlar, kaçmak için bir tren bulmuşlardı. Makinisti harekete zorladılar. Gar memuru 'durun, hat üzerinde bu tarafa doğru gelen bir başka tren var' dediyse de onu itekleyip geçtiler.

Henüz üç beş kilometre yol almışlardı ki, kafa kafaya çarpışan trenlerin sesi gecenin karanlığını yırtmış, cepheye gönderilen mühimmat bir yana, kaçakların cesetleri bir yana savrulmuştu. Artık ne geriye ne ileriye gidebilmek mümkündü."

Gırtlığına kadar siyasete bulanarak orduyu ne hâle getirdiğine örnek olsun diye özetlediğim bu bozgunun mimarı ittihatçı zihniyetin, bir çırpıda olup biten Balkan Savaşıyla Adriyatik'ten Çatalca'ya kadar uzanan koca bir coğrafyayı yitirmemize nasıl sebep olduğu, nedense doğru dürüst yazılmaz konuşulmaz ve sorgulanmaz.

O nedenle bu öyküleri düne kadar Trakya'nın ancak sağ kalan son yaşlıları anlatırlar,

"Ey gaziler yol göründü yine garip ser'ime
Dağlar taşlar uçan kuşlar ağlar benim hâlime"

diye de türkü yakıp ağlardı.

Çünkü Sırp, Yunan, Karadağ ve Bulgar ordularının vahşetine terk edilerek çekilen, çekilirken de kızı kızanı kadınıyla yüzbinlercesi katledilen, milyonlarcası göçe zorlanan, kindar olmadığı için bugün artık sızısını içine gömen bu toprakların mazlum halkı, Anadolu belleğinin çoğu zaman anımsamaktan kaçınacağı bir kadre uğramıştı.

Siyaset kurumu dahi öteden beri, huysuzluk yapanların sırtını "Gazi, Şanlı, Kahraman" diye sıvazlayıp kesenin ağzını sonuna kadar açarken; uysal koyun saydıkları iyi niyetli Trakya insanını ise küçümseyerek ve hafife alarak, en çok katma değer üreten kentlere sahip oldukları hâlde, onlara harcanan payı düşük tutmak suretiyle köhne kalmalarına yol açmışlardır.

Son olarak da Başbakan, birkaç gün önceki Trakya gezisinde, "kendisi iktidar olmasın da ne olursa olsun" diyenlere benzetmek uğruna koskocaman bir gaf yaptı.

Balkan Harbi'nde ülkeyi batıranlar sanki İttihatçılar değilmiş de kurtarıcı imişler gibi anlattı.

Osmanlı'nın yıkılış sürecini sırtında taşıyan Trakya ahalisini Bulgar sempatizanı gibi göstererek, İttihatçı Enver Paşa namına aşağılamaktan çekinmedi.

Kökü Balkan acılarına ve göçmenliğine dayanan bir Trakya çocuğu olarak, "buralara Enver gireceğine Bulgar girsin" yalanını, soyumun sopumun hatırasına yönelik bir saygısızlık olarak algılıyor, şiddetle kınıyorum.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erdoğan'a mı tapmak, Türkiye'yi mi düşünmek

Namik Çınar 13.12.2013

Bu muydu, on iki senenin sonunda varacağınız, özelemlerinizdeki Türkiye?

Böyle bir düzen için miydi, bin hevesle düşlerini kurduğunuz, on iki sene öncesinin hayalleri?

Benim değildi.

O yüzden çok üzgünüm.

Halkı temyiz kudretinden yoksun, hacir altında tutulması lâzım gelen kara kalabalıklar olarak gören, otokrat yapıdaki o vesayetçi düzen defolup gitsin; ama onu aratmayacak tıynette bir başkası gelsin de onun yerini alsın, diye mücadele vermedim ben!

Başlangıçtaki iyiymiş gibi görünen hâllerin dahi, ne kıymeti ne de hükmü var artık benim gözümde.

Her şey tamamen anlamsızlaştı; iş iyice çığırından çıktı çünkü.

Bu ülke demokratik olsun demiştik, tam tersi oldu.

Ordunun çağa yaraşır bir devlet kurumu olmasını önerdik, elden ayaktan düştü.

12 Eylül rejimi tasfiye olsun dedik, daha da güçlendi.

Zengin olacaksa kitleler olmalı dedik, AKP'nin yeni seçkinleri oldu.

Eski rejimin açgözlüleri manda kasa mersedeslere binerdi, şimdiki arsızların gözdesi daha çok su aygırı cipler oldu.

Ekmeği ve aş konuşmak bütününü önemini kaybetti. Bu tür sorunların makalesini yazmaya kalksan okuyanı çıkmayacak noktaya gelindi.

Çözüm süreci adı altındaki belirsizlikleri ve tarafların birbirlerine madik atmak için alttan alta kolladıkları samimiyetsizlikleri yüzlerine vuracak olsan, seni bekleyen bu sefer de hain damgasıydı.

En çağdaş seviyedeki temel hak ve özgürlük yoluyla ilkin herkes birey olmanın tadına varsın ve giderek eskinin yozluklarını teker teker atlatsın istedik; lâkin toplum, bunun yerine ırk din mezhep bazında gruplara ayrışmayı daha çekici buldu.

Birbirlerinin gözünü çıkaracak hırslarla,

Türkler daha çok Türk...

Kürtler daha çok Kürt...

Ermeniler daha çok Ermeni...

Arnavutlar daha çok Arnavut...

Boşnaklar daha çok Boşnak... olmaya yöneldiler.

Geçenlerde bir internet sitesinde, Lazların Gürcü ve Çerkeslerle kapışmalarına rast geldim; dikkatimi en çok çeken şey, kelimeleri Sürmene çakısı gibi savurmuş olduklarıydı.

Din ve mezhep anlamında ise, önce Sünni ve Aleviler, sonra da tarikatlar ve cemaatler olarak, nihayet bir güzel bölünüverdik.

Böylece artık herkes, yurt sathında kurulmuş devasa bir tiyatro sahnesinin tarih öncesi dekorunda, sığıştığı klânın yahut aşiretin totemi önünde dans eden ilkeller gibi, âdetâ kaçamayacağı bir kurgunun zavallı figüranı rolünde tepinip durmaktadır.

Dün TV’de gördüm ki, evi yanan bir zavallı, yetersiz itfaiye hizmetini telâfi ve takviye etmek üzere “Yasin-i Şerif” kitabının sayfalarını ateşe doğru tutarak sönmelerini umacağı akıldışı çaresizliklerle kalakalmıştır.

Bizi bu hâle getiren Başbakan Erdoğan’dır.

Yurttaşlık bilincinin öne çıktığı modern toplumlarda artık alt katman olarak buharlaşan din mezhep ya da milliyetler tipi gruplaşmaları, bizde sivrilten ve “iktidar erki”nin belirleyeni hâline getirerek siyasetin merkezine koyan, bütün bu olup bitenlerin yegâne sorumlusu olan Erdoğan’dır.

Başbakan’ın götürüleri, getirilerini haydi haydi aşmış durumdadır.

Ne zaman kürsüye çıksa, bize ırklarımızı klânlarımızı, dinî mezhep ve cemaatlerimizi anımsatmakta, teyelle tutturulmuş ayırmaya müsait ek yerlerimizi ha bire örseleyip durmaktadır.

Kendisiyle özdeşleştirdiği iktidarı zimmetine geçirmeyi becermiş, yitirmemek için yapamayacağı şeyin olmadığını da göstermiştir.

Kendi seçmeninin dışındakilere saygısızlaşması, ülkeyi sadece gerginleştirmeye yaramıştır.

“Erdoğan’ı yedirmeyiz” diyen AKP daha fazla gecikmeden gerçeği görmeli, onsuz kendilerinin dahi daha dinamik daha özgür ve yaratıcı olacaklarının bir an önce bilincine varmalıdırlar.

Zira sakınıp esirgenecek olan Erdoğan değil, Türkiye’dir.

cinarnamik@hotmail.com
twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yerinden yönetimlerle esneyemezsek bölünürüz

Namık Çınar 16.12.2013

Bu gidiş, toplumsal yaşamı huzurla sürdürmeye elverişli değil. Her şeylerin iyice gevrediğini, alıştınız da mı görmüyorsunuz?

Eğer esnemezsek çat diye kırılacağız.

Bölünüp parçalanacak, darmadağın olacağız.

Ölümcül depremini bekleyen İstanbul gibiyiz.

Farklı etnik, dinsel ve mezhepsel kimliklerin daha da güçlendiği bir coğrafyada, ya eskiden olduğu gibi resmî ideoloji zoruyla, ya da son otuz senede yaptığımız gibi birbirimizi öldürerek mi götüreceğiz bu yalanı?

Hâlbuki kolayı var bunun.

Zira kendisi için doğru bulduğu değerleri, ele geçirdiği tek merkezden başkalarına da dayatan monist bir kafanın ortak paydasında yaşayamayız artık gönül birliğiyle.

Mutlaka ama mutlaka, bize has bir “Yerinden Yönetim” usulü geliştirmeliyiz.

Hem birbirimizin hayat tarzlarını çekelemekten kurtuluruz, hem de bölünmemiz için ne sebep, ne tehlike kalır. Bölgeler arası rekabet artar. Herkes en önce kendi yağıyla kavrulmayı öğrenir. Hiç kimse kalkıp başkalarına fatura çıkaramayacağını anlar böylece.

Başka türlü çıkamayacağız yoksa işin içinden.

İster “yedi coğrafi bölge”yi ölçü alın, ister “Kalkınma Ajansları”ndan gidin, isterseniz başka bir yol bulun; ama ne yapıp edin, bulun!

Böyle gitmez çünkü!

Şarkılara türkülere bakın. Mutfaklara, düğünlere, derneklere... lehçelere, ağızlara... ektiklerine biçtiklerine, bitki örtülerine... neye gülüp neye ağladıklarına, neye sövdüklerine... hangi şeyler için ölüp, hangilerinden kaçtıklarına... rüzgarlarına, güneşlerine, boranlarına bakın.

Katı değil, geçirgen kılın.

İnsanların ırklarını ve inançlarını değil, toprağın sesini esas alın. Bırakın bireyler diledikleri yerlerde at koşturabilsinler. Ama nasıl at koşturulacağına, her bir yerin kendi kimyası karar versin.

Erzurum'un muhafazakârlığını Kırklareli de yaşamasın aynıyla. Konya'ya sufi bir ruh hâkimse, rakının dibini bulsun, istiyorsa Tekirdağlılar. Diyarbakır konuşsun Kürtçesini çatır çatır, ama Çanakkale okullarına geldi mi de, Matematiğin önüne geçemesin "Enbiyalar Tarihi".

Eğer edecekseniz de, ayrışmaya değil fırsatlara taksim edin ülkeyi.

Geniş ailenin yaşadığı devasa bir evin mekânlarını, oralarda yaşayan farklı görüşteki nesillerin rahat edeceği istemlerine göre dayayıp döşemelerine bir izin demektir bu, altı üstü.

Gelin, hepimizi sıkboğaz eden bu monoblok, yekpare gövdeden kurtulalım; hepimize iyi gelecek ademimerkeziyetçi bir yönetim inşa edelim.

Federalizm ya da özerklik gibi sözcükler korkutmasın gözümüzü. Olmazsa, başka kavramlar bulalım.

Netice olarak bunun bir siyasal örgütlenme biçiminden, idarî bir taksimattan başka bir şey olmadığını görelim de, şu yaşamı ne kendimize ne başkalarına artık zehir edelim.

Siyasal karar alma süreçlerinin mekanizmaları, sadece Ankara'yla değil, bölgelerde kurulacak alt meclislerle paylaşmayı da içerecek şekilde kurulsun ki, bundan sonra hiç kimse ya da herhangi bir grup çıkıp da tek başına devlet olamasın.

Dış ilişkiler, ulusal güvenlik, savunma, para, gümrükler ve adalet dışında, isteyen istediği hالتı yesin; karışmayalım.

Yeter ki, yasama ve yürütmenin şimdiki dayatmacı ve çoğunlukçu tekeli kırılsın, çoğulcu ve çok merkezli bir seçenekler dünyası onun yerini alsın; esas buna bakalım.

Eskiden devletin televizyonunu basıp darbe yapmak, bugünün sonsuz iletişimli ve çoksesli kamuoyu koşullarında nasıl artık mümkün değilse; siyasal temsil tekelinin kırıldığı çokmerkezli koşullarda da, şimdiki gibi ne cemaat kavgaları bir işe yarar, ne de bağrımızda Kanal İstanbul gibi yarıklar açmaya Erdoğan'ın cürmü yeter.

Kürtlerin köy isimleriyle duralayacağını sanmak da, dindarların bir gün iktidardan düşeceğini ummak da, birer gaflettir.

O yüzden, yerinden yönetim sorunlarını en çok dert edinenler, Batı'nın laikleri olmak gerekir.

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hükümeti mi tutmalı, Cemaat'i mi

Namık Çınar 23.12.2013

Hani unutamadığımız sahneler olur.

Yavrusunu elinden alan cezaevi aracının arkası sıra seğirtirken “**durun, o daha çocuk!**” diye haykıran annenin, her anımsamamda boğazımı bir yumruk gibi tıkayan o meşum çığılığı gitmez hiç aklımdan, bir; bir de dün tıpkı bir yanardağ gibi patlayan **Fethullah Gülen**’in beddualarını izlerken ülkem adına dehşete kapıldığım internetteki görüntüleri ile, öfkeyle gölgelenmiş yüzüne artık güneşin değmediği ve giderek sağduyusunu yitirmeye başlayan **Başbakan**’ın hırçın nidaları da eklenecek, sanırım şimdi buna.

Olup bitenlerin, ülkenin siyasal ve toplumsal yaşamını evrensel demokratik ilkelerle değil de, dinsel değerlerle biçimlendirmek isteyen iki güç odağının tekel kavgasından çıktığını görmemek için insanın kör olması lâzım.

Bu savaşı hangi taraf kazanır bilemem ama halkın kaybedeceği kesin!

Biraz daha gerilir, biraz daha kutuplaşır, biraz daha düşmanlaşır; sonra da fiilen çatışirlar!

İslâm ülkelerinde fakirleşmeler ve yıkımlar, din üzerinden gerçekleşmektedir.

Bütün Ortadoğu’da böyle olmadı mı? Din savaşlarıyla içten içe çürüyüp, kendi kendilerini yok etmediler mi?

Böyle giderse, bizim de başımıza gelecek olan budur.

Eğer olaylara **İktidar** ile **Cemaat** ekseninden bakarsanız, haklı ile haksızı fitratınıza göre tayin eder, siz de bu kavganın bir parçası olursunuz.

Meseleyi böyle koyan herkes, artık her şeyi kullanmaya da başlar.

Aynı vasıflar sanki her iki tarafta da yokmuş gibi, meselâ hükümetten yana olanlar, Cemaat’i “**şeffaflığı ve hesap verilirliği olmayan, belirsizliklerle yüklü bir dünya**” olarak görecektir, “**bir pîre bağlılıklarını, örtük ve denetimi olanaksız ilişkiler**” diye eleştireceklerdir.

Peki, bütün bu argümanlar, karşı taraf için de geçerli sayılmaz mı? İktidarı üleşme kavgasını bir kenara koyarsak, ikisi de aynı yolun yolcusu İslâmcılar değil mi bunlar?

Laik düzende çaresiz, biri sandıktan çıktı diye, çıkmayana nispetle meşru mu görülecektir?

Bizi din üzerinden yönetmek hırslısı iki grubun, gırtlak gırtlığa girdikleri ve ahlaki zayıflıklarını göstermekten de zerrece çekinmedikleri bu kavganın demokrasiyle ne ilgisi var?

Birbirlerine bunu yapabilenlerin, size neler yapabileceklerini düşünebiliyor musunuz?

Ön almak maksadıyla, idarenin rüşvet ve yolsuzluklarını kollayarak, devlet içindeki güçlerini harekete geçiren Cemaat’in bu yaptığı oyundur da; sandıktan başka hiçbir parametresine metelik vermeyen hükümetin demokrasiye yaptığı da bir oyun değil midir?

Devlet olmak, gücün sadece bir kişide toplandığı bir siyaset yetkisi olarak algıladığı içindir ki, iş iyice zıvanadan çıkmış; parlamento ve hattâ hükümet dahi sıradanlaştırılarak, Sayıştay ve diğer denetleme organları dumura uğratılmış; artık ne istişare, ne müzakere ve ne de murakabe kalmıştır.

Adli Kolluk Yönetmeliği, eğer bir kişinin iradesiyle hışımla, hem de yasalar hiçe sayılarak bir gecede değiştiriliyorsa, önderlik anlayışından bir türlü vazgeçemeyen bu toplum için, demokrasi ahlâkı asla gelişemeyecek demektir.

Oysa ne bir köprü, ne bir metro ne de bir başka maddi vaat, daha değerlidir demokrasiden.

O yüzden Başbakan'a da, Cemaat'e de aynı mesafede durarak, onların bizi götürmek istedikleri sonu hüsrana bir düzene karşı çıkmak, demokrat bir yurttaşlık görevi sayılmalıdır.

İyi ki oldu da fiilen gördük!

Demek ki neymiş, dincilerle de olmuyormuş!

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İktidar karşıtlığı mı Hitler üretir, yandaşlığı mı

Namık Çınar 27.12.2013

Yaşadığımız siyasal gelişmelerle **Weimar dönemi Almanya'sı** arasında bağ kuran **AKP** yanlısı entelektüeller, neden hâlâ **Erdoğan**'ın desteklenmesi gerektiğini, bir de bu çerçeveden ele alarak yazmaya başladılar, son günlerde.

Weimar'ın sonu **Hitler** ve **Nazizm** çünkü.

Demeye çalıştıkları; eksik gedik de olsa, sandıktan çıkmış siyasettir aslolan. Diğer ne varsa, vesayettir; darbe girişimidir.

O yüzden başka şeylere itibar edilmemeli, hükümetin yaptıkları kötü de olsa sineye çekilmelidir.

Gidişattaki rollerin **Almanya**'dakilerle bire bir aynıymış gibi gösterilmesi bir yana, **Türkiye'nin Hitler'i** olma olasılığı kimin siciline yazılacak ve kimden beklenecek bir kaygıdır acaba? Bu potansiyel ve belirtiler kimde var görünüyor, dersiniz?

Esasen bireysel olarak her vakit sempatiyle anacağım **Alper Görmüş**'ün, sadece sandıktan çıktı diye katlanmayı önerdiği siyaseti savunurken, **"yolsuzluk bir gerçek, ama niçin kullanıldığı da önemli"** diyen ve meselelere, **"Weimar Cumhuriyeti'nin görece liberal dönemdeki pislikleri, demokrasi fikrini nötralize etmek için kullanılınca ve insanlar da o mevcut demokrasiye sırt çevirince, otoriterleşmeler birbirini izledi ve sonunda kazanan Hitler oldu."**

Türkiye'deki yolsuzluk da bugün sadece seçilmiş AKP hükümetini değil, onun şahsında kusurlu demokrasiyi de nötralize etmek için kullanılıyor" şeklinde yaklaşan **Halil Berktaş**'ı ölçü aldığı görülüyor.

Osman Can da *Star*'daki yazısında, "**Weimar dönemi Almanya'sında yargı kurumu, hukuk devleti sloganları eşliğinde demokratik siyaseti adım adım boğmuş; toplumun demokratik iradesini, hukuk ve yargı üzerinden kayıt altına almıştır**" diyerek, **Hitler**'in önünü açan olgunun işte o vesayet olduğu serzenişinde bulunuyor.

Ne ki **Murat Belge**, bu sorunları "**Militarist Modernleşme**" adlı kitabında daha büyük bir fotoğraftan, çok daha farklı ve derinlikli bir analizle irdeliyor.

Özetle diyor ki, nasyonel tepkiyi yeşertip de **Nazizm**'i üreten şey, **I. Savaş**'ı kaybeden **Almanya**'yı, burnunu iyice sürtmek için ağır bir anlaşmaya zorlayan galiplerin, **II. Savaş**'ta bir daha aynısını yapmayacakları sert tutumlarıydı.

Bize nasıl **Sevr** dayatıldı ise, onlara da **Versailles** dayatılmıştı.

Hattâ **Fransa**, tazminatı aksattı diye **Almanya**'yı işgale bile kalkışmıştı.

Bunlar **Almanların** çareyi, **Nazizm** gibi akıldışılıklarda aramasını kolaylaştırmıştır.

İç dinamikler bakımından ise, **Weimar** kurulurken 1917'nin etkisi halâ büyüktü. **Kautskyler, Rosa Luxemburglar, Karl Liebknechtler** zamanıydı. **Lenin** ve **Troçkiler** dahi, **Avrupa**'nın komünist devrimini **Almanya**'dan bekliyorlardı.

Ne var ki **sol** hep bölünüktü ve halktaki yenilgi ruhunun öfkesini siyasete çevirerek büyüyen, yalnızca popülist **Nazizm** olmaktaydı.

Alman sağ, tıpkı ustalık safhasından itibaren **AKP**'nin de yaptığı gibi, demokrasiyi geliştirecek yerde, hızla otoriter bir tek adamlığa doğru yol almaya teşne karakterdeydi.

Aynı bizdeki gibi, hiçbir reform yapılmıyor; mağdurluk duygusu kanıtılan kitlelere, çözümleri tek başına belirleyen yarı tanrı bir önderin otoriter- totaliter meşruiyeti aşılanıyordu.

Bir ülkede "**Güçlü devlet/ toplumsal hiyerarşi/ bireye karşı topluluk değerleri**" liderin ağzında sakızsa, orada sadece demokrasinin yokluğundan değil, ayrıca hiçbir zaman olamayacağından da bahsetmek aydın dürüstlüğü bakımından bir zorunluluk değil midir?

Üstelik yetmezmiş gibi, bir de bunlar din sosuna batırılmışlarsa ve o dinin amacı da, vahyin gereği olarak toplumsal hayatı iğneden ipliğe kadar biçimlendirmekse!

Bu tür siyasal oluşumların demokrasiden alıp kullandıkları tek şey, sadece sandıktır.

Çünkü onunla seçilip gelebildiklerini görmüşler, bir tek o kerametın tadına varmışlardır.

O yüzdendir ki, demokrasiyi kendi örtülü amaçları uğruna kullananlara meşruiyet atfedip, nereye yöneldiği gün gibi aşikâr siyasetlerine katlanmayı önermek ne derece sağlıklıdır?

O yazarlar işin bu yanını görmezler mi?

Demokratik bağışıklık sistemimiz çökertilirken

Namık Çınar 30.12.2013

Öyle kolayından, üstünkörü bir geçiştirmeyle hâledilecek gibi gözüküyor bana bu mesele. Şu sandığı kastediyorum. Demokrasinin hiçbir olmazsa olmazına uymayacaksınız.

Ne ki “madem yetki aldım, katlanacaksınız” diyerek, havsalanın bile alamayacağı akla ziyan işler yapacaksınız.

Sonra da bunlar meşru olacak!

Bu kadar ucuz mu demokrasi, bu kadar çocuk oyuncağı mı?

Demokrasinin bütün özü sadece sandıklmış gibi göstermek, bir aldatmacadır.

Sandık halkın, devleti yönetecek siyasi görevlileri seçmekte kullandığı, dar anlamda ve teknik mahiyette bir politik alettir, netice olarak.

Keramet onda değil ki!

Keramet, halkın atalardan beri taşınagelen ama kendi deneyimlerini de kattıkları değerler toplamının, barışçı özgürlükçü eşitlikçi hâsılı insancıl parametrelerle yoğrulmuş bir toplum sözleşmesine evrilmesiyle; fakat bu da yetmez, ayrıca bireylerin de tek tek ruh ve bilinçlerine sinmesiyle elde edilen bir sihirselliktir.

Sandığın meşruiyeti, ancak demokrasi içinde kalındığı sürece vardır.

Çünkü meşruiyet sayacı hiç durmaz, tıpkı saat gibi sürekli işleyerek veri toplar, veri sunar.

Seçilenlerin güdeceği politikalar, derinlerinde neyin yattığını bilemeyeceğimiz iç âlemlerinin tezahürleriyle değil, önceden deklare ettikleri programları ve evrensel demokrasinin yazılı-yazısız kurallarıyla kayıtlanmış olarak ortaya çıkar ve ancak bu çerçevede hüküm ifade eder.

Hem sadece siz seçilmiyorsun ki, size muhalefet edenler de seçiliyor.

Rakamı tutturup “yürütme” oldunuz diye, dünya hemen sizin olmuyor. Onlar da kendilerini seçenlerin verdiği göreve uygun olarak, bir an önce alaşağı etmeye çalışacaklar sizi. İşleri bu.

Halkın yetki vermesi sandıkladır, ama geri alması her zaman bununla olmayabilir.

Nasıl olacağı da, o ülkenin kültürüne, siyasal ahlâkına, demokrasi deneyim ve birikimine, uygarlaşma istencinin kaviliğine vs. bağlıdır.

Yani çoğu şeyde olduğu gibi, bunu da hayat belirler.

Demokrasiden sapanlar, gene sandıkla gidebilecekleri gibi, halkın tepkisine bağlı olarak diğer demokratik tasfiye araçlarıyla da gönderilebilirler.

Yasama'nın gensorusu, Meclis aritmetiğinin değiştirilmesi yahut Sayıştay ya da bağımsız Yargı'nın denetimi ve hattâ halkın kararlılığı karşısında hükümetin istifası veya erken seçime zorlanması, bunlara birer örnektir.

Siyaset, sadece sandıktan çıkanların yaptığından ibaret bir eylem değildir.

En doğrudan şekliyle, tüm bireylerce tekil yahut gruplar hâlinde ve mutlaka siyasi parti olmak zorunluluğu da taşınmadan yapılan bir etkinliktir siyaset.

O yüzden muhalif unsurların hükümete karşı ortaya koydukları demokratik hak ve tepkileri, darbeci askerî vesayetin sivil uzantıları imiş gibi göstermek, ahlâklıca sayılmaz.

Egemenliğin asıl sahibi olan sivil toplum, tıpkı taşınmaz hukukundaki mal mülkiyeti sağlamlığında bir aynî hakkın tasarrufçusu gibidir.

Eğer vekâlet verdiklerini, ancak oyalanmadan ve daha fazla zarar görmeden en pratik ve kestirme yollardan azletme olanağına sahipse, bahsedilir demokrasiden.

İnsanlık yüzlerce yıl zorba hükümdarlardan çile çektiği içindir ki demokrasiyi icat etmiş ve onu, başa gelecek en küçük bir belirtide derhal savuşturacağı önlemlerle bezemiştir.

Varlık sebebi budur.

Aslolan budur.

Bu yoksa yahut sıkıntılıysa, demokrasi de yok demektir.

Yok devletin bekasıydı yok istiklâldi falan gibi gerekçelerle bile olsa, demokrasilerde vekil unsurun, asli unsurun önüne geçebileceği bir durum öngörülmemiştir.

Oysa şimdi, ne devlet bırakıldı ortada, ne yasama, ne bağımsız yargı, ne de denetçi organlar.

Yıkılar geçtiler, hepsinin üzerinden.

Hadi bunlar kalmadı; zor zamanlarda ortaya çıkan ve sağduyuyu temsil eden akıllı erdemli insanları da mı kalmadı bu ülkenin?

Daha ne kadar sürecektir, korkutmayı sindirmeyi pıstırmayı amaçlayan cazgırlıklar?

Bu kadar mı çaresiziz hepimiz, demokrasiye düşman bir tavra karşı koymakta?

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yetti be!

Namık Çınar 03.01.2014

Umudun döllediği 2002'nin konjonktüründe dünyaya gelen siyasal bir bebekten, demokrasimizi katleden bir güç tekercisi yarattık on iki sene zarfında.

Evdeki bulgurdan olmak yetmezmiş gibi, ne durdurabiliyoruz şimdi onu, ne önlem alabiliyoruz bir başka.

Korku ve kaygıyla izliyoruz, sıranın bize gelmesini bekler gibi adeta.

Ne ki bütün bunlara sebep olanın, dönüp dolaşıp bizi aynı yere getirenin, "**devlet**" dediğimiz kurumun tarih içinde aldığı mahiyet olduğunu göremiyoruz bir türlü.

Uygar Batı dünyasının ayırt edici yapıtaşlarından olan "**ekonomik artık**"ın nesillerden nesillere aktarılması, Hristiyan toplumlarda kolaylıkla mümkün iken; İslâm'da bunun "**devlete dönmesi ve onun tarafından yeniden dağıtılması**" esası, farklılıkları belirleyegelen bu meselenin püf noktasıdır.

Ekonomik hiyerarşide diğerinin tersi gibi işleyen bu oluş biçimi, İslâm âleminin esas olarak ticaret ve sanayi ile değil de, "**güç**" ile inşa edilmesine, "**güç**"ten beslenmesine, o "**güç**" yok olunca da aç kalmasına yol açıyordu.

O "**güç**" ki, hiç dingin olunamayan ve sürekli güvenlik gerektiren haydut ve terör ilişkilerine, küresel çekirgeler gibi oradan oraya sıçrayarak gezinen sıcak ve karapara hareketlerine, kaypak ve karanlık yol arkadaşlıklarına bağlı kültürlerin birbirlerine dolandığı hâllerde gövmekte; işi bitip ipliği pazara çıkarılınca da, kullanılıp bir kenara atılmaktan kurtulamamaktaydı.

O yüzden, Batı'nın senyörler, aristokratlar ve ardından da burjuvazi ile yaratmış olduğu tarihsel kapitalizmle; Doğu'nun despotlar, devşirme kapıkulları ve giderek kamudan beslenen rantiyelerle ürettiği o devletçi sömürü düzeni, hiçbir vakit aynı kapiya çıkmayacaktır.

Biraz palazlanmaya, rakip olma olasılığının kurdu biraz içlerini kemirmeye görsün, Osmanlı'da sultanların, kafasını uçurup malına el koymadığı kapıkulu paşası hemen hemen yok gibiydi.

Doğu'da vergi kaçırmak geleneksel bir alışkanlık olmasına rağmen bir yandan da hayırsever görünmek, çelişki gibi gelse de aslında değildi.

Çünkü hayır işleri ve imaret maksadıyla ihdas edilen "**vakıf**" gibi kurumlar, aynı zamanda harcamalar esnasında içinden kendilerinin de para çalabilecekleri bir çözüme yarıyordu.

Bu işlerin şimdilerde dahi nasıl yürüdüğünün değerlendirmesini, son günlerdeki gelişmeleri de anımsatarak, sizin ferasetinize bırakıyorum.

Netice olarak devlet, tüm zenginliklerin üleştirilmesinde tek yetkili olduğu için, onu kim ele geçirirse toplumu parmağında fırlıdak gibi oynatmaktadır.

Eğer devlette borusu öten kapıkuluysa orada “**askerî vesayet**”ten, hâkimler heyetiye “**yargısal vesayet**”ten, siyasi partinin polis teşkilâtını ve istihbarat örgütlerini arkasına alarak monarklaşmış lideriye “**sivil vesayet**”ten bahsolunacaktır.

Sonuçta bunlarla hiçbir yere varılamaz.

Kime değgin olursa olsun, devletin bu çirkin özü değiştirilmeden ne demokrat olunur, ne de zengin.

Oysa günümüzün genel eğilimi, yeryüzünün neredeyse her yerinde demokrasiye doğru olup, her geçen gün geliştirilmesi sözkonusuyken; bizdeki bu tersine savruluş utanç vericidir.

Hatta şu klasikleşmiş “**kuvvetler ayrılığı**” söylemi bile karın doyurmaktan çıkmıştır artık.

Çağın iletişim devrimi, “**temsili demokrasi**”yi demode kılmakta; sivil toplum her şeyin önüne geçmeye başlamaktadır.

Siyasal yöneticilerin dört sene gibi kısa sürelerle seçilip görevlendirilmeleri dahi, artık onlardan beklenenin devletin kadim hastalıklarından olan “**hamilik ve vasilik**” gibi hükümdarca işgüzarlıklar olmadığıdır.

Toplumun uzun vadeli ve köklü yapısal örüntüleri, yaşamın kendiliğinden üreteceği ve demokrasi içinde biçimlendireceği olgular olarak düşünülmeli; parlamento bile artık **emredici** olmaktan çok **düzenleyici** mahiyette yasalar yapmalıdır.

İyi de, biz nerdeyiz o kafa nerde!

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Demokrasiden başka çare yok ki!

Namık Çınar 06.01.2014

Klâsik Marksizm, evrensel çelişkinin ve bunun neticesi olarak da küresel çatışmanın **emek ile sermaye** arasında olacağını söylerdi.

Muhafazakâr Kapitalizmin sosyolojisini yapan **Huntington** ise, asıl fay hattının **Hristiyanlık** ile **İslâmiyet** ilişkisinden doğduğunu, o nedenle çatışmanın da bu **medeniyetler arasında** olacağını ileri sürmüştü.

Neo-Marksist **Wallerstein** de küresel toplum yapılarını **merkezdekiler** ile **çevredekiler** olarak tarif etmiş, çelişki ve çatışmaların bunlar arasında geçeceğini dile getirmişti.

Bu savların, zaman zaman onları daha fazla öne çıkaran kendi konjonktürleri olmuştur ve o çerçevede hepsinde bir doğruluk payı vardır.

Ama sanırım bugün itibarıyla artık bunları, kavramsal olarak hepsini içine alan ve daha iyi özetleyen **demokratik olmak ya da olmamak** gibi bir şemsiyenin altında toplamak, galiba en iyisi.

Bunun iki yararı var.

Birincisi, demokrasinin **özgürlük**, **eşitlik** ve **adalet** demek olduğunu herhâlde artık bilmeyen kalmamıştır.

Tarih boyunca insanlara acılar çektirmiş kadim bir zorba olan **devletin** yılan dişlerini sökerek, toplumun **hizmetine** koşanın o olduğunu da.

İkincisi de, bugünlerdeki gibi önce işlerin sonra da giderek kafaların karıştığı hâllerde, halk için, yönetici diye seçtiklerinin doğru yolda olup olmadıklarını ölçmeye yarayan gerçek kriterin, gene demokrasiden başkasının olmadığıdır.

O yüzden demokratik olmamak, bugün artık dünyanın en öncelikli itibarsızlık ölçütüdür.

Çünkü demokrasi, hem güven kaynağı, hem de her tarafa ışılan günlük güneşlikli bir hukuk rejimidir.

Ne ki, birtakım dümenler çeviren siyasal yöneticiler, bu durumdan zerre kadar hazzetmezler.

Onun için de, tıpkı siste pustaki gibi göz gözü görmesin, ortalık zifirî karanlık olsun isterler.

Yaptıklarını gizleyerek, gün yüzüne çıkmış olanları da saptırarak, toplumu kandırmaya çalışırlar.

Artık onlar için hiçbir erdemin, değer yargısının ve inanç sisteminin bağlayıcılığı ve önemi kalmamıştır.

Her şeye bir yalan uydurmaya, her türlü iftirayı atmaya ve iktidarda kalmak uğruna ne vicdansızlık varsa işlemeye hazır ve nazırdırlar.

Bunu yapabilmek için başvuracakları araçlar, kaçınılmaz bir şekilde özgürlükleri kısıtlayıp yasaklar getirmek, hukuku askıya almak hatta çiğnemek, polisiye tedbirlerle sertleşerek karşı çıkanları yıldırmaktır.

Eğer eylemlerinin denetlenmesini istemiyor ve bunun için tehditler dahi savuruyorlarsa, bilesiniz ki bu onların korktukları çirkin ilişkilerinin tüten dumanıdır.

Bu kadarla kalmaz; ayrıca ülkeyi, çağdaşlaşmanın kuvvözü işlevi gören demokrasiler safından koparmaya ahdetmiş gibi de davranırlar.

Yurt sathında bunu görmeyen ve anlamayan bir Allah'ın kulu bile yoktur, ama duyduğu ve bildiği hâlde söylemeyen çoktur.

Eğer ortak tasa kalmamış herkesler birbirinin altını oymaya girişmişlerse; eğer toplumsal kesimler sadece kendi grup çıkarlarını gözettikleri bir ayrışma noktasına gelmişlerse; durumun genel sonuçlarını tartarak değil, her olay karşısında kendi durdukları yerin koordinatlarına bakarak hükümetten koparacakları tavize göre vaziyet almaya başlayacaklar demektir.

Örneğin Gezi'den beri Kürtlerin yaptığı budur. Onlar için Türkiye değil, kendi etnik çıkarları mühimdir.

Örneğin medya patronlarının ve kimi paragöz gazetecilerin, dinsel cemaatlerin, malı götürmekten başka şey düşünmeyen iş âleminin, hatta Silivri davalarını bile demokrasinin bir gereği olarak değil, sadece fırsat çıktığı için tersine çevirmeye kalkan baroların ve TSK'nın dahi yaptığı budur.

İktidarda kalmak uğruna yapmayacağı şey olmayan hükümet ne isterseniz verir; verir ama halkın ihtiyacı olan demokrasiyi de katleder.

Demokrasiden ırak bu mahzun ülke, haydut devletler safına yakışmayacağı gibi; yazık ki bugünlerin bedelini de mutlaka ödeyecektir.

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kaz adımı yerine...

Namık Çınar 10.01.2014

Naklen verilen bir Ortadoğu savaşını arkamıza yaslanıp televizyondan izler gibi, emsali görülmemiş bir devlet faşizminin inşasını izliyoruz hep birlikte şimdi de.

Kendi yanlışlarından, kendi çıkmazlarından, üstüne üstlük bir de bizim çaresizliklerimizden beslenerek, gittikçe azmanlaşıyor gözlerimizin önünde.

Varlığına yönelmesine izin vermediği en meşru bir soruyu bile tehdit olarak algılayıp derhâl saldırganlaşıyor, kalkanlarını kalınlaştırıyor, zayıflayacak yerde daha da kavileşiyor.

Anlayacağınız, başımız belâda!

Kimse kusura bakmasın, halk dalkavukluğu yapacak hâlim yok; buranın demokrasi isteyen bir iç dinamiği de var görünmüyor pek.

Yoksa böyle mi olurdu?

At oynatılabilir miydi bu kadar pervasızca?

Adam gibi bir yer olsa; bu yaşadıklarımızın onda biriyle o yer yerinden oynardı da, on defa hükümet düşerdi şimdiye kadar.

Korkarım bu ülkede demokrasi diye bir derdi yok, çok kimsenin.

Ne yani, toplumun yarısı **AKP**'li de, diğer yarısı çok mu demokrat?

Niçin peki, birbirleriyle kavgaya tutuşmuş dinciler, tarikatçılar, Kemalistler, Türkçü ve Kürtçü milliyetçiler, sıra AB'ye geldi mi hep bir ağızdan ona karşılar?

Neden?

Çünkü orada demokrasi var da ondan.

Çünkü buradaki herkesin ortak kültürü, demokrasisizlikle yoğrulmuş da ondan.

Ancak öyle olursa rahat edebiliyorlar. Öteki türlü, bildiğin ayak bağı hepsi için.

Birbirlerine alternatif olmaya çalışmaları, farklı bir dünya düşlemelerinden değil, kendi grup çıkarlarını gütmelerinden geliyor.

O yüzden, kim gelirse gelsin sistemi değiştirmeyip, sadece huninin ağzıyla oynayarak, kendi yutağına çenesine ya da gagasına göre biçim verdiği içindir ki, neticede hiçbir şey fark etmiyor.

Ama hakkını teslim etmek lazım; bu seferki bayağı dişli çıktı. Vantuzlarıyla yapıştığı iktidarı öyle kolay kolay bırakacağa da benzemiyor.

AKP, şu birkaç gündür alt üst ediyor ya hukuk sistemini; demokrasi diye hiç öyle bir derdi falan yok, ne onun, ne öbürlerinin.

Hep beraber "**Saraydan Kız Kaçırma**"yı sahneye koyacaklar; şimdi ona çalışıyorlar, onun rol kavgasını yapıyorlar.

Onlar hırsızlarını ve henüz su yüzüne çıkmamış karanlık işlerini, ulusalcılar fırsat bilip generallerini, Kürtler de **PKK**'lılarını kaçıracaklar. Bütün dertleri bu!

Ama hiçbirisi de çıkıp demiyor ki, "**yahu arkadaş, bu memleketin darbe plânları ve seminerleri, yarım yüzyıllık darbe süreçlerine yayılarak yapılmış ve hâlen yürürlükteki yasal mevzuata da uygunken; onlara dokunmadan, onları yok etmeden, hiç bu işler çözülr mü?**"

Hiçbiri de çıkıp demiyor ki, ey **Silivri**'nin savcılar yargıçları!.. **27 Mayıs**'tan beri, ama asıl **12 Eylül** faşizm anayasasının **MGK**'sı tarafından geliştirilerek günümüze kadar güncellenerek taşınagelmiş bulunan "**Milli Güvenlik Siyaset Belgesi**"ni ve ondaki "**devlete yönelik tehditler**"i esas alarak hazırlanmış "**Askerî Milli Strateji Plânı**"nı istediniz mi **MGK** sekreteryasından?

Onlar verdiler ve siz de okudunuz mu?

Çünkü **MGK**'nın **Meclis**'ten bile sakınarak orduya verdiği "**gizli görev ve emirler**"den dolayı yargılıyorsunuz, sanık sandalyesinde o oturanları.

Neyse... ben olup bitenleri küçümsemiyorum. Buranın hep birlikte oynanan devasa bir "**yanlışlıklar komedyası**" sahnesi olduğunu göstermeye çalışıyorum sadece.

Ne hâliniz varsa görün, demek de mümkün çünkü.

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hangi tarafın haklı olduğu çok mu önemli

Namık Çınar 13.01.2014

Lahmacun, ilk benim çocukluğumda gelmişti **İstanbul**'a.

O da öyle hemen dükkânlarda değil; taşradan kopup kente dolan yabancıların, içeri alınmalarını ve alışmalarını sağlayan **Topkapı** yahut **Sirkeci** gibi şefkat görecekleri zula yerlerde, beyaza boyalı ahşaptan sandıklarını

kaptıkları gibi fırlayan ve vücut ağırlıklarını dengelemek için diğer yanlarına abartıyla kaykılarak taşıyan bitirim işportacıların, önce bağıra çağıra satmalarıyla görücüye çıkmıştı.

Güneydoğu'nun kebaplarını, Batılılardan 25-30 sene önce öğrenecektik biz de.

Ve sadece bayramdan bayrama evlerde yenir sandığımız, baklavayı da öyle.

Şimdi **Beyoğlu**'nun kanalları kurumuş **Venedik** gibi sokaklarının fal bakılan kahvelerinde, gençliğimde **Tatvan**'da, **Van**'da, **Erciş**'te gördüğüm ufarak yer tabureleri artık gözde ise, bu durum **İstanbul**'un belki halklaştığını gösterir, ama gustolulaştığını göstermez.

O devasa **Selimiye Kışlası**'nın 11 yaşındaki çocuk askeriye, kasvetli duvarları dışına izinle çıkabildiğim pazar sabahlarının **Beyoğlu**'sunu, kilise ayinlerinden boşalıp **Atlas**'ın, **Saray**'ın, **Emek** yahut **Yeni Melek**'in on çeyrekteki "**çocuk matinelere**"ne dolmuş ekalliyet çocuklarının, "**üniformanın şerefini düşürüp de düşmanları sevindirmemek için**" cıvıltılarına katılamayan beni, yanlarındaki yaşlı bir adama çeviren çocuk sevinçleriyle, tıpkı **Paris**'in, **Viyana** yahut **Budapeşte**'nin bir pazar sabahındaki atmosferinden farklı kılmazlardı, 1960 **İstanbul**'unda.

Doğululaşmak mıydı çözüm?

Batı kültürünü kovup yerine Doğu kültürünün konması, Doğu'nun felahı mı demekti?

Doğulu değerler, eninde sonunda baskın gelecek olan dinsel değerlere kapı aralamak işi değil midir?

Tarihin hangi safhasında Doğu'ya yönelmiş de başarmış Doğulu bir toplum vardır, gösterir misiniz?

Kim Batı'ya yürümüş, sinerjisi artmamış; kim yüzünü Doğu'ya dönmüş, sönmemiştir ki?

Ben değilim söyleyen; tarih yazıyor böyle bunu.

Doğu'nun tarihi, kendinden kaçma tarihi değil midir; kendimize olsun gerçeği söylemekten kaçınmayacaksa eğer?

Kavimler ve nesiller boyu dalgalar hâlinde süren bu bin yıllık küresel demografik akışın sebeplerine inmedikçe; birbirlerini Batı'ya doğru iten o atılımların altında yatanı görmedikçe; Doğu'dan Batı'ya olan devinimin neden umur aramak şeklinde geliştiğini, buna karşılık Batı'dan Doğu'ya doğru olanın niçin istilâyı uzaktan durdurmayı ve kaynağında sömürmeyi hedeflediğini kavramadıkça, bu coğrafyaların halkları ve onların kültürleri, dinleri, siyasal kavgaları anlaşılabilir mi?

Evet doğru!

Sözde Batıcı "**ancien regime**"in paslanmaz galvanizdenmiş gibi özenli depolarından, daha düne kadar koskoca ülkenin sadece bir avuç seçkinine akıyordu, su.

Ama sonra bahtsızların temsilcileri geldiler, gürül gürül dere tepeyi külliye ihya ederek, karakalabalıklara da su verdiler.

Lâkin Batı'nın beş yüz senelik "**aydınlanma**"sına tekabül eden "**dinlenme havuzları**" olmadan, fitne fücür cüruf akıyor şimdi bütün o musluklardan.

Doğu'ya, ancak Batı'nın aşısıyla dirlik götürebilirsin çünkü, mümkünü yok başka!

Ne ki, o sabah matinerindeki Ermeni çocukların elleri kalem tutan oğulları bile, “**İslâmcı Doğuculuğun girdabı**”na kendilerini kaptırmış, ironik bir şekilde onlar dahi dinin bin yıllık meseleleriyle boğuşur olmuşlar bugün.

Esasen İslâmi problemlere dair bir özü konuşan da yok, doğrusunu isterseniz.

Bu kadar delirmişlikte, doktriner bir şeyin, gördünüz mü hiç tartışıldığını?

Eğer bu ülkede, içine edilen konuların üstüne tüy dikilecek olsaydı, **Türkiye** uzaydan devasa bir tavuk çiftliği gibi görünürdü, korkarım.

Ve unutmayınız ki, patatesin fiyatı aldı başını gidiyor. Bunun dışındakiler ise, 1838’den beridir bildik sorunlar değil mi hep?

Velhasıl bu post kavgası ahvalinde, Batı kültürünün bir türevi olan demokrasiyi ummak ne derece gerçekçidir, asıl buna gelmek gerek şimdi.

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Demokrasi çağını da ıskalarsak

Namık Çınar 17.01.2014

Siz bakmayın **Türkiye**’nin bir asırdır Cumhuriyetmiş gibi davrandığına.

Monarşizmi hiçbir zaman terk etmedi o.

Laisizmi de oldum bittim problemleri değil miydi zaten?

Nasıl olmasın ki?

Laiklik, Batı’nın reformasyon çağında Katolikliğin içinden onu çatlatarak çıkan Protestanlığın maddi hayata dair bir yansıması idi; bunun aynısını tepeden inşa etmeye kalkan **Türkiye**’nin kendi geleneksel Sünnî İslâm anlayışının kurulu düzene bir itirazı yok iken, din ve sekülerlik nasıl devam etsinlerdi kardeş kardeş yollarına?

Kaldı ki, “**maddi hayatı idea değil, ideayı maddi hayat belirler**” düsturunca; onlar Protestan oldukları için aşama kaydetmemişler, aşama kaydettikleri için Protestan olmuşlardı esasında.

O yüzden demokrasi de, nerede yığılıp kalacağı her vakit müphem, avare bir kavramdır bizim buralarda.

Oysa gelişmiş ülkelerdeki günümüz demokrasilerinin, tıpkı yeryüzünü kaplayan mümbit bir kar tabakası için önce toprağı soğutmak ve karın tutmasını sağlamak üzere, feda edilmiş nice nesillerin eriyen kar taneleri gibi bedelleri üzerinde yükselerek kurulduğunu hiç unutmamak gerekir.

Küresel kapitalizmin ve onun bir türevi olan demokrasinin son yedi yüzyıllık öyküsü, çevredekiler, merkezdekiler ve bu iki konum arasında gidip gelmeler tarzında şekillenirken, dünya toplumları bu süreçleri

belirli hegemonyaların oyun kuruculuğunda yaşadılar.

Hepsi de Avrupa menşeli olan bu hegemonyalar, kendi devirlerinin işlevini tamamlayıp krizi bir sonrakilere devrederken; bedelini her seferinde daha ziyade en çevredekilerin ödeyeceği küresel yırtıcılıklar üretip ancak öyle çekip giderlerdi.

Nitekim **Osmanlı**'yla teke tek kalan **Venedik**'le **Cenova**'nın Doğu Akdeniz'den çekilmek zorunda kalması, kuzeyin Protestan dünyasının yüzüne gülüp güney Avrupa Katolizm'ine bedel ödetecek bir gelişmeydi.

Habsburg tacı'nın ilkin **Kutsal Roma Cermen, İspanya**, ardından **Avusturya** ve nerdeyse yüzlerce yıl her yerde elden ele gezinmesi; ama asıl **Hollanda**'nın ve giderek **Büyük Britanya**'nın sırasıyla küresel hegemonyalar kurmaları; lâkin **antik Roma**'dan beri denenip duran ve bir türlü kurulamayan **Avrupa Birliği**'nin en son **Napolyon**, ardından **Prusya** ve son olarak **Hitler** faşizmiyle de kotarılamaması, yedi yüzyıllık "**olmaz**"larından damıtarak süzeceği derslerle yaratacağı bir demokrasiye kavuşmasına yol açacaktır, gidişatı sonunda bu yaşlı kıtanın.

Şimdi de 20. yy'ın son küresel hegemoniği Amerikan düzeninin çöküşü ve herkesin satranç tahtasındaki duruşuna göre bunun sonuçları, yaşanmıyor mu yeryüzünde?

İşte bu sonuncu küresel yıkımın ve yeniden yapılanmanın ayırt edici belirleyeni de demokrasi olacaktır, her şey oturduğunda yerli yerine.

Dünya, demokrasiyle yönetilenler ve yönetilmeyenler olarak iki kategoriye ayrılacaklardır.

Her hegemonya bitişinde yaya kalanlar, nasıl yitirdilerse birkaç yüzyıllarını; bunda da değişmeyecektir o alinyazıları.

Demokrasi namına nal toplayanlar, itilecekler kakılacaklar, uluslar arası iş bölümünde sömürünün en beterine muhatap olacaklardır.

Siz istediğiniz kadar gerekçeler uydura durun, sıkboğaz rejiminizin meşruiyeti için.

Siz istediğiniz kadar sözüm ona özgürlüklerden yola çıkıp, sonunda her muktedirin yaptığı gibi "**ancak dayaktan anlar bu köftehorlar**" noktasına gelerek, basın bize sopayı.

Siz istediğiniz kadar gururlanın, **Lahor**'un **Pencap**'ın izbe sokaklarından güç almalarla...

Kahire'nin, **Halep**'in, **Şam**'ın kırık dökük acılarından sinekten yağ çıkarmalarla...

Kelin merhemi olsa kendi kafasına sürecektir olduğu İslâm âleminin kadersizliklerinden keçiboynuzunun balı kadarlık avantajları koparmalarla...

Bunların hepsi boşuna maceralardır eninde sonunda.

Ceremesi de birkaç neslin ziyan edilmesidir ki, mezarlıklar onlarla doludur hep, şu ülkeyi bildim bileli.

Uygulamalı despotizm dersleri

Namik Çınar 20.01.2014

Hep kötü olacak değil ya, iyi tarafları da var yaşadıklarımızın.

Okumaktan oldum olası hazzetmeyen bir toplum olduğumuza aldırmayın sakın; çünkü Başbakan, kitapların yazdığı çoğu şeyi yaptıklarıyla da öğretebiliyor bize, gözümüze soka soka.

Tarihin önemli bir safhasına tekabül eden monarkın "**devlet**" demek olduğunu; bunu terk etmemesi gereken toplumlar bakımından, parlamentosuyla ve hükümet etme organlarıyla, ordusu polisi savcısı ve yargıçlarıyla "**mutlak özne**" olan kendisine çalıştığını, soyut kitabî lâflarla değil arasan bulunmaz fiillerle koyuyor ortaya.

Ordular, onun düşmanları için vardır, bu yüzden.

Polis, onun güvenliği için...

Savcılar, onun varlığına yönelik tehditleri bertaraf edecek iddianameleri düzenlemek; hâkimler de yargılayıp böylelerini içeri atmak için...

Meclis, ihtiyaç duyduğu yasaları yapmak için...

Bakanlar kurulu, onun her söylediğini gerçekleştirecek şekilde ağzının içine bakmak için...

Haber alma teşkilâtı, adeta onun bilinçaltını temsil eder gibi, çoğu zaman legalitenin dışına çıkabilmek için...

Hazine, dağıtacağı arpalıklara kaynaklık etmek için...

Yandaş medya, utanmada sınır tanımadan, cenaze evlerini dahi düğün evi gibi göstermek için...

Her seviyenin biatçısı, tapılacak totemi kesintisiz parlak tutmak için...

Ve tabii ki din, bir tabu alanı olarak çatlak sesleri susturarak, toplumu istenen doğrultuda homojenize etmek için...

Budur var olmalarının sebebi hikmeti, hepsinin.

Eğer zenginleşme, vakti zamanında tarımsal alandan başlayıp aşağıdan yukarıya doğru aşama aşama örgütlenen ve tüm ülkeyi kapsayan pazara dönük bir sınai üretim faaliyetiyle değil de, kolonyal sömürü hareketlerine bel bağlanarak yukarıdan aşağıya doğru yapılmaktaysa, oranın yapısal hiçbir şeyi "**kendiliğinden**" olmadığı gibi, siyaseti de "**tepeden inme**"ci'dir.

Ve yine, bir ülkede "**artı değer**" orantısız bir şekilde sadece merkez bölgelerin bir avuç ayrıcalıklısının ihtiyaçlarını karşılamaya gidiyorsa, nicelik olarak istediği kadar asma köprüleri, denizin altında da tünelleri olsun, orası nitelik bakımından dünyanın periferik toplumlarından olmaya mahkûmdur.

Nitekim, dış sermayenin olağanüstü teveccühü bile, yatırım saikiyle değil, artı değerden ancak başka yerlerin öneremeyeceği ölçüde paylar teklif etmek suretiyle sağlanabilmektedir.

Borsa'nın üçte ikisinin günöbirlik küresel fonlara, kalan üçte birinin de bir avuç yerli rantiyeye ait olması boşuna değildir.

Bugün **AB'**ye alınma cazibesini dahi **Türkiye'**nin genç nüfusuna dayandırmak, parametresi sermaye olmak değil, sömürölecek genç ve zinde bir işgücü potansiyelinin varlığına işaret etmek içindir.

Oysa hiçbir gelişmiş ölkö, uluslararası ilişkilerini emek sömürüsü çekiciliğı üzerine kurmamıştır. Bunu yapan toplumlar, ancak karın tokluğına bir hayat için, vücudunu satmaktan başka çaresi kalmamış seks işçilerine benzerler.

Ne ki toplumun, arsızlığı henüz telâfi edilememiş yeni zengin sınıfı, kaynakların kontrolünü elinde tutmayı sürdürebilmek için, çağın modern politik araçlarıyla boşu boşuna oyalanmak yerine, mutlakçı bir otoriteyi daha yarayışlı buluyorsa ve bunun hiç de yabana atılmayacak dine dayalı toplumsal bir desteğı de varsa, o olanağı kullanacak ve son derece gerici olmasına rağmen tarihsel yatkınlığı nedeniyle kolayca nüksedebilen bu katı monarşizmi desteklemekten geri durmayacaktır.

Bu merkezietçi devletin hükümdarlığına bir de hazır heveslisi varsa, artık sadece bütün bunları mümbit kılacak besin değeri yüksek potasyumlu malzemeye ihtiyaç kalmıştır ki, o da öfkedir.

Akılın ve bilimin yerini alan öfke, bu coğrafyayı hızla monarklaştırır, dincileştirir, düşmanlaştırır, yalnızlaştırır ve sömürgeleştirir.

O yüzden **Türkiye'**nin çekmekte olduğı sancılar, demokrasi arayışının değil, çağdışılık üreten bir enfeksiyonun sonucudur.

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Paralel paralel paralelli, Taralel taralel taralelli

Namık Çınar 24.01.2014

Hükümet- Cemaat kavgasının altında yatanı, **Vatikan'**ın İslâmiyet'i yeni dünya düzenine ehlileştirerek katabilmek için **Gülen hareketi** üzerinden çeki düzen vermeye kalkması olarak görenler var.

O yüzden Cemaat'in İslâmiyet anlayışına, bugünkü modern dünyayı yaratmasına benzeyecek şekilde din mühendisliği yoluyla Hristiyanlığa öykünmek olduğı suçlamasını getirenlerin sayısı da az değil doğrusu.

Uzlaşmaları tamamlanmış **Yeni Ahit'**le **Eski Ahit'**in yanına, üçüncü bir **İbrahimî din** olan **İslâmiyet'**in de katılarak bütönlüğün ve uyumun sağlanması, küresel barış adına mümkün müdür dersiniz?

Çoğı zaman haklı sebeplerle yeryüzüne karşı öfkesi burnunda bir İslâmlığın, dünyadan soyutlandıkça gidebileceğı yerin, **Usame Bin Ladin'**inki gibi seçeneklerden öteye olmadığı da bir gerçek çünkü.

Hattâ İslâm toplumlarının en gelişmiş diye övündüğümüz ölkemizin bu vasfının dahi, Batılı değerlerden en fazla yararlanmış olmaktan geldiğini görmeyecek miyiz?

Bu nedenle bireysel olarak ne düşünürsek düşünelim, reddedemeyeceğimiz bir toplumsal gerçeklik olarak mademki din vardır, o hâlde en yapıcı nasıl olur diye kafa yormak, kaçınamayacağımız bir konu olsa gerektir.

Dinin, yeryüzü yaşamının vardığı çağdaş düzeye ayak uydurarak bizim buraların toplumsal gelişmesine de engel olmayacağı bir yöntem; eski başarısız laiklik anlayışına saplanıp kalmadan, aranıp bulunmalıdır mutlaka.

Eğer İslâmiyet'in, toplumsal maddi hayata müdahalesinden dolayı çekilen sıkıntıları giderecek tarzda, dileyen bireylerin ruhani ihtiyaçlarıyla yetinerek hepimizin içinde yer aldığı somut sosyal hayatı şekillendirmekten artık vazgeçeceği yeni bir din anlayışı olacaksa, neden desteklenmesin ki?

Zira içinde bulunduğumuz konjonktürde artık cami hutbeleriyle yetinmeyip, TV'lerden tutun da siyaset arenalarına kadar hemen her yerde **Kur'an** ayetlerini referans almak suretiyle sosyal ve siyasal sorunlara çözümler önermek, sadece hepimize karşı oldubittiye getirerek yapılmış pervasızca saygısızlıklar değil, aynı zamanda temel hak ve özgürlüklerimizin de ihlâlidir.

Fakat bir yandan da problemi, "**insana yatırım yapmak suretiyle devleti dinsel olarak aşağıdan yukarıya dönüştürme projesi olan Gülen hareketi ile, popüler politikaya yatırım yapmak suretiyle benzer bir dinsel amaç için devleti yukarıdan aşağıya dönüştürme projesi olan AKP'nin**" bu zıt karakterlerinin çatışması olarak değerlendirenler var.

Öyleyse bu bir hedef farkı mıdır, daha başka bir şey midir; yoksa sadece bir çıkar çatışması mıdır?

Takdir edersiniz ki, biz bu daracık köşede bahsettiğimiz hususların kırıntılarını ve belki kimi sorularını dile getirebiliriz, en fazla.

Birazcık da şu birkaç cümlelik pasajı...

Kapitalizmin ortaya çıkmaya başladığı 16. yy'dan itibaren Avrupa'nın tüccar sınıfı, çoğunlukla "**Protestan**"dı.

Bu sürecin ilk iki yüzyılında, Avrupa'nın en önemli ideolojik çatışması, **Katoliklikle Protestanlık** üzerineydi.

Bu çatışmada tarımsal bölgelerin aynı zamanda karşı-reformasyonun zafer kazandığı Katolik bölgeler olması ve sanayileşen ülkelerin ise Protestan kalması tesadüfî değildi.

Protestanlık, bir dizi tarihsel gelişme sonunda, güçlü ulusal devletlerin çatısı altında, kapitalizmin genişlemesini benimseyen güçlerle ve bu güçlerin egemen olduğu ülkelerle özdeşleşir hâle gelmişti.

Katolik Kilisesi ise, himayeci bir zenginliğin kaynağı olarak toprağa bağlı tutucu rantiyelerin ideolojisini temsil ediyordu.

Mağdurlukları bitmiş, mağrurlukları başlamış ve üstelik hırçın, gaddar, pervasız pişkinlik safhalarına da gelinmiş bizdeki bu ilişkilerde, kim nereye oturtulacaktır, hangi tarihsel parametrelere bakıp da?

Nehirlerini engin denizlere taşıyan su yatakları olmuş mudur ki buraların?

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Her yer düşman, her yer ihanet

Namık Çınar 27.01.2014

Bu nasıl bir güçlenmedir ki, 75 milyonluk bir halkı dünyanın gözü önünde, öfkesini çıkaracağı bir oyuncak gibi canının çektiği yere fırlatarak, yerden yere vuruyor, sarsalıyor, silkeliyor, haşlıyor.

Ne hukuk ne guguk; böyle şeylere ihtiyaç dahi duymadan hallaç pamuğu gibi atıyor herkesi.

Artık siyaset yapmakla falan ilgisi kalmadı, başımıza gelenlerin.

Çoktan aştık bunları.

Onurumuzu kurtarmak gibi, çok başka bir yerdeyiz şimdi.

Ezikliğin, kulluğun, aşağılanmanın tadını çıkarmayı öneren yandaşların kakofonik cayırtılarından başka, nasıl mümkün olacak, onu durdurabilen farklı bir ses?

Zaten fren sistemi hiç düşünülmemiş.

Başbakaninkilerle karışmasını istemediğimden, af buyurun, “âkil adamlar” diyemeyeceğim; lâkin gerçekten akıllı başında olup da, kim çıkar şimdi “**ey arkadaş, gidilen bu yol, yol değildir**” der ona, bu koşullarda?

Ama demeli!

Her şeye rağmen, göze almalı ve demeli.

Hepimizi çok rahat tehdit eden, hiçbirimizi adam yerine koymayan bu nobran dil, sadece muhalefet edenlerin değil, bence AKP’nin de sorunu olmalı.

Haksız ve saygısız bir güç karşısında sinmek ve baş eğmek, çok aşağılayıcı geliyor bana çünkü.

Sandık aşağı, sandık yukarı!

Sandık da kötüye kullanılıyor; din de, ahlâk da, dürüstlük de.

Mahallenin çocukları olsa, oyundan atarlar böylelerini.

Ne lâf dinliyor, ne hâlden anlıyor.

Alt tarafı üç günlük ömrümüz var şunun şurasında, hepimize zehir ediyor.

Cadı kazanını karıştırı karıştırı, birbirimize düşman etti hepimizi sonunda.

Bu mudur yahu maksat?

Bunun için mi geldik yeryüzüne?

Nedir bu hınç, bu sevgisizlik, bu nefret?

Politika yapmak, giderek estetik ve saygıdeğer olacakken, çıfit çarşısının en rezil ve pespaye gözdesi olup çıkıverdi, daha da.

Devletin ve toplumun bütün müesseselerine savaş açmış, mitolojik bir anti-kahraman gibi önüne çıkkanı doğruyor, elinden düşürmediği palasıyla.

Ne yapalım, ne edelim de kurtulalım, belki yarın bugünleri dahi aramak zorunda kalacağımız başımızdaki bu felâketten, bir an önce?

Bu da geçer elbet.

Ama durup dururken değil!

Böyle seyirci kalırsak, delip de geçeceğe benziyor çünkü.

Başkalarını istediği kadar suçlasın varsın. Benim gördüğüm, ortalığı ateşe veren hep o. Tüm toplumu riske edecek kadar gözünü karartmış, ama bu hayatların bizim hayatlarımız olduğu umurunda bile değil besbelli.

Doların artması demek, yerli parada duran zenginlerin kapağı döviz sığınağına atmasıyla, ekonominin radyasyonuna sadece sokaktaki kitlelerin maruz kalması demektir.

“**Dolara hücum**”un tercümesi, en kestirme bir deyişle, TL’den kaçamayacak olanları daha fazla bir yoksullaşmanın beklediğidir.

Yani olan yalnızca bizedir.

Ne yapalım bu durumda, susalım mı?

Devletin, kişinin beden salgılarına göre yönetilmesine katlanalım mı?

Kuyruğumuzu altımıza kısıp köşemize mi büzülelim, yahut kaplumbağa gibi kabuğumuza mı çekilelim?

Oysa ihanet şöyle dursun, gerçekleri söylemek “**vatan borcu**” olmak gerekmez mi?

Bundan kaçınalım mı?

Sadece kendisinin doğru ve haklı olduğu bir hastalığa yakalananların değer yargılarına terk edecek kadar az mı seviyoruz bu ülkeyi ki, kulak asmayalım yapılanlara?

Bu konuyu hâletmeliyiz.

Memleketimize şu sıralar en çok zarar veren kimdir deseler, vicdanlı olun, kimi gösterirsiniz?

Bir kişinin hiddeti yüzünden mum gibi eriyip gidiyoruz.

Zinhar, haklıdır demiyorum; ama tut ki haklı oldu, sorunların çözümü böyle mi olur?

Devlet böyle mi yönetilir?

Demokrasi antikorları bir hayli zayıflamış olan bu toplum, gidişatın sorumsuzluklarına daha ne kadar dayanır?

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

17 Aralık'ta kim kime darbe yaptı

Namık Çınar 31.01.2014

Hükümetin de bir gün darbeciler kervanına katılacağı, kimin aklına gelirdi.

Ama oldu işte!

O da darbe yaptı sonunda.

Hırsızlık ve yolsuzluklar, aysbergin görünen yüzü kadarıyla da olsa, birdenbire kamuya yansırken; arkası gelecek telâşıyla, örtbas etmenin elzem olduğunu düşündüler apar topar.

"Yargı"nın ve **"Polis"**in üstünden geçilen bir **"silindir harekâtı"**yla...

Üstelik 12 yılın birikmiş ne kadar cürufu varsa, torbaya onları da katarak...

Kadim dost ve ortakları olan **"Gülen Cemaati"**nin, herkesin gözü önünde yıkıverdiler sırtına.

Ne ki bununla yetinmeyip, o torbaya başka şeyleri doldurmak istedikleri de çıkmaya başlıyor yavaş yavaş ortaya.

Nitekim, nasıl ki **Silivri** davalarının adaletsizliklerini **Cemaat**'in güdümünde olarak gösterdikleri mahkemelere fatura etme kurnazlıklarına giriştilerse, o darbe teşebbüslerini vakti zamanında gündeme taşımış olan **Taraf Gazetesi**'ni, düzmece haberler yapmakla suçlamaya hazırlanıyor gibiler şimdi de.

Kaderin cilvesine bakın ki, 17 Aralık darbesi itibarıyla 180 derece çark edebilmek için, ortamı hazırlama hareketlerine girişen **AKP** medyasının daha ziyade **"eski Tarafçı"** unsurlarına yaptırıyorlar işi hem de.

Onlar da, **"Bu plânlara zamanında inanmış insanlar olarak, kullanışlı aptallığımızı artık kabul etmemiz gerekir"** diye yazılar yazıyorlar.

Böyle yaklaşımları temel alan başkaları da, kendi yazdıklarını unutup **"ülkeyi ayaklandıran Taraf, düzmecelikler nedeniyle, kimin tarafından aldattığını açıklamalıdır"** şeklinde ufak ufak hesap sorma kapısını aralamaya çalışıyor.

Bu gazetenin, **"Kurucu Genel Yayın Yönetmeni"**nin onurlu ve namuslu kişiliğine tanık olmuş ve içtenlikle inanmış kıdemli bir yazarı olarak, nasıl seyirci kalırım bu tür ayak oyunlarına?

Anayasa'yı ve diğer sorunlu yasaları değiştirerek ve bürokratik vesayet kurumlarını kaldırarak **Türkiye**'yi demokratikleştirmek yerine, başta bu **Silivri** davaları olmak üzere her şeyi yüzüne gözüne bulaştıran ve şimdi de o sorunlardan yırtmak için çare arayan **AKP**'nin tetikçisi olmak, bir zamanlar mutfağından sorumlu olunan bu gazeteye karşı ayıp değil mi?

Benim rahatsız olduğum, ne bu davaların yeniden ele alınmasıdır, ne o mahpuslukların dışarıya çıkmalarıdır.

Buraya gelineceği belliydi zaten.

Esasen başından beri karşı oldum bu davalara.

Darbe sorunları siyaseten çözülmelidir, dedim durdum.

Ordunun elli yıllık darbe süreçlerinde biçimlenen yasal görev ve işlevleri olduğunu biliyordum çünkü.

Silahlı Kuvvetler'in ne yapıp yapmayacağını algılamak için, bavuldan çıkacak, üstelik üzerinde bir hayli de oynanmış CD'lere ihtiyacım yoktu benim.

Eğer meseleye, askerler bir tane daha darbe plânı mı yapıyorlardı acaba, diye yaklaşırsanız anlayamazsınız, kafanız karışır.

Ama eğer bunlar, elli yıllık darbe süreçlerinin yarattığı askerî vesayet kurum ve yasalarının kendilerine görev olarak tevdi ettiği, günü saati geldiğinde yönetime el koyacakları **her zamanki rutin plânlarını mı yapıp test ediyorlardı acaba** derseniz, belki o zaman anlamaya da başlarsınız.

Onlar için kutsal bir görev bu çünkü.

Burası demokratik bir ülke mi ki, demokratik sonuçlar bekliyorsunuz ordunuzdan?

Orduyu tüm geçmişle ve hepsiyle yargılayamayacağınıza göre, aralarından bir grubu ketenpereye getirip, "**üç beş kişiyi sallandırdın mı Taksim Meydanı'nda**" mantığıyla cezalandırarak çözemezsiniz bu problemi.

O yüzden bırakın yenilenmeyi, hâlâ "**keemlenyekûn**"dur bu davalar benim için.

Peki, o yazılarımı basan da bu gazete değil miydi?

Demem o ki, yolsuzluk ve hırsızlık foyaları ortaya çıkacak diye hızla dümen kıvıran ve iktidar uğruna yaranmacı açılımlarla ulusalcılara sığınan, onlarla zımnî koalisyonlar kurmaya hazır ve nazır AKP'nin kaypaklığına ve sizin de utanılası suç ortaklığınızadır benim tepkim.

Darbeci zihniyetin sosyopolitik olarak aklanacak olması da cabasıdır.

Ayrıca, devletin işlevselliğine dinsel perspektiften bakmadığım için, Cemaat memaat nedir de bilmem.

İcranın başı olan hükümeti tanırım bir tek.

Her şeyden onu sorumlu tutarım.

Nereden nereye savrulmuş olan, bir de sizi!

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Demokrasi yerine İslamcılıksa, silinirsin

Namık Çınar 07.02.2014

Anlaşıldı!

Batı, bir kez daha gördü demek ki, İslâm'ın demokratikleşemeyeceğini.

En iyisi diye umdukları **Türkiye** örneğini bile gözden çıkarmışa benziyorlar şimdi.

Toplumsal bünyeleri, farklı maddi hayat ve inançlarla çatılmış ve buralara farklı yollar kat ederek gelmiş bu çöl coğrafyalarının, küresel ölçekte bir demokrasi inşasına katılabilecekleri sanılmıştı oysa.

Tarihin başka tarzda işlediği, sosyal ve siyasal kurumların başka türlü şekillendiği; o yüzden "**devlet**"in tecellisinin de Batı'dakinden bir hayli farklı olacağı, bir an için çıkıp gitmişti akıllardan.

Ne Kemalizmleri, ne Baas rejimleri, ne de ihtiyaca göre oluşmuş askerî yahut yargısal bürokratik vesayet kurumları durup dururken olmamıştı, bu toprakların.

Nispi olarak dirlik düzenlik, toplumu ancak tıpkı bir mühendis gibi dizayn etmek suretiyle denetim altında tutmakla sağlanabiliyordu.

Bir halk için bunun epeyi aşağılayıcı olduğu elbet de çok açık.

Temyiz gücü olmayan, hacir altındaki kısıtlılar gibi yaşamak, tabii ki onursuzca bir durum.

Ne ki, aynı zamanda bir gerçek de.

Bir başına bırakıldığında derhâl ayrışmaya koyulan, esasen hiçbir vakit bütünlüklü sosyal yapılar üretmemiş diyarlar değil mi buraları?

Din ne pekiyi?

Kendiliğinden varolamamış bu insan yığınlarına biçim vermek üzere, odağına tanrının konduğu en eski mühendislik değil mi o da?

Hâlbuki demokrasi, kendi kendini varedebilmek demektir. Kendini yaşamın gereklerine göre her seferinde yeniden... yeniden inşa edebilmektir.

Bunu beceremeyen kitleler, ya tanrıların, ya despotların, yahut böyle şeyleri aşmış diğer toplumların güdümünde olarak yaşarlar.

Alın bizi meselâ!

Ne yaptık, hatırlayalım.

Giderek çağın dışına düşmüş Kemalist bir militarizmin sultasında seksen sene geçirdikten sonra, bundan on küsur yıl önce "**artık özgürlüğü seçelim de kendi kendimizi yaratalım**" noktasına geldiğimiz bir süreç girmiştik.

Bize bunu zorla giydiren her ne kadar o Kemalist paradigma idiye de, Batı'nın birinci lig toplumlarına en benzeyenin biz olduğumuzu söylemekten de geri durmuyorduk.

Lâkin bu "**ancien regime**" başından beri yapay olmakla beraber, hanidir iyice gericileşmiş, hatta çekilmez derecede ayak bağı olmaya başlamış; gelişmemizin önündeki engellerin başını çekmekte idi.

İç dinamiklerin artık kabına sığmaz olduğu, Batı'nın da İslâm'a esin kaynaklığı yapmamızı istediği konjonktürel bir safhada **AKP** çıkageldi ve üç beş yılı başarıyla geçen, bildiğimiz cicim ayları yaşandı.

Ama işte hepsi o kadar.

Çünkü kurt, kurtluğunu hatırladı.

Bir taraftan da İslâm toplumları teker teker sarsılıyor, yıkılıyor; yerine yaşamın daha iyisi gelecek diye beklenirken daha kötüsü ürüyor, insanlığa beterin beteri kaygılar saçıyor.

Fincancı katırlarını ürküten Batı, âdetâ bin pişman görünüyordu.

Nitekim çıkarları gereği, artık darbelere bile ses etmeyip, “**belki de onlar için en iyisinin, yerine göre ya Suud tarzı dinsel despotluklar, ya da zoraki dayatılan laik Baasçılıklar olacağını**” tekrardan düşünür hâle geldiler.

İslâm dünyasının yeniden yapılanmasında demokrasinin sihirli flütünü üflemek yerine fütuhatin kılıcını savurmayı seçen **AKP** ve onun otoriter lideri, ülkesinin henüz **Los Angeles** şehrinin kapasitesi kadarlık ekonomisiyle bile dünyaya meydan okumaya hazırlanıyorsa, orada “**dur bakalım**” derler adama!

Kaldı ki, öte yanda da bir cemaatçi önder çıkmış binlerce okul açarak, biri aşağıdan yukarıya doğru İslâmi amaçlarla insana yatırım yapıyor; diğeri de yukarıdan aşağıya doğru dinin siyasal kurumlarına para saçıyor.

Bir gün belliydi zaten, **Aşil** ile **Hektor** gibi hesaplaşacakları.

Dünya onları birbirine kırdırarak.

İlkin **Hektor**’un ölüsü sürüklenecek.

Sonra sıra gelecek **Aşil**’e.

Ve şu ironiye bakın ki, onu çağrıştıran metafor da maddi tendonların saklandığı bir “**ayakkabı kutusu**” olacak; günün birinde çökertileceği en zayıf noktası olan “**Aşil topuğu**”na âdetâ bir nazireymiş gibi.

cinarnamik@hotmail.com

twitter@cinarnamik

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)